

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུ་མ་པོ་དཔེ་མཛད། ༡༩

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་
དགོངས་པ་རབ་གསལ།

ལོ་ཚོད་ལ་བཞུགས་པའི་ཡུགས་པམ་མཛད།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུ་དཔེ་མཛད།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུ་སྐོར་ལོ་ ༡༩

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་

དགོངས་པ་རབ་གསལ།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སློབ་ཐབས་གསལ་བས་མཛད།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་ནས་དཔར་དུ་བསྐྱུབ།

© Institute of Tibetan Classics, 2010

All rights reserved.

Compiled, edited and published by the Institute of Tibetan Classics

www.tibetanclassics.org

དབེ་དབ་འདི་མ་དབེ་འཛིན་ཁ་གསལ་ཐོག་བསྐྱར་དུད་པར་བསྐྱུན་གནང་ན་དགག་བྱ་མེད།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཅུ་བོད་མེད། 19

དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ།

བཙེན་བྱ། ཟབ་མོ་སྣང་པ་ཉིད།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་ནས་ཕྱོགས་བསྐྱིགས་དང་དབར་བསྐྱུན་ཞུས།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༡༠ ལོར་ལྷི་ལིར་དཔར་ཐེངས་དང་བོ་བསྐྱུན།

Series title: *bod kyi gtsug lag gces btus* Vol.19

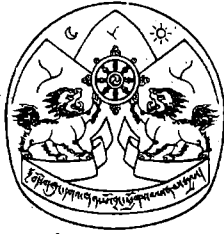
Volume title: *uma la 'jug pa'i rgya cher bshad pa dgongs pa rab gsal*

Author: rje tsong kha pa blo bzang grags pa (1357-1419)

1. Indo-Tibetan Buddhism - Madhyamaka School - Middle Way philosophy - Emptiness - the Two truths - Bodhisattva levels - the Buddha Bodies
2. catuhsatakasāstrākarika-madhyamakāvatāranāma-bodhisattvacaryāvatāra
3. Nagarjuna - Aryadeva - Buddhāpalita - Candrakīrti - Bhavya - Santideva - Je Tsongkhapa

ISBN 978-81-89165-21-6

Printed at Archana, New Delhi, India
www.archanapress.com

THE DALAI LAMA

༡༡། བོད་གངས་ཅན་གྱི་ཡུལ་སུ་མེ་ལོ་ཉེས་སྤོང་བཀལ་བའི་སྤོན་ནས་སྤང་ཡིག་གིས་མཚོན་པའི་རིག་གནས་དར་འཕེལ་
 བྱེད་ཏུ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། རྟལ་པར་བཅན་པོ་ཆོས་རྒྱལ་ལོ་པའ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་བཀའ་དྲིན་ལས་སྤོན་པ་སངས་རྒྱལ་གྱི་
 ཆོས་རྒྱལ་དཔལ་རྒྱ་ལེན་འཕེལ་བའི་བཞེད་རྒྱན་ནང་དོན་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཚ་བ་བརྟན་པོ་རྒྱགས་ཏེ་སྐྱེ་བྱུངས་ལས་
 འདས་པའི་འདི་ཕྱིའི་རེ་བ་སྤོང་བྱུང་བ་བྱུང་ཡོད་པ་ནི་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་བཅེར་ནང་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན། དེར་གཉིས་
 སུའང་བོད་མི་རིགས་དང་། དེ་མཚུངས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་རིག་གཞུང་ཁྲུབ་གདལ་ཆེན་པོ་བྱུང་བའི་ཆེན་པོ་རྟོན་
 གྱི་ཡུལ་དང་། རུ་སུའི་ཁོངས་ཀྱི་ཐུབ་དང་ཀལ་མུག་སོགས། དེ་བཞིན་ཆེན་པོ་རྒྱ་ཡི་ཡུལ། རྩོགས་མཚུངས་རི་བོ་ཉེ་མ་ལ་
 ཡའི་རྩོ་རྒྱ་དུ་ཆགས་པའི་འབྲུག་འབྲས་དང་ལ་དུགས། ལུ་ལྷ། སྤེ་ཉེ་སོགས་ཀྱིས་མ་ཚད་པར་འཛམ་གླིང་གི་སྤུལ་དུ་མར་
 བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་རྩ་བུ་བྱེད་ཀྱིས་སྤྱིར་འགྲོ་བ་མའི་བདེ་དོན་དང་། རྟལ་པར་ནང་སེམས་ཀྱི་ཞི་བདེའི་ཐོག་འབབས་འདེགས་གང་
 འཚམས་བསྐྱབས་དང་སྐྱབ་སྐྱས་སུ་ཡོད་པར་མ་ཟད་སྤང་གུང་ཕྱིའི་ཚན་རིག་དང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་སྤོན་ནས་སྤང་རྟལ་པར་
 འདེགས་སྐྱབ་བྱུང་བ་ལྟ་ཡིན་པ་གདོན་མི་ཟ།

རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟར་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ལམ་ཁེ་ན་ཏེ་མོན་གྱི་ཡལ་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁྱེད་དུ་ཁང་གིས་བོད་ཀྱི་གཙུག་
 ལག་གཅེས་བཏུས་ཞེས་པ་བོད་ཀྱི་རིས་མེད་མཁའ་སྐབ་ཚད་ལྡན་དུ་མས་བཅུ་མས་པའི་བཞེད་བཅོས་བོད་ཕྱིང་སུམ་ཅུ་བམ་པ་
 རྩོགས་གཅིག་དུ་བསྐྱེགས་ཏེ་ལུས་དག་དེས་འདྲོངས་སོང་བ་དེང་རབས་ཀྱི་སྲིལ་དང་མཐུན་པ་དེ་བ་གཟུགས་ཐོག་དཔར་སྐྱེན་
 བྱེད་བཞིན་ཡོད་པར་སྤོང་ནས་ཡི་རང་བསྐྱེད་བཞེད་བྱེད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་འདིས་བོད་ཀྱི་སྤོབ་
 གཉེར་གྱི་བཞེད་གནས་མང་པོར་གལ་ཆེའི་བོད་ཀྱི་བཞེད་བཅོས་འདི་དག་བཞེད་ཆོག་ཡོང་རྒྱ་དང་། རྟལ་པར་རང་རིགས་སྤོ་
 གསར་གཞིན་རྒྱ་རྣམས་སོ་སོའི་མེ་རིགས་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་རྒྱ་ཆེ་གཏོང་བའི་འདི་ལ་དོ་སྤོང་ཆེར་བསྐྱེད་དང་གཞུང་དོན་
 སྤོབ་གཉེར་བུ་རྒྱུའི་ཆ་རྒྱུན་དང་གོ་སྐབས་གསར་པ་ཞིག་ཐོབ་རྒྱུའི་རེ་སྤོན་བཅས། ཏུ་ལའི་ལྷ་མར་འབོད་པ། རྒྱུའི་དགེ་
 སྤོང་བཞེད་འཛིན་རྒྱ་མཚོས། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ལུགས་ཏེ་ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༥

ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༡ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༠ བཟང་པོ་ལ་

ཕྱོགས་སྒྲིག་པའི་གྲོང་བརྗོད།

དཔལ་འདིར་རིས་མེད་པོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དུ་མས་བརྩམས་བསྒྲིགས་མཛད་པའི་གཞུགས་པའི་ཆེད་བརྒྱུད་ཀྱི་ཞུགས་ལྷན་ཚམ་ཞིག་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་བསྐྱེས་ཏེ་བོད་ཀྱི་གཞི་ལག་གཅེས་བརྩམ་ཞེས་པའི་བོད་ཕྱོགས་ཀྱི་ཞུགས་ལྷན་གྱིས་དབང་བསྐྱུན་ལུ་བ་ལོ། གཙོ་བོ་རང་རེའི་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་རིག་གནས་ལྷི་དང་ལྷན་པར་ནང་དོན་རིག་པའི་གནས་ཟབ་མོ་རྣམས་ཆ་ཚང་བ་བོད་གྲངས་མི་མང་བ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་དེང་རབས་སློབ་གསུང་པའི་ཡིད་དོར་ལེགས་པར་མཚོན་ཐུབ་པ་དང་། དེ་མཚུངས་སློབ་གསུང་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ནས་གལ་ཆེའི་བརྟན་བཟོས་འདི་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་བཞིན་པའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་ཐོབ་པའི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་ཆེད་དུ་ཡིན། དམིགས་ཡུལ་གཞན་ཡང་རིམ་བཤས་གལ་ཆེའི་བོད་ཀྱི་བརྟན་བཟོས་འདི་རྣམས་དབྱིན་ཡིག་སོགས་འཛམ་གླིང་རྒྱ་དུ་ཡིག་གཞན་དུ་ཕབ་སྐྱར་གྱི་ལམ་ནས་ནམ་ཞིག་གཞུང་རྩོམ་པ་བོའི་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེ་ལག་རྣམས་ཀྱི་མཚན་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ལ་གསལ་ཐུབ་པ་མ་ཟད་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་གལ་ཆེའི་གཞུང་རྩོམ་གྱིང་འཛམ་གླིང་སྤྱི་ལོ་ལྷོ་མེའི་གཞི་ལག་གི་གལ་དུ་སྤྱོད་བས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་ལྷོ་མེའི་ཕན་ཐོགས་ཡོང་བའང་སྤྲོད་སྟེ།

བོད་ཕྱོགས་འདི་ཉིད་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཞུ་རྒྱུ་ལོ། ཅུ་པ་ལོ་བོ་ཐུབ་བསྐྱུན་གྱི་པས་འགན་ཁུར་གྱིས་ལོ་གསུམ་རིང་དཔལ་མཛད་ཁང་མང་པོར་དབྱུང་ཞིབ་ཀྱིས་བོད་ཕྱོགས་འདི་ནང་རི་བརྒྱུས་ཀྱི་ཐུག་དཔེའི་མཚན་ཐོའི་གཞི་ལག་བཞོད་བསྒྲིགས་ཞུས་ཤིང་། ལས་དོན་འདིའི་ཐོག་ལྷི་མོར་གོང་ས་ལྷུ་བས་མགོན་ཆེན་པོས་དབུས་རིས་མེད་སྐྱེན་ལག་དང་དེ་མཚུངས་བོད་ཀྱི་མཁས་དབང་ལག་ལའང་བཀའ་སློབ་ཞུས་ཡོད། དེ་ཡང་སྤྱིར་རང་ཅག་བོད་ཀྱི་རྒྱ་དུ་ཡིག་ནང་སྟོན་གྱི་གསུང་སྟོན་ལ་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྟ་དང་རྩེ་བ་ལྟ་ཞེས་གྲགས་པ་ལྟར་ཚོས་དང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ལམ་ལུགས་སྟེ་ཚོས་སྟོན་པའི་བརྟན་བཟོས་ཁྲིམ་ག་བཞུགས་པ་བརྒྱུས་མོད། འདིར་ནི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བསྐྱེས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་ལྷོ་མེའི་བསམ་བཞུགས་པའི་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་འདིའི་སྟོན་གཏོང་བ་ནས་བརྒྱུད་དུས་རབས་ཉེ་བུ་པའི་སྟོན་ཆའི་བར་གྱི་དུས་ལྷན་མི་ལོ་ཆིག་སྟོད་སྟེ་བརྒྱ་བརྒྱ་ཅམ་འདིའི་ནང་དུ་ལྷན་པའི་མཁས་དབང་ཚད་ལྡན་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྩོམ་གཞུག་གནང་ཆེ་བ་ལག་མང་ཅམ་ཞིག་བོད་ཕྱོགས་འདི་ནང་གཅེས་བརྩམ་ཞུས་ཞུས་ཡོད། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་བརྗོད་བྱའི་དབང་དུ་བསྐྱེས་ཏེ་ཐོག་མར་བོད་དུ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནང་ལྷན་པའི་ཚོས་བརྒྱུ་ཆེན་པོ་འོ་བུ་བཀའ་གནང་མས་པ། ས་དགེ་བཀའ་རྟོན་འོ་བུ་བོན་དང་བཅས་པ་སོ་སོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མན་དག་སྟོན་པའི་གྲོགས་བཅའ་ལག་དེ་ནས་རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་སྟེ་སྟོན་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྟེ་མེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཕོང་

ལའི་རྣམ་གཞག་དེ་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྡེ་ཚན་ལ་ཡར་ཕྱིན་དང་། ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་ཚད་མ་རིག་པ། མངོན་པ་
གོང་ལོག་གཉིས། ལྷན་མཐའི་རྣམ་གཞག་བཅས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལོགས་བཤད་ལྷགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་སོགས་སྟོན་པའི་
མཁས་པ་དང་གྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྤོངས་གཞུང་གཉེས་པ་ལྷན་ལྗོངས་། གཞན་ཡང་གསོ་བ་རིག་པ་སྣེན་གྱི་གཞུང་།
སྣེར་སྟོལ་གྱི་རྟོག་པོ། བོད་ཀྱི་རྣམ་མའི་གཞུང་ཚོན་ལག་རྒྱུལ་རབས་དང་ཚོས་འབྲུང་སྟེང་རིགས་གལ་ཆེ་དཔེ་མཚོན་བཅས་
སྡེ་ཚན་འདི་ཚེས་པོད་གྲངས་སོ་གཉིས་ནང་ལོགས་པར་མཚོན་རྒྱུ་བ་ཞུས་ཡོད།

བོད་མིང་འདི་བཞིན་ཞུསྟེ་ག་དོས་གཞི་ཞུསྟེ་བས་ཐོག་མར་གཞུང་སོ་སོ་གམ་སྤྱད་འདི་ནང་འཇུག་དུས་མ་
དཔེ་བོད་དཔར་སྟེང་པ་ཚང་ལྟར་ཞིག་ལྷུ་སྟེ་གས་ཀྱིས་འཚོལ་ཞིབ་བྱས་ཏེ་དེ་ཕྱི་མོར་བརྒྱུད་སྟེ། དེ་ནས་གཞུང་དཔེ་མ་དཔེ་
བོད་དཔར་མི་འདྲ་བའི་བཞུགས་པར་རྒྱ་ཞིབ་བསྐྱར་བྱས་ཏེ་མ་དཔེ་མི་འདྲ་བའི་ནང་དཔར་ཡིག་མཚན་མིན་ཅི་ཡོད་
དོས་ལོགས་པར་བརྒྱ་སྟེ་མཚན་ཐོ་བཀོད་དེ་མ་དཔེའི་ནང་མངོན་གསལ་ཅན་གྱི་ལོར་རིགས་རྣམས་བཅོས་ཤིང་
གཤམ་དུ་མཚན་ནང་དོན་གསལ་བཤད་དང་། གཞན་དོགས་གཞི་ཡོད་པ་རྣམས་རང་སོར་བཞག་སྟེ་ལོག་གི་མཚན་
ནང་ལོར་བཅོས་ཅི་ལྟར་དོགས་མིན་གྱི་བསམ་འཆར་ལྟར་ཡོད་པ་ལས་རྩ་བའི་མ་དཔེ་བོད་དཔར་གང་ལ་གཞི་བཅོལ་བ་
དེ་ཚད་ལྟར་རང་དུ་བྱས་ཏེ་ཞུ་དག་གཅོད་ཤེས་ཐེངས་དུ་མ་སོང་བ་ཞུས་ཡོད། དེ་དང་ཚབས་ཅིག་གྲོག་པ་བོད་ལོ་གཉེར་
ཅན་རྣམས་ནས་ཞུས་བཅོལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ལག་ལ་དབྱེད་ཞིབ་གནང་བའི་སྤྱད་ལུང་གཞུང་སོ་སའི་ནང་ལུང་འདྲེན་ཅི་
ཡོད་གང་རྒྱུ་དོས་འཛིན་གྱིས་བཀའ་བསྟན་དང་གཞུང་འབྲུམ་སོགས་གང་ཡིན་ཚད་ལྟར་དཔར་མ་ཞིག་གི་སྟེང་ནས་
བྱུག་དཔེ་སོ་སའི་མཚན། དཔར་མ་གང་ཡིན་གྱི་དོས་འཛིན། བོད་ཨང་གྲངས། རྟོག་ལུང་དུ་ཡིག་ཐེངས་ལྟར་གྲངས་
བཅས་གསལ་བོ་བཀོད་དེ་གཤམ་དུ་ཞུསྟེ་ག་དཔེ་མཚན་ཞེས་པའི་ནང་བསྟན་ཡོད། དཔེ་དེ་བཞིན་སྟེ་བས་གཞུང་
གི་ཚན་པ་གལ་ཆེ་རྣམས་དོས་འཛིན་སྟེ་བཤད་དང་། ལྷག་དཔེ་གཟིགས་བའི་བོ་ཡོང་ཆེད་གཞུང་དོན་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་དེ་བ་
ཀྱི་དབྱེད་དཀར་ཆག་ལོགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟར་ཚན་པ་སོ་སོར་བཀོས་ཏེ་འགོར་ས་བཅད་ཆེ་ལག་གང་ཡིན་བཀོད་པ་མ་
ཟད་ནང་དོན་རྣམས་ཀྱང་དེར་རབས་ཀྱི་དཔེ་དེ་བཞིན་ལྷགས་ལྟར་དུ་སྤོངས་སོར་བྱས་ཏེ་སྟེ་ཕྱི་དེ་བཞིན་མཚན་གསལ་
བོད་དོས་འཛིན་རྒྱུ་བ་བྱས་ཡོད། གཞན་ཡང་བོད་སོ་སའི་ནང་ཅི་བཞུགས་ཀྱི་གཞུང་གང་ཡིན་རྩ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་
དོན་གནས་དཔེར་ན་རྩ་མ་པ་བོད་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་དོན་དང་། གཞུང་སོ་སའི་དོན་རགས་རིམ་ཅམ་འགྲེལ་བཟྃ་སོགས་
གསལ་བའི་སྟོན་གྱིང་དོ་སྟོན་ཀྱང་བཀོད་ཡོད་པ་བཅས་སྟེ་ཕྱི་དེ་ལས་དོན་མཐའ་དག་ལ་གང་ཤེས་ཀྱིས་དམ་དོན་ཅི་
ལྟས་ཞུ་ལྟར་ཡང་དུ་དུང་ཡི་གི་ཆད་ལྟར་དང་། གཞུང་མཚན་སྟེ་ཕྱི་ཕྱི་རྒྱུ་སོགས་གང་ཐད་ནས་ནོར་འབྲེལ་གྱི་
ཡོད་ཤེས་པས་མཁྱེན་ལྟར་རྣམས་ནས་བཟོད་པར་མཛད་འཚལ།

དེ་བཞིན་དུང་ཚོ་ཞུསྟེ་ག་རྣམས་གཞུང་མཐོང་རྒྱ་ཞན་པ་དང་། ལྷག་པར་མ་དཔེ་ལག་སོན་མ་གྱུར་

བསོགས་ཀྱིས་པོད་མེད་འདི་ནང་ངེས་པར་བརྟགས་སུ་འོས་པའི་དཔེ་གཞུང་གལ་ཆེའི་རིགས་མང་པོ་ཞིག་ལུས་ཡོད་
ངེས་པས་མང་ཐོས་མཁས་པའི་མཁུན་སར་བཟོད་གསོལ་ལྟུང་དང་ཆབས་ཅིག་སྲིད་ནས་ཀྱང་རིམ་བས་པོད་མེད་
འདིར་པོད་གྲངས་གསར་བ་བསྐྱོན་པའི་གོ་སྐབས་ཀྱང་འོང་སྲིད་ན་དེར་སྐྱོན་པའི་བཀའ་སློབ་དགོངས་འཆར་ཡང་ལྷག་
སྤུལ་ཡོང་བ་ཞེས་རེ་བསྐྱུལ་ཡང་ལྲུག་།

མཐའ་དོན་པོད་ཀྱི་གཞུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ཀྱི་པོད་མེད་འདི་བཞིན་ཕྱོགས་བསྐྱིགས་ཀྱིས་དཔར་བསྐྱུན་
རིམ་བས་ལྟུང་འེག་ལ་ཆེའི་ལས་དོན་འདི་ཐོག་ངའོ་ཚོར་སྐྱ་རྒྱུ་སྲིད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་སློབ་གཉེར་ཁང་ནས་ལྷོ་སྐྱིག་པ་ཚོར་
མཐོ་སློབ་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་རྫི་བཞུགས་ཀྱི་པོད་དཔེ་རྣམས་ལྷུག་པར་དབྱེད་ཞིབ་ལྷུ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་གནང་བ་དང་།
དེ་མཚུངས་མ་དཔེ་རྣམས་ཀམ་སུ་འེའི་ནང་འཇུག་རྒྱུའི་སྐྱུ་སྐྱུ་འགན་དགའ་ལྡན་གར་ཅེ་གྲ་ཚང་གི་དཔེ་མཛོད་ཁང་
ནས་བཞེས་པ་བཅས་ལ་སྐྱུ་སྐྱུ་མེ་ཆེ་ལྷུ་གཞན་ཡང་ལྷུག་དཔེ་ལྷོ་སྐྱིག་གཅོས་ལུང་ལྷུ་སྐྱུ་འཚོལ་ཞིབ་སོགས་ཀྱི་
ལས་དོན་ཆེ་མཐོའི་རིགས་རྣམས་དེབ་སོ་སོའི་ཆེད་བཀོད་ལྷོ་སྐྱིག་པས་གནང་ཐོག་ཁོ་པོ་སྐྱུ་བསྐྱུན་སྐྱིན་པས་ཀྱང་ལུང་
བརྟེན་དཀའ་བ་རྣམས་ལ་གང་གེས་འཚོལ་ཞིབ་སོགས་བྱས་པ་མ་ཟད། ལྷག་པར་གཞུང་ཆེ་ཁག་རྣམས་དེད་རབས་དང་
མཚུན་པར་གཞུང་འཚོམས་འབྲེད་རྒྱུ་དང་སྐྱབས་འབབ་འགོ་བཙུག་འགོད་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་འགན་སྲུངས་གིང་། དེ་བཞིན་དུ་
གཞུང་ཡོངས་རྫོགས་ཐངས་ལྷུ་ཕྱི་གཉེས་སློག་སྡེ་ལྷུ་དག་སྐྱུ་བ་སོགས་ལུས་ཡོད། ལྷོ་སྐྱིག་པ་ཚོས་བཀོད་པའི་ནོར་
བཅོས་དང་མཚན་རྣམས་དང་དེའི་སྟེང་ཁོ་པོས་ཐ་མའི་ལྷོ་སྐྱིག་བཀྱིས་པའི་ནོར་བཅོས་དང་མཚན་ཁབ་བསྐྱོན་རྣམས་མ་
ནོར་བར་སྐྱབས་སོ་སོར་འཁོད་པ་སོགས་ལས་དོན་དུ་མའི་འགན་སློབ་བཟང་ཚོས་དར་དང་སློབ་བཟང་རོ་རྗེ་རབ་སྐྱིད་
གཉེས་ནས་གནང་བ་དང་། ལྷོ་ལིར་དཔར་བསྐྱུན་ལྷུ་རྒྱུའི་ལས་དོན་གང་ཅིར་ལྷུག་སོགས་རྫོང་ཚོས་དགོ་སློབ་བསྐྱུན་
འཛིན་ཚོས་རྒྱལ་ནས་གནང་བ་བཅས་ཚང་མར་ལྷུགས་རྗེ་ཆེ་ལྷུ་བཅས་སྐྱོན་འགོའི་སློབ་བཙུག་ཀྱི་རྒྱལ་དུ།
པོད་ཀྱི་གཞུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྐྱིག་དང་ལྷོ་སྐྱིག་འགན་འཛིན་སྲུང་རི་བ་ལྷ་རམས་ལུག་བསྐྱུན་སྐྱིན་
པས་རྒྱ་ཚོས་ལ།། །།

དཀར་ཆག

སྒྲིབ་གྲོང་དོ་སྒྲོན།	xi
དཔེ་སྒྲིབ་གསལ་བཤད།	xi

དབུམ་དགོངས་པ་རབ་གསལ།

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

མཚན་དོན་དང་འགྲུར་ཕྱག།	4
-----------------------	---

བསྐྱེད་བཙུག་རྩོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་མཚན་པར་བརྗོད་པ།

སྒྲིབ་རྗེ་ཚེན་པོ་ལ་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་བསྐྱེད་པ།	6
སྒྲིབ་རྗེ་ཚེན་པོ་ལ་སོ་སོར་བྱེ་སྒྲིབ་ཕྱག་འཚལ་བ།	16

བརྩམས་པའི་བསྐྱེད་བཙུག་གི་ལུས་དངོས།

རྒྱུའི་ས་བཤད་པ།	23
༡། ལྷགས་འདིའི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་རྩལ་སྦྱར་བསྐྱེད་པ།	23
༢། བྱེ་བྲག་རྒྱུ་སྦྱེའི་སར་ཉམས་སུ་ལེན་རྩལ་བཤད་པ།	25
༣། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སའི་རྩམ་གཞག་བསྐྱེད་པ།	26
༡) ས་བརྩལ་སྦྱར་མོང་གི་རྩམ་གཞག	26
༢) ས་བརྩལ་སོ་སོའི་རྩམ་གཞག་བཤད་པ།	29
༡) ས་དང་པོ་རབ་རྒྱུད་གའ་བ།	29
(༡) བྱེད་གཞི་སའི་དོ་བོ་མདོར་བསྐྱེད།	29

(༡) བྱད་ཚོས་སའི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད།.....31

<༡> རང་གི་རྒྱད་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན།.....31

<༢> གཞན་གྱི་རྒྱད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཡོན་ཏན།.....34

 [༡] ས་འདིར་ཉན་རང་རྣམས་རིགས་གྱི་སྒོ་ནས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ།.....34

 [༢] ས་བདུན་པར་ཉན་རང་གཉིས་སྒྲིའི་སྒོ་ནས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ།.....36

 [༣] དེ་ལྟར་གསུངས་པས་གྲུབ་པའི་དོན་བཤད་པ།.....38

 {༡} ས་བཅུ་པའི་མདོས་ཉན་རང་ལ་ཚོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བཞུན་པ།.....38

 {༢} དེ་རྒྱབ་པའི་ཁུངས་བཞུན་པ།.....44

 {༣} དེ་ལྟར་བཞུན་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།.....52

<༣> ས་དང་པོར་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་བཞུན་པ།.....57

(༢) སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྟུ་བ།.....65

སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པ་ནས་ལྷ་པའི་བར།

སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པ།.....67

སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པ།.....77

སེམས་བསྐྱེད་པའི་པ།.....91

སེམས་བསྐྱེད་ལྷ་པ།.....94

སེམས་བསྐྱེད་རྒྱལ་པ།

སའི་ངེས་ཚིག་དང་ཤེར་ཕྱིན་ལྷག་པར་བཞུན་པ་སོགས།.....97

རྟོན་འབྲུང་གི་དེ་ཉིད་རི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ།.....107

དང་པོ། ཡང་དག་པའི་དོན་ལུང་གིས་བཞུན་པའི་ཚུལ།.....107

༡ ལུང་ལས་གསུངས་པའི་ཚུལ་དགོད་པ།.....107

ཁ དེ་ལོན་ཉིད་གེས་པའི་མི་མཚན་ཕྱོགས་ངོས་བཟུང་བ།.....107

 ༡ དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ངོས་གཟུང་བ།.....109

 ༢ དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ངོས་གཟུང་བ།.....114

གཉིས་པ། ལུང་གི་དོན་དེ་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ།.....120

 ༡ ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ།.....120

 ༡ མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་དགག་པ།.....120

 ༡) རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་བཞག་པ།.....124

 ༢) དེ་རིགས་པས་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་པ།.....124

 (༡) བདག་སྐྱེ་འགོག་པ།.....124

 (༢) གཞན་སྐྱེ་འགོག་པ།.....131

 <༡> ཕྱོགས་སྐྱེ་མ་བཟོད་པ།.....131

 <༢> ལུགས་དེ་དགག་པ།.....132

 [༡] གཞན་སྐྱེ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སྐྱེར་དགག་པ།.....132

 {༡} གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་དངོས།.....132

 {༢} གཞན་སྐྱེ་བཀག་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱི་གཞོད་པ་སྤང་བ།.....143

 ༡) འཛིག་རྟེན་གྱིས་གཞན་པས་གཞན་སྐྱེ་ལས་སྤངས་ནས་འཛིག་རྟེན་གྱི་གཞོད་པ་
སྤང་བ།.....143

 བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་བཤད་པ།

 ༡) བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་.....145

 ༢) རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་སྐྱར་བ།.....153

༡༽ བདེན་གཉིས་སོ་སའི་ངོ་བོ་བཤད་པ།-----154

༢༽ བཀག་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱིས་གནོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་བསྟན་པ།-----169

༥༽ འཛིག་རྟེན་གྱིས་གནོད་པའི་གནོད་ཚུལ་བསྟན་པ།-----170

 ༧༽ འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྲིད་དུ་ཡང་གཞན་སྐྱེ་མེད་པས་འཛིག་རྟེན་གྱི་གནོད་པ་སྤང་པ།-----171

 { ༡ } དེ་ལྟར་བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ།-----173

 { ༢ } རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་འགར་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པ།-----174

 { ༥ } བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་འང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ།-----185

 ༧༽ རྟག་ཚད་གྱི་ལྟ་བུ་སྤང་སྤོང་བའི་ཡོན་ཏན།-----185

 ༨༽ ལས་འབྲས་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆེས་འཐད་པའི་ཡོན་ཏན།-----186

༡༽ རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་འདོད་པ་ལ་ཀུན་གཞི་སོགས་ཁས་སྲུང་མི་དགོས་པར་བསྟན་པ།-----190

༢༽ ལས་འགགས་པ་ལས་འབྲས་ལུ་འབྲུང་བའི་དཔེ་བསྟན་པ།-----193

༣༽ དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།-----196

[༡] སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ།-----203

 { ༡ } ལྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ།-----203

 { ༢ } གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཚད་མ་དགག་པ།-----231

 ༧༽ གཞན་དབང་གི་སྐྱབ་བྱེད་རང་རིག་དགག་པ།-----231

 ༨༽ སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་ལས་ཉམས་པར་བསྟན་པ།-----247

 ༧༽ དེས་ན་ཀུ་སྐྱབ་གྱི་ལྷགས་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་རིགས་པ།-----248

 ༨༽ གཞན་དབང་དང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྲིད་འགོག་པ་གཉིས་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པ།-----251

 { ༡ } སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་ཙམ་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་འགོག་པ་མིན་པར་བསྟན་པ།-----254

(༡) གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པ།-----272

(༢) ལྷ་མེད་པར་སྐྱེ་བ་འགོག་པ།-----273

༡) མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་གྲུབ་པའི་དོན།.....277

༢ མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་བཀག་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ།.....278

༣ རྟེན་འབྲུང་གི་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མཐར་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་འགོག་ཚུལ།.....284

༤ རིགས་པས་དབྱུང་པ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ངོས་གཞུང་བ།.....288

༧ གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ།.....291

༡) ཐར་འདོད་ཀྱིས་ཐོག་མར་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཉིད་དགག་དགོས་པར་བསྟན་པ།.....291

༢ བདག་དང་བདག་གི་བ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་ཚུལ།.....293

༡) བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ།.....293

 (༡) གཞན་རྗེས་བཏགས་པའི་ཕྱི་ལོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་དགག་པ།.....293

 (༢) རང་རྗེས་བཏགས་པའི་ཕྱི་ལོ་ཉིད་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ།.....299

 <༡> ཕྱི་ལོ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་བསྟན་པ།.....299

 <༢> དེ་ལྟར་འདོད་པར་མི་རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་པ།.....304

 <༣> ཕྱི་ལོ་བདག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ལ་གནོད་བྱེད་གཞན་བསྟན་པ།.....305

 <༤> ཕྱི་ལོ་བདག་ཏུ་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཤད་པ།.....307

 <༥> གཞན་གྱི་ལྷགས་འབྲེལ་མེད་ཏུ་བསྟན་པ།.....316

(༢) དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷག་མའི་ཕྱོགས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་སོགས་གསུམ་དགག་པ།.....317

(༣) དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་ཏུ་མེད་པའི་གང་ཟག་རྗེས་ཡོད་དགག་པ།.....320

(༤) བདག་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་ཏུ་བཞག་པ་དཔེ་དང་བཅས་པར་བཤད་པ།.....322

 <༡> བདག་མཐའ་བདུན་ཏུ་མེད་ཀྱང་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་གིང་རྟ་དང་འབྲ་བར་བསྟན་པ།.....322

 <༢> སྲུང་མ་བཤད་པའི་ཕྱོགས་ལྷག་མ་གཉིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།.....323

 <༣> དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་གཞན་གྱིས་ཚུད་པ་སྤང་བ།.....327

 <༤> མིང་གི་ཐ་སྲིད་ཀྱི་དོན་གཞན་ཡང་གྲུབ་པར་བསྟན་པ།.....328

(6) དེ་ལྟར་བཞག་པ་ལ་མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྤངས་སྤྱོད་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ།.....329

༡) བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ།.....334

༢) བདག་དང་གིང་རྟའི་དབྱུང་པ་དངོས་པོ་གཞན་ལ་ཡང་བསྐྱེ་བར་བསྟན་པ།.....335

 1) བྱམ་སྐྱམ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་བསྐྱེ་བ།.....335

 ༢) རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ལ་བསྐྱེ་བ།.....336

 ༣) དེ་ལ་གཞན་གྱི་རྩོད་པ་སྤང་བ།.....339

 (1) རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ལ་སྐྱུན་མཚུངས་པའི་རྩོད་པ།.....339

 (༢) རང་ལ་སྐྱུན་མི་མཚུངས་པའི་ཡན་བསྟན་པ།.....340

ག དེས་གྲུབ་པའི་སྣང་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེར་བཤད་པ།.....346

 1) སྣང་པ་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན་པ།.....346

 ༢) ལྷོ་བ་སོ་སའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།.....348

 (1) སྣང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཕྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།.....348

 (༢) སྣང་ཉིད་བཞིར་ཕྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།.....364

སེམས་བསྐྱེད་བདུན་པ་ནས་བཅུ་པའི་བར།

སེམས་བསྐྱེད་བདུན་པ།.....368

སེམས་བསྐྱེད་བརྒྱད་པ།.....369

སེམས་བསྐྱེད་དགུ་པ།.....374

སེམས་བསྐྱེད་བཅུ་པ།.....376

ས་བཅུའི་ཡོན་ཏན་དང་འབྲས་བུའི་ས།

ག ས་བཅུའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ།.....378

༡ ས་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།.....378

༢ ས་གཉིས་པ་ནས་བརྟན་པ་བར་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།.....379

༣ དག་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།.....380

ཁ འབྲས་བུའི་ས་བསྟན་པ།.....381

 ༡ དང་པོར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ།.....381

 ༢ རྒྱ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་གཞག།.....389

 ༣ རྒྱལ་པའི་རྒྱ་བསྟན་པ།.....401

 ༤ ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་རྒྱ་བ་པ།.....402

 ༥ མངོན་པར་བྱང་ཚུལ་པ་དང་བཞུགས་པའི་དུས་ཀྱི་བཤད་པ།.....404

བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བརྗེས་པའི་ཚུལ།.....406

བསྟན་བཅོས་བརྗེས་པའི་དགོ་བ་བཟོ་བ།.....409

མཇུག་གི་དོན།.....410

དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱིས་བཅད་དབུམ་འཇུག་པའི་ཚུ་ཚོག་གི་སློབ་འཇུག་གི་མང་གུངས་དང་རྒྱུར་བ།.....413

ལྷོ་སྐྱིག་པའི་མཚན།.....427

ལུང་འདྲེན་ཕྱག་དཔེའི་མཚན་གཞུང་།.....461

ལྷོ་སྐྱིག་པའི་ལུངས་བཅོལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ལག།.....467

སོན་གྲོང་དོ་སྒྲོན།

རྗེ་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དབུ་མའི་ལྷ་བའི་སྐོར་ལས་བརྩམས་པའི་འབེལ་གཏམ།

སྒྲིབ་གད།

༡ འདིར་རྗེ་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་གི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུས་ཀྱི་བོད་སྐད་ཀྱི་ལྷ་གྲུབ་རིག་པའི་ཆ་གསུམ་གྱི་ལྷ་གཡ་ཆེ་བ་ཟུང་མོ་དུ་མའི་ལྷ་བའི་སྐོར་ལ་བོད་སྐད་ཀྱི་གཉིས་བཞུགས་པའི་སྐུ་མར་བོད་གངས་ཚན་གྱི་སྒྲོངས་སུ་ཟུང་མོ་དུ་མའི་རིགས་པའི་ཚུ་ཚད་གིན་ཏུ་མཐོན་པོར་སྐྱེལ་བར་མཛད་མཁན་རྗེ་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་(༡) ༣༥༧-༡༧༡(༢)གསུང་«དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་»ཞེས་པའི་ལེགས་བཤད་གིན་ཏུ་གྲགས་ཚན་དེ་ལྟ་དག་གཙང་སོང་ཐོག་དཔར་བསྐྱེད་ལུས་ཡོད། གཞུང་འདི་འཇམ་མགོན་ལྷ་མས་ཟུང་མོ་དུ་མའི་སྐོར་ལ་བསྟན་བཅོས་གལ་ཆེ་བ་ཁག་ལྷ་མཛད་པའི་ནང་ནས་གིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད་བརྩམས་དུས་ཀྱང་སྤྱི་ཤོས་ཏེ། རྗེ་སྐུ་མ་ལྷ་པོར་ལས་འདས་པའི་སྐུ་ལོར་མཇུག་རྗེས་པ་རྣམས་ཐར་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་ལས་ཐོན་པ་ལྷ་པོར་ལགས་པས་བསྟན་བཅོས་འདིར་འཁོད་པའི་རང་ལུགས་རྣམས་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་བཞེད་བ་མཐར་སུ་གཏུ་བརྩི་དགོས་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

སྒྲིབ་གཞུང་འདི་སྐུ་ལོ་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་གི་འཕགས་ལུའ་གྱི་དབུ་མ་པའི་སྐོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པའི་བསྟན་བཅོས་«དབུ་མ་འཇུག་པ་»རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་བཤད་ཡིན་པས། གཞུང་དངོས་གཞིའི་སྐོམ་དེ་དབུ་མ་འཇུག་པ་ལྷ་པོ་སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་ནས་བཅུ་པ་རྗེས་ཀྱི་བར་དེ་བཞིན་རིམ་གྱིས་འགྲེལ་བར་མཛད་མོད། འོན་ཀྱང་དགོངས་པ་རབ་གསལ་འདི་«དབུ་མ་འཇུག་པའི་»འགྲེལ་བ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་རང་རྒྱུ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་འང་བརྩི་དགོས་པར་ཁོ་བོ་མཐོང་། དེ་ལྷ་པོ་དབུ་མའི་གཞུང་འདི་འཇམ་མགོན་ལྷ་མའི་གསུང་སྐུ་ཚོམ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད་ཟབ་བ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གཉིས་ཀ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་བ་དང་། རྒྱབས་དུ་མར་མགོན་པོ་ལྷ་སྐབ་ཡབ་སྐས་ཀྱི་གསུང་འགྲེལ་ཡོད་གཞན་ནས་ཀྱང་སྐྱིད་པོ་བསྐྱེས་པ་སོགས་ཀྱིས་གིན་ཏུ་བསྐྱེམས་ཆེ་བར་གྱུར་བར་བརྟེན། དཔལ་ལྷན་ལྷན་པའི་གདན་ས་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བཤད་གྲ་ཁག་ལ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་བོད་ལྷ་པོ་གྲགས་པ་ལས་ཟུང་མོ་དུ་མའི་སྐོར་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད་པའི་རྒྱབས་སུ་གཞུང་མ་སྐུ་ལྷ་པོར་བཞུགས་པའི་སྐུ་མ་ནས་དར་བུས་ད་ལྷའི་བར་

དབུ་མ་ཉམས་པར་གནས།

རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་སྐོར་ལ་གཞུང་ཆེ་ཁག་བརྩམས་ཚུལ།

དེ་ཡང་འཇམ་མགོན་སྐྱེས་པར་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བུའི་སྐོར་ལ་ཐོས་བསམ་ཞིབ་མོའི་
 ལམ་ནས་དབྱེད་པ་མཐར་ཐུན་པར་མཛད་ཚུལ་རྣམ་ཐར་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་ལས་གསལ་བར་ཐོན་པ་
 ལྟར་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཐོས་བསམ་གྱིས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་འབབ་པའི་དོན་སྐོར་སྐབས་ཀྱིས་ཉམས་
 ལེན་དུ་མཛད་ཅིང། ལྷག་པར་དེལ་ཁར་བསགས་སྐྱེད་སྐྱོན་དུ་བཏང་བའི་སྐབས་པར་ཅུ་གཅིག་ཏུ་
 གཞོལ་བ་སོགས་ལས་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བུའི་མ་ལོག་པ་ལྷགས་ལ་སྐྱེད་སྐྱོང་བཞག་
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཟབ་མོ་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ལོ་ན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པ་ལ་སྐྱིད་ཐག་
 པ་ནས་མི་ཕྱིད་པའི་དད་པ་སྐྱེན་མེད་པ་སྐྱེད་སྐྱོང་། རང་དབང་མེད་པར་སྐྱོན་པའི་བཀྲིན་བྱེད་པའི་
 ཡིད་དུང་དུང་བའི་སྐོར་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་རྟེན་འབྱུང་གསུངས་པའི་སྐོར་ནས་བསྐྱོད་པ་«ལེགས་
 བཤད་སྐྱིད་པོ་»ཞེས་བྱ་བ་མཛད་པར་ལྟ་མཛུགས་དུ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། གཞན་ཡང་ལྷག་པའི་ལྟ་རྒྱུ་བཅོམ་
 འཇམ་པའི་དབྱེད་སྐྱོང་གིས་རྗེས་སུ་བཟུངས་གིང་ལྷག་པར་དེལ་ཁར་སྐབས་པར་ཅུ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་
 བའི་རྗེས་ཙམ་ནས་འཇམ་པའི་དབྱེད་སྐྱོང་གི་ཞལ་དངོས་སུ་གཟིགས་ཏེ་མདོ་སྐབས་སྐྱིད་དང་བྱེད་པར་
 ཟབ་མོ་སྐྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐོར་ལ་དོགས་འདྲི་ལྷུ་བའི་སྐྱལ་ལ་པའང་ཐོབ་པ་བྱུང་། དེ་ལྟར་ཕྱི་ནང་གི་སྐྱེན་
 དུ་མ་ཞིག་འཇོམས་པ་ལས་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་ལ་སྐྱེན་པའི་སྐབས་སུ་མ་ཚོགས་པའི་སྐྱེན་རྣམས་ཆ་
 ཚང་བར་གྲུབ་ཅིང། རང་དོས་ནས་ཀྱང་ཕྱིས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་སྐབས་པར་ཅུ་གཅིག་པོས་དགོངས་
 ཏེ། རྗེ་སྐྱེས་པར་ཉིད་ཀྱིས་«རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱོད་པའི་»དབུ་མ། «གང་ཞིག་གཟིགས་གིང་གསུང་བ་ཡིས།
 མཁའ་དང་སྐྱོན་པ་སྐྱེན་མེད། རྒྱལ་བ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང། གཟིགས་གིང་བསྐྱོམ་པ་དེ་ལ་
 འདུད།» ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྗེ་ལྟར་གཟིགས་པའི་ཟབ་མོའི་དོན་རྣམས་ཕྱིན་ཅི་མ་
 ལོག་པར་ལེགས་པར་གཏན་ལ་འབབས་པའི་གཞུང་ཆེ་རྒྱུང་མང་ཙམ་ཞིག་བརྩམས་པར་མཛད་དོ།

དེ་ལྟར་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་སྐོར་ལ་རྗེ་སྐྱེས་པས་བསྟན་བཅོས་ཆེད་དུ་བརྩམས་པ་ལས་སུ་ཐོས་
 བོ་«བྱང་ཚུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་»སྐྱེད་དུ་བྱུང་བའི་«ལྷག་མཐོང་ཆེན་པོར་»གགས་པ་དེ་ཡིན་ཅིང།
 གཞུང་དེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༠༡ རང་མཚུགས་རྗེ་གསལ་པར་མཛད་པས་དེ་དུས་རྗེ་སྐྱེས་པ་དགུང་གྲངས་བཞི་བརྒྱའི་

ནང་ཐེབས་ཟིན། གཞུང་དེའི་ནང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་ཅུ་བའི་ས་བཅད། “རིགས་
 པའི་དགག་བྱུངས་བཟུང་བ་དང་། དེ་འགོག་པ་ཐལ་རང་གང་གིས་བྱེད་པ་དང་། བྱེད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་
 བས་ལྟ་བུ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་ཚུལ།” ཞེས་ས་བཅད་སྒྲོམ་ཆེ་བ་གསུམ་དུ་བྱེ་ཞིང་། དགག་བྱུངས་འཛིན་
 གྱི་ཐང་དགག་བྱུངས་ཆེས་དྲགས་པ་དང་རྒྱུད་བར་ཐལ་བ་གཉིས་ཀ་ལེགས་པར་བཀག། དེའི་ནང་
 བས་ཀྱང་དགག་བྱུངས་འཛིན་བྱེད་ཆེ་བར་འགོག་པའི་གཞུང་གི་ན་ཏུ་རྒྱས་གིང་། གཙོ་བོར་དོགས་
 པའི་སྒྲོ་མི་འདྲ་བ་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་དབྱུང་བ་མཛད་དེ། ༡ ལྷིན་པ་གི་ཚོས་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱུང་
 པའི་རིགས་པས་བཀག་མ་བཀག་དང་། ༢ ཚོས་རྣམས་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པས་ཡོད་པར་འདོད་མི་
 རིགས་པར་འདོད་པ་འགོག་པ་དང་། ༣ དཔུ་མའི་གཞུང་ལས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་སོགས་སུ་བཞིའི་སྐྱེ་
 བ་བཀག་པས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཚོས་ལ་སྐྱེ་བ་འཛོག་པ་མི་འཐད་པར་སྐྱབ་པ་འགོག་པ་དང་། ༤ དེ་
 བཞིན་དུ་མདོ་བསྟན་བཅོས་ལས་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་
 པའི་སུ་བཞི་ཀ་བཀག་པས་ཡོད་མེད་སོགས་གང་དུ་འང་བརྗོད་དུ་མེད་པར་འདོད་པ་སོགས་ཀྱིས་དཔུ་
 མའི་རིགས་པས་ཇི་ཅམ་འགོག་མི་འགོག་གི་མཚམས་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་པ་ལས་ཆད་མཐར་ལུང་
 པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ལུང་རིགས་དང་བཅས་པའི་སྒྲོ་ནས་དབྱུང་བ་ཞིབ་ཏུ་མཛད། ཡང་དེ་ལས་
 པའོག་སྐྱེ་དགག་བྱུངས་ཚད་འཛིན་བྱེད་ཆུང་དྲགས་ན་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་འོ་བོ་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་ལེགས་
 པར་འགོག་མི་རྣམས་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ་རིགས་པས་གང་འགོག་པའི་
 དགག་བྱུངས་ལེགས་པར་ངོས་འཛིན་དགོས་ཚུལ་དང་། དེ་ཡང་རི་ལྟར་བྱ་དགོས་ཚུལ་གསལ་བར་སྟོན་
 པས་གཞུང་འདི་རྗེ་སྐྱེ་མའི་བཞེད་པ་ལྟར་གྱི་དགག་བྱུངས་འཛིན་རི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་རྟོགས་པ་ལ་མེད་དུ་
 མི་རུང་བའི་ལེགས་བཤད་ཅིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད། དེའི་རྗེས་སུ་དགག་བྱུངས་རང་བཞིན་དེ་ཐལ་རང་གང་
 གིས་བྱེད་པར་སྟོན་པའི་ས་བཅད་ཀྱི་ཁོངས་དབུ་མ་ཐལ་རང་གི་རྣམ་དབྱེད་དང་ལྷག་པར་དཔལ་ལྷན་
 ཐལ་འགྱུར་བས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་མི་བཞེད་པའི་གནད་རྣམས་གསལ་བར་བསྟན་བཤམས་
 འཕྲོས་ཏེ་དཔུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ལ་ལྟ་བའི་ཐ་རགས་ཀྱང་བྱེད་པར་ཡོད་པར་བརྒྱབས། མཐར་ཅུ་
 པའི་ས་བཅད་གསུམ་པ་ལྟ་བུ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་ཚུལ་ཁོངས། རིམ་པ་བཞིན་གང་ཟག་དང་ཚོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་གཉིས་བསྒོམ་ཚུལ་དང་། དེ་གཉིས་བསྒོམ་པ་ལས་སྐྱིབ་པ་སྐྱོང་ཚུལ་གསུངས། མཚུགས་ཏུ་ལྷག་
 མཐོང་སྒོམ་ཚུལ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་ལྷག་མཐོང་གི་རབ་དབྱེད་དང་། ཞི་ལྷག་རྒྱུད་དུ་འབྲེལ་ཚུལ། ལྷག་པར་

ཞི་ལྷག་གི་སྐྱོད་རྒྱལ་གནད་བསྐྱེས་པ་ཞིག་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱིས། ལྷག་མཐོང་ཆེན་པོའི་གཞུང་
འདིས་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་སྐོར་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱིས་འཇུག་རྒྱལ་གྱི་གནས་ལེགས་པར་ཚང་
བར་བྱས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པས། ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྷ་བའི་སྐོར་ལ་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་བོད་ཀྱི་
བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཏུ་གྱུར་པ་ལུ་མི་དགོས།

རྗེ་བླ་མའི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་གལ་ཆེ་བ་གཞན་ཞིག་ནི་«དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་
པོར་»གྲགས་པའི་གཞུང་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་བྱི་ལོ་ ༡༧༠༩ ལས་མས་སུ་བརྒྱམས་པར་མངོན། འདིའི་
བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་གྲུབ་མཐའ་དབུ་མེམས་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་རྣམས་
ལ་དྲང་ངེས་རི་ལྟར་འབྱེད་རྒྱལ་དང་། དེ་གཞིར་བྱས་ཏེ་རང་ལུགས་ཀྱི་གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་
གཏན་ལ་འབེབས་རྒྱལ་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀའི་ལམ་ནས་ཆེས་གསལ་བར་མཛད་པ་དེ་ཡིན་མོད།
བསྟན་བཅོས་འདིའི་དབུ་མ་པའི་སྐབས་སུ་ཀླུ་སྐྱབ་ཡབ་སྲས་ཏེ་གཞུང་བྱི་མོའི་དབུ་མ་པར་གྲགས་
པའི་གཞུང་ལུགས་སྟེང་བཤད་པ་དང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་སུ་བྱེ་སྡེ་ཐོག་མར་
རང་རྒྱུད་པའི་སྐོབ་དཔོན་ཆེ་ལག་མདོ་སྡེ་སྐྱོད་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་སྐྱོད་པ་གཉིས་ཀའི་ཟབ་མོའི་ལྷ་བ་
དང་འབྲེལ་བའི་བཞེད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་དང་། མཐར་དཔལ་ལྷན་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་
སྟོན་སྐབས་བདག་མེད་པར་གསུང་གི་རྣམ་བཞག་དང་། ཐལ་འགྱུར་བས་ཕྱི་དོན་བཞེད་ཅིང་ཀུན་གཞི་
དང་རང་རིག་མི་བཞེད་པའི་བྱུང་པར། དེ་བཞིན་དུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་མི་བཞེད་པའི་བྱུང་པར་
རྣམས་གཏན་ལ་ཕབ། (འདིར་རང་རྒྱུད་འགོ་གཟུལ་གསུངས་པ་དང་ལྷག་མཐོང་ཆེན་པོར་རང་རྒྱུད་
འགོ་གཟུལ་གསུངས་པ་གཉིས་ལན་རྒྱུ་བསྐྱེད་པ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་དཀའ་གནད་ཀྱི་
མདུད་པ་མང་པོ་ཞིག་གོ་ལ་ཐུབ་པའི་དགོ་མཚན་ཡོད།) གཞན་ཡང་གཞུང་འདིའི་བརྗོད་བྱ་གལ་ཆེ་བ་
ཞིག་ནི་འཁོར་ལོ་གསུམ་ལ་དྲང་ངེས་འཛིན་རྒྱལ་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་«མདོ་སྡེ་དགོངས་
འབྲེལ་»ནས་གསུངས་པའི་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་དང་བྱམས་ལུས་ལེའུར་གསུངས་པའི་
མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་དབར་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་རི་ཡོད་སོགས་དབུ་མེམས་ཀྱི་ལྷ་བའི་
ཟབ་གནས་དུ་མར་བཤད་པ་གཉིད་རྒྱུགས་པ་བསྟན་བཅོས་འདིས་མཛད་རྣམས་།།

དུས་རིམ་གྱི་སྐོར་ནས་བརྗོད་པའི་དབུ་མའི་གཞུང་གསུམ་པ་ནི་«རྩ་ཤེ་རིག་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་
མཚོ་»ཡིན་ལ། དེ་ནི་བྱི་ལོ་ ༡༧༠༧ རྗེས་པར་མཛད། གཞུང་འདི་ནི་དཔལ་མགོན་ཀླུ་སྐྱབ་ཀྱི་དབུ་

མའི་བརྟན་བཅོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་པ་«དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་»ཀྱི་རྣམ་བཤད་ཡིན་ཅིང་། འདིའི་
 བྱང་དཔལ་ལྷན་སྐྱབས་འབྲེལ་པ་«ཚོག་གསལ་»ཀྱི་དཀའ་གནད་ཀྱང་དུ་མ་ཞིག་ལ་ཞིབ་བཤད་ཐོན་
 པ་སོགས་ཀྱིས་བོད་སྐད་དུ་རྩ་བའི་འབྲེལ་པ་མང་དག་ཅིག་བཞུགས་པའི་བྱང་ལྷན་སྐྱབས་ལ་དུ་བྱུང་བ་
 ཞིག་ཡིན་པ་བསྟོན་དུ་མེད། དེ་རྗེས་ལམ་རིམ་«ལྷག་མཐོང་རྒྱུ་དུར་»གྲགས་པ་ནི་ ༡༩༡༥ ལོར་
 མཇུག་རྫོགས་པར་མཛད་ལ། འདིའི་བྱང་དབུ་མའི་ལྷ་བའི་སྐོར་ལ་བརྗོད་དོན་གལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་
 བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གསལ་བར་གཏན་ལ་ཡབ་པས། «རྩ་བའི་ཀུན་ལེན་»རབ་བྱེད་ ༡༩ པ་
 འཕགས་པའི་བདེན་པ་བརྟག་པའི་འབྲེལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་«དགོངས་པ་རབ་གསལ་»སེམས་
 བསྐྱེད་དུག་པའི་བྱང་དུ་བྱུང་བའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། «ལྷག་མཐོང་རྒྱུ་དུར་»བྱུང་བའི་
 བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྐོར་རྣམས་བསྐྱབས་ནས་གཟིགས་སྤོང་ན་དཔལ་ལྷན་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱིས་
 བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཞིབ་མོར་རྫོགས་སྤོང་བ་ཞིག་འོང་། རྗེས་མའི་དབུ་མའི་གཞུང་ཕྱི་ཤོས་
 བོད་དུ་ལུས་པ་ལྷ་དང་ལྷ་འི་སྐོག་གསལ་བམ་འདིར་བཞུགས་པའི་«དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་»གསལ་
 ཡིན། གཞུང་འདིའི་བརྗོད་བྱ་ཇི་ཡིན་རགས་ཅམ་ཞིག་ནི་དེ་བའི་དཀར་ཆགས་ནས་མཐུན་པེས་
 ལ་ལྷག་པར་དེ་བའི་ལྷ་མ་ཐབས་སུ་བཞུགས་པའི་«དགོངས་པ་རབ་གསལ་»ཀྱི་ས་བཅད་དང་དབུ་
 མ་འཇུག་པའི་རྩ་ཚོག་བཤད་སྐྱར་»ལས་ཀྱང་རྩ་བའི་གཞུང་གི་སྐོར་ཇི་ལྷ་མའི་ལེགས་པར་རྫོགས་
 ལུས་པས་འདིར་སྐྱར་དུ་ཞུ་བའི་རལ་བ་མི་བྱའོ།།

རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་དབུ་མའི་བརྟན་བཅོས་ཀྱི་བྱང་པར།

སྐྱེར་འཕགས་ལུལ་གྱི་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་གཞུང་དཔེར་ན་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབས་ཀྱི་«རྩ་བ་ཤེས་
 རབ་»དང་འཕགས་པ་ལྷ་འི་«བཞི་བརྒྱུ་བ་»ལྷ་སུ་བོད་སྐད་དུ་བརྟན་པ་སྐྱ་དར་གྱི་སྐབས་ནས་བསྐྱར་
 ཟིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བའི་དབུ་མ་པའི་སྐོབ་དཔོན་ཞི་འཚོ་ཡབ་སྐས་གཉིས་ཀྱིས་
 ཀྱང་བོད་དུ་དབུ་མའི་ལྷ་བསྐྱེལ་པ་དང་། དེ་ནས་བརྟན་པ་སྐྱེད་པའི་དུས་རྒྱུ་དབུ་མ་རྩོམ་པོ་རྗེས་ལེགས་ལྷན་
 ཀྱི་གཞུང་སྐོར་ཆེ་བ་«དབུ་མ་སྐྱེད་པོའི་»འབྲེལ་པ་«རྫོག་གོ་འབར་བའི་»འཆད་ཉན་མཛད་པ། དེ་
 བཞིན་དུ་པ་ཚབ་ལོ་རྩ་བས་དཔལ་ལྷན་སྐྱབས་པའི་གཞུང་«དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་»རྩ་འབྲེལ་དང་རྩ་བའི་
 འབྲེལ་པ་«ཚོག་གསལ་»སོགས་བསྐྱར་དེ་དཔལ་ལྷན་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་གི་འཆད་ཉན་དར་

རྒྱལ་སོགས་ཁོ་བོས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཅེས་བརྟུན་གྱི་བོད་སྲིད་ནང་དུ་མའི་སྐོར་ལ་བོད་གཉིས་
བརྟུགས་པའི་སྐུ་མ་ «ཟབ་མོ་ལྷ་བའི་བྱུང་བར་བཤད་པ་» ཞེས་པའི་དེ་བའི་སྐོར་སྲིད་དུ་ལུས་ཡོད་
པས་དེར་གཞིགས་འཇོག་པ།

འདིར་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་ཟབ་མོ་དུ་མའི་ལྷ་བའི་སྐོར་ལ་དམིགས་གསལ་མཛད་
པ་བརྒྱུད་པའི་སྐོར་རྟུགས་བརྟུགས་ཤིག་བརྗོད་རྒྱ་ཡིན། དེ་ཡང་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་དུ་མའི་
གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་མཛད་སྐབས་བོད་དུ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཟབ་མོ་དུ་མའི་གཞུང་
གལ་ཆེ་བ་རྣམས་བོད་སྐད་དུ་བརྒྱུད་ཟིན་ཅིང་། ལྷག་པར་བཙེན་གྱིས་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་རང་
གཞུང་དང་འགྲེལ་བ་ «ཚིག་གསལ་» མོགས་བརྒྱུད་ཏེ་མི་ལོ་ཉི་བརྒྱ་ལས་མས་སོང་བས། དུས་ལྡན་
དེའི་ནང་བཙེན་ཉིད་ཀྱི་རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་བ་དང་། དེའི་སྐོབ་མ་མ་བྱ་བ་བྱང་རྒྱལ་བརྩོན་འགྲུས་གྱིས་རྩ་
ཤེའི་འགྲེལ་བ་ «འབད་ལུག་» སྐོབ་དཔོན་ལྷ་བས་རང་རྒྱུད་ཤར་གསུམ་གྱི་གཞུང་གི་འགྲེལ་བ་ལག་
དང་རང་རྩོམ་ «དུ་མ་ཤར་གསུམ་སྲོད་ལུག་» དེ་བཞིན་དུ་བོད་ཀྱི་དུ་མ་པ་མང་པོས་དུ་མའི་
གཞུང་གི་འགྲེལ་བ་མཛད་པ་སོགས་གྱིས་བོད་སྐད་ནང་ཟབ་མོ་དུ་མའི་སྐོར་ལ་དཔུང་བ་མཛད་
པའི་སྐོབ་དང་ཟིན་པ་ནི་ལུ་མི་དགོས། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་དུ་མའི་བརྟན་བཙེན་གྱི་སྐབས་མོང་མ་
ཡིན་པའི་བྱུང་ཚོས་ནི་གཅིག་ནས་དཔལ་མགོན་ལྷ་རྒྱལ་གྱི་དུ་མའི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་བཀའ་
སྐབས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྐོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བརྒྱུད་སྲིད་དང་ལྷག་པར་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་རང་
ལྷགས་འབད་ལུག་དུ་རྒྱུད་པ་དང་། གཉིས་ནས་དུ་མ་ཐལ་རང་གི་སྐོབ་དཔོན་ཆེ་ལག་རྣམས་གྱི་ནང་
ཕན་ཚུན་གྱི་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་སྐོབ་རྣམས་སྲིད་ལེགས་པར་འབྱེད་པ་མ་ཟད་དུ་མ་པའི་རིགས་
ལམ་སྐོབ་མའི་དཀའ་གནད་རྣམས་ཀྱང་ཞིབ་པར་གསལ་བཤད་མཛད་པ་དེ་ཡིན། གཞན་ཡང་དུ་
མའི་བརྟན་བཙེན་དཔེར་ན་ «རྩ་བ་ཤེས་རབ་» ལྷ་བའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་སྐབས་གཞུང་བྱེ་བྲག་པ་
དེའི་བཤད་པ་མཛད་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་དཔལ་མགོན་ལྷ་རྒྱལ་གྱི་དུ་མའི་གཞུང་གཅི་ཆེ་བ་གཞན་
«རིགས་པ་ལྷག་རྩུབ་» དང་། «སྲོད་ཉིད་བརྟན་རྩུབ་» རྩ་འགྲེལ། «བརྩོད་བརྒྱུག་» རྩ་འགྲེལ། «ཞིབ་
མོ་རྣམ་འཐམ་» «འིན་ཆེན་སྲིད་བཀའ་» བསྟོད་པའི་ཚོགས། «མདོ་རྒྱན་ལས་བརྟུས་པ་» མོགས་མཐའ་
དག་དང་བརྟན་ཏེ་བརྟན་བཙེན་རྩོམ་པ་པོའི་བཞེད་པ་རྩ་ཆེན་བཞིག་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་ «དུ་མ་ལ་འཇུག་པ་» ལྷ་བའི་ཡིན་ན་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་གཅིག་ལུ་རམི་

འཛོག་པར་དཔལ་ལྷན་ལྷན་བའི་གཞུང་གལ་ཆེ་བ་གཞན་དཔེར་ན་དུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་བ་«ཚིག་གསལ།» «བཞི་བརྒྱུ་པའི་འགྲེལ་བ།» «རིགས་པ་དུག་བརྒྱུ་པའི་འགྲེལ་བ།» «སྤོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་བ་»སོགས་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་གཞུང་མཐའ་དག་གི་གནད་བསྟུན་ཏེ་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་པོའི་བཞེད་པ་དབྱིས་ཕྱིན་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པར་མ་ཟད། གང་ལ་འགྲེལ་བ་མཛད་པའི་གཞུང་དངོས་དེ་ཉིད་གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་གཙོ་བོར་སྤོང་པའི་གཞུང་ཞིག་ཡིན་ནའང་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་པོའི་སློབ་དཔོན་དེས་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ཀའི་རྣམ་གཞག་དེས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེད་པར་བརྟེན། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ཀ་དང་སྐྱུར་བར་མཛད་པ་སྟེ། མདོར་ན། “ལྷོག་ཐབས་གཅིག་གིས་བསྐྱོད་པ་ན། །ཐམས་ཅད་གཅིག་ཅེར་འགྲེལ་བ་ལྟར།”^༥ །ཞེས་བྱུང་བ་བཞིན་གཞུང་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་ལ་གཟིགས་པའི་སྐབས་སུ་འདྲུགས་མཐའ་དག་ནས་གཟིགས་ཤིང་བཤད་པ་རྒྱུ་བཅུ་གས་ནས་མཛད་པ་བ་སྟུག་ཏུ་སྤྱང་།

རྗེ་སློབ་ཉིད་ཀྱིས་དུ་མའི་སློབ་ལ་གཞུང་རང་རྒྱུང་དཔེར་ན་ལྷག་མཐོང་ཆེ་ཆུང་ལྟ་བུ་བརྩམས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་རྩ་བའི་རང་ལུགས་དཔལ་ལྷན་ལྷན་བའི་བཞེད་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མཛད་མོད། འོན་ཀྱང་དུ་མའི་ཟབ་གནས་དུ་མ་ཞིག་ལ་དུ་མ་པའི་སློབ་དཔོན་གཞན་གྱི་གཞུང་གལ་ཆེ་བ་དཔེར་ན་ཞི་བ་ལྟའི་«བསྐྱབ་བདུས་»དང་«སྤོང་འཇུག་» ལེགས་ལྷན་འབྱེད་ཀྱི་«དུ་མ་སྤྱིང་པོ་»རྩ་འགྲེལ་དང་། རྩ་བའི་འགྲེལ་བ་«ཤེས་རབ་སློབ་མེ།» དེའི་འགྲེལ་བཤད་སྟུན་རས་གཟིགས་བརྒྱུ་ལ་ཞུགས་ཀྱིས་མཛད་པ། དེ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་པོའི་«བདེན་གཉིས་»རྩ་འགྲེལ། ཞི་བ་འཛོའི་«དུ་མ་རྒྱུན་»རྩ་འགྲེལ། ཀ་མ་ལ་གྱི་ལའི་«དུ་མ་རྒྱུན་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་»དང་། རང་རྩོམ་«དུ་མ་སྤྱང་བ་»དང་«སྤོང་རིམ་»སོགས་འཕགས་ལུ་ལ་གྱི་དུ་མའི་བསྟན་བཅོས་གལ་ཆེ་བ་ཐམས་ཅད་ནས་ལེགས་ཆ་སྤངས་ཤིང་། “ དེ་ལྟ་ནའང་ལྟ་བའི་དཀའ་གནས་ཞིབ་ཏུ་ལྟ་བུ་མཐའི་བཞེད་པ་ཅུང་མི་མཐུན་པ་ཡོད་པ་རྣམས་མ་འདྲེས་པར་སྐྱེ་རིས་ལེགས་པར་འབྱེད་པར་མཛད་དེ་དུ་མའི་ལྟ་བའི་དཀའ་བའི་གནས་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཤིང་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཡབ་པར་མཛད་པ་ནི་འཇམ་མགོན་སྐྱེ་མའི་དུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དམིགས་བསལ་ཅན་ཡིན་པར་ཁོ་བོ་མཐོང་།

རྗེ་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་དུ་མའི་སློབ་ཀྱི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དམིགས་བསལ་གཞན་ཡང་མཁྱེན་དགོས་པ་ཞིག་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔལ་ལྷན་ལྷན་བའི་ལུགས་ཀྱི་མགོན་པོ་སྐྱེ་བའི་དགོངས་

པ་འགྲེལ་པའི་སླིང་པོ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྟོན་དུ་འང་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་པ་དེ་ཡིན་པར་
 བརྟེན། དེ་ལྟར་རང་བཞིན་ནམ་ལོ་པོ་ཉིད་གཏན་ནས་མེད་པར་སྐྱབས་རང་བཞིན་མེད་བཞིན་དུ་རྒྱ་
 འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་སོགས་ཐ་སྟོན་གྱི་བྱ་བྱེད་བསྟོན་དུ་མེད་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་འཛོག་ཚུལ་དང་། དེ་
 བཞིན་དུ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུ་མ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་འབྲེལ་པའི་དོགས་གནས་ཤིན་ཏུ་མང་པ།
 དཔེར་ན་ལས་འབྲས་མི་བསྐྱབས་པའི་ཚུལ་དང་། ལས་བསགས་པའི་རྗེས་སུ་ལས་རང་ཉིད་འགགས་ཟེན་
 མོད་དེ་ལྟར་འང་ལས་དེས་དུས་ཡུན་རིང་པོའི་རྗེས་སུ་རང་གི་འབྲས་སུ་རྣམ་སྐྱེན་ཇི་ལྟར་འཕེན་ཚུལ།
 ལས་འབྲས་གྱི་རྟེན་གཞིར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་ངོ་བོ་འཛོག་ཚུལ། རང་བཞིན་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་
 བདག་འཛིན་པ་མོར་འཛོག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཉོན་མོངས་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་ཚུལ། སློང་དང་ཡུལ་གྱི་
 རྣམ་གཞག་སློང་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་སོགས་དཀའ་གནས་མང་པོ་ཞིག་ལ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་དབུ་མའི་
 གཞུང་དུ་གང་གསལ་ལ་བརྣམས་ལ་ཞིབ་བཤད་དང་དང་མ་གསལ་ལ་བརྣམས་ལ་ཐལ་འགྲུབ་པའི་རང་
 ཡུ་གས་གྱི་སྤྱིའི་འགོ་ས་དང་བསྐྱར་ནས་དབྱུང་པ་ཞིབ་མོར་མཛད་པའི་གསལ་བཤད་བཀོད་ཡོད།
 དཔེར་ན། «དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་»དུ་དཔལ་ལྷན་སྐྱབས་པའི་རང་ཡུ་གས་ལ་ཀུན་གཞི་མི་
 བཞེད་པར་གསུངས་པའི་ཐད་དུ།^༡ འདི་ལྟར།

འཕགས་པའི་གཞུང་འགྲེལ་ཚུལ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་དུལ་ཙམ་མེད་ཀྱང་། བྱ་བྱེད་ཐམས་
 ཅད་བཞག་པས་ཚོགས་པའི་འགྲེལ་ཚུལ་གྱི་ལུགས་སྐྱར་མོང་མ་ཡིན་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས། རྣམ་པར་དག་
 པའི་གྲུབ་མཐའ་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་དང་སྐྱེ་མོང་མ་ཡིན་པ་མང་དུ་ཡོད་དེ། དེ་གང་ཞེན། རེ་ཞིག་ཀུན་གཞི་
 རྣམ་ཤེས་དང་རང་རིག་འགོག་ལྟམས་སྐྱེ་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། རང་རྒྱུད་གྱི་སྐྱོར་བས་ཕྱིར་ཚོལ་གྱི་རྒྱུ་ལ་
 དེ་ཞོན་ཉིད་གྱི་ལྟ་བུ་སྐྱེད་པ་ལས་མི་ལེན་པ་གསུམ་དང་། ཤེས་པ་ལས་ལེན་པ་བཞིན་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་
 ཡང་ལས་སྤང་དགོས་པ་དང་། ཉན་རང་ལ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་དང་། ཚེས་གྱི་
 བདག་འཛིན་ཉོན་མོངས་སུ་འཛོག་པ་དང་། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དུས་
 གསུམ་གྱི་འཛོག་ཚུལ་སྐྱེད་མོང་མ་ཡིན་པ་སོགས་ཡིན་ལོ།།^༡

ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཐམས་ཅད་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྟོན་དུ་འང་མི་
 བཞེད་པ་ལ་ཐུག་པར་ནན་ཏན་ཏུ་བསྐྱབས་པར་མཛད་པ་ལྟ་བུའོ།།

རྗེ་སྐྱེ་མའི་དབུ་མའི་བརྟན་བཅོས་ཀྱི་ཁྱད་ཚོས་གལ་ཆེ་བ་གཞན་ཞིག་ནི་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་
ལྟ་བུ་གཏན་ལ་འབེབས་སྐབས་དཔལ་ལྷན་ཐལ་འགྲུར་བའི་ལུགས་སུ་འང་དབུ་ཚད་བྱུང་འབྲེལ་དུ་
མཛད་པ་དེ་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆ་ནས་བྱས་ན་སྤྱིར་དབུ་ཚད་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་བཤད་སྟོན་ལ་དེ་རྒྱ་གར་
རང་ནས་དར་ཟིན་ཏེ། དཔེར་ན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཕྱོགས་གྲུང་གི་ཚད་མ་རིག་པའི་གནས་
རྒྱུས་རང་གིས་དབུ་མ་བཤད་པའི་སྐབས་སྤྱིར་བཏང་དེའི་བདག་མེད་སྐབས་ཀྱི་རིགས་པ་
བཞོན་པའི་སྐབས་ཚུལ་གསུམ་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་ཐོན་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དགག་པའི་རྣམ་
གཞག་མཛད་སྐབས་གཞན་སེལ་གྱི་བཤད་པ་འང་གསལ་བར་ཐོན་པ་སོགས་ལས་རགས་ཅམ་རྟོགས་
རུ་ས། དབུ་ཚད་བྱུང་འབྲེལ་དུ་རྒྱས་པར་ཐོག་མར་གཏན་འབེབས་མཛད་མཁན་ནི་ཁོ་བོ་ལྟར་ན་
མཁན་ཆེན་ཞིག་ལ་འཚོ་ཉིད་མཛོད་། ཞེ་འཚོས་དབུ་མའི་གཞུང་ལ་འཆད་རྩོམ་དམིགས་ཀྱིས་མཛད་
པ་བཞིན་དུ་ཚད་མའི་གཞུང་ལ་འང་བརྟན་བཅོས་«ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བརྟན་པ་»དང་། དཔལ་
ལྷན་ཚོས་གཞགས་ཀྱི་བརྟན་བཅོས་«རྩོད་པའི་རིགས་པའི་»འགྲེལ་བ་སོགས་ཀྱང་བརྒྱུས་པར་
མཛད་པ་ལས་རྟོགས་རུ་ས་པས་ཞེ་འཚོ་ཡབ་སྲས་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པས་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་གཏན་
ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ་འང་ཚད་མ་པའི་རིགས་པ་དང་དེ་འབྲེལ་གྱི་ཐ་སྐྱད་ལྷག་པར་སྤྱོད་པའི་
སྟོན་གཏོང་དོ། །དེ་ལྟར་འང་དཔལ་ལྷན་ལྷན་བའི་ལུགས་ཀྱི་དབུ་མ་ཐལ་འགྲུར་བའི་ལྟ་བུ་གཏན་ལ་
འབེབས་པའི་སྐབས་ཕྱོགས་གྲུང་ཚོས་གཞགས་ཀྱི་ཚད་མ་པའི་རིགས་པ་དང་ཐ་སྐྱད་སྤྱིར་བཏང་སྟོན་ལ་
ཐོག་མར་རྗེ་ཚོང་ཁབ་ཆེན་པོས་གཏོང་པར་སྤྱང་། དེ་ལྟར་མཛད་པའི་རྩ་བའི་དགོངས་པ་གཏན་ས་ནི་
འདི་ལྟར་སྤང་ལྟེ། སྤྱིར་ཚད་མ་པའི་ལུགས་ཀྱིས་རང་མཚན་གྱི་དངོས་པོ་གཞིར་བྱས་པའི་སྤོད་དང་ལུལ་
གྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་དུ་མ་ཞིག་དབུ་མ་པ་འོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་མི་འཐད་མོད། ཅུ་བའི་ཚད་
མ་རིག་པའི་གྲུབ་དོན་སྤྱིར་བཏང་པའི་ལམ་ནས་ལུལ་གྱི་གནས་ལུགས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང་།
དེ་ལྟར་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་གནས་རྣམས་སྤོས་རི་ལྟར་དེས་པའི་རྩུལ་དང་། དེ་ལྟར་དེས་པའི་དོན་
རྣམས་རང་གི་ཕྱོང་བ་ལ་གཏུགས་ནས་གོ་མས་པས་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་
བསྐྱེད་ཏེ་སེམས་ཀྱི་དྲི་མ་དག་ཚུལ་སོགས་ནི་གཞིའི་ལྟ་བུ་གང་ལ་འང་སྤྱིར་དུ་དབུ་མའི་རིགས་པའི་སྤྱི་
སྟོན་ལྟ་བུར་གནས་པར་བརྟེན་དཔལ་ལྷན་ལྷན་བའི་ལུགས་ཀྱི་དབུ་མ་ཐལ་འགྲུར་བའི་སྐབས་སུ་འང་
དེས་པར་བྱེད་ཚོགས་པ་ཞིག་ཏུ་དགོངས་པའོ།།

སྤྱིར་དབུ་མ་ཐལ་འགྲུར་བའི་ལུགས་ལ་ཚད་མ་འཛོག་མིན་ལ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་
 བཞེད་པ་མི་མཐུན་པ་བྱུང་མོད། འོན་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་རུང་རང་ལུགས་ལ་སྤྱི་གཟུང་
 ཟུ། གཟུགས་བརྟན་དང་བྱུང་བཞིན། དུག་ཚད་སྐྱེ་སྐྱེ་མའི་དྲ་དང་ད། རི་བོང་གི་མགོ་ལ་རྩ་ཡོད་
 མེད་སོགས་ཀྱི་དབང་བདེན་བརྟུན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་འབྱེད་ཕྱིན། ཚད་མ་ཞེས་པའི་ཚོགས་སྐྱེར་རུང་མ་སྐྱེར་
 རུང། རོན་ལ་བདེན་བརྟུན་གྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་གཞི་འཇུག་སྤྱི་བྱིས་ལ་ལྟ་བུ་ཞེས་པར་
 འདོད་དགོས་པ་ནི་རིགས་པ་སྐྱེ་བའི་ལུགས་ལ་ནི་གཡོས་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། དེ་ལ་རྗེ་
 ཚོང་ཁ་པའི་བཞེད་པ་ལྟར་ན་དཔལ་ལྡན་ཐལ་འགྲུར་བའི་ལུགས་སུ་དེ་འདྲའི་ཚད་གཞི་དེ་འཛིག་རྟེན་
 བ་མི་བསྐྱེ་བ་ལ་ཚད་མར་འཛོག་པ་བཞིན་དུ་སྐབས་སྟོབས་ཀྱི་དོན་ལ་མི་བསྐྱེ་བ་ཞིག་ལ་ཚད་མའི་ཐ་
 སྟོང་བཞིན་ཚོགས་པ་མ་ཟེན། ཚད་གཞི་དེའི་སྟེང་ནས་འཛིག་རྟེན་པ་ལ་གྲགས་པ་སྟེ་མ་བརྟགས་མ་
 དབྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བདེན་བརྟུན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ཡང་ལེགས་པར་འབྱེད་ཐུབ་པར་བཞེད། དེ་
 ལྟ་བུའི་ཚད་མ་དེ་ཡང་གང་ལ་ཚད་མར་འཛོག་པའི་ས་མཚམས་སམ་སྤྱི་སྐྱོམ་ལྟ་བུ་ནི་ཐ་སྟོང་བདེན་
 པ་སྟེ་མ་བརྟགས་མ་དབྱེད་པའི་བལྟ་ཚུ་ལ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་མཐར་ཐུག་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
 མིན་ལ། དོན་མཐར་ཐུག་གི་ཐོག་ནས་བཤད་ན་ནི་ཚད་མ་དེ་རྣམས་ལོག་པ་འཇུག་པ་ལ་འབའ་
 ཞིག་ཏུ་གྱུར་པར་འདོད་དགོས་པ་ནི་ལུ་ཅི་ལ་དགོས། དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྟོང་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
 ཚད་མས་གྲུབ་པར་འཛོག་ན་དོན་སྟེང་ནས་གྲུབ་པའི་རྣམས་སུ་བྱེད་པོ་ཞིག་ཡོད་པར་འཛོག་དགོས་
 པ་གཏན་ནས་མིན་པར་ཤེས་པ་གལ་ཆེ།¹⁰ དེ་ཡང་དཔེ་གོ་བདེ་བ་ཞིག་འགྲེལ་བ་«ལྟ་བུ་པ་ལི་ཏ»
 ལས་བྱུང་བ་འོག་ཏུ་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ལ་དཔྱོད་པའི་མཚམས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་འབྱེད་རྒྱུ་ལ་
 བཤད་པའི་སྐབས་སུ་སྐྱེ་བར་བྱ་ལ། ཡང་དཔེ་གཞན་ཞིག་བཞོད་ན། ཚོས་རྒྱལ་ལོར་བཟང་དང་ཡིད་
 འཕྲོག་ལྟ་མོ་གཉིས་ཤོད་སྐྱེད་གིས་གྲུབ་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་མོད། ཡིད་འཕྲོག་ལྟ་མོ་དྲི་ཟའི་བུ་མོ་ཡིན་
 པ་བདེན་པ་དང་གཟའི་བུ་མོ་ཡིན་པ་བརྟུན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལོར་བཟང་གིས་ཡིད་འཕྲོག་ལྟ་མོ་
 བསད་པ་བརྟུན་པ་དང་མ་བསད་པ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་རྣམ་དབྱེ་འབྱེད་དགོས་པ་ནི་ཤོད་སྐྱེད་གི་སྤྱི་
 བྱིས་ཤིག་གཏན་འབེབས་ཟེན་རྗེས་དེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་རིགས་པའི་འགོ་རྟུངས་ཡིན་
 མོད། དེ་ལྟར་སྐྱེས་པའི་དབང་གིས་སྤྱིར་ཡིད་འཕྲོག་ལྟ་མོ་ཡོད་པ་དང་དེ་དྲི་ཟའི་བུ་མོ་ཡིན་པར་ཁས་
 ལེན་དགོས་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མི་འཇུག་པ་བཞིན། ཐ་སྟོང་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་

གཞུགས་སོགས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་འཛོག་ཕྱིན་དེ་རྣམས་མཐར་ཐུག་བདེན་པའི་
དབང་དུ་བྱེད་ནའང་དེ་ལྟར་ཞེས་ལེན་དགོས་པར་ཅི་ལྟར་འགྲུར་ཏེ། མི་འགྲུར་རོ།།

དེ་ཡང་དཔལ་ལྡན་ལྷ་བས་«ཚིག་གསལ»ཏུ་ཕྱོགས་གྲང་གི་ཚད་མ་འཛོག་ཚུལ་སྒྲི་དང་
ལྷག་པར་མངོན་སུམ་གྱི་དོ་བོ་འདོད་ཚུལ་ལ་དམིགས་ཀྱིས་དགག་པ་མཛད་པའི་མཛུགས་ཏེ།

དེའི་ཕྱིར་ཚད་མ་བཞེད་ལས་འཛིག་རྟེན་གྱི་དོན་རྟོགས་པར་རྣམ་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གྲང་ཕན་ཚུན་
བརྟོས་པས་འགྲུབ་པར་འགྲུར་ཏེ། ཚད་མ་དག་ཡོད་ན་གཞལ་བུའི་དོན་དག་དུ་འགྲུར་ལ། གཞལ་བུའི་དོན་
དག་ཡོད་ན་ཚད་མ་དག་ཏུ་འགྲུར་གྱི། ཚད་མ་དང་གཞལ་བུ་གཉིས་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཞི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ནོ།།¹⁹

ཞེས་ཚད་མ་དང་གཞལ་བུ་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་ཕན་ཚུན་བརྟོས་ནས་གྲུབ་པར་འཛོག་
པའི་ཚད་མ་དང་གཞལ་བུ་ཞལ་གྱིས་བཞེད་པ་མ་ཟད་རིག་བྱེད་དཔྱོད་པ་བའི་ལུགས་ལྟར་ཚད་མ་ལ་
མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་ལུང་དཔེ་ཉེར་མཇལ་བཅས་བཞེད་པའི་འདོད་པ་དེ་སྒྲིར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་
སྟོན་དང་མཐུན་པས་འཐད་ཕྱོགས་སུ་མཛད་པ་དང་། དེ་ལས་བརྗོད་སྟེན་པའི་ཚད་མ་སྐྱེ་བ་ཕྱོགས་
གྲང་གི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་གྲངས་ལ་སོགས་པར་དམིགས་ཀྱིས་དགག་པ་མཛད་པ་
«ཚིག་གསལ»ཏུ་གིན་ཏུ་གསལ་བར་བྱུང་བས། ལྷ་བའི་ལུགས་ལ་ཚད་མ་མི་བཞེད་པར་སྐྱེ་བའི་
དཔལ་ལྡན་ལྷ་བའི་གཞུང་ལ་ཞེབ་མོར་བརྟུག་ན་དོན་ལ་གནས་པར་མི་སྣང་། དེ་ཡང་སྐོབ་དཔོན་
འདིའི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མའི་འདོད་ཚུལ་མཁྱེན་པ་ལ་ཚིག་གསལ་སྟོང་ཐུན་དུ་གཞལ་བའི་«ཚིག་
གསལ»ཀྱི་ཚད་འགོག་གི་གཞུང་འདི་ཞིབ་ཏུ་གཟིགས་དགོས་པར་གལ་ཆེ་བར་མཐོང་།²⁰ དེ་ལྟར་འང་
སྒྲིར་ཚད་མ་དང་གཞལ་བུ་ཚིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གི་ཐད་ལ་དཔུ་མ་ཐལ་འགྲུར་བར་གཞལ་བའི་འཕགས་
ལུ་ལ་གྱི་སྐོབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་ཞེ་དངོས་པོར་སྐྱེ་བའི་ལུགས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་འགོག་པ་གཙོ་བོར་
མཛད་པ་ལས་རང་ལུགས་ཆེད་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་མ་བྱུང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བོད་ཀྱི་སྣོན་གྱི་
དཔུ་མའི་འགྲུལ་བྱེད་སྒྲི་དང་ལྷག་པར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་དུ་འང་རྒྱས་པར་མ་ཐོན་པར་
བརྟེན་ཚད་མའི་དོགས་གནས་དཔེར་ན་ཐལ་འགྲུར་བའི་ལུགས་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ལུགས་ཀྱི་རིགས་
པ་འཛོག་མིན། རང་པའི་ཚད་མ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོག་མེད་ཀྱི་སྐོར་རྣམས་ལུལ་ལ་སྐྱབ་པ་རང་དབང་

པའི་སློབ་སྦྱོར་འཇུག་པར་བཤད་པ་རང་ལུགས་ལ་འཐད་མིན། ལྷོགས་སྐྱེད་གིས་སྐྱོ་ལུལ་ལ་འཇུག་
 པ་ན་གཞལ་སེལ་པའི་སློབ་སྦྱོར་འཇུག་པར་བཤད་པ་འཐད་མིན། ལུལ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སྤུ་རེས་པའི་
 དབང་གིས་ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སྤུ་རེས་པ་ཚད་མ་པས་བསྐྱབས་པས་རང་མཚན་ཐ་སྟངས་ཏུ་འང་
 མི་བཞེད་ན་ཚད་མ་ལ་གཉིས་སྤུ་རེས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཞིག་པས་ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སྤུ་རེས་
 པར་འདོད་མི་འདོད། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་མ་འདོད་མོད་རྩལ་གསུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གཏན་
 ཚིགས་འཇོག་དགོས་མིན་སོགས་གནས་ཏུ་མ་ཞིག་ད་ཏུང་ཡང་དབྱུང་པའི་ལུལ་ཏུ་ལུས་པ་ལོ་བོ་མཐོང་
 རོ།།

རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཚེན་པོའི་དབུ་མའི་གཞུང་ལས་བརྒྱུ་མས་པའི་དོགས་གནས་ཁག་གཅིག

དེ་ལྟར་རྗེ་ཙོང་ཁ་ཚེན་པོས་དབུ་མའི་སློབ་ལ་དབྱུང་བ་ཞིབ་མོར་མཛད་པའི་གཞུང་མཛད་
 པ་ལས་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་སློབ་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་དཔལ་ལྷན་ཟླ་བའི་རིང་
 ལུགས་གིན་ཏུ་དར་བ་བྱུང་། རྗེ་རང་ཉིད་ཀྱི་དངོས་སློབ་ཁོངས་རྒྱལ་ཚབ་རྗེས་རྗེའི་ལྟ་བ་གཞིར་བུས་
 ཀྱིས་«བདེན་གཉིས་ཀྱི་བྲིད་ཡིག»དང་། «རིན་ཚེན་སྤེང་བའི་འགྲེལ་པ།» «བཞི་བརྒྱ་པའི་དར་
 རིག» «དབུ་མ་འཇུག་པའི་བསྐྱེད་དོན།» «སྤྱོད་འཇུག་གི་རྣམ་བཤད་»རྣམས་བརྒྱུ་མས། མཁས་
 གྲུབ་རྗེས་«སྤོང་ཐུན་རྣལ་བཟང་མིག་འབྱེད་»ཏུ་གྲགས་པའི་ལེགས་བཤད་དང་། «ལྟ་བྲིད་ཐུན་སེལ་
 སློབ་མེ»སོགས་མཛད། དེ་བཞིན་ཏུ་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱིས་འཇུག་རིག་དང་རྩ་བའི་ཚིག་འགྲེལ།
 གྲུང་རྒྱུལ་མཚན་བཟང་པོས་དབུ་མ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བ་དང་། «སྤོང་ཐུན་རྒྱུང་བ།» བསོ་ཚེས་
 ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་«ལྟ་བྲིད་ཚེན་མོ»མཛད་པ་སོགས་ཀྱིས་རྗེའི་རང་ལུགས་ཀྱི་དབུ་མའི་འཚད་ཉན་
 ལྷོགས་མཐར་འཁེལ་བ་བྱུང་། གཞན་ཡང་ཏུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་སྤོང་ཏུ་གཏན་ས་ཚེན་པོ་རི་བོ་དགེ་
 ལྷན་དང་དེ་མཚུངས་འབྲས་སྤྱངས་དང་སེ་ར། གཙང་ཏུ་བགྱིས་ལུ་ལོ་སོགས་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་པའི་རྗེས་
 འཇུག་གི་གཏན་ས་ཚེ་ཁག་རྣམས་ཕྱག་འདེབས་པ་ལས་རིམ་གྱིས་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་འཇུག་
 མགོན་སྐྱེ་མའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བའི་སློབ་གིན་ཏུ་དར་བ་ཞིག་བྱུང་བའོ་རྒྱལ་གྱི་
 ཡིག་ཆ་རྣམས་ལས་རྟོགས་ལུས།

གང་ལྟར་ཡང་འཇུག་མགོན་སྐྱེ་མས་དབུ་མའི་གཞུང་རྣམས་མཛད་རྗེས་སུ་སྤར་དང་མི་འདྲ་

བར་དབུ་མའི་དཀའ་གནད་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཞལ་གྱི་ཏུ་གསལ་བའི་བཤད་པ་ཐོན་པར་བརྟེན། རྗེ་
 བླ་མའི་རྗེས་འཇུག་དགོ་ལྡན་པའི་ནང་ཁུལ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་ཚོས་བརྒྱུད་གཞན་གྱི་མཁས་པའི་
 བཤད་དུ་འདེམ་མོ་དབུ་མའི་དོགས་གནས་མང་པོ་ཞིག་ལ་དབྱེད་པ་གིན་ཏུ་འཕེལ་ཞིང་། དུས་རབས་
 བཙོ་ལྗེའི་སྤྱད་ཚམ་ནས་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་ལ་དངོས་སུ་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་བའི་དགག་པའི་
 གཞུང་ཡང་རིམ་པས་ཐོན་པ་བྱུང་། དེ་ཡང་ཐོག་མར་སྟག་ཚང་ལོ་རྩ་བས་རང་གི་«གྲུབ་མཐའ་ཀུན་
 ཤེས་»ཅུ་འགྲེལ་དུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཐ་སྐྱད་ཚད་མས་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་
 ལ་དམིགས་གྱིས་དགག་པ་དང་། དེ་རྗེས་ས་སྐྱའི་མཁས་པ་གོ་བོ་རབ་འབྱུངས་པ་དང་། པར་ཆེན་
 ལྷ་ཀ་མཚོག་གཉིས་གྱིས་དགག་པ་སྤྲུལ་རྗེས་དང་། དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་ནང་ཀམ་པ་མི་བསྐྱོད་དོ་
 རྗེས་དགག་པ་དང་། འབྲུག་པ་བསྐྱེད་ཀར་བོས་དགག་ཡིག་ དུས་ཕྱིས་རྗེ་མའི་མཁས་པ་འཇུ་མི་ལམ་
 གྱིས་ཀྱང་འཇུག་པའི་རིགས་དང་། རྒྱུད་འཇུག་ཤེས་རབ་ལེ་ལེའི་འགྲེལ་བ། དུས་མ་རྒྱུན་གྱི་འགྲེལ་པའི་
 གཤམ་དུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་ལྟ་བུའི་ཆ་ཤས་འགར་དགག་པ་ཐོན་ལ། དགག་ཡིག་དེ་རྣམས་ལ་དགོ་ལྡན་
 པའི་ཕྱོགས་ནས་ལན་ཐོན་པ་ཡང་། དཔེར་ན་དུས་རབས་བཙོ་ལྗེའི་ནང་འཇམ་དབྱེད་སྤྱད་པའི་
 རྒྱ་གོས་གྱིས་གོ་ལན་དང་། སེ་རུ་རྗེ་བཙུན་ཚོས་རྒྱུན་གྱིས་གོ་ཤག་གཉིས་དང་ཀམ་པ་མི་བསྐྱོད་དོ་
 རྗེའི་ཀར་ལན། པར་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་ཀར་ལན། རྒྱལ་བའི་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་
 འབྲུག་ལན། པར་ཆེན་རྒྱ་བཟང་ཚོས་རྒྱུན་གྱི་སྟག་ལན་དང་། ལུར་ལྷོག་དག་དབང་བྱམས་པའི་སྟག་
 ལན། དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱེད་སྤྱད་པའི་པས་«གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར་»སྟག་ཚང་གི་ལན་
 དང་། བྲག་དཀར་རྒྱོ་བཟང་དཔལ་ལྡན་དང་དཔལ་རིས་རབ་གསལ་སོ་སོས་འཇུ་ལན་སོགས་ཐོན་པ་
 ཡིག་ཆ་སོ་སོར་མཇལ་ན་མཁྱེན་དེས་པས་འདི་ར་གསལ་བཤད་གྱི་ངལ་བ་མི་བྱ། གང་ལྟར་ཡང་
 དགག་པ་དང་ལན་གྱི་ཡིག་ཆ་དེ་རྣམས་ལ་བརྟག་ན་འཇམ་མགོན་སྤྱ་མས་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་རྒྱོར་ལ་
 དབྱེད་པ་གིན་ཏུ་ཞིབ་ཅིང་གཉིང་ཟབ་མཛད་པའི་བདག་རྒྱུན་ལས་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་ལྟ་
 གྲུབ་རིག་པ་སྤྱི་དང་ལྟག་པར་གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་ལ་རིགས་ལམ་ལྟ་མོའི་དབྱེད་པ་
 བཞི་བའི་རྒྱ་ཚད་གིན་ཏུ་མཐོན་པོར་འཕེལ་བ་ཞིག་བྱུང་བ་གདོན་མི་ཟོ།།

དེ་ལྟར་འདི་ར་དོ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་དུ་འཇམ་མགོན་སྤྱ་མའི་དབུ་མའི་གཞུང་གི་བཤད་པ་དང་དེ་
 ལ་བརྟེན་ཏེ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྤྲུལ་རྗེས་གྱིས་དབྱེད་པ་མཛད་པའི་དོགས་གནས་གོང་དུ་ཐལ་འགྱུར་

བའི་ཡུགས་ལ་ཚད་མ་བཞེད་མི་བསྐྱོར་རྒྱུ་ལ་ཚམ་ཞིག་ལྟས་ཟེན་ཅིང་། དོགས་གནས་གལ་ཆེ་བ་
 གཞན་ཡང་འགའ་ཞིག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བརྟུན་ཏེ་དེ་དག་གི་སྐོར་ལ་རྗེ་བླ་མའི་བཞེད་པ་རྣམས་ལུང་
 རིགས་གང་ལ་ཁུངས་བརྟུགས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་འགྲེལ་བརྗོད་དང་འབྲེལ་གཙོ་བོ་འཕགས་ཡུལ་
 གྱི་དབུ་མ་བའི་སློབ་དཔོན་ཚེན་བོ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་རབ་དབང་བོར་བྱས་ཏེ་བརྟུགས་པ་མདོར་བསྡུས་
 བྱིག་ལྟས་ན་ཟབ་མོའི་དབུ་མའི་ལྟ་བའི་དོགས་གནས་མང་བོ་ཞིག་ལ་གོ་རྟོགས་ལེགས་པོར་འོང་ངེས་
 ལས་དེ་ལྟར་དུ་བཞུགས།

ག. དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་རི་ཙམ་འགོག་པའི་མཚམས་ངོས་བསྐྱེད་བ།

དེ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་བོའི་མདོ་སྡེ་གྱི་དང་ལྷག་པར་ཤེར་ཕྱོགས་ཀྱི་མདོ་ལས་སྐབས་མང་བོར་
 ཕྱི་དང་ནང་གི་ཚོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་སོགས་མ་
 མཚིས་པར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གསུངས་པ་བཞིན། བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང་དཔེར་ན་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་
 མཚོན་བརྗོད་དུ། “འགག་པ་མེད་པ་སྐྱེ་མེད་པ།”⁹ །ཞེས་སོགས་བྱུང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ།
 “བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན།”¹⁰ །ཞེས་སོགས་སྐབས་འདིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་དང་། «སྣང་ཉིད་
 བདུན་རྩུབ་»ལས། “འདུས་བྱས་དང་ནི་འདུས་མ་བྱས། །དུ་མ་མ་ཡིན་གཅིག་མ་ཡིན། །ཡོད་མིན་
 མེད་མིན་ཡོད་མེད་མིན། །མཚམས་འདིར་སྣ་ཚོགས་ཐམས་ཅད་འདུས།”¹¹ །ཞེས་སོགས་གསུངས་
 བ་ལ་བརྟེན་ནས། སྣོན་གྱི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་འགས་ཕྱི་ནང་གི་ཚོས་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་
 འབེབས་པའི་རིགས་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཀག་པར་འདོད་པ་ལ། རྗེ་ཙོང་པ་བ་ཆེན་པོས་དེ་ནི་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་དཔྱད་མི་བཟོད་པ་དང་བཀག་པ་གཉིས་འབྲུ །ལ་པས་ལེན་
 ཅིང་། ལྷག་པར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་གང་འགོག་པའི་མཚམས་ལེགས་པར་ངོས་མ་
 ཟེན་པའི་སྣོན་ཡིན་པར་བསྐྱབས་ཏེ་རང་ལྷགས་ལ་ནི་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྗེ་བརྟུན་པའི་ཁྱད་པར་
 ཕྱི་བགལ་ཆེ་ཆུ་ལ་དང་། དེ་འབྱེད་རུ་ས་ན་ཕྱི་དང་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་རྒྱ །འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་
 སོགས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ཆད་མཐར་མི་ལྷུང་བའི་དགོ་མཚན་ཡོད་པར་བསྐྱབས།¹²

དེ་ལ་དོན་དམ་དང་ཐ་སྐྱད་ཀྱི་དཔྱད་རྒྱ །ལ་གྱི་ཁྱད་པར་རྒྱས་བསྡུས་བྱིག་བཀོད་ན།
 དཔེར་ན་ས་བོན་ལས་སྐྱུ་གྱ་སྐྱེ་བའི་རྩུ་ལ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། འདིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྐྱད་ལ་ཡོངས་

གཤམ་མཛོན་སུ་མ་ལ་གྲུ་བ་པ་བཞེན་ཞིང་ལ་ས་བོན་བཏབ་སྟེ་བརྒྱན་གཤམ་དང་ཕྱུང་བ་ལས་རིམ་
 གྱིས་ལྷ་གྲུ་སྟེ་བར་མཐོང་བའི་ལྷོང་བ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་ས་བོན་ལས་ལྷ་གྲུ་སྟེ་ཞེས་བ་དེ་ཙམ་དུ་འཛོག་གི
 དེ་ལྷ་ལྷ་གྲུ་དེ་རང་དང་བདག་ཉིད་ཐ་དད་པའི་ས་བོན་ལས་སྟེ་ས་སམ་གཅིག་པ་ལས་སྟེ་ཞེས་
 མོགས་དབྱུང་ནས་མི་འཛོག་ལ་ལྷ་ད། མ་བཏག་མ་དབྱུང་པའི་འཛོག་རྟེན་པའི་ཐ་སྟོན་གྱི་སྟོམ་དའི་
 བར་དུ་ལྷ་གྲུ་འི་ངོ་བོ་དང་ལྷོང་བར་སོགས་ལ་བཏག་ན་ཀུན་རྫོབ་དུ་དབྱེད་པར་སོང་ལ། དེ་ལས་
 བརྒྱུ་སྟེ་མ་བཏག་མ་དབྱུང་པའི་ཚུལ་དེས་མ་འཛོམ་པར་ས་བོན་དང་ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དོན་
 རང་གི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོད་མེད་ལ་དབྱུང་བར་འཇུག་པ་ན་དོན་དམ་ལ་དབྱེད་པར་སོང་
 བས། དེའི་ཚེ་ས་ལྷ་གྲུ་གང་ཡང་རིགས་པས་དབྱུང་དུ་མི་བཟོད་ལ། དེ་ལྷ་ནའང་ས་ལྷ་གྲུ་རིགས་པ་དེས་
 གཞོད་པའམ་བཀག་པ་ནི་གཏན་ནས་མིན་ཏེ། རིགས་པ་དེས་གཞོད་པའམ་བཀག་པ་ལ་རིགས་པ་
 དེས་དབྱུང་མི་བཟོད་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོགས་གི་ ཡོད་ན་དེས་རྟེན་དགོས་པ་ལ་དེས་དེ་ལྷ་མ་རྟེན་པ་
 ཞིག་དགོས་པར་གསུངས། རིགས་པའི་ཚུལ་དེ་ནི་ཚད་མ་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་སྐར་རུང་མ་
 དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་འགོ་ས་ལས་གསལ་བར་གྲུ་བ་བོ། །དེ་ཡང་དོན་དམ་དང་ཐ་སྟོན་དུ་
 དབྱེད་ཚུལ་གྱི་ལྷོང་བར་སྟོ་ལ་འཆར་གིན་ཏུ་བདེ་བ་ཞིག་འགྲེལ་བ་«བརྒྱུ་པ་ལི་ཏ་»ལས་ལྷུང་སྟེ། དེར་
 ལྷ་ཁང་ཞིག་གི་ནང་སྟེ་ས་ལྷ་གཉིས་ལོ་རིམ་ལ་ཡོད་པའི་ལྷ་བྱིས་ལག་ན་མཇུང་ཚེ་གསུམ་སོགས་པ་
 དང་ལག་ན་འཁོར་ལོ་སོགས་པ་གཉིས་དབང་ལྷ་གྲུ་དང་སྟེད་མེད་ཀྱི་སྲ་གང་ཡིན་ཚུད་པའི་ཚེ་ཀུན་ཏུ་
 རྒྱ་ཞིག་དེར་སྟེ་བས་པ་ལ་བྱིས་པས། ཀུན་ཏུ་རྒྱ་དེས་གང་ལ་ཚུད་པའི་གཞི་དེ་གཉིས་རྩིག་པའི་རི་མོ་
 ཡིན་གྱི་དབང་ལྷ་གྲུ་དང་སྟེད་མེད་ཀྱི་སྲ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་གཤམ་གྲུང་ལག་ན་ཚེ་གསུམ་སོགས་པ་
 དབང་ལྷ་གྲུ་དང་འཁོར་ལོ་སོགས་པ་སྟེད་མེད་ཀྱི་སྲའི་ཞེས་སྐྱ་བ་ལ་རྒྱན་དུ་སྐྱ་བའི་སྟོན་མི་བྱུང་སྟེ། དེ་
 ལྷ་ར་བདེན་མི་བདེན་བརྗོད་པ་ནི་འཛོག་རྟེན་པའི་ཐ་སྟོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྐྱ་བར་གསུངས་པ་
 ལྷ་ར་མོ།¹⁷ །དེ་བཞེན་དུ་«དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་»ཚུ་འགྲེལ་དུ་གཞན་སྟེ་བཀག་པ་ལ་འཛོག་རྟེན་
 པའི་ཚད་མས་མི་གཞོད་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་སྐྱབས་གང་འགོག་ན་འཛོག་རྟེན་པས་གཞོད་ཚུལ་
 གསུངས་པ་ལས་གྲུང་དཔལ་ལྡན་ལྷ་བས་དོན་དམ་དང་ཐ་སྟོན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེད་ཚུལ་ལེགས་པར་སྟེ་
 བ་གནད་ཚེ་བར་བཞེད་པར་གྲུ་བ། དེ་དང་ཚུལ་མཚུངས་པར་ལྷ་བའི་«བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བར་»
 ཡང་དེ་ཞོན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་རིགས་པས་རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་མིག་སོགས་མི་འགོག་པར་གསུངས་

ཉེ་འདི་ལྟར།

ཅི་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་འདི་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲོད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཀག་གསུམ། གལ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པ་
 རྣམས་འགོག་པར་སྐྱབ་པས་དེ་དེ་ལྟར་མ་བཀག་ཅི་ན། ཁོ་བོ་ཅག་གི་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་དོན་རང་
 བཞིན་འཚོལ་བ་ལྟར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། ཁོ་བོ་ཅག་གི་འདིར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གིས་ངོ་བོས་བྱུང་
 པ་འགོག་གི་མིག་ལ་སོགས་པ་བྱས་ཤིང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་རྩུ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲོད་པ་ཉིད་ཀྱི་
 མི་འགོག་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ཡོད་པས་གང་ཞིག་རྣམ་པར་སྤྲོད་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་བ་ལས་མིག་ལ་སོགས་པ་
 བྱི་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །¹¹

ཞེས་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཅི་དོན་རང་བཞིན་འཚོལ་བ་ལྟར་ལེན་པ་དང་དེ་ལྟ་བུའི་དཔྱད་པས་སྤང་
 སོགས་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་མི་འགོག་པའི་རྩལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བསྐྱབས་པས། འཕགས་ལུལ་
 ཀྱི་དབུ་མ་པའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྣམས་ཞལ་མཐུན་པར་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་ཇི་ཅམ་
 འགོག་མི་འགོག་གི་རྩལ་ལ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་བཞིན་བྱུང་བར་མཐོང་དོ། །

ཁ ཡོད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར།

དེ་ལྟར་གོང་དུ་བསྐྱབས་པ་ལྟར་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་སྤང་སོགས་ཐ་སྙད་པའི་ཚོས་རྣམས་མི་འགོག་པར་བྱུང་བ་ལས། སྐྱེ་བ་
 དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་། ཡོད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་རྣམ་དབྱེ་འབྱེད་དགོས་པ་
 འུགས་ཀྱིས་ཐོན་ལ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དབུ་མའི་གཞུང་རྣམས་སྤང་རྣམ་དབྱེ་འདི་གསལ་བར་
 བྱེད་པར་མཛད་ཡོད། དེ་ཡང་ཡོད་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དགོས་པར་འདོད་པ་དག་གི་དངོས་པོར་སྐྱེ་
 བ་རྣམས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་རྩ་བ་ཞིག་དོན་ལ་ཁས་སྲུངས་པར་སོང་སྟེ། དཔལ་མགོན་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་«རྩ་
 བའི་»རབ་བྱེད་ཉེར་བཞེ་པའི་ནང་ཚོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་
 དང་མཚོག་གསུམ་སོགས་མི་འཐད་པས། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་མེད་པར་ལྟ་བུའི་རྒྱར་འདེབས་
 སུ་ལྟར་རྩལ་གྱི་ཕྱོགས་སུའི་བརྗོད་པ་བཀོད་པ་ལས་རྟོགས་ལུས། སྤྱིར་བྱིན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱབ་
 ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་ལ་བསྟོན་པར་མི་མཛད་ཅིང་། མཐའ་ན་རྒྱང་འཕེན་ཡང་མངོན་སུམ་གྱིས་

གྲུབ་པའི་ཚོས་ཡོད་མེད་ལ་དོགས་པ་མེད་ན་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱུ་བའི་ཡང་རྗེ་ར་སོན་པའི་མཁས་པ་དབུ་མ་པས་མངོན་སུམ་གྱིས་མྱོང་བས་གྲུབ་པའི་ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཚོས་ཡོད་མེད་ལ་དོགས་པ་ཞུགས་པ་ག་ལ་ཡིན། གྲུབ་མཐའ་ཕན་ཚུན་བརྩོན་པའི་གཞི་ནི་ཕྱི་ནང་གི་ཚོས་རྣམས་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཚུལ་ལ་དཔྱོད་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཕྱི་རོལ་གྲངས་ཅན་པས་ཕྱི་ནང་གི་ཚོས་རྣམས་སྤྱི་གཙོ་བོའི་རྣམ་འགྲུབ་དུ་བཤད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་པས་རྩལ་ཕན་ཚེས་མེད་བསལ་གས་པ་ལས་གྲུབ་པ་དང་། རང་སྤེལ་དོན་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱིས་རང་མཚན་རྣམས་ཡོད་ཀྱི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕྱ་རབ་ཀྱི་རྩལ་དང་ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་ཚེས་སོགས་ལས་གྲུབ་པ་དང་། སེམས་ཅམ་པས་རྣམ་རིག་ཅམ་གྱི་རྣམ་སུ་གྲུབ་པ་སོགས་བཤད་ཅིང་། མཁས་པ་དབུ་མ་པས་ནི་དོན་གྱི་རོ་བོས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བཞེད་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱུར་བ་ལས་ཤེས། དེ་ལྟར་ནང་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་ཅག་ལ་ཕན་གཞོན་དངོས་སུ་འབྲེལ་མཁན་གྱི་ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ཡོད་པ་གཞིར་བཞག་ལས་དེ་རྣམས་ཡོད་མེད་ལ་བརྩོན་པ་གཏན་ནས་མིན་པར་ཁོ་བོ་མཐོང་།

འོ་ན་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྤེད་དང་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་དུ་མར་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་སོགས་སུ་བཞི་ཀ་བཀག་པ་ཆེས་མང་བས་དེ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཐམས་ཅད་སྤྱིར་ཡོད་མེད་ལ་དབྱུང་པ་ཅམ་མིན་པར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པ་སྟེ་རང་བཞིན་འཚོལ་བ་ལྟར་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་གོ་དགོས་པ་དཔེར་ན། «ཕ་ཤེའི་»རབ་བྱེད་བཅོ་ལྔ་པའི་སྤྱད་དུ།

ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་རྟག་པར་འཛིན། །མེད་ཅེས་བྱ་བ་ཚད་པར་བལྟ།
 དེའི་ཕྱིར་ཡོད་དང་མེད་པ་ལ། །མཁས་པས་གནས་པར་མི་བྱའོ།¹⁶

ཞེས་གསུངས་པའི་འཐད་ཀྱི་ཕ་འབྲེལ་སྤྱི་དང་ལྟག་པར་«བུ་རྩལ་ལེ་ཏུ་»དང་འབྲེལ་བ་«ཚིག་གསལ་»གཉིས་ལ་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ན། ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་བལྟ་ན་རྟག་མཐར་ལྷུང་བར་འགྱུར་བའི་ཡོད་ལྟ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་བལྟ་བ་དང་། མེད་པར་བལྟ་ན་ཚད་མཐར་ལྷུང་བའི་མེད་ལྟ་ནི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཁས་སྤངས་ནས་ཕྱིས་ཞིག་པར་བལྟ་བ་ལ་གསུངས་ཤིང་། དེའི་གྲུབ་དོན་དུ་«ཚིག་གསལ་»དུ། “གང་གི་ལྟར་ན་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་མི་འཐད་པ་དེ་ལ་ནི་རྟག་པ་དང་། ཚད་པར་བལྟ་བར་

ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།”⁹⁰ ཞེས་བྱུང་བ་ལས་ཤེས་
སོ།།

གཞན་ཡང་«སྐྱོད་པ་ལི་ཏར་»རབ་བྱེད་དང་པོ་རྒྱུན་བརྟག་པའི་འགྲེལ་པའི་ཐད་དུ། “རྒྱུན་
གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་འདི་ལྟར་གྲུབ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་སྐྱོད་པར་མིན་ཅུས་མོད་གྱི། འོན་ཀྱང་རྒྱུན་
རྣམས་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།།”⁹¹ ཞེས་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཡོད་པ་དང་ཡོད་པ་ཙམ་གྱི་ཁྱད་པར་དངོས་སུ་
བྱེད་པར་མཛད། དེ་དང་ཚུལ་མཚུངས་པར་དཔལ་ལྡན་སྐྱབས་ཀྱང་གོང་དུ་དངོས་པའི་གཞུང་དུ། “དེའི་
ཕྱིར་དེ་ཡོད་པས་གང་ཞེག་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པས་མི་གལ་སོགས་པ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་
དོ།།”⁹² ཞེས་བྱུང་བ་དང་། རྗེད་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རྒྱ་ཚེར་འགྲེལ་དུ་མིག་མེད་དོ་ཞེས་འཛིག་རྟེན་
ཐ་སྟད་དང་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་གཉེས་ཀ་ལས་མི་སྐྱོད་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་།⁹³
དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་ལྡན་སྐྱབས་པའི་«ཕུང་པོ་ལྗེའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པར་»མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་དག་ལས་
གསུངས་པའི་རིགས་པ་རྣམས་གྱིས་དངོས་པོ་བདེན་པར་ཡོད་པ་བསལ་བས་ལས་དང་འབྲས་བུའི་
རྣམ་བཞག་ལ་གཞོན་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེས་པའི་དོགས་པ་བཞོན་པའི་ལན་དུ། འདི་ལྟར།

ཡོད་པ་ཉིད་ཙམ་ཉེ་བར་བརྗོད་པས་ནི་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་མི་བྱུང་སྟེ། བཏགས་པ་ཙམ་ལ་ཡང་ཡོད་དོ་
ཞེས་ཉེ་བར་བརྗོད་དོ། །དེ་ཡང་བཅོས་ལྡན་འདས་གྱིས་དག་སྐོར་དག་ལྟ་པོ་འདི་རྣམས་ནི་འདུ་ཤེས་ཙམ་
དང་། དམ་བཅའ་ཙམ་དང་། ཀུན་རྗེ་བ་ཙམ་དང་། ཐ་སྟད་ཙམ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་འདས་པའི་དུས་དང་། མ་འོངས་
པའི་དུས་དང་། བམ་མཁའ་དང་། ལྷ་རན་ལས་འདས་པ་དང་། གང་ཟག་ཅས་བྱའོ་ཞེས་དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་
ཙམ་དུ་མདོན་པར་བསྐྱབས་ནས་བཅོས་ལྡན་འདས་གྱིས་འདས་པའི་གཞུགས་བྱུང་བར་མ་གྱུར་ན་ཐོས་པ་
དང་ལྡན་པའི་འཕགས་པ་ཉམ་ཐོས་དག་འདས་པའི་གཞུགས་ལ་མི་བལྟ་བམི་འགྱུར་བ་ཞེག་ན་འདས་པའི་
གཞུགས་ཡོད་པས་དེའི་ཕྱིར་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པའི་འཕགས་པ་ཉམ་ཐོས་འདས་པའི་གཞུགས་ལ་མི་བལྟ་འོ།།⁹⁴

ཞེས་སྐྱིར་ཡོད་པར་སྐྱོད་པས་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་མི་དགོས་ཤིང་། བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་ཡོད་
པ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་། དེ་ཡང་དབེར་ན་འདས་མ་འོང་གི་དུས་དང་། བམ་མཁའ་དང་། ལྷ་རན་ལས་འདས་
པའི་བསྟན་བཅོས་གྱི་སྐབས་མང་པོར་ཐོན་པས། ཡོད་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཁྱབ་པ་འཕགས་ལུལ་

གྱི་དབུ་མ་པའི་སྒོ་བ་དཔོན་གཙོ་བོ་རྣམས་མི་བཞེད་ལ། ཡོད་ཚུལ་དེ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་རྗེ་
ཙོང་ཁ་བས་གསར་གཏོད་མཛད་པ་ལྟ་བུའང་གཏན་ནས་མིན་པར་གྱུ་བོ། །དེ་ལྟར་ཡོད་པ་དང་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་རིགས་པའི་ལམ་ནས་སྤེ་བྱུང་མོད། རྩོད་ཐོག་ནས་བཤད་ན་དེ་འདྲའི་
རྣམ་དབྱེ་འབྱེད་པ་གིན་ཏུ་དཀའ་ལ། དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་མཚུགས་ཏུ་མ་གཏོགས་སྟོན་ཏུ་ནི་
རང་ཅག་ཐ་མལ་པའི་སྒོ་རོ་རྩལ་སྤང་བྱིན་རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྤང་བ་འཇམ་
མགོན་སྤྲུལ་སྤྲུལ་གསུངས་པའང་གེས་དགོས་སོ།།

ག དགག་བྱེད་པ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྟོང་མི་སྟོང་ལ་དབྱེད་པ།

དེ་ལྟར་ཡོད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ལ་ཁྱད་པར་དང་། སྤང་སོགས་ཀྱི་ཚེས་རྣམས་
ཡོད་པ་ཙམ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་རིགས་པས་མི་འགོག་ན། འོ་ན་ཅི་འགོག་ཅི་ན། ཚེས་རྣམས་
ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་འགོག་པར་གྱུ་བ་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་སྐྱབས་སུ་དོན་དམ་
ཞེས་པའི་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་དངོས་སུ་སྦྱར་བ་ལྟར་སྤང་དོན་ལ་སྦྱར་བ་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། སྤང་
སོགས་ཡོད་པ་ཙམ་དང་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱེ་བ་དང་འགག་པ་ཙམ་མི་འགོག་པའི་བྱིར་རོ། །མདོ་ལས་ཀྱང་
གེས་རབ་སྟེང་པོར། “སྤང་བོ་ལྟ་བོ་དེ་དག་གྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྣམ་པར་བལྟའོ།།”¹⁴ ཞེས་
རང་བཞིན་གྱི་ཁྱད་པར་དངོས་སུ་སྦྱར་ཏེ་གསུངས་པ་གིན་ཏུ་མང་ལ། དེ་བཞིན་དུ།

གང་ཞིག་རྒྱུན་ལས་སྦྱེས་པ་དེ་མ་སྦྱེས། །དེ་ལ་སྦྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན།།

རྒྱུན་ལ་རག་ལས་གང་དེ་སྟོང་པར་བཤད།།¹⁵

ཞེས་པར་ཡང་“སྦྱེ་བའི་རང་བཞིན་”ཞེས་དགག་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྟོན་པའི་ཚིག་དངོས་སུ་ཐོན། བསྟན་
བཅོས་ལས་ནི་དེ་བས་ཀྱང་སྐབས་གིན་ཏུ་མང་བར་གསལ་བར་བྱུང་སྟེ། “སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་བ་”
ལས།

གནས་པའམ་སྦྱེ་འཛིག་ཡོད་མེད་དམ། །དམན་པའམ་མཉམ་པའི་ཁྱད་པར་ཅན།།

སངས་རྒྱས་འཛིག་རྟེན་སྟེན་དབང་གིས། །གསུང་གི་ཡང་དག་དབང་གིས་མིན།།¹⁶

ཞེས་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་གོང་དུ་བྲངས་པའི་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་གཞུང་རྣམས་དང་། དབུ་མ་པའི་
 སློབ་དཔོན་གཞན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང་བྱུང་ངོ་། །ལྷག་པར་ནི་བ་ལྟའི་«བསྐྱབ་བཏུས་»ལེའུ་
 བཏུ་བཞི་པའི་ནང་ཚོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་ཀྱང་ལས་དང་འབྲས་ལུ་འབྲེལ་བ་མི་འགལ་བ་དང་།
 རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་རི་ལྟར་མཐོང་བཞིན་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་མི་འགལ་བར་རྒྱབ་པའི་སྐབས་སུ་
 «ཡབ་སྲས་མཇལ་བ་»སོགས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེ་ཁག་གཅིག་བྲངས་སྟེ། བར་མཚམས་ཞིག་ཏུ།
 “མིག་ནི་མིག་གི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བ། ཁམས་ནི་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བའི་སྲོད་དུ་སྟེ།
 ཚོས་གང་ལ་རང་བཞིན་མ་མཚེས་བ་དེ་ནི་དངོས་པོ་མ་མཚེས་པའོ།།” ཞེས་མདོ་ཚིག་བཞོད་དེ་གསལ་
 བཤད་མཛད་པ་བྱུང་།⁹¹

འོན་དཔལ་རྒྱ་བས་«ཚིག་གསལ་»དུ་ལེགས་ལྡན་བྱེད་ལ་སྲུ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་ཐད་
 དུ་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་རྒྱུར་བ་མི་འཐད་པར་གསུངས་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་«ཚིག་
 གསལ་»གྱི་གཞུང་ཉིད་ལ་གཟིགས་ན་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་དོན་དམ་པར་བདག་ལས་
 མི་སྐྱེ་སྟེ་ཞེས་སྐྱེ་ར་མི་དགོས་ཏེ་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ཀྱུན་ཚེ་བ་དུ་འང་གྲུ་བ་ལ་ཁས་མ་སྲུངས་པས་རང་
 ལུགས་དབུ་མ་པ་ལ་བལྟེས་ནས་ཁྱད་པར་སྐྱེ་ར་མི་དགོས་པ་དང་། གཞན་སྟེ་སྐྱེ་ལོ་ལ་བས་རྣམ་པར་
 བཞག་པ་རྣམས་ནི་ཀྱུན་ཚེ་བ་དུ་འང་ཁས་མི་ལེན་པས་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་འགོག་ལུས་པར་བརྟེན་
 གཞན་གྲངས་ཅན་གྱི་ངོ་ལ་བལྟེས་ནས་ཀྱང་ཁྱད་པར་སྐྱེ་ར་མི་དགོས་པར་གསུངས་པ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་
 དགོངས་པ་བཀྲལ་བ་ལྟར་གཞུང་གི་དོན་དུ་གནས་སོ།།

དེ་ལྟར་འདུམ་པ་ལྟ་བུ་བདེན་པར་མེད་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ན་ལྷང་སྐྱོ་རོལ་པའི་དོ་
 རྗེས། “སྐྱང་བ་ལིང་ལིང་འདི་རང་སོར་བཞག་ནས། །དགག་རྒྱ་རྩ་ཅན་ཞིག་འཚོལ་བར་སྐྱང་སྟེ།”⁹²།
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་ཅག་ཐ་མལ་པའི་སྐྱོར་རི་ལྟར་སྐྱང་རྩལ་གྱི་སྲུམ་པ་རྩལ་སྐབ་དུ་གྲུབ་པ་
 དེ་གྲ་གྲུ་མ་ཉམས་པར་བཞག་སྟེ་“བདེན་པར་གྲུ་བ་པ”ཞེས་པའི་དགག་བྱ་བྱུར་བ་ཞིག་གང་སྐྱོའི་
 དམིགས་པར་སོང་བའི་སྲུམ་པ་དེ་དང་གཏན་ནས་འབྲེལ་བ་མེད་པ་སྐྱེ་རོལ་ནས་གྲུབ་པ། རི་བོང་གི་
 མགོ་ལ་རྩ་འགོག་པ་ལྟ་བུ་བཞི་བ་ནི་དེ་ལོན་ཉིད་ལ་གོ་བ་མ་ཆགས་པའི་གཏམ་ཡིན།⁹³ དེ་ཡང་
 སྲུམ་པ་བདེན་པར་མེད་པ་ཞེས་པ་ནི་རང་ཅག་ལ་གང་སྐྱང་རྩལ་གྱི་སྲུམ་པ་དེ་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་

མེད་པ་ལ་དགོངས་སམ་སྐྱམ། དེའི་ཕྱིར་གསུང་རབ་ལས་སྤོང་ཉིད་སྟོན་པའི་སྐབས་མང་པོར་རྒྱ་མ་
 དང་། རྗེས་རྒྱུ། བྲག་ཆ། གཟུགས་བརྟན་དང་རྒྱ་རྒྱ་སོགས་འདི་གཞི་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་བརྟུན་པའི་དཔེ་
 ཏུ་མ་ཞིག་བཀོད་པའི་གནད་ཀྱང་འདི་ལ་ཐུག་མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱུབ་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ཏུ་བྱེད་ནའང་། ཆོས་
 རྣམས་ལ་རང་བཞིན་བཀག་པའི་ལུ་ལུ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འདི་གའི་རབ་བརྒྱབས་པའི་ཐད་
 གཙོ་བོར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བའི་རྒྱལ་གསུངས་པའི་སྐོ་ནས་གསལ་བཤད་མཛད་པ་དཔེར་
 བ་ «སྤོང་ཉིད་བཏུ་བ་ཏུ་པ་» ཅུ་འགྲེལ་ལས་ཐོན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་
 དབྱུང་བ་ཞིབ་མོར་མཛད་པའི་གྲུབ་དོན་ཏུ་དོན་གནས་འདི་ཐོག་འདི་ལྟར་གསུངས་སྟེ། ཆོས་གང་དང་
 གང་ཡིན་རུང་དེ་ཡོད་པར་འདོགས་པ་ན་ཡོད་རྒྱལ་ལ་གཉིས་ལས་མ་འདས་སྟེ་ཡང་ན་དོན་སྤོང་ནས་
 ཡོད་པར་འདོགས་དགོས་པ་དང་། ཡང་ན་དོན་སྤོང་ནས་མིན་པར་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོད་པར་
 འདོགས་དགོས་པར་ཁ་ཚོན་ཚོད་ལ། དེ་གཉིས་ལས་རང་བཞིན་འགོག་པའི་དབུ་མའི་རིགས་པས་དོན་
 སྤོང་ནས་ཡོད་པ་མི་འཐད་པར་གྲུབ་པ་ན་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོད་པ་འོས་མེད་ཏུ་གྲུབ་པར་
 གསུངས་པ་ལྟར་ལགས།³⁷ དེ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྙད་ཏུ་ཡོད་པའི་ཚད་ནི། རྒྱུར་དོན་དེ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་
 ལ་གྲགས་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཏུ་གྲགས་པའི་དོན་དེར་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་མི་གཞོད་པ། དོན་
 དམ་དཔོན་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་གཞོད་པ་ཞིག་གསུམ་དགོས་རྒྱལ་ཞིབ་པར་རྗེ་ཙོང་ཁ་
 པའི་གསུང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལྟར་རོ།³⁸

ང་རང་བཞིན་མེད་པ་སྤོང་ཉིད་ཡིན་མིན་དང་། དོན་དམ་རྣམ་གྲངས་པ་དང་རྣམ་གྲངས་མ་
 ཡིན་པའི་སྐོར།

རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བུའི་སྐོར་ལ་དོགས་གནས་
 བྱུང་བ་གལ་ཆེ་བ་གཞན་ཞིག་ནི་དེ་ལོ་ན་ཉིད་དམ་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ལ་འདོགས་མི་འདོགས་ཀྱི་སྐོར་དེ་
 ཡིན། དེ་ཡང་འདམ་མགོན་རྒྱ་མས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་ཚིག་ཟིན་གྱི་བརྗོད་དོན་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་
 འཕགས་ལུལ་གྱི་དབུ་མ་པའི་སྐོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་རྒྱ་རྒྱུབ་ཡབ་སྲས་གཉིས་དང་། སངས་
 རྒྱལ་བརྒྱུད་སྤྱི་བུ་བྲག་གསལ་པ་དང་ཞིབ་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་དགོངས་པ་དང་བརྟུན་ནས་ཚོས་རྣམས་
 ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་འཕམ་རོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་སྤོང་པ་ཉིད་དམ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་སྐབས་

མང་པོར་བསྐྱབས། འཕགས་ལུལ་གྱི་དབུ་མ་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་ཚེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལོ་ནི་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ན་དགག་ཕྱོགས་ནས་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོ་ཉིད་འགོག་པ་ལོ་ནིའི་རྗེས་མཛད་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུའི་དགག་ཚིག་ཀྱང་དགག་པའི་རིགས་གཉིས་ལས་དགག་བྱ་བ་གཤམ་ཚམ་གྱི་མེད་པར་དགག་པ་ལོ་ནིའི་རྗེས་བསྐྱབས་པ་དབུ་མ་པའི་སྒྱི་སྒོལ་ལྟ་བུ་ར་མཛད་སྦྱང་། དཔེར་ན་དཔལ་མགོན་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་གསུང་ལ་བརྟག་ན་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ལོ་ནི་ཉིད་སྒྲོབ་པ་ན་སྦྱང་པ་ཉིད་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཚིས་པ་དང་། བདག་མེད་པ་དང་། བདེན་པར་མེད་པ། ཡང་དག་པར་མ་གྲུབ་པ་སོགས་དགག་ཚིག་དངོས་སུ་ཐོན་པའི་ཐ་སྙད་རྣམས་བྱུང་ལ། གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད། དེ་ལོ་ནི་ཉིད། ཡང་དག་པའི་མཐའ། ཚོས་ཉིད་ཅེས་བྱུང་བའང་དེ་རྣམས་ལ་དགག་པའི་ཚིག་དངོས་སུ་མེད་ནའང་དེ་དང་དེ་ཙམ་ཞེས་སོགས་དོན་སྒོལ་ལ་འཆར་བ་ན་རྣམ་བཙན་འབའ་ཞིག་ཏུ་འཆར་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བཞོད་པ་ཤ་སྟག་བྱུང་། དོན་དམ་བདེན་པའི་བྱུང་ཚོས་ངོས་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་འང་རྩ་ཤེ་རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པར་གཞན་ལས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཞིབ། སྒྲིས་པ་མེད་པ། རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་དོན་དང་། ཐ་དད་ཏུ་མེད་པའི་དོན་བཙམ་གསུངས་ལ་ཐ་སྙད་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བརྟག་ན་དགག་ཕྱོགས་འབའ་ཞིག་ནས་སྦྱང་པ་ཤ་སྟག་ཏུ་མངོན་ལོ།³³ །དེ་ལྟར་མཛད་པའི་གནད་ཀྱང་དེ་ལོ་ནི་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་ཚོ་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་གི་སྡོད་ལུགས་ལ་དཔྱོད་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཚོ་དགག་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱབ་པའི་ཐ་སྙད་སྒྲོར་བྱེད་པའི་ལོ་ཡོད་འཛིན་གྱི་ཞེན་པ་ངང་གིས་སྐྱེ་བས་རྟག་མཐར་ལུང་བའི་སྒྲོན་མོ་ན་གནས་པ་ལ་དགོངས་སམ་སྟམ།

འོ་ན་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལས་ཟབ་མོ་སྦྱང་པ་ཉིད་སྒྲོབ་པ་ན་རང་བཞིན་འགོག་པའི་དགག་ཕྱོགས་འབའ་ཞིག་མཛད་པ་བདེན་མོད། དེ་ནི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ལོ་ནི་དངོས་གཞི་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་འབབས་སྟེགས་སམ་སྒྲོན་འགྲོ་ལྟ་བུ་ཡིན་གྱི་རང་བཞིན་བཀག་པ་དེ་ཉིད་ཟབ་མོ་སྦྱང་པ་ཉིད་མིན་ཏེ། དེ་ནི་ཡོད་པ་འགོག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་དེ་ལོ་ནི་དངོས་ལ་ནི་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་དང་། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་བཙམ་སྒྲོས་པ་བཞི་ཆར་ལས་འདས་པ་ཞིག་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཡོད་མེད་སོགས་ཅིར་ཡང་བརྗོད་ཏུ་མེད་ཅིང་ཅིར་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་ཏུ་མེད་པའི་དོན་དམ་པ་ཞིག་དགོས་སོ་ཞེ་ན།³⁴ འདི་ལ་དབུད་པར་བྱ་བའི་གནས་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་རེ་ཞིག་གནད་ཚེ་བ་འགའ་ཞིག་སྒྲོས་ན། དེ་ལྟ་ན་མདོ་ལས་སྦྱང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་སོགས་སྦྱང་ཉིད་ཀྱི་རབ་

དབྱེ་གསུངས་པ་རྣམས་སྟོང་པ་ཉིད་དངོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་ཉིད་ཀྱིས་
 སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པར། “དམ་པའི་དོན་ནི་དེར་ཟད་དེ།”³⁴ ཞེས་དངོས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
 པ་འབའ་ཞིག་དམ་པའི་དོན་ཉེ་དེ་ཞོ་ན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་འགྲེལ་བྱེད་
 སངས་རྒྱུས་བསྐྱེད་དང་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་སྐྱབས་མང་པོར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་
 གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་སོགས་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་ཞོ་ན་ཉིད་མཇལ་བའི་
 རིག་ཤེས་འཛོག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་ཤིང་། དེ་ལྟ་ན་དེ་ཞོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱེད་པའི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་
 གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་ཡོད་མེད་དུ་འཛིན་པ་སོགས་སྟོག་པ་ལས་གནས་ལུགས་མཐོང་བའི་
 སྐབས་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་ལྟ་ན་རྒྱ་ནག་ཉེ་གང་གི་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་འཇུག་པ་བཀག་པའི་སྒོམ་དང་
 ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་སྒོམ་པ་གཉིས་ལ་དོན་ལ་བྱུང་བར་མེད་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་བྱུང་རང་མ་
 སྟུང་མོ།།

དེ་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ལ་གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་དབུ་མ་པ་
 ཚེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་འཛོག་པ་ནི་དེ་དག་གི་གཞུང་ལས་ཐོན་ཏེ། དཔེར་ན་དཔལ་མགོན་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས་
 «སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རང་འགྲེལ་»དུ། “དོན་དམ་པ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་
 ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དེར་ཟད་དོ།”³⁵ ཞེས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་རྟེན་
 འབྲེལ་གྱི་ཚོས་རྣམས་རང་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་དུ་ཟད་པ་སྟེ་དེ་འབའ་ཞིག་ལས་མེད་པར་གསུངས་
 ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱུས་བསྐྱེད་ཀྱིས་«བརྒྱ་པ་ལི་ཉར།» “དེ་ལྟར་དངོས་པོ་རྣམས་
 ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་མེད་པ་ཉིད་དུ་བལྟ་བ་སྒྲོན་དུ་མར་གྱུར་པ་དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་དོ་བོ་ཉིད་
 མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་དེ་ཞོ་ན་མཐོང་བ་སྟེ་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པ་འགྲུག་པ་ཡིན་
 རོ།”³⁶ ཞེས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་མཐོང་བ་དེ་དེ་ཞོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་དང་། དེ་འདྲ་
 བ་དེ་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཉིད་དོན་དམ་པ་ཡིན་པར་གསུངས། ཡང་དེའི་རབ་བྱེད་བཅུ་
 བདུན་པར་ཡང་། “མདོར་ན་སྤྱི་དང་ནང་ལ་བདག་མེད་པ་བདག་གི་མེད་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་
 དེ་ནི་དེ་ཞོ་ན་འི་དམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཞོ་ན་འི་ལྟ་བ་བསྒོམས་པས་ནི་དེ་ཞོ་ན་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ།”³⁷
 ཞེས་བྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །ལྟག་པར་དུ་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་«ཚོག་གསལ་»རབ་བྱེད་བཅོ་ལྔ་པར།

དེ་ནས་ཚོས་ཉིད་དེ་ཡང་གང་ཡིན་ཞེན། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ། རྫོང་ལ་ཉིད་ཡང་གང་ཡིན་ཞེན། རང་བཞིན་
 རོ། །རང་བཞིན་འདི་ཡང་གང་ཡིན། རྫོང་པ་ཉིད་དོ། རྫོང་པ་ཉིད་འདི་ཡང་གང་ཡིན་ཞེན། རང་བཞིན་
 མེད་པའོ། །རང་བཞིན་མེད་པ་འདི་ཡང་གང་ཞིག་ཡིན། དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་ཡང་གང་
 ཞིག་ཅེན། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་འགྱུར་བ་མེད་པ་ཉིད་དང་། རྟག་ཏུ་གནས་པ་ཉིད་དེ། རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཉིད་ནི་བཙུན་མ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། གཞན་ལ་བརྟོས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་མེ་ལ་
 སོགས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཞེ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །^{༥༤}

ཞེས་རང་བཞིན་མེད་པ་གནས་ལུགས་སྤོང་པ་ཉིད་དུ་གསལ་བར་ངོས་འཛིན་པ་མ་ཟད། དེ་ཉིད་ཚོས་
 རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། རང་བཞིན་དང་། ཚོས་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གསུངས་ལ། «འཇུག་འགེལ་»
 དུ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་གནས་ལུགས་དེ་སློབ་དཔོན་གྱི་སྐབ་ཀྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་
 དང་། དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱུང་ཡང་རུང་། མ་བྱུང་ཡང་རུང་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་འདི་ནི་
 གནས་པ་དང་། ཚོས་ཉིད་དེ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་དུ་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དཀའ་བ་བརྟུ་
 བྲག་རྩོམ་པར་མཛད་ཚུལ་གསུངས་པའི་མཐུར། འདི་ལྟར།

རང་བཞིན་འདི་ནི་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་གཞན་ཡང་དོན་འདི་ཁས་ལེན་དུ་
 བཞུག་པར་རུས་པས་རང་བཞིན་འདི་ནི་གཉིག་ལ་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་ཡང་རྣམ་པར་བཞག་གོ།^{༥༥}

ཞེས་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་གནས་ལུགས་འདི་སློབ་དཔོན་གྱི་སྐབ་ཀྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་
 ཅམ་དུ་མ་ཟད་གཞན་ལ་འང་དོན་འདི་ཁས་ལེན་དུ་འཇུག་རུས་པས་དེ་ལྟ་བུའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་རང་
 གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པར་རྣམ་པར་བཞག་པར་མཛད་པ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་མཁས་པ་འགས་རང་བཞིན་མེད་པའམ་བདེན་པར་མེད་པའི་སྤོང་ཉིད་ནི་སྐྱེ་དང་
 རྫོང་སྤོང་ལུ་ལ་དུ་སྐྱེ་ར་པས་དོན་དམ་རྣམ་གྲངས་པ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་དངོས་མིན་ལ་དེ་ལ་ནི་སྐྱེ་སྐྱོ་
 གང་གི་འང་སྤོང་ལུ་ལ་དུ་མ་གྱུར་པ། ཡོད་མེད་དང་གཅིག་ཐ་དང་སོགས་གང་དུ་འང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་
 སྤོང་བུལ་འབའ་ཞིག་པ་ཞིག་དགོས་སོ་ཞེས་གསུངས་མོད། འདི་ནི་དབྱུང་གཞི་གི་ཏུ་ཆེ་བའི་གནས་
 གི་གཉེ་རྩུང་ཟད་སྤོང་ཉིད་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྤྱིར་དོན་དམ་ལ་རྣམ་གྲངས་པ་དང་རྣམ་གྲངས་མ་

ཡིན་པའི་རྣམ་དབྱེ་བའི་བ་འདི་འཕགས་པ་ལྟ་སྐྱབ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་གསུང་ལ་ནི་གཏན་ནས་མི་
 བྱུང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་ལྟ་སྐྱབ་མཆོག་པོ་སངས་རྒྱལ་བསྐྱུངས། ལྷ་བ་གྲགས་པ། ཞིབ་
 ལྷ་སོགས་ཐལ་འགྱུར་བའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་དུ་འདྲེན་པའི་རྣམ་དབྱེ་མཛད་པ་ཅུ་བ་
 བས་མེད་པའི་ཚུལ་འདི་ཤེས་དགོས་པ་གཞན་དུ་འགགས་ཞིག་ཏུ་མཐོང་། འོན་ལྟར་དབྱེ་འདི་ཐོག་མར་
 གང་ལས་བྱུང་ཞེ་ན། སློབ་ཀྱི་བོད་ཀྱི་དབུ་མའི་འགྲེལ་མཛད་མང་པོས་«ཡེ་ཤེས་སྣྲིང་པོའི་»བདེན་
 གཉིས་ཅུ་འགྲེལ་དང་ལྷག་པར་ཞེ་བ་འཚོའི་«དབུ་མ་རྒྱན་»ལ་ཁུངས་གཏུགས་པར་སྣང་བའདུག ཞིབ་
 མོར་བརྟག་ན་རྣམ་དབྱེ་འདི་ཐོག་མར་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་མཛད་པར་རྟོགས། དེ་ལ་དོགས་གནས་
 འདིའི་ཐོག་འཕགས་པ་ལྟ་སྐྱབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་དང་ཡེ་ཤེས་སྣྲིང་པོ་ཞིབ་འཚོ་གསུམ་སྟེ་བོད་ལ་
 རང་རྒྱུད་ཤར་གསུམ་དུ་གྲགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དམ་ལ་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་སུ་མཛད་པའི་སོ་སོའི་
 གཞུང་ཚིག་རྣམས་བཀོད་དེ་སྐབས་སྟོབས་ཀྱི་བཤད་པ་བཞིན་ན་གཞུང་དོན་གསལ་བར་རྟོགས་པ་
 ལ་ཕན་ཅེས་པས། ཐོག་མར་ལེགས་ལྡན་ཀྱི་དབུ་མ་སྣྲིང་པོའི་འགྲེལ་པ་«རྟོག་གེ་འབར་བར་»ས་ལ་
 སོགས་པ་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་བཀག་པ་ལ་དངོས་སྐྱབ་བས་དེ་ལྟ་ན་མངོན་སུ་མ་དང་འཛིག་རྟེན་
 གྲགས་པས་གཞོན་པར་འགྱུར་ཚུལ་ཀྱི་ཚོུད་པ་བཀོད་པ་ལ་དེ་ལྟར་མི་གཞོན་ཚུལ་གསུངས་པའི་
 མཚུགས་ཏུ་འདི་ལྟར།

འོན་དོན་དམ་པ་ནི་གང་དག་སྟོ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་དགག་པ་ནི་ཡི་
 གའི་ཡུལ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དགག་པ་མེད་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། དོན་དམ་པ་ནི་རྣམ་གཉིས་ཏེ། དེ་ལ་
 གཅིག་ནི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཟག་པ་མེད་པ་སྟོས་པ་མེད་
 པའོ། །གཉིས་པ་ནི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པར་འཇུག་པ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚིགས་ཀྱི་
 རྗེས་སུ་མཚུགས་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་པ་དང་བཅས་པ་
 ལྟ། འདིར་དེ་དམ་བཅས་པའི་བྱེད་པར་ཉིད་བརྒྱུད་བས་ཉེས་པ་མེད་དོ།།^༧

ཞེས་དང། དབུ་མ་སྣྲིང་པོའི་འགྲེལ་པ་«རྟོག་གེ་འབར་བར་»«གཏན་ཚིགས་དང་ནི་དཔེ་ཡང་མེད།།
 རྟོགས་གྲང་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་མེད།།» ཞེས་པ་རོལ་པོས། དབུ་མ་པ་བྱེད་ལྟར་ན་དོན་དམ་པར་ནི་
 རྟགས་དང་དཔེ་དང་བསྐྱབ་བྱ་སྟེ་རྟོགས་གྲང་མེད་པས་གཞན་ཀྱིས་བརྟགས་པའི་དགག་བྱ་བདེན་

གྲུབ་འགོག་པའི་སྤྱིར་དུ་བཀོད་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ལ་བརྒྱབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་རུས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་
 ཞེས་བརྗོད་པའི་ལན་དུ། གོང་དུ་དྲངས་པའི་དོན་དམ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་མཛད་ཅིང་བརྒྱབ་བྱ་སྒྲུབ་
 པ་ནི་དོན་དམ་སྤྱི་མ་སྟེ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པས་སྒྲོལ་མེད་ཀྱི་ལན་འདེབས་
 མཛད་པས།^{༤༩} སྐབས་དོན་དེ་གཉིས་ཀ་ལས་དོན་དམ་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་དགོས་པ་དང་དབྱེ་བ་
 སོ་སོའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་རྟོགས་རུས། དེ་ཡང་«རྟོག་གེ་འབར་བར་»ཟི་རྣམ་དབྱེ་དེ་གཉིས་ལུལ་ཅན་
 འབའ་ཞེག་གི་སྟེང་ནས་འཛོག་ཅིང་། དེའི་གནད་ཀྱང་རང་རྒྱ་དཔེ་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་ལ་
 མོགས་པ་རྣམས་སྟོབ་དཔོན་ཚུགས་གྲང་གི་རྗེས་སུ་དྲངས་སྟེ་རྒྱལ་གསུམ་གྱི་གདམ་ཚིགས་ཀྱི་རྣམ་
 བཞག་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་མ་ཟད་དོན་དམ་ལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་སུ་འང་རང་རྒྱ་དཔེ་དུ་རྟོགས་ཀྱིས་
 བརྒྱབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་ལུགས་རྐྱེན་ལས་ལྷན་ནས་བཤད་པ་མཛད་པས། དེ་ལྟར་མདོ་ལས་དོན་དམ་པ་
 སྟོས་པ་མཐའ་དག་ལས་འདས་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་མི་འགྱུར་རམ་སྟེ་མའི་དོགས་པ་
 ལྷུང་གི་དཔལ་དེ་སྟོང་བའི་སྤྱིར་དོན་དམ་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་སྟོབ་སྟོན་སྟོང་གི་ལན་འདེབས་
 མཛད་དགོས་པ་བྱུང་ངོ་།།

རང་རྒྱ་དཔེ་གསུམ་གྱི་སྟོབ་དཔོན་གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་སྟེང་བའི་«བདེན་གཉིས་»སུ་ཟི།

སྟེ་ལ་མོགས་པ་བཀག་པ་ཡང་། །ཡང་དག་པ་དང་མཐུན་གྱིར་འདོད།།

དགག་བྱ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། །ཡང་དག་ཏུ་ན་བཀག་མེད་གསལ།།

བརྟགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡི། །བཀག་པ་བརྟགས་མེན་རྗེ་ལྟར་འགྱུར།།

དེ་བས་འདིར་ནི་རྒྱན་རྫོང་སྟེ། །ཡང་དག་དོན་ཡིན་ཡང་དག་མིན།།

ཡང་དག་ཉིད་དུ་གཉིས་མེད་དེ། །དེ་ནི་སྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན།།

འཇམ་དཔལ་གྱིས་ནི་ཡང་དག་དུས། །རྒྱལ་བའི་སྐས་པོ་མི་གསུང་བཞུགས།།^{༤༩}

ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་པར་བདེན་པའི་སྟེ་བ་ལ་མོགས་པ་བཀག་པ་དེ་དོན་དམ་པ་དང་མཐུན་པའི་
 སྤྱིར་དོན་དམ་དུ་འདོད་མོད། དེ་ལྟར་ཡང་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་མི་འཛོག་སྟེ་གང་བཀག་པའི་
 དགག་བྱ་དེ་མེད་ན་དེ་བཀག་པའི་བཀག་པ་དེ་ཡང་བདེན་པར་མེད་པ་གསལ་བར་སྒྲུབ་ལ། དེ་

བཞིན་དུ་གང་འགོག་རྒྱུ་དེ་དག་གི་ཕྱི་རྒྱུ་བཏགས་འབའ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་བཞག་པའི་དགག་པའང་
 རྟོག་བཏགས་སུ་རྟེན་མི་འགྱུར་ཞེས་བཏགས་ཡོད་དུ་བསྐྱབས། དེ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་དབུ་བུ་དེ་འདྲའི་
 རྒྱུ་བཞག་པའི་དགག་པ་དེ་ཉིད་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡོད་པར་འཛོག་པས་ཡང་དག་
 པའི་དོན་ནམ་དམ་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཡང་དག་པར་ཡོད་པའམ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་མི་འཛོག་སྟེ་
 དོན་དམ་པར་གང་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་«དེ་མེད་གཤགས་པའི་མདོ་»བཞོད་དེ་གསལ་
 བར་གསུངས་པ་ལས་དོན་དམ་ལ་གཉིས་སུ་དབུ་བའི་དགོས་པ་དང་དོན་རྟོགས་ལུས། །དེ་ལྟར་ཡི་
 ཤེས་སྟེང་པོས་མཐུན་པའི་དོན་དམ་དང་དོན་དམ་དངོས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མཛད་མོད་ཕྱིས་ཞི་བ་འཛོམས་
 བདེན་གཉིས་དཀའ་འགྲོལ་མཛད་སྐབས་རྣམས་དབུ་དེ་གཉིས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་རྣམས་གངས་པའི་དོན་
 དམ་དང་རྣམས་གངས་པ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ་མཛད་དོ།།

རང་རྒྱུད་ཤར་གསུམ་གྱི་སློབ་དཔོན་གསུམ་པ་ཞི་བ་འཛོམས་ནི་«དབུ་མ་རྒྱུན་»དུ།

དམ་པའི་དོན་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར། །འདི་ནི་དམ་པའི་དོན་ཞེས་བུ།།

ཡང་དག་ཏུ་མི་སློབ་པ་ཡི། །ཚོགས་རྣམས་ཀུན་ལས་དེ་གོ་ལ་ཡིན།།^ལ

ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཀ་མ་ལ་གྱི་ལས་«དབུ་མ་རྒྱུན་གྱི་དཀའ་འགྲོལ་»དང་«དབུ་མ་སྦྱང་བ་»
 རོགས་སུ་འདྲེན་དམ་གཉིས་ཀྱི་བཤད་པ་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་ཞིབ་ཏུ་བཏགས་ན། རྣམ་དབུ་དེ་ཡུལ་དང་
 ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་བར་གསལ་བར་གྲུབ་ཅིང་། ཡུལ་ཅན་ལ་སྦྱར་བ་ན་གོང་དུ་ལེགས་ལྡན་
 གྱི་«རྟོག་གེ་འབར་བར་»བུ་ར་བ་ལྟར་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་ཀྱི་སྟེང་ནས་སློབ་པ་དང་
 བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་ནས་འཛོག་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལ། ཡུལ་ལ་སྦྱོར་བ་ན་དོན་
 དམ་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་སྟེང་ནས་འབྱེད་དགོས་པ་ནི་དཔེར་ན་བདེན་པའི་སྟེ་བཞག་པ་ཀུན་རྫོབ་དུ་
 ཡོད་པར་འཛོག་དགོས་ཚུལ་གསུངས་པ་ལས་དེས་ལུས་སོ།།^ལ

དེ་ལས་བསྐྱོད་སྟེ་བོད་ཀྱི་འགྲོལ་བྱེད་གཞན་གྱིས་བཤད་པ་ལྟར་རང་རྒྱུད་པའི་སློབ་དཔོན་
 དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡུགས་ལ་གཅིག་དུ་བྲལ་སོགས་བདེན་མེད་རྒྱུ་བའི་རིགས་པས་བསྐྱབས་པའི་བདེན་
 པའི་སྟེ་བམེད་པ་སོགས་དོན་དམ་དངོས་མ་ཡིན་ན་སློབ་དཔོན་དེ་རྣམས་རང་ཡུགས་ལ་ཚོས་རྣམས་
 བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་གནས་ཡུགས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཞེད་པ་ནང་འགལ་ཞིང་། ལྷག་པར་གནས་

ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་རིགས་པས་བརྒྱབ་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལྟ་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏའ་ཚེགས་དཔུ་
 རྒྱགས་ཀྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་དགོས་པ་ཡང་སྟོར་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་བདེན་མེད་སྐྱབ་པའི་
 རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་གྲུ་ལྟ་བུ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ན་སློ་དེའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་
 པའི་ལྷ་གྲུ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ལྷ་གྲུའི་སྟེང་གི་ཚོས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པས་དོན་དམ་བདེན་
 པ་ཡིན་མོད། དེ་ནི་དགག་སྟོགས་ནས་བདེན་པའི་སྟོས་པ་མཐའ་དག་བཀག་པའི་སྟོང་སངས་ཙམ་
 ལས་སྐྱབ་སྟོགས་ནས་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་སོགས་སྟོའི་དམིགས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡིད་ལ་མི་
 བྱེད་པའི་རྒྱུ་ལ་དུ་འཇུག་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། དེ་འདྲ་བའི་སྟོང་ཉིད་དེ་རྟོག་པ་ལ་འཆར་བའི་དགག་བྱ་
 བཀག་ཙམ་གྱི་དོན་སྡི་ལྷ་གྲུ་བ་བྱ་ན་གཏའ་ནས་མི་རུང་སྟེ། དེ་ནི་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་ཙམ་དང་རྗེས་
 དཔག་གི་སྟོས་ཡུལ་ཚོས་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ན་སྐྱོ་རྟོག་གི་ལམ་ལས་བརྒྱུད་དགོས་པར་བརྟེན་སྐྱོ་རྟོག་
 གིས་བཙོས་པའི་སྡི་ལའང་ཞིག་དུ་གྲུབ་པ་ནང་པའི་རིགས་པར་སྐྱབ་པ་མདོ་སྟེ་པ་ཡན་གྱི་སྡི་སྐྱད་ལྟ་བུ་
 ཡིན་པས། དེ་འདྲ་བ་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བུ་ཟེ་བོས་སྐྱབ་བཅི་བའི་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་
 གངས་ཙན་གྱི་མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ལྷ་གྲུ་ག་ལ་འཇུག།

དེ་ལྟར་རང་རྒྱུད་པ་ལས་གཞན་པའི་དཔུ་མའི་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱབས་དང་རྒྱ་བ་
 གྲགས་པ་སོགས་དོན་དམ་ལ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་མཛད་མོད། སྤྱིར་དོན་དམ་བདེན་པ་སྟོའི་སྟོང་
 ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་སྟོར་འདི་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་གསུང་དུ་འདྲ་བུང་སྟེ། དཔེར་ན་
 དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པས་«ཚིག་གསལ»དུ། “དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་དེ་ལ་ཚིག་གསལ་གསལ་
 འཇུག་པ་ག་ལ་ཡོད། དོན་དམ་པ་དེ་ནི་གཞན་ལས་གསལ་པ་མ་ཡིན་ཞིང་ཞི་བ་དང་། འཕགས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོར་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་དང་། སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ནི་
 བརྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། གསལ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ།”^༧ ཞེས་སོགས་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་
 ཞི་བ་ལྷས་«སྟོང་འཇུག»དུ། “དོན་དམ་སྟོ་ཡི་སྟོང་ཡུལ་མིན། །སྟོ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་འདོད།”^༨
 ཅེས་གསུངས་པ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པ་གིན་དུ་མང་པོ་ཞིག་སྟེ་ལ་བ་དག་ལས་གསལ་
 ལུས། མགོན་པོ་སྤྱི་རྒྱུ་བ་རང་ཉིད་གསུང་དུ་བྱེད་ནའང་། «ཙ་གེར།»

བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལྷོག་པ་སྟེ། །ཞེས་ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་བརྟོག་པས་སོ།།
 མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་དགག་པ། །ཚོས་ཉིད་ལྷ་བརྟན་འདས་དང་མཚུངས།།^༧

ཞེས་སོགས་བྱུང་ངོ་། །དེ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་བརྟག་ན་དབུ་མའི་གཞུང་མང་པོར་ཚོག་ཟིན་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་སློའི་སློང་ཡུལ་མིན་པར་གསུངས་པ་ནི་གཙོ་བོ་«འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་»ལས།

དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་སློང་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གཟིགས་སོ། །དོན་དམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བརྗོད་དུ་མེད་པ་སྟེ། ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། མ་བསྟན་པ།^{༡༠}

ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་«འཕགས་པ་བདེན་པ་གཉིས་ལ་འཇུག་པའི་མདོར་»

ལྟའི་བྱ་གལ་ཉེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་གྱི་སློང་ཡུལ་དུ་ལྷུང་ན་དོན་དམ་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཉེ། ལྟའི་བྱ་འོན་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ་དང་། ཡང་དག་པར་མ་སྐྱེས་པ་དང་། མ་འགགས་པ་དང་། བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་། རྗོད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཤེས་བྱ་དང་། ཤེས་པ་དང་བྱལ་བ་ཡིན་ཉེ།^{༡༡}

ཞེས་སོགས་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པར་སྣང་ངོ་། །དེ་ལྟར་དོན་དམ་སློའི་སློང་ཡུལ་མིན་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་དུ་བྱིས་ཕྱིན་པར་རྟོགས་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་གནས་སུ་སྣང་མོད། འདིའི་རྣམ་ལ་རྒྱ་གཞུང་དུ་བཤད་པ་གསལ་ཤོས་ཤིག་ཤིག་འབྱུང་སློ་གོས་གྱི་«སློང་འཇུག་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་»དུ་བྱུང་།^{༡༢} དེར་དཀའ་གནད་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་གནས་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་འགྲེལ་བརྗོད་མཛད་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཉེ། གཅིག་ནས་མདོ་ལས་དོན་དམ་བདེན་པ་སློའི་ཡུལ་ལས་འདས་པར་གསུངས་ཤིང་། ཡང་ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་ཐ་སྙད་བདེན་པ་དོན་དམ་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་གསུངས་པ་ལས་དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱིས་འཇུག་ཚུལ་ཡང་གསུངས་པ་གཉིས་ཇི་ལྟར་མི་འགལ་བའི་རྒྱལ་རྒྱལ་འདོན་དུ་མཛད་ནས་བཤད་པ་མཛད་པ་དེ་ཡིན། དེ་ལྟར་ཤིར་འབྱུང་སློ་གོས་གྱིས་བཤད་པ་མཛད་པ་ལས་དབགས་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་སློ་གང་གི་ཡུལ་ཡིན་མིན་དཔྱད་པའི་སློ་ནི་སློར་བདེན་འཛིན་མ་རིག་པས་བསྟན་པའི་སློ་དང་ལྷག་པར་ཡུལ་ལ་ཡོད་མེད་དང་རྟག་མི་རྟག་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་རྟོག་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ། དེ་ཡང་སློར་སོ་སློའི་ས་ལ་སློ་ཡིན་ཕྱིན་མ་མཐའ་བརྒྱལ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་འང་ཤེས་པ་ལ་བདེན་འཛིན་མ་རིག་པས་

མ་བསྐྱེད་པ་ཞིག་མེད་པ་ས་ཤེས་པ་གང་ཡིན་རུང་ཡུལ་གཅིག་ལ་དམིགས་ཕྱིན་ཡུལ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྐྱེད་པའི་བསྐྱེད་པས་ཁྱབ་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་པར་མངོན།

མདོར་བསྡུས་ན་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་ལུགས་ཀྱིས་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྷ་བ་དེས་པ་ལ་ཚོས་རྣམས་ལ་དོན་སྤྱིར་ནས་གྲུབ་པའི་དོ་བོ་རྒྱལ་ཚམ་ཡང་མེད་པར་དེས་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་དགག་བྱའི་དོན་དམ་མམ་རང་བཞིན་ཞེས་པ་རྟོག་པས་བཅོས་པའི་བཅོས་མ་ཞིག་གི་རྩོམ་ལ་ནས་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིར་དུ་རྒྱུར་བྱེད་ཡོང་ནས་རི་བོང་གི་མགོ་ལ་རྩ་ཡོད་པར་འགོག་པ་ལྟ་བུ་མིན་པར། རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཚོས་དཔེར་ན་ཚོར་བ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུར་ཆ་བཞག་ན་མན་རྒྱུན་བརྟོས་པའི་སློབ་ནས་སམ་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་གིས་པར་འཛོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཚོར་བ་ཞོ་རང་གི་དོས་ནས་རྒྱུར་གྲུབ་པའི་དོ་བོ་ཞིག་གསུ། ཡང་ན་ཚོས་གཞན་ལས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འབྱེད་ཚོས་ཚོར་བ་བྱེ་བྲག་པ་ཞོ་རང་གཅིག་ལུ་དེ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་དེ་གང་ལ་གཞིར་བྱས་པའི་རང་བཞིན་སྣོ་དེ་ནང་གི་སེར་ཡི་ལྷ་བུའི་སྤྱིར་བོ་ཞིག་གི་དབང་གིས་གྲུབ་པར་སློབ་ལྟན་སྤྱིས་ལ་ཇི་ལྟར་འཆར་བ་བཞིན་དུ་མེད་པར་དེས་དགོས་ལ། མདོར་ན་ཚོས་གང་དང་གང་ཡིན་རུང་། རང་ཉིད་རང་གི་གཤིས་སུ་མ་གྲུབ་པ་ཞིག་ཏུ་དེས་དགོས། དེ་ལ་ནི་མཚན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏང་ཐམས་ཅད་གཏན་ནས་བཞིག་པ་ཞིག་དགོས། “དམིགས་གཏང་བཞིག་པ”ཞེས་པ་ཡང་མཚན་འཛིན་གྱི་སློབ་འཇུག་པའི་གནས་སམ་གཞི་རྩ་བ་ནས་མེད་པར་བཟོ་བ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་མགོན་པོ་སྤྱི་བུ་ཀྱིས་«རིགས་པ་དུག་ཅུ་པར།»

གནས་བཅས་སེམས་དང་ལྡན་རྣམས་ལ། །ཉོན་མོངས་དུག་ཅན་ཅིས་མི་བྱུང་།།⁽⁴³⁾

ཞེས་དང་། གནས་ཡོད་ན་ནི་འདོད་ཆགས་དང་། །འདོད་ཆགས་བྲལ་བར་འགྱུར་ཞིག་ན།།

གནས་མེད་བདག་ཉིད་ཚེན་པོ་རྣམས། །ཆགས་པ་མེད་ཅིང་ཆགས་བྲལ་མིན།།⁽⁴⁴⁾

ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་ཐད་དུ་དཔལ་ལྡན་ལྷ་བས་དངོས་པོའི་རང་གི་དོ་བོ་སློབ་འདོགས་ན་སེམས་དེ་གནས་པ་དང་བཅས་པ་དང་དངོས་པོའི་རང་གི་དོ་བོ་མ་དམིགས་ན་གནས་མེད་པར་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། དངོས་པོར་དམིགས་པ་མེད་ན་སེམས་ཀྱི་ཚྭ་གསལ་ཡོངས་སུ་མི་འཛིན་པ་དང་། གང་དག་སེམས་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་དམིགས་པ་མེད་པ་རྣམས་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱུལ་གདུག་པ་ཅན་

གྱིས་མི་ཚུགས་པར་གསལ་བར་གསུངས་པས།“ “མཚན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏང་བའི་གཤམ་པ་”ཞེས་
 པ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཚེན་པོས་སྐབས་གཞན་དུ་ངེས་ཤེས་གྱི་ཡུལ་གྱི་འཛིན་སྐྱེས་པའི་གཤམ་པ་ཞེས་གསུངས་
 པ་དང་དོན་གཅིག་ལ། དེའི་དོན་ནི་སྐོ་འདོགས་པའི་དོ་བོ་ཉིད་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མ་ལུས་པ་སྟེ་ཡུལ་
 དེ་ལ་ཞེན་པ་ཅི་ཡང་མེད་པ་དང་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་གྱིས་དྲངས་པའི་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་ཀྱང་
 རྒྱ་མི་རུས་པའི་སློའི་འཇུག་ཚུལ་ཞིག་ཚང་བ་དགོས། དེ་འདྲ་བ་དེ་ལ་ནི་དཔེར་ན་རང་རྒྱུད་གྱི་ཚོར་བ་
 ལྟ་བུ་བདེན་པར་མེད་ཅེས་པ་མགོའི་སྟེང་དུ་ལྷ་མོ་མེད་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ཚིག་ཙམ་ལ་བརྟེན་པའི་སྐོས་བྱས་
 གྱི་སྟོང་པ་ཡིད་བྱེད་གྱིས་ངེས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོགས་ལ། ཡང་ཡུལ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པས་སྐོས་ཀྱང་ཅིར་
 ཡང་མི་བཟུང་ཞེས་པའི་སེམས་གྱི་འཇུག་པ་བཀག་པའི་ཡིད་བྱེད་གྱིས་ཀྱང་མི་ཚོགས་སྟེ་སྐོས་ཚུལ་དེ་
 གཉིས་ཀས་ནི་ཐོགས་མ་མེད་པ་ནས་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པའི་ལྷན་སྐྱེས་གྱི་བདེན་འཛིན་ལ་ཅི་ཡང་
 གཞོད་པར་མི་བྱེད་དོ།།

འོ་ན་ཅི་དགོས་ཤེ་ན། སྟོང་གཞི་ཚོས་ཙན་བུམ་པ་ལྟ་བུ་རང་ཉིད་ཚོས་གཞན་ལས་བུན་མོང་མ་
 ཡིན་པར་འབྱེད་ཚོས་གྱི་རང་མཚན་ནམ་དོན་སྟེང་ནས་གྲུབ་པའི་དོ་བོ་འཇུག། ཆ་གསལ་སུ་གྱུར་པའི་ཡན་
 ལག་དེ་བཞིན་དུ་རང་ཉིད་གང་ལས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་རྒྱུན། རང་གིས་རུས་པས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་སོགས་
 ཆ་གང་ནས་ཀྱང་གྲུབ་པའི་དོ་བོ་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་གཏན་ནས་མེད་པར་ངེས་ཤིང་། དེ་ལྟར་དབྱུང་
 པ་ན་བུམ་པའི་དོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གང་ཡང་སྐོས་བཟུང་དུ་མེད་པ་སྟེ། “དམིགས་པ་མེད་པ་”ཞེས་པ་སྟོ་
 འཛོགས་པའི་གནས་གང་ཡང་མ་ལུས་པར་བའི་གཤམ་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་དགག་བྱ་བཀག་ཙམ་གྱི་
 སྟོང་སངས་ཙམ་ལས། སྐབས་སྐྱོགས་ནས་དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་“འདིའོ་”སྟུང་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཅུང་
 ཟད་ཀྱང་མེད་པར་མ་ཟད། དགག་སྐྱོགས་ནས་ཀྱང་དགག་བྱ་བཀག་པ་ཙམ་ལས་“བདེན་པར་མེད་
 ”སྟུང་པ་དང་། “འདི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ།།” “བདེན་པར་མེད་པ་བདེན་པོ་”སྟུང་པ་སོགས་གང་ཡང་ཡིད་
 ལ་མི་བྱེད་པ་ཞིག་གི་སྐོ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྟོ་ཞུགས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས། དེར་བརྟེན་སྟོན་གྱི་
 འཕགས་ལུ་ལ་གྱི་སྟོ་བ་དཔོན་རྣམས་སྐབས་འགར་སྟོང་ཉིད་བསྐོས་པ་ལ་ནམ་མཁའ་བསྐོས་པ་ཞེས་
 པའི་ཐ་སྟངས་ཀྱང་འདོགས་པར་མཛད་དེ། དཔེར་ན། «བྱང་ཚུབ་སེམས་འགལ་»དུ།

སེམས་ལ་དམིགས་པ་མེད་པ་ཡི། །གནས་པ་ནམ་མཁའི་མཚན་ཉིད་ཡིན།།
 དེ་དག་སྟོང་ཉིད་སྐོས་པ་ནི། །ནམ་མཁའ་སྐོས་པར་བཞེད་པ་ཡིན།།“

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་མཉམ་གཞག་ཏུ་སྒྲོང་པ་ཉིད་བརྒྱུ་པའི་མཐུ་ལས་རྗེས་སྐྱོད་ཏུ་ཕྱི་
 དང་ནང་གི་ཚོས་ལ་འཇུག་པ་ན་ལྷར་གྱི་ཞེན་ཆགས་རྣམས་རྒྱུང་ཏུ་འགོ་བ་དང་ཡུལ་ལ་དམ་འཛིན་གྱི་
 མཛུགས་པ་ལྟོད་ཏུ་སོང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་འོང་བ་དང་། ལྷག་པར་ཡུལ་ལ་དམིགས་པ་ན་རང་བཞིན་མེད་
 པའི་ངེས་ལ་འདྲེན་ཅིང་། ཚོས་རྣམས་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་ཏུ་མཐོང་སྟེ། རྗེས་སྐྱོད་ལྷ་མ་ལྟ་བུའི་
 མྱོང་བ་སོལ་བ་ཞིག་བྱུང་ན་དེ་ཏུ་ས་ལྟ་བུའི་གོ་བ་རྣམ་དག་ཅིག་སྟེས་པ་མ་ཟད་སྒྲོང་པ་རྟེན་འབྱུང་ཏུ་
 བར་བ་ཞེས་པ་གཤམ་ཏུ་བརྗོད་པ་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།།

ཅ སྒྲོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟེན་འབྱུང་ཏུ་འགྲེལ་ཚུལ།

དེ་ལྟར་གོང་ཏུ་ངོས་བཟུང་བའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྒྲོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་གཏན་ལ་འབྲེལ་ས་པ་
 བ་རྗེ་ཅོང་ཁ་བས་དཔལ་ལྷན་ལྷ་བས་«ཕ་ཤེའི་»དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ཕ་ཕ་བར་མཛད་དེ་སྒྲོང་པའི་
 དོན་རྟེན་འབྱུང་དང་དེ་བཞིན་ཏུ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་སྒྲོང་པར་བཀའ་པ་དེ་དཔལ་མགོན་གྱི་སྐྱབ་གྱི་
 བཞེད་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་བསྐྱབས་ལ། དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཀྱི་སྒྲིང་བོའང་ཡིན་
 པར་ཅུལ་ཏུ་བརྟོན་ནས་བསྐྱབས་པར་མཛད་པ་དོན་ལ་གནས་པར་མཐོང་སྟེ།¹⁷ དཔེར་ན་«ཕ་
 ཤེའི་»མཚོན་བརྗོད་ཏུ་འཕགས་པ་གྲས་བཙམ་ལྷན་འདས་ལ་ཟབ་མོ་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རང་
 དབང་ཏུ་གསུངས་པའི་སྒྲོན་ནས་ལྷག་འཚལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་«འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྒྲོང་
 པ་»དང་«དཔེ་མེད་པར་བསྒྲོང་བ་»སོགས་བསྒྲོད་ཚོགས་སུ་འང་བཙམ་ལྷན་འདས་ལ་རྟེན་འབྱུང་
 གསུངས་པའི་སྒྲོན་ནས་བསྒྲོད་པར་མཛད་པ་ལས་ཤེས་ལུས། ལྷག་པར་«ཕ་ཤེས་»རབ་བྱེད་ཉིད་བཞི་
 པར་དངོས་སྐྱེ་བས་ཚོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་དེ་ལྟ་ན་གཞི་བདེན་པ་བཞི་དང་དེ་ལ་བརྟེན་
 པའི་ལམ། དེ་བཞིན་ཏུ་རྟེན་དགོན་མཚོག་གསུམ་དང་། འབྲས་བུ་སྐྱུང་འདས་སོགས་མི་འཐད་པར་
 བརྗོད་པ་ལ། «དེ་ལ་བཤད་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཟི།»¹⁸ །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་དེ་སྒྲོང་པ་ཉིད་ཀྱི་
 དགོས་པ་དང་། སྒྲོང་ཉིད་ཀྱི་དོན། སྒྲོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་མཛོགས་པས་ལོངས་པར་ལན་འདེབས་མཛད་
 ཅིང་། དེའི་སྐྱབས་སྒྲོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དགོས་པ་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་གང་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་རྟོག་
 བདེན་འཛིན་གྱི་སྒྲོས་པ་ལྷོག་པའི་ཆེད་ཏུ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་རྟོག་ལྷོག་པ་ལས་དེ་ལས་བྱུང་
 པའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་བརྗོད་ལ། དེ་ཟད་པས་ཐར་པ་སྟེ་གོ་ལ་བ་སོལ་བ་པར་གསུངས་པས་སྒྲོང་

ཉིད་ཀྱི་དགོས་པ་གཙོ་བོ་ནི་རྣམ་རྟོག་གི་སྒྲོས་པ་ལྡོག་པ་དེ་ཡིན་པར་གསུངས། ལྟར་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་
རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་དོན་ཏེ་སྒྲོས་པའི་མཐའ་ཀྱན་ལས་འདས་པའི་ཞི་བའི་དབྱིངས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་
འཇོག་དགོས་པ་དང་། ལྟར་ཉིད་ཀྱི་དོན་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་དུ་གསུངས་ཏེ།

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་ལྟར་པ་ཉིད་དུ་བཤད།།
དེ་ནི་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་སྟེ། །དེ་ནི་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ལོ།།⁴⁹

ཞེས་རྟེན་འབྲེལ་དང་ལྟར་ཉིད་དང་དབུ་མའི་ལམ་གསུམ་དོན་གཅིག་ཏུ་གསུངས་ལ། དེ་དང་ཚུལ་
མཚུངས་པར།

གང་གིས་ལྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་དག །དབུ་མའི་ལམ་དུ་དོན་གཅིག་པར།།
གསུང་མཚོག་མཚུངས་པ་མེད་པ་ཡི། །སངས་རྒྱས་དེ་ལ་བྱུག་འཚལ་ལོ།།⁵⁰

ཞེས་ «བཙུན་བརློག་»གི་མཛུགས་ཏུ་འདར་གསུངས་སོ།།

ཞིབ་དུ་བཏགས་ན་འདི་ལྟར་སྟམ་སྟེ། སྤྱིར་བྱིན་པ་གི་ཚོས་རྣམས་རང་རང་གི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་འབའ་
ཞིག་ལས་ཀྱང་བ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ལྟ་བུ་དེ་ནི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ལྟ་ཚུལ་ལྷན་མོང་མ་ཡིན་པ་
ཞིག་ཡིན་པ་བརྟོན་དུ་མེད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་“རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་ཅམ་”ཞེས་པའི་ཐ་སྐད་ཀྱི་དམེག་
དམན་གྱི་གཞུང་དཔེར་ན་གནས་བཏགས་ལྟེ་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་དབྱུངས་ཀྱི་གསུང་«རྣམ་པར་
དག་པའི་ལམ་»སྟེ་པེ་སྐྱི་མགྲོན་ཞེས་པའི་ནང་དུ་འདར་ཐོན་པ་ལས་རབ་གསལ་ཅམ་རྟོགས་རྒྱས། དེ་ཡང་འདི་
པ་ཅམ་ཞེས་པའི་ཅམ་རྒྱས་ནང་པ་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ན་བྱེད་པ་པོ་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་གཙོད་ལ། རོ་
བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཤད་པ་བྱས་ན་ཅམ་རྒྱས་དོན་སྟེང་ནས་སྟེ་རང་གི་རོ་
བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་བ་པར་གཙོད་དགོས་པ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་། མགོན་པོ་ཀླུ་སྐུ་ཀྱིས་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་འབྲས་རྟེན་
འབྱུང་དེ་ཡང་འབྲས་པ་ནི་ཚོས་རྣམས་རང་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་ཆ་གས་སོགས་གཞན་འབའ་ཞིག་ལ་
བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའོམ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་འབའ་ཞིག་ལས་རང་གི་ངོ་བོས་ཀྱང་བ་པ་བྱུང་བ་དང་
ཀྱང་མེད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་གྲུབ་པར་གསུངས། དཔེར་ན་«རྩ་ཤེར།»

གང་ལ་སྐྱོད་པ་ཉིད་རྩུབ་པ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རྩུབ་པར་འགྱུར།།
གང་ལ་སྐྱོད་ཉིད་མི་རྩུབ་པ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རྩུབ་མི་འགྱུར།།⁶⁹

ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་སྲ།

གང་ལ་བརྟེན་ནས་གང་རྩུབ་པ། །དེ་ནི་རེ་ཞིག་དེ་ཉིད་མིན།།
དེ་ལས་གཞན་པ་འདར་མ་ཡིན་གྱིར། །དེ་གྱིར་ཚང་མིན་རྟག་མ་ཡིན།།⁷⁰

ཞེས་དང་། ཡང་རབ་བྱེད་བདུན་པར།

རྟེན་ཅིང་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཞི།།
དེ་གྱིར་སྐྱེ་བཞིན་ཉིད་དང་ནི། །སྐྱེ་བ་ཡང་ནི་ཞིབ་ཉིད།།⁷¹

ཅེས་སོགས་སྐྱབས་མང་པོར་གསུངས་པ་ལྟར་ལགས། དེ་ལྟ་ན་བཙུག་ལྷན་འདས་གྱིས་མདོ་ལས།
“འདི་ཡོད་པས་འདི་འབྱུང་།” ཞེས་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྩེ་བ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་
པར་ཡོངས་པ་ལ་མགོ་ན་པོ་རྒྱ་རྒྱུ་ལྟར་ན་གྱི་ནང་གི་ཚོས་ནམས་པན་ཚུ་ན་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་
འབའ་ཞིག་ལས་དོན་སྟེང་ནས་རང་གི་ངོ་བོ་འཛོག་རྒྱ་རྩུང་བཟང་གྲང་མེད་པར་ངེས་པའི་བརྟེན་ནས་
བཏགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་དོན་ངེས་དགོས་པར་དམིགས་གྱིས་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་
མཛད་པར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་གཟིགས་པར་ཁོ་བོ་མཐོང་། དེའི་ཕྱིར་རྗེ་བླ་མས་«རྟེན་འབྲེལ་
བསྟོད་པར།»

གང་གང་རྟེན་ལ་རག་ལས་པ། །དེ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱོད་ཞེས།།
གསུངས་པ་དེ་ལས་ཡ་མཚན་པའི། །ལེགས་སྦྱོར་རྩེ་བ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད།།⁷²

ཅེས་དང་། རྟེན་ནས་རྩུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། །མཐར་ལྟ་བུ་ལ་མི་བསྟེན་ཞེས།།
ལེགས་གསུངས་འདི་ནི་མགོན་ཚུའི་གྱི། །སྐྱེ་བ་བླ་ན་མེད་པའི་རྒྱ།།⁷³

ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ།།

འོན་ཏྲོང་དང་རྟེན་འབྲུང་དོན་གཅིག་པར་སྐྱུ་རྒྱུ་བ་ཀྱིས་གསུངས་པའི་གོ་དོན་གང་ཡིན། དེ་
 བཞིན་དུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཚེན་པོས་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་ལུགས་ཀྱིས་ཟབ་མོ་དུ་མའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
 པར་རྟོགས་པ་ལ་རྟོང་བ་རྟེན་འབྲུང་དུ་གར་བ་ཞིག་དགོས་ཤེས་པའི་གོ་དོན་གང་ལགས་ཞེན། དེ་ལ་
 རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཚེན་པོས་རང་བཞེན་མེད་པ་རྟེན་འབྲུང་གི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ནི་ལྷོ་ལྷིང་བ་སྐྱུ་མ་པའི་
 དོན་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དོན་ལྡོག་གི་དོན་མིན་ལ། དེ་ཡང་རྟོང་བ་ཉིད་དེ་རྟེན་འབྲུང་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་འི་
 དོན་དུ་ཡོད་པ་སོགས་མ་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། དེའི་དོན་ནི་འདི་ལྟར་ཏེ། བཅའ་ཞིག་ཕྱི་ནང་གི་ཚོས་
 གང་དང་གང་ཡིན་རུང་དེའི་རྟེན་རྟེན་འབྲེལ་མི་བསྐྱུ་བར་མཐོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གིས་ངོ་བོས་གྲུབ་
 པར་འཛིན་པའི་དམིགས་གཏང་ཐམས་ཅད་ཞིག་ཏེ་རྟོང་བ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཚོས་
 རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་དོན་གྱིས་ངོ་བོས་དབེན་པའི་ཚོས་རྣམས་ལ་
 རྒྱ་དང་འབྲས་སུ་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་སོགས་ཐན་ཚུན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
 པར་འབྲུང་བའི་རྒྱལ་ལ་རང་གིས་ངེས་པ་འདྲེན་སྐབ་པ་སོགས་རྟོང་དང་རྟེན་འབྲུང་རྒྱ་འབྲས་སུ་འཆར་
 བ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་སོ། །རྒྱ་མཚན་འདི་ལ་དགོངས་ནས་རྗེ་སྤྱི་མས་«ཕ་ཤེ་ཤེ་ཀ་ཚེན་»དུ། «རྟོང་པའི་
 དོན་རྟེན་འབྲུང་དུ་འགོ་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཚད་མས་ཞིགས་པའི་དུ་མ་པ་རྣམས་ལ་ཡིན་
 གྱི་གཞན་ལ་མིན་ལོ།།»¹⁴ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལྟ་བུ་རྟོང་དང་རྟེན་འབྲུང་དོན་གཅིག་པར་རྒྱུ་བ་པ་
 འདི་དུ་མ་པ་སྐྱུ་འི་ཁྱད་ཚོས་དང་ལྷག་པར་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་བཀྲལ་
 བའི་ཁྱད་ཚོས་སྐྱབ་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་སྐྱུ་ར་གྲུབ་མཐའ་སྐྱུ་བ་རྣམས་རང་རང་གི་ལྷ་བ་དེ་རྟེན་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སུ་
 མ་ལྟར་བར་བཞེད་པས་གཞི་དངོས་པའི་གནས་ཚུལ་གཏན་ལ་འབེབས་སྐབས་སུ་སྐྱང་རྒྱལ་དང་
 གནས་ཚུལ་རྣམ་དབྱེ་འབྱེད་དེ་སོ་སོའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་པ་གཉིས་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་རྣམ་གཞག་བཞི་བ་ན།
 སྐྱང་བས་མེད་མཐའ་སེལ་བ་དང་གནས་ཚུལ་ལམ་སྐྱང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་རྟོང་བས་ཡོད་མཐའ་
 སེལ་བའི་བཤད་པ་བྱས་མོད། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་བཀྲལ་བའི་ལུགས་རྟོད་
 དུ་རྒྱུང་བ་འདི་ལ་ནི་རྒྱུ་འི་བགོས་དེ་ལས་ལྡོག་ཏེ་སྐྱང་བས་ཡོད་མཐའ་སེལ་བ་དང་རྟོང་བས་མེད་
 མཐའ་སེལ་བའི་རྒྱལ་སྐྱབ་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་འོང་བའང་གོང་དུ་སྐྱུ་མ་པ་ལྟར་རྟོང་དང་རྟེན་འབྲུང་རྒྱ་
 འབྲས་སུ་འཆར་བའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན།¹⁵ རྟོང་དང་རྟེན་འབྲུང་རྒྱ་འབྲས་སུ་འཆར་ཞེས་པའང་བསྐྱེད་

བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ལ་མི་གོ་བར་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ལ་བྱ་དགོས་ཏེ། རང་བཞིན་སྣང་བ་ཉིད་དེ་ཉིད་
 རྒྱ་འབྲས་འཐད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནམ་ཤེས་བྱེད་མཐར་ཐུག་ཏུ་སོང་བའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་པར་ཤེས་
 དགོས། དེ་ལྟ་ན་གོང་དུ་དྲངས་པའི་«ཕུ་ཤེདི»གཞུང་། “གང་ལ་སྣང་བ་ཉིད་རུང་བ།” །ཞེས་གསུངས་
 པའི་དགོངས་པ་གཏད་སའི་ཟབ་གནད་གང་ཡིན་ཁོངས་སུ་རྒྱུད་པ་ཞིག་འོང་ངོ་། །དོན་གྱི་གནས་ཆེས་
 ཟབ་པ་འདི་རྣམས་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་ཉམས་སྦྱོང་གི་སྐོ་ནས་ཆོགས་བཅད་དུ་བཏབ་ཏེ་རང་གི་
 སློབ་མ་ཚོ་ཁོ་ངག་དབང་གྲགས་པར་ཞལ་གདམས་གྱི་རྒྱལ་དུ་བསྐྱིངས་པའི་གསུང་«ལམ་གཙོ་རྣམ་
 གསུམ་»དུ་གསལ་བར་བྱུང་བ་སློབ་ལ་འཆར་བའི་བས་བཀོད་ན་འདི་ལྟར།

སྣང་བ་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱབ་མེད་པ་དང་། །སྣང་བ་ཁས་ལེན་བྲལ་བའི་གོ་བ་གཉིས།།

ཇི་སྲིད་སོ་སོར་སྣང་བ་དེ་སྲིད་བྱ། །ད་དུང་བྱུང་བའི་དགོངས་པ་རྟོགས་པ་མེད།།

ནམ་ཞིག་རེ་འཛོག་མེད་པར་གཅིག་བཅའ་བྱ། །རྟེན་འབྲེལ་མི་བསྐྱར་མཐོང་བ་ཙམ་ཉིད་ནས།།

ངེས་སེས་ཡུལ་གྱི་འཛིན་སྣངས་ཀུན་འཛིག་ན། །དེ་ཚེ་ལྟ་བའི་དབྱེད་པ་རྗོགས་པ་ལགས།།

གཞན་ཡང་སྣང་བས་ཡོད་མཐའ་སེལ་བ་དང་། །སྣང་བས་མེད་མཐའ་སེལ་ཞིང་སྣང་བ་ཉིད།།

རྒྱུད་འབྲས་སུར་འཆར་བའི་རྒྱལ་ཤེས་ན། །མཐར་འཛིན་ལྟ་བས་འཕྲོགས་པར་མི་འགྱུར་ངོ་།།^{ཕ་}

ཞེས་གསུངས་པ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་རྣམས་ལས་སྣང་བའི་དོན་རྟེན་འབྱུང་དུ་འཆར་རྒྱལ་གང་ཡིན་
 གོ་རུས་སོ།།

ཇ ད་དུ་མ་པ་ལ་ཁས་ལེན་ཡོད་མེད་དང་། ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་ཕྱ་རགས་ཀྱི་བྱུང་
 བར་ཡོད་མེད།

བོད་དུ་ཟབ་མོ་ད་དུ་མའི་སྐོར་ལ་བརྟུག་པ་བཞིས་པའི་དོགས་གནས་གཞན་ཞིག་ནི་ད་དུ་མ་
 པ་ལ་ཁས་ལེན་ཡོད་མེད་ཀྱི་བརྗོད་པ་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་འཕགས་པ་སྐུ་སྐྱབ་རང་ཉིད་ཀྱི་«བརྗོད་
 བརྗོགས་»ཏུ།

གལ་དེ་ངས་དམ་བཅས་གང་ཡོད། །དེས་ན་ང་ལ་སྒྲོན་དེ་ཡོད།།
ང་ལ་དམ་བཅའ་མེད་པས་ན། །ང་ལ་སྒྲོན་མེད་ལོན་ཡིན།།^ལ

ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་ལྷས་ «བཞི་བརྒྱ་པར།»

ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་ཅེས། །གང་ལ་ཕྱོགས་ནི་ཡོད་མིན་པ།།
དེ་ལ་ཡུན་ནི་རིང་པོ་ནའང་། །རྒྱན་ཀ་བརྗོད་པར་རྣམས་མ་ཡིན།།^ལ

ཞེས་དང་། དཔལ་ལྷན་ལྷ་བས་ «དབུ་མ་ལ་འཇུག་པར།»

སྒྲོན་འབྱོན་པས་སྒྲོན་དབྱུང་བུ་མ་སྤང་སྒྲོན་ནི་འབྱོན་བྱེད་དམ།།
ལོན་ཏེ་སྤང་ནས་ཡིན་ཞེས་སྒྲུས་ཟིན་ཞེས་པ་འདྲིར་གང་ལ།།
དེས་པར་ཕྱོགས་ཡོད་དེ་ལ་འགྱུར་གྱི་བདག་ལ་ཕྱོགས་འདི་ནི།།
ཡོད་པ་མིན་པས་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་སྲིད་མ་ཡིན།།^ལ

ཞེས་སོགས་གོང་གི་ཚིག་བཅད་རྣམས་ལ་བསམ་སྟེ་བོད་ཀྱི་དབུ་མ་འི་འགྲེལ་བྱེད་མང་པོས་ཐལ་
འགྱུར་བ་ལྟར་ན་དབུ་མ་པ་ལ་ཁས་ལེན་ཅི་ཡང་མེད་པར་སྒྲོ་མོད། སྒྱིར་རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་ནམ་
ཕྱོགས་ཡོད་མེད་ཀྱི་བརྟག་པ་ནི་རང་རྒྱུད་པའི་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་གཞུང་དུ་འང་ཐོན་པས་དབྱུད་པ་ཐལ་
འགྱུར་པའི་སྒྲེར་ཚོས་ལྟ་བུར་བརྩི་བ་ནི་ཅུང་ཞོར་བར་སྤང་། དེ་ཡང་དཔེར་ན་«རྟོག་གི་འབར་བར།»
“གལ་ཏེ་རང་ཕྱོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྱི་ཕྱོགས་སྒྲོན་འབྱོན་པའི་ཅོ་འདྲི་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ་
ཞེན།” ཞེས་པའི་རྩོད་པ་བཀོད་དེ་དེའི་ལན་དུ། “ཁོ་བཅག་གི་ཕྱོགས་ལ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲོང་བ་ཉིད་
ཡིན་ཏེ། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཅོ་འདྲི་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཞེག་དེ་
ལྟར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོན་མེད་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ” ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།

གལ་ཏེ་འདྲི་སྐད་ཅེས་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་སྒྲོན་འབྱོན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་ཕྱོགས་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཅོ་འདྲི་
བ་ཉིད་དུ་མ་གྱུར་ཏམ་ཞེན། དེའི་ཕྱིར་རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལས་གྲགས་པའི་དེ་ཉིད་དང་། དེ་སྐགས་སུ་
རྒྱུད་པའི་སྒྲོན་པ་ཕྱོགས་ཉིད་དུ་བཞག་པར་བྱ་སྟེ། ཤེས་བྱ་རྣམས་ཀུན་མ་གྲུབ་ཕྱིར། །གང་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་

ཅིང། རྒྱལ་ཡོང་སྤྱི་བར་མི་འགྲུང་བ། །དེ་ཉིད་མཉམ་མེད་དེ་མཁུན་གསུངས།།²³

ཞེས་ཀྱང་བྱུང་ངོ།།

དེ་ལ་གོང་དུ་དྲངས་པའི་གཞུང་ཚུལ་གྱི་དོན་གང་ཡིན་ཞེན། དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱིར་དབུ་མ་པ་
ལ་ཕྱོགས་སམ་དམ་བཅའ་མེད་ཚུལ་རྒྱ་བྱུང་ཏུ་གསུངས་པ་མིན་པར་རྒྱབས་སྟོབས་སོ་སོར་སྦྱར་ཏེ་
བཤད་དགོས་པ་ནི། དཔེར་ན་«བརྩོན་བརློག་»ཏུ་བྱུང་བ་དེ་དངོས་སྦྱར་བས་ཚུར་དབུ་མ་པ་ལ། གལ་
ཏེ་ཚོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་ན་དབུ་མ་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྦྱར་བའི་རང་བཞིན་འགོག་པའི་དགལ་
རང་བཞིན་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྦྱར་བ་མི་འཐད་ལ།
དེ་འདྲའི་དགལ་དེ་ལ་རང་བཞིན་མེད་ན་དེ་ལ་རང་བཞིན་འགོག་པའི་རྣམས་པ་མེད་པར་འགྲུང་རོ་ཞེས་
བརྩོན་པ་ལས་འཕྲོས་པས། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་གཞིར་བྱས་པའི་རྣམ་བཞག་གི་དམ་བཅའ་
ཡོད་ན་ནི་རི་རྒྱན་སྦྱས་པའི་སྦྱོན་དེ་ཁོ་བོར་འཇུག་མོད། དེ་ལྟ་བུའི་དམ་བཅའ་ཁས་ལེན་ནི་ཁོ་བོ་ལ་
མེད་པས་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་སྦྱོན་མེད་ཁོ་ལ་ཡིན་ཞེས་པ་གཞུང་གི་དོན་ཡིན་པ་«རྩོན་བརློག་»ཅུ་འགྲེལ་
ཞེས་ཏུ་སློབ་པ་ཤེས་ངེས། དེ་ཡང་«བརྩོན་བརློག་»ལས།

གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི། །དོན་གྱིས་གལ་ཏེ་དམིགས་ན་ནི།།

བསྐྱབས་པའམ་བརློག་པར་བྱ་ན་དེ། །མེད་ཕྱིར་ངལ་ལྷན་ཀ་མེད།།²⁴

ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་དུ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་གཞིར་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་ནི་མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་
དབལ་དང་། ལུང་དང་། དཔེ་ཉེར་མཇུག་སོགས་ཚད་མ་གང་གིས་ཀྱང་གྲུབ་པ་གཅིག་མེད་པས་དེ་
མཇུག་པའི་ཚད་མ་འང་འཇོག་མི་རུང་བས། དེ་ལྟ་བུའི་ཚད་མ་གཞིར་བྱས་ཀྱིས་ལྷན་ཀ་བཞེད་པ་རྣམས་
ཁོ་བོ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྦྱར་བའི་དབུ་མ་པ་ལ་མི་འཇུག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ནི་ཏུ་གསལ།²⁵ །དེ་
བཞིན་དུ་«བཞི་བརྒྱུ་པ་»དང་«དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་»ནས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱབས་དོན་དང་བསྐྱབ་
ཏེ་ཤེས་དགོས་ལ་དེ་ལྟར་དགོངས་པ་ལེན་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་གསལ་བར་རྗེ་སྤྱི་མས་ལམ་རིམ་ལྟག་
མཐོང་ཆེན་མོར་གཏན་ལ་ཡབ་པ་ལས་མཁུན་པར་མཛད་འཚལ།²⁶ དེ་ལྟ་བུའི་དབུ་མ་པ་སྦྱི་དང་
ལྟག་པར་དབལ་ལྷན་སྐྱབ་པར་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་ཡོད་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ཁས་ལེན་རྣམས་ཐ་སྙད་བདེན་

པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་མཐར་ཐུག་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀྱང་ཁེས་ལེན་དགོས་པ་ལྟ་བུར་བསམ་
པ་ནི་གིན་ཏུ་ནོར་ལ། དེ་ཡང་དཔལ་ལྷན་ཟླ་བ་ལ་ཁས་ལེན་ཡོད་པ་ནི་«འཇུག་པ་»ཅུ་འགྲོལ་དང་
«ཚོག་གསལ། «བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲོལ་བ།» «ཡུང་པོ་ལྗེའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་»སོགས་གཞུང་གིན་ཏུ་
མང་པོ་ཞིག་ཏུ་དངོས་སུ་གསུམ་ཐོན་ལ། དེ་ཡང་དབེར་ན་«དབུ་མ་ལ་འཇུག་པར།»

སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་རྟོག་པས་འཚོང་། མི་རྟོག་རྣལ་འབྱོར་པ་ནི་གོལ་གྱུར་པས།།

རྟོག་རྣམས་ལོག་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་དེ། རྣམ་པར་དབྱོད་པའི་འབྲས་བུར་མཁས་རྣམས་གསུང་།།^{ལྟ}

ཞེས་གསུངས་པ་རང་ལུགས་ལ་མི་བཞེད་ན། དེའི་འོག་དེ་མ་ཐག་ཏུ།

ཉོན་མོངས་སྐྱོན་རྣམས་མ་ལུས་འཛིགས་ཚོགས་ལ། །ལྟ་ལས་བྱུང་བ་སློ་ཡིས་མཐོང་འགྱུར་ཞིང་།།

བདག་ནི་འདི་ཡི་ཡུལ་དུ་རྟོགས་བྱས་ནས། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་བདག་ནི་འགོག་པར་བྱེད།།^{ལྟ}

ཞེས་སོགས་གྱིས་རྣལ་འབྱོར་པས་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དེ་ཉེས་པའི་འབྱུང་གནས་སུ་མཐོང་ནས་བདག་
དེ་འགོག་པ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གསུངས་པ་དང་འབྲེལ་མེད་པར་འགྱུར་བས། «དབུ་མ་ལ་འཇུག་པར་»
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞི་སྟོར་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་ལྷན་ཟླ་
བས་«ཡུང་པོ་ལྗེའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པར་»ཡུང་པོ་ལྗེ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་ནང་གསེས་གྱི་དབྱེ་བ་དབེར་
ན་འདུ་བྱེད་གྱི་ཡུང་པོའི་རབ་དབྱེ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་སེམས་བྱུང་རྣམས་གྱི་ངོ་བོ་དང་བྱེད་ལས་སོགས་
གསུངས་པ་རྣམས་རང་ལུགས་ལ་མི་བཞེད་ན་དེ་ལྟར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རལ་བ་ཅིའི་སྦྱིར་མཛད་
ཅིས་དྲིའོ། །ཡང་«ཡུང་པོ་ལྗེའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་»དེ་ཉིད་ལས།

དེ་ཡང་རྗེས་རྗེས་སུ་མི་དམིགས་པས་ནི་རྟོག་པར་ལྟ་བར་མི་ལྟང་ལ། ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས་རྣམ་པར་བཞག་པ་
ཙམ་གྱི་བདག་ཁས་སྤངས་པས་ནི་ཚད་པར་ལྟ་བར་མི་ལྟང་ངོ། །དེ་ལྟ་བུའི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་ནས་དབུ་
མའི་ལམ་བསྐྱབས་པས་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས་རྣམ་པར་གནས་པའི་བདག་འཕགས་པ་ཇི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པས་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་ཏེ་ལའོར་བ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་
ལ།།^{ལྟ}

ཞེས་བདག་གམ་གང་ཟག་རྗེས་སུ་གྲུབ་པའམ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་མི་དམིགས་པས་རྟོག་མཐར་

མི་ལྷུང་ལ། ཉེ་བར་ལེན་པ་ལྷུང་བོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་པ་ཙམ་གྱི་བདག་ཁས་ལེན་པས་ཚད་མཐར་
མི་ལྷུང་བར་དབུ་མར་གནས་ཚུལ་གསུངས་པ་རང་ལུགས་མིན་ན་ཅི་ཡིན།

གལ་ཉེ་དབུ་མ་པ་ལ་ཁས་ལེན་མེད་ཅེས་པ་ནི་ཚོས་ཉིད་མངོན་སུ་མ་དུ་རྟོགས་པའི་
འཕགས་པའི་གཟིགས་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་དོན་དམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ་
དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནི་གང་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཡང་དེས་པར་བཞེད་དེ། «ཕ་ཤེ་»རབ་
བྱེད་ཉེར་བདུན་པར་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའའང་མེད་པར་གསལ་བར་
གསུངས་པ་ལྟར་དོན་ལའང་གནས་སོ། །དེས་ན་དབུ་མ་པ་ལ་ཁས་ལེན་ཡོད་ན་དེ་ལྟ་སུའི་ཁས་ལེན་དེ་
དོན་དམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཡོད་དགོས་པར་འདོད་པ་ནི་འབྲུལ་པའི་གནས་ཚུན་བོ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་
འཕགས་པ་ཡང་སྤྲས་གྱི་ལུགས་ལ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གང་གི་འང་རྣམ་བཞག་བྱེད་དུ་མེད་པར་
འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་«ཕ་ཤེ་»རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པར་དངོས་སྤྲོ་བས་དབུ་མ་པ་ལ་བདེན་བཞི་དང་
མཚོག་གསུམ་སོགས་མི་འཐད་པའི་ཉེས་པ་བཏོད་པ་སོ་ན་གནས་པར་ཡང་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཁེས་
ལེན་དགོས་སོ། །མདོར་ན་དོགས་གནས་འདིའི་ཐོག་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཚེན་པོས་རིགས་ལམ་ཤིན་ཏུ་ཟབ་
མོའི་ལམ་ནས་གསལ་བཤད་མཛད་པ་བཞིན་དབུ་མ་པ་ལ་སྦྱིར་ཁས་ལེན་མེད་ཅེས་འདོད་ན་འགལ་
འདུ་འབང་ཞིག་གི་གནས་སུ་གྱུར་པ་བཅོས་སུ་མེད་པར་གྲུབ་པོ།།

འོན་དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ལ་རང་ལུགས་ལ་ཚད་མ་འཛོག་མིན་དང་། རྒྱབ་བག་འདོད་
མི་འདོད། ཁས་ལེན་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་སློན་སྲུང་བར་མི་འབྲེད་ན་གང་གི་སྟེང་ནས་འབྲེད་ཅེ་ན།
དེ་ལ་སྦྱིར་འཕགས་ལུལ་དུ་རྒྱ་རྒྱབ་གྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པ་ལ་དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་སུ་བྱུང་བ་
པོད་གྱི་དབུ་མའི་འགྲེལ་བྱེད་ཕལ་མོ་ཆེ་བཞེད་པ་ལྟར་དོན་ལའང་གནས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཐོག་མར་
ལེགས་ལྷན་གྱིས་སངས་རྒྱུས་བསྐྱེད་སྤྲུང་བཀག་པ་དང་དེའི་འགལ་སྦྱོང་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་མཛད་པ་
ལས་གཉེས་ཚུལ་དང་། དེ་ཡང་རྒྱ་བས་རང་རྒྱུད་མི་འཐད་པའི་བཤད་པ་མཛད་པར་བྱུང་བ་སོགས་
ཕལ་ཆེར་ཞལ་མཐུན་མོད། པོད་གྱི་འགྲེལ་བྱེད་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཐལ་རང་གཉིས་ལ་ལྟ་བུ་ལ་སྤྲ་
རགས་ཡོད་པ་མི་འདོད་ཅིང་།¹⁰ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཚེན་པོས་ནི་རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་མི་ལེན་གྱི་ཁྱད་པར་
བྱུང་བ་ནི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྒྱབ་བྱེད་གང་ལ་བྱེད་ལ་བརྩོད་པ་ཙམ་མིན་པར་རྩ་བའི་ལྟ་བུ་ལ་སྤྲ་

རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ལས་ཐོན་ཚུལ་གསལ་བར་བསྐྱབས་ཏེ་རང་རྒྱུད་པས་ཐ་སྐྱད་དུ་རང་བཞིན་
 ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ནམ་རང་མཚན་ཐ་སྐྱད་དུ་འང་མི་
 བཞེད་པའི་རྣམ་དབྱེ་མཛད། དེ་ལྟར་འཇམ་མགོན་སྐྱེས་པ་དབུ་མ་ཐལ་རང་གི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟར་
 འཛོག་མིན་དང་ཐལ་འགྱུར་བས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་མི་བཞེད་པའི་རྒྱལ་སོགས་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་པ་
 «ལྷག་མཐོང་ཚེན་མོ་»དང་«དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་»གཉིས་སུ་བྱུང་བས་དེ་གཉིས་ལས་མཁྱེན་པར་
 མཛོད།

དེ་ཡང་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་སོགས་རང་རྒྱུད་པའི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་སོ་སོའི་གཞུང་
 དུ་རང་ལུགས་ལ་ཚོས་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོ་ཉིད་ཐ་སྐྱད་དུ་བཞེད་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་ལྟ་
 བ། སྤྱིར་ཐལ་འགྱུར་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་རང་རྒྱུད་པའི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་གསུང་དུ་འང་སྐབས་འགར་
 སྐྱས་ཟེན་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པ་ལ་
 སོགས་པའི་ཐ་སྐྱད་དངོས་སུ་ཐོན་མོད།¹⁰ ཞིབ་མོར་བརྟག་ན་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་མི་འདྲ་བར་སློབ་
 དཔོན་འདི་རྣམས་ཐ་སྐྱད་དུ་རང་བཞིན་ནམ་རང་མཚན་ཞེལ་གྱིས་བཞེས་པར་འཇམ་མགོན་སྐྱེས་པས་
 གསུངས་པ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་པར་སྐྱེད་ཤེ། དཔེར་ན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་«ཤེས་རབ་སློབ་མེར་»སེམས་
 ཙམ་པས་ཀྱུན་བརྟགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཤད་པ་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་འདོགས་པའི་མིང་དང་
 རྟོག་པ་ལ་བྱེད་ན་གཞན་དབང་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་གཞན་དབང་ལ་
 སྐྱེར་འདེབས་སུ་གསུངས་པས་གཞན་དབང་ལ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པར་བཞེད་པ་གསལ་
 ལ།¹¹ ལྷག་པར་«རྟོག་གེ་འབར་བར་»འགྱུར་བས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་སྐབ་དང་གཤེར་བ་ལ་
 སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་ནི་རི་བྱོད་པ་དང་གདོལ་པ་ཡན་ཚད་ལ་ཡང་གྲགས་པར་བརྟེན་
 འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་གྲགས་པའི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་བསལ་བའམ་མེད་པར་འདོད་ན་མངོན་
 སུམ་དང་གྲགས་པ་གཉིས་ཀས་གཞོན་པར་བརྟེན་པ་ལ། “བཤད་པར་བྱ་སྟེ་དོན་དམ་པར་ཞེས་སམ་
 དམ་བཅས་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཁས་སྐྱེས་པ་དང་མངོན་སུ་མ་དང་གྲགས་པའི་གཞོན་པ་
 མེད་དོ།།”¹² ཞེས་ལན་འདེབས་མཛད་པ་ལས་དཔགས་ན་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱིར་མི་འགོག་གི་
 དོན་དམ་དུ་འགོག་པས་དོན་དམ་པར་ཞེས་ཁྱད་པར་སྐྱེར་ཡོད་ཚུལ་གསལ་བར་གསུངས་པ་དང་།
 ཡང་དེ་ཉིད་ལས།

འོན་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་དོ་བོ་ཉིད་སྲ་བ་དང་གཤེར་བ་དང་། ཚ་བ་དང་གཡོ་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དག་སྐྱང་
བཞིན་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། བཤད་པ་དེ་དག་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་གཞན་སེལ་བའི་དོ་བོ་
ཉིད་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོད་པར་ཟད་དེ། དོན་དམ་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།¹³

ཞེས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་དོ་བོ་ཉིད་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡོད་པར་གསལ་ལ་བར་གསུངས་ཤིང་། དེ་འགོག་པ་ན་
ངེས་པར་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྐྱུར་བར་གསལ་ལ་བར་གྲུབ།

སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོས་ནི་«བདེན་གཉིས་»ཅུ་འགྲེལ་དུ་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་གི་
རྣམ་དབྱེ་མཛད་ཅིང་། ཡང་དག་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་གཞི་མཐུན་འཛོག་སྐབས་སློལ་སྐྱང་བ་ལྟར་དོན་
སྟངས་ལོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ། “བསྐྱུ་བ་མེད་པས་རིགས་པ་ནི། །དོན་
དམ་ཡིན་ཏེ།”¹⁴ ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དོན་དམ་ཀྱི་དོ་བོ་འཛོག་སྐབས་དངོས་པོ་སྟོབས་ལུགས་ཀྱིས་
རིགས་པས་བསྐྱུབས་པའི་མི་བསྐྱུ་བའི་དོན་ལ་དོན་དམ་དུ་གསུངས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་དེ་འདྲ་བ་
དེ་ནི་རྒྱལ་གསུམ་རང་དབང་གིས་གྲུབ་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཤིག་ལས་འོས་མེད་དོ། །དེ་དང་
རྒྱལ་མཚུངས་པར་ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་གསུང་ལས་ཀྱང་གསལ་བར་བོན་བས་རང་རྒྱུད་པའི་
སློབ་དཔོན་རྣམས་ཚོས་རྣམས་ལ་དོན་དམ་པའི་རང་བཞིན་འགོག་གི་རང་བཞིན་སྦྱིར་མི་འགོག་པའི་
གཞུང་བཙུགས་པར་མངོན་ནོ། །གཞན་ཡང་དབལ་ལྡན་རྒྱ་བས་«འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་»དུ།

འདིར་སྐྱས་པ། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པས་བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་ལ་རག་མོད། གཞུགས་
དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་དམིགས་པ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ནི་གདོན་མི་ཟུམ་པར་གཞན་
ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་མི་འདོད་ན་བདེན་པ་གཉིས་སུ་ཅི་སྟེ་བརྗོད་དེ་བདེན་པ་གཅིག་ལོ་
ནར་འགྱུར་རོ།།¹⁵

ཞེས་པ་འོ་ལ་པོས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་དུ་མེད་ན་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་མེད་པར་འགྱུར་ལ།
དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མི་འཐད་པས་དོན་དམ་བདེན་པ་གཅིག་ལུར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་ཐལ་བ་
བཀོད་མཁན་དེ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་ཐ་སྐྱད་དུ་རང་མཚན་འདོད་པའི་དབུ་མ་པ་ཞིག་ཏུ་
འཛོག་དགོས་ཤིང་། དེ་འདྲ་བ་དེ་ནི་ལེགས་ལྡན་ལྟ་བུ་རང་རྒྱུད་པ་ཞིག་ལས་འོས་མེད་དོ། །གང་ལྟར་
ཡང་དབུ་མ་ཐལ་བར་གཉིས་ལ་རང་བཞིན་ནམ་དོ་བོ་ཉིད་ཐ་སྐྱད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ལྟ་བའི་ཁྱད་པར་མི་

འདོད་ན་གྲིས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་དབུ་མའི་འགྲེལ་བྱེད་མང་པོས་དབུ་མ་པ་གཉིས་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་
 ཚིགས་འཛོགས་མི་འཛོག་དང་། རང་ལུགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་བཞེད་མི་བཞེད། ཚད་མ་འཛོག་
 མི་འཛོག། རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་བྱུང་བར་མང་དག་ཅིག་གསུངས་པ་རྣམས་
 གྲུབ་མཐའི་རྣམ་དབྱེད་འབྱེད་པ་ལ་དགའ་བའི་གཏམ་ཙམ་ལས་དེ་ལྟ་བུའི་བྱུང་བར་གང་ལ་བརྟེན་
 བས་བྱུང་བའི་གནད་འགགས་དམིགས་བསལ་ཞིག་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཁོ་བོ་མཐོང་ངོ་།།

དེ་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བརྟག་ན་རྗེ་ཚོང་ཁ་པ་ཚེན་པོས་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བུའི་སྐོར་
 ལ་ལེགས་བཤད་ཀྱི་གསུང་རབ་རྣམས་བརྩམས་པའི་རྗེས་བོད་གངས་ཚན་གྱི་ལྗོངས་སུ་ཟབ་མོ་དབུ་
 མའི་ལྟ་བུའི་སྐོར་ལ་དབྱེད་པ་གཉིད་ཟབ་མཛད་པའི་ལམ་སྐོལ་ཆེ་ཆེར་འཕེལ་བ་གདོན་མི་ཟེ་ཞིང་།
 རྗེ་སྐོལ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་དགོ་ལྟར་པའི་ནང་ལའང་ཆ་བཞག་ན་རྗེའི་གསུང་རབ་ལ་བརྟེན་
 པའི་འགྲེལ་བ་དང་ཡང་འགྲེལ། དེ་བཞིན་དུ་རང་རྒྱུ་གི་བསྟན་བཅོས་དཔེར་ན་མཁས་གྲུབ་རྗེའི་
 «སྟོང་ཐུན་རྒྱལ་བ་ཟེང་མིག་འབྱེད།» ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱེད་པའི་«གྲུབ་མཐའ་ཚེན་མོ་»
 དང་«ཚིག་གསལ་སྟོང་ཐུན་གྱི་ཚད་མའི་རྣམ་བཤད།» གཞན་ཡང་དབུ་མའི་སྐོར་ལ་ཡིག་ཆ་ཤིན་ཏུ་
 མང་བ་ཞིག་འཕེལ་བ་དང་། ཚོས་བརྒྱུད་གཞན་གྱི་མཁས་གྲུབ་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ཞིག་གིས་རྗེ་སྐོལ་
 མའི་གསུང་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ལུགས་ཀྱི་དབུ་མའི་ལྟ་བུའི་སྐོར་ལ་བཞེད་པ་གང་ཡིན་གཏན་
 འབབས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཡང་མང་དག་ཅིག་སྟེལ་བ་སོགས་ཀྱིས་ཁ་བའི་ལྗོངས་དེ་དབུ་མ་སྐོར་བའི་ལུང་པར་
 གྱུར་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང་བ་ལོ་རྒྱུས་ལས་ཤེས་སོ།།

ད་ལྟ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་«དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་»ཀྱི་གཞུང་འདི་ལ་ཆ་བཞག་
 བ། དེ་གཞིར་བརྒྱུད་སྟེ་དཔལ་དགོ་ལྟར་པའི་མཁས་གྲུབ་དུ་མས་སུ་རྗེས་སུ་འགྲེལ་བ་དང་རྣམ་
 བཤད། སྤྱོདོན། མཐའ་དབྱེད་དང་། མཚན་འགྲེལ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཞིག་བརྩམས་པ་བྱུང་སྟེ།
 གོང་དུ་ཞུས་ཟིན་པ་བཞིན་རྒྱལ་ཚབ་རྗེས་«དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྟན་འདོད།» རྗེ་དགོ་འདུན་གྲུབ་
 ཀྱིས་«དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་།» གྲུང་ཅུ་རྒྱལ་མཚན་བཟང་
 པོས་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བ། རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་དགོ་འདུན་རྒྱ་མཚོས་«དབུ་མའི་རྣམ་བཤད་
 དགོངས་པ་རབ་གསལ།» སྐོམ་བདེ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་«དགོངས་པ་རབ་གསལ་བཤད་
 ཐབས་མན་དག་དགོངས་རྒྱན་»དང་། དབུ་མ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད། རྒྱལ་མཚོག་ལྟ་བུ་དབུ་མ་

འཇུག་པའི་འེ་རྒྱ། དེ་བཞིན་དུ་དགེ་ལུན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བཤད་གྲ་དང་གདན་ས་ཁག་ལ་སློབ་གཉེར་བཟུང་བའི་ཡིག་ཆར་གྱུར་པ་ལ་འཇུག་དབྱེད་དགའ་སློབ་དཔུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་གཞུང་འགྲེལ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། རྗེ་བཙུན་ཚེས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སྦྱི་དོན་དང་མཐའ་དཔྱོད། པའ་ཚེན་བསོད་ནམས་གཤམ་པས་སྦྱི་དོན་དང་མཐའ་དཔྱོད། མཁས་གྲུབ་བརྟན་པ་དར་རྒྱས་གྱིས་དཔུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་སྦྱི་དོན་དང་མཐའ་དཔྱོད། ཀུན་མཁྱེན་འཇུག་དབྱེད་བཞད་པས་དཔུ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ། ཀུན་མཁྱེན་འཇིག་མེད་དབང་པོས་དཔུ་མའི་མཐའ་དཔྱོད། གུང་ཐང་སློབ་གྲོས་རྒྱ་མཚོའི་དཔུ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་སོགས་དང་། མཁས་པ་གཞན་གྱིས་མཛད་པའི་དཔུ་མ་འཇུག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་མཐའ་དཔྱོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་མང་དག་ཅིག་བྱུང་ལ། འགྲེལ་པ་གལ་ཆེ་བ་གཞན་ཡང་ཚེས་རྗེ་དག་དབང་དཔལ་ལྷན་གྱིས་དཔུ་མ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་པ་དང་། རྗེ་གཤམ་རབ་རྒྱ་མཚོའི་འཇུག་པའི་བརྗོད་བྱང་། སོག་པོ་སློབ་ཟུང་རྟ་མགིན་གྱིས་དཔུ་མའི་སྦྱི་དོན་གྱི་མཚན་འགྲེལ། བྲག་དཀར་སློབ་ཟུང་དཔལ་ལྷན་གྱིས་«དཔུ་མ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་སྦྱོན་མེ»དང་། «དཀར་གཙང་དེས་དོན་གསལ་བའི་སྦྱོན་མ་»སོགས་བཞུགས་པ་རྣམས་དཔོན་ལྷན་གསལ་ཅི་རིགས་གྱིས་འཇུག་མགོན་སླ་མའི་«དཔུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་»འདིའི་དཀར་འགྲེལ་དང་ཟུར་རྒྱན་ལྟ་བུ་ཤིང་ཉེ་ཙམ་། ལྷག་པར་སློབ་ཟུང་རྟ་མགིན་གྱི་དཔུ་མ་སྦྱི་དོན་གྱི་མཚན་མི་ཤིན་ཏུ་ཕན་ཆེ་བས། གཞུང་འདི་དང་གོང་དུ་དབྱེད་པའི་ཡིག་ཆ་ཅི་རིགས་ཤིག་ལ་སྦྱང་ན་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཚེན་པོའི་ལེགས་བཤད་«དཔུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་»འདི་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་འཇུག་པའི་ལྷ་མིག་ལག་ཏུ་སོན་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བའང་འོང་བས་འདིར་གཞུང་འདི་རྣམས་ཀྱི་མཚན་སློབ་ཅོམ་བཞིས་སོ།།

མཐའ་དོན་དུ། ད་ལམ་འདིར་ཁོ་བོས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཚེན་པོའི་དཔུ་མའི་ལྷ་བའི་ནང་ནས་ཆ་ཤས་གལ་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ལྷ་རྗེས་ཀྱི་དོགས་པ་བཞོད་པ་ཁག་གཅིག་དམིགས་གྱིས་བསལ་ཉེ་གསལ་བཤད་ཅུང་ཟད་བཞིས་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་རང་རིགས་སློབ་གསལ་རིགས་པར་སྦྱོར་བ་རྣམས་སྦྱིར་འཇུག་མགོན་སླ་མའི་ལྷ་བའི་དགོངས་དོན་གང་ཡིན་རྟོགས་པ་ལ་ཅུང་ཟད་སྦྱར་དེས་སྟམ་པའི་ཀུན་སློང་དང་། ལྷག་པར་ཕྱི་ལོ་དུས་རབས་བཙོ་ལཱི་རྗེས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་མཁས་པས་དཔུ་མའི་སློབ་ལ་གཞུང་སྦྱར་བ་ལས་བསམ་པ་མང་དག་ཅིག་གི་དོན་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ལ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཚེན་པོའི་དཔུ་མའི་ལྷ་བའི་སློབ་རགས་བསྐྱས་ཤིག་རྒྱས་མེད་ནས་བསམ་དོན་དབེན་པ་ལྟ་བུ་རེད་ཀྱང་།

དེས་པར་བརྟེན། བོད་ཀྱི་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཞིབ་ཏུ་བལྟ་བར་འདོད་པ་རྣམས་
 ལ་ཕྱོལ་འགྲོའི་ལྗེ་མིག་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་འང་འགྲུར་གྱིན་སྟེ་ལུང་པའི་སྒྲོ་རེ་འང་ཅུང་ཟད་བཅངས་ཏེ་གཏམ་
 ཅུང་ཟད་རྒྱས་པ་འདི་བགྲིས་སོ། །དེ་ལྟར་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་ལེགས་བཤད་མཉེན་ཏུ་བྱུང་བ་
 «དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་»ཏུ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བརྟེན་གྱི་པོད་སྤོང་ཁོངས་ལུ་
 དག་གཅེད་དེས་ཀྱི་སྤྲེད་ནས་དེང་རབས་ཀྱི་སྐོལ་ལྟར་དེ་བ་གཞུགས་སུ་དཔར་དུ་བསྐྱེད་སྒྲུབས་སྟེན་
 མཉེན་པོ་སྤོང་གི་རྒྱལ་དུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བའི་ཁྱད་ཚོས་སྟོར་ལས་བརྒྱམས་
 པའི་འབེལ་གཏམ་ཅུང་ཟད་བགྲིས་པ་འདི་ཡང་། འཇམ་མགོན་སྤྲེལ་རང་ཉིད་ཀྱི་གདན་ས་དགའ་
 ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གྲོང་དུ་«དགོངས་པ་རབ་གསལ་»ཀྱི་གཞུང་འདི་ཉིད་དང་། «དང་དེས་རྣམ་
 འབྲེད།» ལྟག་མཐོང་ཆེ་རྒྱུད་དང་། «ཕ་ཤེ་ལོ་ཀ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་»བཅས་དབུ་མའི་གཞུང་ཆེན་
 ལྟ་བུ་ཐོས་བསམ་ཞིབ་མོར་བགྲིས་པའི་རྒྱལ་བ་ཐོབ་ཅིང་གཞུང་ལུགས་འདི་རྣམས་ལ་ཤེས་ནས་དང་
 བ་རྒྱུང་ཟད་ཐོབ་བསྐྱང་རི་བ་ལྟ་རམས་སྤྱོད་བསྐྱེད་སྤྱིན་པས། བྱི་ལོ་ ༡༠༡༠ ལྷ་ཚོས་ལ་བྲིས་པ་
 དགོའོ།། །།

༡) རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ལས་སུ་ཤེས་ཤི་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ལྱི་སྐུ་པོར་གྱུར་བ་མཁའ་གྲུབ་རྗེའི་«རྣམ་
 ཐར་དང་པའི་འཇམ་མགོན་»དང་«གསང་བའི་རྣམ་ཐར་དངོས་གྲུབ་སྟེ་མ་»གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྗེའི་དངོས་སྤོང་བ་
 རྟོགས་ལྟར་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་«རྣམ་ཐར་རྒྱུ་ར་འདེབས་ལེགས་བཤད་ཀུ་བརྟེན།» འཇམ་དབྱངས་ཚོས་རྗེའི་
 «གསང་བའི་རྣམ་ཐར་ཆོགས་བཅད་མ།» ཞེ་རིངས་པའི་«ཙོང་ཁ་བ་འདེབས་མཚན་»དང་། «ལྷ་ཆེན་ཕྱོག་རྒྱལ་གསེར་གྱི་
 མཚན་སྤོང་»བཅས་བཞུགས་ཤིང་། དུས་ཤིས་བྱུང་བ་ལས་གྲགས་ཆེ་བའི་འཇམ་དབྱངས་བཞུད་པའི་«ཕན་བདེའི་རོལ་
 མཚོ།» རྒྱལ་དབང་ཚོས་རྗེའི་«རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ་»དང་། ཚ་ཏར་དགོ་བཤེས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་«བདེ་ལེགས་འབྲུང་
 གནས་»རྣམས་སོ།།

༢) རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལས་མདོ་སྐྲགས་ཀྱི་ཟབ་གནས་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་ཟབ་མོ་ལྟ་བུའི་སྟོར་ལ་
 དྲི་ལན་བྱུང་རྒྱལ་གྱི་སྟོར་རགས་ཅམ་ཞིག་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ། བོད་ །བ «རྗེ་སྤྲེལ་རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་
 པའི་ལུ་ཡིག་གི་ལན་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཞེས་ནས་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་རྣམས་སྤྱོད་ཉམས་སུ་ལུ་བ་བ།»

ཞེས་པ་དང་། ཡང་གསུང་འབུམ། བོད། བ མེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་གསུང་མེ་ཚོང་ཁ་པས་ཕྱག་བྲིས་སུ་མཛད་པ་»གཉིས་སུ་བྱུང་།

༡ མེ་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ། «རྟེན་འགྲེལ་བསྟོད་པ།» ལྷོ་ཀ ༡ གསུང་འབུམ། བོད། ཁ གསུང་ཐོར་སྤྱ།

༢ ལྷེ་དགེ ༡༧༥ བསྟན། ཤེས་ཕྱིན། ༧ མེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། «མངོན་རྟོགས་རྒྱུན།» ལྷོ་ཀ ༡ ཤོག ༡༡ བཤ

༥ དཔེར་ན། «དགོངས་པ་རབ་གསལ་»འདིར་ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ཏེས་པར་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ་བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་པ་སྐྱེད་པ་ཉེ་གནས་པའི་དངོས་འགལ་དུ་ཀྱ་མ་ལ་གྱི་ལའི་«དབྱེད་མ་སྐྱང་བ་»ལས་བྱུང་བའི་རིགས་པ་བཞོན་དེ་བསྐྱབས་པར་མཛད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དབྱེད་པའི་རིགས་པས་རང་བཞིན་འགོག་སྐབས་སུ་སྐྱབས་བྱེད་དགག་འབའ་ཞིག་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཐད་དུ་དགག་པའི་བཤད་པ་མཛད་སྐབས་ལེགས་ལྡན་མེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་གཞུང་ལས་རིགས་པ་བཞོན་པ་ལྟ་བུའོ།།

༦ བོད་ཀྱི་དབྱེད་པའི་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་གྱིས་དཔལ་ལྡན་སྐྱབས་ཀུན་གཞི་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་གསུངས་མོད། དཔལ་ལྡན་སྐྱབས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཐ་སྐྱད་དུ་འདེད་མི་བཞེད་པ་དང་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དུག་ལས་མི་བཞེད་པ་ནི་དེའི་«ལྷུང་པོ་ལྷའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པར་»རང་ལུགས་ཀྱི་སྤང་ཁམས་བསྐྱེད་མཛེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཏུན་ལ་ཐབ་པ་ལས་གསལ་བར་ཤེས་རུས།

༧ «དབྱེད་དགོངས་པ་རབ་གསལ།» དེབ་འདིའི་ཤོག་ལ་གཞིགས། གཞུང་འདིར། “ཐལ་འགྱུར་པའི་རྣམ་པར་དག་པའི་གྲུབ་མཐའ་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་ལེགས་ལྡན་སོགས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མང་དུ་ཡོད་དེ།” ཞེས་པའི་ཐད་དུ་དངོས་སུ་བཞེད་པ་གལ་ཆེ་བ་བརྒྱན་བཞོན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིས་ཀྱི་དགེ་ལུན་པའི་འགྲེལ་བྱེད་མང་པོས་ཐལ་འགྱུར་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འབྲུག་ཚོས་བརྒྱན་ཅེས་གྲངས་འདྲེན་བཅུ་སྟོལ་བྱུང་བ་བུང་ནོར་བར་སྣང་ལྟ། བརྒྱན་པོ་དེ་རྣམས་འཇམ་མགོན་སྐྱེས་པ་དཔེ་མཚན་བཞོན་པ་ཅམ་ཡིན་པ་ནི་གོང་དུ། “མང་དུ་ཡོད་དེ། དེ་གང་ཞེན། རེ་ཞིག་” ཞེས་པའི་ཚོག་གི་རུས་པ་དང་མཇུག་ཏུ་“སོགས་ཡིན་ནོ”ཞེས་སོགས་སྐྱབས་བྱུང་བ་ལས་ཀྱང་ཤེས་རུས་སོ། །འདིར་དོན་གྱི་གནད་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དཔལ་ལྡན་སྐྱབས་པའི་ལུགས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྐྱད་དུ་འདེད་མི་བཞེད་པའི་དབང་གིས་དོན་གནས་མང་པོ་ཞིག་ལ་ནང་བའི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱབས་བཞེད་དང་ལྟག་བར་མགོན་པོ་ཀྱི་སྐྱབས་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བྱེད་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ལྟ་བུ་དང་ཐུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཤད་པ་ཡོད་ཅེས་པ་ཡིན་ནོ།།

༨ ལྷེ་དགེ ༡༧༥ བསྟན། དབྱེད་མ། ༥ ལེགས་ལྡན་འབྱེད། «རྟོག་གེ་འབར་བ།» ༤༡ བཤ དང་། ༤༤ བཤ

༩ དོན་གནས་འདིའི་སྐོར་དབྱེད་པ་རགས་ཅམ་ཞིག་ཁོ་བོས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ཀྱི་པོད་ཕྱིང་། ༡༡ «དཔལ་དགེ་

ལྷན་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས།» ཞེས་པའི་དབ་དེའི་སྔོན་གྱི་དངོས་དོན་ལྟར་ཡོད་པས་དེར་གཟིགས་
འཚལ།

༡༠ ལྷན་ཚང་ལོ་རྒྱུ་བས་(«གྲུབ་མཐའ་ཀུན་གཤམ།» དེབ། འོག ༡༧)ཚད་མས་གྲུབ་ན་ཚུགས་ཐུབ་ཀྱིས་གྲུབ་དགོས་པ་དང་།
རང་ལུགས་ལ་ཐལ་འཇུ་རབ་ལྷ་ར་ན་མི་ལམ་གྱི་མེ་དང་མེ་དངོས་ལ་མེའི་དོན་བྱས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་པ་སོགས་
བཤད་པས་སྤྱི་རྒྱུ་དོན་མཐུན་དང་ལོག་གཤམ་གྱི་ཁྱད་པར་མི་འཛོག་པ་ལྷ་བྱ་ར་སྣང་བ་དབྱུང་གཞི་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞེ། དེ་ལྷན་
དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་རང་ཉིད་ནས་«ཚོག་གསལ།»དུ་རྒྱུང་འཕེན་པས་སྤྱི་བ་སྤྱི་རབ་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ལྷ་བ་དང་དབུ་མ་
པས་དེ་ལྷན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ལྷ་བ་གཉིས་ལ་ལོག་ལྷ་ཡིན་མི་ན་གྱི་ཁྱད་པར་ནན་གྱིས་བྱེ་བར་མཛད་པ་ལེས་པ་
དོན་མེད་དུ་བྱུང་རོ།།

༡༡ ལྷ་དགེ ༣༤༠ བསྟན། དབུ་མ། འ་རྒྱ་བ་གསལ་བ། «ཚོག་གསལ།» འོག ༣༤ བ།

༡༢ ཚོག་གསལ་སྤོང་ཐུན་གྱི་གཞུང་དེ་ལ་མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་ལ་ཞང་ཞུང་པ་ཚོས་དབང་གྲགས་པས་ཟིན་གྱིས་སྤྱི་མཛད་པའི་
མཚན་འགྲེལ་ཞིག་མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་«སྤོང་ཐུན་ཚེན་པོའི་»གཤམ་དུ་བཞུགས་ཤིང་། ཚོག་གསལ་སྤོང་ཐུན་གྱི་རྣམ་
བཤད་རྒྱུས་ཅམ་ཞིག་ཀྱང་མཁུན་འཇམ་དབྱུངས་བཞད་པས་མཛད་ཡོད་པ་བོད་ཀྱི་གཞུག་ལག་གཅེས་བུས་ཀྱི་བོད་ཐེང་།

༡༣ «དཔལ་དགེ་ལྷན་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས།» ཞེས་པའི་ནང་དབ་རྒྱུ་བཏབ་ཡོད།

༡༤ ལྷ་དགེ ༣༤༡ བསྟན། དབུ་མ། ཅ་མགོན་པོ་ཀླུ་རྒྱལ། «ཙ་བ་ཤེས་རབ།» རབ་བྱེད། ༡ མཚོན་བཞོད། འོག ༡

༡༥ ལོང་མཚུངས། «ཙ་བ་ཤེས་རབ།» རབ་བྱེད། ༡ མོྟག ༡ འོག ༡

༡༦ ལྷ་དགེ ༣༤༢ བསྟན། དབུ་མ། ཅ་མགོན་པོ་ཀླུ་རྒྱལ། «སྤོང་ཉིད་བདུན་ཙ་བ།» མོྟག ༣༣ འོག ༣༤ བ༣

༡༧ རྗེ་ཚོང་ཁ་བ་ཚེན་པོ། «ལྷན་མཐོང་ཚེན་པོ།» གསུང་འབུམ། བ འོག ༣༤༡ བ༣ བས་དང་། «ཙ་ཤེས་རིག་ཚེན།» གསུང་
འབུམ། བ འོག ༣༡ བ༥

༡༨ ལྷ་དགེ ༣༤༣ བསྟན། དབུ་མ། ཅ་སངས་རྒྱལ་བསྐྱུངས། «འགྲེལ་པ་བརྒྱུ་བ་ཡི་ཏཱ།» རབ་བྱེད། ༡༢ འོག ༣༤༤ བ༣

༡༩ ལྷ་དགེ ༣༤༤ བསྟན། དབུ་མ། ཡ་སྤོང་དཔོན་རྒྱ་བ་གསལ་བ། «བཞི་བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་པ།» འོག ༣༤༡ བ༣ གལ་ཏེ་
འགས། རྒྱ་གཞུང་གི་ཚོག་ཟིན་ལ་དབུ་མའི་རིགས་པས་ཚོས་རྣམས་ཡོད་པར་མི་འགོག་པར་གསུངས་པའང་ཡོད་མོད།
རྒྱ་བས་མང་པོ་ར་དགག་བུའི་ཁྱད་པར་གང་ཡང་མ་སྦྱར་བར་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་
བཅས་ཕྱོགས་བཞི་ཀ་འགོག་པའང་ཡོད་པས་མཚུངས་སོ་ཞེས་སྤྱི་ན། འདིར་གཞུང་གི་ཚོག་ཟིན་རེ་གཉིས་ལ་གང་ཡོད་ཀྱིས་
གཞུང་དོན་གཏན་ལ་མི་འབེབས་ཀྱི། ཙ་བའི་གཞུང་ཚོུམ་པ་པོའི་སྤོང་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་གང་ཡིན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞུང་

༡༩ ལྷོད་གེ ༣༡༩༧ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མགོན་པོ་རྣམས་ལ། «ཕ་བ་ཤེས་རབ།» རབ་བྱེད། ༡༨ ལྷོ་ག ༧ འོག ༡༡ ལྷ་༩
 ༢༠ ལོ་རྩམས་པའི་«ལྷ་བའི་ཤེན་འབྱེད་»དང་། ལྷག་ཚང་གི་«གྲུབ་མཐའ་ལྱུང་ཤེས་»ལོགས་སུ་གཟིགས། དེ་ལྷ་ནའོང་རྗེ་ཙོང་
 ལ་པ་ཚེན་པོ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་པོད་གྱི་དབུ་མ་རྣམས་ཀྱི་བྲག་གས་ཚེ་བྲག་ལྷན་རྟོག་ལོ་ཚེན་པོ་དང་། ལྷ་པ་ཚེས་མེད། འཇམ་མགོན་
 ས་པའ། རོང་རྣམས་ཚེན་པོ་ལོགས་ཀྱིས་ཀྱང་བདེན་པ་བཀག་ཅམ་སྤོང་ཉིད་དུ་བཞེད་པའི་སྤོང་ལོ་བོས་པོད་གྱི་གཙུག་གཅེས་
 བཏུས་གྱི་པོད་ལྷོད་ ༡༨ «ཚབ་མོ་ལྷ་བའི་ལྷན་པར་བཤད་པའི་གཞུང་གཅེས་བཏུས་»ཞེས་པའི་རྣོན་གློང་དོ་རྣོད་དུ་ལྷས་ཟིན་
 པ་དེར་གཟིགས་འཚོལ།

༢༡ ལྷོད་གེ ༣༡༩༨ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མགོན་པོ་རྣམས་ལ། «སྤོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ།» ལྷོ་ག ༤༧ འོག ༡༧ བལ
 ༢༢ ལྷོད་གེ ༣༡༩༩ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མགོན་པོ་རྣམས་ལ། «སྤོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ།» འོག ༡༩༠ བལ
 ༢༣ ལྷོད་གེ ༣༡༩༩ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད། «ལྷ་རྣམས་ལི་ཏ།» རབ་བྱེད། ༡༥ འོག ༡༩༧ བལ
 ༢༤ ལྷོད་གེ ༣༡༩༩ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད། «ལྷ་རྣམས་ལི་ཏ།» རབ་བྱེད། ༡༧ འོག ༡༩༧ བལ
 ༢༥ ལྷོད་གེ ༣༡༩༠ བསྟན། དབུ་མ། འ ལྷ་བ་གསལ་པ། «ཚོག་གསལ་ལ།» རབ་བྱེད། ༡༥ འོག ༥༧ བལ
 ༢༦ ལྷོད་གེ ༣༡༩༡ བསྟན། དབུ་མ། འ ལྷ་བ་གསལ་པ། «འཇུག་པ་རང་འགྲེལ།» འོག ༣༡༥ ལྷ་༩

༢༧ ལྷོད་གེ ༣༡༩༢ བསྟན། དབུ་མ། ལེགས་ལྡན་འབྱེད། «རྟོག་གི་འབར་བ།» འོག ༤༠ བལ ད་ལྷ་བསྟན་འགྲུང་དུ་«དབུ་
 མའི་དོན་བསྟུས་པ་»ཞེས་པའི་ཚོགས་བཅད་གྱི་གཞུང་རྣམས་ལེགས་ལྡན་བྱེད་གྱིས་མཛད་པར་དྲངས་པའི་ནང་དོན་
 དམ་ལ་རྣམས་གངས་དང་རྣམས་གངས་མ་ཡིན་པའི་བཤད་པ་ལྱིས་གྱི་རང་རྣུད་པའི་སྤོང་དཔོན་དག་གི་གཞུང་ལས་བྱུང་བའི་ལྷ་
 བ་བཞེན་འཕོད་འདུག་མོད། «རྟོག་གི་འབར་བ་»གཞུང་གི་རྣམས་པའི་ནང་དེ་འདྲའི་རྣམས་དབྱེ་གསལ་བ་བཞེས་ལུང་
 ཅམ་ཡང་མ་བྱུང་བས། འདྲའི་ལེགས་ལྡན་བྱེད་བྱ་བ་རྟོག་གི་འབར་བ་རྣོན་པོའི་ལེགས་ལྡན་ཡིན་མིན་བཞེས་དགོས་
 པར་མཛོད། གཞུང་རྣུང་དུ་འདིར། “དང་པོ་དེ་ཡང་གཉིས་ཡིན་ཏེ། །རིགས་པ་རྣམས་གངས་དོན་དམ་དང་། །རྒྱུ་བ་བཀག་
 པའི་དོན་དམ་མོ།” །ཞེས་རྣམས་གངས་པའི་དོན་དམ་ལའང་ནང་གསལ་རིགས་པའི་དོན་དམ་དང་། ལྷུ་བ་ལ་ལོགས་པའི་
 བཀག་པའི་དོན་དམ་གཉིས་གྱི་རྣམས་དབྱེ་བྱུང་བ་བཞེས།

༢༨ ལྷོད་གེ ༣༡༩༣ བསྟན། དབུ་མ། ར ལེགས་ལྡན་འབྱེད། «རྟོག་གི་འབར་བ།» འོག ༡༧༤ བལ
 ༢༩ ལྷོད་གེ ༣༡༩༣ བསྟན། དབུ་མ། ས ལེ་ཤེས་སྤྱིང་པོ། «བདེན་གཉིས།» ལྷོ་ག ༧-༡༡ འོག ༩ ལྷ་༩
 ༣༠ ལྷོད་གེ ༣༡༩༣ བསྟན། དབུ་མ། ས ལེ་ཤེས་སྤྱིང་པོ། «བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ།» འོག ༤ ལྷ་༩
 ༣༡ ལྷོད་གེ ༣༡༩༤ བསྟན། དབུ་མ། ས ལེ་བ་འཚོ། «དབུ་མ་རྒྱུན།» ལྷོ་ག ༣༠ འོག ༡༨ ལྷ་༩

༤༤ རོན་དམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་འདིའི་སྐོར་ལ་རྗེ་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བཤད་པ་ཞིབ་ཤོས་ཤིག་ནི་ལམ་རིམ་ལྷག་མཐོང་རྒྱུད་བར་བྱུང་བ་
ལ་གཟིགས། གཞན་ཡང་དོན་གནས་འདིའི་སྐོར་དབྱེད་པ་རྒྱས་ཙམ་ཞིག་ཀྱང་མཁྱེན་འཇམ་དབྱུངས་བཞད་པའི་«གྲུབ་
མཐའ་ཆེན་མོ་»(དེབ། ཤོག ༡༥༤- ༡༥༥ བར)དང། ཆོས་རྗེ་དག་དབང་དཔལ་ལྷན་གྱི་«གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་ལྷགས་
གྱི་བདེན་གཉིས་རྣམ་བཞག་»(གསུང་འབུམ། བོད། ཤོག ༥༩ ར། - ༡༥ ར། བར)ནང་རང་རྒྱུད་པའི་སྐོར་དབྱེད་
རྣམས་གྱི་གཞུང་དྲངས་ཏེ་བཤད་པ་ཞིབ་པར་མཛད་པ་བཞུགས།

༤༥ ལྷེ་དགོ ༡༡༥༠ བསྟན། དབུ་མ། འ ལླ་བ་གྲགས་པ། «ཚིག་གསལ་ལ།» རབ་བྱེད། ༡༤ ཤོག ༡༥༡ བ༤
༤༦ ལྷེ་དགོ ༡༡༥༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ ཞིབ་ལྷ། «སྣོད་འཇུག་» ལེལ་ ༩ སྟོག ༡ ཤོག ༡༡ ར།
༤༧ ལྷེ་དགོ ༡༡༥༢ བསྟན། དབུ་མ། ཙ མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། «རྩ་བ་ཤེས་རབ།» རབ་བྱེད། ༡༡ སྟོག ༥ ཤོག ༥༡ ར།
༤༨ ལྷེ་དགོ ༤༠ བཀའ། དགོན་བརྟེན་ལ། ར ཤོག ༤༠ བལ ཡབ་སྲས་མཛལ་བའི་མདོ་ལུང་འདི་ཚིག་གསལ་ལ་དང་འཇུག་པ་
རང་འགྲེལ་གཉིས་ཀར་དྲངས།

༤༩ ལྷེ་དགོ ༡༡༥༣ བསྟན། མ «ཀྱུ་རྩོམ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བསྟན་པའི་མདོ།» ཤོག ༡༡༥ ར།
༥༠ ལྷེ་དགོ ༡༡༥༤ བསྟན། དབུ་མ། ལ ཤེར་འབྱུང་སྟོ་གོས། «སྣོད་འཇུག་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།» ཤོག ༡༡༤ བ༡
༥༡ ལྷེ་དགོ ༡༡༥༥ བསྟན། དབུ་མ། ཙ མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། «རིགས་པ་དུག་ཅུཔ།» སྟོག ༡༡ ཤོག ༡༡ ར།
༥༢ ལྷེ་དགོ ༡༡༥༦ བསྟན། དབུ་མ། ཙ མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། «རིགས་པ་དུག་ཅུཔའི་འགྲེལ་པ།» ཤོག ༡༠ ར།
༥༣ ལྷེ་དགོ ༡༡༥༧ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། རི མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། «བྱང་རྒྱུབ་སེམས་འགྲེལ།» སྟོག ༡༡ ཤོག ༤༠ ར།
༥༤ རྗེ་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ། གསུང་འབུམ། བ «དྲང་ལེས་ལེགས་བཤད་སྣོད་པོ།» ཤོག ༤༤ བལ རས་ ༡༡ ར༤
༥༥ ལྷེ་དགོ ༡༡༥༨ བསྟན། དབུ་མ། ཙ མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། «རྩ་བ་ཤེས་རབ།» རབ་བྱེད། ༡༤ སྟོག ༥ ཤོག ༡༤ བ༥
༥༦ ལོང་མཚུངས། «རྩ་བ་ཤེས་རབ།» སྟོག ༡༡ ཤོག ༡༥ ར།
༥༧ ལྷེ་དགོ ༡༡༥༩ བསྟན། དབུ་མ། ཙ མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། «རྩོད་པ་བརློག་པ།» སྟོག ༥༡ ཤོག ༡༤ ར།
༥༨ ལྷེ་དགོ ༡༡༦༠ བསྟན། དབུ་མ། ཙ མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། «རྩ་བ་ཤེས་རབ།» རབ་བྱེད། ༡༤ སྟོག ༡༤ ཤོག ༡༥ ར༤
༥༩ ལོང་མཚུངས། «རྩ་བ་ཤེས་རབ།» རབ་བྱེད། ༡༡ སྟོག ༡༠ ཤོག ༡༡ ར༤
༦༠ ལོང་མཚུངས། «རྩ་བ་ཤེས་རབ།» རབ་བྱེད། ༥ སྟོག ༡༤ ཤོག ༥ ར༡
༦༡ རྗེ་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ། བོད། ༩ གསུང་ཐོར་བ། «རྟེན་འབྲེལ་བརྟེན་པ།» སྟོག ༥ ཤོག ༡༥ བ༡

༤༥ གོང་མཚུངས། ལྷོ་ཀ ༡༩

༤༦ རྗེ་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ། བོད། བ «ཚ་གཉེན་ཆེན།» འོག ༡༡༩ བཟ

༤༧ རྗེ་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ། བ «རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བལ་ལ་ལུལ་བའི་ཤོག་ཏུ་ལ།» འོག ༡ བ།

༤༨ རྗེ་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ། བོད། ཁ གསུང་ཐོར་བ། འོག ༡༡༡ བཟ

༤༩ རྗེ་དགེ ༡༡༡༡ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། «བརྩོད་པ་བརློག་པ།» ལྷོ་ཀ ༡༩ འོག ༡༡༡ བཟ

༥༠ རྗེ་དགེ ༡༡༤༤ བསྟན། དབུ་མ། ཆ འཕགས་པ་ལ། «དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ།» རབ་བྱེད། ༡༤ ལྷོ་ཀ ༡༡ འོག ༡༡ བཟ

༥༡ རྗེ་དགེ ༡༡༤༧ བསྟན། དབུ་མ། ཇ ལེགས་ལྡན་འབྱེད། «དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ།» སེམས་བསྐྱེད། ༤ ལྷོ་ཀ ༡༡༡ འོག ༡༡༡ བཟ

༥༢ རྗེ་དགེ ༡༡༤༤ བསྟན། དབུ་མ། ཇ ལེགས་ལྡན་འབྱེད། «རྟོག་གོ་འབར་བ།» འོག ༡༡༡ བཟ

༥༣ རྗེ་དགེ ༡༡༡༡ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། «བརྩོད་པ་བརློག་པ།» ལྷོ་ཀ ༡༠ འོག ༡༡ བཟ

༥༤ རྗེ་དགེ ༡༡༡༡ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། «བརྩོད་པ་བརློག་པའི་འགྲེལ་པ།» འོག ༡༡༡ བཟ འཕམ

༡༡༩ བཟ འཕམ་ལ་གཟེགས།

༥༥ རྗེ་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ། བ «བྱང་རྒྱལ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ།» འོག ༤༡༡ བཟ འཕམ་གཟེགས།

༥༦ རྗེ་དགེ ༡༡༤༧ བསྟན། དབུ་མ། འ ལྷ་བ་གསལ་པ། «དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ།» སེམས་བསྐྱེད། ༤ ལྷོ་ཀ ༡༡༡ འོག ༡༡༠ བཟ

༥༧ གོང་མཚུངས། སེམས་བསྐྱེད། ༤ ལྷོ་ཀ ༡༡༡ འོག ༡༡༠ བཟ

༥༨ རྗེ་དགེ ༡༡༤༤ བསྟན། དབུ་མ། ཡ ལྷ་བ་གསལ་པ། «ལུང་པོ་ལྷའི་རབ་བྱེད།» འོག ༡༤༩ བཟ

༥༩ ལྷག་ཆང་ལོ་རྩེ་བས་ཐལ་རང་གཉེས་ལ་ལྷ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་བཞེད་པར་སྤང་ལ། ས་སྐྱའི་གོ་ཤག་རྣམ་གཉེས། བྱིས་ཀྱི་
འཇུ་མི་ལམ་སོགས་དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉེས་ལ་ལྷ་བ་ལ་ལྷ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་མི་བཞེད་མོད། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་
ཚིགས་བཞེད་མི་བཞེད་དང་། ཚད་མ་བཞེད་མི་བཞེད། དེ་བཞིན་དུ་རང་ལུགས་ལ་དམ་བཅའ་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་
པར་ཡོད་ཚུལ་གསུངས།

༦༠ རྗེ་དགེ ༡༡༡༩ བསྟན། དབུ་མ། ས ལྷོ་བ་དཔོན་ཀམ་ལ་ལྷུ་ལས་མཛད་པའི་གཞུང་«ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་
གྲུབ་པ་»ཞེས་པ་ཞིག་བཞུགས།

༦༡ འདིའི་ཐད་ཀྱི་ཁྱེད་སྐྱེས་རྣམས་ལེགས་བཤད་སྤིང་པོར་དྲངས་སྟེ་བཤད་པ་ཞིབ་པར་མཛད་ཡོད་པས་དེར་གཟེགས།

༦༢ རྗེ་དགེ ༡༡༤༤ བསྟན། དབུ་མ། ཇ ལེགས་ལྡན་འབྱེད། «རྟོག་གོ་འབར་བ།» ༤༠ བཟ

༦༣ རྗེ་དགེ ༡༡༤༤ བསྟན། དབུ་མ། ཇ ལེགས་ལྡན་འབྱེད། «རྟོག་གོ་འབར་བ།» ༤༤ བཟ

༡༤ ལྷོ་དགེ་ ༡༩༩༡ བསྟན་པ། དབུ་མ། མ་ ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོ། «བདེན་གཉིས།» མོ་ཀ ༤ ཤོག ༡ ཅུ་

༡༥ ལྷོ་དགེ་ ༡༩༩༡ བསྟན་པ། དབུ་མ། འ རྒྱ་བ་གྲགས་པ། «དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བཤད་པ།» ཤོག ༡༤༩ ཅུ་

དཔེ་སྐྱོན་གསལ་བཤད།

༡ འདིར་ང་ཚོས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུས་ཀྱི་བོད་མེད་བཅུད་གྲུབ་པ་ «དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་
ཆེར་བཤད་པ་དགོངས་པ་རབ་རྒྱགས་ལ་བ།» ཞེས་པའི་དེབ་འདིའི་ནང་བཀྲགས་སྤྱད་སོལ་བའི་མ་ཕྱི་ནི་རྗེ་ཚོང་ལ་པ་
ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ་མ་པར་བཀྲགས་པ་བཀའ་ཤིས་རྒྱུན་པོའི་དབར་མ་ལ་གཞི་བཙོལ་ཞིང་། དེ་དང་དབར་མ་བསྐྱར་
ཡུལ་ལྷ་ས་ཞེས་དབར་མ་དང་། སྐུ་འབུམ་དབར་མ་གཉིས་དང་ཕན་ཚུན་བསྐྱར་ཞིབ་ལུས།

གཞི་རྒྱུང་ང་ཚོས་མ་དཔེ་ཚོར་བཙོལ་ལུསྐྱངས་གང་ཡིན་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུས་རྒྱུག་པ་པོའི་གྲོང་
བཟོད་ནས་མཁུལ་དེས་ལ། གཞུང་སོ་སོར་བཀའ་བསྟན་དང་དེ་བཞིན་དུ་བོད་ཀྱི་མཁའ་གྲུབ་ལྷ་རྗེས་ཀྱི་གསུང་ཤིན་ཏུ་
མང་བ་ཞིག་ཡང་ན་དངོས་སུ་འབྱུང་འདྲེན་མཛད་པ་འཇུག། ཡང་ན་ཞལ་འཕངས་མཛད་པ་རྣམས་ཅི་ལྟར་ཀྱི་སོ་སོའི་ལུངས་
འཚོལ་ཞིབ་ལུས་ཏེ་མཛད་པ་བོད་དག་ལུང་སོ་སོའི་མཚན། དེ་བཞིན་དུ་གསུང་འབུམ་ཀྱི་བོད་ཀྱི་ཨང་གངས། ཤོག་
གངས་ཡིག་མེད་དང་བཙཅས་པ་གསལ་བར་ངོས་འཛིན་བྱས་ཏེ་མཚན་བཞོད་ཡོད། བཀའ་བསྟན་གྱི་ལུང་ངོས་འཛིན་
སྐབས་ **ལྷེད་གེ** ཞེས་པའི་བསྐྱར་ཡིག་བཞོད་པ་ནི་ལྷེད་གེ་བཀའ་འབྱུང་དང་བསྟན་འབྱུང་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་
ང་ཚོས་དབྱུང་ཞིབ་ལུས་ཀྱི་གར་ལྷེ་ལིར་དཔར་བཤུས་ཀྱི་དཔར་དུ་བཏབ་པའི་དཔར་མ་དེ་ཡིན་པས་བོད་ཀྱི་ཨང་
གངས་དང་ཤོག་གངས་སོགས་བཞོད་པ་དབར་མ་དེ་གཞི་བཟུང་ཡིན། དེ་ཡང་མདུན་ཤོག་ལ་རྟགས་ **ན** དང་། རྒྱབ་
ཤོག་ལ་རྟགས་ **བ** བཙཅས་བཞོད་ཅིང་། དེའི་མཇུག་དུ་ཡིག་མེད་ཡང་ངོས་འཛིན་ལུས་ཡོད། ལྷེད་གེ་དཔེ་ཐོའི་ཨང་
གངས་ནི་ཉི་ཉོང་ཉོ་རྟོ་ཀུ་མོ་སྟོབ་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་ཕྱོགས་བསྐྱིགས་གནང་བའི་ལྷེད་གེ་བཀའ་བསྟན་གྱི་དཀར་
ཆགས་གཞི་བཟུང་གི་ཨང་གངས་དེ་རྣམས་ཡིན། **ལེ་ཅིང་** ཞེས་པ་ནི་ལེ་ཅིང་ནས་དབར་བསྐྱར་གནང་བའི་བཀའ་
བསྟན་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། དེའི་དཔེ་ཐོའི་ཨང་གངས་ནི་ཉི་ཉོང་ནས་ལེ་ཅིང་དབར་མ་དེབ་གཟུགས་སུ་བསྐྱར་དུད་པར་
བསྐྱར་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་བྱུག་དཔེའི་མཚན་ཐོ་བསྐྱིགས་པ་དེ་ཡིན་ལགས།

མཐའ་དོན་འདིར་ང་ཚོས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུས་ནང་བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་རིག་པའི་གཞུང་ཤིན་
ཏུ་གལ་ཆེ་ཞིང་གཞུགས་ཆེ་བ་འདིར་ཞུ་དག་གཙང་དེས་ཀྱི་སྟེང་དེབ་གཟུགས་སུ་དབར་བསྐྱར་ལུསྐྱབ་པར་དགའ་སྟོ་
ཡིད་རང་དང་བཙཅས། གཞུང་འདིའི་ཐོག་ནས་རང་རིགས་སྒོ་གསར་བ་མང་བོས་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་རིག་གནས་ཀྱི་ནང་
ཚན་ནང་རིག་པའི་གནས་དོན་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་ལ་གཏོང་ནས་གོ་རྟོགས་ལེགས་པར་བརྟེན་པ་མ་ཟད་གང་སྐབས་
བསམ་བསྟོམ་གསུམ་གྱི་ལམ་ནས་ལག་ལེན་ཏུ་འདུང་བའི་གོ་སྐབས་ལེགས་པོ་འདུང་བའི་ལུང་སྟོན་ལྷུ་བོད་ཀྱི་
གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་ནས། ལྷ་ཚོས་ལ།

༄༅། །དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་
དགོངས་པ་རབ་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ།།

རྗེ་ཚོང་ཁ་པ་སློབ་ཐབས་གྲགས་པས་མཛད།

6

7

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

༡༡༡། །དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ཞེས་བྱ་བ། རྗེ་བཙུན་སྒྲ་
མ་འཇམ་པའི་དབྱུངས་དང་། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གྱུས་པ་ཆེན་པོས་བྱུག་འཚལ་
ཞིང་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ།།

ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་གཏེར། །འཛིག་རྟེན་ཀྱི་མ་འདྲིས་མཛོལ་
བཤེས་ཏེ། །ས་གསུམ་འགོ་ལ་ལམ་བཟང་མཚོན་པའི་རིག་ །ལྷུ་དབང་སྒྲ་བའི་ཉི་མས་རྟག་ཏུ་
སྐྱོངས། །རབ་འབྱུངས་རྒྱལ་བའི་འཁོར་དུ་ཟབ་མོའི་གནས། །ཡང་དག་སྤུལ་གྱི་གཏམ་གྱི་སེང་
གའི་སྒྲ། །ཀུན་ནས་སློག་ལ་མཚུངས་པ་མ་མཆིས་པའི། །འཇམ་དབྱུངས་སྒྲ་མས་རྟག་ཏུ་བྱིན་གྱིས་
སྐྱོབས། །དུས་གསུམ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བྱུགས་ཀྱི་བཙུན། །མཐའ་བྱལ་དབུ་མ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
འབྱུང་ལམ། །རི་བཞིན་འབྲེལ་བར་ལུང་བསྟན་གྱི་སྒྲུབ་ལ། །སྤྱིང་ནས་འདུད་དོ་བཅེ་བའི་ལྷགས་ཀྱིས་
བྱུངས། །མགོན་དེའི་གདམས་པས་གོ་འཕང་མཐོར་གཤེགས་ནས། །ཉིད་གྱིས་གཟིགས་གང་འགོ་ལ་
གསལ་མཛོལ་པའི། །ལེགས་ལམ་སྟོན་པའི་གཏམ་ལ་དབང་འབྱོར་བ། །དབལ་ལྡན་འཕགས་པ་ལྷ་
ཡི་ཞབས་ལ་འདུད། །རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱུངས་ཀྱི་བཀའ་གྲུབ་ཅིང་། །འཕགས་པའི་དགོངས་པ་
མཐར་ཐུག་གསལ་བར་མཛོལ། །ལྷུ་བ་པའི་རིག་འཛིན་གནས་སུ་གཤེགས་གྱུར་བ། །སངས་རྒྱས་
བསྐྱུངས་ཀྱི་ཞབས་ལ་མགོས་བྱུག་འཚལ། །སྤུ་ལ་རྟོགས་དཀའ་དྲང་སྤོང་ཆེན་པོའི་ལམ། །ལྷུ་སྒྲུབ་
ལུགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མེན་པའི་གནད། །ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་སྟོན་མཛོལ་བྱེད་པའི་ཞབས། །ཞི་བ་ལྷ་དང་
བཅས་པའི་ཞབས་ལ་འདུད། །ལྷུ་སྒྲུབ་འཕགས་པ་ལྷ་ཡི་གྲུབ་པའི་མཐའ། །ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གསུམ་
གྱིས་བཀྲལ་བ་ཉིད། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་གནད་དོན་ཀུན་རྫོགས་པར། །དྲི་མེད་སློ་བློས་མིག་གིས་
ལེགས་མཐོང་ཞིང་། །རྟོགས་འདིར་ལུགས་དེ་འཆད་འདོད་པལ་མོ་ཆེས། །བཤད་པའི་དྲི་མས་སྐྱགས་
པ་བསལ་བྱིར་དང་། །གཞན་གྱིས་བསྐྱུལ་བྱིར་ཡོངས་དག་བཤད་པ་ཡིས། །དབུ་མ་འཇུག་པའི་རྒྱ་
ཆེར་བཤད་པ་བྱ།།

མཚན་དོན་དང་འགྲུར་ལྷུག

འདིར་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་དོན་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་
 བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་རང་གི་འགྲེལ་པ་དང་མཐུན་པར་འཚད་པ་ལ་བཞེ།
 མཚན་གྱི་དོན། འགྲུར་གྱི་ལྷུག གཞུང་གི་དོན། མཇུག་གི་དོན་ནོ།།

དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་ན་རྣམས་རིགས་བཞི་ཡོད་པའི་ལེགས་པར་སྐྱར་བའི་རྣམས་དུ་ནི། བསྟན་
 བཅོས་འདིའི་མཚན་མ་རྣམས་ཀྱི་ལ་ལ་དུ་རྟེན་པའོ། །དེ་བོད་རྣམས་དུ་བསྐྱར་ན། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་
 ཞེས་བྱ་བའོ། །འདིར་གང་ལ་འཇུག་པའི་དབུ་མ་ནི། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འདིའི་འགྲེལ་པར་རྩ་ཤི་བྱངས་
 སུ་མཛད་པ་ན་དབུ་མ་ལས། ཞེས་མང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་རྩ་ཤི་ལ་བྱའོ། དབུ་མའི་གཞུང་གཞན་
 དང་། དབུ་མའི་དོན་གཞན་ལ་མི་བྱའོ། །མ་རྒྱུ་མ་ཀའི་རྣམས་ཀྱི་བྱིངས་ལ་འབྱུང་མས་ནས། དབུ་མའི་
 བསྟན་བཅོས་སམ་དབུ་མའི་གྲུ་བ་མཐའ་ལ་དབུ་མར་བྱས་པར་ཤེས་རབ་རྣོན་མར་ཡང་བཤད་
 པས།¹ དབུ་མ་ཞེས་པ་ཅམ་ལས་མ་བྱུང་ཡང་། འདིར་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་གོ་བར་བྱའོ།།

འོ་ན་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལ་བསྟན་བཅོས་འདིས་འཇུག་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཞིག་ཅེན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་
 བསྟན་བཅོས་དེར་ཀྱུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་མ་བརྗོད་ལ། འདིར་དེ་གཉིས་
 རྒྱས་པར་བསྟན་པས་དེ་ལ་འཇུག་གོ། ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པའི་
 རྣམས་གངས་ནི། འཇུག་པ་ལས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པས། བཤད་པ་དེ་ལེགས་པར་མ་མཐོང་
 འོ། །རང་གི་ལྷགས་ནི་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྣོ་
 བས་སོ། །དེའི་དང་པོ་ནི་རང་འགྲེལ་ལས། ལྷགས་འདི་ནི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་ངེས་པར་བྱའོ།² ཞེས་པ་དང་། དེ་ཉིད་མ་རྟོགས་པས་ཚོས་ཟབ་མོ་འདི་སྤངས་པས། དེའི་ཕྱིར་
 བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དེ་ལོ་ན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་
 འཇུག་པ་འདི་སྐྱར་བ་ཡིན་ལོ།³ ཞེས་རང་གིས་དབུ་མའི་དོན་གཏན་ལ་ལབ་པ་དེ། དབུ་མ་པ་གཞན་
 དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་རྣམས་པར་རིག་པ་ཅམ་དང་མཐུན་པར་
 བཤད་དུ་མི་རུང་བ་ལ་ངེས་པ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་བརྩམས་པར་གསུངས་ཏེ།
 ཚིག་གསལ་ལས་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་རྒྱལ་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བར་གསུངས་

ཤིང་། རྣམ་རིག་པའི་ལྷགས་དགག་པ་ཅུ་ཤེ་དང་། ཚོགས་གསལ་དུ་མི་རྒྱས་པ་འདིར་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་
རྟོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞུང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དགོས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སློ་ནས་ཅུ་ཤེའི་དོན་ལེགས་པར་ངེས་
པ་ནི། གཞུང་འདིས་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱལ་གཅིག་གོ།

རྒྱ་ཆེ་བའི་སློ་ནས་དབུ་མ་ལ་འཇུག་རྒྱལ་ནི། འཕགས་པའི་ལྷགས་འདིར་ཐེག་པ་གཉིས་
ལ་གནས་པ་ལ། ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡོད་མེད་ཀྱིས་མི་འབྱེད་ཅིང་།
ཅུ་ཤེ་ལས་ཟབ་མའི་ཕྱོགས་མ་གཏོགས་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཁྱད་ཚེས་མ་བསྟན་གྲང་། གཞུང་
འདི་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས། ཐེག་ཆེན་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པའི་
རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པས་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་པའི་གདུལ་བྱ་ཁོ་ནའི་
དབང་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅུ་ཤེར་ཡང་དེ་བཞིན་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་ཡང་རང་འགེལ་
ལས། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་ཡང་རིགས་པ་ཉིད་དེ།
རྒྱས་པར་བསྟན་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ནི་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་
པ་མདོར་མཚོན་པ་ཅམ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ། ། །ཞེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

དེ་ལྟར་ན་གཞུང་དེར་བསྟན་པའི་ལམ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གཞན་འཕགས་
པའི་མན་ངག་གིས་ཁ་བཀའ་ན་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པས། དེ་སྐོང་བ་ལ་སོ་སྲིད་སའི་ཚོས་གསུམ་དང་།
འཕགས་པ་སློབ་པའི་ས་བཅུ་དང་། འབྲས་སུའི་ས་དང་། ས་ལྡ་པ་དང་དུག་པའི་གོ་རིམ་གྱིས་བསམ་
གཏན་གྱི་དོ་ཤོ་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས། བདག་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེད་པའི་ལྷག་མཐོང་སློམ་པ་རྣམས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཅུ་ཤེའི་དོན་ཡིད་ལ་བྱེད་
པའི་ཚོ། འཇུག་པ་ལས་གསུངས་པ་འདི་རྣམས་དྲན་ནས་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པའི་
ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མ་བྱུང་ན། གང་ཟག་དེ་ལ་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་བརྩམས་པའི་དགོས་པ་
གཉིས་སྟོར་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞུང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཅུ་ཤེའི་ལམ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བའི་སློ་ནས་འཇུག་
པ་ནི། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱལ་གཉིས་པའོ། །

གཉིས་པ་(འཇུར་གྱི་ཕྱག) བློ། འཇམ་དཔལ་གཞོན་ལུར་ལུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།

ཚོག་གི་དོན་གོ་བར་སྒྲ་ལ། འཇམ་དཔལ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་ནི། གཞུང་འདི་དོན་དམ་པའི་

ཚོས་མངོན་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་པས། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། སྟོན་གྱི་
བཀའ་བཅད་པ་དང་མཐུན་པར་མཛད་པའོ།།

བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་མཚོན་པར་བཅོལ་པ་ལས་
སྟིང་རྗེ་ཚེན་པོ་ལ་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་བསྟོན་པ།

གསུམ་པ་(གཞུང་གི་དོན)ལ་བཞི། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་མཚོན་པར་
བཅོལ་བ། བརྒྱམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལྷན་དངོས། བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བརྒྱམས་པའི་ཚུལ།
བསྟན་བཅོས་བརྒྱམས་པའི་དགོ་བ་བསྟོ་བའོ། །དང་བོ་ལ་གཉིས། སྟིང་རྗེ་ཚེན་པོ་ལ་སོ་སོར་མ་བྱེ་
བར་བསྟོན་པ་དང་། སྟིང་རྗེ་ཚེན་པོ་ལ་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་ཕྱག་འཚལ་བའོ།།

དང་བོ་ནི། དགོས་པ་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། གང་ཟག་དབུ་
མ་ལ་འཇུག་པ་རྩོམ་པར་བཞེད་པ་ལྷན་བའི་ཞབས་ཀྱིས། གཞུང་གཞན་ལས་མཚོན་བཅོལ་གྱི་ལྷན་དུ་
མཛད་པའི་ཉན་རང་གཉིས་མཚོན་བཅོལ་གྱི་ལྷན་དུ་མ་བཞོན་པར་མ་བཟང་། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་
སེམས་རྣམས་ལས་ཀྱང་ཐོག་མར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་བོ། སེམས་ཅན་འཁོར་བའི་
བཅོན་རར་བསྟམས་པ་སྐྱབས་མེད་པ་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་སྟོབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། རྒྱའི་གཙོ་བོ་ལ་
འབྲས་བུའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་བཅོམ་ལུན་འདས་མ། སྟིང་རྗེ་ཚེན་པོ་ལ་བསྟོན་པར་འོས་པར་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་ཞེས་སོགས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་སྟོས་སོ།།

འདི་ལ་གཉིས། སྟིང་རྗེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་རྒྱར་བསྟན་པ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་
གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡང་རྩ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་བོ་ལ་གསུམ། ཉན་རང་གཉིས་སྐབ་དབང་ལས་སྟེན་
ཚུལ་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་བྱང་སེམས་ལས་འབྲངས་ཚུལ་དང་། བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་རྒྱའི་གཙོ་
བོ་གསུམ་བསྟན་པའོ། །དང་བོ་ནི། ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱས་འབྲིང་རྣམས་སྐབ་དབང་སྟེས།།

ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་གཞན་ལས་ཉན་ནས། བསྟོམས་པའི་འབྲས་བུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
བྱང་རྒྱབ་ཐོབ་པ་ན། དོན་དེ་གཞན་ལ་ཐོས་པར་བྱེད་པས་ན་ཉན་ཐོས་ཏེ། ཐོས་པར་བྱེད་ཚུལ་ནི་འདི་
ལྟར་བྱ་བྱས་སོ། །འདི་ལས་སྟིང་པ་གཞན་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུང་རབ་ལས་

མང་དུ་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །སྐྱེ་བཤམ་འདི་གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་སོགས་འགའ་ཞིག་ལ་མེད་
 །ཀྱང་། ལྷོན་མེད་དེ་སྐྱེ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པ་ལ་སྐྱེ་བཤམ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པས་མ་ཁྲུབ་པ་ནི།
 དཔེར་ན། ལྷོན་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་ལ་མཚོ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པ་བཞིན་ལོ། །ཡང་ན་ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་སྐྱེ་དངོས་པ་ཀ་¹⁹ནི་ཐོས་སྐྱོགས་ལ་ཡང་འཇུག་པ་ལྟར་ན། འབྲས་སུའི་མཚོག་གམ་སངས་
 རྒྱས་སུ་བཤོད་པའི་ལམ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་ཐོས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ལམ་དེ་དོན་
 དུ་གཉེན་བ་རྣམས་ལ་སྐྱོག་པར་བྱེད་པས་ན་ཉན་ཐོས་ཏེ། དམ་ཚོས་པད་དཀར་ལས། མགོན་པོ་དེ་
 རིང་བདག་ཅག་ཉན་ཐོས་སྐྱུར། །བྱང་རྒྱུ་དམ་པ་ཡང་དག་བསྐྱུག་པར་བཤི། །བྱང་རྒྱུ་པ་ཡི་སྐྱེ་ཡང་
 རབ་དུ་བརྗོད། །དེ་བས་བདག་ཅག་ཉན་ཐོས་མི་བཟང་འདྲ།²⁰ །ཞེས་གསུངས་ཏེ་རྒྱ་མཚན་འདི་
 གཉིས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔེར་ལ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་འདྲ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་ལ། ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་ནི་
 ཐོས་སྐྱོགས་ཀྱི་དོན་དངོས་སོ། །ཁ་ཅིག་རྟེན་པ་གསུམ་པ་ལ་དམ་པའི་སྐྱེ་མེད་པས་བྱང་རྒྱུ་ལ་མ་ནི་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་དང་། བྱི་མ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་རྒྱུ་པོ་ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱང་། དང་པོ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་
 རྒྱུ་དང་། གཉིས་པ་ནི་བྱང་རྒྱུ་དེར་བཤོད་པའི་ལམ་ལ་བྱེད་པ་འགྲེལ་པའི་དགོངས་པ་ལོ། །བྱང་
 སེམས་རྣམས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་སངས་རྒྱས་ལས་ཐོས་ནས། གདུལ་བྱ་ལ་སྐྱོག་པས་ཉན་
 ཐོས་སུ་འབྱུར་རོ་སྟམ་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ་ལམ་དེ་སྐྱོག་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི། རྗེས་སུ་མཐུན་པ་
 ཅམ་ཡང་རང་གིས་མི་སྐྱབ་པ་ལ་བསམས་པ་ཡིན་པས་སོ། །

སངས་རྒྱས་འབྲིང་ཞེས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི། འགྲེལ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དེ་ཉིད་གང་ཟེག་
 གསུམ་ཆར་ལ་འཇུག་སྟེ།²¹ ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཁ་ཅིག་ཏ་དུ་བརྒྱ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་གང་ཟེག་
 གསུམ་ག་ལ་འཇུག་པར་འཚད་པ་ལྟར་ལེགས་ཏེ། ཏ་དུ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ། །བརྒྱ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ལ་ལོ། །
 ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་བརྒྱུའི་སྐྱེ་དོན་དུ་བྱས་པའི་ཚེ། དོན་དེ་གང་ཟེག་གསུམ་ག་ལ་
 ཡོད་པས། དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྐྱེས་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱང་བསྟན་ཅེས་ཟེར་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ། སངས་རྒྱས་
 སུ་བསྐྱུར་རོ། །སྐྱིར་བརྒྱུའི་སྐྱེ་སངས་རྒྱས་ལ་བསྐྱུར་དུ་ཡོད་ཀྱང་། ལྟམས་འདིར་མི་འཚོ་མོ། བརྒྱུའི་
 རྒྱ་ནི་བད་འདབ་རྒྱས་པ་དང་། གཉིད་སད་པ་ལ་ཡང་འཇུག་པར་བཤམ་པས་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་
 བསྐྱུར་མི་དགོས་སོ། །

འབྲིང་གི་དོན་ནི། རང་རྒྱལ་རྣམས་ནི་བསྐྱེལ་པ་བསྐྱུར་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་

བརྟེན་པ་¹⁴ གོང་དུ་འཕེལ་བའི་བྱུང་བར་གྱིས། ཉན་ཐོས་ལས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་གིང་། བསོད་
 བམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་གཉིས་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འཇུག་
 བའི་ཐུགས་རྗེ་ཚེན་པོ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སོགས་མེད་པས་རྫོགས་པའི་སངས་
 རྒྱས་ལས་དམན་པས་འབྲིང་བོའོ། །ཁ་ཅིག་ཉན་ཐོས་ལས་ཡེ་ཤེས་ལྷག་པའི་དོན། གཟུང་དོན་རྟོག་
 པ་སྤོང་ཕྱིར་དང་།¹⁵ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཞེས་སྐྱབ་ཅི་མི་རིགས་ཏེ། ལུགས་འདིར་ཚོས་
 ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཉན་རང་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 དེ་སྐད་སྐྱབ་དེས་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་དེ་འདོད་པར་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འགྲེལ་བར་ཡེ་ཤེས་
 གོང་དུ་འཕེལ་བ་ལྷག་པར་གསུངས་ལ།¹⁶ གོང་དུ་འཕེལ་བ་ནི། ལམ་གྱི་བགོད་པ་གོང་དུ་རྗེ་བཟང་
 དུ་འགྲོ་བའོ། །དེ་ཡང་བསྐལ་པ་བརྒྱར་བསོད་བམས་དང་ཡེ་ཤེས་ལ་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་པ་ཡིན་གྱི།
 ཉན་ཐོས་ལྟར་ལམ་ལ་གོམས་པ་སྲིད་མི་རུས་པ་མིན་པའོ།།

བསོད་བམས་དང་ཡེ་ཤེས་སྤྱི་ལ་ཚོགས་གྱི་སྐྱེ་ཙམ་འཇུག་པ་ཡོད་ཀྱང་། ཚོགས་གྱི་སྐྱེ་
 འཇུག་པའི་གཙོ་བོ་ནི། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། ཡང་དག་པར་འབྲུབ་པའི་ངོ་བོས་བྱང་ཆུབ་ཚེན་
 བོ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན། སྲིད་རྗེ་ཚེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཚོགས་ཡིན་པས།¹⁷ །ཞེས་སྐྱབ་མེད་
 པའི་བྱང་ཆུབ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྐྱབ་པའི་ཐབས་གྱིས། འབྲས་བུར་འཛིན་པ་ལ་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་
 དོན་ཚང་བའི་བསོད་བམས་དང་ཡེ་ཤེས་སོ། །དོན་དེ་མ་ཚང་བ་གཉིས་ནི་ཚོགས་པལ་པའོ། །འདི་ཡང་
 ཚོགས་གྱི་སྐྱད་དོད་སྟོར་ལ་ངེས་ཚིག་གིས་བཤད་པའི་དོན་འོ། །བསོད་བམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་
 བགོད་པ་ཉན་ཐོས་ལས་ཚེས་ལྷག་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་ཁམས་སུ་ཡང་སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཚེ། སྐྱོབ་
 དཔོན་གཞན་གྱིས་བརྟེན་པ་ལ་མི་སྟོས་པར་དག་བཙོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེད་རུས་གིང་། དེ་ཡང་རང་
 གཅིག་ཤུའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་པ་སྟེ་དག་བཙོམ་ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་པར་བྱེད་པས་ན། རང་སངས་རྒྱས་
 ཞེས་བྱ་ལ་རང་བྱུང་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །སྐབ་པའི་སྐྱེ་ནི་ཉན་རང་དག་བཙོམ་ལ་ཡང་འཇུག་མོད་
 ཀྱང་། སྐབ་པའི་དབང་བོ་མིན་པས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་སྐབ་པའི་དབང་བོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉན་རང་དང་
 བྱང་སེམས་རྣམས་ལས་ཀྱང་གོང་ན་མེད་པའི་ཚོས་གྱི་དབང་ལྷག་དམ་པ་བརྟེན་པ་དང་། གང་ཟག་
 གསུམ་པོ་དེ་སངས་རྒྱས་གྱི་བཀའ་ཚོས་གྱི་སྲིད་ལ་མངའ་སྐྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྐབ་དབང་དེ་རྣམས་
 ལས་ཉན་རང་རྣམས་སྐྱེས་པ་ནི་དེ་དག་གིས་བརྟེན་པའོ།།

ཐུབ་དབང་གིས་ཉན་རང་བསྐྱེད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེན། སངས་རྒྱལ་འཛིན་ཏེན་དུ་བྱོན་པ་
 བ་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོ་ཐིམ་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པ་ལ་འཇུག་ལ། ཚུལ་དེ་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་
 རྣམས་ཀྱིས་ཉན་པ་དང་། ཐོས་པའི་དོན་སེམས་པ་དང་། བསམས་པའི་དོན་སྒྲོམ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་
 འདྲ་བའི་རིམ་པ་ལས་ཀྱང་རང་འབྲས་སུ་གང་ལ་མོས་པ་ཇི་ལྟར་བཞེན་དུ་ཉན་རང་གཉིས་ཀྱི་འདོད་
 པ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཐུབ་དབང་གིས་བསྐྱེད་པའོ། །གལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་
 ཅན་མང་པོས་སངས་རྒྱལ་ལས་ཚོས་ཐོས་པའི་ཚེ་དེ་ཉིད་ལ་བྱང་རྒྱུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱང་། རང་རྒྱལ་གྱི་
 རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཚེ་དེ་ཉིད་ལ་རང་གི་བྱང་རྒྱུ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པས། དེ་དག་གིས་ཐུབ་པས་
 གསུངས་པའི་དོན་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་བྱས་པས་རང་གི་འདོད་པ་རྫོགས་པ་མི་འགྲད་དོ་
 ལྷོམ་ན། སྟོན་མེད་དེ། གལ་ཏེ་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་ཁ་ཅིག་སྟོན་པས་རྟེན་འབྲེལ་གསུངས་པ་ཉན་
 པ་ཁོ་ན་ལས། དོན་དམ་པ་རྫོགས་པ་ལ་མ་བས་པ་བྱུང་ཡང་། ཚོས་ཐོས་པའི་མཐོང་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དེ་
 ཁོ་ན་ལ། རང་རྒྱལ་གྱི་ཕྱང་འདས་མི་འཐོབ་མོད་ཀྱང་། སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཏེན་འབྲེལ་བསྟན་པའི་
 རང་རྒྱལ་གྱི་སྐྱབ་པ་པོས། མྱོང་ངེས་ཀྱི་ལས་བསམགས་པས་ལས་སོག་¹⁶པའི་ཚེ་དེ་ཉིད་ལ་འབྲས་སུ་
 མ་མྱོང་ཡང་། སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་ངེས་པར་མྱོང་བ་ལྟར། ཚེ་འདྲིར་ཕྱང་འདས་མ་ཐོབ་ཀྱང་། ཚེ་རབས་
 གཞན་དུ་ངེས་པ་ཁོ་ནར་ཕྱང་འདས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། སྲར་སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཚོས་བསྟན་པ་ལ་
 ཉན་བསམ་བསྒྲོམ་གསུམ་བྱས་པས། འདོད་པ་རྫོགས་པར་བཤད་པ་ནི་ཚེ་དེ་ཁོ་ན་ལ་བསམས་ནས་
 བཤད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བཞེ་བརྒྱུ་པ་ལས། དེ་ཉིད་ཤེས་པས་གལ་ཏེ་འདྲིར།
 བྱང་ན་འདས་པ་མ་ཐོབ་ཀྱང་། །སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་འབད་མེད་པར། །ངེས་པར་ཐོབ་འགྱུར་ལས་
 བཞེན་ནོ།¹⁷ །ཞེས་དང་། དུམ་ལས་ཀྱང་། རྫོགས་སངས་རྒྱལ་རྣམས་མ་བྱུང་ཞིང་། ཉན་ཐོས་
 རྣམས་ཀྱང་ཟད་པ་ན། །རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། །བརྟེན་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་འབྱུང་།¹⁸ །ཞེས་
 གསུངས་སོ།།

འགྲེལ་བར། གལ་ཏེ་ཡང་ཁ་ཅིག་ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ།¹⁹ ཁ་ཅིག་རྟེན་འབྲེལ་བསྟན་
 ཡང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་གོ་འཕང་མ་ཐོབ་པ་སྣང་བས། རྟེན་འབྲེལ་བསྟན་པས་ཉན་ཐོས་ལ་
 སོགས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་ལན་བསྟན་པར་འདོད་པ་དང་། གཞན་
 དག་རྟེན་འབྲེལ་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་དོན་ཉམས་སུ་སྤངས་མ་ཐག་ཏུ་འབྲས་སུ་²⁰འབྱུང་རིགས་པ་ལས། དེ་

མེད་པས་ན། མྱིས་ཀྱང་འབྲས་བུ་དེ་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་པའི་ལན་སྟོན་པར་འཚང་བ་ནི། སྐབས་ཀྱི་དོན་
མ་རྟོགས་པའི་བཤད་པ་སྟེ། སྤྱོད་དབང་གིས་རང་རྒྱལ་བསྐྱོན་ཚུལ་ལ་དྲོགས་པ་ཆེ་བས་དེ་ལ་
དམིགས་ཀྱིས་བཀའ་ནས། དྲོགས་པ་གཅད་དགོས་པ་མ་བཅད་པར་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉེས་པ་(སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱང་སེམས་ལས་འབྱུངས་ཚུལ་)ནི།

སངས་རྒྱས་ཀྱང་རྒྱ་སེམས་དཔལ་ལས་འབྱུངས་གིང་།

ཉན་རང་གཉེས་ལུང་དབང་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན། སྤྱོད་པའི་དབང་པོ་དེ་རྣམས་གང་ལས་
བལྟམས་ཤེ་ན། རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་ལས་འབྱུངས་པ་ཡིན་ལོ། །
གལ་ཏེ་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ལས་སྐྱེས་པས། རྒྱལ་བའི་སྐྱས་
ཞེས་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། རྒྱལ་བའི་སྐྱས་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱང་རྒྱ་སེམས་
དཔལ་ལས་འབྱུངས་པ་རྗེ་ལྟར་རིགས་ཏེ། དཔེར་ན་སྤྱི་པ་ལོ་སྤྱི་དེ་ལས་སྐྱེས་པ་མི་རིགས་པ་བཞིན་
ལོ་ཞེ་ན། བྱང་སེམས་རྣམས་རྒྱལ་བ་འགའ་ཞིག་གི་སྐྱས་ཡིན་པ་ནི་བདེན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་རྒྱ་མཚན་
གཉེས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་རྣམས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་པར་
ལས་བྱང་སེམས་རྣམས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་ཚུལ་ནི། དེ་བཞིན་གཤམས་པའི་གནས་
སྐབས་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་ལས་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་གནས་སྐབས་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད། ལྷོན་སྟོན་ལམ་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་
གྱུར་པ་ཁོ་ནས་ཐོབ་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་སངས་རྒྱས་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་བརྒྱུད་པའི་ཉེར་ལེན་ཀྱི་རྒྱུའི་
སྟོན་པ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་བསྟན་ལོ། །ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་ལས་
བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་ཚུལ་ནི། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་འགྱུར་
པ་ཉིད་ཀྱིས། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཆེས་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་
བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་འཛིན་དུ་བརྟུག་པར་མདོ་སྟེ་ལས་འདོན་པ་ཡིན་ལོ། །¹⁰ །འདིས་ནི་བྱང་སེམས་
གཞན་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱས་དང་། རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་དེའི་ལྷན་ཅིག་
བྱེད་སྟེན་བྱས་པའི་སྟོན་པ། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལས་འབྱུངས་པར་སྐབ་པ་ཡིན་ལོ།

འདིར་ཕྱོགས་སྐྱ་མ་སྐྱ་བས། བྱང་སེམས་རྣམས་རྒྱལ་བའི་སྐྱས་ཡིན་པས། བྱང་སེམས་

རྒྱལ་པོ་ལས་འཁྲུངས་པ་རིགས་ཀྱི། དེ་ལས་བརྒྱུ་གནས་སྤྱོད་པ་མི་རིགས་ཞེས་བཅུད་པ་ལ། བྱང་
 སེམས་རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་ལོ་ལོ་བཞེད་མོད་ཀྱི། ཞེས་རང་ཡང་དེ་ལྟར་བཞེད་པར་བརྟན་པ་ན། དེ་ལས་
 ལེན་ཀྱང་བྱང་སེམས་ལས་སངས་རྒྱལ་འཁྲུངས་པ་མི་འགལ་བའི་རྒྱ་མཚོན་བརྟན་དགོས་པ་མ་
 བརྟན་པར། བྱང་སེམས་ལས་སངས་རྒྱལ་འཁྲུངས་པར་རྒྱལ་པོ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་བརྒྱབས་པ་ལ་
 ཡང་ད་དུང་དྲོགས་པ་སྲ་མ་སྐྱེ་བས། དྲོགས་པ་དེ་མི་ཚོད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྐྱེ་མ་ན། རྒྱུ་འདི་མེད་དེ་བྱང་
 སེམས་ལས་སངས་རྒྱལ་འཁྲུངས་པར་ཅུ་བར་བརྟན་པའི་དོན་ནི། རྒྱ་མཚོན་དང་པོའི་སྐབས་སུ་
 སློབ་ལམ་གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱིས། ལམ་ཉམས་སུ་བྱངས་པ་ལས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱལ་ཐོབ་པ་ལ་བཤད་
 པ་ན། བྱང་སེམས་དེས་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱི་བྱང་སེམས་དེ་མིན་པར་གཤམ་པས། དེ་ལ་བདེན་
 མོད་ཀྱི་ཞེས་ཟེར་བ་ག་ལ་ཡིན། ཡང་བདག་ཅག་གི་རྒྱུན་པའི་གསུང་ལས་གསར་དུ་བྱང་སེམས་སུ་
 སྐྱེས་པ་དེ། སངས་རྒྱལ་དེའི་སྤྱི་ལོ་ལོ་བཞེད་ཀྱང་བྱང་སེམས་དེ་ལས། སངས་རྒྱལ་དེ་འཁྲུངས་པ་མིན་པས་
 ཚོད་པ་དེ་ནི་རྒྱལ་དེ་གཉིས་རྣམ་པར་མ་ཕྱེད་པའི་ཚོད་པར་འགྲེལ་བས་ལན་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས།
 ཤེས་རབ་ཡོད་ན་ཅིའི་ཕྱིར་མི་རྟོགས། དེ་ལྟར་ནའང་འདི་ལ་ཡང་སྤྲིང་པོ་མེད་པའི་བཤད་པ་མང་
 དུ་བྱུང་སྐད་རོ། །བྱང་སེམས་རྣམས་སངས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། སངས་རྒྱལ་
 རྣམས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ལ་བརྟེན་པ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ་^{༡༡}ཞེས་སྐྱར་རོ། །

བརྟེན་པ་མཛད་པའི་དགོས་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱ་ཕྱོད་ཚོགས་ནི་
 ཆེས་བརྒྱུད་པ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་གཅེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་བྱང་སེམས་ལ་མཚོན་པར་
 བརྟེན་པ་ལས་ཀྱང་། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱལ་ལ་མཚོན་པ་བྱུགས་ཀྱིས་འཕངས་པར་དགོངས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །གསུམ་པ་ནི། རྒྱན་གྱི་ལྗོན་ཤིང་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྟེ་བའི་ཤིང་གི་ལྷ་གྲུ་དང་
 རྩོད་བུ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་ཞིང་། ཤིང་གི་ལོ་མ་གཞོན་པ་འཇམ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ལྷག་པར་ཡང་
 གཅེས་སྤྱི་བུ་བྱས་ཏེ་སྐྱོད་བ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ལྗོན་ཤིང་སྐྱེད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསོས་སུ་
 རྒྱུར་པའི་ལྷ་གྲུ་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་པ་ལ་ཡང་གཅེས་སྤྱི་བུ་བྱས་ཏེ། འབད་པ་ཆེན་པོས་བསྐྱུང་
 བར་བྱ་བར་བརྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་ནི། བྱང་སེམས་ལ་བརྟེན་པ་གསུང་བའི་དུས་དེར་འཁོར་
 དུ་ཉི་བར་རྒྱུར་ཅིང་། ཐེག་པ་གསུམ་ལ་བཀོད་པ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་ཉིད་ལ་ངེས་པར་སྐྱར་བར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །

དགོན་མཚོག་བཅུགས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། འདྲ་སྤངས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སྤྱོད་བཞེས་
 པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་ལྟར་ཉ་བ་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །འདྲ་སྤངས་དེ་བཞིན་དུ་གང་དགང་ལ་རབ་ཏུ་དད་པ་
 དེ་དག་གིས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལྡན་ལ་ཕྱག་བྱའི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་དེ་ལྟར་
 མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལྡན་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་འབྱུང་ངོ། །
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལས་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་ངོ། །^{༡༤} །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ས་ནི་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལྡན་ངས་པར་ལུང་གིས་
 བསྐྱབས་ལ། རྒྱ་མཚོན་ལྷ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་རིགས་པས་བསྐྱབས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་གཞན་ལས་མཚོན་
 བཟོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གཤགས་པའི་ཉན་རང་གཉིས་དང་། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་འདིར་དངོས་སུ་
 མཚོན་བཟོད་མ་མཛད་པ་ནི། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བའི་རྒྱ་ལ་མཚོན་བཟོད་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞི་རིམ་
 པ་བཞིན་རྒྱ་འབྲས་སུ། ཉན་ཐོས་ཞེས་པའི་རྐང་བ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ནི། དེ་རྣམས་ཀྱི་མཐར་
 གཏུགས་པའི་རྩ་བའི་རྒྱ་ངོས་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་
 ལས། བྱང་སེམས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཀྱང་། སྤུང་དབང་སྐྱེས་ཞེས་པའི་སྐྱབས་སུ། དེ་ལ་ཉན་རང་ལྟར་བཤད་
 མི་དགོས་ཏེ། དེ་གཉིས་སྤུང་དབང་ལས་སྐྱེས་པར་སྟོན་པ་ནི། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བ་ཡང་མཐར་
 གཏུགས་ན། སྤིང་རྗེ་ལ་ཕྱག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྩ་བ་སྤིང་རྗེ་ལ་ཕྱག་པ་ནི་
 ལོགས་སུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་(བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལྡན་གཙོ་བོ་གསུམ་བསྟན་པ་)ནི།

སྤིང་རྗེའི་སེམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་སྟོད་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་རྒྱལ་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ།[༡]

གལ་ཏེ་ཉན་རང་གཉིས་སུ་བ་དབང་ལས་དང་། སྤུང་དབང་རྣམས་བྱང་སེམས་ལས་
 འབྱུངས་ན། བྱང་སེམས་དེ་དག་གི་རྒྱ་གང་ཡིན་ཞེན། འཆད་པར་འཇུག་པའི་སྤིང་རྗེའི་སེམས་དང་།
 དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་གཉིས་སུ་མེད་པ་སྟེ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དོན་
 རྟོགས་པའི་སྟོད་ཤེས་རབ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གསུམ་ནི། རྒྱལ་སྤྱི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་
 བོའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་འདིར་འགྲེལ་བར་མདོ་དྲངས་པ་ལས་བསྟན་པ་བཞིན་
 ཡིན་^{༡༥} །ཞེས་གསུངས་ལ། མདོ་ལས་ནི། རང་གི་སེམས་ཀྱི་དེ་ལོན་ཉིད་རྟོགས་ནས། ཚོས་ཉིད་འདི་

སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ་སྣམ་ནས། སེམས་གང་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་བྱང་རྒྱུབ་ཀྱི་སེམས་
 ཞེས་བྱའོ།^{੧੯} །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདྲི་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཚེད་དུ་བྱ་བའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཙམ་ལ་
 དམིགས་པ་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་མ་རྫོགས་ལ། ཡང་འགྲེལ་པར་བདག་གིས་འཛིག་རྟེན་འདི་མཐའ་
 དག་སྐྱེག་བསྐྱེལ་ནས་བཏོན་ཏེ། སངས་རྒྱུས་ཉིད་ལ་དེས་པར་སྐྱུར་བར་བྱའོ་སྣམ་དུ་དེས་པར་སེམས་
 རྒྱུད་པར་བྱེད་དོ།^{ੲ੦} །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ཡང་ཐོབ་བྱ་བྱང་རྒྱུབ་ལ་དམིགས་པ་མེད་པས་མཚན་ཉིད་
 ཕྱོགས་གཅིག་པའོ། །དེས་ན་འགྲེལ་པར་སྣོད་རྗེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་རྒྱུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་བར་སྟོན་པའི་
 སྐབས་སུ། དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་བདུད་ཚིའི་རོ་སུལ་དུ་བྱུང་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་
 མཐའ་དག་ལོག་པའི་མཚན་ཉིད། འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་གཉེན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ། སངས་རྒྱུས་
 ཉིད་ཡང་དག་པར་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།^{ੲ੧} །ཞེས་ཐོབ་བྱའི་བྱང་རྒྱུབ་ལ་དམིགས་པ་གསལ་
 པར་བཤད་པས། ཚེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ཐོབ་བྱ་བྱ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱུབ་ཐོབ་
 པར་འདོད་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པར་འདོད་པར་བྱ་སྟེ། འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་
 དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ལེགས་ཤིང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་^{ੲ੨}གསུངས་པ་དང་ལུགས་འདི་ལ་མི་འདྲ་བ་
 མེད་དོ།།

དེ་ལྟར་ཚོས་གསུམ་པོ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུར་འཛོག་པ་ནི། རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས། བདག་
 ཉིད་དང་ནི་འཛིག་རྟེན་འདིས། །བྱ་མེད་བྱང་རྒྱུབ་ཐོབ་འདོད་ན། །དེ་ཡི་རྩ་བ་བྱང་རྒྱུབ་སེམས། །རི་
 དབང་རྒྱལ་པོ་ལྟར་བརྟན་དང་། །ཕྱོགས་མཐའ་གཏུགས་པའི་སྣོད་རྗེ་དང་། །གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་ཡེ་
 ཤེས་ལགས།^{ੲ੩} །ཞེས་གསུངས་པའི་ལུགས་སོ། །ལུང་དེས་བྱང་རྒྱུབ་ཀྱི་རྩ་བར་བརྟན་གྱི་བྱང་སེམས་
 ཀྱི་རྩ་བར་དངོས་སུ་མ་བརྟན་གྱང་། རྩ་བ་ནི་དང་བོའི་དོན་དང་། དེའི་དུས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་རྒྱ་གསུམ་
 རྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། བྱང་སེམས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་རྒྱ་ཡིན་པར་སྐབས་ལས་ཤེས་སོ། །ཚོས་གསུམ་
 བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུར་སྟོན་པ་འདྲི་ཉན་རང་སངས་རྒྱུས་ལས་དང་། སངས་རྒྱུས་བྱང་སེམས་ལས་འབྱུངས་ན།
 བྱང་སེམས་གང་ལས་འབྱུངས་ཞེས་དཔྱད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་འཛོག་གི་རྒྱུར་
 མི་རུང་བས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱའོ།།

དེ་ལྟར་འདི་གསུམ་གང་གི་རྒྱུར་བཞག་པའི་བྱང་སེམས་དེའི་མ་མཐའ། ལམ་ཞུགས་ཀྱི་བྱང་
 སེམས་ཐོག་མ་བ་ལ་བྱེད་དམ་མི་བྱེད། བྱེད་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེའི་རྒྱུར་འཛོག་པ་མི་

འཐད་དེ། དེ་ཐོབ་མ་ཐག་བྱང་སེམས་སུ་གཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཐའ་གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་པའི་
 ཡེ་ཤེས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུར་འཛོག་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བྱང་སེམས་རྣམས་ནི་ཐོག་མར་ཀུན་རྫོབ་བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཕྱིན་དུག་ལ་སློབ་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟ་
 བུའི་ཤར་ཕྱིན་ལ་སློབ་པའི་སྐབས་ཉིད་ནས། མཐའ་གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སློབ་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་བྱེད་ན་ནི་རླབ་ཆེས་པ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་སུ་བཤད་པ་དང་། ལྷན་གྱི་ལྡོག་ཤིང་
 གི་ལྷ་གུ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་སུ་བཤད་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན། རི་རྒྱན་བཤད་པའི་སློབ་དུ་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་གཉིས་པ་ནི་ཁས་མི་ལེན་པས་དང་པོ་ཁས་ལེན་ནོ། །འོན་ཀྱང་སྲུང་
 བཞོན་པའི་སློབ་ནི་མེད་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སློབ་དུ་འགོ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་
 རྩོམ་པའི་སྐབས་ལ་དགོངས་ཀྱི། བསྐྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་མིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དབེར་ན་བྱུར་ཤིང་གི་ཤུན་པའི་རོ་ཕྱོང་བ་དང་། ཤུན་པའི་ནང་གི་རོ་ཕྱོང་བ་དང་
 འདྲ་བར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྐམ་པ་ཅམ་ནི། ཚིག་རྗེས་
 འབྲངས་པའི་གོ་བ་ཅམ་ཡིན་པས་བྱུར་ཤིང་གི་ཤུན་པའི་རོ་དང་འདྲ་སྟེ། དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཟེར་
 ཡང་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་མིན་ནོ། །བྱང་རྒྱུ་བ་ཀྱི་སེམས་སྤོང་བའི་མན་རག་བཞིན་དུ་སྤྱངས་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས། ཡིད་ལེགས་པར་འཕུལ་བུ་བའི་ཕྱོང་བ་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེས་པ་ནི། ཤུན་པའི་ནང་གི་བྱུར་
 ཤིང་དངོས་ཀྱི་རོ་དང་འདྲ་བས། སེམས་བསྐྱེད་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས་
 ལྷག་བསམ་བསྐུལ་བ་ལས་ཀྱང་། རི་ལྷར་ཤུན་པ་དེ་བཞིན་སྤྲོ་བ་སྟེ། རོ་ལྟ་བུ་ནི་འདི་ལ་དོན་སེམས་
 ཡིན།¹³ །ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱང་སེམས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་རྫོན་པོས་སློབ་དུ་དེ་ཞོན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་
 བ་བཅའ་ནས། དེ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས་སློབ་གཉིས་པ་ཡང་མེད་པའི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །
 གཉིས་སུ་མེད་པའི་སློབ་ནི་གཟུང་འཛོན་གཉིས་སུ་སྤང་བ་མེད་པ་མིན་གྱི། འགྲེལ་པར་མཐའ་གཉིས་
 དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་ལ་བཤད་ལ།¹⁴ དེ་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སློབ་དུ་འོང་བ་མི་འགལ་ལོ། །དོན་
 དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འཆད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མ་འབྲེལ་ཏེ། གཉིས་སུ་མེད་སློབ་ཞེས་པས་ཐོག་མར་
 ལྷགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་སློབ་དགོས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་(བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡང་རྩ་བར་བརྟན་པ་)ནི།

གང་ཕྱིར་བརྟེན་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཏོག་སྤུ་ཚོགས་འདིའི། ལས་བོན་དང་ནི་སྤེལ་ལ་རྩ་བར་ཡུལ་རིང་དུ།
ལོངས་སྤོང་གནས་ལ་སྤྱིན་པ་ལྟ་བུར་འདོད་ལྟར་པ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་གིས་ཐོག་མར་སྤྱིང་རྗེ་བརྟོད་པར་བགྱི།། ༡།

བྱང་རྩ་བ་སེམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བ་ཡང་སྤྱིང་རྗེ་ཡིན་པས་ན།
དེ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་སྤྱིང་རྗེ་གཙོ་བོ་ཉིད་དུ་བརྟན་པར་བཞེད་ནས། གང་ཕྱིར་ལེས་སོགས་
གསུངས་སོ། །གང་གི་ཕྱིར་སྤྱིང་བརྟེན་བའི་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཏོག་སྤུ་ཚོགས་འདིའི་ཐོག་མར་སྤྱིང་པ་ལ་
གལ་ཆེ་བ་ས་བོན་དང་ནི་འདྲ་ལ། བར་དུ་གོང་ནས་གོང་དུ་སྤེལ་བ་ལ་རྩ་བར་འདྲ་ཞིང་། ཐམས་འདུལ་
བྱས་ཡུན་རིང་དུ་ལོངས་སྤོང་པའི་གནས་ལ། འབྲས་བུའི་སྤྱིན་པ་ལྟ་བུར་འདོད་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཕྱིར།
ཟླ་བའི་ཞབས་བདག་གིས་ཉན་རང་དང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་སེམས་དང་དེའི་རྒྱ་གཞན་གཉིས་
ལས་ཀྱང་ཐོག་མར་རམ། བརྟན་བཅོས་ཚུལ་པའི་ཐོག་མར་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་བརྟོད་པར་བགྱིའོ། །དེ་
ཡང་དག་ཚོད་བརྟོད་པ་མིན་གྱི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཏོག་བརྟན་པ་ལ། ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་
དུ་གལ་ཆེ་བར་བརྟན་པ་དེ་ཉིད་དོ། །ཉིད་ཀྱི་སྐྱེས་ནི་དཔེའི་སྐབས་སུ་ཕྱིའི་ལོ་ཏོག་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་
གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བ་གསུམ། སོ་སོ་བར་སོང་བ་ལྟ་བུ་མིན་པར། དོན་གྱི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཏོག་
ལ་སྤྱིང་རྗེ་ལོ་ན་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བར་བརྟན་ནོ།།

ཐོག་མར་གལ་ཆེ་བ་ལ་ས་བོན་ལྟ་བུ་ཡིན་རྒྱལ་ནི། འདི་ལྟར་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཅན་ནི་སེམས་
ཅན་གྱི་སྐྱེག་བསྐལ་གྱིས་སྐྱེག་བསྐལ་བས། སྐྱེག་བསྐལ་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པའི་
ཕྱིར་དུ། བདག་གིས་སེམས་ཅན་འདི་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་སྐྱེག་བསྐལ་ནས་བཏོན་ཏེ། སངས་རྒྱས་
ལ་ངེས་པར་སྐྱུར་བར་བྱའོ་སྐྱེམ་དུ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ། དེ་ཡང་རང་གིས་
སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལ་རག་ལས་པར་མཐོང་ནས། བདག་གིས་འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་སྤྱིང་བྱང་རྩ་བ་
ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྐྱེམ་དུ། བྱང་རྩ་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་ངེས་པར་བསྐྱེད་དོ། །དེ་འདྲ་
བའི་དམ་བཅའ་བ་དེ་ཡང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་སྤྱིན་སོགས་ཀྱི་སྤོང་པ་དོར་ན་
མི་འགྲུབ་པར་མཐོང་ནས། ཡེ་ཤེས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྤོང་པ་ལ་ཡང་ངེས་པ་ལོ་ནར་འཇུག་པས་ན།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱང་གྱི་ས་བོན་ནི་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས་རིན་ཆེན་

འབྲེང་བ་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གང་ཞིག་ལས། སྡིང་རྗེ་ཐོན་བཏང་སྡོད་ཀྱན་དང་། །ཡི་གེས་དྲི་མ་
མེད་བཤད་པ། །སེམས་ཡོད་སུ་ཞིག་དེ་ལ་སྡོད།¹⁶ །ཅེས་སྡིང་རྗེ་ཐོན་སུ་བཏང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་
ཀྱི་དངས་པའི་སྡོད་པ་སྡི་དང་། །བྱད་པར་དུ་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་གཏང་ཀྱི་དྲི་མ་མེད་པའི་ཡི་
གེས་ཀྱི་སྡོད་པ་གསུམ་གྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་ཀྱན་བསྐྱེད་པར་གསུངས་སོ།།

བར་དུ་གལ་ཆེ་བ་ལ་ཚུ་དང་འདྲ་ཚུ་ལ་ནི། སྡིང་རྗེའི་ས་བོན་གྱིས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྣ་
གུ་ཐོག་མར་བསྐྱེད་དུ་ཟེན་གྱང་། དུས་ཕྱིས་སྡིང་རྗེའི་ཚུས་ཡང་དང་ཡང་དུ་མ་བཅུས་ན། འབྲས་ལ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཚོགས་གཉིས་ཡངས་པ་མ་བསགས་པ་འདི། དེས་པར་ཉན་རང་གང་ཚུང་
གི་སྣ་འན་ལས་འདས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་ལ། སྡིང་རྗེའི་ཚུས་ཡང་ཡང་བཅུས་ན་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་རོ། །ཐ་
མར་གལ་ཆེ་བ་ལ་སྡིན་པ་དང་འདྲ་ཚུ་ལ་ནི། རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་ཐོབ་དུ་ཟེན་གྱང་སྡིང་རྗེའི་སྡིན་པ་དང་
བལ་ན། འཁོར་བ་རྗེས་ཀྱི་བར་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཉེ་བར་ལོངས་སྡོད་པའི་རྒྱར་མི་འགྱུར་
ཞིང་། ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ཚོགས་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱད་པ་བར་མ་ཆད་པ་
འཕེལ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། འབྲས་ལུའི་སར་སྡིང་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱན་ལྡན་དུ་འཇུག་ན་དེ་ལས་བརྒྱུག་
སྟེ་འབྱུང་བའོ། །དེ་ལྟར་ན་གང་ཕྱིར་ཞེས་པ་བཞིའི་དོན་བཀའ་བས་ནི། ཐེག་ཆེན་པ་བྱེད་པར་འདོད་
ན་ཐོག་མར་ཡིད་སྡིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་དང་། དེ་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་
ཚུབ་ཀྱི་སེམས་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་ཞིག་སྡིང་ཐག་པ་ནས་བསྐྱེད་པ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་པས་ནི་གདོན་
མི་ཟ་བར་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོད་པ་སྡི་དང་། །བྱད་པར་དུ་ཟེབ་མོའི་ལྟ་བ་ལུ་ཐག་གཅོད་དགོས་པར་
འདུག་སྟེ་མ་ནས་དེ་དག་ལ་སྡོད་པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་པ་ལ་དེས་པ་བརྟན་པོ་རྟེན་དགོས་སོ།།

སྡིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་ཕྱག་འཚལ་བ།

གཉིས་པ་(སྡིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་ཕྱག་འཚལ་བ)ལ་གཉིས། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་
སྡིང་རྗེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་། ཚོས་དང་དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྡིང་རྗེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་
བའོ། །དང་པོ་ནི།

དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་། །བདག་གི་འདི་ཞེས་དངོས་ལ་ཆགས་བསྐྱེད་པ།
མོ་རྒྱན་འབྲུན་ལྟར་རག་དབང་མེད་པ་ཡི། །འགོ་ལ་སྡིང་རྗེར་གྱུར་གང་དེ་ལ་འདུད།།[1]

ངར་འཛིན་གྱི་འཛིག་ལྟས་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟ་སྐྱེད་པས། སེམས་ཅན་འདི་རྣམས་
 བྱི་དང་པོར་ཉེ་བདག་གི་བར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་འཛིག་ལྟའི་སྣ་རོལ་ཏུ། ངར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟས་
 རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པའི་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་སྟེ་མ་ཉམས། ང་ཞེས་པའི་དོན་འདི་
 ཉིད་དུ་སྟེ་དེ་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟས།
 ངར་འཛིན་གྱི་དམིགས་ལུལ་ལས་གཞན་པ་སྟེ་དེ་མིན་པའི་གཟུགས་དང་མིག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་
 པོ་ལ། འདི་ནི་བདག་གི་འོ་ཞེས་བདག་གི་བ་ལ་བདེན་པར་ཆགས་པ་བསྐྱེད་པས། མོ་རྒྱུན་གྱི་འབྲུལ་
 འཁོར་འབྲུན་པ་སྟེ་འཁོར་བ་ལྟར། རང་དབང་མེད་པར་འཁོར་བ་ཡི་འགོ་བ་ལ་སྒྲིང་རྗེར་གྱུར་པ་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ལ་འདུད་དོ་ཞེས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ལ་བྱུག་འཚལ་བའི་དོན་ལོ།

འགོ་བ་རྣམས་མོ་རྒྱུན་གྱི་རྒྱུད་མོ་དང་འདྲ་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྟེ་མ་ཉམས། དེ་ལ་སེམས་ཅན་
 དང་མོ་རྒྱུན་གྱི་རྒྱུད་གཉིས་ནི་འདྲ་བ་པོ་དང་འདྲ་ལུལ་ཉེ་བྱུང་པར་གྱི་གཞིའོ། །འདྲ་རྒྱུལ་ནི་དཔེ་ལ་ཐག་
 པས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་པར་གྱི་ཚེས་དུག་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། དོན་ལ་འདར་དེ་ཡོད་པར་
 ལྷོགས་གཅིག་ཏུ་བསྟན་ན། བྱུང་པར་དང་པོ་ནི་བརྒྱུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་འདི་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་
 ཐག་པས་ཆེས་དམ་དུ་བསྐྱེད་པའོ། །འདི་ནི་ཞེས་པ་ནི་འོག་མ་ལྟ་ལ་ཡང་སྐྱར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། མོ་
 རྒྱུན་གྱི་འབྲུལ་འཁོར་བསྐྱོར་མ་འཁར་དང་འདྲ་བར། རྣམ་པར་ཤེས་པས་བསྐྱོད་པ་ལ་རག་ལས་པར་
 འཇུག་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། འཁོར་བའི་ཁྲོན་པ་ཆེན་པོ་སྲིད་ཅེ་ནས། མཉམ་མེད་པ་ལ་བྱུག་པ་ཟེང་
 པར་བར་སྐྱབས་མེད་པར་འབྲུན་པའོ། །བཞི་པ་ནི། བྱུར་དུ་བར་འགོར་འབད་ཚོལ་ལ་མི་སྟོས་པར་
 རང་གི་རང་གིས་འགོ་ཞིང་བྱེད་དུ་བདེ་འགོར་ནི་འབད་པ་ཆེན་པོས་དྲང་བར་བྱ་བའོ། །ལྔ་པ་ནི། མ་
 རིག་པ་དང་སྟེང་ལེན་¹⁷གྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། འདུ་བྱེད་དང་སྲིད་པའི་ལས་དང་། ལྷག་མ་བདུན་
 གྱི་སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་གསུམ་གྱི་སྣ་སྒྲིའི་རིམ་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་
 དེས་པར་མི་རུས་པའོ། །དུག་པ་ནི། ཉི་མ་རེ་རེ་ཞིང་སྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྲུག་བསྐྱེད་དང་། འབྱུར་བའི་སྲུག་
 བསྐྱེད་དང་། ལྷག་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་གཅོག་པའི་བྱིར། འགོ་བ་འདི་ནི་མོ་རྒྱུན་གྱི་རྒྱུད་
 མའི་གནས་སྐྱབས་ལས་མ་འདས་པ་ཞིག་གོ།

འདིར་བྱུང་པར་གྱི་ཚེས་དུག་གི་སྐོ་ནས་ཚེས་མཐུན་སྐྱར་བ་ནི། སེམས་ཅན་འཁོར་བར་
 འབྲུལ་རྒྱུལ་གྱི་གོ་བ་ཙམ་ཞིག་སྐྱེད་པའི་བྱིར་མིན་ལོ། །འོ་ན་རི་ལྟར་ཡིན་སྟེ་མ་ཉམས། སྣར་ཐེག་ཆེན་ལ་

འཇུག་འདོད་པས་ཐོག་མར་སྡིང་རྗེ་ཚེན་པོ་སྡིང་དགོས་པར་བརྟན་གྱིང་། ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་བསྒོམས་
 པས་སྡིང་རྗེ་སྡིང་རྒྱུ་ལ་སྦྲར་མ་བརྟན་པས། འདིར་སེམས་ཅན་རྣམས་རང་དབང་མེད་པར་འཁོར་བར་
 འབྱུང་རྒྱུ་ལ་བརྟན་པ་ལྟར་བསྒོམས་པས། སྡིང་རྗེ་ཚེན་པོ་སྡིང་རྒྱུ་ལ་སྦྲར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བྱེད་པ་
 པོ་གང་གིས་འཁོར་དུ་བརྟུག་ན། སྤོན་ཏུ་མ་ཞི་ཞིང་མ་དུ་ལ་བའི་སེམས་འདི་ཉིད་གྱིས་སོ། །གནས་གང་
 དུ་རྒྱུ་ལ་རི་ལྟར་འཁོར་ན། སྤིན་ཅེ་ནས་མཉམ་མེད་གྱི་བར་གྱི་གནས་འདིར། མི་འཁོར་བའི་སྐབས་
 ཅུང་ཟད་གྱུང་མེད་པར་རོ། །རྒྱ་རྒྱུན་གང་གིས་འཁོར་ན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སོ། །དེ་
 ཡང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང་། དེའི་ཉོན་མོངས་གྱི་དབང་གིས་ངན་འགོ་དང་། བསོད་ན
 མས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་དང་། དེའི་ཉོན་མོངས་གྱི་དབང་གིས་བདེ་འགོར་འཁོར་ལ། དེའི་དང་པོ་
 བྱི་དེར་སྡིང་བའི་དོན་དུ་འབད་མི་དགོས་པར་ངང་གིས་འཇུག་པ་དང་། ཕྱི་མ་ནི་དེའི་རྒྱ་རྣམས་འབད་བ་
 ཚེན་པོས་སྦྱབ་དགོས་པས་དཀའ་བ་སྟེ། ལུང་གཞི་ལས། བདེ་འགོ་དང་ངན་འགོ་ནས་འཕོས་ཏེ་ངན་
 འགོར་འགོ་བཞི་ས་ཚེན་པོའི་རྣམ་དང་། དེ་གཉིས་ནས་འཕོས་ཏེ་བདེ་འགོར་འགོ་བཞི། ལྷག་སེན་
 གྱི་ཅེ་མོས་བཞེས་པའི་རྣམ་པ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།^{༡༡} །རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཉེན་གཉིས་
 མོངས་གསུམ་གང་རུང་ཞིག་གི་དུས་སུ་ཡང་ཚར་གཞན་གྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཞན་གཉིས་འཇུག་
 པས་རྒྱུན་མི་འཚད་པ་དང་། ཉོན་རེ་ཞིང་སྟུག་བསྐྱེལ་གསུམ་རྒྱུའི་གཉེར་མ་ལྟ་བུས་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་
 པར་མནར་བ་རྣམས་སེམས་པའོ། །འདི་ཡང་སྡོན་དུ་རང་ཉིད་འཁོར་བར་འབྱུངས་རྒྱུ་ལ་བསམས་
 པ་ན། ཡིད་ལ་འགྱུར་བ་ཅི་ཡང་མི་ཐོན་པ་ཞིག་གིས། སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་སྡིང་དུ་བསམས་པ་ན། དེ་
 རྣམས་གྱི་སྟུག་བསྐྱེལ་མི་བཟོད་པ་ལས་དང་པོ་བ་ལ་འོང་ས་མེད་པས། བཞི་བརྒྱུ་པའི་འགྲེལ་པར་
 གསུངས་པ་ལྟར་^{༡༢}སྡོན་དུ་རང་སྡིང་དུ་བསམ་མོ། །དེ་ནས་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་བསྒོམས་པར་བྱའོ། །

འོ་ན་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་འཁོར་བར་སྟུག་ཀུན་གྱིས་མནར་རྒྱུ་ལ་བསྒོམས་པ་ཉིད་གྱིས་
 སྡིང་རྗེ་ཚེན་པོ་འདྲེན་ནམ། ཐོགས་གཞན་ཞིག་དགོས་སྟུམ་ན། འདི་ན་དགལ་སྟུག་བསྐྱེལ་མཐོང་བ་
 བ་མི་བཟོད་པ་མེད་གྱི་སྡིང་དུ་དགའ་བ་དང་། སན་གོད་གང་ཡང་མ་བྱས་པ་སྟུག་བསྐྱེལ་བར་
 མཐོང་བ་ན། སལ་ཆེར་ཡལ་བར་འདོར་བ་ནི་རང་གི་ཡིད་དུ་འོང་བ་མེད་པས་ལན་ལ། གཉེན་གྱི་
 སྟུག་བསྐྱེལ་མཐོང་ན་མི་བཟོད་པ་དང་། དེ་ཡང་ཡིད་དུ་འོང་ཚབས་རི་ལྟར་ཆེ་བ་ཅམ་གྱིས་དེའི་སྟུག་
 བསྐྱེལ་མི་བཟོད་པ་སྟུགས་དྲག་པར་སྦྱང་བས། སེམས་ཅན་སྤོན་ཏུ་གཉེན་གྱི་ཡིད་ལ་འཕངས་པའི་

ཡིད་འོང་སྐྱེད་པ་ཞིག་དགོས་པ་ནི་གནད་ཚེན་པོའོ།།

ཡིད་འོང་ཐབས་གང་གིས་སྐྱེད་པ་ལ་མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གི་ལུགས་གཉིས་སྣང་བའི་
དང་པོ་ནི། ལྷ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས། བ་
མ་སོགས་ཀྱི་གཉེན་ཡིན་པ་བསམས་ན། དེ་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་སྲིད་དུ་འཁོར་བར་མ་ཚོད་བར་བཟོད་
པ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ལྟར།^{༡༠} བདག་ཉིད་ཚེན་པོ་ཅན་གོ་མི་དང་།^{༡༡} མཁས་པའི་དབང་པོ་ཀ་མ་
ལ་གྱི་ལས་ཀྱང་གསུངས་སོ།^{༡༢} །ཚོགས་གཉིས་པ་ནི་དཔལ་ལྷན་ཞི་བ་ལྟའི་ལུགས་ཏེ། དེ་ནི་གཞན་
དུ་བཤད་ཟིན་པའི་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཡིད་ལ་གིན་ཏུ་གཅེས་པ་དང་། འཁོར་
བར་མཚན་བའི་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོན་སུ། སྤྱིང་རྗེ་ཚེན་པོ་སྐྱོང་བ་ལ་འབད་པ་དེ་དག་གིས་ནི། ལྷ་བས་
མ་ཚོད་བཟོད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མཛད་པ་དོན་ཡོད་པར་བྱས་ལ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་དེའི་མཁས་པར་
སྐྱོམ་པ་ནི། བེ་ཙོའི་འདོན་པ་དང་འདྲ་སྟེ། ལྷ་བས་གཞན་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་གེས་པར་བྱའོ། །སེམས་
ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིང་རྗེར་འགོ་རྒྱུལ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་པོ།།

གཉིས་པ་(ཚོས་དང་དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིང་རྗེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་བ་)ནི།

འགོ་བ་གཡོ་བའི་རྒྱལ་ནང་གི་ལྷ་བ་ལྟར། །གཡོ་དང་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་པར་མ་ཐོང་བ་ཡི།།

ཚོས་ལ་དམིགས་པ་དང་དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིང་རྗེ་ཡང་། དམིགས་པའི་
སྐྱོན་སུ་གསལ་བར་བྱ་བའི་སྲིད་འགོ་བ་ཞེས་པ་གཉིས་སྐྱོན་སོ། །འགོ་བ་རྒྱུད་གིས་གཡོ་བའི་རྒྱལ་ནང་
གི་ལྷ་བ་ལྟར་གཡོ་བ་སྟེ། ལྷ་བ་ཅིག་གིས་འཛིན་པར་མ་ཐོང་ནས། དེ་ལ་སྤྱིང་རྗེར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ལ་འདྲུད་དོ། །ཞེས་པ་དང་སྐྱུར་བ་ནི་ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིང་རྗེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་བའོ། །དེ་བཞིན་
དུ་འགོ་བ་རྒྱུད་ནང་གི་ལྷ་བ་གསུགས་ལྟར། རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་ཡང་དེས་སྤྱོད་པར་
མ་ཐོང་ནས། དེ་ལ་སྤྱིང་རྗེར་གྱུར་པ་ལ་འདྲུད་དོ་ཞེས་པ་དང་སྐྱུར་བ་ནི། དམིགས་པ་མེད་པའི་སྤྱིང་རྗེ་
ལ་ཕྱག་འཆལ་བའོ། །འགྲེལ་བར་འགོ་བ་ཞེས་པ་བཞག་ནས་སྤྱིང་རྗེར་གྱུར་གང་དེ་ལ་འདྲུད་པའི་ཅེས་
གསུངས་པ་ནི། དམིགས་པ་འོག་མ་གཉིས་ལ་འགོ་བ་ཞེས་པ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་སོ།།

འདི་ལྟར་རྒྱལ་བའི་རྒྱུད་དང་སུ་རྒྱུད་འཛིན་པོ་མིན་པས། རྒྱུད་ཆ་གསུ་བརྒྱབས་པས་ཀྱབ་
པའི་ནང་དུ་ལྷ་བའི་གསུགས་བརྒྱན། གསུགས་བརྒྱན་ལས་སྤྱིང་རྗེ་དམིགས་པའི་རྟེན་གྱི་ཡུལ་རྒྱ་དང་ལྷན་

ཅིག་ཏུ། ཉེ་རེ་ལ་འཛིག་པ་རྒྱ་བ་རང་གི་དངོས་པོ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པ་ལྟ་བུར་གར་བ་ན།
 དམ་པ་སྟེ་སྟེ་བོ་ཚུལ་དེ་ལ་མཁལ་པ་དག་གིས་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་མི་རྟག་པ་དང་། གང་དུ་སྣང་བའི་
 རྒྱ་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་མཐོང་ངོ་། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་བྱུང་སེམས་སྟིང་རྗེའི་དབང་དུ་གྱུར་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་འཛིག་ལྟའི་མཚོར་དེ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དུ་འབབ་པའི་མ་རིག་པའི་རྒྱ་ཚོན་
 པོ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ལྡན་པ། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་གི་རྐྱེད་གིས་བསྐྱོད་པའི་ནང་ན་གནས་པ།
 བམ་མཁའི་རྒྱ་བ་ལྟ་བུའི་རང་གི་ལས་དཀར་ནག་གི་གསུགས་བརྟན་ལྟ་བུར་མཛུགས་པ་
 རྣམས། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འཛིག་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཐོག་ཏུ་འབབ་པ་དང་། རང་བཞིན་
 གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པར་མཐོང་བ་ན། དེ་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་སྟིང་རྗེ་ཚེན་པོ་སྟེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་
 ཡང་སེམས་ཅན་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། འཁོར་བར་འབྱུངས་པའི་ཚུལ་བསམས་པ་ལས་སྟེ་སྟེ་སྟེ་ར་
 བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །འཛིག་ལྟ་མ་རིག་པ་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལས་མ་རིག་པ་ལོགས་སུ་བཤད་པ་ནི། འཛིག་
 ལྟ་འདྲིན་བྱེད་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པ་ལ་དགོངས་སོ།།

འདིར་འགྲེལ་པར་སྟིང་རྗེ་གསུམ་རྣམ་པས་མི་འབྱེད་པར་དམིགས་ལུལ་གྱིས་འབྱེད་པར་
 གསུངས་པས། གསུམ་གའི་རྣམ་པ་ནི་སེམས་ཅན་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་
 ཡིན་པས། སེམས་ཅན་དམིགས་པ་ཡིན་པ་ཡང་འདྲ་སྟེ། སྟིང་རྗེ་དང་པོའི་རྣམས་སུ་འགོ་ལ་སྟིང་རྗེར་
 གྱུར་ཞེས་གསུངས་ལ། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་རྣམས་སུ་ཡང་འགོ་བ་གཡོ་བ་ཞེས་གསུངས་པས། སེམས་ཅན་
 དམིགས་པར་བརྟན་པའི་ཕྱིར་པོ། །དེས་ན་ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་སྟིང་རྗེས་ནི། སེམས་ཅན་ཙམ་ཞིག་
 ལ་དམིགས་པ་མིན་གྱི། སྐད་ཅིག་གིས་འཛིག་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པས། སྐད་ཅིག་
 གི་མི་རྟག་པས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་དམིགས་པའོ། །སེམས་ཅན་སྐད་ཅིག་གིས་འཛིག་
 པར་ངེས་པ་ན། རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ཡོད་པ་སྟོང་དེར་ཞེགས་པས། སྤང་པོ་
 ལས་ངོ་པོ་ཐ་དད་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པ་ངེས་པར་བྱས་སོ། །དེའི་ཚེ་སེམས་ཅན་ནི་སྤང་པོའི་ཚོགས་
 ཙམ་ལ་བཏགས་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པས། སྤང་སོགས་ཀྱི་ཚོས་ཙམ་ལ་བཏགས་པའི་སེམས་ཅན་
 དམིགས་པར་འགོ་བས་ཚོས་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །མི་རྟག་པའི་སེམས་ཅན་ཞེས་པ་ནི་
 མཚོན་པ་ཙམ་སྟེ། རང་རྒྱ་བུ་བའི་རྗེས་སུ་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དམིགས་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡང་།
 ཚོས་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེས་ན་ཚོས་ཙམ་ལ་བཏགས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ལ་ཚོས་

ལ་དམིགས་པ་ཞེས་པ་ནི། བར་གྱི་ཚིག་མི་ མངོན་པར་བྱས་པ་ལོ། །དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་
 པའི་སྣང་རྗེས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཙམ་ལ་དམིགས་པ་མིན་གྱི། དམིགས་པ་ཁྱད་པར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་
 བྱུང་པས་སྣང་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་སོ། །དམིགས་པ་མེད་པ་ནི་མཚན་འཛིན་གྱིས་བརྒྱུང་བ་
 ལྟར་གྱི་ཞེན་ལྷུ་ལ་མེད་པ་བདེན་མེད་དོ། །བདེན་མེད་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་
 དམིགས་པ་ལ། དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་སམ། དམིགས་པ་མེད་པའི་སྣང་རྗེས་བར་
 གྱི་ཚིག་མི་མངོན་པར་བྱས་པ་ལོ། །

བོད་ཀྱི་ལྷོ་ཀ་བྱེད་མང་བོས་སྣང་རྗེས་གཉིས་པ་ཉིད་གྱིས་རྒྱན་ཅིག་གིས་འཛིག་པར་དམིགས་
 པ་དང་། སྣང་རྗེས་གསུམ་པ་ཉིད་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་དམིགས་ཟེར་བ་ནི། འདི་དག་གི་དམིགས་
 རྣམ་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་པའི་བཤད་པ་སྟེ། སྣང་རྗེས་གཉིས་ནི་སེམས་ཅན་སྤྱུག་བསྐྱེད་པ་དང་འབྲལ་
 འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། རྒྱན་ཅིག་མ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་གཉིས་རྣམ་པའི་
 ལྷུ་ལ་དེད་ན། སྣང་རྗེས་གཉིས་ལ་འཛིན་སྣངས་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེས་ན་ཁྱད་པར་གཉིས་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་སྣང་རྗེས་དམིགས་པར་འཛོག་པ་
 ལ། སྣང་རྗེས་གཉིས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གིས་སེམས་ཅན་རྒྱན་ཅིག་མ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པར་
 རྫོན་དུ་དེས་ཟེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྱད་ཚོས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཅིག་དགོས་ཀྱི། སྣང་རྗེས་དེ་
 གཉིས་སུ་དམིགས་པ་མི་དགོས་སོ། །ཅུ་འབྲེལ་གཉིས་ཀར་སྣང་རྗེས་མ་གཉིས་ལ་སྤར་བཤད་པའི་
 ཁྱད་པར་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་དམིགས་པར་བཤད་ལ། སྣང་རྗེས་དང་བོད་འདྲ་བའི་
 ཁྱད་པར་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་མིན་པར། སེམས་ཅན་ཙམ་ཞིག་དམིགས་པར་གསུངས་པས། དེ་
 ལ་དགོངས་ནས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྣང་རྗེས་ཞེས་པ་ཡང་ཐ་སྣང་བདེ་བའི་ཕྱིར་ཉེར་བསྐྱེད་
 མིང་དོ། །དེས་ན་སྣང་རྗེས་དང་བོ་འདིས་རྟག་གཉིས་རང་དབང་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་དགོས་
 པར་འདོད་པ་ནི། མི་རིགས་པར་སྐྱེ་བ་སྟེ། བདག་མེད་པའི་ལྷ་བ་མ་རྟེན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྣང་རྗེས་ལ་ཡང་
 སེམས་ཅན་ཙམ་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེ་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཐུན་མོང་
 བ་དང་། དེ་ཞོན་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་རྟེན་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་། སྤར་བཤད་པའི་ཁྱད་པར་གཉིས་གང་གིས་
 ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྣང་རྗེས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་
 བུམ་པ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་ཞེན་ལྷུ་ལ་སྤར་བསྐྱེད་ནས། མི་རྟག་པར་ཞོད་དུ་རྒྱུད་པས་ཀྱང་། བུམ་པ་

དམིགས་པར་འཛོག་རེས་གྱིས་མི་རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བུམ་པ་དམིགས་པར་མི་འཛོག་པ་དུ་
 མ་ཞིག་འོང་ལ། བུམ་པ་མི་རྟག་པར་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པས་ཀྱང་། བུམ་པ་དམིགས་པར་འཛོག་རེས་གྱིས་
 རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བུམ་པ་དམིགས་པར་མི་འཛོག་པ་བཞིན་ནོ། །འདིའི་སྐྱིད་རྗེ་གསུམ་ནི་
 དམིགས་པ་གསུམ་པོ་གང་ལ་དམིགས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱུག་བསྐྱེད་མཐའ་དག་ལས་
 བསྐྱེད་པར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས། ཉན་རང་གི་སྐྱིད་རྗེ་དང་ཁྱད་པར་གྱིན་ཏུ་ཆོད། །དེ་འདྲ་
 པའི་སྐྱིད་རྗེ་རྣམས་བསྐྱེད་པ་ན། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བདག་གིས་སངས་རྒྱུས་གྱི་གོ་འཕང་ཅི་ནས་
 ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྐྱེད་པའི་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །

མཚོན་བརྗོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱིད་རྗེ་ནི། ཐོག་མའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཀྱང་། བྱང་རྒྱུ་སེམས་
 དཔའི་སྐྱིད་རྗེ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ཡིན་པས་ན། ལྷན་པས་འདི་རྣམས་སུ་འགྲེལ་པས་སྐྱིད་རྗེ་སྐྱེད་པ་པོ་
 བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་མི་འགལ་ལོ།^༤ །འོ་ན་ལམ་དུ་ཐོག་མར་ཞུགས་པའི་
 བྱང་སེམས་གྱི་རྒྱར་གྱུར་པའི་སྐྱིད་རྗེ་དེ་ལ་སྐྱིད་རྗེ་གསུམ་ག་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། འདི་ལ་གཉིས་ལས་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཆོས་གྱི་རྗེས་འབྲང་ནི། ཡང་དག་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པ་ཚོལ་བ་སྟོན་དུ་
 བཏང་སྟེ། དོན་དམ་པ་ལེགས་པར་གཏུན་ལ་ཐབ་པའི་འོག་ཏུ་སེམས་ཅན་ལ་སྐྱིད་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པ་
 ལ་བརྟེན་ནས། སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་ཐུབ་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་བྱང་སེམས་གྱི་སྐྱོད་པ་ལ་སྐྱོབ་བོ། །ཐེག་
 ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་ནི། སྟོན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་མི་རུས་པས་སེམས་
 བསྐྱེད་པའི་འོག་ཏུ་ཡང་དག་པའི་དོན་ཤེས་པ་ཚོལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོད་པ་ལ་སྐྱོབ་སྟེ། དབུ་མའི་
 རྒྱུན་ལས། ཡང་དག་ཤེས་ཚོལ་སྟོན་བཏང་སྟེ། དོན་དམ་རྣམ་པར་ངེས་གྱུར་ནས། །ལྷ་རྩལ་ཐིབས་
 གནས་འཛིག་རྟེན་ལ། སྐྱིད་རྗེ་ཀུན་ཏུ་བསྐྱེད་ནས་སུ། །འགོ་དོན་བྱེད་པར་དབའ་གྱུར་པ། །བྱང་རྒྱུ་
 རྫོ་རྒྱས་མཁས་པ་ནི། །སྐྱོད་པའི་སྐྱིད་རྗེས་བརྒྱན་པ་ཡི། །ཐུབ་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་ཡང་དག་སྐྱོད། །ཡང་
 དག་དད་པས་རྗེས་འབྲང་བ། །རྗོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས། །ཐུབ་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་
 རྒྱངས་བྱས་ཏེ། །དེ་ནི་ཡང་དག་ཤེས་ཚོལ་བརྟོན།^༥ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་ཡིན་པས་སྐྱིད་རྗེ་གསུམ་
 ག་སྟོན་དུ་སྐྱེད་པ་ཡོད་དོ། །སྟོན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་རྟེན་ཀྱང་སྐྱོད་པ་ལ་སྐྱོབ་པའི་དུས་སུ་ཡང་།
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་གཏུན་ལ་ཐབ་ནས། དེ་ལ་སྐྱོབ་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པ་ཅམ་དུ་མ་ཟེན་རྒྱལ་དེ་
 དེས་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་མཚོན་པར་བརྗོད་ནས་བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་བ་དངོས་སུ་མ་མཛད་ཀྱང་སྦྱོན་
 མེད་དེ། དབྱམ་ཅུ་བ་དང་རིགས་པ་དུག་ཅུ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་མཛད་
 བས། མཚོན་བརྗོད་དངོས་སུ་མ་མཛད་པ་བཤེས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་ལྟ་བུ་ཡང་ཡོད་དོ། །འོན་ཀྱང་དབྱམ་
 མ་ལ་འཇུག་པ་རྩོམ་པར་འདོད་ནས་མཚོན་བརྗོད་མཛད་པ་ཡིན་པས། རྟུགས་ལ་ནི་བརྩམ་པར་དམ་
 བཅའ་བ་ཡོད་དོ། །གཞན་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དགོས་འབྲེལ་ལ་བརྗོད་བྱ་ནི། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་
 གཉིས་ཡིན་ལ། སུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགོས་པ་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ།^༥ ཞིང་དགོས་ལ་གནས་སྐབས་
 པ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཤེས་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ནས་བརྩམ་སྟེ་ལམ་བཞི་བཀོད་པའོ། །མཐར་
 ཐུག་པ་ནི་འབྲས་བུའི་སའོ། ཞིང་དགོས་དགོས་པ་ལ་རག་ལས་པ་དང་། དགོས་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་
 རག་ལས་པ་ནི་འབྲེལ་པའོ། །

བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དངོས་ལས་
 རྒྱུའི་ས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་(བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དངོས་ལ)གཉིས། རྒྱུའི་ས་དང་། འབྲས་བུའི་སའོ། །
 དང་པོ་ལ་གསུམ། ལྷགས་འདིའི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་སོ་སྦྱེའི་སར་
 ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སའི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་འདིར་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་སྒྲིབ་
 ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་གཏན་ལ་འབབས་ན། རེ་ཞིག་མགོན་པོ་གྱི་སྒྲིབ་ཀྱི་ལྷགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 སར་བཀོད་པའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་བཞེད་ཅེ་ན། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་གྱི་སྒྲིབ་
 ཞབས་ལ་སོགས་པའི་ལྷགས་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབབས་པ་ནི། རང་གིས་ཡང་དག་པའི་ལམ་
 ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་ཆེན་པོ་རྙེད་ནས། ལམ་ལྟར་སྤང་རྣམས་ཀྱིས་བཀྱི་བར་མི་རུས་པའི་
 ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལྷགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་ཅི་ཙམ་སྦྱངས་ཀྱང་། རང་གི་
 ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་ཅི་ཡང་མི་རྙེད་པའི་ཐོས་བསམ་པ་ནི། ཐོས་བསམ་བྱེད་ཚུལ་
 གནད་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་རལ་བར་བྱས་ཀྱང་སྤིང་པོ་ལེགས་པར་མི་འོན་པས་ན།
 ལམ་བཀོད་པའི་རིམ་པ་རྣམས་ཤེས་པ་ལ་འབད་བར་བྱའོ། །

ལྷ་འི་ཞབས་ཀྱིས་ལམ་གྱི་ཚུལ་གསེང་བཤད་པ་མང་ཡང་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀ་
 ལས་བརྒྱམས་པའི་ལམ་གྱི་ལུས་སྟོན་པའི་གཞུང་གསུམ་ལས། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས་གསུངས་
 ཚུལ་ལ། དེ་ཡི་ཚུ་བ་བྱང་རྒྱུ་སེམས།^༤ ཞེས་པ་དང་། སྙིང་རྗེ་སྟོན་བཏང་སྟོང་ཀྱུན་དང་།^༥ ཞེས་
 སོགས་ནི་སྣང་དངས་ཟེན་ལ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཡི། ཡོན་ཏན་མདོར་
 བསྟན་བྱ་བ་ནི། སྦྱིན་དང་རྒྱལ་ཁྲིམས་བཟོད་བརྟོན་འགྲུས། །བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་སྙིང་རྗེ་
 སོགས། སྦྱིན་པ་རང་དོན་ཡོངས་བཏང་བ། རྒྱལ་ཁྲིམས་གཞན་ཕན་བྱ་བ་ལོ། །བཟོད་པ་ཁོ་བསྐངས་
 པ་སྟེ། དཀར་པོའི་ཚོས་སྟེལ་བརྟོན་འགྲུས་སོ། །བསམ་གཏན་རྩེ་གཅིག་ཉོན་མོངས་མེད། །ཤེས་རབ་
 བདེན་དོན་གཏན་ལ་འབེབས། །སྙིང་བརྩེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། །སྙིང་རྗེ་རོ་གཅིག་སྟོ་
 བྲོས་སོ། །སྦྱིན་པས་ཡོངས་སྟོང་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ། །བཟོད་པས་མདངས་ལྡན་བརྟོན་པས་བརྗིད། །
 །བསམ་གཏན་གྱིས་ཞི་སྟོ་ཡིས་བྲོལ། །སྙིང་བརྩེ་བས་ནི་དོན་ཀྱུན་སྦྱབ། །བདུན་པོ་འདི་དག་མ་
 ལུས་པར། ཅིག་ཅར་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ཡིས། །ཡི་ཤེས་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་ལུལ། །འཇིག་རྟེན་མགོན་
 པོ་ཉིད་ཐོབ་འགྱུར།^༦ ཞེས་ཕྱིན་དུག་གི་དོས་འདོན་དང་། ཕན་ཡོན་དང་སྙིང་རྗེའི་གོགས་དང་
 བཅས་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་གསུངས་ཏེ། སྟོང་པའི་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྟོན་དུ་བཏང་བ་དང་། སྟོང་པ་
 དེས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བརྒྱ་བཟོད་པར་གསུངས་སོ། །

ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། སྐབས་སུ་སོང་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཕར་ཕྱིན་
 བརྒྱུ་ཁམས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱིས་བརྒྱ་གསུངས་སོ།^༧ །ལམ་གྱི་ལུས་ཀྱི་སྟོན་
 རགས་པ་ཅིག་མཛད་པ་དེ། མདོ་ཀྱུན་ལས་བརྒྱུས་ལས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། དལ་འབྱོར་དང་
 བསྟན་པ་ལ་དང་བ་རྟེན་དཀའ་བ་དང་། དེ་དག་ལས་ཀྱང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྟེན་དཀའ་
 བར་གསུངས་ལ།^༨ སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེ་བ་ཡང་རྟེན་དཀའ་བ་དང་། སྣང་བཤད་པ་
 རྣམས་ལས་ཀྱང་། བྱང་སེམས་ལ་མ་འབྲིན་པའི་ལས་སྦྱིབ་དང་། དེ་ལ་བརྟུན་པའི་སེམས་དང་།
 བདུན་གྱི་ལས་དང་། དམ་ཚོས་སྟོང་བ་སོགས་སྟོང་བ་རྟེན་དཀའ་བ་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་
 མང་དུ་གསུངས་སོ།^༩ །འདི་སྣ་མ་གཉིས་ལ་སྟོན་ན་གསལ་མོད་ཀྱང་། ད་དུང་ལམ་གྱི་རིམ་པ་
 རྣམས་རྟོགས་དཀའ་བ་ལ། སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་འདོན་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྟས། སྦྱིང་བསྐྱབ་སྟོང་གཉིས་
 ཀ་དང་ཁྱད་པར་དུ་མདོ་བརྒྱུས་ཀྱི་དོན་གྱི་འགྲེལ་པ་བསྐྱབ་བརྒྱུས་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་རྒྱས་པར་

གསུངས་ཏེ། ཐོག་མར་དལ་འབྱོར་དོན་ཚེ་ཞིང་གིན་ཏུ་ཉེད་དཀའ་བ་བསམས་ནས། ཚེ་འདིར་སྡིང་པོ་
 ལེན་པའི་ཕན་པ་སེམས་པ་དང་། དེ་ནས་དད་པ་སྐྱིད་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་
 བསམ་པའི་དད་པ་བརྟན་པོ་བསྐྱེད་དེ། ལྷོན་པ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ནས་འཇུག་
 པའི་སྒྲོམ་པ་བཟུང་བ་དང་། དེ་ནས་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དགོ་ཅུག་སུམ་བཏང་བ་དང་། བསྐྱེད་པ་
 དང་། དག་པར་བྱེད་པ་དང་། སྤྲེལ་པའི་རྒྱལ་རྣམས་གསལ་བར་གསུངས་པ་འདིས། མདོ་ཀུན་ལས་
 བཏུས་བཤད་པར་བྱའོ།། །བཞི་བརྒྱ་པར་ཡང་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་ལུས་གསུངས་ལ། དལ་
 མ་སྡིང་པོ་དང་། དལ་མ་རྒྱན་དང་། དལ་མའི་སྒྲོམ་རིམ་གསུམ་ལས་བསྐྱེད་ཏེ་གསུངས་པའི་ལུས་
 རྣམས་ཀྱང་འདྲ་བས། འཕགས་པའི་ལུགས་འཛིན་པའི་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ལམ་གྱི་ཁོག་ལ་འདྲའོ།།
 འདི་རྣམས་ལ་ངེས་པ་བདེ་ལྷག་ཏུ་སྟེར་བའི་ཐབས་ལས་དང་པོ་བསམ་འཇུག་པ་བདེ་བ་ནི་གིང་རྟ་ཆེན་
 པོའི་ལུགས་གཉིས་ལ་མཁས་པའི་དབལ་མར་མེ་མཛད་གྱི་གདམས་ངག་བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པར།
 གིན་ཏུ་གོ་སྒྲུབ་པའི་འབྲིང་རྒྱལ་བསྟན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

བྱེ་བྲག་ཏུ་སོ་སྐྱེའི་སར་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱལ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་(བྱེ་བྲག་ཏུ་སོ་སྐྱེའི་སར་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱལ་བཤད་པ་)ཀྱི། གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་འདིར་བྱང་
 སེམས་གྱི་ལམ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀ་དང་། དེས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་གཏན་ལ་
 འབབས་ན། བྱང་སེམས་ལ་གལ་གིན་ཏུ་ཆེ་བའི་སོ་སྐྱེའི་སའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས། མཚོན་བཟོད་
 གྱི་འོག་འདིར་བསྟན་དགོས་པ་ལས། དེར་མི་སྟོན་པར་འཕགས་པའི་ས་ཉིད་ནས་འཆད་པ་རི་
 ལྟར་རིགས་སྟམ་ན། འདི་ནི་མཚོན་བཟོད་གྱི་སྐབས་ཉིད་དུ་བཤད་པས། སྐབས་འདིར་མ་
 བཤད་དོ། །དེའི་དགོས་པ་ནི་གང་བསྟོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་སེམས་སུ་འགྱུར་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་
 གསུམ་བསྟན་པས། ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་པར་འདོད་པས་དེ་གསུམ་ཐོག་མར་ཉམས་སུ་སྐྱེད་དགོས་པར་
 བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གསུམ་ནི་སྟོན་ཏུ་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པར་མ་ཟད། བྱང་སེམས་སུ་གྱུར་ནས་
 ཀྱང་ཉམས་སུ་སྐྱེད་དགོས་པ་ལ། གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་སྤྱོད་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས། དེས་
 མཚོན་ནས་སྐྱིན་སོགས་གྱི་སྤྱོད་པ་གཞན་ལ་སློབ་པ་ཡང་གོ་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་
 པ་ལས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དབའ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་བྲལ་བར་ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོ་ལ་སྐྱུར་བར་མི་

བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་རྒྱུད་དུ་འབྲེལ་བ་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་
 ཡང་དག་པའོ།^༤ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཚོགས་གཉིས་རྒྱུད་དུ་འབྲེལ་བ་ལ་བསྐྱབ་དགོས་ཀྱི། ཐབས་
 ཤེས་སྒྲོགས་རེ་བས་ཚོག་ཤེས་བྱེད་པ་དང་། ཐབས་ཤེས་ཀྱི་བར་ཅན་གང་ཡང་མེད་པའི་སེམས་རྩེ་
 གཅིག་པ་ཅམ་ལ་ཡིད་བརྟན་པར་མི་བྱའོ།།

དེ་ལོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་དགག་བྱ་འགོག་པའི་ས་མཚམས་མ་ཟེན་པར་
 ཐམས་ཅད་བཀག་པར་མཐོང་སྟེ། རྟོག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་བདེན་འདོད་དུ་འབྱུང་བས། ཐ་སྟོད་
 ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་གཞན་ངོ་ལོ་ན་ལ་སྐྱེལ་བ་དང་། འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོང་
 པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅམ་ཞིག་གི་ཚོས་སྐྱེལ་ལས་མེད་ཅིང་། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་གདུལ་བྱའི་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་
 བསྐྱུས་པར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ནི། ཉན་རང་གཉིས་སྐབ་དབང་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། སངས་རྒྱུས་བྱང་
 སེམས་ལས་འབྱུངས་པར་ལུང་རིགས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་དཔུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་
 ལུགས་མིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཚོས་གསུམ་བསྐྱོམ་པ་ཡང་བྱང་སེམས་དཔུ་མ་པའི་ལུགས་མིན་པར་
 གཞན་ངོ་ཅམ་དུ་བཞག་པའོ། །ཞེས་པས་རང་རོས་ནས་ལམ་ཉམས་སུ་བྱང་དགོས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་
 རྒྱར་བ་བཏབ་ཅིང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སེམས་ཅན་ཟོ་རྒྱུན་དང་ཚོས་མཐུན་དུག་གིས་
 འཁོར་བར་བཤད་པ་རྣམས་འགལ་འདུ་འབབ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བས། དཔུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་མཚོན་
 བརྗོད་ནས་བརྩམས་སྟེ། གཞུང་གི་དོན་ལོག་པར་འཚད་པ་ལ་ཞུགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྦྱིན་སོགས་
 ལ་སྐོབ་རྒྱུ་ལ་འཕགས་པའི་སའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་རྣམས་ལ་འང་སོ་སྦྱེའི་ས་ནས་ཀྱང་། ཉམས་སུ་
 བྱང་བྱའི་སྦྱོད་པ་མང་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ནས། ད་ལྟ་ནས་ཀྱང་ཉམས་སུ་བྱང་བ་ལ་
 འབད་པར་བྱའོ།།

བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སའི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་(བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སའི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ)ལ་གསུམ། ས་བཅུའི་ཐུན་མོང་གི་རྣམ་
 གཞག་ས་སོ་སའི་རྣམ་གཞག་ས་བཅུའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ་ནི། འདིར་རབ་དགའ་སོགས་ས་བཅུ་གཅིག་བཤད་པ་ནི། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས།
 རི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་ལ། ཉན་ཐོས་ས་ནི་བརྒྱད་བཤད་པ། །དེ་བཞིན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ། །བྱང་

རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ས་བརྒྱའོ།⁴² །ཞེས་ས་བརྒྱ་དང་། བརྒྱ་གཅིག་པའི་རྣམ་གཞག་རགས་པ་ཞིག་
 གསུངས་པ་ལ་གཞི་མཛད་ཅིང་། ས་བརྒྱ་པའི་མདོ་ལ་ཡང་བརྟེན་ནས་མཛད་དེ། དེ་ལ་རབ་དགའ་
 རོགས་ས་བརྒྱ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱར་བཤད་པ་ནི། དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་དགོངས་སོ།།
 དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཞག་པའི་ས་བརྒྱའི་ངོ་བོ་ནི། འགྲེལ་པ་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་
 རྣམས་གྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྣོད་རྗེ་ལ་སོགས་པས་ཟིན་པ་ཉིད་ཆར་རྣམ་པར་བྱེ་བ་ན། ས་ཞེས་
 བྱ་བའི་མིང་འཐོབ་སྟེ་ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་སུ་འགྱུར་བའི་ལྷིང་རོ།⁴³ །ཞེས་ས་ཡི་ངོ་བོ་དང་གང་གིས་
 ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་དང་། སའི་མིང་འཐོབ་རྒྱལ་དང་། སྐྱའི་དོན་བཤད་པ་བཞིས་བརྟན་ནོ།།

ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་པའི་ངོ་བོ་ནི། །ཁ་ཅིག་མཛོད་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཟག་པ་
 རྒྱས་སུ་མི་རུང་བ་ལ་ཟག་མེད་དུ་འཆད་པ་ནི། ལུགས་འདིའི་ཟག་མེད་དུ་འཛོགས་པའི་དོན་ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པ་མ་རྟོགས་པར་སྣང་བས། རང་གི་ལུགས་ནི་བདེན་འཛོན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། དེའི་བག་ཆགས་
 གང་རུང་གིས་བསྐྱད་པ་ནི་ཟག་བཅས་དང་། བསྐྱད་པ་དེ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་
 ཉེ། ཚོག་གསལ་ལས། མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡུལ་གྱི་
 རང་བཞིན་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།⁴⁴ །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་མ་
 ཐོབ་རྒྱུ་ཆད་དུ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་མ་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ནི། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་
 གཞག་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མིན་པ་མེད་ལ། དེ་ཡང་རེས་འཛོགས་པ་སྟེ་མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་པ་ན་
 བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་ཅན་དུ་སྐྱེའོ། །ས་བརྒྱུན་པའི་བར་དུ་ནི་མ་རིག་པས་སྐྱོད་པ་ཡོད་ལ། ས་
 བརྒྱུད་པ་ནས་དང་དག་བཅོམ་པ་གཉིས་ལ་ནི། སྐྱོད་བྱེད་ཀྱི་མ་རིག་པ་ཟད་བས། དེས་བསྐྱད་པ་མེད་
 ཀྱི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་ནི་ཡོད་དོ། །ཡང་འགྲེལ་པར་ས་དང་པོ་ལ་གཉིས་སུ་མེད་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིང་ཅན་⁴⁵ །ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རྒྱངས་ཆད་དུ་གཉིས་སུ་སྣང་བ་མེད་
 པ་ལ་ཟེར་གྱི། མཐའ་གཉིས་སྣངས་པ་ཅོམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་མི་བྱའོ། །སྐོབ་དཔོན་འདིའི་གཞུང་དུ་མ་རིག་
 པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་དང་ཡེ་ཤེས། ཞེས་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་པས་མ་རིག་པ་དང་།
 དེའི་བག་ཆགས་རིག་པའི་བྱབ་བྱེད་དུ་བྱས་ནས། དེ་གཉིས་ཟད་པ་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ལྡོག་པ་སྐོབ་དཔོན་
 འདིའི་ལུགས་སུ་སྐྱབ་ནི། ལྷན་གསུངས་དཔྱོད་པ་པརྱི་མ་ཟད་ན་སེམས་ཀྱང་ཟད་པར་འདོད་པ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་
 སྐར་འདེབས་ཚེན་བོ་ཡིན་ལ། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ན་ཡེ་ཤེས་མེད་ཟེར་བ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ།།

རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། དེ་མིའདྲེ་ལྟར་མཐོང་བ་གོ་ལ། །གང་གིས་མཐོང་བར་
 འགྱུར་ཞེན། །ཐ་སྐད་དུ་ནི་སེམས་ལ་བཟོད།^{༤༡} །ཅིས་ཡུལ་ཅན་གྱི་བྱེད་པ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་དེ་
 །ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དྲིས་པའི་ལན་དུ། ཐ་སྐད་དུ་སེམས་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་
 དུ་མཐོང་བར་གསུངས་ཤིང་། ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། རི་ལྟར་མེ་ཡིས་དག་པའི་གོས། །སྣ་
 ཚོགས་དྲི་མས་དྲི་མ་ཅན། །རི་ལྟར་མེ་ཡི་ནང་བཅུག་ན། །དྲི་མ་འཚོག་འགྱུར་གོས་མིན་ལྟར། །དེ་བཞིན་
 འོད་གསལ་ལ་བ་ཡི་སེམས། །འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་དྲི་མ་ཅན། །ཡེ་ཤེས་མེ་ཡིས་དྲི་མ་སྲེག་ །དེ་ཉིད་
 འོད་གསལ་མ་ཡིན་ཞོ།^{༤༢} །ཞེས་དོ་རྒྱུས་གི་གོས་དྲི་མ་ཅན་མེར་བཅུག་པ་ན། མེས་དྲི་མ་ཚོག་གྱང་
 གོས་མི་འཚོག་པ་ལྟར། སེམས་གྱི་དྲི་མ་ཡེ་ཤེས་གྱི་མེས་བསྲེགས་པ་ན། དྲི་མ་སྲེག་པ་ཡིན་གྱི་འོད་
 གསལ་པའི་སེམས་མེད་པར་མི་འགྱུར་བར་གསུངས་སོ། །བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་
 ཤེས་དང་། ཉན་རང་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་གཉིས། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་གྱིས་མ་
 བསྐྱད་པར་ཚོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་མཚུངས་གྱང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སར་འཛོག་
 མི་འཛོག་གི་ཁྱད་པར་ནི། སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་མ་གྱུར་དང་། ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བཅུ་
 གཉིས་སོགས་གྱི་ལུས་པ་ཡོད་མེད་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་ཞོ། །གཞན་ཡང་སྣེར་བཤད་པ་ལྟར་ཚོགས་སྐྱེར་
 གྱི་སྐྱབས་སུ། བདག་མེད་གཉིས་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ། རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་དབལ་ཏུ་མེད་
 པའི་སྐོ་ནས། ཟབ་དོན་ལ་སྐོ་རྒྱུས་པ་དང་མ་རྒྱུས་པ་ལས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མ་
 རྟོགས་གྱི་ཁྱད་པར་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །ཆར་བྱེ་བ་ན་ཞེས་པ་ནི་ཆ་ཅན་ཟེག་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་
 གྱི་ཆ་སོ་སོ་སོར་རིམ་གྱིས་བྱེ་བའི་སྣ་བྱིའི་ཆ་རྣམས་ས་སོ་སོར་འགྱུར་བ་སྟེ། ས་ཞེས་པ་ནི་ཡོན་ཏན་
 གྱི་གནས་སམ་རྟེན་བྱེད་པས། ས་དང་འདྲ་བས་དེ་ལྟར་བསྟུང་བའོ། །དེ་དག་གིས་ནི་དོན་དམ་པའི་
 ས་བཅུ་ཀ་ཡང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལ་འཛོག་པར་བསྟན་ཞོ། །

དེ་མཚུངས་ཀྱང་རབ་དགའ་སོགས་ས་སོ་སོར་འཛོག་ཚུལ་ནི། བཞིའི་སྐོ་ནས་འཛོག་པའི་
 ཁྱད་པར་དང་བོ་ནི། ས་དང་བོ་ལ་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་དང་། གཉིས་པ་ལ་སྣོང་ཕྱག་བཅུ་
 གཉིས་སོགས་འཚད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའོ། །ཁྱད་པར་
 གཉིས་པ་ནི་མཐུ་ཐུལ་དུ་བྱུང་བ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕོབ་པའི་ཁྱད་པར་འོ། །དེ་ནི་ཞིང་བརྒྱ་གཡོ་བ་དང་
 སྣོང་གཡོ་བ་སོགས་ལ་འཚད་མོད་ཀྱང་། དེ་ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་འཕེལ་བའི་ནང་དུ་སོང་བེན་པས། ས་

སོ་སོའི་སྐབས་ཀྱི་དྲི་མ་སྦྱོར་བའི་སྟོབས་དང་། ལམ་བགོད་པའི་སྟོབས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ལ་
བྱ་དགོས་པ་འདྲའོ། །གསུམ་པ་ནི། ས་དང་པོར་སྦྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་ལྷག་པ་དང་། གཉིས་པར་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ལྷག་པ་སོགས་པར་ཕྱིན་ལྷག་པའི་ཁྱད་པར་པོ། །ཁྱད་པར་བཞི་པ་ནི། ས་དང་པོར་
འཇམ་གྱིང་ལ་དབང་བ་དང་། གཉིས་པར་གྱིང་བཞི་ལ་དབང་བའི་རྒྱལ་པོར་སྐྱེ་བ་སོགས་རྣམ་སྦྱིན་
ཀྱི་སྐྱེ་བ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའོ།།

དེས་ན་ས་སོ་སོའི་མི་རྟོག་ཡི་ཤེས་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ས་པ་དམན་
མཚོག་གི་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་ས་རྣམས་སོ་སོར་འཇོག་ལ། ས་སོ་སོའི་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་
ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱང་ས་དེ་དང་དེར་བསྐྱེད་གོས་པས། མཉམ་གཞག་ཁོན་ལ་མི་བྱའོ། །ས་སོ་སོར་
འབྱེད་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱའོ། །དོན་དམ་པའི་ས་འདི་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོའི་དམིགས་རྣམ་མི་འདྲ་བའི་
ཁྱད་པར་གྱིས་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་ནི་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ས་བརྒྱུ་པའི་མདོ་ལས། རི་ལྟར་བར་སྐྱང་བྱ་རྗེས་
མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །བརྗོད་པར་བྱས་མ་ཡིན་ཞིང་མི་མཐོང་བ། །དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་སྐས་ཀྱི་ས་ཀྱན་
ཡང་། །བརྗོད་མི་བྱས་ན་མཉམ་པར་ག་ལ་བྱས།⁶³ །ཞེས་བར་སྐྱང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་བྱས་བགོད་ཀྱང་།
བྱའི་རྗེས་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངག་གིས་བརྗོད་པ་དང་། རྣོས་མཐོང་བ་མིན་པ་བཞིན་
དུ་བྱ་ལྟ་བུའི་དོན་དམ་པའི་ས་རྣམས་ཀྱིས། བམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་ཚོས་ཉིད་ལ་བགོད་ཀྱང་། དེའི་བགོད་
ཚུལ་འཕགས་པས་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་རི་བཞིན་པ་ནི། འཆད་པ་པོ་འཕགས་པས་ཀྱང་བརྗོད་པར་མི་
བྱས་ན། ཉན་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་རི་བཞིན་པ་མཉམ་པར་མི་བྱས་པར་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་(ས་སོའི་སོའི་རྣམ་གཞག)ལ་གསུམ། རབ་དགའ་སོགས་ས་ལྡ་བཤད་པ་དང་། ས་
བྱུག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་བཤད་པ་དང་། རིང་དུ་སོང་བ་སོགས་ས་བཞི་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྡ།
ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་། ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་དང་། ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་དང་། ས་
བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ་དང་། ས་ལྡ་བ་སྐྱེད་དགའ་བ་བཤད་པའོ།།

ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། ཁྱད་གཞི་སའི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན། ཁྱད་ཚོས་སའི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་
བཤད། སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སློབ་ས་མཇུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

རྒྱལ་པོའི་སྐྱེས་པོ་འདི་ཡི་སེམས་གང་འགོ་བ་རྣམས། རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་བྱིར་སྤྲིན་རྗེའི་དབང་རྒྱུ་ཅིང་། །།༥།
ཀླུ་ཏུ་བཟང་པོའི་སློན་པས་རབ་བསྐྱོན་དགའ་བ་ལ། །རབ་ཏུ་གནས་པ་དེ་ནི་དང་པོ་ཞེས་བྱའོ།།

སྲ་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་རྒྱལ་པོའི་སྐྱེས་པོ་སྲར་བཤད་པའི་རྒྱལ་གྱིས། འགོ་བ་རབ་བཞེན་
མེད་པར་མཐོང་བའི་རང་བཞེན་མེད་པ་སྤྲིང་རྗེའི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་བཟུང་བ་འདི་ཡི་
སེམས་གང་འགོ་བ་རྣམས། རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་སྤྲིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་རྒྱུར་
ཅིང་། བྱང་སེམས་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོའི་སློན་ལམ་གྱིས་དགོ་བ་རྣམས་རབ་ཏུ་བསྐྱོན་པ། རབ་ཏུ་དགའ་
བ་ཞེས་པའི་མིང་ཅན་གཉིས་སུ་སྐྱང་བ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས། དེའི་འབྲས་བུ་ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་ལ་
སོགས་པས་ཉེ་བར་མཚོན་པ་ལ། རབ་ཏུ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་སེམས་དེ་ནི་འཛིག་
རྟེན་ལས་འདས་པའི་སེམས་དང་པོ་ཞེས་བྱའོ།།

དེ་ལ་སྲ་བུ་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་སློན་ལམ་ཆེན་པོ་བརྒྱལ་མོགས་པ།^༤ སློན་ལམ་
འབྲས་བུ་གྲངས་མེད་པ་བརྒྱ་སྲ་དང་པོ་བས་འདེབས་པ་ནི། ཀླུ་ཏུ་བཟང་པོའི་སློན་ལམ་གྱི་ནང་དུ་
འདུས་པས། སློན་ལམ་མ་ལུས་པ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་དུ་རྩ་བར་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོའི་སློན་ལམ་བཀོད་དེ།
བཟང་པོ་སྤྲོད་པའི་སློན་ལམ་མོ།^༥ །དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་འཇམ་དཔལ་དཔལ་པོ་ཞེས་པའི་ཚོགས་
བཅད་གཉིས་ནི། བསྐྱོད་བསྐྱོན་མེད་པར་བསྐྱབ་བརྒྱས་ལས་གསུངས་སོ།^༦ །འགྲེལ་བར་ཉན་ཐོས་
སྐྱོར་ལམ་པ་འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པར་མི་འདོད་པ་བཞེན་དུ། སྲ་དང་པོར་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་
བར་འགྱུར་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མོས་པས་སྤྲོད་པ་ཆེན་པོའི་ཡང་ཆེན་པོ་ནི། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་མ་
བསྐྱེད་པའི་སའོ།^༧ །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱིར་ན་དེ་ལས་
དམའ་བ་ནས་ཀྱང་སྐྱེད་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ཡོད་པར་
ལུགས་འདིས་ཀྱང་བཞེད་པ་ནི། སྲར་བཤད་ཟིན་ལ།^༨ བསྐྱབ་བརྒྱས་ལས་ཀྱང་། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་
ལ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པར་མདོ་མང་པོས་བསྐྱབས་པས་^༩ བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་
བཏགས་པ་བར་འདོད་པ་ནི་ལོག་པར་འཆང་པའོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐྱོར་ལམ་སྐྱན་གཅིག་པ་ནས་
བཟུང་ན། འབྲས་བུ་དང་པོ་མ་ཐོབ་པའི་བར་རྣམས་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པར་མདོན་པ་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་
ལས་བཤད་པས་^{༡༠} དཔེ་མ་གྲུབ་བོ་སྐྱེ་མ་ན། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ་ཉིད་ལ་
འཛིག་པར་མདོན་པ་མཛོད་ལས་བཤད་ལ། ཀྱན་ལས་བརྒྱས་ལས་སྐྱེ་མ་ལྟར་ཡང་བཤད་པས།

ལུགས་མི་མཐུན་པ་གཉིས་བྱུང་བ་ལ་སྒོ་བ་དཔོན་འདི་མངོན་པ་མངོད་ལྟར་བཞེད་དོ།།

འདི་ནི་མདོ་ཀུན་ལས་བརྒྱུ་ལས། དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱོད་ཀྱི་རྒྱལ་སྟེང་ལ། བསྐྱེད་པ་གསུམ་གྱི་ལྷན་གྱི་ལྷན་སྟེང་དུ། ཉི་མ་རེ་རེ་ཞིང་
ལྷའི་ཟས་རོ་བརྒྱུ་བ་དང། ལྷའི་གོས་བྱིན་པ་བས། གཞན་ཞིག་གིས་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གཅིག་ལ།
ཉིན་གཅིག་ཟུན་གཅིག་བྱིན་ན་སྣ་མ་བས་བསོད་ནམས་ཚེས་གྲངས་མེད་པ་བསྐྱེད་པ་དང། ཡང་ཚོས་
ཀྱི་རྗེས་འབྲང་སྣ་མ་ལྷ་བུའི་གྲངས་ལ། སྣ་མ་ལྷ་རྒྱུན་པ་བྱིན་པ་བས། བརྒྱུད་པའི་གང་ཟག་གཅིག་
ལ་ཉིན་གཅིག་ཟུན་གཅིག་བྱིན་ན། སྣ་མ་བས་བསོད་ནམས་ཚེས་གྲངས་མེད་པ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་
པ་^{༡༡}དང་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་འབྲང་གཉིས་ནི་ཚོགས་སྒྲིབ་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་པར་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

བྱེད་ཚེས་སའི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད།

གཉིས་པ་(བྱེད་ཚེས་སའི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། རང་གི་རྒྱུད་མངོན་པར་བྱེད་པའི་
ཡོན་ཏན། གཞན་གྱི་རྒྱུད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཡོན་ཏན། ས་དང་པོར་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་བརྟན་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཡོན་ཏན་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་བཤད་པ་དང། ཡོན་ཏན་མདོར་བསྐྱེད་ཏེ་བརྟན་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དོན་ལྡན་གྱི་མཚན་འཕྲོག་པའི་ཡོན་ཏན། རིགས་སུ་སྟེ་བ་སོགས་བཞིའི་
ཡོན་ཏན། ས་གོང་མ་གཞོན་པ་སོགས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལོ། །དང་པོ་ནི།

དེན་ས་བརྒྱུ་སྟེ་དེ་ནི་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་ཡིས། །བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱའི་སྐྱེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱེད་དོ།།[༡]

ས་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་བྱང་སེམས་དེ་ནི་དོན་དམ་པའི་སེམས་དེ་ཐོབ་པར་
གྱུར་པ་ཡིས། སོ་སྐྱེའི་ས་ལས་འདས་པའི་སྐབས་སུ་དོན་དམ་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བའི་
སྐྱེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་རྣམ་པ་གཞན་གྱིས་བརྗོད་པར་མི་བྱ་སྟེ།
དེའི་ཚེ་དེ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲེལ་པར་དགོན་མཚོག་སྐྱིན་བྱངས་པ་ལས།
སྒྲིབ་ལམ་ཚོས་མཚོག་ཚེན་པོ་ལ། དོན་དམ་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སའི་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ།^{༡༢} །
ཞེས་གསུངས་པས། བྱང་སེམས་བྱེད་པར་བའི་མིང་གིས་བསྐྱེད་པར་ཤེས་སོ། །ཤེས་ཕྱིན་ཉིས་སྟོང་ལྔ་
བརྒྱ་པ་ལས། རི་ལྷ་ཤེས་ཤེན། མ་བྱུང་བ་དང་ཡང་དག་པར་མ་བྱུང་བ་དང། ལོག་པ་དང། དེ་

དག་ཇི་ལྟར་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་བཏགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཇི་ལྟར་བྱིས་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་རྟེན་པ་
 དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཉེ། དེའི་ཕྱིར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་ལེས་བྱའོ།^{༥༩} །ཞེས་གསུངས་པའི་གྲགས་
 གྱིས་ཚོས་འདི་དག་གི་དེ་ལོ་ན་ཉིད་འཕགས་པས་རྟེན་པ་ཇི་བཞིན་པ་དེ་ལྟར་རྟེན་པ་ཅིག །བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་དཔལ་གསུངས་པ་ཡང་དོན་དམ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་དགོངས་ཀྱི། སོ་སྐྱེ་ལ་བྱང་སེམས་
 མཚན་ཉིད་པ་མེད་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ།།

གཉིས་པ་(རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་སོགས་བཞིའི་ཡོན་ཏན་)ནི།
 འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་སའང་སྐྱེས་པ་སྟེ།
 འདི་ནི་ཀུན་ཏུ་སྐྱེར་བ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ཡིན།།
 བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་དེ་ནི་དགའ་བ་མཚོག་ཏུ་གྱུར་འཆང་ཞིང་།།
 འཛིག་རྟེན་ཁམས་བརྒྱ་ཀུན་ནས་གཡོ་བར་ལུས་པར་གྱུར་པ་འང་ཡིན།།[༥]

གཞན་ཡང་ས་དང་པོ་ལ་གནས་པ་འདི་ནི་སོ་སྐྱེ་དང་ཉན་རང་གི་ས་ཐམས་ཅད་ལས་
 འདས་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་རྗེས་སུ་འགོ་བར་རེས་པའི་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་སུ་འང་སྐྱེས་པ་སྟེ། ལམ་གཞན་དུ་མི་འགོ་བར་རང་གི་ལམ་དུ་
 རིགས་རེས་པ་ཡིན་ནོ། །ས་དང་པོ་འདི་ནི་གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་གང་ཟག་
 གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས། འཛིག་ལྟ་དང་སྤྲ་རྒྱས་ཀྱི་ཐེ་ཚོམ་དང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་
 བརྒྱལ་ཞུགས་མཚོག་འཛིན་གྱི་ཀུན་ཏུ་སྐྱེར་བ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ཡིན་ཉེ། སྐར་མི་སྐྱེ་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེས་ནི་དེ་གསུམ་གྱི་ས་བོན་སྤངས་པར་བསྟན་ལ། འཛིག་ལྟ་ནི་མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པ་ཀུན་
 བཏགས་པའི་ཡིན་གྱི་ལྟར་སྐྱེས་མིན་ནོ། །འོ་ན་སྤྲ་རྒྱས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་གཞན་ཡང་སྤངས་པ་ལ། གསུམ་
 པོ་འདི་ཙམ་སྐྱོས་པ་ཅི་ཡིན་སྟུམ་ན། མདོ་སྡེ་ལས་འདི་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་འཆང་བ་ལ་
 ལུགས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། ལེགས་པ་ནི་མངོན་ལས། འགོ་མི་འདོད་དང་ལམ་ནོར་དང་། །ལམ་ལ་ཐེ་
 ཚོམ་དེ་སྟེད་ཅིག །ཐར་པར་བགོད་ལ་གོགས་བྱེད་པ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་གསུམ་བསྟན་ནོ།^{༦༠} །ཞེས་
 བཤད་པ་ལྟར་རོ། །དཔེར་ན་ཡུལ་གཞན་དུ་འགོ་འདོད་པ་ལ་བར་ཆད་ཀྱི་གཙོ་བོ་གསུམ་སྟེ། འགོ་མི་
 འདོད་པ་དང་། ལམ་ནོར་བ་དང་། ལམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟེ་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐར་པར་བགོད་པ་ལ་ཡང་

བར་ཚད་གྱི་གཙོ་བོ་གསུམ་སྟེ། དང་པོ་ས་ནི་ཐར་པ་ལ་སྐྱེག་པས་དེར་འགྲོ་མི་འདོད་པ་དང་། གསུམ་པས་ནི་ལམ་གཞན་ལ་བརྟེན་པས་ལམ་ལོར་བ་དང་། གཉེས་པས་ནི་ལམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་གསུམ་བསྟན་ནོ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་འཕེལ་དང་པོ་བ་དེ་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རིགས་ཤེས་པ་ལ་ཞུགས་པས། དེའི་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་དང་། སའི་སྤང་བུའི་སྦྱོན་དང་བྲལ་བས་སྤུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགའ་བ་སྐྱེས་པས། རབ་ཏུ་དགའ་བ་མང་བའི་སྦྱིར། རྒྱལ་སྤྲུལ་དེ་དགའ་བ་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་འཚང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །རབ་དགའ་ལྗང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་སྦྱིར་ས་འདི་ལ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཞེས་གྲང་བྱའོ། །འདི་ག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མི་གཅིག་པ་བརྒྱ་ཀུན་གཡོ་བར་རུས་པར་གྱུར་བའང་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་(ས་གོང་མ་གཞོན་པ་སོགས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་)ནི།

ས་ནས་སར་གཞོན་བྱེད་ཅིང་གོང་མར་རབ་ཏུ་འགོ་ལ་བར་འགྲུར། །དེ་ཚེ་དེ་ཡི་ངན་འགྲོའི་ལམ་རྣམས་མཐའ་དག་འགག་པར་འགྲུར། །དེ་ཚེ་དེ་ཡི་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་ས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཟད། །

ས་དང་པོ་ནས་ས་གཉེས་པར་གཞོན་པར་བྱེད་པ་ལ་སྦྱོར་བ་གིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། ས་གོང་མར་རབ་ཏུ་འགྲོ་བར་འགྲུར་རོ། །ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་དེའི་ཚེ་བྱང་སེམས་འདི་ཡི་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བའི་ལམ་རྣམས་མཐའ་དག་འགག་པ་སྟེ་ཟད་པར་འགྲུར་རོ། །འོ་ན་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ཐོབ་ནས་ངན་སོང་དུ་ལས་དབང་གིས་འགྲོ་མི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ངན་འགྲོའི་ལམ་ཟད་པས་འདི་ཐོབ་པ་ལ་སྦྱོས་ཅི་དགོས་སྐྱུལ་ན། བཟོད་པ་ཐོབ་ནས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་མི་སྲིད་པ་ནི། དེར་འབྲིད་པའི་ས་བོན་གཉེན་བོས་བཙོམ་པ་མིན་གྱི། རྒྱུ་མ་ཚང་བས་ཡིན་ཅིང་། འདིར་ནི་ས་བོན་གཉེན་བོས་བཙོམ་པ་ཡིན་ལ། ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས་གྲང་ངན་འགྲོའི་སྤང་ཁམས་སོགས་མཐོང་སྤང་དུ་བཤད་དོ།^ལ །ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་དེའི་ཚེ་བྱང་སེམས་འདི་ཡི་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་ས་སྟེ་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་ཟད་དོ། །

གཉེས་པ་(ཡོན་ཏན་མདོར་བསྐྱེས་ཏེ་བསྟན་པ་)ནི།

འདི་ནི་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་ཇི་ལྟ་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་བསྟན། །།^ལ

མདོར་ན་ཇི་ལྟར་འབྲས་གནས་བཞི་དང་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་བཞིའི་དགའ་བཙོམ་ནས་

ལས་བགྲངས་ན། གྲངས་བརྒྱད་པ་ཡིན་པས་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ལ། འཕགས་
 པའི་ཚོས་ཐོབ་པ་ལས་རང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྤངས་པ་དང་། རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བར་
 འགྱུར་བ་བཞིན་དུ། བྱང་སེམས་འདི་ཡང་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་ལས་སྦྱོན་ཟེན་པ་དང་། ཡོན་ཏན་འབྱུང་
 བ་བརྒྱད་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཉེ་ལྟར་བསྟན་ནོ།།

གཞན་གྱི་རྒྱུད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཡོན་ཏན།

གཉིས་པ་(གཞན་རྒྱུད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཡོན་ཏན་)ལ་གསུམ། ས་འདིར་ཉན་རང་རྣམས་རིགས་
 གྱི་སྐོ་ནས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། ས་བདུན་པར་ཉན་རང་གཉིས་སྤོའི་སྐོ་ནས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་
 དང་། དེ་ལྟར་གསུངས་པས་གྲུབ་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རྗེགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་ལྟ་དང་པོ་ལ་གནས་ཀྱང་།།
 སྤྱང་དབང་གསུང་སྐྱེས་དང་བཅས་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི།།
 བསོད་ནམས་དག་གི་དབང་གིས་ལམ་བུས་རྣམ་པར་འཕེལ།།

རྗེགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་བ་གྱི་སེམས་ལྟ་གཉིས་པ་སོགས་སུ་མ་ཟེན། སེམས་དང་པོ་རབ་རྒྱ་
 དགའ་བ་ལ་གནས་པས་ཀྱང་། སྤྱང་པའི་དབང་པོའི་གསུང་ལས་སྐྱེས་པ་ཉན་ཐོས་དང་བཅས་པའི་
 རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི། ཀུན་རྫོབ་བྱང་རྒྱུ་བ་གྱི་སེམས་དང་སྤྱིང་རྗེའི་བསོད་ནམས་དག་གི་དབང་
 གིས་ལམ་པར་བུས་པ་སྟེ་ཟིལ་གྱིས་མཐོན་ནས། དེ་དག་ལས་བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་
 འགྱུར་ཏེ། སྤྱང་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་ལས། ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་གཞན་པ་ཅིག་
 ཡིན་ནོ། །འདི་ཡང་བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལས། རིགས་གྱི་སྤུ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་རྒྱལ་པོའི་སྤུ་
 སྐྱེས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པ། རྒྱལ་པོའི་མཚན་དང་ལྡན་པ་ནི་སྤོན་པོའི་ཚོགས་རྒྱན་པོ་གཙོ་བོར་གྱུར་
 པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། རིགས་གྱི་བདག་ཉིད་ཆེ་བའི་དབང་གིས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཏེ།^{ལ།} །དེ་བཞིན་དུ་
 བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དབང་ལས་དང་པོ་བ་བྱང་རྒྱུ་བ་རྒྱུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པ། དེ་བཞིན་
 གཤམ་གསུམ་པ་ཚོས་གྱི་རྒྱལ་པོའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པས་ཀྱང་། བྱང་རྒྱུ་བ་གྱི་སེམས་དང་སྤྱིང་རྗེའི་དབང་
 གིས་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ལྟར་རིང་དུ་ཚངས་པར་གྱུར་པ་རྣམས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཏེ། །

རིགས་ཀྱི་བྱ་ལདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལྗིང་གི་དབང་པོ་ཆེན་པོའི་ལྷག་གྲུ་སྐྱེས་ནས་རིང་པོ་མ་
 ལོན་པའི་གཤོག་པའི་རྒྱུད་གི་ལྷགས་དང་། མིག་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དེ་
 ལས་གཞན་པའི་བྱའི་ཚོགས་མ་ལུས་པ་རྣམས་པར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་
 དུ་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔེར་བྱང་རྒྱུ་བ་ཏུ་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམ་མཁའ་ལྗིང་
 གི་དབང་པོ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་ཡང་དག་པར་བྱུང་བ། ནམ་མཁའ་ལྗིང་གི་དབང་པོའི་ལྷག་གྲུ་
 ཐམས་ཅད་མཁུལ་པ་ཉིད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གཤོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་པ་རོལ་གཞོན་པ་དང་། ལྷག་
 པའི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མིག་གི་ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། བསྐྱེད་པ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་པེས་
 པར་བྱུང་བའི་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།¹⁴ །ཞེས་བྱ་བ་ལ་
 མོགས་པ་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།།

འགྲེལ་བཤད་ལས་ལུང་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བརྗེ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འཆད་མོད་
 གྲང་།¹⁵ ལས་དང་པོ་པ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ནས་རིང་དུ་མ་ལོན་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། དོན་དམ་
 པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བལྟས་པ་ཉན་པ་ཡིན་ལ། ལྷན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་ས་དང་
 པོ་ནས་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་། ལུང་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ནི་དཔེ་སོ་སོ་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་དོན་
 གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅུ་བའི་ཚོག་རྒྱུད་གསུམ་གྱི་དོན་ཡང་མདོ་དེའི་དོན་བསྐྱེས་པར་སྣང་བའི་
 ཕྱིར་དང་། ལྷག་པའི་བསམ་པ་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ས་དང་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་མདོ་སྟེ་
 རྒྱུ་བ་¹⁶ ལ་མོགས་པ་མང་པོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དོན་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེའི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས། ཉན་རང་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་མི་
 འདོད་དམ་སྟམ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་མདོ་དེ་ཉིད་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ་ལདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་རྩ་རྩེ་རིན་པོ་
 ཆེ་ནི་ཆག་གྲང་གསེར་གྱི་རྒྱན་ཁྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་། རྩ་རྩེ་རིན་
 པོ་ཆེའི་མིང་ཡང་མི་འདོད་ལ། དཔེས་པ་ཐམས་ཅད་གྲང་རྣམ་པར་རྫོགས་ལོ། རིགས་ཀྱི་བྱ་ལདི་བཞིན་དུ་
 ཐམས་ཅད་མཁུལ་པར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྩ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཏན་དང་བྲལ་ཡང་། ཉན་ཐོས་དང་
 རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་གསེར་གྱི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་། བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་
 དཔེར་མིང་ཡང་མི་འདོད་ལ་འཁོར་བའི་དཔེས་པ་ཐམས་ཅད་གྲང་རྣམ་པར་རྫོགས་ལོ།¹⁷ །ཞེས་གསུངས་
 ལ་མདོ་འདི་བསྐྱབ་བརྟུས་ལས། བྱང་རྒྱུ་བ་གྱི་སེམས་སྐྱོད་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་ཡང་བརྟུས་པར་མི་བྱ་

བའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །ས་ཐོབ་པ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་སྒྱུད་པ་དང་བུལ་བ་མི་སྲིད་པའི་
ཕྱིར་དོ།

ས་བདུན་པར་ཉན་རང་གཉིས་སྒྲོའི་སྒོ་ནས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ།

གཉིས་པ་(ས་བདུན་པར་ཉན་རང་གཉིས་སྒྲོའི་སྒོ་ནས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་)ནི།

དེ་ནི་རིང་དུ་སོང་བར་སྒོ་ཡང་ལྷག་པར་འགྱུར།།[༥]

བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་དེ་ནི། ས་རིང་དུ་སོང་བར་སོན་པ་ན། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཚུབ་གྱི་
སེམས་གྱིས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་མ་ཟེན། དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་སྒོ་ཡི་སྒྲོབས་གྱིས་ཀྱང་།
ཉན་རང་རྣམས་ལྷག་པར་ཉེ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་འགྱུར་ཉེ། འདི་ནི་ས་བདུན་པའི་མདོ་ལས། གྱུ་རྒྱལ་
བའི་སྲས་དག་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྒྱལ་པོའི་བུ་རྒྱལ་པོའི་མཚན་དང་
ལྡན་པ་ནི། སྐྱེས་པ་ཙམ་གྱིས་རྒྱལ་པོའི་བྱིན་གྱིས་སྒོན་པོའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་གྱི།
རང་གི་སྒོའི་སྒྲོབས་གྱིས་རྣམ་པར་དབྱེད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ནམ་དེ་ནར་སོན་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་རང་
གི་སྒོའི་སྒྲོབས་བསྐྱེད་པས། སྒོན་པོའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ནི་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །ཀྱེ་རྒྱལ་
བའི་སྲས་དག་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་། སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་ལྷག་པའི་བསམ་
པའི་ཚེ་བ་ཉིད་གྱིས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་གྱི། རང་གི་སྒོའི་
སྒྲོབས་གྱིས་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་འདི་མ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ས་བདུན་པ་འདི་ལ་གནས་
པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ནི། རང་གི་ཡུལ་ཤེས་པའི་ཚེ་བ་ལ་གནས་པས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
རྒྱས་གྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་ཡིན་ནོ།^༤ ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །སེམས་
བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་ཞེས་པ་ནི་ས་དང་པོའི་སྐབས་ཡིན་པས། ལྷག་པའི་བསམ་པ་དག་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ས་རིང་དུ་སོང་བ་ཁོན་ནས་བཟུང་ནས། བྱང་སེམས་གྱིས་རང་གི་སྒོའི་སྒྲོབས་
བསྐྱེད་པས་ཀྱང་། ཉན་རང་རྣམས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་གྱི། ས་བུག་པ་མན་ཆད་དུ་ནི་སྒོའི་སྒྲོབས་གྱིས་
ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཉན་རང་གི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པའི་དོན་ནི། དེ་གཉིས་སྒོས་
ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་དོན་ཡིན་པར་འགྲེལ་པའི་དོན་བསྐྱེས་ལས་ཤེས་སོ། །སྒོའི་སྒྲོབས་འཆད་པ་ན་
རང་གི་ཡུལ་ཤེས་པའི་ཚེ་བ་ལ་གནས་པས། ཞེས་པ་ནི་བྱང་སེམས་རང་གི་ཡུལ་འགོག་པ་ཡང་དག་

པའི་མཐའ་ཤེས་པའི་ཚེ་བའོ། །དོན་འདི་ལ་འཕྱིག་དུག་པ་མན་ཆད་དང་། བདུན་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ངོ་བོ་ལ་བྱུང་མེད་ཀྱང་། ཡེ་ཤེས་དང་བོ་རྣམས་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་སྦྱོང་བའི་རུས་པ་མེད་ལ། བདུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་སྦྱོང་བའི་རུས་པ་ཡོད་པས། སྒྲོའི་སྒྲོ་ནས་ཟེལ་གྱིས་གནོན་མི་གནོན་ཡོད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། ཡང་བདུན་པ་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་ཐོང་རྒལ་དུ་འཇུག་རུས་པས་ཞེས་པ་དང་། བདུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་སྦྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་བརྒྱད་པ་ལ་མངོན་དུ་ལྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་འདུག་པས། སྒྲོས་ཟེལ་གྱིས་གནོན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེའི་དང་པོ་ནི་མི་རིགས་ཉེ་ལྷགས་འདིས་ནི། གང་ཟག་བདེན་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་བཞེད་ལ། དེ་སྒྲར་མི་སྒྲེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྦྱོང་བ་ལ། དེ་དག་གི་ས་བོན་ཟད་དགོས་ཤིང་། སྤངས་པ་དེ་ཡང་དག་བཅོམ་པ་གཉིས་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས། བདེན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་སྦྱོང་བའི་ཤེས་སྒྲིབ་སྦྱོང་བ་མིན་ནོ། །ས་བོན་དེ་ལས་གཞན་པའི་བག་ཆག་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་འཛོག་པ་ནི། ས་བརྒྱད་པ་མ་ཐོབ་བར་དུ་སྦྱོང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལྷགས་འདི་ལ་བདེན་འཛིན་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་འཛོག་པའི་ལྷགས་ཀྱིས། དེ་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཚུང་འབྲིང་ཚེན་བོ་དགུར་བྱས་ནས། ས་གཉིས་པ་སོགས་སྒོམ་ལམ་དགུས་སྦྱོང་བའི་རྣམ་གཞག་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། ད་དུང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ཡང་མི་རིགས་ཉེ་ཐོང་རྒལ་ཞེས་པ་ལ་ནི། བརྟེན་པ་ལས་སྦྱེལ་ནི་ཞེས་ཀྱང་འབྲུང་བས། རིམ་པ་འཚོལ་བ་ལ་ཟེར་ཞིང་། འདིར་དེའི་སྒྲོ་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་འཇུག་པ་དུག་པ་མན་ཆད་ལ་མེད་ཅིང་བདུན་པ་ནས་ཡོད་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ཡང་མི་རིགས་ཉེ། དེ་ལ་ནི་དུག་པ་མན་ཆད་དང་བདུན་པ་ལ་རྟོགས་པས་ཟེལ་གྱིས་གནོན་མི་གནོན་གྱི་རྒྱ་མཚན་ལ། ད་དུང་དྲོགས་པ་མ་ཚོང་པས་རྩོད་གཞི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲེལ་བཤད་ལས་ས་བདུན་པར་ཁོ་བོ་ལམ་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ་སྒྲུམ་པའི་རྣམ་རྟོག་ཡོད་པས་རྩོད་པ་དང་བཅས་ལ། མདོ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་གྱི་མཚན་མ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པས། མཚན་མ་མེད་པའི་ལམ་ཐོབ་ཅིང་། དུག་པ་མན་ཆད་དང་ཉན་རང་རྣམས་ལ་མཚན་མེད་དེ་མེད་པས། སྒྲོས་ཟེལ་གྱིས་གནོན་པར་གསུངས་ཀྱང་། །ལ་འདི་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་རྟོགས་པའི་སྤྲིང་ནས་བྱུང་བར་གཞག་དགོས་པར་སྣང་རོ། །དེ་ཡང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་ལུང་གི་སྒྲོ་ནས་ཡིན་ཏེ། ས་བདུན་པའི་སྐབས་སུ་འཆད་པ་ལྟར་སེམས་གྱི་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འགོག་པ་ཡང་དག་མཐའ་ལ་འཇུག་ལུང་བྱེད་པ་ས་འདི་ནས་རུས་

ལ། སའོག་མར་མི་རྒྱུས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བདག་གི་སྒྲ་མ་དམ་པ་གསུང་བ་ལྟར་ལེགས་
 ཉེ།^ལ མོས་སྤྱོད་དུ་སེམས་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཉིས་རོ་གཅིག་ཏུ་མ་སོང་བའི་སྡོང་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་ལེ་འཛིན་
 ལ་དུས་ཐུང་དུར་འཇུག་ལྡང་བྱེད་པ་མི་དགའ་ཡང་། སེམས་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཉིས་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པ་
 བཞིན་དུ་སོང་བའི་འཕགས་པའི་སྐབས་སུ། འཇུག་ལྡང་གི་ཚུལ་དེ་ཤིན་ཏུ་དགའ་བའི་ཕྱིར་རོ།

གལ་ཉེས་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྐབས་སུ། ས་བདུན་པར་ཉན་རང་སྒོ་ས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་
 པར་འཆད་པ་འདི་སྐབས་ལ་མ་བབ་པོ་སྟམ་ན། སྐབས་འཆོལ་བའི་སྒྲོན་མེད་དེ། འདིར་ས་དང་པོ་
 སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་ནི། མདོ་སྡེ་ས་བརྩུ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆད་ལ། མདོ་དེར་ས་དང་པོ་ལ་གནས་
 པས་ཉན་རང་རྣམས་ཀྱང་རྩོད་སེམས་བསྐྱེད་གྱིས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། རོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་
 ཀྱི་སྒོ་ནས་ཟེལ་གྱིས་མི་གཞོན་པའི་ཁྱད་པར་ལེགས་པར་བྱེ་ནས་གསུངས་ལ། དེའི་ཆེ་ས་གང་ནས་
 རྟོགས་པས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་སྟམ་པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ། ས་བདུན་པ་ནས་རྟོགས་
 པས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་གསུངས་པ་དེ་ཉིད།^ལ གཞུང་འདིར་ཡང་བཀོད་པ་ཡིན་པས་ཤིན་ཏུ་ཡང་
 སྐབས་ལ་བབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

དེ་ལྟར་གསུངས་པས་གྲུབ་པའི་དོན་བཤད་པ་ལས་

ས་བརྩུ་པའི་མདོ་ས་ཉན་རང་ལ་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བརྟན་པ།

གསུམ་པ་(དེ་ལྟར་གསུངས་པས་གྲུབ་པའི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ས་བརྩུ་པའི་མདོ་ས་ཉན་རང་ལ་
 ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བརྟན་པ་དང་། དེ་སྐབས་པའི་ཁྱད་ས་བརྟན་པ་དང་། དེ་
 ལྟར་བརྟན་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འགྲེལ་བ་མཛད་པའི་དགོངས་པ་གསལ་བར་
 བཤད་པ་དང་། དེ་ཉིད་སྤྱོད་འཇུག་གི་ལུགས་སུ་འང་བརྟན་པའོ།

དང་པོ་ནི། ས་བརྩུ་པ་ལས་ས་དྲུག་པ་མན་ཆད་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས། ཉན་རང་རྣམས་ཟེལ་
 གྱིས་གཞོན་མི་རྒྱུས་པར་གསུངས་པའི་ལུང་འདི་ལས་ནི།^ལ ཉན་རང་རྣམས་ལ་ཡང་ཆོས་རང་བཞིན་
 མེད་པར་ཤེས་པ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསལ་བར་ངེས་ཉེ། དེ་གཉིས་ལ་ཤེས་རབ་དེ་མེད་ན་འཛིག་རྟེན་
 པའི་ལམ་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་སྲིད་ཅེ་མ་གཏོགས་པའི་ས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་
 དང་སྡོང་རྣམས་བཞིན་དུ། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་དེ་དག་གྱུང་དོན་དམ་པའི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་

པས་ཀྱང་། རྟོགས་པའི་སྐོར་ས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་
 པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་རོལ་སྤྲུལ་སྤྲེགས་བྱེད་བཞིན་དུ་ཉམ་རང་གིས་ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པའི་
 ཉམ་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤངས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་ནི། ལྷོང་
 ཉིད་ལེགས་པར་རྟོགས་ནས་གོ་མས་པ་མེད་ན། ཉམ་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ཟད་པར་བྱེད་མི་ལུས་པ།
 འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དང་འདྲ་བར་བསྟན་ནོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་
 བྲལ་ན། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ལུང་པོ་ལ་བདེན་པར་དམིགས་པས། ལྷོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་
 ཕྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཚན་ཉིད་རྟོགས་པ་རྟོགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བདག་དང་གང་
 ཟག་ཏུ་འདོགས་པའི་གཞི། ལུང་པོ་ལ་བདེན་པར་དམིགས་པའི་ཡུལ་སྟན་སྤང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 འདིས་ནི་གདགས་གཞི་ལུང་པོ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་ཡུལ་སྟན་མ་ཕྱིན་ན། བཏགས་ཚོས་གང་
 ཟག་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཡང་སྟན་མི་ཕྱིན་པས། གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་
 པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཚན་ཉིད་རྟོགས་པ་མ་རྟོགས་པར་བསྟན་ནོ། །

དེ་ལྟར་སྤར་བཤད་པ་དེ་དག་གི་དོན་གཤིག་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་ལ། ལྷགས་འདི་དང་ཞིབ་ལྷའི་
 གཞུང་ལ་བརྟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ལེགས་པར་མ་གོད་སྤང་བས། འདིའི་མཐའ་བཅད་པ་ལ་དོགས་
 པ་སྐྱེ་རྒྱུ་དང་། དེ་སེལ་རྒྱལ་གཏན་ལ་མཐའ་ན། གལ་ཏེ་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྣམ་ཡོད་ལུང་པོ་
 དང་དོ་བོ་གཅིག་ཏུ་མེད་པ་དང་། དེ་ལས་ཐ་དད་པས་སྤོང་པའི་སྤོང་བདག་མེད་དང་། མི་རྟག་པ་ལ་
 སོགས་པ་བརྟུ་དུག་ཏུ་ཚད་མས་གཏན་ལ་ཐེབས་པ་ནི་དེས་པར་འོང་ལ། དེ་བྱུང་བ་ན་དེའི་གདུལ་
 བུའི་གཙོ་བོ་རྣམས་ཀྱིས། དེ་ལ་གིན་ཏུ་གོ་མས་པར་བྱེད་པ་ཡང་འོང་ངོ་། །དེ་བྱས་ན་གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་འོང་བ་ནི། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་འགྲུབ་པོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་གྱིས་ཉམ་མོངས་ཀྱང་བརྟགས་རྣམས་སྤོང་བ་
 འགྲུབ་པོ། །དེ་གྲུབ་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བེན་གོ་མས་པར་བྱེད་པའི་སྐོར་
 ལམ་ཡང་འགྲུབ་པས། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཉམ་མོངས་ཀྱང་སྤོང་ལུས་པས། ཉམ་མོངས་པའི་ཟག་པ་ཐམས་
 ཅད་ཟད་པ་འགྲུབ་པས་སྤོང་ཉིད་མ་རྟོགས་ཀྱང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཕ་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ས་བོན་དང་
 བཅས་པ་སྤོང་བར་ལུས་ཏེ། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྒྱལ་དུ་མཐོང་སྐོར་གཉིས་ཀྱིས་སྤངས་པ་ནི། འཛིག་
 རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱི་སྤོང་རྒྱལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མི་རྟག་སོགས་བརྟུ་དུག་སྐོར་པའི་

ལམ་གྱིས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་རྩམ་སོ་ཞེན།

འདི་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་མ་རྙེད་ཀྱང་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཚད་
མས་གཏན་ལ་མེབས་པ་དང་། དེའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དེ་བརྩོན་པ་ཆེན་པོས་སྒྲོམ་པ་དང་།
བསྒྲོམས་པ་ལས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་། མཐོང་བེན་གོམས་
པར་བྱེད་པ་ནི་མི་འོང་ཞེས་ལོ་བོ་ཅག་མི་སྤྱོད། །འོ་ན་ཅི་ཞེན། དེ་འདྲ་བའི་ལམ་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པར་རྫོགས་པ་མིན་པས། ལམ་དེ་མཐོང་ལམ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་སྒྲོམ་ལམ་དུ་མི་འདོད་དོ། །དེའི་སྤྱིར་མཐོང་སྤང་དང་། སྒྲོམ་སྤང་གང་གི་ཡང་ས་བོན་སྤོང་མི་རྩམ་
པས། ལམ་དེ་མཐོང་ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་དུ་བཤད་པ་དང་། སྤང་བྱ་གཉིས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤོང་
བར་བཤད་པ་དང་། ལམ་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཐར་དག་བཅོམ་པ་འཕྲོ་བ་པར་བཤད་པ་ནི། དྲང་བའི་དོན་
དུ་འགྲེལ་བའི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སེམས་ཅོམ་པས་རྒྱལ་ཆ་མེད་དང་། དེ་བསགས་པའི་སྤྱི་དོན་
དང་། དེ་ལས་རྗེས་ཐད་དང་པའི་འཇིན་པ་གཉིས་བཀག་པ་ཡང་ཚད་མས་འགྲུབ་ཅིང་། དེས་འདུལ་
བའི་གདུལ་བྱས་རིང་དུ་གོམས་པར་བྱས་ན། དོན་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་། མཐོང་བེན་གོམས་
པར་བྱེད་པ་འགྲུབ་ཏུ་རྟུག་ཀྱང་། དེའི་རྙེད་ནས་ས་བཅུ་དང་། ལམ་སྤྱི་མ་གསུམ་བགོད་པ་དབུ་མ་པས་
དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་བ་བཞིན་ནོ། །མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ཀྱང་། སྤར་བཤད་པའི་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་རྫོགས་པ་ཉིད་ཉོན་མོངས་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཀྱུ་
ལས་བརྩམ་ལས། བདག་མེད་པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་སྤོང་ལ། རྣམ་པ་ལྷག་མ་རྣམས་དེ་
ཡོངས་སུ་སྤོང་བའི་ཐབས་སུ་གསུངས་པ་དང་།¹⁶ རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། སྤོང་ཉིད་ལྷ་བས་གྲོལ་
འགྱུར་གྱི། སྒྲོམ་པ་ལྷག་མ་དེ་དོན་ཡིན།¹⁷ །ཞེས་སྤར་དང་མཐུན་པར་གསུངས་པས་སོ། །སྤོང་ཉིད་
ལྷ་བ་ཞེས་པའི་ཚོག་ཅོམ་ལ་འཇུག་ནས། རྒྱ་གར་བ་འགའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་དེ་ལོ་ན་ཉིད་རྫོགས་པའི་ལྷ་
བ་ལ་འདོད་པ་ནི་དོན་མིན་པས། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྗེས་ཡོད་ཀྱིས་སྤོང་བའི་ལྷ་བ་ཡིན་ནོ། །
ལམ་དེས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་སྤོང་མི་རྩམ་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བ་ནི་རེ་ཞིག་འགོ་གུས་ཏེ།
སྤྱི་རོལ་བ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཞེ་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས། ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
མངོན་གྱུར་སྤོང་བར་མངོན་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་འདོད་དགོས་ན། སྤར་གྱི་ལམ་གྱིས་མངོན་གྱུར་རེ་
ཞིག་སྤོང་རྩམ་པ་ལྷ་ཅི་སྤོང་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་སྤོང་ཞེས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་།

མངོན་པ་གཉིས་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་དམིགས་རྣམ་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཡིན་གྱི། ལུགས་འདིས་
 བདེན་འཛིན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་བཤད་པ་དང་། དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལྷ་བ་དང་
 ལྷ་མིན་གྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་པ་ལས་བཤད་རྒྱལ་ལས་གཞན་རྣམས་ནི་མངོན་གྱུར་ཡང་སྤོང་བར་
 མི་རྣམས་སོ། །མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་སྤྱིད་རྩེའི་སས་བསྐྱེས་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར། ཞི་རགས་
 གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་སྤོང་མི་རྣམས་ཀྱང་། ལྷར་བཤད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་
 རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་གོམས་པར་བྱས་པས་སྤོང་རྣམས་སོ། །དེ་དག་གིས་ནི་འགྲེལ་པར་དེ་ལོན་ཉིད་
 རྟོགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཉོན་མོངས་གྱི་སྤོང་གཉེན་དུ་བཤད་པའི་ལམ་རྣམས། ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པ་
 ཅན་གྱི་ལམ་དང་འདྲ་བ་དང་། ཕྱི་རོལ་པ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་སྤོང་མི་རྣམས་པར་གསུངས་
 པ་རྣམས་ཀྱི་གསལ་བར་བརྟན་ནོ།།

གཉིས་པ་(དེ་ཉིད་སྤོང་འཇུག་གི་ལུགས་སུ་འདེབས་པ་)ནི། འདི་ནི་རྒྱལ་སྐྱེས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ་ཡང་
 བཞེད་དེ། སྤོང་འཇུག་ལས། བདེན་པ་མཐོང་བས་གོ་ལ་འགྱུར་གྱི། སྤོང་ཉིད་མཐོང་བས་ཅི་
 ཞིག་གྱ།⁹ ཞེས་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས། ཉོན་མོངས་ལས་གོ་ལ་
 བར་འགྱུར་བས། ཉོན་མོངས་ཟད་པའི་དོན་དུ་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྤོང་ཉིད་མཐོང་བ་མི་དགོས་སོ།།
 ཞེས་པའི་ལན་དུ། གང་གི་རྣམ་ལུང་ལས་ལམ་འདི་ནི། མེད་པར་བྱང་རྒྱུ་མེད་པར་གསུངས།¹⁰ ཞེས་
 རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྤོང་བར་མཐོང་བའི་ལམ་འདི་མེད་པར། བྱང་རྒྱུ་གསུམ་གང་ཡང་ཐོབ་པ་
 མེད་པར་གསུངས་ཏེ། གསུངས་རྒྱལ་ནི་སྤོང་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་དངོས་པོའི་
 འདུ་ཤེས་ཅན་ལ་ཐར་པ་མེད་པ་དང་། དུས་གསུམ་གའི་རྒྱལ་ལུགས་ནས་རང་རྒྱལ་གྱི་བར་རྣམས་
 ཤེར་ཕྱིན་འདི་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་དངས་པ་ལྟར་ཡིན་གྱི།¹¹ ལྷ་ན་མེད་པའི་
 བྱང་རྒྱུ་རྒྱུང་པ་ལ་བྱེད་པ་དོན་མིན་ནོ། །དེ་ནས་བསྟན་ཅུ་དག་སྤོང་ཉིད་ཡིན་ན།¹² ཞེས་པའི་རྐང་
 བ་བཞིས་སེམས་བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ལམ་གྱིས་མུང་འདས་མི་འཐོབ་པར་
 ཡང་བརྟན་ནོ། །དེ་ནས་ཉོན་མོངས་སྤངས་པས་གོ་ལ་ན་དེའི། དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེར་འགྱུར་རོ།¹³ ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པས་གོ་ལ་ན་ཞེས་པ་ནི། ཕྱོགས་སུ་མའི་ལུགས་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ།
 དེའི་དོན་ནི། བདེན་པ་མཐོང་བས་གོ་ལ་འགྱུར་གྱི།¹⁴ ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་
 དྲུག་གི་ལམ་བསྐྱོམས་པས། ཉོན་མོངས་སྤངས་ཏེ་གོ་ལ་བ་འཐོབ་ན་ཞེས་བཤད་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་བས་

འདིར་མི་རྟལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་ལམ་ཙམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་ལས་གྲོལ་བ་འཐོབ་མི་འཕྲོད་པ་
པའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་པ་མཐོང་བས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྩོད་པ་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེས་ན་མི་རྟལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་ལམ་ཙམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་ཟད་པར་རུས་པ་ཁས་སྒྲུངས་
ནས། དེས་སྟལ་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བ་མིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་འདིའི་དོན་གཏན་མིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར་ལམ་དེས་ཉོན་ཐོས་སྟེ་པ་གཉིས་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཉོན་མོངས་སུ་བཞག་པ་རྣམས། ལྟར་
བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ལམ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པས། རེ་ཞིག་མངོན་གྱུར་དུ་རྒྱ་བ་མེད་པའི་ཚེ། ཉོན་མོངས་ཟད་
པའི་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་འཛོག་ན། ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཙམ་རེ་ཞིག་སྒྲུངས་པ་དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཟག་
པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་འགོག་པ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་འདོད་
པར་མི་རུས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་མེད་ཀྱང་དེ་དག་ལ། །ལས་ཀྱི་རུས་པ་མཐོང་བ་ཡིན།“ །ཞེས་ཉོན་
མོངས་མངོན་གྱུར་རེ་ཞིག་མེད་ཀྱང་། ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་འཕེན་པའི་རུས་པ་མཐོང་
བས་སོ། །ཞེས་པས་རྟོན་ནོ།།

གཞུང་དེ་རྣམས་ནི་དེ་ལྟར་བཤད་དགོས་ཀྱི། འགྲེལ་བ་འགའ་ཞིག་དང་བོད་རྣམས། ཉོན་
མོངས་མེད་ཀྱང་མོ་གལ་གྱི་བྱ་དང་། འཕགས་པ་སོར་འཕྲེང་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལ་སྟོན་སོ་སྟེའི་དུས་སུ་
བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུས་སྟལ་བསྐྱལ་འབྱིན་པ་མཐོང་བས། དེ་མ་ཐག་ཏུ་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་མི་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་ཚེ་འདིའི་སྟལ་བསྐྱལ་སྟེད་པའི་རུས་པ་མིན་གྱི། ལས་ཀྱིས་ཡང་
སྲིད་ཕྱི་མ་འཕེན་པའི་རུས་པ་མི་ལྷོག་པས་གྲོལ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་སྟོན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ལྟར་པ་
ཉིད་དང་བུལ་བའི་སེམས། །འགགས་པ་སྐར་ཡང་སྟེ་འགྱུར་ཉེ། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་རྣམས་འཇུག་
བཞིན།“ །ཞེས་གསུངས་ཉེ་དེའི་དོན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་དང་བུལ་ན། ལམ་གཞན་བསྟོམས་
པས་ཉོན་མོངས་དང་བཅས་པའི་སེམས་རེ་ཞིག་འགགས་ཀྱང་། གཏན་ནས་ལོག་པ་མིན་པས་སྐར་
ཡང་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་དུ་སྟེ་བས། ལས་ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་མི་ཆད་” ། ཅས་
པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉོན་མོངས་དང་བཅས་པའི་སེམས་རེ་ཞིག་འགགས་པ་འོང་བར་བསྟན་
པ་ནི། ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་སྒྲུངས་པ་རེ་ཞིག་འོང་བའི་དོན་ནོ། །ལས་ཀྱི་རུས་པ་
མཐོང་བ་ཡིན། ཞེས་པའི་ལན་དུ། རེ་ཞིག་ཉེར་ལེན་སྲིད་པ་ནི། །མེད་ཅེས་དེས་པ་ཉིད་ཅེན།” །
ཞེས་ཡང་སྲིད་ལེན་པའི་སྲིད་པ་ལམ་དེས་ཟད་པར་བྱེད་པས། ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་མི་

ལེན་པར་ངེས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པའི་ལན་དུ། གྲེད་འདི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ཡང་། །ཀྱུན་མོངས་བཞིན་
 ཏུ་ཅི་སྟེ་མེད།¹⁰⁹ །ཅེས་པ་ལོ་ལོ་སྐྱུན་མོངས་མི་ཤེས་པ་ལ། མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཉོན་
 མོངས་ཡིན་པ་ཞིག་དང་། དེ་མིན་པ་གཉིས་འདོད་པ་བཞིན་དུ། གྲེད་པ་ཡང་མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་
 ལྟར་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པ་གཅིག་དང་མིན་པ་ཞིག་གྲུང་ཅིའི་སྦྱིར་མི་འདོད། ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་
 བེ་སྟེ་པ་གཉིས་དང་ཐེག་ཆེན་པ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་གྲགས་པ་ལྟར་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་གྲེད་པ་
 ཡོད་པར་སྟོན་གྱི་རང་ལུགས་ཀྱིས་གྲེད་པ་དེ། ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་མི་འདོད་པ་མིན་ནོ། །དེས་ན་གང་
 ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་བདག་འཛིན་གྱིས་དྲངས་པའི་གྲེད་པ་མངོན་གྱུར་པ་རེ་
 ཞིག་སྤངས་གྲུང་། གང་ཟག་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྟས་དྲངས་པའི་གྲེད་པ་ཅི་སྟེ་
 མེད་ཅེས་པ་ཡིན་པས། རྣམ་བཤད་པའི་མངོན་གྱུར་སྤངས་པ་ལ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་འཛིན་ལྟ་
 དང་གྲེད་པ་མངོན་གྱུར་པ་ཡང་མི་ལྡོག་གོ། །གལ་ཏེ་ལུགས་དེ་གཉིས་ཀའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་པ་
 སྤངས་ན། གཉིས་ཀའི་ས་བོན་མ་སྤངས་པར་ནི་འདྲ་ལ། མངོན་གྱུར་ཡོད་མེད་ལ་བྱུང་མ་བྱུང་ན། གྲེད་
 པ་ལ་བྱུང་པར་སྟེ་བ་དོན་མེད་དོ། །

ཚོར་བའི་རྒྱུན་གྱིས་གྲེད་པ་ཡིན། །ཚོར་བ་དེ་དག་ལ་ཡང་ཡོད།¹¹⁰ །ཅེས་གསུངས་པས་ནི་
 ལམ་གཞན་གྱིས་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བ་གཞན་སྤངས་པ་ལ། གྲེད་པ་མི་ལྡོག་པའི་རྒྱ་མཚན་སྟོན་ཏེ།
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་དང་བུལ་ན། ཚོར་བ་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པ་ཅུང་ཟད་གྲུང་མི་
 སྤོང་ལ།¹¹¹ དེ་ལྟར་ཚོར་བ་བདེ་བ་སྐྱེས་པ་ན་མི་འབྲལ་བར་གྲེད་པ་དང་། ཚོར་བ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་སྐྱེས་
 པ་ན་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་གྲེད་པ་ཅིའི་སྦྱིར་མི་སྐྱེ་སྟེ། མཐུན་རྐྱེན་ཚང་ཞིང་འགལ་རྒྱུན་མེད་པའི་རྒྱ་ལས་
 འབྲས་སུ་སྐྱེ་བར་ངེས་པའི་སྦྱིར་དོ། །རང་ལུགས་ཀྱི་ཚོར་བ་ལ་གྲེད་པ་ལྡོག་ལུགས་ནི། གང་ཚེ་ཚོར་བོ་
 འགའ་མེད་ཅིང་། ཚོར་བ་འང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། དེ་ཚེ་གནས་སྐབས་འདི་མཐོང་ནས། གྲེད་པ་ཅི་
 སྦྱིར་ལྡོག་མི་འགྱུར།¹¹² །ཞེས་སྦྱོང་འཇུག་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཚོར་བ་པོ་དང་ཚོར་བ་
 འགའ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་མཐོང་བ་གོ་མས་ན། གྲེད་པ་ལྡོག་པར་བསྟན་པས། དེ་
 འདྲ་བའི་ལམ་མེད་ན་གྲེད་པ་ཐམས་ཅད་ཅིའི་སྦྱིར་ལྡོག་ཅེས་པར་ཡང་སྟོན་ནོ། །འདི་ནི་རིགས་པ་དུག་
 རྩ་པ་ལས། གནས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ལྡན་ལ། །ཉོན་མོངས་དུག་ཆེན་ཅེས་མི་འབྱུང་།¹¹³ །ཞེས་
 གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །ཚོར་བ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གྲེད་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལ། རྒྱ་ཡོད་པས་

འབྲས་ལུ་ཡོད་པར་སྐྱབ་མི་རུས་པས་ལེགས་པ་མིན་ཞེས་ཆ་བ་དང་།¹⁰² རྗེགས་དབང་ལྷག་སེང་གས་སྦྱོང་འཇུག་འགོག་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ལ་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་མེད་གཉིས་བོད་ན་ཕྱི་མ་གྲགས་ཆེ་ཞེད། ལྷགས་དེ་ལ་གོ་མས་པ་གས་ཆེ་བ་དང་། རྗེགས་དང་བོའི་ལུང་རིགས་རྣམས་ལ་མཐའ་ཚོད་པར་མ་སྐྱབས་པས། རིགས་པ་བསྐྱིད་བོའི་དོན་ཞིབ་ཏུ་མ་རྟེན་པར་མ་ཁས་པ་ཆེན་པོ་ལ་གྱུ་ཚོམ་དུ་སྦྱོན་བརྒྱུད་པའི་ནོར་པ་ཆེན་པོའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པའི་ཞབས་ལ་བོད་རྣམས་གྱིས་སྦྱོན་བརྒྱུད་བའགའ་ཞིག་སྐྱབ་བའཡང་། རྗེགས་སྐྱ་མ་ཞིབ་ཏུ་ཡི་མ་གོ་བར་སྦྱོན་ལྟར་སྐྱབ་བརྗོད་པས། རང་གི་དེ་ཉིད་སྦྱོན་པ་མ་ཁས་པས་མཐོང་ན་གིན་ཏུ་ངོ་ཚ་བའི་གནས་ཁོ་ནར་སྐྱབ་ངོ་།།

དེ་ལྟར་ན་འགྲེལ་བཤད་ལས་མི་རྟོག་སོགས་བརྒྱ་དུ་ག་གི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་ཀྱན་བརྟགས་སྦོང་རུས་ལ། ལྟན་སྦྱེས་སྦོང་མི་རུས་སོ་¹⁰³ ཞེས་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བ་ལ་གྲགས་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཅམ་རེ་ཞིག་སྦོང་བ་ལ་ནི། ཀྱན་བརྟགས་དང་ལྟན་སྦྱེས་གཉིས་འདྲ་ལ། ས་བོན་སྦོང་མི་རུས་པ་ཡང་གཉིས་ཀ་ལ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་སྐྱབ་བ་དང་ཞིབ་ལྟ་གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་འཆད་མ་གཤེས་འདུག་གོ། ལུང་བོ་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་ན། གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་མི་རྟོགས་ལ། དེ་ལྟར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མི་རྟོགས་པ་ནི། དཔེར་ན་ལུང་སོགས་གྱི་ཚོས་བདེན་པས་སྦོང་བ་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་དུ་འཛོག་པ་ལྟར། གང་ཟག་བདེན་མེད་གྱང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་གཞག་དགོས་ཏེ། རྒྱ་མཚན་ཀྱན་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་གང་ཟག་བདེན་པར་འཛིན་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་གཞག་དགོས་པས། དེ་མ་ཟད་བར་དུ་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཟད་པ་མི་འོང་བ་དང་། གང་ཟག་དང་ཚོས་ལ་བདེན་འཛིན་ཉོན་མོངས་སུ་འཛོག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞིབ་ལྟའི་ལྷགས་ལའང་འདི་ཉིད་རྣམ་པར་བཞག་དགོས་སོ།།

དེ་སྐྱབ་པའི་ལུངས་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་(དེ་སྐྱབ་པའི་ལུངས་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོའི་གཤེས་བྱེད་དགོད་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་དང་ཐེག་དམན་གྱི་མདོའི་གཤེས་བྱེད་དགོད་པའོ།།

དང་བོ་ནི། ལྷག་པའི་བསམ་པ་བརྟན་པས་ཞུས་པ་¹⁰⁴ཚོག་གསལ་དུ་བྱངས་པ་ལས། དཔེར་ན་མི་ལ་ལ་ཞིག་གིས་སྐྱ་མ་མཁན་གྱི་རོ་ལ་མོ་བྱུང་བའི་ཚོ། སྐྱ་མ་མཁན་གྱིས་སྐྱལ་བའི་བྱུང་མེད་

མཐོང་ནས། འདོད་ཚགས་ཀྱི་སེམས་སྐྱེད་དེ། དེ་འདོད་ཚགས་ཀྱིས་སེམས་དགྱིས་ནས་འཁོར་གྱིས་
 འཛིགས་ཤིང་བག་ཚུལ། ལྷན་ལས་ལངས་ནས་སོང་སྟེ་དེ་སོང་ནས་ཀྱང་འབྲུ་མེད་དེ་ཉིད་ལ་མི་སྲུག་
 པར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་། མི་རྟག་པ་དང་སྲུག་བསྐྱེད་པ་དང་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་
 བ། རིགས་ཀྱི་འབྲེལ་རྒྱུ་ལ་སེམས། མི་དེ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་ལོག་པར་ཞུགས་
 པ་ཡིན། གསོལ་བ། བཙམ་ལྡན་འདས་གང་འབྲུ་མེད་མ་མཆིས་པ་ལ་མི་སྲུག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་།
 མི་རྟག་པ་དང་སྲུག་བསྐྱེད་པ་དང་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པར་ཡིད་ལ་བགྱིད་པའི་མི་དེའི་མངོན་
 པར་བརྟོན་པ་དེ་ནི་ལོག་པ་ལགས་སོ། །བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྲུག་པ། རིགས་ཀྱི་འབྲེལ་
 དག་སྟོང་དང་དག་སྟོང་མ་དང་། དག་བསྟེན་དང་དག་བསྟེན་མ་ཁ་ཅིག་མ་སྐྱེས་ཤིང་མ་བྱུང་བའི་
 ཆོས་རྣམས་ལ་མི་སྲུག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་། མི་རྟག་པ་དང་སྲུག་བསྐྱེད་པ་དང་སྟོང་པ་དང་བདག་
 མེད་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་དེ་དང་འབྲུ་བར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ངའི་མི་སྲུག་པོ་དེ་
 དག་ལ་ལམ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མི་སྲུག་པོ་དེ་དག་ནི་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱའོ།” །ཞེས་ཤིན་ཏུ་
 གསལ་བར་གསུངས་སོ།།

སྐྱེ་མའི་འབྲུ་མེད་ལ་འབྲུ་མེད་དངོས་སུ་བཟུང་ནས། དེ་ལ་མི་རྟག་སོགས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
 དང་། འབྲུ་པོ་བདེན་པར་བཟུང་ནས་འབྲུ་པོ་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཉིས་
 དཔེ་དོན་དུ་སྲུང་བ་ལ། བདེན་པའི་འབྲུ་པོ་དམིགས་པར་བྱས་ནས་མི་རྟག་སོགས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
 ཅིག་ཀྱང་ཡོད་ལ། དེ་ནི་ཞེན་ལྷུ་ལ་འབྲུ་པའི་ལོག་ཤེས་རྒྱུ་པ་ཡིན་པས། ཚད་མས་ཀྱུ་བ་པ་མིན་
 ཀྱང་བདེན་འཛིན་གྱི་ལྷུ་ལ་སྲུག་ལྷུ་པའི་ལྷ་བ་མ་རྟེན་པའི་རྒྱུ་ལ། བདེན་བརྟུན་གང་གིས་ཀྱང་འབྲུ་
 པར་དུ་མ་བྱས་པའི་འབྲུ་པོ་ལ་དམིགས་ནས། དེ་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་འབྲུ་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་མི་
 རྟག་པ་སོགས་སུ་ཐ་སྟོན་པའི་ཚད་མས་ཀྱུ་བ་པ་དུ་མ་ཞིག་འོང་ལ། རྟོམ་པའི་ཚེ་ཡང་དོན་དེ་བརྟོམས་
 པས་སྲུང་བཤད་པ་བཞིན་གྱི་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་འོ།།

ཡང་འཕགས་པ་བསམ་གཏན་པའི་དཔེ་མཁྱེད་ཀྱི་མདོ་ཚིག་གསལ་དུ་བྲངས་པ་ལས་ཀྱང་།
 འཇམ་དཔལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མ་མཐོང་བས། སེམས་ཅན་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིས་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་བ་རྣམས་འཁོར་བ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་འདི་ལས་
 འདའ་བར་མི་འགྱུར་འོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་འཇམ་དཔལ་གྱིས། བཙམ་ལྡན་འདས་གང་ལ་ཉེ་བར་

དམིགས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལའོར་བ་ལས་འདྲའ་བར་མི་འགྱུར་བ་བརྟན་དུ་གསོལ།” ཞེས་
 ལྟོན་པས་བདེན་བཞི་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་ཤེས་པས། ལའོར་བ་ལས་མི་གྲོལ་བར་
 གསུངས་པ་ལ། ཇི་བཙུན་གྱིས་ཡུལ་གང་ལ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་ཏུ་དམིགས་པས། ལའོར་བ་ལས་མི་ཐར་
 བ་བཤད་པ་ཞུས་པའི་ལན་དུ། བདག་ནི་ལའོར་བ་ལས་འདྲའ་བ་དང་། ལྷུང་འདས་འཐོབ་པར་
 འགྱུར་རོ་སྟམ་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རྣམ་གྱིས་རྟོག་པར་བྱེད་པས། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱོམས་
 པ་ན། བདག་གིས་སྟག་བསྐྱེད་ཤེས་སོ། །ཀྱུན་འབྱུང་སྤངས་སོ། །འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་སོ། །ལམ་
 བསྐྱོམས་སོ་སྟམ་ནས་བདག་ནི་དག་བཙུན་པར་གྱུར་ཏེ་སྟམ་པ་འབྱུང་བར་གསུངས་ཏེ། ལྷུང་བཤད་
 པ་ལྟར་གྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་རེ་ཞིག་སྤངས་པ་ན། ཟག་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་དོ་སྟམ་པ་སྐྱེས་པའོ། །
 དེ་འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་ཆེ་རང་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་མཐོང་བར། སངས་རྒྱུས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟོས་པའི་ཉེས་པས།
 དམུལ་བ་ཆེན་པོར་ལྷུང་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ནི་ལམ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་གནས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡིན་གྱི།
 ཐམས་ཅད་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་འཇམ་དཔལ་གྱིས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་ཇི་ལྟར་
 རྟོགས་པར་བཟྱི་ཞུས་པ་ནི། ལྷུང་ལའོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་བདེན་བཞི་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
 ཤེས་དགོས་པར་གསུངས་དེ་འདིར་དེས་པའོ། །དེའི་ལན་དུ། འཇམ་དཔལ་གང་གིས་འདུ་བྱེད་ཐམས་
 ཅད་མ་སྐྱེས་པར་མཐོང་བ་དེས་ནི། སྟག་བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 འབྱུང་བ་མེད་པར་མཐོང་བ་དེས་ནི་ཀྱུན་འབྱུང་བ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞིག་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཏུན་
 ལྷུང་བ་ལས་འདས་པར་མཐོང་བ་དེས་ནི་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་ཤིན་ཏུ་མ་སྐྱེས་པར་མཐོང་བ་དེས་ནི་ལམ་བསྐྱོམས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ནས་ལམ་དེས་
 ལེན་པ་མེད་པར་སྐྱུང་བ་ལས་འདྲའ་བར་གསུངས་ཏེ། འདིས་ནི་བདེན་བཞི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
 མེད་པར་མཐོང་བ་དེས། ལའོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་ལ། བདེན་འཇིན་དང་མ་བྲལ་བའི་ལམ་
 གྱིས་ལའོར་བ་ལས་མི་འདྲའ་བ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་པས། བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བརྒྱ་
 སྟག་ཙམ་གྱི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བོན་སྤོང་མི་རུས་པ་དང་། དེ་སྤོང་བ་ལ་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་དོན་
 རྟོགས་ནས་སྐྱོམ་པ་དགོས་པར་བརྟན་ནོ། །

འདི་རྣམས་ལེགས་པར་མ་བྱེད་ན་ཉན་ཐོས་ལ་ཉོན་མོངས་སྤོང་བའི་ལམ་མི་རྟག་སོགས་
 བརྒྱ་སྟག་ཏུ་སྐྱོམ་པ་ཙམ་ལས་མེད་པར་བརྒྱུང་ནས། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་དང་ཉན་ཐོས་དག་བཙུན་

ལས་འཕགས་པ་དང་དག་བཅོམ་གྱི་གོ་མི་ཚོད་དོ། །ཞེས་འཕགས་པ་ལ་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་སྲིག་ཚེན་པོ་
 མོག་ལ།”⁹ དེ་ལྟར་སྐྱབ་པ་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་པ་ཡོད་ན། ཅ་ལྷུང་ཡང་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་
 བཅུས་ལས། སྐྱབ་པའི་ཐེག་པས་ཚགས་ལ་སོགས། །སྐྱོང་བར་འགྱུར་བ་མིན་ཞེས་འཛིན། །ལ་རོལ་
 དག་ཀྱང་འཛིན་འཇུག་དང་།”⁹ །ཞེས་ཅ་ལྷུང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་འདི་དོ་རྗེ་གཙོད་པ་
 ལས་ཀྱང་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། རབ་འབྱོར་འདི་རི་སྐྱམ་དུ་སེམས། རྒྱན་དུ་ལྷགས་པ་འདི་སྐྱམ་དུ་
 བདག་གིས་རྒྱན་དུ་ལྷགས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པོ་སྐྱམ་དུ་སེམས་སམ། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ།
 བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་མི་མ་ལགས་སོ། །དེ་ཅིའི་སྐྱེད་དུ་ཞེན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་མི་གང་ལ་ཡང་
 ལྷགས་པ་མ་མཚེས་པའི་སྐྱེད་དུ་སྟེ། དེས་ན་རྒྱན་དུ་ལྷགས་པ་ཞེས་བགྱིའོ། །ཞེས་དང་། བཅོམ་ལྡན་
 འདས་གལ་ཏེ་རྒྱན་དུ་ལྷགས་པ་དེ་འདི་སྐྱམ་དུ་བདག་གིས་རྒྱན་དུ་ལྷགས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པོ་སྐྱམ་
 དུ་སེམས་པར་གྱུར་ན། དེ་ཉིད་དེའི་བདག་ཏུ་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་ལགས་སོ། །སེམས་ཅན་དུ་འཛིན་
 པ་དང་། སྲོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། གང་ཟག་ཏུ་འཛིན་པར་འགྱུར་ལགས་སོ།”¹⁰ །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
 འབྲས་གནས་ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་སོ། །རྒྱན་ལྷགས་ཀྱིས་ཐོབ་མཐུན་དང་། ཐོབ་
 བུའི་འབྲས་བུ་ལ་བདེན་པར་བརྒྱུད་ནས། བདག་གིས་རྒྱན་ལྷགས་ཐོབ་པོ་སྐྱམ་དུ་སེམས་ན། དེ་ཉིད་
 དེའི་བདག་ཏུ་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པས་ནི་གང་ཟག་དང་འབྲས་བུ་བདེན་འཛིན་གཉིས་
 བདག་འཛིན་དུ་གསུངས་པའི་དང་པོ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཚོས་ཀྱི་བདག་
 འཛིན་ལོ། །རྒྱན་ལྷགས་ཀྱིས་བདེན་པར་བརྒྱུད་ནས་བདག་གིས་འབྲས་བུ་ཐོབ་པོ་སྐྱམ་དུ་མི་འཛིན་
 པ་ནི། བདེན་འཛིན་གྱི་ཡུལ་སུན་མ་སྤུང་བའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་གྱི། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་འཛིན་པ་ཡང་
 མེད་པར་སྟོན་པ་མིན་ལོ། །དེས་ནི་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡུང་འདི་དཔུམ་རང་རྒྱུད་པ་ལ་
 ཅིག་གཞན་དུ་འཆད་ཀྱང་། ཤེར་འབྱུང་སྟོ་གྲོས་ཀྱིས་ཉན་རང་གི་བྱང་རྒྱུ་ཏུ་བགྱོད་པ་ལ། རྐྱོང་ཉིད་
 རྟོགས་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱུངས་པ་ལྟར་ལེགས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཡུང་དེ་དག་གིས་ནི་དེ་ཞོན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་བྲལ་ན། ལམོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་
 དང་། ལམོར་བ་ལས་མི་གྲོལ་བ་ལ་ལྟ་བ་དེ་དགོས་པར་གསལ་བར་བསྟན་ལ། ཉན་རང་དག་
 བཅོམ་པ་ལམོར་བའི་འཆིང་བ་ལས་མ་གྲོལ་བ་ནི། མཐས་པ་སུ་ཡང་མི་འདོད་ཅིང་མི་འཐད་པས། ཉན་
 རང་ལ་ཚོས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་གསལ་བར་བསྟན་ལོ། །གཞན་ཡང་

ཡུམ་ཚེན་མོ་སོགས་སྤྲུངས་མང་མོད་ཀྱང། ཚིག་མངས་སྤོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ།།

གཉིས་པ་(བརྟན་བཅོས་དང་ཐེག་དམན་གྱི་མདོའི་ཤེས་བྱེད་དགོང་པ་)ནི། རིན་ཚེན་འབྲེང་བ་ལས། རི་
སྲིད་སྤྲུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །དེ་སྲིད་དེ་ལས་དར་འཛིན་ཉིད། །དར་འཛིན་ཡོད་ན་ཡང་ལས་ཏེ། །དེ་
ལས་ཡང་ནི་སྐྱེ་བ་ཡིན། །ལམ་གསུམ་ཐོག་མཐའ་དབུས་མེད་པ། །འཁོར་བའི་དགྲིལ་འཁོར་མགལ་
མེ་ཡི། །དགྲིལ་འཁོར་ལྟ་བུ་ལྡན་ཚུན་གྱི། །རྒྱ་ཅན་འདི་ནི་འཁོར་བར་འགྱུར། །དེ་ནི་རང་གཞན་གཉིས་
ཀ་དང་། །དུས་གསུམ་ཉིད་དུ་འང་མ་ཐོབ་ཕྱིར། །དར་འཛིན་པ་ནི་ཟད་པར་འགྱུར། །དེ་ལས་ལས་
དང་སྐྱེ་བ་ཡང་།།¹⁹⁴ །ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེའི་རྒྱུ་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་སྤྲུང་པོ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པ་རི་སྲིད་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ།
དེ་ལས་དར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟ་འབྱུང་བར་བརྟན་པས། འཛིག་ལྟ་མ་ལུས་པར་ཟད་པ་ལ་སྤྲུང་པོ་
བདེན་འཛིན་ཟད་དགོས་པར་བརྟན་ཏེ། དེའི་ཚེ་ཉན་རང་དབང་བཅོམ་པས་ཀྱང་སྤྲུང་པོ་བདེན་འཛིན་
ཟད་པར་སྤྲུངས་པར་ཤེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སྲུན་མ་སྤྲུང་བར་དུ། འཛིག་ལྟའི་
ཞེན་ཡུལ་སྲུན་མི་ཕྱིན་པས། ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱབ་པ་ལ་སྤྲུང་མོང་དུ་གྲགས་པའི་གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་ནི། རགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་ཅམ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི། སྤྲ་བའི་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་མིན་པར་ཤེས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐྱོབ་དཔོན་འདིའི་ལུགས་ཀྱིས་ཉན་རང་གིས་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་རྟོགས་ཚུལ་། གྲུབ་མཐའ་སྐྱབ་བ་གཞན་དང་འདྲ་བ་བཟུང་ནས། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་
ཡོད་མེད་ལ་མི་མཐུན་པར་སྐྱབ་པས་ནི། འདིའི་ལུགས་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཞོན་ཉིད་
ཀྱི་ལྟ་བ་དང་བྲལ་བ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བར་འགྲེལ་བ་ལས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།¹⁹⁵ །དེ་ནས་རྒྱུ་བ་གཉིས་ཀྱིས་འཛིག་ལྟ་ཡོད་པས་དེའི་དབང་གིས་འཁོར་
བར་འཛིང་བའི་ལས་སོགས་པ་དང་། དེ་ལས་ལས་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་
སྤྲུང་པོ་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སྲུན་མ་ཕྱིན་པའི་དབང་དུ་མཛད་གྱི། སྐྱིར་འཛིག་ལྟ་ཡོད་ཅམ་ལ་
མིན་ཏེ། ས་བདུན་པའི་བར་དུ་འཛིག་ལྟ་ཡོད་ཀྱང་། ས་དང་པོ་ནས་ལས་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུང་དེ་དག་གིས་ནི་དེ་ཞོན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྐྱོམ་པ་དང་བྲལ་ན། འཛིག་ལྟ་ཟད་པར་
བྱེད་མི་རུས་པར་བརྟན་པས། མི་རྟག་སོགས་བརྟུ་དུག་གི་ལམ་ཅམ་ལས་མེད་ན་ཉོན་མོངས་ཟད་པར་
སྤོང་བ་མེད་པར་བརྟན་ལོ། །དེ་ལྟར་སྤུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་འཛིག་ཚུལ་

མཛད་ཕྱིན་ཚད། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཐུན་མོང་བ་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། འཛིག་ལྟ་ལ་
 སོགས་པའི་ངོས་འཛིན་མཛད་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྣམས་སོར་བཞག་ཏུ་མཛད་ན། ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་གྲུབ་མཐའ། མཐའ་མ་ཚོད་པའི་ཚོར་བ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བས། དེ་ལ་མཁས་པའི་
 དབང་པོ་འདི་འབྱུང་ལ་བ་ག་ལ་སྤིད། དེས་ན་ཉན་རང་ལ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་
 བཤད་པའི་གཞུང་འཇུགས་པར་མ་གོ་ཞིང་།¹⁷² ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 འཛིག་ཚུལ་ཡོད་དམ་མེད་སྟུམ་བ་ཙམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བའི་འདིའི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ནི། ལྷགས་འདི་ལ་
 དད་བ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །འདིས་མཚོན་ནས་གཞན་ཡང་མང་དུ་སྤང་བ་རྣམས་ལེགས་པར་རྩད་གཅད་
 པར་བྱའོ།།

ལམ་གསུམ་ནི་ཉོན་མོངས་དང་ལས་དང་སྐྱེ་བའི་ཀྱན་ཉོན་གསུམ་མོ། །དེ་གསུམ་ལ་ཐོག་
 མཐའ་དང་དབུས་མེད་བ་ནི་ཉོན་མོངས་ལས་ལས་དང་། དེ་ལས་སྲུག་བསྐྱེ་ཞིང་སྲུག་བསྐྱེ་ལ་
 ལས་ཀྱང་དེའི་རིགས་འདྲ་དང་། ཉོན་མོངས་སོགས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཕར་སྐྱེ་རྒྱུ་བྱེད་བས། སྤྱིའི་
 རིམ་བཤེས་བ་མེད་བ་སྟེ། ཕན་ཚུན་གྱི་རྒྱ་ཅན་གྱི་དོན་ནོ། །རྟེན་འབྲེལ་དེ་ནི་རང་དང་གཞན་དང་
 གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་ལ། དེ་ཡང་དུས་གསུམ་གར་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མ་ཐོབ་བ་སྟེ་མེད་
 པ་མཐོང་བའམ། མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གྱིས་རང་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟ་ཟད་པས་འཁོར་
 བར་འཁོར་བ་ལྷོག་གོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཐུང་ཁམས་སོགས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་
 མཐར། དེ་ལྟར་ཡང་དག་ཇི་བཞིན་དུ། །འགྲོ་བ་དོན་མེད་གསུམ་ནི། །རྒྱ་མེད་པ་ཡི་མེ་བཞིན་དུ། །
 གནས་མེད་ལེན་མེད་ལྷ་ངན་འདལ།¹⁷³ །ཞེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མཐོང་ནས་ལྷ་ངན་ལས་འདལ་
 བར་གསུངས་སོ། །ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་དེ་བྱང་སེམས་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་སོ་
 ཞེ་ན། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ཉན་རང་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་ངན་འདལ་ཞེས་
 པའི་མཇུག་ཐོགས་ཉིད་དུ། དེ་ལྟར་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་། །མཐོང་ནས་བྱང་རྒྱབ་ངེས་པར་
 འདོད། །འོན་ཀྱང་དེ་ནི་སྤྱིང་རྗེ་ཡིས། །བྱང་རྒྱབ་བར་དུ་སྤིད་མཚམས་སྦྱོར།¹⁷⁴ །ཞེས་བྱ་བ་ལ་
 སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲེལ་པར་དྲངས་པའི་རིག་ཆེན་འཕྲེང་བའི་གཞུང་རྣམས་ནི་སྤྱི་
 འགྱུར་མི་ལེགས་པར་འདུག་གོ།

ཉན་ཐོས་ལ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱིབ་བ་སྤང་

བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཞུགས་ནི་དབུ་བ་བདོས་པ་འདྲ། །ཚོར་བ་རྒྱ་ཡི་རྒྱ་ལུར་འདྲ། །འདྲ་ཤེས་སྒྲིག་རྒྱ་
 ལྷ་ལུ་སྒྲི། །འདྲ་བྱེད་རྣམས་ནི་རྒྱ་ཤིང་བཞིན། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱུ་མ་ལྟར། །ཉི་མའི་གཉེན་གྱིས་
 བཀའ་སྐུལ་ཏེ།¹⁹⁰ །ཞེས་དཔེ་ལྷན་འདྲུས་བྱས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་དབྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་
 རྒྱུ་བ་སེམས་འགྲེལ་ལས། ལྷོན་པས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་སྤང་བོ་ལྡང་། །བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་
 གཞུགས་དབུ་བ་སོགས་ལྡང་འདྲ་བར་བཤད་ཅེས་བྱུང་བར་བྱེ་བའི། དེ་ཞིག་དེ་ཞོ་ན་ཉིད་རྟོགས་
 མི་རྣམས་པའི་ཉན་ཐོས་ལ་དགོངས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཐམས་ཅད་ལ་མིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གང་དག་སྟོང་
 ཉིད་མི་ཤེས་པ། །དེ་དག་ཐར་པའི་རྟེན་མ་ཡིན། །འགྲོ་དུག་སྲིད་པའི་བཙོན་རར་འི། །ཚོངས་པ་དེ་
 དག་ལ་ཁོར་བར་འགྱུར།¹⁹¹ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཤོ། །ཐེག་དམན་གྱི་སྟོན་དུ་ཚོས་རང་བཞིན་
 མེད་པའི་དོན་འདི་ཉིད་སྟོན་པར་མཛོད་པ་ན། དེ་ལ་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། ཐེག་པ་ཆེ་ལས་སྐྱེ་མེད་
 བསྟན། །གཞན་གྱི་ཟད་པ་སྟོང་པ་ཉིད། །ཟད་དང་མི་སྐྱེ་དོན་དུ་འི། །གཅིག་པ་དེ་ཕྱིར་བཟོད་པར་
 གྱིས།¹⁹² །ཞེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྟེ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་དང་།
 གཞན་ཏེ་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོན་པ་ན། འདུས་བྱས་ཟད་པར་བསྟན་པས་སྟོང་པ་
 ཉིད་སྟོང་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་པས། ཐེག་ཆེན་ལས་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པ་ལ་མི་བཟོད་པར་མ་བྱེད་ཅེས་
 གསུངས་སོ། །འདི་གཉིས་དོན་གཅིག་ལུགས་ལ་ཁཅིག་ན་དེ། ཉན་ཐོས་པ་རྣམས་དངོས་པོ་ལ་ཟད་
 པ་ཁས་ལེན་ན། རང་བཞིན་ཡོད་ན་ཟད་པ་མ་རིགས་པས། དེ་ཁས་ལེན་ན་དང་བོ་ནས་རང་བཞིན་
 མེད་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་གོ་ཞེས་འཆད་པ་འི། ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་
 ཡིན་ན་དབུ་མ་པས་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ལྷ་གྱུ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་གང་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཡང་། རྒྱ་
 མཚན་དེ་ཡོད་པས་ལྷ་གྱུ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། ལྷོང་པ་ཉིད་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་ཉ་ཅང་ཐལ་
 བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཤོ། །དེ་ལ་ཆེན་འཕྲེང་བའི་འགྲེལ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་མ་ལ་དོན་
 གྱི་བྱུང་པར་འགའ་ཡང་མེད་དོ།¹⁹³ །ཞེས་པ་ཡང་གཞུང་དོན་མ་གོ་བའི་བཤད་པའོ། །

རིགས་པ་དུག་རྒྱ་བའི་འགྲེལ་པར་དྲངས་པའི་ཐེག་དམན་མདོ་ལས། གང་སྐྱེག་བསྐྱེལ་འདི་
 མ་ལུས་པར་སྤངས་པ། དེས་པར་སྤངས་པ། བྱང་བར་གྱུར་པ། ཟད་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ།
 འགོག་པ། ཉེ་བར་ཞི་བ། ལུབ་པ། སྐྱེག་བསྐྱེལ་གཞན་གྱི་མཚམས་མི་སྟོར་ཞིང་། མི་འབྱུང་མི་སྐྱེ་བ་
 འདི་ནི་ཞི་བ། འདི་ནི་གྲོ་ཚོམ་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་སྤང་བོ་ཐམས་ཅད་དེས་པར་སྤངས་པ། སྲིད་པ་ཟད་པ།

འདོད་ཚུགས་དང་བྲལ་བ། འགོག་པ། ལྷ་པོ་ལས་འདས་པའོ།¹⁹⁶ །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་
 འགྲེལ་བ་ན་སྟེག་བསྐྱེད་ལ་འདི་ཞེས་པའི་ཉེ་བའི་ཚོག་གིས་གསུངས་པའི་བྱིར། ད་ལྟར་གྱི་རང་རྒྱུད་གྱི་
 སྟེག་བསྐྱེད་ལས་སྤང་བོ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ནས་ལྷ་པོ་པའི་བར་
 དང་། མ་འོངས་པའི་སྟེག་བསྐྱེད་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། སྟེག་བསྐྱེད་གཞན་མཚམས་མི་སྣོར་བ་
 བས། ལྷ་པོ་ལས་འདས་པའོ་ཞེས་པའི་བར་དུ་གསུངས་སོ། །སྟེག་བསྐྱེད་ལས་སྤང་བོ་འདི་ཞེས་པ་
 དེ་གཉིས་གྱི་བྱེ་བྲག་ཉོན་མོངས་ལ་འཇུག་པའི་སྤྱི་སྣོན་བྱེ་བྲག་ལ་འཇུག་པའོ་སྟེ་མ་ན། དེ་ཡང་མི་རུང་སྟེ་
 སྤྱི་སྣོན་མི་སྣོན་འོན་ལ་བཤད་དུ་མི་རུང་ན། བྱེ་བྲག་ལ་བཤད་དགོས་མོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་སྤྱི་སྣོན་ཉོན་
 བས་བཤད་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་དངོས་པོར་སྣོན་བ་རྣམས་ལྟར་ན། རྒྱུད་བླ་མ་ལས་ཉོན་
 མོངས་གདོད་ནས་ཟད་ལྱིར་རོ།¹⁹⁷ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤང་བོ་གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྣོན་
 བ་མེད་པས། གདོད་མ་ནས་ཟད་པ་ལ་བཤད་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར། ལས་གྱིས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་
 ལ་བཤད་དགོས་ན། དེའི་ཚེ་མཛོན་དུ་བྱ་རྒྱུའི་ལྷ་པོ་འདས་ཡོད་པ་ན་མཛོན་དུ་བྱེད་མ་ཁན་མེད་པ་དང་།
 བྱེད་མ་ཁན་ཡོད་པ་ན་སྤང་བོ་མ་ཟད་པས་མཛོན་དུ་བྱ་རྒྱུའི་ལྷ་པོ་འདས་མེད་པར་འགྱུར་བས། མདོ་དེ་
 བཤད་མི་རྣམས་པར་འགྱུར་རོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན། འདིའི་ཟད་པ་ནི། ཟད་པ་གཉེན་པོས་ཟད་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་གདོད་ནས་ཟད་པས་ཟད་ཅིས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཤད་པས་ཚོག་པས་མདོའི་
 དོན་ལེགས་པར་བཤད་པར་རུས་སོ། །དེས་ན་མདོ་ལས་འདི་འདྲ་བའི་ཟད་པ་བསྟན་ནས། སྟེག་
 བསྐྱེད་ལེགས་པའི་འགོག་པ་ལྷ་པོ་ལས་འདས་པ་བསྟན་པ་དེ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྣོན་བ་མེད་
 པའི་འགོག་པ་བསྟན་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་དུ་འཕགས་པས་གསུངས་པ་འདི་མ་རྟོགས་པར་སྣང་བས་
 ཞིབ་དུ་བཤད་དོ། །ཅུ་ཤེ་ལས་ཀྱང་། བཙོམ་ལྡན་དངོས་དང་དངོས་མེད་པ། །མཁྱེན་པས་ཀ་རྩུ་ཡ་ན་
 ཡི། །གདམས་ངག་ལས་ནི་ཡོད་པ་དང་། །མེད་པ་གཉིས་ཀའང་དགག་པ་མཛད།¹⁹⁸ །ཅིས་གསུངས་
 པ་འདིས་ཀྱང་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས་མཐའ་གཉིས་བཀག་པ་གསུངས་པར་སྟོན་ཏེ། མདོ་འདི་ནི་
 ལུང་ཕུན་ཚེགས་ན་སྣང་ངོ། །དེ་དག་ཀྱང་མཚོན་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། རིན་ཚེན་འཕྲེང་བ་ན་འདིར་མ་
 དངས་པ་དུ་མ་ཞིག་དང་། རིགས་བརྒྱུག་ཅུ་པ་དང་། བསྟོད་པའི་ཚོགས་ལས་ཀྱང་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ།

གསུམ་པ་(དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ)ལ་གཉིས། འགྲེལ་པ་ནས་བཤད་པའི་ཚུད་པ་
སྤངས་པ་དང་། དེར་མ་བཤད་པའི་ཚུད་པ་སྤངས་པའོ།།

དང་པོ་ནི། འགྲེལ་པ་ལས། གང་ཞིག་གལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ཀྱང་ཚོས་ལ་བདག་
མེད་པ་བསྟན་ན། དེའི་ཚེ་ཐེག་པ་ཚེན་པོ་བསྟན་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྟམ་དུ་སེམས་པ་དེའི་
ལྷགས་དེ་ཡང་འདི་ལྟར་རིགས་པ་དང་ལུང་དང་འགལ་བར་རྟོགས་སོ།¹⁹ །ཞེས་པའི་ཕྱོགས་སུ་མ་སྤྱོད་
བཞི་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་རབ་བྱེད་བདུན་པའི་འགྲེལ་པར་
ཐེག་དམན་གྱི་མདོར་ཚོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་གསུངས་པའི་དོན། ཚོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
ཀྱུ་བ་པ་མེད་པའི་དོན་དུ་བཤད་པ་ལ།²⁰ ཤེས་རབ་སྟོན་མར་དེ་ལྟ་ཡིན་ན། ཐེག་ཚེན་བསྟན་པ་དོན་
མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་དགག་པ་མཛད་དོ།²¹ །དེ་ལ་སྤྱིར་ཐེག་ཚེན་བསྟན་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཟེར་
རམ། ཐེག་ཚེན་དུ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཟེར། དང་པོ་ལྟར་ན་ནི། ཐལ་བ་
དེ་ལ་བྱུང་བ་ཡོད་ན་ནི། ཐེག་ཚེན་བསྟན་པ་ཚོས་ལ་བདག་མེད་པ་ཙམ་འབའ་ཞིག་སྟོན་པར་འགྱུར་
ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ཐེག་ཚེན་ལས་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་རྣམས་དང་། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕར་ཕྱིན་
གྱི་སྟོན་པ་དང་། སྟོན་ལམ་དང་བསྟོབ་བསྐྱབས་པ་ཆེ་རྣམས་དང་། སྤྱིང་རྗེ་ཚེན་པོ་སོགས་དང་། ཚོགས་
གཉིས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐུ་མདུན་དུ་བྱུང་བ་སོ་སྟེ་དང་། ཉན་རང་གིས་བསམ་མཁྱིས་མི་
བྱང་པའི་ཚོས་ཉིད་ཀྱང་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིན་ཚེན་འབྲེང་བ་ལས། ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་དེ་ལས་ནི། བྱང་
རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྟོན་ལམ་དང་། སྟོན་པ་ཡོངས་བསྟོ་མ་བཤད་དེས། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔར་ག་
ལ་འགྱུར། བྱང་རྒྱུ་སྟོན་ལ་གནས་པའི་དོན། མདོ་སྡེ་ལས་ནི་བཀའ་མ་སྟལ། ཐེག་པ་ཆེ་ལས་
བཀའ་སྟལ་པ། །དེ་ཕྱིར་མ་བསམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུང་།²² །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་ཐེག་
དམན་གྱི་སྡེ་སྟོན་ནས་བཤད་པའི་ལམ་ཉིད་ཀྱིས། སངས་རྒྱལ་སུ་བགྲོད་ལུས་པས། ཐེག་ཚེན་གཞན་
མི་དགོས་སོ་སྟམ་པའི་ལོག་རྟོག་སེལ་བ་ལ་གསུངས་ལ། བྱེད་ལྟར་ན་ཐེག་ཚེན་ལས་ཚོས་ཀྱི་བདག་
མེད་གསུངས་པས་ཐེག་དམན་གྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པས་མི་ཚོག་ཅེས་གསུང་དགོས་པ་ལ། དེ་མ་
གསུངས་པར་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་གཞན་གསུངས་སོ་ཞེས་པའོ།།

གལ་ཏེ་ཕྱོགས་གཉིས་པ་ལྟར་ན་ནི་དེ་ལ་ཡང་བྱུང་བ་མེད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྟོན་ལས་ནི་

ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་མདོར་བསྟུན་པ་ཙམ་ལས་མི་སྟོན་ལ། ཐེག་ཚེན་ལས་ནི་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 རྒྱ་དུ་མ་ནས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འཕགས་པའི་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་
 ལས་འདས་པར་བསྟོན་པ་ལས། མཚན་མ་མེད་པ་མ་རྟོགས་པར། རྩོད་ཀྱིས་ཐར་པ་མེད་པར་
 གསུངས། །དེ་ཕྱིར་རྩོད་ཀྱིས་ཐེག་ཚེན་ལས། །དེ་ནི་ཚང་བར་བསྟན་པ་ལགས།¹⁹ །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྐང་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་མཚན་མེད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་ཉོན་མོངས་
 ཟད་པ་མེད་པས་ཐར་པ་ཐོབ་པ་མེད་པར་བསྟན་ནོ། །རྩོད་ཀྱི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐེག་ཚེན་ལས་མཚན་
 མེད་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཚང་བར་ཏེ་རྟོགས་པར་བསྟན། ཞེས་པས་ཐེག་དམན་དུ་ནི་ཚོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་རྟོགས་པར་མ་བསྟན་པར་ཤེས་སོ། །འོ་ན་དེ་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྟོགས་པར་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་
 འགོ་རྒྱལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྟེ་མ་ན། མཚན་མེད་མ་རྟོགས་པར་ཉོན་མོངས་ཟད་པའི་ཐར་པ་མི་འཐོབ་
 པས་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པར་ཡང་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་དགོས་ལ། དེ་ལ་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་
 རྩལ་པར་ཡང་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་དགོས་སོ། །དེ་དག་གིས་ནི་སྟུན་འབྲིན་པའི་ཐལ་བ་
 དང་། དེས་བརློག་པ་འཕངས་པ་གཉིས་ལ་བྱུང་བྱེད་མ་དེས་པའི་སྟུན་འབྲིན་ལྟར་སྤང་དུ་བསྟན་
 པ་ནི། རིགས་པ་དང་འགལ་བའོ། །ལུང་དང་འགལ་བ་ནི་སྤང་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

འོ་ན་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་སྟེ་སྟོན་དུ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་སྟོན་མི་སྟོན་དང་། དེ་
 གཉིས་ཀྱི་ལམ་དུ་འང་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་སྟོན་མི་སྟོན་སྟོན་བདེ་ལོན་འདིས་བཤད་པའི་དོན་
 གང་ཡིན་སྟེ་མ་ན། དེ་ནི་ཐེག་ཚེན་པ་ལ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་རྟོགས་
 པ་ཡོད་ལ། ཉན་རང་ལ་དེ་མེད་པར་ཤེས་བྱ་ཕྱོགས་གཅིག་པ་འགའ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་
 པར་རྟོགས་པ་ཡོད་ཅེས་པ་ནི། གཏན་མིན་ཏེ་གཞི་གྲུབ་པ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཚང་
 མས་གྲུབ་པ་ཅིག་བྱུང་ན། དེ་ནས་གཞི་གཞན་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་དཔྱོད་པ་ཞུགས་ན། རིགས་
 པ་སྤྲུལ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པར་རྟུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབུ་མ་པར་འདོད་པ་ཁ་ཅིག་
 གིས་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ཞེགས་པའི་ལུགས་སྤྱུ་བྱས་ནས། བདེན་སྟོང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་དང་།
 ཁ་ཅིག་གིས་ཚོས་ཉིད་རྒྱུབ་པ་རང་དབང་བ་²⁰ བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པའི་སྤྲུལ་མ་ནི། བདེན་ཚང་
 ལེགས་པོར་མ་ཟིན་པར་རགས་པ་ཅིག་ལས་མ་ཞེགས་པར་འདུག་པའི་སྟོན་དུ་སྤང་ལ། ཕྱི་མ་ནི་
 དངོས་པོ་བདེན་པ་བཀག་པར་སྟོན་ཡང་། ཚང་མས་ཞེགས་པར་མི་སྤང་གི་དངོས་པོ་ལ་སྤྲུལ་འདེབས་

གྱི་ལྟ་བུར་འདུག་པས། དེ་དག་གིས་མ་ལེས་པ་མེད་དོ། །དེས་ན་ཐེག་ཆེན་པས་ནི་ཙྰ་ཤེ་ལས་གསུངས་
 པ་བཞིན་དུ། གཞི་གཅིག་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཡང་། སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་མི་འདྲ་བ་མཐའ་
 ཡས་པས་བསྒྲུབས་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སློབ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་ལ། ཐེག་དམན་ལ་ནི་རིགས་པ་
 མདོར་བསྐྱས་པ་ཅིག་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཚད་མས་གྲུབ་ན། ལྷ་མ་ལྟར་མི་བྱེད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སློབ་
 རྒྱས་པ་མེད་པས་རྒྱས་བསྐྱེད་དང་། བདག་མེད་སྐོམ་པ་རྫོགས་མ་རྫོགས་སུ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་
 འོང་བ་ཡང་ཉན་རང་རྣམས་ནི། ཉན་མོངས་ཙམ་སྐོང་བའི་ཕྱིར་བརྩོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ནི་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་གྱི་དོན་མདོར་བསྐྱས་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་རྫོགས་པས་ཚོགས་གོ། །ཐེག་ཆེན་པ་ཤེས་སྤྱིབ་སྐོང་བ་ལྟར་
 ཡེན་པས། དེ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཤེས་རབ་མཆེད་ནས་སློབ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཅིག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉེས་པ་(དེར་མ་བཤད་པའི་རྩོད་པ་སྐོང་བ)ནི། འོན་མའོན་རྫོགས་རྒྱན་ལས། གཟུང་དོན་རྟོག་
 པ་སྐོང་བྱིར་དང་། །འཛིན་པ་མི་སྐོང་བྱིར་དང་ནི། རྟོན་གྱིས་བསམ་རུ་ལྟ་བུའི་ལམ། །ཡང་དག་བསྐྱས་
 པར་ཤེས་པར་བྱ།¹³³ །ཞེས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གྱིས་གཟུང་བ་ལ་བདེན་ཞེན་གྱི་རྟོག་པ་སྐོང་བུས་ཀྱང་།
 འཛིན་པ་ལ་བདེན་ཞེན་སྐོང་མི་རུ་ས་པར་གསུངས་པ་དང་། །ཡང་ན་ཉན་མོངས་ཤེས་བྱ་ལམ་
 གསུམ་གྱི། །ཉམས་ཕྱིར་སྐོབ་མ་བསེ་རུ་དང་། །རྒྱལ་སྐས་རྣམས་ཀྱི་དག་པ་སྟེ།¹³⁴ །ཞེས་གཟུང་བ་ལ་
 བདེན་ཞེན་ཤེས་སྤྱིབ་ཏུ་གསུངས་པ་རི་ལྟར་དང་ཞེན།

དེ་ལ་གཟུང་བ་ཕྱི་རོལ་ལ་ཞེན་པ་སྐོང་བའི་དོན་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཚད་མས་གྲུབ་ཀྱང་། ཕྱི་
 རོལ་བདེན་གྲུབ་རིགས་པས་ཞིགས་པ་དབུ་མ་པ་ལྟར་གཏན་ལ་ལབ་པའི་དོན་བསྐོམས་ནས་བདེན་
 ཞེན་སྐོང་བ་དང་། །ཡང་ན་སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིགས་པས་བཀག་པའི་དོན་བསྐོམས་
 པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཕྱི་རོལ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་སྐོང་བ་གང་རུང་གཅིག་ལས་མི་འདའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་
 ལྟར་ན་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ཕྱི་དོན་སྤྱིར་ཡོད་པར་འཛིན་གསུབ་པ་ལ། བདེན་ཡོད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱེད་
 པའི་རིགས་པས་ཞིགས་པ་ཅིག་ཡིན་ན་ནི། དེ་ནས་འཛིན་པ་ལ་བདེན་པ་ཡོད་མེད་གྱི་དཔྱེད་པ་ཞུགས་
 པ་ན། རིགས་པ་སྐོམ་པའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་མེད་དུ་རྫོགས་པར་རུས་ཏེ། འཕགས་པ་ལྟས། གང་
 གིས་དངོས་གཅིག་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་བ། །དེ་ཡིས་དངོས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་མཐོང་།¹³⁵ །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉེས་པ་ལྟར་འདོད་པ་ནི་སྐོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པའི་
 འགྲེལ་བའི་ལུགས་ཡིན་པས། དེའི་ལྟར་ན་ཕྱི་རོལ་མེད་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་རོལ་

མེད་པར་གྲུབ་ན་དེ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ། གཟུང་བ་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པ་མེད་པར་ནི། སྲུང་བར་པོ་རྒྱལ་
 ཡང་འགྲུབ་པས། འཛིན་པ་ལ་བདེན་ཞེན་མི་སྨོང་བ་ནི། སྦྱིར་ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་
 བྱེད་ཀྱི། གཟུང་འཛིན་རྗེས་ཐ་དད་ཀྱི་བྱེད་ལེགས་ཤིང་བྱེད་བདེན་པར་འཛིན་པ་གཏན་མིན་པས།
 འཛིན་པ་བདེན་པར་སྦྱོར་བའི་རང་རྒྱལ་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་
 པར་སྦྱོར་བའི་རྣམ་རིག་པ་གཉིས་གྲུབ་མཐའ་མཚུངས་པ་མཚར་ཞེས་པ་ནི། གསལ་བྱེད་པའི་བཞད་
 གད་དོ།

འདིར་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཐེག་པ་འབྲིང་དུ་སྟོན་པ་ལ། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ལ་བདེན་ཞེན་
 སྨོང་མི་སྨོང་གི་ཁྱད་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ལས་ལྷག་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་ལས་
 དམན་པའི་སྦྱིར་འབྲིང་པོའོ། །འདི་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་གསུམ་གྱི་གང་ཟག་གསུམ། དབང་པོ་རྫོ་
 འབྲིང་རྒྱལ་བ་ཡིན་པས། བདག་མེད་ལ་སྟོས་ཏེ་དབང་པོའི་རིམ་པ་བཞག་པ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་ལ་ལྷ་བ་
 རབ་དབུ་མའི་ལྷ་བ་དང་། ཐེག་འབྲིང་ལ་ལྷ་བ་འབྲིང་སེམས་ཙམ་གྱི་ལྷ་བ་དང་། ཐེག་རྒྱུང་ལ་ལྷ་བ་
 ཐ་མ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཐུན་མོང་བའི་ལྷ་བ་བཞག་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེར་མ་དེས་སོ། །དེ་ལོན་ཉིད་
 ཀྱི་ལྷ་བ་གསུམ་གཤམ་ཡོད་པ་ལྟར་ནའང་། དེ་ལོན་ཉིད་ལྟར་དུ་གཉིད་དཔོགས་མི་དཔོགས་སོགས་ཀྱི་
 སྒོ་ནས་དབང་པོའི་རིམ་པ་གསུམ་མི་འགལ་ལོ། །འཛིན་པ་ཤེས་པ་ལ་བདེན་ཞེན་སྨོང་མི་རུས་པ་
 དམན་ཁྱད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ནས་བཤད་པའི་བདག་མེད་ཀྱི་ལྷ་བ་ནི་མདོ་རྒྱན་
 དང་། འབྲེད་རྣམ་པ་གཉིས་ལྟར་སེམས་ཙམ་ལ་བཤད་དུ་མི་རུང་ངོ། །མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལའང་དབུ་
 སེམས་སུ་འགྲེལ་རྒྱལ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ལའང་ཡོད་པས། དེ་དག་གི་རྒྱ་མཚན་མང་དུ་བཤད་དགོས་
 ཀྱང་། ཆོག་མངས་སུ་དོགས་ནས་རེ་ཞིག་མ་བྲིས་སོ། །

ཡང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །རིགས་ནི་ཐ་དད་རུང་མ་ཡིན། །བརྟེན་པའི་
 ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། །དེ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བརྗོད།¹³⁶ །ཅེས་གསུངས་པ་འདིས་ནི་ཉན་རང་
 རྣམས་ལའང་ཆོས་ཉིད་རྟོག་པ་ཡོད་པར་བསྟན་ནོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་པ་ནི་ཉི་མེད་སྤང་བ་
 ལས། དེ་ལ་རྟོག་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་དངོས་པོ་དང་དེའི་མཚན་མ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྟེ། དེ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་ཆགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཡོད་པར་མ་གྱུར་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། །དེས་ན་འདིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་སྐྱབ་པའི་རྟེན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ།¹²⁸ །ཞེས་དངོས་
 པོ་དང་དེའི་མཚན་མ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཆགས་པས་བཟུང་བ་ལྟར་ཡོད་པ་མིན་པའི་བདེན་སྟོང་
 ལ་བཤད་དོ། །དེ་ལ་ཚོས་དབྱིངས་རིགས་ཡིན་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རིགས་ལ་གནས་པར་
 འགྱུར་ཏེ། ཚོས་དབྱིངས་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱུར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ།¹²⁹ །ཞེས་པའི་ཚུད་པ་བཤོད་དེ།
 རིགས་ལ་གནས་པ་ནི་ལམ་གྱི་སྐྱབས་ཀྱི་རིགས་ལ་བསམས་པའོ། །དེའི་ལན་དུ། ཇི་ལྟར་དམིགས་པ་
 བ་འཕགས་པའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་རིགས་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་དེས་ན། འདིར་ཉ་
 ཅང་ཐལ་བ་མེད་པར་གསུངས་ཏེ། ཚོས་ཉིད་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་ལམ་གྱི་སྐྱབས་ཀྱི་རིགས་ལ་གནས་པ་
 མིན་གྱི། ཚོས་ཉིད་ལ་ལམ་གྱིས་དམིགས་ནས་བསྟོམས་པ་ན། འཕགས་ཚོས་ཀྱི་རྒྱ་བྱུང་པར་ཅན་དུ་
 བྱུར་པའི་ཚེ། རིགས་བྱུང་པར་ཅན་དུ་འཛོག་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་འང་ཚོས་དབྱིངས་ལ་དབྱེ་བ་མེད་
 པས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ནི་ཐ་དད་མི་རུང་ངོ་ཞེས་པའི་ལན་དུ། བརྟེན་པའི་ཚོས་དམིགས་བྱེད་གྱི་
 ལམ་གྱི་དབྱེ་བས་རིགས་ཐ་དད་དུ་བརྗོད་དོ།¹³⁰ །ཞེས་སྟོན་ནོ། །རྟེན་ནི་འདིར་དམིགས་པ་དང་།
 བརྟེན་པ་ནི་དམིགས་བྱེད་ཡིན་ལ། དམིགས་བྱེད་ལ་ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་ཅིང་། ཚོས་
 ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ལ་དེ་སྟོང་ངོར་འགྲུབ་དགོས་ལ། བདེན་གྲུབ་སྟོང་ངོར་མ་བཅད་པར། བདེན་སྟོང་སྟོ་
 ངོར་མི་འགྲུབ་ཅིང་། དེ་མ་གྲུབ་ན་ཚོས་ཉིད་སྟོང་ངོར་མི་འགྲུབ་པོ། །དེ་ཡང་དང་པོར་གཞི་ཚོས་ཅན་
 གཅིག་གི་སྟེང་དུ་དེས་དགོས་པས། ཉན་རང་ལ་ཡང་ཕྱི་ནང་གི་ཚོས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས། དེའི་ཚོས་
 ཉིད་བདེན་པར་མེད་པར་དམིགས་པ་ཡོད་པར་བརྟན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་རང་རྒྱལ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་ཅིག་ཀྱང་ཡོད་པས། རང་རྒྱལ་ལ་ཤེས་པ་ལ་བདེན་ཞེན་སྟོང་མི་རུས་པས་མ་བྱུང་
 པོ། །ཉན་ཐོས་ལ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་མ་རྟོགས་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། མངོན་
 རྟོགས་རྒྱུར་དུ་ཡང་ཐེག་དམན་ལ་རྒྱལ་གཉིས་གསུངས་པས། གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་དུ་བདེན་པར་
 འཛིན་པ་ལ། ཤེས་སྒྲིབ་དུ་འཛོག་མི་འཛོག་གཉིས་དེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

གལ་ཏེ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཐ་དད་པ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་མི་ཚུད་གྱི། རིགས་བཅུ་གསུམ་
 ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་རུང་བར་ཚུད་པ་ཡིན་སྟུང་ན་འང་མི་འཐད་དེ། ཉི་ཁྱི་སྤང་བར། ཇི་སྐྱད་དུ་འཇམ་
 དཔལ་གལ་ཏེ་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་གཅིག་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་གཅིག་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་
 གཅིག་ཡིན་ན། དེ་ལ་ཇི་ལྟར་སྟོན་དང་སྟོང་མ་ཡིན་པར་གདགས་སོ་¹³¹ །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་

ནོ་ཞེན། ཞེས་མདོ་གཞན་ལས་ཚོས་དབྱིངས་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པས། ཐེག་ཚེན་གྱི་སྣོད་དང་སྣོད་མ་ཡིན་པར་རི་ལྟར་བརྟལ་ཅེས་གསུངས་པ་དང་འདི་འདྲ་བས། ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་རིགས་ཐ་དད་པ་མི་རུང་བ་ལ་ཚུད་རྒྱ་ཡིན་གྱི། རིགས་བརྒྱ་གསུམ་ལ་བྱས་ན་སྣོད་དང་སྣོད་མ་ཡིན་པར་ཚུད་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྣོད་དཔོན་ཆེན་པོ་སེང་གོ་བཟང་པོ་ཡང་འཕགས་པ་གོ་ལ་སྡེ་དང་མཐུན་པར་བཞེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་བླ་མ་རྩ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཉན་རང་ལ་ཚོས་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་མ་རྟོགས་པ་གཉིས་ཀ་གསུངས་པ་ཡོད་དེ་མངས་པས་འཛིགས་ནས་རེ་ཞིག་མ་བྱིས་སོ། །

དེ་ལྟར་གཉིས་འོང་བ་ནི་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་དུ་ཉན་རང་གི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་སྟོན་པ་ནི། ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་རྣམས་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་པས། རྗེས་སུ་གཟུང་རྒྱུའི་ཐེག་དམན་ལ་ཡང་ཟབ་མོའི་སྣོད་དུ་གྱུར་མ་གྱུར་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དེ་གཉིས་ལ་འང་ཕྱི་མ་ཆེས་མང་བས་པལ་ཆེར་དེའི་ལམ་མང་དུ་གསུངས་སོ། །ཐེག་ཚེན་ལ་ཐོག་མར་སེམས་ཅམ་ལ་མ་བྲིད་པར་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་མི་རྟེན་པ་སྣུང་བ་བཞིན་དུ། རང་རྒྱལ་ལ་ཡང་ཡོད་ལ་དེ་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་འང་ཡོད་པར་མངོན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཉི་མེ་སྣང་བ་དང་། བརྒྱུད་སྣོད་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀར་ཚོས་དབྱིངས་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་རིགས་སུ་འཛོག་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ནི། འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་རབ་རྩ་བྱེ་བར་གསུངས་པ་དྲངས་ལ།¹⁶⁹ དེ་ནི་དོ་རྗེ་གཙོད་པ་ལས་སངས་རྒྱས་པའི་ཚོས་དང་། དེས་བསྟན་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་མ་མཛེས་སོ། །ཞེས་པའི་རྒྱུ་བྱེད་དུ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་རབ་རྩ་བྱེ་བའི་སྣང་དུ་འོ།¹⁷⁰ ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ནི་ཚོས་རྣམས་དེ་ཁོ་ནར་མ་གྱུ་བ་པའི་དོན་དམ་འདུས་མ་བྱས་མངོན་དུ་བྱས་པས་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་ལྷགས་འདི་དང་མངོན་རྟོགས་རྒྱུན་གཉིས་འགལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྒྱུན་གྱི་འགྲེལ་མཛད་དེ་དག་གི་ལྷགས་ལ་ཡང་རྒྱལ་གཉིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྣོས་པས་ཚོག་གོ།

ས་དང་པོར་ལྟག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་(ས་དང་པོར་ལྟག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་)ལ་བཞི། ས་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སྦྱིན་པ་བཤད་པ། ཉེན་དམན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་བཤད་པ། བྱང་རྒྱ་བ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་

བཤད་པ། སྐྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེའི་ཚེ་དེ་ལ་རྫོགས་སངས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི། །དང་པོ་སྐྱིན་པ་ཉིད་ནི་ལྷག་པར་འགྱུར།།

རང་ག་སྟེར་ལ་འད་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིས། །སྤང་དུ་མི་རུང་དཔོག་པའི་རྒྱུར་ཡང་འགྱུར།།[༧]

ས་རབ་དུ་དགའ་བ་ཐོབ་པ་དེའི་ཚེ་བྱང་སེམས་དེ་ལ་ཕར་ཕྱིན་བརྒྱུད་ནང་ནས་སྐྱིན་པའི་ཕ་
རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཉིད་དེ་ལོ་ན། ཆེས་ལྷག་པར་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་ཕར་ཕྱིན་གཞན་རྣམས་མེད་པ་
ནི་མིན་ནོ། །འདི་ག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྐྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་དེ་ཡང་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུད་
པོ་སྟེ། དེ་ཡང་འདི་ག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །སྐྱིར་ཕར་ཕྱིན་སྐྱ་མ་རྣམས་ལས་སྐྱི་
མ་རྣམས་ལྷག་པ་ཡིན་ཀྱང་། ས་འདིར་སྐྱིན་པ་ལྷག་པར་གསུངས་པ་ནི། ས་འདིར་སྐྱིན་པ་ཉམས་སུ་
ལེན་པ་ལ་མཐུ་སུལ་དུ་བྱུང་བར་དེའི་ཚེ་དེ་ཙམ་རྒྱལ་བྱིས་ལ་སོགས་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་མེད་པའི་
དོན་ཏེ། ས་དང་པོར་བརྟག་གི་ལུས་དང་། ཕྱིའི་ཡོ་བྱད་གཏོང་བ་ལ་སྐྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་དང་འགལ་བའི་
ཀུན་འཛིན་གྱི་ཆགས་པ་རྣུང་བྱང་མི་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱོད་ལུས་ཀྱང་། ས་གཉིས་པར་མི་
ལམ་ན་ཡང་རྒྱལ་བྱིས་ལ་སྐྱི་མི་མཐུན་བྱོགས་འཆལ་བྱིས་ལ་གཏན་མི་སྤྱོད་པ་ལྟར་མི་ལུས་པའོ།།

ཡང་ས་དེར་སྤང་དུ་མི་རུང་བའི་རྫོགས་པ་སྐྱིན་པས་དཔོག་པ་ནི། ཕྱིའི་ཡོ་བྱད་སྟེར་བ་ལ་
གསལ་བར་མ་ཟད། སྤང་བ་ལ་རང་གི་ག་སྟེར་བ་ལ་འད་ཆེས་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིས། གང་ཟེག་གཞན་
ཕལ་ཆེ་བ་ལ་སྤང་དུ་མི་རུང་བའི་ནང་གིས་ཐོབ་པ་སོགས་དཔོག་པའི་རྒྱུར་ཏེ་གཏན་ཆེགས་སུ་འགྱུར་
ཏེ། དུ་བ་སོགས་ཀྱིས་མེ་ལ་སོགས་པ་དཔོག་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་ས་ནི་ལུས་སྟོག་དང་ཡོང་སྤྱོད་གཏོང་
བ་ལ་ཀུན་འཛིན་གྱི་དྲི་མ་མེད་པར་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་བཏང་ཡང་རྒྱུན་རྒྱུ་པ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བར་
བརྟན་པར་གཞན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་(རྟེན་དམན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱིན་པ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྐྱིན་པས་འཁོར་བའི་བདེ་བ་
འཐོབ་པ་དང་། སྐྱིན་པས་མུང་འདས་ཀྱི་བདེ་བ་འཐོབ་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

སྐྱེ་བོ་འདི་ཀུན་བདེ་བ་མངོན་འདོད་ཅིང་། །མི་རྣམས་བདེ་བའང་ཡོངས་སྤྱོད་མེད་མིན་ལ།།
ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱང་ནི་སྐྱིན་པས་འབྱུང་མཁུན་ནས། །ཐུབ་པས་དང་པོ་སྐྱིན་པའི་གཏམ་མཛད་དོ།།[༧]

སྒྲིང་རྗེ་དམན་ཞིང་ཤིན་ཏུ་རྒྱབ་སེམས་ཅན། །རང་དོན་ལྟར་ལེན་ཉིང་ཏུ་འགྱུར་བ་གང་།།

དེ་དག་གི་ཡང་འདོད་པའི་ལོངས་སྤོང་རྣམས། །སྤྲུག་བསྐྱེད་ཉེ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་སྦྱིན་ལས་འབྱུང་།།༡༡།

སྦྱིང་བ་འདི་རྣམས་ཀྱང་འདི། བཀྲོས་སྒྲོམ་དང་ནད་དང་ཚ་གྲང་སོགས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མེད་
བཅོས་པའི་བདེ་བ་ཐོབ་པར་མངོན་པར་འདོད་ཅིང་། མི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བ་དེ་འདྲ་འདོད་
པའི་ཡུལ་གྱི་ལོངས་སྤོང་བཟའ་བཏུང་དང་། བདེ་བ་སོ་སོའི་ཚས་དང་གོས་དང་གནས་ཁང་སོགས་ལ།
སྤྱད་པ་མེད་པར་སྦྱིང་བ་མིན་ལ། ལོངས་སྤོང་དེ་རྣམས་ཀྱང་ནི་སྦོན་སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསྐྱེད་
རྣམས་བསགས་པ་ལས་འབྱུང་བར་མཐུན་ནས། འགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསམ་པ་མཐུན་པའི་ཐུབ་
པས། ཆེས་དང་པོར་སྦྱིན་པའི་གཏམ་ཉིང་མངོན་དེ། ཐབས་དེ་ལ་འཇུག་པར་ཡང་སྤྲུག་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གལ་ཏེ་སྦྱིན་པ་བཏང་བ་ལས་ལོངས་སྤོང་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་ཐོབ་པ་དེ་ལ། གཏོང་བ་པོ་རྒྱལ་དང་
མཐུན་པ་དགོས་སམ་སྒྲུལ་ན། དེ་ནི་མི་དགོས་ཏེ་འདི་ལྟར། ཚོང་བ་བཞེན་དུ་ལོ་ཆེས་རྒྱུང་དུ་བཏང་
བ་ལས། འབྲས་བུ་ནོར་གྱི་སྤང་པོ་ཆེས་ཡངས་པ་འདོད་པས་ལོངས་སྤོང་འདོད་པའི་སྤོང་མོ་བ་ལས་
ཀྱང་ལོངས་སྤོང་རྒྱ་ཆེ་བ་འདོད་པས། སྦྱིན་པ་བྱེད་པ་ལ་གྲས་ཀྱི། བྱང་སེམས་རྣམས་ལྟར་སྦྱིང་རྗེའི་
གཞན་གྱི་དབང་གིས་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་དོན་དུ་མི་གཉེར་བ་ལོན་པ། སྦྱིན་པར་འདོད་པའི་དགའ་སྤོན་
མངོན་པར་འཇེལ་བར་མི་བྱེད་པའི་གཏོང་བ་པོ་སྦྱིང་རྗེ་དམན་ཞིང་། དེར་མ་ཟད་སེམས་ཅན་ལ་
སེམས་ཤིན་ཏུ་རྒྱབ་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ། རང་གི་དོན་མངོན་མཐོའི་བདེ་བ་ཅམ་ལྟར་ལེན་པ་ཉིང་
ཏུ་འགྱུར་བ་ལྟེ། གཙོ་བོར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་སྦྱིང་ལ་ཡང་། ལོངས་སྤོང་མི་གཏོང་བར་
འཛིན་པའི་སྦྱིན་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་སྤོགས་པ་རྣམས་སྦྱིན་ལ་རེ་བའི་ཡོན་ཏན་ཅམ་འཛིན་པ་ལ་གཡེར་བག་
ཐོབ་པའི་སྦྱིན་པ་ལས། ལོངས་སྤོང་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་སྤུན་ཚོགས་འབྱུང་བའི་སྦྱོན་ནས། བཀྲོས་སྒྲོམ་
སོགས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ།།

གཉེས་པ་(སྦྱིན་པས་བྱུང་འདས་ཀྱི་བདེ་བ་འཐོབ་པར་བརྟན་པ་)ནི།

འདི་ཡང་སྦྱིན་པའི་རྒྱབས་ཀྱིས་ནམ་ཞིག་ཚེ། །འཕགས་པའི་སྦྱིང་བོ་དང་ལྡན་ལྟར་ཏུ་འཐོབ།།

དེ་ནས་སྤིང་རྒྱུན་ཡང་དག་བཅད་བྱས་ཏེ། །དེ་ཡི་རྒྱུ་ཅན་ཞི་བར་འགོ་བར་འགྱུར།།༡༢།

གང་ཞིག་སླིང་རྗེ་དང་བྲལ་བས་རང་གི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་སྱིར་བཙོན་པའི་བདེ་བ་ཙམ་ལ་ལྟོས་
 པ་ཉིད་ཀྱིས། སླིན་པ་གཏོང་བ་ལ་གྲུས་པ་འདི་ཡང་། སླིན་པ་དག་གཏོང་བ་པོའི་ཐད་དུ་དམ་པ་དག་
 གིས་བཟོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སླིན་པ་གཏོང་བའི་སྐྱབས་ཀྱིས་ནམ་ཞིག་གི་ཚེ་
 འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་དང་སྤང་བ་སྐྱུར་དུ་འཐོབ་བོ། །དེ་ནས་དམ་པ་དེས་ཚོས་བསྟན་པ་ལས། འཁོར་
 བ་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་པར་རིག་ཅིང་། འཕགས་ལམ་ཟག་པ་མེད་པ་མངོན་དུ་བྱས་པས་མ་རིག་པ་
 སྤངས་ནས། སྤོང་བ་འཁོར་བའི་རྒྱུ་ཐོག་མེད་ནས་སྐྱེ་འཆི་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པ་ཡང་དག་
 པར་བཙུང་བར་བྱས་ཏེ། དམ་པ་དང་སྤང་བ་དེ་ཡི་རྒྱ་ཚན་ཉན་ཐོས་སམ་རང་རྒྱལ་གྱི་ཞི་བ་སྤང་འདས་
 ལྷ་འགོ་བར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་(བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སླིན་པ་བཤད་པ་)ལ་བཞི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སླིན་པའི་ཕན་
 ཡོན་གྱི་མོང་མ་ཡིན་པ་བསྟན་པ། ཉེན་གཉིས་ཀ་ལ་སླིན་པའི་གཏམ་གཙོ་བོར་བསྟན་པ། བྱང་
 སེམས་ཀྱིས་སླིན་པའི་ཚེ་དགའ་བ་རྗེ་འདྲ་བ་འཐོབ་པ་བསྟན་པ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ལུས་སླིན་པ་ལ་
 སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཡོད་མེད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འགོ་ལ་ཕན་པར་དམ་བཙས་ཡིད་ཅན་རྣམས། སླིན་པས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་དགའ་བ་འཐོབ།

བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་སླིན་པས་སྤོང་བ་པོ་ཚོམ་པར་བྱས་པ་དང་། དུས་མཉམ་པ་
 སྟེ་དེའི་མཚུག་ཐོགས་ཉིད་དུ་སླིན་པའི་འབྲས་བུའི་བདེ་བ་ལ་དེས་པར་ཡོངས་སྤྱོད་པ་མིན་ནོ། །དེས་
 བ་དེ་རྣམས་ནི་སླིན་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་དུ་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་སླིན་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡང་སྤོང་ན།
 འགོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱུགས་སུ་ཕན་པ་དང་། འཕྲལ་དུ་བདེ་བ་སྐྱབས་པར་དམ་བཙས་པའི་ཡིད་ཅན་
 ཀྱི་བྱང་སེམས་རྣམས། སླིན་པས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་སྤོང་བ་པོ་ཚོམ་པར་བྱས་པ་མཐོང་བའི་
 མཚུག་ཐོགས་ཉིད་དུ། སླིན་པའི་འབྲས་བུ་དགའ་བ་མཚོག་ཏུ་དགའ་བ་མཚོག་ཏུ་གྱུར་བ་འཐོབ་ཅིང་
 སླིན་འབྲས་ལ་ཡོངས་སྤོང་བས། དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་སླིན་པ་བྱེད་པ་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་རྟེན་གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱིན་པའི་གཏམ་གཙོ་བོར་བརྟན་པ་ནི།

གང་ཕྱིར་བརྟེན་བདག་བརྟེན་བདག་མ་ཡིན་པ། །དེའི་ཕྱིར་སྐྱིན་པའི་གཏམ་ཉིད་གཙོ་བོ་ཡིན།།[༡༩]

གང་གི་ཕྱིར་སྐྱར་རི་རྒྱན་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྟེན་བའི་བདག་ཉིད་བྱང་སེམས་དང་།
བརྟེན་བའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངོན་མཐོ་དང་དེས་ལེགས་ཀྱི་བདེ་བ་རྣམས་སྐྱིན་
པས་འདྲེན་པ་དེའི་ཕྱིར། སྐྱིན་པའི་གཏམ་ཉིད་གཙོ་བོ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །བཤེས་སྤྱིང་
ལས་ཀྱང་། ལོངས་སྤྱོད་གཡོ་བ་སྤྱིང་པོ་མེད་མཁུལ་ནས། །དག་སྤྱོད་བུམ་ཟེ་བཀའ་དང་བཤེས་
རྣམས་ལ། །སྐྱིན་པ་ཚུལ་བཞིན་སྐྱུལ་བ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ། །སྐྱིན་ལས་གཞན་པའི་གཉེན་མཚོག་མ་
མཚེས་སོ།^{༡༩} །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་(བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐྱིན་པའི་ཚེ་དགའ་བ་ཇི་འདྲ་བ་འཕྲོ་བ་པར་བརྟན་པ་)ནི། རྒྱ་གང་ལས་བྱང་
སེམས་རྣམས་སྐྱིན་པ་ལ་གུས་པར་འཇུག་པ། སྤོང་བ་རྣམས་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཚིམ་པར་བྱས་པ་ན།
བྱང་སེམས་ལ་དགའ་བའི་ཁྱད་པར་སྐྱེ་བ་ཀོ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཅེ་ན།

རི་ལྟར་སྐྱིན་ཅིག་ཅེས་སྐྱ་ཐོས་བསམས་ལས། །རྒྱལ་སྐྱས་བདེ་འཇུག་དེ་ལྟར་ཐུབ་རྣམས་ལ།།
ཞིབར་ཞུགས་པས་བདེ་བ་བྱེད་མིན་ན། །ཐམས་ཅད་བཏང་བས་ལྟ་ཞིག་སྐྱོས་ཅི་དགོས།།[༢༠]

རི་ལྟར་སྤོང་བ་པོས་བྱིན་ཅིག་ཟེར་བའི་སྐྱ་ཐོས་པའི་དོན་བསམས་པ་ན། འདི་དག་ནི་
བདག་ལ་སྤོང་བ་ཞིག་གོ་སྐྱུལ་པ་ལས། རྒྱལ་སྐྱས་ལ་ཡིད་ལ་བདེ་བ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་འཇུག་བདེ་
ལྟར་ནི། ཐུབ་པ་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་ཞི་བ་ཐུང་འདས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ཞུགས་པས། བདེ་བ་སྐྱེད་
པར་བྱེད་པ་མིན་ན། བྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བཏང་བས་སྤོང་བ་པོ་ཚིམ་པར་བྱེད་པས། ཞི་བདེ་
ལས་ལྟག་པའི་བདེ་བ་སྐྱེད་པ་ལྟ་ཅི་ཞིག་སྐྱོས་དགོས་ཏེ་མི་དགོས་སོ། །ཞི་བདེས་སེམས་སྤོགས་པ་ན་
གཞན་དོན་ལ་གཡེལ་བར་འཇུག་པ། བྱང་སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་སྐྱར་བཤད་པ་དེས་སེམས་སྤོགས་པ་
ཉིད་ཀྱིས། གཞན་དོན་ལ་ལྟག་པར་ཡང་བརྟོན་པར་འཇུག་བསམ་མི་འདུའོ།།

བཞི་པ་ (བྱང་སེམས་ཀྱི་ལུས་སྐྱེན་པ་ལ་སྐྱག་བསྐྱེད་ཡོད་མེད་བརྟན་པ་)ནི།

ལུས་བཅུད་སྟེར་ཞིང་བདག་གི་སྐྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས། །གཞན་དག་རྣམས་ཀྱི་དམུལ་བ་ལ་སོགས་པའི།

སྐྱག་བསྐྱེད་རང་རིག་ཉིད་མཐོང་ནས་དེ། །དེ་གཅིང་བྱ་བྱིར་ལྷུང་དུ་བརྩོན་འགྲུས་ཚུམ།།[༧]

ཡང་སྐྱེན་པ་བཏང་བ་གང་ལས་བདེ་བ་ལུ་ལ་བྱུང་སྐྱེ་བར་བརྟེན་པ་བྱི་ནང་གིས་དངོས་པོ་
གཏོང་བའི་བྱང་སེམས་ལ། ལུས་ཀྱི་སྐྱག་བསྐྱེད་ཡང་མི་འབྱུང་ངམ་ཞེན། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ས་ཐོབ་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདྲི་ན་ནི། སེམས་མེད་བ་རྣམས་ལ་བཅུད་པ་ལྟར་ལུས་ཀྱི་སྐྱག་བསྐྱེད་
མེད་དེ། འཕགས་པ་ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་ཉིང་ལོ་འཛིན་ལས། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་གིང་སྤྲུལ་ཆེན་
པོའི་ཚལ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེར་འགའ་ཞིག་འོངས་ནས་སྤྲུལ་གཅིག་བཅུད་པ་ན། དེར་གིང་སྤྲུལ་ལྟ་
མ་དེ་རྣམས་འདི་སྐྱེ་བ་དུ་འདི་ནི་བཅུད་པའོ། །བདག་ཅག་ནི་མ་བཅུད་པའོ་སྐྱེ་བ་དུ་སེམས་གིང་། དེ་
དག་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ཁོང་ཁྱོད་པ་མེད་དོ། །རྟོག་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་དོ། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་བཟོད་པ་དེ་ལྟ་སྤྲུལ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི། བཟོད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་མཚོག་ནམ་མཁའ་
དང་མཉམ་པ་ཡིན་ནོ།^{༧༢} །ཞེས་རི་རྒྱུད་གསུངས་པ་ལྟ་སྟེ། །རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་
ལུས་ཀྱི་སྐྱག་བསྐྱེད་མེད། །ཡིད་ཀྱི་སྐྱག་བསྐྱེད་གལ་ཡོད། །དེ་ནི་སྟེང་རྗེས་འཛིན་རྟོག་སྐྱག་ །དེ་ཉིད་
ཀྱིས་ནི་ཡུལ་རིང་གནས།^{༧༣} །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡང་ས་ཐོབ་པ་ལ་དགོངས་སོ། །

ཡང་ལུས་དང་ཡོངས་སྟོན་ལ་ཀྱུ་ལ་འཛིན་ཀྱི་ཆགས་པ་མེད་པའི་རབ་ཏུ་དགའ་བ་མ་ཐོབ་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདྲི་ན་ནི། ལུས་གནས་པ་དང་འགལ་བའི་རྐྱེན་རང་གི་ལུས་ལ་བབས་པས།
ལུས་ཀྱིས་སྐྱག་བསྐྱེད་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྱུང་མོད་ཀྱང་། དེའི་ཚེ་ཡང་སྐྱག་བསྐྱེད་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་ལྟག་པར་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་གནས་ཏེ། འདི་ལྟར་བྱང་སེམས་རྣམས་ནི།
དམུལ་བ་དང་། ཏུད་འགོ་དང་། ཡི་དུགས་ལ་སོགས་པའི་འགོ་བམི་བཟད་པར་རྐྱེད་པ། བར་
མཚོམས་མེད་པར་སྐྱག་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་དུག་པོས་ལུས་འཛོམས་པ། རང་གི་ལུས་གཅོད་པའི་སྐྱག་
བསྐྱེད་ལས་སྟོང་འགྲུ་ར་ལས་ཀྱང་ཆེས་ལྟག་པའི་སྐྱག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་དུ་མེད་པ་དང་ལྷན་པ་དག་ལ་
བལྟས་པ་ན། སྟོང་བ་པོ་ལ་རང་ལུས་བཅུད་ནས་སྟེར་བའི་བདག་གི་སྐྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཉེ་སྐྱག་བསྐྱེད་
ལ་རྩེ་ས་མེད་པར་བྱས་ནས། རང་གི་ས་སྐྱག་བསྐྱེད་ཉམས་སུ་སྟོང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མཚོན་ལས།

སེམས་ཅན་གཞན་དག་ལྷན་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆེས་
 ལྷན་དུ་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་མོ། །འདི་ནི་མག་ཚའི་འགྲུར་ལས། ལུས་ནི་བཅད་ནས་བྱིན་པའི་སྐྱེ་བ་
 བསྐྱེད་དེས། །དམུལ་བ་ལ་སོགས་སྐྱེ་བ་བསྐྱེད་པའི་གཞན་དག་ལ། །བལྟས་ནས་རང་གི་ཉམས་སྲུང་
 དེ་ལས། །གཙོད་པའི་དོན་དུ་དེ་ནི་བརྩོན་པར་བྱེད། །ཅེས་འབྲུང་བ་དང་འགྲུར་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་
 པའི་བཤད་པའོ། །དེ་འདྲ་བའི་བསམ་པའི་སྐྱོབས་ཡོད་ན་ལུས་གཏོང་བ་ཡིན་ལ། བསམ་པ་དེ་ཡང་
 ས་མ་ཐོབ་པ་ལ་འོང་བ་མི་འགལ་བས། ས་མ་ཐོབ་པས་ཀྱང་ལུས་གཏོང་བ་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་(སྐྱིན་པའི་མར་སྐྱིན་གྱི་དབྱེ་བ་བལྟ་བ་)ནི།

སྐྱིན་པ་སྐྱིན་བྱ་ལེན་པོ་གཏོང་བོས་སྟོང་། །འཛིག་རྟེན་འདས་པའི་ཕ་རོལ་སྐྱིན་ཞེས་བྱ། །

གསུམ་པོ་དག་ལ་ཚགས་སྐྱེས་སྐྱུར་པས་དེ། །འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་ཕ་རོལ་སྐྱིན་ཞེས་བལྟ་ན། །༡༧།

གཏོང་བའི་སེམས་པའི་སྐྱིན་པ་འདི་ཡང་སྐྱིན་པར་བྱ་བ་དང་། ལེན་པ་བོ་དང་། གཏོང་བ་
 བོར་བདེན་པར་དམིགས་པས་སྟོང་བའི་ཤེས་རབ་ཟག་པ་མེད་པས་ཟེན་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
 པའི་ཕ་རོལ་དུ་སྐྱིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །¹⁷ །ཞེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་སྐྱིན་པ་ཆེན་མོ་ལས་གསུངས་ཏེ།
 མི་དམིགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཡིན་པས་དེས་ཟེན་པའི་
 སྐྱིན་པ་ཡང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཕ་རོལ་དུ་སྐྱིན་པར་བཞག་ལ། མི་དམིགས་པ་དེས་མ་ཟེན་
 པའི་སྐྱིན་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི་དོན་དམ་པའི་བྱང་སེམས་མ་ཐོབ་པ་
 དག་གིས་མངོན་སུམ་དུ་ངེས་པར་མི་ལུས་སོ། །དེ་ལ་ཕ་རོལ་ནི་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་ཕར་འགུམ་དང་།
 དོགས་ཏེ་སྐྱིབ་གཉིས་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་སངས་རྒྱས་སོ། །ཕ་རོལ་དུ་སོན་པ་ནི་ཕ་རོལ་དུ་སྐྱིན་
 པའོ། །འདིར་འགྲེལ་པར་ཚོགས་སྐྱིམ་ཡོད་ན་མི་མངོན་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་འདིས་
 ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མི་མངོན་པར་མ་བྱས་པས་གཟུགས་སྐྱུར་པའམ། དྲི་ཉོད་ར་ལ་སོགས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་མའི་མཐའ་ཅན་ཉིད་དུ་བཞག་གོ།¹⁸ །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་བརྗེད་ཇ་ཇ་ཡ་ཡུན་ལྷན་འདྲི་
 ལྟར་འཆད་དེ། རྒྱལ་ར་གྱི་རྣམ་པར་ཕ་རོལ་ལ་བྱ་ར་དང་། སྐྱིན་པ་ལ་ཨི་དུ་ཞེས་པ་ཡོད་ལ། ཚོགས་གཉིས་
 སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་དུས་སྐབས་ལ་རྣམ་པར་དབྱེ་གཉིས་པའི་གཅིག་ཚོགས་ཨམ་བྱིན། ཨི་དུ་འཛིན་སྐྱེད་པ་
 དབྱེ་དང་བོའི་ཚོགས་སྐྱིན་ཏེ། བྱ་ར་མ་ཨི་དུ་པར་མི་དུ་ཞེས་ཚོགས་བསྐྱེད་པར་བྱས་ན། ཨམ་དང་སྐྱི་

མངོན་པར་འགོ་བ་ཡིན་ནའང། འདིར་ཚོག་གི་མ་ཡོད་ན་མི་མངོན་པར་མི་བྱའོ། ། ཞེས་པའི་སྐྱའི་ཕ་
 བའི་ཚོག་གིས་སུ་མི་མངོན་པར་བྱེད་ཀྱང་ཨམ་མི་མངོན་པར་མ་བྱས་པའོ། ། མཚན་ཉིད་འདིས་ལས་
 གི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཞེས་པ་ནི། རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པའི་གཅིག་ཚོག་ཨམ་མོ། ། །དེ་མི་མངོན་པར་མ་བྱས་
 པས་ལྷ་མི་ཏུ་ཞེས་པའི་སྐྱའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་བའོ། ། འདི་དེ་ར་ལ་སོགས་པའི་ནན་ལྷ་མི་ཏུ་ཞེས་པའི་
 ཚོག་མའི་མཐའ་ཅན་ཏེ། ལྷ་མི་ཏུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པས་མི་མངོན་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་བཤད་དེ།^{༡༥}
 ཨམ་གྱི་ཨ་ཕྱིས་མ་བཞག་པ་ལ་ཨི་བྱིན་བས་མི་ཏུ་རྫོང་ཞེས་པའོ། ། དང་བོའི་ཚོག་སུ་ནི་མ་དག་པ་
 འདྲ་བས་སི་ཡིན་ནམ་དབྱེད་དོ། ། བོད་ཁ་ཅིག་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་རྒྱ་སྐད་ལ་ལྷ་མི་ཏུ་ཞེས་པ་ཡོད་
 པའི་རའི་རྒྱ་དེ་གོ་བ་གྲལ་དུ་བཞག་པས་ལྷ་མི་ཏུ་རྫོང་ཞེས་པ་ལ། མཚན་སུ་རྫོང་པའི་ཚེ་ཨི་ཡིག་གི་
 གི་གྲལ་མ་འབྱེད། ཨ་ཕྱིས་བས་མི་ཏུ་རྫོང་ཟེར་བ་སོགས་ཀྱི་ཚུན་སྐྱལ་གྱི་བཤད་པ་མང་དུ་སྤང་ན་
 ཡང། བརྗོད་པའི་བཤད་པ་སྤར་བའོད་པ་ཉིད་ལེགས་སོ། །

སྐྱིན་པ་སྐྱིན་བྱ་ཞེས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གཉིས་ཀྱིས་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་
 ཤེས་རབ་བརྒྱུད་ནས། དེས་ཟེན་པའི་སྐྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་བྱེད་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་མ་ཟེན་
 པའི་སྐྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་ཕར་ཕྱིན་དང་འདྲ་བས་ཕར་ཕྱིན་ཞེས་
 བྱའོ། ། །དེ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་ཟེན་ཀྱང་བྱུང་ཆུབ་ཆེན་པོར་བསྐྱོས་པས་ཟེན་པས་པ་རོལ་ཏུ་འགོ་
 བར་དེས་པ་ལ་བཞག་པའི་ཕྱིར། སྐྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་མིང་རྟེན་པར་འགྱུར་རོ། ། །དེས་ན་པ་རོལ་ཏུ་
 ཕྱིན་པའི་དོན་ལ་པ་རོལ་འདིར་ཕྱིན་པ་ཞེས་ལས་ལ་སྐྱར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ལ།
 འདིས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱེད་པ་ལ་སྐྱར་ན། སྐྱོབ་ལམ་ན་ཡང་ཕར་ཕྱིན་ཡོད་དོ། ། སྐྱིན་
 པ་ལ་བཤད་པ་དེས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་དང་། བསྐྱོ་བ་དང་། ཤེས་རབ་
 ཀྱིས་ཟེན་པ་སོ་སོ་བ་དང་གཉིས་ཀ་རིག་པར་བྱའོ། ། སྐྱིན་པའི་འཁོར་གསུམ་པོ་དག་ལ་ཆགས་པ་སྟེ་
 བདེན་ཞེན་སྐྱེས་པར་གྱུར་པས་བཅིངས་ན་ནི། སྐྱིན་པ་དེ་ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་
 མདོ་ལས་བསྟན་ནོ།^{༡༦}

དེ་ལྟར་བཤད་པ་རྣམས་ལ་ད་ལྟ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ནི། ལུས་གཞན་ལ་སྟེར་བ་དང་།
 དག་ལ་བ་སྐྱེད་ཚུལ་ལྟར་པར་ཅན་རྣམས་ནི་མོས་ལུལ་དུ་བྱས་ནས་སྐྱོང་ལ། ཟང་ཟིང་གི་སྐྱིན་པ་གཞན་
 རྣམས་ནི་ཡར་མར་གྱི་ཞིང་ལ་བརྟེན་ནས། ཚུ་ཡན་ཆད་གཏོང་བའི་སྐོན་ནས་རྒྱུན་ལྡན་དུ་སོག་པ་དང་།

དེའི་ཚེ་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་རང་གི་ལུས་
 དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་དགེ་ཅུ་གསུམ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བསམ་པས་ཡང་ཡང་གཏོང་བ་དང་། མ་
 གཏང་ཡང་དེ་རྣམས་འཛིག་པས་འདོར་དགོས་ལ། གཏོང་ཚོད་འདྲ་བ་ལ་སྡོན་དུ་རང་གི་བསམ་པས་
 གཏོང་བ་མཚོག་ཡིན་པ་རྣམས་བསམ་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ལུས་དང་དེ་བཞིན་ལོངས་སྤྱོད་དང་། །
 དུས་གསུམ་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །སེམས་ཅན་ཀྱང་གྱི་དོན་བསྐྱབ་ཕྱིར། །ཡངས་པ་མེད་པར་
 གཏང་བར་བྱ།¹⁰ །ཞེས་དང་། ཐམས་ཅད་བཏང་བས་ལྷ་འདུལ་། །བདག་སློ་ལྷ་འདུལ་པ་
 སྐྱབ། །ཐམས་ཅད་གཏོང་བར་ཆབས་ཅིག་ལ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བཏང་བ་མཚོག་¹¹ ། ཅིས་
 གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ།།

སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སློབ་སྐྱོང་མཇུག་བསྟུ་བ།

གསུམ་པ་(སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སློབ་སྐྱོང་མཇུག་བསྟུ་བ་)ནི། དེ་ནི་སྤྱི་བོ་རྣམས་ལ་བརྗོད་པའི་སྤྱི་
 རབ་དགའ་ཞེས་པ་ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་པའི་བྱུང་བར་གྱིས། ས་དེའི་ཡོན་ཏན་མདོར་བསྟུས་ཏེ་བརྗོད་
 པའི་སློབ་སྐྱོང་བསྟུ་བ་ནི།

- དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་བོ་ཡིད་ལ་རབ་གནས་ཤིང་།།
- དམ་པའི་རྟེན་ལ་འོད་ཚགས་མཛེས་པ་རྟེན་གྱུར་པའི།།
- དགའ་བ་འདི་ནི་འོར་བུ་རྒྱ་ཤེལ་ཇི་བཞིན་དུ།།
- སྐྱབ་པ་སྐྱབ་པོ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བསམ་ལ་ནས་རྒྱལ།།¹²

ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་འདི་ནི་འོར་བུ་རྒྱ་ཤེལ་སྐྱབ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞིན་དུ་གནས་སོ། །འདི་
 ལ་རྒྱལ་བ་དང་ཚོས་མཐུན་གསུམ་ལས། དང་པོ་གནས་མཐོན་པོར་གནས་པ་ནི། སྤྱི་བོ་དང་བཤད་པ་དེ་ལྟ་
 སུར་སའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་བོ་ས་དང་པོ་བའི་ཡིད་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱིར། ལམ་
 མཐོན་པོར་གནས་པས་རྒྱལ་བའི་མཐོན་པོར་གནས་པ་དང་འདྲའོ། །ས་དང་པོ་ནི་བྱང་
 སེམས་དེའི་ཡིད་གྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གནས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་མགོ་ལ་མིག་གནས་པ་
 བཞིན་ནོ། །ས་དང་པོའི་དོན་དམ་པའི་སེམས་དེ་རང་གང་ལ་གནས་པའི་དམ་པ་སྟེ་མཚོག་གི་རྟེན་དེའི་

ཡིད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ཚགས་པས་མཛེས་པ་རྟེན་པར་གྱུར་བའི་ཕྱིར། ལྷ་བས་རང་གི་རྟེན་གྱི་ནམ་
 མཁའ་འོད་དཀར་པོས་མཛེས་པར་བྱེད་པ་དང་འདྲའོ། །ཡང་ས་དང་པོ་ནི་རང་གི་མི་མཐུན་སྟོགས་
 མཛོང་སྤར་རྣམས་ལས་རྒྱལ་ཉེ་གནས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བས་ལུན་པ་སྤྱད་པོ་སྟེ་འབྲུག་པོ་ཐམས་ཅད་རྣམ་
 པར་བསལ་ནས་གནས་པ་དང་འདྲའོ།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ལས། དེ་ན་དམ་པའི་
 སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །།

སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པ།

༡ གཉིས་པ་ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་བཤད་པ་ལ་ལྟ། ས་འདྲིར་རྩལ་བྱིས་སྤོངས་སུ་
དག་པར་བསྟན་པ་དང་། རྩལ་བྱིས་སྤོངས་ཀྱི་བསྟགས་པ་བསྟན་པ་དང་། རྩལ་བྱིས་སྤོངས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
དང་མ་འདྲེས་པའི་དཔེ་བསྟན་པ་དང་། རྩལ་བྱིས་སྤོངས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་དང་། སའི་ཡོན་
ཏན་བརྗོད་པའི་སྐོ་ནས་མཇུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ས་འདྲིར་རྩལ་བྱིས་སྤོངས་སུ་སྤུམ་ཚོགས་
པར་བསྟན་པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་དག་པར་བསྟན་པ། ས་དང་པོ་ལས་རྩལ་བྱིས་སྤོངས་
ལྟག་པར་བསྟན་པ། རྩལ་བྱིས་སྤོངས་སུ་དག་པའི་རྒྱ་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་རྩལ་སྤུམ་ཚོགས་ཡོན་ཏན་དག་ལྟ་བུར། མི་ལམ་དུ་ཡང་འཆལ་བྱིས་སྤོངས་དྲི་མ་སྤངས།།

ས་གཉིས་པ་ལ་གནས་པ་དེ་ནི། རྩལ་བྱིས་སྤོངས་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་སྤུམ་སྤུམ་ཚོགས་པ་དང་། ཡོན་
ཏན་ནམས་དག་པ་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར། སད་པར་མ་ཟད་མི་ལམ་དུ་ཡང་འཆལ་པའི་རྩལ་བྱིས་སྤོངས་ཀྱི་དྲི་
མ་སྤངས་པ་སྟེ་དེས་མ་གོས་པའོ། །འདི་ནི་རྩ་ལྷུང་དང་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཙམ་གྱི་འཆལ་
བྱིས་སྤོངས་མིན་གྱི། བཅས་པ་དང་འགལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཆལ་བྱིས་སྤོངས་ཀྱི་དྲི་མ་སྤངས་པའོ། དེ་ལ་
འཆལ་བྱིས་སྤོངས་ཀྱི་ནས་སྤོངས་པའི་ཉོན་མོངས་དང་དུ་མི་ལེན་པ་དང་། བཅས་པ་དང་འགལ་བའི་སྤྲིག་
པའི་ལས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ན། བཅས་འགལ་གྱི་ལྷུང་བ་བྱུང་བ་ལ་འགྲོད་པའི་མེ་ཞི་བས་བསིལ་བ་
ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རྩལ་བྱིས་སྤོངས་ཏེ། དེའི་སྐད་དོད་ཤི་ལ་ལ་ཤི་ཏ་བསིལ་བ་དང་། ལ་ཉི་ཐོབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་བདེ་བའི་རྒྱ་ཉིད་ཀྱིས་དམ་པས་བསྟེན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྩལ་བྱིས་སྤོངས་ཏེ། འདི་ཡང་
དེས་ཚོགས་གི་བཤད་པའོ། །དེ་ནི་ངོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལུས་དག་གི་འཆལ་རྩལ་བསྟན་སྤོངས་པའི་སྤོངས་
བསྟན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ལ། མ་ཆགས་པ་བརྒྱབ་སེམས་མེད་པ་དང་། གཞོད་སེམས་ཀྱི་ཞེ་སྤང་
མེད་པ་དང་། ལོག་ལྟ་དང་བྲལ་བའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ནི། སྤོངས་བསྟན་ཀྱི་ནས་སྤོངས་པར་བྱེད་པས་
ན་ཀྱང་ནས་སྤོངས་བྱེད་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། བག་པོའི་ལས་ལམ་བརྒྱ་སྤོངས་པའི་དགའ་
པོའི་ལས་ལམ་གྱི་སྤོངས་བ་བརྒྱའོ།།

གཉིས་པ་(དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་དག་པ་བཟུན་པ་)ནི།

ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་རྒྱུ་བ་དག་གྱུར་པས། །དམ་བའི་ལས་ལམ་བརྒྱུ་ཆར་གསོག་པར་བྱེད།།[༧]

ཡང་བྱང་སེམས་དེ་རྒྱལ་བྱིམས་ཇི་ལྟར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས། ཡོན་ཏན་རྣམས་དག་པར་
འགྱུར་ཞེན། ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་རྒྱུ་བ་སྟེ་ཀུན་སྟོང་གསུམ། སད་པ་དང་མི་ལམ་གྱི་སྐྱབས་ཀུན་
ཏུ་ལྷུང་བ་ཐུ་མོས་ཀྱང་དག་པར་གྱུར་པས། དམ་པ་སྟེ་མཚོག་གི་ལས་ལམ་བརྒྱུ་ཆར་མ་ཚང་བ་མེད་
པར་སོག་པར་བྱེད་དེ། དག་བའི་ལས་ལམ་དང་པོ་སྟོག་གཅོད་སྟོང་བ་སོགས་གསུམ་འི་ལུས་ཀྱིས་དང་།
བར་གྱི་བཞི་འི་དག་གིས་དང་། ཐ་མ་གསུམ་ཡིད་ཀྱིས་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་སོགས་པར་བྱེད་པའི་དོན་
ནོ། །དེ་ཡང་དགག་བཅས་ཀྱི་མཚམས་ལས་ལྡོག་པར་མ་ཟེད། རྒྱལ་བྱིམས་ལས་བརྒྱུ་ཆར་པའི་རྒྱུ་བ་
བཅས་ཀྱི་སྟོགས་ཀུན་རྫོགས་པར་བྱེད་པའོ།།

གསུམ་པ་(ས་དང་པོ་ལས་རྒྱལ་བྱིམས་ལྟག་པར་བཟུན་པ་)ནི།

དག་བའི་ལས་འདི་ལྟ་ཞིག་བརྒྱུ་ཆར་ཡང་། །དེ་ལ་གྲགས་ཏེ་ཤིན་ཏུ་དག་འགྱུར།།

སྟོན་ཀའི་ལྷ་ལྟར་ཉག་རྣམ་དག་དེ། །ཞི་འོད་ཆགས་པར་དེ་དག་གིས་རྣམ་མཛེས།།[༩]

ཡང་ཅེ་ལས་ཀྱི་ལམ་འདི་རྣམས་ས་དང་པོའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་བརྒྱུ་ཆར་ཚང་བར་སོག་
པར་མི་བྱེད་དམ་ཞེན། དེས་ཀྱང་སོག་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དག་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་འདི་ལྟ་ཞིག་བརྒྱུ་ཆར་
ཡང་། ས་གཉིས་པ་བ་དེ་ལ་གྲགས་པ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་ལྷུང་བ་དུ་བྱུང་བར་དག་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ས་དང་པོ་
བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལས་ས་དང་པོར་སྐྱེན་པ་ལྟག་པར་གསུངས་པ་ནི་ཡར་ལྡན་དུ་ཡོད་པས། སྐྱེན་
པ་ལས་གཞན་པའི་ཐར་སྐྱེན་ལྟག་པ་དགའི་ནང་ནས། རྒྱལ་བྱིམས་ལས་བརྒྱུ་ཆར་པའི་ཉམས་ལེན་
ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཚོད་ཅམ་བཟོད་པ་སོགས་ལ་མེད་པའི་བྱིར། རྒྱལ་བྱིམས་ལྟག་པར་གསུངས་ཀྱི། ཐར་
སྐྱེན་ལྟག་པ་རྣམས་མེད་པ་ནི་མིན་ནོ། །དག་བརྒྱུ་སྟོས་པ་ནི་དེ་ལས་བརྒྱུ་ཆར་པའི་རྒྱལ་བྱིམས་ཀྱི་
བཅས་པའི་མཚོན་བྱེད་ཡིན་པས། རྒྱལ་བྱིམས་ཀྱི་བཅས་མཚམས་ཐམས་ཅད་གཟུང་ངོ་། །དེ་འདྲ་
བའི་རྒྱལ་བྱིམས་དག་པ་ཅན་དེ་ནི། སྟོན་ཀའི་ལྷ་བ་ལ་ཚ་གཏུང་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་། དཀར་བའི་འོད་
ཀྱིས་ལམ་མེར་གནས་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལྟར། ཉག་ཏུ་རྒྱལ་བྱིམས་རྣམ་པར་དག་པར་གནས་པ་དེ།

དབང་པོའི་སྐོ་བསྐྱེད་པའི་ཞི་བ་དང་། ལམ་མེར་གསལ་བའི་ལུས་ཅན་གྱི་འོད་ཆགས་པར་དེ་དག་གིས་རྣམ་པར་མངོས་སོ།།

བཞི་པ་(རྒྱལ་བྱིམས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་རྒྱ་གཞན་བཟུང་བ་)འོ།

གལ་ཏེ་དེ་མི་བྱིམས་དག་རང་བཞིན་ལྟ། །དེ་ཕྱིར་དེ་མི་རྒྱལ་བྱིམས་དག་མི་འགྱུར།།

དེའི་ཕྱིར་དེ་མི་རྟག་ཏུ་གསུམ་ཆར་ལའང་། །གཉིས་སྒྲོའི་རྒྱབ་ཡང་དག་བྱལ་བར་འགྱུར།།[༧]

གང་གི་ཕྱིར་དགོས་པ་ལ་ཅིག་སོ་ཐར་ལས་བརྩམས་ཏེ། རྒྱལ་བྱིམས་ཆེས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་ཀྱང་། གལ་ཏེ་དེ་མི་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ལྟ་བུ་མི་སྤོང་ན། དེའི་ཕྱིར་རྒྱལ་བྱིམས་དེས་དགོས་པ་དེ་རྒྱལ་བྱིམས་དག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱལ་བྱིམས་འཆལ་བ་རྒྱལ་བྱིམས་དང་ལྡན་པ་ལྟར་བཅོས་པ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་བརྟེན་པ་ལས། འོད་སྤངས་འདི་ལ་དགོས་པ་ལ་ཅིག་རྒྱལ་བྱིམས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྤོམ་པས་བསྐྱེད་པའི་གནས། ཆོག་དང་སྤྱོད་ལུལ་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པ། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྤར་བ་རྣམས་ལའང་འཛིགས་¹⁴⁹པར་ལྟ་བུ། ཡང་དག་པར་སྤངས་ཏེ་བསྐྱེད་པའི་གཞི་རྣམས་སྤོབ་ཅིང་ལུས་དང་ངག་དང་། ཡིད་གྱི་ལས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་བས། འཛོལ་ཡོངས་སུ་དག་ཀྱང་དེ་བདག་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། འོད་སྤངས་དེ་མི་རྒྱལ་བྱིམས་འཆལ་བ་རྒྱལ་བྱིམས་དང་ལྡན་པ་ལྟར་བཅོས་པ་དང་པོའི་ཞེས་བྱ་བ་ནས། འོད་སྤངས་གཞན་ཡང་འདི་ལ་དགོས་པ་ལ་ཅིག་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྟེན་གཉིས་ཡང་དག་པར་སྤངས་ཀྱང་། དམིགས་པར་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ་རང་འཛིན་པ་དང་ཡིད་འཛིན་པ་ལ་གནས་པ་དེ་མི། འོད་སྤངས་རྒྱལ་བྱིམས་འཆལ་བ་རྒྱལ་བྱིམས་དང་ལྡན་པ་ལྟར་བཅོས་པ་བཞི་པ་སྟེ།¹⁵⁰ ཞེས་གསུངས་སོ། །བདག་ཏུ་སྤྱོད་པའི་དམིགས་པར་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་དང་དང་ཡིད་འཛིན་པ་ལ་གནས་པས་བསྟན་ཏེ། དེའི་དོན་ནི་སྤུན་མོང་བའི་འཛིག་ལྟ་ལ་མི་བྱུའི། ང་དང་ཡི་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་མི་སྤོང་བ་ལ་བྱུའོ། །དེ་མི་ཞེས་པ་བཤད་མ་ཐག་པ་ལ་སྟོན་ཏུ་མི་རུང་བས། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་རྒྱལ་བྱིམས་རྣམ་དག་པར། །མཐོང་ན་དེས་དེ་རྒྱལ་བྱིམས་འཆལ་བ་ཡིན། །ཞེས་ནག་ཆོས་དེས་དེ་ཞེས་བསྐྱེད་པ་ལེགས་སོ།།

དམིགས་པ་ཅན་གྱི་ལྟ་བུ་མི་སྤོང་ན་རྒྱལ་བྱིམས་མི་དག་པ་དེའི་ཕྱིར། ས་གཉིས་པ་བ་དེ་མི། རྟག་ཏུ་སེམས་ཅན་གང་ལ་རྒྱལ་བྱིམས་སྤོང་བ་དང་། སྤོང་གཉེན་གང་ཞིག་བྱེད་པ་དང་། གང་གིས་

སྤོང་པ་གསུམ་ཚར་ལའང་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་ལ་སོགས་པའི་གཉིས་ཀྱི་ཚོས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་
ལྷུང་བར་ལྟ་བུའི་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་སྤོང་རྒྱ་བ་ཡང་དག་པར་བྲལ་བར་ཏེ་སྤོང་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་(རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྟུན་པ་བརྟན་པ་)ལ་ལྟ། སྤྱིན་འབྲས་བུ་འགོ་སྤོང་བ་རྒྱལ་
ཁྲིམས་ལ་རག་ལས་པ། སྤྱིན་འབྲས་ལ་སྤྱོད་བ་བརྒྱད་མར་སྤོང་བ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལ་རག་ལས་པ། རྒྱལ་
ཁྲིམས་དང་བྲལ་ན་རན་འགོ་ལས་ཐར་བ་གིན་ཏུ་དཀའ་བར་བརྟན་པ། སྤྱིན་པའི་གཏམ་གྱི་རྗེས་
སུ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཏམ་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན། མདོན་མཐོ་དང་དེས་ལེགས་གཉིས་ཀའི་རྒྱར་རྒྱལ་
ཁྲིམས་བསྟུན་པའོ།

དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁྲིམས་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པར་བརྗོད་ནས།
དེའི་འོག་ཏུ་སྤྱིར་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་སུན་སུམ་ཚོགས་ཀྱང་། སྤྱིན་སོགས་ལས་ཡོན་ཏན་
གིན་ཏུ་ཆེ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་སུན་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་ཏུ་གྱུར་པར་སྤོང་བ་ནི།

སྤྱིན་པས་ལོངས་སྤོང་དག་ནི་འགོ་རན་ནའང་། སྤྱི་བོ་རྒྱལ་ཁྲིམས་རྐང་བ་ཉམས་ལས་འབྱུང་།

སྤྱིན་པ་བོ་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པས་སྤྱིན་པ་བཏང་བ་ལས། ལྷ་མིའི་ནང་ཏུ་བྱེད་པར་ཏུ་
འབགས་པའི་ལོངས་སྤོང་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་དག་འབྱུང་རྒྱུ་དེ་ནི། འགོ་བ་རན་པ་རན་འགོར་གྱུང་བའི་
ཉི་ཚེ་བའི་དམུལ་བ་དང་། བ་ལང་དང་རྟ་དང་གྲང་པོ་ཆེ་དང་སྤྱེུ་དང་། ལྷ་ལ་སོགས་པ་དང་ཡི་
དུགས་རྒྱ་འབྲུལ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པར་སྤྱེས་པ་ལ། ལོངས་སྤོང་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྤྱི་ཚོགས་པ་
འབྱུང་བ་ནི། སྤྱི་བོ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྐང་བ་ཉམས་པ་ཉེ་བྲལ་བ་ལས་བྱུང་རོ། །དེ་ནི་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་བྲལ་
ན་དེས་སྤྱིན་པ་བཏང་བའི་འབྲས་བུ་ལོངས་སྤོང་རྣམས། བདེ་འགོའི་རྟེན་ལ་མི་སྤྱིན་པར་རན་འགོའི་
རྟེན་ལ་སྤྱིན་པར་འགྱུར་བར་བརྟན་པས། སྤྱིན་འབྲས་བུ་འགོའི་རྟེན་ལ་སྤྱིན་པ་ཞིག་དགོས་པས་དེ་
འདོད་ན། ལྷར་བཞད་པའི་སྤྱིན་པ་གཏོང་བ་པོས་རྒྱལ་ཁྲིམས་བསྟུང་བར་བྱའོ།

གཉིས་པ་(སྤྱིན་འབྲས་ལ་སྤྱོད་བ་བརྒྱད་མར་སྤོང་བ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལ་རག་ལས་པ་)ནི།

ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བྲལ་ན་སྒྲིབ་འབྲས་དཔེ་འགྲོའི་རྟེན་ལ་སྒྲིབ་པ་དང་། རྟེན་དེ་ལ་སྦྲར་གྱི་སྒྲིབ་
 པའི་འབྲས་བུ་ལོངས་སྤོང་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། ཤིན་ཏུ་སྒྲིབ་པས་གསར་དུ་སྒྲིབ་སོགས་སྐྱབ་པ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། སྤྱིད་དང་བཙམ་པའི་དངོས་པོ་འདུ་བ་ལྟེ་ཕ་བ་ལ་སྤྱད་པས་ཡོངས་སུ་ཟུང་བས་ན། སྒྲིབ་གྱི་སྒྲིབ་
 འབྲས་མ་ལུས་པ་ལོངས་སྤོང་པ་ཕྱིན་ཚད་ནས་གང་ཟག་དེ་ལ་ལོངས་སྤོང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་
 བྱིད་པེར་ན་ས་བོན་ཉུང་དུ་བཏབ་པ་ལས། འབྲས་བུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྟེན་པའི་མི་དེ་སྤྲར་ཡང་འབྲས་བུའི་
 ཆེད་དུ། དེ་བས་ཀྱང་ཆེས་མང་བའི་ས་བོན་འདེབས་པ་ནི། འབྲས་བུའི་ཚོགས་ཆེན་པོ་འཕེལ་བས་མ་
 ཆད་པ་ཡོད་གྱི། གང་ཞིག་སྒྲིབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ས་བོན་ཙམ་ཡང་མི་འདེབས་པར་ལོངས་སྤོང་པ་ལ་ནི།
 འབྲས་བུ་མ་ཆད་པར་འཕེལ་བ་མེད་པ་དང་འདྲའོ།།

གསུམ་པ་(ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བྲལ་ན་དཔེ་འགྲོ་ལས་ཐར་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་བསྐྱབ་པ་)ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་
 ཀྱང་པ་ཆག་པས་ལོངས་སྤོང་རྒྱུན་པར་འཕེལ་བ་རྟེན་དཀའ་བ་འབབ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟུང་གྱི། དཔེ་འགྲོར་
 སོང་བས་དཔེ་འགྲོ་ནས་ཐོན་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་རྟེན་དཀའོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི།

གང་ཆེ་རག་དབང་འཇུག་ཅིང་མ་ཐུན་གནས་པ། གལ་ཏེ་འདི་བདག་འཛིན་པར་མི་བྱེད་ན།
 གལ་ཡང་ས་ལྗང་བས་གཞན་དབང་འཇུག་འགྱུར་བ། །དེ་ལས་ཕྱི་ནས་གང་གིས་སྤོང་བར་འགྱུར་།།[༧]

གང་གི་ཆེ་དབང་པོ་མ་ཐུན་པའི་ཡུལ་ན་གནས་པ། འཚིང་བ་ལས་གྲོལ་བ་ལྟར། གཞན་ལ་
 རག་མ་ལས་པར་རང་གི་འདོད་པས་རང་དབང་དུ་འཇུག་ཅིང་། མ་ཐུན་པའི་ཡུལ་ལྟ་མིའི་འགོ་བཙུན་
 གནས་པ་ན། གལ་ཏེ་གང་ཟག་འདི་བདག་ཉིད་དཔེ་འགྲོར་སྐྱབ་པ་བ་ལས་འཛིན་པར་མི་བྱེད་ན།
 དཔེ་འགྲོ་བོ་བཙུངས་ནས་འི་སྤུལ་ཆེན་པོར་བསྐྱར་བ་ལྟར། དཔེ་འགྲོའི་གཡང་སར་སྐྱབ་པས་རང་ལ་
 དབང་མེད་པར་གཞན་དབང་གིས་འཇུག་པའི་ཆོ། དཔེ་འགྲོར་སོང་བའི་ལས་ཕྱི་ནས་ཉེད་གཞོད་གང་
 གིས་སྤོང་བར་བྱེད་དེ་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་མེད་དོ། །དཔེ་འགྲོའི་རྟེན་ལ་ནི་དགེ་བ་སྐྱབ་པ་ཤིན་ཏུ་དཀོན་ལ།
 རྟེན་པ་སོགས་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྤྱབ་པས་ན། དཔེ་འགྲོ་ཁོ་ནར་བརྒྱུད་དགོས་སོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མདོ་སྡེ་ལས་
 ཀྱང་། བརྒྱལ་གལ་ཏེ་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྤྱེས་ན་ཡང་། རྣམ་པར་སྒྲིབ་པ་གཉིས་སྐྱབ་སྟེ།¹⁴ །ཞེས་
 མིར་སྐྱེ་བ་དཀའ་བར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ད་ལྟ་ནས་རང་ཉིད་དཔེ་འགྲོར་མི་སྐྱབ་པར་བརྒྱུད་དགོས་
 ལ། དེ་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་འབད་བ་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག།

བཞི་པ་(སྤྱིན་པའི་གཏམ་གྱི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་བྱི་གཏམ་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་)ནི།

དེའི་ཕྱིར་རྒྱལ་བས་སྤྱིན་པའི་གཏམ་མཛད་ནས། །རྒྱལ་བྱི་མཛུགས་རྗེས་འགྲོའི་གཏམ་ཉིད་མཛད་པ་ཡིན།།
ཡོན་ཏན་རྒྱལ་བྱི་མཛུགས་ཞིང་དུ་རྒྱུ་འཕེལ་ན། །འབྲས་བུ་ཉེར་སྤྱོད་ཆད་པ་མེད་པར་འགྲུག།[༥]

གང་གི་རྒྱལ་བྱི་མཛུགས་འཆལ་བ་ནི་རན་འགོར་འབྲིང་པ་སོགས་ཉེས་པ་དུ་མའི་གནས་སུ་གྱུར་
བ་དེའི་ཕྱིར། རྒྱལ་བ་མཐའ་དག་ལས་པར་མཛད་པའི་རྒྱལ་བས། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་
རྒྱུད་མི་ཟ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྤྱིན་པའི་གཏམ་མཛད་ནས། དེའི་མཇུག་སོགས་སུ་རྒྱལ་བྱི་མཛུགས་སྤྱིན་པའི་
རྗེས་སུ་འགོ་བ་རྟེ་སྐྱབ་པའི་གཏམ་ཉིད་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རྒྱལ་བྱི་མཛུགས་ཉིད་ཞིང་དོ། །ཞིང་དེར་སྤྱིན་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་རྣམ་པར་
འཕེལ་ན། རྒྱ་སྤྱིན་སོགས་དང་འབྲས་བུ་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་བཟང་པོ་ལ་ཉེ་བར་སྤྱོད་པའི་བརྒྱུད་པ་
གོང་ནས་གོང་དུ་རྒྱུ་པར་ཆད་པ་མེད་པའི་སློབ་ནས། འབྲས་བུའི་ཚོགས་འཕེལ་ཞིང་དུ་ས་རིང་བོར་
ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱས་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་དུ་འདྲ་མཉམ་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེས་ནི་སྤྱིན་པ་གཏོང་བ་
རྣམས་ཀྱིས་སྤྱིན་པ་འབྲས་བུའི་ལོངས་སྤྱོད་ལུན་ཚོགས་འབྱུང་བ་ཁོ་ནའི་ཕྱིས་མི་གཏང་བར། ལོངས་སྤྱོད་
དེ་ལ་གང་གིས་སྤྱོད་པའི་ལུས་རྟེན་ལུན་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱིས་དང་། ལོངས་སྤྱོད་དེ་སྐྱེ་བ་དུ་མར་འོང་བའི་
ཕྱིས་ཀྱང་གཏང་དགོས་ལ། དེའི་ཐབས་ཀྱང་རྒྱལ་བྱི་མཛུགས་སྤྱང་བ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བར་གཤམ་དགོས་
ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །བྱང་སེམས་ལས་དང་བོ་བས་ཀྱང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་སྤྱིན་པ་གཏོང་བ་ལ་བརྩོན་
དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ། སངས་རྒྱལ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་
དམིགས་ཉེ་བྱེད་དགོས་མོད་ཀྱང་། གནས་སྐབས་སུ་བདེ་འགྲོའི་རྟེན་ལ་སྤྱིན་པ་འབྲས་སྤྱིན་པ་དགོས་
པ་དང་། དེ་ཡང་སྐྱེ་བ་དུ་མར་འབྱུང་དགོས་ལ། དེ་ནི་རྒྱལ་བྱི་མཛུགས་ལ་རག་ལས་པ་རྣམས་འདྲ་སྟེ། དེ་
མེད་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་པའི་མཐུན་རྐྱེན་མི་ཚང་བའི་ཕྱིར་དོ། །

ལྷ་པ་(མདོན་མཐོ་དང་འཕེས་ལེགས་གཉེས་ཀའི་རྒྱར་རྒྱལ་བྱི་མཛུགས་པ་)ནི།

སོ་སོའི་སྤྱོད་པ་རྣམས་དང་གསུང་སྤྱིས་དང་། །རང་བྱུང་རྒྱལ་ལ་བདག་ཉིད་འཕེས་རྣམས་དང་།།
རྒྱལ་བྱི་སྤྱིས་རྣམས་ཀྱི་དེས་པར་ལེགས་པ་དང་། །མདོན་མཐོའི་རྒྱའི་རྒྱལ་བྱི་མཛུགས་ལས་གཞན་མེད།།[༦]

བདེ་འགོའི་ལུས་དང་རྟེན་དེ་ལ་སྐྱེན་འབྲས་ཡུན་རིང་དུ་སྒྲིང་བ་གཉིས་ཀ་རྒྱལ་བྱིམས་ལ་
 རག་ལས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ངེས་ལེགས་འཕོབ་པ་ལ་ཡང་མེད་མི་རུང་ཡིན་པའི་བྱིར་ན། རྒྱལ་འདིས་སོ་
 སོ་སྐྱེ་བོ་ལམ་མ་ཞུགས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་མཐོའི་རྒྱ་དང་། ཐུབ་པའི་གསུང་ལས་སྐྱེས་པ་ཉན་ཐོས་རྣམས་
 དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་དུ་བདག་ཉིད་ངེས་པ་རྣམས་དང་། རྒྱལ་སྐྱེས་བྱང་སེམས་རྣམས་
 ཀྱི་ངེས་པར་ལེགས་པ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱ་ནི། རྒྱལ་བྱིམས་ལས་གཞན་མེད་དོ། །དེའི་དོན་ནི་རྒྱལ་བྱིམས་
 ཁོ་ན་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་རྒྱ་གཞན་གཙོད་པ་ནི་མིན་ཏེ། རྒྱལ་བྱིམས་མིན་པའི་རྒྱ་གཞན་དུ་མ་ཡོད་པའི་
 བྱིར་དོ། །དེས་ན་མངོན་མཐོ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ངེས་ལེགས་འགྲུབ་པ་ལ་རྒྱལ་བྱིམས་དང་ངེས་པར་
 འབྲེལ་བ་དགོས་ཀྱི། དེ་དོར་ན་གཏན་མི་འགྲུབ་པའི་དོན་ལོ། །འདི་ཡང་ས་བརྩུ་བའི་མདོ་ལས།¹⁴⁴
 རྩོག་གཙོད་སོགས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་བརྩུ་བོ་རེ་རེ་ལ་ཆེན་པོ་དང་འབྲིང་དང་། རྒྱང་དུར་བྱེ་བའི་རེ་རེས་
 རིམ་པ་བཞེན་དུ་དམུལ་བ་དང་། དུད་འགོ་དང་ཡི་དུགས་སུ་འབྲིང་བ་དང་། མཐར་གཤེད་མིའི་ནང་
 དུ་སྐྱེས་ན་སྩོག་གཙོད་ཀྱིས་ཆེ་ཐུང་བ་དང་ནད་མང་བ་གཉིས་དང་། ལྷག་མ་དགུའི་རེ་རེས་ཀྱང་མི་
 འདོད་པ་གཉིས་གཉིས་སྐྱབ་པ་དང་། དགེ་བརྩུས་ནི་འདོད་པའི་ལྷ་དང་མིར་སྐྱེ་བ་ནས་སྲིད་ཅེའི་བར་
 དུ་སྐྱེ་བ་དང་། དེའི་གོང་མར་དགེ་བརྩུ་འདི་དག་རང་གཅིག་ཤུའི་དོན་ལ་དམིགས་པའི་ཉི་ཚེ་ལའི་
 སེམས་དང་། ལའོར་བ་ལ་སྐྱུག་པའི་ཡིད་འབྱུང་བ་དང་བཅས་ཤིང་། སྡིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མེད་པ་དང་
 གཞན་གྱི་སྡིང་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་པས་སྦྱངས་ན། ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་ཐེག་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་དོ། །དེའི་གོང་མར་སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཆོ་གཞན་གྱི་དྲིང་མི་འདོག་
 པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་རྒྱལ་ལ་དམིགས་པ་དང་། སྡིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་
 པ་མེད་པ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པས་སྦྱངས་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་
 པས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་དོ། །དེའི་གོང་མར་གིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་གིན་ཏུ་ཆད་མེད་པའི་སྡིང་བརྩེ་བ་
 དང་། སྡིང་རྗེ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པས་བསྐྱེས་པ་དང་། སྡོན་ལམ་རྒྱབས་ཆེན་པོ་
 བཏབ་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མི་གཏོང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལ་
 དམིགས་པས་སྦྱངས་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། ལར་ཕྱིན་དག་པའི་སྒྲིང་བ་རྒྱ་ཆེན་
 པོ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་བསྐྱེས་པའོ།།

བཤེས་སྡིང་ལས་ཀྱང་། ཞོད་ཀྱིས་རྒྱལ་བྱིམས་མ་ཉམས་མེད་མི་དམའ། །མ་འདྲེས་མ་

སྐགས་པ་དག་བསྟེན་པར་མཛོད། །བྲིམས་ནི་རྒྱ་དང་མི་རྒྱུའི་ས་བཞིན་དུ། །ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་གཞི་རྟེན་
 ལགས་པར་གསུངས།¹⁴⁶ །ཞེས་ཚུལ་བྲིམས་ལ་སློབ་པ་གལ་ཆེ་བར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་སྐབས་
 ས་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་ཀྱང་། བྱེད་པ་བྱེད་སེམས་ལས་དང་པོ་བས་ཀྱང་བྱེད་གོས་པ་ནི། མི་
 དག་པ་བཅུ་ལས་ཀུན་སློང་ནས་ཀྱང་མི་རྒྱ་བར་སྐྱོམ་སེམས་བསྟེན་པའི་སྐྱོམ་པའི་ཚུལ་བྲིམས་ནི་ཤིན་
 ཏུ་གལ་ཆེ་བར། སྐྱིན་པས་ཡོངས་སློང་དག་ནི། ཞེས་པ་ནས་ཚུལ་བྲིམས་ལས་གཞན་མེད། ཅེས་པའི་
 བར་གྱིས་བརྟན་པ་ལྟར་སེམས་པ་དང་། ཚུལ་བྲིམས་ལ་སློབ་དེས་ཀྱིས་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་
 ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ་ལ་སྐྱེད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་གོ་བ་ཙམ་དང་ལན་འགའ་རྩེད་ཙམ་གོམས་པས་ནི་
 གར་ཡང་མི་ཐུན་པས། རྒྱན་ལྡན་དུ་དོན་དེ་རྣམས་སེམས་དགོས་སོ། །རྒྱན་ལྡན་དུ་གོམས་ན་བྱེད་
 སེམས་ཀྱི་སློང་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་དང་པོ་ཐོས་པ་ན་འང་ཡིད་ལ་གདུང་བ་སྐྱེད་པ་དང་། སྐྱོན་པས་ཀྱང་
 ཡུན་རིང་པོའི་བར་དུ་སྐྱེ་ཉམས་སུ་བཞེས་པར་མི་ལུས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་། སློ་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པ་
 ཅིག་འོང་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པར་བསྟོད་པ་ལས། གང་ཞིག་ཐོས་པར་གྱུར་ན་འང་
 འཛིག་རྟེན་འདི་ལ་གཞོད་པ་སྐྱེ་འགྱུར་དང་། །གང་ཡང་ཚོད་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཡུན་རིང་སྐྱེ་ཉམས་བཞེས་
 པར་མི་སློང་བའི། །སློང་པ་དེ་དག་ཚོད་ལ་གོམས་པས་དུས་གསུམ་རང་གི་རང་ཉིད་འགྱུར། །དེ་སྔད་
 ཡོན་ཏན་དག་ནི་ཡོངས་གོམས་མ་བགྱིས་སྟེལ་བར་དཀའ་བ་ལགས།¹⁴⁷ །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་(ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མ་འདྲིས་པའི་དཔེ་བསྟན་པ་)ནི།

རི་ལྟར་རྒྱ་མཚོ་རོད་ལྟར་ཅིག་དང་། །བཀྲ་ཤིས་རྣ་ནག་མ་དང་ལྟར་ཅིག་བཞིན།

དེ་ལྟར་ཚུལ་བྲིམས་དབང་བྱས་བདག་ཉིད་ཆེ། །དེ་འཆལ་བ་དང་ལྟར་ཅིག་གནས་མི་འདོད།།[4]

རི་ལྟར་ཉེ་དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ནི་སྐྱུ་གཙང་སྐྱུ་ཅན་རྣམས་གནས་པའི་མཐུས། རོ་གང་
 ཡིན་རྒྱབས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འཕེན་པས། རོ་དང་ལྟར་ཅིག་ཏུ་མི་འགོགས་པ་དང་། བཀྲ་ཤིས་པའི་ཕུན་
 ཚོགས་དང་། རྣ་ནག་མ་སྟེ་བཀྲ་མི་ཤིས་པ་གཉིས་ལྟར་ཅིག་ཏུ་མི་འགོགས་པ་དེ་ལྟར་ཉེ་དེ་བཞིན་དུ།
 ཚུལ་བྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པས་དབང་དུ་བྱས་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ས་གཉིས་པ་བདེ། ཚུལ་བྲིམས་
 འཆལ་བ་དང་ལྟར་ཅིག་ཏུ་གནས་པར་མི་འདོད་དོ། །བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། བཀྲ་ཤིས་མ་གང་
 དུ་ཞུགས་པའི་བྲིམ་དུ་རྣ་ནག་མ་ཡང་གཞོན་མི་ཟ་བར་ཡོད་དོ།¹⁴⁸ །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འདིར་བཤད་

པ་གཉིས་མི་འགལ་རྟེ། དེར་ནི་མིང་དེ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གཉིས་ལ་དགོངས་ལ། འདིར་ནི་རྣམ་ཅད་གམ་ཞེས་པ་བཀའ་མི་ཤེས་པའི་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

བཞི་པ་(རྒྱལ་བྱིས་མ་གྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་དབྱེ་བ་བཞུན་པ་)ནི།

གང་གིས་གང་ཞིག་གང་ལ་སྐྱོང་བྱེད་པ། །གསུམ་དུ་དམིགས་པ་ཡོད་ན་རྒྱལ་བྱིས་པ་དེ།།

འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ཞེས་བཤད།།གསུམ་ལ་ཆགས་པས་སྐྱོང་དེ་འཛིག་རྟེན་འདས།།༡༥

གང་ཟག་གང་གིས་སྐྱོང་བ་དང་། སྐང་བྱ་གང་ཞིག་སྐྱོང་བ་དང་། སེམས་ཅན་གང་ལ་སྐྱོང་བར་བྱེད་པའི་འཁོར་གསུམ་དུ་བདེན་པར་དམིགས་པའི་ས་བོན་འགོག་མི་རུས་པ་ཡོད་ན། དེ་འདྲ་པའི་རྒྱལ་བྱིས་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བཤད་ལ། རྒྱལ་བྱིས་པ་དེ་ཉིད་སྐྱར་བཤད་པའི་འཁོར་གསུམ་དུ་བདེན་པར་དམིགས་པའི་ཆགས་པས་སྐྱོང་བ་སྟེ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟེན་ན། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ཡིན་པས་རྒྱལ་བྱིས་པ་ཞེས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་ཡོད་དོ།།

ལྔ་པ་(སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྐོན་སུམ་མཇུག་བསྟུ་བ་)ནི།

རྒྱལ་སྐྱེས་ལྷོ་བ་ལས་བྱུང་སྲིད་མིན་སྲིད་པ་ཡི། །དཔལ་གྱུར་དྲི་མ་དང་བྲལ་དྲི་མ་མེད་འདི་ཡང་།།

སྐོན་ཀའི་དུས་ཀྱི་ལྷོ་བའི་འོད་ནི་ཇི་བཞིན་དུ། །འགོ་བའི་ཡིད་ཀྱི་གདུང་བ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན།།༡༦

ཇི་ལྟར་སྐོན་ཀའི་དུས་ཀྱི་ལྷོ་བའི་འོད་དྲི་མ་དང་བྲལ་བས། ལྷོ་བའི་གདུང་བ་སེལ་བ་ཇི་བཞིན་དུ། རྒྱལ་བའི་སྐྱེས་སུ་གཉིས་པ་བའི་ལྷོ་བ་ལས་བྱུང་བའི་འཆལ་བྱིས་ཀྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱལ་བྱིས་པ་ཀྱི་འོད་དང་ལྡན་པས། ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ཞེས་པའི་མཚན་དོན་དང་ལྡན་པ་འདི་ཡང་། འཆལ་བའི་རྒྱལ་བྱིས་པ་བསྐྱེད་པའི་འགོ་བའི་ཡིད་ཀྱི་གདུང་བ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ས་གཉིས་པ་བ་འདི་ནི་འཁོར་བར་འཁོར་བའི་ཁོངས་སུ་མི་གཏོགས་པས་སྲིད་པ་འཁོར་བ་མིན་ཡང་། སྲིད་པ་ཡི་དཔལ་ཡིན་རྟེ། ཡོན་ཏན་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་བྱང་སེམས་དེའི་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྐོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྤྱིང་བཞི་ལ་དབང་བའི་འཁོར་

སྐྱར་གྱི་རྒྱ་ལྷ་སྤྱད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དབུ་མ་ལ་འཕུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ལས། དོན་དམ་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་པའི་བཤད་པའོ།། ||

སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པ།

༡ གསུམ་པ་ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་བཤད་པ་ལ་བཞི། རྩད་པར་གྱི་གཞི་སའི་ངེས་ཚིག་
རྩད་པར་གྱི་ཚོས་སའི་ཡོན་ཏན། སར་ཕྱིན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་རྩད་པར་གྱི་ཚོས། སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་
པའི་རྣོན་ས་མཇུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཤེས་བྱའི་བྱད་ཤིང་མ་ལུས་སྟེག་པའི་མེད། །འོད་འབྱུང་ཕྱིར་ན་ས་ནི་གསུམ་པ་འདི།།
འོད་བྱེད་པ་སྟེ་བདེ་གཤེགས་སྐྱས་པོ་ལ། །དེའི་ཚེ་ནི་ལྟར་ཟངས་འདྲའི་སྣང་བ་འབྱུང་།།[༡]

བྱད་སེམས་གྱི་ས་ནི་གསུམ་པ་འདི་ལ་ནི། འོད་བྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་འོད་བྱེད་པ་
ཞེས་བྱ་ཞེན། དེ་ནི་མཚན་དོན་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། ས་གསུམ་པ་སྟོབ་པ་དེའི་ཚེ་ཤེས་བྱའི་བྱད་ཤིང་
མ་ལུས་པ་སྟེག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་མི་གཉིས་སྣང་གི་རྣོས་པ་ཀུན། མཉམ་གཞག་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་ཅུས་པའི་
བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་འོད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སེམས་གསུམ་པ་བསྐྱེད་པའི་བདེ་བར་གཤེགས་
པའི་སྐྱས་པོ་དེ་ལ་ས་གསུམ་པ་དེའི་ཚོ། ཉི་མ་འཆར་ལ་ཁད་པའི་དུས་སུ། ཟངས་འདྲ་བའི་སྣང་བ་
འབྱུང་བ་ལྟར་སེམས་འདི་ལ་ཡང་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྣང་བ་འབྱུང་ངོ་། །འདི་ནི་ས་དེར་རྗེས་སྟོབ་ཏུ་འོད་
དམར་པོ་འམ་དམར་སེར་གྱིས་ཀུན་ཏུ་བྱབ་པའི་སྣང་བ་འབྱུང་བའོ། །རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་།
ས་གསུམ་པ་ནི་འོད་བྱེད་པའོ། །ཡེ་ཤེས་ཞི་བའི་འོད་འབྱུང་ཕྱིར། །བསམ་གཏན་མངོན་ཤེས་སྐྱེས་པ་
དང་། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྣང་ཡོངས་ཟངས་ཕྱིར། །དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྣོན་པས་ན། །བཟོད་དང་བཙོན་
འགྲུས་ལྟག་པར་སྟོད། །ལྟ་ཡི་དབང་ཆེན་མཁས་པ་སྟེ། །འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་རྣོག་པ་ཡིན།¹⁴⁶།
ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་(རྩད་པར་གྱི་ཚོས་སའི་ཡོན་ཏན)ལ་བཞི། ས་འདིར་བཟོད་པ་ལྟག་པར་བསྟན་པ།
བཟོད་པ་གཞན་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་རྣམས། བཟོད་པའི་སར་ཕྱིན་གྱི་དབྱེ་བ། ས་འདིར་འབྱུང་བའི་དག་
པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གལ་ཉེ་གནས་མིན་འབྲུག་པ་འགའ་ཡིས་དེའི། །ལུས་ལས་ཤ་ནི་རྩམ་བཅས་ཡུན་རིང་དུ།
 སྲང་རེ་རེ་ནས་བཅད་པར་གྱུར་ཀྱང་དེའི། །བཟོན་པ་གཅོད་པར་བྱེད་ལ་ལྷག་པར་སྐྱེ།།[༧]
 བདག་མེད་མཐོང་བའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ལ། །གང་ཞིག་གང་གིས་གང་ཚེ་ཇི་ལྟར་གཅོད།།
 གང་ཕྱིར་ཚོས་ཀྱུན་དེ་ཡིས་གཟུགས་བརྒྱན་ལྟར། །མཐོང་བ་དེས་ཀྱང་དེ་ཡིས་བཟོན་པར་འགྱུར།།[༩]

ཡི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་དེ་ལྟ་བུ་རྙེད་པའི་བྱང་སེམས་དེའི། །བཟོན་པའི་པར་ཕྱིན་ལྷག་པར་བསྐྱར་
 པའི་ཕྱིར། གལ་ཉེ་ཞེས་སོགས་སྒྲོས་སོ། །སྲུང་བཤད་པའི་སྐྱིན་པ་དང་རྩལ་ཁྲིམས་ལྷག་པ་ནི་འདི་ལ།
 ཡར་ལྷན་དུ་ཡོད་པས། འདིར་ནི་པར་ཕྱིན་ལྷག་མ་བརྒྱན་གྱི་ནང་ནས་བཟོན་པ་ལྷག་པའོ། །ལྷག་
 ལྷག་ས་ནི་བཟོན་པའི་པར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་ཙམ། ལྷག་མ་བདུན་ལ་འདིར་མི་འབྱུང་
 བའོ། །དེ་ཡང་བྱང་སེམས་ས་གསུམ་པ་བ་ནི་གཞན་གྱི་སེམས་བསྐྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་བྱའི་བྱང་
 ཤིང་ཞེས་པར་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡི་ཤེས་ཞི་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དག་གི་ཀྱུན་ནས་མནར་
 སེམས་ཀྱི་གཞི། འདིས་བདག་དང་བདག་གི་གཉེན་ལ་གཅོད་པ་སྲུང་བས་སོ། །ད་ལྟ་བྱེད་དོ། །མ་འོངས་
 པ་ན་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་དྲོགས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ། དེ་ལྟ་བུའི་སྐོ་གསུམ་གྱི་འཇུག་པ་མཛོན་
 དུ་བྱེད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཁོང་ཁོ་བའི་གནས་མིན་པ་ཞེས་བྱང་བར་དུ་བྱས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་གལ་ཉེ་དེ་འདྲ་བ་ལ་ཁོང་འབྲུགས་པ་འགའ་ཡིས་བྱང་སེམས་དེའི་ལུས་
 ལས་ཤ་ནི་རྩམ་བཅས་པར་རྩམ་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་མི་གཅོད་པར་སྲང་རེ་རེ་ནས།
 རྒྱན་གཅིག་ལ་མི་གཅོད་པར་སྒྲོན་ཅིང་སྒྲོན་ཅིང་དུས་བྱང་བ་ལ་གཅོད་པ་ཟེན་པར་མི་བྱེད་པར། ཡུན་
 རིང་མོ་ཞིག་ཏུ་གཅོད་པར་གྱུར་ཀྱང་། གཅོད་པ་བོ་དེ་ལ་སེམས་འབྲུག་པ་མི་འབྱུང་བ་ཙམ་དུ་མ་
 ཟེན་གྱི། སྤྲིག་པ་དེའི་རྒྱུ་ཕྱིས་དཔུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ། རིགས་མཐུན་གཞན་ལས་ལྷག་
 པར་སྲོང་བར་དམིགས་པའི་བྱང་སེམས་ལ། གཅོད་བྱེད་དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཆེས་ལྷག་པར་བཟོན་པ་
 སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའོ། །འདི་ནི་བཟོན་པ་ལྷག་པའི་ལྷག་རྩལ་ཡིན་པས། རབ་དགའ་སོགས་ས་གཉིས་
 སུ་ལུས་བཅད་པ་ལ་རྒྱུད་མི་འབྲུག་པ་ཡོད་ཀྱང་། བཟོན་པ་ལྷག་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པར་གསལ་བས།
 བཟོན་པ་ལྷག་པ་ནི་ས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་འབྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དཔུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལྷག་པ་ལ་དམིགས་ནས། བཟོན་པ་ལྷག་པར་འགྱུར་
 པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟེན་གྱི། གང་གི་ཕྱིར། བདག་མེད་མཐོང་བའི་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའ་ཡི་ལུས་ལ།

གང་གིས་གཅོད་པ་དང་། གང་ཞིག་གཅད་པར་བྱ་བ་དང་། ཏུས་གང་གི་ཚེ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་གཅོད་པའི་
 འཁོར་གསུམ་གྱི་ཚོས་ཚུམས། ས་གསུམ་པ་བ་དེ་ཡིས་གཞུགས་བརྟན་ལྟ་བུར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་
 དང་། བདག་དང་བདག་གི་བའི་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་བྲལ་བ་དེས་ཀྱང་། བྱང་སེམས་དེ་
 ཡིས་བཟོད་པར་འགྱུར་རོ། །འགྲེལ་བར་ཀྱང་གི་སྐྱ་ནི་བཟོད་པའི་རྒྱ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།¹⁶⁰ །
 ཞེས་མི་འགྲུག་པའི་རྒྱ་སྐྱ་མར་མ་ཟངས། བཤད་མ་ཐག་པ་འདིས་ཀྱང་བཟོད་ཅེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 འདིའི་ཕྱིར་ཡང་ཞེས་གསུངས་པས། མཐོང་བ་དེས་ཀྱང་ཞེས་བསྐྱེད་རྒྱ་ཡིན་རོ།།

གཉིས་པ་(བཟོད་པ་གཞན་ཇི་ལྟར་བརྟན་པའི་རྒྱལ་)ལ་གཉིས། ཁོང་ཁྱོད་བྱ་བར་མི་རིགས་པ་དང་།
 བཟང་པ་བརྟན་པར་རིགས་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། དགོས་པ་མེད་ཅིང་ཉེས་དམིགས་ཚེ་བས་ཁོང་ཁྱོད་
 བར་མི་རིགས་པ། སྤྱིས་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་མི་འདོད་པ་དང་གཞོན་ལན་བྱེད་པ་གཉིས་འགལ་བར་
 བརྟན་པ། སྐར་ཡུན་རིང་བསགས་པའི་དགེ་བ་འཛོམས་པས་ཁོང་ཁྱོད་བར་མི་རིགས་པ། མི་བཟོད་
 པའི་སྐྱོན་མང་པོ་བསམས་ནས་ཁོང་ཁྱོད་གཤག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གཞོན་པ་བྱས་པས་གལ་ཉེ་དེར་བཞོན་ན། །དེ་ལ་བཞོན་པས་བྱས་ཟིན་ལྷོག་གམ་ཅི།
 དེའི་ཕྱིར་དེར་བཞོན་པེས་པར་འདིར་དོན་མེད། །འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ཡང་ནི་འགལ་བར་འགྱུར།།[༧]

བཟོད་པ་འདི་བྱང་སེམས་སར་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱགས་དང་འཚོམ་པའི་ཚོས་ཡིན་པ་
 འབའ་ཞིག་དུ་མ་ཟངས་ཀྱི། སར་གནས་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མི་འཛད་¹⁶¹
 པར་སྤང་བའི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་པས། མི་བཟོད་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཁྱོད་པ་ལས་ལྷོག་རིགས་པར་འཚད་
 པ་ནི། གཞོན་པ་ཞེས་པ་ནས་སྤུར་བརྟེན་བྱ་ཞེས་པའི་བར་རོ།¹⁶² །གལ་ཉེ་གཞོན་པ་བྱས་པ་ལས།
 དེར་ཉེ་གཞོན་བྱེད་ལ་བཞོན་པ་སྟེ་ཁྱོད་ན། དེའི་ཚེ་གཞོན་པ་བྱས་ཟིན་པ་ལྷོག་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལ་བཞོན་པ་སྟེ་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཞེ་འཁམ་པ་བྱས་པས། གཞོན་པ་བྱས་ཟིན་པ་ལྷོག་གམ་
 ཅི་སྟེ་མི་ལྷོག་གོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་བཞོན་པ་འདིར་པེས་པར་དོན་མེད་དོ། །ཞེ་འཁམ་པ་ནི་ཞེ་ལ་
 བརྒྱབ་¹⁶³ པའི་སེམས་ཀར་ཀར་བ་སྟེ་ཁྱོད་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ། །དེ་ལྟར་དགོས་པ་མེད་པར་མ་
 ཟང་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་གྱི་དོན་དང་ཡང་ནི་འགལ་བར་འགྱུར་ཉེ། ཁོང་ཁྱོད་ལ་སྐྱབས་བྱིན་པས་¹⁶⁴ ལྷི་
 པའི་འོག་དུ་རྒྱུ་སྐྱིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འཕེན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་(ཕྱིས་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་མི་འདོད་པ་དང་གཞོན་ལན་བྱེད་པ་གཉིས་འགལ་བར་བརྟན་པ་)ནི། གང་
 ཞིག་རང་གིས་སྡོན་ཉེས་སྲོད་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལ་ལོངས་སྲོད་བཞིན་དུ། དེ་ལ་གཉི་
 སྐྱུག་བས་གཞན་གྱིས་བདག་ལ་གཞོན་པ་བྱས་སོ་སྐྱུ་ཏུ་རྟོག་པ་དེ་ལ་ནི། གཞོན་བྱེད་ལ་ཁོ་བོ་སྐྱེ་ལ།
 གཞོན་ལན་བྱས་པས་ཕྱིས་དེའི་གཞོན་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་མི་འབྱུང་བར་འདོད་པ་དེ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་
 བའི་ཕྱིར་བཤད་པ་ནི།

སྡོན་བྱས་པ་ཡི་མི་དགའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གང་། །ཟད་པར་བྱེད་པར་བརྗོད་པར་འདོད་པ་དེ་ཉིད་ཀོ།
 གཞན་ལ་གཞོན་པ་དག་ནི་ཁོ་བོས་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བྱིང་། །ས་བོན་ཉིད་དུ་ཇི་ལྟ་བུར་ན་ལའིད་པར་བྱས།།[༧]

རང་གི་ལུས་ལ་གཞོན་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཆེན་པོ་དག་དག་གིས་བརྒྱབས་པ་དེ་ནི། སྡོན་བྱས་
 པ་ཡི་སྐོག་གཙོད་ཀྱི་མི་དགའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ། རན་སོང་གསུམ་དུ་རྣམ་སྐྱིན་དག་པོ་སྤོང་ཞིང་། རྒྱ་
 མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ལྷག་མར་ལུས་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱི། རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་མ་ལུས་
 པ་ལྷོག་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ། ལས་ཀྱི་ལྷག་མ་ཟད་པར་བྱེད་པར་བརྗོད་པར་འདོད་པ་དེ་ཉིད་ཀོ་སྟེ་ནི།
 གཞན་ལ་གཞོན་པའི་ལན་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུད་ཁོང་ནས་འབྲུག་པའི་ཁོ་བོས་སྐྱུག་བསྐྱེལ་འདིར་སྤོང་བ་
 ལས་ཆེས་ལྷག་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ། ཕྱིར་ཉེ་སྐྱུར་ཡང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དེའི་ས་བོན་ཉེ་རྒྱ་ཉིད་དུ། ཇི་ལྟ་བུར་
 བ་ལའིད་པར་བྱེད་པ་རིགས་ཉེ་མི་རིགས་སོ། །དེས་ན་སྐྱུན་པས་ནད་གསོ་བའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་
 གཙོགས་སུ་རྗོན་པོས་གཏར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལ་བཟོད་པར་བྱ་བ་ལྟར། སྐྱུག་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་མཐའ་
 ཡས་པ་ལྷོག་པའི་དོན་དུ། འབྲལ་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་རྒྱུང་དུ་ལ་ཆེས་གིན་ཏུ་བཟོད་པར་རིགས་སོ། །

གསུམ་པ་(སྐར་ཡུན་རིང་བསགས་པའི་དགོ་བ་འཛོམས་པས་ཁོང་ཁོ་བོར་མི་རིགས་པ་)ལ་གཉིས། དཀྱུས་
 ཀྱི་དོན་དང་། ཞར་བྱུང་གི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མི་བཟོད་པ་ནི་རྣམ་སྐྱིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་
 ཡངས་པ་འཕེན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། ཡུན་རིང་དུ་བསགས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་
 ཚོགས་ཟད་པའི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་ཅོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི།

གང་ཕྱིར་རྒྱལ་སྐས་རྣམས་ལ་ཁོས་པ་ཡིས། །སྐྱིན་དང་ཁྱིམས་བྱུང་དགོ་བ་བསྐྱེལ་བ་བརྒྱར།།
 བསགས་པ་རྣམས་ཅིག་གིས་འཛོམས་དེ་ཡི་ཕྱིར། །མི་བཟོད་ལས་གཞན་སྐྱུག་པ་ཡོད་མ་ཡིན།།[༨]

གང་གི་ཕྱིར་བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ཚེན་པོ་དེས། ཡུལ་དེ་བྱང་སེམས་ཡིན་པར་མ་དེས་པས་སམ།
 ཡང་ན་བྱང་སེམས་སྲུངས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གོམས་པ་གས་ཚེས་པས། རྒྱལ་ལྷན་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་སེམས་
 བསྐྱེད་པ་རྣམས་ལ། བདེན་པ་དང་མི་བདེན་པའི་ཉེས་པ་ལྷག་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས། ཁོང་ཁོ་བའི་
 བསམ་པ་སྐད་ཅིག་ཅམ་ཞིག་སྐྱེད་ན་ཡང་། དེ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་བསྐྱལ་པ་བརྒྱར་བསམགས་པའི་བསོད་
 བསམ་གྱི་ཚོགས། ལྷར་བཤད་པའི་སྐྱིན་པ་དང་། རྒྱལ་བྱིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་གོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
 དག་བརྣམས་འཛོམས་པར་འགྱུར་ན་བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པས་བྱང་སེམས་ལ་ཁོང་ཁོ་བ་བསྐྱེད་ན་ལྷ་
 ཅི་སྒྲོས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་མཚོ་ཚེན་པོའི་རྒྱའི་ཚད་སྲང་གི་གྲངས་ཀྱི་དེས་མི་ལུས་པ་ལྟར། བྱང་སེམས་ལ་
 ཁོས་པའི་རྣམ་པར་སྐྱེན་པའི་མཚམས་དེས་པར་མི་ལུས་སོ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་མི་
 འོང་བ་འཕེན་པ་དང་། དག་པ་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པའི་སྒྲིག་པ་ནི། མི་བཟོད་པ་ཁོང་ཁོ་ལས་གཞན་པའི་
 མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བདེན་པའི་ཉེས་པ་ལྷག་པར་སྒྲོ་བཏགས་པ་ནི། རྒྱུ་དུ་ལ་ཚེན་
 པོར་སྒྲོ་བཏགས་པའོ། །ཞེས་འགྲེལ་བཤད་ལས་བཤད་དོ། །¹⁴⁴

དག་ཅུ་འཛོམས་པར་བཤད་པ་དེ་ཡང་འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རོལ་པའི་མདོ་ལས། འཇམ་
 དཔལ་ཁོང་ཁོ་བ་ཁོང་ཁོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བསྐྱལ་པ་བརྒྱར་བསམགས་པའི་དག་བ་ཉེ་བར་འཛོམས་
 པར་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁོང་ཁོ་བ་ཞེས་བྱའོ།¹⁴⁵ ཞེས་གསུངས་པའོ། མདོ་དེ་ལས་ཁོང་ཁོ་བའི་ཡུལ་
 རྟེན་གཉིས་བྱང་སེམས་ཡིན་མིན་མི་གསལ་ཡང་། འགྲེལ་པར་ཡུལ་རྟེན་གཉིས་ཀ་བྱང་སེམས་ཀྱི་
 དབང་དུ་བྱས་པར་གསུངས་པ་ནི།¹⁴⁶ རྣམ་པར་རོལ་པའི་མདོ་དེ་དྲངས་པའི་གོང་ཉིད་དུ། མདོ་ཀྱང་
 ལས་བརྒྱས་སུ་བྱམས་པ་སེང་གེ་སྐྱའི་མདོ་དྲངས་པ་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་གང་ལ་ལ་ཞིག་
 གིས། ལྷོང་གསུམ་གྱི་ལྷོང་ཚེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
 ལྷོས་པ་དང་། བརྒྱན་པ་དང་དབྱུག་པ་དང་། ལྷ་རྒྱུར་གྱིས་བརྟེན་པ་དེ་ཅམ་གྱིས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་
 དཔལ་ལ་མ་སྐྱུང་ཞིང་རྣམས་པར་མི་འགྱུར་གྱི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་གང་གིས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་
 གཅིག་ལ། ཐ་ན་གཞོད་སེམས་དང་། ཐ་བ་དང་ཞེ་སྲང་གི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་ཅམ་གྱིས། བྱང་རྒྱལ་
 སེམས་དཔལ་ལ་མ་སྐྱུང་ཞིང་རྣམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། གལ་ཏེ་དེས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པ་ཡོངས་སུ་མ་བཏང་ན། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ཅིག་གོས་ལ་གཞོད་སེམས་
 དང་། ཐ་བ་དང་སྲང་བའི་སེམས་རི་སྐྱེད་དུ་བསྐྱེད་པ་དེ་སྐྱེད་ཀྱི་བསྐྱལ་པར་གོ་ཚག་ཚོད་ཡང་བགོ་

དགོས་སོ།¹⁶⁴ །ཞེས་གསུངས་པས་ཡུལ་རྟེན་གཉིས་ཀ་བྱང་སེམས་ལ་གསུངས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
མཛད་པར་མངོན་ནོ།།

འོན་སྟོན་དཔོན་དཔལ་བོ་དང་། ཞིབ་ལྷན། བསྐྱལ་བ་སྟོང་དུ་བསགས་པ་ཡི། །སྤྱིན་དང་
བདེ་གཤེགས་མཚོན་ལ་སོགས། །ལེགས་སྤྱད་གང་ཡིན་དེ་ཀྱན་ཡང་། །ཁོང་ཁྱོད་གཅིག་གིས་འཛོམས་
པར་བྱེད།¹⁶⁵ །ཅེས་བསྐྱལ་བ་སྟོང་དུ་བསགས་པའི་དགོ་བ་འཛོམས་པར་བྱེད་པར་གསུངས་པ་རི་
ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། །སྤྱིན་འཇུག་གི་འགྲེལ་བ་ཁ་ཅིག་ལས།¹⁶⁶ །བསྐྱལ་བ་སྟོང་དུ་བསགས་
པའི་དགོ་བ། སེམས་ཅན་ལ་སྤང་བས་འཛོམས་ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱང་ཡིད་ཚེས་པར་དཀའ། །སྟོན་དཔོན་
དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་རྟེན་ལ་གསལ་ཁ་མ་མཛད་ཀྱང་། །བསྐྱལ་བ་བརྒྱའམ་སྟོང་དུ་བསགས་པའི་དགོ་
བ་འཛོམས་པའི་ཁོང་ཁྱོད་ཡུལ་ལ་ནི། །བྱང་སེམས་དགོས་སོ། །ཁྱོད་འདི་རྟེན་ནི་བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་
ཚེན་པོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་དབགས་ན། །ཡུལ་གྱི་བྱང་སེམས་ལས་བྱང་སེམས་སྟོབས་ཚེ་བ་ཞིག་
འདུའོ། །དེ་ལ་ཁྱོད་འདི་རྟེན་ནི་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེར་ངེས་ལ། །ཡུལ་ལ་ནི་ས་ཐོབ་མ་ཐོབ་གཉིས་སུ་
ཡོད་དེ། །དེ་ལྟར་ན་བྱང་སེམས་སྟོབས་ཚེ་བས་རྒྱུང་བ་ལ་དང་། །རྒྱུང་བས་ཚེ་བ་ལ་དང་། །ཡུལ་དང་རྟེན་
སྟོབས་མཉམ་པས་མཉམ་པ་ལ་ཁྱོས་པ་གསུམ་མོ། །དེའི་དང་པོ་ལ་ནི་བསྐྱལ་བ་བརྒྱུ་ཡིན་ལ། །བྱང་
སེམས་མ་ཡིན་པས་བྱང་སེམས་ལ་ཁྱོས་ན་ནི་བསྐྱལ་བ་སྟོང་དུ་མངོན་ཏེ། །གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་དང་།
གཉིས་པའི་ཡུལ་གྱི་མཚོག་དམན་གྱི་བྱུང་པར་ལ་བརྟེན་ནས་དགོ་བ་འཛོམས་པ་ཡང་ཡུང་ལ་བརྟེན་
ནས་དབྱེད་པར་བྱའོ།།

སྟོང་གསུམ་གྱི་ཞེས་པ་ནས་སྐྱུ་པར་མི་འགྱུར་བའི་བར་གྱིས་ནི།¹⁶⁷ །བྱང་སེམས་ཀྱིས་
བྱང་སེམས་མིན་པ་ལ་ཡིད་གྱིས་ཁྱོས་ནས། །དག་གིས་གཤེ་བ་དང་ཡུས་ཀྱིས་བརྟེན་པ་བརྟན་པ། །དེ་
ཡང་བྱང་སེམས་ལ་རྩ་རྒྱུང་བ་དང་། །བྱང་སེམས་རྩ་ས་པ་དང་མི་འདྲ་བར་བརྟན་པས། །དེ་འདྲ་བ་ལ་ནི་
གཞི་ནས་གོ་ཚ་བགོ་བ་མི་དགོས་པར་ཤེས་སོ། །བྱང་སེམས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་གཅིག་ལ་ཡང་ཡུས་དག་
ཏུ་མ་ཐོབ་པར་ཡིད་གྱིས་སྤང་བ་ཅམ་བསྐྱེད་ན་ནི། །སེམས་དེ་བསྐྱེད་གངས་རི་ཅམ་པ་དེ་ཅམ་གྱི་
བསྐྱལ་བ་པར་གཞི་ནས་གོ་ཚ་བགོ་དགོས་པར་བརྟན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་ནི་ཡུང་བརྟན་ཐོབ་པའི་སེམས་
དཔལ་དང་། །རྟེན་ནི་ཡུང་བརྟན་མ་ཐོབ་པར་མངོན་ཏེ། །སྤྱད་པ་ལས། །ཡུང་བརྟན་མ་ཐོབ་བྱང་རྒྱུ་
སེམས་དཔལ་དང་གང་ཞིག་གིས། །ཡུང་བརྟན་ཐོབ་ལ་སེམས་ཁྱོས་ཅོད་པ་ཅོམ་བྱེད་ན། །ཁ་བ་སྟོན་ལྡན་

སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་ཇི་སྟེད་པ། །དེ་སྟེད་བསྐྱེད་པར་གཞི་ནས་གོ་ཆ་བགོ་དགོས་སོ།¹²⁹ །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཞི་ནས་གོ་ཆ་བགོ་དགོས་པ་ནི། དཔེར་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ཚེན་པོ་ནས། ལྷུང་
པོར་སྐྱོར་ལམ་དུ་འཕོ་བྱུང་བ་ཅིག་གིས། ལུང་བསྟན་ཐོབ་པ་ལ་ཁོས་ན། ཁོ་སེམས་ཀྱི་གུངས་དེ་སྟེད་
ཀྱི་བསྐྱེད་པར་སྐྱོར་ལམ་དུ་འཕོ་མི་རུས་པར། གཞི་ནས་ལམ་སྐྱོབ་དགོས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་སྐྱོད་
འཇུག་ལས། གང་ཞིག་དེ་འདྲའི་རྒྱལ་སྐྱུ་སྐྱེན་བདག་ལ། །གལ་ཏེ་དེར་སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་
པ་དེ། །དེ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གུངས་བཞིན་བསྐྱེད་པར་ནི། །དུམ་ལ་བར་གནས་པར་འགྱུར་ཞེས་
བྱུང་བས་གསུངས།¹³⁰ །ཞེས་བྱང་སེམས་ལ་ཁོང་ཁོ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་གུངས་ཇི་སྟེད་པ་དེ་སྟེད་ཀྱི་
བསྐྱེད་པར་དུམ་ལ་བར་གནས་པར་གསུངས་ལ། བསྐྱེད་པར་མང་པོར་བསགས་པའི་དགོ་རྩ་འཛོམས་
པའི་ཉེས་དམིགས་ཀྱང་ཡོད་ལ། ལུང་བསྟན་ཐོབ་པ་ལ་མ་ཐོབ་པས་ཁོས་ན་ནི་དུམ་ལ་བར་གནས་པ་
བཤད་མ་ཐག་པ་དང་འདྲ་ལ། དེ་སྟེད་ཀྱི་བསྐྱེད་པར་གཞི་ནས་གོ་ཆ་བགོ་དགོས་པ་དང་གཉིས་
ཡོད་དེ། རྣམ་པར་འཐག་པ་བསྐྱེད་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཚོས་སྐྱོང་བྱང་བས་ལོ་བདུན་ཀྱི་བར་དུ་ཉིན་
གཅིག་ཅིང་དུས་གསུམ་དུ་ཉེས་པ་བཤགས་ན་རྣམ་སྐྱེན་དག་གྱང་། བཟོད་པ་འཐོབ་པ་ལ་ལྷུང་ན་འང་
བསྐྱེད་པར་བཅུ་དགོས་པར་གསུངས་པ་ལྟར།¹³¹ མོ་དུ་མ་ནས་བཤགས་བཅུ་ལྟས་ན། ལམ་བུལ་
དུ་སོང་བ་སོར་མ་རྒྱུད་གྱང་། རྣམ་སྐྱེན་སྐྱོང་བ་འདག་པར་འགྱུར་བས་འབད་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(ཁར་བྱང་གི་དོན་བཤད་པ་)ནི། དུམ་ལ་དེན་གཉིས་ཀ་བྱང་སེམས་མིན་གྱང་། ཁོང་ཁོ་
སྐྱེས་ན་དགོ་རྩ་འཛོམས་པ་ཡོད་དེ། ཐམས་ཅད་ཡོད་སྐྱའི་གཞུང་བསྐྱེད་བཅུ་སྐྱེད་པ་ལས། དགོ་
སྐྱོང་དག་དགོ་སྐྱོང་གི་ས་འདི་ལྟར་སྐྱེད་པར་སེན་མོའི་མཚོན་རྟེན་ལ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བྱུག་
འཚལ་ཏེ། སེམས་དང་བར་བྱེད་པ་ལ་ལྟོས། བཅུན་པ་དེ་ལྟ་ལགས་སོ། །དགོ་སྐྱོང་དག་དགོ་སྐྱོང་
འདིས་ཇི་ཅམ་ཞིག་འོན་པའི་འོག་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་ན་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ་བྱུག་པའི་
བར་ན། བྱེ་མ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་སྟེད་དུ། དགོ་སྐྱོང་འདིས་འཁོར་ལོ་སྐྱུར་བའི་རྒྱལ་མི་དེ་སྟེད་འགྱུར་
དུ་ལོངས་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེ་ནས་ཚོད་ལྡན་པ་ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས། བཅོམ་ལྡན་
འདས་གལ་བ་དེ་ལོགས་སུ་ཐལ་མོ་སྐྱུར་བ་བཅུད་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐྱེད་ཅེས་གསོལ་ཏེ། །
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགོ་སྐྱོང་གི་དགོ་བའི་རྩ་བ་དེ་ལྟ་བུར་ཆེ་བར་གསུངས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་

དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་གང་དུ་བསྐྱབས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་བྱང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར།
 ཉེ་བར་འཁོར་རི་ལྟར་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྒྲིབ་པ་ལ་མ་ལྟར་བ་དང་། ལྷན་པར་བྱས་པ་དེ་ལྟ་བུ་འི་
 དས་མ་མཐོང་སྟེ། ཉེ་བར་འཁོར་དེས་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆེན་པོ་འདི་དག་བསྐྱབས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་
 བྱང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར་རོ། ཉེ་བར་འཁོར་དེ་ལྟ་བུས་ན་ཅི་ནས་འགལ་བ་ལ་ཡང་།
 སེམས་ཀྱིས་གཞོན་པར་མི་བྱ་ན། ལྷན་པར་ཤེས་པ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ལ་ལྟ་སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་
 དགོས།¹²⁴ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་བསྐྱབས་པ་འི་དགེ་རྩ་བ་སྤུང་ཚོགས་ཆེས་ཆེ་བསྒྲིབ་པ་རྒྱུ་
 ཅུ་བཏང་བ་དང་། རྒྱུན་རིང་སྒྲིབ་པ་བྱུང་དུ་བཏང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་མ་བཅོམ་པ་ཟད་
 པ་རྒྱུ་དཔེ། །བྱང་བ་འི་ཟད་པ་འབྲིང་བེེ། །གཏུགས་པ་འི་ཟད་པ་ཆེན་པོར་མངོན་ནོ།།

རྒྱ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་མདོ་བཏུས་སུ་དྲངས་པ་ལས་ཀྱང་། བན་རྒྱུན་གཞོན་པའི་སེམས་
 སུ་གང་བྱེད་པ། །དེ་ལ་རྒྱལ་བྱིས་མཐོང་པས་སྒྲིབ་མི་བྱེད། །བསམ་གཏན་དང་འི་དགོན་གནས་མི་
 སྒྲིབ་སྟེ། །སྒྲིབ་དང་སངས་རྒྱས་མཚོན་པའང་སྒྲིབ་མི་བྱེད།¹²⁵ །ཅེས་གསུངས་ཏེ་པན་རྒྱུན་འི་གོགས་
 ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྒྲིབ་པེེ། །རྒྱལ་བྱིས་སོགས་དུག་གིས་མི་སྒྲིབ་པ་འི། །ཁོང་ཁྲོས་དགེ་རྩ་
 འཛོམས་པ་འགོག་མི་ལུས་པེེ། །གཞོན་བྱའི་དགེ་རྩ་འི་སྤར་གྱི་མདོ་ལས་གསལ་བར་མ་བཤད་ལ།
 སྒྲིབ་འཇུག་ལས། སྒྲིབ་དང་བདེ་གཤེགས་མཚོན་པ་སོགས་དང་། འཇུག་པར་སྒྲིབ་པ་དང་རྒྱལ་བྱིས་
 ལས་བྱུང་བ་ལ་བཤད་དེ།¹²⁶ འགྲེལ་བར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་¹²⁷ །ཞེས་གསུངས་པས་བདག་
 མེད་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་དགེ་རྩ་ལ་མི་བྱེད་པ་འདྲ་སྟེ་དབྱུང་དོ། །ཁོ་ན་སྒོ་གོས་མི་ཟད་པས་བརྟན་
 པའི་ལྷང་མདོ་བཏུས་སུ་དྲངས་པ་ལས། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་རྒྱ་བྱིགས་ལྷུང་བ་འི། བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་མ་
 བྱུང་གི་བར་དུ་མི་ཟད་པ་དཔེར་མཛད་ནས། བྱང་རྒྱལ་ཏུ་བསྐྱོས་པའི་དགེ་རྩ་ཡང་བྱང་རྒྱལ་མ་ཐོབ་ཀྱི་
 བར་དུ་མི་ཟད་པར་¹²⁸ །གསུངས་པ་དང་། སྤོང་བོ་བཤོད་པ་ལས་ཀྱང་། དེལ་རྒྱུའི་རིགས་གསེར་དུ་
 ལྷང་བ་ཞེས་པ་སྤང་གཅིག་གིས། ལུགས་སྤང་སྤོང་གསེར་དུ་བསྐྱུར་ཡང་། ལུགས་དེས་དེ་ཟད་པར་བྱ་
 མི་ལུས་པ་དཔེར་མཛད་ནས། བྱང་རྒྱལ་ཏུ་སེམས་བསྒྲིབ་པའི་དེལ་རྒྱུའི་ཁམས་འི། ལས་དང་ཉོན་
 མོངས་པའི་ལུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཟད་པར་མི་ལུས་པར་¹²⁹ །གསུངས་པས། སེམས་བསྒྲིབ་དང་དེས་
 ཟེན་པའི་དགེ་བ་དང་། བྱང་རྒྱལ་ཏུ་བསྐྱོས་པའི་དགེ་བ་རྣམས་ཁོང་ཁྲོས་འཛོམས་མི་ལུས་སམ་སྐྱམ་ན།
 དེ་འི་མིན་ཏེ་བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་དགེ་རྩ་རྣམས་འཛོམས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་

ན་ཡུང་སྲ་མའི་དོན་ནི། འབྲས་བུ་སྤྱང་བས་མི་ཟད་པ་ཡིན་གྱི། ཁོང་ཁྱོས་མི་འཇོན་པ་མིན་ལ། གཉིས་
པའི་དོན་གྱང་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བརྟེན་ནས། ལས་ཉོན་གཏན་ཟད་ལུས་པ་ལྟར་ལས་ཉོན་གྱིས་རྣམ་མི་
ལུས་པའོ།།

དགེ་ཅུ་བཙམ་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ་སྲར་གྱི་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྤྱུ་ར་དུ་སྦྱེད་
པའི་ལུས་པ་བཙམ་ནས་འབྲས་བུ་འབྱིན་པ་རྒྱང་བསྐྱེད་སྟེ། སྡོན་ལ་ཞེ་སྤང་ལྟ་བུ་དེའི་འབྲས་བུ་འབྱིན་
པ་ཡིན་གྱི། དག་དོད་རྒྱུན་དང་ཕྱད་ན་རང་རང་གི་འབྲས་བུ་མི་འབྱིན་པ་མིན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་
གང་གིས་གྲང་སྤོང་བུའི་ས་བོན་སྤོང་མི་ལུས་ན། ཉོན་མོངས་པས་ས་བོན་སྤོང་བ་མི་སྤིང་པའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེས་ཟེར་རོ། ལྷོ་མཚན་དེ་ནི་མ་དེས་ཏེ། སོ་སོ་སྦྱེ་བོས་གཉེན་པོ་སྤོབས་བཞེས་མི་དགེ་བ་སྤྱངས་པའི་
དགེ་བ་ཡང་ས་བོན་སྤོངས་པ་མིན་གྱང་། དག་ཟོད་རྒྱུན་དང་ཕྱད་གྲང་རྣམ་སྤྱིན་འབྱིན་པ་མི་སྤིང་པའི་
ཕྱིར་དང་། སྦྱར་ལམ་ཅེ་མོ་དང་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་ཆེ་ལོག་ལྟ་དང་། ངན་འགྲོའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་མི་དགེ་
པའི་ས་བོན་མ་སྤོངས་གྲང་། རྒྱུན་དང་ཕྱད་ན་འང་ལོག་ལྟ་དང་ངན་འགྲོར་སྦྱེ་བ་མི་སྤིང་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཞན་ཡང་། ལས་གྱིས་འཁོར་བར་ལྷི་གང་དང་། །ཉེ་བ་གང་དང་གོམས་པ་གང་། །སྡོན་བུས་གང་
ཡིན་དེ་དག་ལས། །སྲ་མ་སྲ་མ་རྣམས་སྤྱིན་འགྲུར།¹⁴⁰ །ཞེས་མཛོད་འགྲེལ་དུ་མཛོད་དངས་པ་ལྟར།
དགེ་མི་དགའི་ལས་གང་སྡོན་ལ་སྤྱིན་པ་དེས། རེ་ཞེག་ལ་ལས་གཞན་དེ་སྤྱིན་པའི་གོ་བཀག་གྲང་། དེ་
ཙམ་གྱིས་དགེ་བའམ་མི་དགེ་བ་འཛོམས་པར་གཞག་མི་ལུས་ཤིང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཏུ་
ན་མི་དགེ་བའི་ལས་སྤོབས་ལྟར་ཐམས་ཅད་དགེ་ཅུ་འཛོམས་བྱེད་དུ་གསུང་དགོས་པར་འགྲུར་རོ། །
དེས་ན་འདི་ལ་དབུ་མ་སྤྱིང་བོའི་འགྲེལ་པར་མི་དགེ་བ་སྤོབས་བཞེས་སྤྱངས་པ་དང་། ལོག་ལྟ་དང་
གཞོད་སེམས་གྱིས་དགེ་ཅུ་བཙམ་པ་གཉིས་ཀ །ས་བོན་ཉམས་པ་རྒྱུན་དང་ཕྱད་གྲང་སྦྱ་གུ་མི་འགྲུང་བ་
ལྟར། །དག་དོད་རྒྱུན་དང་ཕྱད་གྲང་འབྲས་བུ་འབྱིན་མི་ལུས་པར་གསུངས་སོ།།¹⁴¹

དགེ་བ་འཛོམས་པ་ཡང་ཁོང་ཁྱོས་སྦྱེས་མ་ཐག་རྒྱུད་ལ་དགེ་བ་མེད་པར་འགྲོ་བ་མིན་གྱི།
འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་ལུས་པ་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་ཟད་པ་རྒྱང་འབྱིང་ཆེ་གསུམ་བཤད་པའི་
གང་གཞོད་པ་བྱས་ཚེད་དེ་སྤྱར་སྤྱིན་མི་ལུས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་གཞོད་པ་སྦྱེལ་རྒྱལ་ལ་ལམ་གསར་པ་
སྤྱར་བོར་སྦྱེ་བའི་ལུས་པ་བཙམ་པ་དང་། བདེ་འགྲོ་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྦྱེ་བ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པ་
གཉིས་སོ། །བྱང་སེམས་ལ་ཁྲོས་པ་དང་བརྟན་པ་དང་། ཀུན་སྤོང་བཅས་སྤྱད་པ་ལ་ཉེས་པ་སྦྱེ་མེད་

པ་མདོ་བཏུས་ལས་གསུངས་ཤིང་།¹¹⁹ དེ་ལ་བྱང་སེམས་སུ་ངེས་མ་ངེས་དང་། རྫོང་པའི་རྒྱ་མཚན་
 བདེན་མི་བདེན་གཉིས་འདྲ་བར་གསུངས་པས། ཁོང་རྫོང་གི་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་
 རྫོང་པ་དང་། བྱང་སེམས་ལ་དམིགས་པའི་ཁོང་རྫོང་འགོག་པ་ལ་ལུས་པ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་འབད་པར་
 བྱའོ། །འམ་སྒྲིང་གི་མདོར་ཅུ་ལྟར་རྣམས་ཀྱིས་སྡོན་བསྐྱེད་པའི་དགོ་ཅུ་འཛོམས་པ་དང་།¹²⁰ བསྐྱབ་
 བཏུས་ལས། རྟེན་དགུར་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་པས་ཁྱིམ་ལ་ལྷ་བ་དང་། མདོན་པའི་རྒྱལ་གྱིས་ཁེངས་
 པ་དང་། ཚོས་སྡོང་བས་ཀྱང་སྡོན་བསྐྱེད་པའི་དགོ་བ་ཟད་པར་བྱེད་ཅིང་། དགོ་བའི་ཚོས་ཀྱིས་རྒྱས་
 པར་མི་འགྱུར་བར་གསུངས་པས།¹²¹ དགོ་ཅུ་འཛོམས་པའི་རྒྱུན་དོ་ཤེས་པར་བྱས་ནས། ལྷག་པར་
 ཡང་སྡོང་དགོས་སོ། །འདིར་ནི་མདོ་ཅུ་མ་སྟེ་མདོ་བཏུས་དང་བསྐྱབ་བཏུས་ངེས་པར་བལྟ་བར་བྱའོ།།

བཞི་པ་(མི་བཟོད་པའི་སྡོན་མང་པོ་བསམས་ནས་ཁོང་ཁྱོད་དགག་པ་)ནི།

མི་སྲུག་གཟུགས་སུ་བྱེད་ཅིང་དམ་པ་མིན་པར་བགྱི། རྣམ་དང་རྣམ་མིན་ཤེས་པའི་རྣམ་དབྱེད་འཕྲོག་བྱེད་ཅིང་།།

མི་བཟོད་པ་ཡིས་རྣམ་དབྱེད་འགོར་རྣམ་པར་བྱེད།།

གཞན་ཡང་མི་བཟོད་པ་ལུས་པ་མེད་པས་ནི། རང་ཉིད་ཁོ་ན་འཛོམས་ལ། ལུས་པ་ཅན་སྒྲིང་
 རྗེ་མེད་པས་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་འཛོམས་པ་འདི་ནི། རྣམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཞེན་མི་སྲུག་པའི་
 གཟུགས་སུ་བྱེད་ཅིང་། དམ་པ་མིན་པར་བགྱི་བར་བྱེད་པ་དང་། འདི་ནི་བྱ་བའི་རྣམ་དང་། འདི་ནི་བྱ་
 བའི་རྣམ་པ་མིན་པའི་རྣམ་པའི་རྣམ་དབྱེད་འཕྲོག་པར་བྱེད་ཅིང་། མི་བཟོད་པ་ཁོང་རྫོང་ཡིས། ཤི་བའི་
 འོག་ཏུ་རྣམ་དབྱེད་འགོར་རྣམ་པར་བྱེད་པའི་ཉེས་དམིགས་རྣམས་བསམས་ལ། ཅི་ནས་ཀྱང་ཁོང་རྫོང་
 པ་ལ་སྐབས་མི་སྡོན་སྡོམ་པས་ཁོང་ཁྱོད་དགག་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(བཟོད་པ་བསྐྱེད་རིགས་པ་)ལ་གཉིས། བཟོད་པའི་ཡོན་ཏན་མང་པོ་བསམས་པ་དང་།
 དོན་བསྐྱེས་ཉི་བཟོད་པ་བསྐྱེད་པར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

བཟོད་པས་བཤད་ཟེན་དང་འགལ་ཡོན་ཏན་རྣམས་བྱེད་དོ།།^[12]

བཟོད་པས་མཛེས་ཤིང་སྐྱེ་བོ་དམ་པ་ལ། །ལངས་དང་ལྷགས་ད་ལྷགས་མིན་ཤེས་པ་ལ།།

མ་བསམ་པར་འགྱུར་ཞིང་དེ་ཡི་འོག་ཏུ་ནི། །ལྷ་མིའི་སྐྱེ་དང་སྲིག་པ་ཟད་པར་འགྱུར།།^[13]

གལ་ཏེ་མི་བཟོད་པའི་སྐྱོན་དེ་དག་ཡིན་ན། དེ་དང་འགལ་བ་བཟོད་པའི་ཡོན་ཏན་གང་
 ཡིན་ཞེ་ན། བཟོད་པ་བསྐོ་མས་པས་ནི་སྣང་བཤད་ཟིན་པའི་ཁོང་ཁྱོད་དང་འགལ་བའི་ཡོན་ཏན་
 རྣམས་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་བཟོད་པ་བསྐོ་མས་པས་གཟུགས་མངོས་པ་ཐོབ་ཅིང་། སྐྱེ་བོ་དམ་པ་རྣམས་ལ་
 བངས་ཤིང་གཅེས་པ་དང་། ལུགས་ཏེ་རིགས་པ་དང་ལུགས་མིན་པ་མི་རིགས་པ་ཤེས་པ་ལ་མཁས་
 པར་འགྱུར་ཞིང་། ཤི་བ་དེ་ཡི་འོག་ཏུ་ནི་ལྟ་དང་མིའི་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དང་། ཁོང་ཁྱོད་བ་སོགས་ཀྱིས་
 བསགས་པའི་སྲིག་པ་ཟབ་པར་འགྱུར་བ་རྣམས་བསམས་ལ་བཟོད་པའི་སྐྱོབས་བསྐྱེད་དོ།།

གཉེས་པ་(དོན་བསྐྱེད་ཏེ་བཟོད་པ་བསྐྱེད་པར་གདམས་པ་)ནི།

སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་ནི་རྒྱལ་སྐྱེས་ཀྱིས། །ཁོ་དང་བཟོད་པའི་སྐྱོན་ཡོན་རིག་བྱས་ཏེ།

མི་བཟོད་སྐྱངས་ནས་འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཡིས། །བསྐྱེད་པའི་བཟོད་པ་རྟག་ཏུ་སྐྱེ་བ་བསྐྱེད་བྱ།།[༧]

སྣང་བཤད་པ་དེ་ལྟར་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་ཁོས་པའི་སྐྱོན་ཉེས་དམིགས་དང་། རྒྱལ་སྐྱེས་རྣམས་
 ཀྱིས་བཟོད་པའི་ཕན་ཡོན་རིག་པར་བྱས་ཏེ། མི་བཟོད་པ་སྐྱངས་ནས། འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཡིས་
 བསྐྱེད་པའི་བཟོད་པ་རྟག་ཏུ་སྐྱེ་བམས་ཅད་ཏུ་བསྐྱེན་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་(བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་དབྱེ་བ་)ནི།

རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་རྒྱལ་བྱིས་བསྐོས་ཀྱང་། །གསུམ་དམིགས་ཡོད་ན་དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའོ།།

དམིགས་པ་མེད་ན་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །འཛིག་རྟེན་འདས་པའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ཅེས་བསྟན།།[༡༠]

བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་ལ་འཛིག་རྟེན་ལས་མ་འདས་པ་དང་། འདས་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་
 པ་ནི། རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞེས་པའི་རྐང་པ་བཞིས་སྐྱོན་ཏེ། སྣང་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་རུས་སོ།།

བཞི་པ་(ས་འདིར་འཕྱུང་བའི་དག་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་བསྐྱེད་པ་)ནི།

ས་དེར་རྒྱལ་སྐྱེས་བསམ་གཏན་མཛོན་ཤེས་དང་། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྣང་ཡོངས་སུ་ཟབ་པར་འགྱུར།།

དེས་ཀྱང་རྟག་ཏུ་འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་ནི། །འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་འཛོམས་པར་རུས་པར་འགྱུར།།[༡༡]

ས་གསུམ་པ་དེར་རྒྱལ་སྐུལ་དེ་ལ་བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་དག་པ་དེ་བཞིན་དུ། བསམ་གཏན་
 དང་པོ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་། དེས་མཚོན་ནས་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་དང་། རྣམས་ཤེས་མཐའ་
 ཡས་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། སྲིད་ཅེ་སྟེ་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་བཞི་དང་།
 བུམས་པ་དང་སྟོང་རྗེ་དང་དགའ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་ཉེ་ཚད་མེད་པ་བཞི་དང་། རྩུ་འབྲུ་ལ་དང་།
 ལྷའི་རྣ་བ་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དང་། རྣོན་གྱི་གནས་དྲན་པ་དང་། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་པར་
 ཤེས་པ་ལྷ་དག་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་པོ། །བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པ་འདི་དག་ལ་འཇུག་ལྡང་
 བྱེད་ཀྱང་། བྱང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་ལོངས་སུ་ཤོགས་པར་འགྱུར་བ་མཐོང་བ་དེར་ཆེད་དུ་བསམས་ཏེ། སྟོན་
 ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་ཡི། འཛིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པ་དེ་དག་གི་དབང་གིས་
 མི་སྐྱེའོ། །འདི་ནི་ས་དང་པོ་ནས་ཀྱང་འཐོབ་མོད་ཀྱང་། ས་འདིར་ལྷག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་
 རྣམ་རྣམས་ལས་ཆེས་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་འཐོབ་པས། དེའི་དབང་གིས་སྐྱེ་འཇུག་པའི་དོགས་པ་ཆེ་
 བས་སྟོས་སོ། །ས་འདིར་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་ཟད་པར་འགྱུར་བ་འཐོབ་པོ། །དང་གི་སྐྱེ་ནི་ཀྱང་
 གི་དོན་ཉེ་མ་སྟོས་པ་གཉི་ལྷག་ཟད་པ་ཡང་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་པོ། །ཟད་པའི་དོན་ནི་གཏན་ཟད་པ་མིན་ཏེ།
 མདོ་ཉིད་ལས། འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་སྟེད་པ་དང་མ་རིག་པའི་འཆིང་བ་བཞི་ཐམས་ཅད་
 བསྐྱབས་པར་གསུངས་པས་སོ།¹⁴ །དེ་དག་གི་དོན་ནི་བྱང་མའི་དགོངས་པ་ལྟར་ན། འཛིག་རྟེན་པའི་
 བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་མཐུས། འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་
 མེད་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་པའི་མངོན་གྱུར་སྤངས་པའོ། །དེས་ན་བསྐྱབས་པ་
 ཞེས་གསུངས་པར་མངོན་ནོ། །འཆིང་བ་ཡང་མངོན་པ་ནས་བཤད་པར་མངོན་ནོ། །

འདིར་མདོ་ལས། དེའི་ལྷ་བར་གྱུར་པའི་འཆིང་བ་རྣམས་ནི་སྤྲོ་ནས་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ།¹⁵ །
 ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཁ་ཅིག་ལྷ་བ་ཐ་མ་གསུམ་མཐོང་ལམ་དུ་སྤངས་པ་ལ་འཆད་མོད་ཀྱང་། ལྷ་བ་
 ཀྱུན་བརྟགས་ལྡས་དང་པོར་སྤངས་པ་ལ་བྱའོ། །བྱང་ས་ལས་ནི་དེ་ནི་ཐོག་མ་མོས་པས་སྐྱོད་པའི་ས་
 ཉིད་ནས་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མོས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བར་གྱུར་པའི་འཆིང་བ་རྣམས་སྤངས་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །དེའི་འོག་ཏུ་མདོ་ལས། ལོག་པའི་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་
 གཉི་ལྷག །བསྐྱལ་བ་ཐག་བྲིག་འབྲུམ་ཐག་དུ་མར་འགྲིབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། ས་འདིར་སྐྱོང་བར་
 གསུངས་པ་ནི་¹⁶ ས་བོན་སྐྱོང་བ་ལ་དགོངས་ལ། དེ་ཡང་སྟོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་ལྷན་སྐྱེས་ཆེ་

འབྲིང་དུག་ས་གཉིས་པ་ནས། བདུན་པའི་བར་གྱིས་སྤོང་བའི་ས་འདིའི་སྤང་བྱ་ལ་དགོངས་སོ། །
 འགེལ་པ་མཛད་པས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བརྟུགས་ས་དང་པོ་ནས་དང་། ལྷན་སྐྱེས་ས་གཉིས་པ་ནས་སྤོང་
 བ་གསལ་བར་མ་གསུངས་ཀྱང་། ས་བརྒྱད་པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་
 ཟད་པ་མེད་པ་དང་། བདེན་འཛིན་ཉོན་མོངས་སུ་འཛོག་པ་དང་། བདེན་འཛིན་མ་ཟད་བར་དུ་འཛིག་
 ལྷ་མི་འཛད་པ་དང་། ས་དང་པོར་ཀྱེན་སྤོང་གསུམ་སྤངས་པ་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་བཤད་པས།
 སྤྱིར་ཉོན་མོངས་ལ་གཉིས་སུ་འབྲེད་པ་དང་། ལྷན་པར་དུ་འཛིག་ལྷ་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེད་གོས་པར་གྱེན་
 ཏུ་གསལ་ལོ། །བདེན་འཛིན་ཉོན་མོངས་སུ་འཛོག་པའི་ལྷགས་འདི་ལ། ཉོན་མོངས་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་
 གྱིས་སྤོང་བ་ན། བདེན་འཛིན་རེའི་ས་བོན་སྤོང་དགོས་པས་ས་བོན་དེ་ལས་གཞན་པའི་གཉིས་སྤོང་
 འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་ཤེས་སྤྱིབ་ཏུ་བཞག་པའི་ཕྱོགས་རེ་ཡང་གཏན་ཟད་མི་རུས་པས། ཉོན་མོངས་
 ཐམས་ཅད་མ་ཟད་བར་དུ་ཤེས་སྤྱིབ་མི་སྤོང་བའི་ཕྱིར། ཤེས་སྤྱིབ་འདི་དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་
 སྤོང་ངོ། །ས་གསུམ་པ་དེ་ལ་གནས་པ་ནི། སལ་ཆེར་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཏྲག་ཏུ་
 འཛིག་རྟེན་པ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ནི། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་འཛོམས་པར་རུས་པ་
 ལ་མཁའས་པར་འགྱུར་ཞིང་། གཙོ་བོར་གྱུར་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་འདོད་པའི་འདམ་ནས་འདོན་པ་
 ལ་མཁའས་པ་ཡིན་ནོ། །ཀྱང་གི་སྐྱ་འི་ནག་ཚེའི་འགྱུར་ལས། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱང་རྟག་ཏུ་སྤོང་
 ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར་བདེའོ། །

གསུམ་པ་(ཕར་ཕྱིན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ལྷན་པར་གྱི་ཚེས)ནི། ད་ནི་ཕར་ཕྱིན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་རྟེན་གྱི་
 ལྷན་པར་དང་། ཚོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། འབྲས་བུ་གང་འབྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་གསལ་བར་སྟོན་པ་ནི།

སྤྱིན་སོགས་ཚོས་གསུམ་དེ་དག་པལ་མོ་ཆེ། །བདེ་བར་གཤེགས་པས་ཁྱིམ་པ་རྣམས་ལ་བསྐྱབས། །
 བསོད་ནམས་ཞེས་བྱའི་ཚོགས་ཀྱང་དེ་དག་ཉིད། །སངས་རྒྱལ་གཞུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྐྱུ་ཡི་རྒྱ། [19]

བྱང་སེམས་ཁྱིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་གཉིས་སྤྱིན་སོགས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་མོད་ཀྱང་། རྒྱབ་དཀའ་
 སྐྱུ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི། བྱང་སེམས་ཁྱིམ་པ་རྣམས་ལ་ནི་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་གསུམ་པོ་དེ་དག་
 རྒྱབ་པར་སྐྱབས། བདེ་བར་གཤེགས་པས་དེ་གསུམ་རྟེན་དེ་ལ་བསྐྱབས་སོ། །ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་
 བས་བསོད་ནམས་ཞེས་བྱ་བའི་ཚོགས་ཀྱང་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་དོ། །ཚོགས་དེ་ནི་སངས་རྒྱལ་གྱི་

གཟུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཡི་རྒྱ་སྟེ་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་།
 དེར་ནི་སྤྱིན་དང་རྩལ་བྱིས་ས་དང་། །བཟོད་པའི་ཚོས་ནི་བྱད་པར་དུ། །ཁྱིམ་པ་ལ་བཤད་སྟིང་རྗེ་ཡི། །
 སྟིང་པོ་ཅན་དེ་བརྟན་གོ་མས་མཛོད།¹⁴ །ཅེས་སོ། །བྱང་སེམས་ཁྱིམ་པ་ལ་ཚོས་གསུམ་བསྐྱབས་སྐྱེ་
 བའི་སྤྱིན་པ་ནི། །ཟང་ཟིང་དང་མི་འཛིགས་པ་དང་། །རྩལ་བྱིས་ས་ནི་ཁྱིམ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་དང་། །བཟོད་
 པ་ནི་ཚོས་ལ་ངས་སེམས་གཙོ་ཆའོ། །བྱང་སེམས་རབ་བྱུང་རྣམས་ལ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་དང་བསམ་
 གཏན་དང་ཤེས་རབ་བསྐྱབས་སྐྱེ། དེ་གཉིས་ལ་ལྷག་མ་གཞན་མེད་པ་ནི་མིན་ནོ། །ཡོ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་
 བྱི་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་གཙོ་བོར་ཚོས་སྐྱེ་ཡི་རྒྱ་དང་། །བརྩོན་འགྲུས་ནི་
 ཚོགས་གཉིས་ཀའི་རྒྱའོ། །

བཞི་པ་(སའི་ཡོན་ཏན་བཟོད་པའི་སྐྱོན་ནས་མཚུགས་ལྟ་བུ་)ནི།

རྩལ་བའི་སྤྱིས་པོ་ཉི་མ་ལ་གནས་འོད་བྱེད་འདི། །རག་གཏོགས་སྐྱེ་རྣམས་དང་པོ་ཡང་དག་བསལ་བྱས་ནས།
 འགོ་བའི་སྐྱེ་བ་རྣམ་པར་འཛོམས་པར་མངོན་པར་འདོད། །ས་འདིར་ཤིན་ཏུ་རྩོད་བར་གྱུར་ཀྱང་ཁོ་མི་འགྱུར།།[13]

ས་འོད་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྩལ་བའི་སྤྱིས་པོ་ཉི་མ་ལ་གནས་པ་འདི་ནི། །རང་གི་རྒྱ་དུ་
 གཏོགས་པའི་མི་ཤེས་པའི་སྤྱན་པ། དོན་དམ་པའི་ས་འདི་འབྱུང་བའི་གོགས་སུ་གྱུར་བ་རྣམས། ས་དེ་
 དང་པོ་སྐྱེ་བ་ཞེན་པའི་སྐྱབས་སུ་ཡང་དག་པར་གསལ་བར་བྱས་ནས། །རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་གཞན་ལ་ཉེ་
 བར་བསྟན་པ་ལས་འགོ་བ་གཞན་རྣམས་ཀྱི། །ས་གསུམ་པའི་གོགས་བྱེད་པའི་སྤྱན་པ་རྣམ་པར་
 འཛོམས་པར་མངོན་པར་འདོད་དོ། །བྱང་སེམས་དེ་ནི་ས་གསུམ་པ་འདིར་ཉེས་པའི་སྤྱན་པ་ཡོན་ཏན་
 འཛོམས་པར་བྱེད་པ་བཙོན་པས། །ཉི་མ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་རྩོད་བར་གྱུར་ཀྱང་སྐྱོན་ལྡན་གྱི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཁོ་བར་མི་
 འགྱུར་ཏེ། །བཟོད་པ་ལ་ཚོས་ལྷག་པར་གོ་མས་པའི་ཕྱིར་དང་། །སྟིང་རྗེས་རྒྱུད་སྐྱེ་བར་བྱས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ལས། དོན་དམ་པའི་
 སེམས་བསྐྱེད་པ་གསུམ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། ། །

སེམས་བསྐྱེད་བཞི་པ།

༡ བཞི་པ་ས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ས་འདིར་བརྩོན་འགྲུས་ལྷག་པར་
བསྟན་པ། སའི་ངེས་པའི་ཚོག་བསྟན་པ། སྤངས་པའི་བྱུང་པར་བསྟན་པའོ། །དར་བོ་ནི།

ཡོན་ཏན་མ་ལུས་བརྩོན་འགྲུས་རྗེས་འགོ་ཞིང་། །བསོད་ནམས་སློ་གོས་ཚོགས་ནི་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ།
བརྩོན་འགྲུས་གང་དུ་འབར་བར་གྱུར་པ་ཡི། །ས་དེ་བཞི་པ་འོད་ནི་འཕྲོ་བའོ།།༡།

དེ་ནི་ས་འདིར་པར་ཕྱིན་དང་པོ་གསུམ་ལས། བརྩོན་འགྲུས་ལྷག་ཅིང་ལྷག་མ་དུག་ལས།
དམན་པར་བསྟན་པ་ནི། དགོ་བ་ལ་མི་སློ་བ་ལ་ནི་སྤྱིན་སོགས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འཇག་པ་མེད་
པས། ཡོན་ཏན་གང་ཡང་འབྱུང་བ་མེད་ལ། སྤར་བཤད་པའི་སྤྱིན་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསགས་
པའམ། སོག་པ་ལ་སློ་བ་དང་ལྡན་པ་ལ་ནི། ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་འཕེལ་བ་དང་། མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་
འགྱུར་བས། ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ཞིང་། བསོད་ནམས་དང་སློ་གོས་
ཉེ་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་གཉིས་ཀྱི་རྒྱའོ། །དེ་འདྲ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ས་གང་དུ་ལྷག་པར་འབར་བ་
འཆད་པར་གྱུར་པ་དེ་ནི། ས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ས་གསུམ་པར་ལྷག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་
བསྐྱེད་པ་ས་དང་པོ་གཉིས་ལས། ཆེས་ལུལ་དུ་བྱུང་བ་ཐོབ་པས་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་གིན་ཏུ་སྤྱངས་པ།
ལེ་ལོ་གཏན་ནས་སེལ་བར་བྱེད་པ་བྱུང་པར་ཅན་ས་འདིར་ཐོབ་པའི་བྱིར་ན། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕར་
ཕྱིན་ལྷག་པའོ།།

གཉིས་པ་(སའི་ངེས་པའི་ཚོག་བསྟན་པ་)ནི།

དེར་ནི་བདེར་གཤེགས་སྐྱེས་ལ་རྫོགས་པ་ཡི། །བྱང་རྒྱུ་ཕྱོགས་ལྷག་བསྐྱོམས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི།
སྤར་བ་ཟངས་ཀྱི་འོད་པས་ལྷག་འཇུ་ཞིང་།།

ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ས་འདི་ལ་འོད་འཕྲོ་བ་ཞེས་བརྗོད་ཅེ་ན། ས་བཞི་པ་དེར་ནི་བདེ་བར་
གཤེགས་པའི་སྐྱེས་པོ་ལ། རྫོགས་པ་ཡི་བྱང་རྒྱུ་བྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་སོ་བདུན། སྤར་ལས་ལྷག་པར་
བསྐྱོམས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ལེ་ཤེས་ཀྱི་སྤར་བ། ས་གསུམ་པར་བཤད་པའི་ཟངས་ཀྱི་འོད་དང་འདྲ་བ་

ལས་ལྷག་པ་འབྱུང་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེད་འོད་ལྷག་པ་འབྱུང་བས། བྱང་སེམས་
 ཀྱི་ས་དེ་ལ་འོད་འཕྲོ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རིན་ཚེན་འབྲེང་བ་ལས། བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་ཅན་ཞེས་བྱ། །ཡང་
 དག་ཡེ་ཤེས་འོད་འབྱུང་ཕྱིར། །བྱང་རྒྱུ་བ་ཕྱོགས་མཐུན་མ་ལུས་པ། །བྱུང་པར་དུ་ནི་བསྐྱོ་མས་པའི་
 ཕྱིར། །དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པས་ན། །རབ་འཐབ་བྲལ་གནས་ལྷ་རྒྱལ་འགྲུར། །འཛིག་ཚོགས་ལྷ་བ་
 རབ་འབྱུང་བ། །ཀྱུན་ནས་འཛོམས་བྱེད་མཁས་པ་ཡིན།¹⁶⁰ ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་འཇུག་པར་ཡང་
 བཀོད་པའོ།།

བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ནི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལ་སོགས་པ་ལམ་སྟེ་ཚན་བདུན་འོ། །དྲན་པ་
 ཉེར་གཞག་བཞི་ནི། །ལུས་དང་ཚོར་བ་དང་སེམས་དང་ཚོས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གོ། །ཡང་དག་པར་སྦྲོང་
 བ་བཞི་ནི་དགེ་པའི་ཚོས་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པ་དང་། སྐྱེས་པ་རྣམས་སྐྱེལ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་མ་སྐྱེས་པ་
 མི་སྐྱེད་པ་དང་། སྐྱེས་པ་ཡང་དག་པར་སྦྲོང་བའོ། །རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་ལ་བཞི་ནི། འདུན་བདེད། བརྩོན་
 འགྲུས་དང་། སེམས་དང་དཔྱོད་པའི་ཉིང་འཛིན་གྱི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་ལ་འོ། །དབང་པོ་ལྟ་ནི། དད་
 པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་དང་། དྲན་པ་དང་ཉིང་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོའོ། །སྟོབས་ལྟ་ནི།
 དད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོབས་སོ། །བྱང་རྒྱུ་བ་གྱི་ཡན་ལག་བདུན་ནི། དྲན་པ་དང་ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་
 འབྱེད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་དགའ་བ་དང་། སིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་ཉིང་འཛིན་དང་། བཏང་
 བསྐྱོ་མས་ཡང་དག་བྱང་རྒྱུ་བ་གྱི་ཡན་ལག་སྟེ་ཡང་དག་མན་ཚད་ལྡུ་མ་དུག་གི་མཐར་ཡང་སྦྱར་རོ། །
 འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ནི། ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་དང་རྟོག་པ་དང་། དག་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་
 དང་། འཚོ་བ་དང་རྩོལ་བ་དང་། དྲན་པ་དང་ཉིང་འཛིན་ཡང་དག་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་གོ། །
 ཡང་དག་པའི་ཞེས་པ་རྟོག་པ་མན་ཚད་ལ་སྦྱར་ཞིང་། ཡང་དག་པའི་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་
 ཅེས་པ་སྟེ་མ་བདུན་གྱི་མཐར་ཡང་སྦྱར་རོ། །དེ་ལ་ས་དང་པོ་ནི་བསྐྱུ་བ་པའི་རྟེན་དང་། བསྐྱུ་བ་པའི་རོ་
 པོ་ལ་གཉེས་པར་ལྷག་པའི་རྒྱལ་བུ་བྱིས་པ་དང་། གསུམ་པར་ལྷག་པའི་སེམས་ཀྱི་བསྐྱུ་བ་པ་དང་། བཞི་
 པ་ནས་དུག་པའི་བར་གསུམ་ལ་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱུ་བ་པ་གསུམ་འཛོག་པ་ལ། ས་འདིར་བྱང་
 ཕྱོགས་སོ་བདུན་རགས་པ་དང་ཕྱ་བ་ལ་ཚེས་མཁས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱུ་བ་པ་ཅན་དུ་འགྲུར་རོ།།

གསུམ་པ་(སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་བརྟན་པ་)ནི།

རང་རྒྱལ་བ་དང་འབྲེལ་ཡོངས་སུ་ཟད།།[༡]

རང་སྤྱི་སྲ་བའི་འཛིག་ལྟའི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་འབྲེལ་བ་སྤྱི་དེ་སྡོམ་རྒྱ་འགོ་བའི་བདག་
དང་། སེམས་ཅན་སོགས་རང་རྒྱ་བའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་རགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་དང་
བདག་གི་བར་འཛིན་པ་དང་། ཡུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་
རྣམས་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར་རོ། །ཟད་པའི་དོན་ཡང་ས་དེའི་སྤང་བྱར་གྱུར་བའི་བདག་འཛིན་
གཉིས་ཀྱི་ས་བོན་སྤངས་པ་ཡིན་གྱི། ཐམས་ཅད་ཟད་པ་མིན་ནོ། །མདོས་ཀྱང་འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་ཡོད་
པར་བརྟན་ནོ།།^{༡༩༩}

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དགོངས་པ་རབ་རྒྱ་གསལ་བ་ལས། དོན་དམ་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་པ་བཞི་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། །།

སེམས་བསྐྱེད་ལྷ་སྐྱེས་དཀའ་བ།

། ལྷ་པ་ས་ལྷ་པ་སྐྱེད་དཀའ་བ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ས་ལྷ་པའི་ངེས་པའི་ཚེ་ག་
བཤད་པ། བསམ་གཏན་ལྷ་ག་ཅིང་བདེན་པ་ལ་མཁས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

བདག་ཉིད་ཆེད་བདུད་རྣམས་ཀུན་གྱིས་ཀྱང་། སྐྱེད་དཀའི་ས་ལ་ཕམ་པར་རུས་མ་ཡིན།།

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ས་ལྷ་པ་སྐྱེད་དཀའ་བ་ལ་གནས་པ་དེ་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་
ཅད་ན་གནས་པའི་ལྷ་འེ་བུའི་བདུད་རྣམས་ཀུན་གྱིས་ཀྱང་ཕམ་པར་བྱ་བར་རུས་པ་མ་ཡིན་ན། དེ་དག་
ལས་གཞན་པའི་བདུད་ཀྱི་བཀའ་ཉན་པ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གྱིས་ལྷ་ཅི་སྟོན། དེའི་ཕྱིར་ས་
འདིའི་མིང་སྐྱེད་དཀའ་བ་ཞེས་བྱའོ། །རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། ལྷ་པ་ཤིན་ཏུ་སྐྱེད་དཀའ་
བདུད། །ཀུན་གྱིས་ཤིན་ཏུ་བྱབ་དཀའི་ཕྱིར། །འཕགས་པའི་བདེན་སོགས་སྤྲོ་མོའི་དོན། །ཤེས་ལ་
མཁས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། །དེ་ལྷི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པས་ན། །དགའ་ལྡན་གནས་གྱི་ལྷ་རྒྱལ་འགྱུར། །ལྷ་
རྟེན་གསུང་བའི་ཕྱིར། །ཉེན་མོངས་ལྷ་གནས་སྟོན་བྱེད་པ།^{༡༩} །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་(བསམ་གཏན་ལྷ་ག་ཅིང་བདེན་པ་ལ་མཁས་པར་བསྟན་པ་)ནི།

བསམ་གཏན་ལྷ་ག་ཅིང་སྟོ་བཟང་བདེན་རང་བཞིན། །ཞེས་མོ་རྟོགས་ལའང་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་འཕྲོབ།།^{༢༠}

ས་ལྷ་པ་འདིར་ཕར་ཕྱིན་བར་ལུ་འི་ནང་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན་ཉིད་ཆེས་ལྷག་པར་
འགྱུར་རོ། །དེ་ལྷར་བསྟན་པ་ན་སྤྱིན་པ་ནས་བཙོན་འགྲུས་གྱི་ཕར་ཕྱིན་བཞི་ལྷག་པར་གྱུར་པ། ལྷོན་
ཉིད་ནས་ཐོབ་ཐེན་པར་ཤེས་པས། ལྷག་མ་དུག་གི་ནང་ནས་ཞེས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་བསམ་
གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་མི་མཐུན་ལྷོགས་རྣམ་གཡིང་སོགས་གྱི་ཉེས་པས་གཏན་མི་རྗེ་བ་འདིར་ཐོབ་པ་
འདྲ་བ། ཤེས་རབ་གྱི་ཕར་ཕྱིན་སོགས་ལ་འདིར་མེད་པའོ། །བསམ་གཏན་ལྷག་པར་མ་ཟང་སྟོ་བཟང་
སྟེ་འཕགས་པའི་བདེན་པའི་རང་བཞིན་ཉེ་རང་གི་དོ་བོ་ཤེས་པ་ཞིབ་མོས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་དགོས་པ་སྤྲོ་མོ་
རྟོགས་པ་ལའང་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་འཕྲོབ་པས། འདིར་བདེན་པ་རགས་པ་དང་ཕྱ་བ་ལ་མཁས་
པའི་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །འདིར་ས་ལྷ་པ་བདེས་སྐྱེས་ཀུན་དང་།

འགོག་ལམ་གྱི་བདེན་པ་བཞི་ལ་མཁས་པ་དང་། དེ་ནས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་
 མཁས་པ་གཉིས་སོ་སོར་གསུངས་པ་ལ།¹⁶⁹ ཡབ་སྲས་མཇལ་བ་དང་།¹⁷⁰ དབུ་མ་ལས་ཀུན་རྫོབ་
 དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པར་གསུངས་པས། བདེན་གཉིས་ལས་ཐ་དང་པར་བདེན་
 བཞི་གལ་ཡོད། ཅེས་པའི་ལན་དུ། བདེན་པ་གཉིས་སུ་མ་འདྲུས་པའི་བདེན་པ་མེད་མོད་ཀྱང་། སྤང་
 བྱ་ཀུན་ཉོན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་ཀུན་འབྱུང་རྒྱ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེད་འབྲས་བུ་དང་། སྤང་བྱ་རྣམ་བུ་དག་གི་ཕྱོགས་
 ལ་ལམ་བདེན་རྒྱ་དང་། འགོག་བདེན་འབྲས་བུར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བདེན་བཞི་བཤད་པ་དང་། དེ་ལ་
 ཡང་སྤྱུག་ཀུན་དང་ལམ་བདེན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་
 འགྲེལ་བ་ལས་བཤད་དོ།¹⁷¹ །རིགས་པ་དུ་གཙུ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་། ལྷང་འདས་དོན་དམ་
 བདེན་པ་དང་། བདེན་པ་གཞན་གསུམ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས་ཏེ་¹⁷² ལྷང་འདས་ནི་འགོག་
 བདེན་ནོ།།

གཞན་ཡང་རིགས་པ་དུ་གཙུ་པའི་འགྲེལ་བ་པར་འགོག་བདེན་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་སྟོན་
 པས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ལ། དངོས་པོར་སྤྱོད་པ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དངོས་པོ་རང་མཚན་གྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་
 འདོད་པ་ལ་དེ་མི་རུང་བ་དང་། རང་ལུགས་ལ་འགོག་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་མཉམ་གཞག་ཟེན་
 མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱིས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་སྤྲིང་ནས་བསྐྱབས་པས། འགོག་བདེན་ཀུན་
 རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ན་རྣམ་གཞག་དེ་དག་གཏན་མི་རུང་ཞིང་། ལྷང་འདས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཚེ་
 ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པར་འབད་པ་དུ་མས་བསྐྱབས་པས་ན། འགོག་
 བདེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་སྤྱོད་པ་ཞི། མཐའ་མ་ཚོད་པའོ། །གཞི་འགའ་ཞིག་གི་སྤྲིང་དུ་དགག་བྱ་བདེན་
 པ་བཅད་པ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པར་བྱེད་ཀྱང་། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཚད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགག་
 བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པས་མ་བྱུང་སྟེ། ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། གང་ཞིག་ཀུན་ཏུ་མ་ཤེས་ན།
 །སྲིད་པ་གསུམ་དུ་རྣམ་འཁོར་ལ། །སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ངེས་གནས་པའི། །ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་བྱུག་
 འཚལ་འདུད། །གང་ཞིག་འཁོར་པའི་རྒྱར་རྒྱར་བ། །དེ་ཉིད་སྤྱང་བ་བྱས་པ་ལས། །དག་པ་དེ་ཉིད་ལྷ་
 རན་འདས། །ཚོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡང་དེ་ཉིད་དོ།¹⁷³ །ཞེས་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་མ་དང་བཅས་པའི་དྲི་མ་སྤྱངས་པ་ན།
 ལྷང་འདས་དང་ཚོས་ཀྱི་སྤྱོད་གསུངས་པ་ལྟར། དག་པའི་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་དགག་བྱ་དྲི་མར་གསུངས་པ་དུ་
 མ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚོས་ཉིད་དྲི་བལ་དུ་སོང་བ་མི་སྲིད་ན། རལ་བ་འབྲས་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་

ལྷིང་དང་། སྤིང་ན་དེའི་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པའི་ལྷིང་རོ། །དཔེར་ན་རི་བོང་གི་རྩ་མེད་པའི་
 དགག་བྱ་རི་བོང་གི་རྩ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྤིང་གྱང་། དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པའི་བུ་མ་པ་བཀག་པའི་
 བུ་མ་མེད་རི་བོང་གི་རྩ་མེད་དུ་འཛོག་ཅུས་པ་བཞིན་ནོ། །དག་མ་དག་གི་ཚོས་ཅན་སྤྱི་ལ་བྱུང་པའི་ཚོས་
 ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནི། བདག་གཉིས་བཀག་པ་ལྟ་བུ་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྤིང་པ་ཙམ་བཀག་
 པ་ལ་བྱེད་གྱང་། ཚོས་ཅན་རིམ་གྱིས་དྲི་མས་ཇི་དག་ཏུ་སོང་བ་ན་དེའི་ཚོས་ཉིད་གྱང་དྲི་མས་ཇི་དག་ཏུ་
 འགོ་བས། ཚོས་ཅན་བྱེད་པར་ཅན་ལ་ནི་ཚོས་ཉིད་གྱང་དག་པ་ཚོགས་གཅིག་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོག་གི་
 རང་རང་གི་སྐབས་ཀྱི་སྤོ་བྱ་དྲི་མས་གྱང་དག་པ་རེ་དགོས་ལ་དེ་ཉིད་ལ་འགོག་བདེན་ཟེར་བ་ཡིན་
 བོ། །ས་བཅུ་པ་ལས་ས་འདིར་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་མཁའ་པ་སོགས་ཀྱི་བདེན་པའི་མིང་
 འདོགས་མང་དུ་བྱུང་ཡང་།^{༡༩} དེ་དག་གྱང་བདེན་པ་གཉིས་སུ་མི་འདུ་བ་མིན་ནོ།།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ལས། དོན་དམ་པའི་
 སེམས་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། ||

སེམས་བསྐྱེད་དུག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ།

སའི་ངེས་ཚིག་དང་ཤེར་ཕྱིན་ལྷག་པར་བསྟན་པ་སོགས།

། གཉིས་པ་(ས་དུག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་བཤད་པ་)ལ་བཞི། སའི་ངེས་ཚིག་དང་ཤེར་ཕྱིན་ལྷག་པར་བསྟན་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་བསྟན་པ། ཟབ་མོ་རྟེན་འབྱུང་ག་ཟེགས་པའི་དེ་ལོ་ན་ཉིད་བཤད་པ། སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྐོ་ནས་མཚུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་མཉམ་བཞག་སེམས་གནས་ཏེ། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཚོས་ལ་མངོན་ཕྱོགས་གིང་།།

འདིར་རྟེན་འབྱུང་བའི་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་དེས། །ཤེས་རབ་གནས་པས་འགོག་པ་ཐབ་པར་འགྱུར།།[༧]

ས་ལྷ་པར་བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཐོབ་པས། ས་དུག་པ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་སྐྱེ་གྱུར་པར་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སེམས་སྤུལ་དུ་གྱུང་བ་ལ་གནས་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་གྱི་ཟབ་མོའི་དེ་ལོ་ན་ཉིད་མཐོང་བའི་བྱང་སེམས་ས་དུག་པ་ལ་གནས་པས་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ལྷག་པ་སྤུལ་དུ་གྱུང་བ་ལ་གནས་པས་འགོག་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི། དེའི་སྐྱོ་རོལ་ས་ལྷ་པ་སོགས་སུ་ནི་འགོག་པ་ཐོབ་པ་མིན་ཏེ། ཤེར་ཕྱིན་སྤུལ་དུ་གྱུར་བའི་ལྷག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱིན་སོགས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ལྷ་སྤུལ་དུ་གྱུང་བ་ཙམ་གྱིས་ནི་འགོག་པ་ཐོབ་པར་མི་ལུས་སོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ལྷག་པའི་སྐོ་ནས་གཟུགས་བརྟན་དང་འདྲ་བའི་ཚོས་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་ལྷ་པར་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་འཐོབ་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར། ས་འདི་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱ་མཚན་གཉིས་པའི་དོན་ནི་འགྲེལ་བཤད་ལས། ཤེས་བ་དང་ཤེས་བྱ་མི་དམིགས་པའི་ལམ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ལ་འཚད་མོད་ཀྱང་།¹¹⁹⁶ ས་ལྷ་པར་ལམ་བདེན་པ་དམིགས་པ་ནི་བདེན་བཞིའི་ཐ་མ་སྐྱོས་པས་ན། དེར་བདེན་བཞི་རགས་པ་དང་ཐ་བ་ལ་མཁས་པ་འཐོབ་པས། ས་དུག་པར་བདེན་པ་བཞི་ལ་མཁས་པའི་ཤེས་རབ་རྫོགས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། རྒྱ་མཚན་དང་པོས་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ལྷགས་འབྱུང་དང་ལྷགས་ལྷོག་ལ་མཁས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་རྫོགས་པར་རྟོན་པས། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་དེ་གཉིས་རྫོགས་པའི་སྐོ་ནས། བདེན་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ས་འདིར་ཤེས་

རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་རྫོགས་པ་དང་། ཞི་གནས་རི་ཙམ་ཁྱད་ལྷགས་པ་ཙམ་གྱིས་ལྷག་མཐོང་དེ་
 ཙམ་དུ་ཁྱད་ལྷགས་པར་འགྱུར་ལ། ས་ལྡ་པར་བསམ་གཏན་གྱི་ཡར་ཕྱིན་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་ཐོབ་པས། དེ་
 ལ་བརྟེན་ནས་འདིར་ཤེར་ཕྱིན་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འགོག་པ་ལ་སྣོམས་པར་འཇུག་པ་
 ལུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འདི་ནས་འཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། དུག་པ་མངོན་སྟོགས་
 ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁངས་རྒྱས་ཚོས་ལ་མངོན་སྟོགས་ཕྱིར། ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་གོམས་པ་ཡིས། འགོག་
 བ་ཐོབ་པས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པས་ན། ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོ་རབ་འཇུག་འགྱུར། ཉན་
 ཐོས་རྣམས་གྱིས་མི་འཕྲོགས་པས། ལྷག་པའི་རྒྱལ་ཙམ་ཞི་བྱེད།^{༡༠༠} ཟེམ་གསུངས་ཏེ་རབ་འཇུག་
 བྱི་འཇུག་དགའོ།

གཉིས་པ་(ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡར་ཕྱིན་གྱི་བཟོགས་པ་)ནི།

རི་ལྷར་ལོང་བའི་ཚོགས་ཀྱུན་བདེ་བླག་ཏུ། མིག་ལྡན་སྐྱེས་སུ་གཅིག་གིས་འདོད་པ་ཡི།

ལུམ་དུ་འབྲིང་བ་དེ་བཞིན་འདིར་ཡང་སྟོམ། མིག་ཉམས་ཡོན་ཏན་སྒངས་ཏེ་རྒྱལ་ཉིད་འགོ། ༡།

ཤེར་ཕྱིན་ལས་གཞན་པའི་སྤྱིན་སོགས་ཀྱི་ཚོགས་རྣམས། འབྲས་སུའི་སར་བགོད་པ་ཤེར་
 ཕྱིན་ལ་རག་ལས་པར་བརྟན་པའི་སྤྱིར་བཤད་པ། རི་ལྷར་ཏེ་དཔེར་ན་སྐྱེས་སུ་མིག་དང་ལྡན་པ་
 གཅིག་གིས། ལོང་བའི་ཚོགས་ཀྱུན་ཏེ་མཐའ་དག་འགོ་བར་འདོད་པ་ཡི་ལུམ་དུ་བདེ་བླག་ཏུ་འབྲིང་
 པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ལམ་གྱི་སྐྱབས་འདིར་ཡང་སྟོ་སྟེ་ཤེར་ཕྱིན་གྱིས་ཀྱང་། དེ་ཉིད་ལྷ་བའི་མིག་
 ཉམས་པའི་སྤྱིན་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་སྒངས་པ་སྟེ་ཡོངས་སུ་བརྒྱུང་སྟེ། རྒྱལ་བ་འབྲས་སུ་ཉིད་ཀྱི་
 གོ་འཕང་དུ་འགོ་སྟེ། ཤེར་ཕྱིན་ནི་ལམ་ཡང་དག་པ་དང་དེ་མིན་པ་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཐོང་
 བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕགས་པ་སྤྱད་པ་ལས་ཀྱང་། དམ་སྤེལ་ལོང་དམིགས་སུ་མེད་པ་བྱེ་བ་ལྷག་ཤིག་
 རྣམས། ལམ་ཡང་མི་ཤེས་གོང་ཁྱེད་འཇུག་པར་ག་ལ་འགྱུར། ཤེས་རབ་མེད་ན་མིག་མེད་པ་རོལ་
 ཕྱིན་ལྡ་འདི། །དམིགས་སུ་མེད་པས་བྱུང་རྒྱབ་རེག་པར་རུས་མ་ཡིན།^{༡༠༡} ཞེས་དང་། རྫོང་གཙོང་
 པ་ལས་ཀྱང་། དཔེར་ན་མིག་དང་ལྡན་པའི་མི་ཞིག་སྤྱན་པར་ལྷགས་ནས། ཅི་ཡང་མི་མཐོང་བ་བཞིན་
 དུ་གང་དངོས་པོར་ལྷང་བས་སྤྱིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བའི་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔེར་བལྟ་བར་བྱའོ། །རབ་
 འགྱུར་འདི་ལྷ་སྟེ་དཔེར་ན་རྣམ་ལངས་ཏེ་ཉི་མ་ཤར་ནས་མིག་དང་ལྡན་པའི་མིས་གཟུགས་རྣམ་པ་སྤྱི་

ཚོགས་དག་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་གང་དངོས་པོར་མ་ལྟར་བས། སྤྱིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བའི་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔར་བལྟ་བར་བྱའོ།^{༡༠༩} །ཞེས་གསུངས་ཏེ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ།

གསུམ་པ་(ཟབ་མོ་རྟེན་འབྲུང་གཟིགས་པའི་དེ་ཞོན་ཉིད་བཤད་པ་)ལ་ལྟ། ཟབ་མོའི་དོན་བཤད་པར་
དམ་བཅའ་བ། ཟབ་མོའི་དོན་བཤད་པའི་སྣོད་དོས་བཟུང་བ། དེ་ལ་བཤད་ན་ཡོན་ཏན་འབྱུང་རྒྱལ།
སྣོད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ལ་ཉན་པར་བསྐྱལ་བ། རྟེན་འབྲུང་གི་དེ་ཉིད་རི་ལྷར་བཤད་པའི་རྒྱལ་ལོ།

དང་པོ་ནི། ལྷར་ས་དུག་པ་བས་རྟེན་འབྲུང་མཐོང་བ་ན། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་འབྲུང་བའི་
དེ་ཞོན་ཉིད་མཐོང་བར་རི་ལྷར་འབྱུང་ཞེན། འདིའི་ལན་དུ་འགྲེལ་པར་དའི་རང་གི་དོ་བོ་ནི་མ་རིག་
པའི་ལིང་ཏོག་འབྲུག་པོས། སློའི་མིག་མ་ལུས་པར་གཡོགས་པའི་བདག་ཅག་གི་ཡུལ་དུ་མི་འགོ་ཡི།
དུག་པ་ལ་སོགས་པ་ས་གོང་མ་ལ་གནས་པའི་ཡུལ་དུ་འབྱུང་བས། ཞོ་བོ་ཅག་ལ་དྲི་བར་བྱ་བ་མིན་གྱི།
གང་དག་སྣོད་ཉིད་ལེགས་པར་མཐོང་བའི་མིག་སྣན་མ་རིག་པའི་ལིང་ཏོག་འཛོམས་པས་བསྐྱུས་པའི་
སློའི་སྐྱུན། མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་གྱི་ལིང་ཏོག་དང་བྲལ་བའི་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་སེམས་དེ་དག་
ཉིད་ལ་སྐྱེ་བར་བྱའོ།^{༡༠༩} །འདིས་ནི་དེ་ཞོན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་འདྲི་ན། དེ་རྣམས་ལ་
དྲིས་ཤིག་ཅེས་སྟོན་བས། མིག་སྣན་བསྐྱུས་པས་མིག་གསལ་དུ་འགོ་ཡི། མིག་འདོན་པ་མིན་པ་བཞིན་
དུ་སྣོད་ཉིད་མཐོང་བའི་མིག་སྣན་བསྐྱུས་པས། སློའི་མིག་གསལ་དུ་འགོ་བཡིན་གྱི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིག་
འདོན་པ་མིན་པར་ཤེས་ན། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་མེད་ཅེས་པའི་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་
བའང་པས་མི་གོས་སོ། །གལ་ཏེ་ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་ས་བརྩུ་བ་སོགས་ཀྱི་མདོ་རྣམས་ལས། ཤེར་ཕྱིན་
ལ་སྣོད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་རྟེན་འབྲུང་གི་དེ་ཉིད་མཐོང་བར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེའི་ཕྱིར་
ལུང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་གོང་ཅིག་ཅེན། ལུང་གི་དགོངས་པ་ངེས་པ་ཡང་དགའ་བའི་ཕྱིར་བདག་
ཅག་འདྲ་བས་ལུང་ལས་ཀྱང་དེ་ཞོན་ཉིད་བསྟན་བར་མི་ལུས་སོ། །རང་དབང་དུ་འཆད་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་གྱི། དེ་ཞོན་ཉིད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་གྱུར་བའི་སྐྱེས་སུས་བྱས་
ཤིང་། དེས་ལུང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཆད་པ་མཐོང་བ་ལས། ལུང་གི་དགོངས་པ་ངེས་ལུས་པར་སྟོན་
པ་ནི།

རི་ལྷ་རྩེ་ཡིས་ཆེས་ཟབ་ཆོས་རྟོགས་པ། །ལུང་དང་གཞན་ཡང་རིགས་པས་ཡིན་པས་ན།།

དེ་ལྷ་རྩེ་འཕགས་པ་སྐྱུ་རྒྱུ་བཀའ་ལྟར་ལྟགས་ལས། །རི་ལྷ་རྩེ་གནས་པའི་ལྟགས་བཞིན་བརྗོད་པར་བྱ།།[༡]

ས་དྲུག་པ་པ་དེ་ཡིས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་ཆོས་ཟབ་མོ་རི་ལྷ་རྩེ་རྟོགས་པ་དེ་ལྷ་རྩེ། འཕགས་པ་སྐྱུ་རྒྱུ་བཀའ་ལྟར་ལྟགས་ཆེ་མ་ལོག་པར་མཐུན་ནས། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལས་མདོ་སྡེ་ལུང་དང་། དེར་མ་ཟད་ལུང་ལས་གཞན་ཡང་རིགས་པ་དག་གིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ལོ་ན་ཉིད་ཆེས་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་པས་ན། དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་སྐྱུ་རྒྱུ་བཀའ་ལྟར་ལྟགས་ལས། དེ་ལོ་ན་ཉིད་རི་ལྷ་རྩེ་བསྟན་པ་དེ་ལོ་ན་ལྷ་རྩེ། ལྷ་རྩེ་ཞབས་ཀྱིས་སྐྱུ་རྒྱུ་བཀའ་ལྟར་བསྟན་པའི་ལྟགས་རི་ལྷ་རྩེ་གནས་པ་དེ་བཞིན་བརྗོད་པར་བྱའོ།།

ཅི་སྟེ་འཕགས་པ་སྐྱུ་ལ་ངེས་དོན་གྱི་ལུང་གི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངེས་པ་རི་ལྷ་རྩེ་ཡོད་ཅི་ན། ལུང་ལས་ཤེས་ཏེ་ལང་ཀར་གསལ་གསལ་བ་ལས། ལྷོ་ཕྱོགས་བེད་འེ་^{༡༧} ལུལ་དུ་ནི། །དག་སྒོང་དཔལ་ལྷན་ཆེར་གྲགས་པ། །དེ་མིང་སྐྱེ་ཞེས་བོད་པ་སྟེ། །ཡོད་དང་མེད་པའི་ཕྱོགས་འཛིག་པ། །ང་ཡི་ཐེག་པ་འཛིག་རྟེན་དུ། ལྷོ་མེད་ཐེག་ཆེན་རབ་བཤད་ནས། །རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་བསྐྱབས་ཏེ། །བདེ་བཅའ་དུ་དེ་འགོ་ལོ།^{༡༨} །ཞེས་ངེས་དོན་གྱི་ཐེག་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་སྐྱུ་རྒྱུ་བཀའ་ལྟར་ལས་པར་གསུངས་སོ། །འདི་ནི་གསེར་འོད་དམ་པ་ནས་བཤད་པ།^{༡༩} ལྷོན་པ་ཞལ་བཞུགས་དུས་ཀྱི་ལི་ཙ་ཕྱི་གཞོན་ལུ་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་ན་དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱིན་ཆེན་ལས། གཞོན་ལུ་འདི་ང་ལྷ་རྩེ་ལས་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལོན་པ་ན། སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བའི་དག་སྒོང་དུ་གྱུར་ནས་ངའི་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་བྱས་ཏེ། མཐའ་རབ་ཏུ་དང་བའི་འོད་ཅོན་བྱ་བའི་ཞིང་དུ། ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་འོད་ཅོན་བྱ་བའི་རྒྱལ་བར་འགྱུར་རོ།^{༢༠} །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ལ་ངེས་དོན་གྱི་ལུང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངེས་པ་ཡོད་པར་གྲུབ་པོ། །འཇམ་དཔལ་གྱི་རྩ་བའི་རྟོག་པ་ལས་ཀྱང་། འབྲུང་བའི་དུས་དང་མཚན་དེ་དང་འབྲེལ། ལོ་དུ་ག་བརྒྱ་བཞུགས་པར་བཤད་དོ།^{༢༡} །རྩ་བོ་ཆེའི་མདོ་ལས་ལི་ཙ་ཕྱི་གཞོན་ལུ་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་ན་དགའ་བ་འདི། ལྷོན་པ་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ལ་བསྟན་པ་ཉམས་པའི་ཚོ། ལྷོན་པའི་མཚན་འཆང་བའི་དག་སྒོང་དུ་གྱུར་ནས་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་བྱས་ཏེ། ལོ་བརྒྱ་ལོན་པའི་འོག་ཏུ་འདས་ནས་བདེ་བ་

ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་གསུངས་སོ།¹⁹⁰ །འདི་ཡང་སྐོབ་དཔོན་འདིའི་ལུང་བསྟན་དུ་གནས་བརྟན་བྱང་བཟང་
དང་།¹⁹¹ རྩོམ་ཆེན་པོ་¹⁹² བཞེད་དེ་ལི་ཅ་བྱི་མཐོང་ན་དགའ་བ་སྐྱ་སྐྱབ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་བཤད་
པ་ལ་བརྟེན་པའོ། །རྩོམ་ཆེན་པོ་ལས་དགོས་པ་བདུན་པར་བཤད་དོ།¹⁹³ །དེ་ལྟར་བཤད་པ་དང་
སྐྱ་མ་རྣམས་འགལ་བར་སྐྱབ་མི་ལུས་ཏེ། རྒྱལ་ཆེན་འགའ་ཞིག་ལུང་ཁ་ཅིག་ལས་རྒྱུན་ལྷགས་སུ་
བཤད་པ་དང་། ལུང་གཞན་དུ་སངས་རྒྱལ་སུ་བཤད་པ་ལྟ་བུ་གསུང་རབ་ལ་དུ་མ་ཞིག་སྐྱར་བའི་སྤྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་(ཟབ་མོའི་དོན་བཤད་པའི་སྐོད་དོས་བརྒྱུད་པ)ནི། དེས་པའི་དོན་གྱི་བསྟན་བཅོས་དེ་ཡང་
སྐྱར་གོ་མས་པར་རྒྱུད་ལ། སྐོར་ཉིད་རྟོགས་པའི་ས་བོན་བཞག་པ་རྣམས་ཉིད་ལ་བསྟེན་པར་བྱའི།
གཞན་དག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་སྐོར་ཉིད་སྐོར་པའི་གཞུང་ཉམ་དུ་ཟེན་གྱང་། སྐོར་ཉིད་ལ་
ལོག་པར་ཞུགས་པའི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པས། དོན་མ་ཡིན་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་
རོ། །དོན་མ་ཡིན་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་ཚུལ་ནི། དེས་འགའ་ནི་མི་མཁས་པས་སྐོར་ཉིད་སྤངས་ནས། དན་
འགྲོར་འགྲོའོ། །དེས་འགའ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྱུབ་པའི་སྐོར་པའི་དོན་ནི། ཆོས་འདི་རྣམས་མེད་
པ་ཉིད་དང་། ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྐྱམ་དུ་སྐྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དེས་པར་བརྒྱུད་སྟེ། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ལོག་ལྟ་དང་པོར་བསྐྱེད་ནས། དེ་ནས་དེ་མི་གཏོང་བར་གོང་ནས་
གོང་དུ་འཕེལ་བར་བྱེད་དོ། །སྐོར་པ་ཉིད་ལ་ལྟ་ཉེས་ན། །ཤེས་རབ་རྒྱུད་རྣམས་ལུང་བར་འགྱུར། །རི་
ལྟར་སྐྱལ་ལ་བརྒྱུད་ཉེས་དང་། །རིག་སྒྲགས་ཉེས་པར་བསྐྱབས་པ་བཞིན།¹⁹⁴ །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་
ཆིག་གསལ་ལས་གྱང་། རྒྱན་རྩོམ་པ་ལ་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་མཐར་མི་ལྷུང་བ་ལ། གཞུགས་བརྟན་དང་
འདྲ་བའི་ལས་འབྲས་ལ་གཞོན་པ་མ་བྱས་པ་དགོས་པ་དང་། དོན་དམ་པར་སྐོར་འདོགས་པའི་མཐར་
མི་ལྷུང་བ་ལ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཁོ་ན་ལ་ལས་འབྲས་མཐོང་བ་དགོས་པར་གསུངས་
ཤིང་།¹⁹⁵ དེ་གཉིས་ལས་བརྒྱུག་པ་ནི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐར་ལྷུང་བར་བཤད་ལ། འདུ་བྱེད་རྣམས་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་རྟོག་ན་ལོག་པར་ལྟ་བར་གསུངས་པས། མེད་པ་དང་། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཆིག་
གི་ཞུད་པར་ཡོད་གྱང་། མེད་པའི་རྣམ་པ་འཆར་བ་ལ་ཡིད་ཞིབ་པར་གཏད་གྱང་ཞུད་པར་ཅི་ཡང་མེད་
དོ། །བཞིབ་རྒྱུ་པའི། གཅིག་ནི་དན་འགྲོ་ཉིད་འགྲོ་ལ། །ཐ་མལ་མ་ཡིན་ནི་ཉིད་དུའོ།¹⁹⁶ །ཞེས་པའི་
འགྲེལ་པར་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་བདག་མེད་པའི་ཆོས་ཉན་པ་དེ་ནི། སྤངས་པ་དང་སྐྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་རྟོགས་པས་དན་འགྲོ་ཁོ་ནར་འགྲོ་ལ།¹⁹⁷ །ཞེས་གཉིས་ཀ་དན་འགྲོར་འགྲོ་བར་བཤད་དེ།

ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོགས་པ་ནི་སྟོང་པའི་དོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་བརྒྱུད་བཤོ། །དེས་ན་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་དོན་འབྱེད་པའི་སྟོང་མཐུ་མེད་བཞིན་དུ། ཡོད་པར་མངོན་པའི་རྒྱལ་ཅན་གྱིས། རང་གི་དབང་པོ་དང་མི་འཚོམ་པའི་ཟབ་དོན་གྱི་ཚིག་ཙམ་ལ་མོས་པ་ལྟར་སྤང་བྱུགས་དྲག་པར་བྱེད་པ་ནི། དོན་མ་ཡིན་པ་ཚེན་པོ་འདྲེན་པར་བྱེད་པས་གནས་འདི་དག་ལ་ཟབ་པར་བྱའོ།།

ཡང་རི་ལྟར་འདི་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་བརྟན་པར་འོས་སོ། །གང་ཟག་འདི་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་བརྟན་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་དེས་པར་དགའ་བ་འདི་རི་ལྟར་དེས་པར་རུས་ཤེ་ན། དེ་ནི་སྤྱོད་ལ་གྱི་མཚན་མ་རྣམས་གྱིས་དེས་རུས་པར་སྟོན་པ་ནི།

སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་དུས་ནའང་སྟོང་པ་ཉིད་ཐོས་ནས། །ནང་དུ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུང་།།
རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལས་བྱུང་མཚེམས་མིག་བརྒྱན་ཞིང་། །ལུས་ཀྱི་བ་སྐྱེ་ལྡང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ།།༥།
དེ་ལ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྟོ་ཡིས་བོན་ཡོད། །དེ་ཉིད་ཉེ་བར་བརྟན་པའི་སྟོང་ནི་དེ་ཡིན་ཏེ།
དེ་ལ་དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པ་བརྟན་པར་བྱ།།

སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལས་དང་བོ་བའི་དུས་ནའང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཐོས་པ་ན། དེ་ཐོས་པ་ནས་ནང་དུ་གཏམ་དེ་ལ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུང་བ་དང་། རབ་ཏུ་དགའ་བ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་མཚེམས་མིག་བརྒྱན་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་བ་སྐྱེ་ལྡང་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ས་བོན་ཞེས་པ་ཡོད་ལ། དེ་ལོ་ན་ཉིད་སྟོང་བ་དཔོན་མཁས་པས་ཉེ་བར་བརྟན་པའི་སྟོང་ནི་གང་ཟག་དེ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་དེ་ལ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པ་བརྟན་པར་བྱའོ། །འདི་ནི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཐོས་པ་དང་། དེ་མི་གོ་བ་མིན་པ་གཉིས་ཚོགས་ནས་ལུས་ཀྱི་མཚན་མ་དེ་རྣམས་སྐྱེ་བར་སྤང་ན། རྟགས་མི་འབྲུལ་བ་ཡིན་གྱི། དོན་མི་གོ་བ་དང་། གོ་ཡང་མཚན་མ་དེ་རྣམས་མི་སྐྱེ་ན་པེ་ཞིག་ཟབ་མོའི་སྟོང་དུ་དེས་མི་རུས་ཀྱང་། ལྷ་མ་དམ་པའི་བསྟོན་པ་ལས་མི་འདའ་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རིགས་རུས་³¹⁾མང་བོ་གསར་དུ་འཛོགས་པའི་སྟོང་དུ་འབྱུང་།།

གསུམ་པ་(དེ་ལ་བཤད་ན་ཡོན་ཏན་འབྱུང་རྒྱལ་)ནི།

དེ་ལ་དེ་ཡི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་།།[༥] རྟག་ཏུ་རྒྱལ་བྱིམས་ཡང་དག་སྒྲུངས་ནས་གནས་པར་འགྱུར།།
སྐྱིན་པ་གཏོང་བར་འགྱུར་ཞིང་སྤྱིང་རྗེ་བསྟེན་པར་བྱེད། །བཟོད་པ་སྐྱོམ་བྱེད་དེ་ཡི་དགེ་བ་བྱུང་རྒྱལ་།།
འགྲོ་བ་དགོལ་བར་བྱ་བྱིང་ཡོངས་སུ་བསྐྱོད་བྱེད་ཅིང་།།[༦] །རྫོགས་པའི་བྱུང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་འཕྲུལ་ལ་གྱུས་པར་བྱེད།།

སྒར་བཤད་པའི་ཉན་པ་པོ་དེ་ལ་ནི་སྤོང་ཉིད་བསྟན་པ་འབྲས་བུ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་
ཅིའི་བྱིར་ཞེན། འདི་སྒར་ཉན་པ་པོ་དེ་ལ་སྤོང་བ་ཉིད་ཏུ་འཛིན་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་གིས་བསྐྱེད་པའི་དོན་
མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པར་མི་འགྱུར་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། སྤོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཉན་པ་དེའི་རྗེས་སུ་
འགྲོ་བ་སྟེ་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་། །འབྱུང་རྒྱལ་རི་སྒར་ཞེན། སྤོང་ལྟ་དེ་སྤོང་
ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཉན་པ་ལ་གཏེར་རྟེན་པ་དང་འདྲ་བར་སེམས་ཤིང་། ལྟ་བ་དེ་སྐྱེ་བ་གཞན་ཏུ་ཡང་མི་
ཉམས་པར་བྱ་བའི་བྱིར། རྟག་ཏུ་རྒྱལ་བྱིམས་ཡང་དག་པར་སྒྲུངས་ནས་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་
བདག་རྒྱལ་བྱིམས་འཆལ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་རབ་འགོར་རྒྱུང་ན། སྤོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་
རོ་སྟམ་ནས་རྒྱལ་བྱིམས་སྒྲུངས་ཏེ་མི་ཉམས་པར་སྐྱུང་བ་ཡིན་ལོ། །རྒྱལ་བྱིམས་འཆལ་བ་ལ་ནི་སྤོང་ཏུ་
རྒྱལ་བྱིམས་སྒྲུངས་པ་མི་དགོས་ཀྱི། རྒྱལ་བྱིམས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡང་
རྒྱལ་འཆལ་ལོ། །བདག་རྒྱལ་བྱིམས་བསྐྱུངས་པས་བདེ་འགོར་སྐྱེས་ཀྱང་། དབུལ་པོར་གྱུར་ནས་
བཟའ་བཏུང་དང་སྐྱེན་དང་གོས་ལ་སོགས་པའི་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱེད་གྱིས་ཐོངས་ན། དེ་འཚོལ་བ་ལྟར་
ལེན་ལེན་ནས་སྤོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཉན་པ་དང་། དེའི་དོན་སྐྱོམ་པ་སོགས་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་རོ་སྟམ་
ནས། སྒར་བཤད་པ་ལྟར་ཡར་མར་གྱི་ཞིང་ལ་སྐྱིན་པ་གཏོང་བར་འགྱུར་ངོ་། །སྤོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྒར་
བཤད་པའི་སྤོང་རྗེ་ཚེན་པོས་ཟེན་པ་ནི་སངས་རྒྱུས་ཉིད་འདྲན་པར་བྱེད་ཀྱི། གཞན་ཏུ་ནི། མ་ཡིན་ལོ་
སྟམ་ནས་རྩ་བ་སྤོང་རྗེ་ཚེན་པོ་ལ་གོམས་པ་སྟེན་པར་བྱེད་ངོ་། །སྤོང་བས་ནི་རབ་སོང་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་
དགེ་བ་འཛོམས་ལ། མདོག་ཤིན་ཏུ་མི་སྐྱུག་པ་འཐོབ་པར་བྱེད་པས་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་འཕགས་པ་རྣམས་
མ་ཉེས་པར་མི་འགྱུར་རོ་སྟམ་ནས་བཟོད་པ་སྐྱོམ་པར་བྱེད་ངོ་། །ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་ཡང་ཡང་མ་
བསྐྱོས་པའི་རྒྱལ་བྱིམས་ལ་སོགས་པ་ནི། སངས་རྒྱུས་ཐོབ་པའི་རྒྱ་དང་། ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་ལ་
སོགས་པའི་འབྲས་བུ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་པས། རྒྱལ་བྱིམས་ལ་

སོགས་པ་དེ་ཡི་དགེ་བ་ཡང་འགོ་བ་འཁོར་བ་ལས་སྐྱོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་སྐྱོ་
 བར་བྱེད་དོ། །བྱང་སེམས་མ་གཏོགས་པ་ཉན་རང་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་གིས་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོ་
 བྱང་སེམས་བཞིན་དུ་སྟོན་མི་རུས་པར་མཐོང་ནས། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་གིན་
 ཏུ་གྱུས་པར་བྱེད་དོ།།

སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བའི་གོ་བ་གནད་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་པ་ལ་ནི། ལྟར་བཤད་པ་དེ་ལྟ་
 བའི་གོ་བ་རྣམ་དག་རྣམས་སྐྱེས་ནས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་རྣམས་སྐྱབ་པ་ལ་གིན་ཏུ་གྱུས་པར་འགྱུར་ལ།
 དེ་ནི་གིན་ཏུ་བསྐྱགས་པའི་གནས་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འབྲེལ་ལས། ཆོས་རྣམས་སྟོང་པ་འདི་
 ཤེས་ནས། །ལས་དང་འབྲས་བུ་སྟེན་པ་གང་། །ངོ་མཚར་བས་ཀྱང་འདི་ངོ་མཚར། །མྱོད་བྱང་བས་
 ཀྱང་འདི་མྱོད་བྱང་།¹⁹¹ །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྟོང་མི་རུང་གཉིས་པོ་མི་མོས་ནས་སྟོང་བ་དང་། མོས་པ་
 ལྟར་སྐྱང་ཡོད་ཀྱང་རིགས་པས་རྒྱ་འབྲས་ཐམས་ཅད་བཀག་པར་གོ་བའི་སྟོན་གཉིས་སྟངས་ལ། རང་
 བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཆེས་འཐད་པར་རྫོགས་པ་
 ཅིག་ལ་འོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ལྟ་བུ་རྟེན་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་པ་ན། ཚུལ་བྲིམས་ལ་སོགས་
 པའི་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད། རི་བོང་གི་རྩའི་གཉེར་མ་བགྲང་བ་བཞིན་དུ་སོང་ནས།
 དེ་འདྲ་བ་ནི་ངེས་དོན་མ་གོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་ཡིན་གྱི། ངེས་དོན་གོ་བ་ལ་མི་དགོས་ཏེ། དེ་དག་ཐམས་
 ཅད་རྫོགས་པས་བྱེད་ལ་རྫོགས་པ་ཐམས་ཅད་བདེན་ཞེན་གྱི་མཚན་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུམ་དུ་འཛིན་
 ཞེང་། རྒྱ་ནག་གི་ཉ་ཤང་ལྟར་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་འཛོམས་ལ། །ཁ་ཅིག་འབྲུལ་ངོར་རེ་ཞེག་ལ་སྐྱང་
 དོར་བྱེད་ཟེར་ཡང་། རྫོགས་པ་ལ་བདེན་འཛིན་ཡིན་མིན་གཉིས་བྱེད་ན་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
 འགོག་པའི་རིགས་པས་ཡུལ་ཐམས་ཅད་འགོག་པ་ཅལ་ཅོལ་ཡིན་ལ། གཉིས་སུ་མི་བྱེད་ན་ནི་ལྟ་བ་
 དང་སྟོང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྫོགས་པ་གཉིས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་གཞོན་པ་སྐྱེལ་བ་ཆ་གང་ལྟར་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར་དང་། གཞག་སའི་འབྲུལ་ངོ་དང་། འཛོག་མ་ལན་དང་དེར་འཛོག་རྒྱ་རྣམས་ཀྱང་འཛོག་ས་མེད་པ་
 ལ་དེ་སྐྱང་སྐྱབ་པ་ནི་མུན་སྐྱུལ་ཡིན་པས། ལྟར་གྱི་གཞུང་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་མ་ཉིད་འཛིན་པའོ།།

བཞི་པ་(སྣོད་ལྗན་གྱི་གང་ཟག་ལ་ཉན་པར་བསྐྱེད་པ་)ནི།

ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཚེའི་རྒྱལ་ལ་མཁས་པའི་སྐྱེ་བོས་ནི།།

དེམ་གྱིས་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་ནི་འཕྲོ་འགྲུང་བས།།

དེ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བས་ལམ་འདི་མཉན་པར་གྱིས།།[༥]

དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཟབ་པ་དང་། རྒྱ་ཚེ་བའི་རྒྱལ་ལ་མཁས་པའི་སྐྱེ་བོས་ནི། ཡུན་
 རིང་པོར་བར་མེད་པར་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཚེ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་དགེ་བའི་ཚོགས་རྣམས་སོ་སྐྱེའི་སར། དེས་
 པར་བསམགས་ནས་དེམ་གྱིས་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་ནི་ཕྱོ་འགྲུང་བས། ས་རབ་དགའ་དེ་ནི་དོན་
 དུ་གཉེར་བས་འཆད་པར་འགྲུང་བའི་ཟབ་མོའི་ལམ་འདི་མཉན་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་ཉན་པར་བསྐྱེད་
 བའོ། །དེ་ཡང་བཞི་བརྒྱུ་བའི་འགྲེལ་པ་ལས། རང་བཞིན་སྣོད་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་ལ་གྲས་པར་འགྲུང་ན་
 དེ་དེ་དང་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ཉེ་བར་བསྐྱབས་པའི་སྣོ་ནས། རི་ལྟར་སྣོད་པ་ཉིད་ལ་དང་བ་འཕེལ་བར་
 འགྲུང་བ་དེ་ལྟར་བྱ་ཞིང་། སྣོད་རྗེ་ཚེ་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བྱས་པ་
 གཞོ་ཞིང་། བདག་ཉིད་ཀྱི་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་བར་ཆད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་གཡང་ས་ཚེན་པོའི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་སྤང་
 བར་འདོད་པས། ཡང་བ་ལ་བརྟེན་པ་དང་སྤྱིན་པར་དགའ་བ་ཡང་སྤྱིན་པ་དང་། བསྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་
 བཞིས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་སྟེ། དམ་པའི་ཚོས་འདི་འབད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྱེ་བོ་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྣོད་
 དུ་གྲུང་བ་ལ་ཉེ་བར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།¹⁹⁶ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཚོས་འདི་འབད་པ་ཚེན་པོས་བསྐྱབ་
 དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། སྣོད་མིན་གྱི་སྣོན་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ལའོ། །མོས་པ་ཡོད་པའི་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་
 མི་གོ་བ་ལ་ཡང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དེས་པ་ལ་མི་གཞོད་པའི་ཐབས་བྱས་ནས་བཤད་པར་བྱའོ།།

འཆད་པ་པོ་ལེགས་པར་ཤེས་པས་ཉན་པ་པོ་སྣོད་རུང་ཐ་མ་ཡན་ཆད་ལ་འཆད་པ་ནི་བསོད་
 བམས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། མདོ་ཀུན་ལས་བརྒྱས་པ་ལས། ཚོས་ཟབ་མོ་ལ་མོས་པས་བསོད་ནམས་ཐམས་
 ཅད་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱལ་སུ་མ་གྲུབ་ཀྱི་བར་དུ་འཛིག་རྟེན་པ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
 སུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་འགྲུང་ཏེ། བྱེད་པའི་པོ་ཚེས་བྱིན་པའི་མདོ་ལས་བྱུང་བ།
 འཇམ་དཔལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་བྲལ་བས། བསྐྱེད་པ་བརྒྱ་སྣོད་དུ་ལ་
 རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་ལ་སྤྱད་པ་བས། གང་གིས་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ཐེ་ཚོམ་དང་བཅས་པས་ཉན་

པ་འདི། བསོད་ནམས་དེ་བས་ཚེས་མང་དུ་སྐྱེད་ན་གང་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་ཉན་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲོམ། གང་ཡི་
 གེར་བྱིས་ནས་ལུང་འབོགས་པ་དང་འཆད་བ་དང་། གཞན་དག་ལ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་རབ་ཏུ་སྐྱོན་པ་ལྟ་ཅི་
 སྒྲོམ།¹⁹⁰ ཞེས་གསུངས་སོ། །དོ་རྗེ་གཙོད་པ་ལས་ཀྱང་། བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྣུལ་ཏེ།
 རབ་འབྱུང་འདི་རི་སྒྲམ་དུ་སེམས། གཞུང་གི་བྱེ་མ་སྐྱེད་གང་རི་སྐྱེད་པ་གཞུང་གི་ལུང་ཡང་དེ་སྐྱེད་དུ་
 ལྱར་ན། གང་དེ་དག་གི་བྱེ་མར་ལྱུར་པ་དེ་མང་བ་ཡིན་ནམ། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཙམ་ལྡན་
 འདས་གཞུང་གི་བྱེ་མ་སྐྱེད་དུ་ལྱུར་པ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱང་མང་བ་ལགས་ན། དེ་དག་གི་བྱེ་མར་ལྱུར་པ་ལྟ་
 སྒྲོམ་ཀྱང་ཅི་འཆོལ། བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྣུལ་བ། རབ་འབྱོར་ཁྱོད་ལ་བསྐྱོལ། ཁྱོད་ཀྱིས་
 ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ། །གཞུང་གི་བྱེ་མ་རི་སྐྱེད་པ་དེ་སྐྱེད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྐྱེས་
 པའམ་ལུང་མེད་ལ་ལས་རིག་པོ་ཚེ་སྐྱ་བདུན་གྱིས་རབ་ཏུ་བཀའ་སྐྱེ། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ལ་སྐྱེན་པ་
 བྱིན་ན། སྐྱེས་པའམ་ལུང་མེད་དེ་གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་མང་དུ་སྐྱེད་དམ། རབ་འབྱོར་གྱིས་
 གསོལ་བ། བཙམ་ལྡན་འདས་མང་ལགས་སོ། །བདེ་བར་གསེགས་པ་མང་ལགས་སོ། །བཙམ་ལྡན་
 འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྣུལ་བ། གང་ཞིག་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གངས་འདི་ལས་ཐ་ན་ཚིག་བཞིའི་ཚོགས་སུ་བཅད་
 པ་ཙམ་བཟུང་སྟེ། གཞན་དག་ལ་ཡང་བསྐྱོན་དེ་བས་བསོད་ནམས་ཚེས་མང་དུ་སྐྱེད་དོ།¹⁹¹ ཞེས་
 གསུངས་སོ་ཞེས་དང་།

དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་མཛོད་ཀྱི་མདོ་ལས་མི་དགེ་བཅུ་ཆེན་པོ་རྣམས་བགྲངས་ནས། དེ་
 དག་དང་ལྡན་པས་བདག་མེད་པའི་ཚོས་ལ་འཇུག་ཅིང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་གདོད་མ་ནས་དག་པར་
 དད་པ་དང་མོས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་རན་སོང་དུ་མི་འགྲོའོ།¹⁹² ཞེས་གསུངས་པ་དང་། བདུད་འདུལ་
 པའི་ལེའུ་ལས། དགེ་སློང་གང་གིས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་དུལ་བར་གྲེས་ཤིང་། ཉེས་པ་རྣམས་ཀྱི་
 ཐོག་མའི་མཐའ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པར་གྲེས་ཏེ། ཉེས་པ་བྱུང་བའི་འགྲོད་པ་སེལ་ཞིང་
 བརྟན་པོར་མི་བྱེད་པས་མཚམས་མེད་པ་ཡང་གཞོན་ན། ཚོག་དང་རྒྱལ་བྱིམས་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་
 ཟུན་ཚོགས་ལྟ་ཅི་སྒྲོམ།¹⁹³ ཞེས་གསུངས་པ་དང་། མ་སྐྱེས་དགའི་མདོ་ལས། མཚམས་མེད་བྱེད་
 པས་དམ་པའི་ཚོས་འདི་ཐོས་ནས་འཇུག་ཅིང་མོས་ན། དེའི་ལས་དེ་ལས་ཀྱི་སྐྱིབ་པ་ཡིན་ཞེས་ང་མི་
 སྒྲའོ།¹⁹⁴ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ་འཆད་ཉན་བྱེད་པ་དང་། དེ་མིན་པའི་རྣམས་སུ་ཡང་དོན་ཟབ་
 མོ་ལ་མོས་པ་དང་སེམས་པའི་ཐན་ཡོན་ནོ།།

བཤད་པའི་ཡན་ཡོན་ལེགས་པར་འཕྲོབ་པ་ལ་གཉིས་དགོས་ཏེ། རྙེན་བཀུར་དང་གྲགས་པ་
 སོགས་ལ་མི་ལྟ་བུའི་ཀུན་སྒོའ་དག་པ་ཅིག་དང་། བཤད་རྒྱུའི་ཚོས་དེའི་དོན་ལོག་པར་མ་བཟུང་བར་
 ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཤད་པ་ཅིག་དགོས་ཏེ། རྙེན་གཉིས་ཀའམ་གང་རུང་རེ་དང་ལྡན་པས་བཤད་ན།
 བསོད་ནམས་མང་བོའི་བར་ཚད་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། དེའི་
 ཕྱིར་གང་དག་ཚོས་ལོག་པར་འཆད་པར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་རྙེན་པ་དང་བཀུར་
 ལྟེ་དང་གྲགས་པ་འདོད་པས་འཆད་པ་དེ་དག་ནི། བདག་ཉིད་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཉམས་པར་
 བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།¹⁹⁴ །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་འདིར་ཡང་འདྲའོ། །ཉན་པ་པོ་ལ་ཡང་ཉན་པའི་ཀུན་སྒོའ་
 དག་པ་དང་། དོན་ལོག་པར་མ་བཟུང་བགལ་ཆེ་བས། གཉིས་ཀས་ཀྱང་འཆད་ཉན་གྱི་དུས་སུ་མཚན་
 ཉིད་མ་མཐའ་རེ་དང་ལྡན་པར་བྱའོ།།

ཉོན་འབྱུང་གི་དེ་ཉིད་རི་ལྟར་བཤད་པའི་རྣམ་ལས།
 ཡང་དག་པའི་ལུང་གིས་བསྟན་པའི་རྣམ་ལས།

ལྟ་བུ་(ཉོན་འབྱུང་གི་དེ་ཉིད་རི་ལྟར་བཤད་པའི་རྣམ་ལས)ལ་གསུམ། ཡང་དག་པའི་དོན་ལུང་གིས་བསྟན་
 པའི་རྣམ་ལས། ལུང་གི་དོན་དེ་རིགས་པས་བསྟན་པ། དེས་གྲུབ་པའི་རྙོང་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པའོ། །
 དང་པོ་ལ་གཉིས། ལུང་ལས་གསུངས་པའི་རྣམ་ལས་དགོད་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའི་མི་མཐུན་
 རྩོགས་ངོས་གཟུང་བའོ།།

དང་པོ་ནི། ས་བརྩུ་བ་ལས། ས་ལྟ་བུ་བ་དེ་ས་དུག་པ་ལ་འཇུག་པ་ན། ཚོས་མཉམ་པ་ཉིད་
 བརྩས་འཇུག་གོ། །བརྩུག་པ་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ་ཚོས་ཐམས་ཅད་མཚན་མ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དང་།
 ཚོས་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་
 དང་། དཔེན་པ་དང་། གདོད་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། སྒྲོས་པ་མེད་པ་དང་། ལྷང་བ་མེད་པ་
 དང་དོར་བ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མ་དང་། མི་ལམ་དང་། མིག་ཡོར་
 དང་། བྲག་ཆ་དང་རྩུ་རློད་དང་། གཟུགས་བརྟན་དང་། སྐྱུ་ལ་པ་ལྟ་བུར་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། ཚོས་
 ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་སུ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དེ། དེ་ཚོས་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ལྟར་རབ་དུ་རྩོགས་པ་ན། རྩོ་ཞིང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བཟོད་པས་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་

དཔའི་ས་དྲུག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་རྗེས་སུ་ཐོབ་སྟེ།^{༡༡༥} ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་ནི་ཚོས་
 ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་གྲུང་དོར་མེད་པའི་བར་ལ་སྒྲོར་བའོ། །དེ་གཉིས་མཉམ་ཉིད་གཅིག་དང་། ལྷ་མ་
 སོགས་བདུན་ལྟར་མཉམ་པ་རྣམས་མཉམ་པ་ཉིད་གཅིག་ཏུ་བྱ་ཞིང་། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་
 བྱའོ། །མཉམ་པ་ཉིད་བརྒྱུད་འོས་འཛིན་ནི་ས་བརྒྱུད་པའི་མདོ་འགྲེལ་དང་། བྱང་ས་གཉིས་ཀྱང་མི་མཐུན་
 བར་སྐྱང་ལ།^{༡༡༦} དེ་གཉིས་དང་ལྷགས་འདི་སྟོང་པ་ཉིད་འགྲེལ་ཚུལ་མི་མཐུན་པས་འདིར་གཞན་དུ་
 བཤད་དོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་མཚན་མ་མི་འདྲ་བར་སྐྱང་བ་རྣམས་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་དོན་
 མེད་པར་ཚོས་ཀྱང་འདྲ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚོས་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་མཉམ་
 པ་སྟེ། དེ་གཉིས་ནི་སྤྱིར་བཏགས་པའོ། །གཞན་བརྒྱུད་ནི་སྤྱིར་བཏགས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལྷན་པར་དུ་སྐྱེན་
 ས་སྟོན་པ་སྟེ། སྐྱེ་བ་མེད་པ་ནི་མ་འོངས་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་ནི་དུས་གཞན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། དེ་
 ཡང་ཚོས་ཀྱང་ལ་མཉམ་བའོ་འདྲ་བ་ནི་གཞན་རྣམས་ལ་འང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དཔེན་པ་ནི་སྐྱེ་འལྱུར་
 དང་སྐྱེས་པས་སྟོང་བ་སྟེ། དེ་ཡང་མཉམ་ཉིད་གཉིས་པའི་སྐབས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ལྷན་པར་
 དུ་བྱས་པས་དཔེན་པའོ། །དེ་ལྟ་སྟེ་ཡང་འཕལ་དུ་ལུང་རིགས་ཀྱི་བྱས་པ་མིན་གྱི། གདོད་མ་ནས་རྣམ་
 བར་དག་པ་དེ་ལྟར་དུ་གནས་པ་ནི་དུག་པའོ། །བདུན་པ་ལ་གཉིས་སྐྱང་གི་སྒྲོས་པ་མེད་པ་ནི་དང་པོ་
 དང་སྐྱུར་ལ། ལྷ་དང་རྣམ་རྟོག་གིས་སྒྲོ་བར་མི་རུས་པ་ལ་ནི་གཉིས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལྷན་པར་སྐྱུར་དོ། །
 བརྒྱུད་པ་ལ་ཡང་ལྷན་པར་དེ་ལྟར་སྐྱུར་དོ། །དགྲུ་པ་ནི་སྤྱིར་བཏགས་པའི་དོན་དེ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱེད་
 པའི་དཔའི་རྣམ་གྲངས་མང་བའོ། །བརྒྱུ་པ་ནི་ཚོས་གང་ལ་ཡང་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོར་མེད་པ་རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་འདྲ་བའོ། །ཚོ་བཞི་ཤེས་རབ་སྐྱུར་བའོ། །རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ནི་ས་བརྒྱུད་
 པའི་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ལ་བཟོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་སྟེ། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བཟོད་པ་འདི་ལ་
 སྐབས་སྟོབས་ཀྱིས་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་སྐྱང་དོ། །ཚོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཞོན་ཉིད་སྟོན་པ་ལ་ལུང་དུ་མ་ཞིག་
 ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ས་དྲུག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་ཞོན་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་འཚང་བའི་སྐབས་ཡིན་པས།
 ས་དྲུག་པ་ལ་མཉམ་ཉིད་བརྒྱུས་འཇུག་པར་གསུངས་པའི་ལུང་དྲངས་སོ། །

གཉིས་པ་(དེ་ཞོན་ཉིད་ཤེས་པའི་མི་མཐུན་སྒྲོགས་དོས་གཟུང་བ་)ནི། ཚོས་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་གཏན་
 ལ་འབེབས་པ་འདི་ལ། བདེན་པར་གྲུབ་ཚུལ་དེ་རི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། བདེན་པར་འཛིན་ཚུལ་
 ལེགས་པར་མ་ཤེས་ན། དེ་ཞོན་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བའེས་པར་འལྷུག་སྟེ། སྟོན་འཇུག་ལས། བརྟགས་པའི་

དངོས་ལ་མ་རེག་པར། །དེ་ཡི་དངོས་མེད་འཛིན་མ་ཡིན།^{༡༡༡} ཞེས་བརྟགས་པའི་དངོས་པོ་སྟེ་དགག་
 བྱིའི་སྟེ་ལེགས་པར་སློབ་ལ་མ་ཤར་ན། དགག་བྱ་དེ་མེད་པ་ལེགས་པར་འཛིན་མི་རུས་པར་གསུངས་
 པས། མེད་རྒྱུའི་བདེན་གྲུབ་དང་། གང་གིས་སྟོང་པའི་དགག་བྱའི་རྣམ་པ་སློབ་ལ་དུ་རྩི་ལྟ་བུ་བཞེན་མ་
 ཤར་ན། བདེན་མེད་དང་སྟོང་པའི་དོ་བོ་ལེགས་པར་ངེས་པ་མི་སྲིད་དོ། །དེ་ཡང་གྲུབ་མཐའ་སྐྱེ་བས་
 འབྲལ་དུ་ཀུན་བརྟགས་པའི་བདེན་གྲུབ་དང་། བདེན་འཛིན་དོས་ཟེན་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཚོགས་པའི་ཕྱིར།
 ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ། གྲུབ་མཐའ་སློབ་སྦྱར་མ་བསྐྱར་གཉེས་གཤམ་ཡོད་པའི་ལྟ་
 སྟེས་གྱི་བདེན་འཛིན་དང་། དེས་བཟུང་བའི་བདེན་གྲུབ་ལེགས་པར་དོས་ཟེན་པ་ནི་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
 སྟེ། དེ་དོས་མ་ཟེན་པར་རིགས་པས་དགག་བྱ་བཀག་གུང་། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་བདེན་
 ཞེན་ལ་ཅི་ཡང་མི་གཞོད་པས་སྐབས་དོན་སྦྱར་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཐོག་མར་རང་གི་རྒྱུད་གྱི་
 བདེན་འཛིན་དོས་ཟེན་ནས། དེའི་ཡུལ་སུན་འབྱེན་པ་ལ་རིགས་པ་རྣམས་དངོས་དང་བརྒྱུད་པས་འགོ་
 ཡུགས་ཤེས་དགོས་གྱི། །ཁ་ཕྱིར་ལྟ་འབའ་ཞིག་གི་དགག་སྐྱབ་ནི་ཡན་ཤིན་ཏུ་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འདི་ལ་ད་སུ་མ་ཐལ་རང་གཉེས་ཀའི་ཡུགས་གྱི་དོས་འཛིན་ཤེས་ན་ཁྱད་པར་ལེགས་པར་
 ཕྱེད་པར་འགྱུར་བས། དེ་འཆད་པ་ལ་གཉེས། ད་སུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ཡུགས་གྱི་བདེན་འཛིན་དོས་
 གཟུང་བ་དང་། ད་སུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པའི་ཡུགས་གྱི་བདེན་འཛིན་དོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
 བདེན་གྲུབ་དང་བདེན་འཛིན་དོས་གཟུང་བ། འཛིག་རྟེན་པ་ལ་ལྟོས་པའི་བདེན་རྩུན་སྦྱེ་མའི་དཔེས་
 བསྟན་པ། དཔེ་དེ་དོན་ལ་སྐྱུར་ནས་བཤད་པའོ།།

ད་སུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ཡུགས་གྱི་བདེན་འཛིན་དོས་བཟུང་བ།

དང་པོ་ནི། རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ཁུངས་སྐབས་གཞན་ལས་དགག་བྱ་དོས་འཛིན་གསལ་བར་
 མི་འབྱུང་ལ། ད་སུ་མ་སྦྱང་བ་ལས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་རྒྱལ་བཤད་པའི་བསྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ནི་དོན་
 དམ་པར་རམ་བདེན་ཡོད་ཏུ་ཤེས་པས་དེ་ལྟར་བཤད་ན། དེ་ཉིད་ལས་དངོས་པོ་ཡང་དག་པར་དོ་བོ་
 ཉིད་མེད་པ་དག་ལ་ཡང་དེ་ལས་ལྟོག་པའི་རྣམ་པར་སྦྱོར་དོགས་པའི་འབྲལ་པའི་སློབ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
 ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་སྟེ། འདི་འམ་འདིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྐྱིབ་པ་ལྟ་བུར་བྱེད། འགོ་བས་པ་ལྟ་བུར་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་རྟོག་དུ་མདོ་ལས་གུང་། དངོས་རྣམས་སྐྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །དམ་པའི་དོན་ཏུ་རང་བཞིན་

མེད། །རང་བཞིན་མེད་ལ་འབྲུལ་བ་གང་། །དེ་ནི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོང་འདོད།¹²⁸ །ཅེས་གསུངས་སོ།།
 དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དེས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་མཐོང་བའི་དངོས་པོ་བརྟུན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོང་
 པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་བྱུངོ། །དེ་ཡང་ཐོག་མ་མེད་པའི་འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པའི་དབང་
 གིས་བྱུང་ལ། དེས་ཀྱང་སློག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་ལྟ་བུར་ཉེ་
 བར་བསྟན་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་བསམ་པའི་དབང་གིས་དངོས་པོ་བརྟུན་པའི་
 རོ་བོ་ཐམས་ཅད་ནི། ཀུན་རྫོང་ཏུ་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་བྱུངོ།¹²⁹ །ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ནི་ཞེས་པ་ཡན་ནི་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་འབྲུལ་
 པའི་དོན་མོ། །ཀུན་རྫོང་ནས་ཕྱིར་རོའི་བར་ནི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོང་ཅེས་པའི་དོན་ཏེ། ཀུན་རྫོང་བསྐྱིབ་
 བྱེད་ལ་བྱས་ནས་ཡང་དག་པ་ལ་སྐྱིབ་པར་བྱེད་པའོ། །བདེན་འཛིན་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་བདེན་
 འཛིན་དེས་བདེན་པར་ཡོད་པ་ལྟར་ཉེ་བར་བསྟན་པ་མཐོང་བ་ནི་རྟོག་པ་ཡིན་གྱི་དབང་གིས་མིན་ཏེ།
 བདེན་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་དགག་བྱ་བདེན་པ་དབང་གིས་ལ་མི་སྣང་བར་བཤད་པ་¹³⁰ འདིར་
 ཡང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ནས་བྱུང་བའི་བར་གྱིས་ནི་བདེན་འཛིན་དེ་ལྟར་སྐྱེས་སུ་རྟོན་མོ། །དེས་
 བ་སློག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཞེས་སྟོས་སོ། །སློག་ཆགས་དེ་དག་གི་བསམ་པ་ནི་རྟོག་པ་ཁོ་ན་མིན་གྱི།
 རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པ་ལ་ཡང་བྱསྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོད་པར་བཞག་གི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་
 མིན་པའི་དངོས་པོ་བརྟུན་པ་ཐམས་ཀུན་རྫོང་ཁོ་ནར་ཡོད་པ་ནི། དངོས་ཐམས་སྐྱེ་བ་ཀུན་རྫོང་ཏུ།
 ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། དེ་ཡང་བདེན་འཛིན་གྱི་ཀུན་རྫོང་ཏུ་ཡོད་པའི་དོན་མིན་མོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་སྟོ་ལ་
 སྣང་བའམ་སྟོའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་དོན་གྱི་སྟོང་ལུགས་སུ་ཡོད་པ་ནི། བདེན་པ་དང་དོན་
 དམ་དང་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་དང་དེར་འཛིན་པ་ནི་བདེན་འཛིན་ལྟར་སྐྱེས་སོ།།

འོན་སྣང་བ་ལས། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འདི་དག་ཡང་དག་པའི་ཤེས་
 པས་སྐྱེ་བ་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་བཤད་པར་འགྱུར་རོ།¹³¹ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་
 ཡོད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱེ་བར་དང་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་ལ་
 བཤད་པ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། བདེན་ཏེ་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བའི་དོན་དམ་ལ་
 གཉིས་ཤེས་དགོས་ཏེ། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཤེས་ལ་དོན་དམ་དུ་བྱས་ནས། དེས་སྣང་
 བཤད་པ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་ཅིག་དང་། སྟོའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་དོན་གྱི་སྟོང་ལུགས་སུ་ཡོད་པ་

ལ། རོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་བཞག་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོའི་དོན་དམ་དང་། དེའི་ངོར་གྲུབ་པ་ཡང་ཡོད་ལ།
 བྱི་མའི་དོན་དམ་དང་དེར་ཡོད་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་མི་སྲིད་དོ། །དེས་ན་བྱི་མའི་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་ལ་སྐྱ་
 མའི་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པས་བྱུང་གྱུར། སྐྱ་མའི་ཡོད་འཛིན་ནི་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་མིན་ལ། དེའི་
 བདེན་འཛིན་ལ་ནི་བྱི་མའི་ཡོད་འཛིན་དགོས་སོ། །འདི་མ་ཕྱེད་པར་དགག་བྱའི་ཚད་འཛིན་རིགས་
 པས་དབྱུང་བཟོད་དང་། དབྱུང་བཟོད་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་འཛིན་པ་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་
 དམ་བདེན་པ་གཞི་མ་གྲུབ་དང་། བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པའི་ནོར་པ་མང་དུ་བྱུང་སྐྱེད་དོ། །འདི་ལེགས་
 པར་ཤེས་ན་གཤིས་ལུགས་ལ་དང་། དོན་དམ་དུ་མཉམ་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ཚོས་ཉིད་ཡོད་པར་འདོད་
 ཅིང་དེ་ཉིད་གཤིས་ལུགས་དང་དོན་དམ་ཡིན་པར་སྐྱ་བ་མི་འགའ་བའི་གནད་རྣམས་ཤེས་པར་འགྱུར་
 རོ།།

གཉིས་པ་(འཛིན་རྟེན་པ་ལ་ལྟོས་པའི་བདེན་རླུང་སྐྱ་མའི་དབུས་བསྟན་པ་)ནི། སྤྱོད་དབང་གིས་བཞག་པ་
 དང་མ་བཞག་པའི་ཡོད་པ་རི་ལྟར་ཡིན་ཤེས་པ་ལ། སྐྱ་མའི་དཔེའི་སྤྱིང་ནས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་
 བསྟགས་པས་དེ་བཤད་ན། སྐྱ་མ་མཁན་གྱིས་དེ་གིང་སོགས་རྟ་སྐྱང་དུ་སྐྱུལ་པ་ན། སྐྱ་མ་མཁན་དང་
 མིག་བསྐྱང་པའི་ལྟ་མོ་བ་དང་། མིག་མ་བསྐྱང་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ། རྟ་སྐྱང་དུ་སྐྱང་བ་ཙམ་ཡོད་
 ཀྱི་དེར་ཞེན་པ་མཉེད་ལ། གཉིས་པ་ལ། དེར་སྐྱང་དང་དེར་ཞེན་གཉིས་ཀ་ཡོད། གསུམ་པ་ལ། རྟ་སྐྱང་
 གི་སྐྱང་ཞེན་གཉིས་ཀ་མཉེད་དོ། །སྐྱུལ་གཞི་རྟ་སྐྱང་དུ་སྐྱང་བ་ན། དཔེར་ན་ཐེག་པ་ལ་སྐྱུལ་དུ་འབྱུལ་
 པའི་ཚེ་ཤེས་པ་དེའི་ངོར་ཐག་པ་སྐྱུལ་ཡིན་གྱི། སྐྱིར་སྐྱུལ་མིན་ཞེས་ཟེར་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་འབྱུལ་རོ་
 ཙམ་དུ་རྟ་སྐྱང་དུ་སྐྱང་བ་ཡིན་གྱི། སྐྱིར་སྐྱུལ་གཞི་རྟ་སྐྱང་དུ་མི་སྐྱང་ཞེས་བྱུར་མི་རུང་གི། ལྷན་པར་དེ་
 ལྟར་མ་སྐྱར་ཡང་སྐྱུལ་གཞི་རྟ་སྐྱང་དུ་སྐྱང་བར་ཁས་སྐྱེད་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྐྱང་བ་ལ་འབྱུལ་
 བ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་སྐྱུལ་གཞི་རྟ་སྐྱང་དུ་སྐྱང་བར་འཛོག་ཅུས་པ་དེ། སྐྱ་མ་
 མཁན་ལྟར་ན་སྤོ་འབྱུལ་པ་ལ་དེ་ལྟར་སྐྱང་བའི་དབང་གིས་འཛོག་གི། དེ་ལྟར་མིན་པར་སྐྱུལ་གཞི་
 རང་གི་སྤོད་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་འཛོག་པ་མིན་ནོ། །ལྟ་མོ་བ་ལ་ནི་རྟ་སྐྱང་དུ་སྐྱང་བ་དེ་ནང་གི་
 སྤྱོད་དབང་གིས་བཞག་པར་མི་འཚར་གྱི། གཞི་གང་དུ་སྐྱང་བ་དེར་རྟ་སྐྱང་མཚན་ཉིད་པ་ཙམ་གྱུལ་གྱི་
 གོ་ས་མཚན་ནས་བསྟན་པར་འཛིན་ནོ། །དེ་ནི་དཔེའི་སྤྱིང་ནས་སྤྱོད་དབང་གིས་བཞག་པ་དང་མ་
 བཞག་པར་འཛིན་པའི་རྣམ་ཏེ། གཞི་དེར་སྐྱང་བ་དེ་གར་བ་ན་སྐྱང་བ་ལྟར་གྱི་སྤོད་ལུགས་སུ་འགྲོ་བ་

དང་མི་འགྲོ་བ་གཉིས་ཡོད་དོ།

དེ་ལེགས་པར་གོ་ན་ཚད་མའི་དབང་གིས་གཞལ་བྱ་འཛོག་པ་ལ། ཚད་མ་ཡང་སློ་ཡིན་པས་
 དེས་གཞལ་བྱ་འཛོག་པ་ཡང་སློ་འི་དབང་གིས་བཞག་པར་འགྱུར་བས། དངོས་ལོར་སྐྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་
 ལུགས་ཀྱིས་ཀྱང་བདེན་གྲུབ་ཞེགས་པར་འགྱུར་རོ་སྟེ་སྟེ། ལྷོགས་དེ་གཉིས་འདྲེས་པ་སྟེད་པར་འགྱུར་
 ཏེ། ཚད་མའི་དབང་གིས་གཞལ་བྱ་འཛོག་པ་ནི་གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་སྟོད་ལུགས་ཚད་མས་རྟོགས་པའི་
 དོན་ཡིན་པས། དེ་དང་སྐྱ་མ་གཉིས་གཏན་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་སྐྱ་མའི་སྐྱར་བ་ནི་རྣལ་འབྱོར་
 སྟོད་པའི་དབུ་མ་པ་ལྟར་ན་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། ལྷི་རོལ་ཁས་ལེན་པའི་རང་རྒྱུད་པ་ལྟར་ནས་
 ལྷོགས་སུ་མ་བར་སྐྱར་ལྟ་བུའི་གཞི་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་པ་ལ། སྐྱར་བ་ལྟར་དུ་
 མེད་པ་ནི་དེ་ལྟར་དུ་ཡོད་ན་མིག་མ་བསྐྱད་པས་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་ལས། དེས་མ་མཐོང་བའི་ལྷི་རོལ་
 ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་ཞེགས་པ་ན་དེར་སྐྱར་དང་དེས་སྟོང་གཉིས་ཚོགས་པ་གྲུབ་པ་ན། གྲུབ་
 མཐར་མ་ལུགས་པའི་ཐ་སྐྱད་པའི་སློ་རང་དགའ་བ་ལ་ལྷོས་པའི་བརྟུན་པར་འགྲུབ་པས། དེ་དང་
 གཞུགས་བརྟན་གང་དུ་སྐྱར་བས་སྟོང་པ་གྲུབ་པའི་སློ་ནི་རིགས་ཤེས་ཐུ་རགས་གང་དུ་ཡང་མི་འོང་ངོ་། །ཐ་
 སྐྱད་པའི་སློ་རང་དགའ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བདེན་གྲུབ་ཡིན་ན་ཡང་། དེར་སྐྱར་བྱུང་ན་དེས་སྟོང་
 མི་འོང་ལ། དེས་སྟོང་བྱུང་ན་འང་དེར་སྐྱར་མི་འོང་བས། དེ་གཉིས་ཚོགས་པ་བྱུང་ན་སློ་རང་དགའ་བའི་
 བརྟུན་པ་ཁོ་བོ་ལོ།

གསུམ་པ་(དཔེ་དོན་ལ་སྐྱར་ནས་བཤད་པ་)ནི། སྐྱ་མའི་ལྟང་མོ་བ་མིག་བསྐྱད་པ་བཞིན་དུ་སེམས་
 ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ལྷི་ནད་གི་ཚོས་འདི་རྣམས་བདེན་པར་ཡོད་པར་སྐྱར་བ་ན། སློ་ལ་སྐྱར་བའི་དབང་
 གིས་བཞག་པ་མིན་པར་ཚོས་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟོད་ལུགས་ཞིག་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་
 ལུགས་པའི་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ལོ། །རང་རྒྱུད་པས་འདི་ལྟར་བཞག་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་པའི་
 དགག་བྱ་འཛིན་པའི་སློ་ལ་ལྷོས་ན་ཤིན་ཏུ་རགས་པས། ཐལ་བའི་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ནི་མིན་ལོ། །
 བམ་ཞིག་བདེན་འཛིན་དེས་བཟུང་བའི་བདེན་གྲུབ་རིགས་པས་ཞེགས་པ་ན་སྐྱ་མ་མཁན་བཞིན་དུ་ལྷི་
 བད་གི་ཚོས་རྣམས་ལ། བད་གི་སློའི་དབང་གིས་མ་བཞག་པའི་སྟོད་ལུགས་ཡོད་པར་མི་འཛིན་པར།
 སློའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་ཡོད་པ་ཅམ་དུ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་ཚད་མས་མི་གནད་པའི་སློའི་
 དབང་གིས་བཞག་པ་རྣམས་ཐ་སྐྱད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱི། སློའི་དབང་གིས་གང་བཞག་ཐམས་ཅད་ཐ་

སྣང་ཏུ་ཡོད་པར་མི་འདོད་དོ། །ས་བོན་ལས་རྒྱ་གུ་སྐྱེ་བ་སློའི་དབང་གིས་བཞག་ཀྱང་། ལྷ་གུ་རང་གི་
 རོས་ནས་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་མི་འགལ་བ་ནི། སྐལ་གཞིའི་རོས་ནས་ཀྱང་ཏྲ་སྐྱང་ཏུ་སྣང་བ་དང་
 འདྲ་སྟེ། དེས་ཐ་སྣང་ཏུ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཚོས་ཉིད་ཀྱང་རང་གང་ལ་སྣང་བའི་སློའི་
 དབང་གིས་ཡོད་པར་འཛོག་པས། དེ་ཐ་སྣང་ཏུ་ཡོད་པར་འཛོག་པ་ལ་མ་ཁྱབ་པ་མེད་དོ། །དེས་ན་སྐྱེ་
 མ་ཏྲ་སྐྱང་ཏུ་སྣང་ཡང་དེས་སྣོང་བ་བཞིན་དུ། ལུམ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལུམ་སོགས་སུ་སྣང་ཡང་ལུམ་
 སོགས་ཀྱིས་སྣོང་བ་ནི། སྐྱེ་མ་དང་ཚོས་གཞན་རྣམས་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱོར་བའི་གཏན་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་
 ཚོས་དེ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཞིང་། དཔེ་དོན་སྦྱར་བ་ཡང་དེར་སྣང་བ་ཡིན་གྱི་དེ་དངོས་མིན་པར་
 འགྱུར་བའི་སྦྱིར་རོ། །འཕམ་ཞིག་མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པ་ན། དེའི་རོར་
 གཉིས་སྣང་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བ་ནི་མིག་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་སྐྱེ་མའི་སྣང་ཞེན་གཉིས་ཀ་མེད་པ་དང་
 འདྲ་ལོ།

འོག་ནས་རང་རྒྱུད་པས་རིགས་པས་འགོག་ཚུལ་ལུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་མི་སྟོན་པས།
 འདིར་དེའི་ལུགས་ཀྱིས་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མ་བཞིན་དུ་འཆར་ཚུལ་མདོར་བསྐྱེས་གོ་སྐྱེ་བར་བརྟེན་ན།
 ཤེས་བྱ་ལ་དངོས་པོར་ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པའི་དང་པོར་དངོས་པོ་ལ་བཤད་ན། དངོས་པོ་
 ལ་གཟུགས་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་ཅིང་། གཟུགས་ཅན་ལ་ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་
 ཀྱི་ཆ་མེད་དང་། ཤེས་པ་ལ་དུས་སྡུ་ཕྱིའི་ཆ་མེད་དགག་པ་གཞན་ནས་བཤད་པ་ལྟར་བྱ་ལ། དངོས་པོ་
 ལ་ཆ་བཅས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་བསྐྱབ། དེ་ནས་ཆ་དང་ཆ་ཅན་གཉིས་ཀ་དོ་བོ་ཐ་དད་ན་འབྲེལ་མེད་དུ་
 འགྱུར་བས་དགག་ལ་དོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བསྟན། དེའི་ཚེ་དེ་ལ་ཡིད་རྗེ་ལྟར་གཏད་པ་ན། ཡིན་ཚུལ་དོ་བོ་
 གཅིག་ཡིན་ཀྱང་སྣང་ཚུལ་ལ་དོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་སྟོན་དུ་མེད་པས། སྐྱེ་མ་བཞིན་དུ་དེར་སྣང་བ་
 དང་དེས་སྣོང་བ་གཉིས་ཚོགས་པར་གཏན་ལ་དབབ། དེ་ནས་དེ་འདྲ་དེ་སློའི་སྣང་བའི་དབང་གིས་
 བཞག་པའི་བརྟུན་པའི་སྣོད་ལུགས་ལ་འགལ་བ་མེད་ཀྱང་། གཞི་དེ་སློའི་སྣང་བའི་དབང་གིས་
 བཞག་པ་མིན་པའི་སྣོད་ལུགས་ཡིན་ན་གཏན་མི་རིགས་ཏེ། སྦྱར་བཤད་པའི་བདེན་གྲུབ་ལ་གནས་
 ཚུལ་དང་སྣང་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་མི་སྲིད་པའི་སྦྱིར་ཏེ། བདེན་པར་གྲུབ་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བརྟུན་
 པ་སྤངས་ཏེ་གནས་དགོས་པའི་སྦྱིར་དང་། དོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བའི་སློའི་མ་འབྲེལ་བར་འགོ་དགོས་
 པས་དོ་བོ་གཅིག་པ་ལ་གནོད་པའི་སྦྱིར་རོ། །དེ་གྲུབ་ན་ནི་དངོས་པོར་མེད་པ་རྣམས་བདེན་པར་གྲུབ་

པ་ཡང་རིགས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འགོག་ནུས་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་ཡང་གཟུགས་ཅན་
 འགའ་ཞིག་ལ་བྱབ་པ་ཁས་སྒྲང་དགོས་ལ། དེ་ལ་ཡང་ཤར་ལ་བྱབ་པའི་ཆ་དང་སྤྱོད་གས་གཞན་ལ་
 བྱབ་པའི་ཆ་ཁས་སྒྲང་དགོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚོས་ཉིད་ལ་ཡང་བྱབ་པའི་ཆ་དུ་མ་དང་། སློ་སྤྱི་ཐ་
 དད་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་ཆ་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཡོད་ལ། འདུས་མ་བྱས་གཞན་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བས། ཆ་དུ་
 མ་དང་ཆ་ཅན་གཉིས་དོ་ཐོ་ཐ་དད་མི་རུང་བས་དོ་ཐོ་གཅིག་པ་དང་། དེ་བརྟེན་པ་ལ་རུང་གི་བདེན་
 གྲུབ་ལ་མི་རུང་བས། སྤར་བཞིན་བཀག་པས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་འགྲུབ་པོ། །དེ་ལྟར་
 བྱེད་པ་ཞིབ་འཚོ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡིན་པས། ཆ་དང་ཆ་ཅན་དངོས་པོ་ཞིན་ལ་ཕྱི་བཞི་སློ་གྲོས་
 རྒྱུ་མ་པའི་སྦྱོར་ནོ།།

གྲུབ་མཐས་སློ་མ་བརྒྱུར་བ་ལ་གྲགས་པའི་བརྟེན་པ་མི་དབུ་མ་པ་འདོད་པའི་བརྟེན་པ་
 དང་དོན་མི་གཅིག་པས་སློས་བཞག་གྲུང་དེ་དག་ལ་གྲགས་པ་ལྟར་ཡིན་གྱི། རང་ལུགས་ལ་དེ་ཅམ་ལ་
 སློས་བཞག་ཏུ་མི་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་སློ་ལ་སྦྱང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པའི་སྡོད་ལུགས་
 མེད་གྲུང་། དེའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་སྡོད་ལུགས་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཅམ་མིན་པ་ཅིག་ཡོད་པ་
 ལུགས་འདི་ལ་མི་འགལ་བས། དབུ་མ་པ་གཉིས་ཀྱི་དགག་བྱ་ལ་སློའི་དོར་མི་འདྲ་བཞེད་པོ་འོང་དོ། །
 ད་ལྟར་གྱི་གང་ཟག་ལ་ལུགས་འདིའི་བདེན་པ་དང་བདེན་འཛིན་གྱི་དོས་འཛིན་དང་། དེ་འགོག་པའི་
 རིགས་པ་མདོར་བསྐྱས་ལ་ལེགས་པར་བྲིད་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་བསྟན་ན་ལྟ་
 བ་དམིགས་ལེགས་པར་བྱེད་པར་མཐོང་ནས་འདིར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་དོས་བརྒྱུང་བ།

གཉིས་པ་(དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་དོས་གཟུང་བ་)ནི། ལུགས་འདི་ལ་ཚོས་རྣམས་
 རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཅམ་གྱི་འཛིན་ཚུལ་ཤེས་ན། དེ་ལས་བརློག་སྟེ་འཛིན་པའི་བདེན་
 འཛིན་བདེ་སྲག་ཏུ་ཤེས་པར་འགྱུར་བས། འདི་ལ་གཉིས། ཚོས་རྣམས་རྟོག་པའི་དབང་གིས་འཛིན་
 ཚུལ་དང་། དེ་ལས་བརློག་སྟེ་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ་ནི། ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ལུས་པ་ལས། ལྷ་ཚོགས་ཡིད་དགའ་མེ་ཏོག་ཁ་སྤེལ་ཞིང་། །
 གསེར་གྱི་ཁང་མཚོག་འབར་བ་ཡིད་འོང་བ། །འདི་ན་དེ་ལ་འདྲ་བའི་ལེགས་མེད་དེ། །དེ་དག་རྟོག་

པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཡིན། རྟོག་པའི་དབང་གིས་འཛིག་རྟེན་རྣམས་བཏགས་ཏེ།^{༡༩༩} ཞེས་ཚོས་
 རྣམས་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པར་གསུངས་ཏེ། ཚོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དང་
 རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པར་གསུངས་པ་གཞན་ཡང་མང་ངོ་། །རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་།
 འཛིག་རྟེན་མ་རིག་རྒྱུན་ཅན་དུ། །གང་ལྟེང་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་གསུངས། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་འཛིག་རྟེན་
 འདི། །རྣམ་རྟོག་ཡིན་ཞེས་ཅིས་མི་འཐད།^{༡༩༠} ཅིས་གསུངས་པའི་དོན་འགྲེལ་པར། འཛིག་རྟེན་
 རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་བཤད་ཅིང་།^{༡༩༡} བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་།
 རྟོག་པ་མེད་པར་འདོད་ཆགས་ལ། །སོགས་ལ་ཡོད་ཉིད་ཡོད་མིན་ན། །ཡང་དག་དོན་དང་རྟོག་པ་
 ཞེས། །སློང་དང་ལྡན་པ་སུ་ཞིག་འཛིན།^{༡༩༢} ཞེས་གསུངས་གིང་དེའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། རྟོག་པ་
 ཡོད་པ་ཞོན་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། རྟོག་པ་མེད་པར་ཡོད་པ་ཉིད་མེད་པ་དེ་དག་ནི། གོར་མ་ཆག་པར་
 ཐག་པ་བསྐྱོགས་པ་ལ་བཏགས་པའི་རྒྱལ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པར་དེས་སོ།^{༡༩༣} ཞེས་
 གསུངས་ཏེ་ཡང་དག་དོན་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའོ། རྟོག་པ་ནི་དེ་ལ་བསྐྱོས་ཏེ་སྐྱེ་བའོ། །འགྲེལ་
 པ་དེར་ཆགས་སོགས་རྣམས་ཐག་པ་ལ་རྒྱལ་དུ་བཏགས་པ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་མཚན་པ་ཙམ་སྟེ།^{༡༩༤}
 ཚོས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐག་པ་ལ་རྒྱལ་དུ་བཏགས་པ་ལྟར་རྟོག་པས་བཞག་པར་འཆད་པའོ།།

དེ་ལ་བླ་བོའི་མདོག་དང་འཕྱིལ་ལུགས་སྤུལ་དང་འདྲ་ཞིང་། ལུལ་མི་གསལ་ལ་བར་སྤྱང་བ་ན་
 ཐག་པ་ལ་འདི་རྒྱལ་ལོ་སྣམ་པ་འབྱུང་ངོ་། །དེའི་ཚེ་ཐག་པ་ལ་ཐག་པའི་ཚོགས་པ་དང་ཆ་ཤས་སྤུལ་གྱི་
 མཚན་གཞིར་འཛིག་རྒྱ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས། དེའི་རྒྱལ་ནི་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་མོ། །དེ་བཞིན་
 དུ་སྤང་བོ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་སྣམ་པ་འབྱུང་བ་ན། སྤང་བོའི་སྤྱང་ནས་སྤེའི་རྒྱན་གྱི་ཚོགས་པ་དང་།
 དུས་གཅིག་པའི་ཚོགས་པ་དང་དེའི་ཆ་ཤས་དེའི་མཚན་གཞིར་འཛིག་རྒྱ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ་རྒྱས་
 པར་འོག་ནས་འཆད་ངོ་། །དེའི་ཕྱིར་དང་སྤང་བོའི་ཆ་དང་ཆ་ཅན་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་དེའི་གཞིར་
 འཛིན་རྒྱ་ཡང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས། རང་དེ་ནི་རྟོག་པས་སྤང་བོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི།
 རག་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་ངོ་། །འདི་ནི་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། སྐྱེས་སུ་ས་མིན་ཚུ་
 མ་ཡིན། །མེ་མིན་རྐྱང་མིན་ནམ་མཁའ་མིན། །རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་ཀུན་མིན་ན། །དེ་ལས་གཞན་ན་སྐྱེས་
 སུག་ང་།^{༡༩༥} ཞེས་སོ། །དེ་ལ་སྐྱེས་སུ་ནི་གང་ཟག་དང་སེམས་ཅན་དང་དང་བདག་གོ། །ས་མིན་ནས་
 རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་བར་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དུག་གི་ཆ་ཤས་དང་། ཀུན་མིན་གྱིས་ཁམས་གྱི་

ཚོགས་པ་གང་ཡང་གང་ཟག་ཏུ་འཛོག་པ་བཀག་གོ། ཚོགས་ཐ་མས་ཁམས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་གང་
 ཟག་ཏུ་འཛོག་པ་བཀག་གོ། །དེ་ལྟ་ན་འང་གང་ཟག་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི་མིན་ལ། གུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་
 སོགས་གང་ཟག་ཏུ་བཞེད་པ་ཡང་མིན་པས། འགྲེལ་པ་མཛོད་པས་བཀའ་པ་ལྟར་འཕགས་པ་ཡང་
 བཞེད་དོ།།

གང་ཟག་རྟོག་པས་བཞག་ལུགས་དེ་ལྟར་ཤེས་ན། ཚོས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྟོག་པས་
 བཞག་ལུགས་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། ཉིང་ངེ་འཛོལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། ཇི་ལྟར་ཚོན་གྱིས་བདག་གིས་འདུ་ཤེས་
 བློ། ཤེས་པ་དེ་བཞིན་གུན་ལ་སྟོན་སྦྲུང་བྱ།^{༡༤} །ཞེས་དང་། འཕགས་པ་སྦྱད་པ་ལས་ཀྱང་། བདག་
 ཇི་འདྲ་དེ་དེ་འདྲར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཤེས། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཇི་འདྲ་དེ་འདྲར་ཚོས་གུན་
 ཤེས།^{༡༥} །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། སྦྱེས་བྲུ་ཁམས་དུག་འདུས་པའི་སྦྱིར།
 ཡང་དག་མ་ཡིན་ཇི་ལྟ་བུར། །དེ་བཞིན་ཁམས་ནི་རེ་རེ་ཡང་། །འདུས་སྦྱིར་ཡང་དག་ཉིད་དུ་མིན།^{༡༦} །
 ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །རྐང་པ་དང་པོའི་དོན་ནི་སྦྱེས་བྲུ་ཁམས་དུག་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 བཏགས་པའི་སྦྱིར་ཞེས་པའོ། །རྐང་པ་གསུམ་པ་དང་བཞི་པའི་དོན་ནི་ཆ་དང་ཆ་ཅན་མེད་པ་མི་སྲིད་
 པས། ཁམས་རེ་རེ་ཡང་རང་གི་ཆ་དུ་མ་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་སྦྱིར། ཡང་དག་ཏུ་སྟེ་
 རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མིན་པའོ། །དེ་ཡང་ཆ་གས་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་ན། ཆ་
 གས་དང་ཆ་ཅན་དེ་དེའི་གཞིར་འཛོག་ཏུ་མི་རུང་ལ། དེ་གཉིས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ཡང་དེའི་
 གཞིར་མི་སྲིད་པའོ། །ལུས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྟོག་པས་བཞག་ལུགས་ཀྱི་ཆ་དེ་ཅམ་ཞིག །ཐག་པ་
 ལ་སྦྱལ་དུ་བཏགས་པ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཀྱང་། ལུས་སོགས་རྣམས་དང་ཐག་པའི་སྦྱལ་གཉིས་ཡོད་མེད་
 དང་བྱ་བ་བྱེད་པར་རུས་མི་རུས་སོགས་ནི་གཏན་མི་འདྲ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྦྱད་ངེས་བར་བྱ་དགོས་
 མི་དགོས་དང་། ཐ་སྦྱད་བྱེད་པ་ལ་གཞོན་པ་ཡོད་མེད་སོགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་མཚུངས་པའི་
 སྦྱིར་རོ། །རྟོག་པས་བཞག་པ་དེ་ལ་རང་རང་གི་བྱ་བྱེད་འཐད་པ་ནི། ཚོགས་དང་དོན་གྱི་འགྲེལ་མཛོད་
 རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་དང་ཞི་བ་ལྟ་དང་སྟོབ་དཔོན་འདི་གསུ་མ་གྱིས་འཕགས་པ་
 ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་ལུགས་སུ་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །དབུ་མའི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་པའི་དཀའ་ས་
 ཡང་འདི་ཉིད་དོ།།

དེ་ལྟར་བྱས་ན་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་མིང་ཅམ་སྦྱིར། །ནམ་མཁའ་

ཡང་ནི་མིང་ཚམ་མོ། །འབྲུང་མེད་གཟུགས་ལྟ་ག་ལ་ཡོད། །དེ་ཕྱིར་མིང་ཚམ་ཉིད་ཀྱང་མེད། །ཚོར་དང་
 འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་དང་། །རྣམ་ཤེས་འབྲུང་བ་ལྟ་བུ་དང་། །བདག་བཞིན་དུ་ནི་བསམ་བྱ་སྟེ། །དེ་ཕྱིར་
 །ཁམས་དུག་བདག་མེད་དོ།^{༡༤} །ཞེས་དང་། བསྟན་གདགས་པ་མ་གཏོགས་པར། །གང་ཞིག་ཡོད་
 དམ་མེད་འགྱུར་བའི། །འཛིག་རྟེན་དོན་དུ་ཅི་ཞིག་ཡོད།^{༡༥} །ཅེས་དོན་དམ་པར་མིང་ཚམ་ཡང་མེད་
 པ་དང་། །བསྟན་དུ་མིང་གི་བསྟན་གྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཚམ་མ་གཏོགས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པར་
 གསུངས་པ་ལྟར་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཚམ་དུ་གནས་སོ། །དེ་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་ན་ཚོས་ཐམས་ཅད་
 བརྟེན་ནས་གཞག་དགོས་པ་དང་། བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་དང་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་
 རོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་པ་དང་། བསྟན་གཞན་གྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པའི་རང་དབང་བའི་རོ་བོ་
 མེད་པ་དང་། ཚོས་གང་ཡོད་པར་འཛོག་ན་འང་བཏགས་དོན་མ་བཅའ་བར་འཛོག་པ་རྣམས་ལེགས་
 པར་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་(དེ་ལས་བསྐྱོག་སྟེ་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་བསྟན་པ་)ནི། སྲར་བཤད་པའི་མིང་གི་བསྟན་
 གྱི་དབང་ཚམ་གྱིས་བཞག་པ་མིན་པའི་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི། བདེན་པ་དང་དོན་དམ་པར་དང་ཡང་
 དག་ཏུ་གྲུབ་པ་དང་། རང་གི་རོ་བོས་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་
 པ་ལྟར་སྐྱེས་ཡིན་ལ། དེས་བཟུང་བའི་ཞེན་ཡུལ་ནི་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་བདེན་ཚད་དོ། །དགག་
 བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྲུང་བའི་དོན་དམ་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཤེས་དགོས་པ་ནི་འདིར་ཡང་འདྲ་ལ།
 དཔུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་བདེན་པ་སོགས་གསུམ་དུ་གྲུབ་པ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པར་བཞེད་ཀྱང་།
 རང་གི་རོ་བོས་གྲུབ་པ་སོགས་གསུམ་ནི་བསྟན་དུ་ཡོད་པར་བཞེད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤིན་ཏུ་སྤ་བ་རེ་
 ཞིག་ལ་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་ཏོགས་མི་ལུས་པ་རྣམས། དེ་ལ་བཀྱི་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཆེན་པོར་
 མཐོང་དོ། །དེ་ལྟར་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རོ་བོ་ཡུལ་ཅན་བསྟན་གྱི་ཏོག་པ་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ་སྟེ། དེའི་
 དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ལ་དགག་བྱའི་བདག་ཅེས་བྱ་ལ། དེ་ཉིད་ཁྱད་གཞི་
 གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་མེད་པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། མིག་སྣ་སོགས་ཚོས་གྱི་སྟེང་དུ་མེད་པ་
 བེ་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་དུ་གསུངས་པས། རང་བཞིན་དེ་གང་ཟག་དང་ཚོས་གྱི་སྟེང་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་
 པ་ནི་བདག་གཉིས་གྱི་འཛིན་པར་བྱགས་ཀྱིས་ཏོགས་ཏེ། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལ་བདག་ཅེས་
 བྱ་བའི་གང་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་རོ་བོ་རང་བཞིན་ཏེ། དེ་མེད་པ་ནི་

བདག་མེད་པའོ། །དེ་ནི་ཚོས་དང་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་རྟོགས་ཏེ། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་
 དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ།^{༡༥} །ཞེས་པ་ལྟར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང། ཚོས་དང་གང་
 ཟག་དབྱེ་བས་རྣམ་གཉིས་གསུངས།^{༡༦} །ཞེས་བདག་མེད་གཉིས་དགག་བྱའི་སྐོ་ནས་མ་སྤེལ་བར་གཞི་
 ཚོས་ཅན་གྱིས་འབྱེད་པར་བཤད་དོ།།

བདག་འཛིན་གྱི་འཛིན་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་ལ་ནི་རྩ་བར་ཕྱང་པོ་དམིགས་པ་ཡིན་པ་བཀག་ཅིང།^{༡༧}
 འགྲེལ་བར་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བདག་དམིགས་པར་གསུངས་པས།^{༡༨} འོ་སྐྱམ་པ་ཅམ་ཞིག་
 སྐྱེ་བའི་དམིགས་པའི་ང་ཅམ་དང་། གང་ཟག་ཅམ་ཞིག་ལ་དམིགས་པར་བྱའོ། །རྣམ་པ་ནི་རང་འགྲེལ་
 ལས། རང་འཛིན་པས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཡོད་དོ་སྐྱམ་དུ་ཉེ་བར་བཏགས་ནས། འདི་ཉིད་དུ་
 བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་ཅིང།^{༡༩} །ཞེས་གསུངས་པས་ང་དེ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འཛིན་པའོ། །
 གཞན་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་འཛིན་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་ནི་ང་དང་ངའི་སྐྱམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་
 ལྷགས་པ་གེས་རབ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ལོ།^{༢༠} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཛིན་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་
 པ་ལ་ངའོ་སྐྱམ་པའི་སྐོ་ངང་གིས་སྐྱེ་དགོས་པས། རྒྱུད་གཞན་གྱི་གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
 པར་འཛིན་པའི་ལྟན་སྐྱེས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཡིན་ཀྱང་འཛིན་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་མིན་ལོ། །
 ང་དང་ངའི་སྐྱམ་པའི་རྣམ་པར་ལྷགས་ཞེས་པས་ནི་ང་ཅམ་དང་ངའི་བ་ཅམ་འཛིན་སྣངས་ཀྱི་རྣམ་པའི་
 ལུལ་དུ་སྟོན་པ་མིན་གྱི། དེ་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྟོན་
 པའོ། །བདག་གི་རང་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་པའི། ང་ཡི་བ་ཉིད་ཡིན་གྱི། རང་གི་
 མིག་སོགས་དམིགས་པར་མི་བརྒྱང་དོ། །རྣམ་པ་ནི་དམིགས་པ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་ང་ཡི་བ་རང་གི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའོ།།

འོ་ན་བདག་གི་འདི་ཞེས་ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ནི་བདག་གི་འོ་སྐྱམ་དུ་རང་འཛིན་
 པའི་ལུལ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ལོ།^{༢༡} །ཞེས་
 མིག་ལ་སོགས་པའི་གཞི་ལ་དམིགས་ནས་འདི་ནི་བདག་གི་ཡིན་ལོ་སྐྱམ་དུ་ཞེན་པ་བདག་གི་རང་འཛིན་
 པར་བཤད་པ་རི་ལྟར་ཡིན་སྐྱམ་ན། དེ་ནི་མིག་སོགས་རྣམས་བདག་གི་བར་མཐོང་ནས་བདག་གི་བ་
 ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། བདག་གི་བའི་མཚན་གཞི་མིག་སོགས་དམིགས་
 པར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་འཛིན་ལྟ་དང་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་མི་འགལ་བར་

འགྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཚོས་གྱི་བདག་འཛིན་ལྟ་བུ་སྐྱེས་གྱི་དམིགས་པ་ནི། རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་
གཟུགས་སྤང་སོགས་དང། མིག་རྣམས་སོགས་དང། རྒྱུད་གྱིས་མ་བསྐྱེས་པའི་སྣོད་ལ་སོགས་པའོ། །རྣམ་
པ་ནི་སྣང་བཤད་པ་ལྟར་རོ།།

དེ་ལྟར་བདག་གཉིས་སུ་འཛིན་པ་དེ་ནི་འཁོར་བར་འཚེང་བའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟོང་ཉིད་
བདུན་ཅུ་པ་ལས། རྒྱུད་དང་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་དངོས་རྣམས། །ཡང་དག་པར་འཛིན་པ་གང་། དེ་ནི་སྣོན་
པས་མ་རིག་གསུངས། །དེ་ལས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འབྱུང།³³³ །ཞེས་ཚོས་གྱི་དངོས་པོ་ལ་
དམིགས་ནས་ཡང་དག་ཏུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་འཁོར་བའི་རྩ་བའི་མ་རིག་པར་གསུངས་ཏེ། ཚོས་གྱི་
བདག་འཛིན་དེ་ལས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པ་འབྱུང་བས། དེ་ལས་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་
བར་བཤད་དོ། །མ་རིག་པ་དེ་ལྟོག་པ་ལ་དེས་རི་ལྟར་བཟུང་བས་སྟོང་བ་དང། རི་ལྟར་བཟུང་བའི་
བདག་མེད་པར་མཐོང་བ་དགོས་ཏེ། ལྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས། །ཡང་དག་མཐོང་ཕྱིར་དངོས་སྟོང་
བར། །ལེགས་ཤེས་མ་རིག་མི་འབྱུང་བ། །དེ་ནི་མ་རིག་འགག་པ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་
འགག་³³⁴ །ཅེས་དང། ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང། བདག་དང་བདག་གི་ཞེས་འཛིན་པས། །
རི་སྒྲིབ་ཕྱི་རོལ་རྣམས་བརྟགས་པ། །བདག་མེད་རྣམས་པ་གཉིས་མཐོང་ན། །སྲིད་པའི་ས་བོན་འགག་པར་
འགྱུར།³³⁵ །ཞེས་དང། མཚོག་ཏུ་སེམས་ནི་སྦྱོང་བྱེད་པའི། ཚོས་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན།³³⁶
ཞེས་དང། བཞི་བརྒྱུ་པ་ལས་ཀྱང། །ཡུལ་ལ་བདག་མེད་མཐོང་ན་ནི། །སྲིད་པའི་ས་བོན་འགག་པར་
འགྱུར།³³⁷ །ཞེས་དང། དེ་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱང། །གཉི་སྤྱུག་བཙོམ་པས་བཙོམ་པར་
འགྱུར། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ནི། །མཐོང་ན་གཉི་སྤྱུག་འབྱུང་མི་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་འབད་པ་
ཀྱང་གྱིས་འདིར། །གཏམ་དེ་ཞོན་བསྟན་པར་པར་བྱ།³³⁸ །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་
གཉི་སྤྱུག་ནི་དུག་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་གྱི་གཉི་སྤྱུག་དོས་འཛིན་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པས། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
མ་རིག་པ་ཡིན་ཞིང། མ་རིག་པ་དེ་ལྟོག་པ་ལ་སྟོང་བ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་ཤར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་
མོའི་དོན་རྟོགས་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །འབྲེལ་པ་མཛད་པས་ཀྱང། རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བདག་ནི་
འགོག་པར་བྱེད།³³⁹ །ཅེས་བདག་འཛིན་གྱི་ཡུལ་སུན་ལྷུང་བའི་རྣལ་གྱིས་བདག་མེད་རྟོགས་དགོས་
པར་གསུངས་སོ།།

དེའི་ཕྱིར་བདག་འཛིན་གྱི་ཡུལ་སུན་མ་ལྷུང་བར་དེའི་ཡུལ་ལ་ཡིད་ལམ་འགོ་བརྒྱུར་བསྐྱེས་

པ་ཙམ་བྱས་ཀྱང་། དེས་ནི་བདག་མེད་ལ་ཞུགས་པར་འཛིན་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་
 ཡིད་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ན་དམིགས་པ་དེ་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཅིག་དང་། བདེན་མེད་དུ་འཛིན་པ་ཅིག་
 དང་། དེ་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་བྱུང་བར་དུ་མ་བྱས་པར་འཛིན་པ་ཅིག་དང་གསུམ་ཡོད་པས། བདེན་
 མེད་དུ་མ་བཟུང་ཡང་བདེན་པར་འཛིན་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ། བདག་གཉིས་ལ་མ་ཞུགས་ཀྱང་
 བདག་མེད་གཉིས་ལ་ཞུགས་མི་དགོས་ཏེ། སློ་ལུང་པོ་གསུམ་པ་ལ་གནས་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཅིག་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་ཏུ་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྡེད་དུ་ངོས་བཟུང་ནས། རང་གང་ལ་
 འབྱུལ་བའི་གཞི་དེ་ཉིད་རི་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་དུ་མེད་པར་གཏན་ལ་དབབ་དགོས་ཀྱི། དེ་ལྟ་མིན་པར་
 ཁ་ཕྱིར་ལྟའི་དགག་སྐྱབ་ནི། རྒྱན་མ་ནགས་ལ་སོང་བའི་རྗེས་སྤང་ལ་རྩད་གཅོད་པ་དང་འབྲེལ་སྤྲོད་
 དུ་མི་འགོའོ། །དེ་ལྟར་བདེན་འཛིན་ལེགས་པར་ངོས་ཟིན་ན། བདག་འཛིན་གཉིས་མིན་པའི་རྟོག་
 པ་དུ་མ་ཅིག་ཡོད་པ་ཤེས་པར་འགྱུར་བས། རྟོག་པས་གང་བཟུང་གི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་
 དཔྱེད་པའི་རིགས་པས་འགོག་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་ཐམས་ཅད་ལྡོག་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་དག་
 ལས་བརྩམས་པའི་བཤད་དགོས་པ་མང་དུ་ཡོད་ནའང་། འགའ་ཞིག་ནི་གཞན་མང་པོར་བཤད་ཟིན་
 ལ། འགའ་ཞིག་ནི་ལོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་བས་འདིར་མ་སློབ་སོ། །

ལུང་གི་དོན་དེ་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་ལས་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 རིགས་པས་བསྐྱབ་པ།

གཉིས་པ་(ལུང་གི་དོན་དེ་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ)ལ་གཉིས། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྐྱབ་
 པ་དང་། གང་ཟེག་གི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བདེན་
 པ་གཉིས་ཀར་དགག་པ། དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། རྟེན་འབྱུང་གི་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མཐར་
 འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་འགོག་ཚུལ། རིགས་པས་དཔྱད་པ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་
 ལ་གསུམ། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་བཞག་པ། དེ་རིགས་པས་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་
 པ་སྟེན་པ། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་གྲུབ་པའི་དོན་འོ། །

དང་པོ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་མཉམ་པ་ཉིད་བརྩམས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་
 མཉམ་པ་ཉིད་ཁོ་ན་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་ཉིད་ཀྱིས། ཚོས་མཉམ་པ་ཉིད་གཞན་རྣམས་བསྐྱབ་པ་སྤྲོད་

བར་དགོངས་ཏེ། འཕགས་ལས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དང་པོར། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་
 མིན། གཉེས་ལས་མ་ཡིན་རྒྱུ་མེད་མིན། །དངོས་པོ་གང་དག་གང་ན་ཡང་། །སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་
 ཡིན།¹⁴⁶ ཞེས་ཉེ་བར་བཀོད་དོ། །ནམ་ཡང་དང་གཞན་ཡང་ཅི་རྣམས་གངས་སོ། །གང་ན་ཡང་ཞེས་
 པའི་སྒྲུ། འགར་ཡང་གི་སྐྱེའི་རྣམས་གངས་གང་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་གཞི་སྟོན་པ་རྟེན་གྱི་ཚིག་གིས་ཟེ། ཡུལ་དང་
 ཏུས་དང་གྲུབ་པའི་མཐའ་བཤད་དོ། །གཞི་དེ་གསུམ་དུ་གང་ཞིག་མི་སྐྱེ་བའི་གང་དག་གི་སྐྱེ་རྟེན་པའི་
 ཚིག་ཟེ། ལྷི་ནང་གི་དངོས་པོ་བརྗོད་པའོ། །དེས་ན་བདག་ལས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གི་དོན་ཟེ། ལྷི་ནང་
 ང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ཟེ་ཡུལ་ཏུས་གྲུབ་པའི་མཐའ་འགར་ཡང་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཅོ། །
 ཞེས་འདི་ལྟར་སྐྱར་ཏེ་བཤད་བར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་རྣམས་ཟེ་ནམ་ཡང་གཞན་ལས་དང་།
 གཉེས་ཀ་ལས་དང་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཅོ། ཞེས་དམ་བཅའ་གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་
 སྐྱར་རོ། །ཚིག་གསལ་ལས། བདག་ལས་དངོས་པོ་གང་དག་¹⁴⁷ ཅེས་བསྐྱར་ཡང་འགྱུར་འདི་
 ལེགས་སོ། །ཡུལ་གྱི་དབང་གིས་ཡུལ་འགའ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཀྱུ་མི་སྐྱེ་བ་དང་། ཏུས་གྱི་དབང་གིས་ཏུས་
 འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་ལོ་ཉིག་མི་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནམ་སྟམ་པ། ཡུལ་ཏུས་གང་ན་ཡང་ཞེས་པས་འགོག་
 པས་ནམ་ཡང་ཞེས་སྟོས་པ་དོན་མེད་པ་མིན་ཅོ། །དབུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་མི་སྐྱེ་ཡང་།
 དངོས་པོར་སྐྱེ་བའི་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་སྐྱེའོ་སྟམ་པ། གྲུབ་མཐའ་གང་ན་ཡང་ཞེས་པས་འགོག་
 པས། དངོས་པོར་སྐྱེ་བའི་ལུགས་ལ་མི་སྐྱེ་ཞེས་སྟོན་པ་མིན་ཅོ། །

རང་འགྲེལ་ལས་འདི་ར་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་རང་ལས་སྐྱེ་བ་
 དང་འབྲེལ་གྱི། ཡོད་པ་དང་ཅི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་བདོན་གྱིས་འགྲུབ་པའི་ལྗོངས་རོ།¹⁴⁸ ཞེས་
 གསུངས་པའི་དོན་ཅི་རྒྱུ་མ་གཉེས་ཀྱིས་དམ་བཅའ་དང་། ལྷ་མ་གཉེས་ཀྱིས་རྟགས་བསྟན་པར་
 འཚང་པ་ལྟར་སོ་སོར་མི་གཅོད་པར། བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན། ཞེས་སྐྱེལ་བར་བྱ་ཞེས་པ་སྟེ་
 གཞན་གསུམ་ལའང་དེ་ལྟར་སྐྱེལ་ལོ། །རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡོད་ན་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མཐའ་བཞིའི་
 སྐྱེ་བ་གང་རུང་ཁས་བྲུང་དགོས་པས་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཅེས་སྟོས་སོ། །མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཞིག་ས་ན་
 རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེ་བ་དག་གི་པ་ཡང་ལུགས་ཀྱིས་འགྲུབ་པས། དེ་ལྟར་སྐྱར་བ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་
 མེད་མི་འགྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པའི་ཚིག་ཐ་མའི་དོན་ཅོ། །དེས་ན་དབུ་མ་སྐྱར་བར་བཤད་པ་ལྟར་¹⁴⁹
 མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་རྟགས་སུ་བྱས་ནས། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་མེད་སྐྱབ་བ་མི་རུང་ཞེས་པ་

མིན་གྱི། ལྷ་ལྷ་སོ་སོར་གཙོད་པ་གཞུང་དེའི་དོན་མིན་ཞེས་པའོ། དངོས་པོ་རྣམས་ཡུལ་དུས་གྲུབ་
 པའི་མཐའ་འགར་ཡང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་སྐུར་བ་དང་། ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང་།
 རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱུན་རྫོང་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་གྱི། རྩོགས་བཞི་ཁས་བྲུངས་པའི་སྐོར་ནས་ནི་
 མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་སྐྱུ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་།¹⁶³ ཞེས་
 གསུངས་པས་གཞན་སྐྱེ་བེ་གསུང་རབ་གྱི་ཐ་སྙད་མིན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱུ་བའི་ཐ་སྙད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
 རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ལ་བསམས་ནས་བྱས་པས། དེ་ཁས་བྲུངས་ན་རང་བཞིན་
 དང་བཅས་པར་སྐྱུ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ལུགས་འདི་ལ་ནི་གཞན་སྐྱེ་བེ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་དོ། །རྒྱ་
 འབྲས་གཉིས་དོ་བོ་ཐ་དང་པར་ཐ་སྙད་དུ་འདོད་མོད་ཀྱང་དེ་ཅམ་གཞན་སྐྱེ་བེ་དོན་མིན་ཏེ། ཐ་སྙད་དུ་
 ཚོས་རེ་རེས་ཀྱང་དོ་བོ་གཉིས་གཉིས་འཛིན་པར་གསུངས་པ་ལྟ་རེདོ་བོ་གྲུབ་པ་ཡོད་ཀྱང་། རང་བཞིན་
 གྱིས་སྐྱེ་བའི་དོ་བོར་མི་འདོད་པ་བཞིན་ནོ།།

ཚིག་གསལ་ལས་དངོས་པོ་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་མེད་དགག་ཏུ་བཤད་པ་ནི།
 དམ་བཅའ་གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་འདྲ་བས། རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་འབབས་པའི་སྐབས་སུ་
 བསྐྱབ་བྱ་ནི་དགག་བྱ་བཅད་ཅམ་གྱི་མེད་པར་དགག་པ་ཡིན་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས། འཛིག་རྟེན་དེ་ན་
 རི་སྟེང་སྐྱ་ཡོད་པ། རྩམས་ཅད་དངོས་མེད་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཞེས། རྩུ་བ་ལ་སོགས་པ་འགྱུར་བས་ན།
 མེད་པར་དགག་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་མེད་པའི་དོན་ནི་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་
 ཡིན་ནོ།¹⁶⁴ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་རེདོ། རང་འགྲེལ་ལས་དམ་བཅའ་བ་བཞི་བོ་དེ་རྗེས་སུ་བརྗོད་
 བས་རིགས་པས་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།¹⁶⁵ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འོག་ནས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་
 བཀག་པ་རྟགས་སུ་བྱས་ནས། དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་བར་གསུངས་པ་དང་།
 ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་མཐའ་། དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 བྱ་བ་འདི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ལ།¹⁶⁶ ཞེས་གསུངས་པས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་
 བསྐྱབ་པར་མི་འདོད་པ་མིན་ནོ། ཚིག་གསལ་ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་ནི་གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་
 བ་འགོག་པ་ཅམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།¹⁶⁷ ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྐྱོར་བ་རྣམས་གྱིས་པ་
 རོལ་བོས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་དམ་བཅས་པ་འགོག་པ་ཅམ་དུ་ཟད་གྱི། དེ་ལས་གཞན་མི་སྐྱབ་
 པའི་དོན་ཡིན་གྱི་བཀག་པ་ཅམ་སྐྱབ་པ་འགོག་པ་མིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ། ཁོ་བོ་ཅག་འདི་མེད་པ་དང་།

ཡོད་པར་མི་རྒྱུབ་ཀྱི། གཞན་གྱིས་ཡོད་པར་བཏགས་པ་དང་མེད་པར་བཏགས་པ་འགོག་སྟེ། མཐའ་
 གཉིས་བསལ་ནས་དབུ་མའི་ལམ་རྒྱུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ།¹⁶⁴ །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ཇ་པོལ་
 པོས་ཁས་བླངས་པའི་ཡོད་མཐའ་དང་། མེད་མཐའ་གཉིས་རྣམས་པར་གཅོད་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། དེ་མ་
 གཏོགས་པ་གཞན་མི་རྒྱུབ་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །མཐའ་གཉིས་བཀག་པ་ཅམ་མ་བརྒྱབས་པ་ཡང་མ་
 ཡིན་ཏེ། མཐའ་གཉིས་བསལ་ནས་དབུ་མའི་ལམ་རྒྱུབ་པར་གསུངས་པས་སོ། །རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
 པ་མེད་པ་ཡང་མིན་ན་ནི་སྤང་གསུམ་མེད་པས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཅོད་རྒྱོག་ལས། གལ་
 ཏེ་རང་བཞིན་མེད་ཉིད་གྱིས། ཅི་སྟེ་རང་བཞིན་མེད་ལ་རྒྱོག། རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ལོག་ན། རང་
 བཞིན་ཉིད་དུ་རབ་གྲུབ་འགྲུར།¹⁶⁵ །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདྲ་བའི་བརྒྱབ་བྱ་
 དང་རྒྱུབ་བྱེད་ཁས་ལེན་གྱང་རང་རྒྱུད་པར་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རྒྱས་པར་གཞན་དུ་ཡང་ཡང་
 བཤད་ཟིན་པས་མ་རྒྱོས་སོ། །

འོན་དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། སྤྱིར་དགག་པ་ནི་རྒྱོས་དགག་བྱ་དངོས་
 སུ་བཅད་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། རང་མ་ཡིན་བཅད་པ་ལྟ་བུ་དངོས་པོ་ལ་དགག་བྱ་བཅད་
 པ་ཅམ་དགག་པ་མིན་ལ། ཚོས་ཉིད་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་ལྟ་བུ་རྒྱས་དགག་བྱ་དངོས་སུ་མ་བཅད་
 གྱང་དེའི་དོན་རྒྱོ་ལ་འཆར་བ་ན། རྒྱོས་པ་བཅད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་བ་རྣམས་དགག་པ་ཡིན་ནོ། །
 དེ་ལ་གཉིས་ལས་མེད་དགག་ནི་¹⁶⁶ རྒྱོས་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་ནས་ཚོས་གཞན་མི་འཕེན་པའམ་
 མི་རྒྱུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བྲམ་ཟེས་ཆང་འཕྲང་དུ་རུང་མི་རུང་དྲིས་པ་ན། ཆང་མི་བཏུང་ངོ་ཞེས་པ་
 བཏུང་ངོ་ཞེས་མི་རྒྱུབ་པ་བཞིན་ནོ། །མ་ཡིན་དགག་ནི་རྒྱོས་དགག་བྱ་བཅད་ནས་ཚོས་གཞན་འཕེན་
 པའམ་རྒྱུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱེས་སུ་གཅིག་དམངས་རིགས་སུ་རྫོན་འདོད་པ་ན་འདི་བྲམ་ཟེམ་ཡིན་
 ཞེས་པ་ནི། བྲམ་ཟེ་བཀག་པ་ཅམ་མིན་གྱི་བྲམ་ཟེ་ལས་གཞན་པ། དེ་ལས་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པས་
 དམན་པའི་དམངས་རིགས་ཡིན་པར་རྒྱུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚོས་གཞན་འཕེན་པ་ལ་དངོས་དང་ལྷགས་དང་
 རྒྱབས་གྱིས་འཕངས་པ་གསུམ་སྟེ། དང་པོ་ནི། བདག་མེད་པ་ཡོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་དགག་བྱ་གཅོད་པ་
 དང་། ཚོས་གཞན་འཕེན་པ་གཉིས་ཀ་ཚིག་གཅིག་གིས་རྒྱུབ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། མཚོད་སྤྱིན་ཚོན་པོ་
 ཉིན་པར་མི་ཟ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་དོན་གྱིས་བཟླ་བའོ། །དེ་གཉིས་ནི་དངོས་ལྷགས་ལ་འཕངས་པ་པེ་

རེ་བ་ཡིན་ལ། གཉིས་ཀ་ལྟན་པ་ནི་མཚོན་སྤྱིན་ཚོན་པོ་ཉིན་པར་མི་ཟ་བ་རིད་པ་མིན་པ་ཡོད་ཅེས་པ་
 ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། སྤྱི་བུ་ཞིག་རྒྱལ་རིགས་དང་བུམ་ཟེ་གང་རུང་གཅིག་ཏུ་ངེས་ཤིང་ཁྱད་པར་
 མ་ངེས་པའི་སྐབས་སུ། འདི་བུམ་ཟེ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རང་གི་ཚིག་གིས་མི་སྟོན་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་
 སྟོན་མའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་བྲངས་པ་ལས། དགག་པ་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་དང་། ཚིག་གཅིག་སྐྱབ་པར་
 བྱེད་པ་དང་། །དེ་ལྟར་རང་ཚིག་མི་སྟོན་པ། །མ་ཡིན་གཞན་པ་གཞན་ཡིན་ནོ།¹⁷⁾ །ཞེས་སོ། །འཕྲིག་
 གཞི་སྐྱབ་པ་དག་ཚོ་གསལ་ན་མེད་དགག་མིན་པར་སྐྱབ་པ་མི་འཐད་དེ། བུམ་ཟེ་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་བུམ་
 ཟེས་ཚང་མི་འཐད་བ་དགག་བྱ་བཅད་ཅམ་ཡིན་པ་མི་འགོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་སྐྱབ་མའོན་གྱུར་ཡིན་
 པས་སྐྱམ་ཉལ་པ་ལྷོག་གྱུར་ཡིན་པ་མི་འགོག་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་དག་གཞི་དང་ཚོགས་ན་ཚོས་
 གཞན་འཕངས་སོ་ཞེས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བུམ་ཟེ་ལྟ་བུ་ནི་ཚོས་གཞན་འཕེན་མི་འཕེན་ཅི་བའི་གཞི་
 ཡིན་གྱི། འཕངས་པའི་ཚོས་གཞན་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་འཕགས་པའི་དམ་བཅའ་བཞི་འདིར་བཀོད་པ་ནི།

དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་མིན་གཞན་དག་ལས་ལྟ་གཤམ་ཞིག་ །གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་རྒྱུ་མེད་པར་ནི་གཤམ་ཡོད། །

འབྲས་བུ་དེ་ཉིད་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་འབྱུང་བ་མིན་པ་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་
 པའི་རྒྱ་གཞན་དག་ལས་ལྟ་བུ་འབྱུང་བ་གཤམ་ཞིག་སྟེ་དེ་མེད་པ་དང་། རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་
 འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་མེད་པར་ནི་འབྱུང་བ་གཤམ་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་
 གྲུབ་པ་ཡོད་ན་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་གང་རུང་གིས་ཁྱབ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལ་རྒྱ་ཡོད་མེད་
 གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་ཅིང་། རྒྱ་ཡོད་པ་ལ་རང་གཞན་རེ་རེ་བ་དང་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་
 གསུམ་དུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པས་དམ་བཅའ་བཞིས་ཚོགས་གོ།

རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་རིགས་པས་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་པ་ལས།
 བདག་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ།

གཉིས་པ་ (དེ་རིགས་པས་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་པ) ལ་བཞི། བདག་སྐྱེད་གག་པ། གཞན་སྐྱེད་གག་པ།

པ། གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ། རྒྱ་མིད་པར་སྐྱེ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འགྲེལ་པ་
 མཛད་པའི་རིགས་པས་དགག་པ། ཅུ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རིགས་པས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་ཉོགས་པར་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་མཁན་གྱི་ལུགས་དགག་པ། གྲུབ་མཐའ་སློ་མ་བསྐྱར་
 བའི་ཐོས་དུ་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པ། དེ་ལྟར་བཀག་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
 རང་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དགག་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ངོ་བོ་གཅིག་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དུ་བྱེད་པ་དང་། ངོ་བོ་གཅིག་པ་
 ལས་སྐྱེ་བ་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དང་། དེ་དག་གི་ཉིས་སྒྲིང་གི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ནི་དེ་ལས་འཕྱུར་ལོན་ཉན་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།།
 སྐྱེས་པར་གྱུར་བ་སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་བར་རིགས་པ་འང་མ་ཡིན་ཉིད།།[༧]

དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བ་འདི་རྒྱ་མཚན་གང་ལས་ངེས་ཤི་ན། སྐྱེ་བཞིན་པ་སྐྱེ་
 བའི་གྲུབ་པའི་བྱེད་པ་པོ་ལྷུ་གུ་དེ་ནི། དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་འབྱུང་ན་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ལ་འབྱུང་དགོས་
 བའི་ཡོན་ཏན་ལྷག་པོ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷུ་གུའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་ཉིད་སྐྱར་རྒྱུའི་དུས་
 བས་ཐོབ་ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་གངས་ཅན་པ་རྣམས་རྒྱ་རྒྱུན་ལན་རྒྱུན་སོ་སོ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ལ་
 འབྲས་བུ་བྱུ་མོང་བ་གཅིག་ནི་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་རྒྱ་རྒྱུན་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་གཙོ་བོ་
 གཅིག་རྗེས་སུ་འགོ་བ་མེད་ན་མི་རུང་བས། རྒྱ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་ཡང་། རྒྱུན་རྒྱུ་ལུང་
 སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ལྷུ་གུའི་རང་བཞིན་དང་དེའི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་རང་བཞིན་རྣམས་
 བར་ཡིན་རྒྱུར་ཡིན་དུ་འདོད་དེ། རྣམ་འགྱུར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམས་དེ་ལྟར་དུ་འདོད་དོ། །
 དེའི་ཕྱིར་ས་སྐྱུག་ཡན་རྒྱུན་ཐ་དད་པ་ཁོ་ནར་འདོད་པས་ལྷུ་གུ་ལས་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་ཀྱང་། ལྷུ་གུ་
 བྱིས་བོན་དང་དེའི་རང་བཞིན་ལས་སྐྱེ་བར་སྐྱབ་ན། རང་བཞིན་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པས་རང་གི་རང་
 བཞིན་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་དང་ལྷུ་གུ་མི་གསལ་བ་རྒྱ་དུས་ན་ཡོད་པ་སྐྱེ་བ་ནི་བདག་སྐྱེའི་འདོད་ཚུལ་ལོ། །
 གངས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ནི་སྐྱེ་བར་མི་སྐྱེ་བར་རྒྱ་ལས་སྐྱར་མི་གསལ་བ་ཕྱིས་གསལ་བར་
 འདོད་མོད་ཀྱང་དོན་འདྲའོ། །འདིས་སྐྱི་གསལ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི། སངས་
 རྒྱུས་པས་དངོས་པོ་དང་བུམ་པ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དང་གཏན་མི་འདྲའོ། །དེ་ལྟར་ལྷུ་གུའི་ངོ་

བོའམ་རང་བཞིན་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ས་བོན་གྱི་དུས་སུ་ཡོད་ན། ལྷ་གྲུའི་ངོ་བོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་
ལྷ་གྲུ་གསལ་བ་ཉིད་ཀྱང་མི་སྲིད་པས་རྒྱ་དུས་ནས་ལྷ་གྲུའི་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོར་མ་ཟད། ལྷ་གྲུ་ཉིད་
ཀྱང་ཡོད་དགོས་པས། དེའི་ཚེ་དེ་གྲུབ་པའི་འོག་ཏུ་སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དོན་གཏན་མེད་དོ།།

གཉིས་པ་(ངོ་བོ་གཅིག་པ་ལས་སྐྱེ་ན་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་)ནི། སྐྱེས་ཟེན་པར་གྱུར་བ་སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་
སྐྱེས་ཟེན་པའི་འོག་ཏུ་ལྷ་བས་ནས།^{༡༧༩} སྐྱེ་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །འད་གི་སྐྱེས་ནི་རང་གི་
རང་བཞིན་ལས་སྐྱེ་ན་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་མ་ཟད་པའོ། །གལ་ཏེ་གསལ་བའི་ཕྱོགས་འཛིན་ནའང་
འབྲས་བུ་གསལ་བ་རྒྱ་དུས་ནས་ཡོད་ན་ནི་ཁས་སྐྱེས་དང་འགལ་ལ། མེད་ན་ནི་འབྲས་བུའི་གསལ་
བ་དང་དེའི་རང་བཞིན་གཉིས་གཅིག་ཐ་དད་དབྱུང་ལ་དགག་གོ། །བདག་སྐྱེ་རིགས་པ་དང་འགལ་
ཞེས་པ་དམ་བཅའ་ཅམ་དུ་ཟད་པས་དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་སྐྱོན་པ་ནི།

སྐྱེས་ཟེན་སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་འགྱུར་ན་ནི། ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་ཆམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འདིར་རྟེན་མི་འགྱུར་ཞིང་།།
ས་བོན་སྲིད་མཐར་ཐུག་པར་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །རི་ལྗང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་རྣམ་པར་འཛིག་པར་བྱེད་པར་འགྱུར།།[༧]

སྐྱེས་ཟེན་པའི་ས་བོན་སྐྱར་ཡང་ལྷ་བས་ནས་^{༡༧༩} སྐྱེ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་འགྱུར་བ་སྐྱེ་
འདོད་ན་ནི། རྒྱ་མཚན་གང་གིས་ས་བོན་ལྷ་བས་ནས་སྐྱེ་བ་བཀག་ནས། ལྷ་གྲུ་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་སྐྱར་
ཡང་ས་བོན་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་པས། ལྷ་གྲུ་དང་ལ་སོགས་པས་སྐྱོང་བ་དང་སྐྱེ་
བས་འཆའ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འཛིག་རྟེན་འདིར་གཏན་རྟེན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །སྐྱོན་གཞན་ཡང་ས་
བོན་དེ་ཉིད་བར་མ་ཆད་པར་སྲིད་པའི་མཐར་ཐུག་པར་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེས་ཟེན་པ་དེ་
ཉིད་སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་འབྲས་བུའི་རིགས་འདྲ་རྣམས་མི་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱུའི་རིགས་
འདྲ་རྣམས་བར་མ་ཆད་དུ་སྐྱེ་བའི་སྐྱོན་གཉིས་བསྐྱན་ནས་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་བརྗོད་པའོ།།

གསུམ་པ་(དེ་དག་གི་ཞེས་སྐྱོང་གི་ལན་དགག་པ་)ནི། ཅི་སྐྱེ་ལྷ་གྲུ་སྐྱེ་བ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེ་
དང་། དབྱིད་ཀྱི་དུས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། ས་བོན་སྐྱར་རོ་ལྷ་བྱར་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་བྱེད་
ཅིང་། ལྷ་གྲུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ལ། ལྷ་གྲུ་ཡང་རང་སྐྱེད་པ་བོ་ས་བོན་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པར་འགལ་
བའི་ཕྱིར། ས་བོན་འགག་པར་བྱེད་ཅིང་འགྱུར་བས་རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་གཉིས་སྐྱེས་པའི་

ཉེས་པའི་སྐབས་མེད་ལ། ས་ལྷུག་གྲང་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོ་གཞན་མ་ཡིན་པས་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བ་
 ཡང་མ་ཡིན་ནོ་སྟེ་མ་ན། འདི་ཡང་མི་རུང་སྟེ་གང་གི་ཕྱིར་ས་ལྷུག་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཉིས་རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་དུ་གཅིག་ཡིན་པས། ཇི་ལྟར་ན་ལྷུག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ས་བོན་དེ་རྣམ་པར་འཛིག་པར་བྱེད་པར་
 འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་ཏེ། ལྷུག་ས་ལྷུག་འཛིག་པར་མི་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ་སྟེ་མ་དུ་བསམས་སོ། །འདི་འདྲ་
 བའི་གནོད་པ་མཐོང་ཡང་མི་ལྡོག་པ་ནི། ལྷུག་ས་ས་བོན་འཛིག་པ་ནི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་སྟེང་ནས་ཡིན་པས།
 རང་གིས་རང་འཛིག་པ་དང་གཞན་འདྲ་སྟེ་མ་དུ་རྒྱུ་བས་ཡིན་ལ། རོ་བོ་འམ་རང་བཞིན་ཐམས་
 ཅད་པར་ཡིན་ཚུར་ཡིན་དུ་སོང་ན་རྣམ་འགྱུར་སོ་སོ་བ་ཡང་མི་འགྱུར་པས་གནོད་པ་སྤང་མི་ལུས་སོ། །

གཉིས་པ་(རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དགག་པ་)ལ་གསུམ། ས་ལྷུག་གཉིས་ལ་དབྱིབས་
 མོགས་ཐ་དད་མེད་པར་ཐལ་བས་དགག་ དེའི་ཉེས་སྤོང་གི་ལན་དགག་ གནས་སྐབས་གཉིས་ཀྱི་རེ་
 རེར་གཉིས་ཀ་འཛིན་མི་འཛིན་མཚུངས་པར་ཐལ་བས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

བྱེད་རྒྱས་བོན་གྱི་ལས་ཐ་དད་ལྷུག་འདི་དབྱིབས་དང་ནི། །ཁ་དོག་རོ་ལུས་སྤྱིན་པའི་ཐ་དད་ཚུང་ལ་མེད་པར་འགྱུར། །

སྤྱིན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། ལྷུག་གྱི་དབྱིབས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྒྱ་ས་བོན་གྱི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་
 མོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་ལྷུག་འདི་རིང་ཐུང་མོགས་ཀྱི་དབྱིབས་དང་། ལྷོ་སེར་མོགས་ཀྱི་ཁ་དོག་དང་།
 མངར་སྐྱུར་མོགས་ཀྱི་རོ་དང་ལུས་མཐུ་དང་། ལྷིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་དད་པ་ཚུང་ལ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ།
 ས་ལྷུག་གཉིས་ཀྱི་རོ་བོ་དང་རང་བཞིན་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱེད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་
 ཐལ་བ་ལས་ཐ་མི་དད་པར་དམིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཀུན་ནས་གཅིག་པ་
 ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྐྱོག་པ་འཕེན་པ་མཛད་དེ། བསྐྱོག་པ་འཕེན་པ་དང་བསྐྱོག་པ་རང་རྒྱུད་འཕེན་
 པ་ལ་བྱེད་པར་གིན་ཏུ་ཆེའོ། །དེ་ལ་ལུས་མཐུ་ནི་གཞན་འབྲས་ཀྱི་སྤྱན་ལུས་དང་ཉེ་བ་ཙམ་གྱིས་ནད་དེ་
 སེལ་བ་དང་། ཚུ་སྤྱན་སོགས་འགའ་ཞིག་བཅངས་པ་ཙམ་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་འགོ་བ་ལྟ་བུའོ། །རྣམ་
 པར་སྤྱིན་པ་ནི་རྒྱུ་མི་འདྲ་བ་ལས་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། དཔེར་ན་འོ་མས་བཅུས་པ་སོགས་
 ལས་སྐྱུ་རུ་ར་དང་། བེ་བེ་ལིང་སོགས་ལ་རོ་མངར་པོར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་(དེའི་ཉེས་སྤོང་གི་ཡན་དགག་པ་)ནི།

གལ་ཉེས་ཀྱི་བདག་གི་དངོས་པོ་བསལ་ནས་དེ་ལས་གཞན།།

ངོ་བོར་འགྱུར་ན་དེ་ཚེ་དེ་ཡི་དེ་ཉིད་ཇི་ལྟར་འགྱུར།།[༡༠]

ཅི་ལྟར་སྤོང་གི་གནས་སྐབས་བཏང་ནས་ལྷ་གྲུའི་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་འགྱུར་བས། ས་
ལྷ་གཉིས་གནས་སྐབས་ཐ་དང་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤོང་དེ་ཉིད་ལྷ་གྲུར་འགྱུར་པ་ཡིན་མོ་ཞེ་ན།
གལ་ཉེས་ཀྱི་སྤོང་གི་བདག་གི་དངོས་པོའི་གནས་སྐབས་བསལ་ནས། གནས་སྐབས་དེ་ལས་
གཞན་ལྷ་གྲུའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ངོ་བོར་འགྱུར་ན། དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་སྤོང་དེ་ཡི་རང་བཞིན་
ཉིད་ལྷ་གྲུའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་འགྱུར་ཉེ། དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དངོས་པོ་
དེ་ཉིད་དེའི་དངོས་པོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་ངོ་བོ་ལས་སྤོང་གཞན་པའི་དེའི་དངོས་པོ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྤོང་གི་ལྷ་གྲུའི་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་ཉམས་པ་
ཡིན་མོ། །ཅི་ལྟར་སྤོང་གི་དབྱིབས་ལ་སོགས་པ་ཐ་དང་ཀྱང་། རྣམ་ཐ་མི་དད་པས་མི་འགལ་ལོ་སྤྲུམ་
ན། དེ་ནི་མི་རིགས་ཉེ་དབྱིབས་ལ་སོགས་པ་མ་བཟུང་ན་སྤོང་གི་རྣམ་ཀྱང་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་(གནས་སྐབས་གཉིས་ཀྱི་རེ་རེར་གཉིས་ཀ་འཛིན་མི་འཛིན་མཚུངས་པར་ཐལ་བས་དགག་པ་)ནི།

གལ་ཉེས་ཀྱི་སྤོང་གི་ལྷ་གྲུའི་རིམ་གཞན་མ་ཡིན་ན།།

སྤོང་བཞིན་དུ་ལྷ་གྲུའི་ལྷ་གྲུ་དེ་གཟུང་མེད་པའམ།།

ཡང་ན་དེ་དག་གཅིག་པས་ཇི་ལྟར་ལྷ་གྲུའི་བཞིན་དུ།།

དེ་ཡང་གཟུང་དུ་ཡོད་འགྱུར་དེ་ཕྱིར་འདི་ནི་ཁས་མི་སྲིང་།།[༡༡]

སྤོང་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། གལ་ཉེས་ཀྱི་ལྷ་གྲུ་སྤོང་དང་ལྷ་གྲུའི་ངོ་བོ་གཉིས་ལ་འཛིན་
ཉེན་འདིར་ངོ་བོ་གཞན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། ཇི་ལྟར་ལྷ་གྲུའི་གནས་སྐབས་སྤོང་གཞན་དུ་མེད་
པ་དེ་བཞིན་དུ། ལྷ་གྲུ་ཡང་གཟུང་དུ་མེད་པར་འགྱུར་ཉེ། འམ་ཞེས་པ་ཡང་ན་སྤོང་གི་དག་གི་ངོ་བོ་
རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་གཅིག་པས་ཇི་ལྟར་ལྷ་གྲུའི་གནས་སྐབས་སྤོང་གི་གཟུང་དུ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ས་
སྤོང་དེ་ཡང་དབང་པོའི་ཤེས་པས་གཟུང་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་པ་ལས། མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་དེ་

གཉིས་སྒོར་བར་འདོད་པས། ས་ལྷུག་གཉིས་ཀྱི་དོ་བོ་ལ་གཞན་མེད་པ་འདི་ནི་ལས་བྱང་བར་མི་བྱུང་།
 རིགས་པ་དེ་རྣམས་ལེགས་པར་རྟོགས་ན་ཚོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལན་རྒྱུན་དུ་དོ་བོ་ཐ་དད་པ་ལ། དེ་
 རྣམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ཐམས་ཅད་པར་ཡིན་རྒྱུར་ཡིན་གྱི་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། གནས་སྐབས་སྣ་མའི་
 དུས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དེ་ཉིད་གནས་སྐབས་སྣེ་མའི་དུས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དེ་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་
 ཐམས་ཅད་ལྟོག་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་(གྲུབ་མཐས་སྒོ་མ་བསྐྱར་བའི་ཐ་སྐྱོད་དུ་ཡང་མེད་པར་བརྟན་པ་)ནི།

གང་ཕྱིར་རྒྱ་ཞིག་ན་ཡང་དེ་ཡི་འབྲས་བུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།
 དེ་དག་གཅིག་པ་ཡིན་ཞེས་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན།།

དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་གྲངས་ཅན་གྱི་ལྷགས། སངས་རྒྱུས་
 པའི་ལྷགས་ལས་གཞན་དུ་བརྟགས་པའི་བདག་སྐྱེ་བཀག་ནས། གྲུབ་མཐའི་ལྷགས་གཞན་དུ་སྒོ་མ་
 སྐྱངས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྐྱོད་དུ་ཡང་། བདག་ལས་སྐྱེ་བར་རྟོག་པ་འདི་མི་འཐད་དོ་ཞེས་རྟོན་
 པ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་རྒྱ་ས་བོན་ཞིག་ན་འང་ས་བོན་དེ་ཡི་འབྲས་བུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ས་ལྷུག་དེ་དག་དོ་
 བོ་གཅིག་པ་ཡིན་ཞེས་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་ནོ།།

གསུམ་པ་(དེ་ལྟར་བཀག་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྐྱུ་བ་)ནི།

དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་བདག་ལས་འབྱུང་ཞེས་རབ་རྒྱབ་རྟགས་པ་འདི།
 དེ་ཉིད་དང་ནི་འཇིག་རྟེན་དུ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།[༡༩]

གང་གི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་བདག་
 ལས་སྐྱེ་བ་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དེའི་ཕྱིར། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་
 རབ་རྒྱབ་རྟགས་པ་འདི། དེ་ཉིད་དོན་དམ་དང་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་རྒྱུ་འབྱུང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
 དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པ་ན་དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་སྐྱར་བར་
 བདག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་བདག་སྐྱེ་སྐྱིར་བཀག་གོ། །དེས་ན་སྒོ་བ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྱེད་གྱིས་དངོས་

པོ་རྣམས་ནི་དོན་དམ་པར་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར་སེམས་པ་ཅན་བཞིན་ནོ།^{༡༧༤}
ཞེས་བྱུང་བར་དུ་བྱེད་པ་དེའི་དོན་དམ་པར་ཞེས་པའི་བྱུང་བར་དོན་མེད་དོ་ཞེས་བསམ་པར་བྱའོ།།

གཉེས་པ་(རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རིགས་པས་དགག་པ་)ནི།

བདག་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་ན་བསྐྱེད་པར་བྱ་དང་སྐྱེད་བྱེད་དང་། །ལས་དང་བྱེད་པ་ལོ་ཡང་གཅིག་ཉིད་འགྱུར་ན་དེ་དག་
ནི། །གཅིག་ཉིད་མ་ཡིན་པས་ན་བདག་ལས་སྐྱེ་བར་ཁས་སྲུང་བར། །བྱ་མིན་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའི་ཉེས་པར་ཐལ་བར་
འགྱུར་བྱེད་ལོ།།^[༡༧]

སྐྱོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་བདག་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་ན། བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་འབྲས་
བུ་དང་། སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་རྒྱ་དང་། གང་ཞིག་བྱ་བའི་ལས་དང་། གང་གིས་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་ལོ་ཡང་
གཅིག་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན། དེ་དག་ནི་གཅིག་ཉིད་མ་ཡིན་པས་ན། བདག་ལས་སྐྱེ་བར་ཁས་སྲུང་བར་
བྱ་བ་མིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་འདི་དང་རྩ་བཤེ་ལས་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའི་ཉེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་ལོ། །དེ་ལ་སྐྱོན་དང་པོ་ནི་རྩ་བཤེ་ལས། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཅིག་ཉིད་དུ། །ནམ་ཡང་འཐད་པར་
མི་འགྱུར་ལོ། །རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཅིག་ཉིད་ན། །སྐྱེད་དང་བསྐྱེད་པ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར།^{༡༧༥} །ཞེས་
གསུངས་ཏེ་རྒྱ་འབྲས་དོ་པོ་གཅིག་ན་པ་དང་ལུ་དག་གམ། མིག་དང་དེའི་རྣམ་ཤེས་དག་ཀྱང་གཅིག་
ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞེས་པའོ། །སྐྱོན་གཉེས་པ་ནི་རྩ་བཤེ་ལས། གལ་ཏེ་ཤིང་དེ་མེ་ཡིན་ན། །བྱེད་པ་ལོ་དང་
ལས་གཅིག་འགྱུར།^{༡༧༦} །ཞེས་གསུངས་པའོ། །དེ་ལྟར་བཀག་པ་ན་པ་དང་ལུ་དང་བྱེད་པ་ལོ་དང་ལས་
གཉེས་ཀྱང་དོ་པོ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་ཟེར་ན་འདོད་ལ། སྤྱིར་གཅིག་ཏུ་ཐལ་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་པོ་ཞེས་སྐྱོ་མོད་
ཀྱང་། རྒྱར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་རྣམ་འགྱུར་ཡང་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་ལུས་པའི་
རིགས་པས་སྐོང་མི་ལུས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཇི་སྐྱེད་བཤད་པའི་སྐྱོན་གྱིས་འཇིགས་པས་བདེན་གཉེས་ཕྱིན་
ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པར་འདོད་པས། བདག་སྐྱེ་བས་སྲུང་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ལ།^{༡༧༧}
བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱང་གཅིག་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ཅིག་ཤོས་རྣམ་པར་བཅད་པ་མེད་ན་མེད་
པའི་དངོས་འགལ་ཡིན་པས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ནི་དེས་པར་ཁས་སྲུང་དགོས་སོ།།

གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ།

གཉིས་པ་(གཞན་སྐྱེ་དགག་པ)ལ་གཉིས། ཚུགས་སྐྱེ་བ་བཟོད་པ་དང་། ལྷགས་དེ་དགག་པ་ལོ། དང་པོ་ནི། རང་སྐྱེ་དངོས་པོར་སྐྱེ་བ་རྣམས་ན་རེ་རང་ལས་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པས་བདག་སྐྱེ་མི་རིགས་ཤིང་། དེ་མེད་པས་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་མི་རིགས་སོ། །རྒྱ་མེད་ནི་གཅིག་ཏུ་ཐ་ཆད་པས་དགག་པར་ཡང་རིགས་ན། གཞན་དག་ལས་ལྟ་ག་ལ་ཞིག་ཅེས་གཞན་སྐྱེ་དགོག་པ་མི་རིགས་ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུན་བཞི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེད་བྱེད་དུ་གསུངས་པའི་གསུང་རབ་ལ་ལྟོས་ནས། མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །

རྒྱུན་བཞི་པོ་དེ་གང་ལ་འཛོག་པ་ལ། ལྟེ་པ་ཁ་ཅིག་ནི་རྒྱའི་རྒྱུན་ནི་མཛོད་ལས། རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་ལྟེ་ཡིན།¹³¹ ཞེས་བྱེད་རྒྱ་མ་གཏོགས་པ་རྒྱ་ལྟེ་དང་། དམིགས་པའི་རྒྱུན་ནི། དམིགས་པ་ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དོ།¹³² ཞེས་རྣམ་ཤེས་དྲུག་གི་དམིགས་ལྷུལ་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་དང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ནི། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སྐྱེས་པ་རྣམས། །ཐ་མ་མིན་མཚུངས་དེ་མ་ཐག་¹³³ ཅེས་ལྟག་མེད་དུ་འཇུག་པ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་སྐྱེས་རྣམས་དང་། བདག་པོའི་རྒྱུན་ནི། བྱེད་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་དག་པོར་བཤད།¹³⁴ ཅེས་བྱེད་རྒྱ་ལ་བཤད་པ་ལྟར་འདོད་ལ། རྒྱ་དྲུག་ནི་མཛོད་ལས། བྱེད་རྒྱ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་། སྐལ་མཉམ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། །ཀྱུན་ཏུ་འགོ་དང་རྣམ་སྲིན་དང་མ། རྒྱའི་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་འདོད།¹³⁵ ཅེས་སོ། །སྐྱེ་པ་ཁ་ཅིག་ནི། རྒྱུ་པར་བྱེད་པ་ནི་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་མཚན་ཉིད་བཟློན་པ་ལས་ན། གང་ཞིག་གང་གི་སྐྱེད་བྱེད་ས་པོན་གྱི་དོ་བོར་གནས་པ་དེ་ནི་དེའི་རྒྱའི་རྒྱུན་ལོ། །ཚན་པོ་ལྟར་བ་ལྟར་སེམས་སེམས་བྱུང་སྐྱེ་བཞིན་པ་རྣམས་རྟེན་འབར་བ་དང་འདྲ་བའི་དམིགས་པ་གང་གིས་སྐྱེད་པ་དེ་ནི་དེའི་དམིགས་པའི་རྒྱུན་ལོ། རྒྱ་འགགས་མ་ཐག་པ་ནི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ས་པོན་འགགས་མ་ཐག་པ་སྐྱུ་གྱུ་འབྱུང་བའི་རྒྱུན་ཡིན་པ་བཞིན་ལོ།¹³⁶ །རང་འགྲེལ་ལས་ས་པོན་འགགས་མ་ཐག་པ་སྐྱུ་གྱུའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ།¹³⁷ ཞེས་གསུངས་ཤིང་ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་འགོག་པའི་སྐབས་སྐྱུ་གྱུའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་བཀག་ལ།¹³⁸ སངས་རྒྱུས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུང་དེ་བཞིན་དུ་བཞེད་པས་¹³⁹ འདི་ནི་གཟུགས་ལ་ཡང་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་འདོད་པའི་ལྷགས་སོ། །གང་ཞིག་ཡོད་ན་གང་འབྱུང་བ་འདི་ནི་དེའི་བདག་པོའི་རྒྱུན་ལོ། ཚིག་གསལ་ལས་སྐྱེས་སྐྱེས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་

སྐྱེས་པ་དང་། སྐྱེས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་འདི་དག་གི་ནང་དུ་འདུ་བར་གསུངས་གིང་།^{੧੨} རང་
 འགོལ་ལས་ཀྱང་དང་པོ་མ་གཏོགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་པ་ནི།^{੧੩} བེས་རབ་སྐྱོན་མ་ལས། སྐྱེ་
 པ་གཞན་གྱིས་བརྟགས་པའི་རྒྱུ་མཉམ་དུ་སྐྱེས་པ་དང་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་རྣམས་^{੧੪} ཞེས་བསྐྱར་བ་
 དང་དོན་གཅིག་ལ་འགྱུར་ཡང་དེ་ལྟར་ལེགས་སོ། །དེའི་དོན་ནི་འགོལ་བཤད་ལས་གནས་བརྟན་པའི་
 སྐྱེ་བས་ཐ་སྐྱད་བརྟགས་པ་མཉམ་དུ་སྐྱེས་པའི་རྒྱུ་ནི། དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་མཉམ་དུ་
 སྐྱེས་པ་དམིགས་རྒྱུ་ལོ། །ཡོད་པའི་རྒྱུ་ནི་རྒྱ་དང་བདག་པོའི་རྒྱུ་ལོ། །མེད་པའི་རྒྱུ་ནི་དེ་མ་ཐག་
 པའི་རྒྱུ་ལ་བཤད་དོ།^{੧ੵ} །དེ་འདྲ་བའི་ཐ་སྐྱད་ཙམ་མི་མཐུན་པ་རྣམས་ནི་མཚན་ཉིད་ལ་བརྟགས་
 བ་བཞི་པོ་འདིར་འདུ་ལ། དབང་ལྷུག་ལ་སོགས་པ་ནི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པས་རྒྱུ་ལྔ་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 འོ། །ཞེས་ངེས་པར་འཛིན་ཏེ་མཛོད་ལས། བཞི་ཡིས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས། །གསུམ་གྱིས་
 སྐྱོམས་པར་འདུག་རྣམ་གཉིས། །གཞན་ནི་གཉིས་པོ་དག་ལས་སྐྱེ། །དབང་ལྷུག་སོགས་མིན་རིམ་
 སོགས་ཕྱིར།^{੧੶} ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་འདོད་དོ། །

གཞན་སྐྱེ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སྒྲིར་དགག་པ།

གཉིས་པ་(ལྷགས་དེ་དགག་པ)ལ་གཉིས། གཞན་སྐྱེ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སྒྲིར་དགག་པ་དང་།
 སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་ཕྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ། གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་དངོས། བཀག་པ་
 ལ་འཛིག་རྟེན་གྱི་གནོད་པ་སྤང་བ། དེ་ལྟར་བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ། །རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་
 འགར་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པ། བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་འང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་ཡོན་
 ཏན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞན་སྐྱེ་སྒྲིར་དགག་པ། གཞན་སྐྱེ་ཕྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ། འབྲས་
 སུ་ལ་སྐྱ་བཞིར་དབྱུང་ནས་གཞན་སྐྱེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཉ་ཅང་ཐལ་བས་དགག་སྐྱོན་
 སྲོང་གི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཉ་ཅང་ཐལ་བ་དངོས་དང་། དེ་དག་གི་མཐའ་དབྱེད་
 པའོ། །དང་པོ་ནི།

- གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་གལ་ཏེ་གཞན་ཞིག་འཕྱུར་བར་འགྱུར་ན་ནི།
- འོན་མེ་ལྷེ་ལས་ཀྱང་རྟེན་པ་འཕྱུག་པོ་འཕྱུར་འཕྱུར་ཞིང་།
- ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར།

སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་མ་ལུས་ལ་ཡང་གཞན་ཉིད་མཚུངས།།[༡༧]

གཞན་སྐྱེ་འདྲི་ནི་གཞག་པར་རྣམས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་དང་ལུང་དང་འགལ་བའི་
 སྐྱིར་རོ། །སྤྱི་མ་ནི་ས་ལུ་ལྡང་བའི་མདོ་ལས། མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་གྲུ་དེ་ཡང་བདག་གིས་མ་བྱས་
 གཞན་གྱིས་མ་བྱས་^{༡༧༩} ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ལུང་སྤྱི་མ་ལྟ་བུ་མང་པོ་དང་འགལ་བའོ། །དེ་ལ་རིགས་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་ནས་བརྗོད་པ། གལ་ཏེ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ངོ་
 བོས་གྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་གཞན་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན་ནི། དེ་ལྟ་ཡིན་པའོ་ན་སེལ་བྱེད་མེ་ལྷེ་རབ་ཏུ་
 འབར་བ་ལས་ཀྱང་བསལ་བུ་སྐྱེ་ན་པ་འབྲུག་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞིང་། གཞན་ཡང་རྒྱ་ཡིན་མིན་
 ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཅིའི་སྐྱིར་ཞེ་ན།
 གང་གི་སྐྱིར་འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་མ་ལུས་པ་ལ་འདྲ་རྒྱ་འབྲས་སུ་འདོད་པ་གཉིས་
 དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཉིད་མཚུངས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གཞན་གྱིས་
 ལས་སྒྲུངས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་གཉིས་སོ།།

ཐལ་བ་དེ་གཉིས་བཤད་ན་རི་ལྟར་ས་ལུ་སྐྱེད་པའི་ས་བོན་རང་འབྲས་ས་ལུའི་སྐྱེ་གྲུ་ལས།
 རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། ས་ལུའི་སྐྱེ་གྲུ་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མེ་དང་
 མོལ་བ་དང་། བས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ཡང་ས་ལུའི་སྐྱེ་གྲུ་ལས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་
 གཞན་ཡིན་པ་ནི་གཞན་སྐྱེ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་ལོ། །གཞན་ཡིན་ཚུལ་གཉིས་པོ་དེ་མཚུངས་པར་
 འདོད་ན། རི་ལྟར་ས་ལུའི་ས་བོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ལས་ས་ལུའི་སྐྱེ་གྲུ་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ། མེ་སོལ་
 སོགས་ལས་ཀྱང་ས་ལུའི་སྐྱེ་གྲུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་དགོས་སོ། །ཡང་རི་ལྟར་ས་ལུའི་སྐྱེ་གྲུ་གཞན་དུ་གྱུར་པ།
 ས་ལུའི་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ། ལུ་སྐྱེ་སྐྱེ་སོགས་ཀྱང་ས་ལུའི་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །
 ཞེས་མཚུངས་པ་བྱེད་པའོ། །འདྲི་ནི་ཅ་ཤེས་ལས། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཞན་ཉིད་དུ། བས་ཡང་འཐད་
 པར་མི་འགྱུར་རོ། །རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཞན་ཉིད་ན། རྒྱ་དང་རྒྱ་མིན་མཚུངས་པར་འགྱུར།^{༡༨༠} ཞེས་
 གཞན་སྐྱེ་ལ་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་གསུངས་པའི་རིགས་པའོ། །ཐལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྗོད་ག་པ་འཕེན་པ་
 འགྲེལ་བར་བཤད་དོ།།^{༡༨༡}

གཉིས་པ་(དེ་དག་གི་མཐའ་དབྱེད་པ་)ལ་གཉིས། གཞན་སྐྱེ་ལ་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་འཇུག་པའི་རྒྱ་

མཚན། ཐལ་བ་ལས་བསྐྱོག་པ་ཁས་ལེན་པ་ཡི་འགལ་བོ།^{༡༧༥}

དང་པོ་ནི། འདིར་གཞན་སྐྱེ་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ།
 བོད་ཁ་ཅིག་རྒྱ་འབྲས་ལ་སྲ་སྲི་བས་བྱུང་ཅིང་། གཞན་ལ་དུས་མཉམ་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་
 ཟེར་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་བཀག་པའི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་རང་ལ་མཚུངས་པར་འཇུག་པའི་
 ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་ཁས་བླངས་མེད་དོ་ཞེས་པས་བསྐྱོན་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་འཚོལ་བའི་ངལ་བ་དོན་མེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་བོད་མང་པོས་རྟོག་གི་བས་དུ་བ་བྱུང་བར་བཞིན་པ་ལ་མེ་ཡོད་པས་བྱུང་བ་དང་།
 བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་སྐྱབ་པ་ན། ཡུལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འབྲུལ་བ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་
 སྐྱབ་པའི་ཚེ་ནི་ཚང་མར་དང་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ཉི་ཚེ་བ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་བསྐྱབས་ནས། དེ་ནས་དེ་དང་
 ཡུལ་དུས་གཞན་གྱི་བྱུང་བ་གཉིས་རིགས་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། བྱུང་བ་དེ་གཉིས་ཡུལ་དུས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་དུ་མི་འབྲུལ་བར་སྐྱབ་པར་འདོད་པ་ལ། དེ་ལྟ་བུ་གཞན་ཙམ་དུ་མཚུངས་པའི་
 རྟགས་ཀྱིས་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་འཕེན་ཏེ། འདི་འདྲ་བ་ནི་ལྷོག་པ་གཅིག་པའི་དཔུང་ལུང་ལོ། །ཞེས་ཟེར་
 རོ། །འདི་ཡང་གཞུང་གི་དོན་མ་ངེས་ཤིང་རྟོག་གི་འཇུག་པ་ལ་རྣམ་པ་མ་གར་བའི་གང་མ་ཡིན་ཏེ། དུ་
 བ་བྱུང་བར་བ་དང་བྱས་པ་གཉིས་ཡུལ་དུས་ཀྱིས་བྱུང་བར་དུ་མ་བྱས་པར། སྦྱིར་མེད་མི་རྟག་པ་ལ་
 མི་འབྲུལ་བར་བསྐྱབས་པས། མེ་ཡོད་པ་དང་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་ལོག་ཀྱང་།^{༡༧༦} རྟགས་སུ་བཞོན་པ་
 གཉིས་མི་ལྷོག་པ་སྦྱིང་དམ་སྟམ་པའི་དྲོགས་པ་ལེགས་པར་གཅོད་ཅུས་ལ། ཚོས་དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་
 ཡིན་པ་ལོག་ཀྱང་གཞན་ཙམ་ཡིན་པ་ཞུགས་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པས། དེ་གཉིས་མཚུངས་པའི་གོ་སྐབས་
 ག་ལ་ཡོད། དེས་ན་འདི་ནི་དཔུང་འཇུག་ཞེས་པའི་མིང་ཉིད་ཀྱིས་རིགས་པ་མི་ཤེས་པའི་སྐྱེན་འབྱེན་དུ་
 གསལ་བར་བྱས་ཏེ་གཞན་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟེན་ཏོ།^{༡༧༧}

པོ་ནི་འདི་དེ་ལྟར་ཡིན་ཞེན། ཚེག་གསལ་ལས། རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་གྲུབ་
 པར་ཁས་ལེན་གྱི། ཕྱོགས་བཞི་ཁས་བླངས་པའི་སྐྱོན་ས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་དང་བཅས་
 པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་
 ཞིག་ཁས་བླངས་ན་ནི། རྒྱ་དང་འབྲས་སུ་གཉིས་ལན་རྒྱུན་ཕྱོས་པའི་ཕྱིར་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་པས། དངོས་པོ་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་སྐྱབ་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ།^{༡༧༨} །ཞེས་རང་གིས་
 སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་མི་ལེན་གྱི་བྱུང་བར་གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་དུ་ཕྱོགས་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཁས་

བླངས་ན། རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་སྐྱེ་དགོས་པར་གསུངས་པས། གཞན་སྐྱེ་ལས་བླངས་ན་རང་
 བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལས་ལེན་དགོས་པ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐྱེ་བ་ཙམ་ཞིག་ལས་བླངས་ན། རང་
 བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལས་ལེན་མི་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་གཞན་སྐྱེའི་གཞན་ནི་
 གཞན་ཙམ་ཞིག་མིན་གྱི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་པས་དེ་ལས་ལེན་པ་ལ་ཉ་ཅང་ཐལ་
 བ་འཕེན་གྱི། གཞན་ཙམ་ལས་བླངས་པ་ལ་འཕེན་པ་གཏན་མིན་ནོ། །འོག་ནས་ཀྱང་སྐྱེ་དུག་སྐྱེ་
 ཐ་དད་ཀྱང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ། གང་དག་རང་མཚན་ཉིད་གྱིས་སོ་སོ་བ། །དེ་དག་རྒྱུད་གཅིག་
 གཏོགས་པར་རིགས་མ་ཡིན།^{༡༩} །ཞེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བ་ཡིན་ན། །སྐྱེ་
 རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་མི་རིགས་པར་གསུངས་པ་དང་འདི་གཉིས་རིགས་པ་འདྲའོ། །དེ་ཡང་རང་གི་
 མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་ན་ལྟོས་པའི་འབྲེལ་བ་འགོག་ཅུས་ལ། འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་
 དུ་སོང་ན་འབྲས་བུ་གཅིག་རང་གི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་ན། རྒྱ་མིན་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱ་
 གཅིག་གིས་རང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ན་རང་གི་འབྲས་བུ་མིན་པའི་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་
 པར་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་འཇུག་པའོ། །དེས་ན་འདི་འདྲ་བའི་རིགས་པ་ལེགས་པར་མི་གོ་བའི། ལྷར་བཤད་
 པ་ལྟར་གྱི་འདི་འདྲ་ཅིག་འགོག་པའི་དགག་བྱ་འཛིན་པའི་ཚད་འཛིན་དང་། འདི་ཙམ་ཞིག་ལས་ལེན་
 པའི་རྟེན་འབྲུང་གི་རྣམ་གཞག་གཉིས་སོ་སོར་ལེགས་པར་མ་བྱེད་པའི་སྒྲིབ་ཡིན་པས། དགག་བྱ་
 འགོག་པའི་སྐབས་སུ་དགག་བྱའི་ཚད་འཛིན་བཤད་པ་བྲན་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(ཐལ་བ་ལས་བསྐྱོག་པ་ལས་ལེན་པ་ཡི་འགལ་བ་)ནི། གལ་ཏེ་ལྷར་བཤད་པའི་ཐལ་བ་
 གཉིས་ལས་བསྐྱོག་པའི་དོན་ལས་ལེན་ན། ཚིག་གསལ་ལས། ཐལ་བར་འགྱུར་བ་བསྐྱོག་པའི་དོན་
 དང་ཡང་ཕ་རོལ་པོ་ཉིད་འབྲེལ་བ་ཡིན་གྱི། ཁོ་པོ་ཅག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་དམ་བཅའ་བ་མེད་པའི་
 བྱིར་རོ།^{༢༠} །ཞེས་དང་། རང་བཞིན་མེད་པར་སྐྱེ་བས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་སྐྱེ་བ་ལ་ཐལ་བ་
 བསྐྱབས་པ་ན། ཐལ་བ་ལས་བསྐྱོག་པའི་དོན་ཅན་དུ་ཐལ་བར་གལ་འགྱུར་ཏེ།^{༢༡} །ཞེས་དང་། དེའི་
 བྱིར་ཐལ་བ་སྐྱབ་པ་ནི་ཕ་རོལ་པོའི་དམ་བཅའ་བ་འགོག་པ་ཙམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་།
 ཐལ་བ་ལས་བསྐྱོག་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།^{༢༢} །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་
 དང་སྒྲམ་ན། སྒྲིབ་མེད་དེ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་སྐབས་ཁོ་ན་ཡིན་པས། དུས་མ་
 པས་འཕངས་པའི་ཐལ་བ་ཀྱང་ལ་མིན་གྱི། བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་ཐལ་བ་གཉིས་ལ་ཡིན་ནོ། །དེའི་

ཐལ་ཚོས་ནི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་ཙམ་མིན་གྱི། སྐར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་
 མེད་ཡིན་ལ། ཐལ་ཚོས་དེ་བརྒྱུག་པའི་དོན་སྐར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ནི་གངས་
 ཅན་ཁོ་ན་འདོད་གྱི། རང་ལ་དེའི་དམ་བཅའ་བ་མེད་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། དེ་ཁས་སྒྲུངས་པའི་གྲུབ་
 མཐའ་དང་འགལ་བ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཉེ་ལུང་དང་པོའི་དོན་ནོ། །སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་
 ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་ཅེས་ཡང་གི་སྐྱོ་སྐྱོ་ས་ཤིང་། ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང་ཡང་གི་སྐྱོ་སྐྱོ་ས་ལ།^{༡༠༩}
 འདིར་ཡང་སྐར་ཡང་སྐྱེ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་འགྱུར་ན་ནོ།^{༡༠༧} ཞེས་གསུངས་པས་ཡོད་པ་དང་
 སྐར་ཡང་སྐྱེ་བ་གཉིས་འགལ་གྱི་ཡོད་པ་དང་སྐྱེ་བ་མི་འགལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་དང་སྐར་ཡང་
 སྐྱེ་བ་ཐུག་བཅས་འགལ་གྱི། ཡོད་པ་དང་སྐྱེ་བ་ཐུག་བཅས་གཉིས་མི་འགལ་ལོ། །ལུང་གཉིས་པའི་
 དོན་ནི་རང་བཞིན་མེད་པར་སྐྱེ་བ་དབུ་མ་པས། རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་སྐྱེ་བ་གངས་ཅན་ལ་སྐར་
 བཤད་པའི་ཐལ་བ་གཉིས་འཕངས་པ་ན། རང་ལ་བརྒྱུག་དོན་འཕེན་པ་ཁས་ལེན་འདོད་མེད་ལ། དེ་
 མེད་ཀྱང་རང་དབང་མེད་པར་བྱེད་པར་ཡང་མིན་པས། ཐལ་བ་དེ་གཉིས་ལས་བརྒྱུག་པ་ཁས་མི་
 ལེན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ལུང་གསུམ་པའི་དོན་ནི་ཐལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཐལ་ཚོས་བརྒྱུག་པའི་དོན་སྐར་
 ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་བདག་སྐྱེ་མེད་པ་མི་སྐྱེ་བ་ཀྱང་དགོས་པ་མེད་པ་
 མིན་ཉེ། གངས་ཅན་མི་འདོད་པའི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་བསྐྱེད་སྤྱོད་པས། གངས་ཅན་གྱིས་དམ་
 བཅས་པའི་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་ཞིག་སྐྱེ་བ་པའི་དགོས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་
 ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཉ་ཅང་ཐལ་བ་གཉིས་ལ་ནི་ཐལ་བའི་བརྒྱུག་དོན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་པས།
 ཐལ་བ་ལས་བརྒྱུག་པའི་དོན་ལ་རང་གིས་ཁས་ལེན་པ་དང་མི་ལེན་པ་གཉིས་གཤམ་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(སྐྱོན་སྤོང་གི་ཡན་དགག་པ)ལ་གཉིས། སྐྱོན་སྤོང་གི་ལན། ལན་དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རབ་ཏུ་བྱུ་བར་རྣམ་པ་དེ་ཕྱིར་འབྲས་སུ་རེས་བཅོད་ཅིང་།།
 གང་ཞིག་དེ་སྐྱེད་རྣམ་པ་དེ་ནི་གཞན་ནའང་རྒྱ་ཡིན་ལ།།
 རྒྱ་གཅིག་གཏོགས་དང་སྐྱེད་པར་བྱེད་ལས་སྐྱེ་བ་དེའི་ཕྱིར།།
 ས་ལུའི་ལྷ་གྲུབ་ས་ལ་སོགས་ལས་དེ་ལྟ་མིན་ཞེན།།[༡༧]

འདིར་སྐྱེས་པ་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཉིད་ཀྱང་

ཡོད་ལ། ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་ཡང་མིན་ཏེ། རྒྱུ་འབྲས་སོ་སོར་དེས་པ་མཐོང་བའི་
 བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འདི་ཡིན་ཏེ་གང་གི་བྱིར་ར། དངོས་པོ་གང་ཞིག་གང་གིས་རབ་རྒྱ་བྱ་བར་རྣམས་པ་དེ་ཉིད་
 དེ་ཡི་འབྲས་བུར་དེས་པར་འཛོལ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་བྱིར་འབྲས་བུ་དེས་སོ། །དེ་བྱིར་ཞེས་པ་འགྲེལ་པ་
 དང་མི་མཐུན་ནོ། །རྒྱུ་གང་ཞིག་འབྲས་བུ་དེ་རྒྱུད་པར་རྣམས་པ་དེ་ནི་དོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་ནའང་
 རྒྱུ་ཡིན་ལ། དེའི་བྱིར་རྒྱུ་དེས་སོ། །དེས་ན་གཞན་ཁྱུད་པར་བཞོན་ས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འདོགས་གི། །གཞན་
 ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་གཞན་ཙམ་གྱིས་ནི་རྒྱུ་འབྲས་སུ་མི་འདོགས་གོ། །གཞན་ཡང་ས་ལུའི་ལྷ་གྲུ་ནི་རང་དང་རྒྱུད་
 གཅིག་རྒྱ་གཉོགས་པ་ས་ལུའི་ས་བོན་ལས་སྐྱེའི། རྒྱུད་མི་གཅིག་པ་ནས་ཀྱི་ས་བོན་སོགས་ལས་མི་
 སྐྱེའོ། །རྒྱུད་གཅིག་ཀྱང་སྐྱེད་བྱེད་མིན་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་བྱི་མས་སྐྱ་མ་མི་སྐྱེད་པས། རྒྱུད་གཅིག་པའི་སྐྱ་
 མས་བྱི་མ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་ཡི་བྱིར་ར། ས་ལུའི་ལྷ་གྲུ་ནི་ནས་ལ་སོགས་པ་ལས་ནས་ཀྱི་ལྷ་
 གྲུ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བ་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་མིན་པས་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་མི་སྐྱེའོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་(ལན་དེ་དགག་པ་)ནི། ས་ལུའི་ས་ལྷ་གྲུ་སོ་སོར་དེས་པ་འདི་གོ་རྒྱུ་མཚན་གང་ལས་ཡིན་
 ཞེས་རྒྱུ་འབྲས་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྐྱབ་པ་འདི་ལ་འདྲི་བར་བྱའོ། །སྐྱེས་པ་དེས་པ་མཐོང་བའི་བྱིར་
 རོ་ཞེ་ན། ཡང་ཅིའི་བྱིར་དེ་ལྟར་དེས་པ་མཐོང་ཞེས་དེ་ལྟར་བརྒྱལ་ཞིང་བརྟགས་པ་ན། གང་གི་བྱིར་
 དེས་པ་མཐོང་བ་དེའི་བྱིར་དེས་པ་མཐོང་དོ་ཞེས་དེ་ཙམ་ཞིག་སྐྱབ་པ་འདི་ས་ནི་དེས་པའི་རྒྱུ་མ་བསྟན་
 པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཉེས་པ་རྒྱུང་བྱེད་ཀྱང་སྐྱད་པར་མི་རྣམས་སོ། །¹⁰⁴ །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་གི་མཚན་
 ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ཡིན་ཀྱང་དེས་པ་མཐོང་བ་མི་འགལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་མ་བསྟན་པས་སྐྱོན་སྤོང་གི་ལན་
 མིན་ཞེས་པའོ། །གཞན་ཡང་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཉིད་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་མིན་ཀྱང་ལ་ཐུན་
 མོང་བ་ཁྱུད་པར་རྒྱ་ཡོངས་སུ་མ་བཅད་པ་ཤིན་ཏུ་གྲགས་པ་འདི་ཉིད། བྱིར་རྟོལ་འདིའི་འདོད་པ་ལ་
 གཞོད་བྱེད་དོ་ཞེས་བཤད་པ་ནི།

རི་ལྟར་ནས་དང་གོ་སར་དང་ནི་ཀེང་ཤུ་ཀ་ལ་སོགས། །སྐྱ་ལུའི་ལྷ་གྲུའི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པར་འདོད་མེན་རྣམས་ལྡན་མིན། །
 རྒྱུད་གཅིག་ཞོངས་སུ་གཉོགས་མིན་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ཉིད་དེ་བཞིན། །སྐྱ་ལུའི་ས་བོན་ཡང་ནི་དེ་ཡི་མིན་ཏེ་གཞན་ཉིད་
 བྱིར་ར།།¹⁰⁵

རི་ལྟར་ཉིད་པེར་ན་ནས་དང་པརྐ་ལ་སོགས་པའི་ཟེའུ་འབྲུ་གོ་སར་དང་ཀེང་ཤུ་ཀའི་མེ་ཉོག་

ལ་སོགས་པ་རྣམས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་ལུའི་ལྷ་གུའི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པར་འདོད་པ་མིན་པ་དང་།
 ས་ལུའི་ལྷ་གུ་སྐྱེད་པའི་རྣམས་པ་དང་ལྡན་པ་མིན་པ་དང་། རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་མིན་པ་དང་རིགས་
 འདྲ་བའི་སྐྱ་མ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དེ་བཞིན་དུ། ས་ལུའི་ས་བོན་ཡང་ནི་ས་ལུའི་ལྷ་གུ་དེ་ལ་སྣོས་པ་ཡི་ཁྱད་
 བར་བཞི་དང་ལྡན་པ་མིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། འདི་ཡང་
 འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ལ་ཁྱད་པར་བཞི་ཡོད་མེད་ཀྱང་གཞག་པར་མི་རུས་པའི་རིགས་པའོ།།

གཉིས་པ་(གཞན་སྐྱེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་)ལ་གཉིས། རྒྱ་འབྲས་སྐྱ་ཕྱི་བ་ལ་གཞན་སྐྱེ་དགག་པ།
 རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་པ་ལ་གཞན་སྐྱེ་དགག་པའོ། དང་བོ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། བགག་པ་
 ལ་རྩོད་པ་སྲང་བའོ།།

དང་བོ་ནི། དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་ཕྱིར་ཚོལ་གཞན་ལ་གྲགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་
 གཞན་གྲུབ་གྲུབ་ལྟར་བརྗོད་ནས་སུན་འབྱེན་བྱས་སོ། །དེ་ནི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ལ་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་
 གཞན་མི་སྲིད་པར་བཤད་པ།

ལྷ་གུས་བོན་དང་ནི་དུས་མཉམ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 གཞན་ཉིད་མེད་པར་ས་བོན་གཞན་པ་ཉིད་དུ་ག་ལ་འགྱུར།།
 དེས་ན་ལྷ་གུས་བོན་ལས་སྐྱེ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་མིན་པས།།
 གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱོགས་འདི་གཏང་བར་བྱོས།།[༡༥]

འདི་ནི་བྱམས་པ་དང་ཉེར་སྐྱས་ཡོད་བཞིན་པ་དག་ཁོ་ན་ལ་ལྡན་པ་ལྟོས་ལྟོས་ལས། འདི་ནི་འདི་
 ལས་ཞེས་གཞན་ཉིད་དུ་མཐོང་གི། །ལྷ་གུ་ས་བོན་དང་ནི་དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ས་བོན་རྣམ་
 པར་མ་འགྱུར་བར་ལྷ་གུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ས་བོན་ལ་ལྷ་གུ་ལས་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཉིད་མེད་ལ།
 དེ་མེད་པར་ས་བོན་ལྷ་གུ་ལས་གཞན་པ་ཉིད་དུ་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཞན་
 ཉིད་མེད་པ་དེས་ན་ལྷ་གུ་ས་བོན་ལས་སྐྱེས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་མིན་པས་དངོས་
 པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱོགས་འདི་གཏང་བར་བྱོས་ཤིག།

འདི་ནི་ས་བོན་ལྷ་གུ་ལས་ཐ་དད་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། རང་བཞིན་གྱིས་
 གྲུབ་པ་ལ་དུས་མཉམ་ཡང་ཕྱོག་པ་མེད་པས། ས་བོན་གྱི་དུས་ན་འདྲ་ལྷ་གུ་ལས་རྗས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་ལ།

དེ་ལྟར་དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་འགྱུར་པ་ལས་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
པའི་གཞན་མེད་ཅེས་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཐ་སྐད་དུ་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་འགོག་པ་
མིན་ཏེ། དགག་བྱ་ལ་གཏུག་པ་ཤེས་དགོས་སོ།།

གཉིས་པ་(བཀག་པ་ལ་ཚོད་པ་སྐྱོང་བ་)ནི།

རི་ལྟར་སྲང་གི་མདའ་གཉིས་མཐོ་བ་དང་ནི་དམའ་བ་དག།
དུས་མཉམ་མ་ཡིན་པར་ནི་མིན་པར་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ།
བསྐྱེད་པར་བྱ་དང་སྐྱེད་བྱེད་དག་གི་སྐྱེ་འགག་འགྱུར་ཞེན།།
གལ་ཏེ་གཅིག་ཚེ་ཡིན་ན་འདིར་དུས་གཅིག་མེད་དེ་ཡོད་མིན།།[༡༥]
གལ་ཏེ་སྐྱེ་བཞིན་པ་དེ་སྐྱེ་ལ་ཕྱོགས་པས་ཡོད་མིན་ཞིང་།།
འགག་བཞིན་པ་ནི་ཡོད་ཀྱང་འཇིག་ལ་ཕྱོགས་པར་འདོད་གྱུར་བ།།
དེ་ཚོ་འདི་ནི་རི་ལྟ་བུར་ན་སྲང་དང་མཚུངས་པ་ཡིན།།
སྐྱེ་བ་འདི་ནི་བྱེད་པོ་མེད་པར་རིགས་པའི་ངོ་བོ་འདྲ་མིན།།[༡༦]

ལྷ་གྲུ་ས་བོན་དང་ནི་དུས་མཉམ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སྐྱས་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རི་
ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་སྲང་གི་མདའ་གཉིས་ཀྱི་གཅིག་མཐོ་བ་དང་ནི་ཅིག་གོས་དམའ་བ་དག་དུས་མཉམ་
མ་ཡིན་པར་ནི་མིན་པ་སྐྱེ་དུས་མཉམ་པར་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ། བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ལྷ་གྲུ་དང་སྐྱེད་བྱེད་
ས་བོན་དག་གི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པའི་བྱ་བ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་
ལྷ་གྲུ་གཉིས་ཀྱང་དུས་མཉམ་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞན་ཉིད་ཡོད་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེན། སྲང་
གི་དཔེས་ས་ལྷ་གྲུ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་འཇིག་གི་བྱ་བ་གཉིས་དུས་གཅིག་དུ་རྟོག་ན་དེ་ནི་མི་རུང་སྟེ། གལ་ཏེ་
སྲང་གི་དཔེར་མགོ་མཇུག་གཉིས་དུས་གཅིག་ཡིན་པས་མཐོ་དམན་གྱི་བྱ་བ་གཉིས་གཅིག་ཚེ་སྐྱེ་དུས་
གཅིག་ཡིན་ན། དེ་ལྟ་ན་འདྲ་དཔེས་མཚོན་པའི་དོན་དངོས་འདིར་ནི་ས་ལྷ་གྲུ་དུས་གཅིག་པ་མེད་པས་
མི་རིགས་སོ།།

རི་ལྟར་མེད་པ་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཞེས་པ་དེ་ནི། ད་
ལྟ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ཡིན་པས། ལྷ་གྲུའི་ངོ་བོར་མ་འོངས་པའི་ཕྱིར་ད་ལྟ་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་།

འགག་བཞེན་པ་ནི་ཡོད་ཀྱང་འདིག་པ་ལ་མངོན་དུ་སྤྱོད་པར་འདོད་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དུ་ལྟར་ཡོད་
 པོ། །ཀའ་གི་ཚེ་སྤྱི་གྲུ་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱོད་པར་འདོད་པར་སྤྱོད་པར་འདོད་པར་ལྟར་བ་དང་། སྤྱི་གྲུ་མ་འོངས་པ་ཡིན་པ་
 དེའི་ཚེ། ས་སྤྱོད་གཉིས་ལོ་འདི་ནི་རི་རི་ལྟ་བུར་ན་སྤང་གི་མཐོ་དམན་གཉིས་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར་ཏེ་
 མི་འགྱུར་ཏེ། སྤང་གི་མཐོ་མཚུངས་གཉིས་ནི་དུ་ལྟར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་མཐོ་བ་དང་དམན་པའི་བྱ་
 བ་གཉིས་ཀྱང་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ཀྱི། ས་སྤྱོད་གཉིས་ལ་ནི་དུས་གཅིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་
 གིས་ནི་བྱ་བ་གཉིས་དུས་གཅིག་པས་ས་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱང་དུས་གཅིག་པ་དང་། དེའི་དཔེར་སྤང་མདའི་
 མཐོ་དམན་གཉིས་བཞོད་པའི་དཔེ་མ་གྲུབ་པར་བརྟུན་གྱི། བྱ་བ་གཉིས་ལ་དུས་གཅིག་པ་སྤིན་ན་དུས་
 དེར་ཚོས་གཉིས་ཀྱང་དེས་པར་དུས་མཉམ་ཞེས་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་ཚོས་ས་སྤྱོད་གཉིས་ལྟ་བུ་དུས་
 གཅིག་པ་མེད་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་དུས་གཅིག་པ་ཡོད་དོ་སྟེ་མ་ན། དེ་ཡང་མི་རུང་སྟེ་གྲོ་ལ་བ་དེ་
 དག་གིས་ཚོས་ལས་བྱ་བ་དོན་གཞན་དུ་ཁས་མ་བྱུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་ནི་བྱ་བ་གཉིས་རང་
 བཞེན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྟོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ་སྤྱོད་པའི་བྱ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་བྱེད་པ་ལོ་སྤྱི་གྲུ་ནི། སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱོད་པར་འདོད་
 དུས་སྤྱོད་པའི་ཡིན་པས། དུས་དེར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེར་དེ་མེད་ན་ཡང་རྟེན་བྱེད་པ་ལོ་སྤྱི་གྲུ་
 མེད་པར་བརྟེན་པ་སྤྱོད་པའི་བྱ་བ་འདི་ནི་ཡོད་པར་རིགས་པའི་དོ་བོར་མིན་པས་འགག་པ་དང་དུས་
 གཅིག་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་གཉིས་དུས་གཅིག་པར་མི་རིགས་སོ། །ཀའ་ཏེ་འཕགས་པ་ས་ལུ་ལྟར་
 པའི་མདོ་ལས། སྤང་མདའི་མཐོ་དམན་གྱི་ཚུལ་དུ་སྤྱོད་ཅིག་གང་ཁོ་ན་ལ་ས་བོར་འགགས་པ་དེ་ཉིད་
 ལ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པའི་¹⁰⁶ །ཞེས་སྤང་གི་དཔེ་འདི་ཉེ་བར་བཞོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེའི་ཕྱིར་ས་སྤྱོད་གཉིས་
 སྤང་མདའི་མཐོ་དམན་དང་འདྲ་བར་འདོད་པ་འགོག་པར་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། བཞོད་པ་ནི་བདེན་
 མོད་ཀྱི་དེ་ནི་གཞན་སྤྱོད་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་སྤྱོད་པ་བརྟུན་པའི་ཕྱིར་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། ¹⁰⁷ །ཞེས་
 གསུངས་པས། ཀའ་ཏེ་སྤྱོད་པའི་དེ་ཞེས་པས་སྤྱོད་པ་བཀག་པ་ནི་རང་གི་དོ་བོས་གྲུབ་པའི་སྤྱོད་པ་ཅམ་
 བཀག་གི། །ས་བོར་ལས་སྤྱོད་པའི་ཅམ་འགོག་པ་གཏན་མིན་ནོ། །འོན་མདོ་དེ་ལས་ས་སྤྱོད་གཉིས་
 དུས་གཅིག་པ་སྤང་མདའི་མཐོ་དམན་གྱི་ཚུལ་དུ་མི་སྟོན་ན། དཔེའི་དུས་མཉམ་པ་མི་འདྲ་ཞིག་ལ་
 དགོངས་ཞེ་ན། འགྲེལ་པར་ཅིག་ཅར་¹⁰⁸ དུ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་མ་བརྟུན་པར་གྲུབ་པ་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་
 གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པར་¹⁰⁹ བཞད་པའི་ཅིག་ཅར་དུ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཞེས་པ་ནི།

བྱ་བ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་ཡོད་པ་ལ་བྱ་དགོས་ཏེ། མདོ་དེར་སྲང་མདའི་མཐོ་དམའི་དབེས་དུས་མཉམ་
 པ་གཅིག་སྟོན་དགོས་པ་ལ། ས་ལྷག་གཉིས་དུས་མཉམ་པ་ལ་བབས་དུ་མི་རུང་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེས་ན
 'བྱ་བ་གཉིས་དུས་གཅིག་པ་བཀག་པ་ནི། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བྱ་བ་གཉིས་ཡིན་གྱི། བྱ་བ་གཉིས་
 སྐྱིར་དུས་མཉམ་པ་ཡོད་པ་བཀག་པ་མིན་ནོ། ། དེ་ལ་སྐྱེ་བ་འདོད་ཕྱིན་ཆད་རྒྱ་འགག་པ་དང་འབྲས་བུ་
 སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་པ་ཅིག་དགོས་སོ། ། དེས་ན་སྐྱེ་བ་ཙམ་དང་ཐ་སྐྱད་དུ་སྐྱེ་
 བ་ཁས་ལེན་པ་ལ་མི་རིགས་པ་མེད་ཀྱང་། དོན་དམ་པ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་
 པ་ལ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་མ་ལ་ནི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་སྐྱེ་འགག་གི་བྱ་བ་གཉིས་དུས་མཉམ་ཡང་། རྒྱ་
 འབྲས་གཉིས་དུས་མཉམ་མི་དགོས་ལ། ཕྱི་མ་ལ་ནི་བྱ་བ་དུས་མཉམ་ན་རྒྱ་འབྲས་ཀྱང་དུས་མཉམ་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདི་ལྟར་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་ནི་འདི་སྐྱེ་ཞེས་པའི་བྱེད་པ་པོ་ལྷ་གྲུ་སོགས་ལ་བརྟེན་
 དགོས་པས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའོ། ། རྟེན་བརྟེན་པ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་ན་ནི་རང་བཞིན་གཞན་དུ་འགྱུར་
 བ་མི་འཐད་པས། དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་ཡང་བྱ་བ་རྟེན་དགོས་པས་ལྷ་གྲུ་སོགས་སྐྱེ་བ་ལ་ཕྱོགས་པའི་དུས་སྐྱེ་
 ཡང་། སྐྱེ་བའི་བྱ་བའི་རྟེན་དུ་ལྷ་གྲུ་ཡོད་དགོས་པས་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་
 གྱིས་གནོད་པས་མི་འཐད་དོ། ། ཐ་སྐྱད་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་ལན་གཅིག་རྟེན་བརྟེན་པར་སོང་ན་དུས་ཐམས་
 ཅད་དུ་འགོ་མི་དགོས་པས་མི་མཚུངས་སོ། ། ས་བོན་དང་དུས་མཉམ་པའི་ལྷ་གྲུ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་ནི། ལྷ་
 གྲུ་སྐྱེ་བ་ལ་ཕྱོགས་པའི་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་དང་ལྷ་གྲུ་གཉིས་སྐྱིར་རྟེན་བརྟེན་པ་ཡིན་པ་དང་། བྱ་བ་དེའི་
 དུས་སྐྱེ་ལྷ་གྲུ་མེད་ཀྱང་བྱ་བ་ཡོད་པ་མི་འགལ་བ་ནི། དཔེར་ན་སྐྱིར་འབྲེལ་ཡུལ་ལེགས་ན་འབྲེལ་པོ་
 ལྷོག་པ་དང་། ས་བོན་འབྲེལ་ཡུལ་དང་ལྷ་གྲུ་འབྲེལ་པོ་ཡིན་པ་དང་། ལྷ་གྲུའི་དུས་ན་ས་བོན་ལོག་ཀྱང་
 ལྷ་གྲུ་མི་ལྷོག་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། ། དེ་འདྲ་བའི་རྒྱལ་གྱིས་རིགས་པས་པར་ལ་བཀག་པ་དང་།
 བཀག་པའི་རིགས་པ་རང་ལ་མི་ལྷོག་པ་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་དབུ་མའི་ཡུགས་སྟོན་མེད་འཛོག་ཤེས་
 ན་དབུ་མ་པ་ཡིན་གྱི། འགོག་པའི་ཚེ་ལྟར་སྤང་འབའ་ཞིག་སྐྱས་ནས། དེ་ཉིད་རྒྱུར་ལ་བརྒྱོག་པའི་ཚེ་
 བརྒྱོན་འདིངས་པ་ལ་རེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་སྟོན་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མི་རྩོད་དོ།¹⁹⁰ ། ཞེས་ཚིག་གསལ་
 ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། །

གཉེས་པ་(རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་པ་ལ་གཞན་སྐྱེད་གཞག་པ་)ནི།

གལ་ཏེ་མིག་གི་སྒོ་ལ་རང་གི་སྐྱེད་བྱེད་དུས་གཅིག་པ།
 མིག་ལ་སོགས་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་ལ་སོགས་ལས།།
 གཞན་ཉིད་ཡོད་ན་ཡོད་ལ་འབྱུང་བས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད།།
 ཅི་སྟེ་དེ་མེད་ཅེན་འདི་ལ་ཉེས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།[༡༠]

འདིར་སྐྱས་པ་ས་ལྷུག་དུས་མཉམ་པ་མེད་པས། རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གཞན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་
 གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་ན། རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་པ་ཡོད་པ་དེར་གཞན་ཉིད་ཡོད་པས་གཞན་སྐྱེ་
 ཡོད་དེ། དབེར་ན་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དང་དེ་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལྟ་བུའོ།།
 མིག་དང་གཟུགས་སོགས་དང་ཚོར་བ་སོགས་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་རྣམས་དུས་མཉམ་པ་ཁོ་ན་ར་མིག་གི་
 རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་བ་དེ་བཞིན་དུ། མིག་སོགས་དང་སེམས་ཀྱང་དུས་མཉམ་ཁོ་ན་ར་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་
 རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་སྐྱེའོ། །གལ་ཏེ་མིག་གི་སྒོ་སྟེ་རྣམ་ཤེས་ལ་རང་གི་སྐྱེད་བྱེད་རང་
 དང་དུས་གཅིག་པ་མིག་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་
 རྣམས་རྒྱུན་ཉིད་དུ་རྟོག་ན། དེའི་ཚེ་འདུ་ཤེས་སོགས་ལ་བལྟོས་ནས་^{༡༡} གཞན་ཉིད་ཡོད་དུ་རྒྱག་
 ཀྱང་། རྒྱ་དུས་ནས་ཡོད་པ་ལ་སྐར་ཡང་འབྱུང་བས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་
 སྐྱེ་བ་མེད་དོ།^{༡༢} ཅི་སྟེ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་སྐྱོན་སྲང་བར་འདོད་ནས་རྒྱ་དུས་སུ་འབྲས་བུ་དེ་མེད་དོ་
 ཞེ་ན། དེའི་ཚེ་སྐྱེ་བ་འདི་ལ་རོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཞན་མེད་པའི་ཉེས་པ་སྐར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

དེ་ལྟར་ན་རིགས་པ་འདི་ས་ནི་རྒྱ་འབྲས་སུ་འདོད་པ་ལ་གཞན་ཉིད་ཡོད་ཀྱང་རང་བཞིན་
 གྱིས་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་ལ། དེའི་ཕྱིར་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པར་སྟོན་ཞིང་། རིགས་པ་སྐར་མས་ནི་རྒྱ་
 འབྲས་ལ་སྐྱེ་བ་སྲིད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་པ་མི་སྲིད་ལ། དེའི་ཕྱིར་གཞན་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པར་
 སྟོན་ནོ། །དེས་ན་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཅེས་པ་ནི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱིས་སྟོང་པས་སོང་སོང་ནས། དེ་
 ལྟར་བརྗོད་པའི་སྐྱ་འབྲའ་ཞིག་ལྷག་མར་ལུས་པར་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་(འབྲས་བུ་ལ་སྤྱོད་པའི་དབྱེད་ལྡན་གཞན་སྐྱེད་གསལ་པ་)ནི།

སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་བསྐྱེད་བྱ་གཞན་སྐྱེད་པ་དེ་རྒྱལ་ཡིན་ན།
ཡོད་པའམ་འོན་ཏེ་མེད་དང་གཉིས་གཉིས་བྲལ་ཞིག་སྐྱེད་གང་།
ཡོད་ན་སྐྱེད་བྱེད་ཅི་དགོས་མེད་ལའང་དེས་ནི་ཅི་ཞིག་བྱ།
གཉིས་ཉིད་ལ་དེས་ཅི་བྱ་གཉིས་དང་བྲལ་ལའང་དེས་ཅི་བྱ།།[༡]

སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་བསྐྱེད་བྱ་རང་ལས་གཞན་སྐྱེད་པ་དེ་རྒྱལ་ཡིན་ན། རྒྱ་དེས་འབྲས་བུ་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའམ། འོན་ཏེ་མེད་པ་དང་། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་དང་། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་དང་
བྲལ་བ་ཞིག་སྐྱེད་གང་སྟེ་བརྟག་གོ། །དེ་ལ་རེ་ཞིག་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་དེ་ལ་སྐྱེད་བྱེད་
ཀྱི་རྒྱུན་ཅི་ཞིག་དགོས་ཏེ་མི་དགོས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་སྐྱེ་བ་སྐྱེས་ཟིན་སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་མི་རིགས་པར་བསྟན་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུ་མེད་པ་ལའང་རྒྱུན་དེས་ཅི་ཞིག་
བྱ་སྟེ། བོང་བུའི་རྩ་ལྟར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པ་ཉིད་ལ་རྒྱུན་དེས་ཅི་ཞིག་བྱ་
སྟེ། དེ་གཉིས་ཚོགས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་དང་བྲལ་བ་དེ་ལའང་རྒྱུན་དེས་ཅི་
ཞིག་བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཞན་སྐྱེ་བ་གསལ་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱིས་གཞོན་པ་སྤང་བ།

གཉིས་པ་(བཀག་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱིས་གཞོན་པ་སྤང་བ་)ལ་གཉིས། འཛིག་རྟེན་གྱི་གསལ་པས་
གཞན་སྐྱེ་བས་སྤངས་ནས་འཛིག་རྟེན་གྱི་གཞོན་པ་སྤང་བ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟངས་དུ་ཡང་གཞན་སྐྱེ་
མེད་པས་འཛིག་རྟེན་གྱི་གཞོན་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཛིག་རྟེན་གྱིས་གཞོན་པའི་ཚུངས་
དང་། དེས་མི་གཞོན་པའི་ལན་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་གཞན་སྐྱེ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དུ་རིགས་པ་གང་སྐྱེས་པ་དེ། ལུང་གིང་སྐྱེས་པོ་
མར་གྱིས་བྱན་པ་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་སྒོ་གོས་ཀྱི་མེས་མ་ལུས་པར་བསྐྱེགས་པས། ཁྱོད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མེ་
སྒོར་བའི་རིགས་པའི་ལུང་གིང་བསྐྱེལ་བ་དེས་ཚོག་གི་དེ་བསྐྱེལ་མི་དགོས་སོ། །འོན་ཀྱང་རིགས་པ་མ་
བསྟན་པར་གཞན་སྐྱེ་བའོད་པའི་དོན་མི་འགྱུ་བ་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་གང་ཞིག་
འཛིག་རྟེན་ལས་གྲུབ་པ་དེར་ནི། རིགས་པ་གཞན་གྱིས་ཅི་ཡང་བྱ་བ་མེད་དེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བ་

ནི་གིན་ཏུ་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་སྲིད་རོ་ཞེས་བཤད་པ།

གང་གིས་རང་ལྟ་ལ་གནས་འཛིག་རྟེན་ཚད་མར་འདོད་པས་ན།
 གཞན་ལས་གཞན་འབྱུང་བ་ཡང་འཛིག་རྟེན་པ་ཡིས་རྟོགས་འབྱུང་ཏེ།
 འདིར་ནི་རིགས་པ་སྐྱུས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟ་གོ་ཅི་ཞིག་བྱ།
 དེས་ན་གཞན་ལས་སྐྱེ་ཡོད་འདིར་ནི་རིགས་པ་ཅི་ཞིག་དགོས།།[༡༧]

གང་གིས་འཛིག་རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ལྟ་བུ་ལོ་ན་ལ་གནས་ནས། འཛིག་རྟེན་གྱི་
 མཐོང་བ་ཚད་མར་འདོད་པས་ན་གིན་ཏུ་སྟོབས་དང་ལྡན་ཞིང་། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་གཞན་
 ལས་འབྲས་བུ་གཞན་འབྱུང་བ་ཡང་འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་སུ་མ་དུ་རྟོགས་པར་འབྱུང་ཏེ།
 རིགས་པའི་འཐད་པ་ཡང་ཉེ་བར་འགོད་པ་ན། མངོན་སུ་མ་དུ་གྱུར་མ་གྱུར་གཉིས་ལས་གཉིས་པ་ལ་
 འགོད་པ་ཡིན་ལ། དང་པོ་ནི། མངོན་སུ་མ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་སྲིད་དེ་ལ་འཐད་པ་འགོད་པ་མ་ཡིན་
 རོ། །དེའི་སྲིད་གཞན་སྐྱེ་ཡོད་པ་འདིར་ནི། དེ་ཡོད་པར་སྐྱུབ་པའི་རིགས་པ་གཞན་སྐྱུས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 ལྟ་གོ་ཅི་ཞིག་བྱ། དེས་ན་གཞན་སྐྱེའི་སྐྱུབ་བྱེད་ཀྱི་འཐད་པ་གཞན་མེད་པར་ཡང་། དངོས་པོ་རྣམས་
 གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འགྲུབ་པས། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་འདིར་ནི་རིགས་པ་གཞན་བརྟན་པས་
 དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་དེ། མངོན་སུ་མ་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྲིད་རོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་(དེས་མི་གཞོན་པའི་ལན་བརྟན་པ་)ནི། གང་ཞིག་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་སྲིད་ཅི་མ་ལོག་པར་
 མ་རྟོགས་ཤིང་། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་དངོས་པོ་བདེན་འཛིན་གྱི་བག་ཚགས་བཞག་པ་སྒྲིན་
 པ་ལས་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡུན་རིང་མོ་ནས་འདྲིས་པའི་མཛའ་བོ་
 དང་བྲལ་བ་སྟེ། འབྲལ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྒྱལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཐོས་པ་དང་
 བྲལ་བ། འཛིག་རྟེན་གྱི་གཞོན་པའི་རྟོལ་ཐབས་ཉེ་བུ་བརྟོག་ལ་བརྟེན་པ་འདི་ནི། འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱུང་
 རྒྱལ་མང་པོ་ཅིག་མ་བཤད་པར་འཛིག་རྟེན་གྱི་གཞོན་པའི་བྱུང་རྟོལ་ལས་བརྗོད་པར་མི་རུས་པས།
 ཡུལ་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱིས་གཞོན་དོ་ཞེས་དེའི་གཞོན་ཡུལ་བྱུང་པར་ཅན་དང་། ཡུལ་
 འདི་འདྲ་བ་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱིས་མི་གཞོན་དོ་ཞེས་མི་གཞོན་པའི་ཡུལ་བྱུང་པར་ཅན་བརྟན་དགོས་སོ།།

བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག

དེ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་བསྟན་པ་ཐོན་དུ་འགོ་བཤམས་པ་ལ་ལྟ། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག །སྐབས་ཀྱི་དོན་ལ་སྦྱར་བ། བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ། བཀག་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱིས་གཞོན་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་བསྟན་པ། འཛིག་རྟེན་གྱིས་གཞོན་པའི་གཞོན་ཚུལ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞེ། བདེན་གཉིས་སུ་དབྱེ་བས་ཚོས་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པར་བརྗོད་པ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཞན་བསྟན་པ། འཛིག་རྟེན་ལ་བལྟོས་ཏེ་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། ཞེན་ཡུལ་ལས་འཕྲུལ་བའི་ཞེན་ཡུལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་འི།

དངོས་ཀྱི་ཡང་དག་བརྟན་པ་མཐོང་བ་ཡིས། །དངོས་རྙེད་ངོ་བོ་གཉིས་ནི་འཛིན་པར་འགྱུར།།
 ཡང་དག་མཐོང་ཡུལ་གང་དེ་དེ་ཉིད་དེ། །མཐོང་བ་བརྟན་པ་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས།།[༡༩]

འདི་ན་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མཁྱེན་པའི་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་སེམས་པ་སོགས་ནང་དང་ལྷ་གྲུ་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་ཀྱན་ཏེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པ་གཉིས་ནི་འཛིན་པར་འགྱུར་བར་ཉེ་བར་བསྟན་ཏེ། དེ་གང་ཞེན། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་དང་དོན་དམ་བདེན་པའི་ངོ་བོའོ། །འདིས་ནི་ལྷ་གྲུ་ལྷ་སུ་གཅིག་གི་ངོ་བོ་ལ་ཡང་སྤྱོད་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་པ་དང་། དོན་དམ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་གཉིས་ཡོད་པར་སྟོན་གྱི་ལྷ་གྲུའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཉིད་སོ་སྤྱོད་འཕགས་པ་ལ་བལྟོས་ནས་བདེན་པ་གཉིས་སུ་བསྟན་པ་གཏན་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་ངོ་བོ་མེད་པའི་ཚོས་མི་སྲིད་པས། གཞི་གྲུབ་པ་ཡིན་ན་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལས་མི་འདའ་ལ། ངོ་བོ་ཡོད་པ་ཁས་ལེན་གྱང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་མེད་པ་མི་འགལ་ལོ། །དེ་ལ་ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་དོན་དམ་པ་ནི། ཡང་དག་པའི་དོན་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ཡུལ་ཉིད་ཀྱིས་བདག་གི་རང་གི་ངོ་བོ་རྙེད་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་ངོ་བོ་གཉིས་བཤད་པའི་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཞེས་པ་ནི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཡིན་གྱིས་རྙེད་པ་མིན་པར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཏེ་བྱེ་བྲག་པ་ཅིག་ལ་བྱེད་དེ། དེ་ཡང་རྗེ་ལྷ་བ་འཇལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྙེད་པའོ། །ཡེ་ཤེས་དེས་རྙེད་པ་འཇལ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ན་དེས་གྲུབ་རྒྱ་ཞིག་གྲུབ་ན་བདེན་གྲུབ་པོ་ཞེས་འཛིན་པ་དགག་པའི་ཕྱིར། རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་

ཅི་མ་ཡིན་ནོ།³¹³ །ཞེས་གསུངས་པས་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དོན་དམ་བདེན་པ་
 གཞལ་ན། བདེན་གྱུ་བ་ཏུ་འགྱུར་བས་དེ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་སྟོན་དཔོན་འདིའི་ལུགས་སུ་སྐྱབ་ཅི།
 ལུགས་འདིས་མཉམ་གཞག་གིས་རྙེད་ཀྱང་བདེན་པར་མ་གྱུ་བ་པར་བཤད་པའི་དོན་ཡེ་མ་རྟོགས་
 བཞིན་དུ་མཁས་པའི་ལུགས་ཉམས་སུ་འཇུག་པའོ། །དོན་དམ་ལས་གཞན་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོ་བོ་ནི། སོ་
 སོ་སྐྱེ་བོ་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱི་ཡིང་ཉོག་གིས་སྤོའི་མིག་མ་ལུས་པར་ཁེབས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟུན་
 པ་མཐོང་བའི་སྟོབས་ལས། བདག་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་རྙེད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་བའི་ལུལ་
 དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྱུ་བ་པར་སྐྱང་བ་དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་ནི་མིན་ཏེ་ངོ་བོ་གཉིས་ཀྱི་
 གཅིག་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་དོན་དམ་བདེན་པ་རྙེད་པ་ལ་རྙེད་མཁན་འཕགས་པར་གསུངས་པ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་
 པ་ལ་དགོངས་ཀྱི། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལྡན་གྱིས་ཀྱང་མི་རྙེད་པར་བཞེད་པ་མིན་ནོ། །ཀུན་
 རྫོབ་རྙེད་པ་ལ་རྙེད་མཁན་སོ་སྐྱེ་རང་དགའ་བ་ལ་གསུངས་པ་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་པའི་མཚན་གཞི་བྱིན་
 ང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་མ་རིག་པའི་གཞན་དབང་གིས་མཐོང་བའི་གཙོ་བོ་ལ་དགོངས་ཀྱི། འཕགས་
 པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་དངོས་པོ་དེ་རྣམས་མི་རྙེད་པར་བཞེད་པ་མིན་ནོ། །ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་
 བདེན་པའི་མཚན་གཞི་བྱུ་བ་པ་ལ་སོགས་པ་རྙེད་པ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་མ་རྙེད་པ་ལ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱང་།
 གཞི་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཚད་མས་རྙེད་པ་ལ་ནི། རྫོན་དུ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྙེད་པ་ཅིག་
 དེས་པར་དགོས་ཏེ། གཞི་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་གྱུ་བ་ན་བརྟུན་པར་འགྲུབ་དགོས་ཤིང་། བརྟུན་པར་
 དངོས་སུ་འགྲུབ་པ་ལ་གཞི་དེ་ལ་རྫོན་དུ་བདེན་གྱུ་བ་ཚད་མས་ཞེས་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་
 བརྟུན་པ་མཐོང་བའི་སྟོབས་ལས་ཞེས་པ་ནི། གང་ཟླ་རང་དགའ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟུན་པ་མཐོང་
 ཡང་དེ་དག་གིས་བརྟུན་པར་འགྲུབ་མི་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱ་མའི་ལྟ་བ་མོ་བས་རྒྱ་མའི་རྟ་སྐྱང་མཐོང་
 བ་ན་བརྟུན་པ་མཐོང་ཡང་། རྐྱང་བ་དེ་བརྟུན་པར་འགྲུབ་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་
 བདེན་པར་འཇོག་བྱེད་བརྟུན་པ་མཐོང་བས་རྙེད་པའི་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་བརྟུན་པ་སྐྱབ་པའི་དོན་འཇལ་
 པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་རྙེད་པའོ། །སྐར་བཤད་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་ངོ་བོ་དེ་གཉིས་ལས་ཀྱང་།
 ཡང་དག་པའི་དོན་མཐོང་བ་སྟེ་འཇལ་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྙེད་པའི་ལུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དེ་
 ཉིད་དེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྟེ། འདི་ནི་རབ་རིབ་མཐུ་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་

བྱལོ། །ཤེས་བྱ་བརྗེན་པ་མཐོང་བ་ཐ་སྐྱོད་པའི་ཚད་མས་རྙེད་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་སྟོན་པས་གསུངས་ཏེ། དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་རྙེད་པའི་གཞི་གཉིས་སོ་སོར་གསུངས་ཀྱི་གཅིག་ལ་རྙེད་ཚུལ་གཉིས་བྱུང་བ་མིན་ལོ།།

གཉིས་པ་(བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཞན་བསྟན་པ་)ནི། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་ལ་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་མོད་ཀྱང་། འདིར་ཤེས་བྱ་ལ་བྱ་སྟེ་ཡབ་སྲས་མངལ་བའི་མདོ་བསྐྱབ་བརྟུས་སུ་བྱངས་པ་ལས། འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པ་གཉིས་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད་དེ། ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འདིར་ཟད་དེ། དེ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་གཟེགས་རབ་ཏུ་མཁུའ། ལེགས་པར་མདོན་དུ་བྱས་པས་དེའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་མཁུའ་བ་ཞེས་བྱལོ།^{39c} །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡང་ཞེས་པས་ཤེས་བྱ་དབྱེ་གཞི་དང་། འདིར་ཟད་དོ་ཞེས་པས་བདེན་པ་གཉིས་སུ་བྱངས་ཤེས་པ་དང་། བདེན་པ་གཉིས་ཀ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་མཁུའ་པར་བསྟན་ལོ། །དེས་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། ལྷོ་གང་གིས་ཀྱང་མ་རྟོགས་པ་སྟོང་འཇུག་གི་དགོངས་པར་འཆད་པ་ནི་ལོག་པར་འཆད་པའོ།།

ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ནི་དབྱེ་བའི་ངོ་བོའོ། ། ཕྱེ་བའི་དོན་ལ་ཡང་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཞིག་འདུག་ཀྱང་། འདིར་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་ངོ་བོ་ཡོད་ལ། དེ་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་མིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚེས་ཅན་རྣམས་བདེན་སྟོང་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། བྱང་རྒྱུ་མེམས་འགེལ་ལས། །ཀུན་རྫོབ་ལས་ནི་ཐ་དད་པར། །དེ་ཉིད་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཀུན་རྫོབ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད། །སྟོང་ཉིད་ཁོ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཡིན། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་པའི་ཕྱིར། །བྱས་དང་མི་རྟག་དག་བཞིན་ལོ།^{39d} །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྐང་པ་དང་པོ་བཞིའི་དོན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་བདེན་པས་སྟོང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །དེ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་ངེས་ལ། དེ་ཡང་བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་པ་ཡིན་པས་བྱས་མི་རྟག་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་གཅིག་པར་བསྟན་ལོ། །ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་ངོས་འཛོལ་ནི་སྤར་ཚད་མ་

གཉིས་ཀྱིས་རྟོག་པ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་འདི་དང་རྒྱུད་འཇུག་གཉིས་མཐུན་པར་འཆད་ན་དེ་ཉིད་ལས། གུན་རྫོང་བ་དང་ནི་
 རོན་དམ་སྟེ། །འདི་ནི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་འདོད། །དོན་དམ་སྟོ་ཡི་རྒྱུད་ཡུལ་མིན། །སྟོ་ནི་གུན་རྫོང་བ་
 ཡིན་པར་བརྗོད། ³⁰⁶ །ཅེས་གསུངས་པ་འདི་རི་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་ཞེས། དེ་ལ་རྒྱུད་པ་དང་པོ་གཉིས་
 ཀྱིས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བརྟན་ལ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་པ་ན་དོན་དམ་བདེན་པའི་
 ངོས་འཛིན་ནི། དོན་དམ་ཞེས་པ་གཅིག་གིས་དང་། གུན་རྫོང་བ་བདེན་པའི་ངོས་འཛིན་གུན་རྫོང་བ་ཅེས་
 པ་གཅིག་གིས་རྟོན་ནོ། །རྒྱུད་པ་སྟེ་མས་དོན་དམ་བདེན་པ་སྟོའི་ཡུལ་མིན་པར་དམ་བཅས་པ་རྒྱུད་པ་
 མྱི་མས་སྐྱབ་པར་འདོད་པ་ནི། གཞུང་དེ་དག་གི་དོན་དུ་གཏན་མི་སྣང་ངོ། །དེས་ན་བདེན་གཉིས་ཀྱི་
 ངོས་འཛིན་འདི་ནི་ཡབ་སྲས་མཇུག་པ་བསྐྱབ་བཅུས་སུ་དྲངས་པ་ལས། དེ་ལ་གུན་རྫོང་བ་ནི་འཛིག་
 རྟེན་གྱི་རྒྱུད་པར་དེ་བཞིན་གསལ་བས་གཟིགས་སོ། །དོན་དམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བརྗོད་དུ་མེད་
 པ་སྟེ། ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་
 ཡིན་པ། མ་བརྟན་པ། ³⁰⁷ ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན་རྒྱུད་འཇུག་ཏུ་བཀོད་པའོ། །དེ་ལ་དོན་
 དམ་བདེན་པ་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་དོན་ནི། འོག་ནས་བདེན་པ་གཉིས་ལ་འཇུག་
 པའི་མདོ་དྲངས་པའི་དོན་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་དུ་སྟོའི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མི་
 འཛིག་པར་སྟོ་གང་གི་ཡང་ཡུལ་མིན་ན། རྒྱལ་བས་གུན་རྫོང་བ་དང་དོན་དམ་པ་རྟོག་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་
 ཅན་ཐམས་ཅད་མདོན་དུ་གྱུར་པས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་འཛིག་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཏེ། འོག་
 ཏུ་ཡང་མང་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་ངོ། །གུན་རྫོང་བ་བདེན་པའི་ངོས་འཛིན་ནི་སྟོ་རྒྱུད་པ་དེར་འཛིག་པའི་
 དོན་མིན་གྱི་སྟོའི་ཡུལ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྒྱུད་པར་ཞེས་གསུངས་པས། འཛིག་རྟེན་ཏེ་ཐ་
 སྣང་པའི་ཤེས་པ་བརྟན་པ་འཇུག་པའི་རྒྱུད་པར་ཏེ་རྒྱུད་ཡུལ་དུ་རྟོག་པའི་དོན་ཡིན་པས། སྟོའི་ཡུལ་
 གུན་རྫོང་བ་པར་འདོད་པའི་དོན་དེ་བཞིན་དུ་བྱུང་།།

ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ནི། ཤེས་བྱ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་རྟོན་པ་
 ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་ལུང་ནི་སྟེར་དྲངས་པའི་ཡབ་སྲས་མཇུག་པ་དང་འཕགས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པར་
 བརྟན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་ཀྱང་། གང་ཞིག་གུན་རྫོང་བ་དེ་བཞིན་དོན་དམ་སྟེ། །བདེན་པ་གསུམ་པ་
 གང་ཡག་མ་མཆིས་སོ། ³⁰⁸ །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་གིང་། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་དུ་

བདེན་པ་གཞན་གང་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་ཡང་ཅི་འི་གསུང་པར་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་
 གཏོགས་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པར་བྱའོ།³⁹⁸ །ཞེས་ས་བརྩུབ་ལས་བདེན་པའི་མིང་ཅན་མང་དུ་གསུངས་པ་
 ཐམས་ཅད་བདེན་གཉིས་སུ་འདུས་པར་གསུངས་ཤིང་། དེར་བཤད་པའི་སྤྱི་སྡེ་རྟོགས་པའི་བདེན་པ་
 བེ་སྤང་བོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཚན་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན། སློབ་དཔོན་འདིས་
 གྲུང་བདེན་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་བཞེད་དོ།།

འིགས་པ་ནི་གཞི་གང་ཞིག་བརྟུན་པ་སྐྱེ་བའི་དོན་དུ་ཡོངས་སུ་བཅད་ན། མི་སྐྱེ་བའི་དེ་ལོ་
 བ་ཉིད་ཡིན་པ་རྣམ་པར་གཅད་དགོས་པས། སྐྱེ་མི་སྐྱེ་ནི་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་དངོས་འགལ་
 ལོ། །དེ་ཡིན་ན་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པར་བྱེད་པས་གཉིས་དང་གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་སྤང་གསུམ་
 སེལ་བ་ཡིན་ཏེ་དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་དག་ནི། ཅིག་
 ཤོས་དགག་པ་གཞན་སྐྱབ་པ་མེད་ན་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོགས་སུ་རྟོག་པ་
 ཡང་འིགས་པ་མ་ཡིན་ལོ།³⁹⁹ །ཞེས་དང་། གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་གང་རྣམ་པར་བཅད་པ་མེད་
 བ་མེད་པ་དེ་གཉིས་ནི། ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལོ། །གང་དག་ཕན་ཚུན་སྤངས་
 ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པར་བྱེད་པ་དག་ཡིན་ལོ། །
 གང་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི། སྤང་བོ་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པ་
 དག་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ལུས་ཅན་དང་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་བྱ་ལྟ་བུའོ།⁴⁰⁰ །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། འདི་ནི་དངོས་འགལ་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྤང་གསུམ་སེལ་
 བའི་དངོས་འགལ་ཅིག་སྟོན་རྒྱ་མེད་ན་ནི། ཡོད་མེད་དམ་གཅིག་དང་དུ་མ་སོགས་གང་འདོད་ཅེས་
 མཐའ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་བཅད་པའི་བརྟག་པ་བྱས་ནས་འགོག་ས་མེད་ལ།⁴⁰¹ ཡོད་ན་དངོས་
 འགལ་གཅིག་འགོག་པ་ནི་ཅིག་ཤོས་སྐྱབ་པ་མེད་ན་མེད་པ་ཡིན་པས། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་
 དངོས་འགལ་མེད་ཟེར་བ་ནི། དགག་གཞག་གི་རྣམ་གཞག་མ་ཆགས་པའོ། །དངོས་འགལ་གཅིག་རྣམ་
 པར་བཅད་ན་ཅིག་ཤོས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་དང་། གཅིག་འགོག་ན་ཅིག་ཤོས་སྐྱབ་དགོས་པ་ལ་དབུ་
 མ་ཐལ་རང་ལ་བྱུང་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ།།

གསུམ་པ་(འཛིག་རྟེན་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་)ནི།

མཐོང་བ་བརྟུན་པ་འང་རྣམས་པ་གཉིས་འདོད་དེ། །དབང་པོ་གསལ་དང་དབང་པོ་སྐྱོན་ལྡན་ལོ། །

སྐྱོན་ལྡན་དབང་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི། །དབང་པོ་ལོགས་གུར་ཤེས་ལྟོས་ལོག་པར་འདོད།།[༡༥]

ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ལས་ཐོག་མར་འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་
ཡུལ་ཅན་ལ་ཡང་དག་པ་དང་ལོག་པ་གཉིས་སུ་སྐྱོན་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་བྱེ་བར་མ་
ཟད་བརྟུན་པ་མཐོང་བའི་ཡུལ་ཅན་ལ་ཡང་། ཡང་དག་པ་དང་ལོག་པ་གཉིས་སུ་འདོད་དེ། དབང་པོ་
གསལ་བ་སྟེ་འཕྲལ་གྱི་འཕྲུལ་རྒྱས་མ་བསྐྱད་པའི་དབང་པོ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་དང་།
དབང་པོ་སྐྱོན་ལྡན་ཏེ་འཕྲལ་གྱི་འཕྲུལ་རྒྱས་བསྐྱད་པའི་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་སྐྱོན་དང་ལྡན་
པའི་དབང་པོ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ནི། དབང་པོ་ལོགས་པར་གུར་བ་སྟེ་འཕྲལ་གྱི་འཕྲུལ་
རྒྱས་མ་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས། ལོག་པའི་ཤེས་པར་འདོད་ཅིང་། རྣམ་མེད་ཡུལ་ལྱུང་ཅི་མ་
ལོག་པ་འཛིན་པར་འདོད་དོ། །ཁྱད་པར་དེ་གཉིས་ཀྱང་དབུ་མའི་ལུགས་མིན་གྱི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་
པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིན་ལོ།།

ཡུལ་ཅན་ལ་ལྱུང་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ། ཡུལ་ཡང་ཡིན་པར་སྐྱོན་པ་ནི།

གཞོན་པ་མེད་པའི་དབང་པོ་དུག་རྣམས་ཀྱིས། །གཟུང་བ་གང་ཞིག་འཛིག་རྟེན་གྱིས་རྟོགས་ཏེ། །

འཛིག་རྟེན་ཉིད་ལས་བདེན་ཡིན་ལྟག་མ་ནི། །འཛིག་རྟེན་ཉིད་ལས་ལོག་པར་རྣམ་པར་བཞག།[༡༦]

འཕྲལ་གྱི་འཕྲུལ་རྒྱུའི་གཞོན་པ་མེད་པར་དབང་པོ་དུག་གི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུང་བར་
བྱ་བའི་དོན་གང་ཞིག་འཛིག་རྟེན་གྱིས་རྟོགས་པ་དེ་ནི། འཛིག་རྟེན་ཉིད་དེ་ཞོན་ལས་བདེན་པ་སྟེ་ཡང་
དག་པ་ཡིན་གྱི། འཕམགས་པ་ལ་བལྟོས་ནས་ཡུལ་དེ་དག་བདེན་པ་དང་ཡང་དག་པར་འཛོག་པ་ནི་མ་
ཡིན་ལོ། །འཕམགས་པ་ཞེས་པ་དང་དབུ་མའི་ལུགས་ཞེས་པ་ནི་འདིར་དོན་འདྲའོ། །ལྷག་མ་སྟེ་གཟུགས་
བརྟན་ལ་སོགས་པ་གང་ཞིག་དབང་པོ་རྣམས་ལ་གཞོན་པ་ཡོད་པ་ན་ཡུལ་དུ་སྐྱང་བདེ་ནི། འཛིག་རྟེན་
ཉིད་ལ་བལྟོས་ནས་ལོག་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཉིད་ཀྱི་སྐྱུས་ནི་ཤེས་པ་དེ་རྣམས་འཕྲུལ་པར་
འཛོག་པ་ལ་ནི། ཐ་སྐྱད་པའི་ཚང་མ་ཉིད་ཀྱིས་ཚོག་གི་རིགས་ཤེས་པ་མི་ལྟོས་པར་སྐྱོན་པའོ། །དེ་ལ་

དབང་པོ་ལ་གཞོན་པའི་རྒྱུན་ནང་ན་ཡོད་པ་ནི་རབ་རིབ་དང་མིག་སེར་ལ་སོགས་པ་དང་ད་དུ་ར་ཚོས་
 པ་ལ་སོགས་པ་ལོ། །ད་དུ་ར་ནི་ཐང་ཕྱོམ་སྟེ། དེའི་འབྲས་བུ་ཚོས་ན་ཐམས་ཅད་གསེར་དུ་སྤྲང་བའོ། །
 སོགས་པས་ནི་རིམས་ལ་སོགས་པ་བསྟེ། །དབང་པོ་ལ་གཞོན་པའི་རྒྱུན་ཕྱིན་ཡོད་པ་ནི། མེ་ལོང་
 དང་བྲག་ཚུག་ལ་སོགས་པ་ནས་སྤྱོད་པ་དང་། སོས་ཀའི་ཉི་མའི་ལོད་ཟེར་བྱེ་མ་སྤྱོད་པའི་ཡུལ་དང་
 ཉི་བར་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་དབང་པོ་ལ་གཞོན་པའི་རྒྱུན་ནང་ན་མེད་ཀྱང་། རིམ་པ་
 བཞིན་དུ་གཟུགས་བརྟན་དང་བྲག་ཆ་དང་སྤྲིག་རྒྱུ་ལ་རྒྱལ་སོགས་པར་འཛིན་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་མིག་འཕྲུལ་མཁའ་ལ་སོགས་པས་སྤྱར་བའི་སྤྲུགས་དང་སྤྲན་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཤེས་པར་
 བྱའོ། །ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའི་གཞོན་པ་ནི་སྤྲུགས་དང་སྤྲན་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་དང་གྲུབ་མཐའ་ལོག་པ་
 དང་། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤྲང་དང་གཉིད་ཀྱི་གཞོན་པ་སོགས་སོ། །གཉིད་ནི་དབང་པོ་དུག་གི་ནང་ན་
 ས་ཡིད་ཀྱི་གཞོན་པར་གསུངས་པས། མི་ལམ་དུ་དབང་ཤེས་ཡོད་པར་སློབ་དཔོན་འདི་བཞེད་ཅེས་པ་
 བེ་ལོག་པར་བཤད་པ་ཆེན་པོའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་
 གཉིས་ཀྱི་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱད་པའི་གཞོན་པ་ནི་འདིར་གཞོན་པའི་རྒྱུར་མི་གཟུང་གི། སྤར་
 བཤད་པ་ལྟར་གྱི་འཕྲུལ་གྱི་དབང་པོ་ལ་གཞོན་པའི་འབྲུལ་རྒྱུ་རྣམས་གཟུང་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གཞོན་པ་
 མེད་པའི་ཤེས་པ་དུག་གིས་གཟུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་དོན་དང་། དེ་ལས་བསྐྱེད་པའི་དོན་ལ་ཡང་
 དག་དང་ལོག་པར་འཛིན་པ་ནི་འཛིན་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་འོན་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་རི་ལྟར་
 སྤང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་དུ་ཡོད་པ་ལ་འཛིན་རྟེན་པའི་ཤེས་པས་གཞོན་པ་མེད་པ་དང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 འཕགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་མེད་དེ། རི་ལྟར་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་སྤང་བ་
 ལྟར་གྱི་དོན་དུ་མེད་པ་བཞིན་དུ། མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་མཚན་
 ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྤང་བ་ཡང་། སྤང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་དེ་
 གཉིས་ལ་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་ཡང་དབྱེར་མེད་དོ། །

འོ་ན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་འཕྲུལ་གྱི་གཞོན་པ་ཡོད་པས་ཡུལ་ལོག་པར་སྤང་བ་དང་།
 ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་གཉིད་ལ་སོགས་པའི་གཞོན་པ་ཡོད་པས། མི་ལམ་དུ་མིར་སྤང་བ་སོགས་ལ་མི་ལ་
 སོགས་པར་འཛིན་པ་དང་། སད་དུ་ས་སུ་སྤྱོད་པའི་རྟ་སྤྲང་དང་སྤྲིག་རྒྱུ་རྒྱུར་སྤང་བ་ལ་རྒྱུར་འཛིན་པ་
 རྣམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པར། འཛིན་རྟེན་པའི་སློང་དགའ་བས་ཀྱང་རྟོགས་མོད་ཀྱང་། ཡིད་ལ་

གྲུབ་མཐའ་ངན་པའི་གནོད་པ་ཡོད་པས་ལོག་པར་བརྒྱད་པའི་དོན་རྣམས། འཛིག་རྟེན་པའི་སློ་རང་
 དགའ་བས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མི་རྟོགས་པས། འཛིག་རྟེན་ཉིད་ལས་ལོག་པར་རི་ལྟར་བཞག་ཅི་ན།
 འདིར་གནོད་པ་ཡོད་མེད་དེའོད་པའི་གནོད་པ་ནི། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པའི་གནོད་པ་
 ལ་མི་བྱེད་པས། གྲུབ་མཐའ་ངན་པས་བཏགས་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་སློ་བསྐྱར་བ་ལོ་ནས་ལོག་པར་
 བཏགས་པའི་གཙོ་བོ་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིག་རྟེན་པའི་སློ་རང་དགའ་བས་མི་
 རྟོགས་ཀྱང། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མངོན་དུ་མ་ཕྱོགས་པའི་ཐ་སྐྱད་པའི་ཚད་མས་ལོག་པར་རྟོགས་ན།
 འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པས་ལོག་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱད་
 པའི་དོན་ལྟ་བུ་ནི། གནོད་པ་མེད་པའི་དབང་བོས་བརྒྱད་བ་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། འཛིག་རྟེན་པའི་བསམ་
 བ་རང་དགའ་བ་ལ་བཏོས་ནས་ཡང་དག་པའམ་བདེན་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་ཐ་སྐྱད་དུ་ཡང་མེད་དོ། །
 གལ་ཏེ་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་མི་འདོད་པས་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་མི་བྱེད་ཀྱང། མ་རིག་པས་བསྐྱད་
 པའི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་རྣམས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འཛིག་ཅི་ན། ཀུན་རྫོབ་ནི་ཐ་སྐྱད་
 པའི་ཚད་མས་འཛིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་འཛིག་ན་ཡང་དེ་ལ་བཏོས་ནས་འཛིག་
 དགོས་ན། མ་རིག་པའི་བག་ཚགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་ནི་འཕྲུལ་པར་ཐ་སྐྱད་པའི་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་
 པའི་ཕྱིར་རོ།།

བཞི་པ་(ཞེན་ཡུལ་ལ་འཕྲུལ་བའི་ཞེན་ཡུལ་ཐ་སྐྱད་དུ་ཡང་མེད་པར་བསྐྱར་བ་)ནི། ད་ནི་བཤད་ཟེན་པའི་
 ཡིད་ཀྱི་གནོད་པས་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཕྲུལ་བ་སྐྱིར་བསྐྱར་པའི་དོན་དེ་ཉིད། མཚན་གཞི་བྱེ་བྲག་ལ་
 དཔེར་བརྗོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱར་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

མི་ཤེས་གཉིད་ཀྱིས་རབ་བསྐྱོད་སྐྱེགས་ཅན། རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་རི་བཞིན་བཏགས་པ་དང་།
 ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་ལྷན་སྐྱེས་པ་གང་། །དེ་དག་འཛིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་ཡོད་མེད་ཉིད།། [༥༧]

མི་ཤེས་པའི་གཉིད་ཀྱིས་ཡིད་རབ་ཏུ་བསྐྱོད་པའི་སྐྱེགས་ཅན་ཡིད་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་
 གྲུབ་མཐའ་ངན་པ་དང་། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྐྱད་གི་གནོད་པ་ཡོད་པ་འདི་དག་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་
 འཕྲུག་པར་འདོད་པས་སྐྱེ་བོ་མ་བྱུང་བ་གནག་རྗེ་དང་བྱུང་མེད་ལ་སོགས་པ་ཡན་ཚད་ལ་གྲགས་པའི་
 སྐྱེ་བ་དང་། འཛིག་པ་ལ་སོགས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མ་བརྒྱད་བར། འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ལས་སུལ་

དུ་བྱུང་བར་འགྲོ་བར་འདོད་པས། དཔེར་ན་གིང་ལ་འཛེག་པས་ཡལ་ག་མི་མ་མ་བཟུང་བར་སྒྲ་མ་
 བཏང་བ་ལྟར། ལྷང་བ་ཆེན་པོས་ལྷ་བ་ངན་པའི་རི་སྐལ་དུ་ལྷང་བར་འགྱུར་ཞིང་། བདེན་གཉིས་
 ལེགས་པར་མཐོང་བ་དང་བུལ་བས་འབྲས་བུ་ཐར་པ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐྱེགས་ཅན་
 འདི་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་གཞུང་ལས་འབྱུང་བའི་བདག་ཉིད་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་གསུམ་ལ་
 སོགས་པ་གང་བརྟགས་པ་ནི། འཛེག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདིས་ནི་ལུགས་
 འདིས་སློ་འབྲུལ་བ་ཅིག་གི་ངོར་ཡོད་པ་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་འཛེག་ཟེར་བ་ལེགས་པར་བཀག་
 གོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱུ་མ་དང་སྒྲིག་རྒྱ་དང་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ་ལ་ཏྲ་སྐང་དང་། རྒྱ་དང་བྱང་
 བཞིན་སོགས་སྐྱ་བརྟགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གྱང་། འཛེག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་ལས་གྱང་ཡོད་པ་མིན་
 པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ལ་ནི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཅིག་དགོས་སོ། །དེ་འདྲ་བའི་ཞེན་ལུལ་
 རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་ཀྱང་སྤང་ལུལ་ལ་ནི་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་དོ། །

ད་ལྟ་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་ལུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་དབང་ཤེས་ལ་སྤང་བ་ནི། མ་
 རིག་པས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས་ཤེས་པ་དེ་དང་། གཟུགས་བརྟན་དང་བྲག་ཆ་སོགས་སྤང་བའི་དབང་
 ཤེས་རྣམས་ལ། བྲ་རགས་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་སྤང་ལུལ་ལ་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་ལ་བྱང་བར་མེད་ཅིང་།
 སློ་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་། གཟུགས་བརྟན་བྱང་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་མི་སྲིད་ཀྱང་།
 བྱང་བཞིན་དུ་མེད་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མིན་ཀྱང་
 སློ་སོགས་ཡོད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་གཟུགས་བརྟན་ཡང་གཟུགས་གྱི་
 སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། འོག་ནས་གཟུགས་བརྟན་གྱིས་དེ་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་སྐྱེད་པར་ཡང་
 གསུངས་སོ། །རྒྱལ་དེ་དག་ནི་མིག་ལ་ཏྲ་སྐང་དུ་སྤང་བའི་སྐྱུ་མ་དང་བྲག་ཆ་སོགས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་
 བྱ་སྟེ། ལུགས་དམ་པ་འདི་ཡི་རྣམ་གཞག་སྤུང་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །

སྐབས་གྱི་དོན་ལ་སྐྱུར་བ།

གཉིས་པ་(སྐབས་དོན་ལ་སྐྱུར་བ་)ནི།

མིག་ནི་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་དམིགས་པ་ཡིས། །རབ་རིབ་མེད་ཤེས་ལ་གཞོན་མིན་རི་ལྷ་ར། །

དེ་བཞིན་དྲི་མེད་ཡེ་ཤེས་སྤངས་པའི་སྒོ་ས། དྲི་མེད་སྒོ་ལ་གནོད་པ་ཡོད་མ་ཡིན།། ༡༥།

དེ་ཞོན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཐ་སྐྱད་པའི་ཤེས་པས་མི་འཇོག་པ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་སྐྱེ་འགོག་པ་ནི་
འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་བ་ཞོན་ལ་གནས་ནས་མི་བྱེད་ཀྱི། འཕགས་པའི་དེ་ཞོན་ཉིད་ཀྱི་གཟིགས་པ་ལས་
སྤངས་ནས་དོན་དམ་པར་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཚེ་གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་འདི་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཉེད་
པར་སྐྱོར་བ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། རི་ལྟར་མི་གཞི་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་ཤེས་པས་སྐྱེ་ཤད་ལ་སོགས་པ་
དམིགས་པས། རབ་རིབ་ཀྱིས་མ་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྐྱེ་ཤད་སོགས་མི་སྤང་བ་ལ་གནོད་པ་མིན་
པ་རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ། དྲི་མ་སྟེ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤངས་པ་སྟེ་དེ་དང་བུལ་བའི་སོ་སྐྱེའི་སྒོ་མ་
རིག་པས་བསྐྱད་པས། མ་རིག་པས་མ་བསྐྱད་པའི་དྲི་མ་སྟེ་ཟག་པ་མེད་པའི་སྒོ་ལ་གནོད་པ་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་པས། དོན་དམ་པར་གཞན་སྐྱེ་བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་དོར་གཞན་སྐྱེ་གྲུབ་ཏུ་ཚུགས་ཀྱང་མི་
གནོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་པ་རོལ་བོ་ནི་དམ་པ་མཁས་པ་དག་གིས་བཞད་གང་དུ་བྱ་བར་འོས་སོ།།

བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་དོ་བོ་བཤད་པ་ལས། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་(བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་དོ་བོ་བཤད་པ)ལ་གཉིས། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་བཤད་པ་དང་།
དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བཤད་པའོ། །དང་བོ་ལ་གསུམ། ཀུན་རྫོབ་པ་གང་གི་དོར་བདེན་ལ་གང་གི་
དོར་མི་བདེན་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཅམ་དེ་གང་ཟག་གསུམ་ལ་སྤང་བ་དང་མི་སྤང་བའི་རྒྱལ་དང་། སོ་
སྐྱེ་དང་འཕགས་པ་ལ་ལྷོས་ཏེ་དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འགྱུར་རྒྱལ་ལོ། །དང་བོ་ལ་གཉིས། དངོས་
ཀྱི་དོན་དང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྤུང་མོང་མ་ཡིན་པ་བཤད་པའོ། །དང་བོ་ནི།

གཉི་ལྷག་རང་བཞིན་སྒྲིབ་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། །དེས་གང་བཅོས་མ་བདེན་པར་སྤང་དེ་ནི།།
ཀུན་རྫོབ་བདེན་ཞེས་སྐབ་པ་དེས་གསུངས་ཏེ། །བཅོས་མར་གྱུར་པའི་དངོས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ལོ།། ༡༦།

འདི་ས་སེམས་ཅན་རྣམས་དངོས་པོ་རི་ལྟར་གནས་པའི་རབ་བཞིན་ལྷ་བ་ལ་སྐྱིབ་པ་སྟེ་
མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་གཉི་ལྷག་སྟེ། མ་རིག་པ་དངོས་པོའི་དོ་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
པ་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྐྱོ་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་མཐོང་བ་ལ་སྐྱིབ་
པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནི་ཀུན་རྫོབ་པོ། །འདི་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་བདེན་པ། ཀུན་རྫོབ་པ་

གང་གི་ངོར་འཛིག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི། ཀུན་རྫོབ་པ་སྤྱི་ངོས་འཛིན་པ་མིན་ནོ། །ངོས་
 འཛིན་དེ་ཡང་ཡང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། དངོས་རྣམས་སྐྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །དམ་པའི་དོན་དུ་རང་
 བཞིན་མེད། །རང་བཞིན་མེད་ལ་འབྱུང་པ་གང་། །དེ་ནི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་འདོད།^{༡༡༩} །ཅེས་དོན་
 དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འབྱུང་པའི་སྐོ་ཀུན་རྫོབ་པ་ཡིན་པར་གསུངས་
 པའི་དོན་ནོ། །ཀུན་རྫོབ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྐད་དོད་སྐྱིབ་བྱེད་ལ་ཡང་འཇུག་པས་སྐྱིབ་བྱེད་དོ། །དེས་
 གང་ལ་སྐྱིབ་ན་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་འདོད་ཅེས་པས་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་སྐྱིབ་པས་ཀུན་རྫོབ་བམ་
 སྐྱིབ་བྱེད་དུ་འདོད་ཅེས་པ་སྟེ། ཡང་ལོག་གཞིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །
 རྒྱུ་པ་དང་པོས་བསྟན་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་། རྒྱུ་པ་ཕྱི་མ་གཞིས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཞིས་
 གཅིག་ཏུ་མི་བྱ་སྟེ། དང་པོ་ནི། རང་གིས་དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་བ་སོགས་སུ་གང་དུ་ལས་ལེན་པའི་ཀུན་
 རྫོབ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་གང་གི་ངོར་བདེན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཤོ། །ཀུན་རྫོབ་བདེན་འཛིན་དེའི་མཐུས་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
 མེད་བཞིན་དུ་དེར་སྣང་བར་བཅོས་པའི་བཅོས་མ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བདེན་པར་སྣང་བ་དེ་ནི།
 སྣང་བཤད་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཀུན་རྫོབ་པ་དེའི་ངོར་བདེན་པས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་
 རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཞེས་གྲུབ་པ་དེས་གསུངས་ཏེ། གསུངས་ཚུལ་ནི་སྣང་གྱི་མདོ་དེར་གསུངས་པའོ། །གང་
 ཟག་གསུམ་པོ་གང་གི་ངོར་མི་བདེན་པའི་རྟོག་པས་བཅོས་པས་བཅོས་མར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ནི་དེའི་
 ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོར་མི་བདེན་པས་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་ཞེས་བྱའོ། །

རྟེན་འབྱུང་གཞུགས་བརྟན་དང་བྲག་ཆ་སོགས་ཅུང་ཟད་ཅིག་ནི་བརྟུན་ཡང་མ་རིག་པ་དང་
 ལྡན་པ་རྣམས་ལ་སྣང་ལ། སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་གཞུགས་དང་སེམས་དང་ཚེར་བ་སོགས་ཅུང་ཟད་
 ཅིག་ནི་བདེན་པར་སྣང་སྟེ། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ལྷགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་
 ལ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྣང་ངོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་དེ་དང་གང་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་བརྟུན་
 པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་ནོ།^{༡༢༠} །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་ན། ཅུང་ཟད་ཅིག་ཅེས་
 པ་ནི། བག་ཚེའི་འབྱུར་ལས་འགའ་ཞིག་ཏུ་བསྐྱུར་བ་ལྟར་བདེའོ། །གཞུགས་བརྟན་སོགས་བརྟུན་ཡང་
 སྣང་བ་ནི་བརྟུན་པར་སྣང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་བྱད་བཞིན་དུ་སྣང་བ་དང་དེས་སྟོང་བ་གཞིས་ཚོགས་
 པའི་བརྟུན་པ་ཡིན་པས། དེའི་བདེན་སྟོང་ནི་བྱད་བཞིན་དུ་བདེན་པས་སྟོང་བ་ཡིན་གྱི། གཞུགས་

བརྟན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བདེན་སྟོང་གི་དོན་མེད་དོ། །དེའི་སྱིར་གཞུགས་བརྟན་བྱུང་
 བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་གྲུབ་ཀྱང་། གཞུགས་བརྟན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ཀུན་
 རྫོང་གི་དོར་བདེན་པ་ཡིན་པ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པས་ཀུན་རྫོང་གི་བདེན་པ་
 ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གཞུགས་བརྟན་ཀུན་རྫོང་གི་བདེན་པ་མིན་པར་གསུངས་པ་ནི། བརྟན་པ་བྱུང་བའི་
 འཛིན་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོང་གི་དོར་བྱུང་བཞིན་གྱི་གཞུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་དེ། བྱུང་བཞིན་ཡིན་པ་དེ་བརྟན་
 པས་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཀུན་རྫོང་གི་བདེན་པ་མིན་པ་ལ་དགོངས་གྱི། མཐོང་བ་བརྟན་པའི་ཀུན་རྫོང་གི་
 བདེན་པར་གསུངས། །ཞེས་པས་བཤད་པའི་ཀུན་རྫོང་བདེན་པར་མི་འཛིན་པ་གལ་ཡིན། དེ་ལྟ་མ་
 ཡིན་པར་ཀུན་རྫོང་ཏུ་བདེན་པར་མེད་ན་ཀུན་རྫོང་བདེན་པ་ཡིན་པར་འགལ་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་
 ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྟོན་དུ་ཡང་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་། བདེན་གྲུབ་འགྲེལ་པ་དང་བདེན་མེད་སྐྱབ་
 པ་ཐམས་ཅད་ཐ་སྟོན་དུ་བྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་བར་འགྲུ་ར་རོ། །དེའི་སྱིར་
 གཞུགས་བརྟན་སོ་གས་འཛིན་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་རང་དགའ་བས་ཀྱང་འཇུག་ལ་བར་ཤེས་པའི་
 ཡུལ་རྣམས་ཀུན་རྫོང་བདེན་པ་མིན་གྱི་ཀུན་རྫོང་ཙམ་མོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་
 དེས་དང་། འཛིན་རྟེན་པ་ལ་ལྟོས་པའི་བདེན་བརྟན་དང་། དབུ་མ་པས་འཛིན་པའི་བདེན་བརྟན་ལ་
 གོ་བ་མ་ཆགས་པའི་གཏམ་དུ་སྒྲུང་དོ། །

རང་བཞིན་ནི་མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྒྲུང་དོ། ³⁹⁴ །ཞེས་གསུངས་པ་
 ཡང་། མ་རིག་པ་མ་སྒྲངས་པའི་འཕགས་པས་དེ་ལོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བཞེད་པས་ན།
 མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ལ་དགོངས་ལ། འཕགས་པ་སློབ་པའི་རྗེས་ཐོབ་གྱི་ཡི་ཤེས་དང་སོ་
 སྐྱེའི་དེ་ལོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་རྣམས། མ་རིག་པ་དང་དེའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་ཡིན་པས་མངོན་
 སུམ་དུ་མི་སྒྲུང་ཡང་། སྐྱིར་དོན་དམ་བདེན་པ་སྒྲུང་བར་འདོད་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན། རེ་ཞིག་གིས་
 པའི་ཡན་ལག་གིས་བསྐྱུས་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས། ཀུན་རྫོང་གི་བདེན་པ་
 རྣམ་པར་གཞག་གོ ³⁹⁵ །ཞེས་གསུངས་པས་ནི། ཚོས་རྣམས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་མ་རིག་པ་གང་
 ཟག་དང་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་གྲགས་པ་ནི། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་མ་རིག་པར་བཞེད་པས་
 ཤེས་སྐྱིབ་དུ་མི་བཞེད་དོ། །མ་རིག་པ་བདེན་འཛིན་དེའི་དབང་གིས་ཀུན་རྫོང་གི་བདེན་པ་འཛིན་ཅེས་
 པ་ནི། བདེན་པ་ཀུན་རྫོང་པ་གང་གི་དོར་འཛིན་པའི་འཛིན་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། ཀུན་རྫོང་བདེན་པ་

ཡིན་པའི་ལུས་སྐྱམ་སོགས་བདེན་འཛིན་དེས་འཛོག་ཅེས་པ་མིན་ཏེ། བདེན་འཛིན་དེས་བཞག་པ་ནི་
 རང་གིས་ཐ་སྐྱད་དུ་ཡང་མི་སྲིད་པར་བཞེད་པའི་སྲིར་རོ། །དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཞེས་པའི་ཟུར་
 ཀྱི་བདེན་པ་གང་གི་ངོར་འཛོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་། ལུས་སོགས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་འཛོག་པའི་ཀུན་
 རྫོབ་རྣམས་མིང་མཚུངས་པས། དོན་ཡང་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་མང་དུ་བྱུང་སྐྱེད་བས་ལེགས་པར་བྱེད་
 པར་བྱའོ།།

དོན་ལུས་སོགས་འདི་རྣམས་སངས་མ་རྒྱས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོར་
 བདེན་པ་ཡིན་ནམ། གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོར་མི་བདེན་པ་ཡང་ཡོད་ཅེན། ཀུན་རྫོབ་
 ཀྱི་བདེན་པར་འཛོག་པའི་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་དེ་ཡང་། ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
 མ་རིག་པ་སྐྱངས་པ། འདུ་བྱེད་གཟུགས་བརྟན་སོགས་དང་འདྲ་བར་གཟུགས་པ་རྣམས་ལ་ནི། བཅོས་
 མའི་རང་བཞིན་ཡིན་གྱི་བདེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པར་མངོན་པར་རྫོམ་པ་མེད་པའི་སྲིར་རོ།^{༡༩༡} །
 ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་ན། གང་གི་ངོར་མི་བདེན་པའི་གང་ཟག་ནི་གསུམ་སྟེ། ཉན་རང་དང་
 བྱང་སེམས་སོ། །དེ་ཡང་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་གང་ཡིན་ལ་མི་བྱེད་པས་བྱུང་བར་སྐྱོས་པ་ནི།
 འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཡང་དེར་སྐྱེད་བར་མངོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་པ་ནི་བྱུང་བར་གཅིག་གོ། །དེ་ཙམ་ནི་བྱང་སེམས་ས་བདུན་པ་བ་མན་ཆད་དང་། ཉན་རང་
 འཕགས་པ་སྟོབ་པ་རྣམས་ལའང་ཡོད་པས་དེ་གཅན་པའི་སྲིར་དུ། གང་ཟག་གསུམ་པ་ལ་མ་རིག་པ་
 སྐྱངས་པ་ཞེས་གསུངས་པས་དག་པ་སའི་བྱང་སེམས་དང་། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་གཉེས་ལ་བྱ་སྟེ་དེ་
 གསུམ་གྱི་ངོར་མི་བདེན་པའོ། །གང་ཞིག་མི་བདེན་པ་ནི་དེ་ཡང་ཞེས་པ་ཕྱི་ནང་གི་ཚོས་རྣམས་སོ། །མི་
 བདེན་པའི་རྒྱ་མཚོ་ནི་བདེན་པར་རྫོམ་པ་སྟེ་བདེན་ཞེན་མེད་པའི་སྲིར་ཏེ། བདེན་འཛིན་གྱི་མ་རིག་
 པ་ཟད་པའི་སྲིར་རོ། །དེས་ན་ཕྱི་ནང་གི་ཚོས་རྣམས་གང་ཟག་གསུམ་པོ་དེའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོར་བདེན་
 པར་མ་གྲུབ་པར་རྒྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་འགྲེལ་པས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ངོར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མིན་པར་
 ཡི་མ་བརྒྱབས་པར་བདེན་པ་མིན་ཞེས་བརྒྱབས་པ་ལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མིན་པར་བརྒྱབས་པར་
 འཛིན་པ་ནི། ཉ་ཅང་ཡང་སྟོའི་འཇུག་པ་ཕྱིངས་པས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་རང་གི་སྟོའི་དྲི་མས་
 སྐགས་ནས་འཆད་པའི་ལུགས་ངན་པའོ། །དེ་ལྟར་རྒྱབ་པ་ཡང་གང་ཟག་དེ་གསུམ་ལ་མིན་གྱི། དེ་
 གསུམ་གྱི་ངོར་བདེན་པ་མིན་པ་གང་ཟག་གཞན་བདག་ཅན་རྣམས་ལྟ་བུ་ལ་རྒྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །གང་

ཟག་དེ་གསུམ་མིན་པའི་འོག་མ་རྣམས་ལ་ནི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ཡོད་པས། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་
རྫོང་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོར་གང་ཡང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་གྲུབ་མི་རུས་སོ།།

སྐར་བཤད་པ་དེ་ལྟ་མིན་པར་དེ་དག་གི་ངོར་ཀུན་རྫོང་ཀྱི་བདེན་པ་མིན་པ་བསྐྱབ་ན་ནི།
ཤིན་ཏུ་མ་འབྲེལ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། སློ་དེའི་ངོར་གཞི་དེ་ཀུན་རྫོང་བདེན་པར་འགྲུབ་པ་ལ་
གཞི་དེ་བརྟུན་པར་འགྲུབ་དགོས་པས་དེ་ལ་བདེན་ཞེན་མེད་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་འགོད་པ་ནི་བཞད་གང་
ཀྱི་གནས་སོ།། སློ་དེའི་ངོར་གཞི་དེ་ཀུན་རྫོང་བདེན་པར་འགྲུབ་པ་ལ་གཞི་དེ་བརྟུན་པར་འགྲུབ་
དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སུམ་སོགས་ལ་ཀུན་རྫོང་བདེན་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཟུར་ཀྱི་བདེན་པ་འཛོགས་པ་
ནི་སློང་དང་དོན་གཉིས་ལས། དོན་ལ་བདེན་པར་མི་འཛོགས་པར། བདེན་འཛིན་ཀུན་རྫོང་པའི་ངོ་ཉིད་
དུ་བདེན་པར་གཞག་དགོས་པར་མཐོང་བ་ན། སྐད་པར་དེ་མ་སྐྱར་ན་བདེན་པར་མི་འགྲུབ་ཅིང་བརྟུན་
པ་ཡིན་པར་མཐོང་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ (ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བཤད་པ་)ནི། ལྷགས་འདི་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་
ངོས་འཛིན་མངོན་པ་གོང་འོག་ནས་བཤད་པ་དང་མི་མཐུན་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་
ཤེས་པ་གལ་ཆེ་བར་སྐར་བས་དེ་བཤད་ན། དངོས་པོ་བདེན་འཛིན་ལ་གང་ཟག་དང་ཚོས་ལ་བདེན་
འཛིན་གཉིས་ཡོད་ལ། དེ་ཉིད་བདག་འཛིན་གཉིས་སུ་འདུང་བཞེད་པ་ནི་སྐར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །བདེན་
འཛིན་དེ་འཇུག་འགྲེལ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་གཉིས་ཀར་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་
བཤད་ལ།³⁹⁸ མ་རིག་པ་དེ་ཉོན་རང་དགྲ་བཅོམ་གྱིས་སྤངས་པ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་
མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་མེམས་ཀྱིས་སྤངས་པར་བཤད་དོ།³⁹⁹ །དེའི་ཕྱིར་ཉོན་
མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ནི། བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། དེ་ཡང་
རིག་པ་དེ་མེད་པ་ཅམ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་ཅམ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི། འགལ་ལྷན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་
ཟག་དང་ཚོས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སློབ་འདོགས་པའོ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཚོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་སློབ་
འདོགས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་འཛོགས་པ་དང་། ང་དང་ང་ཡི་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུབ་པར་འཛིན་པ་གཉིས་འཛིན་ལྟར་འཛོགས་པ་རྣམས་མངོན་པ་བ་དང་མི་མཐུན་ནོ། །མངོན་པ་བའི་
ལྷགས་ཀྱིས་ནི་མཛོད་འགྲེལ་གྱི་གནས་དགུ་བ་ལས་བཤད་པ་ལྟར།⁴⁰⁰ གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་
རྣམས་སུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་འཛིན་ལྟར་འཛིན་དང་། བདག་གི་བརྣམས་གང་ཟག་རྣམས་ཡོད་དེའི་

དབང་བསྐྱར་བྱར་འཛིན་པ་ནི། འཛིན་ལྟ་བུ་དག་གིར་འཛིན་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ་མེས་མི་མཐུན་ནོ། །
གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་ནི་གྲུབ་མཐས་སློ་མ་བསྐྱར་བ་ལ་ཡང་ཡོད་མོད་
ཀྱང་། གང་ཟག་སྤང་བོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་གཞན་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི་གྲུབ་མཐས་སློ་
མ་བསྐྱར་བ་ལ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བུ་ཡང་གཉིས་སོ། །

གལ་ཏེ་གང་ཟག་དང་ཚོས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ།
དེ་ལྟར་འཛིན་པ་དེ་རྣམས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། དབང་ལྡན་གཉིས་སུ་ཇི་ལྟར་སྐྱབ་
ཅེ་ན། གང་ཟག་དང་ཚོས་རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་པ་ནི། དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞེགས་པར་
འགྱུར་ཞིང་། དེའི་ཚེ་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་དེ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཕྲུལ་བའི་བདེན་འཛིན་དུ་འགྱུབ་ལ། དེ་གྲུབ་
ན་གང་ཟག་དང་ཚོས་གཉིས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པ་བདག་འཛིན་གཉིས་སུ་འགྱུབ་བོ། །དེ་རྣམས་
གྲུབ་ན་བདེན་འཛིན་དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་རིག་པའི་འགལ་བ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུབ་པས། མ་
རིག་པར་འགྱུབ་ཅིང་། དེ་མ་ཟད་བར་དུ་འཛིན་ལྟ་ཡང་མི་འཛད་པར་སྐྱབ་ལུས་པས། ཉོན་མོངས་
ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་འགྱུབ་པས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འཛོག་གེས་པ་གིན་ཏུ་
གལ་ཆེདོ། །

འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་བདེན་འཛིན་གྱི་གཏི་མུག་ལས་
འཇུག་ཚུལ་ནི། བཞི་བརྒྱུ་བ་ལས། ལུས་ལ་ལུས་དབང་ཇི་བཞིན་དུ། གཏི་མུག་ཀྱང་ལ་གནས་འགྱུར་
ཏེ།^{༡༩༡} །ཞེས་པའི་འགལ་བ་ལས། གཏི་མུག་ནི་དེ་རྣམས་ཇི་ལྟར་བདེན་པར་རྟོགས་པ་ལས་སློངས་
པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དངོས་པོ་བདེན་པའི་རང་གི་ངོ་བོར་ལྷག་པར་སློང་འདོགས་པར་རབ་ཏུ་འཇུག་གོ། །
འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་གཏི་མུག་གིས་ཀྱང་ཏུ་བརྟགས་པའི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཁོ་
ན་ལ། སྐྱུག་པ་དང་མི་སྐྱུག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་སློང་འདོགས་པར་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གཏི་
མུག་ལས་ཐ་མི་དད་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་ཞིང་། གཏི་མུག་ལ་བརྟེན་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། གཏི་མུག་
གཙོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།^{༡༩༢} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཤད་ན། འཇུག་གོ་ཞེས་པ་ཡན་གྱིས་གཏི་མུག་
བདེན་འཛིན་དུ་སྟོན་ནོ། །ཆགས་སོགས་རྣམས་གཏི་མུག་ལས་ཐ་མི་དད་པར་འཇུག་པ་ནི། གཏི་མུག་
དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་གི་དེ་དང་བྲལ་བར་མི་འཇུག་པའོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཆགས་སོགས་ནས་
འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཡན་ནོ། །དེ་ལ་ཡུལ་ལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གི་ཁྱད་པར་སློང་འདོགས་པ་

བེ་ཆགས་སྒྲིབ་གཉིས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་རྒྱལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཡིན་པས། ཆགས་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་སྤངས་
 རྟོན་པ་མིན་ནོ། །དེས་ན་གཏི་མུག་གིས་ཀུན་བརྟགས་པ་ལོན་ལ་ཞེས་སོགས་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
 པ་ལོ་ནའི་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་སྒྲོ་བརྟགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆགས་སྒྲིབ་གཉིས་འཇུག་པའི་སྤྱིར་ཞེས་
 པའོ། །གཏི་མུག་གིས་བརྟགས་པའི་བདེན་གྲུབ་ལོན་ཆགས་སོགས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ན་
 ས་དམིགས་པར་རྟོན་པ་མིན་ཏེ། བདག་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་གཉིས་ཀའི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་
 དམིགས་པ་གཞི་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། ཆགས་སོགས་ཀྱང་གཏི་མུག་དང་མཚུངས་ལྟན་ཡིན་པས་དམིགས་
 པ་མཚུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །རྒྱལ་མིན་ཡིད་བྱེད་དེ་གཉིས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ལུལ་ལ་འདོད་པའི་རྣམ་པ་
 ཅན་དང་། མི་འདོད་པ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ནི། ཆགས་པ་དང་སྤང་བར་འགྱུར་བས།
 གང་ཟླ་རང་རྒྱ་སྐབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པས་དྲངས་པའི་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཅམ་
 ཞིག་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དུ་འཛོག་པ་མིན་པའི་སྤྱིར། ཆགས་སྤང་གཉིས་ཀྱང་འཛོག་ཚུལ་མི་
 འབྲེལ། །གཏི་མུག་ལ་བརྟེན་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་པ་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་
 པའི་གཏི་མུག་རྟོན་དུ་སོང་བས་ཆགས་སོགས་འབྲེན་པའི་དོན་ནོ། །ལུས་ལ་ལུས་དབང་ཞེས་པའི་
 དཔེ་ནི། །དབང་པོ་གཞན་བཞི་ལ་ལུས་དབང་རྩུབ་དུ་བཞག་པའི་རྟེན་མེད་པ་བཞིན་དུ། །ཉོན་མོངས་
 གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཏི་མུག་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་ཅིང་། དེ་དང་མི་འབྲལ་བར་འཇུག་པའི་
 དོན་ནོ། །དེས་ན་གཏི་མུག་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་འཛོམས་པར་འགྱུར་བས།
 འདིའི་གཉེན་པོ་རྟེན་འགྱུར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་རྟོང་པའི་གཏམ་ཉིད་ལ་གྲུས་པར་བྱ་བར་
 གསུངས་སོ། །

དངོས་པོ་བདེན་འཛིན་འདི་ནི་འཁོར་བའི་རྩ་བའི་མ་རིག་པར་ཡང་སྤོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་
 ལས་གསུངས་ཤིང་།³³³ རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། གང་ཡང་རུང་བའི་གནས་རྟེན་ན། །ཉོན་
 མོངས་སྐྱུལ་གདུག་གཡོ་ཅན་གྱིས། །ཟུན་པར་འགྱུར་རོ་གང་གི་སེམས། །གནས་མེད་དེ་དག་ཟུན་མི་
 འགྱུར།³³⁴ །ཞེས་བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་གང་ཡང་རུང་བའི་གནས་ཤིག་རྟེན་ན། །ཉོན་
 མོངས་པའི་སྐྱུལ་གྱིས་འཛིན་པར་གསུངས་ཤིང་། ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ། གནས་དང་བཅས་
 པའི་སེམས་ལྟན་ལ། །ཉོན་མོངས་དུག་ཚེན་ཅིས་མི་འགྱུར།³³⁵ །ཞེས་གསུངས་པས་འདི་ནི་འཕགས་
 པའི་བཞེད་པ་དམ་པའོ། །རྐང་པ་སྤྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་མཚོམས་སྤྱོད་དུ། གང་དག་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་

རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དམིགས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྐྱོང་བར་འདོད་པ་དེ་དག་ལ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་སྐྱོང་བ་མི་སྲིད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་^{༡༩༤} ཞེས་དང་། ཕྱི་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། དངོས་པོར་དམིགས་པ་ཡིན་ན་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རབ་འབྱམས་ངེས་པར་བསྐྱོད་ཏུ་མེད་པ་རྣམས་འབྱུང་དོ། །རི་ལྟར་ཞེན། རེ་ཞིག་གལ་ཏེ་དངོས་པོ་དེ་ཡིད་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ན་ནི། དེའི་ཚེ་དེ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་བསྐྱོད་པར་དགའོ། །ཅི་སྟེ་མི་མཐུན་ན་ནི་དེའི་ཚེ་དེ་ལ་ཁོང་ཁོ་བ་དང་ཚིག་པ་ཟ་བ་བསྐྱོད་པར་དགའོ།^{༡༩༥} ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཡུལ་དེ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གང་ཡང་མིན་པ་ཞིག་ན་འང་མ་རིག་པ་སྐྱེ་བར་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས་ཏེ། ཡུལ་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཅིག་རྒྱུད་ལ་འཇུག་བཞིན་པ་ན། ཡང་ན་འདོད་ཆགས། ཡང་ན་ཞེ་སྲེད་སྐྱེ་དེ་གཉིས་མིན་ན་འང་གཉི་སྟག་གི་རིགས་འདྲ་འཇུག་པར་བཞེད་ལ།^{༡༩༦} སྐྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། དམིགས་པ་དང་ནི་བཅས་པའི་སེམས། །འགའ་ཞིག་ལ་ནི་གནས་པར་འགྱུར། །སྐྱོང་བ་ཉིད་དང་བུལ་བའི་སེམས། །འགགས་པ་སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་འགྱུར་ཏེ། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་བཞིན།^{༡༩༧} ཞེས་གསུངས་ཏེ་སྟོགས་འདི་ལ་སྐྱོབ་དཔོན་འདི་གཉིས་དང་སངས་རྒྱུས་བསྐྱེད་པ་གསུམ་འབམ་གསུམ་པའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་བྱུང་བར་མེད་དོ། །འདིའི་གཅད་ཀྱིས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དུག་གི་ལམ་ཅམ་གྱིས་ལྷ་རྩལ་ལས་འདའ་བར་བཤད་པ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ལ། ལམ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་རྣམས་ཀྱང་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ར་རྒྱལ་སོགས་ཀྱང་ཤེས་པར་ལུས་ལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་དང་འཛིན་ལྟ་དང་མཐར་ལྟ་ལ་ཡང་ཀུན་བརྟགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་ཀ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་ཚིག་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚོས་རྣམས་བདེན་གྲུ་བ་ཏུ་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་ལ་སྟོམ་སྲང་ཆེ་འབྲིང་དགྲུ་ར་བྱས་ནས། གཉེན་པོ་སྟོམ་ལམ་དགྲུ་དང་སྐྱོར་བ་ཡང་། གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་ལ་སྟོམ་སྲང་ཆེ་འབྲིང་དགྲུ་བྱས་ནས། སྟོམ་ལམ་དགྲུ་དང་སྲིང་གཉེན་དུ་སྐྱོར་བར་བཤད་པ་བཞིན་དུ། རེ་ཞིག་ལ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྲ་རགས་གཉིས་ཀ་རྫོགས་པར་རྟོགས་མི་ལུས་པའི་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་གི་ངོར་གསུངས་པའི་དྲང་བའི་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(ཀུན་རྫོབ་ཅམ་དེ་གང་ཟག་གསུམ་ལ་སྣང་བ་དང་མི་སྣང་བའི་རྒྱལ་)ནི། དངོས་པོ་འདི་དག་ཀྱང་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ནི་རང་བཞིན་མེད་བཞིན་དུ་དེ་རྣམས་སྐྱེ་བར་བྱེད་ལ། དེ་དག་ལས་གཞན་

སྐྱར་བཤད་པའི་གང་ཟག་གསུམ་ལ་ནི། བཙོས་མར་གྱུར་པའི་དངོས་པོའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་
 པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་འགྱུར་གྱི་བདེན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
 ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་ཙམ་ཀུན་ཏུ་སྒྲོན་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་དང་དེའི་བཤ་
 ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པའི་སྣང་བ་དང་བཅས་པའི་སྒྲོན་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྗེས་ཐོབ་ལ་གནས་པའི་འཕགས་
 པ་རྣམས་ལ་སྣང་གི། འཕགས་པ་སྣང་བ་མེད་པའི་སྒྲོན་ཡུལ་མངའ་བ་མཉམ་གཞག་གནས་པ་རྣམས་
 ལ་ནི་སྣང་བ་མིན་ལོ།།

འོན་ལུགས་འདིས་ཤེས་སྒྲིབ་གང་ལ་བྱེད་ཅེན། འཇུག་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་མ་རིག་པའི་
 བཤ་ཆགས་ནི་ཤེས་བྱ་གཙོད་པའི་གོ་གསུ་སུ་གྱུར་བ་ཡིན་ལ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བཤ་
 ཆགས་ཡོད་པ་ནི་ལུས་དང་དག་དག་གི་འཇུག་པ་དེ་ལྟ་སྲིད་རྒྱ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ་དང་འདོད་
 ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བཤ་ཆགས་དེ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ལོ་ན་ལ་
 ལྷོག་པར་འགྱུར་གྱི། གཞན་དག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ལོ།།^{༡༦} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། ལུས་དང་དག་གི་
 འཇུག་པ་ནི་དག་བཙོས་པ་ལ་ཡོད་པ་སྒྲེའུ་ལྟར་མཚོང་བ་དང་། གཞན་ལ་སྣངས་མོ་ཞེས་ཟེར་བའི་
 ལུས་དག་གི་གནས་ངན་ལེན་སྟོན་པས་བཀག་གུང་མ་ལོག་པ་ལྟ་སྲིད་ལོ།། །ཡང་ཞེས་པས་ཆགས་
 སོགས་ཀྱི་བཤ་ཆགས་ཤེས་བྱ་གཙོད་པའི་གོ་གསུ་ཡང་བསྟན་པས། ཉོན་མོངས་པའི་བཤ་ཆགས་
 རྣམས་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འབྲས་བུ་གཉིས་སྣང་འབྲུལ་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་གུང་དེར་བསྐྱེད། ཉོན་
 མོངས་ཀྱིས་བོན་ལ་བཤ་ཆགས་སུ་བཞག་པ་ཅིག་དང་། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བོན་མིན་པའི་བཤ་ཆགས་
 གཉིས་ལས་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་འཛོག་པ་ནི་ཕྱི་མ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བོན་ཐམས་ཅད་ཟད་པས་བདེན་
 འཛོན་མི་སྟེ་ཡང་། བཤ་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པས་སྣང་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་པའི་སྒྲོ་སྒྲིད་པའོ། །སངས་མ་
 རྒྱས་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་མ་རིག་པ་མ་སྤངས་པས། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྣང་བཅས་
 ཀྱི་རྟོག་པ་དང་། མཉམ་གཞག་ཏུ་སྣང་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་རེས་འཛོག་ཡོད་ལ། སངས་རྒྱས་རྣམས་
 ཀྱིས་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་པའི་རྣམ་པ་མངོན་པར་ཏེ་མངོན་དུ་གྱུར་པར་
 རྫོགས་པར་ཏེ་མ་ལུས་པར། བྱང་རྒྱལ་པ་སྟེ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་རྟོག་གི་རྒྱ་
 བ་ཐམས་ཅད་གཏན་ལོག་པས། མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྣང་བའི་རྟོག་པ་ཡོད་མེད་རེས་
 འཛོག་པ་མེད་དོ། །གཏན་ཞེས་པའི་ཚོག་གིས་འཕགས་པ་གཞན་ལ་མཉམ་གཞག་ཏུ་ལོག་པ་ནི་རེས་

འགའ་པར་སྟོན་ལ། དེའི་ཕྱིར་མཉམ་རྗེས་རེས་འཛོག་པ་ཡོད་དོ། །དེས་ན་གཤམ་སྒྲིབ་གྱི་མ་རིག་པ་
 སྟོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་སྤང་བ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་མིན་གྱི། མཉམ་རྗེས་སུ་སྤང་བ་ཡོད་མེད་རེས་
 འཛོག་ཏུ་འབྱུང་བའི་སྐབས་ཀྱི་དོ། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱ་བ་ནི་རྣམ་རྟོག་ལ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ།
 ཚོག་གསལ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་སེམས་གྱི་རྒྱ་བ་ཡིན་ན་དེ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལོན་ཉིད་དེ་
 བེ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་སྐད་དུ་མདོ་ལས།^{༡༧} དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གང་ཞེན།
 གང་ལ་སེམས་གྱི་རྒྱ་བ་ཡང་མེད་ན། ཡི་གེ་རྣམས་ལྟ་སྟོན་གྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་གསུངས་སོ།^{༡༧} ཞེས་
 བཤད་དོ།།

གསུམ་པ་(སོ་སྐྱེ་དང་འཕགས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འགྱུར་རྒྱུ་)ནི། དེ་ལ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་
 རྣམས་གྱི་དོན་དམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད། འཕགས་པ་སྤང་བ་དང་བཅས་པའི་སྟོད་ཡུལ་ཅན་རྣམས་
 གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་ཡིན་ལ། དེའི་རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་རྣམས་གྱི་དོན་དམ་
 པའོ།^{༡༧} ཞེས་གསུངས་པའི་སྐྱེ་མའི་དོན་ནི། སོ་སྐྱེས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་བརྒྱུང་བའི་ལུས་སོགས་
 དེ་ཉིད། སྤང་བཤད་པའི་འཕགས་པ་གསུམ་མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་སྤང་བ་ཅན་
 རྣམས་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་ཡིན་པར་བརྟན་པས། དེ་རྣམས་གྱི་དོན་དམ་པ་ཅམ་གཅོད་གྱི་ཀུན་རྫོབ་
 བདེན་པ་ཡིན་པ་མི་གཅོད་ཅིང་། སོ་སྐྱེས་ལུས་སོགས་ལ་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་
 འཕགས་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འགྱུར་པར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ་དེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུང་ཕྱི་མའི་དོན་ནི་
 རྟོན་འབྲེལ་ཀུན་རྫོབ་པའི་རང་བཞིན་ཚོས་ཉིད་འཕགས་པ་རྣམས་གྱི་དོན་དམ་པར་སྟོན་པས་ལུས་པ་
 ལ་སོགས་པའི་གཞི་གཅིག་ཉིད། སོ་སྐྱེ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀུན་རྫོབ་དང་། འཕགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དོན་
 དམ་མོ། ཞེས་གཞུང་ལས་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་ཏུ་བརྒྱུག་སྟེ་སྐྱེ་བ་ནི། ལྷོ་གང་གི་དོན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་
 མོང་བ་དེའི་དོན་བདེན་པ་ཞེས་དགོས་པ་མ་གཤིས་པའི་གཏམ་མོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱི་དོན་དམ་
 པ་ནི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་
 བེ་དེ་རྣམས་གྱིས་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།^{༡༧} ཞེས་གསུངས་སོ། །རང་བཞིན་ཉིད་
 ཡིན་ཞིང་ཞེས་པའི་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་དེས་གཟུང་ཡིན་ལ། དེས་གང་གཅོད་པ་ནི་འཕགས་པ་གཞན་རྣམས་
 གྱི་དོན་དམ་པ་བདེན་པ་ནི་མཉམ་གཞག་ཏུ་སྤང་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྤང་བཅས་གྱི་
 རང་བཞིན་དུ་འཛོག་པ་ལྟ་བུའི་རེས་འཛོག་མིན་པར། དུས་ཉལ་ཏུ་རང་བཞིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་

པའི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་ཞེས་པའོ། །དེ་ཡང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་དོན་དམ་བདེན་པའི་བདེན་པ་དེ་བདེན་གྱུ་བ་ཡིན་པར་བརྟན་པར་བཞེད་ནས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་དོན་སྐྱེ་བམེད་པར་གནས་པ་བདེན་པའི་དོན་དུ་བཤད་དོ།།

དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་(དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བཤད་པ)ལ་གཉིས། ཅུ་བའི་ཚོག་དོན་བཤད་པ་དང་། དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

རབ་རིབ་མཐུ་ཡིས་སྐྱ་ཤད་ལ་སོགས་པའི། །ངོ་བོ་ལོག་པ་གང་ཞིག་རྣམ་བཟླས་པ།།

དེ་ཉིད་བདག་ཉིད་གང་དུ་མིག་དག་པས། །མཐོང་དེ་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་འདིར་ཤེས་གྱིས།།[༡༧]

དེ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བརྟན་པར་འདོད་པས། དོན་དམ་བདེན་པ་དེ་ནི་སྐྱེས་བཟོད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དངོས་སུ་བརྟན་པར་མི་རུས་པས་ཉན་འདོད་པ་རྣམས་ལ། དེའི་རང་བཞིན་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སོ་སྐྱེ་རང་གིས་མྱོང་བའི་དཔེ་བཤད་པ། [༡༧] ཞེས་གསུངས་པའི་ཤེས་བཟོད་ཀྱི་ཡུལ་མིན་པའི་དོན་ནི་དངོས་སུ་བརྟན་པར་མི་རུས་པས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉ། དེ་ཡང་ནག་ཚོའི་འགྲུར་ལས་མཛོན་སུམ་དུ་བརྟན་པར་མི་རུས་ཞེས་འབྲང་བའོ། །དེའི་དོན་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བ་མིན་པར་གསུངས་པའི་འགྲུ་ལ་བ་ཚིག་གསལ་ལས། ཇི་ལྟར་རབ་རིབ་ཅན་དག་གིས་སྐྱ་ཤད་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་མཐོང་བ་ན། རབ་རིབ་མེད་པས་བརྟན་དུ་ཟིན་གྱང་། རབ་རིབ་མེད་པ་ལྟར་སྐྱ་ཤད་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་མ་མཐོང་བའི་རྒྱལ་གྱིས། རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་རྟོགས་པར་མི་རུས་ཀྱི། [༡༨] ཞེས་རབ་རིབ་ཅན་ལ་རབ་རིབ་མེད་པས་སྐྱ་ཤད་མེད་དོ་ཞེས་བརྟན་གྱང་། རབ་རིབ་མེད་པས་མཐོང་བ་འདྲ་བའི་སྐྱ་ཤད་མེད་པ་མི་རྟོགས་པར་གསུངས་པས། ཉན་པ་བོས་དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་ཀྱི་སྐྱ་ཤད་མེད་པ་མི་རྟོགས་པ་མིན་ནོ། །དེ་དཔེར་བྱས་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བརྟན་པ་ན་མི་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་དང་བྲལ་བས་མཐོང་བ་འདྲ་བ་ཅིག་མི་རྟོགས་གྱང་། སྐྱེ་བའི་ཁོ་ན་ཉིད་མི་རྟོགས་པ་མིན་པར་བཞེད་པས་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ནི་ཟབ་མོའི་དོན་

ཅན་གྱི་ངེས་དོན་གྱི་ཡུང་དང་། དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་དག་གིས་བརྗོད་མི་རྣམས་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་
པའི་སྒོས་ཀྱང་རྟོགས་མི་རྣམས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་མིན་པར་གསུངས་
པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

མིག་རབ་རིབ་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་ཡིས་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་རང་གི་ལག་གི་བསེ་རུ་ལ་
སོགས་པའི་བཟང་བཅུང་གི་སྟོང་གྱི་ནང་དུ། རྒྱ་གད་དང་ལ་སོགས་པས་སྒྲུང་མ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་
བ་ན། རྒྱ་གད་དང་སྒྲུང་མ་སོགས་ཡིན་པར་ངོ་བོ་ལོག་པ་གང་ཞེག་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་ན། དེ་
བསལ་བར་འདོད་ནས་སྟོང་དེ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱེ་བསྐྱོག་བྱེད་པའི་ཚེགས་ཐོབ་པར་རིག་སྟེ།
མིག་དག་པའི་རབ་རིབ་མེད་པས་དེའི་གན་དུ་ཕྱིན་ནས། རྒྱ་གད་སོགས་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་
གཞི་གང་དུ་མཐོང་བ་དེར་མིག་གཏང་གྱང་རྒྱ་གད་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་དག་མ་དམིགས་ཤིང་། རྒྱ་གད་དེའི་
རྟེན་ཅན་ཏེ་བྱུང་བར་གྱི་ཚོས་གང་ཡང་རྟོག་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཡང་གང་གི་ཚེ་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་རབ་
རིབ་མེད་པ་ལ། རྒྱ་གད་མཐོང་དོ་ཞེས་རང་གི་བསམ་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་
རྣམ་རྟོག་བསལ་བར་འདོད་པས་དེའི་ངོར་བྱས་ནས། འདི་ན་རྒྱ་གད་མེད་དོ་ཞེས་དགག་པ་ལྟར་བྱེད་
པའི་ཚེག་སྒྲུ་མོད་ཀྱང་། རྒྱ་བ་པོ་འདི་ལ་རྒྱ་གད་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་མེད་དོ། །རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་
མཐོང་བའི་རྒྱ་གད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི། རབ་རིབ་མེད་པས་མཐོང་བ་དེ་ཡིན་གྱི། རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་
མཐོང་བ་དེ་མིན་ནོ། །དེ་གཉེས་པོ་དེ་བཞིན་དུ་དོན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །ཤེས་པར་
བྱེད་ཚུལ་ནི། མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱིས་གཞོད་པ་བྱས་པ་སྟེ་སྟོ་བསྐྱེད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་མཐོང་བ་
རྣམས་ཀྱིས། སྤང་བོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཚེད་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་དམིགས་པ་ནི། སྤང་སོགས་
དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཀྱན་རྫོང་བ་སྟེ་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་རྒྱ་གད་དམིགས་པ་ལྟ་བུའོ། །སྤང་བོ་ལ་སོགས་པ་
དེ་ཉིད་མ་མཐོང་བས་དམིགས་པ་དེ་དག་ཉིད། མ་རིག་པའི་བག་ཚགས་ཤེས་སྒྲིབ་དང་བྲལ་བའི་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས། རབ་རིབ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མིག་གིས་རྒྱ་གད་མ་མཐོང་བའི་ཚུལ་དུ། སྤང་
སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་དུ་གཟིགས་པའི་ཡུལ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་བདེན་
པའོ།།

གཉེས་པ་(དེ་ལ་རྩོད་པ་སྐྱོང་བ)ནི། གལ་ཏེ་རབ་རིབ་མེད་པའི་མིག་གིས་རྒྱ་གད་དུ་སྐྱང་བ་
ཅམ་ཡང་མ་མཐོང་བ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་རིག་པས་བསྐྱེད་པའི་སྟོ་ལ་སྐྱང་བའི་སྤང་སོགས་

ཀྱུན་རྫོབ་པ་མ་གཟིགས་ན། དེ་རྣམས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡོད་ན་ཀུན་སངས་རྒྱལ་གྱིས་གཟིགས་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤང་སོགས་ཀྱུན་རྫོབ་པ་རྣམས་མེད་ན་ན་སངས་རྒྱལ་སྐོབ་པ་ཡང་མེད་པར་
 འགྱུར་ཏེ། དང་པོར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གང་ཟག་ནི་མ་རིག་པས་བསྐྱེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས།

སྐྱོན་འདི་མེད་ཚུལ་བཤད་ན། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་ཤེས་པུ་མཁུལ་ཚུལ་ནི་གཉིས་
 ཉེ་དོན་དམ་བདེན་པའི་ཤེས་པུ་ཐམས་ཅད་མཁུལ་ཚུལ་དང་། ཀྱུན་རྫོབ་པ་དེན་པའི་ཤེས་པུ་ཐམས་
 ཅད་མཁུལ་ཚུལ་ལོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། སྤང་བོ་ལ་སོགས་པ་ཀྱུན་རྫོབ་པའི་སྤང་བ་རྣམས་མ་གཟིགས་
 པའི་ཚུལ་གྱིས། དེ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཞོན་ཉིད་མཁུལ་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། མི་སྤང་ཡང་རྟོགས་པའི་ཤུགས་
 རྟོགས་སངས་རྒྱལ་ལ་གཞག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། སྤང་ནས་མཁུལ་དགོས་པས་རི་སྟེང་པའི་ཡེ་ཤེས་
 དེའི་དོར། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་སྤང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཁུལ་པའོ། །སངས་རྒྱལ་གྱི་རི་སྟེང་པ་
 མཁུལ་པ་དེ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་སྤང་སོགས་སྤང་བ་མིན་ཀྱང་། གང་ཟག་གཞན་
 གྱི་ཤེས་པ་མ་རིག་པས་བསྐྱེད་པ་ལ་སྤང་བ་སངས་རྒྱལ་ལ་སྤང་དགོས་ཏེ། སྤང་བ་དེ་མེད་པར་མི་རུང་
 ལ་ཀྱུན་རྫོབ་དེ་ཡོད་ན་རི་སྟེང་པ་མཁུལ་པས་དམིགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རབ་པའི་དང་བྱལ་བའི་
 མིག་ཤེས་ལ། རབ་པའི་ཅན་ལ་སྤང་བའི་སྐྱེད་ཏུ་སྤང་བ་མེད་ཀྱང་། སྤང་བ་དེ་མེད་མི་དགོས་
 པས་སངས་རྒྱལ་དང་མི་འདྲའོ། །གཉིས་སྤང་འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་མ་ཟད་གྱི་བར་དུ་རི་སྟེང་པ་དང་།
 རི་སྟེང་པ་མངོན་སུམ་དུ་འཇལ་བ་གཉིས་དོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་མི་རུས་པས། མཉམ་རྗེས་རེས་འཇོག་ཏུ་
 འཇལ་དགོས་པས་ཡེ་ཤེས་སྐྱེད་གཅིག་གི་སྟེང་ནས་དེ་གཉིས་འཇལ་བ་མི་འོང་ངོ། །འབྲུལ་པའི་བག་
 ཆགས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ན། ཡེ་ཤེས་སྐྱེད་ཅིག་མ་རེ་འདི་སྟེང་དུ་ཡང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་དོ་བོ་གཅིག་
 ཏུ་སྐྱེ་བ་རྒྱུན་མི་འཆད་པས། དུས་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པུ་གཉིས་མངོན་སུམ་དུ་འཇལ་མི་འཇལ་གྱི་རེས་
 འཇོག་མི་དགོས་སོ། །དེས་ན། མཁུལ་པའི་སྤང་ཅིག་གཅིག་གིས་ཀྱང་། ཤེས་པུའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱུན་
 རྒྱབ་ཅན། ༡༧༧ །ཤེས་གསུངས་པ་ཡང་མི་འགལ་ལོ། །ཡེ་ཤེས་གཉིས་དོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་ཡུལ་
 གཉིས་ལ་ལྟོས་པའི་མཁུལ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་འོང་བ་ལ་འགལ་བ་རྩ་དུ་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ནི།
 སངས་རྒྱལ་བཙོམ་ལྟར་འདས་ཉག་གཅིག་གི་བྱང་ཚེས་སུ་འདུག་པ་ལ། དེ་ཞོན་ཉིད་ཀྱི་མཁུལ་ཚུལ་
 གཅིག་སུ་སངས་རྒྱལ་གྱི་མཁུལ་ཚུལ་དུ་བྱས་ནས། རི་སྟེང་པ་མཁུལ་པ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཤུགས་རྒྱུད་ལ་
 མེད་པར་འདུལ་བུའི་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱེད་ཞེས། སངས་རྒྱལ་གྱི་རི་སྟེང་པ་མཁུལ་པ་སྤང་བ་འདི་བས་པ་

དང་། ཁ་ཅིག་ཇི་ལྟ་བུ་མ་མཐུན་པ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་མེད་ཅེས་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀ་ལ་
སྐྱར་བ་འདེབས་པར་སྒྲུང་དོ། །འདིའི་ལྟ་བུ་འགའ་ཞིག་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ།།

གལ་ཉེ་གཉིས་སྒྲུང་ཐམས་ཅད་ལྷུང་བ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ནི་མཐོང་བ་མེད་པ་མ་
ཡིན་ནམ། དེས་ན་ཇི་ལྟར་སངས་རྒྱས་དེ་དག་གིས་དོན་དམ་བདེན་པ་གཟིགས་ཤིན། དེ་ལོན་ཉིད་
ཀྱི་གཟིགས་དོར་གཉིས་སྒྲུང་ལྷུང་བས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་གྱིས་མི་གཟིགས་པ་ནི་བདེན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་
མ་གཟིགས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་དེ་དག་གིས་གཟིགས་སོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །འདི་རྩོད་པའི་ལན་དུ་འགྲོ་
རྒྱལ་ནི། ཇི་ལྟ་བུ་མ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེས་སྤང་སོགས་ཀྱི་དེ་ལོན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་
ལྷིང་དང་། སྤང་སོགས་རྣམས་གཟིགས་དོ་དེར་མ་གྲུབ་པ་དེ་དག་གི་དེ་ལོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ལྷིང་དང་།
སྤང་སོགས་མ་གཟིགས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་དེ་དག་གི་དེ་ལོན་ཉིད་གཟིགས་དགོས་པའི་ལྷིང་ཉེ། རང་
འགྲེལ་ལས། དངོས་པོ་བྱས་པ་ཅན་ལ་མ་རེག་པར་རང་བཞིན་འབའ་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པས།
དེ་ཉིད་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པའི་ལྷིང་སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །^{༡༤༥} །ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དོན་དམ་མཐུན་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོས་ཅན་ལ་མ་རེག་པར་ཚོས་ཉིད་འབའ་ཞིག་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པར་གསུངས་ཉེ་སྤང་
སོགས་མ་གཟིགས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་དེ་དག་གི་དེ་ལོན་ཉིད་གཟིགས་པར་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ་
།མཐོང་བ་མེད་པ་ནི་མཐོང་བ་དམ་པའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་། ཅི་ཡང་མི་མཐོང་བ་མཐོང་བར་
མི་བཞེད་ཀྱི། སྐྱར་བཤད་པ་ལྟར་སྐྱོས་པ་མ་མཐོང་བ་ནི་སྐྱོས་བྲལ་མཐོང་བར་འཇོག་པས། མཐོང་མ་
མཐོང་གཞི་གཅིག་ལ་བྱེད་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྐྱུད་པ་ལས། གཟུགས་རྣམས་མི་མཐོང་ཚོར་བ་
དག་ཀྱང་མི་མཐོང་ཞིང་། །འདྲུ་ཤེས་མཐོང་བ་མེད་ལ་སེམས་པ་མི་མཐོང་ཞིང་། །གང་ལ་རྣམ་པར་
ཤེས་དང་སེམས་ཡིད་མཐོང་མེད་པ། །འདི་ནི་ཚོས་མཐོང་ཡིན་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན། །
ནམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་སེམས་ཅན་ཚིག་ཏུ་རབ་བརྗོད་པ། །ནམ་མཁའ་ཇི་ལྟར་མཐོང་སྟེ་དེས་འདི་
བརྟག་པར་གྱིས། །དེ་ལྟར་ཚོས་མཐོང་བ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན། །མཐོང་བ་དཔེ་གཞན་
གྱིས་ནི་བསྟན་པར་བྱས་མ་ཡིན། ^{༡༤༦} །ཞེས་མི་མཐོང་བ་སྤང་པོ་ལྟ་དང་། མཐོང་བ་ནི་ཚོས་ཞེས་
གསུངས་ལ། དེ་ནི་དེ་ལོན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཉེ། སུས་རྟེན་འགྲེལ་མཐོང་བ་དེས་ཚོས་མཐོང་དོ། ^{༡༤༧} །ཞེས་
གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ནི་ཐོགས་པའི་རེག་བྱ་བཅད་ཅམ་ཡིན་ལ། དེ་
མཐོང་ངམ་རྟོགས་པ་ནི་དགག་བྱ་སྐྱིབ་ཐོགས་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་མཐོང་བ་ལ་བྱེད་པ་

དང་འདྲ་ཉེ། དེར་ཡང་མཐོང་བ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་མ་མཐོང་བ་ནི་སློབ་ཐོགས་སོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་
མཐོང་བ་མིན་པར་སྟོན་པོ་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་དེ་ལོན་ཉིད་མཐོང་བ་ནི་རྐང་པ་ཐམས་པ་གཤག་གོ།

མ་གཟིགས་པའི་རྩལ་གྱིས་གཟིགས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བདེན་པ་གཉིས་ལ་འདྲུག་པ་ལས།
ལྟའི་བྱ་གལ་ཉེ་དོན་དམ་པར་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལུས་དང་དག་དང་། ཡིད་གྱི་ཡུལ་གྱི་རང་
བཞིན་དུ་འགྱུར་ན་ནི་དེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བྱངས་སུ་མི་འགོ་ཉེ། ཀུན་རྫོབ་གྱི་
བདེན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་ལྟའི་བྱ་དོན་དམ་པར་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་ཐ་སྙད་
ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ། བྱེ་བྲག་མེད་པ་མ་སྐྱེས་པ་མ་འགགས་པ། སྐྱབས་བྱ་བ་དང་སྐྱབ་དང་།
ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། ཤེས་པ་དང་བྲལ་བའོ།^{༡༡༩} །ཞེས་གསུངས་པ་དྲངས་པའི་མདོ་སྐྱེལ་འདི་དོན་ནི།
དོན་དམ་པ་གཟིགས་པའི་དོར་དོན་དམ་བདེན་པ་དེ། སྤང་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་མ་མཐོང་བའི་རྩལ་
གྱིས་གཟིགས་པ་མིན་པར། སྤང་སོགས་ལུས་གྱི་དང་དག་གི་རྫོད་ཡུལ་དང་། ཡིད་གྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་
པ་ལྟར་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ན་ནི། དེ་ལོན་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་དོར་སྐྱོས་པ་དང་མ་བྲལ་བས།
དོན་དམ་བདེན་པར་མི་འགྱུར་གྱི་ཀུན་རྫོབ་གྱི་སྐྱོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ཉེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་མ་
གཟིགས་པའི་རྩལ་གྱིས་གཟིགས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་འགོའོ། །མདོ་གཉིས་པའི་དོན་ནི་དོན་དམ་པ་
མདོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་དོར་ནི། དོན་དམ་བདེན་པ་བྱེ་བྲག་མེད་པ་ནི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་
མེད་པའོ། །གཞན་གསུམ་ནི་གོ་སྐྱའོ། །གཟིགས་དོད་རྒྱ་བའི་བྱ་བྱེད་དང་བྲལ་བ་ནི་སྐྱའོ། །དེ་ལོ་
ན་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དོན་དམ་ཤེས་པ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་དེའི་ཤེས་
བྱར་འཛོག་ཐུབ་ཀྱང་། ཡེ་ཤེས་དེའི་དོར་བྱ་བྱེད་དེ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་མི་འགལ་བ་ནི། བྱ་བྱེད་གཉིས་
ནི་ཐ་སྙད་པའི་སྐོ་ལོན་འདི་དོར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དཔེར་ན་རིགས་ཤེས་རྗེས་དབག་ཡུལ་ཅན་དང་།
དོན་དམ་བདེན་པ་ཡུལ་དུ་འཛོག་རུས་ཀྱང་། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་བྱ་བྱེད་གཉིས་རིགས་དོར་མི་
འཛོག་པ་བཞིན་ནོ།།

དེ་ནས་ལྟའི་བྱ་དོན་དམ་བདེན་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་མཚོག་དང་ལྡན་པ་ཐམས་ཅད་
མཉེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཡུལ་གྱི་བར་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཉེ། རི་ལྟར་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ་ཞེས་
བརྗོད་པ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཚོས་ཐམས་ཅད་ནི་བརྒྱན་ཉེ་སྐྱེ་བའི་ཚོས་སོ།^{༡༢༠} །ཞེས་དྲངས་པའི་
དོན་ནི། ཡིན་ཉེའི་བར་གྱིས་དོན་དམ་བདེན་པ་ཐམས་ཅད་མཉེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཡུལ་ལས་འདས་

པར་བསྟན་པ་དེའི་ཡུལ་ལས་འདས་ཚུལ། རི་ལྟར་ནས་མ་ཡིན་ཚེ་དེ་བར་གྱིས་སྟོན་ཏེ། རི་ལྟར་འདི་
 དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་སྐྱེ་དེའི་རྗེས་འབྲང་གི་རྟོག་པ་ལ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སོ་སོ་བ་
 གཉིས་སུ་ཆད་པར་སྤང་བ་ལྟར་ཐམས་ཅད་མ་ཁྱེན་པའི་རི་ལྟ་བུ་མ་ཁྱེན་པ་དེ་ལ་དེ་ལྟར་སྤང་བའི་ཚུལ་
 གྱིས་དེའི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་སྟེ། གཉིས་སྤང་གི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ནི་བརྟུན་པ་སྤྱི་བའི་ཚོས་ཡིན་པས།
 དེ་ལོན་ཉིད་གྱི་མི་སྤྱི་བ་འབའ་ཞིག་གཟིགས་པའི་དོར་དེ་མེད་ཅེས་པའོ། །དེ་རྗེས་ཐམས་ཅད་དེ་ལོ་
 བ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་དོར་ལུང་སོགས་ཀྱི་རྩོམ་པ་མི་སྤང་བའི་ཁྲུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་
 ལོ་ནི་དམངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་དོར། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་གཉིས་
 ཚོས་གྱི་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་སྤིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོས་པ་དེ་དག་གི་རང་གི་ངོ་བོ་དེར་མ་དམིགས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་ལོ་ནི་དམངོན་སུམ་ལ་དངོས་སུ་ན་འཕགས་པ་རྣམས་ལོན་ཚད་མ་ཡིན་གྱི།
 འཕགས་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་དངོས་སུ་ཚད་མ་ཡིན་པས། གཞན་སྐྱེ་འཕགས་པའི་དོན་དམ་གྱི་གཟིགས་
 དོར་བཀག་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་པ་མ་ཡིན་ལོ།།

བཀག་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་བསྟན་པ།

བཞི་པ་(བཀག་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་བསྟན་པ་)ནི།

གལ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་ཚད་མ་ཡིན་ན་ནི། །འཛིག་རྟེན་དེ་ཉིད་མཐོང་བས་འཕགས་གཞན་གྱིས།།
 ཅི་དགོས་འཕགས་པའི་ལམ་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། །སྤྱོད་པོ་ཚད་མར་རིགས་པའང་མ་ཡིན་ལོ།།[༡༠]
 རྣམ་ཀུན་འཛིག་རྟེན་ཚད་མིན་དེ་ཡི་ཕྱིར། །དེ་ཉིད་སྐྱབས་སུ་འཛིག་རྟེན་གཞོད་པ་མེད།།

ཅི་སྟེ་གཞན་སྐྱེ་དོན་དམ་པར་བཀག་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱི་གཞོད་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པས།
 དེ་ལོན་ཉིད་རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་སྐྱབས་སུ་དེ་ལོན་ཉིད་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བ་ཡང་ཚད་མར་
 ཁས་ལེན་ན་དེ་ལྟ་ཡིན་དང་། གལ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བ་དེ་ལོན་ཉིད་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན་ནི།
 འཛིག་རྟེན་རང་དགའ་བས་དེ་ལོན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་སྟེ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་
 འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཡིན་པས། མ་རིག་པ་སྤངས་པར་ཁས་སྤང་དགོས་པས་དེ་ལོན་ཉིད་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་འཕགས་པ་གཞན་གྱིས་ཅི་ཞིག་དགོས་ཏེ་མི་དགོས་ལ། འཕགས་པའི་

ལམ་ཚོལ་བ་ཡིས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དགོས་པ་མེད་དོ། །འཛིག་རྟེན་རང་དགའ་བའི་སྐྱབ་པོ་ནི། དེ་ཞོ་
ན་ཉིད་ལ་ཚད་མར་རིགས་པ་འང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྤྱིར་དེ་ཞོ་ན་ཉིད་ལ་དགོད་པའི་སྐབས་སུ། དེ་ཞོ་
ན་ཉིད་ལ་རྣམ་པ་ཀྱུན་ཏེ་ཐམས་ཅད་དུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བ་ཚད་མ་མིན་པ་དེ་ཡི་སྤྱིར། དེ་ཞོ་ན་
ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་གཞོད་པ་མེད་དོ།།

རྣམ་ཀྱུན་འཛིག་རྟེན་ཚད་མིན་ཞེས་པས་ལུགས་འདིས་ཚད་མ་གཏན་མི་འདོད་པར་སྟོན་
པས། ལུགས་དེ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ལུགས་དེ་ལེགས་སོ་ཞེས་སྒྲ་བ་
གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲོ་བ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་པ་མི་རྟོགས་བཞིན་དུ་སྒྲས་པས། རང་གི་དེ་ཉིད་སྟོན་པ་
ཅམ་དུ་ཟད་དེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བ་དེ་ཞོ་ན་ཉིད་ལ་རྣམ་པ་ཀྱུན་ཏུ་ཚད་མ་མིན་པར་བསྟན་པ་ལ།
སྤྱིར་ཚད་མ་མི་བཞེད་པར་གོ་འདུག་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་ཡང་ཚིག་གསལ་ལ་ལས་
གསུངས་པ་ལྟར་ལོ་ལོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་ནས། ལྟོས་འཛིག་གི་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་འཛིག་
པར་བཤད་པ་ལྟ་བུར་བྱེད་དགོས་ཏེ་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།

འཛིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་པའི་གཞོད་རྒྱུ་བསྟན་པ།

ལྷ་པ་ (འཛིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་པའི་གཞོད་རྒྱུ་བསྟན་པ་) རྟེ།

འཛིག་རྟེན་དོན་ནི་འཛིག་རྟེན་གྲགས་ཉིད་ཀྱིས། །གལ་ཏེ་སེལ་ན་འཛིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་འགྱུར།། [༡༧]

འོ་ན་རི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་པར་འགྱུར་ཞེན། འཛིག་རྟེན་ཉིད་ལས་གྲགས་གིང་
གྲུབ་པའི་དོན་ནི། འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གལ་ཏེ་སེལ་ན། གང་ཟག་དེ་ལ་འཛིག་རྟེན་
གྱིས་གཞོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་དཔེར་ན་ཁ་ཅིག་གིས་དའི་རྣམ་སྟོགས་སོ་ཞེས་སྒྲས་པ་དང་། གང་
ཟག་གཞན་ཅིག་གིས་དེ་ལ་དེས་པ་རྣམས་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན། དེས་སྐྱམ་པའོ་ཞེས་སྒྲས་པ་ལ། གཞན་དེས་
སྐྱམ་པ་ནི་རྣམས་མ་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་མི་ལམ་གྱི་སྐྱམ་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སྟན་འབྱེན་པ་
དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ལུ་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་ཀྱི། གང་གི་ཚོ་འཕགས་པའི་དོན་དམ་གྱི་
གཟིགས་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ། སྤྱི་བོ་དོན་དམ་ལ་མཁས་པ་ཚད་མར་བྱས་ནས་དེ་ཞོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་
འབྲེབས་པ་དེའི་ཚོ། འཛིག་རྟེན་གྱི་གཞོད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མཁས་པས་སྟོགས་འདིས་གཞན་ཡང་

དབྱུང་པར་བྱའོ་^{༡༧} ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ར་ནི་སྤུམ་པའི་བདག་པོ་དང་ལྷ་ས་ཕྱིན་ནི་འཕྲོག་མཁའ་མ་
ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་དང་། དའི་ཞིང་རྟེན་དུ་སྐྱེས་སོ་བྱས་པ་ན་ཅི་ཞིག་སྐྱེས་ཞེས་འདི་བ་ལ་ལྷ་གྲོལ་བྱས་
པ་ན། ལྷ་གྲོལ་བྱེད་མེད་དེ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། མི་ལམ་གྱི་གང་ཟག་དང་ལྷ་གྲོལ་
བཞིན་ཞེས་སྐྱ་བ་ད་ལྷ་དབྱུང་མའི་རིགས་པ་ཆེན་པོར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱིས་གནོད་པར་
བསྟན་ནོ།།

འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྐྱོད་དུ་ཡང་གཞན་སྐྱེ་མེད་པས་འཛིག་རྟེན་གྱི་གནོད་པ་སྤང་བ།

གཉིས་པ་(འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྐྱོད་དུ་ཡང་གཞན་སྐྱེ་མེད་པས་གནོད་པ་སྤང་བ)ནི།

གང་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་ས་བོན་ཙམ་བཏབ་ནས། །བདག་གིས་སུ་འདི་སྐྱེད་ཅེས་སྐྱ་བྱེད་ཅིང་།།

ཤིང་ཡང་བརྟགས་སོ་སྐྱ་མ་དུ་རྟོག་དེས་ན། །གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འཛིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་མེད།།[༡༧]

དེ་ལྟར་འཛིག་རྟེན་གྱི་གཤམ་པའི་དོར་གཞན་སྐྱེ་བས་སྤངས་ནས་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་གྱི་གནོད་
པ་སྤངས་ཏེ། ད་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བ་ལ་ཡང་གཞན་སྐྱེ་མེད་པས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ལྷ་བ་ལ་གནས་
ནས་ཀྱང་གཞན་སྐྱེ་དགག་པར་འདོད་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱི་གནོད་པ་མེད་དོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
བཤད་པ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་མའི་དབང་པོ་ཅན་འགའ་ཞིག་སྟོན་པ་ན། སུ་
འདི་བདག་གིས་བསྐྱེད་ཅེས་སྐྱ་བར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱང་མ་འདིས་མའི་དབང་པོ་ཅན་ཞིག་རང་
གི་ལུས་ལས་བརྟོན་ནས། སུ་དེའི་མའི་ཁོང་དུ་འཇུག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེན། སུ་དེའི་ལུས་གྱི་
ས་བོན་དུ་གྱུར་པའི་མི་གཅང་བ་ཙམ་ཞིག་མ་དེའི་མངལ་དུ་བཏབ་པ་སྟེ་ལྷ་གསལ་པའོ། །གང་གི་ཕྱིར་མ་
འདི་སུ་དེའི་ལུས་གྱི་རྒྱ་རྒྱགས་ནས་རང་གི་སུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར། ས་བོན་དང་སུ་གཉིས་རང་
གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་དུ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བར་འཛིག་རྟེན་དུ་གསལ་ལ་བར་
དེས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ས་བོན་གྱི་མི་གཅང་བ་དང་སུ་གཉིས་དང་། བས་གྱིས་ས་བོན་དང་ལྷ་གྲོལ་གཉིས་ལ་
སོགས་པ་ལ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འཛིན་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་རང་གི་དོ་བོ་ཉིད་
གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་དུ་འཛིན་ན་ནི། གང་ཟག་གཞན་ལྟར་སུ་དེ་བསྟན་ནས་འདི་ངས་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་
སྟོན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤིང་སྤོང་པོའི་ས་བོན་ཙམ་བཏབ་ནས་དེ་ལས་ཤིང་སྤོང་སྐྱེས་

པ་ན། ཤིང་མྱོང་འདི་ངས་བཙུགས་སོ་སྟེ་འདྲུག་པ་དེས་ན། འཛིག་རྟེན་གྱི་རོང་གཞན་སྐྱེ་མེད་པ་
 སོགས་སྐྱེ་མ་བཞེན་དུ་སྐྱུར་རོ། །བཏབ་པའི་ས་བོན་གཉིས་ཤིང་མྱོང་དང་བུ་མ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་གཉིས་
 བཏབ་པ་ལ་བཞེན་ནས་ཤིང་མྱོང་དང་བུ་སྐྱེས་པ་ན། དེ་གཉིས་བརྟན་ནས་འདི་བདག་གིས་བསྐྱེད་
 ཅེས་འཛོག་ལུས་ཏེ། བ་བ་དང་སོས་པའི་ལག་པ་གང་ཟག་དེ་མ་ཡིན་ཀྱང་། ལག་པ་ན་བ་དང་སོས་
 པས་གང་ཟག་དེ་ན་བ་དང་སོས་པར་འཛོག་ལུས་པ་བཞེན་ནོ། །དེ་ལྟར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྐྱོད་ལ་གཞན་
 སྐྱེ་མེད་ཀྱང་། གཞན་སྐྱེ་ཡོད་པ་འཛིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བས་འགོག་ལུས་པ་མིན་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་རང་བཞེན་
 གྱིས་ངོ་བོ་ཐ་དང་པ་འགོག་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ།
 །དེའི་ཕྱིར་གྲུབ་མཐའ་སྐྱེ་བ་གཞན་གྱིས་གཞན་སྐྱེ་ཁས་སྲུངས་པའི་དོན་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་
 གྲུབ་པའི་གཞན་སྐྱེ་ཡིན་གྱི། རོ་བོ་གཞན་དུ་གྲུབ་པ་ཙམ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ཙམ་འཛིག་རྟེན་གྱི་རོང་མ་
 གྲུབ་པ་ཡང་མིན་ནོ།།

གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འཛིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་མེད། ཅེས་པའི་དོན་ནི། འཛིག་རྟེན་རང་དགའ་
 བས་ས་ལྷུག་ལ་སོགས་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་དུ་
 འཛོལ་བ་མེད་ཅེས་པ་ཙམ་མིན་གྱི། ཐ་སྐྱོད་དུ་ཡང་གཞན་སྐྱེ་མེད་པར་སྟོན་པར་ཡང་གེས་པར་བྱ་སྟེ།
 གཉི་ག་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། དེ་ལ་རི་ལྟར་གོང་དུ་བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་ཀྱུ་རྫོང་བ་དང་དོན་དམ་པར་ཡང་མི་རིགས་སོ་ཞེས་བསྟན་པ་དེ་བཞེན་དུ་ཚིག་གལ་
 གཉིས་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་རི་རྒྱན་དུ་བཤད་པའི་རིགས་པས་མི་སྲིད་དོ།^{੧੫} །ཞེས་ཐ་སྐྱོད་དུ་ཡང་གཞན་
 སྐྱེ་མེད་པ་གསལ་བར་གསུངས་པ་དང་། ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་བདག་དང་གཞན་དང་གཉི་
 ག་དང་རྒྱ་མེད་པ་ལས་དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། རི་ལྟར་བཙོམ་ལྟར་འདས་གྱིས་མ་
 རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཞེས་གསུངས། ཞེས་པའི་ལན་དུ། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་ཀྱུ་
 རྫོང་ཡིན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མ་རིག་པས་འདུ་བྱེད་སྐྱེད་པ་སོགས་ནི་ཀྱུ་རྫོང་བ་ཏུ་
 ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་མ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ།^{੧੬} །ཅི་ཀྱུ་རྫོང་གི་རྣམ་པར་གཞག་པ་བརྗོད་པར་བྱ་
 བ་ཡིན་ནམ་ཞེས་པའི་ལན་དུ། རྐྱེན་ཉིད་འདི་བ་ཙམ་གྱིས་ཀྱུ་རྫོང་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་གྱི། ཕྱོགས་
 བཞེ་ཁས་སྲུངས་པའི་སྐོ་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།^{੧੭} ཞེས་ཀྱུ་རྫོང་བ་ཏུ་རྐྱེན་འདི་ལ་བཞེན་ནས་འདི་འབྲུང་
 གི་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཡང་། ཕྱོགས་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཁས་མི་ལེན་པ་གསལ་བར་སྲུངས་པས། ལྷགས་

འདི་ལ་གཞན་སྐྱེ་ཀུན་རྫོང་དུ་མི་འགོག་ཅེས་པ་ནི། ལུགས་འདི་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་པའི་བཤད་པའོ།།

གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་(དེ་ལྟར་བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་)ནི།

གང་ཕྱིར་སྐྱུག་སྐྱུག་སྐྱུག་ལས་གཞན་མིན། །དེ་ཕྱིར་སྐྱུག་ཚེ་ས་བོན་ཞིག་པ་མེད།།

གང་ཕྱིར་གཅིག་ཉིད་ཡོད་མིན་དེ་ཕྱིར་ཡང་། །སྐྱུག་ཚེ་ས་བོན་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་མི་བྱ།།[༣༡]

དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་རྗེས་སྐྱོད་བཤད་པའི་ཚུལ་ལ། ཉེན་འགྲུབ་རྟག་ཆད་མེད་པར་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐར་མི་ལྷུང་བའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་ ཕྱིར་བཤད་པ། གལ་ཏེ་སྐྱུག་སྐྱུག་སྐྱུག་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་ན་ནི། ས་སྐྱུག་གཉིས་ རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་སྐྱུག་གི་ཡོད་བཞིན་དུ་ཡང་ས་བོན་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་ ཏེ། དེ་ལ་ནི་ས་སྐྱུག་འབྲེལ་མེད་དུ་སོང་བས། སྐྱུག་གི་ཡོད་ཀྱང་ས་བོན་གྱི་རིགས་བརྒྱུད་མ་ཆད་པ་ལ་ མི་ཡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་བ་མེན་ཡོད་པས་བ་ལང་གི་ནས་རིགས་བརྒྱུད་ཆད་པ་མེན་བ་ལ་མི་ ཡན་པ་དང་། སོ་སྐྱེ་ཡོད་པས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྲིད་པར་འཁོར་བ་རྒྱུན་བཅད་པ་ མིན་པ་ལ་མི་ཡན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་སྐྱུག་སྐྱུག་སྐྱུག་ལས་རང་ བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་མིན་པའི་ཚུགས་ལ། དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་འགལ་བ་དེའི་ཕྱིར་སྐྱུག་ ཡོད་པའི་ཚེ་ས་བོན་ཞིག་པ་སྐྱེ་དེའི་རིགས་བརྒྱུད་ཆད་པ་མེད་པས་ཆད་པ་སྐྱེད་སུ་སོ། །སྐྱུག་ཀྱི་དུས་སུ་ ས་བོན་འགགས་པ་ལན་མང་དུ་བཤད་བས། ས་བོན་ཞིག་པའི་དོན་འགྲེལ་པས་ས་བོན་རྒྱུན་ཆད་པ་ ལ་བཤད་ཅིང་ས་བོན་མི་འཛིག་པ་བཀག་པར་གསུངས་པས།³⁴⁴ ས་བོན་གྱི་རྒྱུན་ཆད་པ་ཞེས་པ་ དེའི་རིགས་བརྒྱུད་ཆད་པ་ལ་བཞེད་དོ། །གང་གི་ཕྱིར་ས་སྐྱུག་གཉིས་གཅིག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མིན་པས་ ས་བོན་དེ་ཉིད་སྐྱུག་སྐྱུག་འཕྲོས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱུག་ཀྱི་དུས་ན་ས་བོན་མི་འཛིག་པ་བཀག་པ་དེའི་ཕྱིར་ ཡང་། སྐྱུག་ཀྱི་ཚེ་ས་བོན་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པར་མི་བྱ་བས་རྟག་པར་ཡང་བཀག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ བཤད་པ་ནི་རྒྱ་ཚེར་རོལ་པ་ལས། ས་བོན་ཡོད་ན་སྐྱུག་ཅི་བཞིན་ཏེ། །ས་བོན་གང་ཡིན་སྐྱུག་དེ་ཉིད་ མིན། །དེ་ལས་གཞན་མིན་དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ལྟར་རྟག་མིན་ཆད་མིན་ཚོས་ཉིད་དོ།³⁴⁵ །ཞེས་

གསུངས་པའི་དོན་ནོ།།

དེ་དག་གི་དོན་ནི་ས་བོན་ཡོད་པ་ལྟ་རུ་ས་བོན་གྱི་རྒྱ་ཚབ་ལྟ་གྱི་ཡང་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་
 འབྱུང་ངོ། དེ་འབྱུང་བ་ན་ས་བོན་ལས་གཞན་ཉིད་དུ་སྟེན་ས་འབྱུང་བ་མི་རུང་བས། ས་ལྷན་གཉིས་དོ་
 བོ་གཅིག་གོ་སྟེ་མ་ན། ལྷ་གྲུ་ས་བོན་ལས་གཞན་ནས་འབྱུང་བ་མིན་ཀྱང་ས་བོན་དེ་ཉིད་ལྷ་གྲུ་འཕོས་
 པ་མིན་ནོ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས། ལྷ་གྲུ་དེ་ས་བོན་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་
 དང་། རང་བཞིན་གཅིག་པ་ཉིད་དེ་ཡང་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདྲ་བའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཅར་ཡང་བཀག་
 པ་ན་ལྷ་གྲུའི་རང་བཞིན་དེ་རྟག་ཆད་དང་བྲལ་བའི་ཚོས་ཉིད་དུ་གསལ་ལ་ར་བྱས་སོ། །དོན་འདི་ཉིད་
 མདོ་དེ་ཉིད་ལས། འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་མ་རིག་རྒྱུན་ཅན་ཏེ། འདུ་བྱེད་དེ་དག་དེ་ཉིད་དུ་ཡོད་མིན། འདུ་
 བྱེད་མ་རིག་འདི་གཉིས་སྟོང་པ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་ནི་གཡོ་བ་དང་བྲལ་བ།¹⁶⁰ ཞེས་བྱ་བས་
 བཤད་དེ། རྒྱ་ལ་དང་བོས་ནི་འདུ་བྱེད་མ་རིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་གཏན་ཚིགས་དང་།
 གཉིས་པས་ནི་འདུ་བྱེད་དེ་ལོ་ན་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་། གསུམ་པས་ནི་རྒྱ་འབྲས་
 གཉིས་ཀ་སྟོང་པར་བསྟན་ལ། བཞི་པས་ནི་སྟོང་ཚུལ་སྟོན་ཏེ། གཡོ་བ་ནི་མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་
 ཡིན་ལ། དེ་དང་བྲལ་བ་ནི་འདུ་བྱེད་འདུ་བྱེད་གྱིས་སྟོང་པའོ། དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་
 བྲལ་ལོ་ཞེས་དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་བསྟན་ཏེ། དེ་ལོ་ན་ཉིད་དུ་མེད་པ་དང་དོན་འདྲའོ། །མདོ་དེའི་དོན་
 བསྟན་བཅོས་རྩ་ཤེ་ལས་ཀྱང་། གང་ལ་བརྟེན་ཏེ་གང་འབྱུང་བ། །དེ་ནི་རེ་ཞིག་དེ་ཉིད་མིན། །དེ་ལས་
 གཞན་པའང་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཕྱིར་རྟག་མིན་ཆད་མ་ཡིན།¹⁶¹ ཞེས་གསུངས་སོ།།

རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེ་བ་འགར་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པ་ལས།
 རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དགག་པ།

བཞི་པ་(རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེ་བ་འགར་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་
 པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
 འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་དངོས་པོའི་འཇིག་རྒྱུར་ཐལ་བས་དགག། །ཐ་སྟོན་བདེན་པ་རིགས་པས་
 དབྱེད་བཟོད་དུ་ཐལ་བས་དགག། དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་མི་ལྷགས་པར་ཐལ་བས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གལ་ཏེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་བརྟེན་འབྱུང་ན། །དེ་ལ་སྐར་བས་དངོས་པོ་འཇིག་པའི་ཕྱིར།།

སྣང་ཉིད་དངོས་པོ་འཛིག་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་ན། །དེ་ནི་རིགས་མིན་དེ་ཕྱིར་དངོས་ཡོད་མིན།། [༡༤]

དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་ཚོས་འགའ་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་
ཁས་བྲུང་བར་བྱ་དགོས་སོ། ¹⁶⁹ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོན་འདི་དེས་པར་ཁས་བྲུང་དགོས་ཞེས་སྐྱ་
བར་རིགས་གྱི། འདི་ལ་ཁས་ལེན་གཞག་ཏུ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་བསྐྱོག་སྟེ་སྐྱ་བར་མི་བྱའོ། །དེ་ལྟ་མ་
ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་
གྱིས་རང་བཞིན་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ན་ནི། རྣལ་འབྱོར་པས་ཚོས་རྣམས་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྣང་བར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚེ། དངོས་སོའི་རང་བཞིན་དེ་ལ་སྐྱར་བ་
བཏབ་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སྣང་བ་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། མཉམ་གཞག་གིས་གཟུགས་སོགས་རྣམས་མ་
དམིགས་པ་དགོས་ལ། དེ་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་ན་མཉམ་གཞག་གིས་དམིགས་དགོས་
པ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚེ་དངོས་སོ་དེ་རྣམས་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་མེད་ན་ནི་དངོས་སོ་
དེ་རྣམས་མཉམ་གཞག་གི་སྐྱར་ཡོད་པ་ཕྱིས་མེད་པའི་འཛིག་པ་སྟེ་ཞིག་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་
ལྟར་འཛིག་པ་ལ་མཉམ་གཞག་ཉིད་རྒྱུར་འགྱོད་དགོས་པས། རོ་བ་ལ་སོགས་པ་སུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་
འཛིག་རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྣང་བ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡང་དངོས་སོའི་རང་བཞིན་འཛིག་པ་དང་དེ་ལ་
སྐྱར་བའི་རྒྱར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། དེ་ནི་རིགས་པ་ཡང་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དངོས་སོ་རྣམས་གྱི་རང་གི་
མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་ཡོད་པ་མིན་པས། དུས་ཐམས་ཅད་གྱི་ཚེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཁས་བྲུང་
བར་མི་བྱའོ། །འདི་ལ་དབུ་མ་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་པ་རྣམས། རང་གི་
མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་ཀྱང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མི་འགྲོ་བར་འདོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། གཟུགས་སོགས་རང་
གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་ན་དེ་ཞོན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གཟུགས་པས་དམིགས་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་སྐྱ་
མོད་ཀྱང་། དེ་ཅམ་ནས་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པར་སྐྱར་ཡང་བཤད་ཅིང་། སྐྱར་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་
རིགས་པ་ཉེས་པ་སྣོང་མི་ལུས་སོ།།

འདིར་འབྲེལ་པ་ལས། དཀོན་བརྟེན་གསུམ་ལས་འོད་སྐྱེངས་གཞན་ཡང་དབུ་མའི་ལམ་ཚོས་
རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ནི། གང་སྣོང་པ་ཉིད་གྱིས་ཚོས་རྣམས་སྣོང་བར་མི་བྱེད་དོ། །
ཚོས་རྣམས་ཉིད་སྣོང་བ་ཉིད་དང་། ¹⁷⁰ །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། མཚན་མེད་དང་སློབ་མེད་དང་མངོན་
པར་འདུ་བ་མེད་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་བྱུང་བ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་པ་དྲངས་ཏེ། ཚོས་

རྣམས་ལ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན། ཚེས་དེ་རྣམས་རང་ངོས་ནས་སྤོང་བར་མ་
 མོང་བས་ཚེས་རྣམས་ཉིད་སྤོང་བ་དང་ཞེས་པ་མི་འཐད་ལ། རང་ངོས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་
 བཀག་པར། གཞན་ཞིག་གིས་སྤོང་བའི་སློབ་སྤོང་བར་བརྟན་དགོས་པས། སྤོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཚེས་
 རྣམས་སྤོང་བར་མི་བྱེད་ཅིས་པ་དང་འགལ་བས་དབུ་མའི་ལམ་གྱིས་ཚེས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་སོ་
 སོར་རྟོག་པར། ཚེས་རྣམས་རང་ངོས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྤོང་བར་སྤོང་བར་ཡིན་པར་
 བརྟན་ནོ། །མདོ་འདིས་ནི་རྣམ་ཤིག་པས་གཞན་དབང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་མི་སྤོང་བ་
 དང། དེ་གཟུང་འཛིན་རྗེས་ཐད་དང་མེད་པས་སྤོང་ཞེས་པ་ཡང་བཀག་ལ། བརྒྱུ་བ་ལས། སྤོང་མིན་
 སྤོང་ལྡན་མཐོང་མིན་ཏེ། །ཟུང་འདས་བདག་གིར་གྱུར་ཅིག་ཅིས། །ལོག་ལྟས་ཟུང་བ་མི་འདའ་བར། །
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས།^{༡༤} །ཞེས་དང། ཅུ་ཤེས་ལས་ཀྱང། སྤོང་ཉིད་ལྟ་བ་
 ཐམས་ཅད་ནི། །ངེས་པར་འབྱེན་པར་རྒྱལ་བས་གསུངས། །གང་དག་སྤོང་བ་ཉིད་ལྟ་བ། །དེ་དག་
 བརྒྱབ་ཏུ་མེད་པར་གསུངས།^{༡༥} །ཞེས་པས་ཀྱང་སྤོང་གི་མདོའི་དོན་དེ་ཉིད་འཆད་དོ། །

ཚེས་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་སྤོང་ཞེས་པའི་བསམ་དོན་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན་གྱི། ལུམ་པ་ལུམ་པས་
 མི་སྤོང་བར་བདེན་པས་སྤོང་བ་ནི། གཞན་སྤོང་ཡིན་པས་ལུམ་པ་ལུམ་པས་སྤོང་བ་ནི་རང་སྤོང་ཡིན་ནོ།
 ཞེས་སྤྱོད་པ་ནི་གཏན་ནས་མི་ཤིགས་ཏེ། ལུམ་པ་ལུམ་པས་སྤོང་ན་ལུམ་པ་ལ་ལུམ་པ་མེད་དགོས་ན། རང་
 ལ་རང་མེད་ན་གཞན་སྤྱོད་པས་ལུམ་པ་གཏན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཚེ་དངོས་པོ་གཞན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བས། དེ་ལྟར་སྤྱོད་མཁན་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང། འདིས་སྤོང་བ་དང་
 འདིས་མི་སྤོང་ཞེས་པའི་རྣམ་གཞག་གང་ཡང་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་འདྲ་བའི་སྤོང་བ་དེ་ཁ་ཅིག་
 ཡང་དག་ཏུ་སྤྱོད་ལ། གཞན་དག་ཆད་སྤོང་དུ་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་རྟག་ཆད་གྱི་
 མཐའ་དང་བྲལ་བར་རྒྱལ་བ་རྒྱལ་བས་ཀྱིས་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་བརྒྱབས་པ་ལས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་
 བ་ཡིན་ནོ། །ཁྱུང་བར་དུ་ཀུན་རྗེ་བ་བདེན་པ་ཐམས་ཅད་ཁོ་རང་ཁོ་རང་གིས་སྤོང་བར་གཏན་ལ་
 འབེབས་དགོས་ཟེར་ནས། དེ་ཆད་སྤོང་དུ་འདོད་པ་ནི་མི་ཤིགས་པ་ཁོ་ལྟེ། གྲུབ་མཐའ་བཞི་པོ་སྤྱོད་
 ཡང་ལྟ་བ་དེ་ཆད་ལྟ་ཡིན་པར་ཤེས་ནས། དེ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྤྱེད་པར་བྱེད་པ་སྤྱོད་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 དེས་ན་དགག་གཞི་དེ་དགག་བྱའི་ངོ་བོར་མེད་པ་དང། གཞི་དེ་དགག་བྱས་སྤོང་ཚུལ་ཡང་ཡིན་པས་
 སྤོང་བར་འདྲ་བཞིན་དུ། ཚེས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྤོང་བ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་སྤོང་

པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་སྟོང་ཚུལ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་མིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།
སྟོང་ཚུལ་སྲ་མ་ཚད་མས་གྲུབ་ཟིན་ཕྱིན་པ་མ་ཉམས་པའི་རིང་ལ། གྲུབ་མཐས་གཞི་དེ་བདེན་པའམ་
དེའི་དོན་དུ་ཡོད་པར་འཇིག་པའི་སྐོ་འདོགས་སྐྱེ་མི་སྲིད་ལ། བྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་
ཕྱིན་པ་མ་ཉམས་ཀྱང་། གྲུབ་མཐས་བདེན་པའམ་བདེན་པའི་དོན་དུ་སྐོ་འདོགས་པ་མི་འགལ་བའོ།།

གཉེས་པ་(ཐ་སྐྱད་བདེན་པ་རིགས་པས་དབྱེད་བཟོད་དུ་ཐལ་བས་དགག་པ་)ནི།

གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་འདི་དག་རྣམ་དབྱེད་ན། །དེ་ཉིད་བདག་ཅན་དངོས་ལས་རྒྱུ་ལྷན།
གནས་རྟེན་མ་ཡིན་དེ་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི། །ཐ་སྐྱད་བདེན་པ་རྣམ་པར་དབྱེད་མི་བྱ།།^[༡༧]

འདིར་རྒྱས་པ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པས་བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་ལ་རག་
མོད། གཞུགས་དང་ཚོར་བ་སོགས་ཚད་མ་གཉེས་ཀྱིས་དམིགས་པ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ནི་གདོན་མི་
ཟ་བར་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་མི་འདོད་ན་བདེན་པ་གཉེས་སུ་ཅི་སྟེ་བརྗོད་དེ་
བདེན་པ་གཅིག་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ།^[༡༨] །འདི་ལྟར་
ཚོ་ལ་བཞི་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། ཐ་སྐྱད་དུ་གཞན་སྐྱེ་འདོད་པར་སྣང་བས་དཔུ་མ་རང་
རྒྱད་པ་འགའ་ཞིག་གོ། །རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བའི་གཞན་སྐྱེ་ཀྱང་རྗོད་པ་ཉུ་མི་འདོད་ན་བདེན་པ་གཅིག་ཁོ་
ནར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཀྱང་རྗོད་པ་མེད་པ་ཡང་ཀྱང་རྗོད་པ་མེད་པར་
འགྱུར་ལ། དེའི་ཚེ་ཀྱང་རྗོད་པ་བདེན་པ་མི་སྲིད་པས་དོན་དམ་བདེན་པ་གཅིག་སུར་འགྱུར་ཞེས་པའི་
དོན་ནོ། །དེའི་ལན་དུ་འདི་བདེན་མོད་ཀྱི་དོན་དམ་པར་ནི་བདེན་པ་གཉེས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དགོ་
སྟོང་དག་བདེན་པ་དོན་དམ་པ་འདི་ནི་གཅིག་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་ལྷ་ངན་ལས་འདས་
པའོ། །འདུ་ཕྱིན་ཐམས་ཅད་ནི་བརྗོད་པ་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་ནོ་ཞེས་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།^[༡༩] །ཞེས་
གསུངས་སོ།།

དེ་དག་གི་དོན་ནི་རང་གིས་ཁས་ལེན་པའི་བདེན་པའི་དོན་ནི་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས། མི་སྐྱེ་
བའི་བདེན་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བས་དེ་འདིར་བདེན་མོད་ཅེས་གསུངས་སོ། །དོན་དམ་པར་ནི་ཞེས་པ་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་ངོར་ནི། ཀྱང་རྗོད་པ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་བདེན་པ་གཉེས་མེད་དེ།

དེའི་ངོར་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཉག་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །བདེན་པ་དང་དམ་པ་ནི་
 དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ། །ཡེ་ཤེས་དེའི་ངོར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མེད་པ་ནི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་དུ་
 གསུངས་པས་ཤེས་སོ། །དོན་བརྒྱན་ཚོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ན་འདུ་བྱེད་རྣམས་
 བརྒྱན་པ་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་དུ་མི་འགྲུབ་པས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་བདེན་པ་གཉིས་མེད་
 པར་འགྱུར་ལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱོགས་ལ་ནི། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་
 བདེན་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྐར་གྱི་ལུང་གིས་མུང་འདས་གཅིག་སུ་བདེན་གྱི།
 འདུ་བྱེད་གཞན་བརྒྱན་པར་གསུངས་པས་འདུས་བྱས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཀྱང་།
 མུང་འདས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྐྱམ་ན། དེའི་བདེན་
 པ་ནི་མདོ་ཉིད་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་¹⁶ ཞེས་གསུངས་པས་མི་སྐྱེ་བའི་དོན་དུ་བཤད་གྱི། རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་བརྒྱན་པ་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་ཞེས་
 གསུངས་པས་ཀྱང་སྐར་མའི་བདེན་པ་མི་སྐྱེ་བའི་དོན་དུ་ཤེས་སོ། །རིགས་པ་དུག་ཏུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་
 ཀྱང་། འདུས་བྱས་ལོག་པར་སྒྲུང་ནས་བྱིས་པ་སྐྱེ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། མུང་འདས་དོན་དམ་པས་དེ་
 ལྟར་སྒྲུང་ནས་མི་སྐྱེ་བས་མུང་འདས་བདེན་པ་དང་། གཞན་རྣམས་མི་བདེན་པར་གསུངས་པར་
 བཤད་པས། ¹⁷ བདེན་མི་བདེན་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ནི་སྐྱེ་མི་སྐྱེའི་དོན་ཡིན་པར་གདོན་མི་ཟ་བར་
 འདོད་པར་བྱའོ། །རིགས་པ་དུག་ཏུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་མུང་འདས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བདེན་པར་གསུངས་
 པ་ནི། ¹⁸ མུང་འདས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོར་འཇོག་པའི་དོན་ཡིན་གྱི།
 ཐ་སྙད་དུ་དེ་བདེན་པར་བཞེད་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་
 པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མ་དཔུང་པར་འཇིག་རྟེན་པའི་
 ལུགས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། དབུ་མ་པས་ཀྱང་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་དོ། །

འདི་ལྟར་གང་གི་ཕྱིར་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་འདི་དག་ནི། ཅི་བདག་
 ལས་སྐྱེ་བ་ཞིག་གམ། ཅི་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཞིག་ཅེས་དེ་ལྟ་སུ་ལ་སོགས་པར་རྣམ་པར་དཔུང་བ་ན། དེ་
 ཞོན་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་དོན་དམ་པར་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགགས་པ་ལས། ལྷོ་ལོ་ཏེ་གཞན་
 དུ་གྱུར་བའི་ཚ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཅན་ལ་གནས་པ་རྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ཀྱི་
 བདེན་པ་ལ་བདག་དང་གཞན་ལས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་སུ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་དཔུང་པར་མི་བྱ་བར།

འཛིག་རྟེན་པས་མཐོང་བ་འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཙམ་ཞིག་གཞན་འཛིག་རྟེན་ལ་
 རག་ལས་པའི་ཐ་སྐྱད་ལ་³²¹ འཇུག་པའི་སྒོ་ནས་ཁས་བླང་བར་བྱ་སྟེ། འཕགས་པ་ལྟས། ཇི་ལྟར་སྒྲི་
 གོ་སྐྱེད་གཞན་གྱིས། །གཟུང་བར་མི་རུས་དེ་བཞིན་དུ། །འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་མ་གཏོགས་པར། །འཛིག་
 རྟེན་གཟུང་བར་རུས་མ་ཡིན།³²² །ཞེས་དང། ཚུ་གེ་ལས་ཀྱང། ཐ་སྐྱད་ལ་ཅི་མ་བརྟེན་པར། །དམ་
 པའི་དོན་ཅི་རྟོགས་མི་འབྱུང་། །དམ་པའི་དོན་ཅི་མ་རྟོགས་པར། །ལྷ་ངན་འདས་པ་ཐོབ་མི་
 འབྱུང།³²³ །ཞེས་དང། ཚུང་སྒོག་ལས། ཐ་སྐྱད་ཁས་ཅི་མ་བླངས་པར། །དེད་ཅག་འཚད་པར་མི་
 བྱེད་དོ།³²⁴ །ཞེས་གསུངས་སོ།།

འདིར་དབྱེད་མ་དབྱེད་ནི་དེ་ཞོན་ཉིད་ལ་དབྱེད་མ་དབྱེད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དབྱེད་ལུགས་
 ཇི་ཙམ་ཞིག་ནས་དེ་ཞོན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པར་འགོ་བ་ཤེས་པ་གལ་ཆེ་བས་ཅུང་ཟད་བཤད་ན་ཐལ་
 འབྱུང་བའི་ལུགས་གྱིས་ནི། ཐ་སྐྱེད་གདགས་པས་མ་ཚིམ་པར་ལྷ་གྲུ་སྟེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ། དེ་ལྟར་
 བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བདག་གམ་གཞན་ལས་སྟེ་ཞེས་ཚོལ་བ་ནས་དེ་ཞོན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པར་
 འཛོག་གོ། །དེའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྐྱེད་གྱིས་གང་ནས་འོངས་གང་དུ་འགོ་ཞེས་པ་དང་། ཕྱི་དང་
 བང་གང་ན་ཡོད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་དབྱེད་པ་རྣམས་དང་གཏན་མི་འདྲ་བ་ཤེས་པར་བྱའོ། །རང་རྒྱུད་པ་
 རྣམས་གྱིས་ནི་དེ་ཙམ་ནས་དེ་ཞོན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པར་མི་འཛོག་གི། ལྷར་བཤད་པ་བཞིན་གྱི་ཤེས་པ་
 ལ་སྐྱང་བའི་དབང་གིས་ཡོད་པར་བཞག་གམ། དེའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པའི་དོན་གྱི་སྒྲི་དང་
 ལུགས་ནས་གྲུབ་པ་ཡིན་དབྱེད་པ་ནས། དེ་ཞོན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པར་འགོ་སྟེ། དགག་བྱའི་ངོས་འཛིན་
 མི་འདྲ་བའི་གནད་གྱིས། དེ་ཞོན་ཉིད་ལ་དབྱེད་མཚམས་ཀྱང་མི་འདྲ་བ་གཉིས་འོང་དོ། །དེ་ལྟར་མ་
 གོ་བར་དཔེར་ན་གནས་འདིར་ལྷས་བྱིན་དོན་ལ་མ་འོངས་པ་ལ། དང་པོ་འོངས་པར་འབྱུང་བ་དེ་ནས་
 འོངས་མ་འོངས་བཏགས་པ་ན། མ་འོངས་པར་ཤེས་པ་ལྷ་གྲུ་ལ་བྱས་ནས། མ་དབྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་
 ཐམས་ཅད་ལོག་པའི་དོན་ཅན་ཞོན་དང་། དབྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་རྣམས་མ་ལོག་པར་འདོད་པ་ནི་
 དབྱ་ཚད་གང་གི་ཡང་ལུགས་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀའི་ལུགས་གྱིས་མ་དབྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་ཚད་
 མས་གྲུབ་པ་དུ་མ་ཞིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དོ། །རྒྱས་པར་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་པས་མ་སྒྲིས་སོ།³²⁵ །དེ་
 ལྟར་དེ་ཞོན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་རིགས་པས་ཀྱན་རྫོབ་པ་རྣམས་ལ་དབྱེད་ན་ནི། འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་
 སྐྱེད་ཐམས་ཅད་ཉམས་པར་འབྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་(དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་མི་ཞེགས་པར་ཐལ་བས་དགག་པ་)འི།

དེ་ཉིད་སྐབས་སུ་རིགས་པ་གང་ཞེག་གིས། །བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་རིགས་མེན་པའི།
རིགས་དེས་ཐ་སྐྱད་དུ་ཡང་རིགས་མེན་པས། །ཚྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་གང་གིས་ཡིན་པར་འགྱུར།། ༡༧།

ཅི་སྐྱེ་ཡང་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཐམས་ཅད་གཅོད་པ་ན། བྱེད་
ག་འཕོན་པ་ཐ་སྐྱད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་འདི་གང་ཀྱང་བྱུང་གཉིས་ཀྱི་འཆིང་གོ་ལ་གྱི་
རྒྱར་འགྱུར་བ། རྗེས་ཏེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་ཉིད་འགའ་ཞེག་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་
ཅིག་བྱུང་གོས་སོ་ཞེས་སྒྲུབ་ན།^{༡༧༦} དེ་སྐྱོད་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་ནི་ཚིག་ཅམ་ཞེག་སྐྱག་མར་ལུས་པར་འགྱུར་རོ། །
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། ཇི་ལྟར་དེ་ཁོ་ཉིད་དོན་དམ་པ་ལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་སུ། ཇི་སྐྱོད་བཤད་པའི་རིགས་པ་
གང་ཞེག་གིས་གཟུགས་སོགས་བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་རིགས་པ་མེན་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཐ་
སྐྱད་དུ་ཡང་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བར་རིགས་པ་མེན་པས། ཚྱོད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཚད་མ་
གང་གིས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ནི་བདེན་པ་
གཉིས་ཅར་དུ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡང་། གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་བླང་བར་
བྱའོ་^{༡༧༧} ཞེས་གསུངས་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་རིགས་པས་ཐ་སྐྱད་དུ་ཡང་སྐྱེ་བ་འགོག་
པའི་སྐྱེ་བ་ནི། མཚན་མས་སྐྱོར་དུ་རྗེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལ་བཤད་ཅིང་། དོན་བརྒྱུར་སྐྱར་ལྟར་
བཤད་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཞེས་དགག་བྱུང་ལ་ཁྱད་པར་སྐྱུར་བ་ཁོ་ན་ལ་ཡིན་གྱི། སྐྱེ་
ཅམ་ལ་ནི་གཏན་མིན་ཏེ། ཐ་སྐྱད་པའི་དོན་ལ་དོན་དམ་པའི་དབྱེད་པ་བྱུར་མི་རུང་བར་ལན་དུ་མར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་རིགས་པས་ཐ་སྐྱད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་
མི་ཞེགས་ན། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་ཡང་མི་ཞེགས་པར་བཞེད་པ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུབ་པ་ཅམ་ནས་བདེན་གྲུབ་པས། དེ་ལ་ཐ་སྐྱད་དུ་ཞེས་སྐྱུར་མ་སྐྱུར་འདྲ་བར་བཞེད་པའོ། །དེ་ལྟར་
ན་དགག་བྱུང་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་དང་རང་གི་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་སོགས་
ཀྱི་ཁྱད་པར་སྐྱུར་བ་ནི་མཐའ་ཡས་པ་ཅིག་མདོ་སྡེ་དང་། ཡབ་སྐུས་གཉིས་དང་སྐོབ་དབོན་འདིའི་
གཞུང་ལས་འབྱུང་ལ། དེ་འདྲ་བ་དེ་འགོག་པའི་ཚེ་དབུ་མ་པ་ཁ་ཅིག་ཕྱོགས་སྐྱར་བྱས་པ་ནི་སྐྱར་

བཤད་པ་དང་། ཚེག་གསལ་ལས་ཀྱང། འདི་ནི་དེ་ལོ་ན་ལྟར་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་སྲུང་བར་བྱ་སྟེ།
 དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་འཐད་པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེས་ན་འདི་དེ་ལོ་ན་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་གྱི་
 ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མི་འགྱུར་རོ།^{༡༥} །ཞེས་ཐ་སྐད་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོགས་པར་བཏགས་དོན་བཙལ་
 བའི་དབྱེད་པ་བྱས་ནས་ཐ་སྐད་པའི་དོན་འཛོགས་པ་བཀག་པ་ན། དེ་ལྟ་ན་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་
 འགྱུར་བ་དང་། གཞུགས་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པར་མི་འགྱུར་ཞེས་གཞུགས་སོགས་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པར་
 ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་པར་འཛོགས་པ་ཅིག་ལ་འཕེན་ལ། དེ་ཡང་དངོས་པོར་སྐྱབ་པ་ལ་མིན་
 པས་དབྱུང་རང་རྒྱུད་པ་ཡིན་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ།།

འདིར་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཁ་ཅིག་འཕགས་པའི་ཞལ་སྐྱ་ནས། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་
 ལས་མེན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གིས་སྐྱེ་བ་སོགས་བཀག་པ་ནི། གཞུང་འཛོན་རྗེས་ཐ་དད་པའི་ཀུན་
 བཏགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་སོགས་བཀག་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་དབང་བདེན་པ་བཀག་པ་མེན་པར་འདོད་པ་འདི་
 ཡང་། དེ་ལྟར་འགྲེལ་པའི་གཏུན་ཚིགས་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པས། དེ་སྐད་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་ནི་བཟུལ་ཞིང་
 བཏག་པར་བྱ་བ་ལོ་ནའོ།^{༡༦} །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱོགས་ལྟ་སྐྱབ་པའི། སྐར་བས་པ་ཁ་ཅིག་སློབ་དཔོན་
 སློབ་ཏུན་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པར་སྐྱེ་མོད་ཀྱང་། དེའི་གཞུང་ན་དེ་ལྟར་བཤད་པ་མི་སྣང་ངོ། །བཞི་བརྒྱ
 པའི་འགྲེལ་པར་སློབ་དཔོན་ཚོས་སློང་གིས་བཞི་བརྒྱ་པའི་ལྟ་བུ་སེམས་ཙམ་དུ་བཀལ་བར་བཤད་
 པས་^{༡༧} དེ་ལ་སྐྱར་ན་འགྲིག་གོ། །འོ་ན་ཟབ་མོའི་མདོའི་དོན་སེམས་ཙམ་དུ་འགྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་
 འཕགས་པའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཇི་ལྟར་དུ་འགྲེལ་ཞེ་ན། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ལ་སོགས་པའི་
 ཚེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ན། ཀྱུ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞུང་གི་དོན་འདི་ལྟར་འགྲེལ་བ་ཡིན་ཞེས་གསལ་བར་མི་
 སྣང་ཡང་། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལ་སོགས་པར་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་
 མདོ་དང་དོན་དུ་འཆད་པར་སྣང་བས། དེ་བཞིན་དུ་འཆད་པར་མངོན་ཏེ་འཕགས་པའི་གཞུང་འགོག་པ་
 བྱི་མི་ཕྱིད་ལ། སྐྱེ་བཞིན་པར་འཆད་ན་ནི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྐྱེ་བཞིན་པར་མི་འཆད་པ་མི་མཛོད་
 ཅིང་། སྐྱེ་བཞིན་པ་དང་དོན་དུ་བཤད་ན་དེའི་དོན་སེམས་ཙམ་དུ་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་
 ཀྱང་ཚོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པ་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་བཤད་པ་
 རྣམས་སྐྱེ་བཞིན་པ་བཞིན་དུ་རིགས་པས་འགྲུབ་པས། སྐྱེ་བཞིན་པ་ལ་གཞོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དྲང་
 དོན་དུ་འགྲེལ་མི་རུས་པ་ལ་དགོངས་ནས། བཟུལ་ཞིང་བཏག་པར་བྱ་བ་ལོ་ནའོ།^{༡༨} །ཞེས་གསུངས་ཏེ།

ལྷ་ཇི་བཞིན་པའི་བརློག་ཕྱོགས་ལ་གཞོན་ཕྱེད་དང། དང་ཐད་ལ་རྒྱབ་ཕྱེད་མཐའ་ཡས་པ་ཅིག་རྟོན་
པ་ནི། གཞུང་གི་དོན་རྣམ་པ་གཞན་ཏུ་དང་ཏུ་མི་རུང་བར་རྒྱབ་པ་ཡིན་པས་འདིར་མདོ་ཙམ་ལས་མ་
གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།

གཉེས་པ་(དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་)ནི།

དངོས་པོ་རྫོང་པ་གཞུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ། ཚོགས་ལ་ལྟོས་རྣམས་མ་གཤགས་པ་ཡང་མིན།།

དེ་ལྟར་དེར་ནི་གཞུགས་བརྟན་སོགས་རྫོང་ལས། །ཤེས་པ་དེ་ཡི་རྣམ་པ་སྐྱེ་འགྱུར་ལྟར།།[༡༧]

དེ་བཞིན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རྫོང་ན་ཡང་། །རྫོང་ཉིད་དག་ལས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར།།

གལ་ཏེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་བདེན་པ་གཉེས་ཅར་ཏུ་ཡང་མེད་ན།

གཞུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་དོ་བོ་མིག་ལ་
སོགས་པའི་ཤེས་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་ཏུ་དམིགས་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་རི་བོང་གི་རྩ་ལ་
སོགས་པ་ཡང་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྤང་བར་འགྱུར་ཏེ། ལྷ་མཚན་ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར་རོལ་ན། དེའི་ལན་བཤད་པ། དངོས་པོ་རྫོང་པ་སྐྱེ་བརྟན་པ་གཞུགས་བརྟན་དང་ལ་སོགས་པས་
རྒྱ་བརྟན་ལ་སོགས་པ་རྣམས། མེ་ལོང་དང་བྱུང་བཞིན་དང་བྲག་སྐྱུག་དང་། རྒྱ་སྤུང་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་
རྒྱུན་གྱི་ཚོགས་པ་ལ་ལྟོས་པ་སྐྱེ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་འཛིག་རྟེན་མ་གཤགས་པ་ཡང་མིན་ཏེ་གཤགས་སོ། །དེ་
ལྟར་འཛིག་རྟེན་ལ་གཤགས་པ་དེར་ནི་གཞུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ་རྫོང་པ་སྐྱེ་བརྟེན་པ་^{༡༡} ལས།
མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་གཞུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ་དེ་ཡི་རྣམ་པ་ཅན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་པ་ལྟར།
བརྟན་པའི་གཞུགས་བརྟན་ལས་བརྟན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་ཏུ། དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་རྫོང་ན་འདང་། དེས་རྫོང་པའི་རྒྱ་དག་ལས་དེས་རྫོང་པའི་
འགྲུས་བྱ་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།།

འདིར་གཞུགས་བརྟན་ལས་ནི་དེ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་སྐྱེ་བར་གསུངས་པས། གཞུགས་
བརྟན་དངོས་པོ་ཡིན་ཞིང་ཤེས་པ་དང་དོ་བོ་ཐ་དད་པས་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་མིག་ཤེས་

གྱི་དམིགས་སྤོང་ཡིན་པ་སེ། གཞུགས་གྱི་སྐྱེ་མཚན་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་གཉིས་དང་སྐྱ་གདུ་སྐྱ་དང་བ་དང་སྐྱ་མ་སོགས་དང་། སྐྱ་བརྟན་སོགས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་དབང་ཤེས་ལསྐྱལ་པ་ལ་སྐྱང་བའི་བྱད་དང་ལྷ་གཉིས་དང་སྐྱ་གདུ་སྐྱ་སོགས་ནི། དབང་ལོ་ལ་འཕྲལ་གྱི་གཞོན་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ལྷ་ལ་སྐྱང་བའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་འདྲའོ། །བྱད་བཞིན་སོགས་མི་སྲིད་ཀྱང་དེར་སྐྱང་བ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་ཀྱང་དེར་སྐྱང་བ་དང་འདྲའོ། །

གཞུགས་བརྟན་དང་སྐྱ་བརྟན་ལ་སོགས་པ་ནི་གཞུགས་དང་སྐྱ་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བས། དེས་ན་གཞུགས་སོགས་ལྷ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྤྱི་རོལ་ཏུ་མི་འཛོག་ཀྱང་དེར་སྐྱང་བའི་གཞུགས་སོགས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་འཛོག་པ་བཞིན་དུ། གཞུགས་བརྟན་སོགས་བྱད་བཞིན་ཡིན་པ་སོགས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་མི་འཛོག་ཀྱང་། གཞུགས་བརྟན་སོགས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་འཛོག་སྟེ་དེ་གཉིས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་མི་འཛོག་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞུགས་བརྟན་བྱད་བཞིན་གྱིས་སྐྱོང་པ་ཙམ་གྱི་བརྟན་པ་ནི། སྐྱོང་ཉིད་སྐྱོན་པའི་ལུང་རིགས་གང་ལ་ཡང་གྲོ་ཁ་མ་སྤྲོགས་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཆུན་པོ་བརྟན་བྱང་ཐམས་ཅད་གྱིས་འགྲུབ་པས། དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་དེ་རིགས་ཤེས་རགས་པ་ཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་པ་ལོན་འོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ནི་གཞུགས་བརྟན་བརྟན་པར་གྲགས་པ་དེ་གྲུབ་ཀྱང་། དཔུ་མ་པས་བཞག་པའི་བརྟན་པར་མི་འགྲུབ་པས། སྐྱ་མ་དེ་སྤྱི་མའི་དབེར་ཇི་ལྟར་འགྲུར་ཞེན།

སྐབས་འདིར་གཞུགས་བརྟན་སོགས་དབེར་བཞོད་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་པས་གྲུབ་ཟིན་དབེར་འགོད་པ་ཡིན་གྱི། དཔུ་མ་པས་བརྟན་པར་བཞག་པ་གྲུབ་ཟིན་པ་ཅིག་དབེར་འགོད་པ་མིན་ནོ། །དེ་ཡང་བྱད་བཞིན་དུ་སྐྱང་བའི་གཞུགས་བརྟན་ལྷ་སུ་དེ་ལ་སྐྱང་བའི་སྐྱོང་ནས་ཆ་འདི་ཙམ་ཞིག་བྱད་བཞིན་དུ་སྐྱང་ལ། འདི་ཙམ་ཞིག་བྱད་བཞིན་དུ་མི་སྐྱང་རོ་ཞེས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དབྱེ་མི་ལུས་ལ། བྱད་བཞིན་གྱི་གང་སྐྱང་གི་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་སྐྱང་བ་ལྟར་དུ་ཡོད་པས་སྐྱོང་ཡང་། རང་གི་རྒྱལ་བ་རྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་མ་འགལ་བ་དབེར་བྱས་ནས་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱོན་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་སྐྱང་བ་ན་ཡང་། སྐྱོན་པོའི་སྐྱོང་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྐྱང་མི་སྐྱང་གི་ཆ་གཉིས་དབྱེར་མེད་པར་སྐྱང་ལ། དེ་ལྟར་སྐྱང་བ་ཡང་གང་སྐྱང་གི་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་སྐྱང་བ་ལྟར་དུ་ཡོད་པས་སྐྱོང་ཡང་། རང་གི་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་དང་རང་གི་ས་འབྲས་སུ་བསྐྱེད་པ་མི་འགལ་བར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། བྱད་བཞིན་གྱི་གཞུགས་བརྟན་ལ་དེར་གང་སྐྱང་གི་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་སྐྱང་བ་ལྟར་དུ་མེད་ཀྱང་གཞུགས་བརྟན་མེད་

པར་མི་འགོ་བཅིག་འཛོག་ཤེས་ན། རྩོན་པོ་ལ་ཡང་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྤང་བའི་ཆ་ཐམས་
 ཅད་ནས་སྤང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་དུ་མེད་ཀྱང་། རྩོན་པོ་ཡོད་པར་ངེས་པར་འཛོག་ཅུས་ཅིག་འོང་དོ། །ཞིབ་
 མོའི་སློབ་གསུགས་སོགས་ཀྱི་སྟེང་ནས་འདི་འགོག་འདི་མི་འགོག་ཅེས་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་གསུགས་
 བརྟན་གྱི་དཔེ་སྟེང་ནས་བྱེད་པ་ནི། དབུ་མའི་ལྟ་བུ་རྟེན་པ་ལ་མེད་མི་རུང་དུ་དགོས་པས་ཚེ་སྐྱ་མི་
 ཉན་ནོ།།

དེས་ན་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་གསུགས་བརྟན་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་
 བཞག་པ་ཡང་། ཤེས་བཞིན་དུ་མཁས་པ་སྤྲུལ་ཞིག་གསུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་
 ལས་ཐ་དད་པ་མེད་པར་གནས་པ་རྣམས་ཡོད་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་དམིགས་པས། རང་བཞིན་དང་བཅས་
 པ་ངེས་པར་བྱེད། དེའི་ཕྱིར་ཡོད་པར་དམིགས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། ³¹³ །ཞེས་ཡོད་
 ཙམ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་། ལྷ་སྐྱེ་བར་བསྟན་ལ་འདིར་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་
 པར་བརྟན་པས། སྐྱེ་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་གཉིས་སོ་སོར་འབྲེད་པ་གི་ཏུ་གསལ་བར་
 གསུངས་སོ། །དེ་དག་མ་བྱེད་ན་དངོས་པོ་ཡོད་ཕྱིན་ཆད་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོས་
 མེད་ཕྱིན་ཆད་ཡི་མེད་དུ་སོང་ནས་སློབ་འདོགས་དང་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ལས་མི་འདའ་སྟེ།
 བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དངོས་པོ་དངོས་པོ་ཡོད་པར་སྐྱེ་བའི་ལྟར་ན་ནི་རི་རི་རྒྱུད་དུ་དངོས་པོ་དེའི་
 ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་རྒྱུད་དུ། དེ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོ་ཡང་ཡིན་པ་ཉིད་ལ། གང་གི་ཚེ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་
 བུལ་བ་དེའི་ཚེ་དེ་ལ་དངོས་པོ་དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། བོང་བུའི་རྩ་དང་འབྲ་བས་
 གཉིས་སྐྱ་སྐྱ་བ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་མངོན་པར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་འགྲིག་དཀའ་བར་
 འགྱུར་དོ། ³¹⁴ །ཞེས་སོ། །དེས་ན་རང་གི་ངོ་བོས་མེད་པས་ཡོད་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་། དེ་ཉིད་ལ་
 རང་བཞིན་མེད་པའི་རྒྱ་འབྲས་འཛོག་ཅུས་པས་མེད་མཐའ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བ་ནི་སློབ་དཔོན་
 སངས་རྒྱུས་བསྐྱེད་པ་དང་སྐྱེ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་བཀའ་བའི་ཁྱད་ཚེས་སྐྱ་སྤང་
 བས། ཡོད་པ་གཉིས་དང་མེད་པ་གཉིས་བྱེད་པ་གི་ཏུ་གསལ་ཚེའོ། །གསུགས་བརྟན་གྱི་དཔེས་གཏན་
 ལ་འབེབས་པ་ནི། ཡབ་སྐུས་མཇལ་བ་ལས། མེ་ལོང་གི་ཏུ་ཡོངས་དག་ལ། རི་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་
 པ་ཡི། །གསུགས་བརྟན་སྤང་བ་དེ་བཞིན་དུ། །ལྷོན་པ་ཚོས་རྣམས་ཤེས་པར་གྱིས། ³¹⁵ །ཞེས་གསུངས་
 ཏེ། བརྟན་པའི་དཔེ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་དཔེ་དོན་སློབ་རྒྱུལ་ཡང་སྤང་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་གྱིས་གིག།

བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུའང་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ལས།
རྟག་ཆད་གྱི་ལྟ་བུ་སྤངས་སྤོངས་པའི་ཡོན་ཏན།

ལྟ་བུ་(བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུའང་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། རྟག་ཆད་
གྱི་ལྟ་བུ་སྤངས་སྤོངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། ལས་འབྲས་གྱི་འབྲེལ་པ་ཆེས་འཐད་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

བདེན་པ་གཉིས་སྤུངས་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར། །དེ་དག་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཆད་པའང་མིན།།[༡༧]

གང་གི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གཞུགས་བརྟན་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་སྤོངས་བ་དེ་
ཉིད་གྱི་ཕྱིར། དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཉིས་སྤུངས་གཉིས་ཅར་དུའང་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་སོགས་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ལ། དེར་མ་
ཟད་ཆད་པའང་མིན་ཏེ། ཆད་པ་ནི་སྐྱུག་ཆེ་ས་པོན་ཞིག་པ་མེད་པའི་སྐྱབས་སུ་བཤད་པ་^{༡༤} ལྟ་བུའི་
ཆད་པ་དང་། ལྟ་བུ་ལས། ལྟོན་བྱུང་ད་ལྟར་མེད་ཅེས་པ། །དེས་ན་ཆད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར།^{༡༥} །
ཞེས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་སྤངས་པས་སྤོངས་ཡོད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཕྱིས་མེད་པའམ། ཞིག་
པའི་མི་རྟག་པར་འདོད་ནའང་ཆད་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱི་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ན་དེ་
རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་འདོད་ཀྱང་། རྟག་ཆད་གྱི་མཐར་ལྷུང་བའི་ལྟ་བུར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །འདིར་
འགྲེལ་པར་རྩ་བའི་ལས། ལྟོན་པས་སྐྱུལ་པ་ཞིག་སྐྱུལ་ལ་དེས་ཀྱང་གཞན་ཞིག་སྐྱུལ་བ་དེ་བཞིན་དུ།
བྱེད་པ་པོ་དང་དེས་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་རྣམས་དང་འདྲ་བར་གསུངས་པས།^{༡༦} རང་བཞིན་མེད་པ་
ལས་རང་བཞིན་མེད་པ་རྣམས་སྐྱེ་བར་བསྟན་ཏོ།^{༡༧} །ཞེས་གསུངས་པས་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་མ་
གྲུབ་པ་ལ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འདོགས་པས་ཆད་ལྟ་མེད་པར་སྟོན་པའོ། །འདིར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རང་གི་
མཚན་ཉིད་གྱི་གྲུབ་པ་མ་བཀག་ན་གིན་ཏུ་སྤངས་པའི་བདག་མེད་མི་རྟོགས་པས། གིན་ཏུ་སྤངས་པའི་རྟག་
ཆད་གྱི་ལྟ་བུ་བརྒྱུད་ལ་མི་སྐྱེ་བ་ཡང་བྱེད་ཀའ་བས། རྟག་ཆད་གྱི་ལྟ་བུ་མ་ལུས་པར་སྤོངས་བ་ནི། དགག་
བྱེད་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཞིགས་ན་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་
རྟག་ཆད་གྱི་ལྟ་བུར་མི་ལྷུང་བར་མ་ཟད། ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་ནས་རྟག་ཆད་གྱི་ལྟ་བུའི་དྲི་མས་མི་གོས་
པས་ན། རྟག་ཆད་གྱི་ལྟ་བུ་སྤོངས་སྤོངས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་དོ།།

ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཚེས་འཐད་པའི་ཡོན་ཏན།

གཉིས་པ་(ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཚེས་འཐད་པའི་ཡོན་ཏན)ལ་གསུམ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་
འདོད་པ་ལ་ཀུན་གཞི་སོགས་ཁས་སྲུང་མི་དགོས་པར་བརྟན་པ་དང་། ལས་འགགས་པ་ལས་འབྲས་
ལུ་འབྲུང་བའི་དཔེ་བརྟན་པ་དང་། དེ་ལྟར་བརྟན་པ་ལ་རྩོད་པ་སྲུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
མཚམས་སྦྱོར་གྱི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ཅུ་བའི་ཚིག་དོན་བཤད་པ་དང་། དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་
བཤད་པའོ།།

དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པས་ཉག་པ་དང་ཆད་པར་ལྟ་
བ་རྒྱུད་རིང་དུ་སྲུངས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་གྱི། ལས་རྣམས་འགགས་ནས་ལྷན་རིང་དུ་ཡོན་ཡང་
ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་ལུ་དང་འབྲེལ་བ་ནི། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་དང་རྒྱུད་མི་
ཟ་བ་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་མེད་པར་ཡང་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རང་གི་མཚན་
ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྲུང་དུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཉག་ཆད་གྱི་ལྟ་བུ་རྒྱུད་རིང་དུ་བསྐྱེདས་པའི་ཡོན་
ཏན་ཡོད་པར་མ་ཟད་ཀུན་གཞི་ལ་སོགས་པ་ཁས་སྲུངས་ཀྱང་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གིན་ཏུ་
འཐད་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་བརྟན་ནོ།།

འབགས་པའི་གཞུང་འབྲེལ་ཚུལ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཚམ་མེད་ཀྱང་།
བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་བཞག་པས་ཚོག་པའི་འབྲེལ་ཚུལ་གྱི་ལྷགས་སུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འདི་ལ་བརྟེན་
ནས། རྣམ་པར་དག་པའི་གྲུབ་མཐའ་འབྲེལ་བྱེད་གཞན་དང་སུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མང་དུ་ཡོད་དེ། དེ་
གང་ཞེན། དེ་ཞིག་གཙོ་བོ་རྣམས་བརྗོད་ན། ཚོགས་དུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་
དང་། རང་རིག་འགོག་ལྷགས་སུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བས་ཕྱིར་རྒྱུད་ལ་
དེ་ལོན་ཉིད་གྱི་ལྟ་བུ་སྦྱེད་པ་ཁས་མི་ལེན་པ་གསུམ་དང་། ཤེས་པ་ཁས་ལེན་པ་བཞིན་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་
དོན་ཡང་ཁས་སྲུང་དགོས་པ་དང་། ཉན་རང་ལ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་དང་།
ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉོན་མོངས་སུ་འཛོག་པ་དང་། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་
གྱིས་དུས་གསུམ་གྱི་འཛོག་ཚུལ་སུན་མོངས་མ་ཡིན་པ་སོགས་ཡིན་ནོ།།

དེའི་དང་པོ་ནི་སྐབས་འདིར་བརྟན་ལ། རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་

མི་འདོད་པ་ལ་ཐུག་ཚུལ་ནི་འཚད་པར་འགྱུར་རོ། །རང་རྒྱུད་མི་བཞེད་པ་དེ་ལ་ཐུག་ཚུལ་ནི་རྒྱས་པར་
 གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ལ།^{༡༦} མདོར་བསྡུས་ཤིག་འདིར་ཡང་འཚད་དོ། །ཕྱི་རོལ་ཁས་ལེན་པ་འདི་
 ལ་ཐུག་པ་ནི་འཚད་པར་འགྱུར་ལ། ལྷ་པ་ཡང་འདི་ལ་ཐུག་ཚུལ་ནི་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་ཉན་
 བོས་ཀྱི་རྣམས་ལས་ཚོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་མེད་རྒྱུའི་བདག་ནི། རོ་བོ་ཉིད་
 ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་བཤད་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་བཞེད་དེ། དེ་ཡང་བདག་མེད་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པའི་དོན་
 རོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པ་ཡང་གང་ཟག་རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
 པ་མེད་པ་ལ་བྱུང་གོས་ལ། དེ་རི་བཞིན་དུ་རྫོགས་པ་ལ་ནི་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རི་བཞིན་པ་ཡང་
 རྫོགས་དགོས་པའི་གནད་དོ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉོན་མོངས་སུ་ངེས་པར་འདོད་དགོས་
 པས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ལ་ཕྱ་རགས་གཉིས་དང་། མི་རྟག་སོགས་བརྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཙམ་གྱིས་
 བྲོལ་མི་བྲོལ་གྱི་འདོད་ཚུལ་གཉིས་དང་། ཤེས་སྐྱིབ་མཚམས་གང་ནས་སྤོང་བ་མི་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་
 རྒྱུད་པར་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་དོ། །

རོ་ན་དང་པོར་ཐེག་ཚེན་དུ་ཞུགས་པའི་དེ་ཞོན་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ལེབས་
 པ་ཅིག་དང་། ཉན་རང་དུ་ལྷུང་བ་གཉིས་གཞི་མཐུན་གྱིད་པ་ནི་དུམ་མ་བ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་འདོད་
 དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་དེ་འདྲ་བ་དེས་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྐྱོམས་པས་མདོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བ་དང་།
 དེ་ལྟར་མཐོང་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཅིག་ཀྱང་འདོད་དགོས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་ལམ་དེས་ཚོས་ཀྱི་བདག་
 འཛིན་ཀྱང་བརྟགས་མཐོང་ལམ་ནས་སྤོང་བ་དང་། བདག་འཛིན་དེ་ལྟ་སྐྱེས། དེའི་སྐྱོམ་ལམ་ནས་
 ཀྱང་སྤོང་བ་འདོད་དགོས་པས། དེས་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་དུམ་མ་འདི་
 ལུགས་ལ་ཡང་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་འདོད་དམ་སྟམ་ན། འདི་ལ་
 གསལ་པར་བཤད་པ་མི་སྣང་ཡང་། རང་རྒྱུད་པ་དེ་དག་གིས་ཉན་རང་ལམ་དེ་ལྟར་སྐྱོམ་པ་ལ། ཚོས་
 ཀྱི་བདག་འཛིན་མདོན་གྱུར་རེ་ཞིག་སྤངས་པ་འོང་ཡང་། ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་བསགས་པའི་གྲོགས་
 མེད་པར་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་པོ་གང་གི་ཡང་ས་བོན་སྤངས་པ་མི་འོང་ཞེས་བཞེད་དགོས་
 པས། ཤེས་སྐྱིབ་མདོན་གྱུར་བ་རེ་ཞིག་ལ་སྤངས་པ་ཉན་རང་ལ་སྤིང་གྱང་། ས་བོན་སྤངས་པ་མི་སྤིང་
 པར་སྐྱུ་དགོས་སོ། །སྤོང་བ་པོན་འདིའི་བཞེད་པས་ནི་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉོན་མོངས་ཡིན་པས། དེའི་
 ས་བོན་སྤངས་པ་ལ་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་གསོག་པའི་གྲོགས་མི་དགོས་ལ། གཉིས་སྣང་འབྲུལ་པའི་

བག་ཚགས་ཀྱི་ཤེས་རྒྱིབ་སྐྱོད་པ་ལ་ནི། ལྷོགས་དེ་ལྷ་སྤྱོད་པར་སྐྱོད་མི་རྣམས་པར་བཞེད་དོ། །སྐར་
བཤད་པ་དེ་དག་གི་གོ་བ་ཚགས་ན་ལྷན་གྱི་ཉེ་ཆེ་བར་སྐར་བས་བཤད་དོ།།

གཉིས་པ་(རྩ་བའི་ཚིག་དོན་བཤད་པ་)ནི།

གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ། །དེ་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་མེད་ཀྱང་འདི་རྣམས་ཕྱིར།།

ལ་ལར་ལས་འགགས་ཡུལ་རིང་ལོན་ལས་ཀྱང། །འབྲས་སུ་ཡང་དག་འཕྱུང་བར་རིག་པར་གྱིས།།[14]

དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ། ཀུན་གཞི་སོགས་ཁས་མ་
སྲངས་ཀྱང་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འཐད་ཚུལ་རི་ལྷར་ཡིན་ཞེན། ལས་དང་དེའི་འབྲས་སུའི་བར་དུ་
ཡུན་རིང་པོར་ཚོད་པའི་དགོ་མི་དགོའི་ལས་ལས་ཀྱང། བདེ་བ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་སོགས་ཀྱི་འབྲས་སུ་
འབྱུང་བ་ནི་རང་གི་སྤེལ་གོང་ལོག་ཐམས་ཅད་འདོད་ལ། དེ་ལ་ལས་དེ་འབྲས་སུ་འབྱིན་པའི་སྤེལ་
ལོགས་བར་དུ་གནས་ན་ནི་རྟོག་པར་འཇུག་པ་ལ། རྟོག་པས་དོན་བྱེད་པར་མི་རྣམས་པས་ལས་ལས་
འབྲས་སུ་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་མི་འཐད་དོ། །ལས་དེ་བྱས་པའི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པར་ཞིག་ན་ནི།
མཚམས་དེ་ནས་འབྲས་སུ་དངོས་སུ་འབྱིན་པའི་སྤེལ་ལོགས་ཀྱི་བར་དུ་ལས་དེ་མེད་ལ། ལས་ཞིག་པ་
ཡང་དངོས་པོར་མེད་པས་ལས་ལས་འབྲས་སུ་རི་ལྷར་འབྱུང་བར་འཇུག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ལན་དུ།
ལས་བྱས་པའི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པར་འགགས་ཟིན་པའི་སྤེལ་ལོགས་ཀྱི་ལས་འགག་པ་ལ་མཛོན་དུ་
ཕྱོགས་པའི་ཚེ། ལས་ཀྱི་རྣམས་པ་གཞག་པར་³⁶⁹ བྱ་བའི་ཕྱིར་ཁ་ཅིག་ཀུན་གཞི་རྣམས་པར་ཤེས་པ་རྟོག་
པར་བྱེད་ལ། ཁ་ཅིག་སུ་ལོན་གྱི་དཔང་རྒྱ་སྟེ་དེའི་ཡི་གེ་དང་འདྲ་བའི་ལས་གཉིས་ལས་དོན་གཞན་པ།
རྒྱད་མི་ཟ་བ་ཞེས་པ་ལྷན་མིན་འདྲུ་བྱེད་དུ་གྱུར་བ་ཅིག་འདོད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་ལས་གཉིས་ཀྱི་སྐོབ་པ་
ཞེས་པ་དེ་གཉིས་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་བའི་ལྷན་མིན་ཞིག་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་ལས་ཀྱི་
བག་ཚགས་ཀྱིས་བསྐྱོས་པའི་རྣམས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱན་རྟོག་པར་བྱེད་ལ། དེའི་ཕྱིར་ལས་འགགས་ཀྱང་ལས་
ཀྱིས་ཕྱིས་ཡུན་རིང་པོ་ནས་འབྲས་སུ་འབྱིན་པ་མི་འགལ་བར་འདོད་དེ། ལས་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་ལ་བག་
ཚགས་འཛོག་པས་བག་ཚགས་དེ་ལས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ཡིན་ལ། དེའི་རིགས་འདྲ་བརྒྱད་པས་མཐར་
འབྲས་སུ་འབྱིན་པས་དང་པོའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་སུ་བརྒྱད་པ་ལས་འབྱུང་བར་འདོད་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་
གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་དང་པོ་ནི་སེམས་ཅམ་པ་འགའ་ཞིག་གོ། །གཉིས་པ་ནི་བྱེ་

བྲག་ཏུ་སྐྱོ་བ་ཡིན་པར་སྐྱེན་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱིས་བཤད་དེ།^{༡༩༩} ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱོ་བ་
 ལས་གཞན་པ་ཞིག་གོ། གསུམ་པ་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱོ་བའི་ནང་ཚན་གཅིག་གོ། བཞི་པ་ལ་གསལ་ཁ་མ་
 བྱུང་ཡང་མཛོད་འགྲེལ་གྱི་གནས་དགུ་པ་^{༡༩༩} དང་བསྐྱེན་ན་མདོ་སྡེ་པ་དང་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱོ་བའི་
 ཡང་འདོད་པ་ཡིན་པ་འདྲའོ། ཁ་ཆེ་བས་ཐོབ་པ་ཁས་ལེན་ཀྱང་ཐོབ་བྱའི་ཚོས་ལས་གཉིས་ཀྱིས་ཐོབ་
 པ་སྐྱེད་པར་མི་འདོད་ལ་འདིར་ནི་དེ་ལྟར་འདོད་པ་ཅིག་སྟེ་གང་གི་ལྟར་ན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།།

དབྱུང་མ་ཐལ་འགྲུར་བ་གང་གི་ལྟར་ན། ལས་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དེའི་ལྟར་
 བཞི། གང་གི་ཕྱིར་ལས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཉེ་མི་འགག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་འགགས་པ་ལས་ཀྱང་
 འབྲས་སུ་འབྱུང་བ་མི་འགལ་བ་དེའི་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་སོགས་ཁས་མ་སྲུངས་ཀྱང་། ལས་ལས་འབྲས་སུ་
 འདི་འབྱུང་བར་རྣམས་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ལར་ལས་གཉིས་བྱས་པ་འགགས་ནས་ལུན་
 རིང་པོ་བསྐྱལ་བ་མང་པོ་ལོན་པ་ལས་ཀྱང་། ལས་ལས་འབྲས་སུ་ཡང་དག་པ་སྟེ་རྒྱ་ལ་འབྲས་སུ་མི་
 འབྱུལ་བར་འབྱུང་བར་རིག་པར་གྱིས་ཤིག གེ་ལྟར་ན་ཕྱོགས་འདི་ལ་ནི་ལས་དང་འབྲས་སུའི་འབྲེལ་
 བ་ཚེས་ཤིན་ཏུ་འཐད་པར་འགྲུར་རོ།།

དེ་ནམས་ཀྱི་དོན་ནི་སྤར་བཞིན་བརྒྱུད་པའི་ལན་སྐྱོ་བ་པོ་བཞི་གསུམ་ཀྱང་། ལས་ལ་སྐྱེ་བ་
 དང་འགག་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་ཞིང་། ལས་བྱས་པའི་འོག་ཏུ་འགགས་པ་དེ་
 རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་དོ། གེ་ལ་སྐྱོབ་དཔོན་འདིས་དེ་འདྲ་བའི་འགགས་པ་ཡིན་ཀྱང་ཀུན་
 གཞི་སོགས་ཁས་ལེན་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེས་ལན་འདེབས་པ་མི་རིགས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
 རྒྱལ་གྱིས་ལས་སྐྱེ་བ་དང་འགགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། ལན་འདེབས་རྒྱལ་དེ་
 ཉིད་འགགས་པའི་བཞེད་པ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ལ། གང་ཕྱིར་ལས་ནི་སྐྱེ་བ་མེད། འདི་ལྟར་རང་བཞིན་
 མེད་དེའི་ཕྱིར། གང་ཕྱིར་དེ་ནི་མ་སྐྱེས་པ། གེ་ཕྱིར་རྒྱུད་ཟར་མི་འགྲུར་རོ།^{༡༩༩} ཞེས་ཅུ་ཤར་གསུངས་
 པ་བྱུངས་ཏེ། ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། གེའི་
 ཕྱིར་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་འགག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ལས་བྱས་པའི་འོག་ཏུ་འགགས་པ་དེ་རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་བརྒྱུད་ནས་རྒྱུད་མི་ཟ་བར་རྟོག་པ་རིགས་པ་མིན་ནོ། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། རིགས་
 པ་དེ་ནི་རྒྱུད་མི་ཟ་བ་འགོག་པ་ལ་གསུངས་ཀྱང་གཞན་གསུམ་འགོག་པ་ལ་ཡང་ལྷན་པར་མེད་དེ་རྒྱ་
 མཚན་ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡང་མདོ་ལས། མི་ཡི་ཚོ་ཚད་ལོ་བརྒྱ་སྟེ། གེ་སྲིད་འཚོ་ཞེས་

བརྗོད་མོད་ཀྱི། །ལོ་ལ་ལུང་ཐོར་སྤྲངས་པ་མེད། །སྤྱབ་པ་དེ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས། །ཟད་པ་མེད་ཅེས་
གང་སྤྲུལ་དང་། །ལས་ཟད་ཅེས་ནི་གང་སྤྲུལ་པ། །སྤོང་པའི་ཚུལ་དུ་ཟད་པ་མེད། །ཐ་སྤྲད་ཚུལ་དུ་ཟད་
པར་བསྟན།^{༡༧} །ཞེས་གསུངས་པ་བྲངས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཟད་པའམ་འགག་པ་མེད་
པ་དང་། དེ་གཉིས་ཐ་སྤྲད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པའི་སྤྲངས་སོ། །ནག་ཚོའི་འགྱུར་ལས། ལོ་རྒྱུས་
ལུང་ཐོར་སྤྲངས་པ་མི། །མེད་པ་དེ་བཞིན་ཡང་དག་པར། །ཚོགས་པ་འདི་ཡང་བལྟ་བར་བྱ། །ཞེས་
འགྱུར་ངོ། །དེ་རྒྱུས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཏེ་མི་འགག་པ་ཞེས་དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་སྤྱར་པའི་སྤྲང་ན
ས་བཤད་པའོ།།

གསུམ་པ་(དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། འགག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཀྱང་
གཞི་བས་མི་ལེན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་འགོ་རྒྱལ་དང་། ཀྱང་གཞི་བས་མི་ལེན་གྱང་བག་ཚགས་ཀྱི་གཞི་
འཛོག་པའོ།།

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་འགག་པ་མེད་གྱང་རང་གི་ལྷགས་ལ་ཡང་ལ་
ལར་ལས་འགགས་ཞེས་དང་། འགགས་ཤིང་རང་བཞིན་ཡོད་མིན་པའི། །ཞེས་གསུངས་པས། ཐ་སྤྲད་
ཚུལ་དུ་ཟད་པར་བསྟན་ཞེས་པ་ལྟར་ལས་བྱས་པའི་འོག་ཏུ་ལས་དེ་འགགས་པ་ནི་འདོད་དགོས་ལ།
དེའི་ཚེ་འགགས་པ་ནི་དངོས་པོར་མེད་ཅིང་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པའི་རྟེན་དུ་ཀྱང་གཞི་སོགས་གྱང་
མི་འདོད་ན། ལས་འགགས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་པ་ལས། འབྲས་སུ་འབྱུང་བ་མི་འབྲད་པར་བརྟན་
པ་སོ་ན་གནས་པས། ལྷ་ཀྱི་ལན་དེ་དག་གིས་མི་ཚོགས་གོ་ཞེན། ལྷོན་མེད་དེ། གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་
གྱིས་དེ་མི་འགག་པ། དེ་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ལས་ཞིག་པའི་ཞིག་པ་ལས་བྱས་ཀྱི་འབྲས་
སུ་འབྱུང་བ་འགྲུབ་པས་ལན་རྒྱར་པ་མ་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་པར་འདོད་
པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ། ཞིག་པ་དངོས་པོར་མི་རུང་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་
དབུ་མའི་ཕྱོགས་ལ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་གྲུབ་པའི་གནད་དོ། །ལྷགས་དང་པོ་ལ་ནི། ལྷ་གྱུ་ལྷ་སྤྱི་དངོས་
པོ་ཅིག་ཞིག་པ་ན། ལྷ་གྱུའི་ཆ་གས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་འོག་ལ། ལྷ་གྱུ་ལས་གཞན་པ་སུམ་པ་
ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གཞན་གང་ཡང་མ་ཐོབ་པས། ཞིག་པ་དེ་དངོས་པོ་གཞན་མིན་པར་འདོད་དེ།
སྤོན་པོ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་མཚེད་རེ་རེ་བའི་དངོས་པོ་དང་། ལུམ་པ་ལ་སྤོན་པོ་གས་པ་རང་གི་ཆ་གས་ཀྱི་

དངོས་པོ་ཚོགས་པ་གང་ཡང་ཞིག་པ་དེའི་མཚན་གཞིར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་མིན་ནོ་སྟེ་མ་པོ། །
 ལྷགས་ཕྱི་མ་ལ་ནི། དཔེར་ན་ཉེར་སྐྱས་ཀྱི་སྤང་བོ་ལྷ་རེ་རེ་བ་དང་ཚོགས་པ་གཉིས་ཀ་དང་། དེ་གཉིས་
 ལས་ངོ་བོ་ཐ་དང་བ་གཅིག་ཉེར་སྐྱས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་འཛོག་རྒྱ་མེད་ཅིང་། ཉེར་སྐྱས་ཀྱང་དེ་གསུམ་
 ཀྱི་མཚན་གཞིར་མི་རུང་ལ། རང་གི་སྤང་བོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉེར་སྐྱས་སུ་བཏགས་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པར་
 མི་འགལ་བ་བཞིན་དུ། ཞིག་པ་ཡང་ཞིག་རྒྱའི་དངོས་པོ་དང་། དེ་དང་རིགས་མཐུན་པའི་དངོས་པོ་གང་
 ཡང་མཚན་གཞིར་མེད་ཀྱང་། ཞིག་རྒྱའི་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་འོ།།

དེ་སྐབས་པ་ལ་ལུང་རིགས་གཉིས་ཚོག་གསལ་³⁶⁶ ལས་གསུངས་པའི་དང་བོ་ནི། ས་བཅུ་བ་
 ལས། སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་རྒྱ་གཞི་³⁶⁷ ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། སྤི་བ་ནི་གང་སྤི་བའི་སེམས་ཅན་དེ་ཞིག་པ་
 ཡིན་ལ། དེ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་སྐྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས་འཚིབ་ཡང་བྱ་བ་གཉིས་
 སུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ་འདུ་བྱེད་འཛིག་པར་ཡང་བྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་
 པའི་རྒྱ་ཡང་འབྱིན་པའོ།³⁶⁸ ཞེས་འཚིབས་བྱ་བ་གཉིས་བྱེད་པར་གསུངས་ཏེ། སྤི་བ་རྒྱུས་བྱེད་པ་
 དང་། སྤི་བས་མ་རིག་བ་སྐྱེད་པར་ཡང་གསུངས་པས། ཞིག་པ་ལ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཡོད་པ་དང་། ཞིག་པས་
 འབྲས་སུ་སྐྱེད་ལུས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་རྒྱུན་གྱི་³⁶⁹ ཞིག་པ་ཡིན་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་དང་བོ་དུས་གཉིས་
 པར་ཞིག་པ་ལ་ཡང་འདྲ་ལ། སྐད་ཅིག་མ་དང་བོ་དུས་གཉིས་པར་ཞིག་པའི་རྒྱར་ཡང་བསྟན་ནོ། །དེས་
 ར་སེམས་ཅན་སྐྱེས་པ་དང་སྤི་བ་གཉིས་དང་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པར་མི་སྣོད་པ་དང་། སྐད་ཅིག་མ་
 གཉིས་པར་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ལ་དངོས་པོར་འཛོག་མི་འཛོག་དང་། རྒྱུས་སྐྱེད་མི་སྐྱེད་ཀྱུན་ནས་
 མཚུངས་སོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་རྩ་ཤེ་ལས། དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུས་བྱས་ཡིན།³⁷⁰ ཞེས་
 དང་། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་བ་ལས་ཀྱང་། རྒྱ་ཟད་ཉིད་ལས་ཞེ་བ་ནི། ཟད་ཅིག་བྱ་བར་དམིགས་པ་
 རྟེ།³⁷¹ ཞེས་སྐུ་གུ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་། དེ་ཞིག་པ་དེའི་དངོས་པོར་མེད་པ་གཉིས་ཀ་འདུས་བྱས་
 དང་། ལྷུ་ལྷ་སུའི་རྒྱ་ཟད་པ་ནི་མར་མེ་ལྷ་སུའི་འབྲས་སུ་ཟད་པའི་རྒྱར་གསུངས་པས། འཕགས་པའི་
 བཞེད་པར་གདོན་མི་ཟ་བར་འདོད་པར་བྱའོ། །སྐད་ཅིག་དང་བོ་དུས་གཉིས་པར་ཞིག་པ་ནི་དངོས་སུ་
 དགག་བྱ་བ་ཅན་ནས་རྟོགས་དགོས་པས། དགག་པ་ནི་ཡིན་ལ་མེད་དགག་ནི་མ་ཡིན་པས་མ་ཡིན་
 དགག་སྟེ། ཞིག་རྒྱ་དེ་བཅད་པ་ཅམ་མིན་གྱི་དེ་བཅད་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་འཕངས་པའི་ཕྱིར་འོ། །སྐབས་
 བྱེད་ལྷག་མ་ནི་རྒྱས་པར་རྩ་ཤེ་འདི་ལྷུ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ནི་ལྷགས་འདིའི་རིགས་པ་ལྷུ་ལ་དོན་

ཆེ་བ་ཅིག་ཏུ་འདུག་གོ།

གཉེས་པ་(ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་གྱང་བག་ཆགས་ཀྱི་གཞི་འཛོག་པ་)ནི། གལ་ཏེ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་
 ཁས་མི་ལེན་གྱང་དགེ་མི་དགེའི་བག་ཆགས་འཛོག་པ་དང་། བག་ཆགས་དེ་སྒྲིན་པ་ལས་འབྲས་ལུ་
 འབྱུང་བར་འདོད་དགོས་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། ཐོག་མ་མེད་པའི་འཁོར་བར་དངོས་པོའི་བག་
 ཆགས་བཞག་པ་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པ། དངོས་པོ་ལ་མཛོན་པར་ཞེན་པ།^{༤༩} ཞེས་དང་། དེ་འདྲ་བ་གཞན་
 །ཡང་མང་དུ་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ཡང་བག་ཆགས་འཛོག་པའི་གཞི་མེད་པར་མི་རུང་བས་གཞི་དེ་
 གང་ཡིན་ཞེན། ཇི་ལྟར་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟར་ན། ཉོན་ཡིད་ཀྱིས་ངའོ་སྣམ་
 དུ་དམིགས་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་བག་ཆགས་ཀྱི་གནས་སུ་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་
 ལུགས་འདིས་གྱང་ངའོ་སྣམ་པ་ཙམ་གྱི་སྒོ་ལྟན་སྒྲིས་ཀྱི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་བག་ཆགས་སྒོ་བའི་གཞིར་
 བཞེད་དོ། །འོན་འཇུག་འགྲེལ་ལས། སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་བག་ཆགས་ཀྱི་གཞིར་གསུངས་པ་^{༥༠} ཇི་ལྟར་
 ཡིན་ཞེན། ང་ཙམ་དེ་ཉིད་སེམས་རྣམ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་རྒྱུད་ཡིན་པས། སེམས་ཀྱི་
 རྒྱུད་ཅེས་གྱང་བྱས། སེམས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་འདྲ་ལ་དེའི་རྒྱུད་ཅེས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཡང་རེས་འགའ་བའི་
 བག་ཆགས་སྒོ་བའི་གཞིར་འགྱུར་རོ། །མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱལ་ནི། འཇུག་འགྲེལ་ལས། གང་
 གིས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་འབག་པར་བྱེད་ཅིང་སྒོ་བར་བྱེད་ལ། ཇེས་སུ་བགོད་པར་བྱེད་པའི་བག་ཆགས་
 ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་སྤར་སྤྱུག་པ་དང་། གོམས་པ་དང་རྩ་བ་དང་བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་
 དག་གོ། །དེ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་སུ་ཟེན་གྱང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་
 སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤང་བར་མི་རུས་ཏེ། ཉིལ་མར་དང་མེ་ཉོག་ལ་སོགས་པ་བསལ་དུ་ཟེན་གྱང་། ལུ་
 པ་དང་སྣམ་ལུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་དེ་དང་སྤང་བས་ཡོན་ཏན་སྤོ་མོ་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ།^{༥༡}
 ཞེས་གསུངས་སོ། །དགེ་མི་དགེའི་བག་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བག་ཆགས་གཞན་ལ་ཡང་གཞི་གཉེས་
 སུ་འགྱུར་བ་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་སྤྱར་རོ།།

འོ་ན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུ་ས་སུ་དེའི་སྤང་བུ་མཐོང་སྤང་མེད་མོད་གྱང་།
 སྒོ་མ་སྤང་གི་བག་ལ་ཉལ་ཡོད་དགོས་ལ། དེའི་ཚེ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་གཉེས་སྤང་འཇུག་པའི་བག་
 ཆགས་ཀྱིས་མ་བསྤྱད་པའི་ཟག་མེད་ཡིན་པས། དེའི་ཕོ་བོར་བག་ལ་ཉལ་དེ་གནས་པ་མི་རིགས་ལ།
 དབང་ཤེས་གྱང་དེའི་རྟེན་དུ་མེད་ཅིང་གཞུགས་གྱང་དེའི་རྟེན་དུ་མི་རིགས་ལ་ཀུན་གཞི་ཡང་མི་འདོད་

པས་དེའི་རྟེན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྐྱམ་ན། ལྷོན་མེད་དེ་དེའི་ཚེ་ང་ཙམ་ཞིག་སྒོམ་སྒྲུང་གི་བག་ལ་ཉལ་
 གྱི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲུང་ག་ཉེན་གཞན་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལུགས་འདིའི་གང་
 ཟག་གི་འཛོག་ཚུ་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཤེས་ན་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་དང་ཅི་ཡང་
 མེད་པ་གསུམ་དུ་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཟག་མེད་གྱི་སེམས་
 མངོན་དུ་གྱུར་བ་ན། འཛིག་རྟེན་པའི་སེམས་གཞན་མེད་པས་དེ་རྣམས་གྱི་འགོ་བ་ལྷོག་པར་
 འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་དང་། སྤིང་ཚེར་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པ་ལ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སར་གཏོགས་པའི་ཟག་
 མེད་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ན། སྤིང་ཚེར་དང་ཅི་ཡང་མེད་པ་གཉིས་ཀའི་སས་བསྐྱེས་པའི་འགོ་བ་
 ལྷོག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཟག་མེད་གྱི་སེམས་དེའི་གནས་ནི་འགོ་བ་དེ་གཉིས་དང་། བྱང་ངན་ལས་འདས་
 པའི་འགོ་བར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་གཞོན་པར་མངོན་
 ཏེ། ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་གྱི་སེམས་གང་ཡང་འགོ་བ་དེ་དག་གི་མཚན་གཞིར་མ་བཞག་ཀྱང་འགོ་
 བ་བཞག་པས་ཚོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕྲོགས་སྒྲ་མའི་ལུགས་ནི། ལམ་མ་ལུགས་དང་སྒོ་བ་པ་རྣམས་གྱི་འགོ་
 བའི་ངོ་བོ་མ་སྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་མཛད་པའོ། །ལན་དེ་དག་ཀྱང་བདག་འདྲ་བས་ལུགས་
 ཚེན་པོ་རྣམས་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་བརྗོད་པར་ག་ལ་ལུས། འོན་ཀྱང་མགོན་པོ་སྤྲུལ་གྱི་དགོངས་པ་
 རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་རྫོགས་པར་འཛོག་ཤེས་པའི་ཤིང་རྟ་ཚེན་པོ་དག་གི་ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་རྣམས་ལ་དཔགས་ན་ཀུན་གཞི་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ལུགས་འདི་
 ལ་མི་གཞོན་པར་མངོན་ཏེ། གྲོ་གྲོས་ཚེ་ཞིང་ཞིབ་ལ་རྫོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཅུད་གཅད་པར་བྱའོ། །

ལས་འགགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་དཔེ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་(ལས་འགགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་དཔེ་བསྟན་པ་)ནི།

མི་ལམ་དམིགས་པའི་ཡུལ་དག་མཐོང་ནས་ནི། །སང་ཀྱང་རྒྱུན་ལ་ཚགས་པ་སྐྱེ་འགྱུར་བ། །
 དེ་བཞིན་འགགས་ཤིང་རང་བཞིན་ཡོད་མིན་པའི། །ལས་ལས་ཀྱང་ནི་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་ཡིན།།[༧༠]

སྒྲུང་ལས་འགགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་བཤད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་དཔེའི་སྒོ་ནས་
 བཤད་པ། མི་ལམ་ན་སྤང་མེད་བཟང་མོ་དམིགས་པའི་ཡུལ་དག་མཐོང་ནས་ནི། དེ་ནས་གཉིད་སང་

ཀྱང་སྟེ་སང་པའི་ཚེ་ན་ཡང་སྐྱེ་བོ་སྐྱེ་བོ་ལ་ད་ལྟ་འགགས་ཤིང་མེད་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཆགས་པ་
དྲག་པོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པའི་ལས་འགགས་པ་ལས་ཀྱང་ནི།
ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ལས་ཞིག་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་བརྟན་ནོ། །

དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་སྤིང་བ་འཕོ་བའོ་མདོ་ལས་རྒྱལ་པོ་ཚེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་མི་ཞིག་
ཉལ་བའི་མི་ལམ་ན་ཡུལ་གྱི་བྱུང་མེད་བཟང་མོ་དང་ལྟན་ཅིག་སྤྱོད་པར་མིས་ལ། དེ་ཉལ་བ་ལས་
སང་ནས་ཡུལ་གྱི་བྱུང་མེད་བཟང་མོ་དྲན་ན། རྒྱལ་པོ་ཚེན་པོ་འདི་རི་སྐྱམ་དུ་སེམས། འོ་ན་གང་མི་
ལམ་གྱི་ཡུལ་གྱི་བྱུང་མེད་བཟང་མོ་དང་ལྟན་ཅིག་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པར་མིས་ལ། དེ་ཉལ་བ་ལས་སང་
ནས་ཡུལ་གྱི་བྱུང་མེད་བཟང་མོ་དྲན་པའི་མི་དེ་ཅི་མཁས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ནམ། གསོལ་བ་
བཙམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་ཏེ། དེ་ཅིའི་སྤྲད་དུ་ཞེན། བཙམ་ལྡན་འདས་མི་ལམ་གྱི་བྱུང་མེད་
བཟང་མོ་ཡང་མ་མཆིས་ཤིང་། མི་དམིགས་པ་ལགས་ན། དེ་དང་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་ལྟ་གཤམ་མཆིས་ཏེ།
འདི་ལྟར་མི་དེ་ནི་མོངས་ཤིང་དབུ་བའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་ལགས་སོ།^{༡༡} ཞེས་དྲངས་པ་ནི་དཔེ་
སྟོན་པའོ། དེ་དོན་དང་སྦྱོར་བ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཚེན་པོ་དེ་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཐོས་པ་དང་མི་
ལྡན་པ་ཡང་མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་ནས་ཡིད་བདེ་བར་འགྱུར་བའི་གཟུགས་རྣམས་ལ་མངོན་
པར་ཞེན་ཏེ། མངོན་པར་ཞེན་པར་གྱུར་ནས་ཆགས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །ཆགས་ནས་འདོད་ཆགས་
ལས་བྱུང་བ་དང་། ཞེས་དང་ལས་བྱུང་བ་དང་། གཏི་མུག་ལས་བྱུང་བའི་ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་གིས་
མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ། །ལས་དེ་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པར་གྱུར་ནས་འགག་གོ། །འགགས་པ་ན་ཤར་
ཕྱོགས་སུ་བརྟེན་ཏེ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་ནས། ཕྱོགས་མཚམས་རྣམས་སུ་མ་ཡིན་ནོ།^{༡༢} ཞེས་བྱ་བའི་
བར་དང་། ཞེས་གསུངས་ཏེ།

ཐོས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ནི་དེ་ལོ་ན་ཉིད་སྟོན་པ་ཐོས་པ་ལས་དེ་ཉིད་ཉོགས་པ་མེད་པའོ། །
མངོན་པར་ཞེན་པ་ནི་བདེན་ཞེན་ནོ། །ཆགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལས་གསུམ་ལ་ནི། དག་མི་དགའི་ལས་
གཉིས་ཀ་དང་། ཞེས་དང་ལས་བྱུང་བའི་ལས་ནི་མི་དག་བ་དང་། གཏི་མུག་ལས་བྱུང་བ་ལ་ཡང་ལས་
གཉིས་ཀ་གསོག་པ་ཡོད་དོ། །ལས་བྱས་མ་ཐག་ཏུ་འགགས་པ་ནི་ཐ་སྐྱོད་དུ་དང་། ལྟག་མས་ནི་འགག་
པ་དོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་གོ། །དེ་ནས་དུས་གཞན་ཅི་ཙམ་ཞིག་ན་འཆི་བའི་དུས་དང་ཚོད་ཉེ་
བར་གནས་པའི་ཚོ། དེ་དང་སྐལ་བ་འདྲ་བའི་ལས་དེའི་ཚོ་འཕེན་བྱེད་ཟད་ནས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐ་

མ་འགག་པའི་ཚེ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཉལ་ཉལ་བ་ལས་སང་པའི་མའི་ཡུལ་གྱི་ཡུང་མེད་བཟང་མོ་ལྟ་
 ཡུང་ཡིད་ལས་དེ་ཉིད་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པར་འགྱུར་རོ།^{༡༡} །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐལ་བ་འདྲ་བ་སྟེ་
 ཡུང་པོ་རིགས་མཐུན་ཚེ་འདིར་གནས་པའི་ལས་ཟད་ནས། ཚེ་འདིའི་རྣམ་ཤེས་ཐམ་འགག་པའི་ཚེ།
 རྒྱལ་ལུ་སང་མ་ཐག་ཏུ་མི་ལམ་གྱི་མངོས་མ་བྱུང་ཏེ། ཡིད་དེ་ལ་སྟོགས་པ་བཞིན་དུ་འཆི་ལའི་ཚེ་ཚེ་
 བྱི་མར་གང་སྐྱིན་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་སང་པའི་ལས་དེ་ལ་ཡིད་སྟོགས་པར་འགྱུར་གྱི་བྱེད་པ་མིན་ནོ། །
 དེ་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམ་འགག་ཅིང་། སྐྱེ་བའི་ཆར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་པོ་ཡང་
 བཞི་ལྟ་དག་གི་ནང་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། ཡང་ན་ཞི་ཡི་དུགས་རྣམས་སུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་
 བའི་བར་དང་། ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཐམ་འགག་པ་ནི་ཚེ་འདིའི་ལོ། །སྐྱེ་བའི་ཆར་གཏོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་
 དང་པོ་འབྱུང་བ་ལ་ལྟ་དག་གི་ནང་དུ་ཞེས་སོགས་གསུངས་ཤིང་། བར་སྲིད་འགྲོ་བ་དུག་པོ་མིན་པས་
 སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་འཆི་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་བར་སྲིད་ཡོད་ཀྱང་མ་གསུངས་པ་མང་བར་
 སྒྲུང་བས། གཙོ་བོར་སྐྱེ་འཆིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལས་འབྲས་བུ་དང་འབྲེལ་ཚུལ་གཏན་ལ་དབབ་
 པར་བཞེད་པའོ།།

དེ་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་པོ་དེ་འགགས་མ་ཐག་ཏུ་གང་ལ་རྣམ་པར་སྐྱིན་པ་སྐྱོང་བར་
 འགྱུར་བར་མངོན་པ་དེ་དང་སྐལ་བ་འདྲ་བའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་འབྱུང་རོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ཚོས་
 གང་ཡང་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་ཏུ་འཕོ་བ་ཡང་མེད་ལ། འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བར་མངོན་པ་ཡང་ཡོད་དེ།
 རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་གང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམ་འགགས་པ་དེ་ནི་འཆི་འཕོ་བ་ཞེས་བྱ། གང་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་དང་པོ་འབྱུང་བ་དེ་ནི་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱའོ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམ་འགགས་པའི་
 ཚེ་ཡང་གང་དུ་ཡང་མི་འགྲོའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་ཆར་གཏོགས་པ་འབྱུང་བའི་ཚེ་ཡང་གང་ནས་
 ཀྱང་འོང་བ་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པའི་ཕྱིར་རོ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམ་འགག་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམ་འགག་སྟོང་རོ། །འཆི་འཕོ་ནི་འཆི་འཕོ་བས་སྟོང་རོ། །
 ལས་ནི་ལས་ཀྱིས་སྟོང་རོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་པོ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་པོས་སྟོང་རོ། །སྐྱེ་བའི་
 སྐྱེ་བས་སྟོང་ལ་ལས་རྣམས་རྒྱུད་མི་བྱ་བར་ཡང་མངོན་ནོ།^{༡༢} །ཞེས་གསུངས་ཏེ་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་
 མཚམས་སྐྱར་བའི་སྟོན་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བདེ་སྲུག་ཅིག་སྐྱོང་བས། དེ་སྐྱོང་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་སྐྱེ་
 སེམས་དང་པོ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་ཐ་སྐྱོད་སྐྱེ་བ་ཐ་སྐྱོད་དུ་ཡོད་ལ། དོན་དམ་པར་

མེད་པ་དང་དེའི་རྒྱ་མཚན་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་ཞེས་པ་ནི། དགག་བྱ་ལ་བྱུང་བར་སྦྱར་བ་རྟེན་མ་
ཤེས་ཐ་མ་སོགས་རང་རང་གིས་སྟོང་བར་གསུངས་པ་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བརྟན་པ་ན་ལས་
འབྲས་ཡོད་པ་མིན་པར་བརྒྱུད་གིས་དྲོགས་ནས་ལས་རྣམས་རྒྱུད་མི་ཟེ་བར་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་བརྟན་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ།

གསུམ་པ་(དེ་ལྟར་བརྟན་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ)ལ་གཉིས། རྣམ་སྤྲིན་ཐུག་མེད་དུ་འབྱིན་པའི་ཚུད་
པ་སྤང་བ་དང་། གུན་གཞི་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ལུང་དང་འགལ་བའི་ཚུད་པ་སྤང་བའོ།།

རི་ལྟར་ཡུལ་ནི་ཡོད་ཉིད་མིན་མཚུངས་ཀྱང་། །རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་སྒྲིག་ཤད་རྣམ་པར་ནི།།
མཐོང་གི་དངོས་གཞན་རྣམ་པར་མ་ཡིན་ལྟར། །དེ་བཞིན་སྤྲིན་ལས་སྤྲིན་སྤྲིན་མིན་ཤེས་གྱིས།།[༧]
དེའི་ཕྱིར་རྣམ་སྤྲིན་མི་དགོན་ག་པོའི་ལས། །རྣམ་སྤྲིན་དགོན་ཉིད་དགོ་ལས་ཡིན་མཐོང་ཞིང་།།
དགོ་མི་དགོ་མེད་སྟོ་ཅན་ཐར་འཇུར་ཏེ། །ལས་འབྲས་རྣམས་ལ་སེམས་པ་འདར་དགག་པ་མཛད་།།[༧]

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྤྲིན་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཟེད་པ་མེད་པས་
རྣམ་སྤྲིན་འབྱུང་བར་འདོད་ན་དེ་བཞིན་དུ། རྣམ་པར་སྤྲིན་ཟེན་པ་ལས་ཀྱང་ཡང་རྣམ་པར་སྤྲིན་པར་
འཇུར་བའི་ཕྱིར་ཐུག་པ་མེད་པའི་སྟོན་དུ་འཇུར་རོ་སྟམ་ན། རི་ལྟར་ཏེ་དབེར་ན་ཡུལ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་
མིན་པར་མཚུངས་བཞིན་དུ། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་གིས་ཡོད་པ་མིན་པའི་སྒྲིག་ཤད་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་
པར་ནི་མཐོང་གི། །དེ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་བོང་བའི་རྩ་དང་། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལ་སོགས་
པའི་རྣམ་པར་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་སྤུབ་པ་མིན་པར་མཚུངས་
བཞིན་དུ། སྤྲིན་མ་ཟེན་པ་ལས་སྤྲིན་པ་དང་། སྤྲིན་ཟེན་པ་ལས་སྤྲིན་པ་མིན་པར་ཤེས་པར་
གྱིས་ཤིག།

དབེ་འདི་ལས་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེས་པར་འབྱུབ་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟེད་གྱི། དགོ་
མི་དགོའི་ལས་ལས་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཡང་སོ་སོར་དེས་སོ་ཞེས་བཤད་པ། རབ་རིབ་
ཅན་གྱི་མིག་གིས་སྒྲིག་ཤད་སོགས་མཐོང་བ་དང་། བོང་བའི་རྩ་ལ་སོགས་པ་མི་མཐོང་བའི་དེས་པ་དེའི་
ཕྱིར་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་དུ་འོང་བའི་མི་དགོ་བ་ལས་མི་འབྱུང་ལ། རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་དགོ་བ་

ལས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་རྒྱུན་མི་དགེ་བ་སྟེ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ནི། བག་པོའི་ལས་ལས་ཡིན་ལ།
 རྣམ་རྒྱུན་དགེ་བ་སྟེ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ནི་དགེ་བ་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་པར་མཐོང་ཞིང་། དགེ་བ་དང་མི་
 དགེ་བའི་ལས་མེད་པའི་སྒོ་ཅན་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པ་ནི་འཁོར་བ་
 ལས་ཐར་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱལ་བས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འདི་དང་འདི་ལས་འབྲས་
 སུའི་ཁྱད་པར་འདི་དང་འདི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་འཐད་སྐྱབ་ཀྱི་རིགས་པས་ཞིབ་པར་ངེས་པར་དཔྱད་
 པར་བྱེད་པ་རྣམས་ལ། ལས་དང་འབྲས་སུ་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པ་ལས་ཀྱུན་རྫོབ་འཛིག་པར་འགྱུར་དུ་
 འོང་སྟུང་སྟེ། ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་སུ་རྣམ་པར་རྒྱུན་པ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བོ། །ཞེས་ལས་དང་
 འབྲས་སུ་རྣམས་ལ་བརྟེན་པའི་སེམས་པ་སྟེ་དབྱུང་པ་འང་དགག་པར་མཛད་དོ།།

གཞུང་འདིར་དེ་འདྲ་བའི་སྒོ་མང་པོ་ནས་ལས་འབྲས་ཀྱི་ངེས་པ་སྟོར་དུ་དྲོགས་ནས་སྒོ་དུ་མ་
 བས་ལས་འབྲས་ཀྱི་ངེས་པ་སྟེད་ཐབས་མཛད་པ་འདི་ཤེས་པར་གྱིས་ལ། ལྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུས་ཀྱང་
 དེའི་ངེས་པ་བརྟན་པའི་གྲོགས་བྱས་པའི་སྟེང་ནས། ད་ངེས་རིན་པོ་ཆེའི་གྲིང་དུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་ལོག་དུ་མི་
 འགོ་བ་ལས་འབད་པར་བྱོས་ཤིག།

གཉིས་པ་(ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ལུང་དང་འགལ་བའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་)ལ་གསུམ། ལུང་འགལ་
 རྒྱུད་པའི་ཚིག་དོན་དངོས། ཡིད་ཤེས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་བཤད་མ་བཤད་ཀྱི་ཚུལ།
 དགོངས་པའི་དབང་གིས་གསུངས་པའི་དཔེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཀུན་གཞི་ཡོད་ཅིང་གང་ཟག་ཉིད་ཡོད་ལ། །རྐྱུར་པོ་འདི་དག་འབའ་ཞིག་ཉིད་ཡོད་ཅེས།།
 བསྟན་པ་འདི་ནི་དེ་ལྟར་ཆེས་ཟབ་དོན། །རིག་པར་མི་འགྱུར་གང་ཡིན་དེ་ལོ།།[༡༩]

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཀུན་གཞི་མེད་ཀྱང་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རྣམ་པར་འདོག་ལུས་ན། འོན་
 ལང་ཀར་གཤེགས་པ་དང་། ལ་སོགས་པས་དགོངས་འབྲེལ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོས་མངོན་པའི་
 མདོ་ལས།^{༡༠} ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་པ། དངོས་པོའི་ཚོས་མཐའ་དག་པའི་ལུས་པའི་ཁྱད་
 པར་གྱི་གཞི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ། རྒྱ་མཚོ་ལས་རྒྱབས་རྣམས་འབྱུང་བ་ལྟར། ཕྱིན་པ་གི་དངོས་པོ་
 ཐམས་ཅད་སྟེ་པའི་རྒྱར་གསུངས་པ་དེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེའི་རྣམ་གཞག་འདོག་པ་མེད་པ་ཞིག་
 གམ་ཞེན། དེ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་བསྟན་པས་འདུལ་བ་རྣམས་ལ་དེ་

ཡོད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་དགོས་པའི་དབང་གིས་ཀུན་གཞི་གསུལ་བྱའི་ངོར་ཁས་
 ལེན་པར་བསྟན་པས། རང་གི་ལུགས་ལ་དགོངས་པ་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ན། གང་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་
 པའི་དགོངས་གཞི་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོངས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་དགོངས་ནས། ཀུན་
 གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིམ་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཀུན་གཞིར་གསུངས་པ་ནི། རང་བཞིན་དེ་ནི་
 དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགོས་པའི་དབང་གིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་
 པར་སྟོན་པ་འབའ་ཞིག་དུ་མ་ཟད་ཀྱི། གང་ཟག་ཀྱང་རྗེས་སུ་ཡོད་པར་སྟོན་ཏེ། དེས་འདུལ་བའི་སྐྱེ་
 བོ་ལ་དེ་ཡོད་པར་བསྟན་པས་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་རྒྱད་དུ་དག་སྟོང་དག་ལུང་པོ་ལྟ་ནི་
 ལྟར་རོ། །ལྟར་འཁྱུར་བའི་གང་ཟག་གོ་^{༡༠} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་
 པའི་རྗེས་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་ངོར་དེ་མེད་པར་མ་བསྟན་པར་ལྟར་འཁྱུར་བའི་གང་
 ཟག་ཡོད་པར་གསུངས་པས། ཚོག་ལ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་དོན་ནི་རྗེས་ཡོད་དོ། །ཡང་གསུལ་བྱ་ཁ་ཅིག་
 ལ་ནི་གང་ཟག་རྗེས་སུ་མེད་པའི་སྐྱེད་པོ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པར་མཛད་དེ། མེས་ཞེས་བྱ་བ་འཇམ། ཡིད་
 ཅེས་བྱ་བ་འཇམ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་དུས་རིང་པོར་དད་པ་དང་རྒྱལ་ལྷིམས་ལ་སོགས་
 པས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོས་ཤིང་། གོང་དུ་འགོ་བ་ན་སྤི་མ་ལ་མཐོ་རིས་སུ་འགོ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 བཤད་པའོ། །འདི་ཡང་མཐོ་རིས་དང་བྱང་གོ་ལ་དུ་འགོ་བའི་རྒྱལ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཅན་རྣམས།
 རི་ཙམ་ཞིག་ཁས་སྐྱེད་པར་བྱ་སྒྲུམ་པ་ལ། དེའི་བདེན་ཞེན་གྱིས་ལྷུལ་མ་བཀག་པར་སྐྱེད་པོ་ཙམ་ཞིག་
 ཡིན་པར་བསྟན་པ་ན་སྐྱེད་པོ་བདེན་པར་དོན་གྱིས་སྟོན་པའོ། །འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་དགོངས་པའི་
 དབང་གིས་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ། །

འདིར་གསུལ་བྱ་གང་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།
 ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་ཅིང་གང་ཟག་ཉིད་རྗེས་སུ་ཡོད་ལ། སྐྱེད་པོ་འདི་དག་འབའ་ཞིག་སྟེ་ཙམ་
 ཉིད་བདེན་པར་ཡོད་ཅེས་བསྟན་པ་འདི་ནི། སྐྱར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཏེ་དེ་ལྟ་བུའི་ཚེས་ཟབ་པའི་དོན་རེ་
 ཞེག་རིག་པ་སྟེ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བའི་གསུལ་བྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་སོ། །
 གསུལ་བྱ་གང་དག་ལུན་རིང་པོར་སུ་སྟེགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་གོ་མས་པར་བྱས་པས་ཚོས་ཉིད་ཟབ་མོ་ལ་
 འཇུག་པར་མི་རུས་ཤིང་། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། བདག་ཡོད་མ་ཡིན་ཡོད་མི་འགྱུར། །བདག་གི་
 ཡོད་མིན་མི་འགྱུར་ཞེས། བྱིས་པ་དག་ནི་དེ་ལྟར་སྒྲག་^{༡༡} ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཚོས་ཉིད་ཐོག་མར་

བསྟན་པ་ན་སྐྱག་ནས། སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་ལ་གཡང་ས་དང་འབྲུ་བར་སེམས་པ་དེ་དག་བསྟན་
 པ་ལ་རྒྱབ་གྱིས་སྤྱོད་པ་ཤིང་མི་འཇུག་པས་དོན་ཚེན་པོ་སྐྱབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། དེ་རྣམས་ལ་ཚེས་ཐོག་
 མར་ཟབ་མོའི་གནས་མཐར་ཐུག་པ་མ་བསྟན་པར་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་། ལུང་པོ་བདེན་པ་སོགས་
 བསྟན་པས་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་པ་གྱི་ལྷགས་བསལ་ནས། དེ་དག་གི་དོན་ཚེན་པོ་འདྲེན་པར་
 འགྱུར་ཞིང་ཕྱི་ནས་གསུང་རབ་གྱི་དོན་ལེགས་པར་རིག་པ་རྣམས་རང་ཉིད་གྱིས་ཀུན་གཞི་ལ་
 སོགས་པ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བས། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་ཡོན་ཏན་ལོན་འབྱུང་གི་སྐྱོན་
 བྱི་མ་ཡིན་ལོ། །འིམ་པ་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ལ་དགོངས་ནས། བརྒྱུ་པ་ལས། གང་ཞིག་གང་གང་ལ་དགའ་བ། །དེ་
 ཡི་དེ་སྐྱེར་སྐྱེད་བྱ། །ཉམས་པར་གྱུར་པ་དམ་ཚོས་གྱི། །སྣོད་ཅི་ཅིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལོ།^{༡༩} །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །ཚོགས་དུག་ལས་རོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་བསྟན་དགོས་པ་ལ་ནི། རྩི་རོལ་དགག་
 དགོས་པས་གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྣོད་བའི་དེ་ལོན་ཉིད་ཅམ་ཞིག་གི་སྣོད་དུ་རུང་ལ། ལྟར་
 བཤད་པ་ལྟར་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཁས་མ་བྱུངས་ཀྱང་། ལས་འབྲས་གྱི་འབྲེལ་པ་འཛོག་ཤེས་པ་མིན་པས།
 ཚེས་ཟབ་པའི་དོན་རིག་པར་མི་འགྱུར་བ་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ།།

གཉེས་པ་(ཡིད་ཤེས་ལས་རོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་བཤད་མ་བཤད་གྱི་རྒྱལ་)ནི། ཤེར་སྐྱོན་འབྱུང་པ་
 སོགས་མང་པོར་རྣམ་ཤེས་གྱི་གྲངས་སྟོན་པ་ན། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དུག་བཤད་གྱི་དེ་ལས་མང་བ་མ་
 བཤད་པའི་མདོ་སྐྱེ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པས། མདོ་སྐྱེ་ལས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་བཞག་མ་བཞག་གི་རྒྱལ་
 གཉེས་བཀའ་སྐུལ་བ་བཞིན་དུ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་ཀྱང་དེ་དག་གི་དོན་རྣམ་པར་འབྲེལ་བ་ན།
 དཔུས་མཐའ་དང་མདོ་སྐྱེ་རྒྱུན་དང་། ཚེས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་དུ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་སྐྱི་རོལ་
 མེད་པའི་སྤྱོད་པ་བཤད་ལ། མདོན་རྟོགས་རྒྱུན་དང་། རྒྱུད་བྱེད་ལས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་པར་
 མ་བཞག་པ་དང་སྐྱི་རོལ་མ་བཞག་པའི་སྤྱོད་པ་བཤད་དོ། །སྐོབ་དཔོན་ཚེན་པོ་ཐོགས་མེད་གིས་ཀྱང་
 རྒྱུད་བྱེད་མའི་དགོངས་པ་རྣམ་རིག་ཅམ་གྱི་ལྷགས་སུ་ཡེ་མ་བཤད་པར། དཔུ་མའི་ལྷགས་སུ་བཤད་ལ།
 ཐེག་བསྐྱེས་སུ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་དངས་པའི་ཚོས་མདོན་པའི་ལུང་། རྒྱུད་བྱེད་མའི་
 འབྲེལ་པ་ལས། སེམས་ཅན་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་སྐྱབ་པ་སྣོད་པོར་གྱུར་པ་ཡོད་མོད་གྱི།
 སེམས་ཅན་དེ་དག་གིས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ལོ།^{༢༠} །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་སྐོབ་དུ། ཐོག་མ་མེད་པའི་
 དུས་གྱི་ཁམས། ཚོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཡོད་པས་ན་འགྲོ་ཀུན་དང་། །ལྷ་རབ་འདས་

པའང་ཐོབ་པ་ཡིན།^{༧༧} །ཞེས་སེམས་ཅན་ལ་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བྱངས་པས།
 སློབ་དཔོན་འདིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དགོངས་གཞི་སྟོང་ཉིད་དུ་བཤད་པ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར།
 ཚོགས་དུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་གི་ངོར། དགོས་པའི་དབང་གིས་
 གསུངས་པར་བཞེད་དོ།།

འོན་ཀྱང་རྒྱལ་སེམས་འགྲེལ་དུ། ཇི་ལྟར་ཁབ་ལོང་དང་ཉེ་བས། །ལྷགས་ནི་སྦྲུང་དུ་ཡོངས་
 སུ་འཁོར། །དེ་ལ་སེམས་ནི་ཡོད་མིན་ཏེ། །སེམས་དང་ལྡན་བཞིན་སྣང་བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཀུན་
 གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི། །བདེན་མིན་བདེན་པ་བཞིན་དུ་ནི། །གང་ཚེ་འགྲོ་འོང་གཡོ་བར་འགྱུར། །དེ་ཚེ་སྲིད་
 པ་འཛིན་པར་བྱེད། །དེ་ལྟར་རྒྱ་མཚོ་ལ་ནི་ཤིང། །སེམས་ནི་མེད་ཀྱང་གཡོ་བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་
 ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི། །ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་གཡོ་བ་ཡིན།^{༧༨} །ཞེས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་སྲིད་
 པ་འཛིན་པར་གསུངས་པ་དེ་ལྟར་བྱང་ཞེན། དེ་ནི་སེམས་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཕྱི་རོལ་བཀག་ནས་
 སེམས་ཅམ་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་བཀག་པའི་སེམས་ཅམ་གསུངས་པ་ནི། བྱིས་པ་ཐམས་
 ཅད་སྟོང་པར་བརྟན་པ་ལ་སྐྱབ་པ་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཡིན་གྱི། དེས་དོན་གྱི་དེ་ཉིད་མིན་པ་དང་། རྣལ་
 འབྱོར་སྟོད་པ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་སྐྱུར་པའི་སེམས་ཀྱི་དག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅིག་སོ་སོ་
 རང་གིས་རིག་པའི་སྟོད་ལུལ་དུ་གྲུབ་པ་ཁས་སྲུངས་པ་བཀག་པའི་ཚེ། སེམས་བདེན་པ་མེད་ན་འཛིག་
 ཉེན་ལྷ་མ་ནས་འདིར་འོང་བ་དང་། འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགྲོ་བའི་གཡོ་བའི་བྱ་བ་མི་འཐད་དོ་སྐྱམ་
 པའི་ཚུང་བ་ཁོང་ན་གནས་པའི་ལན་དུ། །ལྷགས་དང་ཤིང་ལ་སེམས་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་གཡོ་བ་
 བཞིན་དུ། ཀུན་གཞི་བདེན་པར་མེད་ཀྱང་བདེན་པར་ཡོད་པ་ལྟར་འགྲོ་འོང་གི་གཡོ་བ་དང་བཅས་
 པར་སྣང་དོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་པས་གཞུང་གཞན་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་རང་གི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པ་ནི་མིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་ཀུན་གཞི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་། ཚོགས་དུག་ལས་ངོ་
 བོ་ཐ་དད་པའི་སྐྱུ་མ་ཀུན་བྱང་གི་ཚོས་ཀུན་གྱི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་ཁས་ལེན་ནོ་སྐྱམ་ན། དེ་འབྲུབ་པའི་
 ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་ན་ཀུན་གཞིའི་བག་ཚགས་སྒྲིན་པ་ལས་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་སུ་སྣང་བ་ཅམ་དུ་ཟླ་
 གྱི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་ཁས་སྲུང་དགོས་ན། དེ་ཉིད་ལས། ཤེས་པས་ཤེས་བྱ་རྟོགས་པ་ལྟེ། ཤེས་
 བྱ་མེད་པར་ཤེས་པ་མེད། །དེ་ལྟར་ནི་རིག་བྱ་དང་། །རིག་བྱེད་མེད་ཅེས་ཅིས་མི་འདོད།^{༧༩} །ཅེས་

བྱིའི་ཤེས་བྱ་དང་ནང་གི་ཤེས་པ་གཉིས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པས་གཅིག་མེད་ན་ཅིག་ཤོས་མེད་པར་
 གསུངས་ལ། འདི་ནི་གཞུང་འདིར་དོན་ཤེས་གཉིས་དོན་དམ་དུ་མེད་མཉམ་དང་ཐ་སྐྱད་དུ་ཡོད་མཉམ་
 ཡིན་པས། བདེན་གཉིས་གང་དུ་ཡང་དེ་གཉིས་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་མི་འཐད་པར་
 གསུངས་པ་དང་ཁྱད་མེད་པས་ན། བྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་མིན་ནོ། །
 དེའི་བྱིར་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པས་ཀུན་གཞི་ཞེས་གསུངས་པ་ནི།
 ལྷོར་སེམས་རིག་ཅིང་གསལ་ཙམ་ལ་ཀུན་གཞིར་བཞག་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་
 ཡིན་ཏེ། སེམས་སྐྱེ་ཙམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པའི་ལན་དུ། སེམས་བདེན་པར་མེད་པ་ལ་
 བྱ་བྱེད་རུང་བའི་རྒྱལ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བ་འཛིན་པའི་སེམས་ཡིད་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར་
 དང་། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་
 མ་སྟེང་བོར་ཡང་ཀུན་གཞི་སྐྱེ་རི་བཞིན་པ་བཀག་ལ། སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྟེང་བོ་ཡང་། བྱི་རོལ་
 བཞེད་པས་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་དོ། །བྱི་རོལ་གྱི་དོན་འགོག་པའི་སེམས་ཙམ་པ་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་
 འདོད་མི་འདོད་གཉིས་སྐྱང་ལ། བྱིར་རོལ་གྱི་དོན་མི་བཞེད་པའི་སྟོབ་དཔོན་ཀུ་མ་ལ་ཤི་ལས་ཀྱང་།
 ཡིད་ཀྱི་སྟོ་ཁོ་ན་ནི་སྐྱེ་བ་གཞན་དང་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བའི་རུས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །རི་སྐྱད་དུ་ཡང་།
 ཚད་དང་མཚམས་སྐྱོར་འདོད་ཆགས་བྲལ། །ཉམས་དང་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་ནི། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་
 ར་འདོད།^{༡༧} ཅེས་མཛོད་ལས་གསུངས་པ་དྲངས་པས། སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞི་བ་འཚོ་ཡང་ཀུན་
 གཞི་རྣམ་ཤེས་མི་བཞེད་པར་གསལ་ལོ། །ཞལ་བྱུ་ཀར་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་རབ་
 གཞན་དུ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་། མིང་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་^{༡༨} རོས་འཛིན་
 གསལ་བར་མི་སྐྱང་ལ། དོན་ལ་དབྱེད་ན་ཚོགས་དུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་མི་བཞེད་པ་ཁོ་ནར་
 སྐྱང་ཞིང་། ལུགས་དེ་ཡང་བྱི་རོལ་ཁས་ལེན་པའི་ཚུགས་སུ་སྐྱང་བས་ཡིད་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ལ་མིང་
 དེ་ལྟར་བཏགས་པའོ། །འདི་རྣམས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས་མོད་ཀྱང་མངས་པས་
 འཛིགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །

གསུམ་པ་ (དགོངས་པའི་དབང་གིས་གསུངས་པའི་དཔེ་བསྟན་པ་)ནི།

འཛིག་ཚོགས་ལྟ་དང་བྲལ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །རི་ལྟར་དང་དང་ཡི་བསྟན་པ་ལྟར། །

དེ་བཞིན་དངོས་རྒྱུ་མ་རང་བཞིན་མེད་མོད་གྱི། །ཡོད་ཅེས་དྲང་དོན་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན།།[༧༧]

གཏུལ་བྱ་གཞུག་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་པོ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་ལ་བའ་
ཞིག་ཏུ་མ་ཟེང་གྱི། འོན་ཀྱང་རི་ལྷོང་ཉེ་དཔེར་ན་འཛིག་ས་ཚོགས་ལ་ལྷ་བ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་
དང་བྲལ་བས། ང་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཀྱང་། ང་དང་ང་ཡི་ཞེས་བསྟན་
པ་འཛིག་རྟེན་གྱིས་ཚོས་ཀྱི་དོན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱུས་བཙུག་ལྷན་
འདས་གྱིས་ང་དང་ང་ཡི་ཞེས་རིག་པ་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ། དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
མེད་ཀྱི་སྟེ་གྱང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེས་དྲང་དོན་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་གྱི་རིམ་གྱིས་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་ཐབས་ཡིན་ལོ།།

བསྟན་པ་ཞེས་པ་དང་ང་ཡི་འཛིན་གསུང་པ་ལྟར་ན། དེ་དང་དེའི་རྟོག་པ་ཡོད་པ་ལྟར་སྤང་
ན་འང་། རྟོག་པ་མེད་པ་དེས་དོན་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཚོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྟོན་པ་ན་དེ་
སངས་རྒྱུས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་ཚོས་རྣམས་དེ་ལྟར་མེད་པ་དེ་དེས་པའི་དོན་ལོ་ཞེས་པ་ལོ།།
ཐ་སྟན་གྱི་རྣམ་གཞག་འཛིག་རྟེན་དང་མཐུན་པར་འཇུག་ཚུལ་ཡང་ཤར་གྱི་རི་བོའི་སྟེ་པ་དང་མཐུན་
པའི་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་ལས། གལ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་རྣམས་འདྲེན་རྣམས། །འཛིག་རྟེན་མཐུན་པར་མི་
འཇུག་ན། །སངས་རྒྱུས་ཚོས་ཉིད་གང་ཡིན་དང་། །སངས་རྒྱུས་སུས་ཀྱང་ཤེས་མི་འགྱུར།^{༧༨} །ཡུང་པོ་
དག་དང་འམས་རྣམས་དང་། །སྟེ་མཆེད་རང་བཞིན་གཅིག་བཞེད་ལ། །འམས་གསུམ་པོ་དག་སྟོན་
མཛད་པ། །འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་མཐུན་འཇུག་ཡིན།^{༧༩} །མིང་མེད་པ་ཡི་ཚོས་ཀྱི་རྣམས། །བསམ་དུ་
མེད་པས་མིང་དག་གིས། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡོངས་བཞེད་པ། །འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་མཐུན་
འཇུག་ཡིན།^{༨༠} །དངོས་མེད་ཉེ་བར་སྟོན་མཛད་ཅིང་། །སངས་རྒྱུས་རང་བཞིན་ལ་བཞུགས་པས།།
དངོས་མེད་འགའ་ཡང་འདིར་མེད་པ། །འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་མཐུན་འཇུག་ཡིན།^{༨༡} །དོན་དང་དོན་
མེད་མི་གཟིགས་ལ། །འགོག་པ་དང་ནི་དམ་པའི་དོན། །སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་མཚོག་གསུང་བ། །འདི་ནི་
འཛིག་རྟེན་མཐུན་འཇུག་ཡིན།^{༨༢} །ཞིག་པ་མེད་ཅིང་སྟེ་མེད་ལ། །ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་མཉམ་
གུར་གྱང་། །སྟེ་པའི་བསྐྱལ་པ་སྟོན་མཛད་པ། །འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་མཐུན་འཇུག་ཡིན།^{༨༣} །དུས་
གསུམ་དག་ཏུ་སེམས་ཅན་གྱི། །རང་བཞིན་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ལ། །སེམས་ཅན་འམས་ཀྱང་སྟོན་
མཛད་པ། །འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་མཐུན་འཇུག་ཡིན།^{༨༤} །ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་རྣམས་

ཀྱི་སྐོག་གཤམས་སེམས་ཅན་རང་བཞིན་མེད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་
དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་ཀྱིས་ཚོས་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་ལ། ཤར་རིའི་
སྡེ་པ་ནི་དགོ་འདུན་ལལ་ཆེན་པ་ལས་རིམ་གྱིས་གྲུས་པ་ཡིན་པར་རྟོག་གི་འབར་བ་ལས་བཤད་
བསམ་ན།^{༡༤} ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་དུ་ཚོས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་སྟོན་པ་ཅིག་ཡོད་
པར་སྐྱེད་འོ།།

སེམས་ཅན་པའི་ལུགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་ལས།
ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་སེམས་ཅན་པའི་ལུགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་ལ་གསུམ། ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེད་བྱེད་ཚད་མ་དགག་
སེམས་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་ཅམ་གྱི་སྐྱུས་ཕྱི་དོན་འགོག་པ་མིན་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
གཞན་ལུགས་བརྗོད་པ་དང་། ལུགས་དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གཟུང་བ་མེད་པར་འཛིན་པ་མ་མཐོང་ཞིང་། །ཤིད་གསུམ་རྣམ་ཤེས་ཅམ་དུ་རབ་རྟོགས་པས། །ཤེས་རབ་ལ་གནན་
བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་དེས། །རྣམ་ཤེས་ཅམ་དུ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར།།[༡༥] ཇི་ལྟར་རྒྱུ་གིས་བསྐྱེད་པས་རྒྱ་
མཚོ་ནི། །ཆེ་ལས་རྒྱུ་བས་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། །ཀྱེད་ཀྱི་ས་བོན་ཀྱེད་གཞི་ཞེས་བྱ་ལས། །རང་གི་རྣམ་པས་རྣམ་ཤེས་
ཅམ་ཞིག་འབྱུང་།།[༡༦] དེ་ཕྱིར་གཞན་གྱི་དབང་གི་དོ་བོ་གང་། །དངོས་པོ་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྒྱར་འགྱུར་ཞིང་། །
ཕྱི་རོལ་གཟུང་བ་མེད་པར་འབྱུང་འགྱུར་ལ། །ཡོད་དང་སྟོས་ཀྱེད་ལུལ་མིན་རང་བཞིན་ཡོད།།[༡༧]

རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་མི་བཟོད་ཅིང་། རྒྱལ་བའི་
དགོངས་པ་མིན་པས། རང་གི་རྣམ་རྟོག་གིས་སྐྱུར་བའི་ལུགས་བརྗོད་པའི་སྟོན་པ་དོན་འཇོག་པར་
བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས། རང་གི་གཞུང་ལས་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་ལུགས་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཚུགས་
སྲ་མ་སྐྱས་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལྷག་པ་ལ་གནས་པ་སྟེ་བཞུགས་ནས་དེ་ཉིད་སྟོན་པར་
བྱེད་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་ས་དུག་པ་བ་དེས། རིགས་པ་གང་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པ་དང་། གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་དུ་ལྷག་པར་སྟོན་པ་བཏགས་པར་རྟོགས་པ་དང་མཐོང་བ་དང་།
ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ནི་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཅམ་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞེས་

རྣམ་པར་སྐྱར་རོ། དེ་ཡང་སྤྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་མེད་པས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱང་སྤྱི་རོལ་གྱི་
 གཞུགས་ཏེ་དོན་མེད་པར་རྟེན་འབྱུང་གི་དངོས་པོ་ཙམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཤེས་ཙམ་དུ་དེ་ཁོ་
 བ་ཉིད་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་ཇི་ལྟར་བྱང་སེམས་འདིས་དེ་ཁོ་བ་ཉིད་དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་འགྱུར་
 ཞེན། གང་གི་ཕྱིར་བྱང་སེམས་འདིས་ནང་གི་བག་ཆགས་སླིབ་པ་ལས་གཞུགས་སོགས་འབྱུང་བར་
 འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རིགས་པས་སེམས་ལ་རང་ལས་རྗེས་གཞན་གྱི་གཞུང་བ་མེད་པར་དེ་ལས་དོན་
 །གཞན་པའི་དེ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་མ་མཐོང་ཞིང་། སྲིད་པ་ཁམས་གསུམ་པོ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་
 མོ་ཞེས་རབ་ཏུ་རྟོགས་པས་ཏེ་ནས། གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་བ་ཉིད་ལ་ཡུན་རིང་བོར་གོམས་པར་བྱེད་ལ།
 དེ་གོམས་པ་ལས་ཀྱང་སྐྱུས་དེ་ཁོ་བ་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དངོས་པོ་སྟེ་གཉིས་སྟོང་གི་ངོ་བོ་ཙམ་
 ཞིག་རང་རིག་པས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་སྟོན་དུ་གོམས་པའི་རིམ་པ་འདིས་ས་དུག་པ་
 བས་རྣམ་ཤེས་ཙམ་དུ་དེ་ཁོ་བ་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ།།

གལ་ཏེ་འདི་དག་སྤྱི་རོལ་མེད་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ཡིན་ན། འོ་ན་འདིར་སྤྱི་རོལ་མེད་
 བར་དེའི་རྣམ་པ་ཙམ་གྱི་སེམས་ཙམ་ཇི་ལྟར་སྟེ་བར་འགྱུར་ཞེན། སྐྱུས་པ་ཇི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་རྒྱབས་
 གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཚེན་པོ་ནི། རྒྱང་གིས་བསྐྱེད་པ་སྟེ་ཀུན་ནས་བསྐྱོད་པ་ལས། རྒྱར་གཉིད་
 འོག་པ་ལྟ་སུའི་མི་གཡོ་བར་གནས་པ་ལས་ཚུའི་རྒྱབས་རྣམས་འགྲུབ་པའི་^{༤༡}སྐོ་ནས་བདག་གི་ལུས་
 རྟེན་པ་ལྟར། ཡོངས་སུ་རྒྱག་པར་རྟོགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་ས་བོན་ཀུན་གཞི་
 རྣམ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ལས། ཆགས་སོགས་དང་དད་སོགས་འགག་བཞིན་པས་རང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་
 པའི་རྒྱ་ས་པ་ཀུན་གཞི་ལ་བཞག་པའི་བག་ཆགས་སླིབ་པ་ལས་མ་དག་པའི་གཞན་དབང་རྣམ་ཤེས་
 ཙམ་ཞིག་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་ལ། བྱིས་པ་རྣམས་གཞུང་བ་དང་འཛིན་པ་སྤྱི་ནང་དུ་རྒྱངས་ཆད་པར་འཛིན་
 པའི་རྒྱལ་གྱིས་རྟོག་པར་བྱེད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་གཞུང་བ་ནི་རྩུང་བྱང་ཡོད་པ་
 མིན་ཅོ།།

འདི་ནི་དཔེར་ན་དབང་རྒྱག་ལ་སོགས་པ་རྒྱར་སྐྱུ་བ་རྣམས། བ་ནི་བ་སྐྱ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ། རྒྱ་
 ཤེལ་རྒྱ་རྣམས་ཀྱི་བཞིན་དང་། །སྒྲག་ཤ་ཡལ་ག་རྣམས་ཀྱི་ལྟར། །དེ་ནི་ལུས་ཙམ་ཀུན་གྱི་རྒྱ་^{༤༢} །
 ཞེས་དབང་རྒྱག་ལ་སོགས་པ་འགོ་བའི་བྱེད་པ་པོར་སྐྱུ་བ་བཞིན་དུ། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་སྐྱུ་བ་རྣམས་
 ཀྱང་རྣམ་ཤེས་དམིགས་པའི་དངོས་པོ་མཐའ་དག་གི་རྟེན་ཉིད་ཀྱིས་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་སྐྱུ་བར་

བྱེད་དོ། །གང་དབང་ལྷུག་རྟོག་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་མི་རྟོག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཁྱད་པར་རོ། །དེའི་
ཕྱིར་ཚེ་རབས་གཞན་མང་པོར་མུ་སྟེགས་ཀྱི་ལྷ་བ་གོམས་པ་རྣམས་ནི་ཀུན་གཞི་བཤད་པས་འདུལ་བ་
ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་འགྲེལ་པར་སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ན། ཕྱི་རོལ་མེད་ཅེས་པ་མང་དུ་
གསུངས་ཤིང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་པར་གྱུར་པའི་གཟུང་བ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་
ཞེས། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་གཟུང་བ་མེད་པ་ལ་རྣམ་ཤེས་ལས་ཐ་དད་པའི་ཞེས་ཁྱད་པར་སྟོན་པ་དང་།
དབང་པོ་གཟུགས་ཙན་མིག་ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས་ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་ཐ་
དད་པའི་མིག་གི་དབང་པོ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་སྟར་ལྟར་སྐྱར་བ་བཞིན་
སེམས་ཙམ་གྱི་སྐབས་སུ་འདོད་རྒྱ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་གཟུགས་སོགས་ལྷ་དང་དབང་པོ་གཟུགས་ཙན་
ལྷ་མེད་ཅེས་ཁྱད་པར་མ་སྐྱར་བར་ཁས་སྲུང་རྒྱ་ཡིན་སྟེ་མ་ན།

འགྲེལ་པ་འདིར་ཁྱད་པར་སྐྱར་མ་སྐྱར་གཉིས་ཀ་འདུག་ཀྱང་། སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ལ་དགག་
བྱ་ལ་ཁྱད་པར་སྐྱར་བ་མང་དུ་བྱུང་ན། མ་བྱུང་བའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་དེ་འཁྱེར་བ་བཞིན་དུ།
འདིར་ཡང་དེ་ལྟར་བྱ་སྟེ། འདིར་ཕྱོགས་སྐྱ་མ་བརྗོད་པའི་གཞུང་ཐེག་བསྟུས་སུ། ཅིའི་ཕྱིར་ལེན་པའི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེན། དབང་པོ་གཟུགས་ཙན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། ལུས་ཐམས་
ཅད་ཉེ་བར་ལེན་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་ཚེ་དེ་སྲིད་པར་རྗེས་སུ་འཇུག་གི་བར་དུ་
དེས་དབང་པོ་གཟུགས་ཙན་ལྷ་བོ་དག་མ་ཞིག་པར་ཉེ་བར་གཟུང་བ་དང་།^{༡༨} ཞེས་དང་། ཐུན་མོང་
ནི་སྟོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ས་བོན་གང་ཡིན་པའོ། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་སོ་སོ་རང་གི་སྐྱེ་མཚེད་ཀྱི་
ས་བོན་གང་ཡིན་པའོ། །ཐུན་མོང་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚོར་བ་མེད་པ་འབྱུང་བའི་ས་བོན་ནོ།^{༡༩} ཞེས་
ཀུན་གཞིའི་སྟེང་གི་སྟོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ས་བོན་ཚོར་བ་མེད་པའི་དངོས་པོའི་ས་བོན་དུ་
གསུངས་པ་དང་། བསྟུ་བ་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་ཤིང་།^{༢༠} རྟེན་འགྲེལ་མདོ་འགྲེལ་དུ།
ཀུན་གཞི་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་གྱིས་མིང་གཟུགས་འགྲུབ་པར་བཤད་པའི་^{༢༡}མིང་ཕྱང་པོ་ལྷག་མ་བཞི་དང་།
གཟུགས་འབྱུང་བ་འབྱུང་འབྱུང་གི་གཟུགས་ལ་འཆད་ཅིང་། དེ་འདྲ་དེ་གཟུགས་མེད་ན་མེད་ཀྱང་
ཁམས་གཞན་གཉིས་ན་ཡོད་པར་བཤད་པ་སོགས་སེམས་ཙམ་གྱི་ལུགས་ལ་གཟུགས་ཁས་ལེན་པ་
མཐའ་ཡས་པ་ཅིག་སྐྱང་ངོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སེམས་ཙམ་གྱི་སྐབས་སུ་གཟུགས་སྐྱང་གི་སྟེང་ནས། དེ་

ལྷུང་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་ཐ་སྐྱད་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་ལ། གསར་དུ་མ་བཅོས་པ་ཐ་སྐྱད་བཏགས་པ་
 དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་སྐྱད་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བར་སྤང་ལ། དེ་འདྲ་བའི་ཐ་སྐྱད་བྱར་མི་རུང་བར་
 མཐོང་ཡང་ད་དུང་གྲུབ་མཐའ་འདི་ལེགས་སོ་ཞེས་པ་ནི་འཕགས་ལུལ་གྱི་སངས་རྒྱས་པ་སྲུ་ལ་ཡང་མི་
 སྤང་ངོ། །ཤེས་བྱ་ནང་གིར་སྐྱ་བ་ཞེས་པའི་མིང་དོན་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ནི་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་
 བྱི་རོལ་དུ་མི་འདོད་ཀྱི་ནང་ཤེས་པའི་དངོས་པོར་སྐྱ་བ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་སེམས་ཅམ་པས་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་ཁས་ལེན་ན། དེ་བྱི་རོལ་ཡིན་པ་འགོག་པ་
 མིང་ཅམ་ལ་རྩོད་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱི་རོལ་དུ་སྤང་བའི་གཟུགས་སོགས་འདི་ཉིད་ལ་བྱི་རོལ་དུ་འཛོག་
 པའི་བྱིར་རོ་ཞེན། འདི་དང་དབུ་མ་པས་གཟུགས་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་གསལ་
 གཟུགས་སོགས་འཛོག་པ་ལ། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྤང་བའི་གཟུགས་སོགས་འདི་ཉིད་རང་གི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛོག་པའི་བྱིར། དེ་ཡོད་མེད་ལ་རྩོད་པ་མིང་ལ་རྩོད་པའོ་ཞེས་པ་དང་འདྲ་
 ལྟེ། གྲུབ་མཐའ་གཉིས་ཀའི་དཀའ་གནས་ཆེན་པོར་སྤང་བས། དབུ་མའི་ཚུལ་དཀའ་བར་མ་ཟང་
 སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་འདི་ལ་ཡང་། བྱི་རོལ་བཀག་གསལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་མེད་པར་འགྲོ་ཞིང་།
 གཟུགས་སོགས་བཞག་ན་བྱི་རོལ་ཡང་བཞག་དགོས་པར་མཐོང་བར་འདུག་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་དག་
 དཀའ་མོད་ཀྱང་མངས་འཛིགས་ནས་མ་བྱིས་སོ།།

གང་གི་བྱིར་གསུང་རབ་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་སྤང་བཤད་པ་འདི་ཡིན་པར་གྲགས་པ།
 དེའི་བྱིར་གཞན་གྱི་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་
 གྲུང་བར་བྱ་སྟེ། གང་གི་བྱིར་གཟུང་འཛིན་གྱི་དངོས་པོ་བཏགས་པར་ཡོད་པ་སྟེ་རྗེས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་
 པར་འཛིན་པ་སོགས་ཀྱི་རྟོག་པའི་དྲ་བ་མ་ལུས་པའི་རྒྱ་སྟེ་གཞིར་འགྱུར་བར་འདོད་པའི་བྱིར་རོ། །ཐག་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྲུལ་དུ་འབྱུང་བ་ནི་ཐག་པ་མེད་པའི་གཞིར་མི་སྟེ་ལ། ལུས་པ་ལ་སོགས་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་འབྱུང་བ་ནི། ས་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་ནམ་མཁའི་ཕྱོགས་སུ་སྟེ་བར་མི་འགྱུར་བ་
 བཞིན་དུ། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་བྱི་རོལ་དུ་འབྱུང་བའི་རྟོག་པ་འབྱུང་གཞི་རི་
 འདྲ་བཞིག་གི་རྒྱ་ཅན་དུ་འགྱུར། དེའི་བྱིར་གདོན་མི་ཟ་བར་བྱི་རོལ་དུ་འབྱུང་བའི་རྟོག་པའི་རྒྱ་གཟུང་
 འཛིན་རྗེས་ཐ་དད་པ་གཉིས་སུ་སྤང་བའི་མ་དག་གཞན་དབང་ཁས་གྲུང་དགོས་ཏེ། སྤང་གཞི་དེ་ཉིད་
 ཀུན་བྱང་གི་འཛིང་གྲོལ་གཉིས་ཀའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།།

དབུ་སེམས་གང་གི་ལུགས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྤང་ཞིང་། སྤང་བ་ལྟར་དུ་
 བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་གཞི་དེ། ཞེན་ཡུལ་དེས་སྤོང་བར་བསྟན་པ་ཅིག་ཡོད་ན། སྤོང་ཉིད་དེ་རྟོགས་
 པ་ལམ་དུ་འགོ་བ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཅན་རང་དགའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་ཡུལ་སྤུན་
 ལྷུང་བའི་སྤོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལམ་དུ་མི་བྱེད་པར་སྤོང་བ་གཞན་ཅིག་བདེན་པར་སྐྱབ་པ་ནི། ཐོག་མ་
 མེད་པ་ནས་ཞུ་གས་པའི་བདེན་ཞེན་པར་རགས་གང་གི་ཡང་གཉེན་པོར་མི་འགོ་བས་རལ་བ་འབྲས་
 མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་གཉིས་སུ་སྤང་བའི་གཞན་དབང་གང་ལ་གཟུང་འཛིན་རྗེས་ཐ་དང་བ་སྤང་བ་
 བཞིན་དུ། ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་གྱི་ཀུན་བརྟགས་གང་མེད་པ་དེ་ནི། གཞི་དེ་དགག་བྱེད་ས་
 སྤོང་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་ལ། སྤོང་གཞི་དང་སྤོང་བ་གང་ཞིག་འདིར་ལྷག་མར་ལུས་པར་
 ལྷུང་བ་དེ། འདི་ན་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་པས་
 འདི་ནི་སྤོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཀྱང་ལེགས་པར་གཟུང་བར་འགྱུར་རོ། །འདིར་ཕྱོགས་སྐར་མཛོད་པ་ནི་
 བྱང་ས་དང་དབུ་ས་མཐའི་འགྲེལ་བ་ལས། གང་ལ་གང་མེད་པ་^{༤༩} ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་སྐར་ལྟར་
 བཤད་པ་དེ་ཡིན་ལ། རྒྱུད་སྤྱི་མའི་འགྲེལ་བ་པར་གང་ཞིག་གང་ན་མེད་པ་དེ་ནི་^{༥༠} ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་
 བཀའ་བ་ནི། སྐམ་གཉིས་དང་གཏན་མི་འདྲ་བར་དབུ་མའི་འགྲེལ་ཚུ་ལ་དུ་ཡོད་དེ་མངས་པས་
 འཛིགས་ནས་མ་བྲིས་སོ།།

གཞན་དབང་དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུང་བ་མེད་པར་རང་གི་བག་ཆགས་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་བར་
 འགྱུར་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་འདིའི་ལུགས་ཀྱི་དོན་དམ་པར་སྐྱོད་ཀྱི་གི་སྤོང་བ་ཀུན་ཏེ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་མིན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་ཡོད་དེ་ཕྱི་ནང་གི་མངོན་པར་བརྗོད་པ་ནི་དངོས་སུ་མ་
 བརྟགས་པའི་རྣམ་པ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན་གཞན་དབང་ལ་བྱུང་བར་གསུམ་ཡོད་དེ། ཕྱི་རོལ་
 མེད་པར་འབྱུང་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་། དོན་དམ་པར་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ་ཅོག་གི་ཡུལ་མ་
 ཡིན་པའོ། །བརྟགས་པར་ཡོད་པའི་རྒྱ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་དངོས་པོའི་ཁོངས་སུ་འདྲུབས་དེ་ནི་
 བྱུང་བར་གསུམ་པོ་ལས་ཐ་མི་དང་དོ། །གཞན་དབང་ཡོད་ཅེས་པ་ནི་ཡོད་ཅམ་མིན་གྱི་ཡོད་པ་བྱུང་
 པར་བ་ཡིན་ཏེ། སྤོང་བ་པོན་སྤོང་བརྟན་གྱིས། ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་རྟོག་ཡོད། །ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།
 རང་བཞིན་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ཚིག་གི་ལྷག་མའོ།^{༥༡} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས། བྱུང་བར་འདི་
 དེས་པ་འོག་ཏུ་གལ་ཆེའོ།།

ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དཔེ་དགག་པ།

གཉིས་པ་(ལྷགས་དེ་དགག་པ་)ལ་གཉིས། དགག་པ་རྒྱས་པར་བརྗོད་པ་དང་། དེ་ལྟར་བཀག་པའི་མཚུགས་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དཔེ་དགག་ བག་ཆགས་གྱི་རྣམས་པ་ལས་དོན་གྱིས་སྣོང་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་དོན་དགག་ དེ་ལྟར་བཀག་པ་དང་མི་སྐྱབ་པ་སྐོམ་པ་གཉིས་མི་འགལ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མི་ལམ་གྱི་དཔེ་དགག་པ། ལྷ་གད་མཐོང་བའི་དཔེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མི་ལམ་གྱི་དཔེས་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱི་ཡོད་པ་མི་འགྲུབ་པ། མི་ལམ་གྱི་དཔེས་སང་དུས་སུ་ཕྱི་རོལ་མེད་པ་མི་འགྲུབ་པ། མི་ལམ་གྱི་དཔེས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བརྟུན་པར་འགྲུབ་པའོ།།

དང་པོ་(མི་ལམ་གྱི་དཔེས་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མི་འགྲུབ་པ་)ནི།

ཕྱི་རོལ་མེད་སེམས་དཔེ་ནི་གང་དུ་ཡོད། མི་ལམ་ཇི་བཞིན་ཞེན་དེ་བསམ་བྱ།
 གང་ཚེ་ང་ལ་མི་ལམ་ན་ཡང་སེམས། །ཡོད་མིན་དེ་ཚེ་ཚོད་ཀྱི་དཔེ་ཡོད་མིན།།[༥༧]
 གལ་ཏེ་སང་ཚེ་མི་ལམ་དྲན་ལས་ཡིད། །ཡོད་ན་ཕྱིར་རོལ་ཡུལ་ཡང་དེ་བཞིན་འགྱུར།།
 ཇི་ལྟར་ཚོད་གྱིས་ངས་མཐོང་སྟུང་དྲན་པ། །དེ་འདྲ་ཕྱི་རོལ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན།།[༥༨]

སེམས་ཅམ་པ་ཁྱེད་ཕྱི་རོལ་མེད་ལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་སེམས་ཡོད་པར་འདོད་ན། དཔེར་ན་འདི་བཞིན་ཞེས་འདིའི་དཔེ་ནི་གང་དུ་ཡོད་ཅེས་འདི་ཉིད་དབྱུང་བར་བྱའོ། །སེམས་ཅམ་པས་སྐྱས་པ། དཔེར་ན་ཁང་མིག་གི་ན་ཏུ་རྒྱུད་དུའི་ནང་དུ་ཉལ་ཞིང་། གཉིད་གྱིས་ལོག་པས་གྲང་པོ་ཆེ་མྱོས་པའི་ཁྱེད་པའི་གྲང་པོ་ཆེ་ནི། ཁང་མིག་དེར་ཇི་ལྟར་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་མི་ལམ་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་མེད་བཞིན་དུ། རྣམ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འདི་དེས་པར་ཁས་གྲུང་བར་བྱའོ་ཞེན།

འདི་ཡང་སྣོད་པོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། དཔེ་དེ་ཉིད་འདིར་བསམ་པ་སྟེ་དབྱུང་བར་བྱའོ། །ཡང་དབྱུང་བར་བྱ་བ་དེ་ཅི་ཞིག་ཅེ་ན། གང་གི་ཚེ་མི་ལམ་ན་ཡང་བ་ལང་མྱོས་པའི་ཁྱེད་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ནི། ཡུལ་གྲང་པོ་ཆེ་མེད་པ་ལྟར་དའི་

ལྷགས་ལ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་ཤེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ན།
དེའི་ཚོག་ཉེས་ཀ་ལ་གྲུབ་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་དཔེ་ཡོད་པ་མིན་པས། བྱི་རོལ་མེད་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་
པ་མིན་ནོ།།

འདིར་མི་ལམ་ན་སྣང་བའི་གྲུང་པོ་ཆེ་མེད་པ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་ཡང་མེད་པར་སྟོན་
པ་ནི་མིན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཤེས་པ་མེད་པར་སྟོན་པ་ལ་ངེས་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། ལྷར་
བཤད་པ་ལྷར་སེམས་ཅམ་པས་བྱི་རོལ་མེད་པའི་གཞན་དབང་ཁས་སྲུངས་པ་ནི། གཞན་དབང་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དགག་པ་འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྐྱུར། མདོར་ན་རི་ལྷར་ཤེས་
བྱུ་མེད་དེ་བཞིན། །སློ་ཡང་མེད། ཅེས་པའི་འགྲེལ་པར་ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སློ་ཡང་རང་གི་
བདག་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པར་རིག་པར་བྱའོ།^{༤༩} །ཞེས་གསལ་ལ་བར་གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་རྩ་
འགྲེལ་གཉེས་སུ་འདི་འདྲའི་རིགས་འགོག་པའི་ཚོ། དགག་བྱ་ལ་ཁྱེད་པར་སྐྱུར་བ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་དང་། ལྷར་ཡང་དེ་ལས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་སེམས། །མ་རིག་ལས་ལས་སྐྱེས་པར་ཅི་ཕྱིར་
གསུངས།^{༥༠} །ཞེས་མ་རིག་པས་འདུ་བྱེད་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པར་གསུངས་པ་རང་གི་འང་
ལྷགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། རྣམ་ཤེས་མེད་པ་འདིའི་ལྷགས་སུ་སྐྱུ་བ་ལ་ནི་རྟོག་ལྡན་ལ་དྲོགས་པའི་གན་
ས་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་པ་ལ་ཡོད་མེད་མགོ་མཚུངས་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་དགག་
བྱའི་ཁྱེད་པར་གྱི་སྟངས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

ཅི་སྟེ་མི་ལམ་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྲུལ་པ་མེད་ན། དེའི་སད་པས་མི་ལམ་གྱིས་དུས་གྱི་
ཉམས་སུ་མྱོང་བ་བྱིས་དྲན་པར་མི་འགྱུར་རོ་སྟུམ་ན། འདི་ནི་ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་
མེད་ན། ཤེས་པ་ཡེ་མེད་པར་བསམ་པའི་རྩོད་པའོ། དེ་ལྷར་རྩོད་པ་འདི་ཡང་མི་རུང་སྟེ། གལ་ཏེ་
གཉིད་སད་པའི་ཚོ་མི་ལམ་གྱི་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དྲན་པ་ལས། མི་ལམ་གྱི་ཡིད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
ཡོད་ན། མི་ལམ་གྱི་གྲུང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་བྱི་རོལ་ཏུ་སྣང་བའི་ཡུལ་ཡང་ཡིད་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་
འགྱུར་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རི་ལྷར་ཁྱོད་ཀྱི་སད་པའི་ཚོངས་མི་ལམ་གྱི་དུས་སུ་མཐོང་སྟུམ་པའི་ཡུལ་
ཅན་གྱི་དྲན་པ་ཡོད་པ་ལས་ཡིད་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། མི་ལམ་གྱི་གྲུང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་བྱི་རོལ་ཏུ་
སྣང་བའི་ཡུལ་ཡང་ཡིད་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རི་ལྷར་ཁྱོད་ཀྱི་སད་པའི་ཚོ་
ངས་མི་ལམ་གྱི་དུས་སུ་མཐོང་སྟུམ་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་དྲན་པ་ཡོད་པ་ལས་ཡིད་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། མི་

ལམ་གྱི་ཚེ་ཡུལ་འདི་མཐོང་སྐྱམ་པའི་ཡུལ་མྱོང་དེ་འདྲ་བ་ཕྱི་རོལ་ཏེ་ཡུལ་ལ་ཡང་དྲན་པ་ཡོད་པས།
ཡུལ་ཡང་ཡོད་པའམ་ཡང་ན་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་ཁས་སྐྱེང་བར་བྱའོ།།

འོ་ན་མི་ལམ་གྱི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་རང་ལུགས་ལ་ཡང་ཡོད་པས། དེ་གཉིས་ཡོད་
མེད་ཇི་ལྟར་བྱ་ཞེན། འདིར་འགྲེལ་བར་མི་ལམ་གྱི་མྱོང་བ་དྲན་པ་དང་། མི་ལམ་གྱི་ཡུལ་ཉམས་སྲུ་
མྱོང་བ་དྲན་པ་གཉིས་བཤད་པས།^{༩༩} མི་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྐྱེང་བོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེང་བ་ན།
དཔེར་ན་བྱུང་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་མཐོང་བ་ན་དེ་སྐྱེང་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བྱུང་བཞིན་མྱོང་བ་
མིན་ཀྱང་། གཟུགས་བརྟན་ལ་ལྟོས་པའི་ཡུལ་མྱོང་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། མི་ལམ་གྱི་ཚེ་ཡང་སྐྱེང་བོ་ཆེ་མྱོང་
བའི་ཡུལ་མྱོང་མེད་ཀྱང་། དེར་སྐྱེང་བའི་ཡུལ་མྱོང་ཡོད་པས་ཡུལ་དྲན་ཟེར་ཡང་ཡུལ་དེ་མྱོང་བ་དྲན་
བའོ། །དམིགས་མྱོང་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ནི་སྐབས་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་པ་འདི་འདྲ་བ་མང་བོ་ཞིག་ལ་
མི་དགོས་སོ།^{༡༠} །དེ་ལྟར་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྐྱོང་བའི་གཞན་དབང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་
འཛིག་པར་མི་རུས་ཏེ། དེས་ཀྱི་དཔེ་ཡང་མི་སྲིད་ལ་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་ཕྱི་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལྟ་སྲུ་ལ་དངོས་ཀྱི་
དཔེ་མེད་ཀྱང་། མྱོར་བའི་འགོད་ཚུལ་གཞན་གྱིས་སྐྱབ་པ་ལྟ་སྲུའི་དཔེ་ཡང་འདི་ལ་མེད་པས། སེམས་
ཅམ་པ་འཛོག་པ་ནི་རིགས་པ་ཤིན་ཏུ་སྐྱོབས་ཆེ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(མི་ལམ་གྱི་དཔེས་སད་དུས་སུ་ཕྱི་རོལ་མེད་པ་མི་འགྲུབ་པ་)ནི།

གལ་ཏེ་གཉིད་ན་མིག་སྐྱོ་མི་སྲིད་པས། ཡོད་མིན་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡོད། །དེ་ལྷི་རྣམ་པ་ཕྱི་རོལ་ཉིད་ཏུ་ཞེན། །མི་
ལམ་ཇི་ལྟ་དེ་བཞིན་འདིར་འདོད་ན།།[༩༠] ཇི་ལྟར་མྱོད་ཀྱི་ཕྱི་ཡུལ་མི་ལམ་དུ། །མ་སྐྱེས་དེ་བཞིན་ཡིད་ཀྱང་སྐྱེས་མ་
ཡིན། །མིག་དང་མིག་གི་ཡུལ་དང་དེས་སྐྱེད་སེམས། །གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནི་བརྟུན་པ་ཡིན།།[༩༡] རྣ་སོགས་
ལྟག་མ་གསུམ་པོ་འང་སྐྱེ་བ་མེད།།

གལ་ཏེ་སྐྱེང་བོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་མི་ལམ་ན་ཡོད་ན། དེ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་
ཀྱང་མི་ལམ་ན་ཡོད་པར་འགྲུར་ན་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། གཉིད་ལོག་པ་ན་གཉིད་ཀྱིས་དགྲུགས་པ་ལ་
མིག་གི་སྐྱོ་ལྟེ་ཤེས་པ་མི་སྲིད་པས། སྐྱེང་བོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་གཟུང་
བར་བྱ་བ་ཡོད་པ་མིན་ལ། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་
མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་དེའི་རྣམ་པ་སྐྱེང་བ་ཅམ་ལ་ཕྱི་རོལ་ཉིད་

དུ་མངོན་པར་ཞེན་བཞི་བརྒྱུག་ཏུ་མེད་པར་འབྱུང་ངོ། ། མི་ལམ་དུ་བྱི་རོལ་མེད་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 ཙམ་འབྱུང་བ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ། སང་པའི་སྐབས་འདིར་འདོད་དོ་ཞེན། འདི་ནི་སྣང་གི་དཔེ་
 མ་གྲུབ་ཏུ་རྒྱག་ཀྱང་མི་ལམ་གྱི་དཔེ་ས་སང་པའི་སྐབས་སུ་བྱི་རོལ་མེད་པའི་རྣམ་ཤེས་འབྲུབ་པོ་སྣམ་
 པའོ། །དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་མི་ལམ་དུ་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་པོ་^{༤༠} ཞེས་གསུངས་
 པ་ནི། མི་ལམ་དུ་གཟུགས་གྱི་སྐྱེ་མཚེད་མེད་དུ་རྒྱག་ཀྱང་། དེ་མེད་པའི་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་རང་བཞིན་
 གྱིས་གྲུབ་པ་མི་ལམ་ན་འང་མི་སྲིད་པས། བྱི་རོལ་མེད་པ་དང་ཡིད་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་
 གཉིས་ཚོགས་པ་དེ་དཔེར་མི་རུང་ཞེས་པའོ།།

འདི་ལྟར་ཇི་ལྟར་བྱོད་གྱི་ལྟར་ན་བྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ཏེ་དོན་མི་ལམ་དུ་མ་སྐྱེས་པ་དེ་བཞིན་དུ།
 ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྲིད་ཇི་ལྟར་སང་པའི་ཚོགས་ཟུགས་
 མཐོང་བ་ན། མིག་དང་གཟུགས་དང་ཡིད་གསུམ་པོ་འདུས་པ་དེ་བཞིན་དུ། མི་ལམ་དུ་ཡང་ཡུལ་ཡོངས་
 སུ་གཙོད་པ་ན་གསུམ་འདུས་པར་སློབ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་མི་ལམ་དེར་མིག་དང་མིག་གི་
 ཡུལ་གཟུགས་གཉིས་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་གཉིས་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སེམས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་
 ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས། མི་ལམ་གྱི་མིག་གཟུགས་ཡིད་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནི་བརྟུན་པ་
 ཡིན་ནོ། །གསུམ་པོ་དེ་བཞིན་དུ། རྣ་བ་སོགས་མིག་གི་གསུམ་གྱི་ལྟག་མ་གསུམ་པོ་འང་རང་བཞིན་གྱིས་
 སྐྱེ་བ་མེད་དོ།།

འདིར་སོགས་པའི་སྐྱས་ནི་སྐྱ་དང་རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནས་ཡིད་དང་ཚོས་གྱི་ཁམས་
 དང་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་བསྐྱེད།^{༤༡} ཞེས་གསུངས་པའི་རྣ་བའི་དབང་པོ་ནས་ལུས་དབང་
 གི་བར་བཞིན་དང་། རྐྱའི་ནས་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཚེད་གྱི་བར་བཞིན་དང་། རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་སོགས་བཞི་ནི་
 སྣང་མིག་གི་གསུམ་ལ་བཤད་པ་བཞིན་དུ། མི་ལམ་ན་དེ་དག་མེད་ཀྱང་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་སྣང་བས་
 བརྟུན་པ་དང་། ཡིད་གྱི་གསུམ་ནི་མི་ལམ་ན་ཡོད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་བཞིན་དུ་དེར་སྣང་བས་
 བརྟུན་པའོ། །དེའི་སྲིད་མི་ལམ་ན་དབང་ཤེས་ཡོད་པ་སློབ་དཔོན་འདིའི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་
 དགག་པ་བྱེད་པ་ནི། སློ་བོས་གྱི་འཇུག་པ་ཤིན་ཏུ་རྩིང་བས། བྱོགས་སྲིད་ནམ་མ་ལངས་པ་ལ་དགག་
 པའི་ཉི་མ་ཤར་བ་ཡིན་ཞེས་གསུགས་པ་བཞིན་ཡིན་པས། རྒྱང་རིང་དུ་དོར་བར་བྱ་སྟེ་བོད་གྱི་མཁས་
 པར་རྣོ་མ་པ་འགའ་ཞིག་ལ། འདི་འདྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་མཁས་པའི་དབང་པོ་སེམས་དབང་ཚེན་པོ་

ཡིན་ངོ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་^{༤༤} ལྷགས་རགས་པ་འང་མ་གོ་བར། དེ་རྣམས་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་
རྒྱུན་ལྡན་དུ་གསོག་པའི་ཞིང་དུ་གཟུང་ནས། སེམས་ཅན་དུ་མ་ཞིག་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་ལ་སྦྱོར་
བར་སྤང་བས་བག་ཡོད་པར་བྱོས་གིག།

འདིར་སེམས་ཅམ་པས་གལ་ཏེ་གཉིད་ནང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་རང་
ལྷགས་བཞག་པ་ལ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཀྱང་དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་མཛད་པ་ན། ཚེས་ཀྱི་
སྐྱེ་མཚེད་དུ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཅིག མི་ལམ་ན་ཡོད་པས་རྣམ་
བར་ཤེས་པ་ནི་ཡུལ་མེད་པར་འགར་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུབ་པོ་^{༤༥} །འདི་ལ་དེ་ཡང་རིགས་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། མི་ལམ་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གསུམ་པོ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་གཞན་གྱི་གཞུང་
ལྷགས་བསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ལས་ལེན་ན་ནི། དེའི་ཚེ་མི་ལམ་གྱི་དཔེ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་
འགྱུར་ཏོ། དེ་བརྟུན་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དཔེ་ལས་བྱུང་བ་དངོས་ཀྱི་དོན་བརྟུན་
པའི་དོན་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ་^{༤༦} །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་
གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མི་ལམ་ན་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཚེས་ཀྱི་སྐྱེ་
མཚེད་ཀྱི་གཟུགས་ཤེས་པ་ལས་དོན་གཞན་མི་ལམ་ན་ཡོད་པ་མི་རིགས་ཤེས་བཤད་རྒྱ་ཡིན་ལ། དེའི་
ཚེ་གཟུགས་དེ་རང་གིས་ཀྱང་བཞེད་དགོས་ལ། དེ་མི་ལམ་ན་ཡང་ཡོད་པ་མི་འགལ་བས། གཟུགས་
དེ་ལེགས་ལྡན་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་གསལ་བས་དེ་མེད་པའི་རྒྱ་
མཚན་དུ་བྱའོ། །ཅི་སྟེ་སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཚེད་དུ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་དོན་གཞན་
མེད་པ་ལ། མི་ལམ་དཔེར་འདོགས་པ་དེས་སེལ་ལུས་པས། དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་གཟུགས་དེ་རང་མཚན་
ཀྱིས་གྲུབ་པར་ལས་ལེན་ན་ནི། དེའི་ཚེ་དབུ་མ་པས་བདེན་མེད་སྐྱབ་པ་ལ་མི་ལམ་གྱི་དཔེ་བཀོད་པ་
དོན་མེད་དོ། མི་ལམ་དེ་བརྟུན་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཅན་ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་
དཔེ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། དེས་མཚན་པའི་དངོས་ཀྱི་དོན་བརྟུན་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་བཀག་བར་དུ། བདེན་མེད་སྐྱབ་པའི་རྟོགས་ཚོས་དཔེ་དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྤར་རང་གི་ལྷགས་ཀྱིས་མི་ལམ་ན་གང་སྤང་བམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་
མ་གྲུབ་པའི་ལན་བཏབ་པ་ཆེས་ལེགས་སོ། །

འོ་ན་རང་ལུགས་ཀྱིས་མི་ལམ་གྱི་གཞུགས་གསལ་བར་སྤང་བ་རྣམས་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་
 པའི་གཞུགས་སུ་འདོད་དམ་མི་འདོད་ཅེ་ན། མི་ལམ་ན་དབང་ཤེས་མེད་པས་ཡུལ་ལྗང་སྤང་བ་རྣམས་
 བྱི་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་སྤང་བས་ན། དེ་ལ་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་ལྟ་བུ་འགྲུ་མེད་ཀྱང་། ཡིད་
 ཅམ་གྱི་དོར་ཀའ་རུས་གསལ་བར་སྤང་བ་ལྟ་བུ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་འཛོག་པ་དང་འདྲ་བས། ཚོས་ཀྱི་
 སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཞུགས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དེའི་གཞུགས་ལྟ་ལས་ཀྱང་བརྟགས་པའི་གཞུགས་ཡིན་ནོ། །
 འདིས་ནི་འདི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་(མི་ལམ་གྱི་དཔེས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བརྟུན་པར་འགྲུབ་པ་)ནི།

མི་ལམ་རི་ལྟ་དེ་བཞིན་སང་འདིར་ཡང་། །དངོས་རྣམས་བརྟུན་ཡིན་སེམས་དེ་ཡོད་མ་ཡིན།།
 ལྷོད་ཡུལ་མེད་ཅིང་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱང་མེད།།[༡༩] འདི་ན་རི་ལྟར་སང་བཞིན་རི་སྲིད་དུ།།
 མི་སང་དེ་སྲིད་དེ་ལ་གསུམ་པོ་ཡོད། །སང་པར་གྱུར་ན་གསུམ་ཆར་ཡོད་མིན་ལྟར།།
 གཉི་ལྷན་གཉིད་ཟད་ལས་དེ་དེ་བཞིན་ནོ།།[༢༠]

གང་གི་ཕྱིར་མི་ལམ་ན་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་སུ་སྤང་བ་གསུམ་ཆར་ཡང་མི་བདེན་པ་དེའི་
 ཕྱིར། མི་ལམ་བདེན་མེད་དུ་རབ་དུ་བྱུང་བའི་སྐོ་ནས་ཚོས་གཞན་བདེན་མེད་དུ་མ་གྲུབ་པ་རྣམས་
 བརྟུབ་པའི་ཕྱིར། སང་པའི་ཚོན་ཡང་ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་བརྟུབས་པར་འགྱུར་
 རོ་ཞེས་བཤད་པ། རི་ལྟར་མི་ལམ་གྱི་ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་བརྟུན་པ་དེ་
 བཞིན་དུ། སང་པའི་སྐྱབས་འདིར་ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་བརྟུན་པ་ཡིན་པས། སེམས་དེ་རང་བཞིན་
 གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོའི་སྐྱོད་ཡུལ་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མེད་ཅིང་།
 དབང་པོ་རྣམས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་མདོ་ལས། རི་ལྟར་སྐྱེ་མའི་སེམས་ཅན་
 དམིགས་པ་ལྟར། །སྤང་ཡང་དེ་ཉིད་དུ་ན་ཡང་དག་མིན། །སྐྱེ་མ་ལྟ་བུ་མི་ལམ་དང་འདྲ་བ། །དེ་ལྟའི་
 ཚོས་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་པས་བརྟུན།^{༡༩} །ཞེས་དང་། མྱིད་པའི་འགྲོ་བ་མི་ལམ་ལྟ་བུ་སྐྱེ། །འདི་
 ལ་མི་སྐྱེ་སུ་ཡང་འཆི་བ་མེད། །སེམས་ཅན་མི་དང་སོགས་ཀྱང་མི་རྟེན་དེ། །ཚོས་འདི་རྣམས་ནི་དབྱུང་
 རྒྱུ་ཤིང་འདྲ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ལེགས་པར་བཤད་པར་འགྱུར་རོ།^{༢༠} །ཞེས་གསུངས་ལ།
 སུ་ཡང་མི་སྐྱེ་སོགས་ནི། དེ་ཉིད་དུ་ན་ཡང་དག་མིན། །ཞེས་དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་མཛད་པ་ལྟར་

སྐྱུར་དོ། །མདོ་དེ་དག་གིས་མི་ལམ་གྱི་དཔེས་ཚོས་ཐམས་ཅད་དེ་ལོ་ནར་མ་གྲུབ་པར་བཤད་པ་དེ་དབུ་
མ་ལ་འགྲིག་གི། །སེམས་ཅམ་ལ་མི་འགྲིག་པས་ལེགས་པར་བཤད་པར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་ལྷ་རྩེ་མི་ཤེས་པའི་གཉིད་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཐ་
མལ་པའི་གཉིད་དང་བྲལ་བས་སང་པ་འགའ་ཞིག་ལ། རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་ཀྱང་མ་རིག་
པའི་གཉིད་ཀྱིས་མི་ལམ་མི་བཞིན་པས་དམིགས་པའི་ངོར། གསུམ་ཆར་ཡང་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རི་
མིན་དུ་གཉིད་དང་མ་བྲལ་བ་མ་སང་བ་རྣམས་ལ་ཡང་། དེ་མིན་དུ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ངོར་ཡུལ་དབང་རྣམ་
ཤེས་གསུམ་པོ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ལོ། །གཉིད་སང་པར་གྱུར་པ་ན། མི་ལམ་གྱི་གསུམ་ཆར་ཡོད་པ་མིན་
པ་ལྟར། གཏི་མུག་གི་གཉིད་ཟད་པ་སྟེ་མ་ལུས་པར་དུངས་ལྷུང་བ་ལས། ཚོས་གྱི་དབྱིངས་མངོན་སུམ་
དུ་མཛད་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ནི། གསུམ་ཆར་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་མེད་དོ། །དེ་ཡང་རི་ལྷ་བ་གཟིགས་པའི་ངོར་ནི་གསུམ་པོ་མི་སྣང་ལ། རི་སྟེད་པ་གཟིགས་
པའི་ངོར་ནི་ཡུལ་ཅན་རང་ཉིད་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་དབང་གིས་སྣང་བ་མེད་ཀྱང་།
གང་ཟག་གཞན་གྱི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་དབང་གིས་སྣང་བ་རྣམས། དེ་ལ་སྣང་བའི་སྐོ་ནས་སངས་
རྒྱས་ལ་སྣང་ནས་མཁྱེན་པ་ཡིན་ལོ།།

གཉིས་པ་(སྐྱ་གད་མཐོང་བའི་དཔེ་དགག་པ་)ནི།

དབང་པོ་རབ་རིབ་བཅས་པའི་སྟོ་གང་གིས། །རབ་རིབ་མཐུལ་སྐྱ་རྣམས་གང་མཐོང་བ། །དེ་སྟོ་ལ་ལྟོས་གཉིས་ཆར་
བདེན་པ་སྟེ། །དོན་གསལ་མཐོང་ལ་གཉིས་ཀའང་བརྟུན་པ་ཡིན།།[༥༤] གལ་ཏེ་ཤེས་བྱ་མེད་པར་སྟོ་ཡོད་ན། །སྐྱ་དེའི་
ཡུལ་དང་མིག་ནི་རྗེས་འབྲེལ་བའི། །རབ་རིབ་མེད་ལའང་སྐྱ་གད་སྟོར་འགྱུར་ན། །དེ་ལྷ་མ་ཡིན་དེ་ཕྱིར་དེ་ཡོད་
མིན།།[༥༥]

ལོ་ན་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱ་གད་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་
རོལ་མེད་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱི་ཡོད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེན་དེ་ཡང་མི་འཐད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། མིག་གི་དབང་པོ་རབ་རིབ་དང་བཅས་པ་ལ་སྟོ་གང་གིས་རབ་རིབ་ཀྱི་མཐུ་ལས་སྐྱ་གད་རྣམས་
གང་མཐོང་བ་ན། གང་ཟག་དེའི་སྟོ་ཡི་མཐོང་བ་ལ་ལྟོས་ན་ནི། མིག་ཤེས་དང་སྐྱ་བཤད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟེ་
སྐྱ་གད་དུ་སྣང་བའི་ཡུལ་གཉིས་ཆར་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དོན་གསལ་མཐོང་བ་སྟེ་རབ་རིབ་མེད་

པའི་མིག་གིས་མཐོང་བ་ལ་ལྟོས་ན་ནི་སྐྱེ་གདུ་སྣང་བ་དང་། དེ་སྣང་བའི་ཤེས་པ་གཉིས་ཀའང་
བརྟུན་པ་སྟེ་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྣང་བ་ཙམ་གྱི་ཡུལ་ཡང་མེད་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པ་དེས་པར་དཀའ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་དེ་ལྟར་དེས་པར་འདོད་དགོས་སོ།།

དེ་ལྟམ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་རབ་རིབ་ཅན་ལ་ཤེས་བྱ་སྐྱེ་གདུ་མེད་པར་སྐྱེ་གདུ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་
གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱོ་སྐྱེ་བ་ཡོད་ན་གང་དུ་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་སྐྱེ་གདུ་དེ་མཐོང་བའི་ཡུལ་
དེར་མིག་ནི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་སྟེ་གཏད་པའི་རབ་རིབ་མེད་པ་ལའང་རབ་རིབ་ཅན་དང་འབྲེལ་བར་སྐྱེ་
གདུ་མཐོང་བའི་སྐྱོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་མེད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པའི་གཞན་ལས་སྐྱེ་ན། གཞན་ཡིན་ཚད་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱེ་བར་འཕེན་པ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པའི་ཤེས་པ་ཅིག་སྐྱེ་ན། ཡུལ་སྐྱེ་གདུ་མེད་པར་མཚུངས་པ་ལ། རབ་རིབ་ཅན་ལ་དེ་མཐོང་
བ་སྐྱེ་ལ། རབ་རིབ་མེད་པ་ལ་དེ་མཐོང་བ་མི་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་དེ། ཤེས་པ་དེ་རབ་རིབ་ལ་མི་ལྟོས་པར་
འཕྲུལ་རྟུན་པས་འབྲེལ་མེད་དུ་འགོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རབ་རིབ་མེད་པ་ལ་སྐྱེ་གདུ་སྣང་བའི་སྐྱོ་སྐྱེ་བ་
དེ་ལྟམ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་མེད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཡོད་པ་མིན་ནོ།།

གཉིས་པ་(བག་ཆགས་ཀྱི་རུས་པ་ལས་དོན་གྱིས་སྣོང་བའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་དོན་དགག་པ་)ལ་གསུམ། བག་
ཆགས་སྒྲིན་མ་སྒྲིན་ཉིད་ལས་དོན་སྣང་གི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བ་དང་མི་སྐྱེ་བ་དགག་པ། སྐར་ཡང་ཕྱི་རོལ་
མེད་པར་རྣམ་ཤེས་ཡོད་ཚུལ་བརྗོད་པ་དགག་པ། སེམས་ཙམ་གྱི་ཡུགས་བཀག་པ་ལ་ཡུང་གི་གནོད་
པ་མེད་པར་བརྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་ཡུགས་བརྗོད་པ་དང་། ཡུགས་དེ་དགག་པའོ། །
དང་པོ་ནི།

གང་ཕྱིར་མཐོང་བ་དག་ལ་སྐྱོ་རུས་ནི། སྐྱིན་མེད་དེ་ཕྱིར་དེ་ལ་སྐྱོ་མི་འགྱུར།།
ཤེས་བྱ་ཡོད་དེས་གྲུབ་བས་མིན་ཞེན། །རུས་དེ་མེད་པས་འདི་ནི་འགྲུབ་མ་ཡིན།།[༥]

གལ་ཏེ་སྐྱེ་གདུ་སྣང་བའི་སྐྱེ་གདུ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་གྱི་ཡོད་པ་ཉིད་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་
ཡིན་ན། རབ་རིབ་མེད་པ་ལ་ཡང་སྐྱེ་གདུ་སྣང་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་དེ་ནི་མིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེན།
རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་བག་ཆགས་སྐར་བཞག་པ་དེ་སྐྱིན་པ་དང་མ་སྐྱིན་པ་དེ་དག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་
དང་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གང་ཟག་གང་ལ་སྐྱེ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་སྐར་བཞག་གིས་
བཞག་པའི་བག་ཆགས་སྐྱིན་པ་ཡོད་པ་དེ་འོ་ན་ལ། སྐྱེ་གདུ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་འགྱུར་གྱི་གང་

གི་སྐྱིར་རབ་རིབ་མེད་པར་ལུ་ལ་མཐོང་བ་དག་ལ་སྐྱེ་གདུ་སྐྱར་བའི་སྐོ་ཡི་རྒྱ་ས་པ་བག་ཚགས་ནི་
སྐྱིན་པ་མེད་པ་དེའི་སྐྱིར་རབ་རིབ་མེད་པ་དེ་ལ་སྐྱེ་གདུ་མཐོང་བའི་སྐོ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི།
ཤེས་བྱ་སྐྱེ་གདུ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་དང་བྲལ་བས་སྐོ་དེ་མི་སྐྱེ་བ་མིན་ཅོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་(ལུགས་དེ་དགག་པ་)ལ་གསུམ། ད་ལྟར་བ་ལ་རྒྱས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
དགག་པ། མ་འོངས་པའི་རྒྱས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ། འདས་པ་ལ་རྒྱས་པ་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

སྐྱེས་ལ་རྒྱས་པ་སྲིད་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །མ་སྐྱེས་ངོ་བོ་ལ་ཡང་རྒྱས་ཡོད་མིན།།

གལ་ཏེ་རྒྱས་པ་ཞེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅིག་ཡོད་ན་ནི། དེའི་ཚེ་རྒྱས་པ་དེ་སྐྱིན་མ་
སྐྱིན་ལས་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་མི་འབྱུང་ཡོད་དུ་རྒྱག་ན་ཡང་། རྒྱས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་མེད་པས།
འདྲི་ནི་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མི་འགྲུབ་ཅེ་ན། རྒྱས་པ་འདྲི་རྟོག་པ་ན་རྣམ་ཤེས་ད་ལྟར་བའི་
འབྲེལ་བ་ཅན་ཞིག་གསུམ། རྣམ་ཤེས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་འབྲེལ་བ་ཅན་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་གང་།
དེ་ལ་རེ་ཞིག་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་ད་ལྟར་བ་ལ་རྒྱས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་སྲིད་པ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ།
མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་པའི་ངོ་བོ་ལ་ཡང་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རེ་ཞིག་རྣམ་ཤེས་ད་ལྟར་བ་
ལ་རྒྱས་པ་འདོད་པ་ན། རྣམ་ཤེས་དང་རྒྱས་པ་གཉིས་ཀ་དུས་མཚུངས་སུ་འགྱུར་ལ། དེའི་ཚེ་རྒྱས་པ་
དང་རྒྱས་པ་ཅན་གཉིས་ལ་རྒྱས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་རྣམ་དབྱེ་དུག་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་ནི། དེ་གཉིས་དོན་
གཞན་དུ་མི་རིགས་པས་རྒྱས་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི་རྒྱས་པ་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཡོད་ན་ནི་འབྲས་
སུ་ལ་རང་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཞིང་། ལྷ་གྲུ་སྐྱེས་པ་ན་ཡང་ས་བོན་མི་འཇིག་པར་
འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཚེ་རྒྱས་པ་དང་རྒྱས་པ་ཅན་གཉིས་ལ་རྒྱས་པ་ལས་རྣམ་ཤེས་ཞེས་རྣམ་དབྱེ་ལྔ་པ་
ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེས་པ་དུས་མཉམ་པའི་རྒྱས་པ་ལས་འབྱུང་བར་མི་རིགས་ཏེ།
རྒྱའི་དུས་ན་འབྲས་སུ་ཡང་ཡོད་པའི་སྐྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་རྣམ་ཤེས་ད་ལྟར་བ་ལ་དེའི་རྒྱའི་རྒྱས་
པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་(མ་འོངས་པའི་རྒྱལ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་)ནི།

ཁྱད་པར་མེད་པར་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་མིན། །མོ་གཤམ་སྲུ་ལའང་དེ་ནི་ཡོད་པར་ཐལ།།^{༡༧}

གལ་ཏེ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་བསྐྱེད་འདོད་ན། །རྒྱལ་པ་མེད་པར་འདི་ཡི་འབྱུང་འགྱུར་མེད།།

ཕན་ཚུན་དོན་ལ་བརྟེན་པའི་འགྲུབ་པ་ནི། །གྲུབ་མིན་ཉིད་ཅེས་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས།།^{༡༨}

རྣམ་ཤེས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་རྒྱལ་པ་ཡོད་ན་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱལ་པ་ཞེས་སྐྱུར་བ་ན། རྒྱལ་པ་ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་དང་རྣམ་ཤེས་ཁྱད་པར་གྱི་ཚེས་ཡིན་ལོ། །དེ་ལ་རྣམ་ཤེས་མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་པ་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་འོ་ཞེས་སྐྱུབ་པའི་དོ་བོར་བསྟན་པར་མི་རྒྱས་ལ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དགག་པའི་དོ་བོར་བསྟན་པར་མི་རྒྱས་ལོ། །གང་གི་ཚེ་རྣམ་ཤེས་མ་འོངས་པ་དང་ལྟར་རྣམ་ཤེས་སྲུ་མེད་པ་དེའི་ཚེ། རྒྱལ་པ་འདི་ནི་རྣམ་ཤེས་འདིའི་རྒྱལ་པ་འོ་ཞེས་བྱ་བར་གང་གིས་རྒྱལ་པ་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཁྱད་པར་རྣམ་ཤེས་མེད་པར་དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མོ་གཤམ་གྱི་སྲུ་ལའང་དེའི་རྒྱལ་པ་ནི་ཡོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།།

གལ་ཏེ་རྣམ་ཤེས་གང་ཞིག་རྒྱལ་པ་ལས་སྐྱེ་འགྱུར་དེ་སྟོང་ལ་བསམས་ནས། རྣམ་ཤེས་འདི་ཡི་རྒྱལ་པ་འདི་ཡིན་ཞིང་རྒྱལ་པ་འདི་ལས་རྣམ་ཤེས་འདི་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་དེ་ལྟར་ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་གཞིའི་དངོས་པོར་འགྱུར་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ན་འབྲས་ཚན་ཚོས་ཤིག་ཅེས་པ་དང་། སྐྱལ་མ་འདི་ལ་རས་ཡུག་སོགས་ཤིག་ཅེས་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་འབྲས་ཚན་དང་། སྐྱམ་སྲུ་ལ་བསམས་ནས་དེ་སྐྱད་སྐྱས་པ་དང་། མཛོད་ལས་ཀྱང་། མངལ་དུ་འཇུག་པ་གསུམ་དག་སྟེ། །འཕོར་ལོ་སྐྱུར་དང་རང་བྱུང་གཉིས།^{༡༩} །ཞེས་འཕོར་སྐྱུར་སོགས་སྲུ་འགྱུར་རྒྱ་ཞིག་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ལ། དེ་དག་མངལ་དུ་འཇུག་པར་བཤད་པ་བཞིན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་རྣམ་ཤེས་ལ་བསམས་ནས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱལ་པ་ཞེས་བསྟན་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་སྟོང་པོ་མེད་དེ། དེས་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་ནི། འབྲས་སྲུ་དེ་དག་ཚོར་འབྱུང་བར་འགྱུར་གྱི། རྟག་ཏུ་དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་ཡང་མི་འབྱུང་བར་དེས་པ་མོ་གཤམ་གྱི་སྲུ་ལ་སོགས་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ནི། དེ་ལྟ་དང་དུས་ཕྱིས་གང་དུ་ཡང་མི་འབྱུང་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་པ་ཡོད་ན་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་

དུ་རྒྱལ་གྱི་དང་། གང་གི་ཚེད་ལྷ་མ་འོངས་པའི་རྣམ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་དུས་ནམ་ཡང་མེད་
པས། དེ་སྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་གཏན་མེད་པ་དེའི་ཚེ། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པའི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པ་མེད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྣམ་ཤེས་འདི་ཡི་འབྱུང་
བར་འགྱུར་བ་མེད་དོ།།

དབུ་མ་པས་ལྷ་གྲུ་སྐྱེ་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་སྐབས་མང་པོར། ལྷ་གྲུ་
ས་བོན་གྱི་དུས་སུ་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་ན། རི་བོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཉ་ཅང་ཐལ་
བ་འཕེན་པའི་གནད་ནི་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ལྷ་གྲུ་ནི་སྐབས་གཅིག་ཏུ་མེད་ན་དུས་ནམ་ཡང་མེད་
དགོས་པ་སུ། གཞི་མ་གྲུབ་དང་ཁྱད་མེད་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་ལྷ་གྲུ་ས་བོན་གྱི་དུས་
ན་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་ན་རི་བོང་གི་རྩ་ལ་སྐྱེ་བར་ཐལ་ཞེས་འགོག་པ་གཏན་མིན་ཅོ། །རིགས་པ་འདིས་ནི་
འབྲས་ཚན་ལ་སོགས་པ་ཡང་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལྷ་རན། འབྲས་ཚན་སོགས་
འབྱུང་འགྱུར་ཡང་གཏན་མེད་དགོས་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་འགྱུར་ཡོད་པ་ལ་ལྷོས་
ནས་དེའི་རྣམ་པ་འཛོག་ལ། རྣམ་པ་ལས་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་དོ་ཞེས་རྣམ་པ་ལ་ལྷོས་ནས་རྣམ་ཤེས་
འཛོག་ན། ཡན་རྒྱུན་གྱི་དོན་ལ་བརྟེན་པའི་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་འདོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྷ་རན་རྣམ་
ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མིན་པ་ཉིད་ཅེས་དམ་པ་མཁུན་རབ་མངའ་བ་རྣམས་གྱིས་གསུངས་སོ། །
འགྲེལ་པར་རིང་གྲུང་དང་པ་རོལ་རྩ་རོལ་ལྷ་སྤྱིའི་ལྷོས་འགྲུབ་རྣམས་ནི་བཏགས་པར་ཡོད་པར་འགྱུར་
གྱི། གྲུབ་པ་རང་བཞིན་པ་མེད་པར་གསུངས་པས་དེ་དག་ལ་གྲུབ་པ་སྤྱིར་འགོག་པ་མིན་གྱི་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་ཁྱད་པར་རྣམས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྷ་རན་སྐྱེ་བ་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་གི་སྐྱེ་བའི་རྗེས་
སུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྷ་རན་རྣམ་ཤེས་མ་འོངས་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་མེད་དོ།།^{༤༥}

གསུམ་པ་(འདས་པ་ལ་རྣམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་)ནི།

གལ་ཏེ་འགགས་པའི་རྣམ་སྤྱིན་ལས་འགྱུར་ན། །གཞན་གྱི་རྣམ་པ་ལས་གཞན་འབྱུང་བར་འགྱུར། །རྒྱན་ཅན་རྣམས་
དེར་ཡན་རྒྱན་ཐ་དང་ཡོད། །དེ་སྤྱིར་ཐམས་ཅད་ཀྱིན་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར། །།[༤༤] གལ་ཏེ་དེར་ནི་རྒྱན་ཅན་ཐ་
དང་གྱི། །དེ་དག་ལ་རྒྱན་ཐ་དང་མེད་དེའི་སྤྱིར། །ཉེས་མེད་ཅེ་ན་འདི་ནི་བསྐྱབ་བྱ་ཞིག །ཐ་མི་དང་རྒྱན་སྐབས་མི་
རིགས་སྤྱིར་རོ།།[༤༥] བྱམས་པ་ཉེར་སྐྱས་ལ་བརྟེན་ཚོས་རྣམས་ནི། །གཞན་ཉིད་སྤྱིར་ན་རྒྱུན་གཅིག་གཏོགས་

མིན་ཏེ། །གང་དག་རང་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོ་བ། །དེ་ག་རྒྱུད་གཅིག་གཏོགས་པ་རིགས་མ་ཡིན།།༡།

དེ་ནི་འདས་པ་ལ་ཡང་རྣམས་པ་མེད་དོ་ཞེས་བརྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། གལ་ཏེ་སྐྱེས་ནས་
འགག་བཞིན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་རང་དང་མཐུན་པའི་འབྲས་བུའི་དོན་དུ། ཀྱུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་
བག་ཆགས་ཀྱི་རྣམས་པའི་ཁྱད་པར་བཞག་པ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་འགགས་པའི་རྣམས་པ་སྤྱིན་པ་ལས་འབྱུང་
འགྱུར་གྱི་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་གྱི་རྣམས་པ་ལས་འབྲས་བུའི་
རྣམ་ཤེས་གཞན་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། གང་གི་ཕྱིར་རྒྱུན་ཅན་རྒྱུད་ཅིག་མ་རྣམས་རིམ་ཅན་
དུ་འབྱུང་བའདེ། །ཁྱོད་ལྟར་ན་སྤྱི་ཕན་རྒྱུན་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རྒྱུན་གྱི་
བྱིངས་ལས་ཏུ་འབྱུང་བ་ལོ་ཞེས་པ་ལ་རྒྱུན་བྱིན་པས་བརྒྱུད་པས་ན་རྒྱུན་ལོ། །ཞེས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་
རྒྱུད་གི་རྒྱུན་ལྟར་རྒྱུན་ཆགས་པར་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་འབྲེལ་བར་འཇུག་པ་ན། སྐྱེ་འཆི་བརྒྱུད་པས་བར་
སྟོང་མེད་པར་རྣམ་པར་མ་ཆད་པར་གནས་པ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཅིག་དུས་གསུམ་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་
ཅན་ལ་བྱ་སྟེ། རྒྱུད་ཅིག་མ་རྣམས་གང་གི་ཆ་ཤས་ཡིན་པའི་ཆ་ཅན་ཡིན་གྱི་སྤྱི་བར་མ་ཆད་པ་ཙམ་
མིན་ལོ། །དེ་ནི་རྒྱུན་གྱི་ཆ་ཤས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཅིག་མ་རྣམས་ལ་ཡོད་པས་ན། རྒྱུན་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་
རྒྱུད་ཅིག་མ་རྣམས་ལ་རྒྱུན་ཅན་ཞེས་བརྗོད་དེ། རྒྱུན་གྱི་ཆ་ཤས་དང་ཡན་ལག་རྣམས་ཆ་ཅན་གྱི་རྒྱུན་
དེའི་ཡིན་པས་རྒྱུན་ལ་དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཤེས་བརྗོད་དེ། དཔེར་ན་སུམ་པ་ནི་སུམ་པའི་མཚུ་དང་
མགྲིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཡིན་པ་བཞིན་ལོ། །རྒྱུད་ཅིག་སྤྱི་དེ་དག་ཡན་རྒྱུན་གཞན་
དང་གཞན་དུ་ཐ་དད་ཅིང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཉིད་དུ་པ་རོལ་བོས་ཁས་སྲུངས་
པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་གྱི་རྣམས་པ་ལས་གཞན་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །
གལ་ཏེ་དེ་ནི་འདོད་པའི་ཕྱིར་སྤྱོད་མ་ཡིན་ནོ་སྟེ་ལ། དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་ལས་གཞན་
པའི་དངོས་པོ་ཀུན་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །

གལ་ཏེ་ཡང་རྒྱུད་ཅིག་སྤྱི་དེ་མ་གྱིས་འཇུག་པ་དེ་རེ་རྒྱུན་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཅིག་མ་
རྣམས་ཡན་རྒྱུན་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཐ་དད་དེ་གཞན་ཉིད་ཡོད་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟར་འདྲ་རྒྱུད་ཅིག་སྤྱི་
ཕྱི་བའདེ་དག་ལ་རྒྱུན་ནི་ཐ་དད་པ་མེད་པ་སྟེ་གཅིག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་
ལས་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེན་སྤྱི་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པ་འདི་ནི་གཞན་སྐྱེ་ལ་ཏུ་ཅད་ཐལ་
བ་སྟོང་བའི་ལན་དངོས་གཞིའོ། །སྤྱི་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་པ་ལ་རྒྱུད་གཅིག་གྲུབ་ན། སྤྱོན་

མིང་དུ་རྒྱལ་ཁྱད་རྒྱུད་གཅིག་པ་འདི་མ་གྲུབ་པས་ན། རྒྱུད་གཅིག་པ་འདི་ནི་བརྒྱབ་པར་བྱ་བ་
 ཞིག་གོ། ཚིའི་ཕྱིར་ཞེན། སྤྱི་ཕྱི་འོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཐ་དང་རྣམས་ལ་ཐ་མི་དང་པའི་རྒྱུན་ཏེ་རྒྱུད་
 གཅིག་པའི་གོ་སྐབས་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། བྱམས་པ་དང་ཉེར་སྐྱེས་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ་རྒྱུད་
 དུ་གཏོགས་པ་ནི། གང་ཟེག་སོ་སོའི་གཞན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་མིན་པ་
 དེ་བཞིན་དུ། སྤྱི་བ་གང་དག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བ་དེ་དག་ནི། རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་
 གཏོགས་པ་སྟེ་གཅིག་པ་ཉིད་རིགས་པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ན་གཞན་སྐྱེ་ལ་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་འཕངས་པའི་སྐྱོན་སྟོང་ལ། ས་ལུའི་ས་ལྷུག་རྒྱུད་
 གཅིག་ཡིན་ལ་ནས་ཀྱི་ས་ལྷུག་དང་རྒྱུད་མི་གཅིག་པས་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་མི་སྐྱེ་ཞེས་ཟེར་
 བས། སྐྱོན་སྟོང་མི་རྣམས་པའི་གནད་པ་རོལ་པོས། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ་
 ཐུག་པར་བརྟན་པས། གཞན་ཅམ་ལ་འཕེན་པ་མིན་པར་གྱིན་ཏུ་གསལ་བ་ལ་ལྡོག་པ་གཅིག་པའི་
 དཔུང་འཕུལ་སོགས་བྱེད་པ་དང་། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཅེས་གསུངས་པ་དགག་བྱའི་
 བྱང་པར་སྐྱར་བ་མ་གོ་བས། དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱོན་སྟོང་མི་རྣམས་པར་གསུངས་པའི་རྒྱ་
 མཚན་བཞག་ནས་མ་གསུངས་པའི་རྟོག་བཞོ་བྱེད་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྟོང་པའོ།།

གཉིས་པ་(སྐར་ཡང་ཕྱི་རོལ་མེད་པར་རྣམ་ཤེས་ཡོད་ཚུལ་བརྗོད་པ་དགག་པ་)ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་
 ལུགས་བརྗོད་པ་དང་། ལུགས་དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

མིག་སྟོ་སྐྱེ་བ་རང་རྣམས་གང་ཞིག་ལས། །དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཀུན་ནས་སྐྱེ་འབྱུང་ཞིང་། །རང་གི་རྣམ་ཤེས་རྟེན་གྱི་རྣམ་དེ་
 ལ། །དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་མིག་ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས།།[༥༩] འདི་ན་དབང་པོ་ལས་རྒྱུར་རྣམ་པར་རིག་ །ཕྱི་གཞུང་མེད་
 པར་རང་གི་ས་པོན་ལས། །སྤོ་སོགས་སྤྱང་ཉིད་འབྱུང་བར་མ་རྟོགས་ནས། །སྐྱེ་པོས་ཕྱི་རོལ་གཞུང་བར་སེམས་ཁས་
 ལེན།།[༥༩] མི་ལམ་ན་ནི་གཞུགས་དོན་གཞན་མེད་པར། །རང་རྣམས་སྤིན་ལས་དེ་ཡི་རྣམ་ཅན་སེམས། །འབྱུང་བ་རི་
 ལྟ་དེ་བཞིན་སད་ལ་འའ་འདིར། །ཕྱི་རོལ་མེད་པར་ཡིད་ནི་ཡོད་ཅེན།།[༥༩]

དེ་སྐད་བརྟན་པ་ཡིན་དང་སྐར་ཡང་སེམས་ཅམ་པས་རང་གི་ལུགས་བརྗོད་པ་གཅོ་བོར་
 བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་འདོད་དོན་འབྱུང་བ་པར་བསམས་གིང་སྐྱས་པ། མིག་གི་སྟོ་རྟེ་རྣམ་པར་ཤེས་
 པ་སྐྱེ་བའི་རང་གི་རྣམས་པ་བག་ཚགས་གང་ཞིག་ཀུན་གཞི་ལ། རྣམ་ཤེས་གཞན་གྱིས་རང་འགག་བཞིན་

པ་ན། དེ་མ་ཐག་ཏུ་འཛོག་པར་བྱེད་ལ། དེ་སློན་པ་ལས་དུས་སྟེན་སྐྱེས་ལྡན་པའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་
 པའི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་། རང་གི་སྟེ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དེ་ལྷན་པའི་སྐྱད་ཅིག་པར་
 མེད་པ་གང་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བའི་ལྷན་པའི་སྐྱད་ཅིག་པར་^{༤༩} མེད་པ་རྟེན་དུ་གྱུར་བ་དེ་ལ། གཏི་མུག་
 གིས་འཛིག་རྟེན་རྣམས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་མིག་ཡིན་མོ་སྟེ་ལྷན་དུ་རྟོགས་ཀྱི། རྣམ་ཤེས་ལས་ཐ་
 དད་པའི་མིག་དབང་ནི་ཡོད་པ་མིན་མོ། །དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྷག་མ་ལ་ཡང་སྐྱར་
 བར་བྱའོ།།

དེ་ལ་མིག་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བག་ཆགས་ནི་དེའི་རྒྱའི་རྒྱུན་ཡིན་ལ། མིག་གི་དབང་པོ་ནི་མིག་
 ཤེས་ཀྱི་བདག་པོའི་རྒྱུན་ལོ། །འདིར་མིག་དབང་མིག་ཤེས་ཀྱི་དངོས་རྒྱར་བསྟན་པ་ནི། མིག་ཤེས་སྐྱེ་
 བའི་བག་ཆགས་སློན་པའི་སྐྱབས་ལ་དགོངས་ཀྱི་མིག་དབང་གང་ཡིན་ལ་མིན་མོ། །དེ་ཡང་དབུས་
 མཐའ་ལས། རོན་དང་སེམས་ཅན་བདག་རྣམ་རིག། །སྤང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། །རབ་ཏུ་སྐྱེ་བོ་དེ་
 རོན་མེད།^{༥༠} །ཅེས་དོན་གཟུགས་སོགས་དང་། སེམས་ཅན་དབང་པོ་ལྡར་སྤང་བའི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེའོ་
 ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ལ། སྐྱོབ་དཔོན་སྐྱོ་བརྟན་གྱིས་ཀྱང་དབང་པོ་གཟུགས་
 ཅན་རྣམས་ཀྱང་གཞིའི་དམིགས་པར་བཤད་པས། སེམས་ཅན་པ་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 ཀུན་གཞི་ལ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དུ་སྤང་བ་མིག་དབང་སོགས་སུ་འདོད་དོ།།

རྣམ་ཤེས་ལས་ཐ་དད་པའི་མིག་དབང་སོགས་མེད་པར་བསྟན་ནས། གཟུགས་ཀྱང་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་ལས་དོན་གཞན་པ་མེད་པར་བསྟན་པའི་སྟེར་སྟེས་པ། འཛིག་རྟེན་འདི་ན་དབང་པོ་ལྡ་
 ལས་ལྷང་བའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ལ། སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟེ་རོལ་གྱི་གཟུང་བ་མེད་པར་རྣམ་ཤེས་
 རང་གི་ས་པོན་ཀུན་གཞི་ལ་བཞག་པ་སློན་པ་ལས། སྟོ་སོགས་སུ་སྤང་བ་ཉིད་འབྱུང་བར་མ་རྟོགས་
 བས། སྐྱེ་བོས་སེམས་སྟོ་སོགས་སུ་སྤང་བ་ལ་ལྟེ་རོལ་གྱི་གཟུང་བར་ཁས་ལེན་པ་སྟེ་མངོན་པར་
 ཞེན་མོ། །དེའི་སྟེར་རྣམ་ཤེས་ལས་དོན་གཞན་པའི་སྟེ་རོལ་མེད་དོ།།

བཤད་པའི་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན། མི་ལམ་ན་ནི་གཟུགས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་མེད་པར་རང་
 གི་བག་ཆགས་ཀྱི་ལྷན་པ་སློན་པ་ལས། གཟུགས་སྐྱེ་སོགས་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་འབྱུང་བ་རི་ལྷ་
 བ་དེ་བཞིན་དུ། སང་པའི་སྐྱབས་ལ་འང་འདིར་སྟེ་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་ཡིད་ནི་ཡོད་དོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་(ཡུགས་དེད་གསལ་)ནི།

དེ་ལྟར་མིག་མེད་པར་ནི་མི་ལམ་དུ། ལྗོ་སོགས་སྣང་བའི་ཡིད་སེམས་འབྱུང་དེ་ལྟར། མིག་དབང་མེད་པར་རང་གི་ས་
 བོན་ནི། ལྗོ་ལས་ལོང་བ་ལ་འདིར་ཅེས་མི་སྐྱེ།།[༥༥] གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལྟར་མི་ལམ་དུ་ག་ཡི། ལུས་པ་སྐྱིན་ཡོད་སང་
 པར་མེད་གྱུར་ན། འབྲུག་པའི་རུས་སྐྱིན་དེ་ལྟར་འདིར་མེད་པ། འདི་ལྟར་མི་ཚེ་མེད་ཅེས་ཅེས་མི་རིགས།།[༥༦] དེ་ལྟར་
 མིག་མེད་འདི་ཡི་རྒྱ་མེན་ལྟར། མི་ལམ་དུ་ཡང་གཉིད་ནི་རྒྱ་མེན་ཡིན། འདི་ལྟར་མི་ལམ་དུ་ཡང་དེ་དངོས་མིག་ བརྒྱན་
 པའི་ཡུལ་ཅན་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ལས་སྤང།།[༥༧] འདི་ཡིས་ལམ་ནི་གང་དང་གང་བཏབ་པ། འདི་དང་དེ་ནི་དམ་བཅའ་
 མཚུངས་མཐོང་བས། ཁྱོད་འདི་སེལ་བྱེད་.....

དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་མིག་དབང་མེད་པར་མི་ལམ་དུ་ལྗོ་སོགས་སྣང་བའི་ཡིད་ཤེས་
 གྱི་སེམས་འབྱུང་བའི་ལྟར་དུ། མིག་དབང་མེད་པར་རྣམ་ཤེས་རང་གི་ས་བོན་བག་ཆགས་ནི་སྐྱིན་པ་
 ལས། སང་པའི་ལོང་བ་ལ་ཡང་མ་ལོང་བ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་མཐོང་བ་སོགས་ཅེའི་ཕྱིར་མི་སྐྱེ་སྐྱེ་མི་
 ལམ་དང་སང་པ་གཉིས་ཀར་ཡང་མིག་དབང་མེད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། འདི་ཡང་ཕྱིའི་གཟུགས་
 སོགས་མེད་པར་རྣམ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྐྱེ་ན། མི་ལམ་དང་སང་པ་གཉིས་ཀལ་ཁྱེད་མེད་
 པའི་གནད་གྱིས་ཡིན་ནོ། ཅི་སྟེ་སང་པའི་ལོང་བ་ལ་ཡིད་གྱི་ཤེས་པ་གཟུགས་སོགས་གསལ་བར་སྣང་
 བ་མི་ལམ་གྱི་དེ་ལྟ་བུ་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི། མིག་མེད་པ་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཅི་ཞེས། དེ་འདྲ་བའི་ཡིད་གྱི་
 ཤེས་པ་འབྱུང་བའི་རུས་པ་མ་སྐྱིན་པ་ཡིན་ནོ། འདི་ལྟར་རུས་པ་སྐྱིན་པ་ཡོད་པ་དེར་དེ་འདྲ་བའི་ཡིད་
 ཤེས་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་གཉིད་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་མི་ལམ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་གྱི་སང་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་
 ལྟམ་ན། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། གལ་ཏེ་ཁྱོད་དེ་ལྟར་མི་ལམ་ན་དུ་ག་ཡིད་ཤེས་གྱི་རུས་པ་སྐྱིན་པ་
 ཡོད་ལ། སང་པ་ལ་མེད་པར་གྱུར་ན་དུ་ག་ཡིད་ཤེས་གཟུགས་སོགས་སུ་གསལ་བར་སྣང་བའི་རུས་
 པ་སྐྱིན་པ་སང་པའི་སྐབས་འདིར་ལོང་བ་ལ་མེད་པ་དེ་ལྟར་དེ་ལྟར་མི་ལམ་གྱི་ཚེ་མེད་ཅེས་ཅེས་མི་
 རིགས་ཏེ་རིགས་སོ། འདི་ཡང་དགག་བྱ་ལ་གཏུགས་པའི་ཡུགས་སོ། གལ་ཏེ་རིགས་པ་མེད་པར་ཚེག་
 ཅམ་གྱིས་དེ་སྤྲད་སྤྲོ་ན། ཁོ་པོ་ཅག་གིས་ཀྱང་ལྟར་ལྟར་སྐྱས་པས་ཚོགས་གོ། མི་ལམ་མཐོང་བ་ལ་ནི་
 སང་པའི་སྐབས་གྱི་ལོང་བ་ལྟར་རྣམ་ཤེས་གྱི་རྟེན་དབང་པོ་བྱེད་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ལུས་པའི་མིང་
 ཅན་གྱི་མིག་གི་དབང་པོ་ལ་རྣམ་ཤེས་བརྟེན་པའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ། ཡིད་ཤེས་གྱི་རུས་པ་སྐྱིན་

བ་ཡོངས་སུ་འགྲུབ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཅན་མ་ཡིན་ནོ།།

དེའི་ཕྱིར་མིག་མེད་པ་སང་པའི་ལོང་བ་འདི་ལ་དོན་སྣང་གི་བག་ཆགས་སྒྲིན་པ་རྒྱ་མེད་པ་
རི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་མི་ལམ་དུ་ཡང་གཉིད་ནི་དོན་སྣང་གི་བག་ཆགས་སྒྲིན་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་མེད་
པར་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྐྱེ་ན་བག་ཆགས་སྒྲིན་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་
བག་ཆགས་བརྒྱན་པ་ལས་མི་ལམ་གྱི་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་བརྒྱན་པ་སྐྱེ་བ་དེའི་ཕྱིར། མི་ལམ་དུ་ཡང་
སང་པའི་སྐབས་དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་གཟུགས་སོགས་སུ་སྣང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བརྒྱན་པ་
དང་། མི་ལམ་གྱི་མིག་རྟོགས་པ་སྟེ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱ་སྟེ་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ཁས་སྲུང་བར་བྱའོ། །འདི་
ནི་འགོ་ལ་པར་མི་ལམ་ན་ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ན་གསུམ་འདུས་པར་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ།།¹⁴⁰ །ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། ཡང་མི་ལམ་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་མིག་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་མིག་
གི་རྣམ་ཤེས་མེད་པར་ཡང་གསུངས་པ་བཞིན་དུ།¹⁴¹ མི་ལམ་ན་མིག་ཤེས་སོགས་ལྟའི་ཡུལ་དབང་
རྣམ་ཤེས་གསུམ་མེད་ཀྱང་། མི་ལམ་མི་བཞིན་པའི་གང་ཟག་གི་རོར་དེ་གསུམ་དུ་དམིགས་པ་ཡོད་
པས་མི་ལམ་གྱི་མིག་དང་། མི་ལམ་གྱི་མིག་ཤེས་དང་། མི་ལམ་གྱི་གཟུགས་གསུམ་པོ་ཁས་སྲུང་བར་
རྟོན་གྱི། དེ་གསུམ་མིག་སོགས་སུ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་མིན་ཏེ། སྐྱེ་མའི་རྟ་སྲུང་དང་སྐྱེ་མའི་མི་ཁས་
ལེན་ཀྱང་། དེ་དག་རྟ་སྲུང་དང་མིར་འདོད་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ།།

དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན། སེམས་ཅམ་པ་འདི་ཡིས་དབུ་མ་པ་ལ་ལན་ནི་གང་དང་གང་བཏབ་པ་
དེ་དང་དེ་ནི། དམ་བཅའ་བསྟེ་བསྐྱབ་བྱུ་མ་གྲུབ་པ་དང་མཚུངས་པར་མཐོང་བས། ཚུད་འདི་སྟེ་རྣམ་
པར་རིག་པ་ཅམ་དུ་སྐྱབ་པ་འདི་སེལ་བ་སྟེ་སྟོག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་དཔེར་བརྗོད་ན་དབུ་མ་པས་སང་
པའི་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་ལམ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བཀོད་པ་ན་སེམས་ཅམ་པས་སང་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་
དོན་གྱིས་སྟོང་སྟེ། རྣམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་ལམ་གྱི་རྣམ་ཤེས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། སང་པའི་
སྐབས་སུ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ནི་བརྒྱན་པ་ཡིན་ཏེ། །ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་ལམ་གྱི་ཡུལ་བཞིན་ནོ། །
ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་བྱང་གི་གཞི་གཞན་དབང་མེད་ན་ཀུན་བྱང་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་མེད་པའི་
ཕྱིར། རུས་སྐལ་གྱི་སྐུའི་གོས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སྐྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རབ་རིབ་ཀྱི་དཔེས་ཀྱང་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །ཞེས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་སྐྱུར་བ་དང་པོ་གཉིས་ནི། དཔེ་མ་གྲུབ་པས་སྐྱབ་བྱེད་བསྐྱབ་བྱེད་དང་

མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། མི་ལམ་ན་ཡིད་གྱི་ཤེས་པ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཚོས་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་གྱི་གཟུགས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱོར་བ་གསུམ་པ་ནི། ཀུན་བྱང་གི་རྟེན་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅིག་སྐྱབ་འདོད་པ་
ཡིན་པས་དེ་ལ་ནི། རྟེན་ཙམ་མེད་པ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་བསམས་
ན་ནི་མ་ངེས་པ་ལོ།།

གསུམ་པ་(སེམས་ཙམ་གྱི་ལྷགས་བཀག་པ་ལ་ལྷང་གི་གནོད་པ་མེད་པར་བརྟན་པ་)ནི།

“སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱིས་ནི། །འགར་ཡང་དངོས་པོ་ཡོད་ཅེས་མ་བརྟན་ཏེ།།”ལ།

དེ་ལྟར་སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་བཀག་པ་ལ་རིགས་པས་མི་གནོད་པར་མ་ཟད། ལྷང་གིས་
གནོད་པ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱིས་ནི། རང་
གི་ལྷགས་ལ་གསུང་རབ་འགར་ཡང་དངོས་པོ་བདེན་པར་ཡོད་ཅེས་མ་བརྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་
ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། སྲིད་པ་གསུམ་ནི་བཏགས་པ་ཙམ། །ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་དངོས་པོ་མེད། །
བཏགས་པ་དངོས་པོའི་ངོ་བོར་ནི། །རྟོག་གོ་བ་དག་རྟོག་པར་འགྱུར། །རང་བཞིན་མེད་ཅིང་རྣམ་རིག་
མེད། །ཀུན་གཞི་མེད་ཅིང་དངོས་མེད་ན། བྱིས་པ་རན་པ་རྟོག་གོ་བ། །རོ་དང་འབྲ་བས་འདི་དག་
བརྟགས།^{༥༩} །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྐང་བ་དང་པོས་སྲིད་གསུམ་སྐྱོས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཡོད་པར་
བརྟན་ལ། རྐང་བ་གཉིས་པས་ནི་དེའི་དོན་བརྟན་ཏེ། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་མེད་
པར་བརྟན་པས། ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་ཡིན་གྱི་དངོས་པོ་ཡེ་མེད་མིན་ཞེས་པ་ལོ། །དེ་ལྟར་
སྐྱོས་བཏགས་པ་ཙམ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མ་རྟེན་པའི་རྟོག་
གོ་བས་འདོད་དོ་ཞེས་པ་ནི་བཏགས་པ་ཞེས་པ་གཉིས་གྱིས་སྟོན་ནོ། །ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་
སྐྱིར་བརྟན་པ་སྟེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱེ་སྟེ་སྟོན་པ་ནི། རྩ་བ་ཞེས་པ་རང་བཞིན་དང་གཟུགས་གཉིས་ཀ་ལ་
འཇུག་པ་ལས་འདིར་གཟུགས་ཙན་ལ་བྱ་སྟེ། རྣམ་རིག་ཅེས་པའི་ལྷ་སྟོབས་གྱིས་སོ། །དངོས་མེད་ཅེས་
པའི་དངོས་པོ་ནི་ཤེས་པ་དང་གཟུགས་ཙན་གྱི་དངོས་པོ་མེད་པར་བརྟན་ཟིན་པས། འདིར་ངོ་བོ་ལ་
ཡིན་ལ་དེ་ཡང་དངོས་པོ་བདེན་པ་བཀག་པའི་ངོ་བོ་དང་། དངོས་པོར་མེད་པ་གཞན་རྣམས་ལ་བྱའོ།།
རོ་དང་འབྲ་ཚུལ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དཔྱད་རྣམས་པའི་སེམས་མེད་པ་ལོ། །ལྷང་དེས་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་
གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འདོད་པ་བཀག་གོ།

གལ་ཉེ་ལུང་དེ་དག་གིས་གཅིག་གཞན་དབང་ལ་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ན་བརྟགས་གཟུང་འཛིན་
 རྗེས་ཐ་དད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་བསྟན་པས་མི་གཞོད་དོ་སྟུམ་ན། དེ་འདྲ་དེ་ནི་ཡང་དག་
 པའི་སྟོང་ཉིད་དུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོ་གོས་ཚེན་པོ་གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་
 སྟོང་པ་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་གལ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༤༤} །
 བ་ལང་ནི་རྟ་ཡིན་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ཡོད་པ་མིན་ལོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རང་
 གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་འགྲུབ་པར་གསུངས་
 སོ།^{༤༥} །བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་པ་ལ་ནག་ཚོས་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བསྟུན་བ་
 ལེགས་སོ། །གཅིག་ལ་ཅིག་ཤོས་མེད་པའི་སྟོང་པ་འདི་དབེར་བརྗོད་དེ་དང་འདྲ་བར་འཇུག་ཚུལ་ནི།
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པའི་སྟོང་ཉིད་གསུངས་པ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཐོག་
 མ་མེད་པ་ནས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་བྱ་བ་པར་འཛིན་པའི་མངོན་ཞེན་བརློག་
 བའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་པ་ལ། དེ་ལ་གཟུགས་སོགས་སུ་སྤང་བའི་གཞན་དབང་འདི་ཉིད་བདེན་པར་མ་བྱུང་
 བར་བསྟན་དགོས་པ་ལ། དེ་ལྟར་མི་སྟོན་པར་གཞན་དབང་འདི་གཟུང་འཛིན་རྗེས་ཐ་དད་པར་མི་
 བདེན་ལོ་ཞེས་བསྟན་པ་ན། བ་ལང་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་བ་ལང་ལྟར་མེད་ཅེས་ཟེར་བ་དང་འདྲའོ།།

དེས་ན་དབུ་སེམས་སུ་ཡི་ལུགས་ལ་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་གང་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་
 གཞི། ཕྱི་ནང་གི་ཚོས་སུ་སྤང་བ་འདི་དག་ལ་བྱེད་པ་ལ་ནི་མི་འདྲ་བ་མེད་ལ། དེ་རྣམས་སྟོང་པར་སྟོན་
 པ་ནི་གཞི་དེ་ལ་མངོན་ཞེན་སྟོག་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་པ་ཡང་འདྲ་མོད་ཀྱང་། ཞེན་ཚུལ་ལ་མི་མཐུན་ཏེ་
 སེམས་ཅན་པས་ནི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱུངས་ཚད་དུ་སྤང་བ་ལྟར་དུ། གཟུང་འཛིན་རྗེས་ཐ་
 དད་དུ་ཞེན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་གཉེན་པོར་སྤང་བ་གཞན་དབང་འདི་ཚོས་ཅན་དུ་བརྟུང་ནས། གཟུང་
 འཛིན་རྗེས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་པས་དགལ་གཞི་དེ་དགལ་བྱ་དེ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ཡིན་ལོ། །
 དབུ་མ་པ་ལྟར་ན་ཞེན་ཚུལ་ནི་སྤང་བ་ལ་ཐ་སྟོད་པའི་སྟོས་བཞག་པ་མིན་པའི་བདེན་བྱ་བ་ཏུ་ཞེན་པ་
 ཡིན་ལ། དེའི་གཉེན་པོར་སྤང་བ་འདི་ཚོས་ཅན་དུ་བརྟུང་ནས། དེ་འདྲ་བའི་བདེན་པར་མེད་ཅེས་
 འགོག་སྟེ་དེ་ཡང་དགལ་གཞི་དེ་དགལ་བྱ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱིས་ཞེན་པ་ན་གཞི་
 དེ་ལ་དགལ་བྱ་དེ་དོན་གཞན་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་མིན་པར། གཞི་དེ་དགལ་བྱ་དེའི་ངོ་བོར་ཞེན་པའི་
 ཕྱིར་དང་། སྟོང་པ་ཡང་རི་ལྟར་ཞེན་པ་དེ་ལྟར་དུ་ཡོད་པས་སྟོང་པར་བསྟན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་

སྲིར་ད་ལྟར་གྱི་སྣང་གཞི་རྣམས་བདེན་པས་སྣོང་བ་ཆད་སྣོང་དུ་བྱས་ཏེ། འདི་དག་པོར་ནས་སྣང་བ་
 གཞན་ཅིག་ལ་སྣོང་གཞིར་བྱས་ཏེ། དགག་བྱ་དེ་ཡིན་པས་སྣོང་བར་མི་སྣོན་པར་དངོས་པོ་ཡོད་པས་
 སྣོང་བར་སྣོན་པ་ནི། དབུ་སེམས་སྲིའི་ཡང་ལྷགས་མིན་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ཐོག་མ་མེད་
 པའི་མངོན་ཞེན་ལ་དེ་འདྲ་བའི་དགག་བྱ་འཛིན་པའི་སློ་འདུག་མི་འདུག་གྱང་ཁ་ནང་དུ་ལོག་ལ་རྟོགས་
 བྱིག་ །དེས་ན་དཔལ་ལྷན་ཚོས་གྱི་གྲགས་པས། འདི་ལའང་རྗེས་སུ་བརྗོད་པ་ཡོད། །དེས་ན་དན་པའི་
 ལུན་པས་ཁྱབ།^{༤༤} །ཅེས་གསུངས་ཏེ། འདི་འདྲ་བ་རྣམས་གིན་ཏུ་བདོ་བའི་དུས་སུ་སྣང་བ་རྣམ་དཔྱོད་
 ཅན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

འདིར་འགྲེལ་བ་ལས། ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ལས་དབང་པོ་ཉེར་གཉིས་རང་བཞིན་
 མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དངས་པ་ལས། འདི་ལྟར་མིང་དུ་གངགས་པར་བས་གྱི། རོན་དམ་པར་ནི་
 མིག་དང་དབང་པོ་མི་དམིགས་སོ།^{༤༥} །ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཚོས་ཐམས་ཅད་གྱང་ངོ་བོ་ཉིད་
 གྱིས་དམིགས་སུ་མ་མཚེས་པ་སྟེ། ཞེས་ཚོས་རྣམས་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་ཟད་གྱི་དོན་དམ་པར་
 དང་། རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མ་མཚེས་པར་གསུངས་པས། དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་སྦྱོར་བ་ལ་དེ་གཉིས་རྣམ་
 གངས་པ་དང་། རང་གི་རྣམ་གཞག་འཛིན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཅམ་གྱིས་བྱེད་
 པར་གསུངས་ཤིང་། མི་ལམ་ན་དགའ་ཅེད་བྱེད་པའི་ཡུལ་དེ་རྣམས་མི་ལམ་ན་ཡང་དེས་དེ་དག་མ་
 རྟོད་ན་སང་པའི་ཚེ་ལྷ་ཅི་སློམ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་དེ་འདྲ་མང་བས་མི་ལམ་གྱི་མི་དང་། སང་དུས་གྱི་མི་
 ལ་མི་ཡིན་མིན་ཁྱད་པར་མེད་ཅེས་སྟེ། ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ་དགའ་ཅེད་གྱི་གྲོགས་བྱེད་པའི་
 སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་མི་ལམ་གྱི་དུས་སུ་ཡང་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཏུ་མ་རྟོད་པར་གསུངས་ཤིང་།^{༤༦}
 སང་དུས་སུ་དེ་དག་རྟོད་པ་གཞག་དགོས་པའི་སྲིར་རོ། །དེས་ན་མི་ལམ་དུ་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་
 དབང་ཤེས་ཡོད་པ་འདིའི་ལྷགས་སུ་སྦྱ་བ་ནི་ནོར་བ་ཚེན་པོར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཅམ་
 པ་དེས་དོན་མཐར་ཐུག་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩལ་མེད་པར་གྱུ་བ་པའི་མཐར་ཐུར་བ་འདི་
 བསལ་བར་བྱ་བ་ཞོ་ནོ།།

གསུམ་པ་(དེ་ལྟར་བཀག་པ་དང་མི་སྲུག་པ་སྐྱོམ་པ་གཉིས་མི་འགལ་བར་བརྟན་པ་)ནི།

རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་སྐྱམ་མེད་མན་ངག་ལས། །ཀེང་རུས་ཀྱིས་གང་ས་གཞི་མཐོང་བ་གང་། །དེར་ཡང་གསུམ་ཆར་སྐྱེ་བ་
མེད་པར་མཐོང་། །ལོག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བརྟན་ཕྱིར་རོ། །།༥༥། །ཁྱོད་ཀྱི་དབང་སློབ་ལྟུང་རྣམས་རི་ལྟ་བུ། །དེ་ལྟར་མི་
སྲུག་ཡིད་ཀྱི་ཡང་འགྱུར་ན། །དེ་བཞིན་ཡུལ་དེར་སློབ་གཏད་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས། །རྟོགས་འགྱུར་དེ་ནི་བརྟུན་པར་ཡང་མི་
འགྱུར། །།༥༦། །རབ་རིབ་དང་ལྷན་དབང་པོ་ཅན་མཚུངས་པ། །རྒྱུ་འབབ་ཀྱང་ལ་ཡི་དྲགས་རྣལ་སློབ་ཡང་། །

གལ་ཏེ་ཕྱི་ཡི་ཡུལ་མེད་པར་གཟུགས་སྐྱོ་སོགས་གསལ་བར་སྤང་བའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་
ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ན། །སྐྱམ་མེད་མན་ངག་ལས་མི་སྲུག་པ་སྐྱོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས། །ས་གཞི་
ཀེང་རུས་ཀྱིས་གང་བར་མཐོང་བ་དེ་རི་ལྟར་འཐད་དེ། །ཀེང་རུས་ནི་མེད་ཀྱང་རང་བཞིན་ཀྱིས་གྲུབ་
པའི་རྣམ་ཤེས་ནི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུམ་ན། །མི་སྲུག་པ་སྐྱོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་སྐྱམ་མེད་མན་ངག་
ལས། །ཀེང་རུས་ཀྱིས་ས་གཞི་གང་བར་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེར་ཡང་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་
ཆར་རང་བཞིན་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མཐོང་སྟེ། །ཉིང་འཛིན་དེ་ནི་ལོག་པ་སྟེ་དེ་ལོན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་
ཡིད་ལ་བྱེད་པར་བརྟན་པ་སྟེ་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཀེང་རུས་སྤང་བའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་ཀྱིས་གྲུབ་ན། །དེའི་སྤང་བ་ཡང་དེ་ལྟར་འགྱུར་བས་
ཡིད་བྱེད་དེ་དེ་ལོན་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །འདི་ནི་གདོན་མི་ཟུམ་དེ་ལྟར་ཁས་སྤང་བར་
བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ན། །ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱོས་གར་གྱི་ལྟང་མོ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་ཡུལ་དེར་མིག་གཏད་པ་
རྣམས་ལས་རི་ལྟར་གང་ཟག་གཅིག་ལ་དབང་པོའི་སློབ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡུལ་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་
སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ་སྟེ་དེ་འདྲ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ལྟང་མོ་བ་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་སྐྱེ་བ་རི་ལྟར་དེ་
ལྟར་དུ། །མི་སྲུག་པའི་ཡིད་ཅན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལྟར་ཅིག་ཤོས་ཏེ་རྣལ་འབྱོར་པ་མ་ཡིན་པས། །རྣལ་
འབྱོར་བས་ཀེང་རུས་མཐོང་བའི་ཡུལ་དེར་སློབ་གཏད་པ་སྟེ་ཀེང་རུས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལ་ལྟ་
འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཀེང་རུས་རྟོགས་པ་སྟེ་མཐོང་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། །སྟོན་པོ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་
ཤེས་བཞིན་ནོ། །འདིར་འགྲེལ་པ་དང་བརྟུན་ན། །ཁྱོད་ཀྱི་དབང་སློབ་ལྟུང་གཏད་རི་ལྟ་བུ། །དེ་ལྟར་
མི་སྲུག་ཡིད་ཅན་དེ་བཞིན་དུ། །ཡུལ་དེར་སློབ་གཏད་ཅིག་ཤོས་རྣམས་ལ་ཡང་། །སྐྱེ་འགྱུར་དེ་ནི་བརྟུན་
པར་ཡང་མི་འགྱུར། །།༥༧། །ཞེས་པའི་འགྱུར་ཅིག་ཐོབ་པར་སྤང་རོ། །ཉིང་འཛིན་འདི་བརྟུན་པར་ཉེ་

ལོག་པའི་དོན་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །རྣལ་འབྱོར་བ་ཡིན་མེད་མགོ་མཚུངས་མཛད་པ་
ཡང་། ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ན་ཀེང་རུས་ཀྱི་མན་ངག་སྒྲོམ་པ་ལ་ལྷོས་པ་འགོག་རུས་
པའི་གནད་གྱིས་ཡིན་རོ།།

དེ་བཞིན་དུ་རབ་རིབ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ཅན་དང་མཚུངས་པའི་སྣུ་མ་དང་གཞུགས་
བརྟན་སོགས་དཔེར་འགོད་པ་ལ་ཡང་ལན་གདབ་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་ལ། རྒྱ་འབབ་པའི་སྐྱེད་ལ་ཡི་
དུགས་རྣམས་ལ་རྣག་ཁྲག་གི་སྒོ་སྒྲེ་བ་ལ་ཡང་ལྷ་མ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཚོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཚེད་
ཀྱི་གཞུགས་ལྡེ་ནི་དངོས་པོར་སྣུ་བའི་གྲུབ་མཐས་བཏགས་པ་མིན་གྱི། མདོ་ལས་གསུངས་ཤིང་རང་
ཉིད་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་བཞེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཀེང་རུས་མེད་ཀྱང་དེ་གསལ་ལ་བར་སྣང་བ་ནི། གཞུགས་བརྟན་
དང་འབྲེལ་བར་གཞུགས་ཅན་དུ་འདོད་དགོས་ལ། འདི་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་སྣང་བ་ཡིན་པས། གཞུགས་
བརྟན་བཞིན་དུ་གཞུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཚེད་མིན་ལ། སྒྲེ་མཚེད་གཞུགས་ཅན་ལྷག་མ་དགུ་ཡང་མིན་པས།
ཚོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཚེད་ཀྱི་གཞུགས་ཀྱུན་བཏགས་པ་ཞེས་འབྲུང་བའོ། །མིག་ཤེས་ལ་སྐྱེ་བ་དུ་སྣང་བ་ནི་
གཞུགས་བརྟན་བཞིན་དུ་གཞུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཚེད་དོ། །ཡི་དུགས་ལ་རྒྱ་སྐྱེད་རྣག་ཁྲག་སྣང་བ་ནི་དེའི་
མིག་ཤེས་ལ་སྣང་བ་ཡིན་པས་གཞུངས་ཀྱི་སྒྲེ་མཚེད་དུ་གཞུགས་དགོས་སོ། །ཐེག་བསྐྱུས་ལས་ཀྱང་། ཡི་
དུགས་དུད་འགོ་མི་རྣམས་དང་། །ལྷ་རྣམས་ཇི་ལྟར་རིགས་རིགས་སུ། །དངོས་གཅིག་ཡིད་ནི་ཐ་དད་
ཕྱིར། །དོན་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན།⁶⁰ །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འདི་ལ་ཐེག་བསྐྱུས་སུ་དངོས་པོ་
གཅིག་གང་ཡིན་དང་། སོ་སོར་མཐོང་ཚུལ་གསལ་ལ་བར་མ་བཤད་དོ། །དེའི་བཤད་སྐྱུར་དགོ་བསྐྱེན་
བཅུན་པས་མཛད་པར། རྒྱ་སྐྱེད་གི་དངོས་པོ་ལ་རང་རང་གི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་དབང་གིས་ཡི་དུགས་
ཀྱིས་རྣག་ལ་སོགས་པས་གང་བར་མཐོང་བ་དང་། དེ་ཉིད་ལ་དུད་འགོ་ཉ་ལ་སོགས་པས་གནས་ཀྱི་
སྒོས་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་། མི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མངར་བ་དང་དུངས་པ་དང་བསེལ་བའི་རྒྱར་རྟོག་
ཅིང་བྱས་བྱེད་དོ། །འཕུང་ངོ་དེར་འཇུག་གོ། །ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྒྲེ་མཚེད་ལ་སྒོ་མས་པར་ལུགས་
པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ནམ་མཁའ་མཐོང་སྟེ། གཞུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྣམ་པར་བཤིག་པའི་ཕྱིར་རོ་⁶¹
ཞེས་བཤད་དོ།།

འདི་ལ་འདི་སྣུ་མ་དུ་འགྲོ་བ་དེ་དག་གི་མཐོང་བ་ནི་ཐ་སྣང་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ལ། གཞི་
གཅིག་མི་མཐུན་པ་དེ་དག་ཏུ་ཚད་མས་གྲུབ་ནས་རྣག་ཁྲག་ཁྲག་ཁྲག་ལ་ཡིན་པ་གཉིས་མི་འགལ་

ཞིང་། ཚད་མཐམ་གྲུབ་པ་ལ་ཡང་ཡིད་བརྟན་མེད་པར་འགྱུར་རོལ་ཞེས། འདི་ལ་གཞུང་དོན་དེ་ལྟར་གོ་
 བས་དེ་བཞིན་དུ་བཞག་ན་ཚད་མ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བར་འགྱུར་ན། དེ་ཡང་མི་རུང་བས་རི་ལྷོར་
 ཡིན་ཞེས་འདྲི་ན་རྟོག་ལྡན་གྱི་དྲི་བ་ཡིན་ཅོ། །དེ་ལྟར་གོ་བ་དེའི་དོན་ཡིན་པར་བརྟུན་ནས་ཚད་མས་
 གྲུབ་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲུབ་ནི། དོན་འདི་ལོ་ལོས་འདི་ལྟར་རྟོགས་སོ་ཞེས་པ་གཅིག་གྲུང་
 གཞག་ཏུ་མེད་ཅིང་། ཚད་མ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་པས་ན་གིན་ཏུ་མི་འཐད་པའོ།།

དོན་རི་ལྷོར་ཞེན་ཐོག་མར་དཔེ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ལུགས་གོང་མེས་བསྐྱེད་པའི་དམར་
 འབར་བ་ལ་རེག་གྲུང་མི་འཚོག་པའི་རིག་སྒྲགས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་གིས། ལུགས་གོང་དེ་ལག་ཏུ་
 གྲུངས་པ་ན་ལུས་ཤེས་ཀྱིས་ལུགས་དེའི་རེག་བྱ་འཛིན་གྲུང་། དེ་ལ་རེག་བྱ་དེ་གིན་ཏུ་ཚ་ཞིང་སྟེག་
 པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མི་སྟེ་བཞི། རིག་སྒྲགས་བརྒྱས་པའི་རྣམས་ལག་པ་བཀྲུས་པ་སོགས་ཀྱི་རྟེན་གྱིས་
 ཡིན་ཅོ། །དེ་འདྲ་བའི་རིག་སྒྲགས་རྫོགས་པ་དང་བལ་བ་ལ་ནི། ལུགས་གོང་གི་རེག་བྱ་དེ་གིན་ཏུ་ཚ་ཞིང་
 སྟེག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྟེ་འོ། །དེ་ལྟར་ན་མི་སྟེག་པ་དང་སྟེག་པའི་རེག་བྱ་གཉིས་ཀ་ལུགས་གོང་
 གཅིག་ལུ་དེའི་རེག་བྱར་ཁྱེད་བྱ་དགོས་ལ། ལུས་ཤེས་ཚད་མ་གཉིས་གཅིག་གིས་གྲུབ་པའི་རེག་བྱ་ཅིག་
 ཤོས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མིན་པས་གཉིས་ཀ་ཚད་མར་ཁས་གྲུངས་གྲུང་ཚད་མ་གཅིག་གིས་གྲུབ་པ་ཅིག་
 ཤོས་ཀྱིས་འགོག་པ་མིན་ཅོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞིགས་དུ་རྒྱུང་འབབ་པའི་གཞི་དེར་རྒྱུང་དེའི་ཆ་ཤས་
 ཤིག་ཡི་དུགས་རྣམས་ལ་སྟོན་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་རྣམ་ཐོག་ཏུ་སྟེག་པ་དང་། རྒྱུང་གི་ཆ་ཤས་གཞན་
 ཞིག་མི་ལ་སྟོན་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་རྣམ་ཐོག་ཏུ་མི་སྟེག་པའི་བརྟུང་བ་དང་། རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་བཞེད་
 གཉིས་ཀ་རྒྱུང་གཅིག་གི་ཆ་ཤས་རེ་ཡིན་པས། ཡི་དུགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་དང་
 ། མིའི་མིག་ཤེས་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་གཉིས་ཀྱང་དངོས་པོ་སོ་སོ་བ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་གཅིག་
 གིས་གྲུབ་པའི་དོན་དེ་ཉིད། ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་དེའི་བརྫོག་སྒྲགས་སུ་གྲུབ་པ་ག་ལ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་
 བཤེས་སྤྱིངས་ལས། ཡི་དུགས་རྣམས་ལ་སོས་ཀའི་དུས་སུ་ནི། ལྷོ་བའང་ཚ་ལ་དགུན་ནི་ཉི་མའང་
 གང་།^{༤༩} ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ཡི་དུགས་རྣམས་ལ་སྟོན་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སོས་ཀ་ལྷོ་འོད་རེག་
 བྱ་གིན་ཏུ་ཚ་བ་དང་། དགུན་གྱི་ཚོ་ཉི་འོད་ཀྱི་རེག་བྱ་གང་བར་སྟེ་ཡང་། ལྷོ་ཉིའི་འོད་ཀྱི་སྟེང་ནས་མི་
 ལ་གང་དྲོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྟེ་བཞི་འགལ་ལ། དེ་གཉིས་ནི་ཚད་མ་གཅིག་གིས་ཚ་བར་གཞལ་བའི་
 རེག་བྱ་ཉིད། ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་གང་བར་འཇལ་བ་མིན་ཞིང་། གཉིས་ཀའང་ལྷོ་ཉི་གཅིག་གི་འོད་ཀྱི་

མེག་བྱར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་གཅིག་^{༤༣} ཅེས་གྲང་གསུངས་པས་གཞུང་དོན་ཞིབ་རྒྱུ་མ་དགུང་
པར་གོ་བ་རགས་པ་རེ་ཤར་བ་ན་དེས་ཚིམ་པའི་ཐག་གཅོད་མ་སྲ་ཞིག

གཉིས་པ་(དེ་ལྟར་བཀག་པའི་མཚུག་བསྟུ་བ་)ཅི།

མདོར་ན་ཇི་ལྟར་ཤེས་བྱ་མེད་དེ་བཞིན། །སློབ་ཡང་མེད་ཅེས་དོན་འདི་ཤེས་པར་གྱིས།།^{༥༡}

སྲར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་མདོར་བསྟུ་ན། ཤེས་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
མེད་པ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཅེན་གྱི་སློབ་ཡང་རང་གི་བདག་ཉིད་གྱིས་སྐྱེས་པ་མེད་
ཅེས་དོན་འདི་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པས། ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
མེད་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། རྒྱ་ཤད་མེད་ན་དེར་སྤང་བའི་ཤེས་པ་ཡང་མེད་ཅེས་པ་
དང་། རྒྱ་མ་ལ་རྟ་སྤང་དུ་ཞེན་པའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་ན་དེར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡང་མེད་ཅེས་སོགས་ནི།
སློབ་དཔོན་འདིའི་ལུགས་གཏན་མིན་ལོ།

འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། མ་ཤེས་པར་མི་ཤེས་བྱ་མིན། །དེ་མེད་
རྣམ་པར་ཤེས་མེད་པ། །དེ་ཕྱིར་ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་དག །རང་བཞིན་མེད་པར་ཁྱོད་གྱིས་གསུངས།^{༤༤}
ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ། རྣམ་ཤེས་རྒྱ་མ་དང་མཚུངས་པར། །ཉི་མའི་གཉེན་གྱིས་གསུངས་པ་ཡིན།།
དེ་ཡི་དམིགས་པ་འང་དེ་བཞིན་ཏེ། །ངེས་པར་རྒྱ་མའི་དངོས་དང་འདྲ།^{༤༥} །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཤེས་
པ་འདི་འདྲ་ཞིག་གིས་ཤེས་ཞེས་འཛོག་རྒྱ་མེད་ན། ཤེས་བྱ་ལུལ་དུ་འཛོག་མི་རུས་སོ། །འདིས་ལུལ་
འདི་འདྲ་ཞིག་ཤེས་ཞེས་འཛོག་རྒྱ་མེད་ན་ཤེས་པར་ཡང་འཛོག་མི་རུས་པས། ཤེས་བྱ་དེ་མེད་པར་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་མེད་དོ། །ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་སྟོས་འཛོག་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀ་རང་
བཞིན་མེད་པར་ཁྱོད་གྱིས་བརྟན་ཞེས་གསུངས་པས། དེ་གཉིས་ལ་བདེན་གཉིས་གང་དུ་ཡང་གཅིག་
མེད་ལ་ཅིག་གོས་ཡོད་པའི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པ་འཕགས་པའི་བཞེད་པའོ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་འགྲེལ་ལས།
ཤེས་པས་ཤེས་བྱ་རྟོགས་པ་སྟེ། ཤེས་བྱ་མེད་པར་ཤེས་པ་མེད།^{༤༦} །ཅེས་གསུངས་པ་ཡང་སྲར་
བྱངས་པའི་བསྟོད་པ་དང་དོན་འདྲ་བས་དོན་ཤེས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པའི་ཁྱད་སྲོལ་སོ།།

གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་བྱེད་ཚད་མ་དགག་པ་ལས།
གཞན་དབང་གི་རྒྱུ་བྱེད་རང་རིག་དགག་པ།

གཉིས་པ་(གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་བྱེད་ཚད་མ་དགག་པ་)ལ་བཞི། གཞན་དབང་གི་
རྒྱུ་བྱེད་རང་རིག་དགག་པ། སེམས་ཅམ་པའི་ཡུགས་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་ལས་ཉམས་པར་བསྟན་
པ། དེས་ན་ལྷ་རྒྱུ་གྱི་ཡུགས་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་རིགས་པ། གཞན་དབང་དང་འཛིག་རྟེན་
པའི་ཐ་སྟོན་འགོག་པ་གཉིས་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། གཞན་དབང་གི་རྒྱུ་བྱེད་
དྲིས་ནས་དེ་མི་འབྲང་བར་བསྟན་པ། དེ་འབྲང་པའི་གཞན་གྱི་ལན་དགག་པ། རིགས་པ་གཞན་གྱིས་
ཀྱང་རང་རིག་མི་འབྲང་བར་བསྟན་པ། གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་དང་
མཚུངས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གལ་ཉེ་གཟུང་མེད་འཛིན་པ་ཉིད་བྲལ་ཞིང་། །གཉིས་གྱིས་སྣང་པའི་གཞན་དབང་དངོས་ཡོད་ན།།
འདི་ཡི་ཡོད་པ་གང་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར། །མ་གཟུང་བར་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱར་མི་རུང་།།༡༽
དེ་ཉིད་གྱིས་དེ་སྣང་བར་བྱུང་མ་ཡིན།།

དེ་ལྟར་བྱི་རོལ་མེད་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་སྲིད་པར་བསྟན་ནས། དེ་ནི་བྱི་རོལ་མེད་
པས་ལྷན་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་ཅམ་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའི་
ཕྱིར་བཤད་པ། གལ་ཉེ་བྱི་རོལ་གྱི་གཟུང་བ་མེད་པས་དེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་འཛིན་པ་ཉིད་དང་
བྲལ་ཞིང་། གཟུང་འཛིན་རྗེས་ཐ་དད་པ་གཉིས་གྱིས་སྣང་པའི་གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་ཡོད་ན།
གཞན་དབང་འདི་ཡི་ཡོད་པ་དེ་སྣང་གྱི་ཤེས་པ་གང་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར་ཞེས་དྲི་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་
ཤེས་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་འཛིན་པར་ནི་མི་འབྲང་དེ། རང་ལ་རང་གི་བྱེད་པ་འཇུག་པ་
འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་རལ་གྱིའི་སོ་དེ་ཉིད་གྱིས་དེ་ཉིད་མི་གཅོད་ལ། སོར་མའི་རྩེ་མོ་དེ་ཉིད་
གྱིས་དེ་ཉིད་ལ་མི་རེག་ཅིང་། ལེགས་པར་བསྐྱབས་པའི་གཡེར་ཞིང་ཡང་ཟོར་ཅན་གྱིས་ཀྱང་རང་གི་
ཐུག་པ་ལ་ཞོན་པར་མི་རུས་ཤིང་། མེས་རང་གི་བདག་ཉིད་མི་སྲེག་ལ། མིག་གིས་རང་གི་བདག་ཉིད་
ལ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་འཛིན་པ་མི་འབྲང་བར་བཤད་པའི་

གཞན་གྱི་ལུགས་ཁྱད་པར་བའི་འཚད་པར་འགྱུར་རོ། །ཤེས་པ་དེ་ནི་རང་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཤེས་
 པས་ཀྱང་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཙམ་པ་རང་གི་སྐྱབ་མཐའ་དང་འགལ་བའི་སྤྱིར་ཏེ། གལ་ཏེ་
 འབྲས་ཤུའི་གནས་ཀྱི་ར་མ་ཐོབ་བའི་སྐབས་སུ་རྣམ་པར་རིག་པ་དོན་གཞན་ཅིག་རྣམ་པར་རིག་པའི་
 ལྡང་ཡུལ་ཡིན་ན་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ཉིད་དུ་སྒྲིབ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སེམས་ཙམ་གྱི་གཞུང་
 ལས་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེའི་སྤྱིར་སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་བྱས་ན་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
 མེད་ལ། ཤེས་པས་མ་བཟུང་བར་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་དབུ་མ་པས་སྒྲིབ་པ་ན།
 སེམས་ཙམ་པ་ན་རེ། གལ་ཏེ་ཡང་ཤེས་པ་དོན་གཞན་གྱིས་མི་འཛིན་ཀྱང་རང་རིག་ནི་ཡོད་དོ། །དེའི་
 སྤྱིར་རང་རིག་ཞོ་ནས་གཞན་དབང་དེ་འཛིན་པའི་སྤྱིར་དེ་ཡོད་དོ་ཞེན། ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་མྱོང་
 བར་གྱུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

འདིར་སེམས་ཙམ་པས་རང་རིག་ཇི་ལྟ་སུ་ཞིག་ཁས་སྐྱབས་པའི་ཕྱོགས་སུ་མའི་སྤྱངས་ཅུང་
 ཟད་བཤད་ན། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། སེམས་ཙམ་པས་རྣམ་ཤེས་ནི་གཉིས་སུ་སྤྲང་སྟེ། རང་སྤྲང་
 བ་དང་ཡུལ་དུ་སྤྲང་བའོ། །ཡུལ་དུ་སྤྲང་བའི་རྣམ་ཤེས་ནི་སྤྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་གྱུར་ནས། རང་
 སྤྲང་བའི་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ངོ་ཞེན། ཞེས་པའི་ལན་དུ། ཡུལ་དུ་སྤྲང་ལས་གཞན་གྱུར་བའི།
 སེམས་ཉིད་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་སྤྲང་།^{༤༣} །ཞེས་ཡུལ་དུ་སྤྲང་བ་ལས་གཞན་པ་སྟེ་དེ་དང་བྲལ་བའི་རང་
 ཉིད་དུ་སྤྲང་བའི་མ་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་བཤད་པས་སེམས་ཙམ་པས་ཤེས་པ་ཁ་ནང་ལྟ་ལ་གཉིས་སུ་
 སྤྲང་བ་ཐམས་ཅད་ལོག་པ་དང་། དེ་འདྲ་བའི་ཤེས་པ་དེ་ཞོ་རང་གིས་ཞོ་རང་རིག་པའི་རང་རིག་ཏུ་
 འདོད་ལ། དེ་ལྟར་ན་འང་ཤེས་ངོ་དེར་རིག་བྱ་དང་རིག་བྱེད་ཐ་དད་པའི་སྤྲང་བ་མེད་པར་འདོད་དོ། །
 བདེན་གཉིས་གྱི་རང་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་རང་རིག་འགོག་པ་ན། ཤེས་པ་ནི་གཉིས་གྱིས་དབེན་པའི་ངོ་
 བོ་རིག་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་དང་། དེ་མེད་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་གྱི་ད་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མི་རིགས་པའི་
 སྤྱིར་རོ།^{༤༤} །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཙམ་པས་གཞན་དབང་གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་གྱི་ཀུན་
 བརྟགས་གྱིས་སྤོང་བར་བསྐྱབས་པ་ན། ཤེས་པ་གཞན་དབང་ནི་གཉིས་སྤྲང་གིས་དབེན་པའི་ངོ་བོ་
 རིག་པར་འབྱུང་བའི་རང་རིག་གྱུབ་ན། དེ་ནས་གཞི་དེ་གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་དུ་མེད་པ་ཤེས་གྱི། དེ་
 ལྟར་སྡོམ་དུ་གཞི་དེ་རང་རིག་གིས་མ་གྱུབ་ན། དེ་གཞིར་བཟུང་ནས་ཀུན་བརྟགས་གྱིས་སྤོང་བ་མི་
 འབྱུང་བོ་ཞེས་བཤད་དེ། རྩོད་གྱི་ལྟར་ན་གཞན་དབང་གི་སྐྱབ་བྱེད་གཉིས་སྤྲང་དང་བྲལ་བའི་རང་

རིག་གིས་གྲུབ་དགོས་པ་ལ། དེ་མི་འགྲུབ་ཅེས་བཀག་གོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་འདྲ་བའི་རང་རིག་བཀག་པས་
ནལ་འགྱུར་བ་སོ་སོ་རང་རང་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པའི་རང་རིག་བཀག་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པས་
ངས་ང་རང་རིག་ཅེས་པའི་ཐ་སྐད་ཀྱི་དོན་གྱི་རང་རིག་བཀག་ཟེར་བ་ནི་སླུབ་པོའི་གཏམ་མོ།།

གཉིས་པ་(དེ་འཐད་པའི་གཞན་གྱི་ལན་དགག་པ་)ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་ལུགས་བརྗོད་པ་དང་།
ལུགས་དེ་དགག་པའོ།།

དང་པོ་ནི། འདིར་ཁ་ཅིག་གིས་ཉེ་སེམས་ཙམ་པས་མདོ་སྡེ་པའི་སྟོགས་ཁས་སྒྲངས་ནས་
རང་རིག་བརྗེད་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་མེ་ནི་སྟེས་པ་ཉིད་ན་རང་དང་སྐྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་རིམ་
གྱིས་གཉིས་སུ་གསལ་བ་ལ་མི་འཇུག་པར་ཅིག་ཅར་གསལ་བར་བྱེད་ལ། སྐྱམ་པའོ་ཞེས་བརྗོད་
པ་ན་སྐྱེ་རང་ལ་དམིགས་པ་དང་། དེའི་དོན་སྐྱམ་པ་ལ་དམིགས་པ་གཉིས་སྟེད་བ་དེ་བཞིན་དུ་
རྣམ་ཤེས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ན་སོ་སོར་རིམ་གྱིས་གཉིས་སུ་མི་འཇུག་པར་རང་དང་ལུལ་གཉིས་ཀ་ཅིག་
ཅར་རིག་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་རིག་པ་ནི་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ། །གང་ཞིག་རང་རིག་མི་འདོད་པ་དེས་
ཀྱང་རེས་པར་རང་རིག་ཁས་སྒྲངས་དགོས་ཏེ། དེ་ཁས་མི་ལེན་ན་སྐྱེ་དོན་འདི་མཐོང་ངོ་ཞེས་དུས་ཕྱིས་
ལུལ་དུན་པ་དང་། སྐྱར་ངས་མཐོང་ངོ་སྐྱེ་དུ་ལུལ་གྱི་ཉམས་སུ་སྐྱོང་བ་ལུལ་ཅན་དུན་པར་མི་
འགྱུར་པོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། སྐྱར་ཉམས་སུ་མ་སྐྱོང་བ་ལ་དུན་པ་སྐྱེ་མི་སྲིད་པས་དུན་པ་ནི་སྐྱར་གྱི་
ཉམས་སུ་སྐྱོང་བའི་ལུལ་ཅན་ཡིན་ན། སྐྱོད་རང་རིག་མི་འདོད་པ་ལྟར་ན་སྐྱར་གྱི་སྐྱོ་འཛིན་ལྟ་སུའི་ཤེས་
པ་ཡང་རང་དུས་སུ་ཉམས་སུ་མ་སྐྱོང་བས། ཕྱིས་ཀྱི་དུན་པ་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་པོ། །འདིས་ནི་སྐྱར་གྱི་
སྐྱོ་འཛིན་དེ་ལ་སྐྱོང་བ་ཡོད་པར་ཕྱིས་དེ་དུན་པའི་རྟགས་ལས་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱར་གྱི་སྐྱོ་འཛིན་ལ་
རང་སྐྱོང་བའི་རང་རིག་ཡོད་དེ་ཞེས་སྐྱབ་ན་ནི། གཞན་ལ་གྲུབ་པའི་དཔེ་མི་རྟོག་པས་དེ་ལྟར་མི་
སྐྱབ་པོ། །སྐྱོ་འཛིན་ལ་སྐྱོང་བ་ཡོད་པར་གྲུབ་ན་ནི། དེའི་སྐྱོང་བ་ལ་རང་གིས་དང་གཞན་གྱིས་སྐྱོང་བ་
གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་བཅད་ནས་དང་པོ་སྐྱོད་ལ་མི་རུང་ལ། གཉིས་པ་རང་ལུགས་ཀྱིས་བཀག་པ་ན་སྐྱོང་
བའི་ཁྱབ་བྱེད་ཞེགས་པ་ན། སྐྱོང་བ་ཙམ་ཡང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་པོ་ཞེས་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་
རིག་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དྲག་ཤོས་ཡིན་པོ།།

སྐྱོ་འཛིན་དེ་རང་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཤེས་པས་ཀྱང་སྐྱོང་བར་མི་རིགས་ཏེ། དེ་རིགས་ན་

གཞོན་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་ནི། སློན་པོ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་ཤེས་པ་དེ་རང་གི་
 མཚུགས་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བའི་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་གཅོད་ན། དེ་ལ་དེ་འཇལ་བྱེད་གྱི་ཤེས་པ་
 འོན་ཀའང་དགོས་སམ་མི་དགོས། མི་དགོས་ན་ཤེས་པ་སྲ་མ་ལ་ཡང་མི་དགོས་པར་འགྱུར་ལ།
 དགོས་ན་དེ་ལ་ཡང་གཞན་དགོས་པས་ཐུག་པ་མེད་པའི་སློན་དུ་འགྱུར་ཞིང་། ཐུག་མེད་དུ་སོང་ན་ནི་སློ་
 འཛིན་དང་པོ་ལ་སློང་བ་མི་འགྲུབ་པའི་སློན་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་ཡུལ་གཞན་ཡོངས་སུ་མི་གཅོད་པར་
 ཐལ་བ་ནི། ཤེས་པ་སྲ་མ་གྱི་མས་གཅོད་ན་ནི་གཞུགས་སྐྱེ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གཞན་མི་གཅོད་པ་
 དང་། དེ་ལ་མི་འཕོ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་ལུགས་ཏེ་རྒྱ་བ་མཐའ་དག་ཤེས་པ་སྲ་མ་
 གཞན་དའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་ཁྱབ་པ་མ་དེས་པ་མིན་ཏེ། ཤེས་པ་སྲ་མ་སྲ་མ་ཤེས་པ་
 གྱི་མ་གྱི་མས་ཡོངས་སུ་གཅོད་ན། སྲ་མ་དེ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་གྱི་མ་དེ་སླེ་དགོས་ལ། དེའི་ཚེ་ནང་
 གི་ཡན་ལག་གི་ཉེ་བའི་གཟུང་དོན་བོར་ནས། རིང་བའི་ཕྱི་རོལ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་
 སློ་འཛིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་སྲ་མ་གཅོད་པའི་སློ་འཛིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་གྱི་མ་དང་སློན་པོ་གཅོད་པའི་སློ་འཛིན་
 གྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་དུས་གཅིག་དུ་སླེ་བས། ཡུལ་གཞན་ལ་མི་འཕོ་བའི་སློན་མེད་དོ་སྟེ་མ་ན། དེ་ལྟར་
 བ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་རྐྱེས་ཐ་དད་པ་གཉིས་དུས་གཅིག་དུ་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་སླེ་
 བར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུད་གཅིག་པ་སྟེ་རེ་རེ་བའོ་ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །

འདིར་འགྲེལ་པ་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡུད་པ་ལའི་འདབ་མ་བརྒྱ་འབྲིགས་པ་ལྟར། རིམ་
 གྱིས་འབྱུང་བ་རྣམས་ཅིག་ཅར་དུ་འཇུག་པ་ལྟ་བུར་མངོན་པ་ཡིན་ནོ།^{༤༤} །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་འགྲེལ་
 བཤད་གྱིས། གར་མཁན་གྱི་ཁང་པར་ཞུགས་པ་ན་གར་མཁན་གྱི་གདོང་དང་སྐྱེ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་སྲ་
 ཅིག་ཅར་དུ་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་ལྟ་ཅིག་ཅར་དུ་ཤེས་པ་མི་སླེ་ཞེས་པའི་ལན་དུ། ཡུལ་སྲ་འཛིན་པའི་
 རྣམ་ཤེས་རྣམས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་ཡང་འཇུག་པ་ལྟར་བས་ཅིག་ཅར་དུ་སླེ་བར་མངོན་པ་ཡིན་ནོ།^{༤༥} །
 ཞེས་འཆད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། རང་རིག་རྒྱབ་པའི་མདོ་སྟེ་པ་དང་སེམས་ཅན་ཙམ་བས་ནི་སེམས་
 ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུད་རེ་རེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་
 རྣམས་རིགས་མཐུན་པ་ཉིད་ལས། །ཁུས་པ་དེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན།^{༤༦} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྣམ་
 ཤེས་རིགས་མཐུན་ཅིག་ཅར་དུ་གང་ཟག་གཅིག་ལ་མི་སླེ་བ་ལ་འདོད་གྱི། རིགས་མི་མཐུན་གྱི་རྣམ་

ཤེས་ཅིག་ཅར་དུ་མི་སྐྱེ་བ་ལ་འདོད་པ་གཏན་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །པོད་མང་པོས་ཟེ་ལོག་ལ་ལྟ་བའི་ཚེ་
 དཀར་དམར་སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་པའི་ལན་དུ། ཤེས་པ་
 དེ་རྣམས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་ཡང་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་སྣང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བས་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་
 པའི་རྒྱུད་རེ་རེ་བའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གཙོ་བོའི་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་ལ་དགོངས་པ་ཡང་མ་
 ཤེས་ཤིང་། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་གིས་ཁ་དོག་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་འཛིན་པ་ཡང་མ་ཤེས་པར། ཁྱོ་བོ་
 འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱང་མ་རྟོགས་པར་སྣང་ངོ།།

དེས་ན་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་བརྟུན་པའི་ལན་དུ། དེ་རྣམས་འཇུག་པ་
 ལྷུང་བས་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་ཡང་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་མངོན་ཞེས་འཆད་དགོས་པ་འདྲ་བ་ཞིག་སྣང་ཡང་རང་
 རིག་སྐྱབ་མཁན་དེ་གཉིས་ཀྱིས་འཇུག་པ་ལྷུང་བ་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་
 དུ་བཀག་པས་ན།^{༡༡} གཞུང་འདི་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་སུ་འཛོག་དཀའ་བར་སྣང་སྟེ་ཕལ་ཆེར་རྒྱ་དཔེ་
 མ་དག་པའི་སྐྱོན་ཡིན་ནམ་འོན་ཀྱང་སློ་གོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱུད་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐུག་
 པ་མེད་པའི་དང་། ཡུལ་གཞན་མི་གཙོས་པའི་སྐྱོན་སྲང་བའི་ཕྱིར། གདོན་མི་ཟ་བར་རང་རིག་ལས་
 སྲང་དགོས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་དྲན་པ་ཕྱིས་སྐྱེས་པ་ལས། སྲར་སྐྱོན་པོ་མཐོང་
 བའི་ཚེ་ཡུལ་སྲོང་བ་དང་ཡུལ་ཅན་སྲོང་བ་ཡོད་པར་དཔོག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་རང་སྲོང་བའི་རང་
 རིག་ཡོད་ན་ཡང་གཞན་དབང་ཡོད་པར་རང་རིག་དེས་འགྲུབ་པས། འདི་ནི་ཡོད་པར་གང་གིས་ཤེས་
 པར་འགྱུར། །ཞེས་དབུ་མ་པས་དྲིས་པ་ལ་ལན་འདི་ཉི་བར་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྐྱེའོ།།

གཉིས་པ་(ལྷགས་དེ་དགག་པ)ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དངོས། རང་ལུགས་པ་
 རང་རིག་མེད་ཀྱང་དྲན་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ། དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྲང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

གལ་ཉེ་ཕྱི་དུས་དྲན་པ་ལས་འགྲུབ་ན། །མ་གྲུབ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བྱིར་བརྗོད་པ་ཡི།།
 མ་གྲུབ་འདི་ནི་རྒྱབ་པར་བྱེད་པ་མིན།།^{༡༢} །རང་རིག་པ་ནི་གྲུབ་ལ་རག་མོད་ཀྱི།།
 དེ་ལྟ་འདྲ་དྲན་པའི་དྲན་པ་རིགས་མིན་ཉེ། །གཞན་ཕྱིར་མ་ཤེས་རྒྱུ་ལ་སྐྱེས་པ་བཞིན།།
 གཏན་ཚིགས་འདིས་ནི་ཁྱད་པར་དག་ཀྱང་འཛོམས།།^{༡༣} །

གལ་ཏེ་རྗེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཕྱིས་གྱི་དུས་གྱི་དྲན་པ་
 ལས། དྲན་ལུལ་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱེ་མ་རང་རིག་པར་འགྲུབ་ན། སྤྱིར་སྐོལ་ལ་རང་རིག་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱུ་
 པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་དུ། བརྗོད་པ་ཡི་དྲན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་མ་གྲུབ་པ་འདི་ནི། རང་རིག་སྐྱུ་བ་
 པར་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱུ་བ་པ་ལ་མིག་གི་གཟུང་བྱ་བཞིན་ལོ། །འོན་ཏེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་
 སྐྱེད་གྱི་དབང་དུ་ཡིན་ན་ཅི་རང་རིག་པའི་འབྲས་བུའི་དྲན་པ་མེད་དོ། །ཅིའི་སྤྱིར་ཞེན། གལ་ཏེ་འདིར་
 མེ་གྲུབ་ན་དུ་བ་དེའི་འབྲས་བུར་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ། རང་རིག་གྲུབ་ན་དེ་ལས་དྲན་པ་འབྱུང་
 བའི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་ན། དྲན་པ་ལས་རང་རིག་ཡོད་པར་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། རང་རིག་དེ་ད་
 སྲིད་དུ་ཡང་སྤྱིར་སྐོལ་ལ་མ་གྲུབ་པས། རང་རིག་གི་འབྲས་བུ་རང་རིག་མེད་པར་མི་འབྱུང་བའི་དྲན་པ་
 ག་ལ་ཡོད། འབྲེལ་པ་མེད་པར་མི་འབྱུབ་པའི་དཔེ་ནི། རྩ་ཙམ་དང་མེ་ཙམ་མཐོང་བ་ལས་ལོར་བུ་རྩ་
 ཤེལ་དང་མེ་ཤེལ་དཔོག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་མེད་པར་ཡང་ཆར་ལ་སོགས་པ་དང་། གཙུབ་
 ཤིང་གཙུབ་པ་སོགས་ལས་རྩ་དང་མེ་དག་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་རང་རིག་མེད་
 པར་དྲན་པ་རི་ལྟར་འབྱུང་བ་ནི་འཚད་པར་འགྱུར་རོ། །དགག་པ་འདི་ལ་ལམ་དུ་དྲན་པ་དང་རག་རིག་
 མེ་དུ་བཞིན་དུ་རྩ་འབྲས་སུ་བསྐྱབས་པའི་སྐོར་ནས། དྲན་པས་རང་རིག་དཔོག་པ་མིན་གྱི། སྤྱིར་བཤད་
 པ་ལྟར་དྲན་པས་སྤྱིར་གྱི་ཤེས་པ་ལ་སྤོང་བ་ཡོད་པར་དཔོག་ལ། དེ་ལ་རང་གིས་དང་གཞན་གྱིས་སྤོང་
 བ་གཉིས་སུ་བཅད་ནས་བཀག་པ་ན། རང་གིས་རང་སྤོང་བ་འགྲུབ་པ་ཞེས་སྤྱོད་ཀྱང་ཤེས་པས་
 རིག་པ་ལ་མདོ་སྐྱེ་བ་དང་སེམས་ཙམ་པས་བཞག་པ་དེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་མ་ཚོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། མར་
 མེས་རང་གིས་རང་གསལ་བར་མི་བྱེད་ཀྱང་། དེ་ལ་གསལ་བ་མི་ལྷོག་པ་བཞིན་དུ། ཤེས་པས་སྤོགས་
 སྤྱི་མས་འདོད་པ་ལྟར་དུ་རང་གིས་རང་སྤོང་བར་མི་བྱེད་ཀྱང་དེ་ལ་སྤོང་བ་ཙམ་མི་ལྷོག་པའི་སྤྱིར་རོ། །
 གལ་ཏེ་མར་མེས་རང་གི་རང་གསལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན་དེ་ལྟ་ན་སྤྱིར་པས་རང་གིས་རང་སྤོབ་
 པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན་སྤྱིར་ལུང་དུ་བྱུམ་པ་མི་མཐོང་བ་བཞིན་དུ། སྤྱིར་པ་ཡང་མི་མཐོང་བར་
 འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྩ་ཤེལ་སྤྱི་མས་མར་མེ་རང་དང་གཞན་གྱི་དངོས། །གལ་ཏེ་སྤྱིར་བར་བྱེད་ཀྱུར་ན།
 སྤྱིར་པ་འདང་རང་དང་གཞན་གྱི་དངོས། །སྤོབ་པར་འགྱུར་བར་ཐེ་ཚོམ་མེད། །ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་བཏང་ནས་ཀྱང་། ཤེས་པས་རང་གི་བདག་ཉིད་རིག་པ་
 དང་། ལུལ་རིག་པར་བྱེད་པ་ནི་གྲུབ་ལ་རག་མོད་གྱི་སྟེ་གྲུབ་ཏུ་རྒྱུག་ཀྱང་། དྲན་པའི་ཤེས་པས་ལུལ་

དང་ཡུལ་ཅན་དེ་དག་དྲན་པ་ནི་རིགས་པ་མིན་ཏེ། བྱིས་ཀྱི་དྲན་ཤེས་དང་སྤར་གྱི་ཡུལ་མྱོང་གི་ཤེས་པ་
 གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཉིད་དུ་བྱེད་གྱིས་ལས་བྱངས་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་བྱམས་
 པའི་ཤེས་པའི་རང་རིག་པ་དང་ཡུལ་མྱོང་བཞི། སྤར་ཉམས་སུ་མ་མྱོང་བས་ཉེར་སྤྲས་ཀྱི་ཤེས་པས་དྲན་
 པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྤར་མ་ཤེས་པ་རྟེ་མ་མྱོང་བའི་རྒྱུད་ལ་སྤྲེས་པ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་
 གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་པའི་བྱིར་ན། རང་གི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུས་བྱིས་འབྱུང་བས་
 ཀྱང་ཤེས་པ་དང་དོན་དག་ཉམས་སུ་མ་མྱོང་བའི་བྱིར་དྲན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཅི་རྟེ་རྒྱུད་གཅིག་
 གཏོགས་པ་རྣམས་ལ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་གནས་པའི་བྱིར་དྲན་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་རྣམས་དུ་
 སེམས་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་གང་གི་བྱིར་རང་མཚན་གྱིས་གཞན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་གཏན་ཚིགས་
 འདིས་ནི། རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་དང་རྒྱ་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་དེ་དག་གྱང་ཉེ་བར་
 འཛོམས་པར་བྱེད་དེ། འདི་ནི་སྤར་བྱམས་པ་ཉེར་སྤྲས་ལ་བརྟེན་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱས་པར་བཤད་
 ཟེན་ཏོ།།

གཉིས་པ་(རང་ལུགས་ལ་རང་རིག་མེད་ཀྱང་དྲན་པ་སྐྱེ་བའི་རྩལ་)ལ་གཉིས། གཞུང་འདི་ཉིད་ནས་
 བཤད་པའི་ལུགས་དང་། གཞུང་གཞན་ནས་བཤད་པའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི།

གང་བྱིར་གང་གིས་ཡུལ་མྱོང་གུར་དེ་ལས། དྲན་པ་འདི་གཞན་ང་ལ་ཡོད་མིན་པ།
 དེ་བྱིར་ང་ཡིས་མཐོང་སྐྱེས་དྲན་འགྱུར་ཏེ། །འདི་ཡང་འདིག་རྟེན་ཐ་སྙད་རྩལ་ལུགས་ཡིན།།²⁴

གལ་ཏེ་རང་རིག་མི་འདོད་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་ན་དྲན་པ་སྐྱེ་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། གང་གི་
 བྱིར་སྤར་གྱི་ཤེས་པ་གང་གིས་ཡུལ་མྱོང་བར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་དེ་ལས་དྲན་པའི་ཤེས་པ་འདི་རང་
 མཚན་གྱིས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་བའི་ལུགས་ལ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་ལྟར་ནི་བཤད་ཟེན་ལ། ས་སྐྱུག་
 ལྟ་བུའི་ཉེར་ལོན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་ལ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་དུ་འཛོན་པ། འདིག་རྟེན་གྱི་སློ་རང་
 དགའ་བ་ལ་མེད་པ་ཡང་སྤར་བཤད་ཟེན་པས་སྤར་གྱི་ཡུལ་མྱོང་དང་བྱིས་ཀྱི་དྲན་པའི་རྒྱ་འབྲས་ལ་
 ཡང་། འདིག་རྟེན་པའི་སློ་ལྟན་སྤྲེས་ལ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་དུ་འཛོན་པ་མེད་དོ། །དེ་
 མེད་པ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་སྤར་སྤོ་འདིན་གྱིས་མཐོང་བའི་ཡུལ་བྱིས་དྲན་པ་ན་འདི་ངས་སྤར་ཡང་མཐོང་
 རོ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད་དོ། །དེའི་བྱིར་མྱོང་དྲན་གཉིས་དང་དེའི་དུས་ཀྱི་ཡུལ་གཉིས་རང་མཚན་གྱིས་ཐ་

དང་དུ་འཛིན་པ་འཛིག་རྟེན་པ་རང་དགའ་བ་ལ་མེད་པར་གསལ་ལ་ཉ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རྒྱུད་གཞན་གྱི་མྱོང་བ་ལ་ཡང་རང་གི་དྲན་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྲར་ཡུལ་ཉམས་མྱོང་གི་ཤེས་པས་མྱོང་བ་དང་བཅད་པ་དེ། ལྷིས་དེ་དྲན་པའི་ཤེས་པས་མ་མྱོང་བ་དང་མ་བཅད་པ་མིན་པས། འདི་སྲར་ཡང་ར་ཡིས་མཐོང་སྐྱམ་དུ་དྲན་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཉ། འདི་ཡང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྐྱད་ཀྱི་རྒྱལ་གྱི་ལྷགས་ཡིན་གྱི། ཐ་སྐྱད་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་མ་ཚེམ་པར་བཏགས་དོན་འཚོལ་བའི་རྒྱལ་གྱིས་དབྱུང་ནས་འཛིག་པར་ནི་མི་བྱ་ཉེ། བཏགས་དོན་བཙལ་ན་མི་རྟོན་པའི་བརྒྱན་པའི་དོན་ཙམ་ཉིད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྐྱད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

རང་འགྲོལ་ལས་རྗེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་རིག་དང་དྲན་པ་བཀག་པའི་འོག་ཏུ། འོན་ཏེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྐྱད་ཀྱི་དབང་དུ་ཡིན་ན་ནི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་རང་རིག་པའི་རྒྱུ་ཙམ་གྱི་དྲན་པ་མི་སྲིད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་དོན་དམ་དུ་མ་ཟད་ཐ་སྐྱད་དུ་ཡང་རང་རིག་བཀག་ལ། རང་རིག་པ་མེད་པ་དྲན་པ་རི་ལྟར་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་རང་རིག་མེད་ཀྱང་མྱོང་བ་ལས་དྲན་པ་སྐྱེ་རྒྱལ་སྐྱབས་འདིར་སྟོན་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ངས་མཐོང་སྐྱམ་དུ་དྲན་པ་ནི་ཡུལ་ཙམ་དྲན་པ་དང་། སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་འདི་མཐོང་སྐྱམ་དུ་དྲན་པ་ནི་ཡུལ་དྲན་པ་འོ། །དེ་ཡང་སྲར་རང་གིས་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་རང་གིས་དྲན་སྐྱམ་པ་ནི་དྲན་རྒྱལ་བྱུང་བར་བ་ཡིན་ལ། དྲན་པ་ལ་དེ་བྱུང་ན་སྲར་བུམས་པ་ལྟ་བུ་མཐོང་བའི་ཡུལ་ཙམ་ཤེས་པ་དེ་ཞོ་རང་གིས་ཞོ་རང་མྱོང་བར་གསལ་ཉ། དྲན་པ་ནི་མྱོང་བ་རི་ལྟ་བའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྐྱམ་དུ་བསམས་སོ། །རང་ལྷགས་ནི་འཛིག་རྟེན་ན་སྲར་བའི་དྲན་རྒྱལ་དེ་ཁས་ལེན་གྱང་། དྲན་རྒྱལ་དེ་ལྟར་འོང་བ་དེ་སྲར་གྱི་ཡུལ་མྱོང་བའི་ཤེས་པ་དེ་ཞོ་རང་གིས་ཞོ་རང་རིག་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་མིན་གྱི། སྲར་གྱི་མྱོང་བས་བཅད་པ་དེ་ཉིད་དྲན་པས་གུང་གཙོད་པའི་ཡུལ་གཅིག་པའི་དབང་གིས་བུམས་པ་འདི་སྲར་ཡང་ངས་མཐོང་ཞེས་དྲན་པ་སྐྱེ་འོ། །དེས་ན་རང་རིག་མཐོང་བ་རང་གིས་དྲན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྐྱད་ནི་རང་གིས་གུང་ཁས་ལེན་ལ། དེ་ཁས་སྐྱབས་གུང་བཀག་པའི་རང་རིག་དང་མི་འདྲ་བ་ཡང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་གྱི་ལྷགས་ཀྱིས་མྱོང་དྲན་དང་དེའི་དུས་ཀྱི་ཡུལ་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་དུ་འཛིག་པས། མྱོང་དྲན་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་པ་དང་དེ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་འདོད་མོད་གུང་དེར་འཛིག་མི་རུས་པ་ནི་སྲར་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །བུམས་པ་འདི་ཞེས་ཟེར་ཡང་དེ་སྐད་

སྐྱེ་དུས་ཀྱི་དུས་དང་། དེའི་དུས་སུ་གང་ན་གནས་པའི་ཡུལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བྱམས་པ་སྟེ་
མཐོང་སྐྱེས་དུ་མི་འཛིན་པར་བྱམས་པ་ཙམ་ལ་འཛིན་པ་ནི་རང་གི་སློབ་པ་བལྟས་པས་ཤེས་སོ།།

གཉིས་པ་(གཞུང་གཞན་ནས་བཤད་པའི་ལུགས་)ནི། རང་རིག་མེད་པར་དབྱེ་བ་སྐྱེ་ཚུ་ལ་གྱི་ལུགས་
ཚེན་པོ་གཉིས་ཡོད་པའི་དཔལ་ལྷན་ཞེ་བ་ལྟའི་ལུགས་ནི། ལྟོད་འཇུག་ལས། གལ་ཏེ་རང་རིག་ཡོད་
མིན་ན། །ནམ་ཤེས་དབྱེ་བར་ཇི་ལྟར་འགྲུར།^{༡༦} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདིའི་ཕྱོགས་སྟེ་མའི་
ལུགས་ནི་སྟེ་རྒྱུས་པར་བཤད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཕྱོགས་སྟེ་མའི་ཐལ་བ་དང་བསྐྱོག་པ་གཉིས་ཀ་
ལ་འང་ཁྱབ་པ་མེད་པའི་ལན་འདེབས་པས་རང་རིག་མེད་ཀྱང་དབྱེ་བ་སྐྱེ་ཚུ་ལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།
འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ལས་གཞན་གཞུང་བྱའི་དངོས་པོ་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་སློབ་མཉམ་བཞག་། ཡུལ་མཉམ་བའི་
ཤེས་པ་ལས་རྣམ་ཤེས་ཡུལ་ཅན་དབྱེ་བ་འབྱུང་བར་འགྲུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཡུལ་གཞན་མཉམ་བའི་ལས་ཡུལ་
ཅན་དབྱེ་བ་སྐྱེ་བ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྲུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ་
ཡུལ་མཉམ་བའི་ལས་ཡུལ་ཅན་དབྱེ་བ་སྐྱེ་བ་ན་ཤེས་པ་སྤངས་ནས་དབྱེ་བ་མིན་གྱི། སྟེ་གཞུགས་འདི་
མཐོང་ངོ་ཞེས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་འབྲེལ་བ་ལས་ཏེ་འབྲེལ་བར་དབྱེ་བའི་ཕྱོར་རོ། །དཔེར་ན་དགའ་
གྱི་དུས་སུ་བྱི་བས་ལས་ལ་རྒྱུགས་པ་ན། བྱི་དུག་ཞུགས་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུགས་པ་མཉམ་གྱི་དུག་མ་མཉམ་དོ། །དེ་
ལས་དུས་ཕྱིས་འབྲུག་གི་སྐྱོ་ཐོས་པ་ན་རྒྱུགས་པའི་ཚེ་དུག་ཞུགས་པ་འདུག་སྐྱེས་དུ་དབྱེ་བ་ཀྱང་། སྟེ་གྱི་
ཚེ་དུག་མ་མཉམ་བའི་བཞེན་ནོ། །དེ་ལ་བྱི་བས་རྒྱུགས་པ་ནི་སྟེ་འཛིན་གྱིས་ཡུལ་མཉམ་བའི་བཞེན་ནོ། །རྒྱུགས་
པ་དང་དུས་གཅིག་ཏུ་དུག་ཞུགས་པ་ནི་ཡུལ་བཟུང་བ་དང་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་མཉམ་བའི་
དང་འདྲའོ། །དེའི་ཚེ་ཡུལ་ཅན་རང་གིས་རང་མ་མཉམ་བའི་ནི། རྒྱུགས་པའི་ཚེ་དུག་མ་མཉམ་བའི་དང་འདྲའོ། །
ཕྱིས་རྒྱུགས་པ་དབྱེ་བ་ནི་ཡུལ་མཉམ་བའི་དབྱེ་བ་དང་འདྲའོ། །ཡུལ་མཉམ་དབྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྟེ་གྱི་ཡུལ་ཅན་
ཞོ་རང་གིས་ཞོ་རང་མ་མཉམ་ཡང་དབྱེ་བ་ནི། རྒྱུགས་པ་དབྱེ་བ་ཉིད་ཀྱི་མཐུས་སྟེ་གྱི་ཞུགས་པའི་དུག་མ་
མཉམ་བའི་དབྱེ་བ་དང་འདྲའོ། །འདི་ནི་རང་རིག་མེད་པར་དབྱེ་བ་སྐྱེ་བའི་རིགས་པ་མཐའས་པའི་དབང་
པོས་མཛད་པ་ཡུལ་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་སྟེ་སྟོད་འཇུག་གི་བཤད་པ་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་བཞེན་དུ་མ་
ཐོན་པ་འདྲའོ། །འདི་ནི་སྐྱིད་ཕྱིས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟེ་གྱི་རྣམ་ཤེས་དེས་
རང་གིས་རང་མ་མཉམ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ་ཁྱབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་བཏབ་པ་ཡིན་པས། ལྟོད་འཇུག་གི་
དགོངས་པ་ནི་ཐ་སྐྱོད་དུ་རང་རིག་འགོག་པ་མིན་ཞེས་པ་ནི་རྒྱལ་ཕྱས་ཚེན་པོའི་བཞེད་པ་གཏན་མིན་ནོ།།

གསུམ་པ་(དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་)ལ་གཉིས། མདོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་གཞན་དང་རྗེས་
དཔག་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་། ཡིད་ཤེས་གཞན་གྱི་རྩོད་སྤང་ངོ་།།

དང་པོ་ནི། འོན་རང་ལུགས་ལ་སྡོམ་འཛིན་སོགས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་འདོད་
དགོས་ལ་དེ་ལྟར་ན། འདི་ཡི་ཡོད་པ་གང་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར། །མ་གཟུང་བར་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱར་མི་
ཅུང་། །ཞེས་གཞན་ལ་སྐྱེས་པ་ལྟར་རང་ལ་ཡང་སྡོམ་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། སྡོམ་འཛིན་དེ་རང་གིས་ཡོད་པར་ཤེས་
ན་རང་རིག་ཁས་སྲུང་དགོས་ལ། ཤེས་པ་དོན་གཞན་གྱིས་རིག་པ་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།
འདི་ན་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་གནས་སུ་འདུག་པས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དུ་རྒྱུ་
དཔེར་སྲུངས་ཏེ་བཤད་ན་རྟོགས་སྟོན། །དེ་ལ་ཡུལ་དུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་ཡང་དུན་པ་སེ། ཡུལ་
ཅན་དུན་པ་རྒྱར་བ་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ་སྡོམ་འཛིན་ལྟ་བུའི་ཡུལ་སྡོམ་པོ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྡོམ་པོ་
འཇལ་བྱེད་འགྲུབ་གྱི། སྡོམ་པོ་འགྲུབ་ཚུལ་ལས་གཞན་པའི་སྡོམ་པོ་འཇལ་བྱེད་འགྲུབ་ཚུལ་མི་
དགོས་སོ། །དེ་ཡང་སྡོམ་པོས་སྡོམ་འཛིན་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏད་པ་ཤར་བ་ཉིད་ཀྱིས། སྡོམ་པོ་
འགྲུབ་པ་ནི་ལུགས་གཞན་དང་ཡང་འདྲའོ། །འོན་ཀྱང་མི་འདྲ་བ་ནི་སྡོམ་འཛིན་དེ་འགྲུབ་པ་ན་གཉིས་
སྤང་དང་བྲལ་བའི་འཛིན་རྣམ་ཡན་གར་བ་སྦྱང་བའི་རང་རིག་གི་སྒྲོ་ནས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ་བར་ལུགས་གཞན་དག་འདོད་ལ། འདི་ར་ནི་དབུ་མ་སྒྲིང་པོ་དང་བདེན་
གཉིས་རྩ་འགྲུལ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་^ལ དེ་འདྲ་བའི་འཛིན་རྣམ་ཡན་གར་བ་མི་སྲིད་པར་བཞེད་
པས། དེ་སྦྱང་བའི་རང་རིག་གིས་མི་འགྲུབ་གྱི། སྡོམ་པོ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྡོམ་འཛིན་དེ་འགྲུབ་སྟེ། དཔེར་
ན་ཡུལ་དུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་དུན་པ་ཡིན་གྱི། སྤར་ཡུལ་ཅན་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་གཞན་དག་
འདོད་པ་ལྟར་སྦྱང་བའི་དབང་གིས་དུན་པ་དེ་འཕྱུང་བ་མིན་པ་དང་འདྲའོ།།

དེ་ལྟར་བྱ་དགོས་པ་ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། ཚད་མའི་གུངས་འཇུག་པ་གཞལ་བྱའི་གཞན་
གྱི་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞལ་བྱའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་
རྟོན་པའི་ཚད་མ་དག་གི་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར།^ལ ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །
དེ་དག་གི་དོན་ནི་ཚད་མ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་དབང་གིས་འཛོག་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཚད་མ་ལ་གཞལ་བྱའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་དབང་གིས་འཇལ་བྱེད་གྱི་ཚད་མའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་
པར་འཛོག་ལ། ཙམ་གྱིས་ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཙམ་པ་དང་མདོ་སྟེ་པ་འདོད་པ་ལྟར་ཚད་མ་གཞལ་བྱ་རི་

འདྲ་བ་དེ་འདྲ་པའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་གཞལ་བྱ་འགྲུབ་ལ། དེ་ནས་ཚད་མ་འགྲུབ་ཚུལ་ནི་སྣ་
 མ་ལས་ཟུར་དུ་ཚད་མ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་གཉིས་སྣང་དང་བྲལ་བའི་འཛིན་རྣམ་ཡན་གར་བ་མེད་པའི་
 རང་རིག་གིས་འགྲུབ་པ་འགོ་གསེ། གཞལ་བྱ་འགྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་འགྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །འདི་ནི་
 འཕགས་པ་ཉིད་ཀྱིས། གལ་ཏེ་རང་ལས་ཚད་མ་གྲུབ། གཞལ་བྱ་རྣམས་ལ་མི་ལྟོས་པར། རྒྱུད་ཀྱི་
 ཚད་མ་གྲུབ་ལྟར་འདིར། གཞལ་བྱ་ལ་མི་ལྟོས་རབ་གྲུབ་འགྲུར།^{༤༠} ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་འགྲུབ་པ་ལ་གཞལ་བྱ་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོག་པར་ཚད་མ་རང་ལས་ཚད་མ་འགྲུབ་
 པ་གཞན་དག་འདོད་པ་ལྟར་ཡིན་ན། གཞལ་བྱ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཚད་མ་འགྲུབ་པར་འགྲུར་རོ། །དེ་
 འདོད་ན་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་རྒྱེན་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་རབ་ཏུ་གྲུབ་པར་འགྲུར་རོ། ཞེས་བཀག་པས་
 གཞལ་བྱ་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མ་གྲུབ་པར་བུགས་ཀྱིས་བརྟན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སྣོ་འཛིན་ནི་གཞན་
 ལུགས་ལྟར་རང་རིག་གིས་མི་འགྲུབ་ཀྱི། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་འགྲུབ་པར་བརྟན་ཏེ། དེ་
 ཡོད་པ་ནི་སྣོ་འཛིན་གྱིས་གཞལ་བྱ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེའི་སྤྱིར་ཚད་མ་གང་
 ཡིན་ཐམས་ཅད་རང་གི་གཞལ་བྱ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་པོ། །

གཉིས་པ་(ཡིད་ཤེས་གཞན་གྱི་ཚད་མར་)ནི། འོ་ན་ལུགས་འདིས་གཟུགས་བརྒྱན་དང་སྐྱབ་བརྒྱན་
 རོགས་ཀྱང་སྐྱར་བཤད་པ་ལྟར་གཟུགས་དང་སྐྱའི་སྐྱེ་མཚེད་སོགས་སུ་བཞག་པ་དང་། ཚིག་གསལ་
 ལས་ཀྱང་། ལྷ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་རབ་རིབ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་མངོན་
 སུམ་ཉིད་མ་ཡིན་ལ། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་མངོན་སུམ་ཉིད་ཁོ་ནའོ།^{༤༡} ཞེས་
 ལུགས་འདིས་གཟུགས་སྐྱེ་ལ་སོགས་པའི་ལུལ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་སྐྱབ་དངོས་མིང་དང་། དེ་དག་འཛིན་
 པའི་ལུལ་ཅན་ལ་བཏགས་མིང་དུ་བརྟན་པའི་སྐྱབས་སུ་ལྷ་བ་གཉིས་སྣང་སོགས་འཛིག་རྟེན་པ་
 རང་དགའ་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ། གཞལ་བྱ་མངོན་སུམ་པ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱེད་ཡོད་ཀྱང་། རང་གི་ལུགས་ལ་ནི་
 ལྷ་བ་གཉིས་སྣང་སོགས་ཀྱང་གཞལ་བྱ་མངོན་སུམ་པ་མངོན་གྱུར་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྤྱིར་
 དབང་པོའི་ཤེས་པ་འཛིག་རྟེན་རང་དགའ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་གང་ཡིན་ཀྱང་། རང་གི་
 གཞལ་བྱ་གྲུབ་པས་ལུལ་ཅན་འགྲུབ་པོ། །འོན་ཀྱང་རང་རིག་ལས་མི་ཡེན་པ་ལ་གཞི་དུས་གྱི་ཡིད་ཤེས་
 སྣང་བ་དང་། ཞེན་ལུལ་ལ་འབྲུལ་བ་རྣམས་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་སྟེ། དེ་རྣམས་ལ་རང་གི་གཞལ་བྱ་
 འཇལ་བས་ལུལ་ཅན་གྲུབ་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ་ལུགས་འདིས་རྣམ་

ཤེས་ཚོགས་དུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དང་པའི་རྣམ་ཤེས་མི་བཞེད་པས། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་དངོས་སུ
 བརྟེན་པའི་ཚད་མ་དང་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ཅམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ལས་ནི་མེད་དོ། །ཚད་མ་
 ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། མངོན་རྗེས་གཉིས་དང་ལུང་གི་ཚད་མ་དང་ཉེར་འཇལ་ལམ་དབེས་
 འཇལ་བའི་ཚད་མ་བཞི་^{༤༡}བཤད་པའི་ཚོད་སྟོག་རྩ་འགྲེལ་^{༤༢}ལ་བརྟེན་པའོ། །ཚད་མ་སྤྱི་མ་
 གཉིས་ནི་རྗེས་དཔག་ཏུ་འདུ་ལ་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་
 ཏུ་ཤེས་པས་གོ་བར་བུ་བའི་མ་ཡིན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་རྟོགས་པར་བུ་བ་ཡང་ཡོད་དོ། ^{༤༣} །ཞེས་
 གསུངས་སོ།།

མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་ལུགས་གཞན་ནས་བཞི་བཤད་པའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་བཀག་ལ་
 ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡང་ཚད་མ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་མི་བཞེད་དེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཚོས་
 མངོན་པ་ནས་གཟུགས་སོགས་ལྟ་རེ་རེ་ཞིང་དབང་པོ་དང་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བུ་བར་གསུངས་
 པའི་དོན་འཆད་པ་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་གཅིག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་
 བེ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་གང་དང་པོར་སྟེ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི་དངོས་སུ་བྱེད་
 པ་ཉིད་ཏུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་རྟོག་ཅིང་སྟེ་
 བཅ། དེས་ཀྱང་དོན་དེ་རྣམ་པར་ཤེས་སོ་ཞེས་ཉེ་བར་འདོགས་སོ། ^{༤༤} །ཞེས་དང་པོ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་
 གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དོན་དེ་དངོས་སུ་རིག་ལ། ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་གི་
 དབང་ཤེས་བཞིན་ཏུ་དངོས་སུ་མི་རིག་པར་གསུངས་ཤིང་དྲན་པར་ཡང་གསུངས་སོ།།

ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཉམས་སྟོང་བའི་རྣམ་པ་
 ཡང་མ་ཡིན་ལ། གཟུགས་དང་སྐྱེ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དབང་པོའི་སྟོན་ནས་ཡོངས་སུ་བཅད་པར་བུ་བ་
 ཡང་མ་ཡིན་ནོ། ^{༤༥} །ཞེས་གསུངས་པས་མངོན་གྱུར་ཏུ་འཇལ་བ་ལ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་
 གཅོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཚོར་བ་བདེ་སྟུག་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ནང་ཏུ་ཉམས་སྟོང་གིས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་
 གཉིས་གསུངས་སོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱི་མ་ནི་གཞི་ཏུ་སྤྲོད་ཀྱང་ཁས་སྲུང་དགོས་ལ། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་
 མ་བཞི་ལས་མང་བ་འདིར་ཡང་མ་བཤད་པའི་སྤྱིར་དང་། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་དབང་པོའི་
 མངོན་སུམ་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མར་གཞག་ཏུ་མི་རུང་བས། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཏུ་
 བཞག་སྟེ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ནི་ཚད་མ་བ་དང་མི་མཐུན་མོད། དེ་ལྟ་ནང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་

སྲུང་ཚད་མ་མི་འདོད་པ་ནི་མིན་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་ཚོར་བ་ཞེས་པ་ནི་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་ཚིག་
 ཡིན་པས་གང་ཟག་འདིས་ཚོར་བ་དང་། བྱེད་པ་འདིས་ཚོར་བ་དང་། འདི་འདྲ་བ་ཞིག་ཚོར་བ་ཞེས་པ་
 གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་གཉིས་པ་ནི་ཚད་མ་སྟེ་སེམས་སྤྱང་ཚོར་བ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི་གཞལ་བུ་སྟེ་
 བདེ་བ་དང་སྲུག་བསྐྱེད་དང་བཏང་སྟོན་མས་སོ། །འདི་ཡང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་དབང་ཤེས་
 ཀྱི་ཚོར་བ་གསུམ་གྱིས་གཞུགས་སྐྱོ་སོགས་ཡོངས་སུ་གཙོད་དེ། དེའི་འགྲུབ་ཚུལ་ནི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་
 བཞུགས་ལོ། །འོ་ན་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཚོར་བས་བདེ་སྲུག་སོགས་མངོན་གྱུར་དུ་གཙོད་ན་རང་རིག་ཏུ་མི་འགྱུར་
 རམ་སྣང་ན། སྦྱོར་མེད་དེ་བཀག་པའི་རང་རིག་ནི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཁ་ནང་ལྟ་ལ་རིག་བྱ་དང་རིག་
 བྱེད་ཐད་དང་ལྷན་བཟུང་བ་ལུང་བའི་འཛིན་རྣམ་ཡན་གར་བ་ཡིན་ཞིང་། འདིར་ནི་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་བྱུང་
 པར་ཅན་ཚོར་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་མངོན་སྲིད་གསུངས་ལ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལས་ཀྱང་བདེ་བ་དང་
 སྲུག་བསྐྱེད་ཉམས་སུ་མྱོང་ངོ་ཞེས་བཟོད་པའི་ཕྱིར། མྱོང་བྱ་དང་མྱོང་བྱེད་ཐད་དང་ཉིད་དུ་སྣང་བའི་
 ཕྱིར་ན་ཕྱོགས་སུ་མའི་རང་རིག་དང་མི་གཅིག་གོ། །དེའི་ཕྱིར་བདེ་བ་སོགས་ཉམས་སུ་མྱོང་བས་གྲུབ་པ་
 ཉིད་ཀྱིས་ཚོར་བ་གྲུབ་བོ། །

ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ངོར་ཀའང་རུས་གསལ་སྣང་སོགས་ཚོས་ཀྱི་སྦྱེ་མཚེད་པའི་གཞུགས་སྣང་བ་ན།
 ཡིད་ཤེས་ལ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་དེ་ས་དེ་རྣམས་གྲུབ་པ་ན་དེ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་
 འགྲུབ་པ་ནི་རྣམ་དང་འདྲ་སྟེ། ཡུལ་དེ་རྣམས་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལས་ངོ་བོ་ཐད་དང་པོ། །བདག་འཛིན་
 གཉིས་ལྟ་བུའི་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་པ་དེ་རི་ལྟར་འགྲུབ་པ་ལོ། །ཚིག་གསལ་ལས། གལ་ཏེ་མཚན་
 གཞི་འཇམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དམ་སྒྲིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་རུང་སྟེ། འཛིག་རྟེན་ན་ཡོད་ན་ནི་ཐམས་ཅད་
 མངོན་སྲུང་དུ་དམིགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྒྲོག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་མངོན་སྲུང་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ་^ལ །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་
 ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་མཚན་གཞི་དང་མཚོན་བྱ་གཉིས་སྐད་དོད་གཅིག་པས་ལོ་རྩ་བ་ཁ་ཅིག་གིས་
 མཚན་གཞིར་བསྒྲུབ། ཁ་ཅིག་གིས་མཚོན་བྱར་བསྒྲུབ་རོ། །དེས་ན་འདིས་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་མཚན་
 ཉིད་དང་། འདི་མཚོན་པར་བྱ་བའི་མཚན་གཞི་ཐམས་ཅད་མངོན་སྲུང་དུ་དམིགས་པར་བྱ་བར་བཤད་
 པ་ནི། ཚད་མ་བཞེས་བྱས་པའི་མངོན་སྲུང་ཚད་མ་ངོས་འཛིན་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པས་མངོན་སྲུང་དུ་དམིགས་པར་སྦྱོན་པ་ཡང་མིན་ལ། འདི་ཉིད་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སྒྲོག་ཏུ་

གྱུར་པའི་ཡུལ་ཅན་རྟགས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་མི་འབྲུལ་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་
 པའོ།^{༡༡} །ཞེས་གསུངས་པས་རང་སྤྱི་ཐམས་ཅད་མངོན་གྱུར་ཡིན་གྱི། ལྷོག་གྱུར་མིན་པར་སྟོན་པའང་
 མིན་ནོ། །དེས་ན་རང་སྤྱི་གཉིས་གང་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་ལའང་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྣང་བ་འབྱུང་ལ།
 སྣང་བ་དེ་ཉིད་ནི་ཤེས་པ་དེའི་ཡུལ་མངོན་སུམ་སྟེ་དེ་དང་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀ་མངོན་
 སུམ་དུ་འཛིན་པ་ནི། ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་སྐྱེ་དངོས་དང་། ཡུལ་ཅན་ལ་བཏགས་ནས་འཇུག་པར་
 བཞེད་པའོ། །ཤེས་པ་གང་ལ་གང་གི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་དེའི་ཡུལ་མངོན་
 སུམ་ཡིན་ན། སྣང་བ་དེ་ཤེས་པ་དེ་ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་དེ་ལ་མི་སྲུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་
 །འཛིན་ཉེན་ན་མི་སྲུ་བའི་ཤེས་པ་ལ་ཚད་མར་གཤགས་པས་ཚད་མར་འགྱུར་བ་ཞིག་འོང་ངོ་། །དེའི་ཚེ་
 གཞལ་བྱ་སྣང་བ་དེ་ཤེས་པ་དེའི་གྲུབ་པ་ན་ཡུལ་ཅན་འགྲུབ་པ་ནི་སྣང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་
 བདག་འཛིན་གཉིས་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་བདག་གཉིས་ཀྱི་སྣང་བ་མངོན་སུམ་དུ་འཆར་ལ། དེའི་ཚེ་གཞལ་བྱ་
 སྣང་བ་མངོན་གྱུར་དེ་ཡུལ་ཅན་དེས་འགྲུབ་པ་སོགས་སྣང་དང་འདྲ་སྟེ། དེས་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་བ་
 གཞན་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་སྟར་ཤེས་པ་རྣམས་ཡུལ་དུ་སྣང་བའི་སྣང་བ་ཡུལ་མངོན་གྱུར་གྲུབ་པར་
 འབྲ་ལ། བདག་གཉིས་དང་བདག་མེད་གཉིས་དང་། གཟུགས་སོགས་རྟག་མི་རྟག་སོགས་ལ་ཚད་
 མར་འགོ་མི་འགོའི་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པས། ལྷོ་ལ་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པའང་
 འགྲུབ་བོ། །ཡིད་ཤེས་སྣང་ཡུལ་ལ་ཚད་མར་བཤད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱང་མངོན་གྱུར་དེ་རྣམས་ལ་ཡིད་ཀྱི་
 མངོན་སུམ་ཚད་མར་བྱ་སྟེ། མཐའ་གཞན་ཞེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མར་མི་
 འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་དེ་ལ་གཉིས་ཀྱི་སྣང་བ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མཉམ་གཞག་གི་ཤེས་པ་ཟག་པ་མེད་པ་ལ་གཉིས་སྣང་རྒྱབ་ཀྱང་ཚེས་ཉིད་དང་དེ་གཉིས་
 རིག་བྱ་རིག་བྱེད་དུ་འགོ་བ་དང་། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཁ་ནང་ལྟ་ལ་གཉིས་སྣང་ལོག་གྱང་རིག་བྱ་རིག་
 བྱེད་དུ་འགོ་བ་གཉིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་མཚུངས་ཏེ། ཕྱི་མ་ལ་ནི་གྲུབ་མཐས་བཏགས་པའི་ཡུལ་
 ཡུལ་ཅན་ཅམ་མ་གཏོགས་པ་རྟོག་པས་ཡིད་ཅི་ཅམ་གཏད་གྱང་རིག་བྱ་དང་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྣང་བ་གཉིས་
 མི་འཆར་ལ། སྣང་མ་ལ་ནི་ཡིད་གཏད་དེ་བསྟན་པ་ན་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་དང་ཡུལ་ཚེས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་
 ཐ་དད་པ་ངེས་པར་འཆར་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རང་གི་
 གཞལ་བྱ་ཚེས་ཉིད་གྲུབ་པ་ན། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་འགྲུབ་པ་ལ། རིག་བྱ་རིག་བྱེད་

སོ་སོར་སྤང་བའི་གཉིས་སྤང་ལོག་པ་དང་། གཞན་ལུགས་ཀྱིས་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཁ་ནང་ལྟ་ལ་
 གཉིས་སྤང་ལོག་པའི་འཛིན་རྣམ་ཡན་གར་བ་འདོད་པ་དང་མི་མཚུངས་པའི་བྱུང་བར་ནི་འབྲས་བུའི་
 སའི་སྐྱབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་འདྲ་བའི་རྣམ་གཞག་སྤྲོ་མོ་ནི་རང་གིས་གཞན་ལ། འདི་ཡི་
 ཡོད་པ་གང་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞོན་པ་བརྗོད་པ་རྒྱུར་ལ་བསྐྱོག་པ་ན། ཚེན་པོ་
 རྣམས་ཀྱི་ལུགས་སོ་སོ་བའི་རྣམ་གཞག་སྤྲོ་མོ་མི་ཤེས་ཤིང་། རང་གི་ལུགས་དེས་དོན་གྱི་ལུང་གི་དོན་
 སྤྲོ་མོ་དང་། ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བའི་རིགས་ལམ་སྤྲོ་མོ་ནས་འདྲེན་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས། ཁོ་བོའི་
 ཕྱོགས་ལ་ཁས་ལེན་མེད་པས་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བསྐྱོན་འདིངས་པ་ཙམ་ལ་རེ་བ་རྣམས་ལ་མི་
 དགོས་ཀྱང་། སྐྱེ་བོ་མཁས་པ་མཛོངས་ཤིང་སྤྱོད་པའི་སྐྱོ་ཙམ་རིགས་པའི་གནད་སྤྲོ་མོས་སྐྱོན་ཡོན་སོ་
 སོར་འབྱེད་པའི་ལམ་མ་མཐོང་བར་ཡིད་མི་ཆེས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་བསམས་ནས། བདག་གིས་
 ལུགས་དམ་པ་འདི་སྐྱོན་མེད་པར་འཛོག་པའི་ཕྱོགས་འདིའི་སྐྱོ་ཙམ་ཞིག་བསྐྱོན་པ་ཡིན་ལོ། །

འོན་ངས་སྐྱོན་པོ་མཐོང་ངོ་ཞེས་དྲན་པའི་ང་ནི་གང་ཟག་ཡིན་ལ། སྐྱོ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་དང་
 དེ་གཉིས་འགལ་བས་དེ་ལྟར་དྲན་པ་དེ་སྐྱོ་འཛིན་དྲན་པར་རི་ལྟར་འགྱུར་སྐྱམ་ན། སྐྱོ་འཛིན་གྱི་མིག་
 ཤེས་དང་སྐྱོན་པོ་མཐོང་མཁན་གྱི་གང་ཟག་གཉིས་འགལ་ཡང་། ཤེས་པ་དེས་སྐྱོན་པོ་མཐོང་བ་ལ་
 བརྟེན་ནས་ངས་མཐོང་ངོ་ཞེས་འཛོག་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་དུ་སྐྱོ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པས་སྐྱོན་པོ་མཐོང་
 བ་དྲན་པ་ལས་བརྟེན་ནས་ངས་སྐྱོན་པོ་མཐོང་ངོ་ཞེས་གང་ཟག་དྲན་པ་དེས་སྐྱོ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་
 དྲན་པ་ཡང་ཅི་ཞིག་འགལ།

གསུམ་པ་(རིགས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་རང་གི་མི་འཐད་པར་བསྐྱོན་པ་)ཟེ།

དེའི་ཕྱིར་རང་རིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །ཁྱོད་ཀྱི་གཞན་དབང་གང་གིས་འཛིན་པར་འགྱུར། །
 བྱེད་པོ་ལས་དང་བྱ་བ་གཅིག་མེད་པས། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་འཛིན་པར་རིགས་མ་ཡིན། །[༥]

གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རང་རིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། སེམས་ཙམ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་
 གཞན་དབང་ཤེས་པ་གང་གིས་འཛིན་པར་འགྱུར། ཤིང་གཅོད་པའི་བྱེད་པ་པོ་དང་། བཅད་པའི་ལས་
 སུ་བྱ་བ་ཤིང་དང་། ཤིང་གཅོད་པའི་བྱ་བ་གསུམ་གཅིག་མེད་པས་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་འཛིན་པར་
 རིགས་པ་མ་ཡིན་ལོ། །འདིའི་གཞོན་པ་འབབ་རྒྱལ་ནི་བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས་ཤེས་པའི་བདག་

ཉིད་ལ་ནི། ཇུལ་ལྷ་རབ་དག་དང་གཉིས་པོ་མེད་པའི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་མི་སྣང་ངོ་། མི་སྣང་བ་ལ་ནི་བྱ་
 སྣང་མེད་དོ།^{༤༩} །ཞེས་པ་གསལ་ཏེ། སྣང་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཤེས་པ་ཁན་དང་ལྷ་ལ་གཉིས་སྣང་མེད་
 པའི་ཕྱིང་ཙམ་ཁོ་རང་གི་རིག་བྱ་དང་། ཁོ་རང་དེའི་རིག་བྱེད་དུ་འཛོག་པ་ལ་དེ་ལ་ཇི་ཙམ་གཏད་ཀྱང་།
 རྟོག་པ་ལ་ཡང་རིག་བྱ་དང་རིག་བྱེད་གཉིས་སུ་མི་སྣང་བ་དེ་ལ་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ཀྱི་བྱ་བྱེད་འཛོག་ན།
 བྱེད་པ་བོ་དང་ལས་དང་བྱ་བ་གཞན་ཡང་གཅིག་ཏུ་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྣོ་བ་
 དཔོན་ཆེན་པོ་ཡེ་ཤེས་སྣོ་བ་པོ་ནི། སེམས་ཙམ་པའི་རང་རིག་དང་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་ཇུལ་ཆ་མེད་གཉིས་
 ཡོད་མེད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཚུངས་པར་བཞེད་དེ། ཇུལ་ཆ་མེད་ལ་ཡང་ཡུལ་གྱི་གོ་ས་གནོད་པ་ནི་
 དགོས་ལ། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ན་ཕྱོགས་གྱི་ཆ་བཅས་མིན་པ་འཆར་ས་མེད་དོ། །དེས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་
 རིག་བྱ་རིག་བྱེད་དང་ཕྱོགས་གྱི་ཆ་མེད་ནི་གྲུབ་མཐས་བཏགས་པ་འབའ་ཞིག་གོ། །དེས་ན་དེ་གཉིས་
 སྣང་ཡང་མ་དེས་པ་ཡིན་པ་ཡང་བཀག་སྟེ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་སྣང་བ་བཞིན་དུ་
 ཡང་དེ་དེས་པར་མི་ཟེན་སྟམ་ན། དེས་ན་ཅི་དེ་ལྟ་སུ་ལ་ནི་བྱ་སྣང་མེད་དོ། །སྣང་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ཡིད་
 ཆེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མནའ་རྒྱ་བཏུང་དགོས་སོ།^{༥༠} །ཞེས་སྣང་བ་ལ་ཡང་སྣུབ་བྱེད་མནའ་ཙམ་དུ་
 ཟད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་གསུངས་པའི་རིགས་པས་ཀྱང་རང་རིག་མི་
 རིགས་ཏེ། ཇི་ལྟར་རལ་གྱིས་རང་གི་སོ། །གཙོད་བར་མི་བྱེད་སོར་མོས་ནི། །རང་ལ་རིག་པར་མི་བྱེད་
 ལྟར། །རང་རིག་སེམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ།^{༥༡} །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་(གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མོ་གཤམ་སུ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་)ནི།

གལ་ཏེ་སྣུབ་མེད་ཅིང་མ་ཤེས་པའི། །བདག་ཅན་གཞན་དབང་ངོ་བོའི་དངོས་ཡོད་ན།

གང་གིས་ན་འདི་ཡོད་པ་མི་རིགས་པ། །གཞན་ལ་མོ་གཤམ་སུས་གནོད་ཅི་ཞིག་བསྟུལ།།^{༥༢}

གཞན་དབང་བདག་དང་གཞན་ལས་མི་སྣེ་བར་ནི་སྣང་བསྟན་ཟིན་ལ། དེ་འཇལ་བའི་
 རང་རིག་ཀྱང་མེད་པར་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་བསྟན་པས། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྣུབ་མེད་ཅིང་ཚང་མས་
 མ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་གཞན་དབང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་ན། རྒྱ་མཚན་
 གང་གིས་ན་འདི་ཡོད་པར་མི་རིགས་པ་གཞན་ཏེ་སེམས་ཙམ་པ་ཁྱེད་ལ་མོ་གཤམ་གྱི་སུས་གནོད་པ་
 ཅི་ཞིག་བསྟུལ་ནས་དེ་ཡོད་པར་མི་འདོད་དེ་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། །འདི་ལྟར་མོ་གཤམ་གྱི་སུ་

ཞེས་བྱ་བ་སྐྱོས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་ཤིང་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ། བཛོད་
དུ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་ཡོད་དོ་ཞེས་འདི་ཡང་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པར་གྱིས་ཤིག

སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་ལས་ཉམས་པར་བསྟན་པ་ནི།

གཉིས་པ་(སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་ལས་ཉམས་པར་བསྟན་པ་)ནི།

གང་ཚེ་གཞན་དབང་ཅུང་ཟད་ཡོད་མིན་ན། །ཀུན་རྫོབ་པ་ཡི་རྒྱར་ནི་གང་ཞིག་འགྱུར།།

གཞན་གྱི་ལྟར་ན་རྗེས་ལ་ཆགས་པ་ཡིས། །འཛིག་རྟེན་གྲགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཀུན་གྱང་བརྟག།[24]

གང་ཡང་དངོས་པོ་བརྟགས་པར་ཡོད་པའི་རྒྱར་འགྱུར་ཞིང་། ཞེས་སྒྲིམ་པ་དེ་ཡང་གཞན་
དབང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་རིགས་པ་ཞིག་ན། གང་གི་ཚེ་གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅུང་
ཟད་གྱང་ཡོད་པ་མིན་ན། ཐ་སྙད་ཀུན་རྫོབ་པའི་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་སྟེ་གཞི་རྗེས་སུ་གྲུབ་པར་ནི་གང་ཞིག་
འགྱུར་ཉེ་ཅུང་ཟད་གྱང་མེད་དོ། །དེས་ནི་གཞན་དབང་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པར་འདོད་པས་དོན་དམ་ལས་
ཉམས་པར་བསྟན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཙམ་པ་འདི་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་
རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པ་མིན་པས། གྱེ་མ་གྱེ་ཉུང་། གཞན་སེམས་ཙམ་པའི་ལྟར་ན་དེས་དོན་མཐར་
ཐུག་པ་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩལ་མེད་པས་གཞན་དབང་གི་རྗེས་ཤེས་ཙམ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་
པའི་ཆགས་པ་ཡི་སྐྱོན་ས། གཞན་དབང་གི་སྤྲུལ་པ་སོ་མ་བཏང་བར། རྩལ་མིན་གྱི་དབྱེད་པ་རྒྱ་དང་
འབྲུ་བ་སྒྲུགས་ནས། རང་གི་སྐྱོ་གོས་ཀྱི་རྩལ་ངན་པའི་ཕྱིར་ཉེ་རྒྱ་མཚན་གྱིས། འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་
པའི་རྣམ་གཞག་འཛིག་རྟེན་མོན་ལས་གྲུབ་པ་འདུག་ཅིག་སོང་ཞིག་བྱོས་ཤིག །ཅེས་པ་སོགས་དང་དེ་
བཞིན་དུ་ཕྱིའི་གཞུགས་དང་ཕྱིའི་དམིགས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཀུན་གྱང་
བརྟག་པ་སྟེ་འཛིག་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཙམ་པ་འདི་ལ་རྒྱད་པ་འབའ་ཞིག་སྲིད་པར་འགྱུར་
གྱི། མངོན་པར་མཐོ་བ་སྟེ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་གོ་འཕང་ནི་འཐོབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་རོལ་བཀག་ན་སོང་
ཞིག་ལ་སོགས་པ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བའི་རིགས་པས། དེ་རྣམས་ཕྱི་རོལ་ལ་འབྲེལ་བའོ། །འདིས་
ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལས་ཉམས་པར་བསྟན་པའོ།།

དེས་ན་གྲུ་རྒྱུབ་གྱི་ལྷགས་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་རིགས་པ་ནི།

གསུམ་པ་(དེས་ན་གྲུ་རྒྱུབ་གྱི་ལྷགས་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་རིགས་པ་)ནི།

སློབ་དཔོན་གྲུ་རྒྱུབ་ཞབས་གྱི་ལམ་ལས་ནི། བྱི་རོལ་གྱུར་ལ་ཞི་བའི་ཐབས་མེད་དོ།

དེ་དག་གྲུ་རྒྱུབ་དེ་ཉིད་བདེན་ལས་ཉམས། །དེ་ལས་ཉམས་པས་ཐར་པ་འགྲུབ་ཡོད་མིན།།^{༥༧}

ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་དང་། །དོན་དམ་བདེན་པ་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་སྟེ།

དེ་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་གང་གིས་མི་ཤེས་པ། །དེ་ནི་རྣམ་རྟོག་ལོག་པས་ལམ་ངན་ཞུགས།།^{༥༨}

དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྟེ་དྲང་བའི་དོན་ལ་ངེས་པའི་དོན་དུ་འཆད་པ་
ལས། སངས་རྒྱལ་གྱི་དགོངས་པར་མ་སོང་བའི་རང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་སྦྱར་བའི་ལྷགས་གྱི་ལམ་
ཁོ་ནར་ཞུགས་པ། སློབ་དཔོན་འབགས་པ་གྲུ་རྒྱུབ་ཞབས་གྱིས་སློབ་ཕྱེ་བའི་ལམ་ལས་ནི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་
གྱུར་པ་ལ་ཞི་བ་ལྷུང་འདས་འཐོབ་པའི་ཐབས་གྱི་གཙོ་བོ་མེད་དོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཕྱི་རོལ་
ཏུ་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་གྲུ་རྒྱུབ་གྱི་བདེན་པ་དང་དེ་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པ་ལས་ངེས་པར་ཉམས་པར་
འགྱུར་ལ། བདེན་གཉིས་དེ་ལས་ཉམས་པས་ཀྱང་དེ་མ་བཏང་གི་བར་དུ་ཐར་པ་འགྲུབ་པ་ཡོད་པ་
མིན་ཅོ། །ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་བདེན་གཉིས་ལས་ཉམས་པས་ཐར་པ་མི་འགྲུབ་ཅེ་ན། ཐ་སྙད་བདེན་པའི་
རྣམ་གཞག་མ་ལོག་པ་ནི། དོན་དམ་བདེན་པ་རི་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་དང་། དོན་
དམ་བདེན་པ་རི་བཞིན་རྟོགས་པ་ནི་སྦྲར་བཤད་པའི་ཐབས་ལས་བྱུང་བར་གྱུར་པ་སྟེ། བདེན་པ་དེ་གཉིས་
གྱི་རྣམ་དབྱེ་གང་གིས་མི་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་ལམ་ངན་པར་ཞུགས་པའོ། །

འདི་སའི་ཐ་སྙད་གྱི་རྣམ་གཞག་སྒྲིབ་མེད་པ་ཞིག་མ་བྱུང་བར་དུ་དོན་དམ་བདེན་པ་རི་
བཞིན་དུ་མི་རྟོག་^{༥༩}པར་བསྟན་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་གྲུ་རྒྱུབ་གྱིས་སློབ་ཕྱེ་བའི་ལྷགས་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་
འབྲང་བར་བྱའོ། །རྩལ་དེ་ཉིད་མདོས་སྦྱབ་པ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པར་བསྟན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས།
འཛིན་རྟེན་མཐུན་པས་གཞན་ལ་མ་གསན་པར། །བདེན་པ་འདི་གཉིས་ཉིད་གྱིས་བསྟན་པར་
མཛད། །གང་ཞིག་གྲུ་རྒྱུབ་དེ་བཞིན་དོན་དམ་སྟེ། །བདེན་པ་གསུམ་པ་གང་ཡང་མ་མཛེས་སོ།^{༦༠} །
ཞེས་པས་ནི་སངས་རྒྱལ་གྱིས་རང་དབང་དུ་བདེན་གཉིས་བསྟན་པ་དང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བདེན་
གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པར་བསྟན་ཅོ། །དེ་ནས། གང་གིས་བདེ་བར་གཤེགས་ལ་འགྲོ་བ་རྣམས། །བདེ་

བའི་དོན་དུ་དང་པ་སྐྱེ་འགྱུར་བ། །རྒྱལ་བས་འགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་སྤྱད་དུ། །འཛིག་རྟེན་ཡན་མྱེར་ཀྱུན་
 རྫོབ་དེ་བསྟན་ཏོ།^{༤༤} །ཞེས་པས་ནི་ཀྱུན་རྫོབ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་བསྟན་འོ། །སེམས་ཅན་ཚོགས་
 ཀྱི་འགོ་དྲུག་གང་བསྟན་པ། །སེམས་ཅན་དམུལ་དང་དུད་འགོ་ཡི་དྲུགས་དང། །ལྷ་མིན་རིས་དང་མི་
 དང་ལྷ་ཡི་རྣམས། །མི་ཡི་སེལ་ཀྱུན་རྫོབ་བདགས་པ་མཛད། །རིགས་དམའ་དེ་བཞིན་མཐོ་བའི་
 རིགས་རྣམས་དང། །ལྷག་པོའི་ཁྱིམ་དང་དབུལ་པོའི་ཁྱིམ་རྣམས་དང། །བཟན་གྱི་ཚོགས་དང་དེ་བཞིན་
 གཞུང་གི་ཚོགས། །འབྲུག་མེད་ཚོགས་དང་སྐྱེས་པ་མ་ཞིང་དང། །འགོ་བའི་བྱུང་པར་རི་སྐྱེད་གང་ཡང་
 རུང། །མཚུངས་མེད་ཁྱོད་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་བསྟན་མཛད་པ། །ཀྱུན་རྫོབ་བདེན་པར་མཁས་པས་
 བྱགས་རྒྱུད་ནས། །འཛིག་རྟེན་མཁྱེན་པས་མི་ལ་དེ་བསྟན་ཏོ།^{༤༥} །ཞེས་པས་ནི་ཀྱུན་རྫོབ་བསྟན་
 རྒྱལ་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་དགའ་བའི་འགོ་བ་འཁོར་བ་ན། །འགོ་བའི་ཚོས་བརྒྱད་ལ་ནི་འཇུག་
 འགྱུར་ཏེ། །ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་སྟན་དང་མི་སྟན་དང། །བསྟོད་དང་སྤྱད་དང་བདེ་དང་སྲུག་བསྐྱེད་
 ལོ། །ཐོབ་བསྟོད་ན་དེ་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེ། །མ་ཐོབ་གྱུར་ན་དེས་ཀྱང་འབྲུག་པར་འགྱུར། །གང་ག་ཞན་མ་
 བསྟན་རྒྱལ་འདིས་ཤེས་པར་བྱ། །ནད་རྣམས་བརྒྱད་ཀྱིས་དེ་རྒྱུན་གཞོན་པར་འགྱུར།^{༤༦} །ཞེས་པས་
 བའི་ཀྱུན་རྫོབ་པ་འདི་ལ་བདེན་པར་ཞེན་ནས་དགའ་བ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཚོས་བརྒྱད་ལ་འཇུག་ཅིང་
 དེས་མནར་ནས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་དང་ཚོས་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་གཉིས་བསྟན་པས་ལྷག་མ་མ་བསྟན་
 པ་ཤེས་པར་བྱ་བར་གསུངས་སོ། །

ཀྱུན་རྫོབ་དེ་ལ་དོན་དམ་སྲ་སྤྱོད་པ། །དེ་དག་ཚོར་བའི་སྤོ་ལྷན་ཤེས་པར་བྱ།^{༤༧} །ཞེས་པས་
 བའི་ཀྱུན་རྫོབ་པ་འགོ་བ་དྲུག་ལ་སོགས་པ་ལ་དོན་དམ་སྤེལ་བའི་ཀྱུན་རྫོབ་པ་ཞེས་སྲ་སྤྱོད་པ་དེ་དག་ཕྱིན་
 ཅི་ལོག་གི་སྤོ་ལྷན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བར་གསུངས་པས་རང་སྤེལ་དེ་ལྟར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱུན་མཐའ་ཚོར་
 བར་གསུངས་སོ། །མི་སྲུག་སྲུག་དང་སྲུག་བསྐྱེད་བདེ་བ་དང། །བདག་མེད་རང་བཞིན་བདག་ཏུ་སྤྱོད་
 བ་དང། །མི་རྟག་ཚོས་ལ་རྟག་ཅེས་སྤྱོད་བཞིན་ཅིང། །དེ་ལྟར་དགའ་སྤེལ་མཚན་མར་གང་གནས་པ། །
 དེ་དག་བདེ་གཤེགས་གསུང་ནི་སོས་གྱུར་ན། །འཛིགས་ཤིང་རི་བཞིན་མི་རྟོགས་སྤོང་བར་བཞུ། །དེ་
 དག་བདེར་གཤེགས་གསུང་ནི་སྤངས་གྱུར་ནས། །སེམས་ཅན་དམུལ་བར་སྲུག་བསྐྱེད་མི་བཟད་
 རྒྱུང། །དེ་དག་རྒྱལ་མིན་བདེ་བ་ཚོལ་བཞིན་ཀྱང། །སྲུག་བསྐྱེད་བརྒྱུད་དག་བྱིས་པས་ལྷོང་བར་
 འགྱུར།^{༤༨} །ཞེས་པས་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་ལ་གོམས་པ་དང་དེ་འབྲུག་པའི་གྲུབ་མཐས་བསྟན་པ་ཕྱི་

རོལ་བ་རྣམས་མི། སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་ཐོས་ན་སྤོང་ཞིང་དེའི་མཐུས་སེམས་ཅན་དམུལ་བར་འགོ་བ་
 དང་། དེ་དག་གིས་ཐར་པའི་བདེ་བ་རྒྱལ་བ་ཞིན་མིན་པའི་ཐབས་ཀྱིས་བཅའ་ཡང་། དེ་མི་རྟོག་པར་
 མ་ཟངས་སྲུག་བསྐྱེད་ཏུ་མས་མནར་བར་འགྱུར་བར་བསྟན་ནོ། །འཛིག་རྟེན་ཕན་བའི་བསྟན་པ་སྲུ་ཞིག་
 གིས། །མ་ལོག་སྲོ་ཡིས་རྣམ་པར་རྟོགས་གྱུར་ན། །སྲུལ་གྱི་ཕགས་པ་རྟིང་ལྟར་རབ་སྤངས་ཏེ། །མིད་པ་
 གུན་ལས་འདས་ནས་ཞི་བར་འགྱུར། །ཚོས་འདི་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་དབེན་པ་སྟེ། །སྤོང་བ་མཚན་
 མ་མེད་པ་དོན་དམ་ཞེས། །གང་གིས་ཐོས་ནས་དགའ་བ་སྟེ་འགྱུར་བ། །དེ་དག་སྲུ་མེད་བྱང་རྩུབ་ཐོབ་
 བར་འགྱུར། །རྒྱལ་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྤང་བོ་དབེན་པར་གཟིགས། །ཁམས་དང་སྟེ་མཆོད་རྣམས་གྱུར་དེ་
 བཞིན་ཏེ། །དབང་བོའི་གོང་ནི་མཚན་མས་དབེན་པ་དག །ཀུན་གྱང་སྤུབ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་རི་བཞིན་
 གཟིགས།^{༡༧} །ཞེས་བསྟན་པ་གསུང་རབ་ཟམ་མེད་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་ན། །འཁོར་བ་
 ལས་གོལ་བར་བསྟན་ནས། །རྟོགས་རྒྱལ་དེ་རི་འདྲ་ཞིག་སྣམ་པ་ལ། །ཚོས་འདི་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
 དབེན་པ་སོགས་ཀྱི་གཏམ་ཐོས་པ་ན་དགའ་ནས་དེའི་དོན་རྟོགས་ན་བྱང་རྩུབ་འཐོབ་པར་གསུངས་ཏེ།
 །སྲུ་གུན་རྩོབ་བསྟན་ལ་འདིས་དོན་དམ་པ་བསྟན་ནོ། །ཁམས་ནི་སའི་ཁམས་ལ་སོགས་པའོ། །སྟེ་
 མཆོད་ནི་གཟུགས་སྣ་སོགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་གུན་རྩོབ་བཏགས་པ་ཅམ་དང་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་
 དམ་བདེན་པ་ཤེས་པས་དབེན་པ་རྣམས་ལ་ཐར་པ་ལྷ་ག་ལ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཅམ་ཏུ་
 སྲུ་བ་དེ་དག་ནི་ལམ་གོལ་པར་ཞུགས་པ་ཁོ་ནའོ། །

འདིར་ཐ་སྟོན་གྱི་བདེན་པ་བསྟན་པ་ནི་ཐབས་སྲུ་གྱུར་པ་སྟེ། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་བོ་
 ལས། །ཡི་གེ་མེད་པའི་ཚོས་ལ་ནི། །ཉན་པ་གང་དང་རྟོན་པ་གང། །འགྱུར་བ་མེད་ལ་རྩོད་བཏགས་
 པས། །འོན་གྱང་ཉན་ཞིང་རྟོན་པ་ཡིན།^{༡༨} །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །རྣང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་དེ་
 དག་དོན་དམ་པར་མེད་པར་བསྟན་ནོ། །དོན་དམ་པར་ཡི་གེ་མེད་པ་དེ་ལ་རྩོད་བཏགས་པ་སྟེ་རྟོག་
 པས་བཏགས་ནས་ཉན་པ་དང་འཆད་དོ་ཞེས་པའོ། །ཡི་གེའི་རྣམ་དོད་ཨ་ཀུར་ཞེས་པ་ཡི་གེ་དང་
 འགྱུར་བ་མེད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་གྱུང་འདིར་ཡི་གེ་མེད་ལ་ཞེས་བསྟུར་ན་བདེ་འོ། །རྩོད་
 བཏགས་པ་ནི་མེད་པ་ལ་ཡོད་པ་དང་། མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་མང་ཏུ་བཤད་
 མོད་གྱང་། དེ་ཁོ་ནར་མི་གཟུང་གི་སྤྱིར་རྟོག་པས་བཏགས་ནས་འཛིག་པ་ལ་ཡང་བྱུང། །ཐ་སྟོན་
 ཀྱི་བདེན་པ་ཁོ་ན་ལ་གནས་ཏེ་དོན་དམ་པ་སྟོན་ལ། དེ་ལས་གྱུང་དོན་དམ་པ་ཁོང་ཏུ་རྩུབ་པ་ལས་

དོན་དམ་པ་མུང་ངན་ལས་འདས་པ་འཕྲོ་བ་སྟེ། ཅུ་ཤེ་ལས། ཐ་སྐྱད་ལ་ཞི་མ་བརྟེན་པར། །དམ་པའི་
དོན་ཞི་བརྟེན་མི་རུས། །དམ་པའི་དོན་ཞི་མ་རྟོགས་པར། །མུང་ན་འདས་པ་ཐོབ་མི་འགྱུར།^{༡༡} །ཞེས་
གསུངས་སོ།།

གཞན་དབང་དང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྐྱད་འགོག་པ་མི་མཚུངས་པར་བརྟེན་པ་ནི།

བཞི་པ་(གཞན་དབང་དང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྐྱད་འགོག་པ་མི་མཚུངས་པར་བརྟེན་པ་)ནི།

རི་ལྟར་ཚྭ་གྱིས་གཞན་དབང་དངོས་འདོད་ལྟར། །ཀུན་རྗེ་བ་ཀྱང་ནི་བདག་གིས་ཁས་མ་བླངས། །འབྲས་ཕྱིར་འདི་
དག་མེད་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས། །འཛིག་རྟེན་དོར་བྱས་བདག་ནི་སྣང་བར་བྱེད།།^{༡༢} རི་ལྟར་ཚྭ་བོ་སྣངས་ནས་ཞིར་ཀླགས་
པའི། །དབྱ་བཙོམ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་མེན་དེ་ལྟར། །འཛིག་རྟེན་ལ་ཡང་མེད་ན་དེ་བཞིན་འདི། །འཛིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་
ཡོད་ཅེས་བདག་མི་སྣ།།^{༡༣} གལ་ཏེ་ཚྭ་ལ་འཛིག་རྟེན་མི་གཞོད་ན། །འཛིག་རྟེན་ཉིད་ལྟོས་འདི་ནི་དགག་པར་
གྱིས། །ཚྭ་དང་འཛིག་རྟེན་འདིར་ནི་ཚྭ་གྱིས་དང་། །ཕྱིན་ས་སྟོབས་ལྡན་བདག་གིས་བརྟེན་པར་བྱ།།^{༡༤}

གལ་ཏེ་ཚྭ་གྱིས་དེ་སྐད་དུ་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཤིན་ཏུ་ལྟོས་པ་མེད་པར་སྣང་ན། ད་ནི་དེད་ཅག་
ཀྱང་ཚྭ་ལ་བཟོད་པ་མི་བྱེད་དེ། གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་འབྱིན་པ་ཙམ་ལ་མཁས་
པར་མངོན་པར་བྱེད་ཅིང་། རིགས་པའི་འཐད་པས་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་
ཐུབ་པའི་དོ་བོ་སེལ་བར་བྱེད་ན། འོན་དུ་ནི་བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་སྟོགས་འགོག་པའི་འཐད་
པ་ཁོ་ནས། མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཚྭ་ལ་བྲགས་པའི་ཀུན་རྗེ་བ་སེལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེན། གལ་ཏེ་ཚྭ་
ཐོག་མ་མེད་པའི་དུ་ས་ནས་དཀའ་བ་བརྒྱ་སྟེག་གིས་བསགས་པའི་ནོར་གྱི་ཚོགས་འབྲོག་པ་བོ་ལ།
མཛེས་པོའི་ཚོལ་གྱིས་དུག་བཙས་ཀྱི་ཟས་ཕྱིན་ནས་སྤར་སྟོགས་པས་དགའ་བ་བཞིན་དུ། ཁོ་བོ་ཅག་
གིས་གཞན་དབང་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཡུལ་སྟོགས་པས་ཐུན་བཏགས་པ་ན་དེའི་ལན་དུ་ཁོ་བོ་
ཅག་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པས་ཚྭ་དགའ་ཞིང་རངས་པར་འགྱུར་ན་འགྱུར་ལ་རྟག་སྟེ། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་
མངོན་པར་མཐོ་ཞིང་དགེ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ།།

འདི་ལྟར་རི་ལྟར་སེམས་ཙམ་པ་ཚྭ་དུ་གྱིས་གཞན་དབང་དངོས་པོར་ཏེ་དོ་བོས་ཀྱང་བལ།
སུམ་ཅུ་པ་ལས། དེ་མ་མཐོང་བར་དེ་མི་མཐོང་།^{༡༥} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་

ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པར་བྱས་པ་ཞིག་གི་རང་དབང་དུ་བྱས་ནས། རང་ལུགས་ཀྱིས་ཡོད་དོ་ཞེས་འདོད་པ་དེ་
 ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་བདག་གིས་ཁས་མ་སྲུངས་སོ། །འོན་ཅི་ཞེན། སྤང་
 བོ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་ཁོ་ན་ལས་གྲགས་པར་འགྱུར་བས་
 ཡོད་དོ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་གྱི་དོ་ཁོ་ནར་བྱས་ནས་བདག་གིས་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །

འདིར་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྤང་སོགས་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོར་འཇོག་པ་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཏེ།
 དབུ་མ་པ་རང་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཇོག་པ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་དོར་ཁས་ལེན་གྱི་རིགས་དོར་
 མི་འཇོག་གོ། །སྐབས་འགར་དགོས་པའི་དབང་གིས་སྤང་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འཇོག་པ་ནི།
 རང་ལུགས་ལ་མི་འདོད་ཀྱི་གཞན་དོ་ཁོ་ནར་ཁས་ལེན་པས་དེ་གཉིས་འགོག་པ་མི་མཚུངས་སོ། །
 གཞན་དོར་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་ནི་འབྲས་བུ་སྟེ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གདུལ་བྱ་དེ་གྲུབ་
 མཐའ་ངན་པ་གཞན་ལས་ལྷོག་པ་དང་། རིམ་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 དེས་ན་གཞུང་དེས་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་གཞན་དོར་བྱེད་ཀྱི། རང་ལུགས་ལ་མི་བྱེད་པའི་དོན་གཏན་
 མིན་པ་ནི། འདིའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་དྲངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །ལུང་ནི་རྣོ་མ་པ་གསུམ་བརྟན་པ་ལས།
 འཇིག་རྟེན་ང་དང་ལྟན་ཅིག་རྩོད་ཀྱི། ང་ནི་འཇིག་རྟེན་དང་མི་རྩོད་དེ་གང་འཇིག་རྟེན་ན་ཡོད་པར་
 འདོད་པ་དེ་ནི་ངས་ཀྱང་ཡོད་པར་བཞེད་དོ། །གང་འཇིག་རྟེན་ན་མེད་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་ང་ཡང་མེད་
 པར་བཞེད་དོ།^༡ ཞེས་གསུངས་པའོ། །འདི་ནི་རྣོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས། གནས་པ་འཇམ་སྐྱེ་འཇིག་
 ཡོད་མེད་དམ། །དམན་པ་འཇམ་མཉམ་པ་འཇམ་བྱེད་པར་ཅན། །སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་བསྟན་དབང་
 གིས། །གསུངས་ཀྱི་ཡང་དག་དབང་གིས་མིན།^༢ །ཞེས་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པར་འཇོག་པ་ཐམས་
 ཅད་འཇིག་རྟེན་ན་ཇི་ལྟར་གྲགས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་འཇོག་པར་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །

དེ་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་འདི་ཇི་ལྟར་དག་བཅོམ་པ་སྤང་བོ་སྤངས་ནས་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཞི་བའི་དབྱིངས་
 སུ་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་ལྟར་དུ་གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ལ་ཡང་
 ཀུན་རྫོབ་འདི་མེད་ན། ལྷག་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་པ་འདི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོ་ལ་ལྷོས་
 བས་ཀྱང་ཡོད་ཅེས་བདག་མི་སྒྲུའོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་རག་ལས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣོ་
 བས་བདག་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཁས་སྲུངས་ཀྱི། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་མ་ལྷོས་པར་རང་དབང་དུ་ཁས་
 སྲུངས་པ་ནི་མིན་ནོ། །

ཐོག་མར་འཛིག་རྟེན་ཁོ་ནས་ཁས་སྐྱབས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གང་གིས་ཁས་སྐྱབས་པ་དེ་
 ཁོ་ན་ལ་ལྟོས་ནས་སེམས་བར་ལུས་པས་ན་བསལ་བར་འོས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དབུ་མ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་
 བེ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བཤད་པ། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་ཀུན་རྫོབ་འབྲུལ་བའི་སྣང་བ་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་
 བྱིན་ཏུ་ཚེགས་ཚེ་བས་ལམ་སྒྲོམ་པ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་གྱི། གལ་ཏེ་ཚོད་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱིས་མི་
 གཞོན་ན། ཚོད་གྱིས་འཛིག་རྟེན་ཉིད་ལ་ལྟོས་ནས་ཀུན་རྫོབ་འདི་ནི་དགག་པར་གྱིས་ཤིག། དེ་ཚོད་
 གྱི་རིགས་པས་འགོག་ལུས་ན་ངས་ཀྱང་ཚོད་ལ་སྒྲོངས་གདབ་པ་སྟེ་གོགས་བྱུངོ། །འཛིག་རྟེན་གྱིས་ནི་
 གཞོན་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཁོ་བོ་ཅག་ཚོད་གྱི་གོགས་མི་བྱེད་པར་བཏང་སྟོམས་སུ་གནས་པར་
 བྱུངོ། །ཚོད་དང་འཛིག་རྟེན་པ་གཉིས་འདིར་ནི་རྩོད་པ་གྱིས་ཤིག་དང་། བརྒྱད་པའི་ཕྱི་ནས་གང་
 རྟོབས་དང་ལྡན་པ་དེ་ལ་བདག་གིས་བརྟེན་པར་བྱུངོ། །དེ་ལ་ཚོད་རྒྱལ་ན་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་དེ་འདོད་
 པས་ཚོད་ལ་བརྟེན་པར་བྱུངོ། །འོན་ཏེ་ཚོད་འཛིག་རྟེན་གྱིས་པས་པར་བྱས་ན་ནི། བྱིན་ཏུ་སྟོབས་དང་
 ལྡན་པའི་འཛིག་རྟེན་ལ་བརྟེན་པར་བྱུངོ། །དེ་ལྟར་ན་ཕྱི་རོལ་མེད་པ་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གཞོན་
 པས་ཕྱི་རོལ་མེད་པར་སྐྱབ་མི་ལུས་སོ།།

འོ་ན་སེམས་ཅམ་པས་དུ་ལ་ཆ་མེད་མེད་པས་དེ་བསགས་པའི་ཕྱི་དོན་འགོག་པའི་རིགས་
 པས། ཕྱོགས་གྱི་ཆ་མེད་གྱི་ཕྱི་དོན་མི་ལེགས་སོ་སྟོམ་ན། དེ་དག་ཚད་མས་མ་ལེགས་པར་མི་སྐྱའི་དེ་
 ལེགས་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་མི་དགོས་སོ། །འདིས་ནི་ཤེས་པ་དུས་གྱི་ཆ་མེད་དང་དེ་འབྲུད་པའི་
 རྒྱུ་ལེགས་ཀྱང་ཤེས་པ་མི་ལེགས་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱུངོ། །གཞན་གྱི་ལུགས་གྱིས་ནི་ཕྱི་རོལ་ཆ་མེད་
 ལེགས་ན་སྣང་བ་ལ་མ་འབྲུལ་བའི་དབང་ཤེས་ལེགས། དབང་ཤེས་འབྲུལ་བས་དོན་འཛོག་མི་ལུས་
 པས་ཕྱི་དོན་ལེགས་སོ་སྟོམ་དུ་བསམས་སོ། །འདིར་ནི་དབང་ཤེས་འབྲུལ་བས་གཞལ་བྱ་བའི་ན་པ་
 འཛོག་མི་ལུས་ཀྱང་། གཞལ་བྱ་བརྟུན་པ་འཛོག་པ་ལ་དེ་གོགས་སུ་སོང་ངོ་སྟོམ་དུ་དགོངས་སོ། །འདི་
 ཉིད་འཕགས་པ་སྟེ་ཡང་བཞེད་དེ་བརྒྱ་པ་ལས། གཅིག་ཡོད་གཅིག་མེད་ཅེས་བྱ་བ། དེ་ཉིད་མིན་
 འཛིག་རྟེན་པའང་མིན།^{༡༥} །ཞེས་དོན་ཤེས་ཡོད་མེད་འབྱེད་པ་བའི་ན་གཉིས་གང་གི་ཡང་རྣམ་གཞག་
 མིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་འབྱེད་པ་ལྟའི་ཞབས་གྱི་བཞེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལོ།།

སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་ཙམ་གྱི་སྐྱེས་ཕྱི་དོན་འགོག་པ་མིན་པར་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་(སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་ཙམ་གྱི་སྐྱེས་ཕྱི་དོན་འགོག་པར་མིན་པར་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ།
ས་བརྩལ་པ་ལས། སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པ། ཕྱི་ལོ་དང་ནང་གི་སེམས་གཉིས་
ཡོད་མེད་མཚུངས་པར་བསྟན་པ། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་
པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཙམ་གྱི་སྐྱེས་ཕྱི་ལོ་མི་འགོག་པ་ས་བརྩལ་པའི་ལུང་གིས་བསྐྱབ་པ།
དོན་དེ་ཉིད་མདོ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་བསྐྱབ་པ། ཙམ་གྱི་སྐྱེས་སེམས་གཙོ་བོ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

མདོན་གྱུར་མདོན་ཕྱོགས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབའ་ཡིས། སྤྱིད་གསུམ་རྣམ་ཤེས་ཙམ་དུ་གང་རྟོགས་པ།
རྟོག་བདག་བྱེད་པོ་བཀག་པ་རྟོགས་ཕྱིར་དེས། བྱེད་པ་པོ་ནི་སེམས་ཙམ་ཡིན་པར་རྟོགས།།[༥]

གལ་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་འཐད་པ་སྟེ་རིགས་པས་གྲུབ་པ་དང་བུལ་ཡང་། འཛིག་
རྟོན་པའི་གཞོན་པས་འཛིགས་ནས་ཁྱེད་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཁས་སྲུངས་ན་ནི། ལུང་གི་གཞོན་པས་འཛིགས་
པས་སེམས་ཙམ་དུ་ཡང་ཁས་སྲུང་དགོས་ཏེ། ས་བརྩལ་པ་ལས། དེ་འདི་སྐྱེས་དུ་སེམས་ཏེ། འདི་སྐྱེས་
ཁམས་གསུམ་པ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་སྟེ།^{༡༥} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེ་ན། བརྟམ་པ་རྒྱལ་བའི་
གསུང་གི་འོ་ར་བུ་ཨ་རྒྱ་རྟེ་ལ་ལས་སྐྱུར་པའི་མདོ་སྟེ་མ་གཞི་བསྟར་བ་ལ། ཨ་རྒྱ་རྟེ་ལ་ཡིན་པ་དེ་མ་
ཤེས་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དངོས་པར་སྐྱུ་བའི་རྒྱུ་རྣམ་པར་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བར་འབྱུལ་བ་ཁྱོད་ནི།
རྣམ་པར་ཤེས་པ་དངོས་པོར་སྐྱུ་བའི་རྒྱུ་ཙམ་ཞིག་བརྩལ་བར་འདོད་བས། རང་གི་སྐོ་གྲོས་གྱི་ལུས་པ་སོ་
མ་བཅང་བ་བཤལ་ཞིང་བསྐྱུགས་ནས་དུ་མ་བུ་རྣམ་པ་བརྒྱུར་གྲོག་པ་ན། དེའི་རང་བཞིན་ཤེས་པ་
རྣམས་གྱི་བཞད་གད་དུ་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །མདོའི་དགོངས་པ་འདི་ནི་རི་སྐྱེས་
ཁྱོད་གྱི་སྐོ་ལ་སྐྱེད་པ་དེ་སྐྱེས་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་འདིར་མདོའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

ས་དུག་པ་མདོན་དུ་གྱུར་པ་ཚོས་དབྱིངས་ལ་མདོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སེམས་པ་དེ་ལ་ཡོད་པས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབའ་ཡིས། སྤྱིད་པ་ཁམས་གསུམ་
རྣམ་ཤེས་སེམས་ཙམ་དུ་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི། བདག་རྟོག་པ་བྱེད་པ་པོ་བཀག་
ནས། ཀུན་རྫོབ་སེམས་ཙམ་ཞིག་ཁོ་ན་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འཛིག་རྟོན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་
ནི་བྱང་སེམས་དེས་སེམས་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པར་རྟོགས་ཏེ། ས་བརྩལ་པ་ལས། ལུགས་སུ་བྱུང་བའི་རྣམ་

པར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་རབ་རྒྱ་རྟོག་གོ་¹⁰² །དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་བ་བསྐྱེད་ལྱི་ལྱང་པོ་སྤྱི་བ་
 བསྐྱེད་ལྱི་ལྱོན་པ་བྱེད་པ་པོ་དང་། ཚོར་བ་པོ་མེད་པ་འབའ་ཞིག་པོ་འདི་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་
 འགྱུར་རོ་སྟམ་མོ། །དེ་འདི་སྟམ་དུ་སེམས་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ལས་རྣམས་ཡོད་པར་
 ལྱུར་རོ། །གང་ན་བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་དེ་ན་དོན་དམ་པར་ལས་ཀྱང་མི་དམིགས་སྟམ་མོ། །དེ་འདི་སྟམ་དུ་
 སེམས་ཏེ། །ཁམས་གསུམ་པ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་སྟེ། སྲིད་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་གང་དག་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་རྒྱ་བྱེ་སྟེ་བཀའ་སྤྱུལ་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེམས་གཅིག་ལ་བརྟེན་པ་
 དག་གོ་¹⁰³ །ཞེས་རྒྱ་ཚེར་གསུངས་སོ། །མདོ་དེས་ནི་བྱེད་པ་པོ་དང་ཚོར་བ་པོ་མེད་པའི་འབའ་ཞིག་པ་
 འགྲུབ་པ་དང་། སེམས་ཙམ་གྱི་དོན་བཤད་པ་ན་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་སེམས་གཅིག་ལ་བརྟེན་པར་
 གསུངས་པས། མདོ་འདིའི་ཙམ་གྱི་སྐྱེས་དོན་མི་འགོག་པ་དང་། སེམས་ལས་གཞན་པའི་བྱེད་པ་པོ་
 འགོག་པ་ཡིན་ནོ།།

འདིའི་ཕྱོགས་སྐྱ་མ་ནི་ཐེག་བསྐྱེད་ལས། དེ་ལ་ལུང་ནི་བཙམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ས་བརྒྱུ་བ་
 ལས། འདི་ལྟ་སྟེ། །ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ན་སེམས་ཙམ་མོ།¹⁰⁴ །ཞེས་པ་དང་། །ཞེས་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་
 དཔོག་པ་ལ་ལུང་རིགས་གཉིས་གསུངས་པའི་ལུང་དེ་ལ་མཛད་ཅིང་།¹⁰⁵ །ཉི་ཤུ་པའི་རང་འགྲེལ་ལས་
 ཀྱང་། ལུང་དེ་དྲངས་ཤིང་སེམས་ཞེས་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ལ་དགོངས་ཤིང་། ཙམ་སྐྱོས་
 པས་དོན་འགོག་པར་བཤད་དོ།¹⁰⁶ །འདི་སྐར་ལྟར་འགོག་པ་ནི་སྤོན་དུ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་མཛད་ལ།
 དེ་ནས་སྐྱབས་ཀྱང་མཛད་དོ།།

གཉིས་པ་(དོན་དེ་ཉིད་མདོ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་བསྐྱབས་པ་)ནི།

- དེ་ཕྱིར་སྐོ་ལྡན་སྐོ་ནི་འཕེལ་བྱའི་ཕྱིར། །ལང་ཀར་གཤེགས་མདོ་དེ་ལས་ཀུན་མཁུན་གྱིས།།
- སྤྲེགས་སྐོ་མཐོན་རི་འཛོམས་དག་རང་བཞིན། །རྗེ་འདི་ནི་དགོངས་པ་བཅད་ཕྱིར་གསུངས།།[107]
- རི་བཞིན་རང་གི་བསྐྱན་བཙོན་དེ་དེ་ལས། །སྤྲེགས་རྣམས་གྱིས་གང་ཟག་སོགས་དེ་དག།
- སྐྱེས་པ་དེ་དག་བྱེད་པོར་མ་གཟིགས་ནས། །རྒྱལ་བས་སེམས་ཙམ་འཛིག་རྟེན་བྱེད་པོར་གསུངས།།[108]

སེམས་ཙམ་གྱི་ཙམ་གྱི་སྐྱེས་བྱེད་པ་པོ་གཞན་འགོག་པ་ས་བརྒྱུ་པའི་དོན་དུ་བཤད་ནས།
 དོན་འདི་ཉིད་མདོ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། ཙམ་གྱི་སྐྱེས་བྱེད་པ་པོ་གཞན་འགོག་

པ་ས་བཙུ་པའི་དོན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་ལུས་པའི་སྒོ་ལྟར་གྱི་སྒོ་ནི་འཕེལ་བར་བྱ་
 བའི་ཕྱིར། ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་དེ་ལས་ཀྱུན་མཁྱེན་གྱིས་སྤྲེགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་དང་
 གཙོ་བོ་སོགས་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོར་འདོད་པའི་ལྷ་བ་རན་པའི་རི་བོ་སྒོ་མཐོན་བོ་འཛོམས་པའི་
 དག་གི་རང་བཞིན་གྱི་རྩོ་རྩེ་ལོག་ནས་འབྱུང་བ་འདི་ནི། མདོ་གཞན་དུ་སེམས་ཙམ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 དགོངས་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྟོན་པས་གསུངས་སོ། །རྩོ་རྩེ་ནི། གང་ཟག་རྒྱུན་དང་ལུང་པོ་དང་།
 དེ་བཞིན་རྒྱུན་དང་རྩལ་དག་དང་། །གཙོ་བོ་དབང་ལྷུག་བྱེད་བོ་རྣམས། །སེམས་ཙམ་དུ་ནི་ངས་
 བཤད་དོ།⁽¹⁹⁾ །ཞེས་ལང་གཤེགས་ལས་གསུངས་ཏེ། གང་ཟག་ནས་དབང་ལྷུག་བྱེད་པ་པོར་སྐྱུ་བ་
 རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་ནི། དེ་རྣམས་མིན་གྱི་སེམས་ཙམ་ཞེས་བྱེས་པ་པོར་རྒྱལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

མདོ་འདིའི་དོན་དགོལ་བའི་ཕྱིར་བཤད་པ། རི་བཞིན་ཏེ་རི་ལྷར་རང་རང་གི་བརྟན་བཙུན་
 ཀྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་དེ་དང་དེ་ལས། སྤྲེགས་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་དང་སོགས་པས་རྒྱུན་དང་ལུང་པོ་
 སོགས་བྱེད་པ་པོར་སྐྱུ་བ་པ་དེ་དག་བྱེད་པ་པོར་མ་གཟིགས་ནས། རྒྱལ་བས་སེམས་ཙམ་ཞེས་འཛིག་
 རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོར་གསུངས་སོ། །རྩ་བར་སྤྲེགས་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ནི་ཡལ་ཆེ་བ་ལ་བསམས་པ་
 རྟེ། ཆོས་འདི་པ་སངས་རྒྱས་པ་དག་གིས་ཀྱང་གང་ཟག་དང་། རྒྱན་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་པོར་བཏགས་
 པ་ཁོ་ནའོ། །ཡང་ན་གང་ཟག་སོགས་བྱེད་པ་པོར་རྟོག་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་འདི་པ་སངས་རྒྱས་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། སྤྲེགས་ལྷར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བརྟན་པའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 དེའི་ཕྱིར་སྤྲེགས་ཞེས་པ་ནི་ཁྲབ་པར་བྱེད་པའི་ཆིག་གོ། །རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། གང་ཟག་
 ལུང་པོར་སྐྱུ་བ་ཡི། །འཛིག་རྟེན་གངས་ཅན་ལུག་སྤུག་དང་། །གོས་མེད་བཅས་ལ་གལ་ཏེ་ཞེས། །ཡོད་
 མེད་འདས་པ་སྐྱུ་ན་དེས། །དེ་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །བརྟན་པ་འཛི་མེད་ཡོད་མེད་ལས། །
 འདས་པ་ཟབ་མོ་ཞེས་བརྟན་པ། །ཆོས་ཀྱི་ལུང་པ་ཡིན་ཤེས་གྱིས།⁽²⁰⁾ །ཞེས་གང་ཟག་དང་ལུང་
 པོ་རྩམ་སྤྲེ་ཡོད་པར་སྐྱུ་བ་སོགས་ལ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་སྐྱུ་བར་སྐྱེད་ན་དེས་ཤིག་
 དང་། དེའི་དོན་བཤད་རྒྱ་མི་འོང་ངོ་། །དེའི་ཕྱིར་བརྟན་པའི་དོན་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་
 པ་ནི། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ལུང་པ་སྤེ་ལུང་པར་གྱི་ཆོས་གཞན་ལ་མེད་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་
 གསུངས་སོ། །

འཁོར་བ་འདི་ནི་ཐོག་མ་མེད་པས་འདིར་སྐར་རན་རྟོག་ཅི་ཞེས་མ་ལུང་ཕྱིས་ཀྱང་ཅི་ཞེས་མི་

འབྱུང་ཞིང་། འདི་ལྟར་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་ཡང་སྒྲོང་བ་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་སྐྱུང་པོ་ལ་སོགས་པ་
རྗེས་སུ་ཡོད་པ་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དུ་སྒྲོན་པ་སྒྲུང་ངོ་། །འདི་ལ་དཔེ་ཁ་ཅིག་ལས་སྒྲོང་དཀར་པོ་ལ་སོགས་
པ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ཞིང་། འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་འགྲུར་ལས་དག་སྒོང་སྐྱབས་ལ་སོགས་པ་ཞེས་འབྱུང་
ལ།^[9] དེའི་དོན་གཅེར་བུ་པའི་དག་སྒོང་རྣམས་ལ་འཆད་དོ། །སྒོང་བ་པ་ནི་བསམ་གཏན་པའི་མིང་
ཡིན་པས་བསམ་གཏན་པ་དཀར་པོ་ཞེས་པའི་རང་སྡེ་སྐྱུང་པོ་རྗེས་སུ་ཡོད་བྱེད་པ་པོར་སྐྱབ་པ་ཞིག་གོ།

གསུམ་པ་ (ཙམ་གྱི་རྒྱས་སེམས་ཙམ་གཙོ་བོ་ཉིད་དུ་བརྒྱབ་པ་) བོ།

དེ་ཉིད་རྒྱས་ལ་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཇི་བཞིན། །དེ་བཞིན་སེམས་ཙམ་གཙོར་གྱུར་འཇིག་རྟེན་ལ། །མདོ་ལས་སེམས་ཙམ་
ཞེས་གསུངས་གཞུགས་ནི་འདིར། །འགོག་པ་དེ་ལྟར་མདོ་ཡི་དོན་མ་ཡིན། །^[10] གལ་ཏེ་འདི་དག་སེམས་ཙམ་ཞེས་
མཁུན་ནས། །དེ་ལས་གཞུགས་ཉིད་དགག་པར་མཛད་ན་ནི། །སྐྱུང་ཡང་དེ་ལས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་སེམས། །གཉི་
མུག་ལས་ལས་སྐྱེས་པར་ཅི་ཕྱིར་གསུངས། །^[11] སེམས་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཙམ་འཇིག་རྟེན་དང་། །སྒོད་ཀྱི་འཇིག་
རྟེན་གྱི་ཉིན་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ། །འགོ་བམ་ལུས་ལས་ལས་སྐྱེས་པར་གསུངས། །སེམས་སྐྱུངས་ནས་ནི་ལས་ཀྱང་ཡོད་
མ་ཡིན། །^[12] གལ་ཏེ་གཞུགས་ཡོད་མོད་ཀྱི་དེ་ལ་ནི། །སེམས་ཞིན་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ཡོད་མ་ཡིན། །དེས་ན་སེམས་ལས་
གཞན་པའི་བྱེད་པ་པོ། །བརྒྱུག་གི་གཞུགས་ནི་བཀག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །^[13]

དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་བྱེད་པ་པོ་སེམས་ལས་གཞན་པ་བཀག་པས། ཙམ་གྱི་སྐྱེད་དོན་བྱས་ཟིན་
པའི་ཕྱིར་ཙམ་གྱི་རྒྱས་ཤེས་བྱ་བྱི་རོ་ལ་གྱི་དོན་འགོག་མི་ལུས་པར་བརྗོད་ནས། བཤད་ཚུལ་དེ་ལས་
རྣམ་པ་གཞན་སེམས་གཙོ་བོར་གྱུར་པར་བཤད་པ་ལས་ཀྱང་ཕྱི་རོ་ལ་འགོག་པ་མི་སྲིད་པར་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

རི་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲོ་རྒྱས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་བསྐྱེད་པ་ན། ཆོག་སྐྱེ་མ་སངས་ཞེས་
པ་མི་མདོན་པར་བྱས་ནས་ཉེ་མི་མདོན་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཞེས་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པ་རི་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ།
གཞུགས་དང་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སེམས་ཙམ་ཞིག་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ལ་ཆོག་བྱི་མ་གཙོ་བོར་
གྱུར་པ་མི་མདོན་པར་བྱས་ནས། མདོ་ལས་འཇིག་རྟེན་ལ་སྟེ་ཁམས་གསུམ་ནི་སེམས་ཙམ་མོ་ཞེས་
གསུངས་པར་ཤེས་པར་བྱུངོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཙམ་མོ་ཞེས་པ་འདིར་ནི་སྟེ་འདིས་ནི། གཞུགས་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ཁམས་གསུམ་འགྲུབ་པ་ལ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་སེལ་བར་བྱེད་ཀྱི། སེམས་ཙམ་ཞིག་ཁོ་ན་

རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ནི་མེད་དོ་ཞེས་འགོག་པ་དེ་ལྟར་འཆད་པ་ནི་མདོ་
 ཡི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །ས་བརྩུ་པའི་མདོའི་དོན་འདི་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་རི་རྒྱན་དུ་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་
 གདོན་མི་ཟ་བར་འདོད་པར་བྱའོ། །ཁྱོད་གྱི་ལུགས་ལྟར་ན། གལ་ཏེ་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་དག་རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སེམས་ཅམ་མོ་ཞེས་མཁྱེན་ནས། ས་བརྩུ་པ་དེ་ལས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཉིད་
 དགག་པར་མཛད་ན་ནི། སྐར་ཡང་ས་བརྩུ་པ་དེ་ལས་བདག་ཉིད་ཚེན་པོ་སངས་རྒྱུས་གྱིས་སེམས་ཏེ་
 རྣམ་ཤེས་དེ་མ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འདུ་བྱེད། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་རྣམ་ཤེས་ཞེས་གཏི་ལྷག་མ་རིག་
 པ་དང་། འདུ་བྱེད་ལས་གཉེས་ལས་སྐྱེས་པར་ཅིའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་⁽¹⁾ རིགས་ཏེ་མི་རིགས་སོ། །

ས་བརྩུ་པའི་མདོ་དེ་ཉིད་ལས་རྣམ་ཤེས་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་འབྲས་བུར་གསུངས་ཀྱི།
 རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་ནི་མ་གསུངས་སོ། །རྟེན་འབྲུང་དུ་ཡང་གསུངས་ལ་རང་གི་མཚན་
 ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་ཡང་གསུངས་ན་ནི་གསུང་པ་པོ་འབྲུལ་ཟད་ལ་དེ་གཉིས་ཀ་རང་ལུགས་སུ་བཞེད་
 པ་མི་སྲིད་པས། གདུལ་བྱ་གཞན་བཀྱི་བའི་ཕྱིར་གཞན་པོར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
 གཉིས་ཀ་རང་ལུགས་སུ་མི་རུང་བ་ནི་གལ་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་གྱུར་
 བ་ནི། རྣམ་ཤེས་དེ་མ་རིག་པའམ་འདུ་བྱེད་ལ་མི་ལྟོས་པར་འགྲུབ་བཞིག་ན། ལྟོས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ།
 དེའི་ཕྱིར་རང་གི་བདག་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 བྱི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་སྟེ། རང་རིབ་ཅན་གྱིས་དམིགས་པའི་སྐྱེ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་
 ལྟར། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྒྱུན་ཡོད་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལ། དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྒྱུན་མེད་ན་མེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ་སྐྱེ་བ་དུ་བསམས་སོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་རིག་པའི་རྒྱུན་ཡོད་ན་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པ་ནི། རྟེན་
 འབྲེལ་ལུགས་འབྲུང་གིས་བསྟན་ལ། མ་རིག་པ་མེད་ན་རྣམ་ཤེས་ལྡོག་པ་ནི་ལུགས་ལྡོག་གིས་བསྟན་
 པའི་མཐར། དེ་ལྟར་འདུ་བྱེད་དུ་གྱུར་པ་ཉེས་པ་མང་པོའི་རྒྱོན་ཚགས་གིང་པོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། མ་
 སྐྱེས་པ་མ་འགགས་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ན་ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཏེ།⁽²⁾ དེ་ལྟར་ན་སེམས་དང་བཅས་
 པ་སུ་ཞིག་དེ་ཉིད་ལས་གསུངས་པའི་ལུང་མཐོང་ནས་རྣམ་ཤེས་རྗེས་སུ་ཡོད་པར་རྟོག་པར་བྱེད་དེ་མི་
 བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ནི་ནང་གི་བདེན་འཛིན་གྱི་གྲུབ་མཐས་བྱས་པར་འགྲུར་པོ། །རིགས་པ་དུག་
 ཅུཔ་ལས་ཀྱང་། འཛིག་རྟེན་མ་རིག་རྒྱུན་ཅན་དུ། གང་ཕྱིར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་གསུང་། དེ་ཡི་
 ཕྱིར་ན་འཛིག་རྟེན་འདི། རྣམ་རྟོག་ཡིན་ཞེས་ཅིས་མི་འཐེད། མ་རིག་འགགས་པར་གྱུར་ན་ནི། གང་

ཞིག་འགག་པར་འགྱུར་བ་དེ། །མི་ཤེས་པ་ལས་ཀྱི་ན་བརྟགས་པར། །རི་ལྟ་བུ་ར་ན་གསལ་མི་
འགྱུར།⁽⁹²⁾ །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ།
དེའི་ཚེ་འཇུག་བ་ལོག་པ་ན་གསལ་དུ་འགོ་དགོས་ཀྱི། ལྷོག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ།།

སེམས་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། དེ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིན་རྟེན་
ནི་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་བསམགས་པའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་བདག་གི་དངོས་པོ་རྟོན་པ་ཡིན་ལ།
སྣོད་གྱི་འཛིན་རྟེན་གྱི་རྣམ་ཚུགས་པ་ནི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཁོ་ནའི་སེམས་ཉིད་ཀྱིས་བསམགས་པའི་
ཐུན་མོང་བའི་ལས་ཀྱིས་འགོད་པ་སྟེ་སྟེད་དེ། རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ནས་འོག་མིན་གྱི་སྣོད་གྱི་མཐར་
ཐུག་པའོ། །དེ་ལ་མ་བུ་ལ་སོགས་པའི་མདོངས་ལ་སོགས་པ་སྣམ་ཚུགས་པ་ནི། སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་ཁོ་
ནའི་ལས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་སྟེ་པའོ། །བདུ་ལ་སོགས་པའི་འདབ་མ་དང་ཁ་དོག་སྣམ་ཚུགས་པ་ནི།
སེམས་ཅན་གྱི་ཐུན་མོང་གི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་འང་ཤེས་པར་བྱའོ། །རི་སྐད་
དུ། སེམས་ཅན་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་རི། །ནག་པོ་དུས་སུ་སྟེས་ཏེ་དབེར། །སེམས་དཔྱུལ་མཐོ་རིས་
འཛིན་རྟེན་དུ། །མཚོན་དང་རིན་ཚེན་གྱི་དང་བཞིན་ནོ།⁽⁹³⁾ །ཞེས་གསུངས་སོ། །འཛིན་རྟེན་གཉིས་ཐུན་
མོང་གི་ལས་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་གཞུང་དུ་ཡང་བཤད་པས་སེམས་ཅན་གྱི་
ལུགས་ལ་འདྲ་སྣོད་གྱི་འཛིན་རྟེན་མེད་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་འགོ་བ་མ་ལུས་པ་ལས་ལས་སྟེས་པར་
གསུངས་ཤིང་། སེམས་སྤངས་ནས་ནི་ལས་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སེམས་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནས་ལས་
གསོག་པའི་ཕྱིར་ན་ལས་ཀྱང་སེམས་ལ་བརྟེན་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ས་བརྒྱུ་པར་བྱེད་པ་པོ་དང་ཚོར་བ་པོ་མེད་
པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས།⁽⁹⁴⁾ ཅམ་གྱི་སྐྱས་བྱེད་པ་པོ་གཞན་འགོག་པར་བསྟན་ལ། ཡན་ལག་
བརྒྱ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེམས་གཅིག་ལ་བརྟེན་པར་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཅམ་གྱི་
སྐྱས་སེམས་གཙོ་བོར་གྱུར་པར་བསྟན་ཏེ། བཤད་པ་སྔ་མ་དག་ག་ཕྱོགས་དང་ཕྱི་མ་སྐྱབ་ཕྱོགས་ནས་
ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འགོ་བ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ལ་སེམས་ཉིད་གཙོ་བོའི་རྒྱ་ཡིན་གྱི། སེམས་ལས་གཞན་
པ་ནི་གཙོ་བོའི་རྒྱ་མིན་པས། མདོ་ལས་སེམས་ཅན་ཞིག་གཙོ་བོར་བཞག་གི་གཟུགས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་གཟུགས་ཡོད་པར་འདོད་མོད་ཀྱི་སྟེ་ཀྱང་གཟུགས་དེ་ལ་ནི་སེམས་བཞིན་དུ་འགོ་
བའི་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སེམས་ལས་གཞན་པའི་བྱེད་པ་པོ་བསྐྱོག་པ་སྟེ་
བཀག་གི་ བྱི་རོ་ལ་གྱི་གཟུགས་ནི་བཀག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ན་གངས་ཅན་སོགས་ཁ་ཅིག་ནི་གཙོ་

བོ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་པོ་དང་། སངས་རྒྱལ་པ་ཁ་ཅིག་གི་ས་ནི་སེམས་བྱེད་པ་པོར་འདོད་ལ།
 གཞུགས་བྱེད་པ་པོ་མིན་པ་ལ་ནི་རྩོད་པ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱིས་བྱེད་པ་
 པོར་དོགས་པ་སྟེ་བརྟགས་པར་བྱས་པ། བྱེད་པ་པོ་དེའི་མཚན་ཉིད་མེད་པ་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་ཞོན་
 བསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཐ་སྐད་དུ་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དུ་རྒྱས་པར་མཐོང་བས། སེམས་ཅམ་ཞིག་བྱེད་པ་
 པོར་བརྗོད་པ་ན་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་བསལ་ནས། གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་
 བཏོན་པའི་རྩོད་པའི་གནས་ཀྱི་ཡུལ་གནོན་ལོ་ཞེས་བྱ་བར་རིགས་ཏེ། ཡུལ་གཅིག་ལ་དབང་བྱེད་པར་
 འདོད་པའི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་འགྲན་ཞུ་གཅིག་བཏོན་ནས། བཏོན་པ་རང་གི་ཡུལ་འཕྱོང་
 ཅིང་གཉིས་ཀ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བོ་པལ་པ་ལ་གཞོན་པ་མེད་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་འདིར་
 ཡང་གཉིས་ཀ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཕྱིར། གཞུགས་ལ་གཞོན་པ་མེད་པས་གཞུགས་ཡོད་པ་ཞོན་ཡིན་
 ལོ་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(ཕྱི་རོལ་དང་ནང་གི་སེམས་གཉིས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པར་བཞུན་པ་)ནི།

འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་དེ་ཉིད་ལ་གནས་ལ། །ཡུང་བོ་འཛིག་རྟེན་གཞགས་ཏེ་ལྟ་ཆར་ཡོད། །དེ་ཉིད་ཡི་ཤེས་འཆར་བར་འདོད་
 པ་ན། །རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་དེ་ལྟ་འབྱུང་མི་འགྱུར།།[༧] གཞུགས་མེད་ན་ནི་སེམས་ཡོད་མ་འཛིན་ཞིག །སེམས་ཡོད་
 ཉིད་ན་འང་གཞུགས་མེད་མ་འཛིན་ཞིག །དེ་དག་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མདོར་སངས་རྒྱལ་གྱིས། །མཚུངས་པར་སྤངས་ཤིང་
 མངོན་པའི་ཚེས་ལས་གསུངས།།[༨] བཏོན་གཉིས་རིམ་པ་འདི་དག་བཞིག་ནས་ཀྱང་། །ཁྱོད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་བཀག་པས་
 འགྲུབ་མི་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་དེ་ལྟ་འདི་རིམ་པས་དངོས་གདོད་ནས། །དེ་ཉིད་མ་སྐྱེས་འཛིག་རྟེན་སྐྱེས་རིག་བྱ།།[༩]

དེ་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སྤངས་ཅི་སྐད་བཞུན་པའི་རྒྱལ་གྱིས། འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་དེ་ཉིད་དེ་རྣམ་གཞག་
 ལ་གནས་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་ཀྱི་ཡུང་བོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འཛིག་རྟེན་ལ་གཞགས་ཏེ་ཡུང་བོ་ལྟ་
 ཆར་ཡོད་ལ། དེ་ཞོན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡི་ཤེས་འཆར་བར་འདོད་པ་ན་རྣལ་འབྱོར་པ་
 མཉམ་པར་གཞག་པ་ལ་དེའི་རོང་སྤང་བོ་དེ་ལྟ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཁང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་
 ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་མེད་པར་འདོད་ན་ནི་སེམས་ཡོད་པར་མ་འཛིན་ཅིག རང་གི་སེམས་ཡོད་
 པར་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་ན་འང་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་མེད་པར་མ་འཛིན་ཅིག །ཁང་གི་ཚེ་བཏགས་དོན་
 འཚོལ་བའི་འཐད་པས་དབྱུང་པ་ན་ཕྱིའི་གཞུགས་མེད་པར་རྟོག་ན་ནི་དེའི་ཚེ་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་ཡོད་

པ་འཕྲད་པས་འགྲུབ་པ་དང་བྲལ་བའི་སྤྱིར་ནང་གི་སེམས་མེད་པར་ཡང་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་ལ།
ཡང་གང་གི་ཚེ་སེམས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་རྟོག་ན་ནི་དེའི་ཚེ་གཟུགས་ཀྱང་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ་གཉིས་
ཀ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ལ་གཟུགས་པའི་སྤྱིར་རོ།།

འདིར་སེམས་ཙམ་པས་གཟུགས་དང་སེམས་གཉིས་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་འདོད་པར་
བཤད་པའི་གཟུགས་མེད་པ་ནི་སྤྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་གཟུང་མེད་པར་རང་གི་ས་བོན་
ལས། །སྤོ་སོགས་སྤང་ཉིད་འབྱུང་བར།¹⁰ །ཞེས་གསུངས་ཤིང་དེའི་འགྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་། སྤོན་པོ་
ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་མེད་པར།¹¹ །ཞེས་གཟུགས་མེད་པའི་དགག་བྱ་ལ་སྤྱི་རོལ་གྱི་
ཁྱད་པར་སྤོས་ཤིང་། ཡང་འགྲེལ་བ་ལས། ཙམ་གྱི་སྐྱུས་ཤེས་བྱ་འགོག་པར་མི་ལུས་པར་བརྗོད་ནས་
རྣམ་པ་གཞན་དུ་བཤད་པ་ལས་ཀྱང་སྤྱི་རོལ་འགོག་པ་མི་སྤིད་པར་བསྟན་པའི་སྤྱིར་བཤད་པ།¹²
ཞེས་གཟུགས་འགོག་པ་མདོའི་དོན་མིན་པར་གསུངས་པའི་གཟུགས་འགོག་པ་སྤྱི་རོལ་འགོག་པ་ལ་
བཤད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཚིག་ཟེན་ཙམ་ལ་བྱེད་ན་ཙམ་གྱི་སྐྱུས་ཤེས་བྱ་འགོག་མི་ལུས་
པ་བརྗོད་ནས། ཞེས་གསུངས་པས་སེམས་ཙམ་པས་ཙམ་གྱི་སྐྱུས་སེམས་གྱི་ཤེས་བྱ་བཀག་པར་
འདོད་དོ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཙམ་པས་གཟུགས་ཙན་ཁས་མི་ལེན་ན་སེམས་
ཙམ་པས་ཀྱན་གཞི་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་སྟོན་པ་ན། ཐེག་བསྟུས་ལས། ཉིང་མཚམས་སྟོར་བ་སྐྱེལ་ཟེན་
པ་རྣམས་གྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཙན་འཇིག་པར་བྱེད་པ་ཡང་དེ་ལས་གཞན་རྣམ་པར་སྤྱིན་པའི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་མེད་པར་མི་འཕྲད་དེ།¹³ ཞེས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མིང་དང་གཟུགས་མཛུང་
ཁྱིམ་ལྟར་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་པའི་རྩལ་གྱིས་འཇུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་རྣམ་པར་སྤྱིན་པའི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་མེད་ན་མི་རུང་ངོ།¹⁴ །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་འགལ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ་གཟུགས་
ཙན་གྱི་ཚོས་ཁས་བྱུངས་ན་སྤྱི་རོལ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འདོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་
པའི་རྒྱུན་གྱིས་མིང་གཟུགས་སྐྱེ་བ་སོགས་ཁས་ལེན་ཀྱང་སྤྱི་རོལ་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པར་འདོད་པ་
ལ་བརྗོག་ནས་སྐྱེ་བར་མི་བྱ་སྟེ། སེམས་ཙམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པ་ན་དེ་ལྟར་
བཤད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ།།

ལྷང་ལས་ཀྱང་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་ནང་གི་ཤེས་པ་ཡོད་མེད་མཚུངས་པ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་
བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱང་པོ་ལྟ་བོ་དེ་དག་ནི་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པའི་

ཚུལ་གྱི་མདོར་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་ལྷ་ཚར་ཡང་མཚུངས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྤངས་ཤིང་སྟེ་
 བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། རབ་འབྱོར་གཞུགས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་
 རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་དོ།¹⁴ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཚེས་མདོན་པ་ལས་ནི་ལྷ་ཚར་ཡང་རང་དང་
 སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་མཚུངས་པར་གསུངས་སོ།¹⁵ །དེའི་ཕྱིར་པ་རོལ་གྱིས་ནི་སྤར་
 བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཕྱིར་རོལ་དང་སེམས་གཉིས་དོན་དམ་པར་མེད་མཉམ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་
 མཉམ་དུ་ཡུང་དང་རིགས་པས་གྲུབ་པའི། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་འདི་དག་བཞིག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་
 ལྟར་བཞིག་ནས་ཀྱང་སེམས་ཙམ་པ་ཚུད་ཀྱི་གཞན་དབང་རྣམས་སུ་གྲུབ་པ་ནི་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །
 ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། གང་གི་ཕྱིར་སྤར་གཞན་དབང་རྣམས་སུ་གྲུབ་པ་ལན་དུ་མར་བཀག་པ་དེའི་ཕྱིར། ཚུད་
 ཀྱི་ངལ་བ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །བདེན་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་མི་འཇིག་པ་ལ་དོན་དམ་པར་མེད་ཅིང་ཐ་
 སྟོན་དུ་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར། སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རིམ་པས་དངོས་པོ་རྣམས་
 གདོད་མ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མ་སྐྱེས་ཤིང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟོན་དུ་སྐྱེས་པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་
 གསུངས་ཏེ། འདིས་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་མ་སྐྱེས་པ་དོན་དམ་དང་། སྐྱེས་པ་ཐ་སྟོན་དུ་ཁས་སྤང་བར་
 སྟོན་པས་དགག་བྱ་ལ་ཚུད་པར་ངེས་པར་སྤྱར་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(ཡང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ཕྱི་
 རོལ་མེད་པའི་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་དྲང་དོན་དུ་བསྟན་པ། མདོའི་དྲང་ངེས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་
 ཐབས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲང་དོན་དུ་ཡུང་གིས་བསྟན་པ། རིགས་པས་བསྟན་པའོ། །དང་
 པོ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེ་འདྲ་བའི་མདོ་གཞན་ཡང་དྲང་དོན་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

མདོ་སྟེ་གང་ལས་ཕྱི་རོལ་སྤང་ཡོད་མིན། །སེམས་ནི་སྤྱོད་གས་སྤང་དོ་ཞེས་གསུངས་པ། །
 གཞུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་ཚགས་གང་དེ་དག་ལ། །གཞུགས་བསྐྱོག་པ་སྟེ་དེ་ཡང་དྲང་དོན་ཉིད། །།¹⁶ །
 འདི་ནི་སྟོན་པས་དྲང་དོན་ཉིད་གསུངས་ཤིང་། །འདི་ནི་དྲང་དོན་ཉིད་དུ་རིགས་པས་འཐད། །

གལ་ཏེ་ཡང་ས་བརྩ་བའི་མདོའི་དོན་དེ་ལྟར་བཤད་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟར་ཡང་ཡུང་གཞན་ལང་
 ཀར་གཤེགས་པ་ལས། ཕྱི་རོལ་སྤང་བ་ཡོད་མེད་དེ། །སེམས་ནི་སྤྱོད་གས་རྣམས་སུ་སྤྱང་། །ལུས་དང་
 ལོངས་སྟོད་གནས་འདྲ་བ། །སེམས་ཙམ་དུ་འདས་བཤད་དོ།¹⁷ །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ལུས་ནི་

མིག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་ཅན་རྣམས་སོ། །ལོངས་སྤྱོད་ནི་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་ཡུལ་ལྗོད། །
 གནས་ནི་སྤོད་གྱི་འཛིག་རྟེན་ནོ། །སེམས་ལས་ལོགས་ཤིག་ན་སྤྱི་རོལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་ཙམ་ཞིག་ཁོ་ན་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་གནས་སུ་སྣང་བ་སྐྱེ་བ་ན་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོར་
 གནས་པ་ལུས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་པར་སྤྱི་རོལ་ལྟ་བུར་མངོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་
 ཕྱིར་ཁམས་གསུམ་པ་ནི་སེམས་ཙམ་ཡིན་ནོ་ཞེན།

མདོ་འདི་ཡང་དགོངས་པ་ཅན་ཉིད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། དེའི་དགོངས་པ་ནི་འདི་
 ཡིན་ཏེ། གང་དག་གཟུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆགས་པའི་རྐྱེན་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་། ཁོང་ཚོ་བ་དང་
 ར་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཇུག་པ་རང་དབང་མེད་པར་བྱས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལ་མངོན་
 པར་ཞེན་པས་དེ་དག་སྤིག་པ་ཆེན་པོ་དང་སྦྱོར་ལ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་བསལ་གས་པ་
 ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ལ་བཙོམ་ལྡན་འདས་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་རྐྱེན་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་
 བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར། ཆགས་པ་ཅན་དག་ལ་སྤྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་འཛོམས་པའི་ཀེང་རུས་ལྟར། དེ་
 ལྟ་བུར་འགྱུར་པ་མ་ཡིན་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་ཉིད་དུ་སེམས་ཙམ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་
 བྱའོ། །ཡང་ལུང་འདི་དྲང་བའི་དོན་ཉིད་ཡིན་གྱི་ངེས་དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་གང་ལས་
 ངེས་ཤེ་ན། སྤྱི་རོལ་མེད་པར་སེམས་ཙམ་མོ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ནི། རྟོན་པས་དྲང་དོན་ཉིད་དུ་
 གསུངས་པས་ལུང་ལས་དྲང་དོན་དུ་འགྱུབ་ལ། མདོ་འདི་ནི་དྲང་དོན་ཉིད་དུ་རིགས་པས་ཀྱང་འཐད་པ་
 ལྟེ་འགྱུབ་པོ། །དེ་ལྟར་སྤྱི་རོལ་སྣང་བ་ཡོད་མེད་དེ། ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཙམ་དུ་བསྟན་པའི་
 ཙམ་གྱི་སྐྱས་ནི་ས་བརྩ་པའི་མདོ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་སྤྱི་རོལ་མི་འགོག་བྱེད་པ་པོ་གཞན་འགོག་ཅེས་
 སློབ་དཔོན་འདིས་མི་འཆད་གྱི། དེ་ལ་ནི་ཙམ་གྱི་སྐྱས་སྤྱི་རོལ་འགོག་ཀྱང་མདོ་དེ་དྲང་དོན་ནོ་ཞེས་
 འགྲེལ་ལོ། །སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ནི་མདོ་དེས་ཀྱང་སེམས་ལུས་དང་། ལོངས་སྤྱོད་དང་
 གནས་དང་འདྲ་བ་སྟེ་དེའི་རྣམ་པ་འགྲིབ་པ་ལྟ་བུ་ས་ཁ་བརྒྱར་བར་སྐྱེ་བ་ལ་འཆད་ཅིང་སྤྱི་རོལ་ཡོད་
 མིན་གྱིས་ཀྱང་སློབ་རྣམ་མེད་དུ་མཐོང་བ་འགོག་པར་བཞེད་པས་ཙམ་གྱི་སྐྱས་སྤྱི་རོལ་འགོག་པ་མིན་
 པར་འཆད་དོ། །¹⁹⁹

གཉིས་པ་(དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་གཞན་ཡང་དྲང་དོན་དུ་བརྟན་པ་)ནི།

རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེ་གཞན་ཡང་ནི། དྲང་དོན་ཉིད་དུ་ལུང་འདིས་གསལ་པར་བྱེད།།^[17]

ཕྱི་རོལ་སྣང་བ་ཡོད་མེད་དེ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ཕྱི་རོལ་མེད་པར་སེམས་ཅམ་ཞིག་ཡོད་
པར་བརྟན་པ་དྲང་དོན་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་དུ་མ་ཟད་གྱི། སྤར་བཤད་པ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེ་
སེམས་ཅམ་པ་རྣམས་གྱིས་ངེས་དོན་དུ་ཁས་སྲུངས་པ་ལས། གཞན་ཡང་ནི་དྲང་དོན་ཉིད་དུ་འཆང་
འགྱུར་གྱི་ལུང་འདིས་གསལ་པར་བྱེད་དོ།།

རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེ་དེ་ཡང་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་ལས་ངོ་བོ་
ཉིད་གསུམ་བརྟན་པ་ལས། ཀུན་བརྟགས་པ་མེད་པ་དང་། གཞན་གྱི་དབང་ཡོད་པ་དང་།^[18] དེ་
བཞིན་དུ། ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་སྤ། །ས་བོན་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ཡི་རྒྱན་ལྟར་འབབ།
།བདག་ཉེ་ལྟོག་པར་གྱུར་ན་མི་རུང་ཞེས། །བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ངས་ནི་དེ་མ་བརྟན།^[19] །ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་སྟེ། ཞེས་འགྲེལ་པར་གསུངས་སོ།^[20] །དེ་ལ་མདོ་དེར་ཀུན་བརྟགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་
གྱིས་མེད་པ་དང་། གཞན་དབང་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་ཡོད་པའི་ཡོད་མེད་གྱི་བྱང་པར་བྱེའོ།།
བདག་གཉིས་སུ་ཀུན་བརྟགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཚོས་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་དང་བྱང་པར་དུ་བརྟགས་པ་རང་གི་
མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི། དེའི་ལུགས་གྱིས་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་ཀྱང་ངོ་བོ་དང་བྱང་པར་དུ་བརྟགས་
པའི་ཀུན་བརྟགས་པའི་ཀུན་བརྟགས་དུ་མ་ཞིག་ནི་གཞི་གྲུབ་པ་ཡིན་ལོ། །མདོ་དེར་གཞན་དབང་དང་
ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་ཀ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་ཀྱང་། འགྲེལ་པར་གཞན་དབང་
ཅམ་ལས་མ་གསུངས་པ་ནི་དབུ་སེམས་བདེན་པར་ཡོད་མེད་རྩོད་པའི་གཞིའི་གཙོ་བོ་ནི་གཞན་དབང་
ཡིན་ཏེ་ཀུན་བརྟགས་འདོགས་པའི་གཞི་ཡང་གཞན་དབང་ཡིན་ལ། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱང་གཞན་དབང་ལ་
བརྟེན་ནས་གཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ལོ། །དེ་ལྟར་བྱེ་བ་ཡང་ལུགས་འདིས་དྲང་དོན་དུ་འཆང་དོ། །ཡང་
མདོ་དེར་ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་སོགས་གྱིས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་དུ་གསུངས་པའི་འཇུག་
ཤེས་དུ་ག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གསུངས་པ་ཡང་འདིར་དྲང་དོན་དུ་འཆང་དོ།།
ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་མེད་ན་ནི་ཉོན་ཡིད་ཀྱང་གཞག་དུ་མེད་པ་ཡིན་ལོ། །ལ་སོགས་པའི་སྐྱེས་བསྐྱེས་པ་
ལ་མདོ་དེར་བྱི་རོལ་བཀག་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་གཉིས་ཏེ། འདིར་དྲང་དོན་

དུ་འགྲེལ་དགོས་པ་བཞི་ཡོད་དོ། །འདི་རྣམས་ལ་གོ་བ་མཐའ་ཚོད་པར་མ་ཆགས་ན་སྦྱིར་དུ་སེམས་
དང་ཁྱད་པར་དུ་ལུགས་འདི་ལེགས་ཅན་ལོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་མི་ཤེས་པར་མཐོང་ནས་དྲང་པེས་
རྣམ་པར་འབྱེད་པར་ཞིབ་ཏུ་བཤད་དོ།།

དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཚོགས་གང་གིས་སྤྱི་རོལ་མེད་པར་བསྟན་པ་ནི། ཐེག་བསྟུན་ལས།
བཙམ་ལྡན་འདས་ཉིང་ལེ་འཛིན་གྱི་སྡོད་ལུ་ལ་གྱི་གཞུགས་བརྟན་དེ་ཅི་སེམས་དེ་ལས་ཐ་དད་པ་ཞེས་
བགྱིའམ་ཐ་དད་པ་མ་ལགས་པ་ཞེས་བགྱི། བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་རྒྱལ་པ། བྱམས་པ་ཐ་དད་
པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཅི་ལེ་སྤྱིར་ཞེན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་དམིགས་པ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱིས་
རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཙམ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ངས་བཤད་དོ།¹⁹⁹ །ཞེས་སོགས་དྲངས་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། ལུགས་
འདིས་ནི་སྦྲར་བཤད་པའི་དོན་ཚན་བཞི་ག་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་གྱི། དེ་དག་གི་གསལ་ནས་ཁ་ཅིག་དྲང་
དོན་དང་། ཁ་ཅིག་ངེས་དོན་དུ་འགྲེལ་བ་ལྟར་ན་མི་མཛད་དོ། །འདི་ལ་ཡང་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་
གསུམ་དུ་བཤད་པ་ནི་འཕགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མདོ་ཀུན་ལས་བརྟུན་པ་ལས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་
ཏུ་བསྐྱབ་པ་²⁰⁰ ལས་གོ་རུས་པར་དགོངས་ནས་འཇུག་འགྲེལ་དུ་མ་སྒྲོམ་སོ། །ལྟག་མ་གསུམ་གྱི་ཕྱི་
རོལ་མེད་པར་སེམས་ཙམ་ཞེག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་དང་དོན་དུ་ལུང་གིས་གསལ་བར་
བྱེད་པ་ནི། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། རི་ལྟར་ནད་པ་ནད་པ་ལ། །སྤྲུལ་པ་སྤྲུལ་རྣམས་གཏོང་བ་
ལྟར། །སངས་རྒྱས་དེ་བཞིན་སེམས་ཙམ་ལ། །སེམས་ཙམ་དུ་ཡང་རབ་ཏུ་གསུངས།²⁰¹ །ཞེས་པ་འདི་
ཡིན་ཏེ་ནད་པ་སོ་སོ་ལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་བ་ནི་སྤྲུལ་པའི་རང་དབང་གིས་མ་ཡིན་གྱི། བད་པའི་ནད་ཀྱི་རྒྱལ་
དང་བསྟན་དགོས་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་ཡང་སྟོན་པའི་རང་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་
མིན་གྱི། གདུལ་བུའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་གསུངས་པས་ལུང་སྦྲུལ་དྲང་དོན་དུ་ཤེས་སོ། །རི་
ལྟར་ནད་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་འགྲེལ་བ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མདོ་བརྗོད་
པ་ལས་ཞེས་པ་ནས། མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བ་འཛི་ལྟར་འགྱུར་ཞེས་ཏེ།²⁰² །ཞེས་པའི་བར་
ལང་གཤེགས་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་དྲངས་པ་ནི་རྣམ་རིག་པས་ཀུན་གཞི་ངེས་དོན་དུ་ཁས་བླངས་པ་
དྲང་དོན་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་རོ།།

འདིར་འགྲེལ་བཤད་ལས་དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་པས་ཉམ་བཅན་གྱི་སྟོང་པོ་གསུངས་པ་དྲང་དོན་
ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་ཡང་དྲང་དོན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ནི་ལོག་པར་སྒྲུབ་

ཡིན་ཏེ།^{“༡༦} འགྲེལ་པ་ལས་སེམས་ཅམ་ཏུ་གསུངས་པ་དང་དོན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་ཞེས་པའི་དོན་ཏུ་
 གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།^{“༡༧} །དེས་ཇི་ལྟར་ནད་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སེམས་ཅམ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་
 དོན་ཏུ་བཤད་པ་བཞིན་ཏུ་རྟག་བརྟན་གྱི་སྡིང་པོ་དང་དོན་ཏུ་གསུངས་པས་ཀྱང་དགོངས་འགྲེལ་
 སོགས་ལས་ཀྱང་གཞི་རྒྱུ་ཤེས་གསུངས་པ་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པ་མིན་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ནི་ཐོག་
 མར་སྡིང་པོ་བརྟན་པ་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པ་མིན་པར་ཤེས་དགོས་པས། ལང་གཤེགས་ལས། མདོ་སྡེ་ནི་
 སེམས་ཅམ་གྱི་བསམ་པ་བཞིན་བརྟན་པ་དོན་ལསྐྱེལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལོ་ནའི་གཏམ་མིན་ནོ། །དཔེར་ན་
 སྤྲིག་རྒྱུ་ནི་རྒྱུར་མེད་པས་རྒྱུར་ཞེན་པའི་རི་དུགས་སུ་བ་བཞིན་ཏུ་བརྟན་པའི་ཚོས་ཀྱང་བྱིས་པ་མགུ་
 བར་བྱེད་གྱི། འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་དགོད་པའི་གཏམ་ནི་མིན་ནོ། །དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་གྱི་
 ཇེས་སུ་འབྲང་བར་བྱའི་བརྗོད་པ་ལ་ཚགས་པར་མི་བྱའོ།^{“༡༨} །ཞེས་བཀའ་ལླུ་ལ་དང་། སློ་གོས་ཚེན་
 པོས་མདོ་སྡེ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྡོད་པོ་གསུངས་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ཐོག་
 མ་མེད་པ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་མཚན་སོ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་སེམས་ཅམ་ཐམས་ཅད་གྱི་ལུས་གྱི་ནང་
 བ་ཡོད་པར་བརྗོད་དེ། རོར་བུ་རིན་པོ་གོས་དྲི་མ་ཅན་གྱིས་དཀྱིས་པ་བཞིན་ཏུ་ལུང་ཁམས་སྐྱེ་མཚེད་གྱི་
 གོས་གྱིས་དཀྱིས་ཤིང་དྲི་མ་ཅན་ཏུ་ལྟར་པ་རྟག་བརྟན་ཐེར་ཟུག་ཏུ་བརྗོད་ན་སྡིང་པོར་སྐྱེ་བ་འདི་སྤ་
 སྤེགས་གྱི་བདག་སྐྱེ་བ་དང་ཇི་ལྟར་མི་འདྲ་བ་ལགས་ཞེས་ཞུས་སོ།^{“༡༩} །དེའི་ལན་ཏུ་དེ་ལྟར་བརྟན་
 པ་དེ་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པ་མིན་པས་སྤེགས་གྱི་བདག་དང་མི་འདྲ་ཞེས་འཚང་པ་ན། གང་ལ་དགོངས་ན་
 ས་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་ནི་སྡོད་ཉིད་དང་མཚན་མེད་དང་སྡོན་མེད་ནི་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་པའོ། །
 དེ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི་བྱིས་པ་རྣམས་བདག་མེད་པས་འཇིགས་པ་སྤང་བ་དང་།
 སྤེགས་གྱི་བདག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ལ་མདོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་དང་། སྡོན་དེའི་ལྟ་བུ་ལ་གོམས་པར་བྱས་
 པ་རྣམས་དེ་ལོ་ན་ཉིད་ལ་རིམ་གྱིས་དྲང་བའི་ཕྱིར་ཏུ་རྟག་བརྟན་ཐེར་ཟུག་གི་སྡིང་པོ་ཡོད་པར་བརྟན་
 བས་འདི་ལ་ད་ལྟར་དང་མ་འོངས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བདག་ཏུ་ཞེན་པར་མི་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ་
 སྐྱས་ཟིན་ལྟར་གཟུང་ན་སྤེགས་གྱི་བདག་ལ་ཞེན་པ་དང་འདྲ་བས་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱ་
 པའི་དོན་ནོ། །སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པ་དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ནི་སྐྱས་ཟིན་བཞིན་ཁས་ལེན་ན་སྤེགས་གྱི་
 བདག་དང་བྱང་པར་མེད་པར་འགྱུར་བའོ། །འདི་དག་གི་དོན་རྒྱས་པར་གཞན་ཏུ་བཤད་ཟིན་པས་
 འདིར་མ་སློབ་སོ།།^{“༢༠}

འགྲེལ་པར་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ལྷོ་གྲོས་ཚེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་མི་སྐྱེ་བ་དང་མི་གཉིས་པ་
 དང་རང་བཞིན་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་སངས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མདོ་སྡེའི་ནང་དུ་རྒྱུད་པ་འདི་ཞེས་
 བསྟན་ཏེ་^(༧) ཞེས་དྲངས་པའི་འོག་ཏུ། དེའི་སྤྱིར་དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་སྤྱིའི་མདོ་སྡེ་རྣམ་པར་ཤེས་
 པར་སྐྱབ་རྣམས་ཀྱིས་དེས་པའི་དོན་ཉིད་དུ་ཁས་སྤངས་པ་ཐམས་ཅད་དྲང་བའི་དོན་ཉིད་དུ་ཡིན་པར་
 ལུང་འདིས་མདོན་པར་གསལ་བར་བྱས་ནས་^(༨) ཞེས་གསུངས་སོ། །རྣམ་པ་དེ་ལྟ་སྤྱིའི་མདོ་སྡེ་ནི་
 དྲངས་མ་ཐག་པའི་ལང་ག་ཤེགས་ཀྱི་ལུང་ཚན་པ་གཉིས་མིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་རྣམ་རིག་པས་དེས་
 དོན་དུ་ཁས་མ་སྤངས་པའི་སྤྱིར་དང་། ལྟར་འགྲེལ་པར་དགོངས་འགྲེལ་ལ་གསལ་བོར་བཤད་པའི་
 སྤྱིར་རོ། །ལུང་འདིས་ཞེས་པ་འགྲེལ་བཤད་ལས་ས་བཅུ་པའི་མདོའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རྟོག་པའི་སྐབས་
 སུ་བྱེད་པ་པོ་བཀག་པ་ལ་འཆད་པ་ནི་^(༩) ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་གཞན་བཀག་པ་ནི་ས་བཅུ་
 པ་ལས་སེམས་ཅམ་མོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཅམ་གྱི་སྐྱབས་ཕྱི་རོལ་མི་འགོག་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་གསུངས་ཀྱི།
 ཕྱི་རོལ་བཀག་པ་དྲང་དོན་དུ་སྟོན་པའི་ཤེས་བྱེད་མིན་ནོ། །དེས་ན་རྩ་བར་དྲང་དོན་ཉིད་དུ་ལུང་འདིས་
 གསལ་བར་བྱེད་^(༡༠) ཅེས་པའི་ལུང་ལ་གསུམ་ལས་ཕྱི་རོལ་བཀག་པའི་སེམས་ཅམ་དྲང་དོན་དུ་སྟོན་
 པ་ནི་ཇི་ལྟར་ནད་པ་ཞེས་པ་བཞིའོ། །ཀུན་གཞི་དྲང་དོན་དུ་སྟོན་པ་ནི་རྟག་བརྟན་གྱི་སྟིང་པོ་དྲང་དོན་དུ་
 སྟོན་པའི་ལུང་རོ། །རྟག་བརྟན་གྱི་སྟིང་པོ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་དྲང་དོན་ཡིན་པས་ཀུན་གཞི་དྲང་དོན་དུ་
 ཇི་ལྟར་འགྲུབ་ཅེ་ན། རྒྱན་སྟུག་པོ་བཀོད་པ་ལས། ས་རྣམས་སྐྱ་ཚོགས་ཀུན་གཞི་སྟེ། །བདེ་གསེགས་
 སྟིང་པོ་དགོ་བའང་དེ། སྟིང་པོ་དེ་ལ་ཀུན་གཞིའི་སྐྱབས། །དེ་བཞིན་གསེགས་རྣམས་སྟོན་པར་མཛད། །
 སྟིང་པོ་ཀུན་གཞིར་བསྐྱགས་པ་ཡང་། །སྟོ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཤེས་སོ། ^(༡༡) ཞེས་གསུངས་ཤིང་
 ལང་གསེགས་ལས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟིང་པོ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བསྐྱགས་པ་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདུན་དང་བཅས་པ་^(༡༢) ཞེས་དེ་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་ལན་དུ་མར་གསུངས་
 སོ་དེ་ཡང་དེ་གཉིས་གཅིག་རྟག་ལ་གཅིག་མི་རྟག་པར་བཤད་པས་སྐྱབས་ཟིན་གྱི་དོན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་
 བསྟན་པ་མིན་ཡང་གང་ལ་བསམས་ནས་སྟིང་པོ་བསྟན་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་ཀུན་གཞི་
 བསྟན་པས་དགོངས་པའི་དོན་ལ་ལྟོས་ཏེ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པས་དོན་གཅིག་གོ། །དེ་ལྟར་ན་ལྟ་
 མ་དྲང་དོན་དུ་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱི་མ་ཡང་དྲང་དོན་དུ་འགྲུབ་པོ། །

འགྲེལ་པ་ལས། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་སྤྱིར་སྟོང་པ་

ཉིད་ཁོན་ཀུན་གཞི་རྒྱུ་པར་ཤེས་པའི་སྐྱེས་བལྟན་པར་རིག་པར་བྱའོ།^{༤༧} །ཞེས་གསུངས་ལ། འདི་
 དང་རྟག་བརྟན་སོགས་ཀྱི་སྡིང་པོ་དྲང་དོན་དུ་བལྟན་པ་གཉིས་ལེགས་པར་བརྒྱུགས་ནས་ལུང་དེས་
 ཀུན་གཞི་དྲང་དོན་དུ་བལྟན་པ་རྟོགས་དགོས་པར་ཡོད་དོ། །སྤོ་བྲོས་ཆེན་པོ་སྡིང་པ་ཉིད་དང་ཞེས་པ་
 བས་རྒྱུད་པ་འདི་ཞེས་པའི་མཚུགས་སྤོགས་སུ་མདོ་ཉིད་ལས། འདི་ནི་མདོ་སྡེ་གང་དུ་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་དག་
 ཏུ་དོན་འདི་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ།^{༤༨} །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དོ་བོ་ཉིད་དང་པོ་གཉིས་ལ་རང་གི་
 མཚན་ཉིད་གྱིས་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལྟེ་བ་དྲང་དོན་དུ་སྡོན་པའི་ལུང་རོ། །

གཉིས་པ་(རིགས་པས་བལྟན་པ་)ནི།

ཤེས་བྱ་མེད་ན་ཤེས་པ་བསལ་བ་ནི། །བདེ་སླག་རྙེད་ཅེས་སངས་རྒྱུས་རྒྱམས་གྱིས་གསུངས། །
 ཤེས་བྱ་མེད་ན་ཤེས་པ་བཀག་འགྲུབ་པས། །དང་པོར་ཤེས་བྱ་དགག་པ་མཛད་པ་ཡིན།།^{༤༩}

དེ་ནི་རིགས་པས་སེམས་ཙམ་གསུངས་པ་དྲང་དོན་དུ་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཤད་པ།
 དེ་ལ་བསོད་ནམས་བསལས་པ་རྒྱམས་ཚེས་ཉིད་ལ་བདེ་སླག་ཏུ་འཇུག་པའི་ཐབས་སུ་རི་ལྟར་ཐོག་
 མར་སྡོན་སོགས་ཀྱི་གཏམ་སྡེ་ར་བར་མཛད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཟབ་མོའི་དོན་རྫོགས་པ་ཐོག་མ་ནས་
 རྟོགས་པར་མི་ལུས་པའི་གདུལ་བྱ་རྒྱམས་སངས་རྒྱུས་རྒྱམས་གྱིས་རིམ་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་
 པ་ལ་འཇུད་པར་མཛད་དོ། །དེ་འདྲ་བ་ལ་སྡོན་དུ་ཤེས་བྱ་ཕྱི་རོལ་མེད་པ་བལྟན་ན། དེའི་འག་ཏུ་ཤེས་
 པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་གསལ་བ་ནི། བདེ་སླག་རྙེད་ཅེས་སངས་རྒྱུས་རྒྱམས་གྱིས་གསུངས་སོ། །
 དེ་ལྟར་ན་ཤེས་བྱ་མེད་པ་སྟེ་ཐོག་མར་ཕྱི་རོལ་བཀག་པ་ཡང་བདག་མེད་རྫོགས་པར་རྟོགས་པའི་
 ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱུས་རྒྱམས་གྱིས་དང་པོར་ཤེས་བྱ་ཕྱི་རོལ་དགག་པར་མཛད་པ་ཁོན་
 གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ་ཤེས་བྱ་མེད་ན་སྟེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་བདག་མེད་པ་རིག་པ་རྒྱམས་ཤེས་པ་བཀག་པ་སྟེ་
 དེའི་བདག་མེད་པ་བདེ་སླག་ཏུ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཕྱི་རོལ་རང་བཞིན་མེད་པར་རིག་པ་རྒྱམས་གྱིས་ནི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རེས་
 འགའ་རང་ཁོན་སྟོགས་ལ། རེས་འགའ་ནི་གཞན་གྱིས་རྩུང་ཟད་བལྟན་པ་ཙམ་གྱིས་རྟོགས་སོ། །ཕྱི་
 རོལ་མེད་པ་དང་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དྲང་དོན་ཡིན་པར་ནི་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས་
 གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། འདི་དག་ཐམས་ཅད་སེམས་ཙམ་ཞེས། །སྤུབ་པ་ཡིས་ནི་གང་གསུངས་པ། །

བྱིས་རྒྱམས་སྐྱེག་པ་སྤང་དོན་ཏེ། །དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན།^{༡༩} །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། །འཕགས་པ་
ལྟས་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་པོ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས་གསལ་བར་གསུངས་སོ།།^{༢༠}

གཉིས་པ་ (མདོའི་དྲང་ངེས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཐབས་བསྟན་པ་) བློ།

དེ་ལྟར་ལྷང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཤེས་བྱས་ཏེ། །མདོ་གང་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་བཤད་དོན་ཅན།།

དྲང་དོན་གསུངས་པའང་རྟོགས་ནས་དྲང་བྱ་ཞིང་། །སྤོང་ཉིད་དོན་ཅན་ངེས་དོན་ཤེས་པར་གྱིས།།^{༢༡}

ཤེས་རབ་ཅན་དག་གིས་དེ་ཉིད་རྫོགས་པར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་གཞན་
ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བསྟན་པར་བྱའོ་ཞེས་བཤད་པ། རྒྱར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ལྷང་གི་དྲང་ངེས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
ཏེ་རྒྱམ་གཞག་ཤེས་པར་བྱ་ཏེ། །མདོ་སྡེ་གང་དག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་པ་བཤད་པའི་དོན་ཅན་
ཏེ་བརྗོད་བྱ་ཅན། སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་རྟེན་འབྲུང་དངོས་སུ་གསལ་བར་
མི་བྱེད་པའི་དྲང་དོན་གསུངས་པའང་དྲང་དོན་དུ་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་དྲང་བར་ཞིང་སྟེ། རི་ལྟར་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་པ་རྟོགས་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱར་འབྲུར་བ་དེ་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་ལས་
འདས་པར་བསྟོན་པ་ལས། འབྲུང་རྣམས་མིག་གཟུང་མ་ཡིན་ན། །དེ་འབྲུང་མིག་གཟུང་རི་ལྟར་ཞེས། །
གཟུགས་ལ་དེ་སྐོད་གསུངས་པ་ན། །ཁྱོད་གྱིས་གཟུགས་ཀྱི་འཛིན་པ་བསྟོགས།^{༢༢} །ཅིས་གསུངས་ལ།
མདོ་ལས་ཀྱང་། མི་རྟོག་དོན་ཅི་མེད་དོན་ཞེས་^{༢༣} །གསུངས་སོ། །ལྷང་སྡེ་མ་ཤེས་བྱེད་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་ལ་ནི་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚོས་མདོན་པར། འབྲུང་བ་བཞི་མིག་གི་ཡུལ་མིན་པའི་རེག་བྱ་དང་། དེ་ལས་
བྱུང་བའི་འབྲུང་འབྲུར་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཚེད་མིག་གི་གཟུང་བྱར་གསུངས་ལ། དེ་གཉིས་ཀ་ལས་
སྤང་དགོས་པ་ལ་དེ་དག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པ་ན་དེ་རྒྱམས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་འབྲུང་བ་
མིག་གི་གཟུང་བྱེད། ཡང་ན་ཡུལ་གཟུགས་མིག་གི་གཟུང་བྱ་མིན་པར་ཁས་སྤང་དགོས་པར་ཤེས་པ་
ན་བཤད་རྒྱུ་ལ་སྡེ་མ་དེ་རྒྱམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པ་མིན་པར་ཤེས་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་དུ་
རྟོགས་པ་དང་། བཤད་རྒྱུ་ལ་སྡེ་མ་དེ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་སུ་གསུངས་པར་ཤེས་པའོ། །ལྷང་གཉིས་
པའི་དོན་ཅི་སྡེ་མ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་རྒྱམས་སྐྱེ་བ་དང་། འཛིག་པར་བསྟན་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་
པའི་དོན་དུ་ཡིན་པར་གོ་བའོ། །མདོ་གང་ལས་གང་ཟག་དང་ཚོས་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་
ཅན་ཏེ་དངོས་སུ་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་ཅན་དེ་ངེས་པའི་དོན་དུ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག

དེ་ལྟར་ཡང་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ལྷོང་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པས་བཤད་པ་ལྟར། །
 དེས་དོན་མདོ་ལྷེ་དག་གི་བྱེ་བྲག་གིས། །གང་ལས་སེམས་ཅན་གང་ཟག་སྐྱེས་བུ་བསྟན། །ཚོས་དེ་
 ཐམས་ཅད་དྲང་བའི་དོན་དུ་གིས།⁴³ །ཞེས་གསུངས་ཏེ་མདོ་ལྷེ་དག་གི་བྱེ་བྲག་གི་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་
 ལྷེ་དང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་རོ། །གང་ཟག་བསྟན་པ་ནི་མཚོན་པ་ཅམ་སྟེ་བྱེད་པ་པོ་དང་། །ལས་སུ་བྱ་
 བ་དང་བྱེད་པ་རྣམས་ཡོད་པར་སྟོན་པའོ། །འདི་ནི་མདོ་ལྷེ་ལ་དྲང་ངེས་གཉིས་སུ་འཛོག་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་ས་
 སོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འཛིག་རྟེན་ཁམས་ནི་སྟོང་ཕྲག་ཏུ། །ང་ཡིས་ཚོས་རྣམས་གང་གསུངས་པ། །ཡི་
 གེ་ཐ་དང་དོན་གཅིག་སྟེ། །ཡོངས་སུ་བསྐྱག་པར་རུས་མ་ཡིན། །དངོས་པོ་གཅིག་ནི་བསམ་བྱས་ན། །
 དེ་དག་ཐམས་ཅད་བསྐྱེམས་འགྱུར་ཏེ། །སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱིས་ཚོས་མང་པོ། །རི་སྟེང་རབ་ཏུ་བསྟན་
 པ་རྣམས། །ཚོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་བདག་མེད་ཡིན། །མི་གང་དོན་ལ་མཁས་རྣམས་གྱིས། །གནས་འདི་
 ལ་ནི་བསྐྱབ་བྱས་ན། །སངས་རྒྱས་ཚོས་རྣམས་རྟེན་མི་དཀའ།⁴⁴ །ཞེས་གསུངས་སོ། །འཛིག་རྟེན་
 ཞེས་པའི་རྐང་པ་བཞི་ནི་མདོ་ལྷེ་རི་སྟེང་ཅིག་གསུངས་པ་ལ་དོན་དམ་པ་དངོས་སུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་
 བེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དངོས་སུ་གཞོལ་ལ། དེ་ལྟར་མི་སྟོན་པའི་དྲང་དོན་རྣམས་ཀྱང་བརྒྱད་ནས་དེ་
 བཞིན་ཉིད་ལ་གཞོལ་བས། དོན་དམ་ལ་གཞོལ་བར་དོན་གཅིག་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་གྱི་
 ཁམས་ན་མདོ་ལྷེ་ཡོད་ཚད་ལམ་ལ་སྟོབ་པའི་ལས་དང་པོ་བས་ཅུད་གཅད་པར་མི་རུས་པས་མདོ་ལྷེ་
 གང་ཡིན་པ་གཅིག་གི་དེ་ལོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཅུད་གཅད་ཅེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལོ་ན་ཉིད་དངོས་སུ་མི་སྟོན་
 པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱར་བཤད་དགོས་པའི་གིས་བྱེད་དུ་དྲངས་པས་གིས་སོ། །དངོས་པོ་
 གཅིག་ནི་ཞེས་པ་གཉིས་ནི་ཚོས་ཅན་གཅིག་གི་དེ་ལོ་ན་ཉིད་ལེགས་པར་གིས་ནས་བསྐྱེམས་ན་ཚོས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ལོ་ན་ཉིད་བསྐྱེམས་པར་འགོ་བས་ཚོས་ཅན་རེ་རེ་ནས་གྱི་ཚོས་ཉིད་སོ་སོར་
 སྐྱོམ་མི་དགོས་པའི་དོན་ནོ། །དངོས་པོ་གཅིག་གི་བསྐྱེམས་ན་ཐམས་ཅད་བསྐྱེམས་པར་འགྱུར་བ་དེ་གང་
 ཡིན་པ་སྟོན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱིས་ཞེས་པ་གསུམ་གྱིས་སྟོན་ཏེ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་ཚོས་གྱི་
 བདག་མེད་ཡིན་ཞེས་པས། ཚོས་ཅན་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྟོན་ཕྱོགས་རྣམས་ལ་གཅིག་གིས་ཚོག་ཟེར་བ་མི་མོན་ནོ། །
 ལྷ་བ་སྟོན་མ་ལས། གངས་ངེས་སུ་འཛོག་ཚུལ་གསུངས་པ་⁴⁵ །དེ་བཞིན་དུ་སྟོ་བྱོས་མི་ཟད་
 པ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་ལྷེ་དག་ལས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ་ཡང་རྟོགས་པར་བྱ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་རྣམས་
 མཐའ་ཚེད་པར་དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཁྱོགས་ཅམ་ཞིག་ནི་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ་⁴⁶

ཞེས་པ་ནི་དགོངས་འགྲེལ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་བཤད་པ་དྲུང་དོན་དུ་འགྲེལ་ན་རང་ལུགས་ཀྱིས་དེ་
 གསུམ་གྱི་འཛོག་རྒྱལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྟེ་པ་ལ་དེའི་ཚྭ་གས་ཅམ་སྟོན་པའོ། །དཔེར་ན་སྐྱུལ་ནི་ཐག་པ་
 བརྒྱགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ལོག་པར་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ་སྐྱུལ་དེ་ཐག་པ་དེ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།
 །སྐྱུལ་དངོས་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ་མེད་བཞིན་དུ་ཀྱན་རྒྱུ་མ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན
 །དུ་རང་བཞིན་གཤམ་ལུགས་ཀྱང་གཞན་དབང་འདུས་བྱས་ལ་ནི་དེར་མེད་བཞིན་དུ་ཀྱན་རྒྱུ་བཏགས་
 པ་ཡིན་ཏེ། རྩ་ཤེལ་ལས། རང་བཞིན་དག་ནི་བཅོས་མིན་དང་། །གཞན་ལ་སྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན།^{༡༡}
 །ཞེས་གསུངས་པས་གཤམ་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་བྱས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཚུར་རོ། །བརྒྱུང་བཞིན་པ་
 སྟེ་མཐོང་བཞིན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བྱས་པ་ཅན་གཞུགས་བརྟན་དང་འདྲ་བ་ལ་གཤམ་སུ་ཀྱན་བཏགས་
 པའི་རང་བཞིན་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་ལྟར་གཟིགས་པའི་སྟོང་ལུལ་ལ་ནི་གཤམ་ལུགས་དངོས་ཡིན་
 ཏེ། དེར་ནི་མེད་བཞིན་དུ་ཀྱན་རྒྱུ་མ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོ་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་བྱས་པ་ཅན་ལ་ཡེ་
 ཤེས་དེས་མ་རེག་པར་རང་བཞིན་འབང་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པས་དེ་ཉིད་བྱགས་སུ་རྒྱུད་པའི་
 ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །མ་རེག་པའི་མཐའ་བཅད་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་
 ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་མདོའི་དགོངས་པ་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་
 གསུངས་ཏེ། བཤད་རྒྱལ་དེས་བྱས་ལུས་ཀྱི་ལེའུར་མཚན་ཉིད་གསུམ་བཤད་པའི་དགོངས་པ་ཤེས་
 པར་བྱས་ལ། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་བཤད་པའི་དགོངས་པ་དྲུང་དོན་ཡིན་པ་ཡང་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །སེམས་ཅམ་པས་གདགས་གཞི་གཞན་དབང་ལ་གཞུང་འཛིན་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་གཉིས་སུ་
 བཏགས་པ་ཀྱན་བཏགས་སུ་བྱེད་པ་ནི་བསམ་པ་འཕྲུལ་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། གཞུང་འཛིན་གཉིས་ན
 །གཞན་དབང་ཡིན་གྱི་དེ་མིན་པའི་གཞན་དབང་ནི་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱམས་ལུས་ནས་
 བཤད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མཐའ་ཚོད་པར་
 བེ་དྲང་དེས་རྣམ་འབྲེད་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ།

གསུམ་པ་(གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་)ནི།

གཉིས་ལས་སྐྱེ་བའང་རིགས་པའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་གང་གི་ཕྱིར། །བཤད་ཟེན་ཉེས་པ་དེ་དག་ཐོག་ཏུ་འབབ་པ་ཡིན་ཕྱིར་རོ།
འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་མིན་དེ་ཉིད་ཏུ་ཡང་འདོད་མིན་ཏེ། །གང་ཕྱིར་རེ་རེ་ལས་ནི་སྐྱེ་བ་འགྲུབ་པ་ཡོད་མ་ཡིན།།(༥༥)

དེ་ལ་བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བའི་ཚོག་གལ་གཉིས་སུ་སྐྱེ་བ་གཅེར་ཏུ་བ་རྩམས་ནི་འཛིམ་
པའི་གོང་ཏུ་དང་དབྱུག་གུ་དང་འཁོར་ལོ་དང་སྐྱེད་པ་དང་རྒྱུ་དང་རྩ་མཐའ་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་ལུས་
པ་འགྲུབ་བ་ན། རྩ་མཐའ་འཛིམ་པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བ་དེའི་ཕྱིར་བདག་ལས་སྐྱེ་ལ། རྩ་
མཐའ་གི་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཏུ་གྱུར་པ་དག་རྩ་མཐའ་གི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་སེམས་སོ། བྱི་ལོ་ལ་རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་ཏུ་ནང་ལ་ཡང་བདག་དང་གཞན་གཉིས་ཀ་
ལས་སྐྱེ་བར་འགྲུར་རོ། །དེ་ལ་གང་ཟག་དང་བདག་གཅེས་པའི་སྐྱོག་དང་། དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་
སྐྱོག་མ་ཡིན་པ་དང་། མངོན་མཚོ་དང་དེས་ལེགས་འགྲུབ་པའི་ཚོས་དང་། དེ་ལས་བསྐྱོག་པའི་ཚོས་
མིན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་པ་དང་འཆལ་བྱིས་ལ་ལོག་པའི་སྐྱོམ་པ་དང་། ལ་སོགས་པས་
བདེ་བ་དང་། ལྷག་བསྐལ་བ་དང་། ཤེས་པ་ལས་སྐྱེས་གིང་ཤེས་པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་འདུ་བྱ་བའི་
ལྷགས་ཏེ། ཚོག་གི་དོན་དགའི་རྩམ་གཞག་བྱས་ནས་བྱམས་པ་ཚེ་རབས་གཞན་ཏུ་ཡང་སྐྱོག་གི་བདག་
ཉིད་ཏུ་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་ད་ལྟར་གྱི་སྐྱེ་བ་འདི་ལེན་པའི་ཕྱིར་བདག་ལས་སྐྱེ་སྟེ། བྱམས་པ་དང་སྐྱོག་
གཉིས་གཞན་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱོག་ནི་སྐྱེ་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་འགོ་བ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། ལྟ་
ལ་སོགས་པའི་འགོ་བར་རྒྱ་བ་ཡང་གཞན་གྱིས་འདོད་དོ། །ཡང་བྱམས་པ་རང་གི་པ་དང་མ་དང་།
ཚོས་དང་ཚོས་མ་ཡིན་པ་དང་། ཟག་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཏུ་གྱུར་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་གཞན་ལས་
ཀྱང་སྐྱེ་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་གཞན་རེ་རེ་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བར་ལས་མི་ལེན་པས་སྐྱེ་བ་དག་གཞན་རེ་རེ་
བ་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ནི་ཁོ་པོ་ཅག་ལ་མི་གཞོད་དོ་ཞེན།

རེ་རེ་བ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་པར་མ་ཟད་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེ་
བའང་རིགས་པའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་སྐྱེ་བ་རེ་རེ་བ་ལ་བཤད་ཟེན་པའི་ཉེས་པ་དེ་
དག་གཉིས་ཆར་ལས་སྐྱེ་བའི་སྐྱོགས་ལ་ཡང་ཐོག་ཏུ་འབབ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱམས་པ་

སྒོག་ལ་ལྟོས་ཏེ་བདག་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་ན་ནི། ལྷ་ར་བཤད་པའི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་སོགས་ཀྱིས་
 དགག་ལ། བ་མ་སོགས་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཞན་སྐྱེ་འདོད་ན་ནི། ཏ་ཅང་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱིས་དགག་
 གོ། བོད་དུ་རི་ལྷ་ར་བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཀྱུན་རྫོང་དང་། དོན་དམ་པར་
 ཡང་མི་རིགས་སོ་ཞེས་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་
 མཚུགས་བསྟུན་པའི་སྤྱིར་བཤད་པ། བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་
 ཡོད་པ་མིན་ལ། དེ་ཉིད་དོན་དམ་དུ་ཡང་འདོད་པ་མིན་ནོ། །གང་གི་སྤྱིར་བདག་གཞན་རེ་རེ་ལས་ནི་
 སྐྱེ་བ་འགྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ།

བཞི་པ་(རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་)ནི།

གལ་ཏེ་རྒྱ་མེད་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བར་ལྷ་ཞིག་འགྱུར་ན་ནི། །དེ་ཚོ་མཐའ་དག་རྟག་ཏུ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་འགྱུར་འོང་།།
 འབྲས་འགྱུར་ཚེད་དུ་འཛིག་རྟེན་འདི་ཡིས་བོན་ལ་སོགས་ནི། །བརྒྱ་ཐག་དག་གི་སྐྱོན་སྤྱད་པར་བྱེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར།།[[༡༧]]
 གལ་ཏེ་འགོ་བ་རྒྱ་ཡིས་སྤོང་བར་གྱུར་ན་ནམ་མཁའ་ཡི། །ལྷ་རྒྱལ་ཡི་དེ་མདོག་རི་བཞིན་གཟུང་དུ་མེད་ཉིད་ན། །འིན་
 ཏུ་ཆེས་བརྒྱའི་འཛིག་རྟེན་འཛིན་པ་འང་ཡིན་པ་འང་དེའི་སྤྱིར། །རང་གི་སྐོ་བཞིན་འཛིག་རྟེན་རྒྱལ་ས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་
 གྱིས།།[[༡༨]] འགྱུར་བ་དེ་དག་བདག་ཉིད་གང་ཞིག་གིས་ནི་ཚོད་ཀྱི་སྤྱི་ཡི། །ལྷལ་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཅན་ནི་
 མ་ཡིན་ན། །གང་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྩུབ་པ་འགྲུག་པོ་འདི་ཉིད་དུ་ཡོད་པ། །དེས་ནི་རི་ལྷ་ར་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་ཡང་དག་རྟོགས་
 བར་འགྱུར།།[[༡༩]] འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་སྤྱད་བདག་ཉིད་ནི། །ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
 ཏུ་ལྷ་བར་རྟོགས་བྱ་སྟེ། །དེ་ཡི་ལྷ་བའི་རྣམ་པའི་རྟེན་མཚུངས་ལུས་དང་ལྷན་ཉིད་ཕྱིར། །གང་ཚེ་འགྱུར་བའི་བདག་ཉིད་
 ཡོད་ཉིད་ཁས་ལེན་དེ་ཚོར་བཞིན།།[[༢༠]] འགྱུར་བ་དེ་དག་རི་ལྷ་ར་ཡོད་མིན་དེ་ལྷ་ར་བཤད་ཟེན་ཏེ། །གང་གི་སྤྱིར་ན་གོང་
 ཏུ་རང་གཞན་ལས་དང་གཉིས་ཀ་ལས། །སྐྱེ་དང་རྒྱ་མེད་རྩུབ་མོང་དུ་ནི་བཀག་ཟེན་དེ་ཡི་སྤྱིར། །མ་བཤད་འགྱུར་བ་འདི་
 དག་ལྷ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།[[༢༡]]

འདིར་དོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་བར་སྐྱེ་བ་རྒྱུད་པའི་བཞི། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་རྒྱུ་ལས་ཡིན་ན་འབྲས་
 བུ་ལ་ལྟོས་ཏེ་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀར་གྱུར་པ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་བས་སྐྱོན་དེ་དག་ཏུ་འགྱུར་ན་བདག་

གིས་ནི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བར་ཁས་མ་སྒྲུངས་པས་སྐྱོགས་གསུམ་ག་ལ་བཤད་པའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། འདི་
 ལྟར་བསྐྱེའི་རྒྱ་བ་དང་དེའི་འདབ་མ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་བ་དང་འཇམ་ག་དག་འགའ་ཞིག་གིས་བྱེད་
 པར་མ་མཐོང་ལ། དེའི་འདབ་མ་དང་ཟེའུ་འབྲུ་དང་ལྟེ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་སྣ་ཚོགས་
 པ་དག་བྱེད་པར་མ་མཐོང་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་བ་ན་ས་དང་བལ་པོ་སེའུ་ལ་སོགས་པའི་སྣ་ཚོགས་པ་ཡང་
 ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྐྱེ་ལོ་ལ་བཞིན་དུ་མ་བྱ་དང་བྱ་ཉི་ཉི་རི་དང་བྱ་གག་ལ་སོགས་པ་ནང་གི་བདག་ཉིད་
 ཅན་དག་ལ་ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་འབད་པས་གཟུང་ནས་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་སོགས་པ་འགོད་
 པར་མི་དམིགས་སོ། །དེའི་སྐྱེར་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ནི་དོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་བ་ཞོ་ནའོ་ཞེས་
 སྒྲུའོ། །འདི་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

གལ་ཉེ་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་མེད་པ་ཞོ་ནར་སྐྱེ་བར་ལྟ་ཞིག་འགྱུར་ན་ནི། དེའི་ཚེ་དངོས་པོ་
 མཐའ་དག་སྟེ་ཐམས་ཅད་ལས་ཉེ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་རྒྱ་མིན་པ་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཉེ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་རྒྱ་མིན་པར་འབྲུབ་པའི་སྐྱེར་རོ། །ཡང་གང་ཞིག་ཨ་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱིན་པ་དུས་
 ཚོགས་ལ་ལྟོས་ཤིང་མེ་འགའ་མངོན་པ་དེ་ཡང་དེ་དག་ལ་ཉམ་ཏུ་ཡོད་པ་ཞོ་ནར་འགྱུར་ཉེ། །དུས་
 ཚོགས་ལ་མི་ལྟོས་པའི་སྐྱེར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱ་རོག་ལ་ཡང་མ་བྱའི་མདོངས་ཡོད་པ་དང་། མ་བྱ་ལ་
 ཡང་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ན་འང་ཞེ་ཚོའི་སྒྲོ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཉེ། དེ་དག་རྒྱ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་སྐྱེར་ཉེ་དེ་
 ལྟར་རིགས་པ་དང་འགའ་བ་བརྗོད་ནས་མཐོང་བ་དང་འགའ་བ་བརྗོད་པ། ལྟོན་ཏོག་ལ་སོགས་པའི་
 འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་ཚེ་དུ་འཛིག་ཉེན་པ་འདི་བ་ཡིས་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ནི་དཀའ་བ་བརྟུན་གྱི་
 དག་གི་སྒྲོ་ནས་སྐྱེད་པ་སྟེ་སོག་པར་བྱེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་སྐྱེར་སྐྱེ་
 བ་དོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །སྒྲོན་གཞན་ཡང་། གལ་ཉེ་འགོ་བ་རྒྱ་ཡིས་སྐྱོང་བ་སྟེ་རྒྱ་མེད་
 པར་འབྱུང་བར་འབྱུར་ན་འགོ་བ་འདི་དག་ནམ་མཁའ་ཡི་ལྗང་ལ་ཡི་བྱི་དང་མདོག་ཇི་བཞིན་དུ་གཟུང་དུ་
 མེད་པ་ཉིད་དུ་འབྱུར་བ་ཡིན་ན་ཤིག་ཏུ་ཚེས་བཀྱ་བའི་འཛིག་ཉེན་འཛིན་པའང་ཡིན་པ་དེའི་སྐྱེར་རང་
 གི་སྒྲོ་སྐྱོན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་ནི་སྐྱོན་པོ་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ་འཛིག་ཉེན་མཐའ་དག་རང་གི་རྒྱ་ཞོ་ན་
 ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག།

རྒྱང་ཕན་ལྟར་ན་དེ་ཉིད་ནི་བཞི་སྟེ་འགོ་བ་སྣ་ཚོགས་པ་མཐའ་དག་གི་རྒྱར་གྱུར་པ་ས་དང་
 རྒྱད་མེ་དང་རྒྱང་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་སོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་སྐྱིན་པའི་བྱུང་བར་ལས་བསྐྱེད་དང་བལ་

བོ་སེལ་ལ་སོགས་པ་དག་དང་། མ་བྱ་དང་བྱ་གཞུག་ལ་སོགས་པ་དག་གི་སྣ་ཚོགས་པ་རི་ལྟར་མཐོང་
 བཞིན་པ་འཐད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་གྱི། གྲོ་དངོས་པོའི་དེ་ཞོན་ཉིད་སྣ་ཚོགས་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་
 བོར་ལྟར་པ་ཡང་དེ་ཞོན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལོ། །རི་ལྟར་ཚང་དག་ལ་འབྱུང་བའི་བྱེ་བྲག་ཅན་པ་ཡོངས་སུ་
 འབྱུར་བའི་བྱུང་པར་ལས་སྐྱོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་པ་དང་བརྒྱལ་བའི་རྒྱ་ཚུལ་པར་འབྱུར་བའི་རྣམས་
 པ་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་རྣམ་པོ་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་བྱུང་པར་ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པ་
 ལས་གྲོ་དག་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་དག་དངོས་པོ་མཐའ་དག་ཡོངས་སུ་གཙོད་པར་བྱེད་པའི་བར་དུ་ཡང་
 འབྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་དང་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་འཛིག་རྟེན་འདིའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཞོན་
 ཡིན་གྱི། གང་དུ་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་འདིར་རམ། འདིར་བྱས་པའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་
 འཛིག་རྟེན་གཞན་དུ་འབྱུང་བ་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་དག་ཡོད་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ལོ་སྣམ་དུ་སེམས་སོ། །
 མཛོལ་མ་ལེགས་པར་སྤོད་ཅིང་བཟའ་བར་གྱིས། །ལུས་མཚོག་འདས་གང་དེ་ཁྱོད་ལ་མི་འབྱུང་། །ལུས་
 འདི་ཚོགས་པར་གྱུར་བ་ཙམ་ཞིག་སྟེ། །འཛིགས་མ་སོང་བ་ལྡོག་པར་མི་འབྱུར་རོ། །༡༡། །ཞེས་སྒྲུ་
 བ་སྟེ། འདི་ནི་སྤྱོད་པ་མཛོན་པར་བཞོད་པར་འདོད་ཅིང་སྤྱོད་པའི་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་མེད་པར་རྟོགས་
 པར་འདོད་ནས་སྒྲུས་པ་ཡིན་ལོ། །ནག་ཚོས། འདས་པའི་འཛིགས་པ་འབྱུང་བར་འབྱུར་མ་ཡིན། །ཞེས་
 བསྐྱར་རོ། །

འདི་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་མེད་དོ་སྣམ་པའི་ཇེས་པ་འདི་རྒྱ་
 མཚན་གང་ལས་ཡིན། འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་ད་ལྟ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་
 སྣམ་ན། འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་བ་དེ་མངོན་སུམ་ཞིག་གམ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་
 ཞིག་ཡིན་གང་མངོན་སུམ་མོ་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལོག་པ་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་ན་དངོས་པོ་
 མེད་པ་ཡང་མངོན་སུམ་དང་མི་འགལ་བར་འབྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡང་ཁྱོད་ལ་དངོས་
 པོར་འབྱུར་ཉེ། ཚེ་རབས་པ་རོལ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལོག་པ་མངོན་སུམ་གྱི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བུ་
 མངོན་སུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་བཞིན་ལོ། །དེ་ལྟར་དངོས་པོ་མེད་པ་ཞེས་པ་འགའ་ཡང་མེད་
 པས་དངོས་པོ་ཡང་མེད་པར་འབྱུར་ཉེ་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གཉིས་མེད་ན་འབྱུང་བ་བཞི་མེད་པ་
 དང་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་དམ་བཅའ་བ་ཡང་ཉམས་པར་འབྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་མངོན་སུམ་མ་
 ཡིན་ན་ནི་རེ་ཞིག་མངོན་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་ཚད་མས་མ་བཟུང་བས་རི་ལྟར་མ་

བརྒྱུད་བ་དེའི་སློབ་མ་འདི་ག་རྟེན་པ་རོལ་མེད་པར་དཔོག་པར་འབྱུང་། ཅི་སྟེ་རྗེས་སུ་དཔག་པས་
 བརྒྱུད་བ་ཡིན་ལོ་ཞེན། སྤྱིར་མངོན་སུམ་དུ་མ་ཟད་རྗེས་དཔག་ལས་རབ་ཏུ་གྲུབ་པས་ཀྱང་སྐྱེས་སུ་འི་
 དོན་རྒྱུ་བ་ཡིན་ན་རྗེས་དཔག་འདི་ནི་ཚོད་ཀྱིས་ཁས་སྤངས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རི་ཅོམ་དབང་པོའི་
 སྤྱོད་ཡུལ་གྱི། རྗེས་སུ་དེ་ཅོམ་ཁོ་ནར་ཟད། །བཟང་མོ་མང་ཐོས་གང་སྐྱེ་གྱ། །དེ་ནི་སྤྱོད་ཀྱི་རྗེས་དང་
 འདྲ།““ །ཞེས་སྐྱེས་སུ་མ་དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ནི་མིག་སོགས་ཀྱི་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་རི་ཅོམ་
 མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་དེ་ཅོམ་དུ་ཟད་པར་སྐྱས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ས་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་བ་བཞི་པོ་དེ་དག་ཚོད་ཀྱི་གཞུང་ལས་བཤད་པའི་བདག་ཉིད་གང་
 ཞིག་གིས་ནི་ཚོད་ཀྱི་སྤོའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་དེ་ལྟར་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་གིན་ཏུ་
 རགས་པའི་དོན་གང་ལ་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེན་པ་འབྲུག་པོ་འདི་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་དེས་ནི། རི་ལྟར་ན་གིན་ཏུ་སྐྱ་
 བའི་འདི་ག་རྟེན་པ་རོལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གང་ཡང་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པར་འབྱུང་རྟེ་རྟོགས་པ་
 མེད་དོ། །སློབ་གཞན་ཡང་། འདི་ག་རྟེན་པ་རོལ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་དུས་སུ་བདག་ཉིད་དེ་རྒྱུད་པན་
 བི་ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བུ་བར་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ག་རྟེན་པ་རོལ་ལ་སྐྱུར་བ་
 འདེབས་པ་དེ་ཡི་ལྟ་བུའི་རྣམ་པའི་རྟེན་ཏེ། དེ་གནས་པའི་རྒྱུར་མཚུངས་པ་སྟེ་འདྲ་བའི་ལུས་ཀྱི་ལོག་པ་
 དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གང་གི་ཚེ་འབྱུང་བའི་བདག་ཉིད་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་
 ཁས་ལེན་པ་དེའི་ཚེ་བཞིན་ལོ། ཅི་སྟེ་འབྱུང་བ་བདེན་པར་རྟོགས་པའི་ཚེ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་
 མཐོང་བའི་དཔེ་བརྒྱུབ་བྱའི་ཚེས་ཀྱིས་སྤོང་བ་ཡིན་ལོ་སྟེ་མ་ན། དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་རང་བཞིན་
 ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དང་ཡོད་པ་མིན་པའི་འབྱུང་བ་ལ་རང་བཞིན་ཀྱིས་ཡོད་པ་དང་སྐྱེ་བ་ཉིད་དུ་རྟོགས་
 པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བུ་ཉིད་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་རང་གི་རྟོགས་ཡང་དག་གི་སྦྱོར་བ་རྣམས་
 ལ་དཔེར་བརྒྱུད་པ་ལ་བརྒྱུབ་བྱའི་ཚེས་ཀྱིས་མི་སྤོང་བ་དགོས་པར་བརྟན་ཏེ། རྟོགས་སུ་བརྒྱུད་པ་ལ་
 ཡང་འདྲ་ལ། རྒྱར་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་རྒྱུབ་པ་ལ་མིག་གིས་གཞུང་བྱ་བོའོད་པ་མ་གྲུབ་པའི་རྟོགས་སུ་ཡང་
 བཤད་པས་དམ་བཅའ་རྟོགས་ཀྱིས་རྒྱུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་དགོས་པར་བརྟན་ལོ།།

འབྱུང་བ་རང་བཞིན་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དེ་ཉིད་བརྒྱུབ་པར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེན། འབྱུང་བ་དེ་
 དག་རི་ལྟར་རང་བཞིན་ཀྱིས་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་ལྟར་སྤར་བཤད་ཟིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་གོང་དུ་རང་
 དང་། གཞན་ལས་དང་། གཉེས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱ་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་འགོག་པར་བྱེད་པར་འབྱུང་བ་

རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡང་བདག་གིས་ཐུན་མོང་དུ་འི་སྡེ་སྦྱིར་བཀག་ཟེན་དེ་ཡི་ཕྱིར། འབྲུང་བ་འདི་
 དག་ལྟ་ཞིག་སྟེ་གང་ཡང་སྤར་སྦྱིའི་རྩལ་གྱིས་བཀག་པས་མ་བཤད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་དཔེ་གྲུབ་
 པོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པ་དང་། དེ་ལ་གཞན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་
 དངོས་པོར་སྦྱར་བ་རྣམས་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་འགོག་པ་ན་ཡང་། རྟོགས་པ་སྦྱིན་ཅི་ལོག་པ་སྦྱར་བར་བྱ་
 རྟེ། དཔེར་ན་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འགོག་པར་བྱེད་པའི་དུས་སུ་བདག་ཉིད་ནི། ཤེས་བྱའི་རང་
 བཞིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ལྟ་བུ་བར་རྟོགས་བྱ་སྟེ། །དེ་ཡི་ལྟ་བའི་རྣམ་པའི་རྟེན་མཚུངས་ལུས་དང་ལྡན་ཉིད་
 ཕྱིར། །གང་ཆེ་འབྲུང་བའི་བདག་ཉིད་ཡོད་ཉིད་ཁས་ལེན་དེ་ཆོ་བཞིན། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྦྱར་
 བར་བྱ་སྟེ། །ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བུ་བ་ཐམས་ཅད་དགག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཚྱོད་
 ལ་ཡང་ཐལ་བར་འབྱུང་བ་འདི་མཚུངས་སོ་སྟུམ་ན་དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཁོ་བོ་ཅག་སྦྱིན་ཅི་ལོག་
 པར་སྦྱབ་པ་ལ་དཔེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཇིག་རྟེན་གཞན་གཏོགས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་དུས་སུ་
 བདག་ ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་དམ་པའི་དོན་ནི་ལྟ་བུ་བར་རྟོགས་བྱ་སྟེ། །བདག་གི་ལྟ་བའི་རྣམ་པའི་རྟེན་
 མཚུངས་ལུས་དང་ལྡན་ཉིད་ཕྱིར། །གང་གི་ཆོ་ན་བདག་མེད་རྟོགས་པར་ཁས་ལེན་དེ་ཆོ་བཞིན།^{༤༠} །
 ཞེས་བརྗོད་པར་ལུས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། དེ་བཞིན་དུ། འདི་ན་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཡོད་ཅེས་རྟོགས་པའི་
 དུས་སུ་བདག་ ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་དམ་པའི་དོན་ནི་ལྟ་བུ་བར་རྟོགས་བྱ་སྟེ། །གཏན་ཚིགས་དག་དཔེ་
 དང་ནི་དེ་གཉིས་འོ་ན་འོ། །དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཞེས་པ་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ།^{༤༡} །དེའི་
 ཕྱིར་རྩལ་འདིས་ནི། དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྲུང་མིན་གཞན་དག་ལས་ལྟ་ག་ལ་ཞིག་ །གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་
 མ་ཡིན་རྒྱ་མེད་པར་ནི་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་གང་དམ་བཅས་པར་གྱུར་བ་བཞི་པོ་རབ་ཏུ་བསྐྱབས་པ་
 ཡིན་ནོ།^{༤༢} །ཞེས་གསུངས་པས་གཞན་ལུགས་བཀག་པ་ཡིན་གྱི་རང་ལུགས་མ་བསྐྱབས་སོ་ཞེས་སྦྱར་
 བར་མི་བྱའོ།།

མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་གྲུབ་པའི་དོན།

གསུམ་པ་(མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་གྲུབ་དོན་)ནི།
 གང་གི་ཕྱིར་ན་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལས་སྦྱེད་ང་།
 རྩལ་མ་ལྟོས་ཡོད་པ་མེན་པས་དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་བྱལ།།

འདིར་སྐྱེས་པ། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་དང་རྒྱ་མེད་ལས་མི་སྐྱེ་ན།
 འོ་ན་རི་ལྟར་སྐྱེ་ཞེན་བཤད་པ། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་འགའ་ཞེག་ཡོད་ན་ནི། སྐྱེ་
 བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཞན་མི་སྲིད་པའི་སྦྱིར། ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་དེ་བདག་གམ་གཞན་ནམ་གཉིས་
 ཀའམ་རྒྱ་མེད་པ་ཞེག་ལས་སྐྱེ་བའམ་དམིགས་པར་འགྱུར་བ་ཞེག་གོ། །གང་དག་དབང་རྒྱ་ག་ལ་
 སོགས་པ་དག་ལས་དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་བར་མངོན་པར་འདོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ཡང་། དབང་རྒྱ་ག་
 ལ་སོགས་པ་དེ་དག་བདག་ཏུ་གྱུར་པའམ། གཞན་ཏུ་གྱུར་པའམ། གཉིས་ཀར་གྱུར་པ་ཞེག་ཏུ་འགྱུར་
 བས་དབང་རྒྱ་ག་ལ་སོགས་པ་རྒྱར་སྐྱེ་བ་དག་གྱང་བཤད་ཟིན་པའི་སྦྱོན་ལས་མི་འདའ་སྟེ། དེའི་སྦྱིར་
 སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ལྟེ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཞན་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞོ། །དེའི་སྦྱིར་གཞན་མེད་པའི་
 སྦྱིར་ལ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞིས་སྐྱེ་བར་བཏགས་པ་བཀག་པའི་སྦྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་གྱི་རང་བཞིན་
 སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བརྟན་པའི་སྦྱིར། རྒྱ་མཚན་གང་གི་སྦྱིར་ན་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལས་
 སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱ་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མིན་པས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་
 བུལ་ལོ། །ཞེས་སྦྱོས་སོ། །འདིས་ནི་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་བཀག་གྱང་། མཐར་རྟགས་
 གང་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་ཚུ་ལ་རྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ནི་གཏན་
 ཚིགས་སོ། །དངོས་པོ་རྣམས་ཞེས་པ་ནི་ཚོས་ཅན་ཞོ། །རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་བུལ་བ་ནི་དམ་
 བཅའོ།

མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ།

གཉིས་པ་(མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ)ལ་གཉིས། དངོས་གྱི་དོན་དང་། དེའི་དོན་
 བརྒྱས་ཏེ་བརྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གང་གིས་སྦྱིན་ཚོགས་དང་མཚུངས་གཉི་ལྷན་སྐྱེག་པོ་འཛིག་རྟེན་ལ། །ཡོད་པ་དེས་ན་ཡུལ་རྣམས་ལོག་པ་
 དག་ཏུ་སྤང་བར་འགྱུར།།[༡༧] རི་ལྟར་རབ་རིབ་མཐུ་ཡིས་འགའ་ཞེག་སྐྱེ་བད་ལྟ་གཉིས་དང་། །མི་བྱའི་མདོངས་དང་
 རྒྱང་མ་ལ་སོགས་ལོག་པར་འཛིན་བྱེད་པ། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་གཉི་ལྷན་སྦྱོན་གྱི་དབང་གིས་མི་མཁས་པས། །འདུས་བྱས་
 ལྟ་ཞེག་སྐྱེ་ཚོགས་སྟོ་གྲོས་གྱིས་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར།།[༡༨] གལ་ཏེ་གཉི་ལྷན་བརྟེན་ནས་ལས་འབྱུང་གཉི་ལྷན་མེད་
 པར་དེ། །མི་འབྱུང་ཞེས་བྱུར་མི་མཁས་ཁོ་ནས་རྟོགས་པར་གོར་མ་ཚག། །སྟོ་བཟང་ཉི་མས་སྐྱེན་པ་སྐྱེག་པོ་རྣམ་པར་

བསལ་བ་ཡི། །མཁས་པ་དག་ནི་རྣམ་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ཅིང་གྲོལ་བར་འགྱུར།།[༡༠༦] གལ་ཏེ་དངོས་རྣམས་དེ་ཉིད་དུ་
 མེད་ན། །ཐ་སྐད་དུ་ཡང་མོག་གམ་བུ་ཇི་བཞིན། །དེ་དག་མེད་པ་ཉིད་འགྱུར་དེ་ཡི་ཕྱིར། །དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་ནི་
 ཡོད་པ་ཉིད།།[༡༠༧] གང་དག་རབ་རིབ་ཅན་སོགས་ཡུལ་འགྱུར་བ། །སྐྱ་གད་ལ་སོགས་དེ་དག་མ་སྐྱེས་པས། །རེ་ཞིག་
 དེ་དག་ཉིད་ལ་བརྟུན་ཏུ་སྟེ། །སྤྱི་ནས་མ་རིག་རབ་རིབ་རྗེས་འབྲེལ་ལ་ལོ།།[༡༠༨] གལ་ཏེ་མི་ལམ་དྲི་ཟེའི་གོང་ཁྱེར་
 བཅས། །སྤྱི་གཞུང་ལྷན་པོ་ལ་འཕུལ་གཞུགས་བརྟན་སོགས། །སྐྱེ་མེད་མཐོང་ན་ཡོད་ཉིད་མིན་མཚུངས་ཀྱང་། །ཁྱོད་
 ལ་ཇི་ལྟར་དེར་འགྱུར་དེ་མི་རིགས།།[༡༠༩] དེ་ཉིད་དུ་འདི་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་མེད་ཀྱང་། །མོ་གཤམ་བུ་ལྟར་གང་ཕྱིར་འཛིག་
 རྟེན་གྱི། །མཐོང་བའི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་སྐྱེ་འདི་མ་དེས་པའོ།།[༡༡༠]

གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན། །འོ་ན་མ་སྐྱེས་པ་སྡོན་
 པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་གཟུང་ཞེན། །སྡོན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟར་ཡང་མ་
 རིག་པས་བསྐྱེད་པ་འགའ་ཞིག་གི་སྣང་བའི་ཡུལ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་མིན་པས། །ད་ལྟར་གྱི་མིག་ལ་
 སོགས་པའི་ཤེས་པས། །སྡོན་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་བརྟུང་བ་མ་ཡིན་འོ། །འོ་ན་གང་ཞིག་ཡང་དང་ཡང་
 དུ་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མཉམ་དུ་སྐྱེས་བར་མཐོང་བ་དེ། །ཅི་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བར་འོས་གཤམ། །འདི་ནི་ཕྱིན་
 ཅི་ལོག་གི་དབང་གིས་སྣང་བས་ན་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ཏེ། །མ་རིག་པས་བསྐྱེད་པའི་དབང་ལོ་ནས་
 བདག་ཉིད་དེར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༤༩} །ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

གང་གིས་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར་ཆར་སྤྱིན་ནག་པོའི་ཚོགས་དང་མཚུངས་པའི་གཏི་མུག་སྐྱེ་བ་ལྟེ་
 འཕྲུག་པོ་སྡོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་མཐོང་བ་གཡོགས་ནས་གནས་པ་འཛིག་རྟེན་སེམས་ཅན་
 ལ་ཡོད་པ་དེས་ན། །བྱིས་པ་རྣམས་ལ་སྡོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་མཐོང་བ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ།
 །ཡུལ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་གནས་སུ་གྱུར་བ་འདི་ནི། །བྱིས་
 པ་འདི་བདེན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་ལ་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་གཏི་མུག་གིས་བཀའ་བའི་ཕྱིར་དེ་
 །ཁོན་ཉིད་མི་མཐོང་དུ་རྒྱུག་ཀྱང་། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མཐོང་བ་ཅི་ལ་མ་ཡིན་ཞེན། །རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་
 པ་མིན་བཞིན་དུ་དེར་སྣང་བ་ནི། །གཏི་མུག་གི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཕྱིའི་དཔེའི་སློ་ནས་བསྟན་པའི་
 ཕྱིར། །ཇི་ལྟར་དབང་པོ་རབ་རིབ་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་ཡིས་རབ་རིབ་ཅན་འགའ་ཞིག་གིས་སྐྱ་གད་
 དང་ཟླ་བ་གཉིས་དང་མྱ་བུའི་མདོ་ངས་དང་སྤྱང་མ་ལ་སོགས་པ་ལོག་པར་ཏེ་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་
 འཛིན་པ་སྟེ་མཐོང་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། །གཏི་མུག་གི་སྡོན་གྱི་དབང་གིས་མི་མཁས་པ་སོ་སྐྱེས་སྡོན་

བོ་སོགས་ཀྱི་འདུ་ས་བྱས་ལྟ་ཞིག་སྟེ་ཚོགས་པ་སྐོ་གོས་ཀྱིས་ཉེ་དེ་དག་གི་ཤེས་པས་རྟོགས་པར་ཉེ་
 མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །འདི་ནི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོ་ལས། །མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཞེས་
 བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མ་རིག་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་གང་ཟག་འདི་ནི། བསོད་ནམས་མངོན་
 བར་འདུ་བྱ་བ་དང་། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་དང་། མི་གཡོ་བ་མངོན་པར་འདུ་
 བྱ་བ་ཡང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མ་རིག་པ་འགགས་པས་འདུ་བྱེད་
 འགག་།^{༤༤} ཅེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱལ་འདིས། གལ་ཏེ་གཏི་མུག་
 མ་རིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་འབྱུང་ལ། གཏི་མུག་མེད་པར་ལས་དེ་མི་འབྱུང་ཞེས་བྱ་
 བར་གསུངས་པ་ནི། མི་མཁས་པ་ཁོ་ནས་རྟོགས་པར་ཉེ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པར་གོར་མ་ཚག་གོ། །
 མཁས་པ་དག་ནི་མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་མཐོང་བར། འདུ་བྱེད་རྣམས་
 རང་བཞིན་མེད་པའི་རྣམ་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཉིད་རྟོགས་
 པའི་སྒོ་བཟང་བོའི་ཉི་མས། ལྷན་པ་སྟུག་པོ་དང་འདྲ་བའི་མ་རིག་པ་རྣམས་པར་བསལ་བ་སྟེ་སྒོར་ཞིང་།
 ལས་འདུ་བྱེད་དག་ཀྱང་ཉེ་བར་མི་ལེན། ལས་དེ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱུ་མ་རིག་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 དེའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་གོལ་བར་འགྱུར་ཉེ། ལྷན་པ་ལས། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་
 རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ལ། །སྟེ་མེད་ཟད་པ་མེད་པར་ཤེས་རབ་འདིས་ཤེས་ཉེ། །ཉི་མ་སྒྲིབ་མེད་འོད་
 ཟེར་འཕྲོ་བས་སུ་བསལ་ལྟར། །མ་རིག་ཐིབས་པོ་བཅོམ་ནས་རང་འབྱུང་ཐོབ་པར་འགྱུར།^{༤༥} །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་གཞུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་དེ་ཉིད་དུ་སྟེ་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་
 འགའ་ཡང་མེད་ན། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ངེ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ། ཐ་སྟོན་དུ་ཡང་སྟོ་སོགས་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་
 ཉེ་དོ་བོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན། གཞུགས་སོགས་ཀྱི་དོ་བོ་ནི་ཀྱང་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཡང་ཡིན་པ་དེ་ཡི་
 ཕྱིར། དེ་དག་གི་ཡོད་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཉེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་འོ་སྟུམ་ན།

འདི་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། གང་དག་རབ་པོ་བཅའ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བའི་
 སྐྱེ་ཤད་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་མ་སྟེས་པས་ན། མ་སྟེས་པར་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་དང་མཚུངས་པ་ལ། ཅིའི་
 ཕྱིར་ཁྱེད་ཅག་གིས་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཡུལ་སྐྱེ་ཤད་སོགས་མཐོང་ལ། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་མི་མཐོང་བ་ཅི་
 ཡིན་ཞེས། དེ་ཞིག་སྟོན་ལ་རབ་པོ་བཅའ་ལ་སོགས་པས་མིག་ཉམས་པ་དེ་དག་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ལ་བརྗོད་

པར་བྱ་སྟེ། དེའི་ཕྱི་ནས་ཏེ་རྗེས་སུ་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པར་མཚུངས་པ་ལ། ཁྱོད་གཞུགས་སོགས་མཐོང་ལ་མོ་གཤམ་གྱི་སྤྱི་མཐོང་བ་ཅི་ཡིན་ཞེས། མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་སྟེ་དེས་སྟོ་མིག་བརྒྱབས་པ་རྣམས་ལ་བརྟུན་ཞིང་བརྟུག་པར་བྱའོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ནི་འདི་བརྟུན་ཞིང་བརྟུག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་གྱིས་དངོས་པོ་དག་འདི་ལྟར་གཟིགས་ཤིང་། གཞན་གང་དག་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་། ཚོས་གྱི་རང་བཞིན་དེ་སྐད་བཤད་པ་ལ་ལྷག་པར་མོས་པར་བྱའོ་ཞེས་ལུང་རིམ་ལྟར་བཞེད་ཏེ། དུ་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་ཐུགས་སུ་རྟུན་པའི་སློབ་ནས། དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་འཚད་པར་ལུགས་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་གྱིས་སྟོའི་མིག་བརྒྱབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་སྐད་དུ་མདོ་ལས། སུང་པོ་རང་བཞིན་དབེན་ཞིང་སྟོང་པ་ཉིད། །བྱང་ཚུབ་རང་བཞིན་སྟོང་ཞིང་དབེན་པ་ཉིད། །གང་སྟོན་དེ་ཡང་རང་བཞིན་སྟོང་པ་སྟེ། །ཡེ་ཤེས་ལྷན་པས་ཤེས་གྱི་བྱིས་པས་མིན། །ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་སྟོང་པར་རིག་འགྲུར་ཏེ། །ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་སྟོང་པར་རིག་གུར་ནས། །ཤེས་པ་པོ་དང་འབྲ་བར་རྟོགས་གུར་ན། །བྱང་ཚུབ་ལམ་ལ་དེ་དག་སྟོན་ཅེས་བྱ།¹⁴ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།

དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ལ་བརྟུན་ཞིང་བརྟུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་དག་གིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཚོས་འགའ་ཞིག་ལ་རོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་འགའ་ཡང་མ་གཟིགས་ལ། དོན་དམ་པར་ཡང་ཅི་ཡང་མ་གཟིགས་སོ། །རབ་རིབ་ཅན་ལ་བརྟུན་ཞིང་བརྟུག་པ་ལྟ་བུར་ཞོག་ཅིག་རེ་ཞིག་འདི་ནི་ཁྱོད་ཉིད་ལ་བརྟུན་ཞིང་བརྟུག་པར་བྱ་བ་ཡིན་འོ་ཞེས་བཤད་པ། གལ་ཏེ་མི་ལམ་གྱི་ཁང་ཁྱིམ་དང་དྲི་ཟེའི་གོང་ཁྱེར་དང་བཅས་པ་མཐོང་བ་དང་། མིག་འདུལ་མཁན་གྱིས་སྐྱེས་པའི་སྐྱེས་པ་དང་བྱང་མེད་སོགས་དང་། སྤྱི་གུ་རྒྱུ་ལ་རྒྱ་དང་། གཞུགས་བརྟན་ལ་བྱུང་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་དང་། སོགས་གྱིས་བྱག་རྒྱུ་ཆ་དང་སྐྱེལ་པ་སོགས་ལ་སྐྱེ་མེད་དེ་ཡོད་པ་མིན་པ་མཐོང་བ་ན་ཡོད་ཉིད་མིན་པར་མཚུངས་ཀྱང་། ཁྱོད་ལ་རི་ལྟར་དེ་དག་མཐོང་བ་དེར་འགྲུར་ལ། མོ་གཤམ་གྱི་སྤྱི་མཐོང་བ་དེར་མི་འགྲུར་བ་དེ་མི་རིགས་སོ་ཞེས་རི་བདག་ཉིད་ལ་བརྟུན་ཞིང་བརྟུག་པར་གྱིས་ལ། ཕྱིས་ཁོ་བོ་ལ་བརྟུན་ཞིང་བརྟུག་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གཞུགས་སོགས་འདི་རི་ལྟར་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་ཀྱང་། གང་གི་ཕྱིར་མོ་གཤམ་གྱི་སྤྱི་མཐོང་བ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བའི་ཡུལ་དུ་མི་འགྲུར་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་

ཡི་ཕྱིར། རོན་དམ་དུ་མེད་ན་ཐ་སྐད་དུ་ཡང་མོ་གཤམ་གྱི་སྤྱ་བཞིན་མི་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྒྲུབ་པ་འདི་ནི་གཏན་ཚིགས་མ་ངེས་པ་སྟེ། འཕྲུལ་པ་ཅན་ཡིན་ལོ། །

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་། འགོ་བ་དག་ནི་མི་འདྲར་བཤད། །དེ་ཉིད་དུ་ནི་རྣམ་མ་བཞག་། མི་ལམ་གང་ལ་དངོས་པོ་མེད། །ལོག་པའི་སྒོ་ལྷན་མངོན་པར་ཞེན།^{༤༢} །དྲི་ཟེའི་གོང་ཁྱེར་རི་ལྟར་སྒྲུང་གུར་ཀྱང་། །གོང་ཁྱེར་ཕྱོགས་བརྒྱུར་ཡོད་མིན་གཞན་ནའང་མེད། །གོང་ཁྱེར་མིང་ཅམ་ཞིག་གིས་རབ་ཏུ་བཞག། །དེ་བཞིན་བདེ་བར་གཤམ་གསུངས་འགོ་འདི་གཟུགས།^{༤༤} །རྒྱ་ཡི་འདུ་གེས་ཅན་གྱིས་ནི། །མཐོང་ཡང་སྤྱིག་རྒྱུ་ལ་རྒྱུ་མེད། །དེ་བཞིན་ཡོངས་སུ་རྟོག་པས་དུག་གས། །སྒྲུག་པ་མིན་པར་སྒྲུག་པར་རྟོག།^{༤༤} །མེ་ཡོང་གིན་ཏུ་ཡོངས་དག་ལ། །རི་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡི། །གཟུགས་བརྒྱན་སྒྲུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། །ལྷོན་པ་ཚོས་རྣམས་གེས་པར་གྱིས།^{༤༥} །ཞེས་གསུངས་པའི་ལུང་ལས་ན་གཟུགས་སོགས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་བཞིན་དུ། འཛིག་རྟེན་གྱི་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ལ། །མོ་གཤམ་གྱི་སྤྱ་བེ་མ་ཡིན་པས་འདི་ནི་ཁྱོད་རང་ཉིད་ལས་མ་ངེས་པའོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ནི་འདི་བརྟན་དུ་མེད་པ་ཉིད་དེ། འདི་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱན་རྫོང་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བར་ཁས་བླངས་ནས་དོན་དམ་པར་འགོག་པ་མ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་(དེའི་དོན་བསྐྱེས་ཏེ་བརྟན་པ་)ནི།

མོ་གཤམ་སྤུལ་རང་གི་བདག་ཉིད་གྱིས། །སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད་དུ་མེད་འཛིག་རྟེན་དུ་འང་། །ཡོད་མིན་དེ་བཞིན་དངོས་འདི་ཀྱན་རོ་བོ། །ཉིད་གྱིས་འཛིག་རྟེན་དེ་ཉིད་དུ་མ་སྐྱེས།།[༡༡] །དེ་ཕྱིར་འདི་ལྟར་སྟོན་པས་ཚོས་རྣམས་ཀྱན། །གདོད་ནས་ཞི་ཞིང་སྐྱེ་བུ་རང་བཞིན་གྱིས། །ཡོངས་སུ་སྐྱུང་ན་འདས་པ་གསུངས་གྱུར་པ། །དེ་ཕྱིར་རྟོག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་མ་ཡིན།།[༡༢] །ལུ་སོགས་འདི་དག་དེ་ཉིད་དུ་མེད་ཅིང་། །འཛིག་རྟེན་རབ་ཏུ་གསུངས་པར་ཡོད་ཅི་བཞིན། །དེ་བཞིན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འགྱུར་བས་ན། །མོ་གཤམ་སྤུང་བརྒྱུངས་པར་ཐལ་མི་འགྱུར།།[༡༣]

ཁྱོད་གྱི་ལུགས་གྱིས་གཟུགས་སོགས་རྣམས་ཀྱན་རྫོང་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བར་དམིགས་ནས། །དོན་དམ་དུ་འགོག་པ་མིན་པ་དེ་ཅི་འདྲིར་ཞེན། །རི་ལྟར་མོ་གཤམ་གྱི་སྤུལ་རང་གི་བདག་ཉིད་གྱིས་སྐྱེ་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མེད་ཅིང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྐད་དུ་འང་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། །གཟུགས་སོགས་གྱི་དངོས་པོ་འདི་ཀྱན་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྐད་དང་། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཉིས་ཀར་རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་

གྱིས་མ་སྐྱེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས། དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་སྐྱེ་བར་འཛིན་པའི་འབྲུལ་
 རོང་ཡོད་པ་ལ་དབུ་མ་པས། ཀུན་རྫོབ་པ་ཉིད་ཡོད་པར་གཏན་མི་འདོད་ལ། རོང་བོ་ཉིད་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཞེས་
 དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་གསལ་བར་ཡང་སྐྱུར་བ་རྣམས་དྲན་པར་བྱའོ། །གང་གི་སྦྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ། དེའི་
 སྦྱིར་འདི་ལྟར་སྦྱོན་པ་བཙུག་པའི་ལྟ་ལྟོས་ཀྱིས་ཚོས་རྣམས་ཀུན་གདོད་མ་ནས་ཞི་ཞིང་རང་བཞིན་གྱིས་
 སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བྱ་བ་ལས་འདས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པར་གྱུར་བ་
 དེའི་སྦྱིར་དབུ་མ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུངས་ཚུལ་ནི། དཀོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས། ཚོས་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་ན། གདོད་ནས་
 ཞི་ཞིང་མ་སྐྱེས་པ། །རང་བཞིན་གྱི་ལྟ་ལྟོས་ལ་ཡི། །ཚོས་རྣམས་མགོན་པོ་ཚྱུང་གྱིས་བསྟན།^{༡༧} །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །ཚོས་རྣམས་གྱི་དེ་ལོན་ཉིད་ནི་ཡེ་ཤེས་ཞི་བའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་སྦྱིར་ཞི་བའོ། །དེའི་
 རྒྱ་མཚན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་སྦྱིར་རོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་གལ་ཏེ་འགའ་ཞིག་ལ་རང་
 བཞིན་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་གྲུབ་པ་ཡོད་ན། དེ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ན་རང་བཞིན་དེ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པས་ཅི་
 ཞིག་སྐྱེ་བར་འགྱུར། དེའི་སྦྱིར་སྐྱེ་བ་ལས་འདས་པ་སྟེ་རྣམ་པར་དག་པའོ། །གདོད་ནས་ཞེས་པ་ནི་
 ཚོས་དེ་དག་རྣམས་འབྱོར་བའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐྱབས་ལོན་པ་མ་སྐྱེས་པ་ནི་མིན་ཏེ། འོན་ཏེ་ཞེན། དེའི་གོང་
 རོལ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྐྱོད་གྱི་སྐྱབས་སུ་ཡང་ཚོས་དེ་དག་རང་གི་བདག་ཉིད་གྱི་སྐྱེས་པའོ་ཞེས་པ་
 འདི་སྦྱོན་པར་བྱེད་དེ། གདོད་གྱི་སྐྱེ་བའི་དང་པོའི་སྦྱིར་རྣམས་གྲངས་སོ། །

རང་གི་སྦྱེ་བ་རྣམས་གྱིས་ནི་དོན་དམ་དུ་མེད་ན། ཀུན་རྫོབ་པ་ཉིད་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་པའི་བཀལ་
 བ་འདི་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅིའི་སྦྱིར་ཞེན། གང་གི་སྦྱིར་དེ་དག་གིས་ཁས་སྲུངས་པ། ལུས་སོགས་འདི་
 དག་དེ་ཉིད་དུ་སྦྱེ་དོན་དམ་པར་མེད་ཅིང་འཛིག་རྟེན་གྱི་རབ་ཏུ་གཤམ་པ་སྦྱེ་ཐ་སྐྱོད་དུ་ཡོད་པ་རི་
 བཞིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འགྱུར་བས་ན། དོན་དམ་པར་མེད་ན་མོ་གཤམ་གྱི་
 སུད་དམ་ཚུངས་བར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །འདི་ནི་མཛོད་ལས། གང་ལ་བཙུག་དང་སྦྱོ་ཡིས་གཞན། །
 བསལ་ན་དེ་སྦྱོ་མི་འཇུག་པ། །ལུས་ཚུ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་པ། །ཡོད་དེ་དོན་དམ་ཡོད་གཞན་ནོ།^{༡༨} །
 ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ཏེ། ཆ་གསལ་སུ་བཙུག་པས་དེའི་སྦྱོ་མི་འཇུག་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་པ་ཉིད་པ་སྦྱེ་དཔེར་ན་
 ལུས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་ནི་སྦྱོ་མོར་བཙུག་ན་ལུས་པའི་སྦྱོ་མི་འཇུག་པའོ། །སྦྱོས་ཚོས་གཞན་བསལ་ན་
 དེའི་སྦྱོ་མི་འཇུག་པ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་པ་ཉིད་པ་སྦྱེ་དཔེར་ན་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་ནི་སྦྱོས་གཞན་གསལ་ལ་སོགས་

པའི་ཚོས་གཞན་བསལ་ན་རྒྱའི་སློ་མི་འཇུག་གོ། །གང་ལ་བཅོམ་ཡང་དེའི་སློ་འཇུག་ལ། སློས་ཚོས་གཞན་བསལ་ཡང་དེའི་སློ་འཇུག་པ་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གཟུགས་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་ནི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་ཏུ་བཅོམ་ཡང་རུང་། སློས་རོ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་གཞན་བསལ་ཡང་རུང་། གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་སློ་འཇུག་པ་ཉིད་དོ། །ཚོར་བ་སོགས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བརྟ་བར་བྱའོ།^ལ །ཞེས་མཛོད་འགེལ་དུ་འཆད་དོ། །སྤེ་པ་དེ་དག་གིས་ནི་སྤྱིར་དོན་དམ་དུ་མེད་ན་ཀྱང་རྫོང་བ་ཏུ་མེད་དོ་ཞེས་སྤྱི་བ་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་གིས་བདེན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་ཚུལ་བྱས་པ་དང་། རང་གིས་མཛོད་པ་གཉིས་མཐུན་པར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་ཀྱང་རྫོང་བ་ཏུ་ཡོད་པར་བཞག་པ་ལ་དབུ་མ་པས་བཤད་པའི་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་བུམ་པ་ལ་སོགས་པར་གདགས་པའི་རྟེན་འབྲུང་བ་བཞི་དང་། འབྲུང་འབྲུར་བཞི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྣམས་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བུམ་པ་ལ་སོགས་པར་བཏགས་པ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་གཞི་དང་བཅས་པར་རིགས་ན་དབུ་མ་པ་ལྟར་ན་ཚོས་ཐམས་ཅད་བཏགས་པ་ཅམ་ཁོན་ཡིན་གྱི། བཏགས་པའི་རྟེན་རྣམས་སུ་གྲུབ་པ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་དང་འདྲ་བར་ཐལ་བ་ལྡོག་པ་མེད་དོ་སྟུ་མ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། བཏགས་པའི་རྟེན་རྣམས་སུ་གྲུབ་པར་སྐྱབ་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་བཏགས་པར་ཡོད་པ་བྱང་བཞིན་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་བརྒྱན་བཏགས་པ་ཅམ་དམིགས་པ་དང་། བཏགས་པར་ཡོད་པ་ཀ་བ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱིམ་དུ་བཏགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གིང་གི་རྟེན་ཅན་ནགས་བཏགས་པ་དང་། རི་ལྷོ་མི་ལམ་ན་མ་སྐྱེས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ས་བོན་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྩ་གྲུ་སྐྱེ་བར་དམིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ། དངོས་པོ་བཏགས་པར་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གདགས་གཞི་ཡང་དངོས་པོ་བཏགས་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་རིགས་སོ། །

རྟེན་འབྲུང་གི་སྐྱེ་བ་ཉིད་གྱིས་མཐར་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་འགོག་ཚུལ།

གསུམ་པ་(རྟེན་བྱུང་གི་སྐྱེ་བ་ཉིད་གྱིས་མཐར་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་འགོག་ཚུལ་)ནི།

གང་ཕྱིར་རྒྱ་མེད་པ་དང་དབང་ཕྱུག་གི། རྒྱ་ལ་སོགས་དང་བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས། །དངོས་རྣམས་སྐྱེ་བར་འབྲུར་བ་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཕྱིར་བརྟེན་ནས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་འབྲུར་།།[176] གང་ཕྱིར་དངོས་པོར་བརྟེན་ནས་རབ་འབྲུར་བས། །རྟོག་པ་འདི་དག་བཏགས་པར་མི་རུས་པ། །དེ་ཕྱིར་རྟེན་འབྲུར་རིགས་པ་འདི་ཡིས་ནི། །ལྟར་བན་དྲ་བ་མཐའ་

དག་གཅོད་པར་བྱེད།།[༡༡༥] རྟོག་རྣམས་དངོས་པོ་ཡོད་ན་འགྲུར་བ་སྟེ། །དངོས་པོ་ཇི་ལྟར་མེད་པར་ཡོངས་
དཔུང་བེན། །དངོས་པོ་མེད་པར་འདི་རྣམས་མི་འགྲུང་དཔེར། །བྱང་གིང་མེད་པར་མེ་ཡོད་མིན་དེ་བཞིན།།[༡༡༦]

གལ་ཉེ་ཚྭོད་གྱིས་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་དང་རྒྱ་མེད་པ་ལས་སྐྱེ་བ་བདེན་གཉིས་
གྱི་ཚྭོགས་གཉིས་ཀར་ཡང་བཀག་ན། མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་འདུ་བྱེད་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་
སོགས་པ་དང་། ས་པོན་ལ་སོགས་པ་ལས་སྐྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དེ་ཇི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་
ཞེན། དེ་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་སྤར་ཇི་སྤྲད་བཤད་པའི་རྒྱལ་གྱིས། དངོས་པོ་རྣམས་གྱི་
སྐྱེ་བ་རྒྱ་མེད་པར་ཐོ་བོ་ཉིད་ལས་འགྲུང་བ་དང་། དབང་ལྷུག་གི་རྒྱ་དང་ལ་སོགས་པས་དུས་དང་། རུལ་
དང་རང་བཞིན་དང་སྐྱེས་ལུ་དང་སྐྱེད་མེད་གྱི་ལུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་།
བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱེ་བར་འགྲུར་བ་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་དང་རྒྱུན་འདི་ལ་བརྟེན་ན
ས་འབྲས་ལུ་འདི་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྲུར་བ་ཞིག་སྟེ། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་སྤངས་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་ལ་
འཇིག་རྟེན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་གྱི་ཐ་སྣང་མི་བཅད་པའི་དོན་དུ་རྟེན་ནོ། །ཇི་སྤྲད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་
དེ་ལ་ཚོས་གྱི་བརྗོད་ཀྱི་འདི་ཡིན་ཉེ། འདི་ལྟ་སྟེ་འདི་ཡོད་ན་འདི་འགྲུང་། འདི་སྐྱེས་པས་འདི་སྐྱེ་སྟེ། གང་
འདི་མ་རིག་པའི་རྟེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་^ལ ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་དང་། རིན་ཆེན་
འཕྲེང་བ་ལས། འདི་ཡོད་པས་ན་འདི་འགྲུང་དཔེར། །རིང་པོ་ཡོད་ན་ཐུང་དུ་བཞིན། །འདི་སྐྱེས་པས་
ན་འདི་སྐྱེ་དཔེར། །མར་མེ་འགྲུང་བས་འོད་བཞིན་ནོ།^ལ །ཞེས་དང་། ཅུ་ཤེ་ལས་ཀྱང་། བྱེད་པོ་
ལས་ལ་བརྟེན་བྱས་གིང་། །ལས་ཀྱང་བྱེད་པོ་དེ་ཉིད་ལ། །བརྟེན་ནས་འགྲུང་བ་མ་གཏོགས་པར། །
འགྲུབ་པའི་རྒྱ་མི་མ་མཐོང་ངོ། །དེ་བཞིན་ཉེར་ལེན་ཤེས་པར་བྱ། །ལས་དང་བྱེད་པོ་གསལ་ལ་བྱིར་རོ། །
ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་དག་གིས། །དངོས་པོ་ལྷག་མ་ཤེས་པར་བྱ།^ལ །ཞེས་འདི་ཙམ་ཞིག་ཁོ་ན་གསུངས་
གྱི་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་མ་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་རྒྱལ་བས་རྟེན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་གྱི་སྐྱེ་བ་གསུངས་པ་བཞིན་དུ། འཕགས་པས་ཀྱང་
དེ་ལྟར་མཛད་ཅིང་། །བྱང་པར་དུ་བྱེད་པ་པོ་ལས་ལ་བརྟེན་པ་སོགས་གྱི་ལྟོས་འགྲུང་གི་རྟེན་འབྲེལ་
བཞེད་པས། དེ་མ་གཏོགས་པ་ཞེས་རང་དང་གཞན་ལུགས་གྱི་སྐྱེ་བའི་བྱང་པར་བྱེ་བེད། དེ་དངོས་པོ་
སྤྲད་ཚད་ལ་སྐྱེར་བར་གསུངས་པ་དང་། སྐྱོབ་དཔོན་འདིས་སྐྱིར་སྐྱེ་བ་གཞག་དགོས་པ་དང་། མཐའ་
བཞི་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བར་འགྲུར་རོ། །ཞེས་འབད་པ་དུ་མས་བསྐྱབས་པ་ལ།

མཐའ་བཞི་ལས་མི་སྐྱེ་བ་གཏམ་མེད་དོ་ཞེས་ལུགས་དེ་དག་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྐྱོད་ནས་སྐྱེ་བ་ཞི། རབ་རྟོག་གི་དྲི་མ་འབྲས་ལོས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་སྐྱེ་བ་མེད་པ་རྟེན་འབྱུང་བ་མེད་དོན། སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་འཆར་བའི་ལུགས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལེགས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་པར་གཤམ་པར་གྱིས་གཤིག།

དེ་ལྟར་རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ་ན། རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་མི་སྐྱེད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་བཟད་ཀྱི། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྟོང་འདོགས་པའི་རྟེན་པར་ལྟ་བ་དང་། བྱ་བྱེད་མི་འཐད་པའི་ཆད་པར་ལྟ་བ་དང་། དུས་ལྡན་མ་འདོད་པ་དེ་ཉིད་དུས་ཕྱི་མ་རྣམས་སུ་འདོད་པའི་རྟེན་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བའི་སྐྱོད་ཅིག་མའི་མི་རྟེན་པ་དང་། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོར་མེད་པ་གཉིས་དོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པར་རྟོག་པའང་བརྟགས་པའི་ཡུལ་གཞན་དག་གྱང་། མི་སྐྱེད་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། གང་གི་ཕྱིར་རྒྱ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་སུ་འདི་རབ་ཏུ་འབྱུང་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་པ་འདི་ཙམ་ཞིག་གིས། དངོས་པོ་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་བདག་གི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་འཕྲོ་བ་ཀྱི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་པས། བདག་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་འདི་དག་བརྟག་པར་མི་ལུས་པ་དེའི་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་འདི་ཡིས་ནི། རི་སྐྱེད་བཤད་པའི་བདག་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པར་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་རམ་པའི་དྲ་བ་མཐའ་དག་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

འདི་ལྟར་རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་ཞིག་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དུ་འཇོག་པའི་དབུ་མ་པས་ནི། དངོས་པོ་འགའ་ལ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་མ་སྤངས་ཏེ། རིགས་པ་དུག་ཏུ་བ་ལས། དེ་དང་དེ་རྟེན་གང་འབྱུང་བ། །རང་གི་དོ་བོ་དེར་མ་སྐྱེས། །རང་གི་དོ་བོར་གང་མ་སྐྱེས། །དེ་ནི་སྐྱེས་ཞེས་རི་སྐྱེད་བྱ།^{༡༧} །ཞེས་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་ནི་རང་གི་དོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ལྟ་གུ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་དོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྐྱེས་པར་རི་སྐྱེད་དུ་བརྟེན་པར་བྱ་ཞེས་དང་། ཅུ་ལེ་ལས་གྱང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་བཤད། །དེ་ནི་རྒྱུར་བྱས་གདགས་པ་སྟེ། །དེ་ནི་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ།^{༡༨} །ཞེས་རྟེན་འབྱུང་ཡིན་པ་ཉིད་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པར་གསུངས་གིང་། མདོ་སྟེ་ལས་གྱང་། གང་ཞིག་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་མ་སྐྱེས། དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །རྒྱུན་ལ་རག་ལས་གང་དེ་སྟོང་པར་བཤད། །གང་ཞིག་སྟོང་ཉིད་གིས་དེ་བག་ཡོད་

ཡིན།^{༡༧} །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྗེ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་གཏན་ཚིགས་སོ། །བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མ་སྐྱེས་ཞེས་
 པའི་དོན་ནི་རྐང་བ་གཉིས་པས་བསྟན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་ཏེ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དགག་
 བྱ་ལ་བྱུང་པར་མ་སྐྱུར་བ་མིན་ཏེ། ལང་ག་ཤེགས་ཚིག་གསལ་ལ་དུ་བྱངས་པ་ལས། རྫོ་གོས་ཚེན་པོ་རང་
 བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་དགོངས་ནས། རས་ཚོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པའོ།^{༡༨} །ཞེས་བསྟན་ཏེ།
 ཞེས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་དགོངས་པ་རང་གིས་བྱངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རིགས་པའི་
 རྒྱལ་པོ་རྟེན་འབྱུང་གི་རིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་འགོག་བ་འདི་ཉིད་བཙོམ་ལུན་
 འདས་ཀྱིས་གསུངས་པས་ཐུགས་སྐྱོགས་ནས། ཅུ་ཤེ་དང་རིགས་པ་དུག་ཅུ་བ་ལ་སོགས་པ་གཞུང་དུ་
 མར། འཕགས་པས་བཙོམ་ལུན་འདས་ལ་རྟེན་འབྱུང་གསུང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྐོ་ནས་བསྟོད་པ་མཛད་པ་ལ།
 བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་པའི་སྐྱུ་སྐྱུ་ལ་གང་ཅི་ཡང་རུང་བ་ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་
 སྐྱབ་པར་མི་བྱའོ།།

གང་གི་ཚེ་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་མ་བྱངས་པ་དེའི་ཚེ་རང་བཞིན་
 མེད་པ་ནི་བདག་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་ཞིག་ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་
 གྱིས་གྲུབ་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི་དེའི་ཚེ་སྐྱེ་བ་དོ་བོ་ཉིད་ལས་སམ་བདག་གཞན་དང་དབང་ཚུགས་
 སོགས་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་། སྐྱེས་ཟིན་པ་མི་འཛིག་པར་གནས་པས་རྟག་པ་དང་། འཛིག་པས་
 རྟོད་པ་ལ་སོགས་པར་རྟོག་པ་འབྱུང་བ་སྲིད་ལ། དེ་ལས་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་པོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
 བཤད་པ།

མཐར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཡོད་ན་
 འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། རི་སྐྱད་བཤད་པའི་རིགས་པས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རི་ལྟར་
 ཡང་མེད་པར་ཡོངས་སུ་དབྱུང་བེན་ལ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་མེད་པར་མཐར་
 འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་འདི་རྣམས་མི་འབྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱ་བུད་ཤིང་མེད་པར་འབྲས་བུ་མེ་ཡོད་པ་མིན་པ་
 དེ་བཞིན་ནོ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ལོན་ཉིད་ཀྱི་དོན་གཏན་ལ་ཡབ་པ་གོ་མས་པ་ལས། རྣལ་འབྱོར་པ་འཕགས་
 པའི་ལམ་མངོན་སྲུང་དུ་མཛད་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་སྣང་བའི་སྐྱོས་པ་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 དེ་ལོན་ཉིད་གཟིགས་པ་དེ་དག་ལ་ཚོས་གང་ལ་ཡང་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་ཐོག་མ་
 མེད་པ་ནས་གོ་མས་པ་རྣམས་ལྷོག་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་མིག་སྐྱུན་བསྐྱས་པས་སྐྱབ་པ་སོགས་

པར་སྐང་བ་ལོག་པ་ཉིད་རབ་རིབ་ཅན་ལ་འབྲས་བུར་འགྱུར་གྱི། སྐྱེ་ཤད་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་གཞན་ཞིག་ཏུ་སོང་བའི་སློན་ནས་དེའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་མིན་པ་བཞིན་ནོ།།

རིགས་པས་དབྱུད་པའི་འབྲས་བུ་ངོས་བཟུང་བ།

བཞི་བ་ (རིགས་པས་དབྱུད་པ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ངོས་བཟུང་བ་)ནི།

སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་རྟོག་པས་བཅིངས། །མི་རྟོག་རྣལ་འབྱོར་པ་ནི་གྲོལ་འགྱུར་བས། །རྟོག་རྣམས་ལོག་པར་གྱུར་བ་གང་ཡིན་དེ། །རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་འབྲས་བུར་མ་བས་རྣམས་གསུངས།།[༡༡༦] །བསྟན་བཅོས་ལས་དབྱུད་ཚུད་ལ་ཆགས་པའི་ཕྱིར། །མ་མཛད་རྣམ་གྲོལ་ཕྱིར་ནི་དེ་ཉིད་བསྟན།།གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་བཤད་པ་ན། །གཞན་གཞུང་འཛིག་པར་འགྱུར་ན་ཉེས་པ་མེད།།[༡༡༧] །རང་གི་ལྟ་ལ་ཆགས་དང་དེ་བཞིན་དུ། །གཞན་གྱི་ལྟ་ལ་འབྲས་གང་རྟོག་པ་ཉིད། །དེ་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་ཁོང་སློན་རྣམ་བསལ་ཏེ། །རྣམ་དབྱེད་པ་ནི་ལྷུང་དུ་གྲོལ་བར་འགྱུར།།[༡༡༨]

གང་གི་ཕྱིར་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཚོས་ཉིད་འདི་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་གཙོ་བོར་མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པས་བཅིངས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཚོས་ཉིད་འདི་དེ་ལྟར་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ན་རྣལ་འབྱོར་པ་འཕགས་པ་རྣམས་ནི་གྲོལ་བར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་མཐར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱེད་ཀྱི་ཡུལ་མ་ལུས་པ་བཀག་པས་རྟོག་པ་ལོག་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་འཕགས་པས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལས་བཤད་པའི་རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་འབྲས་བུར་རྣམ་པར་བཞག་གོ་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་གསུང་དོ། །བརྒྱ་བ་ལས་ཀྱང་། དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན། །སྟོང་མཐོང་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །རྟོག་པས་མཐོང་བ་འཆིང་བ་སྟེ། །དེ་ཉིད་འདིར་ནི་འགོག་པ་ཡི།⁽¹¹⁾ །ཞེས་ཚོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་དེ་ཉིད་གཤིས་ཡིན་པས་དེ་མཐོང་བ་མཛེས་ཀྱི། །རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་མཐོང་བ་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་རྟོག་པས་མཐོང་བ་སྟེ། །རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་བཟུང་བས་འཆིང་བ་ཡིན་པས། །དེའི་ཞེན་ཡུལ་དུ་མའི་བསྟན་བཅོས་འདིར་དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། །དེའི་འགྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་། །རྟོག་པ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དོན་སློབ་འདོགས་པ་སྟེ།⁽¹²⁾ །ཞེས་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་དག་ཏུ་ཡོད་པར་སློབ་འདོགས་པ་ལ་བཤད་པས། །རྟོག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ལ་

མི་བྱེད་གྱི་བདེན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དང་མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ལ་བྱེད་དོ།།

མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཡང་མཐའི་སྐྱོད་ན་མང་པོ་ལ་འཇུག་ཀྱང་མཐའ་བྲལ་གྱི་མཐའ་ནི་
དབྱུང་སྐྱེད་བ་ལས། གལ་ཏེ་དབྱུང་མ་ལ་སེམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་དོན་དམ་པ་
ཅི་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཡོད་པར་གྱུར་ན་ནི། དེའི་ཚེ་དེ་ལ་དེ་ཡོད་པས་རྟག་གོ་ཞེས་མ། མི་རྟག་གོ་ཞེས་བྱ་
བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡང་རི་ལྟར་མཐར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོའི་དེ་ལོ་ན་ཉིད་རི་ལྟར་བ་བཞིན་གྱི་
རྗེས་སུ་སོང་ཞིང་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཉིད་ནི། ལྷུང་བའི་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་རིགས་པ་མ་
ཡིན་ནོ།^{༤༩} །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་རི་ལྟར་བ་བྱུང་བ་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཡུལ་དེ་ནི་འདིར་
མཐའ་མིན་ལ། རྫོང་ཡང་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་བྱེད་ཡིན་པས་མཐར་འཛིན་མིན་ནོ། །དེས་ན་འདིའི་མཐའ་
ནི་ལྷུང་བའི་གནས་ཡིན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ན་བྲག་གཡང་ལ་མཐའ་དང་དེ་ལ་ལྷུང་བ་ལ་མཐའ་ལ་ལྷུང་
ཞེས་སྐྱབ་པ་ལྟར། གང་དུ་བ་བྱུང་བས་འཛིན་པ་པོ་ཡུང་བར་འགྱུར་བ་ལ་མཐར་ལྷུང་ཞེས་བཤད་པ་ལོ། །
དེ་ལ་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་སྲིད་པས་ཡང་དག་པར་མེད་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་པ་མེད་པའི་མཐར་འཛིན་དང་། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཞེས་འགོག་པ་མེད་མཐའ་
འགོག་པ་མིན་གྱང་། དགག་བྱ་བ་གཞན་པའི་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་འཛིན་ན་དངོས་པོ་མེད་
པའི་མཐར་ལྷུང་བས་དེ་འགོག་པ་ཡང་མེད་མཐའ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །ལས་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་
ཚོས་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ལ་ཚད་མ་སྲུས་ཀྱང་གཞོན་མི་སྲིད་པས། དེ་དག་ཡོད་པ་མིན་པའམ་
མེད་པར་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ནི་མེད་མཐའ་དང་དེའི་མཐར་འཛིན་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱལ་ལ་སྐྱོན་
མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་མེད་མཐའ་དང་དེའི་མཐར་འཛིན་མིན་ནོ། །འདི་ནི་སྐྱུར་འདེབས་ཀྱི་མེད་
མཐའ་ཡིན་ལ་ལྷ་མ་ནི་སྐྱོད་འདོགས་ཀྱི་མེད་མཐའོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐྱུར་བཤད་པའི་བཀག་པ་ལས་མ་
གཏོགས་པའི་ཚོས་རྣམས་ནི། དོན་དམ་པར་རམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ཡུལ་
ཡུལ་ཅན་ནི་ཡོད་མཐའ་དང་དེའི་མཐར་འཛིན་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱལ་ལ་མཁུལ་བརྩེ་ཡོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་
རྣམས་ཡོད་མཐའ་དང་དེའི་མཐར་འཛིན་མིན་ནོ། །གཞུང་གི་སྐྱབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་དོན་དམ་པར་ཡོད་
པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་མཐར་བཤད་པ་ཡང་ཡོད་དོ།།

དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འཕགས་པས་དབྱུང་འཛིན་བཙུན་བཙུན་ལས། རིགས་པའི་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་
གིན་ཏུ་མང་བར་མཛད་པ་ནི། ཚུད་པ་ལ་ཆགས་པ་སྟེ་གཞན་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་མ་

མཛད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རིགས་པའི་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་མཛད་པ་ན། དབུ་མའི་བརྟན་བཅོས་
 ལས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བརྟན་པ་ནི། སེམས་ཅན་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འདི་ལྟ་བུ་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་
 བས། ཐར་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་ཞེས་སྒྲེ་བོ་རྣམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ནི་མཛད་
 པ་ཡིན་ལོ།།

གལ་ཏེ་ཚུད་གྱིས་དངོས་པོར་སྐྱབ་བརྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་བ་ཇི་ལྟར་བརྟགས་པ་ཐམས་ཅད་བཀོད་
 ཅིང་བརྟན་བཅོས་ལས་བཀག་པ་མ་ཡིན་མཛ། དེའི་ཕྱིར་བརྟན་བཅོས་ཀྱི་འཇུག་པ་ནི་རྩོད་པའི་ཕྱིར་
 ཡིན་པས། རྟོག་པ་ལྷོག་པ་ཙམ་ཞིག་ཁོ་ན་འབྲས་བུར་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་ཅི་ན། རྣམ་པར་དབྱེད་
 པ་འདི་ནི་རྩོད་པའི་ཕྱིར་མཛད་པ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཉེ་བར་བརྟན་པ་ན། གཞན་
 རྟོགས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོབས་རྒྱུང་བས་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་བདག་ཉིད་འཐེན་མི་འཇུགས་
 ཤིང་། ལྷང་བ་ཉེ་བ་ན་སྟན་པ་ལྟར་རང་ཉིད་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་དེས་ན་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་སྐྱོན་མེད་པ་
 ཉིད་དོ་ཞེས་བཤད་པ།

གལ་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྣམ་པར་བཤད་པ་ན་གཞན་གྱི་གཞུང་གིས་བདགས་པ་རྣམས་འཇིག་
 པར་འགྱུར་ན་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཉེས་པ་མེད་དེ། བརྟུ་པ་ལས། ཆོས་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་ཀྱིས།།
 རྩོད་པ་མཛད་ཕྱིར་གསུངས་མ་ཡིན། འོན་ཀྱང་མེ་ཡིས་བུད་ཤིང་ལྟར། འདི་ཡིས་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་
 རྟོག་པ་¹⁶ ཚིས་མེ་བུས་པ་བུར་བ་བསྐོལ་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱས་ཀྱི་ཐལ་བ་དང་སོལ་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱས་པ་
 མིན་ཀྱང་། དེ་དག་གྱང་ཞར་ལ་འབྱུང་བའི་དབེས་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་རྩོད་པ་ལ་ཆགས་པའི་ཕྱིར་
 ཆོས་ཉེ་བར་བརྟན་ན་ནི། དེའི་ཆོ་ཐེ་ཆོས་མེད་པར་གཞན་གྱི་རྟོགས་སྐྱོན་དང་ལྡན་པ་ལ་སྤང་ཞིང་
 རིགས་པ་དང་ལྡན་པའི་རང་གི་རྟོགས་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པར་འགྱུར་བས། ཁོ་ཆགས་ཀྱི་རྟོག་པ་ལྷོག་
 པ་མེད་དོ། ཚིའི་ཕྱིར་ཞེན། འདི་ལྟར་རང་གི་ལྟ་བུ་ལ་ཆགས་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་རྟོགས་ཀྱི་ལྟ་
 བུ་ལ་རྒྱུད་འཇུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། འཆིང་བའི་རྟོག་པ་ཉིད་ཡིན་པས་ཁོ་ཆགས་ཀྱི་རྟོག་པ་མ་ལོག་
 པར་འཕེལ་བས་བཅིངས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་གྱི་ཐར་པ་ནི་མིན་ལོ། །གང་གི་ཆོ་ཆོས་འདི་རྩོད་པའི་ཕྱིར་དུ་
 བརྟན་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཆོ། དེའི་ཕྱིར་རང་རྟོགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་། གཞན་རྟོགས་ལ་ཁོང་ཁོ་བོ་
 རྣམས་པར་བསལ་ཏེ། རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ནི་རྒྱུར་དུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །རིགས་པ་དུག་
 རུབ་ལས་ཀྱང་། རྩོད་མེད་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན། རྟོག་པ་ལ་ནི་རྟོགས་མེད་དོ། །གང་རྣམས་ལ་

ནི་ཕྱོགས་མེད་པ། །དེ་ལ་གཞན་ཕྱོགས་ག་ལ་ཡོད།^{“ལ”} །ཅེས་དང་། བརྒྱུ་པ་ལས་ཀྱང་། རང་གི་
 ཕྱོགས་ལ་ཆགས་ཡོད་ཅིང་། །གཞན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱོད་མི་དགའ་ན། །ལྷ་རན་འདས་པར་མི་འགོ་སྟེ། །
 གཉིས་སྡོད་ཞེ་བར་ཡོད་མི་འགྲུམ།^{“ལ”} །ཞེས་དང་། ཉིང་ངེ་འཛོལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང་། གང་ཞིག་
 ཚོས་འདི་ཐོས་ནས་ཆགས་བྱེད་ཅིང་། །ཚོས་མ་ཡིན་པ་ཐོས་ནས་ཁོང་ཁྱོད་བྱེད། །ང་རྒྱལ་རྒྱགས་པས་
 བཅོམ་པ་ལོག་པ་སྟེ། །ང་རྒྱལ་དབང་གིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་རྗེས་སུ་ཕྱོད་།^{“ལ”} །ཞེས་གསུངས་སོ། །བདག་
 གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་ཆགས་པ་དང་ཁྱོད་བའི་ཕྱོགས་ལ་ལྷུང་དོར་ནས་གཟུ་བོའི་སྒོས་མ་དཔུད་ན། །ལྷ་བ་
 མཐའ་ལ་དཔྱོད་པར་སྒྲོམ་པ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བར་དམ་དུ་འཛིང་བར་གསུངས་པ་འདི་
 ཉིད། བདག་ཅག་རྣམས་ལ་སྤྲུགས་བཅུ་བས་མན་དག་ཁྱེད་པར་ཅན་བྱིན་པར་གཤེས་པར་གྱིས་གིག་
 བདག་སྐྱེ་འགོག་པ་ནས་འདི་ཡན་ཆད་གྱིས་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་བསྟན་པར་གསུངས་ཏེ། དངོས་པོའི་
 ཚོས་གྱི་བདག་མེད་བསྟན་པ་ནི་གིན་ཏུ་མང་ལ། དངོས་མེད་གྱི་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་ཀྱང་བར་བར་དུ་
 བསྟན་པ་ལ་དགོངས་སོ། །

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ།

གཉིས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་ལ་གསུམ། ཐར་འདོད་གྱིས་ཐོག་
 མར་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུ་བ་པ་ཉིད་དགག་དགོས་པར་བསྟན་པ། བདག་དང་བདག་གི་བ་
 གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུ་བ་པ་འགོག་པའི་ཚུལ། བདག་དང་གིང་རྟའི་དཔུད་པ་དངོས་པོ་གཞན་ལ་
 ཡང་བསྐྱེ་བར་བསྟན་པའོ། །

ཐར་འདོད་གྱིས་ཐོག་མར་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུ་བ་པ་ཉིད་
 དགག་དགོས་པར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི།

ཉོན་མོངས་སྒྲོན་རྣམས་མ་ལུས་འཛིག་ཚོགས་ལ། །ལྷ་ལས་བྱུང་བར་སྒོ་ཡིས་མཐོང་གུར་ཞིང་། །
 བདག་ནི་འདི་ཡི་ཡུལ་དུ་རྟོགས་བྱས་ནས། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བདག་ནི་འགོག་པར་བྱེད།།[༡༩]

དེ་ལྟར་ལུང་དང་རིགས་པས་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་བསྟན་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་བསྟན་པའི་སྤྱིར་བཏགས་པ། འདི་ན་རྣལ་འབྱོར་བ་དེ་ལོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་འདོད་ཅིང་
 ཉོན་མོངས་བའི་སྐྱོན་མ་ལུས་པ་སྤོང་བར་འདོད་པ་ནི། འཁོར་བར་འབྱམ་པ་འདི་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་གི་རྩ་
 བ་ཅན་ཡིན་སྟུང་ཏུ་རྟོག་པར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་བརྟགས་པ་ན་ཉོན་མོངས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་
 སོགས་པ་དང་། སྐྱོན་རྣམས་ནི་སྐྱེ་ཆ་ན་འཆི་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་མ་ལུས་པར་དང་བའི་འོ་
 སྟུང་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་
 འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་ལས་གྲུང་བར་སྐྱོ་ཡིས་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ནི་མ་ལུས་པར་འཛིག་
 ཚོགས་ལ་ལྟ་བུའི་འབྲས་ལུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མཐོང་བ་ན་འཛིག་ལྟ་སྤོང་བར་འདོད་པ་འབྱུང་ལ། དེའི་
 ཚེ་ཤེས་རབ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དེ་སྤོང་བ་དེ་ཡང་སྤར་ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་དང་བཞི་བརྒྱ་པའི་
 ལུང་དྲངས་བ་ལྟར་^{““} འཛིག་ལྟས་རི་ལྟར་བརྒྱང་བ་ལྟར་གྱི་བདག་ལུལ་སྟེང་ན་མེད་པར་མཐོང་བས་
 སྤོང་དགོས་པར་མཐོང་ནས། འཛིག་ལྟས་གཞི་གང་ལ་ཞེན་པ་འདིའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་སྟུང་ཏུ་
 བརྟགས་པ་ན། བདག་སྟེང་ཞེས་པའི་ངན་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་འདིའི་ཡུལ་དམིགས་པའོ་སྟུང་ཏུ་རྟོགས་ཏེ།
 རང་འཛིན་པ་ནི་བདག་གི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཚེ་ཉེས་སྐྱོན་མ་ལུས་པ་སྤོང་བར་འདོད་
 པས་རྩ་བ་འཛིག་ལྟ་ཉིད་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དེའི་དམིགས་པ་བདག་གི་བདག་སྟེང་པོས་
 གྲུབ་པ་མེད་པར་ཁོང་ཏུ་རྒྱུད་པ་ལས་སྤོང་བར་འགྱུར་བས། རྣལ་འབྱོར་པས་གང་ཞིག་བདག་ཏུ་འཛིན་
 པའི་ཡུལ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་འདི། རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེས་ཐོག་མར་བདག་ཁོ་
 བ་ལ་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བདག་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པར་བྱེད་པ་
 ལས། འཛིག་ལྟ་སྤངས་ན་ཉེས་སྐྱོན་ཀུན་ལྡོག་པས་ན། བདག་ལ་རྣམ་པས་དབྱུང་བ་འདི་ནི་ཐར་པ་
 གྲུབ་པའི་ཐབས་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བརྟུས་ལས། གང་ཟག་སྤོང་བ་ཉིད་ནི་དེ་ལྟར་གིན་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་
 ནོ། །དེའི་སྤྱིར་རྩ་བ་ཆད་པས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀུན་ཏུ་མི་འབྱུང་དོ། །འབགས་པ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་གསང་བའི་མདོ་ལས་རི་རྒྱན་དུ། ཞི་བའི་སྐོ་གྲོས་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། ཤིང་རྩ་བ་ནས་
 བཅད་ན་ཡལ་ག་དང་ལོ་མ་དང་ཡལ་ག་སྤོ་མོ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་པར་འགྱུར་དོ། །ཞི་བའི་སྐོ་གྲོས་དེ་
 བཞིན་ཏུ་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་ཉེ་བར་ཞིན། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་
 བར་འགྱུར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།^{““} །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་མ་ལས་

པའི་དབང་པོ་རྣམས་དགོངས་པ་མཐུན་པས། ཐོག་མར་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་ལེགས་པར་ཤེས་
ནས་སེམས་པ་དང་། དེ་ནས་དེའི་རྩ་བ་གང་ཡིན་ངོས་འཛིན་པ་དང་། དེ་ནས་དེ་སྤོང་བར་འདོད་པ་ན་
སྤོང་ཐབས་ཀྱི་ཐང་དུ་མ་འཕྲུགས་པར་དེའི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པའི་བདག་མེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཞིག་ངེས་པར་
རྟོན་ནས། དེའི་དོན་ལ་འདྲིས་པར་བྱེད་པའི། ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གང་ལ་ཡང་དགོས་པ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གལ་ཏེ་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། རི་སྤྱིད་ཕུང་པོར་འཛོལ་ཡོད་པ། །དེ་སྤྱིད་དེ་ལ་རར་འཛོལ་
ཡོད། །རར་འཛོལ་ཡོན་ན་ལང་ལས་ཏེ། །ལས་ལས་ཀྱང་ནི་སྐྱེ་བ་ཡིན།།^{༡༠} །ཞེས་ཕུང་པོ་བདེན་འཛོལ་
ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛོལ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་བཤད་ལ། འདིར་འཛིག་ལྟ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་བཤད་པ་
གཉིས་འགལ་ཏེ། འཁོར་བའི་རྩ་བ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། སྐྱོན་མེད་དེ་འདི་
པའི་ལུགས་ཀྱི་བདག་འཛོལ་གཉིས་དམིགས་པས་སོ་སོར་འབྱེད་ཀྱི། འཛོལ་སྤངས་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་
བ་མེད་དེ། གཉིས་ཀ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛོལ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཉིས་འགལ་བ་ན་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་འཛོལ་སྤངས་མི་མཐུན་པ་གཉིས་
འཁོར་བའི་རྩ་བར་འཛོལ་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛོལ་འཛིག་ལྷའི་རྒྱུ་སྟོན་
པ་ན། མ་རིག་པའི་ནང་ཚན་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་སྟོན་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྩ་བར་སྟོན་
པ་ན་རང་དང་འཛོལ་སྤངས་མི་མཐུན་པའི་ཉོན་མོངས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ།
རྒྱལ་དེ་ཡང་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པས་མི་འགལ་ཏེ། མ་རིག་པའི་རིགས་འདྲ་ལྟུ་བྱེ་གཉིས་ཀ་འཁོར་
བའི་རྩ་བར་མི་འགལ་བ་བཞིན་ལོ།།

བདག་དང་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རྒྱུ་ལ།

གཉིས་པ་(བདག་དང་བདག་གི་བ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རྒྱལ་)ལ་གཉིས། བདག་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་
དྲུག་ གཞན་སྤྱིས་བཏགས་པའི་ཕུང་པོ་ལས་རོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་དགག་ རང་སྤྱིས་བཏགས་པའི་
ཕུང་པོ་ཉིད་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་ དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བུ་མའི་ཕྱོགས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་སོགས་གསུམ་
དགག་ དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་རྗེས་ཡོད་དགག་ བདག་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་
ཅམ་དུ་བཞག་པ་དཔེ་དང་བཅས་པར་བཤད། དེ་ལྟར་བཞག་པ་ལ་མཐར་འཛོལ་གྱི་རྟོག་པ་སྤངས་སྤྱོད་

བའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལྷོགས་སྣ་མ་བརྗོད་པ་དང་། ལྷོགས་དེ་དགག་པའོ། །
དང་པོ་ནི།

ཟེ་པོ་རྟག་དངོས་བྱེད་པོ་མིན་པའི་བདག་ །ཡོན་ཏན་བྱ་མེད་ལྷོགས་རྣམས་ཀྱིས་བརྟགས།།

དེའི་དབྱེ་རྩེད་རྩེད་རྩེད་ལ་བརྟེན་ནས། །ལྷོགས་ཅན་རྣམས་ལྷོགས་ནི་ཐ་དང་འགྲུར།།[199]

འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་དམིགས་པ་བདག་དེ་ཅི་ཞིག་ཅེས་དེ་ཉིད་མི་ཤེས་པས་སྟོན་ཞིག་
ཅེན། འདི་ལ་གཉིས། གངས་ཅན་གྱི་ལྷོགས་བརྗོད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྷོགས་བརྗོད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཞིག་དེ་ཟབ་པོ་སྟེ་བདེ་སྟེག་སོགས་ལ་ཡོངས་སྟོན་པ་པོ་དང་། རྟག་པའི་དངོས་
པོ་དང་རྣམ་འགྲུར་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་མིན་པ་དག་ རུལ་སྟན་སྟོང་སྟོངས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཡོན་ཏན་
མེད་པ་དང་། ལྷོགས་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་ན། བྱེ་བམེད་པར་ལྷོགས་གངས་ཅན་རྣམས་
ཀྱིས་བརྟགས་སོ། །དེ་ལ་གངས་ཅན་པ་དག་ནི། རྩ་བའི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་འགྲུར་མིན་ལ། །ཚེན་
པོ་སོགས་བདུན་རང་བཞིན་རྣམ་འགྲུར་ཞིང་། །བཅུ་དྲུག་པོ་ནི་རྣམ་པར་འགྲུར་བ་སྟེ། །སྟེན་སྟེན་རང་
བཞིན་མ་ཡིན་རྣམ་འགྲུར་མིན།།⁽¹⁾ །ཞེས་སྟེ་བར་བྱེད་དོ།།

དེ་ལ་འབྲས་བུ་རབ་ཏུ་བྱེད་པས་ན་རང་བཞིན་ལོ། །སྐབས་གང་དུ་བྱེད་ཅེན། སྟེན་སྟེན་
འདོད་པ་མཐོང་བའི་དུས་སུ། གང་གི་ཚེ་སྟེན་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཉེ་བར་ཡོངས་སྟོན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་
གྱི་འདོད་པ་སྟེན་པ་དེའི་ཚེ་སྟེན་སྟེན་འདོད་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་དང་སྟེན་སྟེན་འགྲུར་ཞིང་།
དེ་ནས་གཙོ་བོས་སྟེན་ལ་སོགས་པ་འབྱེན་ལོ། །དེའི་ཚུལ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། །རང་བཞིན་ལས་ནི་ཚེན་
པོའོ། །དེ་ལས་ཀྱང་རྒྱལ་ལོ། །དེ་ལས་དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་དང་དེ་ཅམ་ལྟེ་བཅུ་དྲུག་པོའི་ཚོགས་
སོ། །བཅུ་དྲུག་པོ་ལས་ཀྱང་འགྲུར་བ་ལྟེ་དེ་ཅམ་ལྟེ་ལས་ཏེ། སྟེན་ལ་སོགས་པ་ལྟེ་ལས་འགྲུར་བ་ལྟེ་
འགྲུར་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིམ་པ་ཡིན་ལོ། །རྣམ་འགྲུར་མིན་ལ་ཞེས་པ་ནི་འབྲས་བུ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཞོན་
ཡིན་གྱི། །ཚེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ལྟེ་རྣམ་པར་འགྲུར་བ་ཡང་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །ཚེན་པོ་ལ་སོགས་པ་བདུན་
ནི་རབ་ཏུ་བྱེད་པའང་ཡིན་ལ་རྣམ་པར་འགྲུར་བ་ཡང་ཡིན་ལོ། །ཚེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་རང་གི་རྣམ་
འགྲུར་ལ་སྟེན་ནས་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། །རྩ་བའི་རང་བཞིན་སྟེན་ནས་རྣམ་པར་འགྲུར་བ་ཡིན་ལོ། །
སྟེན་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་དྲུག་ནི་རྣམ་འགྲུར་ཞོན་ལོ། །སྟེན་སྟེན་ནི་རབ་ཏུ་བྱེད་པའང་མ་ཡིན་

ལ། །རྣམ་པར་འགྲུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྟ་ཡིད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབས་པས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བའི་ཡུལ་སྐྱེ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་སློས་ཞེན་པར་བྱེད་ལ། དེ་ནས་སློས་
 ཞེན་པར་བྱས་པའི་དོན་ལ་སྐྱེས་སུ་སེམས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡུལ་ལ་སྐྱོད་འདོད་པས་ཡུལ་ཉེ་
 བར་ཡོངས་སྐྱོད་ཅིང་། གང་གི་ཚེ་ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་རྒྱུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེས་སུ་སེམས་ཡུལ་ལ་ཉེས་དམིགས་
 སུ་བལྟས་པས་ཆགས་པ་དང་བུལ་བར་གྱུར་བ་དེའི་ཚེ་རིམ་གྱིས་བསམ་གཏན་སྒྲོམ་ཞིང་། དེ་ལ་
 བརྟེན་ནས་ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཐོབ་པ་ན། མིག་དེའི་སྒྲོ་ནས་གཙོ་བོ་ལ་ལྟ་བར་བྱེད་ལ། དེས་
 བལྟས་པ་དང་། གཙོ་བོ་དེ་གཞན་གྱི་བྱུང་མེད་ལྟར་འོ་ཚ་བར་གྱུར་པས། བདག་ལ་མི་འགོ་ཞིང་
 འབྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་འགྲུར་གྱི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ལས་བརྒྱུག་པའི་སྒྲོ་ནས་
 གཙོ་བོ་དེ་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་ཐིམ་པའི་ཕྱིར། མི་གསལ་བའི་དོ་བོར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་སྐྱེས་སུ་ཉག་གཅིག་
 གནས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །བདག་དེ་ནི་རྟག་ཏུ་ཡན་གར་བའི་དོ་བོར་གནས་པའི་ཕྱིར་
 རྟག་པ་ཞེས་བྱའོ། །

གང་ཞིག་ནི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ལ་གང་ཞིག་ནི་བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་ཞེན། འདི་ལ་རྩལ་མུན་སྙིང་
 རྟོབས་རྣམས་ནི་ཡོན་ཏན་གསུམ་མོ། །དེ་ལ་རྩལ་ནི་གཡོ་བ་དང་འཇུག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནོ། །མུན་
 པ་ནི་ལྷི་བ་དང་གཡོག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནོ། །སྙིང་རྟོབས་ནི་ཡང་བ་དང་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་
 བདག་ཉིད་ཅན་ནོ། །བདེ་བ་དང་སྐྱག་བསྐྱེད་དང་གཉི་མུག་ཞེས་པ་ནི་འདི་དག་ལོ་ནའི་རྣམ་གྲངས་
 མོ། །འདི་དག་ཆ་མཉམ་པའི་སྐབས་ནི་གཙོ་བོ་སྟེ། འདིར་ཡོན་ཏན་དག་གཙོ་བོར་གྱུར་ཅིང་རབ་ཏུ་ཞི་
 བར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་རྣམ་པར་མི་འགྱུར་བའི་སྐབས་ནི་རང་བཞིན་ནོ། །རང་བཞིན་ལས་ནི་
 ཆེན་པོ་སྟེ། ཆེན་པོ་དང་སློ་གཉིས་ནི་རྣམ་གྲངས་ཉེ་ཕྱི་ཡུལ་དང་ནང་གི་སྐྱེས་སུའི་གཞུགས་བརྟན་
 གཉིས་ཀ་འཆར་བ་ཞིག་གོ། ཆེན་པོ་ལས་ནི་ར་རྒྱལ་ལོ། །ར་རྒྱལ་ནི་གསུམ་སྟེ་རྣམ་པར་འགྲུར་བ་
 ཅན་དང་། སྙིང་རྟོབས་ཅན་དང་། མུན་པ་ཅན་ནོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་འགྲུར་བའི་ར་རྒྱལ་ལས་ནི་དེ་ཙམ་
 ལྟ་སྟེ། གཞུགས་དང་སྐྱེ་དང་འདི་དང་རོ་དང་རེག་པ་དག་གོ། །དེ་ཙམ་དག་ལས་ནི་འབྱུང་བ་རྣམས་ཉེ། ས་
 དང་རྒྱ་དང་མེ་དང་རྒྱུད་དང་ནམ་མཁའ་ཞེས་བྱ་བ་དག་གོ། །སྙིང་རྟོབས་ཅན་གྱི་ར་རྒྱལ་ལས་ནི་ལས་
 ཀྱི་དབང་པོ་ལྟ་བོ་དང་ལག་པ་དང་རྟེན་པ་དང་རྒྱབ་དང་། འདོམས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། སློའི་དབང་པོ་
 ལྟ་བོ་མིག་དང་རྣ་བ་དང་སྐྱ་དང་སྐྱེ་དང་སྐྱགས་པ་འཇུག་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། གཉིས་ཀའི་བདག་ཉིད་

ཅན་གྱི་ཡིད་དེ་དེ་ལྟར་ན་བཅུ་གཅིག་གོ། །ཚུན་པ་ཅན་གྱི་ར་རྒྱལ་ནི་ར་རྒྱལ་གཞན་གཉིས་ཀའི་འཇུག་
 པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་ཆེན་པོ་དང་ར་རྒྱལ་དང་དེ་ཅམ་ལྟ་སྟེ་བདུན་ནི་རང་བཞིན་དང་རྣམ་འཇུག་
 གཉིས་ཀའོ། །དབང་པོ་བཅུ་དང་ཡིད་དང་འཇུག་བ་ལྟ་ནི་རྣམ་འཇུག་ཁོ་ན་དང་། ལྷ་པོའི་རང་བཞིན་
 གཙོ་བོ་ནི་རང་བཞིན་ཁོ་ནའོ་ཞེས་པ་ནི་གཞུང་ལུགས་སོ།།

གཉིས་པ་(བྱེ་བྲག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལུགས་བརྗོད་པ་)ནི། རི་ལྟར་གྲངས་ཅན་དག་གིས་བདག་ཁས་
 ལྷངས་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་དེའི་དབྱེ་བ་རྩུང་ཟད་རྩུང་ཟད་ལ་བརྟེན་ནས་སུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
 ལུགས་ནི་ཐ་དད་པར་འཇུག་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་བྱེ་བྲག་པ་རྣམས་ནི་སྐོ་དང་བདེ་བ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དང་།
 འདོད་པ་དང་སྤང་བ་དང་འབད་བ་དང་ཚོས་དང་ཚོས་མ་ཡིན་པ་དང་བྱ་བའི་ལུགས་ཏེ། བདག་གི་ཡོན་
 ཉན་དགུ་སྟེ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་སྐོ་ནི་ཡུལ་འཛིན་པའོ། །བདེ་བ་ནི་འདོད་པའི་ཡུལ་ཉམས་སུ་སྐྱོང་
 བའོ། །སྐྱུག་བསྐྱེལ་ནི་དེ་ལས་བསྐྱོག་པའོ། །འདོད་པ་ནི་འདོད་པར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ལ་རེ་བ་འཆའ་
 བའོ། །སྤང་བ་ནི་མི་འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་རྒྱབ་ཀྱི་སྐྱོགས་པ་ཉིད་དོ། །འབད་བ་ནི་དོན་བསྐྱབ་པར་བྱ་
 བ་ལ་དེའི་མཐར་ཐུག་པར་སེམས་ཀྱི་མཁས་པ་ཉིད་དོ། །གང་ལས་མཛོན་པར་མཐོ་བ་དག་དེས་པར་
 ལེགས་པ་འཇུག་པ་དེ་ནི་ཚོས་སོ། །དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་ནི་ཚོས་མ་ཡིན་པའོ། །ཤེས་པ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་
 ཤེས་པའི་རྒྱར་གྱུར་བ་ནི་འདུ་བྱ་བའི་ལུགས་སོ། །བདག་གི་ཡོན་ཉན་དགུ་པོ་དེ་རི་སྤིད་དུ་བདག་ལ་
 འདུ་ཞིང་ཡོད་པ་དེ་སྤིད་དུ། དེ་དག་གིས་སྐྱུར་བའི་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་ལས་སྐྱབ་པའི་སྤྱིར་
 འཁོར་བར་འཇུག་ལ། གང་གི་ཚེ་སྐྱེས་སུ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་པས་སྐོ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་
 ཉན་རྣམས་ཅུ་བ་དང་བཅས་པར་གཙོད་པ་དེའི་ཚེ། རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་གནས་ཤིང་ཐར་པར་
 འཇུག་རོ། །བདག་དེ་ཡང་རྟག་པ་དང་། འབྲས་སུའི་བྱེད་པ་པོ་དང་། འབྲས་སུ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཟ་
 བ་པོ་དང་། ཡོན་ཉན་དང་བཅས་པ་དང་། ལྷབ་པའི་སྤྱིར་ན་བྱ་བ་མེད་པར་ཡང་སྐྱའོ། །བྱེ་བྲག་པ་ལ་
 ཅིག་སྐྱེམ་པ་དང་། རྒྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་བྱ་བ་དང་བཅས་པར་ཁས་ལེན་ནོ། །རིག་བྱེད་དུ་སྐྱེ་བ་དག་ནི་
 སུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་གཅིག་ཡིན་པ་ལྟར། རྟེན་ལུས་ཐ་དད་པས་
 བརྟེན་པ་བདག་གཅིག་ཉིད་སྐྱ་ཚོགས་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པར་ཁས་ལེན་ནོ། །འགྲེལ་པར་
 བདག་གི་བྱུང་པར་རྩུང་ཟད་རྩུང་ཟད་ལ་བརྟེན་ནས་སུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཡན་ཚུན་ཐ་དད་
 པར་འཇུག་རོ།།¹⁷³ །ཞེས་གསུངས་པས་གཞུང་འདིའི་ལུགས་ཀྱིས་གྲངས་ཅན་དེའི་དབྱེ་བ་ལ་བརྟེན་

ནས། མུ་སྟེགས་ཀྱི་ལྷགས་སོ་སོར་གྱིས་པར་འཆད་པ་ནི་དོན་མགོ་བཤོ།།

གཉིས་པ་(ལྷགས་དེད་གསལ་)ནི།

མོག་ཤམ་འཕྲུར་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་བྱིར། །དེ་ལྟར་གྱུར་པའི་བདག་ནི་ཡོད་མིན་ཞིང། །འདི་ནི་ངར་འཛིན་རྟེན་དུ་འང་མི་
རིགས་ལ། །འདི་ནི་རྒྱན་རྫོབ་རྒྱལ་ཡོད་མི་འདོད།།[༡༩༩] གང་གིས་བརྟན་བཅོས་བརྟན་བཅོས་ལས་དེའི་བྱང་། །མུ་
སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་གང་བརྟན་དེ་ཀུན་ལ།།རང་གསལ་མ་སྐྱེས་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་གཞོད་པ། །དེ་ལྟར་དེ་བྱང་རྒྱན་
ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན།།[༡༩༩] དེ་ལྟར་ལུང་པོ་ལས་གཞན་བདག་མེད་དེ། །ལུང་པོ་མ་གཏོགས་དེ་འཛིན་མ་གྲུབ་བྱིར། །
འཛིན་རྟེན་ངར་འཛིན་སྐྱོ་ཡི་རྟེན་དུ་ཡང། །མི་འདོད་དེ་རིག་མིན་པ་འང་བདག་ལྟའི་བྱིར།།[༡༩༩] གང་དག་དུང་
འགོ་བསྐྱལ་མང་བརྒྱལ་གྱུར་པ། །དེས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་རྟག་འདི་མ་མཐོང་ལ། །ངར་འཛིན་དེད་གསལ་ལ་ཡང་འཇུག་
མཐོང་སྟེ། །དེས་ན་ལུང་པོ་ལས་གཞན་བདག་འགའ་མེད།།[༡༩༩]

མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ལྷགས་རེ་རེ་ལས་བདག་མི་འདྲ་བ་གང་ཞིག་སྐྱེས་པ་དེ་ནི།
དེད་གསལ་མི་ལྟར་བཏགས་བ་དེ་ལྟར་གྱུར་པ་སྟེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མིན་སྟེ། སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་བ་
སྟེ་མ་སྐྱེས་པའི་ལྟར་ཞེས་པའི་རྟགས་ནི་མུ་སྟེགས་རང་གི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྟེ་ཁས་བླངས་པའོ། །
དཔེར་ན་མོ་གཤམ་གྱི་སྐྱུར་རོ། །རྟགས་དེས་སྐྱེས་པའི་ཚོས་ཅན་བཀག་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་པ་ནི་རྟགས་
དང་ཚོས་གཉིས་ཀ་རྣམ་པ་ཅད་ཅུ་མ་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས་སོ། །དེ་ལྟར་གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་
བདག་འདི་ནི་ངར་འཛིན་རྟེན་སྐྱེས་ཀྱི་རྟེན་དུ་འང་མི་རིགས་ཏེ། རྟགས་དང་དཔེ་ནི་སྐྱུར་བ་ཞིན་མོ། །
ངར་འཛིན་གྱི་རྟེན་ཞེས་པ་ནི་དམིགས་རྣམས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དམིགས་པའི་ལྷལ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་སྟེ།
དེའི་ལྷལ་ནི་ང་ཅུ་མ་དང་གང་ཟག་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དངོས་པོར་འདོད་པས་མ་སྐྱེས་པ་དང་
འགལ་བའོ། །རྣམ་པའི་ལྷལ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་ཡིན་པས་དེ་ནི་ཐ་སྙད་ཅུ་མ་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་
པས། མ་སྐྱེས་པ་དང་མི་འགལ་ལོ། །དེའི་ལྟར་འདིའི་ལྷགས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་
པར་འདོད་དོ་ཞེས་པ་ནི་འདི་པའི་གྲུབ་མཐའ་འགའས་དང་། འཛིན་རྟེན་དམིགས་རྣམས་ཀྱི་ལྷལ་ཞིབ་
རྒྱུ་ལྟེན་པར་བྱང་རྒྱལ་དུ་སྐྱེ་བའོ། །དེ་ལྟར་བདག་ཡོད་པ་དང་ངར་འཛིན་གྱི་ལྷལ་ཡིན་པ་བཀག་པ་
ནི་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱང་པར་སྐྱུར་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དེ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་རྒྱན་རྫོབ་རྒྱ་
ཡང་དེ་གཉིས་འགོག་པ་ཡང་གཤམ་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་ཚེ་བདག་ཡོད་པར་མི་འདོད་ཅེས་པ་ནི་བདག་རྗེས་

སྤྱོད་པ་མིན་པའོ། །རྟོགས་དང་དབེ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་དགག་བྱ་གཉིས་འགོག་པར་མ་ཟད་ཀྱི། གཞན་
 ཡང་། སྤྱེགས་པས་བཏགས་པའི་བདག་དེའི་བྱང་པར་ཀྱུན་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་བྱ་བར་རིག་
 པར་བྱའོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་གང་གི་སྤྱིར་ན་གངས་ཅན་གྱི་བསྟན་བཅོས་དང་། བྱེ་བྲག་པ་སོགས་ཀྱི་
 བསྟན་བཅོས་ལས་བདག་དེའི་བྱང་པར་གྱི་ཚོས་སུ་སྤྱེགས་རྣམས་ཀྱིས་གང་བསྟན་པ་དེ་ཀྱུན་ལ་སྤྱེ་
 ཐམས་ཅད་ལ། སྤྱེགས་རང་ལ་གྲགས་པའི་མ་སྤྱེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་གཞོན་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །
 དེ་ཡང་སྤར་བཤད་པའི་གངས་ཅན་དང་བྱེ་བྲག་པའི་བདག་གི་བྱང་པར་བཤད་པ་ཀྱུན་ཀྱང་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་དགག་པར་བྱའོ། །སྤྱོགས་འདིས་ནི་བདག་ཏུ་སྤྱོད་བཅས་ཅད་དུ་མ་སྤྱེས་པའི་གཏན་
 ཚིགས་དང་མོ་གཤམ་གྱི་སྤྱི་དཔེས། དེ་དག་གིས་བཏགས་པའི་བདག་གི་ངོ་བོ་དང་བྱང་པར་རྣམས་
 གསལ་བར་རིག་པར་བྱའོ།།

དེའི་ཕྱིར་སྤང་བོ་ལས་ངོ་བོ་གཞན་པའི་བདག་མེད་དེ། སྤང་བོ་བཟུང་བ་མ་གཏོགས་པར་
 བདག་དེ་ཡན་གར་དུ་འཛིན་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་བདག་སྤང་བོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ན་འབྲེལ་
 པ་གཉིས་ཀ་མེད་པས་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། དེའི་ཚོ་སུམ་པ་མ་བཟུང་བར་སྐམ་སུ་ཡན་གར་དུ་
 འཛིན་པ་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་ཞིག་འོང་དགོས་ན། དེ་འགར་ཡང་མ་མཐོང་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟར་
 ཡང་རྩ་ཤི་ལས། བདག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས། །གཞན་དུ་འཐད་པ་ཉིད་མ་ཡིན། །གལ་ཏེ་གཞན་ན་
 ལེན་མེད་པར། །གཟུང་ཡོད་རིགས་ན་གཟུང་དུ་མེད།⁽¹⁹⁾ །ཅེས་དང་། གལ་ཏེ་སྤང་བོ་རྣམས་ལས་
 གཞན། །སྤང་བོའི་མཚན་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར།⁽²⁰⁾ །ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་སྤང་བོའོ། །
 སྤོན་གཞན་ཡང་། སྤང་བོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་འདི་འཛིག་རྟེན་སེམས་ཅན་གྱི་སོག་མ་མེད་
 པ་ནས་ཀྱིང་ར་འཛིན་གྱི་སྤོ་ཡི་རྟེན་ཏེ་དམིགས་པར་ཡང་མི་འདོད་དེ། སྤྱེགས་ཀྱིས་བཏགས་པ་ལྟར་
 ཀྱི་བདག་དེ་རིག་པ་མིན་པ་སྤྱེ་དེའི་རྣམ་པར་མི་འཛིན་པའང་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བྱང་པར་ལས་
 བདག་དང་བདག་གི་ཞེས་བདག་ཏུ་ལྟ་བུར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་རང་འཛིན་སྤོ་ཡི་རྟེན་དུ་འང་
 མི་རིགས་ཞེས་སྤར་བཀག་པ་དང་མི་སྤོ་ས་ཏེ། སྤར་ནི་བདག་ཇས་སུ་ཡོད་པ་ཅམ་བདག་སྤོ་
 དམིགས་པ་ཡིན་པ་བཀག་ལ། འདིར་ནི་སྤང་བོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་དམིགས་པ་ཡིན་པ་བཀག་པའི་
 ཕྱིར་རོ།།

ཅི་སྤྱེ་གང་ཟེག་གང་དག་ད་ལྟ་བདག་དེ་རྟོག་པ་དང་མ་སྤྱེས་པ་ལ་སོགས་པས་བྱང་པར་དུ་

བྱས་པ་མི་ཤེས་པ་དེ་དག་ལ་ཡང་སྡོམ་གོ་མས་པའི་དབང་གིས་བདག་དེའི་ཡུལ་ཅན་ངར་འཛིན་པའི་
 ལྟ་བུ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་གྲུབ་མཐའ་ངན་པས་སྒོ་སྒྲུར་པ་ཁོ་ན་ལ། སྤང་བོ་
 ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་ངར་འཛིན་གྱི་རྟེན་དུ་འཛིན་པ་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཅན་
 གང་དག་ལ་སྤར་གྲུབ་མཐའ་ངན་པའི་གོ་མས་པ་མེད་པ་དེ་དག་ལ་ཡང་འདྲིར་ངར་འཛིན་འཇུག་པར་
 མཐོང་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཅན་གང་དག་དུད་འགོར་བསྐྱལ་བ་མང་པོར་ཚེ་བརྒྱལ་པར་གྱུར་པ་
 སྤར་དེ་ཅོམ་སོང་དུ་ཟེན་གྲང་། ད་དུང་དུ་ཡང་དུད་འགོའི་སྐྱེ་གནས་ལས་སྡོག་པར་མི་འགྱུར་བ་དེས་
 གྲང་། ལྷ་སྟེགས་ཀྱིས་བཏགས་པའི་མ་སྐྱེས་པ་དང་རྟག་པའི་བདག་འདི་མ་མཐོང་བ་དེ་དག་ལ་ཡང་།
 ངར་འཛིན་འཇུག་པར་མཐོང་བ་སྟེ་ཤེས་ནས། ཤེས་རབ་ཅན་སུ་ཞིག་སུ་སྟེགས་པས་བཏགས་པའི་
 བདག་རྣམས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ངར་འཛིན་གྱི་རྟེན་དུ་ཞེན་པར་བྱེད། དེས་ན་སྤང་བོ་ལས་ངོ་བོ་གཞན་པའི་
 བདག་འགའང་མེད་དོ། །ཀྱང་གི་སྐྱེས་ནི་དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པར་སྐྱེས་པ་རྣམས་སྤྱད་པའོ།

ངར་སྐྱེས་བཏགས་པའི་སྤང་བོ་ཉིད་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་(ངར་སྐྱེས་བཏགས་པའི་སྤང་བོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་དགག་པ་)ལ་ལྟ། སྤང་བོ་བདག་ཏུ་
 འདོད་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་བསྟན་པ། དེ་ལྟར་འདོད་པར་མི་རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་པ། སྤང་བོ་
 བདག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་གཞན་བསྟན་པ། སྤང་བོ་བདག་ཏུ་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་
 བཤད་པ། །གཞན་གྱི་ལུགས་འབྲེལ་མེད་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་བོ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། སྐྱོན་
 སྐོང་གི་ལན་དགག་པའོ། །དང་བོ་ལ་གཉིས། རྩོགས་སྡེ་མ་བཟོད་པ་དང་། ལུགས་དེ་དགག་པའོ། །
 དང་བོ་ནི།

སྤང་བ་ལས་གཞན་བདག་གྲུབ་མེད་པའི་ཕྱིར། །བདག་ལྟའི་དམིགས་པ་སྤང་བོ་ཁོ་ནའོ།།
 ཁ་ཅིག་བདག་ལྟའི་རྟེན་དུ་སྤང་བོ་ནི། །ལྟ་ཆར་ཡང་འདོད་ཁ་ཅིག་སེམས་གཅིག་འདོད་།།[༡༥]

འདྲིར་ངར་གི་སྐྱེ་བ་དག་ན་རེ། སྤང་བོ་ལས་ངོ་བོ་གཞན་པའི་བདག་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་སྐྱེ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུའི་དམིགས་རྣམས་གཉིས་ཀྱི་ནང་གི་དམིགས་པ་ནི་སྤང་བོ་ཁོ་ན་
 ཡིན་ཏེ། སྤང་བོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་དང་ནང་གི་སྤང་བོ་དམིགས་པར་འཛོག་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་

ལས་སྒྲུ་མ་མི་རུང་བའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་བདག་ནི་རང་གི་སྤང་པོ་ཙམ་ཡིན་ནོ་ཟེར་རོ། །འོགས་
 འདི་ནི་གནས་མ་བུའི་སྤེལ་ལ་སོགས་པ་འཕགས་པ་མང་པོས་བཀྱར་བའི་སྤེལ་པའི་ལོ། །དེ་ལས་ཀྱང་།
 མང་བཀྱར་བ་ཁ་ཅིག་བདག་ལྟའི་རྟེན་དུ་སྟེ་དམིགས་པར་ནི། རང་གི་སྤང་པོ་ལྡ་ཆར་ཡང་འདོད་ཅིང་།
 བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་འདི་ཡང་སྤང་པོ་ལྡ་པོ་དེ་ལས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུ་སྟེ། །རི་རྒྱན་དུ་བཙུག་ལྟར་
 འདས་ཀྱིས་དགོ་སྒོང་དག་དགོ་སྒོང་ངམ་བྲམ་ཟེ་གང་སྲུ་དག་ཅིག་བདག་གོ་སྒྲུ་ལུ་ཡང་དག་པར་
 རྗེས་སྲུ་ལྟ་བུ་དེ་དག་ནི། ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྡ་པོ་འདི་ཁོ་ན་ལ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སྲུ་ལྟོ། །“༥༥
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་དེ་དག་ལ་ཁྱེད་ཅག་གི་ལྟ་བུ་འདི་ནི་འཇིག་པའི་བདག་ཉིད་
 ཅན་གྱི་ཚོགས་པ་ལ་ཡིན་གྱི་བདག་གམ་བདག་གི་བ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསལ་བར་མཛད་པའི་
 སྒྲུ་དུ། བདག་དང་བདག་གི་བའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པའི་ལྟ་བུ་ལ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུར་གསུངས་སོ། །
 ཞེས་སྒྲུ་སྟེ། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ལྡ་ལྟོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ལྟའི་དམིགས་པ་
 སྤང་པོ་ལྡར་ཁས་བླངས་སོ། །

མང་བཀྱར་བ་ཁ་ཅིག་ནི་སེམས་གཅིག་སུ་ལ་བདག་གོ་ཞེས་འདོད་དེ། བདག་ཉིད་བདག་གི་
 མགོན་ཡིན་གྱི། །གཞན་ནི་སྲུ་ཞིག་མགོན་དུ་འགྱུར། །བདག་ཉིད་ལེགས་པར་བྱུལ་བས་ནི། །མཁས་པས་
 མཐོ་རིས་ཐོབ་པར་འགྱུར། །“༥༦ ཞེས་ཚོགས་སྲུ་བཙུང་བ་ལས་སེམས་ལ་བདག་གི་རྒྱར་གསུངས་སོ། །
 འདི་ག་ལས་ཤེ་ན། སྤང་པོ་ལས་ཐ་དད་པའི་བདག་མེད་པའི་བྱིར་དང་། མདོ་གཞན་ལས་ཀྱང་།
 སེམས་འདུལ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་དེ། སེམས་འདུལ་བ་ནི་ལེགས་པ་སྟེ། །སེམས་འདུལ་བ་ནི་བདེ་
 བ་འདེན། ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལས་སོ། །དེའི་བྱིར་ངར་འཛིན་པའི་གཞི་སེམས་ལ་བདག་ཅེས་གདགས་
 སོ། །“༥༧ ཞེས། རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས་ཀྱང་། འདི་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་ཐ་སྟོན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་
 བདག་གི་རྒྱ་དངོས་སྲུ་འདོགས་དེ། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཡང་སྤིང་བ་ལེན་པའི་བྱིར་བདག་
 ཡིན་ནོ། །“༥༨ ཞེས་ལུས་དང་དབང་པོའི་ཚོགས་དག་ལ་ཉེ་བར་འདོགས་པའི་བྱིར་དེ་ཞེས་དང་། དེ་
 ཡང་མདོ་ཁ་ཅིག་ལས་སེམས་དུ་ལ་ན་བདེ་བ་འཐོབ་པར་གསུངས་ལ། ཁ་ཅིག་ཏུ་བདག་དུལ་བས་
 མཐོ་རིས་ཐོབ་པར་གསུངས་པས་སེམས་ལ་བདག་ཏུ་འཇོག་ཅེས་ལུང་དང་། །“༥༩ སྤང་པོ་ལེན་མཁན་
 ནི་བདག་ཡིན་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཡང་སྤིང་ལེན་པའི་བྱིར་རྣམ་ཤེས་བདག་ཏུ་བཞག་གོ་ཞེས་རིགས་
 པའི་རྒྱུ་བ་བྱེད་སྒྲུའོ། །སྒོ་བ་དཔོན་འདི་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པས་ལུས་ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི་ཡིད་གྱི་

རྣམ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། ཀུན་གཞི་མི་འདོད་པ་གཞན་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ། ཀུན་གཞི་འདོད་པས་ཀུན་གཞི་
རྣམ་ཤེས་ཉིད་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་སྒྲུབ། །དེ་ཡང་ལུགས་དེ་དག་གིས་ཉན་རང་གིས་གང་ཟག་
རྣམ་ཤེས་ཉིད་ལྟ་བུ་ལྟོགས་པར་འདོད་ཀྱང་། རྣམ་ཤེས་གཉིས་པོ་རྣམ་ཤེས་ཉིད་ལྟ་བུ་ལྟོགས་པར་
མི་འདོད་པས། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྗེས་སུ་མེད་པར་སྒྲིབ་ནི་གང་ཟག་གི་རང་གི་ལྷོག་པ་ནས་
འདོད་པ་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་གི་མཚན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་དེ་ལྟར་འདོད་པ་མིན་ནོ།།

གཉིས་པ་(ལུགས་དེ་དག་ག་པ)འི།

གལ་ཏེ་རྒྱ་པོ་བདག་ན་དེ་ཕྱིར་དེ། །མང་བས་བདག་དེ་དག་གྲང་མང་པོར་འགྱུར། །བདག་ནི་རྣམ་སྤྱེད་ལྟར་ཞིང་དེར་
ལྟ་བུ། །རྣམ་ལ་འཇུག་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མི་འགྱུར།།[༡༡༣] ལྟ་བུ་འདས་ཚེ་དེས་པར་བདག་ཚད་འགྱུར། །ལྟ་བུ་
འདས་སྐྱོན་སྐྱད་ཅིག་དག་ལ་ནི། །སྐྱེ་འཇིག་གྲེད་པོ་མེད་པས་དེ་འབྲས་མེད། །གཞན་གྱིས་བསམས་ལ་གཞན་གྱིས་
ཟ་བར་འགྱུར།།[༡༡༤]

གལ་ཏེ་རང་རྒྱུད་གྱི་སྤང་པོ་ལྟ་བུ་བདག་ཡིན་པའི་ལྷོགས་ལྟར་ན། །དེའི་ཕྱིར་སྤང་པོ་དེ་མང་
བས་གང་ཟག་གཅིག་ལ་ཡང་བདག་དེ་དག་གྲང་མང་པོར་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ལྟར་ན་སེམས་བདག་
ཡིན་པ་དེའི་ལྟར་ན་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དབྱེ་བས་སམ་སྐྱད་ཅིག་རེ་རེ། རྣམ་ཤེས་
དུ་མ་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པའི་དབྱེ་བས་མང་བའི་ཕྱིར་བདག་གྲང་མང་པོར་འགྱུར་རོ། །འདིར་འགྲེལ་བ་
ལས། བདག་མང་པོར་ཐལ་བ་ལྷོགས་སྡེ་མ་གཉིས་གྱི་དང་པོ་ལ་འཕེན་པ་དང་། ཡང་ན་སྐྱོན་གཞན་
ཡང་གཉིས་ཀ་ལ་འཕེན་པར་གསུངས་སོ།།^{༡༠༠} །འདི་ནི་མང་པོ་དང་པོ་བོ་གཅིག་པར་འདོད་པ་ཅམ་ལ་
འཕེན་དུ་མི་རུང་བས། བདག་དང་སྤང་པོ་གཉིས་ཐ་དད་གཏན་མེད་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་འཕེན་
བའོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་ནས་གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་ཁས་མ་སྤངས་པས། རོ་བོ་གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་ཅམ་
ཡིན་པ་བརྟུན་པ་ལ་སྐྱོན་མེད་ཀྱང་། བདག་སྤང་གཉིས་བདེན་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་རོ་བོ་གཅིག་ན་
དབྱེར་མེད་གྱི་གཅིག་ཏུ་སྤུལ་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་བདག་མང་པོ་དང་སྤང་པོ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་
འཕང་རོ། །དེའི་ཚེ་འཇིག་རྟེན་སྐྱེ་བ་ན་གང་ཟག་ཉག་གཅིག་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལྷང་ལས་ན། ཡ་རོལ་
པོས་བདག་མང་པོར་འདོད་པ་ཡང་མིན་ནོ། །བདག་ནི་རྣམ་སྤྱེད་ལྟར་ཞིང་སྟེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་
རྣམ་འདས་པ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས། ཐ་དད་པར་འགྱུར་བ་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་སྤང་པོ་ཉིད་དུ་བརྟེན་

པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་བདག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བདག་ཇུས་སུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན། དགོ་
 སྲོང་དག་ལྟ་བུ་འདི་དག་ནི་མིང་ཙམ་ཐ་སྟོན་ཙམ་བཏགས་པ་ཙམ་སྟེ། གང་འདི་ལྟ་སྟེ་འདས་པའི་དུས་
 དང་མ་འོངས་པའི་དུས་དང་། བཅའ་ལའ་དང་། ལྷ་འཇམ་ལས་འདས་པ་དང་། གང་ཟག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་
 དང་།^{༡༠} དེ་བཞིན་དུ། ཇི་ལྟར་ཡན་ལག་ཚོགས་རྣམས་ལ། །བརྟེན་ནས་གིང་རྟེན་བརྗོད་པ་ལྟར། །
 དེ་བཞིན་སྲུང་བོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །ཀྱུན་རྫོབ་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱའོ།^{༡༡} །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལས་ནི་
 བ་རོལ་བོས་བདག་ཇུས་སུ་འདོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཅོ། །གཞན་ཡང་སྲུང་བོ་དེར་ལྟ་བའི་འཛིག་ཚོགས་
 ལ་ལྟ་བུ་རྣམས་ལ་འཇུག་པ་སྟེ་རྣམས་སུ་གྲུབ་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས། སྡོན་པོ་དང་སེར་པོ་ལ་སོགས་
 པའི་གེས་པ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འཛིག་ལྟ་སྲོང་བ་ན་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་མི་
 ཆད་དུ་མི་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་པ་མིན་པའམ། སྡོན་སེར་སོགས་ཙམ་ལ་དམིགས་པའི་གེས་པ་
 ལྟར་འཛིག་ལྟ་ལ་དམིགས་པའི་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་སྤངས་པ་ཁོ་ནས་སྡོང་བར་འགྱུར་རོ། །

གཞན་ཡང་རང་གི་སྲུང་བོ་བདག་ཡིན་ན་ཚོད་ཀྱི་ལྟར་ན་ལྟག་མེད་ཀྱི་སྲུང་བོ་ལས་འདས་
 པའི་ཚེ་སྲུང་བོ་ལྟ་ཆར་ཆད་པས། དེས་པར་བདག་ཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མཐར་འཛིན་གྱི་ཆད་
 པའི་ལྟ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྟེན་ཅག་གིས་གང་བདག་ཏུ་བཟུང་བ་དེ་ཉིད་ལ་རྟེན་ཆད་དུ་འཛིན་པ་མཐར་
 འཛིན་གྱི་ལྟ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྲུང་བོ་ལས་འདས་པར་ཞུགས་པའི་སྡོན་གྱི་སྤྲད་ཅིག་དག་
 ལ་ནི། །སྲུང་བོ་སྤྲད་ཅིག་རེ་རེར་སྟེ་འཛིག་བྱེད་པ་ལྟར་བདག་ཀྱང་སྤྲད་ཅིག་རེ་རེར་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སོ་
 སོ་བའི་སྟེ་འཛིག་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟེ་བ་དྲན་པ་ན་ཇི་ལྟར་པའི་ལུས་འདི་སྡོན་བྱུང་བར་
 གྱུར་ཏེ། །ཞེས་བྱ་བར་མི་འཛིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། དེའི་ཚེ་དེའི་དུས་ན་ད་རྒྱལ་པོར་ལས་ལུ་ཞེས་བྱ་བར་
 གྱུར་ཏེ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་གསུངས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་དུས་ཀྱི་བདག་ཀྱང་ལུས་ལྟར་ཞིག་པས།
 ད་ལྟ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚེ་འདིར་སྤར་གྱི་བདག་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་པའི་བདག་གཞན་
 སྟེས་པར་བས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅུ་ཤེ་ལས་ཀྱང་། ཉེ་བར་ལེན་ཉིད་བདག་མ་ཡིན། །དེ་འབྱུང་བ་
 དང་འཛིག་པ་ཡིན། །ཉེ་བར་སྤང་བ་ཇི་ལྟ་བུར། །ཉེ་བར་ལེན་པོ་ཡིན་པར་འགྱུར།^{༡༢} །ཞེས་དང་།
 གལ་ཏེ་སྲུང་བོ་བདག་ཡིན་ན། །སྟེ་དང་འཛིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར།^{༡༣} །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྲད་ཅིག་
 སྟེ་ཕྱི་བ་རྣམས་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གཞན་ཡིན་ན། དེའི་ཚེ་བྱེད་པ་པོའི་བདག་མེད་པས། ལས་ལ་ཡང་
 གནས་པའི་རྟེན་མེད་པའི་ཕྱིར་ལས་ཀྱང་མེད་པས། ལས་དེའི་འབྲས་བུ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཉིད་དུ་

འགྲུར་རོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་ཅིག་མ་སྐྱེ་མས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམས་ཅིག་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་སུ་
 ལོངས་སྤོང་བས་སྐྱོན་མེད་དོ་སྟེ་མ་ན། དེའི་ཚོ་གཞན་གྱིས་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྐྱོན་པ་
 གཞན་གྱིས་ལོངས་སྤོང་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་གཞན་གྱི་བསགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་གཞན་གྱིས་ཟ་བར་
 འགྲུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ལས་བྱས་པ་རྒྱུད་ཚོས་པ་དང་། མ་བྱས་པ་དང་སྤང་བར་འགྲུར་རོ། །རྩ་ཤེ་ལས་
 གུང་། གལ་ཏེ་འདི་ནི་གཞན་འགྲུར་ན། དེ་མེད་པར་ཡང་འབྲུང་བར་འགྲུར། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་གནས་
 འགྲུར་ཞིང་། །དེ་མ་གྱི་བར་སྐྱེ་བར་འགྲུར། །ཚད་དང་ལས་རྣམས་རྒྱུད་ཟ་དང་། །གཞན་གྱིས་བྱས་
 པའི་ལས་རྣམས་ནི། །གཞན་གྱིས་སོ་སོར་སྤོང་བ་དང་། །དེ་ལ་སོགས་པར་ཐལ་བར་འགྲུར།^{༡༠༥} །
 ཞེས་སྐྱེ་བྱི་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་ན་སྐྱེ་ལ་ལྟོས་པ་མི་རུང་བས་སྐྱེ་མ་དེ་མེད་པར་ཡང་འབྲུང་
 བ་དང་། སྐྱེ་མའི་བདག་དེ་དེ་བཞིན་དུ་གནས་པས། དེར་མ་གྱི་བར་འདིར་སྐྱེ་བར་འགྲུར་བ་སོགས་
 གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་(སྐྱོན་སྐྱོང་གི་ལན་དགག་པ་)ནི།

དེ་ཉིད་དུ་རྒྱུད་ཡོད་ན་སྐྱོན་མེད་ན། །སྐར་རྣམ་དཔུང་ཚོ་རྒྱུད་ལ་ཉེས་བཤད་ཟེན། །
 དེ་ཕྱིར་རྒྱུད་པོ་དང་སེམས་བདག་མི་རིགས། །

གལ་ཏེ་རྣམ་ཅིག་སྐྱེ་བྱི་དག་གཞན་ཡིན་མོད་ཀྱི། །དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པས་
 སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་རྒྱུན་ཅན་རྣམས་ཐ་དད་པ་རྣམས་ལ་རྒྱུད་གཅིག་ཡོད་པས་སྐྱོན་
 མེད་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་པ་རྣམས་ལ་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པ་ལ། སྐར་རྣམ་
 པར་དཔུང་པའི་ཚོ་ཉེས་པ་བཤད་ཟེན་ཏེ། བྱམས་པ་ཉེ་སྐྱེས་ལ་བརྟེན་ཚོས་རྣམས་ནི། ཞེས་བྱ་བ་དེར་རོ། །
 རྩ་ཤེ་ལས་གུང་། །གལ་ཏེ་ལྟ་ལས་མི་གཞན་ན། །དེ་ལྟར་ནི་མི་རྟག་འགྲུར། །གལ་ཏེ་ལྟ་མི་གཞན་
 ཡིན་ན། །རྒྱུད་ནི་འཐད་པར་མི་འགྲུར་རོ།^{༡༠༦} ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་
 པ་རྣམས་ལ་རྒྱུད་གཅིག་པ་ཉིད་མི་རིགས་པས། ལས་མ་བྱས་པ་དང་སྤང་བ་དང་བྱུང་བ་རྒྱུད་ཚོས་པ་
 སོགས་ཀྱི་ཐལ་འགྲུར་ལྟོག་པ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་གི་རྒྱུད་པོ་རྣམས་དང་རང་གི་སེམས་རང་གི་
 བདག་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་རིགས་སོ། །

དེ་ལྟར་འདོད་པར་མི་རིགས་པའི་སྐབ་བྱེད་བསྟན་པ།

གཉེས་པ་(དེ་ལྟར་འདོད་པར་མི་རིགས་པའི་སྐབ་བྱེད་བསྟན་པ་)ནི།

འཛིག་རྟེན་མཐའ་ལྡན་ལ་སོགས་མེད་ཕྱིར་རོ།།[༡༥༧]

རི་སྐད་བཤད་པའི་རིགས་པས་སྐད་པོ་དང་སེམས་བདག་མིན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་གྱི་
 གཞན་ཡང་། འཛིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དང་། ལ་སོགས་པས་མཐའ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་།
 གཉེས་ཀ་དང་གཉེས་ཀ་མ་ཡིན་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་རྟག་པ་དང་། མི་རྟག་པ་དང་། གཉེས་ཀ་དང་
 གཉེས་ཀ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲོངས་པན་ཆད་འབྱུང་པ་དང་། མི་འབྱུང་པ་དང་།
 གཉེས་ཀ་དང་གཉེས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་བརྟུ་གཉེས་དང་། ལུས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སློག་གོ་ཞེས་པ་
 དང་། ལུས་ཀྱང་གཞན་ལ་སློག་ཀྱང་གཞན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ལྟ་བ་གཉེས་ཏེ་བརྟུ་བཞི་པོ་དེར་ལུང་བསྟན་
 ཏུ་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བར་སྡེ་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་འདོན་པའི་ཕྱིར་སྐད་པོ་
 བདག་ཏུ་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་སྐྱེས་སྐྱེས་ལྟར་འཛིན་ན། དེའི་ཚེ་སྐད་པོ་རྣམས་སྐྱེ་
 འཛིག་བྱེད་པ་རང་གི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཛིག་རྟེན་མི་རྟག་པར་ལུང་བསྟན་དགོས་པ་དང་། ལྷ་
 རན་ལས་འདས་པའི་འོག་རོལ་ཏུ་བྱེད་ལྟར་ན་སྐད་པོ་རྣམས་མེད་པས་འཛིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་པ་
 དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲོངས་པན་ཆད་ཡོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་ལུང་བསྟན་དགོས་པར་ཡང་
 འབྱུང་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལན་ལུང་སྟོན་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར།
 སྐད་པོ་རྣམས་བདག་གོ་ཞེས་མི་རིགས་སོ། །དེ་ལ་སློག་ནི་བདག་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །འཛིག་རྟེན་ནི་
 བདག་ལ་བརྟུ་མས་ནས་འདྲི་བའོ། །དེ་ཡང་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་སུ་ལ་བསམས་ནས་འདྲི་ན་ནི།
 རྩད་གཞི་མ་གྲུབ་པས་འབྱུང་པར་གྱི་ཚེས་ལུང་བསྟན་ཏུ་མེད་དོ། །བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་བདག་གི་སྟོན་ས་
 ལུང་བསྟན་ན་ནི། དེའི་ཚེ་འདྲི་བ་པོ་དེ་རྣམས་དེ་འདྲ་བའི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྐལ་བ་དང་མི་ལྡན་
 པས་དེ་ཡང་ལུང་བསྟན་ཏུ་མེད་དོ།།

མུང་པོ་བདག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ལ་གཞོན་བྱེད་གཞན་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་(མུང་པོ་བདག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ལ་གཞོན་བྱེད་གཞན་བསྟན་པ་)ནི།

ཁྱོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བདག་མེད་མཐོང་བ་ལ། །དེ་ཚེ་དེས་པར་དངོས་རྣམས་མེད་པར་འགྱུར། །རྟོག་བདག་སྐྱོང་ན་དེ་ཚེ་དེ་
ཡི་ཕྱིར། །ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་སམ་མུང་པོ་བདག་མི་འགྱུར།།[༡༩༠] ཁྱོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བདག་མེད་མཐོང་བ་ཡིས། །གཟུགས་
སོགས་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་།།གཟུགས་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་སོགས། །སྐྱེ་འགྱུར་དེ་
ཡི་ངོ་བོ་རྟོགས་མེད་ཕྱིར།།[༡༩༡]

སྐྱོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་ན། རྣལ་འབྱོར་པས་བདག་མེད་པ་མངོན་
སུམ་དུ་མཐོང་བའི་དུས་སུ། ཚེས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་པའི་ཞེས་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པར་སྐྱེག་
བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་པ་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ། དེས་པར་མུང་པོའི་དངོས་པོ་རྣམས་མེད་པར་མཐོང་བར་འགྱུར་
བས་བདག་མེད་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། མུང་པོ་དང་སེམས་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འདོད་
པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་མུང་པོ་རྣམས་བདག་མ་ཡིན་ནོ།།

འོན་ཀྱང་མུང་པོ་བདག་ཏུ་མི་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་
དུ་མཐོང་བའི་ཚེ། བདག་གི་མཚན་གཞིར་འཛོག་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་མེད་པར་མཐོང་དགོས་
པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་རིགས་པ་སྐྱོ་མོ་མ་རྟོགས་ན་ལན་མི་
ཐེབས་པས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ས་རོལ་པོས་མུང་པོ་དང་སེམས་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ནི་བདག་དང་གང་
ཟག་རྣམས་ཐ་སྐྱོད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཅམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་བཞག་
པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་མུང་པོ་དང་སེམས་བདག་ཡིན་པ་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་ཏུ་
འགྱུར་ལ། བདག་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཚེ་བདག་དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པར་
རྟོགས་དགོས་པས། ས་རོལ་པོ་ལ་མུང་པོ་དང་སེམས་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་མེད་
པར་མཐོང་དགོས་པའི་སྐྱོན་འཇུག་ལ། མིང་དུ་བཏགས་པ་ཅམ་གྱིས་འཛོག་གི། །བཏགས་དོན་བཅའ་
ནས་འཛོག་པར་མི་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་སྐྱོན་དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་གང་
གི་ཚེ་ལས་དང་འབྲས་བུ་འབྲེལ་བའི་དུས་སུ་བདག་གི་སྐྱེ་སྐྱོར་བ་དེའི་ཚེ། མུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་
པའི་བདག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། མུང་པོ་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་ལ། གང་གི་ཚེ་བདག་མེད་པར་མཐོང་བ་

དེའི་ཚེ་ནི་སྤྲུགས་བྱེད་གཞན་གྱིས་ཀྱན་བཏགས་པ་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་སུ་ཉིད་ལ་འཇུག་སྟེ། དེའི་
 བྱིར་བདག་མེད་པར་མཐོང་བའི་དུས་སུ་ཡང་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་སུ་དང་བུལ་བ་འདུ་བྱེད་ཙམ་
 མཐོང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ནི་སྤང་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་མི་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ་
 ལྷ་མོ་ན།

གལ་ཏེ་བདག་མེད་མཐོང་བའི་དུས་སུ་རྟག་པའི་བདག་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་སུ་སྐྱོར་བ་སྟེ་
 མེད་པར་མཐོང་བ་ཡིན་ནའོ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་སྐབས་གཞན་དུ་བདག་གི་སྐྱའི་དོན་དོན་
 གཞན་ལ་དྲང་དུ་མི་རུང་བ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་སེམས་བདག་ཏུ་མི་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་བུ་ནི་
 རང་སྤྱོད་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། ཅི་སྟེ་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་སྐབས་དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་ལ་ནི། སྤྲུགས་
 ཀྱི་བདག་གི་སྐྱའི་འཇུག་པར་མི་འདོད་དེ། དེའི་ཕྱིར་རང་གི་སྤྱོད་ཉམས་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ་
 ལྷ་མོ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། འདིར་ནི་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་སུ་བདག་ཡིན་ལ། གཞན་དུ་ལས་
 འབྲས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ནི་སྤང་པོ་རྣམས་ཡིན་ཞེས་འདོད་དགུར་སྐྱོད་པ་ལ་རིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 གལ་ཏེ་ལས་འབྲས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་སུ་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་སུ་སྐྱོར་བ་པོར་
 མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ་ལྷ་མོ་ན། སྤང་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་བདག་གི་སྐྱའི་འཇུག་པ་མེད་དེ་ཞེས་སྐར་
 བཤད་ཟེན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གལ་ཏེ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་འདིར་བདག་གི་སྐྱའི་
 སྤང་པོ་རྣམས་ལ་འཇུག་པར་མི་འདོད་ན། གཞན་ལས་འབྲས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་མི་འདོད་པར་བྱ་
 དགོས་སོ། ཅི་སྟེ་ལས་འབྲས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བདག་གི་སྐྱའི་སྤང་པོ་ལ་འཇུག་པར་འདོད་ན་ནི། ཚོས་
 ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དོ་ཞེས་པ་འདིར་ཡང་བདག་གི་སྐྱའི་སྤང་པོ་ལ་འདོད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

སྐྱོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་ན་རྣམས་འབྱོར་བས་བདག་མེད་པ་མངོན་སུ་མ་དུ་
 མཐོང་བ་ཡིས། གཞུགས་སོགས་ཀྱི་དེ་ལོན་ཉིད་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེས་དེའི་ཚེ་སྤྲུགས་ཀྱིས་
 ཀྱན་བཏགས་པའི་རྟག་པའི་བདག་ཙམ་ཞིག་མེད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞུགས་ལ་
 སོགས་པ་ལ་བདེན་པར་དམིགས་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་འདོད་ཆགས་
 སོགས་ད་དུང་ཡང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་སྟེ་ཡིན་ལུགས་རྟོགས་པ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་མེ་རྟོག་གི་ཟེལ་འབྲུལ་ཁྱུག་ཡོད་ཅེས་པ་ཙམ་གྱིས་ཟེའི་འབྲུའི་མངར་པོ་ཉིད་
 རང་གིས་མ་སྐྱབས་པར། དེའི་མངར་པོ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྣམས་འབྱོར་བས་སྤང་པོ་

ཚོས་རྣམས་ཉུག་པའི་བདག་དང་བུལ་བར་མཐོང་བ་ཙམ་ཡོད་དུ་རྒྱག་ཀྱང་། གཟུགས་སོགས་དེའི་
 རང་བཞིན་སྐྱར་མ་གཤམ་པ་ཕྱིས་རྟོགས་པ་ཅི་ཡང་མི་དམིགས་སོ། །ཡང་ཟེའུ་འབྲུ་ལ་ཁུ་བྱུག་མེད་པ་
 ཙམ་གྱིས་ཟེའུའི་རོ་མངར་བོ་བྱངས་བཞིན་དུ་རོ་དེ་མ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། དེར་གཏོགས་པའི་
 མངོན་ཞེན་སྤོང་མི་རྣམས་པ་བཞིན་དུ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རང་གི་རོ་བོ་བདེན་པར་དམིགས་པས་ཉུག་
 པའི་བདག་མེད་པར་མཐོང་བ་ལ། གཟུགས་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་ཆགས་སོགས་སྤོང་བའི་རྒྱ་ཅི་
 ཞིག་འབྲུང་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །ཉུག་པའི་བདག་མེད་པར་མཐོང་བས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་
 ཡུལ་ཅན་གྱི་ཆགས་སོགས་སྤོང་བར་འགྱུར་བ། གང་ཟག་སུ་ཡང་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྤྱིས་བུ་བདེན་སྐྱེས་
 རས་བདེ་བ་སྤོང་འགྱུར་གྱི་ཡུལ་སྤེན་པར་མི་བྱེད་ལ། བདེན་ཉུག་བདེ་སྐྱེས་བསྐྱེས་ལ་བར་དོགས་ནས་མི་
 འདོད་པའི་ཡུལ་དང་ཐུད་པ་སྤོང་བར་ཡང་མི་བྱེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆགས་སོགས་སྤོང་བའི་རྒྱ་མེད་པས་
 འཁོར་བ་ལས་མི་གོ་ལ་ཏེ། ཕྱི་རོལ་པ་བཞིན་ལོ་སྐྱེས་པའོ།།

ཡུང་བོ་བདག་རྒྱག་སྐྱེད་ས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཤད་པ།

བཞི་པ་(ཡུང་བོ་བདག་རྒྱག་སྐྱེད་ས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཤད་པ་)ལ་ལྟ། བདག་རྒྱ་གང་ལྟ་བུ་བ་ཐམས་
 ཅད་ཡུང་བོ་ཁོ་ན་ལ་ལྟ་བར་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པ། མདོ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུང་བོ་ཚོགས་
 ཙམ་བདག་མིན་པར་བཤད་པ། ཡུང་བོ་ཚོགས་པ་ཙམ་གྱི་དབྱིབས་ཀྱི་བཞོད་པ་བདག་ཡིན་པ་དགག་
 པ། ཡུང་བོ་ཚོགས་ཙམ་བདག་རྒྱ་འདོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་གཞན་བསྟན་པ། ཐུབ་པས་བདག་དེ་ཁམས་
 དུག་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ས་པར་གསུངས་པའོ། །དང་བོ་ལ་གསུམ། ཡུང་གི་དགོངས་པ་
 དགག་བྱ་གཅོད་པའི་དགག་ཕྱོགས་ནས་ཡིན་པར་བསྟན་པ། རྒྱུ་བ་ཕྱོགས་ནས་ཡིན་དུ་རྒྱག་ཀྱང་ཡུང་
 བོ་བདག་རྒྱ་སྤོང་བ་མིན་པ། དེ་དག་ལ་གཞན་གྱི་ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་བོ་ནི།

གང་ཕྱིར་སྤོང་བས་ཡུང་བོ་བདག་གོ་ཞེས། །གསུངས་པ་དེ་ཕྱིར་ཡུང་བོ་བདག་འདོད་ན། །དེ་ནི་ཡུང་ལས་གཞན་
 བདག་འགོག་པ་སྟེ། །གཟུགས་བདག་མིན་སོགས་མདོ་གཞན་གསུངས་ཕྱིར་རོ།།[༡༩༩] གང་ཕྱིར་གཟུགས་ཚོར་
 བདག་མིན་འདུ་གེས་ཀྱང་། །མ་ཡིན་འདུ་བྱེད་རྣམས་མིན་རྣམ་གཤམ་ཀྱང་།།མིན་པར་མདོ་གཞན་ལས་གསུངས་དེ་ཡི་
 ཕྱིར། །མདོར་བསྟན་ཡུང་བོ་བདག་ཅེས་བཞེད་མ་ཡིན།།[༡༩༩]

ཅི་སྟེ་ཁོ་པོ་ཅག་ལུང་ཚད་མར་བྱེད་པ་ལ་རྟོག་གའི་ཚད་མས་གནོད་པ་མ་ཡིན་ལ། ལུང་
 གིས་ཀྱང་སྤང་པོ་ཁོ་ན་བདག་ཏུ་སྟོན་པར་བྱེད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་སྟོན་པས་དག་སྟོང་དག་དག་སྟོང་ངམ་
 བམ་ཟེ་གང་སྤང་དག་ཅིག་བདག་གོ་སྟུམ་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བུ་དེ་དག་ནི། ཉེ་བར་ལེན་པའི་
 ལུང་པོ་ལྟ་པོ་འདི་དག་ཁོ་ན་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་ལོ།^{༡༠༦} །ཞེས་གསུངས་པས་སྤང་པོ་བདག་གོ་
 ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར་སྤང་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་ན། མདོ་དེ་ནི་སྤང་པོ་རྣམས་བདག་ཏུ་སྟོན་པ་མ་
 ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེན། སྟོན་པའི་དགོངས་པ་ནི་སྤང་པོ་ལས་ངོ་བོ་གཞན་པའི་བདག་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་
 དམིགས་པར་འདོད་པ་ནི། ཁོ་ན་ལ་ཞེས་པའི་ངེས་གཟུང་གིས་འགོག་པ་སྟེ། ཀྱུན་རྫོང་གི་བདེན་པ་ལ་
 ལྟོས་ནས་སྤྲེགས་ཀྱི་གཞུང་དགག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀྱུན་རྫོང་གི་བདེན་པར་ཡོད་པའི་བདག་ཕྱིན་ཅི་
 མ་ལོག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་འདི་སྤང་པོ་རྣམས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་འགོག་པ་ཡིན་
 བར་གང་ལས་ཤེས་ཤེན། མདོ་གཞན་ལས་གཟུགས་བདག་མིན་ནོ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་
 རྣམས་བདག་ཡིན་པ་བཀག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༠༧} །མདོ་གཞན་ལས་བཀག་པ་དེ་ཇི་ལྟར་
 ཡིན་ཞེན། གང་གི་ཕྱིར་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་བདག་མིན་པ་དང་། འདུ་ཤེས་ཀྱང་བདག་མ་ཡིན་པ་
 དང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་བདག་མིན་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱང་བདག་མིན་པར་མདོ་གཞན་ལས་
 གསུངས་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྟ་པོ་འདི་དག་ཁོ་ན་ལ་བདག་གོ་སྟུམ་དུ་ཡང་དག་
 པར་རྗེས་སུ་ལྟ་ལོ་ཞེས་མདོར་བསྟན་པ་འདི་ལས་ནི། སྤང་པོ་རྣམས་བདག་གོ་ཞེས་བཞེད་པ་མ་ཡིན་གྱི།
 སྤང་པོ་རྣམས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་འདོད་པ་ཁོ་ནའི་ཚིག་གིས་བཀག་པ་ཁོ་ནར་ངེས་སོ། །
 གལ་ཏེ་མདོ་དེས་ཁོ་ན་ལ་ལྟ་ཞེས་པས་བདག་དོན་གཞན་བཀག་མོད་ཀྱང་། སྤང་པོ་འདི་ཁོ་ན་ལ་
 ལྟ་ལོ་ཞེས་སྤང་པོ་ལྟ་ལྟ་བར་གསུངས་པས། སྤང་པོ་རྣམས་བདག་ལྟའི་དམིགས་པར་གསལ་བར་
 སྟོན་པས། མདོའི་དགོངས་པ་སྤང་པོ་བདག་ལྟའི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ན། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་མདོ་གཞན་
 ལས་སྤང་པོ་ལྟ་བདག་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་^{༡༠༨} འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་ངར་
 འཛིན་གྱི་དམིགས་རྣམ་གཞིས་ཀྱི་ནང་ནས་དམིགས་པ་ཡིན་ན་བདག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 ལྟར་གསུངས་པའི་མདོ་ཕྱི་མའི་དོན་ལ་གནོད་པ་མེད་ལ། བསྟོག་དོན་ལ་གནོད་པ་སྤར་མང་དུ་
 བཤད་ཅིང་། ད་དུང་ཡང་འཚད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མདོ་སྤྲ་མས་སྤང་པོ་རྣམས་འཛིག་ལྟའི་དམིགས་
 པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤང་པོ་ལ་ལྟ་ལོ་ཞེས་པས་ནི་སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་པའི་བདག་

དམིགས་པར་སྟོན་པར་གསལ་ཏེ། སྤང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་དང་སྤང་པོ་ཉིད་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་
 དམིགས་པ་ཡིན་པ་ལེགས་པའི་བྱིར་རོ། །མདོ་གང་ལས་གཟུགས་སོགས་རྣམས་ཀྱང་བདག་ཡིན་པ་
 བཀག་པ་དེ་ལས་ནི། བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བདག་འཛིན་གྱི་ལྷའི་དམིགས་པ་འདིས་སྤང་པོ་ལེན་
 པའི་སྤང་པོའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གཟུགས་
 སོགས་བདག་མིན་པར་གསུངས་པ་དེ་ནི་དེ་ལོ་ན་ཉིད་ལ་སེམས་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།
 །དེ་ལྟར་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་དམིགས་ན། བདག་དེའི་ཉེ་བར་སྤང་བར་བྱ་བ་
 སྤང་པོ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གཟུགས་སོགས་ལ་ཡང་བདེན་པར་ཞེན་པའི་
 འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་འཐད་པ་ཉིད་དོ།།

མདོ་སྡེ་ཐོན་ཚུན་གྱི་གྲུང་ལེགས་པར་བསྐྱིགས་ནས་སྤང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་དང་། སྤང་
 པོ་རྣམས་བདག་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་བཀག་ནས། བདག་སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་
 མིང་གི་ཐ་སྟོན་གྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་སྤུང་མོང་མ་
 ཡིན་པ། རང་གི་སྡེ་པ་གོང་འོག་གི་མཁས་པ་མདོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་དུ་མས་ལེགས་པར་འབད་
 ཀྱང་གསལ་བར་མ་ཐོན་པའི་མདོའི་དགོངས་པ། སྤང་རིགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ལམ་ནས་བརྟོན་པ་
 དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་འཛོག་ཚུལ་བྱུང་མེད་པའི་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 གསལ་བར་བསྟན་ནས། སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྡན་འདས་ཀྱི་དགོངས་པ་གིན་ཏུ་སྤང་པའི་གནས་རྣམས་
 རྗེན་ཆེར་དུ་སྟོན་པའི་མཁས་པའི་དབང་པོའི་བཞེད་པ་སྤུང་མོང་མ་ཡིན་པ་འདི་རྣམས་ལེགས་པར་
 ཤེས་པ་ལ་འབད་པར་གྱིས་ཤིག

གཉེས་པ་(སྐབས་ཕྱོགས་ནས་ཡིན་ཏུ་རྒྱལ་གྱང་སྤང་པོ་བདག་ཏུ་སྟོན་པ་མེན་པ་)ནི།
 སྤང་པོ་བདག་ཅས་བརྗོད་ཆེ་སྤང་རྣམས་ཀྱི། ཚོགས་པ་ཡིན་གྱི་སྤང་པོའི་ངོ་བོ་མིན།།
 མགོན་མིན་འདུལ་བའམ་དཔལ་པོ་ཉིད་ཀྱང་མིན། །དེ་མེད་བྱིར་དེ་ཚོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།[༡༥]

གལ་ཏེ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྷ་པོ་འདི་དག་ཁོ་ན་ལ་ལྷའོ་ཞེས་པ་འདི་ནི། སྐབས་ཕྱོགས་
 ཀྱི་སྟོན་ནས་སྤང་པོ་བདག་ཏུ་སྟོན་པ་ཡིན་ཀྱང་། སྤང་པོ་རེ་རེ་ནས་བདག་ཏུ་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །འོན་ཅི་ཞེན།
 འདི་ལྟར་སྤང་པོ་བདག་གོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ། སྤང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་པ་བདག་ཏུ་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི།

སྤང་བོ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྟེ་རེ་རེ་བ་བདག་ཏུ་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་གིང་རྣམས་ནི་ནགས་ཚལ་ལོ་
 ཞེས་བརྗོད་པ་ན། གིང་གི་ཚོགས་པ་ནགས་ཚལ་ཡིན་གྱི། གིང་རེ་རེ་བ་ནགས་སུ་འགྱུར་བས་གིང་གི་
 རོ་བོ་རེ་རེ་བ་ནགས་སུ་བརྗོད་པ་མིན་པ་བཞིན་ལོ། །ཞེས་གཞན་ལ་གྲུབ་པ་དཔེར་བརྗོད་པ་ལོ། །གལ་
 ཉེ་ཚོགས་པ་བདག་ཡིན་པ་འདོད་དོ་ཞེན། དེ་ལྟ་ན་བདག་གི་མགོན་དང་འདུལ་བའམ་དཔེར་བོ་ཉིད་
 དུ་གསུངས་ལ། བྱིད་ལྟར་ན་ཚོགས་པ་རྒྱང་པ་དེ་མགོན་མིན་ཞིང་། འདུལ་བའམ་དཔེར་བོ་ཉིད་ཀྱང་
 མིན་ཏེ། ཚོགས་པ་ཅམ་དེ་ནི་རྣམ་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། བདག་དེ་སྤང་བོ་ཚོགས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་ལོ། །
 བདག་མགོན་ལ་སོགས་པར་གསུངས་ཚུལ་ནི། མདོ་ལས། བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་ཏེ།
 །བདག་ཉིད་བདག་གི་དགའ་ཡང་ཡིན། །ལེགས་དང་ངན་པ་བྱས་པ་ལ། །བདག་ཉིད་བདག་གི་དཔང་
 བོ་ཡིན།།^{༡༠} ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལས་མགོན་ཉིད་དང་། དཔང་བོ་ཉིད་དུ་གསུངས་ལ། བདག་ཉིད་ལེགས་
 པར་དུལ་བས་ནི། །མཁའ་པས་མཐོ་རིས་ཐོབ་པར་འགྱུར།།^{༡༡} ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་(དེ་དག་ལ་གཞན་གྱི་ཚོད་པ་སྤང་བ་)ནི།

དེ་ཚེ་དེ་ཡི་ཡན་ལག་ཚོགས་གནས་རྣམས། གིང་རྟ་ཉིད་འགྱུར་གིང་རྟ་དང་བདག་མཚུངས།།

ཅི་སྟེ་ཚོགས་པ་ནི་ཚོགས་པ་ཅན་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་སྟེ་མགོན་
 བྱེད་པ་སོགས་ནི་ཚོགས་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས། མགོན་དང་འདུལ་བ་
 དང་དཔང་བོ་ཉིད་རིགས་པར་འགྱུར་རོ་སྟོམ་ན། བདག་གི་སྐྱེ་རེས་འགའ་སྤང་བོ་ཚོགས་པ་ལ་བྱེད་ལ།
 རེས་འགའ་ཚོགས་པ་ཅན་སྤང་བོ་རྣམས་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་འདི་ལ། སྤང་དེ་ལྟར་འདོད་དགུར་བདག་
 གི་སྐྱེ་སོ་སོ་ལ་སྦྱོར་བ་མི་འཐོབ་བོ་ཞེས་ཉེས་པ་བཤད་ཐེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ།
 སྤང་བོའི་ཚོགས་པ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་ གིང་རྟ་དེ་ཡི་ཡན་ལག་གི་ཚོགས་པ་སྦྱོགས་གཅིག་ཏུ་
 གནས་པ་རྣམས་གིང་རྟ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་སྦྱོན་ཡོད་དེ། གིང་རྟ་དང་བདག་གཉེས་རང་གི་ཡན་ལག་
 ཚོགས་པ་ལ་འཛོག་མི་འཛོག་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ཡང་མདོ་ལས། བདག་
 ཅས་བྱ་བ་བདུད་ཀྱི་སེམས། །བྱོད་ནི་ལྟ་བར་གྱུར་པ་ཡིན། །འདུ་བྱེད་སྤང་བོ་འདི་སྟོང་སྟེ། །འདི་ལ་
 སེམས་ཅན་ཡོད་མ་ཡིན། །རི་ལྟར་ཡན་ལག་ཚོགས་རྣམས་ལ། །བརྟེན་ནས་གིང་རྟར་བརྗོད་པ་ལྟར།
 །དེ་བཞིན་སྤང་བོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །ཀྱུན་རྫོབ་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱའོ།།^{༡༢} ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་(མདོ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་བོ་ཚོགས་ཙམ་བདག་མིན་པར་བཤད་པ་)ནི།

མདོ་ལས་སྤང་བོ་བརྟེན་ནས་ཡིན་གསུངས་པ། །དེ་སྤྱིར་སྤང་བོ་འདུས་ཙམ་བདག་མ་ཡིན།།[༡༣༥]

སྤང་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ན། མདོ་ལས་སྤང་བོ་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཙམ་ཅན་དུ་གདགས་པ་ཡིན་ན་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཡི་སྤྱིར་སྤང་བོ་འདུས་པ་སྟེ་ཚོགས་པ་ཙམ་བདག་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་སྐྱབ་པའི་དག་གིས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ནི། གང་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་གང་བརྟགས་པ་དེ་ནི་བརྟགས་པ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྟེན་ནས་བརྟགས་པའི་སྤྱིར་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །རི་ལྟར་འབྱུང་བ་དག་རྒྱར་བྱས་ནས། འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་བ་སྟོན་བོ་ལ་སོགས་པ་དང་། མིག་ལ་སོགས་པ་བརྟགས་མོད་ཀྱི་དེ་གཉིས་འབྱུང་བ་འདུས་པ་ཙམ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདག་སྤང་བོ་རྒྱར་བྱས་ནས་བརྟགས་པའི་རང་བཞིན་ཙམ་ཡང་། སྤང་བོ་ཚོགས་པ་ཙམ་ཡིན་པར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་པའོ།།

གལ་ཏེ་མདོ་ལས་སྤང་བོ་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་གསུངས་ན། ཚོགས་པ་གང་ཟག་ཏུ་མི་རུང་ཡང་། དེ་བཞིན་སྤང་བོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མེད་པས་སྤང་བོ་ཚོགས་པ་གང་ཟག་གི་རྟེན་དུ་འཛོག་པའི་སྤངས་མིན་ནོ་སྟམ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་དཔེའི་སྐབས་སུ། རི་ལྟར་ཡན་ལག་ཚོགས་རྣམས་ལ། ཞེས་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གིང་རྟར་བཤད་ལ། དེའི་སྤྱིར་གིང་རྟ་དང་དཔེ་དོན་དུ་སྐྱིག་པ་ན། དེ་བཞིན་སྤང་བོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཚོགས་པ་དངོས་སུ་མ་བརྟོད་ཀྱང་དེ་གདོན་དགོས་པར་གིན་ཏུ་གསལ་བས་མཁས་པའི་དབང་པོས། མདོའི་ཚིག་རྒྱར་མེད་ཅུས་པ་འདོན་ལུགས་ཡིན་པས་ཞིབ་པར་གོ་ན་སྟོ་ལ་དགའ་བ་སྐྱེད་པའོ། །ལུས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ལེས་པ་ཉིད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་པ་ཙམ་ཉིད་ཡིན་པར་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་དང་། དེར་ཡང་བདག་དང་འདྲ་བར་བརྒྱལ་ཞིང་བརྟག་པ་མཚུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདིས་ནི་བདག་རང་གི་ཆ་གས་རྣམས་ཚོགས་པ་ལ་གཞག་ཏུ་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ། ལུས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་རང་གི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཙམ་ལ་འཛོག་ཏུ་མི་རུང་བ་གཉིས་འདྲ་བར་བརྟན་ནོ།།

གསུམ་པ་(སྤང་བོ་ཚོགས་པ་ཙམ་གྱི་དབྱིབས་ཀྱི་བཀོད་པ་བདག་ཡིན་པ་དགག་པ་)ནི།

དབྱིབས་ཞེན་དེ་གཟུགས་ཙན་ལ་ཡོད་ཕྱིར། རྩོད་ལ་དེ་དག་ཉིད་བདག་ཅེས་འགྱུར་གྱི།

སེམས་སོགས་ཚོགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་འགྱུར་མིན་ཏེ། གང་གི་ཉིད་དུ་ལ་དབྱིབས་ཡོད་མ་ཡིན།།[༡༥]

ཅི་སྟེ་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་པ་ཙམ་ནི་ཤིང་རྟ་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཅི་ཞེན། གང་གི་ཚེ་
འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་པ་ན་ཤིང་རྟའི་དབྱིབས་ལྟར་པར་ཙན་དང་ལྡན་པར་གྱུ་ར་པ་དེའི་ཚེ་
ཤིང་རྟའི་མིང་རྟེན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཙན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་བོ་
རྣམས་ཀྱི་དབྱིབས་ཀྱི་བཀོད་པ་ཙམ་བདག་ཡིན་ཞོ་ཞེན། དབྱིབས་དེ་ནི་གཟུགས་ཙན་ཁོན་ལ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། རྩོད་ལ་སྟེ་ལྟར་ན་གཟུགས་ཙན་དེ་དག་ཉིད་དེ་ཁོན་བདག་ཅེས་བྱ་བར་འགྱུར་གྱི། སེམས་
དང་སོགས་པས་སེམས་བྱུང་གི་ཚོགས་ལ་ནི། བདག་ཉིད་དུ་འཛོག་པར་འགྱུར་བ་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ།
གང་གི་ཕྱིར་ན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དེ་དག་ལ་དབྱིབས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་ཙན་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟམ་དུ་བསམས་སོ།།

བཞི་པ་(སྤང་བོ་ཚོགས་ཙམ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་གཞན་བསྟན་པ་)ནི།

ལེན་པོ་རང་ཉེར་ལེན་གཅིག་རིགས་དངོས་མིན། །དེ་ལྟར་ལས་བྱེད་པོ་གཅིག་ཉིད་འགྱུར།།

བྱེད་པོ་མེད་ལས་ཡོད་སྟམ་བྱོ་ཡིན་ན། །མ་ཡིན་གང་ཕྱིར་བྱེད་པོ་མེད་ལས་མེད།།[༡༦]

སྒྲིན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། འདིས་ཉེ་བར་ལེན་པར་བྱེད་བསམ་ན། ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་རང་སྟེ་
བྱེད་པ་པོ་བདག་དང་། འདི་ཉེ་བར་སྤང་བར་བྱ་བས་ན་ཉེ་བར་ལེན་པ་སྟེ་ལས་སུ་བྱ་བ་སྤང་བོ་
ལེན། །དེ་གཉིས་གཅིག་པའི་དངོས་པོར་རིགས་པ་མིན་པ་ནི་ཚོགས་པ་ཙམ་བདག་ཏུ་འཛོག་པར་མི་
རིགས་པའོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྤང་བོ་ཚོགས་ཙམ་བདག་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ནི་ལས་དང་བྱེད་
པ་པོ་རྣམས་གཅིག་ཉིད་དུ་འགྱུར་ལ། འདི་ནི་འདོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་
གཟུགས་གཉིས་དང་། སྤམ་པ་དང་རྩ་མཐུན་གྱི་གཅིག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་ཤི་ལས་
གྱུར། གལ་ཏེ་ཤིང་དེ་མེ་ཡིན་ན། །བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་གཅིག་འགྱུར།།^{༡༧} །ཞེས་དང་། མེ་དང་ཤིང་
གིས་བདག་དང་ནི། ཉེ་བར་སྤང་བའི་རིམ་པ་ཀུན། །སྤམ་སྤམ་སོགས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ། །མ་ལས་

པར་ནི་རྣམ་པར་བཤད།^{༡༧} །ཅེས་གསུངས་སོ། །འདིར་མེད་དང་སྤང་གིང་དག་གཅིག་ཉིད་དུ་མི་འདོད་
 པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་དག་ལ་ཡང་མི་འདོད་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་གཉིས་
 མཚུངས་པར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་སྤང་བོ་ཚོགས་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་
 པོ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དེ། བྱེད་པ་པོ་འདི་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས་སྤང་བ་སྤང་བོ་འདུས་པ་ཙམ་ཞིག་
 ཡོད་དོ་སྟམ་དུ་སྟོལ་སེམས་པ་ཡིན་ན། དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་སྤྱིར་ན་བྱེད་པ་པོ་མེད་ན་རྗེས་
 མེད་པའི་ལས་ཀྱང་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །རྩ་ཤེ་ལས་ཀྱང། དེ་བཞིན་ཉེར་ལེན་ཤེས་པར་བྱ། །ལས་དང་
 བྱེད་པོ་བསལ་སྤྱིར་རོ། །བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་དག་གིས། །དངོས་པོ་ལྷག་མ་ཤེས་པར་བྱ།^{༡༨} །ཞེས་
 གསུངས་ཏེ། ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པའི་རིགས་པས་ཉེ་བར་སྤང་བ་དང་
 ལེན་པ་པོ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དངོས་པོ་ལྷག་མ་ནི་ཚིག་
 གསལ་ལས། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དང་འགོ་བ་དང་འགོ་བ་པོ་དང་། བལྟ་བུ་ལྟ་བུ་དང་། མཚན་ཉིད་
 དང་མཚན་གཞི་དང་། འབྲུང་བར་བྱ་བ་དང་། འབྲུང་བར་བྱེད་པོ་དང་། ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་
 དང་། ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་། ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་པོ་
 པོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་སྟེ། བན་རྒྱུན་ལྷོས་པའི་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་ཤེས་
 པར་བྱའོ།^{༡༩} །ཞེས་གསུངས་པས་བྱ་བྱེད་སྤྱི་དང་། རྒྱད་པར་དུ་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱའི་བྱ་བྱེད་རྣམས་
 རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་། ལྷོས་འགྲུབ་གྱི་རྒྱུ་གྱིས་ལས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ་ལྷོས་འགྲུབ་འདི་ལ་གཉིས་
 ཀ་ཕན་རྒྱུན་ལྷོས་པའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཛོག་ལུགས་ཡོད་པ་རྣམས་ཤེས་དགོས་པར་ཡོད་དོ། །

ཉེ་བར་ལེན་པ་ཞེས་པ་འདིར་དངོས་པོ་ལ་ལྷུ་བཏུ་ཞེས་པ་སྤྱི་འབྲེངས་ལ། ལྷུ་འདི་རྒྱུན་བྱིན་
 བ་ཉེ་བར་ལེན་པས་ན། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དངོས་པོ་ཡང་རང་གི་རྒྱུ་བ་པར་བྱེད་པ་
 མེད་པར་འབྲུང་བ་མ་ཡིན་པས། རང་གི་རྒྱུ་བ་པར་བྱེད་པ་ཉེ་བར་སྤང་བ་དང་། ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་
 གཉིས་ཀ་ཡང་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཞེས་པར་འཛོག་གོ། །གལ་ཏེ་ལྷུ་འདི་རྒྱུན་གྱིས་འདིས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་
 བྱ་བ་ཙམ་བརྗོད་པའི་སྤྱིར། ཉེ་བར་སྤང་བར་བྱ་བའི་ལས་རི་ལྟར་བརྗོད་ཅེ་ན། གྱི་ཏ་དང་ལྷུ་འདི་
 བལ་ཆེར་རོ། །ཞེས་སྤྱི་འགཞུང་ལས་འབྲུང་བར་ཕལ་ཆེར་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། ལས་ལ་ལྷུ་འདི་རྒྱུན་བྱིན་
 པ་ན་ཉེ་བར་སྤང་བར་བྱ་བའི་ལས་ཀྱང་བརྗོད་པ་མི་འགལ་ལོ། །རྩ་ཤེ་ལས་ཀྱང། དེ་ལྟར་ལེན་ལས་
 གཞན་མ་ཡིན། །དེ་ནི་ཉེར་ལེན་ཉིད་ཀྱང་མིན། །བདག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་མེད་མིན། །མེད་པ་ཉིད་དུ་འང་

དེ་མ་ངེས།^{༡༡} །ཞེས་བདག་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་དང་། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཉིད་བདག་
མིན་པ་དང་། བདག་གི་ཉེ་བར་ལེན་པ་བརྒྱུད་པ་ལ་སྟོན་པ་མེད་པ་འདྲ་མིན་པ་དང་། །བདག་དེ་མེད་
པ་ཡང་མིན་པར་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱེད་པ་པོ་མེད་པར་ལས་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་ནོ།།

ཡང་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མདོ་གང་ལས་བྱེད་པ་པོ་ནི་མ་དམིགས་ཀྱི། ལས་ཀྱང་ཡོད་
ལ་རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་ཡང་ཡོད་དོ་^{༡༢} །ཞེས་བརྗོད་པའི་མདོ་དེ་ལས་ནི། བྱེད་པ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པ་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། རྟེན་ནས་གང་གསུངས་པར་བྱ་བ་ཐ་སྟོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡང་
བཀག་གོ། །ཞེས་བྱ་བར་ནི་ཤེས་པར་མི་བྱའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། མ་རིག་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་
གང་ཟག་འདི་ནི་བསོད་ནམས་མདོན་པར་འདུ་བྱ་བ་ཡང་མདོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ།^{༡༣} །ཞེས་རྒྱ་ཆེར་
གསུངས་སོ། །མདོ་གོང་མ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱ་བ་ལ་མི་འགྲིག་གི། །སེམས་ཙམ་གྱི་རྒྱལ་ལ་འགྲིག་
གོ་ཞེས་རྣམ་པར་བཤད་རིགས་པ་ལས་གསུངས་མོད་ཀྱང་།^{༡༤} །ལྷགས་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་འདིའི་གང་ཟག་
འཛོག་རྒྱལ་ལ་ནི། སྤང་བོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བྱེད་པ་པོ་ཐ་སྟོན་ཙམ་དུ་ཡང་མེད་པ་དང་། ཐ་སྟོན་
དུ་ལས་དང་རྣམ་སྤྱིན་ཁས་སྤངས་པ་ན། མདོ་སྤྱི་མས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་གང་
ཟག་ངེས་པར་འདོད་དགོས་པས་དེ་ཡང་ཉེ་བར་སྤང་བྱའི་གསེབ་ནས་མི་འཛོག་པར། དེ་དག་གི་ཉེ་
བར་ལེན་པ་པོ་འཛོག་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ།།

ལྷ་པ་(སྤང་བས་བདག་དེ་ཁམས་དུག་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པར་གསུངས་པ་)ནི།

གང་ཕྱིར་རྒྱུ་པས་བདག་དེ་ས་རྒྱུ། །རྒྱུ་དང་རྣམ་ཤེས་ནམ་མཁའ་ཞེས་བྱ་བ། །ཁམས་དུག་དང་ནི་མིག་སོགས་རིག་
པ་ཡི། །རྟེན་དུག་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཉེར་བརྟེན་ཞིང་།།[༡༣] །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཚོས་རྣམས་ཉེར་བརྒྱུད་ནས། །
དེས་གསུངས་དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་དེ་རྣམས་དང་། །དེ་ཉིད་མ་ཡིན་ཚོགས་ཙམ་ཉིད་མིན་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་དང་འཛོན་སྟོན་དེ་རྣམས་
ལ་མིན།།[༡༣]

སྤང་བོ་སོགས་ཚོགས་ཙམ་ཉིད་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་སྟོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། རྒྱ་མཚན་
གང་གི་སྤྱིར་སྤང་བས་ཡབ་སྐུ་མཇལ་བའི་མདོ་ལས་བདག་དེ་ས་དང་རྒྱ་དང་མེ་དང་རྒྱུད་གི་ཁམས་
དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་། སྤྱི་ལྷག་སོགས་སུ་ག་ནམ་མཁའ་ཡི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བའི་
ཁམས་དུག་ལ་བརྟེན་ནས་དང་། མིག་གི་རིག་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་ལ་སོགས་པས། ཡིད་ཀྱི་རིག་པ་ཡི་

སྐྱེ་མཆེད་དུག་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཉེ་བར་བསྐྱེན་ཞིང་། སེམས་དང་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་སེམས་
 བྱུང་གི་ཚོས་རྣམས་གདགས་གཞིར་ཉེ་བར་བརྐྱང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཏུ་འདོགས་སོ་ཞེས་ངེས་
 པར་ཉེ་གསལ་བར་གསུངས་པ་དེའི་སྤྱིར།^{༤༡} བདག་དེ་ནི་སའི་ཁམས་ལ་སོགས་པའི་ཡ་གྲུལ་དེ་
 རྣམས་དང་། དེ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་སྟེ་དེ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་བདག་ཏུ་མི་རུང་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་པ་
 ཅམ་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛོག་པ་མིན་ཏེ། དེའི་སྤྱིར་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་ངོ་རྒྱམ་དུ་འཛིན་
 པའི་སྐྱོས་ཚོས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་པ་དང་ཡ་གྲུལ་རྣམས་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པ་མིན་ནོ།།

མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་སུ་གང་ཟེག་དེ་ནི་ཁམས་དུག་དང་རེག་
 པའི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་དང་། ཡིད་ཀྱི་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་བཙོ་བརྒྱད་དོ།^{༤༢} །ཞེས་གསུངས་སོ། །ནག་ཚོའི་
 འཕྱུར་ལས། ཁམས་དུག་འདུས་པ། རེག་པའི་གཞི་དུག་པ། ཡིད་ཀྱི་ཉེ་བར་སྐྱོད་པ་བཙོ་བརྒྱད་
 པའོ། །ཞེས་བསྐྱར་བ་ལེགས་སོ། །དེ་ལ་སྐྱེས་སུ་དང་གང་ཟེག་ནི་རྣམ་གཞི་སོ། །ཁམས་དུག་འདུས་
 པ་དང་གཞི་དུག་པ་དང་། བཙོ་བརྒྱད་པའོ་ཞེས་པ་གསུམ་པོ་ནི་ལྷན་པའི་ཚོས་ཡིན་པས་ཚོས་དེ་དག་
 ནི་ལྷན་ཚོས་དང་། གང་ཟེག་ནི་དེ་དག་གང་ལ་ལྷན་པའི་ལྷན་གཞི་དང་། གང་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟེག་
 ཏུ་འདོགས་པའི་གཞིར་གསུངས་སོ། །ཡིད་ཀྱི་ཉེར་རྒྱ་བཙོ་བརྒྱད་ནི། ལུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དུག་ལ་ཚོར་
 བ་བདེ་བ་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་དུག་དང་། ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དུག་ལ་ཚོར་བ་སྐྱུག་བསྐྱུག་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་དུག་
 དང་། བར་མ་དུག་ལ་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་དུག་གོ། ཚོར་བ་བདེ་སྐྱུག་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་
 དབང་གིས་ཡིད་གཞུགས་སྐྱོ་སོགས་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་རྒྱ་བར་བྱེད་པའི་སྤྱིར། ཡིད་ཀྱི་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་
 ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྤང་བོ་རྣམས་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས། དམིགས་
 པའི་ལུལ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ལུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་དེའི་དམིགས་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར། ངར་འཛིན་གྱི་དམིགས་ལུལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། རྣལ་འབྱོར་པས་བདག་རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་དམིགས་པ་ལས། བདག་གི་བ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྤྱིང་བོ་དང་ལྷན་
 པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་ཤིང་། འདུས་བྱས་འཁོར་བ་མཐའ་དག་གི་འཆིང་བ་བསལ་ནས་ཡང་སྤིང་
 སྤྱི་མ་ལེན་པ་མེད་པར་ངེས་པར་སྤང་ན་ལས་འདས་པ་འཐོབ་པར་འཕྱུར་ཏེ། དེའི་སྤྱིར་སྤང་བོ་ལུའི་ཡ་
 གྲུལ་དང་ཚོགས་པ་དང་། དེ་དག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་གང་ཡང་བདག་ལྟའི་དམིགས་པར་མི་འཛོག་
 པ་དང་། དེ་ལྟར་འང་བདག་ལྟའི་དམིགས་པ་གང་ཟེག་ལེགས་པར་འཛོག་ཤེས་པ་དང་། རྒྱ་མཚན་

དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྟོང་པར་འཛོག་པའི་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་
འདི་ནི། ཐར་པ་འདོད་པའི་དབང་པོ་གིན་ཏུ་རྩོད་པོ་ལ་ཆེས་མཛོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིས་ཡིད་འཕྲོག་པ་
འདྲ་བ་གྲུབ་པའི་མཐོང་གཞན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཞན་གྱི་ཡུགས་འབྲེལ་མེད་དུ་བསྟན་པ།

ལྷ་པ་(གཞན་གྱི་ཡུགས་འབྲེལ་མེད་དུ་བསྟན་པ་)ནི།

བདག་མེད་རྟོགས་ཚོར་ཉག་པའི་བདག་སྟོང་ཞིང་། །འདི་ནི་རང་འཛིན་རྟེན་དུ་འང་མི་འདོད་པ། །དེ་ཕྱིར་བདག་
མེད་ཤེས་པས་བདག་ལྟ་བ། །དབྱིས་ཀྱང་འབྲིན་ཞེས་སྣ་བ་གིན་ཏུ་མཚར་།།[༡༤༠] རང་བྱིམ་ཅིག་ཕུག་སྐྱུལ་
གནས་མཐོང་བཞིན་དུ། །འདི་ན་གྲང་ཆེན་མེད་ཅེས་དོགས་བསལ་ཏེ། །སྐྱུལ་གྱི་འཛིགས་པའང་སྟོང་བར་བྱེད་པ་ནི།།
ཀྱེ་མ་གཞན་གྱི་གནམ་པོར་འགྱུར་ཉིད་དོ།།[༡༤༡]

ངོ་སྟོན་དུ་འཛིན་པའི་དམིགས་པའི་ཡུལ་བདག་གི་བཏགས་དོན་བཅལ་བ་ན། །ཁ་ཅིག་
མུང་པོ་ལྷ་ཆར་དང་། །ཁ་ཅིག་སེམས་གཅིག་སུ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྣ་བའི་ཕྱོགས་ལྟར་ན། །རི་སྒྲིབ་དུ་རང་གི་
རྒྱུད་ལ་མུང་པོ་རྣམས་འབྱུང་བ་དེ་སྒྲིབ་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། ངོ་
སྟོན་པའི་ངོ་སྟོན་བཏགས་དོན་བཅལ་ནས་འཛོག་པ་ལྟར་ན། །དེ་ཉིད་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་
གཞི་སྟེ་རྣམ་པའི་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་པ། །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་ཚོ་ནི། །རྟག་པའི་བདག་ཅམ་ཞིག་སྟོང་བ་སྟེ་མེད་པར་མཐོང་ཞིང་།
རྟག་པའི་བདག་འདི་ནི་འཛིག་ལྟ་ལྟོས་སྐྱེས་ཀྱི་རང་འཛིན་གྱི་རྟེན་ཏེ་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་གང་གི་
ཡུལ་དུ་འང་མི་འདོད་པ། །དེའི་ཕྱིར་རྟག་པའི་བདག་ཅམ་མེད་པར་མཐོང་བའི་ཤེས་པ་གོ་མས་པས།
ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དབྱིས་ཏེ་དུངས་ནས་ཀྱང་འབྲིན་ཞེས་སྣ་བ་ནི། ཀྱེ་མ་
མ་ལ་ཁྱོད་གྱི་འདི་ནི་གིན་ཏུ་མཚར་རོ།།

རྟག་པའི་བདག་ཅམ་མེད་པར་མཐོང་བས་ཐོག་མ་མེད་པའི་བདག་འཛིན་སྟོང་བར་འདོད་
པའི་དོན་འདི་ཉིད། །ཡན་ཚུན་འབྲེལ་བ་མེད་པར་འཛིག་རྟེན་པའི་དཔའི་སྒོ་ནས་གསལ་བར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་བཤད་པ། །གང་ཟག་སྐྱུ་ན་པོ་ཁ་ཅིག་རང་གི་བྱིམ་གྱི་ཅིག་ཕུག་སྐྱུལ་གནས་པ་མཐོང་ནས་

འཛིགས་བཞེན་དུ་གནས་པ་ལ། གཞན་ཞིག་གིས་ཀྱི་མི་ཚོའི་མ་འཛིགས་ཤིག་ཀྱི་མ་འདི་ན་གྲང་ཚེན་
 མེད་དེ་ཞེས་དོགས་པ་བསལ་བ་ན། བྱིམ་དེར་གྲང་པོ་ཆེ་མེད་པར་ཤེས་པས་དེའི་འཛིགས་པ་ལྡོག་
 པར་མ་ཟེན་སྐྱལ་གྱི་འཛིགས་པ་འདྲོང་པར་བྱེད་པ་ནི། ཀྱི་མའོ་མཁས་པ་གཞན་གྱི་གནམ་པོར་ཉེ་
 བཞད་གང་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་སྐྱལ་གྱིས་འཛིགས་པའི་རྒྱུན་ཉེ་བར་གནས་སུ་ཟིན་གྱང་།
 ལྷན་པོ་གཞན་གྱི་ཚོགས་ལས་སྐྱལ་ལ་ཡོད་པའི་འཛིགས་པ་མ་མཐོང་བས། དེའི་འཛིགས་པ་བསྐྱོག་
 ཐབས་མི་བྱེད་པར་གྲང་པོ་ཆེ་མེད་པར་ཤེས་པ་ལས་བག་པས་སྟེ་སྡོད་པ་ན་སྐྱལ་གྱིས་འཛིན་པར་
 འགྱུར་རོ། །དེ་བཞེན་དུ་གྲང་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་ཉུག་པའི་བདག་ཅམ་མེད་པར་མཐོང་བ་གོམས་པས། སྐྱལ་
 ལྟ་བུའི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་བདག་འཛིན་གྱི་འཛིགས་པ་ལྡོག་པར་བརྒྱུང་ནས་བག་པས་
 པས་ནི། སྤང་པོའི་ཡུལ་ཅན་དུ་འདོད་པའི་རང་འཛིན་པའི་འཛིགས་ལྟ་བུས་ལ་བར་མི་རུས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་
 དེས་པར་གང་ཟག་འདིའི་འཁོར་བ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །འདིས་ནི་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་དངོས་
 པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པར་འདོད་པ་མང་པོས། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱིས་རི་ལྟར་
 བརྒྱུང་བའི་ཡུལ་སུ་ན་འབྱིན་པ་མི་ཤེས་པས། དེ་དོར་ནས་དེ་ལས་གཞན་པའི་དེ་ཉིད་གཏན་ལ་
 འབེབས་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་སྤོང་པོ་མེད་པའི་གནས་ལ་ངལ་བ་བྱེད་པར་བསྟན་ཏེ། འདི་
 ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེདོ།།

དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷག་མའི་ཕྱོགས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་སོགས་གསུམ་དགག་པ།

གསུམ་པ་(དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷག་མའི་ཕྱོགས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་སོགས་གསུམ་དགག་པ)ལ་གཉིས། རྟེན་དང་
 བརྟེན་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱོགས་དགག་པ། བཀག་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྐྱེད་ཉེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

སྤང་པོར་བདག་ཡོད་མ་ཡིན་བདག་ལ་ཡང་། །སྤང་པོ་དེ་རྣམས་ཡོད་མིན་གང་ཕྱིར་འདིར། །གཞན་ཉིད་ཡོད་ན་
 རྟོག་པ་འདིར་འགྱུར་ན། །གཞན་ཉིད་དེ་མེད་དེ་ཕྱིར་འདི་རྟོག་པའོ།།[༡༥༩] བདག་ནི་གསུགས་ལྷན་མི་འདོད་གང་
 ཕྱིར་བདག་ཡོད་མིན་དེ་ཕྱིར་ལྷན་དོན་སྦྱོར་བ་མེད། །གཞན་ནི་གནག་ལྷན་གཞན་མིན་གསུགས་ལྷན་ན། །བདག་
 ནི་གསུགས་ལས་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་མེད།།[༡༥༩]

དེ་ལྟར་བདག་སྤང་པོ་དང་རང་བཞེན་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་

ནས། བདག་སྲུང་པོ་དང་ཕན་ཚུན་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཉིད་དུ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་
 བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། སྲུང་པོར་ཉེ་དེ་ལ་བདག་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་བརྟེན་པའི་རྒྱལ་གྱིས་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་ཞིང་། བདག་ལ་ཡང་སྲུང་པོ་དེ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་བརྟེན་པའི་རྒྱལ་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ཏེ།
 རྒྱ་མཚན་གང་གི་སྤྱིར་ན་སྲུང་པོ་དང་བདག་འདིར་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཉིད་ཡོད་ན། རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་པོ་འདིར་འགྱུར་ན། རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་
 ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་དེ་མེད་པ་དེའི་སྤྱིར་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་འདི་སྤྱིན་ཅི་ལོག་གི་
 རྟོག་པས་བཞག་པ་ཙམ་སྟེ། དཔེར་ན་འཇིག་རྟེན་ན་ལམར་གཞོང་དང་ཞོག་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ལ་
 རྟེན་དང་བརྟེན་པ་མཐོང་བ་ལྟར་སྲུང་པོ་དང་བདག་གཉིས་ལ་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་མེད་པས་རྟེན་དང་
 བརྟེན་པའི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དོ།།

སྲུང་པོ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱང་བདག་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་རི་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་
 བརྟེན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། བདག་ནི་གཞུགས་ཀྱི་སྲུང་པོ་དང་ལྡན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་མི་
 འདོད་དེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་སྤྱིར་ན་བདག་སྲུང་པོ་རྣམས་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་པ་ནི་
 བཀག་ཟེན་པས་ཡོད་པ་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར། བདག་སྲུང་པོ་དང་ལྡན་པའི་སྦྱོར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
 པ་མེད་དེ། འདི་ལྟར་ལྡན་པའི་རྒྱུན་ཡང་ལྟ་སྤྱིན་གཞན་སྟེ་བ་ལང་དང་ལྡན་ཅོ་ཞེས་པ་ལྟ་སྤྱིན། གཞན་
 བ་སྟེ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ལ་སྦྱོར་ལ། ལྟ་སྤྱིན་གཞུགས་དང་ལྡན་ཞེས་པ་ལྟ་སྤྱིན་ཅི་ངོ་བོ་གཞན་མིན་པ་ལ་
 སྦྱོར་བ་ཡིན་ན། བདག་ནི་གཞུགས་ལས་དེ་ཉིད་དེ་གཅིག་དང་། གཞན་ཉིད་དེ་ཐ་དད་པ་མེད་པས།
 བདག་གཞུགས་དང་ལྡན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འདི་ཡང་མི་སྤྱིད་དོ། །དེ་དག་གིས་ནི་སྲུང་པོ་ལྟག་
 མ་བཞི་དང་ལྡན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡང་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(བཀག་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བརྗོད་པ་ལྟར་པ་)ནི།

གཞུགས་བདག་མ་ཡིན་བདག་ནི་གཞུགས་ལྡན་མིན། །གཞུགས་ལ་བདག་མེད་བདག་ལའང་གཞུགས་ཡོད་
 མིན། །དེ་ལྟར་རྣམ་བཞིར་རྩེ་ཀྱང་ཤེས་བྱ་སྟེ། །དེ་དག་བདག་ཉུང་བ་ཉི་ཤུར་འདོད། །[༡༥༤] ལྟ་རི་བདག་མེད་
 རྟོགས་པའི་དོན་རྗེ་ཡིས། །བཙུམ་བདག་གང་དང་ལྟན་ཅིག་འཇིག་འགྱུར་པ། །འཇིག་རྟོགས་ལྟ་རི་ལྟན་ལྟག་ལ་
 གནས་པ། །རྩེ་མོ་མཐོང་བར་གྱུར་པ་འདི་དག་གོ།།[༡༥༥]

དེ་ནི་སྲུང་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱོགས་རྣམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་པས་འཛིན་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་བས་
 བྱིན་ཅི་ལོག་ལ་དམིགས་པས་རྣམ་པས་ཞུགས་པའི་གངས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། གཞུགས་ནི་
 བདག་མ་ཡིན་པ་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། བདག་ནི་གཞུགས་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྡན་པ་མིན་པ་ལ་
 དེར་ལྟ་བ་དང་། གཞུགས་ལ་བདག་དང་བདག་ལ་གཞུགས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པ་ལ་དེར་
 ལྟ་བ་བཞིན། གཞུགས་སུང་ལ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་འཛིན་ལྟས་ལྟ་བའི་ཚུལ་རྣམ་པ་བཞིན་ཚོར་བ་ལ་
 སོགས་པའི་སུང་བོ་བཞི་བོ་ཀུན་ལ་བཞི་བཞིར་ལྟ་བ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་བཀག་ནི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་འཛིན་
 ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་ཆ་ཉི་ཤུར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་བདག་གཞུགས་སུང་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་ལྟ་བ་བསྐྱེད་ནས་སུང་བོ་རེ་རེ་ལ་རྣམ་
 པར་དབྱེད་པ་ལྟ་བུ་སྐབས་སུ་བབ་ལ། ཚུ་ཤེ་ལས་ཀྱང་། སུང་མིན་སུང་བོ་ལས་གཞན་མིན། །དེ་
 ལ་སུང་མེད་དེར་དེ་མེད། །དེ་བཞིན་གསེགས་པ་སུང་ལྡན་མིན། །དེ་བཞིན་གསེགས་པ་གང་ཞིག་
 ཡིན།^{༤༡} །ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེའི་ཕྱིར་ཆ་ཉེར་ལྟར་འགྲུལ་དགོས་པ་ལ་ཆ་ཉི་ཤུར་རི་རྒྱུད་
 བརྗོད་ཅེན། འཛིན་ལྟའི་ཆ་ཉི་ཤུ་བོ་དེ་དག་ནི་མདོ་ལས་རྣམ་པར་བཞག་ལ། དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ནི་སྐོན་དུ་སུང་བོ་རྣམས་མ་བཟུང་བར་འཛིན་ལྟས་བདག་ཏུ་མདོན་པར་ཞེན་པར་མི་རུས་པས།
 རྣམ་པ་བཞི་བཞིའི་སྐོན་ནས་སུང་བོ་རྣམས་ལ་དམིགས་ཤིང་བདག་ལ་འཇུག་གོ། །དེའི་ཕྱིར་སུང་བོ་
 རྣམས་མ་གཏོགས་པར་གཞན་དུ་བདག་ཏུ་ཞེན་པའི་གཞི་ལྟ་བུ་སྟེ་གསེགས་མ་གཏོགས་པ་ལ་མི་འབྱུང་
 བས། ཆ་ལྟ་བུ་མ་གསུངས་སོ། །ཚུ་ཤེ་ལས་ཕྱོགས་གཞན་ལྟ་བུ་གསུངས་པ་ནི་སྟེ་གསེགས་པའི་ལྷགས་
 དགག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱོལ།།

དེ་ལ་འཛིན་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རིམ་རིམ་ཆ་མ་ཉི་ཤུ་མཐོ་བ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེ་རྗེས་བཙམ་ནས་རྒྱུན་
 དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་མདོན་དུ་བྱས་སོ། །ཞེས་གང་ལུང་ལས་གསུངས་པ་ནི། དམིགས་པ་ང་ལ་
 དམིགས་ནས་རྣམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རིམ་འབྲས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེ་རྗེ་མ་བབས་པས། ཉིན་རེ་ཞིང་ཉོན་མོངས་པའི་བྲག་རྩོད་ལེལ་བ། འཁོར་བཞོག་
 མ་མེད་ནས་འབྱུང་བ། དཔངས་ཁམས་གསུམ་དུ་མཐོ་བ། ཕྱོགས་ཀྱི་ངོས་མ་ལུས་པ་བྱུང་བ། མ་རིག་
 པའི་གསེར་གྱི་གཞི་ལས་འཐོན་པ། བདག་མེད་པ་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེ་རྗེས་
 བཙམ་པ་སྟེ་བཞིག་པ་ན། བཙམ་པའི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་གང་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འཛིན་པར་འགྲུལ་བ། དེ་

མ་ཐག་རྩ་བཤད་པའི་རྩ་བའི་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རི་ལྗན་སྟུག་པོ་ལ་གནས་པའི་རྩ་མོ་མཐོ་བར་
 གྱུར་བ་ཉི་ཤུ་ནི། སྒར་བཤད་པའི་སྤང་པོ་ལྟ་པོ་རེ་རེ་ལ་བཞི་བཞིར་བཤད་པ་འདི་དག་གོ། །འདིར་
 འགྲེལ་བའི་འགྱུར་ལས། རྩ་མོ་ཚེས་མཐོ་བ་གང་དག་དང་ལྡན་ཅིག་འཛིག་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་
 རྩ་མོ་ཡིན་པར་གསུངས་པར་བྱའོ།^{༡༧} །ཞེས་འགྱུར་ཡང་རྩ་བའི་འགྱུར་ལྟར། རྩ་བའི་འཛིག་ལྟ་དང་ལྡན་
 ཅིག་ཅེས་འགྱུར་བ་ལྟར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ལྡན་སྟེས་ཀྱི་འཛིག་ལྟ་དར་འཛིན་སྒར་བཤད་པའི་ཉི་ཤུ་པོ་
 གང་ཡང་མིན་པས། འཛིག་ཚོགས་ལྟ་རི་ལྗན་སྟུག་ལ་གནས་པ། ཞེས་རྩ་མོ་ཉི་ཤུའི་འཛིག་ལྟ་རྩ་བའི་
 འཛིག་ལྟ་ལ་གནས་པར་གསུངས་སོ། །གང་དག་ལྡན་ཅིག་རྩ་ཉི་ཤུ་རྒྱུན་ལྷགས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་རྩ་བའི་
 འཛིག་ལྟ་ཡང་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཙམ་ལ་མི་
 བྱེད་ཀྱི། དེའི་འཛིན་སྤངས་འབྲུག་དུ་གྲུབ་མཐའ་དན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིན་པའི་ས་པོན་རྒྱུན་
 ལྷགས་ཀྱིས་སྤངས་པའོ།།

དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་རྩ་མེད་པའི་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་དགག་པ།

བཞི་པ་(དེ་ཉིད་དང་གཞན་རྩ་མེད་རྩ་མེད་པའི་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་དགག་པ)ལ་གཉིས། རྩ་གསུ་སྒྲ་མ་
 བརྗོད་པ་དང་། ལྷགས་དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཁ་ཅིག་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་རྟག་མི་རྟག། ལ་སོགས་བརྗོད་མེད་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་འདོད།།
 རྣམ་ཤེས་དུག་གི་ཤེས་བྱར་དེ་འདོད་ཅིང་། །དེ་ནི་ངར་འཛིན་གཞིར་ཡང་འདོད་པ་ཡིན།།[༡༧༦]

ད་ནི་འཕགས་པ་མང་པོས་བཀྱུར་བ་དག་གིས་བརྟགས་པའི་གང་ཟག་རྫས་སྟུ་ཡོད་པར་
 སྒྲ་བ་བསལ་བའི་ཕྱིར་བཤད་པ། རང་གི་སྒྲེ་པ་མང་པོས་བཀྱུར་བ་པ་ཁ་ཅིག་ནི། སྤང་པོ་མ་གཏོགས་
 དེ་འཛིན་མ་གྲུབ་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རིགས་པས་གང་ཟག་སྤང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་མིན་ལ། སྤང་པོའི་
 རང་བཞིན་ཙན་ཡང་མིན་ཏེ། ཡིན་ན་བདག་དེ་སྟེ་འཛིག་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་
 བདག་གམ་གང་ཟག་ནི་སྤང་པོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་རྩ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་རྩ་གང་
 ཟག་ནི་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་རྩ་ཡང་བརྗོད་རྩ་མེད་དོ། །གང་ཟག་དེ་རྫས་སྟུ་ཡོད་
 པར་ཡང་འདོད་དེ། ལས་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་སུ་བདེ་སྟུག་གི་ཟ་བ་པོ་ཉིད་

དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་བར་བཅིངས་པ་དང་ལྷུང་འདས་ཀྱི་རྒྱ་བས་སུ་ཐར་བ་པོ་འམ་གྲོལ་བ་
པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་དེ་རྣམ་ཤེས་དུག་གི་ཤེས་བྱར་ཡང་འདོད་ཅིང་། བདག་དེ་ནི་རང་འཛིན་
པའི་གཞི་སྟེ་དམིགས་པར་ཡང་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉེས་པ་(ལྷགས་དེ་དགག་པ་)ནི།

གང་ཕྱིར་གཟུགས་ལས་སེམས་བརྗོད་མེད་མི་རྟོགས། །དངོས་ཡོད་བརྗོད་མེད་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཉིད། །གལ་ཏེ་
བདག་འགའ་དངོས་པོར་གྲུབ་གྱུར་ན། །སེམས་ལྟར་གྲུབ་དངོས་བརྗོད་དུ་མེད་མི་འགྱུར།།(༡༤) གང་ཕྱིར་ཚོད་
བུམ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པའི། །ངོ་བོ་གཟུགས་སོགས་ལས་བརྗོད་མེད་འགྱུར་བས། །བདག་གང་ལུང་པོ་ལས་
བརྗོད་མེད་འགྱུར་ཏེ། །རང་གིས་ཡོད་པར་གྲུབ་པར་རྟོགས་མི་བྱ།།(༡༥) ཚོད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རང་བདག་ལས་
གཞན་ནི། །མི་འདོད་གཟུགས་སོགས་ལས་གཞན་དངོས་འདོད་ཅིང་། །དངོས་ལ་རྣམ་པ་དེ་གཉེས་མཐོང་
འགྱུར་བ། །དེ་ཕྱིར་བདག་མེད་དངོས་ཚོས་དང་བྲལ་ཕྱིར།།(༡༦)

གང་ཟུག་རྗེས་ཡོད་དུ་སྐྱེ་བ་འདི་ཡང་མི་རིགས་པ་ཉིད་དུ་བཤད་པ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་
ན་གཟུགས་ལས་སེམས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པར་མི་རྟོགས་པ་སྟེ་མི་འདོད་
པ་ལྟར། དངོས་པོ་སྟེ་རྗེས་སུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པར་རྟོགས་པ་
མ་ཡིན་པ་ཉིད་དེ། འདི་ལྟར་གལ་ཏེ་བདག་འགའ་ཞིག་དངོས་པོར་ཏེ་རྗེས་སུ་གྲུབ་པར་གྱུར་ན།
སེམས་ལྟར་དུ་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་སྟོན་གཉེས་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་
ཚོགས་སུ་བཅད་པ་སྐྱེ་མས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡོད་པ་མི་སྲིད་པར་བརྟན་ནས། གང་ཟུག་
བཏགས་ཡོད་དུ་བརྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཚོད་ཀྱི་ལྟར་ན་བུམ་པ་རང་རྒྱ་
བུམ་པའི་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་དེ་རང་གི་ཡན་ལག་གི་གཟུགས་སོགས་ལས་དེ་ཉིད་དེ་
གཅིག་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པར་འགྱུར་བར་འདོད་པས། དེ་བཞིན་དུ་བདག་གང་
ཡིན་པ་དེ་ཡང་སྤང་བའི་ལས་དེ་ཉིད་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་གཞན་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་
བཏགས་ཡོད་དུ་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་གང་ཟུག་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་གྲུབ་པར་རྟོགས་པ་སྟེ་
གཟུང་བར་མི་བྱའོ།།

དེ་ལྟར་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་གཉེས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་ཡོད་པ་དགག་པ་དང་། བཏགས་ཡོད་དུ་

སྐྱབ་པ་ཉི་བར་བསྟན་ནས། དེ་ནི་དེ་ཉིད་དང་གཞན་གཉིས་དངོས་པོའི་རྟེན་ཉིད་དུ་བརྗོད་ནས། རྟེན་
 དེ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བདག་རྗེས་སུ་ཡོད་པ་འགོག་པར་ཚུམ་པ། གལ་ཏེ་ཚྱོད་ཀྱི་ལྷར་བདག་རྗེས་
 སུ་ཡོད་ན་ནི། ཚྱོད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་རང་གི་བདག་ཉིད་ལས་གཞན་ནི་མིན་པར་འདོད་པ་བཞིན་དུ།
 གང་ཟེག་གྲང་པེས་པར་རང་གི་བདག་ཉིད་ལས་གཞན་མིན་པས་དེ་ཉིད་དུ་བརྗོད་དགོས་སོ། །ཡང་
 ཚྱོད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཟུགས་སོགས་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོར་འདོད་པ་བཞིན་དུ། གང་ཟེག་གྲང་པེས་
 པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་བརྗོད་དགོས་སོ། །དངོས་པོ་ལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་གཉིས་པེས་
 བར་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་བདག་རྗེས་སུ་མེད་དེ། དངོས་པོའི་ཚོས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་གཉིས་
 སུ་གྲུབ་པ་དང་བལ་བའི་ཕྱིར་རོ།

བདག་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་བཞག་པ་དཔེ་དང་བཅས་པར་བཤད་པ།

ལྷ་པ་(བདག་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་བཞག་པ་དཔེ་དང་བཅས་པ)ལ་བཞི། བདག་མཐའ་བདུན་
 དུ་མེད་གྲང་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་གིང་རྟ་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པ། ལྷར་མ་བཤད་པའི་ཕྱོགས་ལྷག་
 མ་གཉིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། དེ་ལྷར་བཤད་པ་ལ་གཞན་གྱི་ཚོད་པ་སྤང་པ། མིང་གི་ཐ་སྟོད་ཀྱི་དོན་
 གཞན་ཡང་གྲུབ་པར་བསྟན་པའོ། །དང་བོ་ནི།

- དེ་ཕྱིར་ངར་འཛིན་རྟེན་ནི་དངོས་པོ་མིན། །སྤང་ལས་གཞན་མིན་སྤང་བའི་ངོ་བོ་མིན།།
- སྤང་བོ་རྟེན་མིན་འདི་ནི་དེ་ལྷན་མིན། །འདི་ནི་སྤང་བོ་རྣམས་བརྟེན་འགྲུབ་པར་འགྱུར།།[140]
- གིང་རྟ་རང་ཡན་ལག་ལས་གཞན་འདོད་མིན། །གཞན་མིན་མ་ཡིན་དེ་ལྷན་ཡང་མིན་ཞིང་།།
- ཡན་ལག་ལ་མིན་ཡན་ལག་དག་དེར་མིན། །འདུས་པ་ཙམ་མིན་དབྱིབས་མིན་རི་བཞིན་ནོ།།[141]

གང་གི་ཕྱིར་ལྷར་བཤད་པ་དེ་ལྷར་རྣམ་པར་དབྱུང་པ་ན་གང་ཟེག་རྗེས་སུ་ཡོད་པ་མི་འཐད་
 པ་དེའི་ཕྱིར་ངར་འཛིན་པའི་རྟེན་ཏེ་དམིགས་པ་ནི། དངོས་པོ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ། རྣམ་
 པར་དབྱུང་པ་ན་བདག་ནི་སྤང་བོ་ལས་གཞན་ཏེ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་མིན་ལ། སྤང་བོའི་ངོ་བོ་ཚོགས་པ་དང་
 ཡ་གྲུལ་གང་ཡང་བདག་མིན་པ་དང་། བདག་སྤང་བོ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་དང་། བདག་འདི་ལ་སྤང་བོ་
 རྟེན་དུ་ཡོད་པ་ཡང་མིན་ཞིང་། བདག་འདི་ནི་སྤང་བོ་དེ་རྣམས་དང་ལྷན་པའང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་

ཡོད་པ་མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་གི་སྡེ་པ་གང་དག་བདག་བཏགས་པར་ཡོད་ཅེས་པ་འདམ། བདག་དོན་
 དམ་པར་མ་དམིགས་པར་འདོད་པས་ཀྱང་རུང་སྟེ་རི་རྒྱན་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པས་བདག་ཁས་སྲུང་བར་མི་
 བྱའོ་ཞེས་བཤད་པ་ནི། བདག་འདི་ནི་སྤང་བོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱབ་པར་འགྱུར་བའོ། །རི་ལྷར་
 འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཙམ་ཞིག་ཀྱུན་རྫོང་གི་བདེན་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་
 མ་ཆད་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་ཁས་ལེན་པ་ན། རྒྱ་མེད་སོགས་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ།
 བདག་གི་སྐབས་འདིར་ཡང་སྤང་བོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པར་འདོད་པ་ན། རི་རྒྱན་བཤད་པའི་
 སྐྱོན་དང་ལྡན་པའོ་ཕྱོགས་སྡེ་བསལ་ནས། སྤང་བོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་གདགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
 ཙམ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྐད་རྣམ་པར་གནས་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་ཁས་སྲུང་བར་བྱ་སྟེ། བདག་ཏུ་ཐ་
 སྐད་བཏགས་པ་བསྟོན་མི་རུས་པར་མཐོང་བའི་སྤྱིར་རོ།།

བདག་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་གྲུབ་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་རི་རྒྱན་བཤད་པའི་དོན་ཉིད་གསལ་
 བར་བྱ་བའི་སྤྱིར། ཕྱི་རོལ་གྱི་དཔེ་སྟོན་ཅིང་བཤད་པ། ཤིང་རྩ་རང་གི་ཡན་ལག་ལས་དོན་གཞན་དུ་
 འདོད་པ་མིན་ལ། གཞན་མིན་ཏེ་གཅིག་ཏུ་ཡང་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྤང་བོ་དེ་དང་ལྡན་པ་དང་།
 ཡན་ལག་ལ་པར་བརྟེན་པ་དང་། ཡན་ལག་དག་བདག་དེར་བརྟེན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་
 པ་དང་། ཡན་ལག་འདུས་པ་ཙམ་དང་ཡན་ལག་གི་དབྱིབས་མིན་པ་རི་ལྷ་བཤད་པའི་བཞིན་དུ། བདག་དང་
 སྤང་བོ་གཉིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

སྤར་མ་བཤད་པའི་ཕྱོགས་སྡེ་མ་གཉིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་(སྤར་མ་བཤད་པའི་ཕྱོགས་སྡེ་མ་གཉིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ)ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན།
 རིགས་པ་དེ་གཞན་ལ་ཁ་སློབ་འོ། །དང་བོ་ལ་གཉིས། ཚོགས་པ་ཤིང་རྩར་འདོད་པ་དགག་ དབྱིབས་
 ཙམ་ཤིང་རྩར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་བོ་ནི།

གལ་ཏེ་ཚོགས་ཙམ་ཤིང་རྩར་འགྱུར་ན་ནི། །སེམས་སྤར་གནས་ལ་ཤིང་རྩ་ཉིད་ཡོད་འགྱུར།།
 གང་སྤྱིར་ཡན་ལག་ཅན་མེད་ཡན་ལག་དག །མེད་པས་དབྱིབས་ཙམ་ཤིང་རྩར་རིགས་པ་འང་མིན།།[༡༧༩]

ཕྱོགས་སྡེ་མ་ལྟ་ནི་སྤར་བསྟན་ཟེན་པས་འདིར་ཚོགས་པའི་ཕྱོགས་དང་། །དབྱིབས་ཀྱི་

བྱོགས་གཉིས་ཤིང་རྟ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་དགོས་པས་དེ་དག་སྟོན་པ་བརྩམ་པར་བྱ་སྟེ།
 གལ་ཏེ་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཚོགས་ཙམ་ཤིང་རྟར་འགྱུར་ན་ནི། ཤིང་རྟ་བཞིག་བའི་ཡན་ལག་སེལ་
 བུར་གནས་པ་ཚོགས་པ་ལ་ཡང་ཤིང་རྟ་ཉིད་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡན་ལག་གི་ཚོགས་པ་རང་གི་ཆ་
 ཅན་ཡིན་པ་འགོག་པ་འདྲི་སྲར་བཤད་ཟེན་གྱི་འདྲིར་བཞུགས་པ་ནི། སྲར་བསྟན་པ་ལས་སྟོན་གཞན་
 བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལོ། །སྟོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། ལྷ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཅན་མེད་ན།
 ཡན་ལག་དག་གྱང་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་རྣམས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཤིང་རྟ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་
 མེད་པར་རང་གི་སྟེ་པ་དེ་དག་གིས་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གིས་གྱང་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཆ་
 ཤས་ཅན་དང་། ཡན་ལག་རྣམས་ཆ་ཤས་སུ་འདོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་
 དུ་འང་འདོད་པས། ཡན་ལག་ཅན་མེད་པར་ཁས་མ་བླངས་སོ་སྟེ་མ་ན། སྟོན་མེད་དེ་རང་གི་ལུགས་ནི་
 སྲང་པོའི་ཡ་གྲུལ་དང་ཚོགས་པ་གཉིས་ཀ་ཉེ་བར་བླང་བྱ་ཡིན་པས། དེ་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོར་མི་འདོད་
 པ་བཞིན་དུ། ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་རེ་རེ་བ་དང་ཚོགས་པ་གཉིས་ཀ་ཡན་ལག་ཏུ་འཛོག་གི། ཡན་ལག་
 ཅན་དུ་མི་འཛོག་ལ། སྟེ་པ་དེ་དག་གིས་གྱང་ཚོགས་པ་མིན་པའི་ཡན་ལག་ཅན་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་
 དང་། དེ་ཡང་འགོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདྲི་བཞི་སྐྱེ་བའི་སྲུ་མ་བརྗོད་པའི་ཚོགས་པ་བསྐྱབ་པའི་དོན་ཏེ།
 སྲུ་ཚུ་ལ་ནི་ཡན་ལག་གི་དབྱིབས་ཙམ་ཡང་ཤིང་རྟར་རིགས་པ་མིན་ལ། ཚོགས་པ་ཙམ་པོ་ཡང་མི་
 རིགས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུའོ།།

གཉིས་པ་(དབྱིབས་ཙམ་ཤིང་རྟར་འདོད་པ་དགག་པ་)ནི།

རྩོད་དབྱིབས་ཡན་ལག་རེ་སྲར་ཡོད་གྱུར། རི་བཞིན་ཤིང་རྟར་གཏོགས་ལ་འང་དེ་བཞིན་ནོ། །བྱི་བ་གྱུར་པ་དེ་དག་
 ལ་ཇི་ལྟར། དེ་ལྟར་ཡང་ནི་ཤིང་རྟ་ཡོད་མ་ཡིན།།[༡༥༩] ད་ལྟ་གལ་ཏེ་ཤིང་རྟ་ཉིད་དུས་འདིར། །འཕང་ལོ་སོགས་
 ལ་དབྱིབས་ཐ་དད་ཡོད་ན། །འདི་གཟུང་འགྱུར་ན་དེ་ཡང་ཡོད་མིན་ཏེ། དེ་ཕྱིར་དབྱིབས་ཙམ་ཤིང་རྟར་ཡོད་མ་
 ཡིན།།[༡༦༠] གང་ཕྱིར་རྩོད་གྱི་ཚོགས་པ་ཅང་མེད་པས། །དབྱིབས་དེ་ཡན་ལག་ཚོགས་ཀྱི་མ་ཡིན་ན། །གང་ཞིག་ཅི་
 ཡང་མ་ཡིན་དེ་བརྟེན་ནས། །འདིར་ནི་དབྱིབས་སུ་ལྟ་ཞིག་ཇི་ལྟར་འགྱུར།།[༡༦༡]

གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་རྩོད་ཤིང་རྟའི་དབྱིབས་ཙམ་ཞིག་ཤིང་རྟར་འདོད་ན། དབྱིབས་དེ་ཡན་
 ལག་རེ་རེ་བ་དག་གི་ཡིན་ནམ། ཚོགས་པའི་ཡིན་པར་རྟོག་གྱང་། དང་པོ་ལྟར་ན་སྲར་མ་བསྐྱིགས་

པའི་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་བཏང་བདག་གི། སྤར་གྱི་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཏང་བ་དག་གི་
 དབྱིབས་ཡིན། དེ་ལ་གལ་ཏེ་དང་པོ་ལྟར་འདོད་ན་འདུག་མི་རིགས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་
 བ་ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་རེ་རེ་ལ་སྤར་མ་བསྐྱིགས་པའི་དུས་སུ་དབྱིབས་རི་
 ལྟར་ཡོད་པར་གྱུར་བ་བཞིན་དུ། ཕྱིས་བསྐྱིགས་ཏེ་ཤིང་རྟར་རྟོགས་པ་སྟེ་གྲུབ་པའི་དུས་སུ་འདུ་མ་དེ་
 བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ན། མ་བསྐྱིགས་པའི་བྱེ་བར་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་དེ་དག་ལ་རི་ལྟར་ཤིང་རྟ་ཡོད་
 པ་མིན་པ་བཞིན་དུ། ད་ལྟར་ཡན་ལག་རྣམས་བསྐྱིགས་པའི་ཚེ་ཡང་ནི་ཤིང་རྟ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་
 འགྱུར་ཏེ། ཡན་ལག་སོ་སོ་བའི་དབྱིབས་ཙམ་ལ་ཁྱོད་ཤིང་རྟར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤར་གྱི་ཡན་
 ལག་སོ་སོ་བའི་དབྱིབས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་སྟེ་གསལ་གཉིས་པ་སྟེ་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་
 པར་སྤར་མ་དང་མི་འདྲ་བ་གཞན་ཞིག་ཕྱིས་འབྱུང་བ་དེ་ཤིང་རྟར་འགྱུར་ན། གལ་ཏེ་ད་ལྟ་ཤིང་རྟ་ཉིད་
 དུ་གྲུབ་པའི་དུས་འདིར་འཕང་ལོ་དང་ལ་སོགས་པས་སྟོག་ཤིང་དང་། གཟེར་བུ་ལ་སོགས་པ་ཤིང་རྟའི་
 ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སོ་སོར་ལྟམ་པ་སྟེ་གྲུབ་པའི་དང་། རིང་པོ་དང་རྒྱུ་མ་པོ་ལ་
 སོགས་པའི་དབྱིབས་སྤར་མ་བསྐྱིགས་པའི་དུས་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཐ་དད་པ་ཡོད་ན། ཡན་ལག་སོ་
 སོའི་དབྱིབས་མི་མཐུན་པ་འདི་མིག་གི་ཤེས་པས་གཟུང་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན། དེ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ཏེ།
 དེའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་སོ་སོའི་དབྱིབས་ཙམ་ཤིང་རྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་མོ། །ཅི་སྟེ་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པའི་
 ཡན་ལག་བསྐྱིགས་པའི་ཚོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབྱིབས་ཁྱད་པར་བ་ཤིང་རྟར་འཛོག་གོ་སྟོམ་ན། དེ་ཡང་
 མི་རིགས་སོ་ཞེས་བཤད་པ། གལ་ཏེ་ཚོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དངོས་པོ་སྟེ་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་
 ཡོད་ན་ནི། དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་གྱི་དབྱིབས་སུ་གདགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཞེས་བྱ་
 བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་ན་ཚོགས་པ་ཅང་མེད་པ་
 སྟེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་རྣམས་ཡོད་དུ་མེད་པས། དབྱིབས་དེ་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་གདགས་གཞིར་བྱས་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་འདྲ་བའི་བཏགས་ཡོད་རྣམས་ནི་རྣམས་ཡོད་རྟེན་དུ་བྱས་པ་ཁོ་
 བར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཡང་བཏགས་ཡོད་དུ་ཁས་བླངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་ཞིག་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་སྟེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་གདགས་
 གཞིར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཤིང་རྟའི་སྐབས་འདིར་ནི་ཤིང་རྟར་འཛོག་པའི་དབྱིབས་སུ་ལྟོགས་རི་
 ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །འདིར་པ་རོལ་བོས་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་རྒྱ་བྱུང་བའི་

རྗེས་ཡོད་དེ་གདགས་གཞིར་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པར་ཁས་ལེན་ཞིང་། ཚོགས་པ་དང་
 དབྱིབས་གཉིས་ཀྱི་ཡང་བཏགས་ཡོད་ཏུ་འདོད་པས། ཚོགས་པ་དབྱིབས་ཀྱི་གདགས་གཞིར་འདོད་
 བ་འགལ་བ་ཙམ་ལས་མ་མཛད་ཀྱང་། སྐྱེ་བའི་ཁ་དོག་སྐྱེས་ལུང་འཛོལ་ཏུ་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ། སྤང་
 ཏེ་ལ་ཡང་དེའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གང་ཡང་ཤིག་རྟེན་གཞག་ཏུ་མི་རུང་ཞེ། དེ་གཉིས་ནི་སྤང་ཏེ་ཉེ་
 བར་སྤང་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ་གོ་བར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(རིགས་པ་དེ་གཞན་ལ་ཁ་སྐྱོབ་)ནི།

ཁྱོད་ཀྱི་འདི་ནི་རི་ལྟར་འདོད་དེ་ལྟར། །མི་བདེན་པ་ཡི་རྒྱལ་བརྟེན་བྱས་ནས། །འབྲས་བུའི་རྣམ་པ་མི་བདེན་རང་བཞིན་
 ཅན། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནི་སྐྱེ་བར་ཤེས་པར་བྱིས། །།༡༥༦། འདིས་ནི་གཞུགས་སོགས་དེ་ལྟར་གནས་རྣམས་ལ། །
 བུམ་སྒོ་ཞེས་བྱའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཉིད། །སྐྱེ་བམེད་པས་གཞུགས་སོགས་ཀྱང་ཡོད་མིན། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ཡང་དེ་དག་
 དབྱིབས་མི་རིགས། །།༡༥༧།

ཅི་སྟེ་ཚོགས་པ་མི་བདེན་པ་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ཏུ་ཟེན་ཀྱང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་བདེན་པ་
 སྟེ་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་དབྱིབས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཚོགས་པ་བཏགས་ཡོད་ལ་བརྟེན་
 བས་དབྱིབས་བཏགས་ཡོད་འཛོགས་པ་འདི་ནི་རི་ལྟར་འདོད་པ་དེ་ལྟར་དུ། མ་རིག་པ་དང་ས་བོན་ལྟ་
 སུའི་མི་བདེན་པ་ཡི་རྒྱལ་བརྟེན་པར་བྱས་ནས། འདུ་བྱེད་དང་ལྷ་གུ་ལྟ་བུ་འབྲས་བུའི་རྣམ་པ་མི་བདེན་
 པའི་རང་བཞིན་ནམ་རོ་བོ་ཅན་རྣམས་སྐྱེ་བར་ཤེས་པར་བྱ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལས་གཞན་པ་རྒྱ་དང་
 འབྲས་བུའི་རོ་བོ་མི་བདེན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནི་སྐྱེ་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འབད་
 ཚོལ་བརྒྱ་ཕྱག་བྱས་ཀྱང་གང་གི་ཤ་བཟའ་བར་མི་རུས་པ། དངོས་པོ་གི་བ་མའི་རི་དྲགས་ལྟ་བུ་བརྒྱན་
 པ་ལ་བདེན་པར་མཛོན་པར་ཞེན་པ་དོན་མེད་པ་འདི་ས་ནི་ཅི་ཞིག་བྱ། དེ་ལ་རང་གི་སྟེ་བ་མང་པོས་
 སུམ་པའི་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་བརྟེན་དེ་ལྟར་འདབ་འཕྱོར་དུ་གནས་པའི་ཚོགས་པ་རྣམས་
 སུམ་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་སུམ་པའི་སྐྱོར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྐྱེ་བའི་ཡང་སྤང་ཏེ་དཔེ་འདིས་བསལ་བས་
 བ་དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །གཞན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བམེད་པར་སྐྱར་བཤད་ཟེན་
 པར་གཞུགས་སོགས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ཡང་རྗེས་སུ་ཡོད་པའི་ཉེ་བར་
 ལེན་པ་ཅན་དུ་འདོད་པ་སུམ་པ་ལ་སོགས་པ་མི་རིགས་པས། སུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གཞུགས་ལ་

སོགས་པའི་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་མི་རིགས་སོ།།

དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་གཞན་གྱིས་ཚུད་པ་སྤང་བ།

གསུམ་པ་(དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་གཞན་གྱིས་ཚུད་པ་སྤང་བ)ནི།

དེ་ནི་དེ་ཉིད་དུ་འཇམ་འཇིག་རྟེན་དུ། རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་འགྲུབ་འགྱུར་མིན་མོད་ཀྱི།

རྣམ་དབྱེད་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་འདིར། །རང་གི་ཡན་ལག་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་ཡིན།།(141)

འདིར་སྐྱེས་པ་གལ་ཏེ་འོ་ན་གིང་རྟ་འདིའི་བཏགས་དོན། སྤང་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་པ་བདུན་དུ་བཅའ་བ་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་གིང་རྟ་མེད་པར་འགྱུར་བས། གིང་རྟས་འཇིག་རྟེན་ན་ཐ་སྟོན་འདོགས་པ་དེ་རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། གིང་རྟ་འོན་ཅིག་ཉེས་གིག་ཚོས་གིག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱ་དགོས་པར་མཐོང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྤྱིར་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་སྤྱིར་ན་གིང་རྟ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ཉེས་པ་འདི་ནི་རང་ཅག་གཉེས་ཀྱི་ནང་ནས་ཁྱོད་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བས། དེད་ཀྱི་ཁྱེད་ལ་དགོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཡིན་སྟེ་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་གིང་རྟའི་བཏགས་དོན་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་སྟེ་བཅའ་བས། གིང་རྟ་འཇིག་པར་བྱེད་ཅིང་བཏགས་དོན་མ་བཅའ་བར་འགྲུབ་པའི་ཐབས་གཞན་ཁས་མ་སྤངས་པའི་སྤྱིར་དང་། བཏགས་དོན་རྣམ་པ་བདུན་དུ་བཅའ་བ་ན། གིང་རྟ་འོན་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་སོགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟོན་རྣམས་ཁྱོད་ལ་ཇི་ལྟར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཚུད་པ་དེ་ལ་བསྟན་བཅོས་མཛད་པས་ནི་ལན་དེ་ལྟར་འདེབས་ལ། ད་ལྟའི་བོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་བར་འདོད་པ་རྣམས་ནི། རྣམ་པ་བདུན་དུ་བཅའ་བས་མ་རྟོན་ན་གིང་རྟ་འཇིག་མི་རྣམས་སོ་ཞེས་ཚུད་པ་དེ་ཉིད་དབྱེད་པའི་ལུགས་སུ་སྤྱོད། དེས་ནི་རྣམ་པར་དག་པའི་ལུགས་བར་རྟོག་གི་བཅོམ་ཚུས་འབད་ནས་སྟོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ནི་སྤང་བཤད་པའི་ཚུད་པའི་ཉེས་བཤད་མེད་དེ། གིང་རྟ་དེ་ནི་དེ་ཉིད་དུ་སྟེ་དོན་དམ་པའམ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀྱན་རྫོབ་དུ་བཏགས་དོན་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་བཅའ་བ་ན་གིང་རྟ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་མིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་འང་གིང་རྟ་འདི་ནི་བཏགས་དོན་འཚོལ་བའི་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟོན་ཉིད་ལས། རྩོན་པོ་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་ལྟར་འདིར་ནི་རང་

གི་ཡན་ལག་འཕང་ལོ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ས་མུག་སོགས་ལ། རྟེན་
 འབྲེལ་རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་ཁས་སྒྲངས་པ་ལྟར། ཤིང་རྟེན་ཡང་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་
 བཏགས་པར་ཁས་སྒྲངས་བའི་ཕྱིར། ཁོ་པོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་ལ་ཤིང་རྟེན་ཅིག་ཅེས་པ་སོགས་ཀྱི་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟད་མི་རུང་བར་མི་འགྱུར་ལ། བ་རོལ་པོས་ཀྱང་འདི་ཁས་སྒྲང་བར་འོས་པ་ཡིན་ཞོ་
 ཞེས་གསུངས་པས་^{༡༤} ཤིང་རྟེན་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་མི་འདོགས་པ་དབུ་མ་བའི་ལྷགས་ལ། འཛིག་
 རྟེན་གྱི་ཐ་སྟད་ཁས་ལེན་པ་དང་། བ་རོལ་པོས་ཀྱང་དེ་ཁས་སྒྲང་དགོས་ཞེས་བསྟན་པར་བྱའོ། ཡར་ལ་
 འཕངས་པའི་སྐྱོན་རྣམས་བསྐྱོག་པའི་ཚེ་ལན་མ་ཐེབས་པ་ན་ཁས་སྒྲང་མེད་ཅེས་སྒྲིབ་བར་མི་བྱའོ།

མིང་གི་ཐ་སྟད་ཀྱི་དོན་གཞན་ཡང་གྲུབ་པར་བསྟན་པ།

བཞི་པ་(མིང་གི་ཐ་སྟད་ཀྱི་དོན་གཞན་ཡང་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་)ནི།

དེ་ཉིད་ཡན་ལག་ཅན་དེ་ཆ་ཤས་ཅན། ཤིང་རྟེན་དེ་ཉིད་བོ་ཞེས་འགྲོར་བསྟན།།

སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་ལེན་པོ་ཉིད་དུ་འགྲུབ། །འཛིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་མ་བརྟུག་ཅིག།[༡༥]

དབུ་མ་བའི་ཕྱོགས་འདིར་འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་སྐོ་ནས་ཤིང་རྟེན་ཐ་སྟད་འདོགས་པ་
 ཆེས་གསལ་ལ་བར་གྲུབ་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། ཤིང་རྟེན་མིང་གི་བྱུང་པར་གཞན་དག་ཀྱང་
 བཏགས་དོན་འཚོལ་བའི་ཚུ་ལ་གྱི་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་མེད་པར་འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་སྐོ་ནས་
 ཁས་སྒྲང་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཤིང་རྟེན་ཉིད་ནི་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་ལྷོས་ནས་
 ཡན་ལག་ཅན་དང་། ཡང་དེ་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པའི་ཆ་ཤས་ལ་ལྷོས་ནས་ནི་ཆ་ཤས་ཅན་དང་། ཤིང་
 རྟེན་ཉིད་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་སྒྲང་བར་བྱ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་བྱ་བ་ལ་ལྷོས་ནས་ནི། བྱེད་
 པ་པོ་ཞེས་འགྲོ་བ་ལ་བསྟན་པ་དང་། རང་གི་ཉེ་བར་ལེན་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་གདགས་གཞི་
 ལ་ལྷོས་ནས་ནི། སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་ལེན་པོ་ཉིད་དུ་ཡང་འགྲུབ་པོ། །གང་འགའ་ཞིག་གསུང་རབ་ཀྱི་
 དོན་རྒྱུན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོགས་པས་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་ཀྱི། ཚོགས་པ་ཙམ་དེ་མིན་པའི་
 ཡན་ལག་ཅན་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་དེ། ཚོགས་པ་དེ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་མ་དམིགས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐར་ཏེ་ཆ་ཤས་དང་ལས་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཚོགས་པ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་ཀྱི། དེ་

མིན་པའི་ཚ་གས་ཅན་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་། ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་དེ། དེ་རྣམས་
ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་མ་དམིགས་པའི་སྦྱིར། ཞེས་དེ་ལྟ་བུར་རྣམ་པར་གནས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཀྱན་
རྩོམ་སྦྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྦྱོར་བ་དེའི་ལྟར་ན། བཤད་མ་ཐག་པའི་ཡན་ལག་ཅན་མེད་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་
ཉིད་ཀྱིས། ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བས། འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་ཀྱན་
རྩོམ་གིང་ཏུ་ལ་སོགས་པ་མ་བརྒྱག་པ་སྟེ་འཛིག་པར་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་འདི་ནི་བརྒྱུག་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ།།

འདིར་རང་གི་སྡེ་པ་གོང་འོག་གཞན་རྣམས་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་
ལ་སོགས་པར་འདོད་པ་ནི། དེ་རྣམས་ཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་པར་མ་བཞག་ན་དེ་རྣམས་ལས་ངོ་བོ་
ཐ་དད་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་པ་ཡང་མེད་པར་མཐོང་ནས་བྱ་བ་བྱེད་ཅུ་ས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་
ལ་སོགས་པ་འཛོག་མ་གཤེས་པས་དེ་ལྟར་འདོད་དེ། དེ་དག་གིས་ཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་པའི་
བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་མ་རྟེན་ན། དེ་རྣམས་འཛོག་མི་གཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྦྱིར་གིང་ཏུ་སོགས་
མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་མི་འདོད་པས་གིང་ཏུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
པར་འདོད་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་སྦྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོགས་པ་ཞེས་འགྲེལ་བར་
གསུངས་ཏེ།^{༤༥} ལུགས་དམ་པ་འདིས་ནི་ཡན་ལག་ཚོགས་ཙམ་དང་། དེའི་ཡ་གྲུལ་སོགས་གང་ཡང་
ཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་པའི་མཚན་གཞིར་མ་བརྒྱུང་ཡང་། ཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་པ་མིང་དུ་
བཏགས་པ་ཙམ་ལ་བྱ་བྱེད་ལེགས་པར་འཛོག་ཅུ་ས་པ་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་དུ་འགྲེལ་བ། ཐུབ་པའི་
དགོངས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པས། རྣམ་དཔྱོད་ཅན་གྱིས་དགོངས་པ་འགྲེལ་ལུགས་འདི་ལ་
སྦྱང་བར་བྱའོ།།

དེ་ལྟར་བཞག་པ་ལ་མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྦྱང་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ།

རྒྱལ་པ་(དེ་ལྟར་བཞག་པ་ལ་མཐར་འཛིན་གྱིས་རྟོག་པ་སྦྱང་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ)ལ་ལྟ། དངོས་ཀྱི་
དོན། དེ་ལ་ཚོད་པ་སྦྱང་བ། གིང་ཏུ་དང་བདག་གི་ཐ་སྦྱད་རྣམས་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་བ། བརྟེན་ནས་
བཏགས་པའི་བདག་ཁས་ལེན་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་བསྟན་པ། མཁས་རྫོངས་ཀྱི་འཆིང་གོ་ལ་གྱི་
གཞིའི་བདག་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

རྣམ་བཏུན་གྱིས་མེད་གང་དེ་རི་ལྟ་བུར། །ཡོད་ཅེས་རྣལ་འབྱོར་བས་འདིའི་ཡོད་མི་རྟེན།།

དེས་དེ་ཉིད་ལའང་བདེ་སླག་འཇུག་འགྱུར་བས། །འདིར་དེའི་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་འདོད་པར་བྱ།།[༡༤༠]

གང་གི་སྤྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་འདི་སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་བཏགས་དོན་འཚོལ་བའི་
 རྣམ་གྱིས་རྣམ་པ་བཏུན་དུ་དབྱེད་པ་ན། །ཡོད་པ་རྟེན་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། མ་བཟགས་པ་གྲགས་པས་
 །ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར། རྣལ་འབྱོར་བས་སྤར་བཤད་པའི་རིམ་པ་འདི་ཉིད་གྱིས་བདག་དང་གིང་རྟ་
 འདི་ལ་སྤར་ལྟར་རྣམ་པར་དབྱོད་པ་ན། ཆེས་སྤུར་བ་ཁོ་ནར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་གཏིང་དཔོགས་པར་
 འགྱུར་རོ། །དེ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། གིང་རྟ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ན་རྣམ་པ་བཏུན་གྱིས་
 བཅའ་བ་ན་ངེས་པར་བཏུན་པོ་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་རྟེན་དགོས་པ་ལ། རྣལ་འབྱོར་བས་གིང་རྟ་འདིའི་
 །ཡོད་པ་ཉིད་མི་རྟེན་དོ། །དེའི་ཚེ་རྣམ་པ་བཏུན་གྱིས་བཅའ་བ་ན་མི་རྟེན་པ་གང་དེ་རི་ལྟ་བུར་ན་རང་
 བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེས་ཏེ་མེད་དོ། །དེའི་སྤྱིར་གིང་རྟ་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། མི་རིག་པའི་
 ལིང་ཏོག་གིས་སློབ་མིག་ཉམས་པར་བྱས་པ་ཁོ་ནས་བཟགས་པ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་
 །ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ་སྤུར་པ་དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་བ་ལ་ངེས་པ་སླེ་བར་འགྱུར་ཞིང་། རྣལ་དེས་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་ལ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་བ་བདེ་སླག་ཏུ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །འང་གི་སྤྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
 ཉམས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བ་བསྟོན། །དེ་བས་ན་དབུ་མ་པའི་སྤྱིར་འདིར་གིང་དེའི་རྟ་གྲུབ་པའི་རྣལ་
 བེ་མ་བཟགས་པར་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདོད་པར་བྱའོ། །དབུ་མ་པའི་ལྷགས་ལ་མཁས་པ་དག་གིས་
 སྤར་བཤད་པའི་སྤོགས་འདི་ནི་སློབ་མེད་ཅིང་ཕན་ཡོན་དང་བཅས་པའོ་སྤུར་དུ་བསམས་ཏེ་ངེས་པར་
 །ཁས་སྲུང་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས།^{༤༡} འདིའི་ལྷགས་སློབ་མེད་པ་རང་གི་ལྷགས་ལ་ཁས་སྲུང་
 བར་བྱའོ། འདི་ལ་ལྷགས་ཡོད་པ་མིན་ལོ་ཞེས་གཞོང་བཀུར་བར་མི་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(དེ་ལ་རྩོད་པ་སྲང་བ་)ནི།

གིང་རྟ་ཡོད་ཉིད་མིན་ན་དེ་ཡི་ཚེ། །ཡན་ལག་ཅན་མེད་དེའི་ཡན་ལག་ཀྱང་མེད།།

གིང་རྟ་ཚོགས་ན་ཡན་ལག་མེད་དཔེ་བཞིན། །སློ་མེས་ཡན་ལག་ཅན་བསྐྱེགས་ཡན་ལག་གོ།།[༡༤༡]

འདིར་སྤྱིར་ལ། རྣལ་འབྱོར་བས་སྤར་ལྟར་དབྱེད་པ་ན་གིང་རྟ་མ་དམིགས་པ་ལ་རག་མོད།

དེའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཙམ་ཞིག་དམིགས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ལྷམ་ལུ་ཚེག་པའི་
 ཐལ་བ་ལ་སྣལ་མ་ཚོལ་བ་ཚྱོད་ནི་བཞད་གད་དུ་བྱ་བ་ཞིག་སྟེ། ཤིང་རྩ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཉིད་
 མིན་ན། དེའི་ཚེ་ཡན་ལག་ཙན་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མེད་པས། དེའི་ཡན་ལག་དག་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་
 མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཤིང་རྩ་སོ་སོར་ཞིག་པན་དེའི་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་པ་དམིགས་པ་ཉིད་མ་
 ཡིན་ནམ། དེའི་སྤྱིར་ཡན་ལག་ཙན་མེད་པར་ཡན་ལག་དག་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས་ཅི་སྟེ་བརྗོད་ཅེ་ན། དེ་
 བྱི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ་སོ་སོར་གྱེས་པའི་ཡན་ལག་ཤིང་རྩའི་ཡན་ལག་ཏུ་འཛིན་པ་ནི། ལྷར་དེ་རྣམས་
 ཤིང་རྩ་དང་འབྲེལ་བར་རིག་པ་ཁོ་ནས། འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ནི་ཤིང་རྩའི་ཡན་ལག་ཡིན་
 བོ་སྣམ་དུ་རྟོགས་གྱི། ལྷར་དེ་ལྟར་མི་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་དེ་ནི་འཕང་ལོ་
 སོགས་གྱི་རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་ལྟོས་ནས། འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་ཡན་ལག་ཙན་ཉིད་དུ་རྟོགས་
 པར་འགྱུར་རོ། །གང་ཟག་དེའི་ངོར་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཤིང་རྩ་དང་འབྲེལ་བ་ཡང་རྒྱང་རིང་དུ་
 ལྷངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། དེའི་ཚེ་དེ་དག་ནི་ཤིང་རྩའི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་རྟོགས་སོ། །གཞན་ཡང་ཤིང་
 རྩ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ན་དེའི་ཡན་ལག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པའི་དོན་འདི་ནི།
 དཔེ་འདི་ལས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་ཤིང་རྩ་ཡན་ལག་ཙན་མེས་ཚིག་ན་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱང་
 མེད་པ་སྟེ་མེས་འཚིག་པར་འགྱུར་བའི་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ། རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་གཙུབ་ཤིང་གཙུབས་པ་
 ལས་ལྷུང་བའི་མི་དམིགས་པ་རྟོགས་པའི་སློབ་ཤེས་རབ་གྱི་མེས། ཡན་ལག་ཙན་ཤིང་རྩ་རང་བཞིན་
 གྱིས་གྲུབ་པ་ལུས་པ་མེད་པར་བསྟེགས་པ་ན། ཤེས་རབ་གྱི་མེའི་ལུང་ཤིང་དུ་གྱུར་བའི་ཡན་ལག་དག་
 གིས་ཀྱང་བདག་ཉིད་ཟུག་ཚུགས་པར་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྟོན་པར་བྱེད་མི་ལུས་ཏེ། ཤེས་
 རབ་གྱི་མེས་ངེས་པར་བསྟེགས་པའི་སྤྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་(ཤིང་རྩ་དང་བདག་གི་ཐ་སྐྱོད་རྣམས་དཔེ་དོན་དུ་སྐྱར་བ་)ནི།

དེ་བཞིན་འཛིག་རྟེན་གྲགས་པས་ཕྱང་ལོ་དང་། །འམས་དང་དེ་བཞིན་སྐྱེ་མཚེད་རྒྱལ་བརྟེན་ནས།།
 བདག་ཀྱང་ཉེ་བར་ལེན་པོ་ཉིད་དུ་འདོད། །ཉིར་ལེན་ལས་ཡིན་འདི་ནི་བྱེད་པོ་འང་ཡིན།།[176]

རི་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པ་མི་གཅད་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་དང་། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་དེ་ཁོ་
 བ་ཉིད་ལ་བདེ་སྐྱག་ཏུ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར། ཤིང་རྩ་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་ཚུལ་ལ་བསམས་ཏེ་

བརྟེན་ནས་གདགས་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་དེ་བཞིན་དུ། འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཉེ་བར་
 ལེན་པ་ལུང་པོ་ལྟ་དང། ལམས་རྒྱག་དང། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱག་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཀྱང་གིང་
 ཉེ་ལྟར་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ཉིད་དུ་འདོད་དེ། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཏུ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལུང་པོ་ནི་ལས་ཡིན་ལ། བདག་འདི་ནི་བྱེད་པ་པོ་འང་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པ་
 བཞག་གོ།

བཞི་པ་(བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བདག་ལས་ལེན་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་བརྟན་པ་)ནི།

དངོས་ཡོད་མིན་གྱིར་འདི་ནི་བརྟེན་མིན་ཞིང། །མི་བརྟེན་ཉིད་མིན་འདི་ནི་སྐྱེ་འཛིག་མིན།།
 འདི་ལ་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡང། །ཡོད་མིན་དེ་ཉིད་དང་ནི་གཞན་ཉིད་མིན།།[༡༥༡]

བདག་བརྟེན་ནས་གདགས་པ་ལ་འཛིག་པ་ན། བརྟན་པ་དང་མི་བརྟན་པ་ལ་སོགས་པའི་
 མཐར་འཛིག་གི་རྟོག་པའི་རྟེན་མིན་པས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིག་
 པའི་རྟོག་པ་བརྟོག་པར་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་པ། ལུང་པོ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་
 བདག་འདི་ནི་བརྟན་པ་དང་མི་བརྟན་པ་ཉིད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བདག་མི་
 བརྟན་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་ནི། བདག་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་མི་རུང་བས་
 ཉེ་བར་ལེན་པ་ཉིད་བདག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་བདག་སྐྱད་ཅིག་སོ་སོ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་འཛིག་
 སོ་སོར་བྱེད་པས་སྐྱེ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བ་དང། ཉེ་བར་བྱང་བར་བྱ་བ་རྣམས་དེའི་ཉེ་བར་ལེན་
 པ་པོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མི་རིགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བརྟན་པ་སྐྱེ་རྟག་པར་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་རྟག་
 པ་ན་སྐྱོན་གྱི་ཚེ་རབས་སུ་བྱུང་བའི་དུས་ཀྱི་བདག་དེ་ཉིད་འདིར་བྱུང་བའི་བདག་ཡིན་པ་དང། ཚེ་སྐྱེ་
 མ་དང་འདིའི་བདག་གཉིས་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ལུང་པོ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ཡིན་པས། བདག་གཅིག་ཏུ་མི་
 རུང་སྟེ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་ཤེས། གལ་ཏེ་ལུང་པོ་
 བདག་ཡིན་ན། །སྐྱེ་དང་འཛིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར།^{༡༥} །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ལས་ན་འདི་ནི་སྐྱེ་འཛིག་
 མིན་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་གཉིས་བཀོད་པ་སྐོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །སྐྱེ་
 འཛིག་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའོ། །བདག་འདི་ལ་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་བཞི་ཚན་ཡང་རང་
 བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། རྩ་ཤེས་ལས་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་བརྟག་པའི་ཐབས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་རྟོག་

པར་མངོན་པ་ན། རྟག་དང་མི་རྟག་ལ་སོགས་བཞི། །ཞི་བ་འདི་ལ་ག་ལ་ཡོད།^{༡༩} །ཅེས་བྱ་བ་ལ་
 སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །བདག་འདི་ནི་དེ་ཉིད་དེ་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དང་གཞན་ཉིད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་
 མེད་དོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ནི་བདག་ཅེས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་མིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་མདོ་ལས། མི་ཟད་པ་ཡི་ཚོས་བཞི་ནི། །འཇིག་རྟེན་མགོན་གྱིས་བསྟན་
 པ་སྟེ། །སེམས་ཅན་ནམ་མཁའ་བྱང་ཆུབ་སེམས། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཚོས་རྣམས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་
 དག་རྣམས་ཡོད་ན། །དེ་དག་ཡོངས་སུ་ཟད་འགྱུར་གྲང་། །དེ་ཕྱིར་དེ་དག་ཟད་མེད་གསུངས།^{༢༠} །ཞེས་
 སོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་སུ་མེད་པས་མི་ཟད་པར་གསུངས་པ་ནི་འདིར་ཁྱེད་ཀྱི་སོ། །

ལྷ་པ་(མཁའ་རྒྱུ་འཛིན་གྱི་འཛིན་གྱི་གཞིའི་བདག་ངོས་གཟུང་བ་)ཟེ།

གང་ལ་རྟག་ཏུ་འགྲོ་རྣམས་རང་འཛིན་སྟོ། །རབ་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་དེ་ཡི་གང་ཡིན་དེར།
 ང་ཡིར་འཛིན་སྟོ་འབྱུང་བའི་བདག་དེ་ནི། །མ་བརྟགས་གྲགས་པར་གཏོ་སྤྲུལ་ལས་ཡིན་ཞོ།།^{༡༧༥}

གང་ཞེས་བརྟགས་དོན་རྣམས་པ་བདུན་གྱིས་བཅའ་བ་ན། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་མི་
 སྲིད་ཅིང་། བདག་གང་ཞེས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་ཉིད་མ་མཐོང་ཞིང་། མ་རིག་པའི་དབང་
 གིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཞེན་ནས། འཇིག་རྟེན་བདག་འདི་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་
 མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་འཁོར་བར་འགྱུར་ལ། བདག་གང་ཞེས་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་ན། སྤྲུལ་གསུམ་པ་
 བདག་འཚོལ་བ་དེའི་རིགས་པས་སྤང་བོ་ཉིད་བདག་ཏུ་མི་འཐད་པར་མཐོང་བས། བདག་དེའི་རང་གི་
 ངོ་བོ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་སྤང་བོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་ཞེན་ཅིང་། རང་གི་སྤེལ་
 རྣམས་ཀྱིས་གྲང་སྤང་བོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་མེད་དོ་སྟམ་ཞིང་འབྲུལ་བས། སྤང་བོ་ཅམ་ཉིད་
 བདག་ཏུ་ཁས་སྤངས་ཏེ། དེ་གཉེས་གང་རུང་ཞེས་ཏུ་ཁས་སྤང་དགོས་སྟམ་དུ་བསམས་པའོ། །གསུང་
 རབ་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཚང་བ་རྣམས་ནི། སྤེལ་དེ་གཉེས་གང་རུང་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་
 སྟམ་དུ་རིག་ནས་ལན་བརྒྱུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་བདག་ཡིན་ཞིང་། འགྲོ་བ་མི་དང་ཡི་དུགས་
 དང་དུད་འགོ་ལ་སོགས་པར་གནས་པ་མཐའ་དག་རྣམས་ལ། །རྟག་ཏུ་དམིགས་པའི་གཞི་ལ་དམིགས་
 བས་རང་འཛིན་པའི་སྟོ་རབ་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་། གང་དུ་བདག་འདི་དབང་བྱེད་པ་ཉིད་དམ། བདག་དེ་དང་
 འབྲེལ་བ་འགའ་ཞེས་ཏུ་འགྱུར་བ་བདག་འདི་གདགས་པའི་རྟེན་མིག་ལ་སོགས་པ་ནང་གི་བདག་

ཉིད་ཅན་དང། ལྷི་རོལ་གང་ཡིན་པ་བདག་དེ་ཡི་བདག་གི་བ་གང་ཡིན་པ་དེར། ར་ཡི་བར་འཛིན་པའི་
 སློ་འགྲུང་བའི་བདག་དེ་ནི། མ་བརྟགས་པའི་གྲགས་པའི་ངོར་གཏི་ཕྱག་སྟེ་མི་ཤེས་པ་ལས་གྲུབ་པ་
 ཡིན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་བདག་འདི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་
 མོད་གྱི། འོན་ཀྱང་གཏི་ཕྱག་སྟེ་མི་ཤེས་པ་ལས་ཡོད་པར་ཐ་སྟོན་འདོགས་པའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་བས་
 དེ་འདྲ་བའི་བདག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མ་དམིགས་ལ། དེ་མ་དམིགས་ནའང་མིག་ལ་སོགས་པ་
 བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་རྣམས་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་རྣལ་
 འབྱོར་བས་ནི་བདག་དང་བདག་གི་བའི་གཞིའི་དངོས་པོ་འགའ་ལ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་
 པ་དམིགས་པ་མེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཅ་ཤེ་ལས། ཉན་དང་ཕྱི་རོལ་
 ཉིད་དག་ལ། །བདག་དང་བདག་གི་སྐྱམ་ཟད་ན། །ཉེ་བར་ལེན་པ་འགག་འགྱུར་ཞིང། །དེ་ཟད་པས་
 བ་སྐྱེ་བ་ཟད།^{༤༡} །ཅེས་གསུངས་སོ། །

བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་(བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་)ནི།

གང་ཕྱིར་བྱེད་པོ་མེད་ཅན་ལས་མེད་པ། །དེ་ཕྱིར་བདག་གི་བདག་མེད་པར་ཡོད་མིན།།
 དེ་ཕྱིར་བདག་དང་བདག་གི་སྐྱར་ལྟ་ཞིང། །རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར།།[༡༧]

ཡང་རི་ལྟར་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་བདག་གི་བ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅེ་ན།
 རི་ལྟར་བྱེད་པོ་པོ་རྗེ་མཁའ་མེད་པ་ཅན་གྱི་ལས་སུ་བྱ་བ་རྗེ་བུ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་བདག་གི་བ་
 རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི། བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་
 བདག་དང་བདག་གི་བ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྐྱར་པར་ལྟ་ཞིང། དེའི་དོན་གོམས་
 པར་བྱེད་པ་ན་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་འཁོར་བ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་འགྱུར་རོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་
 པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་དམིགས་པ་ན། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་
 རྟོག་པའི་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཟད་པར་འགྱུར་བས། ཉན་རང་རྣམས་ཡང་སྲིད་ལེན་
 པ་མེད་པར་མུ་ངན་ལས་འདའ་ལ། བྱང་སེམས་ནི་དེ་འདྲ་བའི་བདག་མེད་པ་མཐོང་དུ་ཟིན་གྱང།

སྒྲིང་རྗེའི་གཞན་གྱི་དབང་གིས་བྱང་ཆུབ་གྱི་བར་དུ་སྲིད་པའི་རྒྱུན་གྱི་སྐྱེ་བ་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་
ཐེག་པ་ཚེན་ཆུང་གཉིས་ཀའི་ལམ་གྱི་གནད་དམ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་མཐུན་པམ་ཇི་སྐྱད་བཤད་པའི་
བདག་མེད་པ་ཡོངས་སུ་བཅའ་བར་བྱའོ།།

བདག་དང་གིང་རྟའི་དབྱུད་པ་དངོས་པོ་གཞན་ལ་ཡང་བསྐྱེ་བར་བརྟན་པ།

གསུམ་པ་(བདག་དང་གིང་རྟའི་དབྱུད་པ་དངོས་པོ་གཞན་ལ་ཡང་བསྐྱེ་བར་བརྟན་པ་)ལ་གསུམ། སུམ་
སྐྱམ་སོགས་གྱི་དངོས་པོ་ལ་བསྐྱེ་བ། རྒྱ་དང་འབྲས་སུའི་དངོས་པོ་ལ་བསྐྱེ་བ། དེ་ལ་གཞན་གྱི་ཚོད་པ་
སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

སུམ་པ་སྐྱམ་སུ་དེ་ལྟེ་དམག་དང་ནགས་ཚལ་སྤང་བ་ལྟོན་གིང་དང་། །ཁང་བྱིམ་གིང་རྟ་སྤན་དང་མགོན་གནས་ལ་
སོགས་དངོས་རྣམས་གང་དག་དང་། །དེ་བཞིན་གང་དག་སྒྲོ་ནས་སྐྱེ་འདིས་བསྐྱེད་པ་དེ་རྣམས་རྟོགས་བྱ་སྟེ། །ཁང་སྤྱིར་
སྤབ་དབང་དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལྟན་ཅིག་ཚོད་མི་མཛད་སྤྱིར་རོ།།^[144] ཡན་ལག་ཡོན་ཏན་འདོད་ཆགས་མཚན་ཉིད་
དང་ནི་སྤྱད་གིང་ལ་སོགས་དང་། །ཡོན་ཏན་ཅན་ཡན་ལག་ཅན་ཆགས་དང་མཚན་གཞི་མེ་ལ་སོགས་དོན་དག་ །དེ་
རྣམས་གིང་རྟའི་རྣམ་དབྱུད་བྱས་པས་རྣམ་བཟུལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། །དེ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པར་འཛིག་རྟེན་གྲགས་
པའི་སྒྲོ་ནས་ཡོད་པ་ཡིན།།^[145]

རི་ལྟར་བདག་དང་དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་གདགས་པ་རྣམས་གིང་རྟའི་དབྱུད་པ་དང་མཚུངས་
པ་དེ་བཞིན་དུ། དངོས་པོ་གཞན་རྣམས་གྱི་དབྱུད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྟན་པའི་སྤྱིར་། གང་དག་སུམ་
པ་དང་སྐྱམ་སུ་དང་དེ་ལྟེ་དང་། དམག་དང་ནགས་ཚལ་དང་། འསྤང་བ་དང་ལྟོན་གིང་དང་། ཁང་བྱིམ་
དང་གིང་རྟ་སྤན་དང་། འགོན་གནས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་དེ་རྣམས་གིང་རྟའི་རྣམ་པར་འབྱུང་
པས། རང་རང་གི་བཏགས་དོན་རྣམ་པ་བརྟུན་དུ་བཅའ་བ་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། བཅའ་བ་དེ་ལས་
གཞན་དུ་གྱུར་པར་ཉེ་མ་དབྱུད་པར་འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །གིང་རྟ་སྤན་
ལ་བོད་གྱི་སྐྱ་མ་ཁ་ཅིག་གི་གྲ་ཞི་ལོར་ལོ་ཅན་ཉེ་གིང་རྟའི་སྤན་རྩ་སྤིག་གསུམ་ཅམ་འགོལ་བ་སྟེ།
དེ་ཡང་ལོར་ལོ་དང་བར་ཡང་ཡོད་པའི་ཁང་བ་གཅིག་ཡིན་ཟེར་རོ། །དེ་བཞིན་ཉེ་དེ་ལྟ་སུའི་རིགས་
ཅན་གྱི་དངོས་པོ་གཞན་གང་དག་གི་སྒྲོ་ནས་སྐྱེ་བོ་འདི་ས་བསྐྱེད་པ་སྟེ་ཐ་སྐྱེད་བཏགས་པ་དེ་རྣམས་

ཀྱང་། མ་བརྟགས་པའི་གྲགས་པ་ཁོ་ནར་ཡོད་པར་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་ཐུབ་
 པའི་དབང་པོ་དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་དང་ལྷན་ཅིག་འཛིག་རྟེན་ལ་མི་མཐུན་པའི་རྩོད་པ་མི་མཛད་པར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དཀོན་བརྟེན་གྱི་སྒྲིམ་པ་གསུམ་བཞུན་པ་ལས། འཛིག་རྟེན་དང་ལྷན་ཅིག་
 རྩོད་གྱི། །ངའི་འཛིག་རྟེན་དང་མི་རྩོད་དོ།¹⁹ །ཞེས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྣང་གཞོན་མེད་གྱིས་ཡོད་པར་
 བཞག་པ་རྣམས། ཐུབ་པས་ཀྱང་ཞལ་གྱི་བཞེས་པར་གསུངས་པས་ན། འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ལ་
 གཞོད་པར་མི་བྱའོ།།

གང་ཡང་འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་དངོས་པོ་གང་དག་གིས་ཇི་ལྟར་ཐ་སྣང་འདོགས་ཤེ་ན། དེ་
 བཞུན་པའི་ཕྱིར་བཞད་པ། ཇི་ལྟར་བུམ་པ་ཡན་ལག་ཅན་དང་གྲོ་མོ་ལ་སོགས་པ་དེའི་ཡན་ལག་དང་།
 བུམ་པ་ཡོན་ཏན་ཅན་ཡིན་ལ། མེ་རིས་སྡོ་བསངས་ལ་སོགས་པ་དེའི་ཡོན་ཏན་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བའི་
 ཡུལ་ལ་ཆགས་པའི་སེམས་ཅན་ནམ་གང་ཟག་འདོད་ཆགས་གྱི་རྟེན་ནི་ཆགས་པ་དང་། ཟག་བཅས་
 གྱི་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་དམིགས་ནས་ལྟག་པར་སྲིད་པ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་། བུམ་པ་ནི་མཚན་
 གཞི་དང་། ལྟོ་བ་ལྲིར་བ་དང་མཚུ་འབྱུང་བ་མགྲིན་པ་རིང་བ་ལ་སོགས་པ་དག་དེའི་མཚན་ཉིད་དང་།
 མེ་ནི་སྲིག་པར་བྱེད་པ་དང་། བུད་ཤིང་ནི་བསྲིག་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི། ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་
 ཡན་ལག་ཅན་དང་། ཡན་ལག་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་ཡན་ལག་ཏུ་འདོགས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་མེ་དང་བུད་
 ཤིང་གི་བར་དུ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་ནས་འདོགས་པའི་བར་དུ་འོ། །འདི་རྣམས་ཀྱི་བརྟགས་དོན་རྣམ་པ་
 བདུན་དུ་བཅུ་ལ་བར་མེད་ཀྱང་ཡོད་པར་འཛིག་ཅུས་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྣང་གྱིས་ཡིན་གྱི། དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པའི་དབྱུང་པ་མི་གཞུག་གོ།

རྒྱ་དང་འབྲས་ལུའི་དངོས་པོ་ལ་བསྟེན་པ།

གཉེས་པ་(རྒྱ་དང་འབྲས་ལུའི་དངོས་པོ་ལ་བསྟེན་པ)ཟི།

གལ་ཏེ་རྒྱ་ཡིས་བསྟེན་པར་བྱ་སྟེ་དེ་ལྟར་དེ་རྒྱ་ཡིན་ཞིང་། གལ་ཏེ་འབྲས་ལུའི་སྟེང་ན་ནི་དེ་མེད་རྒྱ་མེད་
 ཅན་དུ་འགྱུར། །འབྲས་ལུའི་ནི་རྒྱ་ཡོད་ལྱུར་ན་སྟེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ཡི་ཕྱིར། གང་ལས་གང་ཞིག་འགྱུར་བ་གང་ཞིག་
 ལས་སྤར་གང་ཞིག་འགྱུར་བ་སྟོས།།[19] གལ་ཏེ་ཚྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིས་སྤང་ནས་འབྲས་སྟེང་བྱེད་ན་དེ་ཡི་ཚོ། །དེ་དག་
 ཅུས་པ་གཅིག་པས་སྟེང་བྱེད་འབྲས་ལུའི་ཐད་མེད་འགྱུར་ཞིང་། །སོ་སོར་ན་ནི་རྒྱ་འདི་རྒྱ་མིན་རྣམས་དང་ལྷན་པར་

མེད་འགྱུར་ལ། །གཉིས་པོ་འདི་དག་སྤངས་ནས་རྟོག་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་མ་ཡིན།།༡༥༩། ཅི་སྟེ་ཚོང་གི་རྒྱ་
ཡིས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་དེ་ཕྱིར་འབྲས། །ཞེས་བྱ་ཡོད་མིན་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱ་ལོ་རྒྱ་མེད་ཅན་འགྱུར་ཡོད་པའང་
མིན། །གང་ཕྱིར་འདི་དག་གཉིས་ཆར་ཡང་ནི་རྒྱ་མ་དང་འདྲ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །བདག་ལ་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་
དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཡོད།།༡༦༠།

ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པའི་གྲུབ་པ་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་གྱི།
རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བཤད་པ། གང་གི་ཕྱིར་ན་གལ་
ཏེ་རྒྱ་ཡིས་བསྐྱེད་པར་གྲུབ་པ་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་དེ་ལྟ་བུ་སྐྱེད་བྱེད་དེ་རྒྱ་ཡིན་ཞིང་གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་མི་
སྐྱེད་ན་ནི་སྐྱེད་པ་དེ་མེད་པས། འབྲས་བུ་དེ་རྒྱ་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །འབྲས་བུ་ཡང་ནི་རྒྱ་ཡོད་པར་
གྱུར་ན། དེ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ཡི་ཕྱིར་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི།
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ཅོ། ཅི་སྟེ་རྒྱ་འབྲས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་སེམས་ན། གྱི་རྒྱ་འམ་འབྲས་
བུ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་གཉིས་གང་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བ་གང་ཞིག་སྟེ་དེ་གཉིས་ལས་སྤར་རྒྱ་གང་ཞིག་
གལ་འབྲས་བུ་གང་ཞིག་འགྱུར་བ་དེ་སྐྱོས་གིག་ དེ་ལྟ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་རྒྱ་སྤར་བ་མི་རིགས་ཏེ།
རྒྱའི་དུས་སུ་རྒྱའི་ལྟོས་ས་འབྲས་བུ་དེ་གྲུབ་དགོས་པས་སོ། །འབྲས་བུ་སྤར་བ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་རྒྱ་མེད་
དུ་འགྱུར་བས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་གང་གསལ་བ་ཡང་གིང་རྟ་ལྟར་ཕན་ཚུན་བརྟེན་ནས་གྲུབ་
པར་རིག་བར་བྱའི་རང་བཞིན་ལས་གྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཅོ།།

གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་རྒྱ་ཡིས་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན། འབྲས་བུ་དང་སྤང་
ནས་སམ་མ་སྤང་པར་སྐྱེད་པར་བྱེད། དེ་ལ་གལ་ཏེ་ཚོང་གི་ལྟར་ན་རྒྱ་ཡིས་འབྲས་བུ་དང་སྤང་ནས་
འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན། དེ་ཡི་ཚེ་རྒྱ་འབྲས་དེ་དག་ལུས་པ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། ལྷུང་དང་རྒྱ་མཚོའི་
རྒྱ་སྤང་པ་བཞིན་ལོ། །གཅིག་ཏུ་སོང་ན་འདི་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་ཞེས་དབྱེ་བར་མི་ལུས་ཏེ། སྐྱེད་བྱེད་
དང་འབྲས་བུ་ཐ་དད་མེད་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་གང་གིས་གང་ཞིག་སྐྱེད་པར་འགྱུར། ཅི་སྟེ་སོ་སོར་ཏེ་
མ་སྤང་པར་སྐྱེད་ན་ནི། འབྲས་བུའི་རྒྱར་འདོད་པ་འདི། དེའི་རྒྱ་མིན་པ་རྣམས་དང་སྐྱེད་མི་སྐྱེད་ཁྱད་
པར་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བརྣམས་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་འགྱུར་
པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྤྲོ་བ་ལ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ལ་སྤང་མ་སྤང་གི་རྟོག་
པ་གཉིས་པོ་འདི་དག་སྤངས་ནས་ཏེ་དེ་མ་གཏོགས་པའི་རྟོག་པ་གསུམ་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་

བ་མ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་གྱིས་འགྲུབ་པའི་རྒྱལ་འབྲས་སུ་མི་སྐྱེད་པ་ཁོ་ནའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཅི་སྟེ་ཚོད་ཀྱི་
 ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་ཡིས་འབྲས་སུ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་འབྲས་སུ་ཞེས་བྱ་བ་
 རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ལ། རྒྱ་རྒྱ་ཉིད་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། འབྲས་སུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ན།
 གལ་ཏེ་འབྲས་སུ་དང་བྲལ་བ་སྟེ་མེད་པར་ཡང་རྒྱ་རྒྱ་ཉིད་དུ་འཛོག་ཅུས་ན་ནི། དེའི་ཚེ་རྒྱ་ནི་རྒྱར་
 འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་ན། འདི་ནི་ཡོད་པ་འང་མིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་
 རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ནོ།།

འོ་ན་ཚོད་ཀྱི་ལྟར་ན་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཚོལ་བ་གང་གི་ལྟར་ན་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་གཉིས་
 རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དེ་ལ། རྒྱས་འབྲས་སུ་དང་སྐྱད་མ་སྐྱད་ཀྱི་བརྟག་པ་བྲས་
 བས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། གང་གི་ཕྱིར་གང་གི་ལྟར་ན་དངོས་པོ་རྣམས་འོག་
 བར་ཀྱུན་བརྟགས་པའི་དབང་གིས་བསྐྱེད་ཅིང་ཐ་སྟངས་ཅམ་གྱི་རྟོག་པས་བཞག་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་འབྲས་
 འདི་དག་གཉིས་ཅར་ཡང་ནི་སྐྱུ་མ་དང་འབྲ་བར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཞིང་། རང་བཞིན་
 གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་དམིགས་པའི་སྐྱེ་གདུལ་སོགས་པ་ལྟར། ཐ་སྟངས་པའི་རྣམ་
 བར་རྟོག་པ་ཅམ་གྱིས་འཛོག་པའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་ལ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཁས་
 ལེན་པ་ལ་བཀོད་པའི་སྒྲོན་མཚུངས་པ་བསམ་དུ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་བདག་ལ་རི་སྐྱད་བཤད་
 བའི་སྐྱད་མ་སྐྱད་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་མི་འགྱུར་ཞིང་། འཛོག་རྟེན་ལ་གཤགས་པ་ཡི་དངོས་པོ་མ་བརྟགས་པར་
 གྲུབ་པ་རྒྱ་འབྲས་དང་གིང་རྟེན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་པས་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པོ། །འདིར་འགྲེལ་
 བས་དགག་པའི་ཁྱད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་དང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ལ་གཞོན་
 བ་བརྗོད་པ།⁶³³ རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་སྐྱུ་མ་ལྟར་སྐྱུ་བ་ལ་ཚུར་ལ་བསྐྱོག་ན་མི་འཇུག་ཅེས་སྐྱུ་
 དགོས་པ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་ཡོད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་སྐྱེད་པའི་ལན་ལྟར་སྐྱུ་
 འབའ་ཞིག་འདེབས་པ་མི་བྱའོ།།

དེ་ལ་གཞན་གྱི་ཚྭ་དེ་ལ་སྤང་བ།
རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ལ་སྐྱོན་མཚུངས་པའི་ཚྭ་དེ་ལ།

གསུམ་པ་(དེ་ལ་གཞན་གྱི་ཚྭ་དེ་ལ་སྤང་བ)ལ་གཉིས། རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ལ་སྐྱོན་མཚུངས་པའི་ཚྭ་དེ་ལ། རང་ལ་སྐྱོན་མི་མཚུངས་པའི་ལན་བརྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

སྐྱ་འབྲིན་འདིས་སྐྱ་དབྱུང་བྱ་སྤང་ནས་འབྲིན་ནམ་མ་སྤང་བར། །ཡིན་ཞེས་ཉེས་པ་འདི་ནི་ཁྱོད་ལ་འང་འགྱུར་བ་མ་
ཡིན་ནམ། །གང་ཚེ་དེ་རྣམས་ཞིང་རང་ཕྱོགས་ཁོ་ན་རྣམ་འཛོམས་པ། །དེ་ཚེ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་དབྱུང་སྐྱ་ནི་འབྲིན་པར་
རྒྱས་མ་ཡིན།།[༡༥༡] གང་ཕྱིར་རང་གི་ཚིག་ལ་འང་ཐལ་བ་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཚོད་ཀྱིས། །རིགས་པ་མེད་པར་དངོས་
མཐའ་དག་ལ་སྐྱར་འདེབས་དེ་ཡི་ཕྱིར། །ཁྱོད་ནི་སྤོ་དམ་པས་བཞེད་མི་འགྱུར་ཞིང་གང་གི་ཕྱིར། །ཁྱོད་ལ་རང་
ཕྱོགས་མེད་པས་སྐྱ་ཅི་ཕྱིར་དུ་ཚོལ་བ་འང་ཡིན།།[༡༥༢]

འདིར་རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་བའི་ལན་དུ། །ཁ་ཅིག་འདི་རྣམས་དུ་རྒྱས་
འབྲས་སུ་སྐྱེད་པ་ལ་སྤང་མ་སྤང་གི་བརྟག་པ་བྱེད་པ་ནི་ཁྱོད་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ། །རྗེ་ལྟར་ཞེན། ཁྱོད་
ཀྱི་སྐྱ་འབྲིན་པ་འདིས་སྐྱ་དབྱུང་བྱ་སྤང་ནས་སྐྱ་འབྲིན་ནམ། མ་སྤང་བར་སྐྱ་འབྲིན་པ་ཡིན་ཞེས་
པའི་ཉེས་པ་འདི་ནི་ཁྱོད་ལ་འང་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གལ་ཏེ་སྤང་ནས་སྐྱ་
འབྲིན་ན་གཅིག་དུ་འགྱུར་བས་གང་གིས་གང་སྐྱ་འབྲིན། འོན་ཏེ་མ་སྤང་བར་སྐྱ་འབྲིན་ན་ནི། །མ་
སྤང་བར་མཚུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྱ་འབྲིན་པར་འགྱུར་བར་མི་རིགས་ལ། བརྟག་པ་གཉིས་པོ་
འདི་ལས་གཞན་པའི་བརྟག་པ་གསུམ་པ་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱ་འབྲིན་པ་ལ་སྐྱ་
དབྱུང་བྱ་སྐྱ་འབྲིན་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པས། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱ་འབྲིན་ཉིད་སྐྱ་སྤང་བ་ཡིན་པས་ཕྱགས་ཀྱིས་
ན་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བབསྟན་པའི་ཕྱིར་སྐྱས་པ། གང་གི་
ཚེ་སྐྱ་འབྲིན་ལྟར་སྤང་དེ་རྣམས་ཞིང་རང་གི་ཕྱོགས་ཁོ་ན་རྣམ་པར་འཛོམས་པ་དེའི་ཚེ་ཁྱོད་ཀྱིས་
གཞན་གྱི་ལྷགས་སྐྱ་དབྱུང་བར་བྱ་བ་སྐྱ་ནི་འབྲིན་པར་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

གཞན་ཡང་གང་གི་ཕྱིར་ན་ཚོལ་བ་རང་གི་ཚིག་ལ་འང་ཕྱིར་ཚོལ་གཞན་ལ་འཕངས་པའི་ཐལ་
བ་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཚོད་ཀྱིས་ཏེ་སྐྱ་འབྲིན་ལྟར་སྤང་གིས། རིགས་པ་མེད་པར་དངོས་པོ་མཐའ་དག་

ལ་རྒྱུར་བ་འདེབས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ནི་རྒྱུ་ལོ་དམ་པས་བཞེད་པ་སྟེ་འདོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རི་རྒྱར་
 ཞེན། མ་སྐད་པར་སྐྱེད་ན་མ་སྐད་པར་མཚུངས་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྐྱེད་དགོས་པ་ལ། དེ་དག་གིས་
 སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་རིགས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། འདི་རྒྱར་ཁབ་ཡོང་གིས་མ་སྐད་པ་ཉིད་
 ཏུ་རུང་བའི་ཡུལ་ན་གནས་པའི་ལྷགས་འདྲེན་པར་བྱེད་གྱི་མ་སྐད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་མི་འདྲེན་ལ། མིག་
 གིས་ཀྱང་མ་སྐད་པ་ཁོ་ནར་རུང་བའི་ཡུལ་ན་གནས་པའི་གཞུགས་མཐོང་གིས། མ་སྐད་པ་ཐམས་ཅད་
 མི་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ། རྒྱས་ཀྱང་མ་སྐད་པར་སྐྱེད་དུ་ཟིན་ཀྱང་མ་སྐད་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པར་མི་
 འགྱུར་གྱི། འབྲས་བུ་རུང་བ་ཁོ་ན་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །གཞན་ཡང་གང་གི་ཕྱིར་ཁྱོད་ནི་སྲུང་ཅི་ཕྱིན་དུ་
 རྒྱལ་བ་ཉིད་དུ་ཡང་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་སྤོགས་བཞག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་གཞན་སྤོགས་སེལ་བ་ཙམ་ལ་
 ལྷགས་པའི་རྒྱལ་བ་ནི་སྲུང་ཅི་ཕྱིན་དུ་རྒྱལ་བ་པ་ཞེས་བྱ་ན། ཁྱོད་ཀྱང་དེ་རྒྱར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན།

རང་ལ་སྐྱོན་མི་མཚུངས་པའི་ལན་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་(རང་ལ་སྐྱོན་མི་མཚུངས་པའི་ལན་བསྟན་པ་)ལ་བཞི། རང་གི་སྤོགས་ལ་སྲུང་འབྱིན་དང་
 སྐྱབ་པ་འཐད་ཚུལ། གཞན་གྱི་ཐལ་བ་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གསལ་བར་བཤད་པ། རང་བཞིན་
 མེད་པ་སྐྱབ་ཅུས་པ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱིས་བསྐྱོག་སྟེ་བསྐྱབ་མི་ཅུས་པ། འདིར་མ་བཤད་པའི་སྲུང་
 འབྱིན་ལྷག་མ་ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐ་སྙད་དུ་གཞན་སྤོགས་སྲུང་འབྱིན་པ་ཁས་
 ལེན་ཚུལ་དང། རང་གི་སྤོགས་སྐྱབ་པ་ཁས་ལེན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།
 སྲུང་འབྱིན་པས་སྲུང་དབྱུང་བྱ་མ་སྐད་སྲུང་ནི་འབྱིན་བྱེད་དམ། །འོན་ཏེ་སྐད་ནས་ཡིན་ཞེས་སྐྱས་ཟིན་ཉེས་པ་འདིར་
 གང་ལ། །ངེས་པར་སྤོགས་ཡོད་དེ་ལ་འགྱུར་གྱི་བདག་ལ་སྤོགས་འདི་ནི། །ཡོད་པ་མིན་པས་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་འདི་
 བྱིན་མ་ཡིན།།[1723]

འདི་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། སྲུང་འབྱིན་པས་སྲུང་དབྱུང་བྱ་མ་སྐད་པར་སྲུང་ནི་འབྱིན་པར་
 བྱེད་དམ། །འོན་ཏེ་སྐད་ནས་སྲུང་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་སྐར་སྐྱས་ཟིན་པའི་ཉེས་པ་ནི། འདིར་
 རྒྱལ་བ་གང་ལ་སྤོགས་ཡོད་པ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱབ་པའི་དོན་དམ་འཆའ་བ་དེ་ལ་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་གྱི།
 བདག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱབ་པའི་དོན་དམ་འཆའ་བའི་སྤོགས་འདི་ནི་ཡོད་པ་མིན་པས། སྐད་མ་
 སྐད་གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱོན་བསྟན་པའི་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་འདི་ནི། བདག་ལ་བྱིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རེད་གྱི་

ལྟར་ན་སྐྱོན་དབྱུང་བུ་དང་སྐྱོན་འབྱེན་པ་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་
ཕྱིར་རོ།།

འགྲེལ་པར་སྐར་གཞན་གྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་ལ་རྒྱ་ས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་ལ་ཕྱད་མ་ཕྱད་གྱི་བཏག་པ་
བྱས་པའི་སྐྱོན་རང་ལ་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ། པ་ལོ་ལ་པོ་རྒྱ་འབྲས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་
པར་ཁས་བྲལ་སྲུང་ལ། རང་གིས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མ་བཞིན་དུ་ཁས་བྲལ་པར་བཀོད་
དོ།^{༡༤} །སྐབས་འདིར་ཡང་གཞན་ལ་འབྲས་པའི་སྐྱོན་རང་ལ་མི་འོང་བའི་རྒྱ་མཚན་དུ་རང་བཞིན་
གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༥} །ཞེས་གསུངས་པས་རང་ལ་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྤྱོད་ཀྱིས་གཉིས་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་པར་གདོན་མི་ཟ་བར་འདོད་པར་བྱའོ། །དེའི་སྦྱིར་རྩོད་
སློབ་ལས། གལ་ཏེ་ངས་དམ་བཅས་འགའ་ཡོད། །དེས་ན་ང་ལ་སྐྱོན་དེ་ཡོད། །ང་ལ་དམ་བཅའ་མེད་
པས་ན། །ང་ལ་སྐྱོན་མེད་ཁོ་ན་ཡིན།^{༡༦} །ཞེས་སོགས་གྱིས་དམ་བཅའ་དང་སྤྱོད་ཀྱིས་མེད་པར་
གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་ཡང་སྐར་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །དི་སྐད་དུ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས། ཚེ་
དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར། ཅེ་སྐྱེས་པའི་ཚོས་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཐོབ་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རམ། འོན་ཏེ་
མ་སྐྱེས་པའི་ཚོས་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཐོབ་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྐྱས་པ། ཚེ་དང་ལྡན་
པ་ལྷ་རིའི་བྱ་བོ་བོ་ནི་སྐྱེས་པའི་ཚོས་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཐོབ་པ་འཐོབ་པར་མི་འདོད་ལ། མ་སྐྱེས་པས་
ཀྱང་མ་སྐྱེས་པའི་ཐོབ་པ་འཐོབ་པར་མི་འདོད་དོ། །ལྷ་རིའི་བྱས་སྐྱས་པ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་
ཡང་ཅི་ཐོབ་པ་མེད་ཅིང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མེད་དམ། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྐྱས་པ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་
རིའི་བྱ་བོ་བོ་ནི་སྐྱེས་པ་ཡང་ཡོད་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡང་ཡོད་མོད་གྱི། གཉིས་གྱི་རྒྱལ་གྱིས་མི་མ་ཡིན་ནོ། །ཚེ་
དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་བོ་བོ་ནི་སྐྱེས་པ་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྐྱེད་དུ་ཡིན་ལ། རྒྱལ་དུ་
ཞུགས་པ་དང་། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་། དག་བཅོམ་པ་དང་། རང་སངས་
རྒྱས་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ཡང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྐྱེད་དུ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་པར་ནི་ཐོབ་པ་
མེད་ཅིང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མེད་དོ།^{༡༧} །ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།

དེ་ལ་མ་སྐྱེས་པའི་ཐོབ་པ་འཐོབ་པར་མི་འདོད་དོ་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་གྱིས། ཐོབ་བྱ་ཐོབ་བྱེད་
གཉིས་གྱི་བཏགས་དོན་བཅའ་བཞུགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བས། དེ་ལྟར་དབྱུང་བའི་ཚོ་སྤྱོད་ཀྱིས་
གཉིས་གྱི་སྐྱོན་མ་ཐོབ་བྱ་འཐོབ་པ་བཀག་ཅིང་། གཉིས་སུ་དབྱུང་བའི་ཐོབ་བྱ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་

གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། མ་བརྟགས་པར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཐོབ་
 པར་ཁས་སྤངས་པ་ནི། འཐོབ་པ་ཡང་ཡོད་ཅེས་པ་ནས་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་
 བརྟན་ཏེ། ཐོབ་པ་ཞེས་པ་ནི་ཐོབ་བྱ་ཐོབ་པ་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་བྱའོ། །དེ་གཉིས་དོན་དམ་
 པར་མེད་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་ལེན་པ་དེ་བཞིན་དུ། སུན་འབྱིན་བྱེད་གྱིས་སུན་དབྱུང་བྱ་དོན་དམ་པར་
 སུན་མི་འབྱིན་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་སུན་འབྱིན་པར་གཤམ་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(རང་གི་ཕྱོགས་སྐབ་པ་ཁས་ལེན་ཚུལ་)ནི།

རི་ལྟར་བྱོད་གྱིས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཡོད་ཀྱང་པར་རྣམས། །གཟུགས་བརྟན་ལ་ཡང་གཟས་བཟུང་ལ་སོགས་
 རྣམས་ཚེ་མཐོང་འགྱུར་ལ། ཉི་མ་དང་ནི་གཟུགས་བརྟན་རྣམ་པར་སྤང་དང་མ་སྤང་པར། །མི་རིགས་མོད་གྱི་བརྟེན་
 བས་ཐ་སྙད་ཙམ་ཞིག་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་།།[176] མི་བདེན་བཞིན་དུའང་རང་གི་བྱད་བཞིན་མཛེས་པར་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཕྱིར། །དེ་ནི་ཡོད་པ་རི་ལྟར་དེ་བཞིན་འདིར་ཡང་གཤམ་རབ་གདོང་། །སྤང་བར་བྱ་ལ་རུས་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་
 གཏན་ཚིགས་ནི། །འཐད་པ་དང་བྲལ་ལས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་ཞེས་གཤམ་པར་བྱ།།[177]

གཞན་ཡང་རི་ལྟར་ཏེ་དབེར་ན་བྱོད་གྱིས་གཟུགས་བརྟན་མཐོང་བ་ལ་ཡང་བརྟེན་ནས། ཉི་
 མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་བྱད་བཞིན་ལ་ཡོད་པའི་བྱད་པར་རྣམས་ཉི་མ་གཟས་བཟུང་བ་ལ་སོགས་པ་
 རྣམས་ཀྱི་ཚེ། མཐོང་བར་འགྱུར་ལ། ཉི་མ་དང་བྱད་བཞིན་དང་དེ་དག་གི་གཟུགས་བརྟན་གཉིས་རྣམ་
 པར་སྤང་པ་དང་མ་སྤང་པར་སྐྱེ་ཞེས་བཏགས་དོན་འཚོལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་དབྱུང་པ་ན་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་
 མོད་གྱི། །དོན་ཀྱང་ཉི་མ་དང་བྱད་བཞིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐ་སྙད་གྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་གྱིས་
 གཟུགས་བརྟན་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེས་ཀྱང་འདོད་པའི་དོན་ངེས་པ་དང་གཟུགས་བརྟན་མི་
 བདེན་བཞིན་དུའང་། རང་གི་བྱད་བཞིན་མཛེས་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་བརྟན་དེ་ལ་
 བྱི་རུས་པ་ཡོད་པ་རི་ལྟར་བདེ་བཞིན་དུ། །འདིར་ཡང་གདོང་པ་དང་འདྲ་བའི་གཤམ་རབ་གྱི་དྲི་མ་མ་རིག་
 པ་སྤྱང་བར་བྱ་བ་ལ། རུས་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་གཏན་ཚིགས་རྟེན་འབྲེལ་དང་གཅིག་དུ་བྲལ་
 སོགས་ལས་བསྐྱབ་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་རྟོགས་པར་གཤམ་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་
 ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འཐད་པ་དང་བྲལ་བའི་གཏན་ཚིགས་སོ། །ཀྱང་གི་སྐྱས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
 པའི་འཐད་པ་དང་བྲལ་བའི་སུན་འབྱིན་གྱིས་ཀྱང་སུན་དབྱུང་བྱ་སུན་འབྱིན་རུས་པར་གཤམ་པར་བྱའོ། །

གང་གི་ཕྱིར་མིང་ཙམ་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ལ། བཏགས་དོན་འཚོལ་བའི་གཉིས་སུ་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སུན་འབྱེན་པ་དང་ལན་སྐྱེ་བས་དབུ་མ་པ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྲགས་མི་རྟེན་དེ། བརྒྱ་པ་ལས། ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་ཅེས། །གང་ལ་ཕྱོགས་ནི་ཡོན་མིན་པ། །དེ་ལ་ཡུན་ནི་རིང་པོ་ནའང་། །སྐྱེན་ཀ་བརྗོད་པར་རུས་མ་ཡིན།^{༥༩} །ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཅ་ཤེ་ལས་ཀྱང་། ལྷོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་བརྗོད་བྱས་ཆོ། །གང་ཞེག་ལན་འདེབས་སྐྱེད་པ། །དེ་ཡིས་ཐམས་ཅད་ལན་བཏབ་མིན། །བསྐྱབ་པར་བྱ་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར།^{༦༠} །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སུན་འབྱེན་བྱེད་དང་སུན་དབྱུང་བྱ་ལ་སྤང་མ་སྤང་གི་དབྱུང་བ་བརྟན་པ་འདིས་ནི། ལྷོང་པར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་ཡང་འབྲས་སུ་དང་སྤང་མ་སྤང་གི་དབྱུང་བ་བྱས་ནས་འགོག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིར་ལེགས་ལུན་གྱིས་དབུ་མའི་བརྟན་བཅོས་འདིར་ལྷོང་བྱེད་གི་རྒྱའི་སྐབས་སུ་བབ་གི། གསལ་བྱེད་གི་རྒྱལ་ནི་མ་ཡིན་ལ། སྤང་བ་དང་མ་སྤང་བའི་དབྱུང་བ་ཡང་གསལ་བྱེད་གི་རྒྱལ་ཡིན་གྱི་སྐྱེད་བྱེད་གི་རྒྱལ་ནི་མིན་པས། །ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཚིག་རྣམས་ལ་ལྷག་གཅོད་གི་གནས་མེད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་ལྷོང་བྱེད་གི་རྒྱལ་གསལ་བྱེད་དམ་ཤེས་བྱེད་གི་རྒྱལ་གཏན་ཚིགས་སོགས་ལ་སྤང་མ་སྤང་གི་དབྱུང་བ་བྱེད་པའི་དབྱུང་བ་བྱུར་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱེ་བ་ནི་ལན་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་སྐྲགས་དང་བཅས་པ་སྤྲོ་སྤྲོན་བརྗོད་དང་བཅས་པའི་ལན་བརྗོད་ན། བ་རོལ་པོ་མི་བཟོད་ལ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལ་བདེན་པ་ཁས་སྲུངས་ན་སྤྲོན་འཇུག་པ་ལྟར། གསལ་བྱེད་གི་རྒྱལ་འང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་སྲུངས་ན་སྤྲོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ལེགས་ལུན་འདིས་དབུ་མའི་བརྟན་བཅོས་སུ་རང་བཞིན་མེད་པར་དམ་བཅས་པའི་དོན་རྒྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བཀོད་པའི་རྒྱབ་བྱེད་ལ། གཞན་གྱིས་སུན་འབྱེན་པ་བཀོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲོན་སྤོང་ལ་ལྷག་གཅོད་གི་ལན་སྐྱེ་བར་བྱེད་པས། འདི་ནི་གཞན་གྱིས་སུན་དབྱུང་བར་བྱ་བ་ཁོ་བོ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་སྲུངས་ན། ལྷོང་བྱེད་དང་གསལ་བྱེད་གི་རྒྱལ་གཉིས་ཀ་ལ་སྤང་མ་སྤང་གི་སྤྲོན་མཚུངས་ཀྱང་། དེ་ཁས་མི་ལན་པའི་ཕྱིར་སྤྲོན་མེད་དོ་ཞེས་པ་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་བཏབ་པའི་ལན་ཁོ་ན་ཆེས་མཛོས་སོ། །

གཉིས་པ་ (གཞན་གྱི་ཐལ་བ་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚོན་གསལ་བར་བཤད་བ་) ཅེ།

གལ་ཏེ་རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བྱེད་གཏན་ཚིགས་དངོས་གྲུབ་དང་། །དངོས་སུ་གོ་བྱ་ཉིད་འགྱུར་བསྐྱབ་བྱའི་དོ་བོའང་ཡོད་

གྱུར་ན། །ཕྱད་པ་ལ་སོགས་རིགས་པ་ཉི་བར་སྐྱོར་བར་འགྱུར་ཞིག་ན། །དེ་ཡང་ཡོད་པ་མེན་པས་ཁྱོད་གྱི་ཡི་ཚང་
འབའ་ཞིག་ཡིན།།[༡༧༥]

གལ་ཏེ་རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བྱེད་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དངོས་པོ་སྟེ་ངོ་བོ་དང་། དངོས་སྐྱེ་གོ་
བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་བསྐྱབ་བྱའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་གྱུར་ན། བསྐྱབ་བྱ་དང་
སྐྱབ་བྱེད་ཐུང་བ་དང་། ལ་སོགས་པས་མ་སྟད་པར་སྐྱབ་པ་དང་སྐྱེན་འབྱེན་པའི་རིགས་པ་ཉི་བར་
སྐྱོར་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ཡང་ཡོད་པ་མེན་པས་མ་དག་པའི་ཕྱོགས་ལ་
བཀོད་པའི་སྐྱོན། དག་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཁྱེད་གྱིས་བཀོད་པ་འདི་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་དོན་མེད་པར་ཡི་ཚང་
བ་སྟེ་ཡིད་འབྱུང་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པར་རྟོགས་ཏེ། དཔེར་ན་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་དམིགས་པའི་སྐྱེ་
ཤད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཅིག་ཉིད་དང་། མང་བོ་ཉིད་དང་། ལྷམ་པོ་ཉིད་དང་། བག་པོ་ལ་སོགས་
པའི་ཕྱོགས་སུན་འབྱེན་པས། རབ་རིབ་མེད་པ་རྣམས་ལ་མི་གཞོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། རང་བཞིན་མེད་
པའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དཔྱེད་པ་ན། ཁྱོད་གྱིས་བཏགས་དོན་འཚོལ་བའི་གཉིས་ཀྱི་དབྱེད་པ་
བཟུང་ནས་སུན་འབྱེན་པ་བཀོད་པས་ཀྱང་མི་གཞོད་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གང་དག་མིག་དང་ཁབ་
ལོངས་ལ་སོགས་པས་མ་སྟད་པར་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པར་རྣམ་པར་བཞག་པའི་དཔེ་དེ་དག་ཀྱང་བཀག་
པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་ན་དེ་དག་ལ་ཡང་སྤང་མ་སྤང་གྱི་ཐལ་བ་
མ་རྒྱུད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཀུང་ཞིག་ཁྱོད་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་དུང་བོ་བཏང་ནས། རྟོག་གོ་
ངན་པའི་ལམ་ཤིན་ཏུ་འཁྱོག་པ། རང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བཟོ་ངན་པས་སྐྱུར་བ། ཡང་དག་པའི་
ལམ་འགོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་སྐྱོ་བ། ཉེ་པོར་ཉེ་ཤིན་ཏུ་ཚིགས་ཚེ་བ་འདིས་ཁྱོད་ལ་ཅེ་ཞིག་བྱ།

གསུམ་པ་(རང་བཞིན་མེད་པ་སྐྱབ་ལུས་པ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱིས་བསྐྱོག་སྟེ་སྐྱབ་མི་ལུས་པ་)ནི།

དངོས་རྣམས་མཐའ་དག་དངོས་པོ་མེད་པར་རྟོགས་སུ་གཞུག་པར་ནི། །ལུས་པར་ཆེས་སྤྱི་ལྟར་རང་བཞིན་
གཞན་དག་ལ། །ཁོང་དུ་སྐྱབ་པར་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ནི་ལུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྟོག་གོ་ངན་པའི་དྲ་བས་འཛིག་རྟེན་ཅི་སྟེ་འདིར་
བཙོལ་བྱེད།།[༡༧༦]

གཞན་ཡང་རི་ལྟར་སྐྱུ་མ་དང་མི་ལམ་ལ་སོགས་པ་ལྟེ་རྟོག་ལ་རང་གི་ཕྱོགས་ལ་འང་གྲུ་བ་
པའི་དབུ་ཁོ་ནས། ལྱིར་རྟོག་གི་འཛིག་རྟེན་གྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་ལོ་མཐའ་དག་དཔུ་མ་པས་དངོས་

པོ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་རྟོགས་སུ་གཞུག་པར་བྱས་པར་ནི། ཚེས་སྐབས་འཛིན་ལྟ་བུ་ལྟར་
 ལ་རོལ་པོ་ལས་གཞན་དུ་མ་པ་དག་ལ་དངོས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་
 བདེ་སྐྱབས་ཏུ་མི་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་ལ་བདེན་པར་གྲགས་པའི་དབེམ་མེད་པའི་སྦྱིར་རོ། །འདིས་
 བེ་བདེན་མེད་སྐྱབས་པའི་གཏན་ཚིགས་རྟེན་འབྲེལ་ལྟ་བུ་ལ། བདེན་མེད་གྱིས་ཁྱབ་པ་མཐུན་དཔེའི་
 སྟེང་དུ་མ་རེས་པར་བདེན་མེད་ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཚད་མས་རེས་པར་བྱུང་མེད་པར་གསུངས་སོ། །དེ་
 ལྟར་ཁོ་བོས་དངོས་པོར་སྐྱེ་བའི་ཚུད་པ་ཐམས་ཅད་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། ཚོས་མཐུན་གྱི་ལན་གང་སྟེས་
 གྲང་བརྗོད་པར་མི་བྱས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་འཛིན་རྟེན་ལ་དོན་མ་ཡིན་པའི་གཞོན་པ་བྱ་བའི་ཕྱིར། འདིར་
 རྩོད་སུ་ཞིག་གིས་བཅོལ་བ་སྟེ་སྟངས་ཅིང་། རྩོད་འཛིན་རྟེན་པ་རྣམས་རང་གི་ཉོན་མོངས་དར་གྱི་སྟོན་
 ལྟ་བུ་ལྟར་རང་གི་རྣམ་རྟོག་ངན་པའི་སྐབས་གྱིས་གཏུམས་པའི་སྟེང་དུ། རྟོག་གེ་ངན་པའི་སྟངས་བྱ་བེས་
 པའི་དྲ་བས་ཏེ་རྒྱ་ཤིག་ཏུ་སྟན་ཏེ་མ་ཀློག་ནས་འཇུགས་པར་ཅི་སྟེ་བྱེད། བདེན་འཛིན་གྱི་ཚུད་པ་འདི་
 བེ་དོར་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། དངོས་པོ་གཞུགས་བརྟན་དང་འབྲེལ་བའི་བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ། རང་དང་
 སྦྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་མངོན་སུ་མ་མམ་རྗེས་སུ་དབག་པའང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད།
 འདི་རེ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་སུ་མ་གཅིག་ཁོ་ནར་ཟད་དེ་གང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡོ་
 ཤེས་སོ། །

བཞི་པ་ (འདིར་མ་བཤད་པའི་སྟེན་འབྲེལ་ལྟ་བུ་ལ་ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ་) བེ།

སྟན་འབྲེལ་ལྟ་བུ་ལ་གོང་དུ་བརྟན་པ་ཡང་བེ་ཤེས་བྱས་ནས། །ཤད་པ་ལ་སོགས་སྟོགས་ཀྱི་ལན་གྱི་ཚེད་དུ་འདིར་
 གཏང་བ། །སྟན་ཅི་ཕྱིན་དུ་ཚོལ་བ་པོ་ཡང་རི་ལྟར་ཡོད་མིན་པ། །དེ་རྟོགས་ལྟར་བཤད་ལྟ་བུ་སྟོགས་འདི་ཉིད་གྱིས་
 རྟོགས་པར་བྱ། [༡༥༤]

ས་བོན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བུ་སྦྱེད་པ་ལྟ་བུའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དང་། སྐར་པོ་ལ་
 བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གདགས་པ་ལྟ་བུའི་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་རྣམས་པར་གཞག་པར་བྱ་བའི་སྐབས་
 ལ། དངོས་པོར་སྐྱེ་བའི་སྟོགས་ལ་སྟན་འབྲེལ་གང་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟེན་མ་རྒྱས་འབྲས་བུ་སྟངས་
 ལས་སམ། མ་ཤད་པར་སྦྱེད་ཅེས་སྟན་འབྲེལ་པ་གོང་དུ་བརྟན་པ་ཡང་བེ་ཤེས་པར་བྱས་ནས། རྒྱས་
 འབྲས་བུ་སྟངས་སམ་ལ་སོགས་པས་མ་ཤད་པར་སྦྱེད་ཅེས་བཏགས་ཏེ་བཀག་པའི་སྟོགས་ཀྱི་ལན་

བརྗོད་པའི་ཚེད་དུ། བ་རོལ་པོས་སུན་འབྲིན་ལ་ཕྱད་མ་ཕྱད་ཀྱི་བརྟག་པ་གང་གིས་སྐྱུས་པ་དེ་ལ་ཚོད་
པའི་སྐབས་འདིར། དེའི་བརྟག་པ་རང་ལ་མི་མཚུངས་པའི་ལན་གྱི་སུན་འབྲིན་པ་གཏང་བར་བྱ་སྟེ།
སྲར་བརྟན་པ་དེ་ནི་མཚོན་པ་ཙམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

བརྟན་བཙོས་ཚུ་ཤེ་ལས་ནི་དགག་གཞག་བྱས་པའི་དགོས་པ། བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་
ལྡོག་པ་ཉིད་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཁོ་པོ་ཅག་གིས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་རྟོག་པས་
བཙུངས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བརྟན་ཟེན་པའི་ཕྱིར། བརྟན་བཙོས་ལ་སུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་ཚོལ་བ་ག་
ལ་ཡོད་དེ། སུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་ཚོལ་བ་ནི་རང་གི་ཕྱོགས་བཞག་ན་སྐྱོན་བྱུང་གིས་དོགས་ནས། གཞན་གྱི་
ཕྱོགས་སུན་ཅི་ཕྱིན་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་བདག་གིས་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་བསལ་བ་ཡང་དོན་
དམ་པར་མེད་དེ། དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་ཚོལ་
བ་ག་ལ་ཡོད། གང་གིས་ན་རང་གི་ཕྱོགས་གཞག་ཏུ་མེད་ཅིང་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་བརྒྱུག་པ་དོན་དམ་
པར་འདོད་པའི་མཚོན་ཉིད་བྱས་པ་འདི། སུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་ཚོལ་བ་པའི་ཡང་དག་པའི་མཚོན་ཉིད་དུ་
འགྱུར་བ། དབུ་མ་པ་སྐྱུས་རང་གི་ཕྱོགས་ཐ་སྙད་དུ་མ་བཞག་ཅིང་། གཞན་གྱི་ཕྱོགས་བརྒྱུག་པ་དོན་
དམ་དུ་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་མེད་པས། དབུ་མ་པ་ལ་སུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་ཚོལ་བ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པས།
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རིགས་སོ། །དེ་སྐད་དེ་དེ་ལྟར་སྲར་བཤད་པའི་སུན་འབྲིན་པའི་ལྷག་མ་ནི། དེ་
མ་ཐག་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱོགས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་མིན་^{༤༡}
ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནས་བརྒྱུས་ཏེ། རྣམ་དཔྱོད་པ་ནི་ལྷུང་དུ་གོལ་བར་འགྱུར།^{༤༢} ཞེས་བྱ་བའི་བར་
འདིས་ནི་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་གསལ་བར་བྱས་སོ། །ཉོན་མོངས་སྐྱོན་རྣམས་མ་ལུས་འཇིག་
ཚོགས་ལ། །ལྷ་ལས་བྱུང་བར་^{༤༣} ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནས་འདི་ཡན་ཚད་ཀྱིས་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་པ་གསལ་བར་བྱས་སོ། །

དེ་ལས་གྲུབ་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ།

གསུ་མ་པ་(དེ་ལས་གྲུབ་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་
མདོར་བརྟན་པ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

བདག་མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་རྣམས་དགོལ་གྱིར། ཚེས་དང་གང་ཟག་དབྱེ་བས་རྣམ་གཉིས་གསུངས། །དེ་ལྟར་སྟོན་
བས་སྐྱར་ཡང་འདི་ཉིད་ནི། །གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་སྤྲེལ་རྒྱུ་མང་གསུངས།།[༡༥༦] སྐྱོས་དང་བཅས་པར་སྟོང་པ་ཉིད།
།བཅུ་དྲུག་བཤད་ནས་མདོར་བསྡུས་ཏེ།སྐྱར་ཡང་བཞིར་བཤད་དེ་དག་ནི། །ཐེག་ཆེན་དུ་ཡང་བཞེད་པ་ཡིན།།[༡༥༧]

སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རབ་རྩ་དབྱེ་བ་བརྗོད་པར་འདོད་ནས་བཤད་པ། ཚེས་རྣམས་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་བདག་མེད་འདི་ནི། བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དང་།
ཚེས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་གསུངས་སོ། །དེ་གཉིས་སུ་འབྲེད་ཚུལ་དེ་ཡང་གཞི་
གང་ཟག་དང་ཚེས་ཀྱི་སྟོང་དུ་མེད་རྒྱུའི་བདག་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྐོ་ནས་སྤྲེ་བ་མིན་ཏེ། མེད་རྒྱུའི་
བདག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞི་ཚེས་ཅན་སྤང་སོགས་ཀྱི་ཚེས་དང་གང་
ཟག་གི་དབྱེ་བས་སྤྲེ་བའོ། །དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་བསྟན་ཞེ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ནི་
ཉན་རང་གི་འགྲོ་བ་རྣམས་འཁོར་བ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྟན་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་
འགྲོ་བ་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཆེན་པོ་ཐོབ་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་
བསྟན་ནོ། །སྐྱར་བཤད་པ་ལྟར་ཉན་རང་ལ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་རྒྱུ་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་གྱི་དེ་ཞོ་ན་ཉིད་
མཐོང་པ་ཡོད་མོད་ཀྱང་། དེ་དག་ལ་སྐྱར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཚེས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་རྣམ་གུངས་དང་།
དུས་ཀྱི་སྐོ་ནས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་པ་མེད་པ་སྟེ། འོན་ཀྱང་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་
བོན་སྟོང་བའི་ཐབས་ཙམ་ཞིག་ནི་ཡོད་དོ། །དེ་དག་ལ་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་པ་མ་ལུས་པར་སྒྲོམ་པ་ནི་ཡོད་པར་རྣམ་པར་གཞག་གོ། །གང་ཟག་བདེན་གྲུབ་འགོག་
པའི་རིགས་པའི་རྣམ་གུངས་མཐོང་ཡས་པའི་ཤེས་རབ་མི་སྐྱེད་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བོན་གྱི་གཉེན་
པོ་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་པ་ཡོད་ལ། ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པའི་གཉེན་པོ་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་པ་ནི་མེད་དོ། །

དེ་ལྟར་བདག་མེད་པ་གཉིས་པོ་འདི་ཉིད་ནི་བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྐྱར་ཡང་གདུལ་བར་
བྱ་བ་རྣམས་ལ་དེ་དག་གི་བསམ་བསྟན་ཚོགས་པའི་རོར་རྣམ་པ་མང་པོའི་སྐྱོས་པ་དང་བཅས་པར་སྤྲེལ་
གསུངས་སོ། །རི་ལྟར་ཞེ་ན། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས་སྟོང་པ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གི་དབྱེ་བ་བཤད་ནས། སྐྱར་
ཡང་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བཞིར་བཤད་ཅིང་དེ་དག་ནི་ཐེག་ཆེན་དུ་ཡང་བཞེད་པ་སྟེ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལྟར་ན་བསྡུས་པའི་དབྱེ་བ་གཉིས་དང་། འབྲིང་བོའི་དབྱེ་བ་བཞི་དང་རྒྱས་པའི་དབྱེ་བ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་
གསུངས་སོ། །རི་སྐད་དུ། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ།

ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ལྷི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ལྷི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་།
 ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། འོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། འདུས་མ་བྱས་
 སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་།
 འོ་ར་བ་མེད་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཚས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རང་གི་
 མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་
 ཉིད་དོ།^{༤༤} །ཞེས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་བསྟན་ནས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་དངོས་པོ་ནི་དངོས་པོས་
 སྟོང་ངོ། །དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པས་སྟོང་ངོ། །རང་བཞིན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ། །
 གཞན་གྱི་དངོས་པོ་ནི་གཞན་གྱི་དངོས་པོས་སྟོང་ངོ།^{༤༥} །ཞེས་སྒྲུབ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་བཞི་བསྟན་ནོ། །
 སྟོང་པ་ཉིད་འདི་རྣམས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ། །སྟོང་པ་ཉིད་དམ་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་རྩུབ་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་སོ་སོ་པའི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་སྲིད་
 འདུས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པས་བསྟན་པར་ཟད་དོ། །དེ་རྣམས་ཏུ་ཡང་རྩུབ་པ་ཤེས་རབ་ལས། གལ་ཏེ་
 སྟོང་མིན་རྩུབ་ཟད་ཡོད། །སྟོང་པ་རྩུབ་ཟད་ཡོད་པར་འགྱུར། །མི་སྟོང་རྩུབ་ཟད་ཡོད་མིན་ན། །སྟོང་
 པ་འང་ཡོད་པར་གལ་གྱུར།^{༤༦} །སྟོང་ངོ་ཞེས་ཀྱང་མི་བརྗོད་དེ། །མི་སྟོང་ཞེས་ཀྱང་མི་བྱ་ཞིང་། །
 གཉིས་དང་གཉིས་མིན་མི་བྱ་སྟེ། །གདགས་པའི་དོན་ཏུ་བརྗོད་པར་བྱ།^{༤༧} །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྷ་
 མ་དག་གིས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་སུ་མི་བརྗོད་པ་དང་། ཐ་མས་ནི་གདགས་པའི་དོན་
 ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །

ཕྱི་བ་སོ་སོའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས། སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཕྱི་བ་རྒྱས་པར་
 བཤད་པ།

གཉིས་པ་(ཕྱི་བ་སོ་སོའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཕྱི་བ་རྒྱས་པར་
 བཤད་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་བཞི་ཕྱི་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། བྱང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
 སོགས་པ་བཞི་བཤད་པ་དང་། ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཤད་པ་དང་། མཐའ་ལས་
 འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཤད་པ་དང་། ཚས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་
 བཞི་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱང་སྟོང་པ་ཉིད་བཤད་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་ལྷག་མ་གསུམ་

བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། ལར་ལ་རང་བཞིན་ཁས་ལེན་ཚུལ་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

གང་སྤྱིར་དེ་ཡི་རང་བཞིན་དེ། །ཡིན་སྤྱིར་མིག་ནི་མིག་གིས་སྟོང་། །དེ་བཞིན་ན་བ་སྣ་དང་ལྟེ། །ལུས་དང་ཡིད་ཀྱང་བསྟན་
པར་བྱ། །[༡༧] ཐེར་བླུག་གནས་པ་མ་ཡིན་དང་། །འཛིག་པ་མ་ཡིན་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར། །མིག་ལ་སོགས་པ་དུག་པོ་ཡི། །
རང་བཞིན་མེད་ཉིད་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་ནང་སྟོང་ཉིད་དུ་འདོད། །[༡༨]

ནང་གི་ཚོས་མིག་ལ་སོགས་པ་དུག་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འདོད་དོ། །དེ་ཡང་མིག་ནི་མིག་རང་གི་དོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་སྟེ། མིག་
དེའི་རང་བཞིན་ནི་རང་གི་དོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་དེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །མིག་ལ་བཤད་པ་དེ་
བཞིན་དུ་ན་བ་དང་སྣ་དང་ལྟེ་དང་ལུས་དང་ཡིད་ཀྱང་བསྟན་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྟོང་པའི་རྒྱ་མཚན་
གང་གི་སྤྱིར་ན་མིག་སོགས་དེ་རྣམས་ནི་དོན་དམ་པར་ཐེར་བླུག་ཏུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། འཛིག་
པ་མིན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་རོ། །

འདིར་པ་ཚབ་གྱིས་ཐེར་བླུག་ཏུ་གནས་པ་མིན་པ་ནི་རང་བཞིན་མི་འདོར་བ་ལ་བྱའོ། །དེ་
ཡང་དུས་ཚུང་ཞིག་གནས་ནས་ལྟོག་པར་ཡང་འགྱུར་བས་འཛིག་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་རོ།^{༤༩} །
ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་སྐོད་བསྟན་པར་འགྱུར་ཏེ་དངོས་པོ་གང་ཞིག་རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་དེ་
ཉིད་ནི། གོར་མ་ཚག་པར་ཐེར་བླུག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་མི་ལྟོག་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་སོ།^{༥༠} །ཞེས་
བསྟུར་བ་ནི་འགྱུར་འཕྲུགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལོག་པ་ལ་རྟགས་གྱིས་བྱུང་
དགོས་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་ནག་ཚེའི་འགྱུར་ལས། དངོས་པོ་གང་ཞིག་རང་གི་དོ་བོ་ཉིད་
གྱིས་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཐེར་བླུག་ཏུ་གནས་པའམ། ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟུར་བ་
ལྟར་ལེགས་པས། ལྷ་མ་ནི་དགག་སྒྲུ་འདོན་ལུགས་འཕྲུགས་པར་གསལ་ལོ། །འགྲེལ་བཤད་ལས།
ཐེར་བླུག་གནས་པ་ཉིད་དང་ནི། །མི་འཛིག་མ་ཡིན་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར།^{༥༡} །ཞེས་བཏོན་ནས་མིག་སོགས་
རང་བཞིན་ཡོད་ན། རང་བཞིན་ལ་རྣམ་འགྱུར་དང་འཛིག་པ་མེད་པས། དེ་རྣམས་ལ་རྣམ་འགྱུར་དང་
འཛིག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ་ལས། དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དེ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པའོ། །
ཞེས་འཆད་པ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་འཛིག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ་ལས་འཛིག་པ་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་དགོས་ན་དེ་ནི་མདོ་ལས། འཇིག་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།^{༥༡} ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ།

ཐེང་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་མིན་པ་ཉིད་ནི། ཞེས་པ་ཡང་ནག་ཚོའི་འགྲུར་ལས། ཐེང་ཟུག་ནི་ཉམས་པ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་བརྗོད་ལ། ཞེས་བསྐྱར་བ་ལྟར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཐེང་ཟུག་ཏུ་གནས་པའི་རྟག་པ་བཀག་པ་ན། མིང་སོགས་དེ་ཡང་རང་དུས་སྟུང་ཟད་གནས་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་ལྷོག་པའི་འཇིག་པར་བདེན་ནམ་སྟམ་པ་འགོག་པ་ལ་འཇིག་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དོན་བསྐྱེན་རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་ཡང་མི་བདེན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཉི་མེ་སྒྲུང་བ་ལས་འདི་ལས་རྒྱལ་གཞན་དུ་ཡང་གསུངས་སོ།^{༥༢} །ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ཡང་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས། རང་བཞིན་རྒྱ་དང་རྒྱུན་དག་ལས། འབྲུང་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་ནི། རང་བཞིན་བྱས་པ་ཅན་དུ་འགྲུར། རང་བཞིན་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས། རི་ལྟ་བུར་ན་རུང་བར་འགྲུར། རང་བཞིན་དང་ནི་བཅོས་མིན་དང་། གཞན་ལ་ལྷོས་པ་མེད་པ་ཡིན།^{༥༣} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

གཉིས་པ་(ཞར་ལ་རང་བཞིན་ལས་ལེན་རྒྱལ་བལྟན་པ་)ནི།

ཡང་ཅི་གང་ཞིག་སློབ་དཔོན་གྱིས་བསྟན་བཅོས་ལས་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་རང་བཞིན་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་དུ་མཛད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། གང་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱུང་ཡང་རུང་མ་བྱུང་ཡང་རུང་། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་འདི་ནི་གནས་པ་ཉིད་དོ་^{༥༤} ཞེས་གསུངས་པའི་ཚོས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཡོད་དོ། །ཚོས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་ཅི་ཞིག་ཡིན། མིག་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་གི་རང་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་གི་རང་བཞིན་གང་ཞིག་ཅེ་ན། མིག་སོགས་འདི་དག་གི་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྲིད་བྱེད་གཞན་ལ་ལྷོས་པ་མེད་པ་སྟེ། མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བུལ་བའི་ཤེས་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ངོ་བོ་ཞེས་གསུངས་སོ།^{༥༥} །འདི་དག་གིས་ནི་སློབ་དཔོན་འདིས་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་ཚོས་ཉིད་ཡོད་པར་མི་བཞེད་ཅེས་པ་དང་། མ་རིག་པའི་བསྐྱད་པ་ལོག་ན་ཤེས་པ་ཡི་མེད་པར་སྐྱེ་བ་རྣམས་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །རི་སྟེ་ཚོས་ཉིད་དེ་ཡོད་དམ། དེ་མེད་ཅེས་སྟུགས། གལ་ཏེ་དེ་མེད་ན་ནི་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དབའ་རྣམས་ཅའི་དོན་དུ་པ་རོལ་ཏུ་སྐྱེན་པའི་ལམ་སྟོན་པར་འགྲུར་ཏེ་མི་

འགྱུར་ཏེ། འོན་ཏེ་མ་པའི་བདེན་པ་མེད་ན་ནི་དེ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་མེད་ལ། དེ་མེད་
ན་ལམ་སློམ་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་སྤྱིར་ཚོས་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་དེ་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་
བར་བྱ་བའི་སྤྱིར། བྱང་སེམས་རྣམས་དཀའ་ལ་བརྟུ་བྱག་ཚུམ་པ་ཡིན་ནོ། །འདིས་ནི་ཚོས་ཉིད་ཅེས་
པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་སློབ་གང་གི་ཡང་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་འདོད་བཞིན་དུ། ལམ་ལ་དཀའ་ལ་དུ་མ་ཚུམ་
པ་ནི། དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱལ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་དགོན་མཚོག་སྤྱིན་ལས། རིགས་ཀྱི་སུ་དོན་དམ་པ་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་།
འགག་པ་མེད་པ་དང་། འཛིག་པ་མེད་པ་དང་། འོང་བ་མེད་པ་དང་། འགྲོ་བ་མེད་པ་དང་། ཡི་གེ་
རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བསྟུང་དུ་མེད་ཅིང་སློམ་པས་
རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། རིགས་ཀྱི་སུ་དོན་དམ་པ་ནི་བརྗོད་དུ་མེད་ཅིང་། ཞིབ་འཕགས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱའོ། །རིགས་ཀྱི་སུ་དོན་དམ་པ་ནི་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་རྣམས་བྱུང་
ཡང་རླང་མ་བྱུང་ཡང་རླང་སྟེ། གང་གི་དོན་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སྐྱ་དང་། བསྐྱེད་བྱེད་གས་ནས་གོས་
དུར་སྤྱིག་བགོས་ཏེ། ཡང་དག་པར་དང་པས་བྱིམ་ནས་བྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། རབ་ཏུ་བྱུང་ན
ས་ཀྱང་ཚོས་ཉིད་དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར། སྐལ་ལོ་ལ་མེ་ཤོར་བ་ལྟར་བརྩོན་འགྲུས་ཚུམ་ཞིང་
གནས་པ་རྣམ་པར་འཛིག་པ་མེད་པའོ། །རིགས་ཀྱི་སུ་གལ་ཏེ་དོན་དམ་པ་ཡོད་པར་མ་གྱུར་ན་ནི།
ཚངས་པར་སྟོན་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་རྣམས་བྱུང་བ་དོན་མེད་པར་
འགྱུར་པོ། །གང་གི་སྤྱིར་དོན་དམ་པ་དེ་ཡོད་པ་དེའི་སྤྱིར་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་དོན་དམ་པ་
ལ་མཁས་པ་ཞེས་བྱའོ།^{༥༥} །ཞེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལ་བར་གསུངས་སོ། །བརྗོད་དུ་མེད་པ་དང་། སློམ་པས་
རྟོགས་པར་བྱ་བ་མིན་པ་ནི། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དོན་དམ་པ་གཟིགས་པ་བཞིན་དུ། སྐྱ་
རྟོག་གིས་ཡུལ་དུ་བྱེད་མི་རུས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་རྟོགས་མི་རུས་པ་མིན་ནོ། །དོན་དམ་བདེན་པ་
ཡོད་པ་མིན་པ་ལ་གཞོན་པ་བསྟན་ཞིང་། དེའི་ལྷོག་པ་འཕངས་པ་བསྟན་པ་ནའང་ཡོད་པར་གསུངས་
ཤིང་སྐར་ཡང་ཡོད་པར་བསྟན་པས། མེད་པ་དང་ཡོད་པ་མིན་པ་ལ་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་ནི་སློབ་གོས་
ཤིན་ཏུ་དམན་པར་སྟོན་པ་ཅུ་མོ། །པ་ཚབ་ཀྱི་འགྱུར་གྱི་དབེ་མང་པོ་ལས། བྱང་ཡང་རླང་མ་བྱུང་ཡང་
རླང་སྟེ། གང་གི་དོན་དུ་ཞེས་འབྱུང་ཡང་། བག་ཚེའི་འགྱུར་ལས། མ་བྱུང་ཡང་རླང་དོན་དམ་པ་ནི་ཉམས་
པ་མེད་པ་ཡིན་པས་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི། སྐར་འགྲེལ་པར་མདོ་བྱངས་པ་ལས། མ་བྱུང་ཡང་རླང་ཚོས་

རྣམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་འདི་ནི་གནས་པ་ཉིད་དོ།^{༥༥} །ཞེས་འབྲུང་བ་དང་མཐུན་པས་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ།།

འདིར་སྐྱེས་པ། གྱེ་མ་མ་ལ་གང་ཞིག་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་
འདོད་ཅིང་། གྲོ་བུར་དུ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་དང་། གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡང་འདོད་
ས་ཚོད་ནི། བན་རྩུན་འགལ་བའི་དོན་བརྗོད་པ་ཞིག་གོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་ཚོད་ཀྱིས་དབུ་མའི་བརྩན་
བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་རིག་པ་ཞིག་སྟེ། འདིའི་དགོངས་པ་ནི་གལ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་
རང་གི་དོ་བོ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོས་གཟུང་བར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ཉིད་
མིག་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ལུགས་ཡིན་ན་ནི། རང་བཞིན་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྐྱོས་
ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཚངས་པར་སྦྱོད་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ན། གང་གི་ཕྱིར་མིག་
སོགས་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པ་འདི་རང་བཞིན་ཡིན་ལུགས་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། །དེ་བལྟ་བའི་དོན་དུ་
ཚངས་པར་སྦྱོད་པ་དོན་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ།^{༥༦} །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་བཞིན་བཀག་པ་ནི་མིག་
སོགས་གཤིས་ལུགས་ཡིན་པ་བཀག་པ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་ཁས་སྐྱེས་པ་ནི་བཀག་པ་དེ་མིག་
སོགས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ཅེས་པའི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་པ་ཡིན་པས། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
བཀག་པ་དང་། དངོས་པོའི་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཁས་ལེན་པ་ལ་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་འདྲ་བའི་ཚོས་ཉིད་དེ་ཡང་བདག་གིས་ཀྱང་རྫོང་བ་ཀྱི་བདེན་པ་སྟེ་ཐ་སྐྱེད་ཅམ་དུ་གྲུབ་པ་ལ་
ལྟོས་ནས། བཅོས་མ་མིན་པ་དང་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་བརྗོད་དོ། །གང་ཞིག་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་རང་
དགའ་བས་བལྟ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་ཉིད་དེ་ནི་རང་བཞིན་དུ་རིགས་ལ། དེ་ཀྱང་རྫོང་བ་ལྟ་ཡོད་
པར་ཁས་སྐྱེས་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་དོན་དམ་པར་དེ་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིབ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་ཚོས་ཉིད་
འདི་ནི་སྐོབ་དཔོན་འཕགས་པས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། བ་ལོ་པོ་གཞན་ཡང་
དོན་འདི་ཁས་ལེན་དུ་གཞུག་པར་རུས་པས། རང་བཞིན་འདི་ནི་བརྩད་པའི་མཐར་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་
ལ་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་ཡང་རྣམ་པར་བཞག་གོ།^{༥༧} །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ལྟར་པར་དུ་དེས་པར་བྱ་དགོས་སོ།།

གང་དག་མེ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལུགས་ཚ་བ་ལ་སོགས་པར་སྐྱེ་བ་དེ་དག་གི་
ལྟར་འདོད་ན་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་མི་རུང་སྟེ། ཚ་བ་སོགས་ནི་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
བཅོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་རྩེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིག་སོགས་དེ་

བཅོས་མ་ཉིད་ཏུ་མེད་པ་དང་། རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་ལ་ལྷོས་པ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་ཡང་མི་
 རིགས་ཏེ། དེ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གུན་རྫོབ་ཏུ་རྣམ་
 བ་དེ་ལྟ་བུའི་དོན་བརྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།^{༤༠} །ཞེས་པ་ཚབ་གྱི་འགྲུར་ལས་འབྱུང་ལ། བླ་མོའི་འགྲུར་
 ལས། དེ་ལ་འདི་ལྟར་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གུན་རྫོབ་ཏུ་དོན་རིལ་བ་བཞིན་ཏུ་
 བརྒྱབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལ་འདི་ལྟར་ཞེས་འབྱུང་བ་ལེགས་ལ། ལྷག་མའི་དོན་ནི་
 བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། གུན་རྫོབ་ཏུ་བཅོས་མ་དང་གཞན་ལ་ལྷོས་
 པའི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་དོན་བརྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་སྒྲོབ་དཔོན་འཕགས་པས་རང་བཞིན་ཞལ་
 གྱིས་བཞེས་པར་བརྟན་པ་འདིས། ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་ནི་སྟོན་པའི་མདོ། །རྒྱལ་
 པས་རི་སྟེང་གསུངས་པ་ཀུན། །དེ་དག་ཀུན་གྱིས་ཉོན་མོངས་ལྷོག། །ཁམས་འདི་ཉམས་པར་བྱེད་མ་
 ཡིན།^{༤༡} །ཞེས་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་མདོ་སྟེས་བདེན་འཛིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་དམིགས་གཏང་འཛིག་
 པ་ཡིན་གྱི། དེའི་དམིགས་གཏང་བཀག་བའི་སྟོང་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་ཉམས་པ་སྟེ་མེད་
 པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་མིག་སོགས་རྣམས་མིག་སོགས་
 གྱིས་སྟོང་པར་གསུངས་པས་ལི། མིག་སོགས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་གསལ་
 རབ་མཛད་པ་ཡིན་གྱི། མིག་ནང་གི་བྱེད་པའི་བདག་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་པའོ་ཞེས་ཉན་ཐོས་སྟེ་པ་
 འདོད་པ་དང་། སེམས་ཅམ་པས་མིག་གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་པ་ཅམ་གྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་མིག་སོགས་
 རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པས་མི་སྟོང་པའི་གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཏུ་འདོད་པ་ལྟར་
 བེ་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་(སྟོང་ཉིད་ལྷག་མ་གསུམ་བཤད་པ་)ནི།

གང་ཕྱིར་དེ་ཡི་རང་བཞིན་དེ། །ཡིན་ཕྱིར་གཟུགས་ནི་གཟུགས་གྱིས་སྟོང་། །སྤྱད་དེ་རྩི་རྩེག་བྱ་དང་། །ཚོས་རྣམས་ཉིད་
 གྲུང་དེ་བཞིན་ནོ།།[༡༧] གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད། །ཕྱི་རོལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཏུ་འདོད། །གཉིས་ཆར་
 རང་བཞིན་མེད་ཉིད་ནི། །ཕྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།[༡༨] །ཚོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད། །མཁས་པས་སྟོང་
 པ་ཉིད་ཅེས་བརྟན། །སྟོང་ཉིད་དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི། །ངོ་བོས་སྟོང་པར་འདོད་བཡིན།།[༡༩] །སྟོང་ཉིད་ཅེས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་
 གང་། །སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་ཏུ་འདོད་དེ། །སྟོང་ཉིད་དངོས་པོའི་བློ་ཅན་གྱི། །འཛིན་པ་བརྗོག་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཡིན།།[༢༠]

རྒྱུད་གྱིས་མ་བརྒྱུས་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དུག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་
 པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཏུ་འདོད་དོ། །ཕྱིའི་གཟུགས་ནི་གཟུགས་གྱི་ངོ་
 བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་གཟུགས་དེའི་རང་བཞིན་ནི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱ་
 དང་བྱི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་དང་ཚོས་རྒྱུ་མཉམ་ཉིད་ཀྱང་སྟོང་ཚུལ་དེ་བཞིན་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་དང་
 ལྷག་མ་རྒྱུས་ལ་མདོར་བཅའ་བྱུག་ཏུ་གནས་པ་མིན་པ་དང་། འཛིག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་^{༤༤} ཞེས་
 གསུངས་པ་ནི་སྐར་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཤེས་རྒྱུད་གྱིས་
 བརྒྱུས་པའི་དབང་རྟེན་ཞོག་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཤེས་རྒྱུད་གྱིས་བརྒྱུས་ཤིང་། དབང་པོས་མ་བརྒྱུས་པས་ན་ཕྱི་
 བར་གཉིས་ཚར་ཡིན་ལ། དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ནི། ཕྱི་ནང་གི་
 སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ལྷག་མ་སྐར་བཞིན་ལོ།།

ཕྱི་ནང་གི་ཚོས་རྒྱུས་སྐར་བཤད་པ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་པ་མེད་པ་ཉིད་ནི། དེ་ཞོན་ལ་
 མཁས་པས་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བསྟན་དོ། །ཕྱི་ནང་གི་ཚོས་གྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ཡང་
 སྟོང་ཉིད་གྱི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའམ་བདེན་པས་སྟོང་པར་འདོད་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་སྟོང་གཞི་སྟོང་ཉིད་
 ཅེས་བྱ་བའི་སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཏུ་འདོད་པ་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་བདེན་
 པས་སྟོང་པར་གསུངས་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་དམ་ཚོས་ཉིད་ལ་དངོས་པོ་སྟེ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སློ་ཅན་གྱི་
 བདེན་པར་འཛིན་པ་བརྗོག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་
 པར་ཡང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས། ཀུན་རྟོག་ཐམས་ཅད་བསལ་བའི་ཕྱིར། །སྟོང་
 ཉིད་བདུད་ཅི་སྟོན་མཛད་ན། །གང་ཞིག་དེ་ལ་ཞེན་གྱུར་པ། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་གྱིས་ཤིན་ཏུ་སྤྲད།^{༤༥} །
 ཅེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །འདི་དག་གིས་ནི་ཁ་ཅིག་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་པ་བདེན་དངོས་རྒྱུ་
 པར་བཅད་ཅམ་ལ་བྱས་ནས་དེ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྤྲད་དང་། གཞན་དག་དགག་བྱ་བཅད་ཅམ་མིན་པའི་
 སློ་སྟེར་ལྟར་སྐབ་པ་རང་དབང་བ་ཚོས་ཉིད་ཏུ་བྱས་ནས་དེ་བདེན་པར་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་རྒྱལ་
 པས་ཤིན་ཏུ་སྤྲད་པར་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་(ཚེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཤད་པ་)ནི།

སེམས་ཅན་སྟོང་གི་འཛིག་རྟེན་ནི། །མ་ལུས་ཁྱབ་བྱེད་ཉིད་ཕྱིར་དང་། །ཚད་མེད་དཔེ་ཡིས་སྤྲུམ་མཐའ་ནི། །མེད་ཕྱིར་
 ཕྱོགས་རྣམས་ཚེན་པོ་ཉིད།།[༡༤༢] །འདི་དག་བརྒྱ་ཆར་ཕྱོགས་རྣམས་ཀྱིས། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་གང་ཡིན་དེ། །ཚེན་པོ་
 སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་དེ། །ཚེན་པོར་འཛིན་པ་བརློག་ཕྱིར་གསུངས།།[༡༤༣] །དེ་ནི་དགོས་པ་མཚོག་ཡིན་པས། །དོན་
 དམ་མུ་ངན་འདས་པ་ཡིན། །དེ་ནི་དེ་ཡིས་སྟོང་ཉིད་གང་། །དེ་ནི་དོན་དམ་སྟོང་ཉིད་དེ།།[༡༤༤] །མྱེད་འདས་
 དངོས་པོའི་སློ་ཅན་གྱི། །འཛིན་པ་བརློག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །དོན་དམ་མཐའ་པས་དོན་དམ་པ། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་བརྟན་
 བར་མཛད།།[༡༤༥] །རྒྱན་ལས་བྱུང་ཕྱིར་ཁམས་གསུམ་པོ། །འདུས་བྱས་ཡིན་པར་ངེས་པར་བརྟན། །དེ་ནི་དེ་ཡིས་
 སྟོང་ཉིད་གང་། །དེ་ནི་འདུས་བྱས་སྟོང་ཉིད་གསུངས།།[༡༤༦] །གང་ལ་སྟེ་གནས་མི་རྟག་ཉིད། །དེ་དག་མེད་པ་འདུས་
 མ་བྱས། །དེ་ནི་དེ་ཡིས་སྟོང་ཉིད་གང་། །དེ་ནི་འདུས་མ་བྱས་སྟོང་ཉིད།།[༡༤༧]

ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་སྟོང་བརྒྱད་གཉིས་མེད་པས། སེམས་ཅན་
 དང་སྟོང་གི་འཛིག་རྟེན་ནི་མ་ལུས་པ་ལ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱམས་སོགས་
 ཚད་མེད་བཞེས་མེད་པ་ཕྱོགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་སེམས་ཅན་ཀྱང་ལ་སྟོང་པས། དམིགས་པའི་སྟོང་ནས་
 ཚད་མེད་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཚད་མེད་པའི་དཔེ་ཡིས་ཏེ་ཚད་མེད་པ་བཞེན་དུ། དེ་ལྟར་སྟོང་
 པ་ལ་ཡང་སྤྲུམ་མཐའ་ནི་མེད་པ་སྟེ་ཚད་མེད་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་བརྒྱ་ནི་ཚེན་པོ་ཉིད་དོ། །ཤར་
 ལ་སོགས་པ་འདི་དག་བརྒྱ་ཆར་ཕྱོགས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་གང་ཡིན་པ་
 དེ་ནི་ཚེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་རྣམས་ཚེན་པོར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་བརློག་
 པའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་ཏེ། ཕྱོགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་ནི་སྟེ་གསུངས་བྱེད་པས་ཕྱོགས་རྣམས་
 རྟག་པའི་རྗེས་ཉིད་ཏུ་འཛིན་པ་ལྟ་བུའོ། །དོན་དམ་ཞེས་པའི་དོན་གྱི་སྐྱེ་ནི་འདི་ལ་དོན་ཡོད་དེ་ཞེས་པ་
 ལྟ་བུད་གོས་པ་ལ་བྱེད་པ་དང་། དོན་ལྡ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གེས་བྱ་ཡུལ་ལ་བྱེད་པ་གཉིས་ལས། འདིར་
 བྱི་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་ཏེ། མྱེད་འདས་དེ་ནི་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་དགོས་པ་མཚོག་
 ཡིན་པས་སོ། །ཚོས་སྐྱེ་དེ་ནི་དེ་ཡི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དོན་
 དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། དེ་ཡང་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཚོས་སྐྱེ་དེ་ལ་དངོས་པོ་སྟེ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་
 སློ་ཅན་གྱི་བདེན་པར་འཛིན་པ་བརློག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དོན་དམ་མཐའ་པས་སངས་རྒྱལ་གྱི་དོན་དམ་

པ་སྣང་པ་ཉིད་ནི་བསྟན་པར་མཛད་དོ།^{༡༤} །རྒྱ་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་སྟེས་པའི་ཕྱིར་ཁམས་གསུམ་པོ་
 བེ་འདུས་བྱས་ཡིན་པར་ངེས་པར་བསྟན་དོ། །ཁམས་གསུམ་པོ་དེ་ནི་དེ་ཡི་རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་པས་སྣང་
 པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། འདུས་བྱས་སྣང་པ་ཉིད་ཏུ་གསུངས་སོ། །ཚེས་གང་ལ་སྐྱེ་བ་དང་མི་རྟག་པ་
 རྟེ་འགག་པ་འམ་འཛིག་པ་དང་། གནས་པ་ལས་གཞན་ཏུ་འགྱུར་བ་དེ་དང་མེད་པ་ནི་འདུས་མ་
 བྱས་སོ། །དེ་ནི་དེ་ཡི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྣང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདུས་མ་བྱས་སྣང་པ་
 ཉིད་ཏུ་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་(མཐའ་ལས་འདས་པ་སྣང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཤད་པ་)ནི།

དེ་ཉིད་གྱིས་དེ་སྣང་ཉིད་གང་། །དེ་ནི་རང་བཞིན་སྣང་པ་ཉིད།།[༡༤] གང་ལ་མཐའ་ནི་ཡོད་མིན་པ། །དེ་ནི་མཐའ་
 ལས་འདས་པར་བཟོད། །དེ་དེ་ལོན་ས་སྣང་པ་ཉིད། །མཐའ་ལས་འདས་པ་སྣང་ཉིད་བསྟན།།[༡༥] ཐོག་མ་དང་པོ་ཐ་
 མ་མཐའ། །དེ་དག་མེད་པས་འཁོར་བ་ནི། །ཐོག་མ་ཐ་མ་མེད་པར་བཟོད། །འགྲོ་འོང་བུལ་ཕྱིར་མི་ལམ་
 ལྟའི།།[༡༦] སྤྱིད་འདི་དེ་ཡིས་དབེན་ཉིད་གང་། །དེ་ནི་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ། །མེད་པ་སྣང་པ་ཉིད་དོ་ཞེས། །བསྟན་
 བཅོས་ལས་ནི་ངེས་པར་བསྟན།།[༡༧] །དོར་བ་ཅེས་བྱ་འཐོར་བ་དང་། །འཐོར་བ་ལ་ནི་ངེས་པར་བཟོད། །དོར་མེད་
 གཏོར་བ་མེད་པ་སྟེ། །འགའ་ཡང་དོར་མེད་གང་ཡིན་པའོ།།[༡༨] །དོར་བ་མེད་པ་དེ་ཉིད་གྱིས། །དེ་ཉིད་སྣང་པ་ཉིད་
 གང་ཡིན། །དེ་དེའི་ཕྱིར་ན་དོར་མེད་པ། །སྣང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་བཟོད།།[༡༩] འདུས་བྱས་ལ་སོགས་པོ་བོ་ཉིད། །
 གང་ཕྱིར་སློབ་མ་རང་སངས་རྒྱས། །རྒྱལ་སྐས་དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་གྱིས། །མ་མཛད་དེའི་ཕྱིར་འདུས་
 བྱས་ལ།།[༢༠] སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད། །རང་བཞིན་ཉིད་ཏུ་བསྟན་པ་སྟེ། །དེ་ཉིད་གྱིས་དེ་སྣང་ཉིད་གང་། །
 དེ་ནི་རང་བཞིན་སྣང་པ་ཉིད།།[༢༡]

མཐའ་ནི་རྟག་པ་དང་ཆད་པ་གང་ཏུ་བཟུང་ན་ལོག་པའི་གཡང་ཏུ་ལྟངས་པ་ཡིན་གྱི། འདུས་མ་
 བྱས་རྟག་པ་དང་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་ལས་དབང་གི་སྐྱེ་འཛི་བརྒྱད་པ་ཆད་པར་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་
 པས། གང་ཏུ་བཟུང་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གྱི་གཡང་ཏུ་ལྟངས་པའི་རྟག་ཆད་དང་། རྟག་ཆད་ཅམ་གྱི་ཁྱད་
 པར་ཕྱེད་པར་བྱའོ། །གཞི་གང་ལ་མཐའ་འཛིན་ཏུ་ལྟངས་པའི་རྟག་ཆད་གྱི་མཐའ་ནི་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་ནི།
 འདིར་མཐའ་ལས་འདས་པར་བཟོད་དོ། །མཐའ་བྲལ་དེ་ནི་མཐའ་བྲལ་དེའི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
 ལོན་ས་སྣང་པ་ཉིད་དེ་ནི། མཐའ་ལས་འདས་པ་སྣང་པ་ཉིད་ཏུ་བསྟན་དོ། །འདི་ནི་ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་

ལས། ཡོད་མེད་དང་གཙང་མི་གཙང་གི་མཐའ་གཉིས་སྒྲངས་ནས། དབུས་ལའང་གནས་པར་མི་བྱེད་
 ཏོ།^{༥༥} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཐའ་སྒྲངས་པའི་དབུས་བདེན་ནམ་སྐྱམ་པའི་བདེན་འཛིན་བསྐྱོག་
 པའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་སེམས་ཙམ་པས་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་ཉུག་ཆད་སོགས་ཀྱི་མཐའ་
 དང་བྲལ་བའི་དབུས་སེམས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ཡན་ཆད་དུ་མ་བྱུང་ལ་འདི་ནས་
 བྱུང་ཞེས་པའི་ཐོག་མ་སྟེ་དང་པོ་དང་། འདི་ཕྱིན་ཆད་དུ་མི་འབྱུང་ཞེས་པའི་ཐ་མའི་མཐའ་དེ་དག་མེད་
 པས་འཁོར་བའི་ཐོག་མ་དང་། ཐ་མ་མེད་པར་བརྗོད་དོ། །འགྲོ་འོང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་བྲལ་
 པའི་ཕྱིར་མི་ལམ་ལྟ་བུའི་སྲིད་པ་འདི། སྲིད་པ་དེ་ཡི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་དབེན་པ་གཉིད་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ནི། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་
 ལས་ནི་དེས་པར་བསྟན་དོ།^{༥༦}

དོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཕྲོར་བ་དང་འཕོར་བ་ལ་ནི་དེས་པར་བརྗོད་ལ། དོར་བ་དེ་མེད་པ་
 བྱི་མར་ལ་གཏོང་བ་མེད་པ་སྟེ་རང་གི་ངོ་བོ་འགའ་དང་དུས་འགར་ཡང་དོར་དུ་མེད་པ་སྟེ་དོར་དུ་མི་
 རུང་བ་ཐེག་ཆེན་གང་ཡིན་པའོ། །དོར་བ་མེད་པ་ནི་དོར་བ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
 པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་བརྗོད་
 དེ། སྟོང་ཉིད་དེ་དོར་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ནའོ། །འདུས་བྱས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
 ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཚོས་ཉིད་ནི། རང་བཞིན་ཉིད་དུ་བསྟན་ཅིང་བརྗོད་པ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་
 འདུས་བྱས་ལ། སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཚོས་ཉིད་ནི། སྟོང་མ་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་།
 རྒྱལ་ལྷན་བྱང་སེམས་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་མཛད་ཅིང་། དེ་གསལ་ལ་བར་བྱེད་པ་
 ཡིན་ལ། གདོད་མ་ནས་དེ་དག་གི་གཤིས་སུ་གནས་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །རང་བཞིན་དེ་ཉིད་དེ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་
 བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །འོ་ན་དོན་འདི་སྟོང་པ་
 ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བདེན་མོད་འོན་ཀྱང་སྐབས་སྡེ་མར་
 བྱི་ཕྱི་ནང་གི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་དེ། དེ་ལོ་ན་ཉིད་འཇལ་བའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་པས་བདེན་
 པར་གྲུབ་བམ་སྐྱམ་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་སུས་ཀྱང་མ་བྱས་པར་གཤིས་སུ་གྲུབ་པའི་
 རང་བཞིན་ཡིན་ན། བདེན་པར་གྲུབ་བམ་སྐྱམ་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་གསུངས་པས་མི་སྒྲོས་སོ། །དོགས་
 པའི་རྒྱ་མཚན་འདི་གཉིས་ཀ་ཚོས་ཉིད་ལ་ཡོད་ཀྱང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་འགོག་ཅུས་པ་མི་འགལ་བ་

འདི་ཤེས་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་སློབ་གང་གིས་ཀྱང་མི་རྟོགས་པར་འཛིན་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་རྣམས་
ལྷོག་པར་འགྱུར་རོ།

བཞི་པ་(ཚོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ཚོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་
ཉིད་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མི་དམིགས་པ་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་
པ་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་དང་རེ་རྒྱལ་དང་། །དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་དྲུག་དང་། །གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ཅན་མིན་དེ་བཞིན། །
འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཚོས་རྣམས་།།[༡༠༠]ཚོས་དེ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །དེ་དག་གིས་དབེན་སྟོང་ཉིད་གང་།།

ཚོས་ཐམས་ཅད་ནི་མིག་སོགས་རྟེན་དབང་པོའི་ཁམས་དྲུག་དང་། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་
སོགས་བརྟེན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དྲུག་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པ་ལུལ་གྱི་ཁམས་
དྲུག་སྟེ་ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་དང་། མིག་གི་འདུས་ཉེ་རེག་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཉེ་རེག་པའི་བར་རེག་
པ་དྲུག་དང་། རེག་པ་དེ་དྲུག་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་དྲུག་དང་། གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མིན་
པ་གཉིས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་སོ། །ཚོས་དེ་དག་ཐམས་
ཅད་ནི་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་དབེན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི། ཚོས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ།།

གཉིས་པ་(རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད།
དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

གཟུགས་སུ་ལ་སོགས་དངོས་མེད་གང་། །དེ་ནི་རང་མཚན་སྟོང་པ་ཉིད།།[༡༠༡]

གཟུགས་སུ་གི་མཚན་ཉིད་ནི་གཟུགས་སུ་སུང་བ་དང་ལ་སོགས་པས་བསྟུས་པ་རྣམ་མཁྱེན་
ཀྱི་བར་གྱི་ཀུན་བྱང་གི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་དངོས་པོ་སྟེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དོ།།

གཉིས་པ་(རྒྱལ་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། གཞིའི་ཚེས་དང་། ལམ་གྱི་ཚེས་དང་། འབྲས་སུའི་
ཚེས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི།

གཟུགས་ནི་གཟུགས་སུ་མཚན་ཉིད་ཅན། ཚོར་བ་ཚྱོད་བའི་བདག་ཉིད་ཅན། །འདུ་ཤེས་མཚན་མར་འཛིན་པ་སྟེ། །
འདུ་བྱེད་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའོ།།[༡༠༩] ཡུལ་ལ་སོ་སོར་རྣམ་རིག་པ། རྣམ་ཤེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །སྤང་
པོ་སྟུག་བསྐྱེད་པར་མཚན་ཉིད། །ཁམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྐྱུལ་གཏུག་འདོད།།[༡༠༩] སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ནི་སངས་
རྒྱལ་གྱིས། སྐྱེ་བའི་སྒོར་གྱུར་ཉིད་དུ་གསུངས། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ནི་འདུ་འཕྲོད་མཚན་
ཉིད་དོ།།[༡༠༧]

ཡང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཅི་ཡིན་ཞེན། གཟུགས་ནི་གཟུགས་
སུ་སུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཉེ། དེ་ཡང་མདོ་ལས། དག་སྟོང་དག་གཟུགས་སུ་ཡོད་ཅིང་གཟུགས་སུ་
སུང་བ་དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ཞེས་བྱའོ།^(༡༠) །ཞེས་གསུངས་སོ། །རང་གི་མཚན་
ཉིད་འདི་རྣམས་དོན་ལྡན་ཡིན་པའི་རེས་པ་མེད་པར་རང་རང་གི་རང་བཞིན་མཚན་པའི་གཙོ་བོ་སྟོས་
པའོ། ཚོར་བ་ནི་བདེ་སྟུག་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ཚྱོད་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་ལོ། །འདུ་ཤེས་ནི་ཕྱིའི་མཚན་
མ་སྟེ་སེར་སོགས་དང་། བར་གི་མཚན་མ་བདེ་སྟུག་སོགས་ཀྱི་བྱེད་པར་འཛིན་པ་སྟེ། མཚན་མ་ནི་ཡུལ་
ཀྱི་སྐྱེ་རིས་སོ། །འདུ་བྱེད་ནི་འདུས་བྱས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་སྟེ་སྤང་པོ་གཞན་བཞེལ་ས་གཞན་པའོ། །
གཟུགས་སྐྱེ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་སོ་སོ་ལ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པ་ནི། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་
ཉིད་དོ། །སྤང་པོའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་ཁམས་རྣམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དེ་རང་གི་མཚན་
ཉིད་ནི། སྐྱུལ་གཏུག་པས་གཞན་ལ་བརྒྱུད་པས་གཞོད་པ་སྐྱེད་པ་དང་འདྲ་བ་སེམས་ཅན་རྣམས་
འཁོར་བར་འཛིན་པའོ། སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱལ་གྱིས་སྟུག་བསྐྱེད་འབྱུང་ཞིང་། སྐྱེ་བའི་སྒོར་
གྱུར་བ་ཉིད་དུ་གསུངས་སོ། །དེ་གསུམ་ནི་འཁོར་བའི་སྤང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་དགོངས་པའོ། །
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི་རྒྱ་རྒྱེན་གྱི་འདུ་འཕྲོད་ཀྱིས་རབ་
ཏུ་བྱེ་བའོ། །

གཉེས་པ་(ལམ་གྱི་ཚོས་)ནི།

གཏོང་བ་སྤྱིན་པའི་པ་རོལ་ཕྱིན། །ཚུལ་ཁྲིམས་གདུང་མེད་མཚན་ཉིད་བཟོད། །ཁྲོ་མེད་མཚན་ཉིད་བརྩོན་འགྲུས་གྱི། །
 ཁ་ན་མ་ཐོ་མེད་ཉིད་དོ།།[༡༠༥] བསམ་གཏན་སྲུང་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། །ཤེས་རབ་ཆགས་མེད་མཚན་ཉིད་དོ།
 །ལ་རོལ་ཕྱིན་པ་དུག་རྒྱུས་གྱི། །མཚན་ཉིད་འདི་དག་ཡིན་པར་བརྗོད།།[༡༠༦] བསམ་གཏན་རྒྱུས་དང་ཚད་མེད་
 དང་། །དེ་བཞིན་གཞན་གང་གཟུགས་མེད་པ། །དེ་དག་ཡང་དག་མཁུན་པ་ཡིས། །མི་འབྲུགས་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་
 གསུངས།།[༡༠༧] བྱང་ལྗེ་ཕྱོགས་ཚོས་སྤུ་ཕྱུ་བདུན། །ངེས་པར་འབྱུང་བྱེད་རང་མཚན་ཉིད། །སྤོང་བ་ཉིད་གྱི་མཚན་
 ཉིད་ནི། །དམིགས་པ་མེད་པས་རྒྱུ་དབེན་ཉིད།།[༡༠༨] མཚན་མ་མེད་པས་ཞི་ཉིད་དེ། །གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད་སྤུག་
 བསྐྱེད་དང་། །གཉེ་སྤུག་མེད་རྒྱུ་ཐར་རྒྱུས་གྱི། །མཚན་ཉིད་རྒྱུ་པར་གྲོལ་བྱེད་པའོ།།[༡༠༩]

སྤྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། །ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་
 གཏོང་བའི་སེམས་པའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་ཉོན་མོངས་གྱི་གདུང་བ་ལས་དེ་མེད་པའི་
 བསིལ་བ་ཐོབ་པའོ། །བཟོད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཁྲོ་བ་མེད་པ་སྟེ་དེ་ལ་སེམས་གྱི་བསྐྱར་འཇུགས་རྒྱས་
 པའོ། །བརྩོན་འགྲུས་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། །ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་དགེ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལ་སྤོང་བ་
 ཉིད་དོ། །བསམ་གཏན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། །དགེ་བའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྲུང་པའི་སྤྱིར་དུ་དགེ་བའི་
 དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཚེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ། །ཤེས་རབ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི།
 ཆགས་པ་མེད་པ་སྟེ། ལྷ་རྒྱུ་ལས་འདས་པར་བགོད་པའི་སྤྱིར་དུ། ཚོས་འགའ་ལ་ཡང་ཆགས་པ་སྟེ་
 བདེན་ཞེན་མེད་པ་སྟེ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་དུག་པོ་རྒྱུས་གྱི་
 མཚན་ཉིད་ནི། སྤར་བཤད་པ་འདི་དག་ཡིན་པར་མདོ་ལས་བརྗོད་དོ།།

བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་བསམ་གཏན་བཞི་རྒྱུས་དང་། བྱམས་པ་ཚད་མེད་ལ་
 སོགས་པ་ཚད་མེད་བཞི་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤུ་མ་གཉེས་ལས་གཞན་གང་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ལ་
 སོགས་པ་གཟུགས་མེད་པའི་སྤོངས་པར་འཇུག་པ་བཞི་པོ་དེ་དག །ཡང་དག་མཁུན་པ་ཡི་སངས་རྒྱས་
 གྱིས་མི་འབྲུག་པ་སྤོང་བ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་གསུངས་ཏེ།^{༡༠༨} དེ་རྒྱུས་ནི་སྤོང་བ་སྤྱངས་པས་
 འཐོབ་པའི་སྤྱིར་རོ། །བྱང་ལྗེ་གྱི་ཕྱོགས་གྱི་ཚོས་སྤུ་ཕྱུ་ཕྱུ་བདུན་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི། གང་དུ་
 དེས་པར་འབྱུང་བ་ཐར་པར་དེས་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་པའོ། །རྒྱུ་པར་ཐར་པའི་སྤོང་བ་ཉིད་གྱི་

མཚན་ཉིད་ནི་བདེན་འདོན་གྱི་དམིགས་གཏད་ཀྱི་རྟོག་པའི་དྲི་མས་མ་སྲུགས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་དབེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ལོ། །རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྣོ་མཚན་མ་མེད་པ་ནི་མཚན་མ་མ་དམིགས་པའི་སྣོ་ནས་ཞི་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ལོ། །རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྣོ་གསུམ་པ་སྣོན་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། འདུ་བྱེད་སྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་རྣམས་ལ་སྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ལོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་ལ་ལྟ་བུ་ན། སྲིད་པའི་ལུན་ཚོགས་ལ་མི་སྣོན་ཞིང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་གོ་འཕང་ལ་ཡང་བདེན་པར་འདོན་པའི་སྣོ་ནས་སྣོན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། སྲུག་བསྐྱེད་དང་གཏི་མུག་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ལོ། །རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། སྣོ་མས་འཇུག་གི་སྐྱིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་གོ་ལ་བར་བྱེད་པའོ། །རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ནི་ནང་ལ་གཟུགས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་མ་བཞིག་པར་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུ་དང་། བར་ལ་འདུ་ཤེས་དེ་བཞིག་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར་གཉིས་ནི། སྐྱུལ་པ་ལ་གཤམ་བྱེད་པའི་སྐྱིབ་པའི་གཉེན་པོའོ། །འབྲེལ་པའི་དཔེ་མང་པོ་ལ་གཉིས་པ་ལ་ནང་གཟུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་ཞེས་འབྲུང་བ་ནི་མ་དག་པའོ། །སྲུག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བསམ་གཏན་བཞི་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནི་གསུམ་པ་སྟེ། གཟུགས་སྲུག་པ་སྐྱུལ་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། མི་སྲུག་པ་སྐྱུལ་པ་ལ་མི་དགའ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོའོ། །མཐོང་ཚོས་བདེར་གནས་ཀྱི་ལམ་ལ་གཉིས་ལས་ཐར་པ་དང་མཐུན་པར་གནས་པའི་ལམ་ལ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྣོ་མས་འཇུག་བཞིའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་། ཞི་བར་གནས་པའི་ལམ་ལ་འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པ་འགོག་པའི་སྣོ་མས་འཇུག་གི་རྣམ་ཐར་གཅིག་གོ།

གསུམ་པ་(འབྲས་བུའི་ཚོས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་)ནི།

སྟོབས་རྣམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་ནི། །གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རང་བཞིན་གསུངས། །སྟོབ་པའི་མི་འཛིགས་པ་རྣམས་ནི། །ཤིན་ཏུ་བརྟན་པའི་རོ་བོ་ཡིན།།[༡༠] སོ་སོར་ཡང་དག་རིག་རྣམས་ནི། །སྟོབས་སོགས་ཚད་མེད་མཚན་ཉིད་ཅན། །འགོ་ལ་ཡན་པ་ཉེར་སྐྱབ་པ། །བུམས་པ་ཚེན་པོ་ཞེས་བྱའོ།།[༡༡] སྲུག་བསྐྱེད་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སྟོབ་པ། །བྱགས་རྗེ་ཚེན་པོའི་དགའ་བ་ནི། །རབ་དགའི་མཚན་ཉིད་བཏང་སྟོ་མས་ནི། །མ་འདྲེས་མཚན་ཉིད་ཅན་ཞེས་བྱ།།[༡༢] སངས་རྒྱས་ཚོས་ནི་མ་འདྲེས་པ། །བཅུ་དང་བརྒྱད་དུ་གང་འདོད་དག །གང་ཕྱིར་སྟེན་དེས་མི་འཕྲོགས་པ། །དེ་ཕྱིར་མི་འཕྲོགས་རང་མཚན་ཉིད།།[༡༣] རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ནི། །མོང་སྐྱུ་མཚན་ཉིད་

ཅན་དུ་འདོད། །གཞན་ནི་ཉི་ཚེ་བ་ཉིད་ཀྱིས། །མངོན་སུམ་ཞེས་བྱ་ར་མི་འདོད་དོ།། [༡༡༥]

འཚད་འགྲུ་ར་གྱི་སློབས་བཅུ་པོ་རྣམས་ནི། སིན་ཏུ་རྣམ་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རང་
བཞིན་ནམ་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཡུལ་རྣམས་སིན་ཏུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཉིད་ཀྱིས།
ཡུལ་ལ་འདྲུག་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སློབས་ཞེས་བྱའོ། །ཤེས་བྱ་
ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྗེ་གས་པར་ཉེ་མ་ལུས་པར་སངས་རྒྱས་པ་སྟེ་སྤྲུལ་སྤྱོད་
རྒྱུ་དོ། །ཞེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་། ང་ཟུག་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཟད་དོ་ཞེས་པ་དང་།
ངས་ཆགས་སོགས་ཐར་པའི་བར་དུ་གཙོད་པའི་ཚོས་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། ས་ལམ་འདི་ལ་ནན་ཏན་
དུ་བྱས་ན་སྤྲུག་བསྡུ་ལ་ཟད་པར་འགྱུར་པོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་བཞི་ལ་དེ་ལྟར་མིན་ནོ། །ཞེས་པའི་ཚོས་
མཐུན་གྱི་ཚོལ་བ་འགའ་ཡང་མ་མཐོང་བའི་སློབ་པའི་མི་འཛིགས་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ནི། སིན་ཏུ་བཏན་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཚོལ་བ་སྤྲུལ་ཀྱང་གཞན་དུ་བྱ་བར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཚོས་དང་དོན་དང་ངེས་པའི་ཚིག་དང་སློབས་པ་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་རྣམས་ནི།
སློབས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཚད་པ་སྟེ་གཏུགས་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ། །འགོ་བ་རྣམས་ལ་
ཕན་པ་དང་བདེ་བ་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་པའི། བྱམས་པ་ཚེན་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། སྤྲུག་བསྡུ་ལ་
ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སློབ་པ་པའི། སྤྲུགས་རྗེ་ཚེན་པོའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དགའ་བ་ཚེན་པོ་
ནི་རབ་ཏུ་སྟེ་མཚོག་ཏུ་དགའ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ། །བཏང་སློམས་ཚེན་པོའི། འགའ་ཞིག་ལ་རྗེས་
སུ་ཆགས་པ་དང་། གཞན་དག་ལ་ཁོང་ཁྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་མ་འདྲེས་པ་སྟེ་དེ་དག་དང་བྲལ་བའི་
མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ནི། མ་འདྲེས་པ་བཅུ་དང་བརྒྱུད་དུ་གང་འདོད་
པ་དེ་དག་གཞན་གྱིས་མི་འཕྲོགས་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་སྟོན་པ་ལ་
མ་འདྲེས་པའི་མི་མཐུན་སྤོགས་འབྲུལ་པ་སོགས་མི་མངའ་བས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲུགས་མེད་པ་ཉིད་
ཀྱིས་མི་འཕྲོགས་པ་སྟེ། སྤྲུག་པར་མི་རུས་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །མ་འདྲེས་པ་བཙོ་བརྒྱུད་ནི་དུག་ཚན་གསུམ་
སྟེ། སྤྲུལ་འབྲུལ་པ་དང་། གསུང་ལ་ཅུ་ཅོད་དང་། སྤྲུགས་ལ་བསྟེལ་བ་དང་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་
དང་། འཁོར་འདས་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་སོ་སོར་མ་བརྟགས་པའི་བཏང་སློམས་མི་
མངའ་བ་དུག་ནི་དང་པོའོ། །འདུན་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་དང་བྲན་པ་དང་ཉིང་འཛིན་དང་། ཤེས་
རབ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བའི་གཉིས་པའོ། །ལུས་ཀྱི་ལས་དང་དག་གི་ལས་དང་།

ཡིད་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་། འདས་མ་
འོངས་ད་ལྟར་ཀྱི་དུས་ལ་མ་ཆགས་པ་དང་མ་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་འཇུག་པ་ནི་གསུམ་
པའོ། །མ་འདྲེས་པའི་ངེས་ཚིག་ནི་ཚོས་དེ་རྣམས་སངས་རྒྱལ་ཁོ་ནའི་རྟེན་ལ་ཡོད་ཀྱི། རྟེན་གཞན་ལ་
མེད་པས་རྟེན་མ་འདྲེས་པའོ། །འདི་དག་གི་བཤད་པ་ནི་འགྲེལ་བར་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ལྷུག་རྒྱལ་པོས་
ཞུས་པའི་མདོ་དྲངས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།^{༤༤}

རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པའི་
མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་འདོད་དེ། རྣམ་མཁྱེན་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཡུལ་ཉི་ཚེ་བ་ཙམ་
ལ་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱིས། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པ་ཞེས་བྱ་བར་མི་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་
གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ནི། དེ་རྣམས་མཚན་བྱེད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཙམ་
ཡིན་པས། རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་བྱུང་བར་གྱིན་ཏུ་ཆོདོ།།

གསུམ་པ་(དོན་བཟུབ་)ནི།

གང་ཞིག་འདུས་བྱས་མཚན་ཉིད་དང་། འདུས་མ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་། །དེ་དེ་ལོན་ས་སྟོང་པ་ཉིད། །དེ་ནི་རང་
མཚན་སྟོང་པ་ཉིད།།[༡༡༥]

གང་ཞིག་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་
རང་མཚན་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམས། དེའི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ལོན་ས་སྟོང་པ་
ཉིད་དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དོ།།

གསུམ་པ་(མི་དམིགས་པ་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་བཤད་པ་)ནི།

ད་ལྟ་བུ་འདི་མི་གནས་ཤིང་། །འདས་དང་མ་འོངས་ཡོད་མ་ཡིན། །གང་དུ་དེ་དག་མི་དམིགས་པ། །དེ་ལ་མི་དམིགས་
པ་ཞེས་བརྗོད།།[༡༡༦] མི་དམིགས་པ་དེ་རང་ངོ་བོ། །དེ་ཡིས་དབེན་པ་ཉིད་གང་དེ། །ཐེར་ལྷག་གནས་མིན་འཇིག་
མིན་པས། །མི་དམིགས་ཞེས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་དོ།།[༡༡༧] རྒྱན་ལས་བྱུང་བྱིར་དངོས་རྣམས་ལ། །འདུས་པ་པ་ཡི་ངོ་བོ་
མེད། །འདུས་པ་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱིས། །སྟོང་ཉིད་དངོས་མེད་སྟོང་ཉིད་དོ།།[༡༡༨]

ད་ལྟར་བྱུང་བ་འདི་རང་གྲུབ་པའི་དུས་ལོན་ཆད་དུ་མི་གནས་ཤིང་། བྱུང་བྱེད་འདས་པ་ནི་
 བྱུང་བ་དེ་ཞིག་པ་ཡིན་པ་དང་། འབྱུང་འབྱུར་མ་འོངས་པ་ནི་འབྱུང་འབྱུར་དེ་ད་ལྟར་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།
 གསུམ་པ་དེར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བྱུང་བྱེད་དང་འབྱུང་འབྱུར་དང་ད་ལྟར་བ་དེ་དག་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
 ཞིག་པ་དག་མ་སྐྱེས་པའི་དུས་གཉིས་དང་། རང་གྲུབ་པའི་འོག་གང་དུ་མི་དམིགས་པ་དེ་ལ་ནི་མི་
 དམིགས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །མི་དམིགས་པ་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ཡིས་དབེན་པ་ཉིད་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ནི། ཐེར་བྱུག་ཏུ་གནས་པ་མིན་པ་དང་། འདྲིག་པ་མིན་པས་ན་མི་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
 ལྟོང་པ་ཉིད་དོ། །རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་འདུས་པ་པ་སྟེ་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུན་འདུས་
 པ་ལས་འབྱུང་བའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པས། དེ་རྣམས་ལ་དངོས་པོ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ལ།
 འདུས་པ་ལས་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་ལྟོང་པ་ཉིད་ནི། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
 ཀྱི་ལྟོང་པ་ཉིད་དོ། །

དེ་ལྟར་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བཤད་པ་ནི་བདེན་གྲུབ་འགོག་པའི་རིགས་པ་མི་འདུ་བའི་སྐོ་ནས་ནི་
 མིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ཐེར་བྱུག་ཏུ་གནས་པ་དང་འདྲིག་པ་མེད་པའི་རིགས་པས་བརྒྱབས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །གང་ཟག་གཅིག་ལ་སྤྱིར་བདེན་མེད་དུ་རྒྱབ་པ་ཡང་མིན་ཏེ། གཞི་མིག་སོགས་ནང་གི་ཚོས་
 རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བདེན་མེད་ཚད་མས་གྲུབ་ན་གཞི་གཞན་ལ་སྟོ་ཁ་སྟོགས་པའི་ཚོ། གཞན་གྱིས་རྒྱབ་
 བྱེད་བཀོད་པ་ལ་མི་སྟོས་པར་རང་གིས་ཉམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེ་ཚོ་ཚོད་པར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 དེའི་ཕྱིར་གང་ཟག་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། གཞི་སོ་སོ་ལ་བདེན་ཞེན་ཤས་ཆེ་བའི་གང་ཟག་
 སོ་སོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ཀ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

སྟོང་ཉིད་བཞིར་བྱེད་བརྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་(སྟོང་ཉིད་བཞིར་བྱེད་བརྒྱས་པར་བཤད་པ)ནི།

དངོས་པོའི་སྐྱེས་ནི་མདོར་བསྐྱེས་ན། །ལུང་པོ་ལྟ་རྣམས་བརྗོད་པ་ཡིན། །དེ་རྣམས་དེ་ཡིས་སྟོང་ཉིད་གང་། །དེ་དངོས་
 ལྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད།།[༡༩] མདོར་བསྐྱེས་ན་ནི་དངོས་མེད་པ། །འདུས་མ་བྱས་ཚོས་རྣམས་ལ་བརྗོད། །དེ་ཉིད་
 དངོས་མེད་དེས་སྟོང་ཉིད། །དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་དོ།།[༢༠] རང་བཞིན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ནི། །རང་བཞིན་ཞེས་བྱའི་
 ལྟོང་ཉིད་དེ། །འདི་ལྟར་རང་བཞིན་མ་བྱས་པས། །རང་བཞིན་ཞེས་ནི་བྱ་བར་བསྐྱེད།།[༢༡] སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་

འབྱུང་བའམ། །མ་བྱུང་ཡང་རུང་དངོས་སུ་ནི། །དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་སྣང་པ་ཉིད། །གཞན་གྱི་དངོས་པོར་རབ་ཏུ་
བསྐྱགས།།[༡༩༩] །ཡང་དག་མཐའ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད། །དེ་གཞན་དངོས་པོའི་སྣང་ཉིད་དོ། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་
རྒྱུ་ལས། །དེ་དག་དེ་སྐད་རབ་ཏུ་བསྐྱགས།།[༡༩༩]

དངོས་པོ་སྣང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་དངོས་པོའི་སྐྱེས་ནི་ཡུང་པོ་ལྷ་རྣམས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ཡང་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་མདོར་བསྐྱུས་ནས་སྦྱིར་བརྗོད་དོ། །ཡུང་པོ་ལྷ་པོ་དེ་རྣམས་དེ་ཡི་རང་བཞིན་གྱི་
གྲུབ་པས་སྣང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དངོས་པོ་སྣང་པ་ཉིད་ཏུ་མདོར་བཤད་དོ།^[20] །སོ་སོར་མ་ཕྱེ་
བར་མདོར་བསྐྱུས་ན་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་འདུལ་མ་བྱས་ན་མ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་དང་མུང་འདས་
རྣམས་ལ་བརྗོད་དོ། །འདུལ་མ་བྱས་དེ་ཉིད་དངོས་པོར་མེད་པ་དེའི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྣང་པ་
ཉིད་ནི། དངོས་པོ་མེད་པ་སྣང་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱའོ། །རང་བཞིན་ནི་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་བྱ་སྟེ།
འདི་ལྟར་རང་བཞིན་དེ་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པས་མ་བྱས་པར་དངོས་པོའི་གཤམ་ལུགས་སུ་གནས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་བཞིན་ཚོས་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་ནི་རང་བཞིན་སྣང་པ་ཉིད་དོ་
ཞེས་བྱ་བར་བསྟན་དོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་བྱུང་བའམ་སྟེ་འཛིག་རྟེན་ཏུ་བྱུང་ཡང་རུང་། མ་བྱུང་ཡང་
རུང་སྟེ་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་སྣང་པ་ཉིད་ནི། །གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟེ་ངོ་བོར་རབ་ཏུ་བསྐྱགས་སོ།།
འདིར་ནག་ཚའི་འགྲུར་ལས། མ་བྱུང་ཡང་ནི་རང་བཞིན་ཉིད། །ཅེས་པ་དང་། །གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྣང་པར་
བསྐྱགས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་བདེའོ།།

གཞན་གྱི་ངོ་བོའི་སྐད་དོད་ནི་མཚོག་དང་གཞན་དང་པ་རོལ་གསུམ་ལ་འཇུག་པས། །དང་
པོ་ལྷ་རྣམས་མཚོག་ཏུ་བྱུང་བའི་དེ་ལོ་ནི་དོད་དོ། །མཚོག་ཏུ་བྱུང་བའི་དོན་ནི་རྟག་ཏུ་དེ་ལོ་ནི་དེ་གྱི་མཚོག་
ཉིད་ལས་མི་འདའ་བར་ཡོད་པའོ། །གཉིས་པ་ལྷ་རྣམས་གཞན་ནི་འཛིག་རྟེན་པ་ལས་གཞན་འཛིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་འདུ་བྱུང་བ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དངོས་པོ་སྟེ་ངོ་བོ་ནི་ཡེ་
ཤེས་དེས་རྟོགས་པར་བྱ་བའོ། །གསུམ་པ་ལྷ་རྣམས་པ་རོལ་ན་ཡོད་པ་ནི་གཞན་གྱི་ངོ་བོའོ། །དེ་ཡང་
འཁོར་བ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བའི་པ་རོལ་ནི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་སྟེ་མཐའ་ནི་འདིར་འཁོར་
བ་ཟད་པའི་མུང་འདས་སོ། །དེ་ལོ་ནི་དེ་གྱི་མཚོག་ཉིད་ལས་རྣམ་པ་གཞན་ཏུ་འགྲུར་བ་མེད་པས་དེ་
བཞིན་ཉིད་དོ། །དེ་ཉིད་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྣང་བའི་མཚོག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྣང་པ་ཉིད་དེ་ནི།
གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟེ་ངོ་བོའི་སྣང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །རང་བཞིན་སྣང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྐར་

བཤད་ཀྱང་འདིར་བཤད་པ་མི་སྒྲོལ་པ་ཟེ། འདིར་དབུ་སྒྲོལ་འབྲིང་པོའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ལོ། །བཤད་
 པ་ཕྱི་མ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲིང་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཡང་འབྱུང་བ་ཟེ། ཚེས་ཉིད་དེ་དངོས་པོའི་
 གཤིས་ཡིན་པ་དང་། ཉག་ཏུ་ཡོད་པ་དང་། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཞལ་བྱར་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ན་
 བདེན་པར་གྱུ་བོ་སྣམ་པའི་དོགས་པ་གཅད་པའི་དོན་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་མི་འགལ་བར་ཤེས་པར་
 བྱུལ། །དེ་འདྲ་བའི་སྣོད་པ་ཉིད་དེ་དག་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས་
 དབུ་བ་དང་སྣོད་ཚུལ་དེ་དག་འདིར་བཤད་པ་དེ་སྐད་དུ་རབ་ཏུ་བསྐྱགས་པ་སྟེ་བཤད་དོ།།

བཞི་པ་(སའི་ཡོན་ཏན་བཟོད་པའི་སྒྲོན་པ་མཇུག་བརྒྱུ་བ་)ཟེ།

དེ་ལྟར་སྒྲོ་བྲོས་ཟེར་གྱིས་སྣང་བ་གསལ་བྱས་པའི། །རང་གི་ལག་ན་གནས་པའི་སྐྱུ་རུ་བཞེན་དུ། མིད་གསུམ་འདི་
 དག་མ་ལུས་གདོད་ནས་སྐྱེ་མེད་པར། །རྟོགས་ཏེ་ཐ་སྙད་བདེན་པའི་སྣོད་པ་ཀྱིས་འགོག་པར་འགོ། [༡༧] ཉག་ཏུ་
 འགོག་པར་གདོད་གསལ་པའི་བསམ་གཏན་ཡིན་མོད་ཀྱི། །འགོ་བ་མགོན་མེད་པ་ལ་སྒྲིང་རྗེའང་སྐྱེད་པར་བྱེད། །དེ་གོང་
 བདེ་གཤེགས་གསུང་སྐྱེས་སངས་རྒྱུས་འབྲིང་བཅས་ཟེ། །མ་ལུས་པ་རྣམས་སྒྲོ་ཡིས་ཡམ་པར་བྱེད་པའོད་ཡིན། ། [༡༧]
 ཀྱུན་རྗེ་བ་དེ་ཉིད་གཤོག་ཡངས་དཀར་པོ་རྒྱས་གྱུར་པ། །རང་པའི་རྒྱལ་བོ་དེ་ནི་སྐྱེ་བའི་རང་པ་ཡིས། །མཁུན་དུ་བདད་རན་
 ས་དགེ་བའི་རྒྱུ་གི་ལྷགས་སྣོད་པ་ཀྱིས། །རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་མཚོག་ཏུ་འགོ། [༡༧]

ད་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ལྷག་པར་མོས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་བཟོད་
 པའི་སྒྲོན་པ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྐབས་རྗེ་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བཤད་པ། ལྟར་བཤད་པའི་རྣམ་པ་དེ་
 ལྟར་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲོ་བྲོས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་གོགས་བྱེད་
 པའི་ལུན་པ་འཛེམས་པའི་སྣང་བ་གསལ་བར་བྱས་པའི་བྱང་སེམས་རང་གི་ལག་ན་གནས་པའི་སྐྱུ་རུ་
 ར་རྫོན་པའི་འབྲས་བུ་བཞེན་དུ། མིད་པ་གསུམ་པོ་འདི་དག་མ་ལུས་པ་གདོད་ནས་རང་བཞེན་གྱིས་
 སྐྱེ་བ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེ་ཡང་ཟེ། ཐ་སྙད་པ་ཀྱུན་རྗེ་བ་བདེན་པའི་སྣོད་པ་ཀྱིས་ཏེ་ཀྱུན་
 རྗེ་བ་ཏུ་འགོག་པར་འགོ་བ་སྟེ་དེ་ལ་སྣོད་པ་པར་འཇུག་གོ།

འགོག་པའི་ངོ་བོར་སོན་ཀྱང་འགོ་བ་སྐྱེ་བ་པའི་བསམ་པ་འདོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 བཤད་པ། བྱང་སེམས་ས་དུག་པ་བ་དེ་ཉག་ཏུ་འགོག་པ་འོད་གསལ་དུ་གདོད་གསལ་པའི་བསམ་པ་དང་
 ལྷན་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། །འགོ་བ་མགོན་མེད་པ་རྣམས་ལ་འདི་ཡི་སྒྲིང་རྗེའང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་འཕེལ་

བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིའི་སྐྱོར་བ་ནི་ལོར་བར་གཏོགས་པ་དང་། །བསམ་པ་ནི་མྱ་ངན་ལས་
འདས་པར་གཏོགས་སོ། །ས་རྒྱལ་པ་བ་འདིས་ས་རྒྱལ་པ་དེའི་གོང་དུ་སྡེ་སྡེ་ནས་བདེར་གཤེགས་གསུང་
སྡེས་ཉན་ཐོས་རྣམས་སངས་རྒྱས་འབྲིང་པོ་རང་རྒྱལ་དང་བཅས་པ་མ་ལུས་པ་རྣམས་ནི་སློ་ཡི་སྟོབས་
ཀྱིས་པམ་བར་བྱེད་པ་སྟེ་ཟེའི་ཀྱིས་གཞོན་པ་འང་ཡིན་ནོ།།

ཀུན་རྫོབ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་། དེ་ལོན་ཉིད་ཟབ་མོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་གཡས་
གཡོན་གྱི་གཤོག་ག་ཡངས་པ་དཀར་པོ་རྒྱས་པར་སྐྱེ་བའི་རང་པའི་རྒྱལ་པོ་ས་རྒྱལ་པ་བ་དེ་ནི།
གདུལ་བུའི་སྐྱེ་བོའི་རང་བ་ལུལ་དུ་བུང་བ་སྐྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མདུན་དུ་བདར་ནས། སྟོན་ལན་མང་དུ་
བསགས་པའི་དགེ་བའི་རྒྱུད་གི་ལུགས་ཆེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས། རྒྱལ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱ་
མཚོ་ཆེན་པོའི་པ་རོལ་མཚོག་ཏུ་འགོ་བར་འགྱུར་བས། དེའི་རྗེས་སུ་སློབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ཀྱང་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ཀའི་གཤོག་པས་བགྲོད་དགོས་ཀྱི། གཤོག་པ་གཉིས་གང་ཡང་མེད་པ་དང་།
ཕྱོགས་རེ་བའི་ལམ་གཤོག་པ་གཅིག་ཆག་པ་ལྟ་བུས་མི་ཆེས་བར། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀ་
ཚང་བའི་ལམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བགྲོད་པར་བྱའོ།།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ལས། །དོན་དམ་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་པ་རྒྱལ་པའི་བཤད་པའོ། །།

སེམས་བརྟུན་བདུན་པ།

༧ གསུམ་པ་རིང་དུ་སོང་བ་སོགས་བཞི་བཤད་པ་ལ་བཞི། ས་བདུན་པ་དང་། ས་བརྟུན་པ་དང་། ས་དགུ་པ་དང་། ས་བརྟུན་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རིང་དུ་སོང་བ་འདིར་འདི་ནི་སྐད་ཅིག་དང་། །སྐད་ཅིག་ལ་ནི་འགོག་པར་འཇུག་འགྱུར་ཞིང་། །
ཐབས་ཀྱི་པ་རོལ་བྱིན་ལེགས་འབར་བའང་འཕྲོབ།

ས་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ་འདིར་ནི། ས་དུག་པར་ཐོབ་པའི་འགོག་པ་དེ་ལ་སྐད་ཅིག་དང་། །
སྐད་ཅིག་སྟེ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་བྱང་སེམས་འདི་སྟོམས་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། འགོག་པ་ལ་འཇུག་
པ་ནི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་པས། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་འགོག་པ་ཞེས་བརྗོད་
དེ། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་སྐབས་སུ་དེ་བཞིན་ཉིད་འདིར་གཉེས་སྦྲེང་གི་སྟོབས་པ་ཐམས་ཅད་
འགོག་པར་འགྱུར་བའི་བྱུང་རོ།

དེ་སྐད་དུ་ས་བརྟུན་པ་ལས། ཀྱི་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ས་དུག་པ་ཡན་
ཆད། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་སྟེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ས་བདུན་
པ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ནི། སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ལ་ཡང་
འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་ལྡང་སྟེ། འགོག་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ཞེས་ནི་མི་བྱོལ་ཞེས་
རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །ས་འདིར་ཐབས་མཁས་ཀྱི་པ་རོལ་བྱིན་པ་ལེགས་པར་འབར་བ་སྟེ་ཆེས་
ཡོངས་སུ་དག་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། དག་རྒྱལ་ནི་སྤར་ས་གཞན་ལ་བརྟན་པའི་རིགས་པས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ཤེར་བྱིན་ཉིད་རྣམ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་ཡར་བྱིན་བྱི་མ་བཞིར་བཞག་གོ། །ཚོས་རབ་
དུ་རྣམ་པར་འབྲེད་པའི་གནས་སྐབས་ཉིད་ནི་ཤེར་བྱིན་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
ཐབས་མཁས་ཀྱི་པར་བྱིན་དུ་འཕྲོག་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི་བྱང་ས་ལས། དུག་ཚན་གཉེས་གསུངས་
པའི་དང་པོ་ནང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་འགྲུབ་པ་ལས་བརྟུམས་པའི་ཐབས་མཁས་པ་དུག་ནི། བྱང་
སེམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྟིང་རྗེ་དང་ལྡན་པར་ལྟ་བུ་དང་། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་
བཞིན་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་དང་། རྣམ་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་འདོད་པ་དང་།

སེམས་ཅན་ལ་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བ་མི་གཏོང་བ་དང་། འདུ་བྱེད་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་གཤམ་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཀྱིས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་དང་། སངས་རྒྱལ་
 འདོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྩོན་འགྲུས་འབར་བའོ། །ཕྱིའི་སེམས་ཅན་སློན་པར་བྱ་བ་ལས་བརྩམས་
 པའི་ཐབས་མཁས་དུག་ནི། བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་དགོ་བའི་རྩ་བ་རྒྱུད་དུ་རྣམས་འབྲས་
 བྱེད་མེད་པར་སྐྱར་བར་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞེན་དུ་ཚོགས་རྒྱུད་དུས་དགོ་རྩ་ཚེ་བ་དག་སྐྱབ་པར་བྱེད་
 པ་དང་། བརྟེན་པ་ལ་ཞེ་འགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁོང་ཁྱོད་སེམས་བར་བྱེད་པ་དང་། བརྟེན་པ་ལ་ཡིད་བར་
 མར་གནས་པ་རྣམས་དེ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཞུགས་པ་རྣམས་སློན་པར་བྱེད་པ་དང་། སློན་པ་རྣམས་
 གོལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་བཅུ་གཉིས་སོ།།^{༤༥༩}

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཚེར་བཤད་པ་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ལས། །དོན་དམ་པའི་
 སེམས་བསྐྱེད་པ་བདུན་པའི་བཤད་པའོ། །།

སེམས་བསྐྱེད་བརྒྱུད་པ།

༡ གཉིས་པ་(ས་བརྒྱུད་པ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ས་འདིར་སློན་ལམ་ལྟག་ཅིང་འགོག་པ་
 ལས་སློང་ཚུལ། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བརྟེན་པ། དབང་བཅུ་ཐོབ་པར་བརྟེན་པའོ།
 དང་པོ་ནི།

ཡང་ཡང་སྐར་དགོ་ལས་ལྟག་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །གང་དུ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཉེད་འགྱུར་བ།
 མི་གཡོ་དེ་ལ་བདག་ཉེད་ཆེ་དེ་འཇུག །འདི་ཡི་སློན་ལམ་ཤིན་ཏུ་དག་འགྱུར་ཞིང་།།[༡]
 རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འཁོག་ལས་སློང་བར་མཛད།།

བྱང་སེམས་ས་བདུན་པ་བ་དེ་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྐར་གྱི་དགོ་བ་ལས་ལྟག་པ་ཐོབ་པར་བྱ་
 པའི་ཕྱིར་དུ། ས་གང་དུ་བྱང་སེམས་དེ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཉེད་དུ་འགྱུར་བས་བརྒྱུད་པ་མི་གཡོ་བ་དེ་ལ།

བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ཚེན་པོ་དེ་འཇུག་གོ། །དེ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྐྱར་ས་བདུན་པ་མན་ཚད་གྱི་དགོ་
 བ་ལས་ལྷག་པ་ཐོབ་ལུགས་ནི། ས་བརྟུབ་པ་ལས། གྱི་རྒྱལ་བའི་སྐྱེས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོ་ཚེན་
 པོར་འགོ་བའི་གྲུ་བོ་ཚེན་ཅི། རྒྱ་མཚོ་ཚེན་པོ་ལ་མ་ཐུག་གི་བར་དུ་ཚེད་དུ་བསྐྱོད་ཅིང་འགོ་བར་བྱ་བ་
 ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཚོ་རྒྱ་མཚོ་ཚེན་པོ་ལ་ཐུན་མ་ཐག་ཏུ་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་བསྐྱོད་ནས། ཚེད་དུ་
 བསྐྱོད་མི་དགོས་པར་འགོ་སྟེ། དེས་རྒྱ་མཚོ་ཚེན་པོ་ལ་ཉིན་གཅིག་ཚོད་པ་དེ་ནི་སྐྱོན་ཚེད་དུ་བསྐྱོད་
 ཅིང་འགོ་བས། ལོ་བརྒྱར་ཡང་དེ་སྲིད་དུ་ཚད་མེད་པར་ཐུན་པར་མི་རུས་སོ། །གྱི་རྒྱལ་བའི་སྐྱེས་དེ་
 བཞིན་དུ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་དགོ་བའི་རྩ་བའི་ཚོགས་ཤིན་ཏུ་བསགས་པ། ཐེག་པ་ཚེན་པོ་ཡང་
 དག་པར་རྒྱབ་པ་ཡང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་འདི་སྐྱོད་པའི་རྒྱ་མཚོར་ཐུན་ནས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤི་
 ས་གྱིས་ཡུད་ཅམ་ཞིག་ལ། ཐམས་ཅད་མ་ཐུན་པའི་ཡེ་ཤིས་དི་ཅམ་གཞོན་པ་དེ་ནི། སྐྱོན་གྱི་ཚེད་དུ་བྱ་
 བའི་ལས་གྱིས་བསྐྱལ་བ་འབྲུམ་དུ་ཡང་། དེ་སྐྱོད་དུ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གཞོན་པར་མི་རུས་སོ། །^{ལ.མ.འ.}
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་རྒྱ་མཚོར་མ་ཐུན་པའི་བར་ནི་ས་བདུན་པ་མན་ཚད་གྱི་དཔེའོ། །རྒྱ་
 མཚོར་ཞུགས་ནས་འགོ་བའི་ས་བརྟུད་པ་ཐོབ་ནས་ལམ་བཞོད་པའི་དཔེའོ། །

ས་བརྟུད་པ་འདི་ཡི་སྐྱོན་ལམ་སྐྱོན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱོད་པ་ན།
 སྐྱོན་ལམ་ཚེན་པོ་བརྟུ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་ལམ་འབྲུམ་ཐུག་གུངས་མེད་པ་ཐུག་བརྟུ་བྱང་བ་པ་དེ་དག་
 ས་འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་དག་པ་སྟེ་སྐྱོན་ལམ་གྱི་ཕར་ཐུན་ལ་འདིར་ཚེས་ལྷག་པར་འཇུག་རོ། །ས་འདི་ནི་
 གཞོན་ལུའི་སར་གཞག་སྟེ། དགྲུ་པར་རྒྱལ་ཚབ་འཕོབ་ལ། བརྟུ་པར་ནི་འཁོར་ལོས་རྒྱར་བ་ལྟར་རྒྱལ་
 བརྒྱམས་གྱིས་དཔལ་བསྐྱར་རོ། །ས་མི་གཡོ་བར་འགོག་པ་ཚོས་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་ན། རྒྱལ་བརྒྱམས་
 གྱིས་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ལས་སྐོང་བར་ཡང་མཛད་དེ། ས་བརྟུབ་པ་ལས། གྱི་རྒྱལ་བའི་སྐྱེས་དག་
 དེ་ལྟར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་འདི་ས་མི་གཡོ་བ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་འདི་སྐྱོན་གྱི་སྐྱོན་
 ལམ་གྱི་སྐྱོབས་བསྐྱོད་པ་དང་། ཚོས་གྱི་སྐྱོད་རྒྱུན་དེ་ལ་གནས་པ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྟར་འདས་
 རྒྱམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤིས་ཉི་བར་རྒྱབ་པར་མཛད་དེ། དེ་ལ་འདི་སྐྱོད་ཅེས་གྲུང་བཀའ་
 ལྷུལ་ཏོ། །རིགས་གྱི་བྱ་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ། །སངས་རྒྱས་གྱི་ཚོས་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་འདི་ནི་
 དོན་དམ་པའི་བཞོད་པ་ཡང་ཡིན་ན། དོན་གྲུང་རིགས་གྱི་བྱ་གང་དེད་གྱི་སྐྱོབས་བརྟུ་དང་། མི་འཇིགས་
 པ་བཞི་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་གྱི་ཚོས་མ་འདེས་པ་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་དེ་ཁྱོད་ལ་མེད་གྱི། སངས་

ཤིག་བཟོད་པའི་སྒོ་འདི་ཉིད་ཀྱང་མ་འདོར་ཅིག་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཚུངས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཞི་བའི་རྣམ་པར་ཐར་
 པ་ལ་གནས་པ་ཐོབ་ཀྱང་། བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་མ་ཞི་བ་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བ། ཉོན་མོངས་པ་སྣ་ཚོགས་
 ཀྱུན་ཏུ་འབྱུང་བར་གྱུར་བ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ཡིད་གཡེན་སྒྲོལ་འདི་དག་ལ་སོམས་ཤིག་
 གཞན་ཡང་རིགས་ཀྱི་བུ་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཐོབ་བར་བྱ་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 སྒོ་བསམ་ཀྱིས་མི་བྱུང་བ་དྲན་པར་གྱིས་ཤིག་ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་འཛོམས་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དོ། །
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱུང་ཡང་རུང་མ་བྱུང་ཡང་རུང་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་འདི་འཛོམས་པ་ཉིད་དེ།
 འདི་ལྟར་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པའོ། །འདིས་འདི་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཉི་ཚེ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཚོས་ཉིད་འདི་འཐོབ་པོ།^{༤༡༤} །ཞེས་དང་། གལ་ཏེ་སངས་
 རྒྱས་བཙུན་མ་ལྟར་འདས་དེ་དག་གིས་བྱུང་ཆུ་བ་སེམས་དཔའ་དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་
 མངོན་པར་སྐྱབ་པའི་སྒོ་རྣམས་སུ་གཞུག་པ་མ་མཛད་དུ་བྱིན་ན། དེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ཡོངས་སུ་ལྷུང་བ་
 ལས་འདའ་བར་འགྱུར་ཏེ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱ་བ་ཡང་རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་པོ།^{༤༡༥} །
 ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་དག་གིས་འཛི་ས་བརྒྱུད་པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་རྒྱར་ཐོབ་ནས། དེ་
 ཙམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན། དེ་ལས་བསྐྱུང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པའི་
 རྒྱར་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཚོགས་གསོག་པ་ལ་བསྐྱུལ་ཞིང་། ཚོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མི་རྟོག་ཡེ་
 ཤེས་ཉན་རང་གིས་ཀྱང་འཐོབ་པར་གསུངས་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཡོད་ན་ཚོགས་གཞན་
 གསོག་པ་ལ་འབད་པ་མི་དགོས་ཀྱི། དེ་ཉིད་ལ་གོམས་པས་ཚོགས་ཀོ་ཞེས་པ་ནི་མི་མཁས་པའི་བབ་
 ཚེས་དུ་སྐྱེ་བའོ།།

གཉིས་པ་(ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བཞུན་པ་)ནི།

ཆགས་པ་མེད་པའི་སྟོན་ལྟོན་རྣམས་དག་དང་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་ཕྱིར། །ས་བརྒྱུད་པ་ལ་དྲི་མ་དེ་དག་རྩ་བཅས་ཉེ་
 བར་ཞི་འགྱུར་ཞིང་། ཉོན་མོངས་ཟད་ཅིང་ས་གསུམ་གྱི་མར་གྱུར་ཀྱང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི།།༡། །འབྱོར་བ་མཁའ་
 ལྟར་མཐའ་བྲལ་མ་ལུས་འཐོབ་པར་རྣམ་མ་ཡིན།།

གང་གི་ཕྱིར་ས་བརྒྱད་པ་འདིར་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་པ་ལས་སློང་བ་དེའི་ཕྱིར་
 ས་འདིར། ཆགས་པ་མེད་པའི་སློ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་ནི་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པའི་སློན་རྣམས་དག་དང་
 ལྷན་ཅིག་ཏུ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར། ས་བརྒྱད་པ་ལ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཉི་མ་ཤར་བས།
 ལུན་པ་ལྟ་བུའི་དྲི་མ་སྟེ་ཉོན་མོངས་པ་ལྟར་བྱུང་བ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་བྱུར་པ། ཁམས་གསུམ་ན་
 སློང་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྩ་བ་སྟེ་ས་པོན་དང་བཅས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་སྟེ་སྐངས་པར་འགྱུར་ཞིང་
 ། དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་ཅིང་ས་གསུམ་སྟེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་བླ་མར་གྱུར་ཀྱང་། བྱང་
 སེམས་འདིས་ཉོན་མོངས་ཟད་པའི་གནས་སྐབས་དེར། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་འབྱོར་
 བ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་དང་བྲལ་བ་མ་ལུས་པ་འཐོབ་པར་རུས་པ་མ་ཡིན་པས། དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར་ས་བརྒྱད་པ་བ་འདིས་བསྐྱིམ་པར་བྱ་དགོས་སོ། །འོན་ས་འདིར་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་
 ཅིས་ཤེས་ཤེ་ན། ས་བརྒྱུ་པ་ལས། འདིར་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ཡོངས་སུ་ལྷ་ལྷ་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་
 ཏེ།^{༤༧༤} ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་འདིར་ཁམས་གསུམ་ལས་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་
 ཉིད་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཆད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ལ་ལྷ་ལྷ་ལས་འདས་པ་
 མངོན་དུ་བྱེད་རུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་(དབང་བརྩུ་ཐོབ་པར་བརྟན་པ་)ནི།

འཁོར་བ་འགགས་ཀྱང་དབང་རྣམས་བརྩུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞིང་དེ་དག་གིས།
 སྲིད་པའི་འགོ་བར་རང་གི་བདག་ཉིད་སྣ་ཚོགས་སྟོན་པར་བྱེད་པར་འགྱུར།།[༡]

གལ་ཏེ་ས་འདིར་ཁམས་གསུམ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ན་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་འགགས་པས།
 ཇི་ལྟར་ན་འདི་ཡིས་སངས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུའི་ཚོས་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ས་
 བརྒྱད་པ་བ་འདི་ཡི་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་ནི་འགགས་མོད་ཀྱང་། ས་འདི་
 ཐོབ་པ་ན་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་རྣམ་པ་བརྩུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། དབང་བརྩུ་ཐོ་
 དེ་དག་གིས་བྱང་སེམས་འདིས་དབལ་འཕྲེང་གི་མདོ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་^{༤༧༥}ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་
 ཀྱི་ལུས་ཀྱི་སྟོན་སྟེ། སྲིད་པའི་འགོ་བར་རྣམས་སུ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ལུས་སྣ་ཚོགས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་
 པར་འགྱུར་བས། འདིའི་ཚོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་མི་འགལ་ཡོ། །དབང་བརྩུ་ནི་བསྐྱལ་

བ་བརྗོད་ཏུ་མེད་པའི་ཡང་བརྗོད་ཏུ་མེད་པར་ཚེའི་ཚད་བྱིན་གྱིས་སློབ་པས་ཚེ་ལ་དབང་བ་འཐོབ་པོ། །
 ཉིང་ངེ་འཛིན་ངེས་པར་སེམས་པ་དབག་ཏུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཇུག་པས་སེམས་ལ་དབང་བ་
 འཐོབ་པོ། །འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་རྒྱན་བཞེད་པ་དུ་མས་རབ་ཏུ་བརྒྱན་པའི་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབས་ཀྱི་ནུ་བྱ་སྟོན་པས་ཡོ་བྱད་ལ་དབང་བ་འཐོབ་པོ། །ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྣོན་པ་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབས་གྱིས་དུས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྟོན་པས་ལས་ལ་དབང་བ་འཐོབ་པོ། །འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
 ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པས་སྐྱེ་བ་ལ་དབང་བ་འཐོབ་པོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དང་། དུས་
 གང་དུ་ཅི་དགའ་བར་མངོན་པར་རྗོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པས་སྟོན་ལམ་ལ་དབང་བ་
 འཐོབ་པོ། །འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་གང་བ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པས་མོས་པ་
 ལ་དབང་བ་འཐོབ་པོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་རྩ་འཕྲུལ་གྱི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་བ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་
 པས་རྩ་འཕྲུལ་ལ་དབང་བ་འཐོབ་པོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་དང་། མི་འཛིགས་པ་དང་།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་མ་འདྲེས་པ་དང་། མཚན་དང་། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་དང་། མངོན་པར་རྗོགས་པར་
 བྱང་ཆུབ་པ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པས་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བ་འཐོབ་པོ། །མཐའ་དང་དབྱུང་མེད་པའི་ཚོས་ཀྱི་སློ་
 སྤང་བ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པས་ཚོས་ལ་དབང་བ་འཐོབ་པོ།^{༤༧༥} །ཞེས་ས་བཅུ་པ་ལས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ལྟ་
 བུའོ།།

དབྱུང་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ལས། རོན་དམ་པའི་
 སེམས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱན་པའི་བཤད་པའོ། །།

༧ གསུམ་པ་(ས་དགུ་པ་བཤད་པ་)ནི།

དགུ་པ་ལ་ནི་དེའི་སྟོབས་ལྟ་ཞིག་མཐའ་དག་རྫོགས་པར་དག་འགྱུར་ཞིང་།།

དེ་བཞིན་ཡང་དག་རིག་ཚོས་རང་གི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་དག་པའང་འཐོབ།།

ས་དགུ་པ་ལ་ནི་བྱང་སེམས་དེའི་སྟོབས་ལྟ་ཞིག་སྟེ་སྟོབས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་མཐའ་དག་
རྫོགས་པར་དག་པར་འགྱུར་རོ། །སྟོབས་ཀྱི་ཕར་བྱིན་ལ་སྟོབས་བཅུ་བཤད་པ་ནི་ཐུབ་པ་དགོངས་རྒྱུན་
ལས། དེ་ལ་བསམ་པའི་སྟོབས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཀྱུན་ཏུ་སྟོད་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །ལྷག་པའི་བསམ་
པའི་སྟོབས་ནི་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་སྦྱངས་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རོ། །གཟུངས་ཀྱི་སྟོབས་ནི་ཚོས་མི་བརྟེན་
པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རོ། །ཉིང་པེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ནི་རྟག་ཏུ་རྣམ་པར་གཡོངས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རོ། །
ཡང་དག་པར་འཕྱོར་པའི་སྟོབས་ནི་མཐའ་ཡས་གིང་མུར་ཐུག་པ་མེད་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་
སྟོད་པ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལ་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རོ། །དབང་གི་སྟོབས་ནི་ཡིད་ལོ་རེ་བ་ཐམས་ཅད་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཐོབ་པའི་བྱིར་རོ། །སྟོབས་པའི་སྟོབས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་
སྟོད་པ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལ་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རོ། །སྟོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སྟོད་པ་ལ་སྦྱར་བ་མི་གཏོང་བའི་བྱིར་རོ། །ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་སྟོབས་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པའི་སྟོད་པ་མི་གཏོང་བའི་བྱིར་རོ། །བྱམས་པ་ཆེན་པོའི་སྟོབས་ནི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་བསྐབ་པ་ལ་མཚོག་ཏུ་སྦྱོར་བ་གཏོང་བའི་བྱིར་རོ། །སྟོང་ཇེ་ཆེན་པོའི་སྟོབས་ནི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྷག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཚོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ནི་རྒྱ་མ་ལུ་
ལ་སོགས་པའི་ཚོས་ཉིད་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་
རྫོབ་པའི་སྟོབས་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་མདོན་དུ་བྱོགས་
པར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རོ། །ཞེས་པ་མདོ་སྟོར་བསྟན་པའི་སྟོབས་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ།།

ལྷོ་བས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་རྫོགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་ཚོས་ཀྱི་རང་གི་ཡོན་
 ཏན་ཡོངས་སུ་དག་པ་བཞིའང་འཕོ་བ་སྟེ། ཚོས་དང་། འོན་དང་། དེས་པའི་ཚིག་དང་། ལྷོ་བས་པ་སོ་སོ་
 ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞིའོ། །དེ་ལ་དང་པོས་ནི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་རབ་ཏུ་
 ཤེས་སོ། །གཉིས་པས་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་ཤེས་སོ། །གསུམ་པས་ནི་ཚོས་རྣམས་
 མ་འདྲེས་པར་སོ་སོར་སྟོན་པ་ཤེས་སོ། །བཞི་པས་ནི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་མཐུན་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་ཆད་པ་མེད་པ་
 རབ་ཏུ་ཤེས་པར་རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་སོ།^{༤༠} །གཞུང་གཞན་ལས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ཚོས་
 དང་། བརྗོད་བྱའི་འོན་དང་། ལྷོ་བས་པའི་ཚིག་དང་། ལྷོ་བས་པ་མི་ཟད་པ་རིག་པ་ལ་བཤད་དོ།།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཚེར་བཤད་པ་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ལས། འོན་དམ་པའི་
 སེམས་བསྐྱེད་པ་དགུ་པའི་བཤད་པའོ། །།

སེམས་བསྐྱེད་བརྒྱུད།

༩ བཞི་པ་(ས་བརྒྱུད་བཤད་པ་)ནི།

བརྒྱུད་པའི་ས་ལ་དེ་ཡིས་ཀུན་ནས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་དབང་བསྐྱར་བ། །དམ་པ་འཕྲོབ་ཅིང་ཡེ་ཤེས་ལྷག་པར་
མཚོག་ཏུ་བྱུང་བར་གྱུར་བའང་ཡིན། །ཆར་སླིན་རྣམས་ལས་རྒྱ་ཆར་འབབ་པ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་འགོ་རྣམས་ཀྱི། །དགོ་
བའི་ལོ་ཐོག་ཆེད་དུ་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་རྒྱུན་གྱིས་ཆོས་ཆར་འབབ།།[7]

ས་བརྒྱུད་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་ཡིས་ཕྱོགས་བརྒྱ་ཀུན་ནས། སངས་རྒྱས་རྣམས་
ལས་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་བ་དམ་པ་སྟེ་མཚོག་འཕོབ་པོ། །འཕོབ་ཚུལ་ནི་བྱང་སེམས་
འདི་ས་ཉིང་དེ་འཛིན་གངས་མེད་པ་འབྲུམ་ཕྲག་བརྒྱ་ཐོབ་པའི་ཐ་མ་ལ། ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་ཡེ་
ཤེས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་དབང་བསྐྱར་བ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་མངོན་དུ་འགྱུར་
རོ། །དེ་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྟོང་གསུམ་འབྲུམ་ཕྲག་བརྒྱའི་གཏོས་དང་མཉམ་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་
བདུ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོག་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། རྒྱས་པར་སྟོང་གསུམ་འབྲུམ་
ཕྲག་བརྒྱར་ཆར་བའི་རྣལ་བྱ་རབ་ཀྱི་རྣལ་སྟེན་གྱི་བདུ་རི་འཁོར་དང་ལྡན་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། བྱང་
སེམས་དེའི་ལུས་ཀྱང་དེ་དང་འཚམ་པར་གནས་སོ། །ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་བདུ་རི་ལ་འདུག་
པར་ཀུན་ཏུ་སྣང་རོ། །དེ་དེ་ལ་འདུག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཀུན་ནས་གདན་འཛོམ་
པ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་སྲུང་ནས། འོད་ཟེར་བྱུང་ནས་བྱང་སེམས་དེ་ལ་དབང་བསྐྱར་བར་མཛད་དོ།^[8] །
ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་ས་བརྒྱུད་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།

བྱང་སེམས་འདི་ལ་པར་སྐྱེན་བརྒྱའི་ནང་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པར་སྐྱེན་ལྷག་པར་མཚོག་ཏུ་བྱུང་
བ་སྟེ་དག་པར་གྱུར་བའང་ཡིན་ནོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་དང་དེ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་སྐྱེན་གྱི་ཁྱད་
པར་ནི། བྱང་ས་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཤེས་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་པར་ལ་ཏུ་སྐྱེན་པའོ། །དེ་ལ་དོན་དམ་པ་འཛིན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་ལ་
ཏུ་སྐྱེན་པའོ། །ཀུན་རྫོབ་འཛིན་པ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པར་ལ་ཏུ་སྐྱེན་པ་སྟེ། འདི་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་
བྲག་ནི་དེ་ཡིན་ནོ།^[9] །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆར་སླིན་རྣམས་ལས་འཛིན་ཏེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལོ་ཉོག་
སྟེལ་བའི་སྣང་དུ་རྒྱ་ཆར་འབབ་པ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ། གདུལ་བྱའི་འགོ་བརྣམས་ཀྱི་དགོ་བའི་ལོ་

དོག་སྤེལ་པའི་ཆེད་དུ། རྒྱལ་སྐྱེས་ས་བརྒྱུ་པ་བ་འདི་ལས་ཀྱང་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་དམ་པའི་ཚོས་གྱི་
ཆར་མངོན་པར་འབབ་པ་སྟེ་འབེབས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ས་འདི་ལ་ཚོས་གྱི་སྤྱིན་ཞེས་པ་གསུངས་སོ། །

དབྱུང་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ལས། དོན་དམ་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱུ་བའི་བཤད་པའོ། ། །

ས་བརྩའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ལས། ས་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

། གསུམ་པ་ས་བརྩའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། ས་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།
ས་གཉིས་པ་ནས་བརྩལ་པའི་བར་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ། དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ཚེ་འདི་ས་ནི་སངས་རྒྱལ་བརྒྱ་མཐོང་ཞིང་། །དེ་དག་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ས་ཀྱང་འདི་ཡིས་རྟོགས། །དེ་ཉིད་ཚེ་ན་བསྐལ་
པ་བརྒྱར་གནས་ཤིང་། །སྟོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐར་ཡང་ཡང་དག་འཇུག།[༡] རྩོམ་ཉེ་འདྲིན་བརྒྱ་ཕྱག་སྟོམས་པར་
འཇུག་ཅིང་གཏོང་བྱེད་དེ། །འདི་ག་རྟེན་ཁམས་བརྒྱ་འདི་ཡིས་ཀུན་ནས་གཡོ་ཞིང་སྤང་བར་རུས། །དེ་བཞིན་རྩ་
འཇུག་གིས་དེ་སེམས་ཅན་བརྒྱ་ཕྱག་སྟོན་བྱེད་ཅིང་། །བརྒྱ་ཕྱག་གངས་དང་རྗེས་འབྲེལ་ཞིང་དག་ཏུ་ཡང་འགྲོ་བར་
འགྱུར།།[༡] དེས་ནི་ཚོས་ཀྱི་སྟོན་མས་ཡང་དག་འབྱེད་བྱེད་ཐུབ་དབང་ལྡན། །རང་གི་ལུས་ལ་ལུས་རྣམས་ཀུན་ནས་
སྟོན་པར་བྱེད་པའང་ཡིན། །རང་གི་འཁོར་དང་བཅས་པས་མཛེས་འཕྲོར་ལུས་ནི་རེ་རེ་ཞིང་། །རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་བརྒྱ་
ཕྱག་དག་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའང་སྟོན།།[༡]

དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་དེའི་ཚེ་ས་དང་པོ་བ་འདི་ས་ནི། རྣམ་ཅིག་
ཐར་ཅིག་ཡུད་ཅམ་ཅིག་ལ་སངས་རྒྱལ་བརྒྱ་མཐོང་བ་དང་། སངས་རྒྱལ་བརྒྱ་པོ་དེ་དག་གིས་རང་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབ་ས་ཀྱང་སྟེ་བརྒྱབ་ས་པ་ཡང་བྱང་སེམས་འདི་ཡིས་རྟོགས་པ་དང་། ས་དང་པོ་ལ་གནས་པ་
དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ན་བསྐལ་པ་བརྒྱར་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་། བསྐལ་པ་བརྒྱ་ལ་སྟོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐར་
ཡང་ཡང་དག་པར་འཇུག་གོ། །དེའི་དོན་ནི་སྟོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐའི་བསྐལ་པ་བརྒྱར་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
མཐོང་བ་འཇུག་པའོ། །རྩོམ་ཉེ་འབྲེལ་བྱང་སེམས་འདི་ས་ཉིང་རེ་འདྲིན་བརྒྱ་ཕྱག་གཅིག་ལ་སྟོམས་པར་
འཇུག་ཅིང་གཏོང་བ་སྟེ་ལྷང་བར་ཡང་བྱེད་དོ། །བྱང་སེམས་འདི་ཡིས་འདི་ག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་ཀུན་
ནས་གཡོ་བར་བྱེད་པ་དང་། འདི་ག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་སྤང་བར་བྱེད་རུས་པ་དང་། དེ་བཞིན་རྩ་རྩ་
འཇུག་གིས་བྱང་སེམས་དེ་ས་སེམས་ཅན་བརྒྱ་ཕྱག་གཅིག་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་། །བརྒྱ་ཕྱག་གི་
གངས་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་སྟེ་གངས་དང་ལྷན་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་དག་ཏུ་ཡང་འགྲོ་བར་འགྱུར་
བ་དང་། །བྱང་སེམས་དེས་ནི་ཚོས་ཀྱི་སྟོན་མས་ཉེ་བརྒྱ་ཡང་དག་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། །ཐུབ་

དབང་གི་སྤྲུལ་པོ་འདིས་རང་གི་ལུས་ལ་ལུས་བརྒྱ་རྣམས་ཀྱི་ནུབ་སྟོན་པར་བྱེད་པའང་ཡིན་པ་དང་།
ལུས་ནི་བརྒྱ་པོ་རེ་རེ་ཞིང་ཡང་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་བརྒྱ་ཕྱག་རེ་རེ་དག་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའང་སྟོན་
པའི་རང་གི་འཁོར་དང་བཅས་པས་མཛེས་ཤིང་འབྱོར་པའོ།།

ས་གཉིས་པ་ནས་བརྟན་པ་བར་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་(ས་གཉིས་པ་ནས་བརྟན་པ་བར་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་)ནི།

སློབ་ལྟ་རབ་ཏུ་དགའ་བར་གནས་པས་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ནི། མོབ་པར་གྱུར་ནས་དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་དྲི་མ་མེད་གནས་
པས། །དེ་དག་སྟོང་ནི་ཡང་དག་འཕྲོལ་པར་འགྱུར་ཏེ་ས་ལྡོ་པོ། །འདི་དག་རྣམས་ལ་བྱུང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའ་ཡིས་ནི་
འཇུག་ཕྱག་དང་།།[༤]

སློབ་ལྟ་རབ་ཏུ་དགའ་བར་གནས་པས་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ནི་མོབ་
པར་གྱུར་ནས། ས་གཉིས་པར་འཕོས་པ་ན་ས་དང་པོ་ལ་བཤད་པ་དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་ས་དྲི་མ་མེད་པ་
ལ་གནས་པས། ཡོན་ཏན་སྡེ་ཚོན་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ནི་སྟོང་དུ་བྱས་པ་ཡང་དག་པ་ས་འཕྲོལ་པར་
འགྱུར་རོ། །ཡོན་ཏན་སྡེ་ཚོན་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ཉིད་ས་གསུམ་པ། བཞི་པ་ལྡོ་བ་དུག་པ་བརྟན་པ་
སྟེ་ས་ལྡོ་པོ།

ཕྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་འཕྲོལ་ཅིང་དེ་ཡིས་ཕྱེ་བ་སྟོང་འགྱུར་ཐོབ། །དེ་ནས་ཕྱེ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་སྟོང་འགྱུར་ཡང་འཕྲོལ་ཕྱེ་བ་ཕྱག་
ཐག་ཁྲིག་ཕྱག་བརྒྱར་རྫོགས་པར་བརྒྱུར་དང་སྒྲར་ཡང་སྟོང་ཕྱག་ཏུ་ཁྲད་དག་པར་ནི་བརྒྱུར་བ་མཐའ་དག་བརྟུན་ཐོབ་པར་
འགྱུར།།[༥]

འདི་དག་རྣམས་ལ་བྱུང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའ་ལྡོ་པོ་ཡིས་ནི། དེ་མ་པ་བཞིན་དུ་འཇུག་ཕྱག་བརྒྱ་
གཉིས་དང་། ཕྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་པ་བརྒྱ་གཉིས་དང་། ཕྱེ་བ་ཕྱག་སྟོང་བརྒྱ་གཉིས་དང་། ཕྱེ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་
སྟོང་བརྒྱ་གཉིས་དང་། ཕྱེ་བ་ཐག་ཁྲིག་ཕྱག་བརྒྱར་རྫོགས་པར་བརྒྱུར་བ་སྟེ་ཕྱེ་བ་འཇུག་པ་བརྒྱ་
གཉིས་དང་། སྒྲར་ཡང་སྟོང་ཕྱག་ཡང་དག་པར་ནི་བརྒྱུར་བ་མཐའ་དག་སྟེ་ཐག་ཁྲིག་འཇུག་ཕྱག་བརྒྱ་
གཉིས་རབ་ཏུ་འཕྲོལ་པར་འགྱུར་རོ།།

དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

གསུམ་པ་(དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་)ནི།

མི་གཡོའི་སར་གནས་ཚུལ་ཉོན་མེད་པ་དེས། །སྤོང་གསུམ་བརྒྱ་ཕྱག་སྤོང་བསྐྱེམས་འཛིག་རྟེན་ན། །རྒྱལ་ཚད་རི་སྤྲོད་
 ཡོད་པ་དེ་རྣམས་དང་། །གངས་མཉམ་ཡོན་ཏན་དག་ནི་འཐོབ་པར་འགྱུར། །༦། །ལེགས་པའི་སློ་གོས་ས་ལ་གནས་
 པ་ཡི། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དེས་སྤར་བསྟན་ཡོན་ཏན་དག། །གངས་མེད་བརྒྱ་ཕྱག་སྤོང་རྒྱལ་དག་པར། །བསྐྱེམས་པ་ཕྱག་
 བརྩའི་རྒྱལ་ཚད་ཐོབ་པར་འགྱུར། །༧། །རེ་ཞིག་བརྩལ་འདིར་དེའི་ཡོན་ཏན་དག། །དག་གི་སྤོང་ཡུལ་ལས་ཆེས་འདས་
 འགྱུར་ཞིང་། །དག་གི་སྤོང་ཡུལ་མ་ཡིན་བསྐྱེམས་རྣམས་ནི། །རྒྱལ་དག་རི་སྤྲོད་ཡོད་པ་དེ་སྤྲོད་འགྱུར། །༨། །བསྐྱེའི་རྩེ་
 བར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་རྣམས་དང་། །སྟོན་ཅིག་རྩོགས་སངས་རྒྱས་སྤྱོད་འགྲང་འདས་དང་། །དེ་བཞིན་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་མི་
 དག་གྲང་། །རྒྱན་ཅིག་རྒྱན་ཅིག་ལ་འོ་སྟོན་པར་རུས། །༩།

ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཡོན་ཏན་དེ་རྣམས་གངས་ཀྱི་གནས་གྱིས་བགྲང་བར་མི་རུས་པས། །རྒྱལ་
 བྱང་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བགྲང་བར་བཤད་པ། །མི་གཡོའི་བའི་ས་ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པ། །གང་
 ཟག་དང་ཚོས་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་མེད་པ་དེས་སྤོང་གསུམ་བརྒྱ་ཕྱག་སྤོང་བསྐྱེམས་པ་སྟེ།
 །སྤོང་གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་ན་རྒྱལ་གྱི་གངས་ཚད་རི་སྤྲོད་ཡོད་པ་དེ་
 །རྣམས་དང་གངས་མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་སྟེ་ཚན་དག་ནི་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ས་དགུ་པ་ལེགས་པའི་
 །སློ་གོས་ཀྱི་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དེས། །ཡོན་ཏན་སྤར་བསྟན་པའི་སྟེ་བརྩལ་གཉིས་
 །དག་གངས་མེད་བརྒྱ་ཕྱག་སྤོང་རྒྱལ་དག་པར་བསྐྱེམས་པ་ཕྱག་བརྩལ་སྟེ། །སྤོང་གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་
 །གྱི་ཁམས་གངས་མེད་པ་འབྲུམ་ཕྱག་བརྩལ་རྒྱལ་བྱང་གྱི་གངས་ཀྱི་ཚད་དང་མཉམ་པ་ཐོབ་པར་
 །འགྱུར་རོ། །ས་བརྩལ་འདིར་ས་དེའི་ཡོན་ཏན་ནི། །སྤར་བཤད་པའི་སྟེ་ཚན་བརྩལ་གཉིས་ལོ་དག་གི་སྤོང་
 །ཡུལ་ལས་ཆེས་འདས་པར་འགྱུར་ཞིང་། །དག་གི་སྤོང་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་བསྐྱེམས་པ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 །ཞིང་བརྗོད་རྒྱུ་མེད་པའི་ཡང་བརྗོད་རྒྱུ་མེད་པའི་རྒྱལ་གྱི་གངས་དག་རི་སྤྲོད་ཡོད་པ་དེ་སྤྲོད་ཀྱི་གངས་
 །དང་མཉམ་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཞིག་གི་སྤྱོད་ཅིག་ས་བརྩལ་པ་ལ་ཡོན་ཏན་འདིར་བརྗོད་པ་དེ་
 །ཅུ་དྲུག་པ་མིན་ཅོ། །ཞེས་དེ་ཞིག་སྟོན་ལ་འདི་བརྗོད་ཅེས་འོག་ནས་ཡོན་ཏན་གཞན་སྟོན་པའི་གོ་

རིམ་བརྗོད་པའོ།།

གཞན་ཡང་བྱང་སེམས་འདི་ས་ནི་སྐྱལ་བ་སྟོན་པ་ལ་རྟོག་པའི་ཀྱུ་ན་སྐོང་རྒྱ་བ་མེད་པར།
 རང་གི་ལུས་ཀྱི་བ་སྐྱའི་ཁུང་སྐྱའི་རེ་རེར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་རྣམས་དང་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱུ་
 གྲངས་ལས་འདས་པ་རེ་རེ་ཞིང་། བྱང་སེམས་གཞལ་གྱིས་མི་ལང་བའི་འཁོར་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་པ་
 རྣམས་དང་སྐྱད་ཅིག་སྐྱད་ཅིག་ལ་ནི་རྣམ་པ་གཞན་དང་གཞན་དུ་ཡང་སྟོན་པར་ལུས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་
 དེ་དག་ལས་གཞན་འགོ་བ་ལཱའི་འཁོར་བ་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་དང་མི་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་ཐ་དད་པ་
 ཡང་མ་འདྲེས་པར་བ་སྐྱའི་ཁུང་སྐྱའི་རེ་རེར་སྐྱད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་སྟོན་པར་ལུས་སོ། །ཀྱང་གི་སྐྱུ་ནི་མ་སྟོས་
 པ་བསྐྱུ་བའི་དོན་དུ་སྟེ། མ་སྟོས་པ་གང་སྐྱད་ན་བརྒྱ་བྱིན་དང་། ཚངས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་སྐྱོང་བ་
 དང་། མིའི་རྒྱལ་པོ་དང་། །ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱལ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་ལས་གཏུལ་
 བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པའི་གཞུགས་བཟུང་ནས་ལྷན་གྱིས་བྱུ་བ་པར་ཚོས་སྟོན་
 པར་ལུས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་བར་གྱི་དོན་སྐྱད་པའོ། །རྒྱས་པར་ནི་ས་བརྒྱལ་བ་ལས་ཤེས་པར་
 བྱའོ།།^{༤༡༩}

འབྲས་བུའི་ས་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་འབྲས་བུའི་ས་ལ་ལྷ། དང་པོར་སངས་རྒྱལ་པའི་རྒྱལ། སྐྱུ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་
 གཞག་སྐྱལ་པའི་སྐྱུ་བསྟན་པ། ཐེག་པ་གཅིག་དུ་བསྐྱབ་པ། མདོན་པར་བྱང་རྒྱལ་པ་དང་བཞུགས་པའི་
 ལུས་ཀྱི་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། ཚུད་པ་སྐྱང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

གང་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་དྲི་མ་མེད་ལ་སྐྱུ་སྐྱང་གསལ་བར་གྱུར་བའི་ཕྱིར། །སྟོན་ཚེ་སྟོབས་བརྒྱབ་སྐྱེད་པའི་ས་
 ལ་ཚོའི་ཀྱིས་སྐྱར་ཡང་འབད་གྱུར་ཞིང་། །འོག་མིན་དུ་ནི་གང་གི་དོན་དུ་འབད་གྱུར་གོ་འཕང་མཚོག་ཞིབ། །ཡོན་ཏན་
 མཐའ་དག་མཐར་ཐུག་མཚུངས་པ་མེད་དེ་ཚོའི་ཀྱིས་བརྟེས། [༡༠] །རི་ལྷོར་སྟོན་གྱི་དབྱེ་བས་མཁའ་ལ་དབྱེ་བ་མེད་དེ་
 ལྷོར། །དངོས་བྱས་དབྱེ་བ་འགའ་ཡང་དེ་ཉིད་ལ་མེད་དེ་ཡི་ཕྱིར། །འོ་མཉམ་ཉིད་དུ་ཡང་དག་སྐྱུགས་སུ་རྒྱུ་པར་མཛད་
 གྱུར་ན། །མཚུན་བཟང་ཚོའི་ཀྱིས་སྐྱད་ཅིག་གིས་ནི་ཤེས་བྱ་སྐྱུགས་སུ་རྒྱུད། [༡༡]

རི་ལྟར་ཉེ་དཔེར་ན་རྒྱ་བའི་སྤང་བས་ནམ་མཁའ་དྲི་མ་མེད་པ་ལ་འགོ་བམ་ལུས་པ་གསལ་
 བར་ལུས་པ་དེ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་རྣམས་འཕོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་ལྷན་པ་སྤྱོད་བར་
 མཛད་པ་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་བཅུ་པ་བརྟེན་པས། རང་གིས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་རྣམས་བརྟེན་ལུས་པར་
 མཚུན་ནས། སྤར་ཡང་སྤོབས་བཅུ་པ་སངས་རྒྱལ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྤོན་གྱིས་བཅུ་པ་དེར་སངས་རྒྱལ་
 གྱིས་འཕོབ་པ་ལ་འབད་པ་མཛད་པའི་བཅུ་མས་པར་གྱུར་ཅིང། གང་གི་དོན་དུ་འབད་པ་འདི་
 བཅུ་མས་པར་གྱུར་པའི་གོ་འཕང་མཚོག་ཞི་བ་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང། བཅོམ་ལྷན་འདས་
 གྱིས་འོག་མིན་དུ་ནི་སྟེ་གནས་དེ་ལོ་ན་འཁྱོད་གྱིས་བརྟེན་པར་གྱུར་དོ། །ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་ཡོན་ཏན་
 མཐའ་དག་གི་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་འདིར་
 མཐར་ཐུག་ཅིང་སྤུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་མཚུངས་པ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་འདྲ་བ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་དང། གོང་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚིག་རྒྱུད་དང་པོའི་འགྲུར་ནི་འགྲེལ་པ་དང་བསྐྱེད་ན་སྤར་
 བཤད་པ་ལྟར་འོང་དགོས་ལ། ཚིག་རྒྱུད་གཉིས་པ་ལ་ནག་ཚོའི་འགྲུར་ལས། སྤར་ཡང་སྤོབས་བཅུ་
 བསྐྱེད་པའི་སྤོན་གྱིས་དེར་འབད་པ་མཛད་གྱུར་པ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ལེགས་སོ། །འོག་མིན་ལོ་
 བར་ཞེས་གསུངས་པས་ནི་སྤར་སངས་མ་རྒྱལ་པ་གསར་དུ་འཚང་རྒྱ་བའི་རྟེན་ལ་འོག་མིན་པ་དགོས་
 པར་སྟོན་ལ། སྤོན་སངས་རྒྱལ་ཟེན་གསར་དུ་འཚང་རྒྱ་བའི་རྟེན་པ་འདོད་པ་ཁམས་སུ་མཛད་པ་
 ཡིན་ཏེ། ས་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པའི་ལུགས་སོ། །

འོག་མིན་དུ་དང་པོར་འཚང་རྒྱ་བ་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་རྒྱུད་ཅིག་གཅིག་ལོ་ན་ལ་
 ཐམས་ཅད་མཚུན་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྟེན་པར་སྟོན་པ་ནི། རི་ལྟར་ཉེ་དཔེར་ན་ལུས་པ་དང་འཁར་གཞོང་
 ལ་སོགས་པའི་སྤོན་གྱི་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང། མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་དེ་ཡིས་སྤོན་དེ་དག་
 ཏུ་གཏོགས་པ་སྟེ་དེར་བྱུང་བའི་ནམ་མཁའ་ལ་ནི། སྤྱི་བ་བ་ཐམས་ཅད་བཀག་ཚམ་དུ་མཚུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་པའི་དབྱེ་བ་མེད་པ་དེ་ལྟར་དུ་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་དངོས་པོ་སྟེ་
 རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང། དེ་དག་ཏུ་གཏོགས་པ་དེ་རང་བཞིན་
 གྱིས་གྲུབ་པའི་སྤྱོད་པ་མེད་པའི་དེ་ལོ་ན་ཉིད་ལ། དངོས་པོས་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཡང་མེད་པ་དེའི་
 ཕྱིར་དེ་ལོ་ན་ཉིད་ནི་རོ་མཉམ་པ་སྟེ་རོ་གཅིག་ལོ་ན་པའི་སྤོན་པར་བྱའོ། །རོ་མཉམ་དེ་ཡང་མཚུན་པའི་
 རྒྱུད་ཅིག་གཅིག་ལོ་ནས་ཡང་དག་པར་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པར་མཛད་པར་གྱུར་པས་ན། མཚུན་པ་བཟང་

པོ་ཅན་ཚྭོད་གྱིས་སྐྱད་ཅིག་གིས་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད་པའི་ཡོ་ཤེས་བརྟེན་སོ།།

གཉིས་པ་(རྩོད་པ་སྤང་བ་)ལ་གཉིས། རྩོགས་སྡེ་མ་དགོད་པ་དང་། ལྷགས་དེ་དགག་པའོ། །
དང་པོ་ནི།

གང་ཚེ་ཞིབ་དེ་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་ལ་སློབ་གྲོས་འཇུག་མི་འགྱུར། །སློབ་ཞུགས་པར་ཤེས་བྱའི་ཡུལ་ཅན་དེས་པར་རིགས་
པའང་མ་ཡིན་ལ། །རྒྱུན་ནས་ཤེས་མེད་པ་ནི་ཤེས་པར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་འགལ་བར་འགྱུར། །མཚུན་པོ་མེད་པར་སྤྱོད་
གྱིས་གཞན་ལ་འདི་ལྟོ་ཞེས་སུ་ཞིག་སྟོན།།[19]

རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ། །ཞེས་
རྣམ་པར་འཛོག་ཅིང་དེ་ཡང་སློབ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཛོག་ན། གང་གི་ཚེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཞི་
བ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ་ཞེས་རྣམ་པར་འཛོག་པ་དེའི་ཚེ། ཡུལ་དེ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སློབ་གྲོས་ཏེ་
ཤེས་རབ་མི་འཇུག་པར་ཁས་སྲུང་དགོས་ཏེ། འདི་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ལ་སློབ་དེ་འཇུག་པ་ན། སློབ་དེ་ཡུལ་ཅིའི་རྣམ་པ་ཅན་ཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡུལ་གྱི་
རྣམ་པ་གང་ཡང་འཆར་བ་མེད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སློབ་མི་འཇུག་གོ། །ཡུལ་ཅན་གྱི་སློབ་ཡུལ་ལ་མ་ཞུགས་
པར་ནི་ཤེས་བྱའི་ཡུལ་སློབ་དེས་པར་རིགས་པའང་མ་ཡིན་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་འདི་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པར་འགྱུར་བར་རི་ལྟར་འོས། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའོ། །ཞེས་བྱ་བར་
མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡུལ་རྒྱན་ནས་ཤེས་པ་མེད་པར་ནི་ཤེས་པར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་འགལ་བར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་སེམས་སྐྱེ་བ་སྟེ་འགྱུར་བ་མེད་ན་ཡང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
མཚུན་པ་པོ་མེད་པར་འདི་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངས་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད་དོ་ཞེས་སྤྱོད་
གྱིས་གསུལ་བྱ་གཞན་དག་ལ་སུ་ཞིག་གིས་སྟན་པར་བྱེད་པ་རིགས་ཏེ་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་(ལྷགས་དེ་དགག་པ་)ལ་གཉིས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་
བ། མཚུན་པ་པོ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

གང་ཚེ་སྐྱེ་མེད་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་སློབ་ཡང་སྐྱེ་བ་དང་བུལ་བ། །དེ་ཚེ་དེ་རྣམས་སྟེན་ལས་དེ་ཡིས་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་ལྟ་
བུ་སྟེ། །རི་ལྟར་སེམས་ནི་གང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ཡིས་ཡུལ། །དེ་ཡོངས་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་སྤྲུང་

བརྟེན་ནས་རིག་པ་ཡིན།།[༡༡]

འཇིག་རྟེན་འདི་ན་ཤེས་པ་ཡུལ་དེའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཉིད་འཛིན་པ་ན། ཤེས་པ་
 དེས་ཡུལ་དེ་རིག་པར་བརྗོད་དེ། ཇི་ལྟར་ཉེ་དཔེར་ན་སེམས་ནི་ཡུལ་སྡོན་པོ་གང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་
 བར་འགྱུར་བ་ན། །སེམས་དེ་ཡིས་ཡུལ་སྡོན་པོ་དེ་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་
 ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡུལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཇི་འདྲ་བ་དེ་འདྲ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་ན། བསྐྱད་ཀྱི་བདེན་པ་
 ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཉེ་བར་གང་གསལ་སོ། །ཞེས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་
 པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་ཚུལ་ནི། གང་གི་ཚེ་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡུལ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ཞིང་སྟེ་ཡིན་པ་
 བཞིན་དུ། དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྟོ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཚུ་ལ་ཚུ་
 བཞག་པ་བཞིན་དུ་ཞུགས་པ་དེའི་ཚེ། ཡུལ་དེའི་རྣམ་པ་སྟེན་པ་སྟེ་འཛིན་པ་ཉིད་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 རྟོགས་པར་འཇོག་པའི་སྤྱིར་སྤྱར་གྱི་ཚུད་པའི་སྟོན་མེད་དོ། །ནག་ཚོའི་འགྱུར་ལས། དེའི་ཚེ་དེའི་དེ་
 ཉིད་རྟོགས་པ་དེའི་རྣམ་པ་འཛིན་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ལྟ་བུ་མེད་པ་དག་པ་ཡིན་ལོ། །

འདིར་རང་འགྲུལ་ལས་དེའི་སྤྱིར་བཏགས་པ་ལས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་སོ་ཞེས་རྣམ་པར་
 བཞག་གི་དངོས་སུ་ན་འགའ་ཞིག་འགའ་ཞིག་གིས་ཤེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་གཉིས་
 ཀ་ཡང་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་རོ།^{༡༤} །ཞེས་གསུངས་པའི་བཏགས་པ་ལས་ཞེས་གསུངས་པའི་
 དོན་ནི། བསྐྱད་བརྟེན་ནས་རིག་པ་ཡིན།^{༡༥} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་གི་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རིག་པ་
 མིན་པར་བཏགས་པ་ཅམ་ལས་རིག་པར་འཇོག་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པ་བཏགས་པ་
 བར་འཇོག་པ་མིན་ལོ། །དངོས་སུ་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་སྟོན་བྲལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཅེས་ལས་
 རིག་པ་མིན་པར་སྟོ་སེར་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་འདྲ་བ་ཅིག་ཤར་ནས་རིག་པ་མིན་ཏེ། ཡུལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། ཡུལ་ཅན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་སོ་
 ཞེས་པའི་དོན་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་སྟོན་སྟེན་སྟེན་པོས་སྟོ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆར་རྒྱ་མེད་པ་
 དང་། ཡུལ་དེའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་ན་སྟོ་ཡུལ་ལ་མི་འཇུག་པ་དང་། མ་ཞུགས་ན་ཡུལ་དེ་མི་ཤེས་པ་དང་།
 མ་ཤེས་ན་ཡུལ་ཅན་དེ་ཤེས་པར་འགལ་ལོ་ཞེས་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་ན་སྟོ་མི་འཇུག་པ་ལ་
 སོགས་པ་རྣམས་རང་ཡང་དེ་ལྟར་འདོད་པས། དེ་ལ་ལན་མི་འདེབས་པས་སྟོ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པའི་
 རྣམ་པ་འཆར་རྒྱ་མེད་པ་བཀག་ནས། དེའི་རྣམ་པ་སྟོ་ལ་འཆར་བ་དང་། དེ་ཤར་བ་ལས་ཡུལ་དེ་

རྟོགས་པར་འཛོག་ཅེས་དབེ་དང་བཅས་པར་གསུངས་པས། ལྷགས་འདི་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་
རྟོགས་པའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་སྒྲིབ་ནི། འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་མཚོག་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་
པ་ཡིན་ནོ།།

འདིར་སྐྱད་ཅིག་གིས་ནི་ཤེས་བྱ་ཐུགས་སུ་རྒྱུད། ཅེས་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་ཁོ་ནས་ཐམས་ཅད་
མཁུལ་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྟེན་པ་དང་། རི་ལྷ་བ་མཁུལ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་དངོས་སུ་ཐ་
དད་པའི་རྣམ་ཏུ་སྒྲུང་ནས་མི་མཁུལ་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ལ། སངས་རྒྱལ་གྱིས་རི་ལྷ་བ་དང་རི་སྟོད་
པ་མཁུལ་རྒྱལ་ལེགས་པར་ཤེས་དགོས་པར་སྒྲུང་བས། མདོར་བསྐྱས་པ་ཅིག་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འདི་
ལ་སངས་རྒྱལ་མ་ཐོབ་བར་དུ་སྟོ་གཅིག་གི་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཚོས་ཅན་སོ་སོར་སྒྲུང་བ་དང་།
ཚོས་ཉིད་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་མཁུལ་པ་མི་འོང་བས་དེ་གཉིས་མཁུལ་པ་ཤེས་འཛོག་ཏུ་འོང་འོ། །བདེན་
འཛོག་གྱི་བག་ཚགས་མ་ལུ་ས་པ་ཟད་དེ་སངས་རྒྱལ་པ་ནས་དུ་ས་རྟག་ཏུ་དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་
སུ་མ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ལ་བཞུགས་པས། དེ་ལས་བཞེངས་པའི་མཉམ་རྗེས་ཤེས་འཛོག་
མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་གཉིས་རང་འགྲུལ་ལས། མཁུལ་པའི་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་གིས་ནི། ཤེས་
བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱང་བྱུང་བ་ལོ།^{༤༤} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་ཡིན་པས་མཉམ་གཞག་གི་ཡེ་ཤེས་དེ་
ལས་རོ་བོ་ཐ་དད་པའི་རི་སྟོད་པ་མཁུལ་པའི་རྗེས་ཐོབ་གྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། ཡེ་ཤེས་གཅིག་
གིས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁུལ་པར་འདོད་དགོས་སོ། །གང་གི་ཚོ་ཚོས་ཉིད་ལ་
ལྟོས་ཏེ་རི་ལྷ་བ་མཁུལ་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་སོང་བ་དེའི་ཚོ་སྟོ་དེའི་རོར་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་ཐམས་ཅད་ཉེ་
བར་ཞིབས་ཡེ་ཤེས་དེ་རྒྱལ་རྒྱལ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ། གང་གི་ཚོ་ཚོས་ཅན་
ལ་ལྟོས་ཏེ་རི་སྟོད་པ་མཁུལ་པར་སོང་བ་དེའི་ཚོ། ལུལ་ལུལ་ཅན་སོ་སོར་སྒྲུང་བའི་གཉིས་སྒྲུང་ཡོད་
ཀྱང་། གཉིས་སྒྲུང་འབྲུལ་བའི་བག་ཚགས་དུང་ལྷུང་བས་སྒྲུང་ལུལ་ལ་མ་འབྲུལ་བའི་གཉིས་སྒྲུང་ཡིན་
གྱི་འབྲུལ་བའི་གཉིས་སྒྲུང་མིན་ཏེ། འདི་མ་འབྲུལ་བའི་རྣམ་གཞག་དུ་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།^{༤༥} །
སངས་རྒྱལ་གྱི་སར་མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་གྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་ནི་རྒྱུད་བྲལ་ལས།
ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་རྣམ་གྲོལ་རྣམས། །གསལ་དང་འཕྲོ་དང་དག་ཕྱིར་དང་། །ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་འོད་
དང་ཟེམ། །ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་དང་མཚུངས།^{༤༦} །ཞེས་པའི་འགྲུལ་པར་དེ་ལ་སངས་རྒྱལ་
གྱི་རྒྱུད་ལ་མངའ་བའི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་ནི། ཤེས་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་

ཉིད་དམ་པའི་སྐྱེན་པ་སེལ་བར་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར། །འོད་གསལ་ལ་བ་དང་ཚོས་མཚུངས་སོ། །དེའི་
 རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་
 འཇུག་པས་ན་འོད་ཟེར་གྱི་དྲ་བ་འཕྲོ་བ་དང་ཚོས་མཚུངས་སོ།^{༥༧} །ཞེས་གསུངས་སོ། །འཇིག་རྟེན་
 ལས་འདས་པ་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པ་ནི་མཉམ་གཞག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྟོན་ནས་འཇིག་
 པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དམ་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནོ། །རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་ཞེས་པའི་རྗེས་ཀྱི་དོན་ནི། མཉམ་
 གཞག་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཞེས་དུས་སྲ་ཕྱིའི་རྗེས་མིན་གྱི། མཉམ་གཞག་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་
 པ་ལམ་བུར་བའི་དོན་ནོ། །ཤེས་བྱ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཤེས་བྱ་ཇི་སྟེང་བ་
 ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པའི་སྟོན་ནས་འཇིག་པའོ། །དེས་ན་ཚོས་ཅན་ལ་སྟོན་ཏེ་རི་ལྟ་བུ་མཁུན་པ་
 མིན་ལ། ཚོས་ཉིད་ལ་སྟོན་ཏེ་རི་སྟེང་བ་མཁུན་པ་མིན་ནོ། །དོན་འདི་ལེགས་པར་ཤེས་ན་བདེན་
 གཉིས་ལས། བརྟགས་པའི་ངོ་བོས་དབེན་པ་ཡིས། རི་ལྟར་སྐྱར་བ་འདི་ཁོ་ན། རྟེན་ཏེ་སྐྱེས་པ་ཐམས་
 ཅད་ནི། ཐམས་ཅད་མཁུན་པས་མངོན་སུམ་གཟིགས།^{༥༨} །ཞེས་དང་། གང་ཚེ་ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་
 དང་། །བདག་ཉིད་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བ། །དེ་ཚེ་མཚན་མ་མི་འབྱུང་ཕྱིར། །གནས་པ་བརྟན་ཕྱིར་མི་
 བཞེངས་སོ།^{༥༩} །ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུང་བ་རི་སྟེང་བ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མཁུན་པ་དང་།
 ཡང་གཉིས་སུ་སྐྱུང་བའི་རྣམས་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་གང་ཡང་མི་མཐོང་བར་གསུངས་པ་དང་། ཚེན་
 པོ་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་པ་རྣམས་ལ། ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་གང་ཡང་མི་
 མཐོང་བ་སངས་རྒྱས་རང་སྐྱུང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་
 གདུལ་བྱ་གཞན་སྐྱུང་གི་མཁུན་རྣམས་ཡིན་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་ཅེས་
 ཟེར་མི་དགོས་པར་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་ཡུལ་གཉིས་ལ་སྟོན་ཏེ། མཁུན་རྣམས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་འོང་བ་
 ལ་འགལ་བ་རྩུང་ཟླ་ཀྱང་མེད་པར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་དངོས་ཀུན་ཡང་དག་བརྟུན་པའི་མཐོང་བ་ཡིས།^{༦༠} །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བདེན་པ་
 གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བརྟན་པ་དང་། རྣམ་གཞག་འདི་གཉིས་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་ན། མི་
 འགལ་ཏེ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱར་བཤད་པ་ནི་སྤྱིར་བཏང་ལ་དགོངས་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཁུན་རྣམས་ནི་ས་བརྩུབ་པ་མན་ཚད་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དམིགས་བསལ་གྱི་དབང་དུ་
 བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁུན་རྣམས་ཡང་བསྐྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱེད་ན་ནི་

ཡང་དག་པ་མཐོང་བའི་རིགས་ཤེས་ཚད་མས་རྟེན་པ་དང་། ཡུལ་དེ་ལ་རིགས་ཤེས་ཚད་མ་ཡིན་པ་ནི།
 དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེས་ཀུན་རྫོང་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །
 དེ་བཞིན་དུ་རི་ལྷ་བ་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་རྟེན་ཅིང་ཡུལ་དེ་ལ་རི་ལྷ་བ་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་སོང་
 བ་དང་། རི་སྟེང་པ་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་རྟེན་ཅིང་ཡུལ་དེ་ལ་རི་སྟེང་པ་མཁུན་པར་སོང་བའི་སྐོར་
 ས། ཡུལ་སོ་སོ་ལ་རྟོག་ནས་ཀུན་རྫོང་བདེན་དམ་མཁུན་རྣམས་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིར་སྐར་རང་
 རིག་འཐད་མི་འཐད་དཔུང་བ་བྱས་པའི་རང་ལུགས་ཀྱང་དྲན་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(མཁུན་པ་པོ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་སྤོང་བ་)ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེའི་འཐད་
 པ་དངོས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ཡི་ལོངས་སྟོན་རྫོགས་སྐབས་དོན་དམས་གྱིས། ཟིན་དང་སྐལ་པ་མཁུན་གཞན་ལས་དེའི་མཐུས། སྐྱ་གང་ཚོས་གྱི་
 དེ་ཉིད་རྟོན་འབྱུང་བ། །དེ་ལས་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཀྱང་དེ་ཉིད་རིག།[༡༥]

གང་ཡང་ཁོད་གྱི་ལུགས་ལྟར་ན་མཁུན་པ་པོ་མེད་པར་གདུལ་བྱ་གཞན་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་
 འདི་ལྟ་བུའི་ཞེས་སུ་ཞིག་གིས་རྟོན་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ལ་ཡང་ལན་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 སའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འཇལ་བའི་ཤེས་པ་འདི་ཡུལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དོན་དམ་དང་རོ་
 གཅིག་ཏུ་ལུགས་པ་བདེན་མོད་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་པ་ཡང་མིན་ནོ། །དེ་
 རི་ལྷ་བ་ཞེན། རྩོད་པ་འདིའི་དོན་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རོ་གཅིག་པའི་རྒྱལ་གྱིས་རྟེན་ལུགས་པ་
 ཡིན་ན། ཚོས་རྟོན་པའི་ཀུན་སྐོང་གི་རྣམ་རྟོག་དང་བཅས་པའི་རྟོན་པ་པོ་མེད་ལ། དེ་མེད་ན་ཚོས་རྟོན་
 པ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། འདིའི་འོག་ཉིད་ནས་རྣམ་རྟོག་མེད་ཀྱང་ཚོས་རྟོན་པ་འཐད་པའི་ལན་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྩོད་པ་འདི་ལ་ལན་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། སངས་རྒྱས་རྣམས་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱ་གང་ལ་བཞུགས་
 བས་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཚོས་ཀྱི་སྐྱ་མངོན་སུམ་དུ་མཇོང་བའི་སངས་རྒྱས་དེ་ཡི་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱ་ནི། བསོད་
 བམས་ཀྱི་ཚོགས་བརྒྱ་པུག་དུ་མས་ཟིན་པ་སྟེ་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པའི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་སྐྱ་
 ཚོགས་པའི་གཞུགས་མངའ་བ། བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་ལོངས་སྟོན་གྱི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ལོངས་
 སྟོན་རྫོགས་པའི་སྐྱ་ཡིན་པས། སྐྱ་དེ་ལས་སྐྱ་གང་ཞིག་འབྱུང་བ་ཚོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོན་པ་དེ་ལས་

འཛིག་རྟེན་ཏེ་གདུལ་བྱ་ཚོས་དེ་ལྟ་བུ་ཉན་པའི་སྡོད་དུ་གྱུར་པས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
 རིག་པར་འགྱུར་རོ། །བསོད་ནམས་བརྒྱན་བསྐྱེད་པའི་སྐྱུ་ལས་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ལྟ་ཞོག །ལོངས་སྐྱུ་
 དེའི་ཕྱིན་སྐབས་ཀྱིས་སྐྱུལ་པ་དང་། དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཀྱི་གཞན་ཡང་སྐྱུལ་པ་དེ་ཡི་མཐུས་ནམ་མཁའ་
 དང་། གཞན་རྣམས་དང་འཛིན་ཅིག་པ་དང་བྲག་ལ་སོགས་པ་སེམས་མེད་པ་ལས་སྐྱུ་གང་ཞིག་ཚོས་ཀྱི་
 དེ་ཉིད་སྟོན་པ་འབྱུང་བ་དེ་ལས་ཀྱང་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་(དེའི་འབྲུག་པ་དངོས་བསྟན་པ་)ལྟེ།

རི་ལྟར་རྫ་མཁན་སྟོབས་ཚེན་ལྟན་པས་འདིར། །ཡུན་རིང་ཚེས་འབད་པས་བསྐོར་འཁོར་ལོ་ནི། །དེའི་ཚུ་ལ་ད་ལྟར་
 སྐྱེས་པ་མེད་བཞིན་དུང་། །འཁོར་ཞིང་བུམ་པ་ལ་སོགས་རྒྱར་མཐོང་ལྟར། །།༡༥།དེ་བཞིན་ད་ལྟ་སྐྱེས་ཚུ་ལ་མེད་
 བཞིན་དུ། །ཚོས་ཀྱི་བདག་ཅན་སྐྱེ་ཉིད་ལ་བཞུགས་དེའི། །འཇུག་པ་སྐྱེ་བའི་དགོ་དང་སྟོན་ལམ་གྱི། །ཁྱེད་པར་གྱིས་
 འཕངས་ལས་ཚེས་བསམ་མི་བྱེད། །།༡༦།

ཡང་རི་ལྟར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་རྟོག་མེད་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་དུས་ད་ལྟ་ཀུན་
 སྡོང་གི་བྱ་བ་མི་སྲིད་ཀྱང་། ཚོས་སྟོན་པའི་བྱ་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱར་འགྱུར་སྐྱམ་ན། དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
 དཔེ་དགོང་པ་ནི། རི་ལྟ་ཏེ། དཔེར་ན་འཛིག་རྟེན་འདིར་རྫ་མཁན་སྟོབས་ཚེན་པོ་དང་ལྟན་པས་འབད་
 བཞེན་པོས་བསྐོར་བའི་འཁོར་ལོ་ནི། དེ་འདས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་སོང་བས་རྫ་མཁན་དེའི་འཁོར་ལོ་
 བསྐོར་བའི་འབད་ཚུ་ལ་ད་ལྟ་སྐྱེས་པ་མེད་བཞིན་དུང་། །འཁོར་ལོ་དེ་འཁོར་ཞིང་རྫ་བུམ་ལ་སོགས་
 པའི་རྒྱར་མཐོང་བ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་ད་ལྟ་སྐྱེས་པའི་འབད་ཚུ་ལ་གྱི་རྟོག་པ་མེད་
 བཞིན་དུ། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཉིད་ལ་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་དེའི་འཕྱིན་ལས་འཇུག་
 པ་ནི། ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བྱུང་དང་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་དང་འབྲུ་བར། སངས་རྒྱས་ལས་དེ་འབྲུ་བའི་
 ཚོས་ཐོས་པར་འགྱུར་བའི་ལས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པའི་དགོ་བ་གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོས་བསགས་པ་དང་།
 སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྟོན་བྱུང་སེམས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་སྟོན་ལམ་ཁྱེད་པར་ཅན་བཏུབ་པའི་མཐུས་འཕངས་པ་
 རྟེན་ལུགས་ལས་ཡིན་པས། ཚེས་ཤིན་ཏུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །སྟོན་ལམ་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། རི་
 ལྟར་འཚོམ་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པ་ལྟར་མཛད་ཅིང་། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་མི་
 བསྐྱེད་ལ། སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་དུས་ལས་ཀྱང་མི་འདའ་བ་དེ་འབྲུ་བར་བདག་ཀྱང་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་པའོ། །འདིར་དེའི་ཤེས་བྱེད་གྱི་མདོ་དྲངས་པ་ནས་ཚོའི་འགྱུར་ལས་འབྱུང་ངོ་།།

སྐྱེད་ཡོན་ཏེན་གྱི་རྣམ་གཞག་

གཉིས་པ་(སྐྱེད་ཡོན་ཏེན་གྱི་རྣམ་གཞག་)ལ་གཉིས། སྐྱེད་རྣམ་གཞག་དང་། ལྟོབས་གྱི་ཡོན་ཏེན་གྱི་རྣམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཚོས་གྱི་སྐྱེད་དང་། འོངས་སྤོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེད་དང་། རྒྱུ་མཐུན་པའི་སྐྱེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཤེས་བྱའི་འདུ་ཤིང་སྐྱེས་པོ་མ་ལུས་པ། །བསྐྱེད་པས་ཞི་དེ་རྒྱལ་རྣམས་ཚོས་སྐྱེ།།
དེ་ཚོ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད། །སྐྱེས་སྐྱེ་འགགས་པས་དེ་སྐྱེ་ཡིས་མདོན་སུམ་མཛད།།[17]

དེ་ནི་ཚོས་གྱི་སྐྱེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ། ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་གྱི་རང་བཞིན་ཏེ་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྐྱེ་གཉིས་སུ་སྐྱེང་བའི་ཤེས་བྱའི་ཡུལ་བྱུད་ཤིང་སྐྱེས་པོ་དང་འདྲ་བམ་ལུས་པ། ཡེ་ཤེས་མེ་དང་འདྲ་བས་བསྐྱེད་པ་ལས། ཤེས་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་རི་འདྲ་བ་དེ་འདྲ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཞུགས་པས། ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་ལྡན་པར་གྱུར་བའི་དེ་ལོ་ན་ཉིད་ཞི་བ་དེ་ནི་རྒྱལ་བ་རྣམས་གྱི་ཚོས་གྱི་སྐྱེའོ། །འདི་ཉིད་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་རྗེ་རྗེ་གཙོད་པ་ལས། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ནི་ཚོས་ཉིད་ལྟ། །འདྲེན་པ་རྣམས་ནི་ཚོས་གྱི་སྐྱེ། །ཚོས་ཉིད་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ནི་ཤེས་པར་རྩལ་མ་ཡིན།^[18] །ཞེས་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ནི་དུས་ཀྱུན་ཏེ་ཚོས་ཉིད་ལ་ལྟ་བུ་དེ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་། འདྲེན་པ་རྣམས་གྱི་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་ནི་ཚོས་གྱི་སྐྱེད་དང་། ཚོས་ཉིད་དེ་མཐུན་པ་ན་འདུག་གཉིས་སུ་སྐྱེང་བའི་རྒྱལ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་མིན་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལོ་ན་ཉིད་གྱི་ཚོས་གྱི་སྐྱེ་འདི་ནི། དེའི་ཚོ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་པ་སྐྱེ་འདིའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། འཇམ་དཔལ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཚིག་སྒྲ་དགས་སོ་ཞེས་མདོ་སྐྱེ་ལས་གསུངས་སོ།^[19] །དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱལ་གྱི་སར་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཡུལ་དེ་ལོ་ན་ཉིད་གྱི་དོན་ལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྐྱེས་སྐྱེས་ལས་སྐྱེང་བའི་རྣམ་རྟོག་འགགས་ཤིང་མི་འཇུག་པས། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་དེ་ལོ་ན་ཉིད་གཉིས་རྒྱལ་བུ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་དབྱེར་མེད་པར་ཞུགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་གོ་འཕང་དེ་ནི་དང་པོར་འོངས་སྤོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ

ཡིས་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པ་སྟེ་བརྟེན་པར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ནག་ཚེའི་འགྲུར་ལས་
དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་སྦྱིར་མི་ལྡོག་པའི་འཁོར་ལོའི་མདོ་བྱངས་པ་སྣང་ངོ་།།

སེམས་འགགས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཚིག་གསལ་ལས། མདོ་ལས། དོན་དམ་
པའི་བདེན་པ་གང་ཞེན། གང་ལ་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཡང་མེད་ན། ཡི་གེ་རྣམས་ལྟ་སྟོན་གྲང་ཅི་དགོས།
ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།^{༥༥} །ཞེས་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་རྣམ་རྟོག་
མེད་པ་ལ་གསུངས་པ་དང་། འདིར་རང་འགེལ་ལས་ཀྱང་། ཞི་བའི་དོན་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་བྲལ་
བ་ལ་བཤད་ནས། ཞི་བ་དེ་ཡིན་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་རྣམས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་དཔེར།
དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་དང་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཚོར་བ་སྤྱོད་པའི་མཐར། འདི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡིན་དུ་
ཟིན་གྱང་། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་དང་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཚོར་བ་སྤྱོད་པ་^{༥༦} ། ཞེས་རྣམ་རྟོག་གི་སེམས་
སེམས་བྱུང་དང་བྲལ་བ་ལ་གསལ་བར་གསུངས་པས། སངས་རྒྱལ་ལ་ཡི་ཤེས་མེད་པའི་ཁུངས་སུ་
འདྲེན་པ་ནི་གཞུང་གི་དོན་མ་རྟོགས་པའི་སྐྱར་འདེབས་ཚེན་པོའོ།།

གཉེས་པ་(ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱ)ནི།

ཞི་སྐྱད་པག་བསམ་ཤིང་ལྟར་གསལ་ལྟར་ཞིང་། ཡིད་བཞིན་ཚོར་བ་སྤྱོད་པའི་རྣམ་མི་རྟོག།
འགོ་གྲོལ་བར་དུ་འཛིག་རྟེན་འབྱོར་སྤྲད་ཏེ། །འདི་ནི་སྟོན་དང་བྲལ་ལ་སྣང་བར་འགྲུར།།(༥༧)

སྐྱ་གང་གིས་ཚོས་སྐྱ་མངོན་དུ་མཛད་པའི་ལོངས་སྐྱ་འདི་ནི། སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྟོག་པ་
དང་བྲལ་བས་ན་ཞི་བའི་སྐྱའོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡིན་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པར་
རྣམ་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ནི། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ལྟ་བུ་དང་། ཡིད་བཞིན་གྱི་ཚོར་བ་སྤྱོད་པའི་རྣམ་
རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་གསུལ་བྱའི་འདོད་པའི་དོན་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་འགྲུར་རོ། །སྐྱ་འདི་ནི་འགོ་བ་
ཐམས་ཅད་གྲོལ་གྲོལ་གྱི་བར་དུ་གདུལ་བྱའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་འབྱོར་པའི་སྤྲད་དུ། ཏེག་ཏུ་ཡུན་རིང་པོར་
གནས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྦྱིར་འཛིག་རྟེན་ཇི་སྟེན་པ་དང་ནམ་མཁའ་ཇི་སྟེན་པ་དེ་སྟེན་དུ་སངས་རྒྱལ་
རྣམས་རྒྱལ་འདིས། སེམས་ཅན་གྱིས་དོན་ཁོ་ན་མཛད་ཅིང་རྣམ་པར་བཞུགས་སོ། །ལོངས་སྐྱ་འདི་ནི་
བྱུང་སེམས་སྟོན་པ་དང་བྲལ་བ་སྟེ། རང་གི་ཚིག་སྐྱ་གཉེས་ལས་ཤེས་རབ་དྲི་མ་མེད་པའི་མེ་ལོང་ཐོབ་
པའི་ས་ཐོབ་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་སྣང་བར་འགྲུར་གྱི། སྐྱ་པ་དང་བཅས་པ་སྐྱེ་རྣམས་ལ་ནི་དངོས་སུ་

སྒྲིབ་པ་མ་ཡིན་ཅོ། །སྐྱབས་འགོ་བདུན་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱལ་ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱ། །མཚན་
 དང་དཔེ་བྱད་དག་གིས་འབར། །འགོ་བ་རང་གི་མོས་པ་ཡིས། །དབང་གིས་སྒྲོ་ཚོགས་སྐྱ་འཛིན་གང་། །
 བསོད་ནམས་ཚོགས་ནི་ཚད་མེད་ལས། །འབྲུངས་པ་དེ་ནི་རྒྱལ་བའི་སྐྱས། །ས་བརྩ་ལ་ནི་གནས་
 རྣམས་ཀྱིས། །མཐོང་བར་གྱུར་ན་སྐྱ་དེ་ཡིན། །ཚོས་ཀྱི་ཚོགས་ལོངས་སྟོང་འདི་ནི། །རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་
 སྟོང་པ་ཡིན།^{༥༧} །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་(རྒྱ་མཐོན་གྱི་སྐྱ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། སྐྱ་དང་བ་སྐྱའི་ཁྱད་བྱ་གཅིག་ཏུ་རང་གི་སྟོང་པ་
 ཀྱུན་སྟོན་ཚུལ་དང་། གནས་དེར་གཞན་གྱི་སྟོང་པ་ཀྱུན་སྟོན་ཚུལ་དང་། བཞེད་པ་ལ་མངའ་བ་སྐྱར་བ་
 སུན་སུམ་ཚོགས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཐུབ་དབང་དུས་གཅིག་ཁོ་རང་དེའི་རྒྱམ་ཐུ། །གཞན་སྐྱ་གཅིག་ལ་རང་གི་སྐྱེ་གནས་སྐྱབས། །ལྷ་འགགས་གསལ་
 དང་མ་འཚོལ་བྱུང་ཚུལ་ནི། །མ་ལུས་ཀྱིས་བཀའ་མཐའ་དག་སྟོན་པར་མཛད།།༡༩། སངས་རྒྱལ་ཞིང་ཇི་འདྲར་བྱབ་
 དབང་དེ་དང་། །དེ་དག་སྐྱ་སྟོང་མཐུན་ལས་ཇི་འདྲ་དང་། །ཉན་ཐོས་དགོ་འདུན་ཇི་སྟེད་ཇི་ལྟ་དང་། །བྱང་ཚུབ་སེམས་
 རྣམས་དེར་གཞུགས་ཇི་འདྲ་དང་།།༢༠། ཇི་འདྲའི་ཚོས་དང་དེར་བདག་ཇི་འདྲ་དང་། །ཚོས་ཐོས་སྟོང་པ་གང་ལ་སྐྱད་
 པ་དང་། །སྐྱིན་གང་ཇི་ཅམ་དེ་དག་ལ་སུལ་བ། །དེ་ནི་མ་ལུས་སྐྱ་གཅིག་ལ་སྟོན་མཛད།།༢༡། དེ་བཞིན་ཚུལ་བྲིམས་
 བཟོད་བཙོན་ཉིང་འཛིན་དང་། །ཞེས་རབ་སྟོང་ཚེ་སྐྱར་གྱི་གནས་སྐྱབས་གང་། །མ་ཚད་མེད་དེ་དག་ཉིད་སྟོང་པ་ཀྱུ།
 །སྐྱའི་བ་སྐྱའི་ཁྱད་བྱར་འང་གསལ་བར་སྟོན།།༢༢།

ཚོས་ཀྱི་སྐྱ་འམ་སྐྱར་བཤད་པའི་གཞུགས་སྐྱའི་མཐུ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་རུང་སྟེ། སྐྱར་བཤད་
 པའི་ལོངས་སྐྱ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་བ་སྐྱལ་པའི་སྐྱའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཚོས་ལོངས་ཀྱི་རྒྱ་མཐུན་པ་སྟེ་འབྲས་
 བུའི་སྐྱ་གང་དག་སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་རྒྱས་བྱུང་བ་དེ་དག་ལ་ཡང་མཐུའི་བྱུང་བར་བསམ་གྱིས་མི་
 རྩལ་པ་བཟོད་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། ཐུབ་པའི་དབང་པོས་ཚོས་ལོངས་ཀྱི་སྐྱ་དེའི་རྒྱ་མཐུན་པའི་
 གཞུགས་སྐྱ་གཅིག་ལ། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཀྱི་རང་གི་སྐྱེ་བའི་གནས་སྐྱབས་ད་ལྟ་འགགས་
 ཟིན་པ་སྟོན་གྱི་བྱུང་བའི་མཐའ་མ་ལུས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་དང་མ་འཚོལ་བ་སྟེ་ཕན་ཚུན་
 མ་འདྲེས་པར། སྐྱར་གྱི་བྱུང་ཚུལ་ནི་མ་ལུས་པས་བཀའ་བ་མཐའ་དག་མེ་ལོང་གིན་ཏུ་དག་པ་ལ་
 གཞུགས་བརྟན་ལྟར་དུས་གཅིག་ཁོ་རང་སྐྱེ་གྱིས་བྱུབ་པར་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སློན་སློན་པའི་པར་ཕྱིན་ལ་སློབ་པ་ན། སངས་རྒྱལ་གང་ལ་བསྟེན་
 བཀུར་གང་མཛད་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་བེ་རྒྱུའི་ལ་སོགས་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་རང་བཞིན་ཅན་ཚུ་
 ཞིང་ཀུན་ནས་ལྷུམ་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་བརྟུན་གྱི་སེམས་ཅན་གྱིས་མཛེས་པ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་ན།
 སྤུང་བའི་དབང་པོ་བལྟམས་པ་སོགས་སྟོན་པར་མཛད་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་དེ་དག་གི་སྐྱུ་དང་སློབ་
 པའི་མཐུ་དང་སྟོབས་ལུ་ལ་དྲུང་བ་ཇི་འདྲ་བ་དང་། དེ་དག་གི་འཁོར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགོ་འདུན་འདུས་
 པ་ཇི་སྟེང་བ་དང་། ཚོས་ལ་ནན་ཏན་གང་བྱས་པས་དགོ་འདུན་དེ་རྒྱ་ར་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཇི་འདྲ་བ་དང་།
 སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་དེར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་རྣམས་གཞུགས་མཚན་དཔེས་སྤྲོས་པ་དང་། ཚོས་གོས་
 དང་ཟས་དང་གནས་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་སློབ་པ་དང་ལྷན་པ་ཇི་འདྲ་བ་དང་། ཐེག་པ་གཅིག་དང་
 གསུམ་ལ་བརྟམས་ནས་ཚོས་ཇི་འདྲ་བ་བསྟན་པ་དང་། ཞིང་དེར་བདག་ཉིད་བྲམ་ཟེ་ལ་སོགས་པའི་
 རིགས་སྐྱ་སྐྱེས་པ་སློབ་པ་ལྷན་པ་བྱིས་པ་དང་། རབ་བྱུང་དུ་གྱུར་པ་ཇི་འདྲ་བ་དང་། ཚོས་ཐོས་ནས་
 བསྐྱབ་པའི་གཞི་མ་རྫོགས་པ་དང་རྫོགས་པའི་བསྐྱབ་པ་ཁས་བྲལ་སྟེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སློབ་པ་གང་
 ལ་སྐྱུང་བ་དང་། སངས་རྒྱལ་དང་བྱང་སེམས་དང་ཉན་ཐོས་དེ་དག་ལ་བཟའ་བ་དང་ཚོས་གོས་དང་
 རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་སློན་པ་གང་དུས་ཇི་ཅམ་ཞིག་ཏུ་དང་། ཚང་ཇི་ཅམ་ཞིག་སྤུལ་བ་དེ་ནི་
 མ་ལུས་པར་སྐྱ་གཅིག་ལ་སྟོན་པར་མཛད་དོ།།

དེ་ལྟར་སློན་པའི་པར་ཕྱིན་ལས་བརྟམས་པའི་བྱུང་བའི་མཐའ་སྟོན་པར་མཛད་པ་དེ་
 བཞིན་དུ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བཟོད་པ་དང་། བརྟོན་འགྲུས་དང་བསམ་གཏན་གྱི་ཉིང་རི་འཛིན་དང་།
 ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ལ་སྟོན་སློབ་པའི་ཚའི་སྲར་གྱི་གནས་སྐབས་གང་མ་ཚང་བ་མེད་པ་དེ་དག་སྐྱ་
 གཅིག་ལ་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་གོང་དུ་སློན་པ་ལ་བཤད་པ་དང་སྐྱུར་བར་བྱོལ། །སྐྱ་གཅིག་ལ་
 ཅིག་ཅར་དུ་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་ལྟ་ཞོག་གི། །འོན་ཀྱང་སྟོན་གྱི་ཉིད་ཀྱི་སློབ་པ་ཀུན་སྐྱུ་ཡི་
 བ་སྐྱའི་ཁྱད་བྱུར་ཡང་གསལ་བར་སྟོན་པར་མཛད་དོ།།

གཉེས་པ་(གནས་དེར་གཞན་གྱི་སློབ་པ་ཀུན་སྟོན་ཚུལ་)ཅི།

སངས་རྒྱལ་གང་དག་འདས་དང་འཕྱུང་འཕྱུར་གང་། །གང་དག་ད་ལྟར་ནམ་མཁའི་མཐའ་རྒྱག་པར། །གང་དས་མཐོན་
 ཚོས་སྟོན་སྐྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་བརྒྱུ་བའི། །འགོ་དཔག་ས་འཕྱིན་ཞིང་འཛིག་རྟེན་བཀྲམས་པ་དང་།།[༡༩] དང་པོའི་རྒྱགས་

བཟུང་བྱང་རྒྱུ་སྣོད་པོའི་བར། །དེ་དག་སྡོད་ཀྱིན་དངོས་རྣམས་མིག་འཕྱུལ་གྱི། །རང་བཞིན་མཁྱེན་ནས་བདག་བཞིན
བ་སྐྱེ་ཡི། །ཁྱེད་ལྷན་གཅིག་ལ་འཛིན་སལ་བར་སྟོན།། [༧༧] །དེ་བཞིན་དུས་གསུམ་བྱང་རྒྱུ་སྣོད་སེམས་དཔལ་དང། །རང་
རྒྱལ་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་མ་ལུས་གྱི། །སྡོད་དང་དེ་ལྷག་སྐྱེ་བོའི་གནས་སྐབས་ནི། །ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་ཁྱེད་ལྷན་གསུམ་
གཅིག་ཚེ་སྟོན།། [༧༨]

སངས་རྒྱས་གང་དག་སྐྱུ་འདས་པ་དང། །མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་གང་དང། །
སངས་རྒྱས་གང་དག་དུས་ལྟར་ནས་མཁའ་མཁོ་ལ་མཐར་ཐུག་པར་གསུང་གི་གང་དས་མཐོན་པོས་ཚོས་སྟོན་
པས། །སྤྲུལ་བསྐྱེད་གྱིས་བཟུང་བ་སྟེ་ག་ཟེར་བའི་འགོ་བརྒྱུས་དཔལ་གསུམ་འབྱིན་ཞིང་འཛིག་རྟེན་ན་
བཞུགས་པ་དང། །དང་བོའི་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་བཟུང་བ་ནས་བྱང་རྒྱུ་བྱི་སྟོད་པོའི་བར་དུས་གསུམ་གྱི་
རྒྱལ་བ་དེ་དག་གི་སྡོད་པ་ཀུན། །བདག་གི་སྡོད་ཚུལ་ཀུན་སྟོན་པ་དེ་བཞིན་དུ། །བསྐྱེད་ཁྱེད་ལྷན་གསུམ་གྱི་
ཏུ་དུས་གཅིག་ལ་འཛིན་སལ་བར་སྟོན་པར་ལུས་ཏེ། །མིག་འཕྱུལ་མཁའ་མཁོ་ལ་འགའ་ཞིག་གིས་
སྤྲུལ་དང་རྣམས་གྱི་མཐུ་ཚམ་ཞིག་གིས་གྱང། །རང་གི་ལུས་ལ་སྡོད་བཅུད་གྱི་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་སྟོན་
པར་ལུས་ན། །སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་དངོས་པོ་རྣམས་གྱི་རང་བཞིན་མིག་འཕྱུལ་གྱི་རང་བཞིན་
དང་བདེན་བརྒྱུན་ལུང་ལུང་མེད་པར་མཁྱེན་ནས་དེ་བསྐྱེད་པ་དུ་མར་གོ་མས་པར་མཛད་པ་རྣམས་
གྱིས། །རྣམ་འཕྱུལ་དེ་རྣམས་མཛད་མི་ལུས་པར་འགྱུར་རམ་སྟེ་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་སྤྱིར་མཁའ་པ་སྐྱེ་
ཞིག་དེ་འདྲ་བ་དེ་མི་རྟོག་པ་དང། །རྟོགས་གྱུང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་ཏེ། །དཔེ་འདིའི་སྟོན་
ས་ལྷག་པར་མོས་པར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་ཉིད་གྱི་སྡོད་པ་དང་སངས་རྒྱས་གཞན་གྱི་སྡོད་པ་རྣམས་དུས་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་ཁྱེད་ལྷན་གསུམ་གྱི་བྱང་རྒྱུ་སྣོད་པོའི་གནས་སྐབས་ནི། །བསྐྱེད་ཁྱེད་ལྷན་གསུམ་གྱི་
དང། །དུས་གསུམ་གྱི་རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་དང་ཉན་ཐོས་མ་ལུས་པའི་སྡོད་པ་དང། །དེ་རྣམས་ཀྱི་ལྷག་
མ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་གནས་སྐབས་གྱི་སྡོད་པ་ཐམས་ཅད་ནི། །བསྐྱེད་ཁྱེད་ལྷན་གསུམ་གྱི་བྱང་རྒྱུ་སྣོད་པོའི་གནས་
སྐབས་ནི།།

གསུམ་པ་(བཞེད་པ་ལ་མངའ་བསྐྱུར་བ་ལྟན་སུམ་ཚོགས་པ་བཤད་པ་)ནི།

དག་པ་འདི་ནི་བཞེད་པ་འཇུག་པ་ཡིས། །རྒྱལ་གཅིག་ཡུལ་ལ་མཁའ་གཞུགས་འཛིག་རྟེན་དང། །འཛིག་རྟེན་མཐའ་
ཡས་ཕྱོགས་བྱེད་ལུས་སྟོན་མོད། །རྒྱལ་རགས་མི་འགྱུར་འཛིག་རྟེན་པོ་མི་འགྱུར།། [༧༩] །རྣམ་རྟོག་མི་མངའ་བྱོད་གྱིས་

མིང་མཐའི་བར། སྐད་ཅིག་དེ་རེ་ལ་སྐྱོད་ལྔ་ཚོགས། རི་སྐྱོད་སྐྱོན་པ་དེ་སྐྱོད་འཛམ་བུ་གླིང་། །མ་ལུས་རྒྱལ་གང་
དེ་སྐྱོད་ལ་གྲངས་མེད།།[༢༧]

དེ་ལྟར་སྐྱུ་གསུམ་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་བརྗོད་ནས་རྣམ་རྟོག་མི་མངའ་ཡང་བཞེད་པ་ལ་
མངའ་འཕྲོད་བཅས་པ་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པར་བརྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། དེ་མ་མ་ལུས་པས་དག་
པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་འདི་ནི། བཞེད་པ་ཅམ་གྱི་འཇུག་པ་ཡིས་ཉེ་དེའི་སྐོ་ནས་རམ་མཁའ་ཡི་
མཐས་གཏུགས་པའི་འཛིག་རྟེན་རྣམས་རྒྱལ་ལ་ཕྱ་རབ་གཅིག་གི་ཡུལ་གྱི་ཁྱོན་ལ་སྐྱོན་པར་རུ་ས་ལ།
འཛིག་རྟེན་མཐའ་ཡས་པ་སྟེ་མ་ལུས་པའི་རྟེན་གྱི་ཁྱོན། རྒྱལ་ཕྱ་རབ་གཅིག་གིས་ཁྱབ་པ་ཡང་སྐྱོན་
པར་མཛད་པ་ན། རྒྱལ་གཅིག་པོ་དེ་རགས་པ་ཆེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། འཛིག་རྟེན་ཕྱ་བ་སྟེ་རྒྱུད་བར་
ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མི་མངའ་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱོད་པ་འཁོར་བའི་མཐའི་བར་
ཏུ། སྐད་ཅིག་དེ་རེ་ལ་སྐྱོད་པ་སྐྱ་ཚོགས་པ་རི་སྐྱོད་སྐྱོན་པ་དེ་སྐྱོད་ཀྱི་གྲངས་ནི། འཛམ་བུ་གླིང་མ་
ལུས་པ་ན་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་ཀྱི་གྲངས་གང་རི་སྐྱོད་ཡོད་པ་དེ་སྐྱོད་ཀྱི་གྲངས་ལ་མེད་དོ། །སྐྱ་མ་ནི་ཡུལ་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་ལ། འདི་ནི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ།།

གཉིས་པ་(སྐྱབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་གཞག)ལ་བཞི། སྐྱབས་བཅུ་མདོར་བསྟན་པ། དེ་རྣམས་
རྒྱས་པར་བཤད་པ། ཡོན་ཏན་ཀྱང་བརྗོད་མི་རུས་པའི་ཚུལ། ཡོན་ཏན་གཉིས་ཤེས་པའི་ཕན་ཡོན་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་སྐྱབས་དང་། །དེ་བཞིན་ལས་རྣམ་སྐྱོན་སྐྱོད་དང་། །མོས་པ་སྐྱ་ཚོགས་སྤྲུལ་སྐྱོད་དང་། །
སྐྱ་ཚོགས་ཁམས་ནི་མཁྱེན་སྐྱབས་དང་།།[༢༨] །དེ་བཞིན་དབང་མཚོག་མཚོག་མ་ཡིན། །མཁྱེན་དང་ཐམས་ཅད་དུ་
འགོ་དང་། །བསམ་གཏན་རྣམ་ཐར་ཉིང་འཛིན་དང་། །སྐྱོམས་པར་འཇུག་སོགས་སྐྱོ་སྐྱབས་དང་།།[༢༩] །སྐྱོན་གནས་
དན་པ་མཁྱེན་པ་དང་། །དེ་བཞིན་འཚི་འཕོ་སྐྱོ་སྐྱོད་དང་། །ཟག་རྣམས་ཟད་པ་མཁྱེན་སྐྱབས་ཏེ། །སྐྱབས་ནི་བརྒྱུ་པོ་འདི་
དག་གོ།།[༣༠]

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ནི་སྐྱབས་བཅུ་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་ཕྱིར་ན། དེའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཆ་ཅམ་
ཞིག་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། སྐྱབ་པའི་སྐྱབས་ལ་ནི། གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་པའི་སྐྱབས་

དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྐྱེན་པ་སློ་སྟེ་མཁུན་པའི་སྟོབས་དང་། མོས་པ་སྣ་ཚོགས་པ་
 ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པའི་སྟོབས་དང་། ཁམས་ནི་སྣ་ཚོགས་པ་མཁུན་པའི་སྟོབས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དབང་
 པོ་མཚོག་དང་། མཚོག་མ་ཡིན་པ་མཁུན་པའི་སྟོབས་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་བའི་ལམ་མཁུན་པའི་
 སྟོབས་དང་། བསམ་གཏན་དང་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་སོགས་
 སློ་སྟེ་མཁུན་པའི་སྟོབས་དང་། རྩོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དབང་པ་མཁུན་པའི་སྟོབས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
 འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་སློ་སྟེ་མཁུན་པའི་སྟོབས་དང་། ཟག་པ་རྣམས་ཟད་པ་མཁུན་པའི་
 སྟོབས་སྟེ། སྟོབས་ནི་བཅུ་པོ་འདི་དག་ཏུ་ཡོད་དོ།།

གཉིས་པ་(དེ་རྣམས་རྣམས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། གནས་དང་གནས་མིན་མཁུན་པ་སོགས་ཀྱི་
 སྟོབས་ལྔ་བཤད་པ་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་བའི་ལམ་མཁུན་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོབས་ལྔ་བཤད་པའོ། །
 དང་པོ་ནི།

རྒྱ་གང་ཞིག་ལས་གང་ཞིག་ངེས་པར་སྐྱེ་འགྱུར་བ། །དེ་ནི་དེ་ཡི་གནས་སུ་དེ་མཁུན་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །བཤད་པ་
 ལས་བརྒྱུག་གནས་མེན་གཤམ་གྱི་མཐའ་ཡས་པ། །མཁུན་པ་ཐོགས་པ་སྤངས་པ་དེ་ནི་སྟོབས་སུ་བཤད།།[༡༡]འདོད་
 དང་མི་འདོད་དེ་ལས་བརྒྱུག་དང་ཟད་དངོས་ཀྱི། །ལས་དང་དེ་ཡི་རྣམ་སྐྱེན་གྱི་རྣམ་ཚོགས་ལའང། །མཁུན་པ་རྣམས་
 མཐུ་ཐོགས་མེད་སོ་སོར་འཇུག་འགྱུར་བ། །དུས་གསུམ་གཤམ་གྱི་ཁྱབ་མཚན་དེ་ནི་སྟོབས་སུ་འདོད།།[༡༢]འདོད་ཆགས་
 སོགས་ཀྱིས་འབྲུང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་འདོད་པ་ནི། །གིན་རྒྱ་སྣ་ཚོགས་དམའ་འབྲིང་གང་ཡང་ཁྱད་འཕགས་འདོད། །དེ་
 ལས་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་གཡོགས་མོས་ལའང་མཁུན་པ་ནི། །དུས་གསུམ་འགོ་བའ་མ་ལུས་ཁྱབ་པ་སྟོབས་ཞེས་བྱ།།[༡༣]
 སངས་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་ལ་མཁུན་རྣམས་ཀྱིས། །མིག་སོགས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་དེ་ཁམས་སུ་
 གསུངས། །རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་མཁུན་པ་མཐའ་ཡས་གིང་། །རྣམ་ཀུན་ཁམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་འཇུག་
 སྟོབས་སུ་དོད།།[༡༤]ཀུན་རྒྱུ་རྒྱུ་སོགས་ཆེས་རྣོ་ཉིད་ནི་མཚོག་བཞེད་ལ། །འབྲིང་གནས་སྐྱབས་དང་རྒྱལ་ཉིད་མཚོག་
 མིན་པར་བཤད་དང་། །མིག་ལ་སོགས་དང་ཕན་རྒྱུ་རྣམས་རྒྱུ་ལ་ལ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཆགས་མེད་
 སྟོབས་སུ་གསུངས།།[༡༥]

རྒྱ་གང་ཞིག་ལས་འབྲས་སུ་གང་ཞིག་ངེས་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་དེ་ནི་འབྲས་སུ་དེ་
 ཡི་གནས་སུ་དེ་ལྟར་མཁུན་པའི་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན་མི་དགེ་བ་ལས་

རྣམ་སྒྲིལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབྱུང་བ་དང་། འཕགས་པ་སྒྲོབ་པའི་ལམ་ལས་ལྷང་འདས་འཐོབ་པ་ལ་
 སོགས་པའོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལས་བརྒྱུག་པ་ནི་གནས་མིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་དགོ་བ་ལས་
 རྣམ་སྒྲིལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབྱུང་བ་དང་། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པས་ལས་དབང་གིས་སྲིད་པ་བརྒྱད་པ་
 འབྱུང་བ་པའི་གནས་མ་ཡིན་ཞེད་གོ་སྐབས་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་འདྲ་བའི་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་
 པའི་ཤེས་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་མ་མཁུན་པ་ལ་ཐོགས་པ་སྤངས་པ་སྟེ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དེ་ནི་གནས་དང་
 གནས་མ་ཡིན་པ་མཁུན་པའི་སྟོབས་སུ་བཤད་དོ།།

འདོད་པ་སྟེ་དགོ་བ་དང་མི་འདོད་པ་སྟེ་ལས་མི་དགོ་བ་སྟེ་མ་འདྲེས་པ་གཉིས་དང་། དེ་
 གཉིས་ལས་བརྒྱུག་པ་སྟེ་ལས་འདྲེས་མ་དང་།^{༡༧} ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ངན་པ་ཟད་པར་བྱེད་
 པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་དངོས་པོའི་ལས་རྣམས་དང་། ལས་དེའི་རྣམ་སྒྲིལ་གྱི་ཤིན་ཏུ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་པ་
 ལའང་། མཁུན་པ་རུས་མཐུ་ཐོགས་པ་མེད་པར་སོ་སོར་འཇུག་པར་འབྱུང་བ། དུས་གསུམ་གྱིས་
 བསྐྱུས་པའི་ལས་དང་དེའི་འབྲས་བུའི་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་བྱབ་པར་མཛད་པ་དེ་ནི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་
 མཁུན་པའི་སྟོབས་སུ་འདོད་དོ།།

འདོད་ཆགས་དང་དེས་མཚོན་ནས་ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་དང་། སོགས་ཀྱི་
 བསྐྱུས་པ་དང་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འབྱུང་བ་སྟེ་ས་བོན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་འདོད་པ་ནི།
 ཤིན་ཏུ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་པ་དམན་པ་དང་། འབྲིང་དང་གང་ཡང་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་འདོད་
 པ་དང་། མོས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚོས་ཀུན་ཏུ་སྟོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤར་བཤད་པའི་མོས་པའི་ས་
 བོན་གཡོགས་པ་སྟེ་བསྐྱིབས་པའི་མོས་པ་ལའང་། མཁུན་པ་དུས་གསུམ་དུ་འགོ་བ་སྟེ་འཇུག་པས་
 མོས་པའི་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་བྱབ་པ་ནི། མོས་པའི་སྣ་ཚོགས་པ་མཁུན་པའི་སྟོབས་ཞེས་བྱའོ།།

སངས་རྒྱས་ཁམས་མཐའ་དག་གི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས། མིག་དང་
 སོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་རྣམ་པར་ཡིད་ཀྱི་བར་དུ་ག་དང་། གཞུགས་ནས་ཚོས་ཀྱི་བར་དུ་ག་དང་། མིག་
 གི་རྣམ་ཤེས་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བར་དུ་ག་དང་། དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་
 ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁམས་སུ་གསུངས་པའི་ཁམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་བྱུང་བར་
 རྣམས་ལ། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མཁུན་པ་མཐའ་ཡས་པ་འཇུག་པ་ནི། ཁམས་སྣ་ཚོགས་
 པ་མཁུན་པའི་སྟོབས་སུ་འདོད་དོ།།

ཡང་དག་མིན་པ་ལྟག་པར་སློབ་འདོགས་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ནི། ཆགས་སོགས་སྐྱེད་པ་ལ་
 དབང་བྱེད་པས་ན་དབང་པོའོ། །སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་དང་པོའི་དབང་པོ་སོགས་ཆེས་ཚོ་བ་ཉིད་ནི་
 མཚོག་ཏུ་བཞེད་ལ། དབང་པོ་འབྲིང་གི་གནས་སྐབས་དང་། དབང་པོ་རྩལ་བ་ཉིད་རྒྱུད་འདི་གནས་
 སྐབས་ནི་མཚོག་མིན་པར་བཤད་པ་དང་། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ཉེར་གཉིས་དང་། དབང་པོ་
 རྣམས་ཀྱི་ཕན་ཚུན་འབྲས་བུ་རྒྱུ་བ་སྟེ་སྐྱབ་རུས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་རེ་རེ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པའི་ཆགས་པ་སྟེ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དེ་ནི། དབང་པོ་མཚོག་དང་མཚོག་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་སུ་
 གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་(ཐམས་ཅད་ཏུ་འགོ་བའི་ལམ་མཁྱེན་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོབས་ལྡ་བཤད་པ་)ནི།

ལམ་འགའ་རྒྱལ་བ་ཉིད་དང་འགའ་ཞིག་རང་རྒྱལ་གྱི། །བྱང་རྒྱུ་དང་ནི་ཉན་ཐོས་བྱང་རྒྱུ་ཡི་དྲུགས་དང་། །དྲུང་འགོ་
 ལྟ་མི་རྣམས་དང་དབྱལ་བ་སོགས་འགོ་བ། །དེ་ལ་མཁྱེན་པ་ཆགས་མེད་མཐའ་ཡས་སྟོབས་སུ་འདོད།།[༡༥] འཛིག་
 རྟེན་མཐའ་ཡས་རྣམས་འབྱོར་བྱེད་ལ་ཐ་དང་། །བསམ་གཏན་རྣམ་ཐར་བརྒྱུད་གང་ཞིག་གནས་གང་དག་དང་། །སྟོམས་
 འཇུག་ཁྱད་པར་གང་དག་གཅིག་དང་བརྒྱད་གྲུར་པ། །དེ་ལ་མཁྱེན་པ་ཐོགས་མེད་འདི་ནི་སྟོབས་སུ་བཤད།།[༡༦] ཇི་
 སྲིད་གཉི་སྟག་དེ་སྲིད་སྲིད་གནས་འདས་བདག་དང་། །སེམས་ཅན་གཞན་རེ་རེ་ཡི་སྲིད་པའི་སེམས་ཅན་ནི། །ཇི་སྲིད་
 དེ་སྟེད་མཐའ་ཡས་གཞིར་བཅས་ཡུལ་སྟོགས་དང་། །བཅས་རྣམས་ལ་སྟོ་གང་དང་གང་ཡིན་སྟོབས་སུ་བཤད།།[༡༧]
 སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རེ་རེའི་འཆི་འཕོ་དང་། །སྟེ་གང་འཛིག་རྟེན་ལ་གནས་ནས་མཁའི་མཐར་ཐུག་
 དང་། །བཀྲ་མང་དེ་ལ་མཁྱེན་པ་དུས་དེར་འཇུག་པ་ཡིས། །མ་ཆགས་རྣམ་ཀུན་ཡོངས་དག་མཐའ་ཡས་སྟོབས་སུ་
 འདོད།།[༡༨] རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱུར་དུ་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི། །ཉོན་མོངས་དག་ནི་བག་ཆགས་དང་བཅས་
 འཛིག་འགྱུར་དང་། །སྟོབས་ལ་སོགས་ཉོན་མོངས་སྟོ་ཡིས་འགོག་པ་གང་། །དེ་ལ་མཁྱེན་པ་ཆགས་མེད་མཐའ་ཡས་
 སྟོབས་སུ་འདོད།།[༡༩]

ལམ་འགའ་ཞིག་རྒྱལ་བ་ཉིད་ཏུ་འགོ་བ་དང་། ལམ་འགའ་ཞིག་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་རྒྱུ་བ་
 དང་། འགའ་ཞིག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་རྒྱུ་བ་ཏུ་འགོ་བ་དང་། ཡི་དྲུགས་དང་དུ་འགོ་དང་ལྟ་དང་མི་དང་
 དབྱལ་བ་རྣམས་སུ་འགོ་བ་དང་། སོགས་ཀྱིས་ནི་ཡང་དག་པར་དང་ལོག་པར་རེས་པའི་ལམ་ལ་
 སོགས་པ་རྣམ་པ་སྟེ་ཚོགས་པ་སྟོན་ཏེ། དེ་རྣམས་ལ་མཁྱེན་པ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པ་ནི་མཐའ་ཡས་པ་

སྟེ་ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་བའི་ལམ་མཁུན་པའི་སྟོབས་སུ་འདོད་དོ།།

འཛིག་རྟེན་མཐའ་ཡས་པ་ན་ཡོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་བའི་བྱེ་བྲག་ལ་སྟེ་བྱུང་བར་གྱིས་རབ་
ཏུ་དབྱེ་བ་ཐ་དད་པ་མཐའ་ཡས་པ་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་དང་། གང་ཞིག་
ནས་གང་དག་སྟེ་ཉིང་འཛིན་དང་། སྟོམས་འཇུག་གི་བྱུང་བར་གང་དག་གཅིག་དང་བརྒྱད་དུ་གྱུར་
པ་སྟེ་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་དང་། ཀུན་བྱང་དེ་དག་ལ་མཁུན་པ་ཐོགས་པ་
མེད་པ་འདི་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་མཁུན་པའི་སྟོབས་སུ་བཤད་དོ།།

རི་སྟོང་གཉི་ལྷག་དེ་སྟོང་པ་སྟེ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་པ་ཐོག་མ་མེད་པའི་སྟོང་བར་
གནས་པ་ན་འདས་པའི་དུས་སུ་བདག་དང་སེམས་ཅན་གཞན་རེ་རེ་ཡི་སྟོང་པའི་སེམས་ཅན་ནི། རི་
སྟོང་པ་དེ་སྟོང་གི་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པ། གཞི་སྟེ་རྒྱ་དང་བཅས་པར་དྲན་པ་དང་། རང་དང་
གཞན་རྣམས་ཁ་དོག་འདི་འདྲ་བར་གྱུར་ཞེས་དྲན་པ་ནི་རྣམ་པ་དང་བཅས་པར་དྲན་པ་དང་། འདི་འདྲ་
ཞིག་ནས་འདི་ཞིག་ཏུ་སྟེས་སོ་དྲན་པ་ནི། ཡུལ་སྟོགས་དང་བཅས་པར་དྲན་པ་སྟེ་དྲན་པའི་ཡུལ་དེ་
རྣམས་ལ་སྟོ་ཐོགས་པ་མེད་པ་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་མཁུན་པའི་
སྟོབས་སུ་བཤད་དོ།།

སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་རེ་རེའི་འཆི་འཕོ་བ་དང་། སྤང་བོ་ཉིད་མཚམས་སྦྱར་བའི་སྟེ་
བ་གང་ནམ་མཁའ་མཐར་ཐུག་པའི་འཛིག་རྟེན་ལ་གནས་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་ལས་ཀྱི་བཟོ་བོས་བཀྲ་
བར་བྱས་པ་མང་བོ་དེ་ལ་དུ་ས་དེ་ར་མཁུན་པ་རྣམ་པ་ཀུ་ན་ཡོངས་སུ་དག་པས་མ་ཆགས་པ་སྟེ་མ་
ཐོགས་པར་འཇུག་པ་ཡིས། ཡུལ་མཐའ་ཡས་པ་མཁུན་པ་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྟེ་བ་མཁུན་པའི་སྟོབས་སུ་
འདོད་དོ།།

རྣམ་པ་ཀུན་མཁུན་པའི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་དག་ནི།
བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་འཛིག་པ་སྟེ་བཙོམ་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྟོབ་མ་ཉོན་ཐོས་དང་
ལ་སོགས་པས་བརྟུས་པ་རང་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྟོ་སྟེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་འགོག་པ་སྟེ་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་མཁུན་པ་ཆགས་པ་སྟེ་ཐོགས་པ་མེད་པ་ནི། མཐའ་ཡས་
པ་ཟག་པ་ཟད་པ་མཁུན་པའི་སྟོབས་སུ་འདོད་དོ།། །སྦྱར་དུ་ཞེས་པ་ནི་བག་ཆགས་ལྷག་མ་གཅིག་ཏུ་སྤྲ་བ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་སྤངས་པར་སྟོན་པའོ། །འདིར་ཉོན་མོངས་པའི་བག་

ཆགས་ནི། འགྲེལ་པ་ལས། གང་གིས་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་འབག་པར་བྱེད་ཅིང་བསྐྱོད་པར་བྱེད་ལ། རྗེས་སུ་
 བགྲོད་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་བག་ཆགས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་སྲུང་སྲུག་པ་དང་། གོམས་པ་དང་། ཕུ་བ་
 དང་། བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་གྲངས་དག་གོ།^{༡༩} །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཉན་རང་དགྲ་བཙུག་
 པས་ཉོན་མོངས་སྲངས་ཀྱང་བག་ཆགས་དེ་སྣོང་མི་རྣམས་པར་གསུངས་ལ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་མ་
 རིག་པའི་བག་ཆགས་ནི་ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་གོགས་སུ་གྱུར་བ་ཡིན་ལ།^{༢༠} །ཞེས་ཤེས་སྐྱིབ་
 ཏུ་ཡང་གསུངས་སོ། །ལྷགས་འདི་ལ་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ནི་ཉོན་མོངས་སུ་བཞེད་པས། ཤེས་སྐྱིབ་
 ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་གཉིས་རྣམ་འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་ལ་བྱ་དགོས་ཏེ། འདི་ནི་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་
 གཞན་དུ་ཤེས་སྐྱིབ་ཀྱི་ངོས་འཛིན་གསལ་བར་མ་གསུངས་པས། འདིར་གསུངས་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་
 པར་བྱའོ། །ཡང་འགྲེལ་པ་ལས། མ་རིག་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བག་ཆགས་དེ་ཡང་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ལོན་ལ་ལྡོག་པར་འགྱུར་གྱི། གཞན་དག་ལ་ནི་མ་ཡིན་
 རོ།^{༢༡} །ཞེས་གསུངས་པས་ཉན་རང་དགྲ་བཙུག་པ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་
 ཟད་པར་གསུངས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ནི། འདིར་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་མི་
 གཅིག་གོ། །བག་ཆགས་འདི་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་ནི་ས་བརྒྱ་རྒྱ་ན་གྱི་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་
 རྩོགས་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་འགག་པ་ལ་རྩོགས་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་ལ། དེ་ཐོག་མར་སྲངས་བའི་
 རྣམ་གྲོ་ལ་ལམ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེད་ཅིག་མ་དང་པོ་ཡིན་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་
 པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་སྟོབས་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་མཁྱེན་པར་
 གསུངས་པ་ནི་མངོན་གྱུར་དུ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་ཤུགས་རྟོགས་མི་རུང་བས་རྣམ་
 བས་མཁྱེན་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་མཁྱེན་པ་འདིའི་ལྷགས་མིན་པ་ནི་རིགས་པ་དུག་
 ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་གསལ་བར་བཤད་དོ།^{༢༢} །དེའི་ཕྱིར་ད་ལྟར་བ་མངོན་སུམ་དུ་འཇལ་བའི་
 ཤུགས་ལ་འདས་མ་འོངས་གཉིས་འཇལ་པ་ཡང་མིན་ལོ། །འདི་ཡང་ཉི་མ་དི་རིང་ལྟ་བུའི་དུས་ད་ལྟ་བ་
 འདིའི་དུས་སུ། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་འདས་མ་འོངས་གཉིས་མེད་པས་དུས་དེར་དེ་གཉིས་མ་གཞལ་ཡང་། །
 དེ་རིང་གི་དུས་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འདས་མ་འོངས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མི་འགལ་ཏེ།
 དཔེར་ན་ས་བོན་གྱི་དུས་ཀྱི་ལྷ་གྲུ་དེ་ས་བོན་གྱིས་མི་སྐྱེད་ཀྱང་། ས་བོན་གྱིས་ལྷ་གྲུ་སྐྱེད་པ་མི་འགལ་བ་
 བཞིན་ལོ།

གསུམ་པ་(ཡོན་ཏན་ཀུན་བརྗོད་མི་རུས་པའི་རྣམ་)ནི།

ནམ་མཁའ་མེད་པས་འདབ་ཆགས་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་གྱི། །འདིར་ནི་རང་མཐུ་ཟད་པས་ལྡོག་པར་འགྱུར་དེ་བཞིན།།
སྒྲོབ་མ་དང་བཅས་སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་སྤྲུལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །ཡོན་ཏན་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་མ་བརྗོད་ལྡོག་པར་
གྱུར། །[[༧]]དེ་ཕྱིར་བདག་འདྲས་ཚུངས་ཡོན་ཏན་འདི་དག་ཅི། །ཤེས་པ་དང་ནི་བརྗོད་པར་རུས་འགྱུར་རམ།།འོན་ཀྱང་དེ་
དག་འཕགས་པ་གྲུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། །བཤད་ཕྱིར་དོགས་སྤངས་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཞིག་སྤྲུལ།།[༧]

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་པ་ནི། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་གྲུངས་མེད་
པས་སྒྲུ་ཚེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཤིང་། །འཕྲིན་ལས་གཞན་མི་འདའ་བར་སྐྱེན་པ་སྐྱེན་པར་གསུངས་ཀྱང་།
ཡོན་ཏན་རྫོགས་པར་མི་འགྱུར་ན། །བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་སྒྲོས། །དེས་ན་རང་སངས་རྒྱས་དང་
ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་མཐའ་བྱིན་པར་ཤེས་པ་འཇམ་བརྗོད་པར་རུས་པ་ལྟ་སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་
དགོས། །དོན་འདི་ཉིད་དཔེའི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ། །འདི་ལྟར་ནམ་མཁའ་འདབ་གཤོག་ཡངས་པའི་རྒྱང་
གི་ཤུགས་ཀྱིས། །པ་རོལ་གཞོན་པ་ཡང་ནམ་མཁའ་ལ་འཕུར་བ་ན། །ནམ་མཁའ་མེད་པ་སྟེ་ཟད་པས་
འདབ་ཆགས་ཀྱི་དབང་པོ་དེ་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་གྱི་འདིར་ནི་འཕུར་འཕུར་བས་ནམ་ཞིག་ན་རང་གི་
མཐུ་སྒྲོབས་ཟད་པས་ལྡོག་པར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ། །སྒྲོབ་མ་ཉན་ཐོས་དང་དེ་དང་བཅས་པའི་རང་
སངས་རྒྱས་དང་། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་ནམ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་པ་མ་བརྗོད་པར་ལྡོག་པར་འགྱུར་བ་ནི། །ཡོན་ཏན་རྫོགས་པས་མ་
ཡིན་གྱི་རང་གི་སྒྲོའི་སྒྲོབས་ཉམས་པས་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པར་བརྗོད་མི་རུས་
པ་དེའི་སྐྱེར་འགྲེལ་པ་མཚན་པ་བདག་འདྲ་བས་སངས་རྒྱས་ཚུངས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འདི་དག་ནི་ཅི་ཤེས་པ་
དང་ནི་བརྗོད་པར་རུས་པར་འགྱུར་རམ་ཅི་སྟེ་མི་རུས་སོ། །དེ་ལྟར་བདག་ལ་རང་སྒྲོབས་ཀྱིས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཤེས་ཅམ་ཞིག་ཤེས་པ་འདའ་མེད་པ་འོན་ཀྱང་། །བདག་གིས་དོགས་པ་སྤངས་པ་སྟེ་
ཚམ་ཚམ་མེད་པར་ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཞིག་སྤྲུལ་པ་ནི། །ཡོན་ཏན་དེ་དག་འཕགས་པ་གྲུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་
བཤད་པའི་སྐྱེར་ཉེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་(ཡོན་ཏན་གཉིས་ཤེས་པའི་ཡན་ཡོན་བསྟན་པ་)འི།

ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་གཞན་རྣམས་རྒྱ་ཆེའོ།

ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་རྒྱལ་ཤེས་པས། ཡོན་ཏན་འདི་དག་འཐོབ་པར་འགྱུར།།[༤༩]

མདོར་བསྟན་པ་བསྟན་བཅོས་འདི་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་
བསྟན་པའི་ཟབ་མོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། གཞི་དང་ལམ་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལས་གཞན་
པ་ས་བརྒྱ་གཅིག་གི་ཡོན་ཏན་དང་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་རྣམས་ནི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ལོ། །དེ་
འདྲ་བའི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱལ་ལེགས་པར་ཤེས་པས་འོ། །དོན་དེ་གཉིས་ཤེས་ནས་
བསྐྱོམས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་པོ་འདི་དག་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །

སྐྱུ་པའི་སྐྱེ་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་(སྐྱུ་ལ་སྐྱེ་བསྟན་པ་)འི།

སྐྱར་ཡང་མི་གཡོ་སྐྱེ་མངའ་བཞུགས་ཀྱིས་སྤིང་གསུམ་ཕྱོག་ནས་སྐྱུ་རྣམས་ཀྱིས། །གསེགས་པ་དང་ནི་བཟུང་དང་
བྱང་རྒྱ་ཞིབའི་འཁོར་ལོ་འདྲ་སྟོན་པར་མཛད། །དེ་ལྟར་བཞུགས་འཛིག་རྟེན་གཡོ་བག་སྟོང་ཅན་རེ་བའི་ཞགས་
པ་འོ། །མང་པོས་བཅིངས་པ་མ་ལུས་རྣམས་རྗེས་སྐྱེ་བའི་འདས་པར་བཀྱིབས་མཛད།།[༥༠]

ད་ནི་སྐྱུ་པའི་སྐྱེ་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་དོན་དང་ཐབས་ཐུན་མོང་བ་འབྱུང་
ཞིང་། མོ་སྐྱེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡང་ཅི་རིགས་པར་འབྱུང་བ། བདེ་འགོ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བ་བྱེད་དུ་གྱུར་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་བརྟེན་སྐྱེ་བའི་ཀྱང་སྐྱར་ཡང་དེ་ལོ་ནི་ལ་མཉམ་
པར་བཞག་པ་ལས་མི་གཡོ་བའི་སྐྱེ་མངའ་བཞུགས་ཀྱིས་ས་འོག་ས་སྟེང་ས་གྲུའི་སྤིང་བ་གསུམ་དུ་ཕྱོག་
ནས། སྐྱུ་པའི་སྐྱེ་རྣམས་ཀྱིས་དགའ་ལྡན་ནས་མི་ཡུལ་དུ་གསེགས་པ་དང་ནི། བཟུངས་པ་ལ་སོགས་
པས་ཡབ་ཡུམ་དང་སྲས་དང་འབྲེལ་བར་སྟོན་ཞིང་། བྱང་རྒྱ་བ་པ་ཞི་བ་ལྷུང་འདས་ཀྱི་གོང་ཁྱེད་དུ་
འཇུག་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འདྲ་དབང་པོ་དང་འཚམ་པར་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་བཞུགས་
འཛིག་རྟེན་ཉེ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་སྟོང་པ་སྐྱེ་ཆོགས་པ་ཅན་རེ་བ་སྟེ་སྤིང་བའི་ཞགས་པ་འོ་མང་པོས་

བཅིངས་པ་མ་ལུས་པ་གྲགས་པ་དང་ཡན་ཡན་བཞེད་པ་སོགས་ལ་མི་ལྷོས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཚེན་པོས་ལྷ་
ངན་ལས་འདས་པར་བཀྱི་བ་སྟེ་འགོད་པར་མཛད་དོ། །གཡོ་བག་སྟོན་ཅན་ཞེས་པ་ལ་འགྲེལ་བཤད་
གྱི་འགྲུར་ལ། ལྷ་ཚོགས་སྟོན་ཅན་ཞེས་འབྲུང་བ་^{༡༠}འགྲེལ་པ་དང་མཐུན་ནོ།།

ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པ།

བཞི་པ་(ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་པ་)ཟེ།

གང་ཕྱིར་འདི་ན་དེ་ཉིད་ཤེས་ལས་དྲི་མ་མཐའ་དག་སེལ་བ་ནི། །ལྷུར་བྱེད་གཞན་མེད་ཚོས་རྣམས་དེ་ཉིད་རྣམ་འགྲུར་
དབྱེ་ལའང་བསྟེན་མིན་ཞིང་། །དེ་ཉིད་ཡུལ་ཅན་སྟོ་གོས་འདི་ཡང་ཐ་དད་འགྲུར་བ་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་
འགོ་ལ་ཐེག་པ་མི་མཉམ་དབྱེར་མེད་བསྟན།།[༥] གང་ཕྱིར་འགོ་ལ་ཉེས་པ་སྟེད་བྱེད་སྟོགས་མ་འདི་དག་ཡོད་གྲུར་
པ། །དེ་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་སངས་རྒྱས་སྟོན་ཡུལ་གཉིད་ཟབ་ལ་འཇུག་མི་འགྲུར་ཞིང་། །བདེ་གསེགས་གང་ཕྱིར་ཁྱོད་ལ་
མཐུན་རབ་ཐུགས་རྗེ་ཐབས་དང་ལྷན་ཅིག་པ། །མངའ་དང་གང་ཕྱིར་བདག་གིས་སེམས་ཅན་དགོལ་ཞེས་ཁྱོད་ཀྱིས་
ཞལ་བཞེས་ཏེ།།[༦] དེ་ཕྱིར་མཁས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཡི་གླིང་དུ་ཆས་པའི་སྟེ་ཚོགས་གྱི། །ངལ་བ་ཉེར་སེལ་གོང་ཁྱེད་ཡིད་
འོང་བར་དུ་རྣམ་པར་བཀོད་པ་ལྟར། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེག་པ་འདི་ཉི་སྟོབ་མ་ཉེ་བར་ཞིབ་འཛིན་ལ་ཡིད། །སྟུར་ཞིང་རྣམ་པར་
དབེན་ལའང་སྟོ་སྐྱབས་རྣམས་ལ་ལོགས་སུ་གསུངས།།[༧]

དེ་ལྟར་སྐྱབས་ལུ་རྣམ་གཞག་བཤད་ནས། ཐེག་པ་གཅིག་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་
དགོངས་པ་ཅན་དུ་བཤད་པ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་འདི་ན་ཚོས་རྣམས་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པ་
ལས་གཞན་སྐྱབ་གཉེས་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་སེལ་བ་ནི། །ལྷུར་བྱེད་པ་སྟེ་གཙོ་བོ་གྲུར་པ་མེད་ལ། ཚོས་
རྣམས་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱང་མི་འདྲ་བའི་རྣམ་འགྲུར་གྱི་དབྱེ་བ་སྟོན་པའང་མིན་ཞིང་སྟེ་མིན་པས། དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྟོ་གོས་ཏེ་ཡེ་ཤེས་འདི་ཡང་ཡུལ་འཇུག་པའི་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་མི་འདྲ་བར་
འགྲུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་དེ་ཡི་ཕྱིར་ན། ཐུབ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་གསུལ་བྱའི་འགོ་བ་ལ་ཐེག་པ་གཞན་གང་དང་
ཡང་མི་མཉམ་པ་དབྱེར་མེད་པའི་ཐེག་པ་གཅིག་བསྟན་ཏེ། རི་རྒྱན་དུ། འོད་སྐྱབས་ཚོས་ཐམས་ཅད་
མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ན་ལྷ་ངན་ལས་འདའ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཅིག་ཡིན་གྱི་གཉེས་དང་གསུམ་ནི་
མ་ཡིན་ནོ།^{༡༠} །ཞེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཕགས་པས་ཀྱང་། ཚོས་གྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་

ཕྱིར། ཁྱོད་ལ་ཐེག་པའི་དབྱེ་བ་མེད། ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་གཞུག་
 ཕྱིར་རོ།²⁰⁴ ཞེས་འཇུག་པ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་སོ། དེ་དག་གིས་ནི་དེ་ལོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་
 ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་མི་རྒྱས་པ་ལ། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ལོ་ན་ཉིད་ལ་མི་མཐུན་པ་ཆེན་པོ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་ན། ལྷ་ངན་ལས་འདས་པར་བགྱོད་པ་ལ། དེ་ལོ་ན་ཉིད་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཐེག་
 པ་མི་འདྲ་བ་བཤད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་ཟད་པའི་ལྷ་ངན་ཅམ་ཐོབ་ནས། ཐེག་པ་གཞན་དུ་མི་
 འགོ་བའི་འབྲས་བུའམ་ཐེག་པ་འགའ་ཞིག་བཤད་པ་ནི། གཏུལ་བྱ་རེ་ཞིག་དྲང་བའི་ཕྱིར་གསུངས་པར་
 བསྟན་པ་འདི། ལེགས་པར་རྟོགས་ན་ཐེག་དམན་ལ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་པར་བཤད་པ་
 རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ།

གལ་ཏེ་གང་ཐོབ་ནས་ལམ་གཞན་དུ་འགོ་མི་དགོས་པའི་ལྷ་ངན་ལས་འདས་པ་གཅིག་ལོན་
 ཡིན་ན། ཉན་རང་གི་ཐེག་པས་ཀྱང་ལྷ་ངན་ལས་འདའ་བར་བསྟན་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་
 བསྟན་པ་འདི་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བཤད་པ། གང་གི་ཕྱིར་འགོ་བ་རྣམས་ལ་ཉེས་པ་སྟེ་ཉོན་མོངས་
 ཤས་ཆེན་པོ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱར་གྱུར་པ་ལུས་སེམས་ལས་སྐྱ་མི་རུང་བར་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་
 དང་སྐལ་བ་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྷ་བ་དང་ཚེའི་སྤྲིགས་མ་ལུ་པོ་འདི་དག་ནི་ཡོད་པར་གྱུར་པ། དེ་
 དག་གིས་ལྷག་པར་མོས་པ་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་འཛོམས་པར་བྱེད་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
 ལ་དོན་གཉེར་བྱེད་པ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ཏེ་གཏུལ་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱོད་ལུ་ལ་
 ཟབ་པས་གཉིང་དབག་དཀའ་བ་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། གང་གི་ཕྱིར་བདེ་བར་གཤེགས་པ་
 ཁྱོད་ལ་གཏུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཁུན་རབ་དང་། དེ་དག་གི་དོན་ལ་བསྟེལ་བ་
 མི་མངའ་བའི་ཐུགས་རྗེའི་ཐབས་དང་ལྷན་ཅིག་པ་མངའ་བ་དང་། གང་གི་ཕྱིར་སྟོན་བྱང་སེམས་ཀྱི་
 དུས་སྐབས་བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དགོ་ལ་བར་བྱའོ་ཞེས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཞུས་པ་ཞེས་པའི་ཉིད་
 ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཞན་གྱིས་ངེས་པར་བསྐྱབ་དགོས་སོ།

གང་གི་ཕྱིར་འགོ་བ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་ལ་འཇུག་པ་ལ་གོགས་མང་པོ་ཡོད་ཅིང་། འགོ་བ་
 རྣམས་ཀྱང་ལྷ་ངན་ལ་ངེས་པར་དགོད་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར། བད་དཀར་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་དེད་
 དཔོན་མཁས་པས་རྒྱ་མཚོན་གནས་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་གླིང་དུ་ཆས་པའི་ཚོ་སྐྱོ་བོའི་ཚོགས་ཀྱིས། ཡུན་
 རིང་བོར་བགྱོད་པའི་ངལ་བ་ཉེ་བར་སེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་གླིང་དུ་མ་སྐྱབ་པའི་བར་དུ་གོང་

ཁྱིམ་ཡིད་དུ་འོང་བ་རྣམ་པར་བཞོན་པ་སྟེ་སྐྱུལ་པ་ལྟར་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ཐེག་པ་
 ཚེན་པོའི་རྩོམ་པོ་ལྟ་ཐེག་ཚེན་དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་འདི་ནི། ཉེ་བར་ཞི་བའི་རྩེལ་གྱི་བདེ་བ་ལ་
 ཡིད་སྐྱུར་བའི་ཕྱིར་དུ། ལྷོ་བ་མ་ཉམ་ཐོས་དང་དེས་མཚོན་པའི་རང་རྒྱལ་ལ་ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་གཉེས་
 གསུངས་ཤིང་། དེ་ནས་ལམོར་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབེན་པའི་སློབ་སྦྱངས་པ་རྣམས་ལ་ལོགས་
 སུ་སྟེ་སྟེ་ཕྱི་ནས་ཐེག་པ་ཚེན་པོ་ཁོ་ན་གསུངས་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཀྱང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལྟར་ཚོགས་
 རྫོགས་པར་བྱས་ནས། གདོན་མི་ཟ་བར་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱ་དགོས་སོ། །ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྐྱུ་བ་
 པ་འདི་མདོ་ཀྱན་ལས་བཏུས་པ་ལས། ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ཟད་པར་ནི་མདོ་སྟེ་དུ་མ་ལས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ།^{༡༠༦} །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

མདོན་པར་བྱང་རྒྱལ་པ་དང་བཞུགས་པའི་དུས་ཀྱི་བཤད་པ།

ལྷ་པ་(མདོན་པར་བྱང་རྒྱལ་པ་དང་བཞུགས་པའི་དུས་བཤད་པ་)ལ་གཉེས། མདོན་པར་བྱང་རྒྱལ་པའི་དུས་
 ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བཤད་པ་དང་། བཞུགས་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།
 བདེ་བར་གཤེགས་པ་མ་ལུས་ཕྱོགས་ཤིང་སངས་རྒྱས་ལྟལ་དག་ན། །ཕྱ་རབ་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་རྣམས་བདོག་པར་གྱུར་པ་རི་
 སྟེང་པ། །བྱང་རྒྱལ་མཚོག་རབ་དམ་པར་གཤེགས་པའི་སྐྱལ་པ་འང་དེ་སྟེང་དེ། །འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་གསང་བ་འདི་ནི་
 བསྟན་བཞིན་ལགས་སོ།།[༥]

ཕྱོགས་བརྒྱའི་ཞིང་མ་ལུས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལྟལ་དུ་གྱུར་པ་དག་རི་སྟེང་པ་དེ་ན། རྒྱལ་ཕྱ་
 རབ་ཀྱི་རྒྱལ་གྱི་བྱངས་རྣམས་བདོག་པར་གྱུར་པ་རི་སྟེང་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཁྱོད་བྱང་རྒྱལ་གྱི་
 མཚོག་རབ་དམ་པར་གཤེགས་པའི་བསྐྱལ་པ་ཡང་དེ་སྟེང་དེ། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་འོན་ཀྱང་རྫོན་དགོ་ཅ་
 མ་བསགས་པ་རྣམས་མོས་པར་དགའ་བའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་གསང་བ་འདི་ནི་བསྟན་པར་བཞིན་པ་མ་
 ལགས་སོ། །དེ་ལ་ལྟག་པར་མོས་པ་རྣམས་ལ་ནི་བསོད་ནམས་གཞལ་དུ་མེད་པ་བསག་པར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར་འདིར་བཤད་དོ། །འདི་ལ་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་པས་འདི་ཡང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་
 སྐྱུ་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ན་སངས་རྒྱས་གཞན་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་
 བས་སོ།^{༡༠༧} །ཞེས་འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། འགྲེལ་བ་ལས་སྐྱུལ་བའི་སྐྱུ་འབྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་

པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༠༥} རྒྱལ་པའི་སྐུ་འཕྲུང་པའི་རྒྱ་ལེན་པ་ཚོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་དགོས་ལེན་འཚད་
 པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ཚོས་ཀྱི་སྐུ་རྒྱུ་ལ་གསུངས་པའི་ཚད་དེ་ཙམ་དུ་འདོད་ན་གང་ཟག་གཞན་སངས་རྒྱ་
 པའི་སྐུ་བས་མེད་པའི་སྐྱོན་དེར་ཡང་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱུ་མཐའ་ཅད་ཀྱི་ཚོས་སྐུ་གཅིག་
 ཡིན་ན་སངས་རྒྱུ་མ་རྣམས་སངས་རྒྱུ་པའི་ཚེ། སྐར་སངས་མ་རྒྱུ་པ་དང་འཚང་རྒྱ་རྒྱའི་ཚོས་སྐུ་
 ཡང་སྐྱོན་དུ་ཐོབ་ཐེན་པ་ཤིན་ཏུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྐྱིད་པོར་གསུངས་པའི་ཚད་
 སྐྱོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྐྱོན་དུ་སངས་རྒྱུ་ནས་ཀྱི་ཡུན་ཚད་སྐྱོན་པ་མ་ཡིན་པས། སངས་རྒྱུ་ནས་
 སྐར་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྐྱིད་པོར་སྐུ་ལ་སྐུ་འཚང་རྒྱ་རྒྱའི་སྐྱོན་པའི་གངས་ཚད་སྐྱོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
 བཀ་ཚེའི་འགྲུར་ལས། སངས་རྒྱུ་ལུལ་གྱི་ཞིང་རྣམས་སྤྲོགས་བཅུ་མ་ལུས་ན། །སྤྲ་རབ་རྒྱལ་ལོ་ཇི་
 སྐྱེད་ཡོད་པ་དེ་སྐྱེད་དུ། །བདེ་བར་གསུངས་པ་མཚོག་གྱུར་ཁྱོད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་། །འབྲུང་འགྲུར་ལེས་
 འགྲུར་བ་ལྟར་ལེགས་སོ། །དེ་ལྟར་མ་བྱས་པར་འགྲེལ་བཤད་ལྟར་བཤད་ན། ཅུ་བ་ལས་གསང་བ་
 འདི་བཤད་པར་མི་བྱ་བར་གསུངས་པའི་ཡུལ་དུ་འགོ་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་(བཞུགས་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བཤད་པ་)ནི།

རྒྱལ་བ་རི་སྐྱོད་འཛིག་རྟེན་མཐའ་དག་མཚོག་ཏུ་རབ་ཞི་བར། །འགོ་བ་མིན་ཞིང་ནམ་མཁའ་རྣམ་འཛིག་འགྲུར་མིན་
 དེ་སྐྱོད་དུ། །ཤེས་རབ་ཡུལ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཁྱོད་ལ་སྤྲུགས་བཅེ་མ་མ་ཡིས། །རྒྱལ་ལྷགས་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་ཞི་བར་འགྲུར་
 བ་གང་ལ་མངའ།།[༥༩] གཉི་རྒྱུག་སྐྱོན་གྱིས་འཛིག་རྟེན་ཁ་ཟས་དུག་བཅས་ཟ་བ་ཡི། །སྐྱོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་འདུ་མི་དེ་ལ་ཁྱོད་
 བཅེ་རི་ལྟ་བ། །དེ་ལྟར་དུག་ཟོས་ཉེན་པའི་བྱ་ལ་མི་ཡི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མིན། །དེས་ན་མགོན་པོ་མཚོག་ཏུ་རབ་ཞིར་
 གསུངས་པར་འགྲུར་མ་ལགས།། [༦༠] གང་གི་ཕྱིར་ན་མི་མཁས་དངོས་དང་དངོས་མེད་པར་ཞེན་པ་ཡི་སྐྱོ་ཅན་གྱིས།།
 སྐྱེད་འཛིག་གནས་སྐྱབས་དང་སྤྲུག་དང་མི་སྤྲུག་བྲལ་སྤྲད་གྱིས་བསྐྱེད་སྤྲུག་བསྐྱེད་པར། །སྤྲིག་ཅན་འགོ་བ་འཐོབ་
 པ་དེ་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་སྤྲུགས་བཅེའི་ཡུལ་དུ་རབ་དོང་བས། །བཅོམ་ལུན་སྤྲུགས་རྗེས་ཁྱོད་སྤྲུགས་ཞི་ལས་བསྐྱོག་པས་
 ཁྱོད་ལ་སྐྱུང་བ་འདས་མི་མངའ།།[༦༡]

རྒྱལ་བའི་མ་འོངས་པའི་སྐུ་ཚེའི་ཚད་ནི་རི་སྐྱོད་དུ་འཛིག་རྟེན་གསུལ་བྱ་མཐའ་དག་གོ་
 འཕང་མཚོག་ཏུ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་འགོ་བ་མིན་པ་སྟེ་སངས་རྒྱུ་སྐུ་མ་གྱུར་པའི་བར་དང་། རི་སྐྱོད་དུ་
 འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་རྣམ་པར་འཛིག་པར་འགྲུར་བ་མིན་པ་དེ་སྐྱོད་དུ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱུ་ནི་

གཤམ་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཡུམ་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོ་ཡི་མ་མ་ལ་གཏད་པ་
 ལས་སྐྱེར་བཤད་པའི་ཚུལ་ལུགས་འདི་བྱེད་པས། དེ་འདྲ་བ་ཁྱོད་ལ་ཞི་བ་ཕྱོགས་གཅིག་པར་འགྱུར་
 བ་ག་ལ་མངའ་སྟེ་མི་མངའ་བའི་བྱིར་རོ། །གང་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བསྐྱབ་པར་བྱ་
 བའི་བྱིར་དུ་ལུ་མཐའ་མེད་པར་སེམས་ཅན་འདི་དག་གསོ་བར་བྱེད་པ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཐུགས་རྗེ་དེ་
 རི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། བདེན་འདོན་གྱི་གཏི་མུག་གི་སྒྲོན་གྱི་དབང་གིས་འདིག་རྟེན་བ་རྣམས་ཁ་བཟལ་
 ཏེ་འདོད་ཡོན་ལྷ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ཟོས་པས། ཐུག་བསྐྱེད་ཆེན་པོའི་རྒྱ་བྱེད་པའི་བྱིར་དུག་དང་
 བཅས་པ་བཟ་བ་པོ་ཡི་སྐྱེ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ནང་མི་སྟེ་བདག་གི་བར་བྱས་པ་དེ་རྣམས་ལ་ཁྱོད་བརྩེ་བ་སྐྱེ་བ་རི་
 ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་དུ་དུག་ཟོས་ནས་ཉེན་པའི་བྱ་གཅིག་སུ་ལ་མ་ཡི་སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱི་ཡིད་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ། དེ་
 བསམ་ན་མགོན་པོ་སངས་རྒྱས་རྣམས་མཚོག་ཏུ་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ཕྱོགས་གཅིག་པར་གསེགས་པར་འགྱུར་བ་
 མ་ལགས་སོ།།

གང་གི་བྱིར་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མི་མཁས་པས་དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་
 ཞེན་པའི་སྐྱོ་ཅན་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པས་ལྟ་དང་མིར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ལྟ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཤི། སྐྱེ་
 བ་དང་འདིག་པའི་གནས་སྐབས་ཏེ་འཆི་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལ་ངེས་པར་འཐོབ་ཅིང་། ཡུལ་སྐྱུག་པ་དང་
 བྲལ་བ་དང་། མི་སྐྱུག་པ་དང་ཐུང་པ་ཡིས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལྟོད་པར་འགྱུར་ལ། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་
 དངོས་པོ་མེད་པར་ཞེན་པའི་སྐྱོ་ཅན་ལོག་པར་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པས་ཤི། སྐྱིག་ཏེ་ཅན་གྱི་འགོ་བ་དཔུལ་
 བ་ལ་སོགས་པའི་རན་འགོ་དང་། སྐྱེར་བཤད་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཡང་འཐོབ་པ་དེའི་བྱིར་དང་། འདིག་
 རྟེན་གྱི་སྐྱེ་བོ་དེ་རྣམས་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡུལ་དུ་རབ་ཏུ་དོང་བ་སྟེ་སོང་བས། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་
 པོས་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཁྱོད་ཀྱི་ཐུགས་ཞི་བ་ཕྱོགས་གཅིག་པ་ལ་གཞེས་པ་ལས་བསྐྱོག་པས་ཁྱོད་ལ་
 ཞི་བ་ཕྱོགས་གཅིག་པའི་བྱ་རན་ལས་འདས་པ་མི་མངའ་བར་འདིག་རྟེན་དུ་བཞུགས་སོ།།

གསུམ་པ་བརྟན་བཅོས་རི་ལྟར་བརྒྱུ་མས་པའི་ཚུལ་ནི།

ལྷགས་འདི་དགོས་ལྟར་རྒྱ་གྲགས་ཀྱིས། །དབུ་མའི་བརྟན་བཅོས་ལས་བརྒྱུ་ནས། །ལྟར་རི་བཞེན་དང་མན་དག་ནི། །རི་
 ལྟ་བ་བཞེན་བརྗོད་པ་ཡིན།།[༥༧] འདི་ལས་གཞན་ན་ཚོས་འདི་ནི། །རི་ལྟར་མེད་པ་དེ་བཞེན་དུ། །འདིར་འཕྱར་ལྷགས་
 ཀྱང་གཞན་ན་ནི། །མེད་ཅེས་མཁས་རྣམས་ངེས་པར་མངོད།།[༥༩] རྒྱ་རྒྱུ་བ་སྐྱོ་མཚོ་ཤིན་ཏུ་ཆུ་ཆེའི་ཁོད་གཤིས་

འཛིགས་པས། རྒྱེ་བོས་ལྷགས་བཟང་གང་དག་རྒྱུང་ཡིང་སྤངས་པས་དེ་ཡི་ཚོག། །ཡེ་ལྷུ་བྱས་པའི་ཁ་འབྲས་ཀྱི་མཉམ་པ་
 བྱེ་བའི་རྒྱས། །ད་ལྟ་ལྷ་བ་གྲགས་པ་རེ་རྣམས་རབ་རྒྱལ་བར་བྱེད།།[༡༤] དེ་ཉིད་བཤད་ཟིན་ཟབ་མོ་འཛིགས་རུང་
 འདི་ནི་རྫོན་གོམས་ཉིད་ལས་རྒྱེ་བོ་ཡིས། །ངེས་པར་རྟོགས་འགྱུར་འདི་ནི་གསལ་རྒྱ་ཆེ་ཡང་གཞན་གྱིས་ཐུགས་སྤྲུང་
 མི་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་རྒྱལ་ལྷགས་རང་སློབ་སྦྱར་བ་འདི་དག་མཐོང་ནས་བདག་ཏུ་བརྟེན་པ་ཡི། །གཞུང་ལྷགས་རྣམས་
 ལྟར་གཞན་ལྷགས་བཞེད་གཞུང་འདི་ལས་གཞན་ལ་དགའ་སློབ་དོར་བར་བྱ།།[༡༥]

མགོན་པོ་ཀླུ་རྒྱལ་གྱི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འགྲེལ་བའི་ལུགས་འདི་དག་སློང་
 དཔལ་ལྷན་རྒྱ་གྲགས་གྱིས། དབུ་མའི་བརྟན་བཅོས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་སོགས་ལས་བརྒྱས་ནས། དེས་
 དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ལུང་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དང་། འཕགས་པ་ཀླུ་རྒྱལ་གྱི་མན་ངག་ནི་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་
 བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་དབུ་མའི་གཞུང་ལྷགས་འདི་ལས་མ་གཏོགས་པར་བརྟན་བཅོས་གཞན་ན་
 རྟོང་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཚོས་འདི་ནི། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བརྟེན་པ་མེད་པ་དེ་བཞེན་དུ། ཁོ་བོ་ཅག་
 གིས་འདི་ར་ལུགས་གང་ཞིག་བརྒྱལ་ལན་དང་བཅས་པར་བརྟན་པ་འདི་ར་འབྱུང་བའི་ལུགས་ཀྱང་།
 རྟོང་བ་ཉིད་གྱི་ཚོས་ལྟར་བརྟན་བཅོས་གཞན་ན་ནི་མེད་དོ་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་གྱིས་ངེས་པར་མཛད་
 དུ་གསོལ་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་དབུ་མ་པ་ཁ་ཅིག་གིས་མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱོར་བ་རྣམས་གྱིས་
 གང་དོན་དམ་པར་སྦྲས་པ་དེ་ཉིད། དབུ་མ་པ་རྣམས་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་དུ་འདོད་དོ་ཞེས་སྦྲས་པ་དེ་ནི།
 དབུ་མའི་བརྟན་བཅོས་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཤེས་པས་སྦྲས་པ་ཡིན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
 ཚོས་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཚོས་དང་མཚུངས་པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༦} །ཞེས་རང་འགྲེལ་ལས་
 གསུངས་སོ། །འདིས་ནི་རང་གིས་ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཁས་བྲུངས་པ་ཐམས་ཅད་རང་མཚན་
 གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་ཉིད་ལ་འཛིག་པས། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁོ་ནའི་སྟེང་ནས་རྣམ་
 གཞག་བྱས་པའི་དོན་སྦྱོར་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་རྣམས་རང་ལྷགས་གྱི་དོན་དམ་དུ་མ་བཟང་
 ཐ་སྙད་དུ་ཡང་གྲུབ་པ་མེད་པར་འདོད་པའི་ལྷགས་སོ། །དེས་ན་རང་གི་ལྷགས་འདི་སེམས་ཅོམ་པ་དང་
 ཡང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་མ་བཟད། མགོན་པོ་ཀླུ་རྒྱལ་དང་འཕགས་པ་ལྟའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་
 དབུ་མ་པ་གཞན་གྱི་ལྷགས་དང་ཡང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་འདོམས་པའོ། །དེ་
 ལ་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ནི་ཚད་མར་སློབ་དཔོན་འདི་བཞེད་པས། དེ་ལ་ཟུར་
 ཟབ་མིན་ལ། རྒྱལ་སྤྲས་ཞི་བ་ལྟའི་ལྷགས་དང་ཡང་སློབ་དཔོན་འདིའི་ལྷགས་གཉིས་ཤིན་ཏུ་མཐུན་

པར་སྒྲུང་དོ། །ཐ་སྐྱོད་དུ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་སྤྲེང་ནས། བདེན་གཉིས་ཀྱི་
 རྣམ་གཞག་མཛད་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་དང་། ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པ་སོགས་
 ཀྱི་བཤད་སྟོལ་ལུགས་མོང་མ་ཡིན་པ་མང་དུ་ཡོད་པ་ནི། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལ་སོགས་པར་རྒྱས་པར་
 བཤད་པས་འདིར་མ་སྒྲོལ་སོ།།

ཁ་ཅིག་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྐྱོད་ལས་འདས་པ་གཞན་ལུགས་
 དང་། འཛིག་རྟེན་པ་ནི་རང་གི་ལུགས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། འགྲེལ་པ་ལས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
 ཚོས་འདི་ཡོངས་སུ་སྤངས་པས་^{༡༡༠} ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བས་ན། བསྐྱོག་སྟེ་བྱ་དགོས་ལ་
 འཛིག་རྟེན་པ་དང་དེ་ལས་འདས་པའི་དོན་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཇི་བཞིན་མ་རྟོགས་པ་དང་རྟོགས་པའི་
 ལུགས་སོ། །འཕགས་པའི་དགོངས་པ་འཆད་ལུགས་འདི་ནི་ལུགས་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་།
 འཕགས་པའི་ལུགས་དགོངས་མི་ཤེས་ཤིང་། གསུང་རབ་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པ་མེད་པར། སྤྲེང་པ་
 ཉིད་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཙམ་ལ་འཛིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཚོས་འདི་
 སྤངས་པས། དེའི་སྤྱིར་དབུ་མའི་བརྟན་བཙོས་ཀྱི་དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བརྟན་པར་
 བྱ་བའི་སྤྱིར་། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་འདི་སྐྱར་བ་ཡིན་ལོ་^{༡༡༡} ཞེས་བཤད་པ།

འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་ཟབ་མོ་རྟོགས་པའི་སྤྱིའི་རྒྱ་མཚོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་ལ་གཉིང་དཔག་པར་
 དཀའ་བའི་ངམ་གནག་པའི་ཁ་དོག་གིས་འཛིགས་པས། སེམས་ཙམ་དུ་སྐྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བོས་
 སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་ལུགས་བཟང་པོ་གང་དག་རྒྱུང་རིང་དུ་སྤངས་མོད་ཀྱང་། དབུ་མའི་གཞུང་གི་ཚིག་ལེའུ་བས་
 བ་ཁ་འབྲས་པའི་ཀུ་སྐད་ཁ་སྤེ་བའི་རྒྱས་ཀུ་སྐད་ཁ་འབྱེད་བྱེད་ལྷོ་བ་གྲགས་པ་ད་ལྟ་ཡིད་ལ་ཤེ་བ་
 རྣམས་སྐོང་བར་བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་གནས་བརྟན་དབྱིག་གཉེན་དང་། རྩོགས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་
 དང་། ཚོས་སྤྱང་ལ་སོགས་པ་བརྟན་བཙོས་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་པོ་བྱོན་ཟིན་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་གིས་
 ཀྱང་ཡི་གེ་ཙམ་བོས་པས་འཛིགས་ཏེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བའི་དོན་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་
 པ་འདི་ཡོངས་སུ་སྤངས་སམ་ཞེ་ན། དེ་སྐད་དུ་སྐྱའོ་^{༡༡༢} །དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལ་དབྱིག་གཉེན་དང་
 རྩོགས་སྤྱང་གི་གཞུང་རྩོད་མེད་རྣམས་ནས་ནི། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ལུགས་སུ་བཀའ་མོད་ཀྱང་།
 སྤྱོད་དཔོན་དེ་དག་གི་བཞེད་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་ནི་བདག་ཅག་འདྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་
 དཀའོ།།

ཡང་ཟབ་མོའི་དོན་འདི་སུ་ཞིག་གིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞེས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཟབ་མོ་
 ལྟར་བཤད་ཟེན་པ་འདི་གསུ་རུང་བ་འདི་ནི་སྐྱེ་བོ་ཡིས། རྣོན་ཚེ་རབས་གཞན་དུ་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་
 ལྟག་པར་མོས་པའི་བག་ཆགས་གོམས་པ་ཉིད་ལས་དེས་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་སྣང་ངོ། །འདིར་
 བག་ཚེའི་འགྱུར་ལས། ལུ་སྟེགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་དམན་པར་གྱུར་བ་འདི་བདེན་པར་ལྟ་བུ་ཅན་དག་
 ལས་ཀྱང། རྒྱའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་རྟོགས་པར་གྱུར་བ་མཐོང་བ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་པ་ཚབ་
 ཀྱི་འགྱུར་ལས་ལེགས་པར་སྣང་ངོ། །རི་ལྟར་གཞན་སྟེ་སྟོན་སེམས་རྒྱུད་ལ་སྟོང་ཉིད་ལ་ལྟག་པར་མོས་
 པའི་བག་ཆགས་མ་བཞག་པ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཚེ་མ་གཏོགས་པའི་ཁམས་
 གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་རེ་ཞིག་སྤངས་ཤིང། རྒྱབ་པའི་མཐའ་གཞན་ཉེ་བར་སྒྱུར་ཅུས་པར་
 མཐོང་ཡང། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་དོན་དམ་པ་སྟོང་བ་ཉིད་རྟོན་པ་ལ་ལྟག་པར་མོས་མི་ཅུས་
 པ་དེ་བཞིན་དུ། སྟོབ་དཔོན་དེ་དག་ལ་གསུང་རབ་མང་དུ་གསན་པ་རྒྱ་ཚེ་བ་མང་འབ་ཡིན་ཡང། ཟབ་
 མོའི་དོན་འདི་ནི་གཞན་གྱིས་སྟེགས་སུ་རྒྱུད་པར་མི་འགྱུར་ངོ། །དེའི་ཕྱིར་དབུ་མའི་ལུགས་ལས་གཞན་
 པའི་དོན་དམ་པ་སྟོན་པའི་ཚུལ་ལུགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པར་མ་སོང་བས་རང་གི་སྟོས་སྒྱུར་བ་
 འདི་དག་མཐོང་བ་སྟེ་བལྟས་ནས། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་བརྗོད་པ་སྟེ་དེ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་གཞུང་
 ལུགས་རྣམས་ལ་བྱ་བ་ལྟར། སྟོབ་དཔོན་གཞན་གྱི་ལུགས་ཀྱི་བཞེད་པའི་གཞུང་དབུ་མའི་ལུགས་འདི་
 ལས་གཞན་པ་རྣམས་ལ་དགའ་བའི་སྟོ་དོར་བར་བྱ་བ་སྟེ། ལུགས་གཞན་རང་གི་སྟོས་སྒྱུར་བ་ལ་ཡ་
 མཚན་པར་མི་བྱའོ། །རང་གི་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་ལྟག་པར་མོས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡ་མཚན་པར་བྱའོ། །

བཞི་བ་བརྟན་བཅོས་བརྟམས་པའི་དགོངས་པ་བསྟོན་པ་ལོ།

སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་རྒྱུབ་ལུགས་བཟང་བསྟན་ལས་བདག་གིས་བསོད་ནམས་སྟོགས་ཀྱི་མཐར། །ཁྱབ་ཅིང་ཡིད་མཁའ་ཉོན་
 མོངས་ཀྱིས་སྟེ་སྟོན་ཀའི་རྒྱ་རྒྱར་ལྟར་དཀར་བའམ། །སེམས་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་གདེངས་ཀའི་མོར་བུ་དང་འདྲ་གང་ཞིག་ཐོབ་
 པ་དེས། །འདི་ག་རྟེན་མ་ལུས་དེ་ཉིད་རྟོགས་ནས་རྒྱུར་དུ་བདེ་གཤེགས་སར་བཞོད་ཤོག། [༡༧]

སྟོབ་དཔོན་ཚེན་བོ་འཕགས་པ་སྐྱ་རྒྱུབ་ཀྱི་དབུ་མའི་ལུགས་བཟང་པོ་ལུང་དང་རིགས་པའི་
 ཚོགས་གིན་ཏུ་གསལ་བས། བསྟན་པ་སྟེ་བཤད་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདག་གིས་སྟོགས་ཀྱི་མཐར་ཁྱབ་
 པའི་རྒྱ་ཚེ་བའི་བསོད་ནམས་བསགས་པ། ཡིད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཉོན་མོངས་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་སྟེ་ཞིང་

གནག་པར་བྱས་པའི་དབྱིལ་དུ། ལྷོན་ཀའི་རྒྱ་རྒྱར་ལྷར་གྱིན་ཏུ་དཀར་བའམ། ཚུམ་པ་པོའི་སེམས་ཀྱི་
 ལྷུལ་ལ་སྟེ་གྱི་གདེངས་ཀའི་ནོར་ལུ་དང་འབྲུབ་གང་ཞིག་ཐོབ་པ་དེ་ཡི་མཐུས། སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་
 ཉེན་མ་ལུས་པས་ཟབ་མོའི་དེ་ཁོན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་ཉོག་ས་ནས། ལྷུར་དུ་བདེ་བར་གཤེགས་
 པའི་ས་ཀུན་ཏུ་འོད་ཅེས་བྱ་བར་བསྐོད་པར་བོག་ཅིག །ནག་ཚོའི་འགྱུར་ལས། ལྷུ་རྒྱུབ་ལྷགས་མཛེས་
 རྩོགས་སུ་གྲགས་པ་བརྗོད་ལས་ཐོབ་པའི་བསོད་ནམས་གང་། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་།།

བཞེ་བ་མཐུག་གི་དོན་ལ་གཉིས། ལྷོབ་དཔོན་གང་གིས་མཛད་པ་དང་། ལོ་པར་གང་གིས་
 བསྐྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་སྐྱའི་ལྷགས་ཀྱི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྩལ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལུལ་ས་
 མཚུར་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་སྐྱོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ་རིག་པ་འཛིན་པ་དང་། ལྷུ་མ་
 ལྟ་སུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བརྟེས་པར་གྲགས་པ་ཐེག་པ་སློན་མེད་པའི་མཚོག་ལ་ལྷགས་རབ་ཏུ་གཞོལ་བ།
 མི་མཐུན་པའི་རྩོགས་ཀྱིས་མི་འཕྲོགས་པའི་མཁྱེན་རབ་དང་ལྷགས་རྗེ་སྐུལ་དུ་བྱུང་བ་མངའ་བ། རི་
 མོར་བྱིས་པའི་བདུས་མ་ལ་འོ་མ་བཞེས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་བདེན་པར་ཞེན་པ་སློག་པར་མཛད་པས་
 ལྷུར་བརྗོད་གས་སོ།།

མཐུག་གི་དོན།

གཉིས་པ་(ལོ་པར་གང་གིས་བསྐྱར་བ་)ནི།

ཁ་ཆེའི་ལུལ་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་དཔེ་མེད་ཀྱི་དབྱུང་སྟེ་དབུས། རིན་ཆེན་སྐྱས་པའི་གཙུག་ལག་
 ཁང་དུ་ཁ་ཆེའི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་འཕགས་པ་ལྟའི་སྐྱེ་རིང་ལ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཉི་ལ་ཀ་ཀ་ལ་ག་སྟེ་
 ཐིག་ལེ་བུམ་པ་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྩེ་བ་པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་ཀྱིས་ཁ་ཆེའི་དཔེ་དང་མཐུན་པར་བསྐྱར།
 བྱིས་ར་ས་ར་མོ་ཆེར་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀ་ན་ཀ་ལ་སྟེ་གསེར་གྱི་གོ་ཆ་དང་། ལོ་རྩེ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
 ཉི་འོག་གར་རྩོགས་པའི་དཔེ་དང་གཏུགས་གིང་། ལེགས་པར་བཅོས་ནས་འཆད་ཉན་གྱིས་གཏན་ལ་
 བབ་བའོ།། ^{ལྷ་མ}

འདིར་འགྲེལ་པའི་མཛད་བྱུང་དང་། འགྱུར་བྱུང་གི་སྟེང་ནས་སྐྱོན་མོར་བ་རྣམས་བཞོད་
 པ་ནི། ལུ་བ་ལོགས་སུ་བསྐྱར་བ་དང་འགྲེལ་པའི་ནང་གི་ལུ་བ་གཉིས་སྐྱར་ནས་ལུས་དག་བྱས་པའི་

དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།།

རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་སྒྲིབ་པོ་མཚོག། ཟབ་མོ་དུ་མ་མཐའ་བྲལ་རྟེན་འབྱུང་ལམ།།
 མཐའ་གཉིས་སྒྲངས་ཏེ་སྟོན་པར་ལུང་བསྟན་བཞིན། །རི་བཞིན་འགྲེལ་མཛད་འཕགས་མཚོག་གྲུ་
 རྒྱབ་ཞབས། །དེ་ཡི་རིང་ལུགས་དམ་པ་འཕགས་པ་ལྟའི། །དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་མཐས་པའི་ལུགས་
 མང་ཡང་། །ཡོངས་རྫོགས་འགྲེལ་མཛད་དཔལ་ལྡན་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་སྤྱོད། །རྒྱ་བའི་ཞབས་དང་ཞི་བ་
 ལྟ་ཡི་ལུགས། །ལྷུ་བའི་དབང་རྒྱལ་གསུམ་གྱི་བཞེད་པའི་སྒོ། །གཅིག་ཏུ་དྲིལ་ནས་གནད་རྣམས་
 མཐའ་ཚོད་བར། །ཚིག་རྒྱུར་སྟེན་པར་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིས། །ཐལ་འགྲུར་ལུགས་མཚོག་དྲི་མ་
 མེད་པར་བྱས། །བྱང་སྟོགས་འདི་ན་ལུགས་འདིར་མོས་རྣམས་ཀྱང་། །ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བའི་རིགས་ལམ་མི་
 བྱེད་ཅིང་། །ཟབ་མོའི་དོན་ལ་སྐལ་བ་དམན་པ་རྣམས། །རང་གིས་མ་རྟོགས་ལུགས་མཚོག་འདིར་
 སྒོད་པ། །མང་དུ་མཐོང་བའི་དྲི་མ་བསལ་བྱིར་དང་། །སྐལ་བཟང་འགའ་ལ་ཟབ་ལམ་གསལ་བྱིར་
 དང་། །བདག་ཀྱང་སྟེ་བ་ཀྱུན་ཏུ་ལམ་གྱི་མཚོག། །འདི་དང་མི་འབྲལ་བྱིར་དུ་འབད་བ་བྱས། །དེར་ངལ་
 བ་ལས་བྱུང་བའི་དགོ་བ་ཡིས། །འགོ་ཀྱུན་ཟབ་མོའི་གནད་རྣམས་ཀྱུན་རྟོགས་ནས། །ཉིན་མཚན་ཀྱུན་
 ཏུ་སྐྱབ་པ་ལྟར་ལེན་པ། །རྟག་ཏུ་སྤྲས་བཅས་རྒྱལ་བ་མཉེས་བྱེད་ཤོག།

ཅེས་དུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི།
 དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལྷུ་ལ་དཀའ་བརུ་བ་ལེགས་པ་དཔལ་གྱིས་དུལ་སྲང་བཞི་བརུའི་མཇུག་
 ལུལ་ཏེ་ནན་ཆེར་བསྐྱལ་བ་དང་། །གཞན་ཡང་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཚོས་འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་མོས་ཤིང་།
 དོན་རྟོགས་པའི་སྒོའི་རྒྱ་ས་པ་མི་དམན་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་འགྲེལ་བའི་དཀའ་གནས་རྣམས་གྱི་
 བཤད་པ་རྣམས་ཚང་བ། །ཚིག་དོན་གསལ་ཞིང་སྟེ་དོན་གྱི་མཐའ་གཅོད་པ་རྒྱས་པ་ཅིག་གྱིས་ཤིག་
 ཅེས་ནན་ཏན་གྱིས་བསྐྱལ་བའི་དོན་དུ། །དུ་མ་ཆེན་པོའི་རྣལ་འབྱོར་པ་མང་དུ་ཐོས་པའི་དགོ་
 སྒོར་ཤར་ཅོང་ཁ་པ་སྒོ་བཟང་གསལ་བའི་དཔལ་གྱིས། །འབྲོག་རི་བོ་ཆེ་དགོ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་
 ལྷིང་དུ་སྐྱར་བའོ།།

།།

བསྟན་བཅོས་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་ས་བཅད་ དབུ་མ་འཇུག་པའི་རྩ་ཚིག་གི་སློབ་འཇུག་གྲངས་དང་སྐྱུར་བ།

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

བསྟན་བཅོས་ཚེན་པོ་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་རང་གི་འགྲེལ་བ་དང་མཐུན་པར་འཆད་པ་ལ་
བཞི། མཚན་གྱི་དོན། འགྲུར་གྱི་ཕྱག་གཞུང་གི་དོན། མཇུག་གི་དོན་ནོ། །གཞུང་གི་དོན་ལ་བཞི། དང་པོ། བསྟན་
བཅོས་རྩོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་མཚན་པར་བཞེད་པ། གཉིས་པ། བརྒྱུ་མཐུན་པའི་བསྟན་བཅོས་གྱི་ལྷན་དངོས།
གསུམ་པ། བསྟན་བཅོས་རི་ལྟར་བརྒྱུ་མཐུན་པའི་རྩལ། བཞི་པ། བསྟན་བཅོས་བརྒྱུ་མཐུན་པའི་དགོ་བ་བསྐྱོ་བའོ། །དང་པོ་
བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་མཚན་པར་བཞེད་པ་ལ་གཉིས། སྒྲིང་རྗེ་ཚེན་པོ་ལ་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་བསྐྱོད་
པ་དང་། (སློབ་ ༡-༡) སྒྲིང་རྗེ་ཚེན་པོ་ལ་སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་ཕྱག་འཚལ་བའོ། (སློབ་ ༡-༣༧) འདི་ལ་གཉིས། སྒྲིང་རྗེ་བྱང་
སེམས་གྱི་གཙོ་བོའི་རྒྱུ་བསྟན་པ་དང་། བྱང་སེམས་གྱི་རྒྱ་གཞུང་གཉིས་གྱི་ཡང་རྩ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་སྒྲིང་རྗེ་
བྱང་སེམས་གྱི་གཙོ་བོའི་རྒྱུ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། ཉན་རང་གཉིས་ཐུབ་དབང་ལས་སྐྱེས་རྩལ་དང་། སངས་རྒྱལ་རྩལ་
བྱང་སེམས་ལས་འབྲུངས་རྩལ་དང་། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དབང་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་གསུམ་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་སྒྲིང་རྗེ་ཚེན་
པོ་ལ་སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་ཕྱག་འཚལ་བ་ལ་གཉིས། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་། ཚོས་དང་
དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བའོ།

གཉིས་པ་བརྒྱུ་མཐུན་པའི་བསྟན་བཅོས་གྱི་ལྷན་དངོས་ལ་གཉིས། རྒྱུའི་ས་དང་། འབྲས་ལུའི་སའོ། །
དང་པོ་རྒྱུའི་ས་ལ་གསུམ། ལྷགས་འདིའི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་རྩལ་སྐྱེར་བསྟན་པ་དང་། བྱེ་བྱག་ཏུ་སོ་སྐྱེའི་སར་ཉམས་
སུ་ལེན་རྩལ་བཤད་པ་དང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སའི་རྩམ་གཞག་བསྟན་པའོ། །གསུམ་པ་བྱང་སེམས་འཕགས་
པའི་སའི་རྩམ་གཞག་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། ས་བརྒྱུའི་ཕྱོད་མོང་གི་རྩམ་གཞག་ས་སོ་སོའི་རྩམ་གཞག་ས་བརྒྱུའི་ཡོན་ཏན་
བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་ས་སོ་སོའི་རྩམ་གཞག་ལ་གསུམ། རབ་དགའ་སོགས་ས་ལྡ་བཤད་པ་དང་། ས་སྐྱུ་པ་མའོན་
དུ་རྒྱུ་པ་བཤད་པ་དང་། རིང་དུ་སོང་བ་སོགས་ས་བཞི་བཤད་པའོ། །དང་པོ་རབ་དགའ་སོགས་ས་ལྡ་བཤད་པ་ལ་ལྡ།
ས་དང་པོ་རབ་དགའ་བ་དང་། ས་གཉིས་པ་དྲིམ་མེད་པ་དང་། ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་དང་། ས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ་
དང་། ས་ལྡ་བ་སྐྱུང་དགའ་བ་བཤད་པའོ།

དང་པོ་ས་དང་པོ་རབ་དགའ་བ་ལ་གསུམ། ལྷན་གཞི་སའི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན། (སློབ་ ༣-༡༩)
ལྷན་ཚོས་སའི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད། (སློབ་ ༣༧-༡༥) སའི་ཡོན་ཏན་བཞེད་པའི་སློབ་མཇུག་བསྟན་པའོ།

སྟོག ༡^པ) གཉེས་པ་བྱུང་ཚེས་སའི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། རང་གི་རྒྱུད་མཛེས་པར་བྱེད་
 པའི་ཡོན་ཏན། (སྟོག ༡༡-^པ) གཞན་གྱི་རྒྱུད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཡོན་ཏན། (སྟོག ༡༢) སའདྲེ་ལོར་ལྷག་པའི་ཡོན་
 ཏན་བསྟན་པའོ། (སྟོག ༡༣-༡༤) །དང་པོ་རང་གི་རྒྱུད་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གཉེས། ཡོན་ཏན་སོ་སོར་བྱེ་
 རྟེ་བཤད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་མདོར་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ཡོན་ཏན་སོ་སོར་བྱེ་རྟེ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། རོན་
 ལྷན་གྱི་མཚན་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན། རིགས་སུ་རྒྱུ་བསོགས་བཞིའི་ཡོན་ཏན། ས་གོང་མ་གཞོན་པ་སོགས་གསུམ་གྱི་ཡོན་
 ཏན་ལོ། །གཉེས་པ་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གསུམ། ས་འདྲིར་ཉན་རང་རྣམས་རིགས་གྱི་སྟོ་
 བས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། ས་བརྟུན་པར་ཉན་རང་གཉེས་སྤྱིའི་སྟོ་བས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། དེ་ལྟར་གསུངས་
 པས་གྲུབ་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །གསུམ་པ་དེ་ལྟར་གསུངས་པས་གྲུབ་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ས་བརྟུན་པའི་
 མདོར་ཉན་རང་ལ་ཚོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་རྒྱུབ་པའི་རྩུས་བསྟན་པ་དང་། དེ་
 ལྟར་བསྟན་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ས་བརྟུན་པའི་མདོར་ཉན་རང་ལ་ཚོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་
 པར་བསྟན་པ་ལ་གཉེས། འགྲེལ་པ་མཛད་པའི་དགོངས་པ་གསལ་བར་བཤད་པ་དང་། དེ་ཉིད་སྟོན་འཇུག་གི་ལྷགས་
 ལྟར་བསྟན་པའོ། །གཉེས་པ་དེ་རྒྱུབ་པའི་རྩུས་བསྟན་པ་ལ་གཉེས། ཐེག་ཚེག་གི་མདོའི་ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་དང་།
 བསྟན་བཅོས་དང་ཐེག་དམན་གྱི་མདོའི་ཤེས་བྱེད་དགོད་པའོ། །གསུམ་པ་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉེས།
 འགྲེལ་པ་ནས་བཤད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་། དེར་མ་བཤད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །གསུམ་པ་ས་དང་པོར་ལྷག་པའི་
 ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ལ་བཞི། ས་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སྦྱིན་པ་བཤད་པ། (སྟོག ༤) རྟེན་དམན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་
 བཤད་པ། (སྟོག ༡༠-༡༡) བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་བཤད་པ། (སྟོག ༡༩-༡༠) སྦྱིན་པའི་ཡར་ལྗིང་གི་
 དབྱེ་བ་བསྟན་པའོ། (སྟོག ༡༤) །གཉེས་པ་རྟེན་དམན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་བཤད་པ་ལ་གཉེས། སྦྱིན་པས་འཕོར་པའི་
 བདེ་བ་འཕྲོག་པ་དང་། སྦྱིན་པས་ལྷང་འདས་ཀྱི་བདེ་བ་འཕྲོག་པར་བསྟན་པའོ། །གསུམ་པ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
 ཀྱི་སྦྱིན་པ་བཤད་པ་ལ་བཞི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱིན་པའི་ཡན་ཡོན་རྒྱ་མོང་མ་ཡིན་པ་བསྟན་པ། རྟེན་གཉེས་ཀ་ལ་སྦྱིན་
 པའི་གཏམ་གཙོ་བོར་བསྟན་པ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྦྱིན་པའི་ཚོད་གའ་བ་ཇི་འདྲ་བ་འཕྲོག་པ་བསྟན་པ། བྱང་སེམས་
 ཀྱིས་ལྷས་སྦྱིན་པ་ལ་སྤྲུག་བསྟུན་ཡོད་མེད་བསྟན་པའོ། །

སེམས་བསྐྱེད་གཉེས་པ།

གཉེས་པ་ས་གཉེས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་བཤད་པ་ལ་ལྷ། ས་འདྲིར་རྩུལ་བྱིམས་ཡོངས་སུ་དག་པར་
 བསྟན་པ་དང་། (སྟོག ༡-༩) རྩུལ་བྱིམས་ཀྱི་བསྟུགས་པ་བསྟན་པ་དང་། (སྟོག ༤-༥) རྩུལ་བྱིམས་ཀྱི་མཐུན་

ཕྱོགས་དང་མ་འདྲེས་པའི་དཔེ་བསྟན་པ་དང། (སྟོག ༩) ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་དང། (སྟོག ༩)
སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སློབ་སྦྱོར་མཇུག་བསྟུང་བའོ། (སྟོག ༡༠) །དང་པོ་ས་འདིར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པར་
བསྟན་པ་ལ་བཞི། ས་འདིར་ཚུལ་ཁྲིམས་སྟུན་སྟུམ་ཚོགས་པར་བསྟན་པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་དག་
པར་བསྟན་པ། ས་དང་པོ་ལས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྷག་པར་བསྟན་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་རྒྱལ་ཞན་བསྟན་པའོ།
གཉིས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྟུགས་པ་བསྟན་པ་ལ་ལྷ། སྤྱིན་འབྲས་བུ་འགྲོ་སྤོང་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་རག་ལས་པ།
སྤྱིན་འབྲས་ལ་སྤྱེ་བ་བརྒྱན་མར་སྤོང་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་རག་ལས་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བྲལ་ན་ངན་འགྲོ་ལས་ཐར་པ་
གིན་ཏུ་དག་པར་བསྟན་པ། སྤྱིན་པའི་གཏན་གྱི་རྗེས་སུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཏམ་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚོ། མངོན་མཐོ་
དང་པོ་ས་ལེགས་གཉིས་ཀའི་རྒྱུ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟུགས་པའོ།

སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པ།

གསུམ་པ་ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་བཤད་པ་ལ་བཞི། རྒྱུད་པར་གྱི་གཞི་སའི་དེས་ཚོག (སྟོག ༡)
རྒྱུད་པར་གྱི་ཚོས་སའི་ཡོན་ཏན། (སྟོག ༡-༡༡) ཕར་ཕྱིན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་པར་གྱི་ཚོས། (སྟོག ༡༢) སའི་
ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སློབ་སྦྱོར་མཇུག་བསྟུང་བའོ། (སྟོག ༡༣) །གཉིས་པ་རྒྱུད་པར་གྱི་ཚོས་སའི་ཡོན་ཏན་ལ་བཞི། ས་
འདིར་བཟོད་པ་ལྷག་པར་བསྟན་པ། (སྟོག ༡-༣) བཟོད་པ་གཞན་རྗེ་ལྟར་བསྟེན་པའི་རྒྱུ། (སྟོག ༤-༩) བཟོད་པའི་
ཕར་ཕྱིན་གྱི་དབྱེ་བ། (སྟོག ༡༠) ས་འདིར་འབྲུང་བའི་དག་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་བསྟན་པའོ། (སྟོག ༡༡) གཉིས་པ་
བཟོད་པ་གཞན་རྗེ་ལྟར་བསྟེན་པའི་རྒྱུ་ལ་གཉིས། ཁོང་ཁྲོ་བྱ་བར་མི་རིགས་པ་དང། བཟོད་པ་བསྟེན་པར་རིགས་
པའོ། །དང་པོ་ཁོང་ཁྲོ་བྱ་བར་མི་རིགས་པ་ལ་བཞི། དགོས་པ་མེད་ཅིང་ཉེས་དམིགས་ཆེ་བས་ཁོང་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་
པ། ཕྱིས་སྟུག་བསྟུལ་མི་འདོད་པ་དང་གཞོན་ལན་བྱེད་པ་གཉིས་འགལ་བར་བསྟན་པ། སྒྲར་ཡོད་པའི་བསམགས་
པའི་དགོ་བ་འཛོམས་པས་ཁོང་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་པ། མི་བཟོད་པའི་སློབ་མང་པོ་བསམས་ནས་ཁོང་ཁྲོ་དགག་
པའོ། །གསུམ་པ་སྒྲར་ཡོད་པའི་བསམགས་པའི་དགོ་བ་འཛོམས་པས་ཁོང་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་པ་ལ་གཉིས། དྲུགས་
གྱི་དོན་དང། ཞར་རྒྱུ་གི་དོན་བཤད་པའོ། །གཉིས་པ་བཟོད་པ་བསྟེན་པར་རིགས་པ་ལ་གཉིས། བཟོད་པའི་ཡོན་ཏན་
མང་པོ་བསམ་པ་དང། དོན་བསྟུས་ཏེ་བཟོད་པ་བསྟེན་པར་གདམས་པའོ།

སེམས་བསྐྱེད་བཞི་པ།

བཞི་པ་ས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ས་འདིར་བརྗོད་འབྲས་ལྷག་པར་བསྟན་པ། སའི་དེས་
པའི་ཚོག་བསྟན་པ། སྒྲངས་པའི་རྒྱུད་པར་བསྟན་པའོ།

སེམས་བསྐྱེད་ལྟ་བུ།

ལྟ་བུ་སྐྱེད་པ་སྐྱེད་དཀའ་བ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ས་ལྟ་བུ་པའི་ངེས་པའི་ཚོག་བཤད་པ། བསམ་གཏན་ལྟ་ག་
ཅིང་བདེན་པ་ལ་མཁས་པར་བརྟན་པའོ།

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

གཉིས་པ་ས་དྲུག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་བཤད་པ་ལ་བཞི། སའི་ངེས་ཚོག་དང་གེར་ཕྱིན་ལྟ་ག་པར་
བརྟན་པ། (སྟོག 1) གེས་རབ་ཀྱི་ཡར་ཕྱིན་གྱི་བསྐྱེད་པ། (སྟོག 2) ཟབ་མོ་རྟེན་འབྱུང་གཟིགས་པའི་དེ་ལོ་ན་
ཉིད་བཤད་པ། (སྟོག 3-4) སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྐོ་ནས་མཇུག་བསྐྱེད་པའོ། (སྟོག 5-6) །གསུམ་
པ་ཟབ་མོ་རྟེན་འབྱུང་གཟིགས་པའི་དེ་ལོ་ན་ཉིད་བཤད་པ་ལ་ལྔ། ཟབ་མོའི་དོན་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ། (སྟོག 7)
ཟབ་མོའི་དོན་བཤད་པའི་སྣོད་ངོས་བརྒྱུད་པ། (སྟོག 8-9) དེ་ལ་བཤད་ན་ཡོན་ཏན་འབྱུང་རྒྱལ། (སྟོག 10-11)
སྣོད་ལྟན་གྱི་གང་ཟག་ལ་ཉན་པར་བསྐྱེད་པ། (སྟོག 12) རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཉིད་རི་ལྟར་བཤད་པའི་རྒྱལ་ལོ། (སྟོག
13-14) ལྟ་བུ་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཉིད་རི་ལྟར་བཤད་པའི་རྒྱལ་ལ་གསུམ། ཡང་དག་པའི་དོན་ལྟར་གསུམ་བརྟན་པའི་
རྒྱལ། ལྟར་གི་དོན་དེ་རིགས་པས་བསྐྱེད་པ། དེས་གྲུབ་པའི་སྣོད་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པའོ། (སྟོག 15-16)།
དང་པོ་ཡང་དག་པའི་དོན་ལྟར་གསུམ་བརྟན་པའི་རྒྱལ་ལ་གཉིས། ལྟར་ལས་གསུངས་པའི་རྒྱལ་དགོད་པ་
དང་། དེ་ལོ་ན་ཉིད་གེས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ངོས་བརྒྱུད་པའོ། །དེ་འཆད་པ་ལ་གཉིས། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་
ཀྱི་བདེན་འཛིན་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དབུ་མ་ཐལ་འབྱུང་པའི་ལྷགས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་དབུ
མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ངོས་གཟུང་བ་ལ་གསུམ། བདེན་གྲུབ་དང་བདེན་འཛིན་ངོས་གཟུང་བ།
འཛིག་རྟེན་པ་ལ་ལྟོས་པའི་བདེན་རྒྱུ་རྒྱ་མའི་དབེས་བརྟན་པ། དཔེ་དེ་དོན་ལ་སྐྱུར་ནས་བཤད་པའོ། །འདི་ལ་
གཉིས། ཚོས་རྣམས་རྟོག་པའི་དབང་གིས་འཛོག་རྒྱལ་དང་། དེ་ལས་བསྐྱོག་ལྟེ་འཛོག་པའི་བདེན་འཛིན་བརྟན་པའོ།

གཉིས་པ་ལྟར་གི་དོན་དེ་རིགས་པས་བསྐྱེད་པ་ལ་གཉིས། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་
བསྐྱེད་པ་དང་། (སྟོག 17-18) གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྐྱེད་པའོ། (སྟོག 19-20) །དང་པོ་ཚོས་
ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྐྱེད་པ་ལ་བཞི། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་དགག་པ། (སྟོག 21-
22) དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ། (སྟོག 23-24) རྟེན་འབྱུང་གི་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མཐར་འཛིན་གྱི་
ལོག་རྟོག་འགོ་ག་རྒྱལ། (སྟོག 25-26) རིགས་པས་དབྱུད་པ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ངོས་གཟུང་བའོ། (སྟོག
27-28) དང་པོ་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་དགག་པ་ལ་གསུམ། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་

དམ་བཙུང་བཞག་པ། (སྟོན་ ༡ ཀ ༩) དེ་རིགས་པས་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་པ། (སྟོན་ ༡ག-༡༠༩) མཐའ་བཞིའི་སྐྱབ་བཀག་པས་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། (སྟོན་ ༡༧ ཀ ༩) །གཉིས་པ་དེ་རིགས་པས་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་པ་ལ་བཞི། བདག་སྐྱེ་དགག་པ། (སྟོན་ ༡ ག-༡༩) གཞན་སྐྱེ་དགག་པ། (སྟོན་ ༡༧-༧༧) གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱབ་དགག་པ། (སྟོན་ ༧༤) རྒྱ་མེད་པར་སྐྱེ་བ་དགག་པའོ། (སྟོན་ ༧༧)

དང་པོ་བདག་སྐྱེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། འགྲེལ་པ་མཛད་པའི་རིགས་པས་དགག་པ། (སྟོན་ ༡ག-༡༩) རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རིགས་པས་དགག་པའོ། (སྟོན་ ༡༩) །དང་པོ་འགྲེལ་པ་མཛད་པའི་རིགས་པས་དགག་པ་ལ་གསུམ། དེ་ལོན་ཉིད་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་མཁན་གྱི་ལུགས་དགག་པ། (སྟོན་ ༡ ག-༡༡) གྲུབ་མཐའ་སློམ་བསྐྱར་བའི་ཐ་སྐྱད་དུ་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པ། (སྟོན་ ༡༩ ཀ ༩) དེ་ལྟར་བཀག་པ་ན་མས་ཀྱི་དོན་བསྟུང་བོ། (སྟོན་ ༡༩ ག ༥) །དང་པོ་དེ་ལོན་ཉིད་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་མཁན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་ལ་གཉིས། རང་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་རྒྱལ་ས་སྐྱེ་བ་དགག་པ། རྒྱད་འབྲས་ལུགས་ལོ་བོ་གཅིག་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་རང་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་རྒྱལ་ས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ལ་གསུམ། རོ་བོ་གཅིག་པའི་རྒྱལ་ས་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། རོ་བོ་གཅིག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དང་། དེ་དག་གི་ཉེས་སྦྱོང་གི་ལན་དགག་པའོ། །གཉིས་པ་རྒྱ་དང་འབྲས་ལུགས་ལོ་བོ་གཅིག་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ། ས་སྐྱེ་གཉིས་ལ་དབྱིབས་སོགས་ཐ་དད་མེད་པར་ཐལ་བས་དགག་པ། དེའི་ཉེས་སྦྱོང་གི་ལན་དགག་པ། གནས་སྐྱབས་གཉིས་ཀྱི་མེ་རེ་གཉིས་ཀ་འཛོམ་མི་འཛོམ་མཚུངས་པར་ཐལ་བས་དགག་པའོ།

གཉིས་པ་གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། རྩོགས་སྐྱ་མ་བཟོད་པ་དང་། ལུགས་དེ་དགག་པའོ། །གཉིས་པ་ལུགས་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། གཞན་སྐྱེ་འདོད་པའི་རྩོགས་སྐྱར་དགག་པ་དང་། (སྟོན་ ༡༧-༧༧) མཐའ་ཙམ་པའི་ལུགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པའོ། (སྟོན་ ༧༤-༧༧) དང་པོ་གཞན་སྐྱེ་འདོད་པའི་རྩོགས་སྐྱར་དགག་པ་ལ་ལྷ། གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་དངོས། (སྟོན་ ༡༧-༩༡) བཀག་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱི་གཞོན་པ་སྤང་བ། (སྟོན་ ༩༩-༩༧) དེ་ལྟར་བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ། (སྟོན་ ༩༠-༩༩) རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་འགར་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པ། (སྟོན་ ༩༧-༩༩ ག) བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་འང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའོ། (སྟོན་ ༩༩ ར-༧༧) དང་པོ་གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་དངོས་ལ་གསུམ། གཞན་སྐྱེ་སྐྱིར་དགག་པ། (སྟོན་ ༡༧-༡༧) གཞན་སྐྱེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ། (སྟོན་ ༡༧-༩༠) འབྲས་ལུ་ལ་སྐྱེ་བཞིར་དབྱེད་ནས་གཞན་སྐྱེ་དགག་པའོ། (སྟོན་ ༩༡) །དང་པོ་གཞན་སྐྱེ་སྐྱིར་དགག་པ་ལ་གཉིས། ཉ་ཅང་ཐལ་བས་དགག་པ། རྩོན་སྦྱོང་གི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ཉ་ཅང་ཐལ་བས་

དགག་པ་ལ་གཉིས། ཉ་ཅང་ཐལ་བ་དངོས་དང་། དེ་དག་གི་མཐའ་དབྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་དེ་དག་གི་མཐའ་དབྱེད་པ་
 ལ་གཉིས། གཞན་སྐྱེ་ལ་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན། ཐལ་བ་ལས་བསྐྱོག་པ་ཁས་ལེན་པ་ཡི་འགལ་བའོ། །
 གཉིས་པ་སྐྱོན་སྦྱོང་གི་ལན་དགག་པ་ལ་གཉིས། སྐྱོན་སྦྱོང་གི་ལན། ལན་དེ་དགག་པའོ། །གཉིས་པ་གཞན་སྐྱེ་བྱེད་ག་
 ཉུང་གག་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུ་འབྲས་སྐྱེ་བྱེད་པ་ལ་གཞན་སྐྱེ་དགག་པ། རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་པ་ལ་གཞན་སྐྱེ་དགག་པའོ། །
 དང་པོ་རྒྱུ་འབྲས་སྐྱེ་བྱེད་པ་ལ་གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །

གཉིས་པ་བཀག་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱིས་གཞོན་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། འཛིག་རྟེན་གྱིས་གགས་
 པས་གཞན་སྐྱེ་ཁས་བྲལ་ནས་འཛིག་རྟེན་གྱི་གཞོན་པ་སྤང་བ། (སྟོག ༡༡-༡༡) འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་གཞན་
 སྐྱེ་མེད་པས་འཛིག་རྟེན་གྱི་གཞོན་པ་སྤང་བའོ། (སྟོག ༡༢) །དང་པོ་འཛིག་རྟེན་གྱིས་གགས་པས་གཞན་སྐྱེ་ཁས་བྲལ་ནས་
 ས་འཛིག་རྟེན་གྱི་གཞོན་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། འཛིག་རྟེན་གྱིས་གཞོན་པའི་རྩོད་པ་དང་། (སྟོག ༡༣) དེས་མི་གཞོན་
 པའི་ལན་བསྟན་པའོ། (སྟོག ༡༤-༡༥) །དེ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་བསྟན་པ་སྐྱོན་དུ་འགྲོ་དགོས་
 པ་ལ་ལྟ། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་ལྷན་གཞན་གྱི་སྟོན་པ་ལ། (སྟོག ༡༦-༡༧) སྐབས་ཀྱི་དོན་ལ་སྤྱད་པ། (སྟོག ༡༨) བདེན་
 གཉིས་སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ། (སྟོག ༡༩-༢༠) བཀག་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱིས་གཞོན་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་བསྟན་པ། (སྟོག
 ༢༡-༢༢) འཛིག་རྟེན་གྱིས་གཞོན་པའི་གཞོན་རྒྱལ་བསྟན་པའོ། (སྟོག ༢༣ ག ༥) །དང་པོ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་
 སྤྱི་ལྷན་གཞན་ལ་བཞི། བདེན་གཉིས་སྤྱི་བས་ཚོས་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པར་བརྟེན་པ། (སྟོག ༢༤)
 བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཞན་བསྟན་པ། འཛིག་རྟེན་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཀུན་རྫོང་གི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། (སྟོག ༢༥-༢༦)
 ཞེན་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པའོ། (སྟོག ༢༧) །གསུམ་པ་བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་
 ངོ་བོ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཀུན་རྫོང་གི་བདེན་པ་བཤད་པ་དང་། (སྟོག ༢༨) དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བཤད་
 པའོ། (སྟོག ༢༩) །དང་པོ་ཀུན་རྫོང་གི་བདེན་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་པ་ཀུན་རྫོང་གི་ངོར་བདེན་ལ་གང་གི་ངོར་
 མི་བདེན་པ་དང་། ཀུན་རྫོང་ཙམ་དེ་གང་ཟག་གསུམ་ལ་སྤང་བ་དང་མི་སྤང་བའི་རྒྱལ་དང་། སྐྱེ་དང་འཕགས་པ་ལ་
 ལྟོས་ཏེ་དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོང་ཉུང་བ་རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་ཀུན་རྫོང་གི་ངོར་བདེན་ལ་གང་གི་ངོར་མི་
 བདེན་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། ཉེན་མོངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱི་ལྷན་མཐའ་མ་ཡིན་པ་བཤད་པའོ། །གཉིས་པ་
 དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བའི་ཚིག་དོན་བཤད་པ་དང་། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །ཁས་ལེན་གྱི་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་མཉམ་ལྟུང་ལ་གཉིས། དོན་དམ་བདེན་པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཉམ་ལྟུང་དང་། ཀུན་རྫོང་
 བདེན་པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཉམ་ལྟུང་ལོ། །

བཞི་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་འགར་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། རང་གི་མཚན་ཉིད་
 གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། (སྟོག ༡༧-༡༥) དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། (སྟོག ༡༢-
 ༡༧) །དང་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ། འཕགས་འདི་མཉམ་གཞག་
 དངོས་པོའི་འཛིག་རྒྱུ་ཐལ་བས་དགག་པ། (སྟོག ༡༧) ཐ་སྟོད་བདེན་པ་རིགས་པས་དབྱུད་བཟོད་དུ་ཐལ་བས་དགག་
 པ། (སྟོག ༡༧) དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་མི་ལེགས་པར་ཐལ་བས་དགག་པའོ། (སྟོག ༡༧) །ལུ་བ་བདེན་པ་གཉིས་
 རྒྱུ་དུ་འང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། རྟག་ཚད་གྱི་ལྟ་བུ་སྤང་སྤྱོད་པའི་
 ཡོན་ཏན་དང་། (སྟོག ༡༧) ལས་འབྲས་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆེས་འཐད་པའི་ཡོན་ཏན་ཞོ། (སྟོག ༡༧-༧༧) །གཉིས་པ་
 ལས་འབྲས་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆེས་འཐད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གསུམ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་འདོད་པ་ལ་ཀུན་གཞི་
 རོགས་ཁས་སྤང་མི་དགོས་པར་བསྟན་པ་དང་། (སྟོག ༡༧) ལས་འགགས་པ་ལས་འབྲས་སུ་འབྱུང་བའི་དཔེ་བསྟན་པ་
 དང་། (སྟོག ༧༠) དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། (སྟོག ༧༡-༧༧) །དང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་འདོད་
 པ་ལ་ཀུན་གཞི་རོགས་ཁས་སྤང་མི་དགོས་པར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། མཚན་སྤོང་གི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། རྩ་བའི་
 ཚིག་དོན་བཤད་པ་དང་། དེ་ལས་འབྲས་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །གསུམ་པ་དེ་ལས་འབྲས་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
 འགག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་འགོ་རྩུབ་དང་། ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་
 བག་ཆགས་གྱི་གཞི་འཛིག་པའོ། །གསུམ་པ་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། རྣམ་སྤྲིན་སྤྱུ་མེད་དུ་འབྱེན་
 པའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་། (སྟོག ༧༡-༧༩) ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ལུང་དང་འགལ་བའི་རྩོད་པ་སྤང་བའོ།
 (སྟོག ༧༩-༧༧) །གཉིས་པ་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ལུང་དང་འགལ་བའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གསུམ། ལུང་
 འགལ་སྤོང་བའི་ཚིག་དོན་དངོས། ཡིད་ཤེས་ལས་རོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་བཤད་མ་བཤད་གྱི་རྩུབ། དགོངས་པའི་
 དབང་གིས་གསུངས་པའི་དཔེ་བསྟན་པའོ།།

གཉིས་པ་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་ལ་གསུམ། བྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་
 རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ། (སྟོག ༧༧-༧༩) གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐབ་བྱེད་ཚད་མ་
 དགག་པ། (སྟོག ༧༩-༧༩) སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་ཙམ་གྱི་སྐྱེས་བྱི་དོན་འགོག་པ་མིན་པར་བསྟན་པའོ། (སྟོག
 ༧༧-༧༧) །དང་པོ་བྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་
 བཟོད་པ་དང་། (སྟོག ༧༧-༧༧) ལུགས་དེ་དགག་པའོ། (སྟོག ༧༧-༧༩) །གཉིས་པ་ལུགས་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས།
 དགག་པ་རྒྱས་པར་བཟོད་པ་དང་། (སྟོག ༧༧-༧༩) རེ་ལྟར་བཀག་པའི་མཇུག་བསྟུ་བའོ། (སྟོག

༡༡ ག ༨) དང་པོ་དགག་པ་རྒྱལ་པར་བརྗོད་པ་ལ་གསུམ། ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དཔེ་
 དགག་པ། (སྟོན་ ༤༤-༤༥) བག་ཆགས་གྱི་རྣམ་པ་ལས་དོན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་དོན་དགག་པ། (སྟོན་ ༤༤-
 ༤༥) དེ་ལྟར་བཀག་པ་དང་མི་སྐྱེག་པ་སྒྲོམ་པ་གཉིས་མི་འགལ་བར་བསྟན་པའོ། (སྟོན་ ༤༩-༥༡) ལ) །དང་པོ་ཕྱི་རོལ་
 མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དཔེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། མི་ལམ་གྱི་དཔེ་དགག་པ། (སྟོན་ ༤༤-༤༩) སྐྱ་
 བཅད་མཚོང་བའི་དཔེ་དགག་པའོ། (སྟོན་ ༤༤-༤༥) །དང་པོ་མི་ལམ་གྱི་དཔེ་དགག་པ་ལ་གསུམ། མི་ལམ་གྱི་དཔེས་
 ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མི་འགྲུབ་པ། མི་ལམ་གྱི་དཔེས་སངས་རྒྱལ་གྱི་རོལ་མེད་པ་མི་འགྲུབ་པ། མི་ལམ་གྱི་
 དཔེས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བརྟན་པར་འགྲུབ་པའོ། །གཉིས་པ་བག་ཆགས་གྱི་རྣམ་པ་ལས་དོན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཤེས་པ་
 སྐྱེ་བའི་དོན་དགག་པ་ལ་གསུམ། བག་ཆགས་སྐྱིན་མ་སྐྱིན་ཉིད་ལས་དོན་སྣང་གི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བ་དང་མི་སྐྱེ་བ་དགག་
 པ། (སྟོན་ ༤༤-༤༧) སྐར་ཡང་ཕྱི་རོལ་མེད་པར་རྣམ་ཤེས་ཡོད་ཚུལ་བརྗོད་པ་དགག་པ། (སྟོན་ ༤༩-༥༡) ལ) སེམས་
 ཅམ་གྱི་ལྷགས་བཀག་པ་ལ་ལུང་གི་གཞོད་པ་མེད་པར་བསྟན་པའོ། (སྟོན་ ༥༡ ག ༨) དང་པོ་བག་ཆགས་སྐྱིན་མ་
 སྐྱིན་ཉིད་ལས་དོན་སྣང་གི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བ་དང་མི་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ལ་གཉིས། གཞན་ལྷགས་བརྗོད་པ་དང་། (སྟོན་ ༤༤
 ༧-༧) ལྷགས་དེ་དགག་པའོ། (སྟོན་ ༤༤ ང-༤༧) །གཉིས་པ་ལྷགས་དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ། དེ་ལྟར་བ་ལ་རྣམ་པ་
 རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ། (སྟོན་ ༤༥ ཀ) མ་འོངས་པའི་རྣམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ། (སྟོན་
 ༤༥-༤༦) འདས་པ་ལ་རྣམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། (སྟོན་ ༤༩-༤༧) །གཉིས་པ་སྐར་ཡང་ཕྱི་རོལ་
 མེད་པར་རྣམ་ཤེས་ཡོད་ཚུལ་བརྗོད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་ལྷགས་བརྗོད་པ་དང་། (སྟོན་ ༤༩-༤༤) ལྷགས་
 དེ་དགག་པའོ། (སྟོན་ ༤༤-༤༥ ལ)

གཉིས་པ་གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་རྒྱུ་བ་བྱེད་ཚད་མ་དགག་པ་ལ་བཞི། གཞན
 དབང་གི་རྒྱུ་བ་བྱེད་རང་རིག་དགག་པ། (སྟོན་ ༥༢-༥༥) སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་བཤེན་པ་གཉིས་ཆར་ལས་ཉམས་
 པར་བསྟན་པ། (སྟོན་ ༥༤) དེས་ན་ལྷ་རྒྱུ་བ་གྱི་ལྷགས་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་རིགས་པ། (སྟོན་ ༥༩-༦༠) གཞན
 དབང་དང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྣང་འགོག་པ་གཉིས་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པའོ། (སྟོན་ ༥༡-༥༩) །དང་པོ་གཞན་དབང་
 གིས་རྒྱུ་བ་བྱེད་རང་རིག་དགག་པ་ལ་བཞི། གཞན་དབང་གི་རྒྱུ་བ་བྱེད་དྲིས་ནས་དེ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ། (སྟོན་ ༥༢-
 ༥༩ ཀ) དེ་འཐད་པའི་གཞན་གྱི་ལན་དགག་པ། (སྟོན་ ༥༩ ལ-༥༥) རིགས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་རང་རིག་མི་འཐད་
 པར་བསྟན་པ། (སྟོན་ ༥༤) གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མོ་གཤམ་གྱི་སྤྲད་མཚུངས་པར་བསྟན་པའོ། (སྟོན་
 ༥༥) །གཉིས་པ་དེ་འཐད་པའི་གཞན་གྱི་ལན་དགག་པ་ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་ལྷགས་བརྗོད་པ་དང་། ལྷགས་དེ་དགག་

པའོ། །གཉིས་པ་ལྷགས་དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ། གཞན་ལྷགས་དགག་པ་དངོས། (སྟོག ༢༩ ཁ-༢༥) རང་ལྷགས་ལ་
རང་རིག་མེད་ཀྱང་དྲན་པ་སྐྱེ་བའི་རྩལ། (སྟོག ༢༥) དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །གཉིས་པ་རང་ལྷགས་ལ་
རང་རིག་མེད་ཀྱང་དྲན་པ་སྐྱེ་བའི་རྩལ་ལ་གཉིས། གཞུང་འདི་ཉིད་ནས་བཤད་པའི་ལྷགས་དང་། གཞུང་གཞན་ནས་
བཤད་པའི་ལྷགས་སོ། །གསུམ་པ་དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། མངོན་སུམ་གྱི་ཚང་མ་གཞན་དང་
རྗེས་དཔག་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་། ཡིད་ཤེས་གཞན་གྱི་རྩོད་སྤང་དོ། །

གསུམ་པ་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་ཙམ་གྱི་སྐྱས་ཕྱི་དོན་འགོག་པར་མིན་པར་བརྟན་པ་
ལ་གསུམ། ས་བརྩལ་ལས་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པ། (སྟོག ༧-༧༠) ཕྱི་རོལ་དང་ནང་གི་
སེམས་གཉིས་ཡོད་མེད་མ་རྒྱུངས་པར་བརྟན་པ། (སྟོག ༧-༧༩) ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་
པའི་དགོངས་པ་བཤད་པའོ། (སྟོག ༧-༧༢) །དང་པོ་ས་བརྩལ་ལས་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་
པ་ལ་གསུམ། ཙམ་གྱི་སྐྱས་ཕྱི་རོལ་མི་འགོག་པ་ས་བརྩལ་པའི་ལྷང་གིས་བསྐྱབ་པ། (སྟོག ༧) དོན་དེ་ཉིད་མངོན་གཞན་
གྱིས་ཀྱང་བསྐྱབ་པ། (སྟོག ༧-༧) ཙམ་གྱི་སྐྱས་སེམས་གཙོ་བོ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པའོ། (སྟོག ༧-༧༠) །གསུམ་པ་
ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་སེམས་ཙམ་
དུ་གསུངས་པ་དྲང་དོན་དུ་བརྟན་པ། (སྟོག ༧-༧༧) མདོའི་དྲང་དེས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཐབས་བརྟན་པའོ། (སྟོག
༧) །དང་པོ་ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་དྲང་དོན་དུ་བརྟན་པ་ལ་གཉིས། དྲང་དོན་དུ་ལྷང་གིས་
བསྐྱབ་པ། (སྟོག ༧-༧༥) རིགས་པས་བསྐྱབ་པའོ། (སྟོག ༧) །དང་པོ་དྲང་དོན་དུ་ལྷང་གིས་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས།
དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། (སྟོག ༧) དེ་འདྲ་བའི་མངོན་གཞན་ཡང་དྲང་དོན་དུ་བསྐྱབ་པའོ། (སྟོག ༧)

གཉིས་པ་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། (སྟོག ༡༠
ག-༡༡༠) དེའི་དོན་བསྐྱས་ཏེ་བསྐྱབ་པའོ། (སྟོག ༡༡༡-༡༡༩)

གཉིས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་ལ་གསུམ། ཐར་འདོད་ཀྱིས་ཐོག་མར་
བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཉིད་དགག་དགོས་པར་བརྟན་པ། (སྟོག ༡༢༠) བདག་དང་བདག་གི་བགཉིས་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རྩལ། (སྟོག ༡༢༡-༡༢༥) བདག་དང་ཤིང་རྟའི་དབྱེད་པ་དངོས་པོ་གཞན་ལ་ཡང་བསྐྱེ་
བར་བསྐྱབ་པའོ། (སྟོག ༡༢༤-༡༢༥) །གཉིས་པ་བདག་དང་བདག་གི་བགཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
འགོག་པའི་རྩལ་ལ་གཉིས། བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། (སྟོག ༡༢༡-༡༢༤)

བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་ལོ། (སྟོན་ ༡༥༥) །དང་པོ་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
 དགག་པ་ལ་དུག་གཞན་སྤེས་བཏགས་པའི་ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་དགག་པ། (སྟོན་ ༡༩༡-༡༩༢) རང་
 སྤེས་བཏགས་པའི་ཕུང་པོ་ཉིད་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ། (སྟོན་ ༡༩༦-༡༩༧) དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷག་མའི་ཕྱོགས་རྟེན་
 དང་བརྟེན་པ་སོགས་གསུམ་དགག་པ། (སྟོན་ ༡༩༩-༢༠༠) དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་རྗེས་ཡོད་
 དགག་པ། (སྟོན་ ༡༩༩-༢༠༠) བདག་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་བཞག་པ་དཔེ་དང་བཙམ་པར་བཤད། (སྟོན་
 ༡༤༠-༡༤༤) དེ་ལྟར་བཞག་པ་ལ་མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྤང་སྤྱོད་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ལོ། (སྟོན་ ༡༤༠-༡༤༤) །དང་
 པོ་གཞན་སྤེས་བཏགས་པའི་ཕུང་པོ་ཉིད་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྤྱི་མ་བརྟེན་པ་དང་། ལྷགས་དེ་དགག་
 པ་ལོ། །འདི་ལ་གཉིས། གངས་ཙན་གྱི་ལྷགས་བརྟེན་པ་དང་། བྱེ་བྱག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྷགས་བརྟེན་པ་ལོ།

གཉིས་པ་རང་སྤེས་བཏགས་པའི་ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་དགག་པ་ལ་ལྷ། ཕུང་
 པོ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་བསྟན་པ། (སྟོན་ ༡༩༥-༡༩༧ ཀ) དེ་ལྟར་འདོད་པར་མི་རིགས་པའི་སྐབ་བྱེད་
 བསྟན་པ། (སྟོན་ ༡༩༧ ཀ ར) ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ལ་གཞོན་བྱེད་གཞན་བསྟན་པ། (སྟོན་ ༡༩༠-༡༩༡) ཕུང་པོ་
 བདག་ཏུ་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཤད་པ། (སྟོན་ ༡༩༩-༡༩༧) གཞན་གྱི་ལྷགས་འབྲེལ་མེད་དུ་བསྟན་
 པ་ལོ། (སྟོན་ ༡༩༠-༡༩༡) །དང་པོ་ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་།
 (སྟོན་ ༡༩༥-༡༩༦) སྐྱོན་སྤོང་གི་ལན་དགག་པ་ལོ། (སྟོན་ ༡༩༧ ཀ-ག) །དང་པོ་དངོས་ཀྱི་དོན་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་
 སྤྱི་མ་བརྟེན་པ་དང་། ལྷགས་དེ་དགག་པ་ལོ། །བཞི་པ་ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཤད་པ་ལ་
 ལྷ། བདག་ཏུ་གང་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་ཕུང་པོ་ཁོན་ལ་ལྷ་བར་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པ། (སྟོན་ ༡༩༩-༢༠༠) མདོ་
 གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ཕུང་པོ་ཚོགས་ཙམ་བདག་མིན་པར་བཤད་པ། (སྟོན་ ༡༩༧) ཕུང་པོ་ཚོགས་པ་ཙམ་གྱི་དབྱིབས་
 ཀྱི་བཀོད་པ་བདག་ཡིན་པ་དགག་པ། (སྟོན་ ༡༩༥-༡༩༧ ཀ) ཕུང་པོ་ཚོགས་ཙམ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་
 གཞན་བསྟན་པ། (སྟོན་ ༡༩༧ ཀ ར) སྐབ་པས་བདག་དེ་ལམས་དུག་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པར་
 གསུངས་པ་ལོ། (སྟོན་ ༡༩༩-༡༩༧) །དང་པོ་བདག་ཏུ་ལྷ་བ་ཐམས་ཅད་ཕུང་པོ་ཁོན་ལ་ལྷ་བར་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་
 པ་ལ་གསུམ། ཕུང་གི་དགོངས་པ་དགག་བྱ་གཙོད་པའི་དགག་ཕྱོགས་ནས་ཡིན་པར་བསྟན་པ། སྐབ་ཕྱོགས་ནས་ཡིན་
 དུ་ལྷགས་ཀྱང་ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་སྐྱོན་པ་མིན་པ། དེ་དག་ལ་གཞན་གྱི་རྩོད་པ་སྤང་པ་ལོ།

གསུ་མ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷག་མའི་ཕྱོགས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་སོགས་གསུ་མ་དགག་པ་ལ་
 གཉིས། རྟེན་དང་རྟེན་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱོགས་དགག་པ། (སྟོན་ ༡༩༩-༢༠༠) བཀག་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བརྟེན་སྤྱི་

བསྟན་པའོ། (སློག ༡༧༧-༡༧༥) །བཞི་པ་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་རྗེས་ཡོད་
 དགག་པ་ལ་གཉིས། བྱོགས་སྐྱེ་བརྗོད་པ་དང་། (སློག ༡༧༥) ལུགས་དེ་དགག་པའོ། (སློག ༡༧༥-༡༧༩) ལྷ་
 བ་བདག་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་བཞག་པ་དཔེ་དང་བཅས་པ་ལ་བཞི། བདག་མཐའ་བདུན་དུ་
 མེད་ཀྱང་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཤིང་རྟ་དང་འབྲ་བར་བསྟན་པ། (སློག ༡༥༠-༡༥༡) སྐར་མ་བཤད་པའི་བྱོགས་ལྷག་
 མ་གཉིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། (སློག ༡༥༢-༡༥༣) དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་གཞན་གྱིས་ཚོད་པ་སྤང་བ། (སློག ༡༥༤) མིང་
 གི་ཐ་སྙད་གྱི་དོན་གཞན་ཡང་རྒྱབ་པར་བསྟན་པའོ། (སློག ༡༥༥) །གཉིས་པ་སྐར་མ་བཤད་པའི་བྱོགས་ལྷག་མ་གཉིས་
 རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དངོས་གྱི་དོན། (སློག ༡༥༦-༡༥༧) རེགས་པ་དེ་གཞན་ལ་ཁ་སློབ་པའོ། (སློག ༡༥༨-
 ༡༥༩) །དང་པོ་དངོས་གྱི་དོན་ལ་གཉིས། ཚོགས་པ་ཤིང་རྟ་འདོད་པ་དགག་པ། (སློག ༡༦༠) དབྱིབས་ཙམ་ཤིང་རྟ་
 འདོད་པ་དགག་པའོ། (སློག ༡༦༡-༡༦༢) །དུག་པ་དེ་ལྟར་བཞག་པ་ལ་མཐའ་འཛིན་གྱིས་རྟོག་པ་སྤང་སྲི་
 བའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ལ་ལྷ། དངོས་གྱི་དོན། (སློག ༡༦༣) དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ། (སློག ༡༦༤) ཤིང་རྟ་དང་
 བདག་གི་ཐ་སྙད་རྣམས་དཔེ་དོན་དུ་སྐར་བ། (སློག ༡༦༥) རྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བདག་ཁས་ལེན་པའི་ཡོན་ཏན་
 གཞན་བསྟན་པ། (སློག ༡༦༦) མ་ཁས་རྫོངས་ཀྱི་འཚིང་གོལ་གྱི་གཞིའི་བདག་ངོས་གཟུང་བའོ། (སློག ༡༦༧)

གསུ་མ་པ་བདག་དང་ཤིང་རྟའི་དབྱེད་པ་དངོས་པོ་གཞན་ལ་ཡང་བསྐྱེ་བར་བསྟན་པ་ལ་
 གསུམ། ལུ་སྐྱེ་མ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་བསྐྱེ་བ། (སློག ༡༦༨-༡༦༩) རྒྱ་དང་འབྲས་ལུང་དངོས་པོ་ལ་བསྐྱེ་བ། (སློག
 ༡༦༩-༡༧༠) དེ་ལ་གཞན་གྱི་ཚོད་པ་སྤང་བའོ། (སློག ༡༧༡-༡༧༢) །གསུམ་པ་དེ་ལ་གཞན་གྱི་ཚོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས།
 རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ལ་སྦྱོན་མཚུངས་པའི་ཚོད་པ། (སློག ༡༧༡-༡༧༢) རང་ལ་སྦྱོན་མི་མཚུངས་
 པའི་ལན་བསྟན་པའོ། (སློག ༡༧༣ - ༡༧༤) །གཉིས་པ་རང་ལ་སྦྱོན་མི་མཚུངས་པའི་ལན་བསྟན་པ་ལ་བཞི། རང་གི་
 བྱོགས་ལ་སྟན་བྱིན་དང་སྐབ་པ་འཐད་ཚུལ། (སློག ༡༧༥-༡༧༦) གཞན་གྱི་ཐལ་བ་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གསལ་
 བར་བཤད་པ། (སློག ༡༧༧) རང་བཞིན་མེད་པ་སྐབ་ལུས་པ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱིས་བརློག་ཏེ་བསྐབ་མི་ལུས་པ། (སློག
 ༡༧༨) འདིར་མ་བཤད་པའི་སྟན་འབྱེན་ལྷག་མ་ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ་ལོ། (སློག ༡༧༩) དང་པོ་རང་གི་བྱོགས་ལ་
 སྟན་འབྱེན་དང་སྐབ་པ་འཐད་ཚུལ་ལ་གཉིས། ཐ་སྙད་དུ་གཞན་བྱོགས་སྟན་འབྱེན་པ་ཁས་ལེན་ཚུལ་དང་། (སློག ༡༨༠)
 རང་གི་བྱོགས་སྐབ་པ་ཁས་ལེན་ཚུལ་ལོ། (སློག ༡༨༡-༡༨༢)

གསུམ་པ་དེས་གྲུབ་པའི་སྤྱོད་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་
 མདོར་བསྟན་པ། (སྟོག ༡༡༩ - ༡༢༠) བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། (སྟོག ༡༢༡-༡༢༢) །གཉིས་པ་བྱེ་
 བ་སོ་སོའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྤྱོད་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། (སྟོག ༡༢༡-༡༢༢)
 སྤྱོད་ཉིད་བཞིར་བྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། (སྟོག ༡༢༩-༡༣༡) །དང་པོ་སྤྱོད་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
 ལ་བཞི། བྱང་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཤད་པ་དང་། (སྟོག ༡༣༡-༡༣༢) ཚེན་པོ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་
 བཤད་པ་དང་། (སྟོག ༡༣༢-༡༣༣) མཐའ་ལས་འདས་པ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཤད་པ་དང་། (སྟོག ༡༣༣-
 ༡༣༤) ཚོས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཤད་པའོ། (སྟོག ༡༣༥-༡༣༦) །དང་པོ་བྱང་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་
 སོགས་པ་བཞི་བཤད་པ་ལ་གཉིས། བྱང་སྤྱོད་པ་ཉིད་བཤད་པ་དང་། (སྟོག ༡༣༦-༡༣༧) སྤྱོད་པ་ཉིད་ལྷག་མ་གསུམ་
 བཤད་པའོ། (སྟོག ༡༣༧-༡༣༨) །དང་པོ་བྱང་སྤྱོད་པ་ཉིད་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། ཞར་ལ་རང་བཞིན་
 །ཁས་ལེན་རྒྱུ་བསྟན་པའོ། །བཞི་པ་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཚོས་ཐམས་
 ཅད་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་། (སྟོག ༡༣༩-༡༤༠) །ཡ) རང་གི་མཚན་ཉིད་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་། (སྟོག ༡༤༡-༡༤༢) མི་
 དམིགས་པ་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་དོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་པ་ཉིད་བཤད་པའོ། (སྟོག ༡༤༣-༡༤༤) །གཉིས་པ་རང་གི་མཚན་
 ཉིད་སྤྱོད་པ་ཉིད་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན། (སྟོག ༡༤༥-༡༤༦) རྒྱས་པར་བཤད། (སྟོག ༡༤༧-༡༤༨) དོན་
 བསྟུ་པའོ། (སྟོག ༡༤༩) །གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། གཞིའི་ཚོས་དང་། (སྟོག ༡༥༠-༡༥༡) ལམ་གྱི་
 ཚོས་དང་། (སྟོག ༡༥༢-༡༥༣) འབྲས་བུའི་ཚོས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དོ།། (སྟོག ༡༥༤-༡༥༥)

སེམས་བསྐྱེད་བདུན་པ། གསུམ་པ་རིང་ཏུ་སོང་བ་སོགས་བཞི་བཤད་པ་ལ་བཞི། ས་བདུན་པ་དང་། ས་
 བརྒྱད་པ་དང་། ས་དགུ་པ་དང་། ས་བཅུ་པ་བཤད་པའོ། །སེམས་བསྐྱེད་བརྒྱད་པ། གཉིས་པ་ས་བརྒྱད་པ་བཤད་
 པ་ལ་གསུམ། ས་འདིར་སྟོན་ལམ་ལྷག་ཅིང་འགོག་པ་ལས་སྤོང་རྒྱལ། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བསྟན་པ།
 དབང་བཅུ་ཐོབ་པར་བསྟན་པའོ། །སེམས་བསྐྱེད་དགུ་པ། སེམས་བསྐྱེད་བཅུ་པ།

ས་བཅུའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་ས་བཅུའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་གསུམ། ས་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ། (སྟོག ༡-༢) ས་གཉིས་
 པ་ནས་བདུན་པ་བར་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ། (སྟོག ༣-༦) དག་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པའོ། (སྟོག ༧-༩)
 འབྲས་བུའི་ས་བསྟན་པ། (སྟོག ༡༠-༡༡) གཉིས་པ་འབྲས་བུའི་ས་ལ་ལྟ། དང་པོར་སངས་རྒྱས་པའི་རྒྱལ། (སྟོག

༡༡-༡༤) སྐྱད་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་གཞག (སྟོག ༡༢-༤༩) སྐྱལ་པའི་སྐྱབས་ལྷན་པ། (སྟོག ༤༤) ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་
 པ། (སྟོག ༤༥-༤༦) མངོན་པར་བྱང་རྒྱུ་བ་པ་དང་བཞུགས་པའི་དུས་ཀྱི་བཤད་པའོ། (སྟོག ༤༩-༥༡) །དང་པོ་དང་
 བོར་སངས་རྒྱས་པའི་རྣམ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། (སྟོག ༡༠-༡༡) རྩོད་པ་སྤང་བའོ། (སྟོག ༡༩-༡༤) གཉིས་
 པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། རྩུགས་སྐྱམ་དགོད་པ་དང་། (སྟོག ༡༩) ལུགས་དེ་དགག་པའོ། (སྟོག ༡༩-༡༤)
 །གཉིས་པ་ལུགས་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། དེ་ལོན་ཉིད་རྟོགས་པ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བ། (སྟོག ༡༩) མཁྱེན་
 པ་བོ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། (སྟོག ༡༤-༡༤) །གཉིས་པ་མཁྱེན་པ་བོ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས།
 དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེའི་འཐད་པ་དངོས་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་སྐྱད་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས། སྐྱའི་རྣམ་
 གཞག་དང་། (སྟོག ༡༢-༡༢) རྟོབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་གཞག་གོ། (སྟོག ༢༤-༤༩) །དང་པོ་སྐྱའི་རྣམ་གཞག་ལ་
 གསུམ། ཚོས་ཀྱི་སྐྱ་དང་། (སྟོག ༡༢) ལོངས་སྤོད་རྫོགས་པའི་སྐྱ་དང་། (སྟོག ༡༤) རྒྱམ་ཐུན་པའི་སྐྱ་བཤད་པའོ།
 (སྟོག ༡༤-༡༢) །གསུམ་པ་རྒྱམ་ཐུན་པའི་སྐྱ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། སྐྱ་དང་སྐྱའི་ཁྱད་ལུ་གཅིག་ཏུ་རང་གི་སྤོད་པ་ཀྱུན་
 རྟོན་རྒྱལ་དང་། (སྟོག ༡༤ - ༢༩) གནས་དེར་གཞན་གྱི་སྤོད་པ་ཀྱུན་རྟོན་རྒྱལ་དང་། (སྟོག ༢༩-༣༤) བཞེད་པ་ལ་
 མངའ་བསྐྱར་བ་ཕན་སུམ་ཚོགས་པ་བཤད་པའོ། (སྟོག ༣༤-༣༢) གཉིས་པ་སྟོབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་
 བཞི། རྟོབས་བཅུ་མདོར་བསྟན། (སྟོག ༣༤-༣༠) དེ་རྣམས་རྒྱས་པར་བཤད། (སྟོག ༣༡-༤༠) ཡོན་ཏན་ཀྱུན་བརྗོད་
 མི་དུས་པའི་རྣམ། (སྟོག ༤༡-༤༩) ཡོན་ཏན་གཉིས་ཤེས་པའི་ཕན་ཡོན་བསྟན་པའོ། (སྟོག ༤༩) གཉིས་པ་དེ་
 རྣམས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོབས་ལྡ་བཤད་པ་དང་། (སྟོག
 ༣༡-༣༤) ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཁྱེན་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོབས་ལྡ་བཤད་པའོ། (སྟོག ༣༤-༤༠) །ལྡ་པ་མངོན་པར་
 བྱང་རྒྱུ་བ་པ་དང་བཞུགས་པའི་དུས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མངོན་པར་བྱང་རྒྱུ་བའི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བཤད་པ་
 དང་། (སྟོག ༤༩) བཞུགས་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བཤད་པའོ། (སྟོག ༤༩-༥༡)

བཞི་པ་མཇུག་གི་དོན་ལ་གཉིས། རྟོབ་དཔོན་གང་གིས་མཛད་པ་དང་། ལོ་བཅའ་གང་གིས་བསྐྱར་
 བའོ།

འཇིགས་པའི་མཚན།

དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་མཚན།

༡ རྗེ་དགེ་ ༡༥༢ བསྟན། དབུ་མ། འ་ ལྷ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག་ ༡༢༠ ར།

༢ བྱིངས་ལས། ཞོལ་དཔར། བྱིངས་ལ། ལྷ་འབྲུམ།

༣ རྗེ་དགེ་ ༡༥༣ བསྟན། དབུ་མ། ཚ་ ལེགས་ལྡན་བྱེད། ཤེས་རབ་སློབ་མ། འོག་ ༡༢༠ བཟེ

༤ རྗེ་དགེ་ ༡༥༤ བསྟན། དབུ་མ། འ་ ལྷ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག་ ༡༤༧ ར།

༥ ལོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག་ ༡༤༧ བ།

༦ རྗེ་དགེ་ ༡༥༥ བསྟན། དབུ་མ། འ་ ལྷ་གྲགས། ཚོག་གསལ། འོག་ ༡༢ ར།

༧ མ་དབེ་དང་སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ་གཉིས་ཀར། གཞུང་དེ་ནི། ཞེས་བྱུང་ཡང་ཞོལ་དཔར་ལྟར། འདི་ནི་ཞེས་བཅོས།

༨ རྗེ་དགེ་ ༡༥༦ བསྟན། དབུ་མ། འ་ ལྷ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག་ ༡༢༤ ར།

༩ བསྐྱངས། ལྷ་འབྲུམ། ལ་བཀའ་ན། ཞོལ།

༡༠ རྗེ་དགེ་ ༡ བཀའ། འདུལ་བ། འ་ འདུལ་བ་ལུང་གཞི། འོག་ ༡༤ བ།

༡༡ འབ་ཀ་ ལྷ་འབྲུམ། ལ་བཀའ་ ཞོལ།

༡༢ རྗེ་དགེ་ ༡༡༢ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༤ དམ་ཚོས་པདྨ་དཀར། ལེལ། ༤ འོག་ ༤༤ ར། མགོན་པོ་དེ་རིང་བདག་ཅག་

སློགས་བྱུང་ཏེ། །བྱང་རྒྱལ་དམ་པ་ཡང་དག་བསྐྱབས་བར་གྱི། །བྱང་རྒྱལ་པ་ཡི་སྐྱ་ཡང་རབ་ཏུ་བརྗོད། །དེ་བས་བདག་
ཅག་སློགས་པ་མི་བཟང་འདྲ།

༡༣ རྗེ་དགེ་ ༡༥༧ བསྟན། དབུ་མ། འ་ ལྷ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག་ ༡༢༡ ར།

༡༤ མ་དབེར། ལེ་ཤེས་སྟན་པ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། ལྷ་འབྲུམ་དང་ཞོལ་དཔར་ལྟར་བཅོས།

༡༥ རྗེ་དགེ་ ༡༥༨ བསྟན། དབུ་མ། འ་ བརྗོད་རྩ་ལ་ལྷ་ལྟན། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད། འོག་ ༧ བ༣

༡༦ རྗེ་དགེ་ ༡༥༩ བསྟན། དབུ་མ། འ་ ལྷ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག་ ༡༢༡ ར།

༡༧ ལོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག་ ༡༢༡ ར།

༡༨ མ་དབེར། སངས་རྒྱས་གྱི། ཞེས་འབྲེལ་སྐྱ་བྱུང་ཡང་། ལྷ་འབྲུམ་དང་ཞོལ་དཔར་བཞིན་བྱེད་སྐྱར་བཅོས།

༡༩ གསོག་ ལྷ་འབྲུམ་དཔར་མ། ལས་སོག་ ཞོལ།

- ༡༠ ལྷེད་གེ ༡༤༧ བསྟན། དབུ་མ། ཚ་འཕགས་པ་ལྟ། བཞི་བརྒྱུ་པ། སབ་བྱེད། ༤ ལྷོ་ཀ ༡༡ འོག ༡༠ ལྟ།
- ༡༡ ལྷེད་གེ ༡༤༧ བསྟན། དབུ་མ། ཅ་གྲུ་སྒྲུབ། ཅ་ཤེས། སབ་བྱེད། ༡༤ ལྷོ་ཀ ༡༡ འོག ༡༡ ལྟ། རྗེས་སངས་རྒྱུ་མ་
རྣམས་མ་བྱུང་ཞིང་། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ཉེ་བྱུང་གྱུར་གྱུང་། །རང་སངས་རྒྱུ་མ་གྱི་ལེ་ཤེས་ནི། །ཞོན་པ་མེད་ལས་སབ་བྱུ་སྒྲུ།
- ༡༢ ལྷེད་གེ ༡༤༧ བསྟན། དབུ་མ། འ་ལྷོ་གསལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༡༠ ལྟ།
- ༡༣ འབྲས་བུ་དེ། ལྷོ་འབྲས། ཞོ་ལ་དཔར།
- ༡༤ མདོ་ལྷེ་བསྐྱེད་བཟང་། དྲི་ལན་བསལ་བ། ལྷུང་འདས། གཤེན་རྗེ་གཤེད་དམར་རྒྱུད་སོགས་ལ་དགོངས་པ་རབ་གསལ།
- ༡༥ ལྷེད་གེ ༡༤༧ བསྟན། དབུ་མ། འ་ལྷོ་གསལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༡༡ བཟ།
- ༡༦ ལྷེད་གེ ༤ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གསལ། ཚ་འཕགས་པ་འོད་སྒྲུང་ལུང་བསྟན་པའི་མདོ། ལེལ ༤༡ འོག ༡༡༧ ལྟ།
- ༡༧ ལྷེད་གེ ༡༤༧ བསྟན། དབུ་མ། འ་ལྷོ་གསལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༡༨ ལྟ།
- ༡༨ ལྷེད་གེ ༡༡༤ བཀའ། མདོ་ལྷེ། ར་འཕགས་པ་ཚོས་ཡང་དག་པར་རྒྱུད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། འོག ༧༤ བཟ།
- ༡༩ ལྷེད་གེ ༡༤༧ བསྟན། དབུ་མ། འ་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ལྷོ་གསལ། འོག ༡༡༩ བཟ།
- ༢༠ གོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ལྷོ་གསལ། འོག ༡༡༩ བཟ།
- ༢༡ ལྷེད་གེ ༡༧༤ བསྟན། ཤེར་ལྷོ་ན། ཀ བུ་མས་པ་མགོན་པོ། མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་སྐབས། ༡ ལྷོ་ཀ ༡༤ འོག ༡ བཟ།
- ༢༢ ལྷེད་གེ ༤༡༤༤ བསྟན། ལྷིང་ཡིག ཤེ ལྷོ་སྒྲུབ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ། ལེལ ༡ ལྷོ་ཀ ༧༡ ལྟ། ༧༤ འོག ༡༡༩ བཟ།
- ༢༣ ལྷེད་གེ ༤ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གསལ། ཅ་ལྷོ་གསལ་བསྐྱེད་པའི་མདོ། འོག ༡༤༤ ལྟ།
- ༢༤ ལྷེད་གེ ༡༤༧ བསྟན། དབུ་མ། འ་ལྷོ་གསལ་པ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༡༩ ལྟ།
- ༢༥ འབྲས་བུ་སྒྲིབ་པ། ཞོ་ལ་དཔར། འབྲས་བུ་སྒྲིབ་པ། ལྷོ་འབྲས།
- ༢༦ ལྷེད་གེ ༤༡༤༤ བསྟན། ལྷིང་ཡིག ཤེ ལྷོ་སྒྲུབ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ། ལེལ ༤ ལྷོ་ཀ ༡༡ འོག ༡༡༩ བཟ།
- ༢༧ ལྷིང་ཡིག། ཞེས་སྐྱེ་འབྲས་དཔར་མར་བྱུང་བའོར།
- ༢༨ ལྷེད་གེ ༡ བཀའ། འདུལ་བ། ཀ འདུལ་བ་ལུང་གཞི། འོག ༤ བཟ།
- ༢༩ ལྷེད་གེ ༡༤༧ བསྟན། དབུ་མ། ཡ་ལྷོ་གསལ། བཞི་བརྒྱུ་པའི་འགྲེལ་པ། སབ་བྱེད། ༡-འོག ༤༤ ལྟ། ལྟོན་སྟོན་༧༡ བཟ།
- ༣༠ གོང་མཚུངས། སབ་བྱེད། ༡ འོག ༤༧ ལྟ།
- ༣༡ ལྷེད་གེ ༤༡༤༤ བསྟན། ལྷིང་ཡིག རེ་ ཅ་རྒྱ་གོ་མི། ལྷོ་བ་མ་ལ་སྒྲིངས་པའི་སྒྲིང་ཡིག འོག ༡༡ ལྟ།
- ༣༢ ལྷེད་གེ ༡༤༡༤ བསྟན། དབུ་མ། ཤེ ཀ་མ་ལ་ཤེ་ལ། ལྷོ་མ་རིམ། ལེལ ༡ འོག ༡༡ བཟ།
- ༣༣ ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། རྗེ་ཅོང་ཁ་བའི་གསུང་འབྲས། བོད། ༤ འོག ༡༠༡ བཟ།

༤༩ ལྷོ་དགེ ༡༧༥༡ བསྟན། དབུ་མ། འ རླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགེལ། འོག ༡༡༩ བ༡

༥༠ ཉི་མེ་མེ། ལྷ་འབུམ། ཞེལ་དབར་དུ། ཉི་མེ་མེ། ཞེས་བྱུང་བ་ནོར།

༥༡ ལྷོ་དགེ ༡༧༥༢ བསྟན། དབུ་མ། འ རླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགེལ། འོག ༡༡༩ བ༡

༥༢ ལྷོ་དགེ ༡༧༥༣ བསྟན། དབུ་མ། ས ཞི་བ་འཚོ། དབུ་མ་རྒྱུ། འོག ༡༡ བ༤

༥༣ ལོང་དུ་འོག་གངས་ ༤ རྗེང་ ༡༡ རང་བཤད་ཟེན།

༥༤ ལྷོ་དགེ ༤༡༥༤ བསྟན། རྗེང་ཡིག ཞེ ལྷ་རྒྱུ། རིན་ཚེན་འཕྲེང་བ། ལེལ ༡ རྗེང ༢༡ འོག ༡༡༡ བ༡

༥༥ ལོང་མཚུངས། ལེལ ༤ རྗེང ༢༡ འོག ༡༡༡ བ༤

༥༦ ལོང་མཚུངས། ལེལ ༥ རྗེང ༢༥ བས་ ༡༤ འོག ༡༡༡ བ༢

༥༧ ལྷོ་དགེ ༡༡༡༤ བསྟན། བསྟོད་ཚོགས། ༧ ལྷ་རྒྱུ། ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། འོག ༤༡ བ༥

༥༨ ལྷོ་དགེ ༡༤༡༤ བསྟན། དབུ་མ། ཀ ལྷ་རྒྱུ། མདོ་ཀུན་ལས་བརྟམ་པ། འོག ༡༥༡ བ༡

༥༩ ལྷོ་དགེ ༡༤༡༤ བསྟན། དབུ་མ། ཀ ལྷ་རྒྱུ། མདོ་ཀུན་ལས་བརྟམ་པ། འོག ༡༥༡ བ༡

༦༠ ལྷོ་དགེ ༡༤༤༠ བསྟན། དབུ་མ། ཁི ཞི་བ་ལྷ། བསྐབ་པ་ཀུན་ལས་བརྟམ་པ། རྗེའི་གསུང་ལ་ཟིན་བྱིས་སུ་མཛད་པའི་

བསྐབ་བརྟམ་གྱི་བསྐྱེས་དོན་གཅིག་ལེགས་པ་ཞིག་རྗེའི་གསུང་འབུམ་པོད་པ་ནང་བཞུགས་ལ། གཞུང་དེ་བོད་ཀྱི་གཙུག་

ལག་གཅེས་བརྟམ་པོད་ཕྱིང་ ༡༡ འོག ༡༥༤ བས་ ༡༡༤ རང་དབར་དུ་བསྐྱུན་ཟིན་པས་དེར་གཟིགས།

༦༡ ལྷོ་དགེ ༡༤༡༤ བསྟན། དབུ་མ། ཀ ལྷ་རྒྱུ། མདོ་ཀུན་ལས་བརྟམ་པ། འོག ༡༠༢ བ༡

༦༢ ལྷོ་དགེ ༤༡༥༤ བསྟན། རྗེང་ཡིག ཞེ ལྷ་རྒྱུ། རིན་ཚེན་འཕྲེང་བ། ལེལ ༤ རྗེང ༤༠ འོག ༡༡༩ བ༡

༦༣ ལྷོ་དགེ ༡༧༥༡ བསྟན། དབུ་མ། འ རླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགེལ། འོག ༡༡༩ བ༡

༦༤ ལྷོ་དགེ ༡༧༤༠ བསྟན། དབུ་མ། འ རླ་གྲགས། ཚོགས་གསལ། འོག ༡༡ བ༡

༦༥ ལྷོ་དགེ ༡༧༥༡ བསྟན། དབུ་མ། འ རླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགེལ། འོག ༡༡༩ བ༤

༦༦ ལྷོ་དགེ ༤༡༥༤ བསྟན། རྗེང་ཡིག ཞེ ལྷ་རྒྱུ། རིན་ཚེན་འཕྲེང་བ། ལེལ ༤ རྗེང ༤༤ འོག ༡༡༠ བ༡

༦༧ ལྷོ་དགེ ༡༡༡༤ བསྟན། བསྟོད་ཚོགས་ ༧ ལྷ་རྒྱུ། ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། འོག ༤༤ བ༡

༦༨ ལྷོ་དགེ ༤༤ བཀའ། བལ་ཚེན། ས ས་བརྟམ་པའི་མདོ། འོག ༡༢༤ བ༤

༦༩ ལྷོ་དགེ ༤༤ བཀའ། བལ་ཚེན། ས ས་བརྟམ་པའི་མདོ། འོག ༡༢༤ བ༤ བས ༡༢༤ བ༡

༧༠ ལྷོ་དགེ ༤༤ བཀའ། བལ་ཚེན། ས འོག ༡༥༤ བ༢

༧༡ ལྷོ་དགེ ༡༤༤༠ བསྟན། དབུ་མ། ཁི ཞི་བ་ལྷ། བསྐབ་པ་ཀུན་བརྟམ། འོག ༡༤༡ བ༥

༤༧ རྗེ་དགེ ༡༥༥༡ བསྟན། དབུ་མ། འ ལྷ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༩༧ བ༡

༤༨ འོང་རྒྱ་འོག་གུངས ༡༧ རྗེང ༡༥ རང་བཤད་ཟེན།

༤༩ རྗེ་དགེ ༡༩༧༠ བསྟན། དབུ་མ། འི འི་བ་ལྷ། བསྟན་བཟུང་གུན་བཏུས། འོག ༡༧༡ བ༥

༥༠ རྗེ་དགེ ༢༠༥༩ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི རོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས། འོག ༡༠༧ བ༥

༥༡ རྗེ་དགེ ༡༩༧༧ བསྟན། དབུ་མ། འི ལྷ་ལྷུབ། མངོན་པ་ལས་བཏུས་པ། འོག ༡༧༠ བ༡

༥༢ རྗེ་དགེ ༡༩༥༡ བསྟན། དབུ་མ། འ འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༩༧ བ༡ རྗེ་དགེ ༡༩༧༡ བཀའ། མངོན་པའི་
དགོན་མཚོག་སྒྲིན་གྱི་མངོ། འོག ༧༧ ར༧

༥༣ རྗེ་དགེ ༩ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཀ ཉི་མེ། འོག ༡༠ བ༥

༥༤ ཀུན་བཏུགས། ལྷ་འབྲུམ་དབར་མ། ལྷ་བས་མང་པོར་ཀུན་བཏུགས་སམ་ཀུན་བཏུགས་ཞེས་ཤི་རྒྱལ་མི་འབྲེལ་བ་བྱུང།

༥༥ རྗེ་དགེ ༢༠༥༩ བསྟན། མངོན་པ་ ཀུ དབྱིག་གཉེན། མངོན་པ་མངོན། ཀནས། ༥ ལྷོག ༧༧ འོག ༡༧ བ༡

༥༦ རྗེ་དགེ ༢༠༥༩ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི རོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས། འོག ༥༥ ར༡

༥༧ རྗེ་དགེ ༧༧ བཀའ། ཐལ་ཚེན། ཨ རྗེང་པོ་བརྒྱན་པའི་མངོ། འོག ༡༩༡ བ༡

༥༨ རྗེ་དགེ ༧༧ བཀའ། ཐལ་ཚེན། ཨ རྗེང་པོ་བརྒྱན་པའི་མངོ། འོག ༡༩༡ བ༥

༥༩ རྗེ་དགེ ༡༩༧༠ བསྟན། དབུ་མ། ར བརྗེན་ཇོ་ལ་ལྷ་ནན། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད། འོག ༥༥ ར༧

༦༠ ལྷོས། ཞོལ་དབར། བལྷོས། ལྷ་འབྲུམ་དབར།

༦༡ རྗེ་དགེ ༢༠༥༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཐི བུམས་པ་མགོན་པོ། མངོན་པའི་རྒྱུན། ལེལ ༥ འོག ༧ བ༡

༦༢ རྗེ་དགེ ༧༧ བཀའ། ཐལ་ཚེན། ཨ རྗེང་པོ་བརྒྱན་པའི་མངོ། འོག ༡༩༡ ར༥

༦༣ བས། ཞོལ་དབར། བ། ལྷ་འབྲུམ་དབར།

༦༤ རྗེ་དགེ ༧༧ བཀའ། ཐལ་ཚེན། ཨ ས་བརྒྱུ་པའི་མངོ། འོག ༡༩༧ ར༡

༦༥ རྗེ་དགེ ༡༩༧༠ བསྟན། དབུ་མ། ར བརྗེན་ཇོ་ལ་ལྷ་ནན། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད། འོག ༥༥ ར༧

༦༦ རྗེ་དགེ ༢༠༥༩ བསྟན། དབུ་མ། ར བརྗེན་ཇོ་ལ་ལྷ་ནན། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད། འོག ༥༥ ར༧

༡༡ ས་ལྷ་པའི་གསུང་རབ་པོད་བརྒྱུགས་པ། མཚོ་རྒྱུན་མི་རིགས་དཔེ་སྒྲུབ་པར། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༡

༦༧ རྗེ་དགེ ༧༧ བཀའ། ཐལ་ཚེན། ཨ ས་བརྒྱུ་པའི་མངོ། འོག ༡༩༡ བ༧

༦༨ རྗེ་དགེ ༧༧ བཀའ། ཐལ་ཚེན། ཨ ས་བརྒྱུ་པའི་མངོ། འོག ༡༩༡ བ༧

༦༩ རྗེ་དགེ ༢༠༥༩ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི རོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས། འོག ༥༥ ར༡

༧༠ རྗེ་དགོ ༤༡༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ་ ཚོས་གྲགས། ཚད་མཚན་པའི་ལེའུ་ ཚོག་ ༡༡༥ བོག་ ༡༡༧ བ

༤

༧༡ རྗེ་དགོ ༡༤༥༡ བསྟན། དབུ་མ། འ ལྷོ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། བོག་ ༡༤༥ བ

༧༢ རྗེ་དགོ ༡༤༧༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ ཞི་བ་ལྷ། རྗེ་དུག་ལེའུ་ འ ཚོག་ ༤༠ བོག་ ༡༡ བ༧

༧༣ ཞོང་མཚུངས། རྗེ་དུག་ལེའུ་ འ ཚོག་ ༤༠ བོག་ ༡༡ བ༧

༧༤ རྗེ་དགོ ༡༤༧༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ བེར་འབྱུང་སློབ་ལྷོ་གྲགས། རྗེ་དུག་པའི་ལེའུ་ཚེན། བོག་ ༡༡༧ བ༥

༧༥ རྗེ་དགོ ༡༤༧༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ ཞི་བ་ལྷ། རྗེ་དུག་ལེའུ་ འ ཚོག་ ༤༤ བོག་ ༡༡ བ༧

༧༦ ཞོང་མཚུངས། རྗེ་དུག་ལེའུ་ འ ཚོག་ ༤༥ བོག་ ༡༡ བ༧

༧༧ ཞོང་མཚུངས། རྗེ་དུག་ལེའུ་ འ ཚོག་ ༤༠ བོག་ ༡༡ བ༧

༧༨ ཞོང་མཚུངས། རྗེ་དུག་ལེའུ་ འ ཚོག་ ༤༥ བོག་ ༡༡ བ༧

༧༩ ཞོང་མཚུངས། རྗེ་དུག་ལེའུ་ འ ཚོག་ ༤༤ བོག་ ༡༡ བ༥

༡༠༠ མ་དཔེ་དང་རྒྱ་འབྲུག་ མི་འཚན། ཅེས་འཇུག་ལུ་བྱུང་ཡང་། ཞོལ་དཔར་ལྟར་མི་ཚན། ཅེས་པར་བཅོས།

༡༠༡ རྗེ་དགོ ༡༤༧༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ ཞི་བ་ལྷ། རྗེ་དུག་ལེའུ་ འ ཚོག་ ༤༤ བོག་ ༡༡ བ༧

༡༠༢ ཞོང་མཚུངས། རྗེ་དུག་ལེའུ་ འ ཚོག་ ༤༤ བོག་ ༡༡ བ༧

༡༠༣ ཞོང་མཚུངས། རྗེ་དུག་ལེའུ་ འ ཚོག་ ༤༧ བོག་ ༡༡ བ༥

༡༠༤ མི་སྲོངས་ལ། རྒྱ་འབྲུག་དཔར་མ།

༡༠༥ རྗེ་དགོ ༡༤༧༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ ཞི་བ་ལྷ། རྗེ་དུག་ལེའུ་ འ ཚོག་ ༤༤ བོག་ ༡༤ བ༥

༡༠༦ རྗེ་དགོ ༡༤༧༡ བསྟན། དབུ་མ། ཅ རྒྱ་རྒྱུ་བ། དེགས་པ་དྲུག་རྩུབ། བོག་ ༡༡ བ༧

༡༠༧ ཆ་པ་ཚོས་ལེང་། རྗེ་དུག་ལེའུ་བསྟན་དོན། བོག་ ༡༡༡ བས་ ༡༤༥ བཀའ་གདམས་གསུང་འབྲུག་ལྷོགས་བསྐྱོགས་པོད། མ

༡༠༨ རྗེ་དགོ ༡༤༧༠ བསྟན། དབུ་མ། ར ར་ལ་ཨ་རུ་ན། འཇུག་པའི་ལེའུ་པའི་བཤད། བོག་ ༡༡ བ༧

༡༠༩ མ་དཔེར། ལྷག་པའི་བསམ་པ་བསྟན་པས་ལུས་པ། ཞེས་བྱུང་ཡང་རྗེ་དགོ་བཀའ་འབྲུག་དང་རྒྱ་འབྲུག་ལྟར་བཅོས།

༡༡༠ རྗེ་དགོ ༡༤༤ བཀའ། མདོ་རྗེ། ར ལྷག་པའི་བསམ་པ་བསྟན་པའི་ལེའུ་ཞེས་བྱུང་བེག་ཚེན་གྱི་མདོ། བོག་ ༡༥༥ བ༧

དང་། ལྷོ་གྲགས། ཚོག་གསལ། རྗེ་དགོ ༡༤༤༠ བསྟན། དབུ་མ། འ རབ་བྱེད། ༡ བོག་ ༡༤ བ༥

༡༡༡ རྗེ་དགོ ༡༤༤༠ བསྟན། དབུ་མ། ལ ལྷོ་གྲགས། ཚོག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡༤ བོག་ ༡༧༡ བ༥

༡༡༢ གསོག་ལ། རྒྱ་འབྲུག་ རོག་ལ། ཞོལ་དཔར།

- 113 རྗེ་དགོ 1100 བསྟན། དབུ་མ། མི་ཞིབ་ལྟ། བསྟན་པ་ལུན་བུས། འོག 11 31
- 114 རྗེ་དགོ 1101 བཀའ། འེར་ཕྱིན། ཀ་རྡོ་རྗེ་གཙོང་པ། འོག 1131 བལ
- 115 རྗེ་དགོ 1102 བསྟན། སྤྱིངས་ཡིག ལོ གྲུ་སྐྱབ། རིན་ཚེན་འཕྲེང་བ། ལེལ 1 རྟོག 11 31 འོག 1102 བལ
- 116 རྗེ་དགོ 1103 བསྟན། དབུ་མ། འ རྟོག་གསལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག 1103 བལ
- 117 མ་དབེར་གཞུང་འཇུག་ས་པར་སྐོམ་ཞིང། ཞེས་བྱུང་ཡང། ཞོལ་དབར་ལྟ་ར་མགོ་ཞིང་ཞེས་པར་བཅོས།
- 118 རྗེ་དགོ 1104 བསྟན། སྤྱིངས་ཡིག ལོ གྲུ་སྐྱབ། རིན་ཚེན་འཕྲེང་བ། ལེལ 1 རྟོག 11 31 བལ
- 119 རྗེ་དགོ 1105 བསྟན། སྤྱིངས་ཡིག ལོ གྲུ་སྐྱབ། རིན་ཚེན་འཕྲེང་བ། ལེལ 1 རྟོག 11 31 བལ
- 120 ལུང་འདི་ལྷ་ལེའི་རྟུ་དུ་བཞུགས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ཡང་དག་ལྟན་པའམ་སྤྲི་ལྟ་ཞི་ཀྱ་ལེའི་ནང་ཚན་དབུ་བ་བསྟོས་པའི་མདོར་ཚིག་རྗེ་ལ་ཞིན་བཞུགས། དེ་བཞིན་དུ་ལུང་འདི་དང་ཆ་འདྲ་བ་ཚིག་ལྟག་དུ་བཞུགས་པ་ཞིག་རྗེ་དགོ 1121 མདོ་སྟེ། ཞ ཚོས་ཡང་དག་པར་སྐྱད་པའི་མདོ། འོག 11 31 32 བུང་ལ། ཚིག་རྒྱུང་མ་ཉི་མའི་གཉེན་གྱིས་བཀའ་བཅུ་ལ་ཉ། ཞེས་པ་མ་གཏོགས་ལྟག་མ་རྣམས་ཚིག་ས་བཅད་དུ། རྗེ་དགོ 11 31 བཀའ། མདོ་སྟེ། ཞ འཇུག་དབུ་ལ་རྣམ་པར་རོལ་པའི་མདོ། འོག 1131 བལ ལའང་བཞུགས།
- 121 རྗེ་དགོ 1106 བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། དི་ མགོན་པོ་གྲུ་སྐྱབ། བྱང་རྒྱུ་མེམས་གྱི་འགྲེལ་པ། འོག 11 31
- 122 རྗེ་དགོ 1107 བསྟན། སྤྱིངས་ཡིག ལོ གྲུ་སྐྱབ། རིན་ཚེན་འཕྲེང་བ། ལེལ 1 རྟོག 11 31 འོག 1121 བལ
- 123 རྗེ་དགོ 1108 བསྟན། སྤྱིངས་ཡིག ལོ མི་ལམ་བཞེས་གཉེན། རིན་ཚེན་འཕྲེང་བའི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལག་དཔ། འོག 1108 31
- 124 རྗེ་དགོ 1109 བསྟན། དབུ་མ། ལ རྟོག་གསལ། རིགས་པ་དུག་རྒྱུ་པའི་འགྲེལ་པ། འོག 11 31
- 125 རྗེ་དགོ 1110 བསྟན། མེམས་ཙམ། མི བུམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་སྐྱབ། རྟོགས། 1 རྟོག 11 31 འོག 11 31
- 126 རྗེ་དགོ 1111 བསྟན། དབུ་མ། ཅ གྲུ་སྐྱབ། ཅ་ལེས། རབ་བྱེད། 11 རྟོག 11 31 འོག 11 31
- 127 རྗེ་དགོ 1112 བསྟན། དབུ་མ། འ རྟོག་གསལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག 1127 བལ
- 128 རྗེ་དགོ 1113 བསྟན། དབུ་མ། ཅ མངས་རྒྱས་བསྟུངས། བུ་པ་ལི་ཉ། རབ་བྱེད། 11 31 འོག 1128 31
- 129 རྗེ་དགོ 1114 བསྟན། དབུ་མ། ཆ འེས་རབ་རྟོན་མ། རབ་བྱེད། 11 31 འོག 1129 བལ
- 130 གཞུང། སྤྱི་འབྲུམ་དབར་མ།
- 131 རྗེ་དགོ 1130 བསྟན། བསྟོད་ཚོགས་ ཀ གྲུ་སྐྱབ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ། འོག 11 31
- 132 མ་དབེར། ཚོས་ཉིད་རྒྱུ་པ་ལའང་དབང་བ། ཞེས་བྱུང་ཡང་ཞོར་བས། ཞོལ་དབར་ལྟ་ར་བཅོས།

129 ལྷེ་དགོ 3246 བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། 7 བྱམས་པ་མགོན་པོ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། སྐབས། 2 རྫོག 1 འོག 4 ར
ལ

129 ལོང་མཚུངས། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། སྐབས། 2 རྫོག 20 འོག 6 ར2

129 ལྷེ་དགོ 3246 བསྟན། དབུ་མ། ཚ འཕགས་པ་ལྷ། ཞིབ་རྒྱུ་པ། རབ་བྱེད། 1 རྫོག 16 འོག 10 བ6

129 ལྷེ་དགོ 3246 བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། 7 བྱམས་པ་མགོན་པོ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། སྐབས། 1 རྫོག 20 འོག 2
བ2

129 ལྷེ་དགོ 3247 བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། 7 འཕགས་པ་གྲོལ་ལྷ། ཉི་ཁྲི་སྒྲུང་བ། འོག 40 བ7

129 ལོང་མཚུངས། ཉི་ཁྲི་སྒྲུང་བ། འོག 40 བ6

129 ལོང་མཚུངས། ཉི་ཁྲི་སྒྲུང་བ། འོག 40 ར6

129 ལོང་མཚུངས། ཉི་ཁྲི་སྒྲུང་བ། འོག 60 བ7

129 ལོང་མཚུངས། ཉི་ཁྲི་སྒྲུང་བ། འོག 60 ར6 དང། ལྷེ་དགོ 3247 བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ཚ རེ་བློ་བཟང་པོ། བརྒྱད་
སྒྲུང་འགྲེལ་ཚེ། འོག 24 ར7

129 ལྷེ་དགོ 16 བཀའ། ཤེར་ཕྱིན་རྣམ་ཚུགས། 7 རྩོམ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ། འོག 129 ར4

129 ལྷེ་དགོ 2929 བསྟན། སྤྱིངས་ཡིག 2 མགོན་པོ་ལྷ་རྒྱུ་བ། བཤེས་སྤྱིངས། རྫོག 6 འོག 27 ར7

129 ལྷེ་དགོ 129 བཀའ། མདོ་ལྷ། བ འཕགས་པ་ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་ཉིང་འཛིན། འོག 247 ར7

129 ལྷེ་དགོ 2929 བསྟན། སྤྱིངས་ཡིག ལ། ལྷ་རྒྱུ་བ། རིན་ཚེན་འཕྲིང་བ། ལེལ 2 རྫོག 27 འོག 114 བ2

129 ལྷེ་དགོ 1 བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། 5 ཤེས་རབ་ཁྲིམ་ལེལ 10 འོག 16 བ7

129 ལྷེ་དགོ 3247 བསྟན། དབུ་མ། 2 རྩོམ་གསལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག 290 ར 4

129 ལྷེ་དགོ 3247 བསྟན། དབུ་མ། 2 རྩོམ་ལྷ་རྒྱུ་བ། དབུ་མ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད། འོག 24 ར4

129 ལྷེ་དགོ 1 བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། 5 ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་ལོ་ལྷ་རྒྱུ་བའི་མདོ། འོག 16 བ2

129 ལྷེ་དགོ 3247 བསྟན། དབུ་མ། ལ ཞིབ་ལྷ། རྫོག་འཇུག ལེལ 2 རྫོག 10 རས་ 11 འོག 27 ར2

129 ལོང་མཚུངས། རྫོག་འཇུག ལེལ 2 རྫོག 11 རས་ 12 འོག 27 ར2

129 འཛིན་ཞེས་དཔེ། འཛིན་སྐྱེ་འཇུག་དཔེ་མ།

129 ལྷེ་དགོ 16 བཀའ། དཀོན་བཅུགས། ཚ བྱམས་པས་ལྷས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐོག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། འོག 124 བ2

129 ལྷེ་དགོ 22 བཀའ། ལེལ་ཚེ། 10 ས་བརྒྱུ་པའི་མདོ། འོག 120 བ2

1144 རྗེ་དགོ ༤༤ བཀའ་ལ། ལམ་ཚེན། 10 ས་བརྩུ་པའི་མདོ། འོག 1142 བཟ

1145 རྗེ་དགོ ༤144 བརྩན། སྤྱིངས་ཡིག 2 གྲུ་སྦྱབ། བཤེས་སྤྱིངས། རྫོག 2 འོག ༤1 32 ཀའི་རྟེན་ལེགས། རྫོག
འབྲུམ་དབར་མ། ཞོལ་དབར་མ།

1146 རྗེ་དགོ 1144 བརྩན། བརྟོད་ཚོགས། 7 དཀོན་མཚོག་འབངས། ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པར་བརྟོད་པ། འོག 1142 32

1147 རྗེ་དགོ 1144 བརྩན། དབུ་མ། 10 རྫོགས། བཞི་བརྩུ་པའི་འགྲེལ་ལ། འོག ༤2 བཟ

1148 རྗེ་དགོ ༤144 བརྩན། སྤྱིངས་ལོག བོ གྲུ་སྦྱབ། རིན་ཚེན་འབྲེང་བ། ལེལ 4 རྫོག ༤4 38 46 འོག 1143
བཟ

1149 རྗེ་དགོ 1144 བརྩན། དབུ་མ། 10 རྫོགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག 1143 32

1150 མི་འཛིན། ཞོལ་དབར་མ།

1151 རྗེ་དགོ 1144 བརྩན། དབུ་མ། 10 རྫོགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག 1143 32

1152 ཞེལ་རྩུབ། རྫོག་འབྲུམ་དབར་མ།

1153 རྫོགས་ཕྱིན་པས། རྫོག་འབྲུམ་དབར་མ།

1154 རྗེ་དགོ 1144 བརྩན། དབུ་མ། 2 རྩ་ལ་ལྷ་མོ། དབུ་མ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད། འོག 1143 32

1155 རྗེ་དགོ 10 བཀའ་ལ། མདོ་སྡེ། 10 འཇུག་དབུ་མ་རྩམ་པར་རོལ་པའི་མདོ། འོག 1143 32

1156 རྗེ་དགོ 1144 བརྩན། དབུ་མ། 10 རྫོགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག 1143 32

1157 རྗེ་དགོ 1144 བརྩན། དབུ་མ། 10 རྫོགས། མདོ་རྩུབ་ལས་བརྩམ་པ། འོག 1143 32

1158 རྗེ་དགོ 1144 བརྩན། དབུ་མ། 10 ཞེལ་རྩུབ། རྫོག་འཇུག། ལེལ 6 རྫོག 1 འོག 1143 32

1159 རྗེ་དགོ 1144 བརྩན། དབུ་མ། 10 ཤེར་འབྲུང་སློབ་ལོ། རྫོག་འཇུག་འགྲེལ་ཚེན། ལེལ 6 འོག 1143 32

1160 འདི་གོང་དུ་མདོ་རྩུབ་ལས་བརྩམ་པའི་བྲམས་པ་མེད་པའི་མདོ་ཚོགས་ལ་གོ་དགོས། མདོ་དབུ་མ་ཞོལ་དབར་མ། རྫོགས་
པར་མི་འབྲུང་བའི། ཞེལ་རྩུབ་ལས་བརྩམ་པའི་བྲམས་པ་མེད་པའི་མདོ་ཚོགས་ལ་གོ་དགོས། རྫོགས་པར་མི་འབྲུང་བའི། ཞེལ་བཙོས།

1161 རྗེ་དགོ 1144 བཀའ་ལ། ཤེར་ཕྱིན། 7 ཤེལ་རབ་ལས་ཕྱིན་ལྷུང་བཞེགས་སྦྱབ་ཅད་པ། འོག 1143 32

1162 རྗེ་དགོ 1144 བརྩན། དབུ་མ། 10 ཞེལ་རྩུབ། རྫོག་འཇུག། ལེལ 1 རྫོག 1143 32 འོག 1143 32

1163 རྗེ་དགོ 1144 བཀའ་ལ། མདོ་སྡེ། 10 འཇུགས་པ་རྩམ་པར་འཇུག་པ་བརྩམ་པ། འོག 1143 32

1164 རྗེ་དགོ 1144 བརྩན། དབུ་མ། 10 ཞེལ་རྩུབ། རྫོགས་པ་རྩུབ་ལས་བརྩམ་པ། འོག 1143 32

1165 རྗེ་དགོ 1144 བརྩན། དབུ་མ། 10 རྫོགས། མདོ་རྩུབ་ལས་བརྩམ་པ། འོག 1143 32

- 112 རྗེ་དགེ 327 བསྟན། དབུ་མ། ལ ཞིབ་ལྗང་ རྗེ་དཔྱད་ལེའུ་ ལེའུ་ 6 རྗེ་ག 1 འོག 12 བ1
- 113 རྗེ་དགེ 328 བསྟན། དབུ་མ། འ རྗེ་གཤམ་ འཇུག་པ་རང་འགེལ། འོག 328 བ2
- 114 རྗེ་དགེ 329 བསྟན། དབུ་མ། ཀ རྗེ་གྲུབ། མདོ་ཀུན་ལས་བརྟམ་པ། འོག 146 བ3
- 115 རྗེ་དགེ 33 བཀའ། སལ་མོ་ཚེ། ལ རྗེ་དཔྱད་པའི་མདོ། འོག 312 བ4
- 116 རྗེ་དགེ 330 བསྟན། མདོ་ན་པ། ར དབྱིག་གཉེན། མདོ་དཔྱད་པའི་མདོ། འོག 12 བ5
- 117 རྗེ་དགེ 331 བསྟན། དབུ་མ། ང ལེགས་ལྗང་བྱེད། དབུ་མ་རྗེ་དཔྱད་པའི་མདོ་ལ་ལྗོག་གོ་འབར་པ། འོག 12 བ6
- 118 རྗེ་དགེ 332 བསྟན། དབུ་མ། ཀ རྗེ་གྲུབ། མདོ་ཀུན་ལས་བརྟམ་པ། འོག 146 བ7
- 119 རྗེ་དགེ 333 བཀའ། མདོ་ལྗེ། ར རྗེ་མལ་འཇུག་པའི་མདོ། འོག 333 བ8
- 120 རྗེ་དགེ 334 བསྟན། དབུ་མ། ཁ ཞིབ་ལྗང་ བསྟན་པ་ཀུན་ལས་བརྟམ་པ། འོག 12 བ9
- 121 རྗེ་དགེ 335 བཀའ། སལ་ཚེན། ལ ས་བརྟུ་པའི་མདོ། འོག 301 བ10
- 122 རྗེ་དགེ 336 བཀའ། སལ་ཚེན། ལ ས་བརྟུ་པའི་མདོ། འོག 301 བ11
- 123 རྗེ་དགེ 337 བཀའ། སལ་ཚེན། ལ ས་བརྟུ་པའི་མདོ། འོག 301 བ12
- 124 རྗེ་དགེ 338 བསྟན། རྗེ་དམིག གེ རྗེ་གྲུབ། རིན་ཚེན་འཕྲེང་བ། ལེའུ་ 6 རྗེ་ག 12 འོག 123 བ13
- 125 རྗེ་དགེ 339 བསྟན། རྗེ་དམིག གེ རྗེ་གྲུབ། རིན་ཚེན་འཕྲེང་བ། ལེའུ་ 6 རྗེ་ག 12 འོག 124 བ14
- 126 རྗེ་དགེ 340 བཀའ། སལ་ཚེན། ལ ས་བརྟུ་པའི་མདོ། འོག 302 བ15
- 127 རྗེ་དགེ 341 བསྟན། རྗེ་དམིག གེ རྗེ་གྲུབ། རིན་ཚེན་འཕྲེང་བ། ལེའུ་ 6 རྗེ་ག 12 འོག 125 བ16
- 128 རྗེ་དགེ 342 བཀའ། སལ་ཚེན། ལ ས་བརྟུ་པའི་མདོ། འོག 302 བ17
- 129 རྗེ་དགེ 343 བསྟན། དབུ་མ། ཅ རྗེ་གཤམ་ འཇུག་པ་རང་འགེལ། འོག 343 བ18
- 130 རྗེ་དགེ 344 བསྟན། དབུ་མ། ཆ རྗེ་གཤམ་ རིགས་པ་དུག་ལུ་པའི་མདོ་ལ་པ། འོག 2 བ19
- 131 རྗེ་དགེ 1111 བསྟན། བསྟོད་ཚོགས། ཀ མགོན་པོ་རྗེ་གྲུབ། ཚེས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། འོག 63 བ20
- 132 རྗེ་དགེ 345 བཀའ། སལ་ཚེན། ལ ས་བརྟུ་པའི་མདོ། འོག 303 བ21
- 133 རྗེ་དགེ 346 བསྟན། དབུ་མ། ཇ བསྟོད་ལྗང་ལྗང་ དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་མདོ་ལ་བཤད། འོག 11 བ22
- 134 རྗེ་དགེ 347 བསྟན། རྗེ་དམིག གེ རིན་ཚེན་འཕྲེང་བ། ལེའུ་ 6 རྗེ་ག 11 འོག 126 བ23
- 135 རྗེ་དགེ 12 བཀའ། འེར་བྱིན། ཀ འཕགས་པ་ཤེས་རབ་བྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྐྱེད་པ་ཚོགས་སུ་བཅུང་པ། འོག 6 བ24

༡༠༩ ལྷོ་དགེ ༡༤ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཀ འཕགས་པ་ཤེས་རོང་གི་ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྗེ་རྗེ་གཙོང་པ། ཤོག ༡༢༧ རྟ།

༡༠༩ ལྷོ་དགེ ༡༤༧ བསྟན། དབུ་མ། འ རླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༡༤༤ བ༩

༡༠༤ ལྷོ་ཕྱོགས་བེ་ཏེ། ཞོལ་དབར།

༡༠༧ ལྷོ་དགེ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ འཕགས་པ་ལང་དཀར་གསེགས་པའི་མདོ། ཤོག ༡༤༥ བ༥

༠༤ སེར་རོང་དམ་པའི་ནང་ཚོགས་ཅི་བཞིན་མི་གསལ། དབུ་མ་རིན་པོ་ཆའི་སྐོན་མར་དེ་དང་མཚུངས་པ་རབ་གསལ། ལྷོ་དགེ

༡༤༧ བསྟན། དབུ་མ། ཆ སྐོབ་དཔོན་རྣམས། དབུ་མ་རིན་པོ་ཆའི་སྐོན་མ། ཤོག ༡༤༧ རྟ།

༡༠༧ ལྷོ་དགེ ༡༢༢ བཀའ། མདོ་སྡེ། ས འཕགས་པ་སྤྱི་ཚེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཤོག ༡༤༧ རྟ།

༡༠༤ ལྷོ་དགེ ༡༤༩ བཀའ། རྒྱུད། བ འཇུག་དབལ་ཅུ་རྒྱུད། ཤོག ༡༠༤ རྟ།

༡༠༤ ལྷོ་དགེ ༡༢༢ བཀའ། མདོ་སྡེ། ར འཕགས་པ་རྩ་བོ་ཆེན་པོའི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཤོག ༡༠༠ བ༥

༡༡༠ ལྷོ་དགེ ༡༤༤༩ བསྟན། དབུ་མ། ཆ བྱང་རྒྱུ་བཟང་པོ། ཡེ་ཤེས་སྤྱི་དཔོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་བཤད་སྒྲུབ། ཤོག ༡༤༣༧

༡༡༡ ལྷོ་དགེ ༡༤༣༠ བསྟན། དབུ་མ། ཀ མར་མེ་མཛད་ལེ་ཤེས། དབུ་མའི་མན་དག་རིན་པོ་ཆེ་མ་ཏོག་ཁ་བྱེ་བ། ཤོག ༡༡༤ རྟ།

༡༡༢ ལྷོ་དགེ ༡༢༢ བཀའ། མདོ་སྡེ། ལ འཕགས་པ་རྩ་བོ་ཆེན་པོའི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཤོག ༡༠༠ བ༥

༡༡༣ ལྷོ་དགེ ༡༢༤༤ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མགོན་པོ་ཀླུ་ལྷུ་བ། ཅ་ཤེས། རབ་བྱེད། ༡༤ སྟོག ༡༡ ཤོག ༡༥ རྟ།

༡༡༤ ལྷོ་དགེ ༡༤༤༠ བསྟན། དབུ་མ། འ རླ་གྲགས། ཚོགས་གསལ། ཤོག ༡༤༤ རྟ།

༡༡༥ ལྷོ་དགེ ༡༤༤༤ བསྟན། དབུ་མ། ཆ འཕགས་པ་ལྷ། བཞི་བརྒྱུ་པ། རབ་བྱེད། ༡༢ སྟོག ༡༢ ཤོག ༡༢ བ༤

༡༡༤ ལྷོ་དགེ ༡༤༤༥ བསྟན། དབུ་མ། ཡ རླ་གྲགས། བཞི་བརྒྱུ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ། ཤོག ༡༤༠ རྟ།

༡༡༧ རིགས་ཚོ། ཞོལ་དབར།

༡༡༨ ལྷོ་དགེ ༡༤༠༠ བསྟན། རྒྱུད། ང མགོན་པོ་ཀླུ་ལྷུ་བ། བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་འགྲེལ། ཤོག ༤༡ བ༤

༡༡༤ ལྷོ་དགེ ༡༤༤༥ བསྟན། དབུ་མ། ཡ རླ་གྲགས། བཞི་བརྒྱུ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ། ཤོག ༡༤༤ བ༧

༡༢༠ ལྷོ་དགེ ༡༤༢༤ བསྟན། དབུ་མ། ཀ མགོན་པོ་ཀླུ་ལྷུ་བ། མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ཤོག ༡༠༥ རྟ།

༡༢༡ ལྷོ་དགེ ༡༤ བཀའ། ཤེས་ཕྱིན་སྐྱོ་ཚོགས། ཀ རྗེ་གཙོང་པ། ཤོག ༡༢༥ རྟ།

༡༢༢ ལྷོ་དགེ ༡༤༢༤ བསྟན། དབུ་མ། ཀ མགོན་པོ་ཀླུ་ལྷུ་བ། མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ཤོག ༡༠༤ རྟ།

༡༢༣ ལྷོ་དགེ ༤༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཁ བདུད་འདུལ་བའི་ལེའུ། ཤོག ༡༤༡ རྟ།

༡༢༤ ལྷོ་དགེ ༡༡༤ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཆ མ་སྐྱེས་དགྲའི་འགྲོད་པ་བསལ་བཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཤོག ༡༤༧ བ༥

༡༢༥ ལྷོ་དགེ ༤༠༤༠ བསྟན། མདོ་དཔལ། ཀ རྒྱུག་གཞེན། ཚོས་མཛོད་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད། གནས། ༤ ཤོག ༡༢༥ བ༤

- ༡༩༥ ལྷ་དགོ ༤༤ བཀའ། བལ་ཚེན། ལ ས་བརྒྱུ་པའི་མདོ། འོག ༡༡༧ བལ
- ༡༩༦ ལྷ་དགོ ༡༧༧༡ བརྒྱན། མདོ་འགྲེལ། ཇི་ དཔྱིག་གཉེན། འཕགས་པ་ས་བརྒྱུ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ། འོག ༡༧༧ བལ
- དང། ལྷ་དགོ ༤༠༡༢ བརྒྱན། སེམས་ཚམ། སེ ཐོགས་མེད། བྱང་རྒྱུ་སེམས་པའི་ས། འོག ༡༢༥ བལ
- ༡༩༧ ལྷ་དགོ ༡༩༡༡ བརྒྱན། དབུ་མ། ལ ཞི་བ་ལྷ། ལྷོད་འཇུག ལེལ ལ ལྷོག ༡༩༧ འོག ༡༥ བལ
- ༡༩༨ ལྷ་དགོ ༡༠༢ བཀའ། མདོ་ལྷ། ཅ འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། འོག ༡༢༤ བལ
- ༡༩༩ ལྷ་དགོ ༡༩༩༢ བརྒྱན། དབུ་མ། ས ཀམ་ལ་གྱི་ལ། དབུ་མ་རྒྱུད་པ། འོག ༡༩༩ བལ
- ༢༠༠ ལྷ་དགོ ༡༩༩༣ བརྒྱན། དབུ་མ། ས ལེ་ཤེས་སྤྲིང་པོ། བདེན་གཉེས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་འགྲེལ་པ། འོག ༤ བལ
- ༢༠༡ ལྷ་དགོ ༡༩༩༤ བརྒྱན། དབུ་མ། ས ཀམ་ལ་གྱི་ལ། དབུ་མ་རྒྱུད་པ། འོག ༡༩༧ བལ
- ༢༠༢ ལྷ་དགོ ༤༥ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་ས། ཅ ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ལུས་པའི་མདོ། འོག ༡༩༧ བལ
- ༢༠༣ ལྷ་དགོ ༡༩༩༥ བརྒྱན། དབུ་མ། ཅ མགོན་པོ་ལྷ་རྒྱུ་བ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་བ། འོག ༡༡ བལ
- ༢༠༤ ལྷ་དགོ ༡༩༩༦ བརྒྱན། དབུ་མ། ལ ལྷ་བྱགས་པ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ། འོག ༡ བལ
- ༢༠༥ ལྷ་དགོ ༡༩༩༧ བརྒྱན། དབུ་མ། ཚ འཕགས་པ་ལྷ། བཞི་བརྒྱུ་པ། རབ་བྱེད། ༤ ལྷོག ༡ འོག ༧ བལ
- ༢༠༦ ལྷ་དགོ ༡༩༩༨ བརྒྱན། དབུ་མ། ལ ལྷ་བྱགས། བཞི་བརྒྱུ་པའི་འགྲེལ་པ། འོག ༡༩༩ བལ
- ༢༠༧ འོང་མཚུངས། བཞི་བརྒྱུ་པའི་འགྲེལ་པ། འོག ༡༩༩ བལ
- ༢༠༨ ལྷ་དགོ ༤༡༥༤ བརྒྱན། དབུ་མ། ལྷིང་ལིག ཞེ རིན་ཚེན་འཕྲིང་བ། ལྷ་རྒྱུ་བ། ལེལ ༡ ལྷོག ༤༠ འོག ༡༠༧ བལ
- ༢༠༩ ལྷ་དགོ ༡༩༡ བཀའ། མདོ་ལྷ། ཇི་ ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པའི་མདོ། ལེལ ༡༩ འོག ༤༤ བལ
- ༢༡༠ ལྷ་དགོ ༡༩ བཀའ། ཤེར་ལྷ། ཀ ཤེས་རབ་གྱི་ལ་རྟུ་ལྷིན་པ་ལྷུང་པའི་ཚོགས་སྤྱབ་ཅད་པ། འོག ༡ བལ
- ༢༡༡ ལྷ་དགོ ༤༡༥༤ བརྒྱན། དབུ་མ། ལྷིང་ལིག ཞེ རིན་ཚེན་འཕྲིང་བ། ལྷ་རྒྱུ་བ། ལེལ ༡ ལྷོག ༤༡ འོག ༡༡༠ བལ
- ༢༡༢ འོང་མཚུངས། ལེལ ༡ ལྷོག ༧༧ བལ ༡༠༠ འོག ༡༡༠ བལ
- ༢༡༣ འོང་མཚུངས། ལེལ ༡ ལྷོག ༡༩ འོག ༡༡༡ བལ
- ༢༡༤ ལྷ་དགོ ༡༩༩༥ བརྒྱན། དབུ་མ། ལ ལྷ་བྱགས། བཞི་བརྒྱུ་པའི་རྒྱ་ཚེར་འགྲེལ། འོག ༡༧༠ བལ
- ༢༡༥ ལྷ་དགོ ༡༩༩༦ བརྒྱན། དབུ་མ། འ ལྷ་བྱགས། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བརྟེན། ༤ ལྷོག ༡༢༧ འོག ༡༡༩ བལ
- ༢༡༦ འོང་མཚུངས། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བརྟེན། ༤ ལྷོག ༡༥༠ འོག ༡༡༡ བལ
- ༢༡༧ ལྷ་དགོ ༡༩༩༧ བརྒྱན། དབུ་མ། འ ལྷ་བྱགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༧༩ བལ
- ༢༡༨ འོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༧༩ བལ

- ༡༥༠ གོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༡༩ བ༥
- ༡༥༡ གོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༡༩ བ༥
- ༡༥༢ རྩེད་གེ ༡༡༡༧ བསྟན། དབུ་མ། ཅུ་མགོན་པོ་རྣམས་ལ། རྩོད་ཉིད་བདུན་རྩེད། འོག ༡༥ བ༡
- ༡༥༣ རྩེད་གེ ༡༡༡༧ བསྟན། དབུ་མ། ཅུ་མགོན་པོ་རྣམས་ལ། རྩོད་ཉིད་བདུན་རྩེད། འོག ༡༥ བ༥
- ༡༥༤ རྩེད་གེ ༡༡༡༨ བསྟན། བརྩོད་ཚོགས། ཀ་ མགོན་པོ་རྣམས་ལ། ཚོས་དབྱིངས་བརྩོད་པ། འོག ༤༥ བ༡
- ༡༥༥ རྩེད་གེ ༡༡༡༨ བསྟན། བརྩོད་ཚོགས། ཀ་ མགོན་པོ་རྣམས་ལ། ཚོས་དབྱིངས་བརྩོད་པ། འོག ༤༥ བ༥
- ༡༥༦ རྩེད་གེ ༡༡༤༤ བསྟན། དབུ་མ། ཚུ་འཕགས་པ་ལྟ། བཞི་བརྒྱུ་པ། རབ་བྱེད། ༡༤ རྩོག ༡༡ འོག ༡༥ བ༥
- ༡༥༧ རྩེད་གེ ༡༡༤༤ བསྟན། དབུ་མ། ཚུ་འཕགས་པ་ལྟ། བཞི་བརྒྱུ་པ། རབ་བྱེད། ༤ རྩོག ༡༡ འོག ༧ བ༡
- ༡༥༨ རྩེད་གེ ༡༡༤༧ བསྟན། དབུ་མ། འཇུག་པ་འཇུག་པ། ལེ་ལེ་བསྟེན། ༤ རྩོག ༡༡༠ འོག ༡༡༠ བ༥
- ༡༥༩ རྩེད་གེ ༡༡༤༧ བསྟན། དབུ་མ། ཅུ་མགོན་པོ་རྣམས་ལ། རྩོད་ཉིད་བདུན་རྩེད། ༡ རྩོག ༡ འོག ༡ བ༡
- ༡༦༠ རྩེད་གེ ༡༡༤༠ བསྟན། དབུ་མ། འཇུག་པ་འཇུག་པ། ཚོགས་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ འོག ༥ བ༥
- ༡༦༡ རྩེད་གེ ༡༡༤༡ བསྟན། དབུ་མ། འཇུག་པ་འཇུག་པ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༤༤ བ༧
- ༡༦༢ རྩེད་གེ ༡༡༤༧ བསྟན། དབུ་མ། ལ་ ཀ་མ་ལ་ལྟེལ། དབུ་མ་རྣམས་ལ། འོག ༡༤༠ བ༡
- ༡༦༣ རྩེད་གེ ༡༡༤༠ བསྟན། དབུ་མ། འཇུག་པ་འཇུག་པ། ཚོགས་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ འོག ༡༡ བ༥
- ༡༦༤ གོང་མཚུངས། རབ་བྱེད། ༡༥ འོག ༤༡ བ༧
- ༡༦༥ རྩེད་གེ ༡༡༤༡ བསྟན། དབུ་མ། འཇུག་པ་འཇུག་པ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༤༧ བ༡
- ༡༦༦ རྩེད་གེ ༡༡༤༠ བསྟན། དབུ་མ། འཇུག་པ་འཇུག་པ། ཚོགས་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ འོག ༡༡ བ༥
- ༡༦༧ གོང་མཚུངས། རབ་བྱེད། ༡ འོག ༡༡ བ༥
- ༡༦༨ གོང་མཚུངས། རབ་བྱེད། ༡༠ འོག ༡༡༧ བ༡
- ༡༦༩ རྩེད་གེ ༡༡༤༡ བསྟན། དབུ་མ། ཅུ་རྣམས་ལ། རྩོད་ཉིད་འོག ༡༧ བ༥
- ༡༧༠ མ་དབེར། མེད་གསལ་ཞེ། ཞེས་བྱུང་ཡང་ཞོལ་དཔར་ལྟར་བཅོས།
- ༡༧༡ རྩེད་གེ ༡༡༤༠ བསྟན། དབུ་མ། ལ་ ལྷན་རྒྱུ་བཞུགས་པ་ལྟེལ་བཞུགས། ལེས་རབ་རྩོན་མེད་འགྲེལ་ལ། འོག ༤༡ བ༥
- ༡༧༢ བལྟ་བུ་ལས། ལྷ་འཇུག་དཔར་མ།
- ༡༧༣ བལྟ་བུ་ལས། ལྷ་འཇུག་དཔར་མ།
- ༡༧༤ རྩེད་གེ ༡༡༤༡ བསྟན། དབུ་མ། ཚུ་ལེགས་ལྟར་བྱེད། ལེས་རབ་རྩོན་མ། འོག ༡༡༠ བ༥

༡༢༥ ལྷོ་དགེ ༡༤༡༧ བསྟན། དུ་མ། ཚ་མགོན་པོ་ལྷོ་ལྷོ་བ། ཅ་ཤེས། སའ་བྱེད། ༡༠ ལྷོ་ག ༡༤ འོག ༡༢ ལ༧

༡༢༦ ལྷོ་དགེ ༡༤༡༧ བསྟན། དུ་མ། ཚ་མགོན་པོ་ལྷོ་ལྷོ་བ། ཅ་ཤེས། སའ་བྱེད། ༡༠ ལྷོ་ག ༡ འོག ༤ ལ༧

༡༢༧ ལྷོ་དགེ ༡༤༡༨ བསྟན། དུ་མ། འ ལྷོ་གསལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༧༤ ལ༧

༡༢༨ ལྷོ་དགེ ༧༠༥༤ བསྟན། མངོན་པ། ལུ དབྱིག་གཉེན། གནས། ༡ ལྷོ་ག ༤༢ འོག ༤ ལ༧

༡༢༩ ལྷོ་དགེ ༧༠༥༤ བསྟན། མངོན་པ། ལུ དབྱིག་གཉེན། གནས། ༡ ལྷོ་ག ༤༢ འོག ༤ ལ༡

༡༣༠ ལོང་མཚུངས། གནས། ༡ ལྷོ་ག ༤༢ འོག ༤ ལ༧

༡༣༡ ལྷོ་དགེ ༧༠༥༤ བསྟན། མངོན་པ། ལུ དབྱིག་གཉེན། གནས། ༡ ལྷོ་ག ༤༢ འོག ༤ ལ༡

༡༣༢ ལོང་མཚུངས། གནས། ༡ ལྷོ་ག ༧༤ འོག ༤ ལ༧

༡༣༣ འདོད་ཚུལ་འདི་རང་འགྲེལ་དུ་བྱེད། ལྷོ་དགེ ༡༤༡༨ བསྟན། དུ་མ། འ འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༧༤ ལ༡

༡༣༤ ལྷོ་དགེ ༡༤༡༨ བསྟན། དུ་མ། འ ལྷོ་གསལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༧༤ ལ༡

༡༣༥ ལྷོ་དགེ ༡༤༡༠ བསྟན། དུ་མ། འ ལྷོ་གསལ། ཚིག་གསལ། སའ་བྱེད། ༡ འོག ༡༤ ལ༧

༡༣༦ ལྷོ་དགེ ༡༤༡༡ བསྟན། དུ་མ། ཅ་ སངས་རྒྱལ་བསྟན། ལྷོ་པ་ལི་ཏ། འོག ༡༧༤ ལ༡

༡༣༧ ལྷོ་དགེ ༡༤༡༠ བསྟན། དུ་མ། འ ལྷོ་གསལ། ཚིག་གསལ། སའ་བྱེད། ༡ འོག ༡༧ ལ༧

༡༣༨ ལྷོ་དགེ ༡༤༡༡ བསྟན། དུ་མ། འ ལྷོ་གསལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༧༤ ལ༡

༡༣༩ ལྷོ་དགེ ༡༤༡༡ བསྟན། དུ་མ། ཚ་ ལེགས་ལུན་འབྱེད། ཤེས་སའ་ལྷོན་མ། སའ་བྱེད། ༡ འོག ༤༢ ལ༡

༡༤༠ ལྷོ་དགེ ༡༤༡༤ བསྟན། དུ་མ། མ ལྷོན་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་ལུགས། ཤེས་སའ་ལྷོན་མ་རྒྱུ་ཆེར་འགྲེལ། འོག ༡༧༧ ལ༡

༡༤༡ ལྷོ་དགེ ༧༠༧༤ བསྟན། མངོན་པ། ལུ དབྱིག་གཉེན། ཚེས་མངོན་པ་མཛོད། གནས། ༡ ལྷོ་ག ༤༧ འོག ༤ ལ༡

༡༤༢ ལྷོ་དགེ ༡༡༠ བཀའ། མདོ་ལྷོ། ཚ་ ལྷོ་ལེ་ལེ་པེ་མདོ། འོག ༡༡༡ ལ༡

༡༤༣ ལྷོ་དགེ ༡༤༡༧ བསྟན། དུ་མ། ཅ་ མགོན་པོ་ལྷོ་ལྷོ་བ། ཅ་ཤེས། སའ་བྱེད། ༡༠ ལྷོ་ག ༡༤ འོག ༡༢ ལ༧

༡༤༤ ལྷོ་དགེ ༡༤༡༠ བསྟན། དུ་མ། འ ལྷོ་གསལ། ཚིག་གསལ། སའ་བྱེད། ༡༠ འོག ༡༡༡ ལ༧

༡༤༥ མི་འགལ་བ། ལོ་ལ་དཔར།

༡༤༦ ལོན་པ་ལ་གང། ལོ་ལ་དཔར།

༡༤༧ ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འཕྲུལ། བོད། ལ འོག ༧༡༧ ལ༧ དང། དྲང་པོ་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ།

བོད། ལ འོག ༡༡ ལ༧

༡༤༨ ལྷོ་དགེ ༡༤༡༠ བསྟན། དུ་མ། འ ལྷོ་གསལ། ཚིག་གསལ། སའ་བྱེད། ༡ འོག ༡༤ ལ༧

༡༩༩ ལྷེ་དགོ བསྟན། དབུ་མ། ལྷ་གྲགས། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། ལེམས་བསྐྱེད་དུག་པ། ལྷོ་ག ༤། འོག ༡༠༧ བཟ

༢༠༠ ལྷེ་དགོ ༡༤༠ བསྟན། དབུ་མ། འ ལྷ་གྲགས། ཚོག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ འོག ༧ བཟ

༢༠༡ ལོང་མཚུངས། རབ་བྱེད། ༡ འོག ༤ བཟ

༢༠༢ ལོང་མཚུངས། རབ་བྱེད། ༡ འོག ༤ བཟ

༢༠༣ ལྷེ་དགོ ༡༤༩ བསྟན། དབུ་མ། ཅ སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་སྐྱེད། ལྷ་ལ་ལི་ཏ། རབ་བྱེད། ༡ འོག ༡༤༡ བཟ དང། ལྷེ་

དགོ ༡༤༠ བསྟན། དབུ་མ། འ ལྷ་གྲགས། ཚོག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ འོག ༤ བཟ

༢༠༤ ལྷེ་དགོ ༡༤༥ བསྟན། དབུ་མ། འ ལྷ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༤༧ བཟ

༢༠༥ ལྷེ་དགོ ༡༤༩ བསྟན། དབུ་མ། འ ལྷ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༤༩ བཟ

༢༠༦ ལྷེ་དགོ ༡༡༠ བཀའ། མདོ་ལྷེ། ཚ ལྷ་ལུའི་ལྷུང་པའི་མདོ། འོག ༡༡༩ བཟ

༢༠༧ ལྷེ་དགོ ༡༤༥ བསྟན། དབུ་མ། འ ལྷ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༤༡ བཟ

༢༠༨ ཅིག་ཚར། ལྷ་འཇུག་དབར་མ།

༢༠༩ ལྷེ་དགོ ༡༤༩ བསྟན། དབུ་མ། འ། ལྷ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༤༡ བཟ

༢༡༠ ལྷེ་དགོ ༡༤༠ བསྟན། དབུ་མ། འ། ལྷ་གྲགས། ཚོག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ འོག ༤ བཟ

༢༡༡ ལོ་སྐྱོན་ལྷེ། ལྷ་འཇུག་དབར་མ།

༢༡༢ མེད་དོ། ལྷ་འཇུག་དབར་མ།

༢༡༣ ལྷེ་དགོ ༡༤༥ བསྟན། དབུ་མ། འ ལྷ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༤༡ བཟ

༢༡༤ ལྷེ་དགོ ༤༠ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གསལ ང་ ཡབ་སྐྱེས་མཇུག་པའི་མདོ། འོག ༤༠ བཟ ལྷེ་དགོ ༡༤༤༠ བསྟན། དབུ་

མ། ཞི ཞི་བ་ལྷ། བསྐྱབ་བཅུས། འོག ༡༤༩ བཟ

༢༡༥ ལྷེ་དགོ ༡༤༠༡ བསྟན། ལྷུང། ངི་ མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། ལྷུང་ལེམས་འགྲེལ། འོག ༤༡ བཟ

༢༡༦ ལྷེ་དགོ ༡༤༡༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ ཞི་བ་ལྷ། ལྷུང་འཇུག། ལེལ ལ ལྷོ་ག ༡ འོག ༡༡ བཟ

༢༡༧ ལྷེ་དགོ ༤༠ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གསལ ང་ ཡབ་སྐྱེས་མཇུག་པའི་མདོ། འོག ༤༠ བཟ ལྷེ་དགོ ༡༤༤༠ བསྟན།

དབུ་མ། ཞི ཞི་བ་ལྷ། བསྐྱབ་བཅུས། འོག ༡༤༩ བཟ

༢༡༨ ལྷེ་དགོ ༤༠ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གསལ ང་ དེ་ལོན་ཉིད་ལེས་པར་བསྟན་པའི་ཉིད་ལེ་འཛིན་མདོ། འོག ༤༡ བཟ

༢༡༩ ལྷེ་དགོ ༡༤༥ བསྟན། དབུ་མ། འ ལྷ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༤༡ བཟ

- ༡༩༠ རྗེ་དགོ ༡༩༩༧ བསྟན། དབུ་མ། ས་ ཀ་མ་ལ་ཤྲི་ལ། དབུ་མ་སྒྲུང་བ། འོག ༡༩༡ ལ།
- ༡༩༡ རྗེ་དགོ ༡༩༩༧ བསྟན། དབུ་མ། ས་ ཀ་མ་ལ་ཤྲི་ལ། དབུ་མ་སྒྲུང་བ། འོག ༡༩༡ བ༢
- ༡༩༢ འགོག་པ་མེད་ལ། ལྷོ་ལྷོ་མ།
- ༡༩༣ རྗེ་དགོ ༡༩༩༧ བཀའ། མདོ་རྗེ། ཅེ་ ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། འོག ༡༩༧ བ།
- ༡༩༤ རྗེ་དགོ ༡༩༩༧ བསྟན། དབུ་མ། འ ལྷོ་གྲོ་གས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༩༤ བ༧
- ༡༩༥ ལོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༩༤ བ༧
- ༡༩༦ ལོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༩༥ ལ༡
- ༡༩༧ ལོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༩༥ ལ༡
- ༡༩༨ ལོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༩༥ ལ༡ དང། རྗེ་དགོ ༡༩༩༥ བསྟན། དབུ་མ། ཡ ལྷོ་གྲོ་གས། ཞི་བརྟུ་
པའི་འགྲེལ་བ། སབ་བྱེད། ༡༤ འོག ༡༩༡ བ༢
- ༡༩༩ རྗེ་དགོ ༡༩༩༥ བསྟན། དབུ་མ། ཡ ལྷོ་གྲོ་གས། ཞི་བརྟུ་པའི་འགྲེལ་བ། སབ་བྱེད། ༡༤ འོག ༡༩༡ བ༧
- ༢༠༠ རྗེ་དགོ ༢༠༠༠ བསྟན། མདོ་ན་པ། ཀུ དབྱིག་གཉེན། ཚེས་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༤ འོག ༡༧ བ༤
- ༢༠༡ རྗེ་དགོ ༡༩༩༦ བསྟན། དབུ་མ། ཚ འཕགས་པ་ལྷ། བཞི་བརྟུ་བ། སབ་བྱེད། ༦ ལྷོ་ག ༡༠ འོག ༧ བ༢
- ༢༠༢ རྗེ་དགོ ༡༩༩༥ བསྟན། དབུ་མ། ཚ ལྷོ་གྲོ་གས། བཞི་བརྟུ་པའི་འགྲེལ་བ། སབ་བྱེད། ༡༤ འོག ༡༡༢ བ༧
- ༢༠༣ རྗེ་དགོ ༡༩༩༧ བསྟན། དབུ་མ། ཅེ་ མགོན་པོ་ལྷོ་རྒྱལ། ལྷོང་ཉིད་བདུན་རྩུབ། འོག ༡༤ བ༢
- ༢༠༤ རྗེ་དགོ ༡༩༩༥ བསྟན། དབུ་མ། ཅེ་ མགོན་པོ་ལྷོ་རྒྱལ། རིགས་པ་དུག་རྩུབ། འོག ༡༩ བ༧
- ༢༠༥ རྗེ་དགོ ༡༩༩༥ བསྟན། དབུ་མ། ཅེ་ མགོན་པོ་ལྷོ་རྒྱལ། རིགས་པ་དུག་རྩུབ། འོག ༡༩ བ༧
- ༢༠༦ རྗེ་དགོ ༡༩༩༤ བསྟན། དབུ་མ། ཡ ལྷོ་གྲོ་གས། རིགས་པ་དུག་རྩུབ་པའི་འགྲེལ་བ། འོག ༡༩ ལ། མདོ་ལེར། བསྟན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྒྱུང་ཡང་དཔར་མ་གཞན་དང་རྗེ་དགོ་བསྟན་འགྲུར་དུ་བཞགས་པའི་རིགས་པ་དུག་རྩུབ་པའི་འགྲེལ་བའི་
གཞུང་རྒྱུར། བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཅོས།
- ༢༠༧ རྗེ་དགོ ༡༩༩༤ བསྟན། དབུ་མ། ཡ ལྷོ་གྲོ་གས། རིགས་པ་དུག་རྩུབ་པའི་འགྲེལ་བ། འོག ༡༩ ལ༧
- ༢༠༨ རྗེ་དགོ ༡༩༩༤ བསྟན། དབུ་མ། ཡ ལྷོ་གྲོ་གས། རིགས་པ་དུག་རྩུབ་པའི་འགྲེལ་བ། འོག ༡༩ ལ༧
- ༢༠༩ རྗེ་དགོ ༡༩༩༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ ཞི་བ་ལྷ། ལྷོང་འཇུག ལེལ། ༤ ལྷོ་ག ༤༧ འོག ༡༩ བ༤
- ༢༡༠ རྗེ་དགོ ༡༩༩༧ བསྟན། དབུ་མ། འ ལྷོ་གྲོ་གས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༩༤ ལ༧

༡༤༡ ལྷ་དགོ ༡༢༥ བཀའ། མདོ་སྡེ། མ རྫོགས་མི་ཟད་པ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། འོག ༡༢༩ བ༢

༡༤༢ ལྷ་དགོ ༢༡༠ བསྟན། དབུ་མ། འ རྫོགས་ལ། རྫོགས་ལ། རབ་བྱེད་༡༨ འོག ༡༡༠ བ༢

༡༤༣ ལྷ་དགོ ༢༡༤༢ བསྟན། དབུ་མ། འ རྫོགས་ལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༢༡༥ བ༤

༡༤༤ ལོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༢༡༥ བ༤

༡༤༥ ལོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༢༡༥ བ༤

༡༤༦ ལྷ་དགོ ༢༡༠ བསྟན། དབུ་མ། འ རྫོགས་ལ། རྫོགས་ལ། རབ་བྱེད། ༡༨ འོག ༡༡༠ བ༤

༡༤༧ ལྷ་དགོ ༢༡༡༡ བསྟན། དབུ་མ། མ མེ་མེས་སྡེ་དཔོ། བདེན་གཉིས། འོག ༡༤ བ༤

༡༤༨ ལྷ་དགོ ༢༡༤༢ བསྟན། དབུ་མ། འ རྫོགས་ལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༢༡༩ བ༢

༡༤༩ ལྷ་དགོ ༡༢ བཀའ། འེར་ལྷོ་ལྷ་རྫོགས། ༧ ལྷ་དཔེ་ལྷོ་ལྷ་ལྷ་བཅད་པ། འོག ༥ བ༢

༡༥༠ ལྷ་དགོ འདི་ལྷ་དཔེ་ལྷ་དཔེ། ལལ་ཆེར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོ་ལྷོ་དགོས་པས་དེར་མཚན་འདོགས་དགོས

༡༥༡ ལྷ་དགོ ༡༢༤ བཀའ། མདོ་སྡེ། མ ལྷོ་རྫོང་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བསྟན་པའི་མདོ། འོག ༡༤༢ བ༢

༡༥༢ ལྷ་དགོ ༡༢༤ བཀའ། མདོ་སྡེ། མ ལྷོ་རྫོང་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བསྟན་པའི་མདོ། འོག ༡༤༢ བ༢

༡༥༣ ལྷ་དགོ ༢༡༠ བསྟན། དབུ་མ། འ རྫོགས་ལ། རྫོགས་ལ། རབ་བྱེད། ༡ འོག ༡༨ བ༢

༡༥༤ ལྷ་དགོ ༢༡༤༢ བསྟན། དབུ་མ། འ རྫོགས་ལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༢༡༥ བ༤

༡༥༥ ལྷ་དགོ ༢༡༤༢ བསྟན། དབུ་མ། འ རྫོགས་ལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༢༡༩ བ༤

༡༥༦ ལྷ་དགོ ༢༡༠ བསྟན། དབུ་མ། འ རྫོགས་ལ། རྫོགས་ལ། རབ་བྱེད། ༡ འོག ༡༨ བ༡

༡༥༧ ལྷ་དགོ ༢༡༠ བསྟན། དབུ་མ། འ རྫོགས་ལ། རྫོགས་ལ། རབ་བྱེད། ༡ འོག ༡༨ བ༡

༡༥༨ ལྷ་དགོ ༢༡༤༢ བསྟན། དབུ་མ། འ རྫོགས་ལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༢༡༥ བ༤

༡༥༩ ལྷ་དགོ ༤༥ བཀའ། མདོ་སྡེ། འ འཇུག་པ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་བའི་མདོ། འོག ༤༤ བ༡

༡༦༠ ལྷ་དགོ ༤༥ བཀའ། མདོ་སྡེ། འ འཇུག་པ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་བའི་མདོ། འོག ༤༤ བ༡

༡༦༡ ལྷ་དགོ ༢༡༤༤ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མགོན་པོ་ལྷ་སྐབ། ཅེ་ཤེས། རབ་བྱེད། ༡༤ རྫོག ༡༨ འོག ༤ བ༢

༡༦༢ ལྷ་དགོ ༢༡༤༢ བསྟན། དབུ་མ། འ རྫོགས་ལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༢༡༥ བ༤

༡༦༣ ལོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༢༡༩ བ༢

༡༦༤ ལྷ་དགོ ༢༡༤༤ བསྟན། དབུ་མ། ཆ འཇུག་པ་རྒྱ། བཞི་བརྒྱུ། རབ་བྱེད། ༤ རྫོག ༢ འོག ༤ བ༡

༡༤༤ ལྷེ་དགེ ༡༤༡༧ བསྟན། དབུ་མ། ཅ་ གྲུ་རྒྱུབ། ཅ་ཤེས། རབ་བྱེད། ༡༧ སློག ༡༡ འོག ༡༠ བལ དང། ལྷེ་དགེ

༡༤༥ བསྟན། དབུ་མ། འ ལྷ་གསལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༧༠ ར།

༡༤༧ ལྷེ་དགེ ༡༤༥༡ བསྟན། དབུ་མ། འ ལྷ་གསལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༤༧ བཧ

༡༤༠ ལམ་འཇུག་མོ། རྗེ་ཅོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། བོད། བ འོག ༧༧༧ ར།

༡༤༡ བཞག་པར། ལྷ་འབུམ་དཔར་མ།

༡༤༢ ལྷེ་དགེ ༡༤༤༧ བསྟན། དབུ་མ། ཨ ལྷ་མ་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་ལྷགས། ཤེས་རབ་རྒྱུན་མཆོངས་འགྲེལ། འོག ༡༠༡ བལ

༡༤༣ ལྷེ་དགེ ༧༠༧༠ བསྟན། མངོན་པ། ལ དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མངོན་གྱི་བཤད་པ། གནས། ༧ འོག ༧༧
ར།

༡༤༤ ལྷེ་དགེ ༡༤༡༧ བསྟན། དབུ་མ། ཅ་ གྲུ་རྒྱུབ། ཅ་ཤེས། རབ་བྱེད། ༡༧ སློག ༡༧ འོག ༡༠ ར།

༡༤༥ ལྷེ་དགེ ༧༠ བཀའ། དགོན་བཅུ་གསལ། ར ཡབ་རྣམས་མཇུག་པའི་མདོ། འོག ༤༡ བ༢

༡༤༧ ལྷེ་དགེ ༡༤༧༠ བསྟན། དབུ་མ། འ ལྷ་གསལ། ཆོག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡༡ འོག ༡༧ བ༤

༡༤༧ ལྷེ་དགེ ༧༧ བཀའ། ཨལ་ཆེན། ལ ས་བརྒྱུ་བའི་མདོ། འོག ༡༡༡ བཧ

༡༤༨ ལྷེ་དགེ ༧༧ བཀའ། ཨལ་ཆེན། ལ ས་བརྒྱུ་བའི་མདོ། འོག ༡༡༡ བ༡

༡༤༧ ལྷེ་ལྷ་ལྷ་འབུམ་དཔར་མ།

༧༠༠ ལྷེ་དགེ ༡༤༡༧ བསྟན། དབུ་མ། ཅ་ མགོན་པོ་གྲུ་རྒྱུབ། ཅ་ཤེས། རབ་བྱེད། ༡༤ སློག ༡༡ འོག ༡༧ བལ

༧༠༡ ལྷེ་དགེ ༡༤༡༤ བསྟན། དབུ་མ། ཅ་ མགོན་པོ་གྲུ་རྒྱུབ། རིགས་པ་རྒྱུག་རྒྱུབ། འོག ༡༡ ར༧

༧༠༢ ལྷེ་དགེ ༡༤༥༡ བསྟན། དབུ་མ། འ ལྷ་གསལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༤༧ བཧ

༧༠༣ ལོང་མཚུངས། འོག ༡༧༡ བལ

༧༠༤ ལོང་མཚུངས། འོག ༡༧༡ བལ

༧༠༥ ལྷེ་དགེ ༡༤༧ བཀའ། མདོ་རྒྱ། ར ལྷིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ། འོག ༡༧༤ བ༤

༧༠༧ ལོང་མཚུངས། ལྷིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ། འོག ༡༧༧ ར༡

༧༠༧ ལོང་མཚུངས། ལྷིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ། འོག ༡༧༧ ར༧

༧༠༨ ལོང་མཚུངས། ལྷིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ། འོག ༡༧༧ ར༧

༧༠༧ ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་ཞེས་པ་ཐོགས་མེད་ལྷེས་ཐེག་བསྟུང་དང་རྒྱུད་ལྷ་ཐོགས་འགྲེལ་གཉིས་སུ་འདྲུངས།

༡༠ ལུང་འདི་མདོ་གང་ནས་དངས་དོས་འཛིན་མ་ཐུབ་ཀྱང་། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛོད་འགྲེལ་གནས་དགུ་པར་མདོ་ལུང་
འདི་རང་ལུགས་གྱིས་ལུང་པོ་གང་ཟག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གནས་མ་ཐུབ་སྐྱོད་པ་སློང་བའི་ཐད་དུ་འང་དྲངས།

༡༡ ལྡེ་དགེ ༡༡༥ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག། གེ མགོན་པོ་ཀླུ་སྐྱབ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ། ལེལ་ ༡ རྟོག ༡༥ འོག ༡༠༥ ན།

༡༢ ལྡེ་དགེ ༡༥༤ བསྟན། དབུ་མ། ཚ འཕགས་པ་ལྟ། བཞི་བརྒྱུ་པ། རབ་བྱེད། ༥ རྟོག ༡༠ འོག ༤ བ།

༡༣ ལྡེ་དགེ ༢༠༡༥ བསྟན། ལེ་མས་ཚམ། རི ཐོགས་མེད། རྒྱུད་བླ་མའི་འགྲེལ་པ། འོག ༡༡༡ བ༥

༡༤ ལྡེ་དགེ ༢༠༤༥ བསྟན། ལེ་མས་ཚམ། རི ཐོགས་མེད། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱེས་པ། འོག ༡ ན༧

༡༥ ལྡེ་དགེ ༡༥༠༡ བསྟན། རྒྱུད། རི་ མགོན་པོ་ཀླུ་སྐྱབ། བྱང་རྒྱུབ་སེམས་འགྲེལ། འོག ༣༤ བ༤

༡༦ ལྡེ་དགེ ༡༥༠༡ བསྟན། རྒྱུད། རི་ མགོན་པོ་ཀླུ་སྐྱབ། བྱང་རྒྱུབ་སེམས་འགྲེལ། འོག ༣༤ བ༧

༡༧ ལྡེ་དགེ ༢༠༥༤ བསྟན། མཛོན་པ། ཀྱ དབྱིག་གཉེན། མཛོད། གནས། ༡ རྟོག ༤༡ འོག ༤ བ༡

༡༨ མ་དཔེར། མདོ་གསལ། ལེས་བྱང་ཡང་། སྐུ་འཁྲུམ་དཔར་མར། མ་གཏོགས་པ། ལེས་བྱང་བདག་པས་བཅོས།

༡༩ ལྡེ་དགེ ༡༠༠ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཙ འཛིག་རྟེན་གྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འཇུག་པ་ལེས་བྱ་བའི་མདོ། འོག ༡༠༣ བ༧

ལུང་འདི་དང་དེ་དང་དཀྱིལ་གཉིས་ཀྱི་ཏུ་དངས་པའི་ཚོགས་བཅད་རྣམས་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དུ་འང་དྲངས་པས། འདིར་དེ་

ལས་བཀོད་པར་མཛོན། ལྡེ་དགེ ༡༥༤ བསྟན། དབུ་མ། འ ལྷགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༥༡ བ༡

༢༠ ལྡེ་དགེ ༡༠༠ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཙ འཛིག་རྟེན་གྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འཇུག་པ་ལེས་བྱ་བའི་མདོ། འོག ༡༠༥ ན༡

༢༡ ཀོང་མཚུངས། འཛིག་རྟེན་གྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འཇུག་པ་ལེས་བྱ་བའི་མདོ། འོག ༡༠༥ བ༥

༢༢ ད་ལྟ་བཀའ་འགྲུར་དུ་བཞུགས་པའི་མདོ་འདིའི་ནང་། དངོས་མེད་ཉི་བར་སྟོན་མཛད་ཅིང་། ལེས་པའི་ཚོགས་བཅད་འདི་

མི་བཞུགས།

༢༣ ལྡེ་དགེ ༡༠༠ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཙ འཛིག་རྟེན་གྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འཇུག་པ་ལེས་བྱ་བའི་མདོ། འོག ༡༠༥ བ༡

༢༤ ཀོང་མཚུངས། འཛིག་རྟེན་གྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འཇུག་པ་ལེས་བྱ་བའི་མདོ། འོག ༡༠༧ བ༡

༢༥ ཀོང་མཚུངས། འཛིག་རྟེན་གྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འཇུག་པ་ལེས་བྱ་བའི་མདོ། འོག ༡༠༥ ན༡

༢༦ ལྡེ་དགེ ༡༥༥ བསྟན། དབུ་མ། ར ལེགས་ལྡན་འབྱེད། རྟོག་གེ་འབར་བ། འོག ༡༤༤ ན༥

༢༧ མ་དཔེར། འགོན་པའི། ལེས་བྱང་ཡང་སྐུ་འཁྲུམ་དཔར་མ་ལྟར་བཅོས།

༢༨ ཚོགས་བཅད་འདི་ལེགས་ལྡན་གྱིས་རྟོག་གེ་འབར་བའི་ནང་དུ་འང་བཞུགས་ལ། དེར་སྐྱོ་ལོ་པའི་འདོད་པ་བཀོད་པའི་

ཐད་དུ་ཡོད་མོད། ལེགས་ལྡན་གྱིས་སྐྱོ་ལོ་པའི་གཞུང་ལེགས་ལས་དངས་སམ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོ་ལོ་པའི་འདོད་པ་བཀོད་

པའི་དོན་བསྐྱེད་ལུ་ལུ་མཛད་ལུ་དགའ། ལྗེ་དགེ ༡༤༤ བསྟན། དབུ་མ། རྗེ་ལེགས་ལྗེན་འབྱེད། རྟོག་གེ་འབར་བ།
ཤོག ༡༡༡ བཟ

༤༣༩ ལྗེ་དགེ ༤༠༤༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི་ཐོགས་མེད། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱེས་པ། ཤོག ༡ བཟ

༤༣༠ ལྗེ་དགེ ༤༠༤༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི་ཐོགས་མེད། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱེས་པ། ཤོག ༡ བཟ

༤༣༡ ལྗེ་དགེ ༤༠༣༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཞི་རྒྱལ་འབྱོར་རྒྱུད་པ་སྐྱེས་པ་རྒྱ་ལྗོངས་འདབ་བཟུང་བ། ༡ན རྣམ་ ༡༩ བ

༤༣༢ ལྗེ་དགེ ༡༧༧༧ བསྟན། མདོ་འགྲེལ། ཆེ་དབྱིག་གཉེན། རྟོན་འབྲེལ་དང་པོའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་འགྲུབ་པ། ཤོག ༣༠ བཟ

༤༣༣ ལྗེ་དགེ ༤༠༣༧ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་ཐོགས་མེད། བྱང་རྒྱུབ་སེམས་པའི་ས། ཤོག ༢༦ བཟ དང། ལྗེ་དགེ
༤༠༣༧ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་དབྱིག་གཉེན། དབུ་མ་མཐའི་འགྲེལ་བ། ཤོག ༡ བཟ

༤༣༤ ལྗེ་དགེ ༤༠༣༧ བསྟན། བེ་ཐོགས་མེད། རྒྱུད་སྒྲ་མའི་འགྲེལ་བ། ཤོག ༡༡༤ བཟ

༤༣༥ ལྗེ་དགེ ༤༠༣༧ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་རྫོ་བརྟན། དབུ་མ་མཐའི་འགྲེལ་བཤད། ཤོག ༡༧༧ བཟ

༤༣༦ ལྗེ་དགེ ༡༤༤༢ བསྟན། དབུ་མ། འ་རྒྱ་གསལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༡༧༡ བཟ

༤༣༧ ལྗེ་དགེ ༡༤༤༡ བསྟན། དབུ་མ། འ་རྒྱ་གསལ། འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད། ༤ ལྟོག ༤༤ ཤོག ༡༠༤ བཟ

༤༣༨ ལྗེ་དགེ ༡༤༤༡ བསྟན། དབུ་མ། འ་རྒྱ་གསལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༡༤༤ བཟ

༤༣༩ ལྗེ་དགེ ༤༡༡༠ ཚད་མ། ཅེ་ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ། མདོན་སྐྱེས་ལེལ ༡ ལྟོག ༤༤༠ ཤོག ༡༡༤ བཟ

༤༤༠ ལྗེ་དགེ ༡༤༤༡ བསྟན། དབུ་མ། འ་རྒྱ་གསལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༡༤༤ བཟ

༤༤༡ ལྗེ་དགེ ༡༤༤༡ བསྟན། དབུ་མ། འ་རྒྱ་གསལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༡༤༤ བཟ

༤༤༢ མདབེར། མཁས་པའི་དབང་པོ་ཡིན། རོ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི། ཞེས་བར་དུ་གད་བྱུང་ཡང། ལྷ་འབྱུང་དཔར་མར་མི་བྱུང་བ་
བཞིན་འདྲར་བཅོས་ཡོད།

༤༤༣ ལྗེ་དགེ ༡༤༤༤ བསྟན། དབུ་མ། རྗེ་ལེགས་ལྗེན་འབྱེད། རྟོག་གེ་འབར་བ། ཤོག ༡༠༥ བཟ

༤༤༤ ལྗེ་དགེ ༡༤༤༡ བསྟན། དབུ་མ། འ་རྒྱ་གསལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༡༤༤ བཟ

༤༤༥ འདི་དང་འདིའི་མཇུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དངས་པའི་མདོ་ལུང་གཉེས་ཀ་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དུ་བྱུང་ཡང། མདོའི་དོན་
འཛིན་མ་མཛད།

༤༤༦ ལྗེ་དགེ ༡༤༤༡ བསྟན། དབུ་མ། འ་རྒྱ་གསལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༡༤༤ བཟ

༤༤༧ ལྗེ་དགེ ༤༠༤༩ བསྟན། མདོན་པ། ལུ་དབྱིག་གཉེན། གནས། ༡ ལྟོག ༡༧ ཤོག ༧ བཟ

༤༤༩ རྗེ་དགོ ༢༥༧༢ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༢༤༧ བལ

༤༤༩ བར། སྐྱེ་འབྲུམ་དཔར་མ།

༤༥༠ རྗེ་དགོ ༤༠༢༡ བསྟན། སེམས་ཅམ། བུམས་པ་མགོན་པོ། དབུ་མ་མཐའ་རྣམ་འབྲེད། འོག ༤༠ བལ

༤༥༡ རྗེ་དགོ ༢༥༧༢ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༢༤༥ བལ

༤༥༢ རྗེ་དགོ ༢༥༧༢ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༢༤༥ བལ

༤༥༣ རྗེ་དགོ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ ལང་ཀར་གསེགས་པའི་མདོ། འོག ༡༢༢ བལ

༤༥༤ རྗེ་དགོ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ ལང་ཀར་གསེགས་པའི་མདོ། འོག ༥༥ བལ

༤༥༥ རྗེ་དགོ ༢༥༧༢ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༢༧༠ བལ

༤༥༦ རྗེ་དགོ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅ ཚེས་གྲགས། ཚད་མ་རྣམ་འབྲེལ། རང་དོན་ལེལ་སྒྲིག ༢༤༢ འོག ༡༠༢

བལ

༤༥༧ རྗེ་དགོ ༢༥༧༢ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༢༧༠ བལ

༤༥༨ རྗེ་དགོ ༢༥༧༢ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༢༧༡ བལ

༤༥༩ རྗེ་དགོ ༢༥༧༢ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༢༧༡ བལ

༤༦༠ རྗེ་དགོ ༤༠༤༩ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི ཐོགས་མེད། ཐོག་བསྟུན། འོག ༡༤ བལ

༤༦༡ རྗེ་དགོ ༤༠༥༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི ཐོག་པོ་ཚེན་པོ་བསྟུན་པའི་བཤད་སྒྲུབ། འོག ༢༢༥ བལ

༤༦༢ རྗེ་དགོ ༤༡༢༢ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག ཇ ལྷ་སྐྱབ། བཤེས་སྤྱིངས། འོག ༤༥ བལ

༤༦༣ རྗེ་དགོ ༤༠༤༩ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི ཐོགས་མེད། ཐོག་བསྟུན། འོག ༡༤ བལ

༤༦༤ རྗེ་དགོ ༡༡༢༠ བསྟན། བསྟོད་ཚོགས། ༧ ལྷ་སྐྱབ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ། འོག ༤༩ བལ

༤༦༥ རྗེ་དགོ ༢༥༤༢ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མངས་རྒྱས་བསྟུངས། བརྒྱ་པུ་ལི་ཏ། འོག ༡༧༩ བལ འདི་ཡིན་ནམ་སྟུམ།

༤༦༦ རྗེ་དགོ ༡༤༠༡ བསྟན། རྒྱུད། ཇ མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། བུང་རུབ་སེམས་འགྲེལ། འོག ༢༩ བལ

༤༦༧ རྗེ་དགོ ༢༥༧༤ བསྟན། དབུ་མ། ༩ ལེགས་ལྡན་འབྲེད། རྟོག་གོ་འབར་བ། འོག ༢༠༥ བལ

༤༦༨ རྗེ་དགོ ༢༥༤༢ བསྟན། དབུ་མ། ས ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་པོ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ། འོག ༤ བལ

༤༦༩ རྗེ་དགོ ༢༥༧༢ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༢༧༢ བལ

༤༧༠ རྗེ་དགོ ༢༥༧༠ བསྟན། དབུ་མ། ༨ རྩ་ལ་ལ་བཟླ། དབུ་མ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད། འོག ༢༧༡ བལ

༤༡༡ རྗེ་དགོ ༤༡༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ་ ཚོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ། མདོན་སྤྲུལ་ལེལ། རྫོག་ ༡༠༢ འོག་ ༡༢༧ བཟ

༤༡༢ རྗེ་དགོ ༤༡༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ་ ཚོས་གྲགས། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མདོན་སྤྲུལ་ལེལ། རྫོག་ ༡༢༩ འོག་ ༥ རྟེན

ཐད་ལ་དགོངས་སམ་དབྱེད་བར་འཚོལ།

༤༡༣ རྗེ་དགོ ༣༡༣༤ བསྟན། དབུ་མ། ཅེ་ རྩ་སྐྱེད། ཅེ་ཤེས། རབ་བྱེད། ༧ རྫོག་ ༡༢ འོག་ ༥ རྟེན

༤༡༤ མ་དཔེ་དང་རྩེ་འབྲུལ་དབར་མ། དེ་བཞིན་དུ་ཞོལ་དབར་གསུམ་གར་འདིར། རང་མཚན་གྱིས་ཐ་སྐྱད་དུ་འཛིན་པ། ཞེས་

བྱུང་ཡང། རང་མཚན་གྱིས་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ། ཞེས་པ་ཡིན་དགོས་པེས་པས་དེ་ལྟར་བཅོས།

༤༡༥ རྗེ་དགོ ༣༡༥༣ བསྟན། དབུ་མ། འ རྩ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག་ ༢༧༢ རྟེན

༤༡༦ རྗེ་དགོ ༣༡༥༣ བསྟན། དབུ་མ། འ རྩ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག་ ༢༧༢ རྟེན

༤༡༧ རྗེ་དགོ ༣༡༧༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ ཞི་བ་ལྟ། རྫོག་འཇུག། ལེལ། ༧ རྫོག་ ༢༢ འོག་ ༣༡ བཟ

༤༡༨ རྗེ་དགོ ༣༡༧༧ བསྟན། དབུ་མ། ར ལེགས་ལྡན་འབྱེད། དབུ་མ་སྒྲིང་པོ། འོག་ ༢༠ བཟ རྗེ་དགོ ༣༡༧༡ བསྟན།

དབུ་མ། ས ལེ་ཤེས་སྒྲིང་པོ། བདེན་གཉིས། འོག་ ༡ རྟེན དང། རྗེ་དགོ ༣༡༧༩ བསྟན། དབུ་མ། ས ལེ་ཤེས་

སྒྲིང་པོ། བདེན་གཉིས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་འགྲེལ་པ། འོག་ ༤ རྟེན

༤༡༩ རྗེ་དགོ ༣༡༩༠ བསྟན། དབུ་མ། འ རྩ་གྲགས། ཚོག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ འོག་ ༢༥ བཟ

༤༢༠ རྗེ་དགོ ༣༡༩༡ བསྟན། དབུ་མ། ཅེ་ རྩ་སྐྱེད། ཅོད་བསྐྱོག་ འོག་ ༢༡ རྟེན

༤༢༡ རྗེ་དགོ ༣༡༩༠ བསྟན། དབུ་མ། འ རྩ་གྲགས། ཚོག་གསལ། འོག་ ༢༥ བཟ

༤༢༢ རྗེ་དགོ ༣༡༩༠ བསྟན། དབུ་མ། འ རྩ་གྲགས། ཚོག་གསལ། འོག་ ༢༥ བཟ

༤༢༣ རྗེ་དགོ ༣༡༩༡ བསྟན། དབུ་མ། ཅེ་ རྩ་སྐྱེད། ཅོད་བསྐྱོག་ འོག་ ༢༧ རྟེན དང། རྗེ་དགོ ༣༡༩༩ བསྟན། དབུ་མ།

ཅེ་ རྩ་སྐྱེད། ཅོད་བསྐྱོག་འགྲེལ་པ། འོག་ ༡༢༢ རྟེན

༤༢༤ རྗེ་དགོ ༣༡༩༥ བསྟན། དབུ་མ། ལ རྩ་གྲགས། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། འོག་ ༡༥༤ བཟ

༤༢༥ རྗེ་དགོ ༡༥༠ བཟ

༤༢༦ རྗེ་དགོ ༣༡༩༥ བསྟན། དབུ་མ། ལ རྩ་གྲགས། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། འོག་ ༡༧༡ བཟ

༤༢༧ རྗེ་དགོ ༣༡༩༠ བསྟན། དབུ་མ། འ རྩ་གྲགས། ཚོག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ འོག་ ༢༥ བཟ

༤༢༨ རྗེ་དགོ ༣༡༩༠ བསྟན། དབུ་མ། འ རྩ་གྲགས། ཚོག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ འོག་ ༢༥ བཟ

༤༢༩ རྗེ་དགོ ༣༡༩༩ བསྟན། དབུ་མ། ས ལེ་ཤེས་སྒྲིང་པོ། བདེན་གཉིས་འགྲེལ་པ། འོག་ ༡༢ བཟ

- ༤༧༠ རྗེ་དགོ ༣༣༣ བསྟན། དབུ་མ། ས། ཡེ་ཤེས་སྐྱིད་པོ། བདེན་གཉིས་འགྲེལ་པ། འོག ༡༣ བ༤
- ༤༧༡ རྗེ་དགོ ༡༠༢ བཀའ། མདོ་སྐྱེ། ཅ ལང་ཀར་གསེགས་པའི་མདོ། འོག ༡༢༧ བ༤
- ༤༧༢ འདིར་སྐབས་དོན་ལ་བརྟག་ན། མི་རྟོགས་པར་བསྟན་པའོ། །ཞེས་ས་མཐའ་ཅན་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་མདོན་ནའང། མ་
དཔེ་དང་དབར་མ་གཞན་དུ་འང་མཚུངས་པར་ས་མཐའ་མེད་པ་འབའ་ཞིག་སྤྱད་བས་རང་སོར་བཞག་ཡོད།
- ༤༧༣ རྗེ་དགོ ༤༠ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གས། ང་ འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་མཇུག་པའི་མདོ། འོག ༤༡ བ༤
- ༤༧༤ ཞོང་མཚུངས། ཡབ་སྲས་མཇུག་པའི་མདོ། འོག ༤༡ བ༥
- ༤༧༥ ཞོང་མཚུངས། ཡབ་སྲས་མཇུག་པའི་མདོ། འོག ༤༡ བ༦
- ༤༧༦ ཞོང་མཚུངས། ཡབ་སྲས་མཇུག་པའི་མདོ། འོག ༤༢ བ༡
- ༤༧༧ ཞོང་མཚུངས། ཡབ་སྲས་མཇུག་པའི་མདོ། འོག ༤༢ བ༢
- ༤༧༨ ཞོང་མཚུངས། ཡབ་སྲས་མཇུག་པའི་མདོ། འོག ༤༢ བ༣
- ༤༧༩ ཞོང་མཚུངས། ཡབ་སྲས་མཇུག་པའི་མདོ། འོག ༤༢ བ༤
- ༤༨༠ འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དུ་དངས་པས། རྗེ་དགོ ༣༣༣ བསྟན། དབུ་མ། འ ལྷག་གས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༣༣༥༧
- ༤༨༡ རྗེ་དགོ ༣༣༤ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། ཅ་ཤེས། རབ་བྱེད། ༣༤ ལྷོ་ཀ ༡༠ འོག ༡༥ བ༢
- ༤༨༢ རྗེ་དགོ ༤༠༥༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཤི དབྱིག་གཉེན། ལྷུ་འུ་པ། འོག ༣ བ༥
- ༤༨༣ རྗེ་དགོ ༤༥ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གས། ཀ རྗེས་པ་གསུམ་བསྟན་པའི་ལེལ། འོག ༧ བ༥
- ༤༨༤ རྗེ་དགོ ༣༣༣ བསྟན། དབུ་མ། ཅ ལྷ་སྐྱབ། རྗེ་དེད་བདུན་ཅུ་པ། འོག ༣༤ བ༦
- ༤༨༥ རྗེ་དགོ ༣༣༤ བསྟན། དབུ་མ། ཚ འཕགས་པ་ལྟ། བཞི་བརྟུ་པ། རབ་བྱེད། ༡༦ ལྷོ་ཀ ༣༤ འོག ༡༣ བ༤
- ༤༨༦ རྗེ་དགོ ༤༤ བཀའ། ཡལ་ཚེན། ༧ ས་བརྟུ་པའི་མདོ། འོག ༣༣༠ བ༤
- ༤༨༧ ཞོང་མཚུངས། ས་བརྟུ་པའི་མདོ། འོག ༣༣༠ བ༤
- ༤༨༨ ཞོང་མཚུངས། ས་བརྟུ་པའི་མདོ། འོག ༣༣༠ བ༥
- ༤༨༩ རྗེ་དགོ ༤༠༤༣ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཤི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཐེག་བསྟུ་གས། འོག ༡༤ བ༡
- ༤༩༠ རྗེ་དགོ ༤༠༥༢ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཤི དབྱིག་གཉེན། ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་པ། འོག ༤ བ༤
- ༤༩༡ རྗེ་དགོ ༡༠༢ བསྟན། མདོ་སྐྱེ། ཅ ལང་ཀར་གསེགས་པའི་མདོ། འོག ༡༢༤ བ༢

༡༡༩ ལྗེ་དགོ ༢༡༥༠ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག་གི་ ལྷ་རྒྱུའལ། དབུ་མ་རིན་ཆེན་འབྲེང་བ། ལེལ། ༡ རྫོག་ ༢༡ བས་ ༢༩ རྫོག
༡༠༧ བས

༡༡༠ ལྗེ་དགོ ༣༤༢༠ བསྟན། དབུ་མ། ར་ ར་ལ་ལ་ལ་རྒྱུ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད། རྫོག་ ༣༠༧ བས

༡༡༡ ལྗེ་དགོ ༧༧ བཀའ། ལལ་ཆེན། ༧ ས་བརྒྱུ་པའི་མདོ། རྫོག་ ༣༣༣ བས

༡༡༢ ལྗེ་དགོ ༧༧ བཀའ། ལལ་ཆེན། ༧ ས་བརྒྱུ་པའི་མདོ། རྫོག་ ༣༣༧ བས

༡༡༣ ལྗེ་དགོ ༣༤༣༥ བསྟན། དབུ་མ། ཅ་ མགོན་པོ་ལྷ་རྒྱུའལ། རིགས་པ་བྱུག་ཅུའལ། རྫོག་ ༣༡ བས

༡༡༤ ལྷང་འདྲི་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་བྱུང་བའི་ལྷང་ལྷང་འདྲི་མ་མཛད། ལྗེ་དགོ ༣༤༤༥ བསྟན། དབུ་མ། འ ལྷ་
གསལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། རྫོག་ ༣༣༧ བས

༡༡༥ ལྗེ་དགོ ༧༧ བཀའ། ལལ་ཆེན། ༧ ས་བརྒྱུ་པའི་མདོ། རྫོག་ ༣༣༠ བས

༡༡༦ ལྗེ་དགོ ༣༤༢༡ བསྟན། དབུ་མ། འ ལྷ་གསལ། དབུ་མ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད། ༢ རྫོག་ ༢༩ རྫོག ༣༠༢ བས

༡༡༧ ལྗེ་དགོ ༣༤༢༩ བསྟན། དབུ་མ། འ ལྷ་གསལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། རྫོག་ ༣༤༤ བས

༡༡༨ ལྗེ་དགོ ༣༤༢༩ བསྟན། དབུ་མ། འ ལྷ་གསལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། རྫོག་ ༣༣༣ བས

༡༡༩ ལྗེ་དགོ ༧༠༧༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི་ རྫོགས་མེད། རྫོག་བསྟན། རྫོག་ ༧ བས

༡༢༠ ལྗེ་དགོ ༧༠༧༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི་ རྫོགས་མེད། རྫོག་བསྟན། རྫོག་ ༧ བས

༡༢༡ ལྗེ་དགོ ༣༡ བཀའ། ཤེས་བྱེན། ༧ ཤེས་རབ་སྐྱེད་པོ། རྫོག་ ༡༧༥ བས

༡༢༢ ལྗེ་དགོ ༧༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། ལྷ་ དབྱིག་གཞེན། མདོད་རང་འགྲེལ། བཀའ། ༧ རྫོག་ ༡༡ བས

༡༢༣ ལྗེ་དགོ ༡༠༢ བཀའ། མདོན་ལྷ། ཅ་ ལང་ལ་རབ་ཤེས་པའི་མདོ། རྫོག་ ༡༡༢ བས

༡༢༤ ལྗེ་དགོ ༣༤༣༣ བསྟན། དབུ་མ། མ་ ལེགས་ལྡན་འབྱེད། ཤེས་རབ་སྐྱོན་མ། རྫོག་ ༣༧༥ བས

༡༢༥ ལྗེ་དགོ ༡༠༢ བཀའ། མདོན་ལྷ། ཅ་ དགོངས་པ་རེས་འགྲེལ། ལེལ། ༢ རྫོག་ ༣༡ བས

༡༢༦ ལྗེ་དགོ ༡༠༢ བཀའ། མདོན་ལྷ། ཅ་ དགོངས་པ་རེས་འགྲེལ། ལེལ། ༥ རྫོག་ ༡༩ བས

༡༢༧ ལྗེ་དགོ ༣༤༢༩ བསྟན། དབུ་མ། འ ལྷ་གསལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། རྫོག་ ༣༣༡ བས

༡༢༨ ལྗེ་དགོ ༡༠༢ བཀའ། མདོན་ལྷ། ཅ་ དགོངས་པ་རེས་འགྲེལ། ལེལ། ༤ རྫོག་ ༣༣ བས། ལྗེ་དགོ ༧༠༧༤ བསྟན།
སེམས་ཅམ། རི་ རྫོགས་མེད། རྫོག་བསྟན་པོ་བསྟན་པ། རྫོག་ ༡༧ བས

༡༢༩ ལྗེ་དགོ ༣༤༣༧ བསྟན། དབུ་མ། ཀེ ལྷ་རྒྱུའལ། མདོན་ལྷ་ལས་བརྒྱུས་པ། རྫོག་ ༡༣༤ བས

- ༡༣༧ ལྷོ་དགེ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ ལང་ཀར་གསེགས་པའི་མདོ། འོག ༡༣༧ ཅ ༡
- ༡༣༨ ལྷོ་དགེ ༡༤༧ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཞགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༤༧ ཅ ༤
- ༡༣༩ ལྷོ་དགེ ༡༤༧ བསྟན། དབུ་མ། ར རྩ་ལ་ལ་ནུ། འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད། འོག ༡༣༧ བ ༡
- ༡༤༠ ལྷོ་དགེ ༡༤༧ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཞགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༤༧ ཅ ༡
- ༡༤༡ ལྷོ་དགེ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ ལང་ཀར་གསེགས་པའི་མདོ། འོག ༡༤ བ ༤
- ༡༤༢ ལྷོ་དགེ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ ལང་ཀར་གསེགས་པའི་མདོ། འོག ༡༤ ཅ ༡
- ༡༤༣ འཇུག་པའི་གསུང་ལོ། རྩོམ་ཁ་ལ་ཚེན་པོའི་གསུང་འབུམ། རོད། བ འོག ༡༧ བ ༡ ཅས།
- ༡༤༤ ལྷོ་དགེ ༡༤༧ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཞགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༤༧ ཅ ༡
- ༡༤༥ ལྷོ་དགེ ༡༤༧ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཞགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༤༧ ཅ ༤
- ༡༤༦ ལྷོ་དགེ ༡༤༧ བསྟན། དབུ་མ། ར དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད། འོག ༡༤༠ བ ༡
- ༡༤༧ ལྷོ་དགེ ༡༤༧ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཞགས། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། ལེ་ལེ་བསྟེན། ༤ མོ་ཀ ༡༤ འོག ༡༠༡ བ ༤
- ༡༤༨ ལྷོ་དགེ ༡༡༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ རྒྱ་སྐྱབ་པོ་བཀོད་པའི་མདོ། འོག ༡༤ བ ༡
- ༡༤༩ ལྷོ་དགེ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ ལང་ཀར་གསེགས་པའི་མདོ། འོག ༡༤༧ བ ༤
- ༡༥༠ ལྷོ་དགེ ༡༤༧ བསྟན། དབུ་མ། ར རྩ་ལ་ལ་ནུ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད། འོག ༡༤༧ བ ༧
- ༡༥༡ ལྷོ་དགེ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ ལང་ཀར་གསེགས་པའི་མདོ། འོག ༡༤ བ ༤
- ༡༥༢ ལྷོ་དགེ ༡༤༧ བསྟན། རྒྱ། རི་ རྒྱ་སྐྱབ། རྒྱ་སྐྱབ་ལེ་ལེ་འགྲེལ། འོག ༡༤ བ ༡
- ༡༥༣ ལྷོ་དགེ ༡༤༧ བསྟན། དབུ་མ། ཅ འཕགས་པ་ལྟ། ལེ་ལེ་སྡེ་ལོ་ལྟན་ལས་བཏུས་པ། འོག ༡༧ བ ༡
- ༡༥༤ ལྷོ་དགེ ༡༡༧ བསྟན། བསྟོད་ཚོགས། ཀ རྒྱ་སྐྱབ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ། འོག ༤༤ བ ༧
- ༡༥༥ ལྷོ་དགེ ༡༤༧ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཞགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༤༧ བ ༡ ལུང་འདྲིན་མཛད།
- ༡༥༦ ལྷོ་དགེ ༡༤༧ བཀའ། ད རྩོམ་ཁ་ལ་ཚེན་ལྟུང་པའི་མདོ། འོག ༡༠ བ ༡
- ༡༥༧ ལྷོ་དགེ ༡༤༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ད རྩོམ་ཁ་ལ་ཚེན་ལྟུང་པའི་མདོ། འོག ༡༠༧ བ ༡
- ༡༥༨ ལྷོ་དགེ ༡༤༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ད རྩོམ་ཁ་ལ་ཚེན་ལྟུང་པའི་མདོ་ལམ་རྒྱ་བསྐྱོན་མའི་མདོ། འོག ༡༠ བ ༡ མ་དཔེ་དང་

གསུང་འབུམ་དབར་མ་གཞན་དུ་འདེ། གུངས་ལེས་སྤྱུག་སྤྱངས་པ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། རྒྱ་བས་དོན་ལ་བརྟག་ན། འཇུག་པའི་གསུང་ལ། ཞེས་དགོས་པར་མདོན་པས་བརྟག་

- ༡༡༤ རྗེ་དགོ ༡༥༥༥ བསྟན། དབུ་མ། འ ལྷ་གསལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༥༥ བ༤
- ༡༡༥ རྗེ་དགོ ༡༥༥༤ བསྟན། དབུ་མ། ཅ ལྷ་སྐབ། ཅ་ཤེས། རབ་བྱེད། ༡༥ ལྷོ། ༡ འོག ༤ བ༥
- ༡༡༦ ཚེགས་བཅད་འདི་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དུ་འདྲེས། རྗེ་དགོ ༡༥༥༥ བསྟན། དབུ་མ། འ ལྷ་གསལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༥༥ བ༥
- ༡༡༧ འདི་ཡང་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དུ་འདྲེས་པ་བཞོད། འོང་མཚུངས། འོག ༡༥༥ བ༥
- ༡༡༨ ཅ་ཚེགས་གི་འགྲུར་འདི་རང་འགྲེལ་དུ་སྐྱེད། འོང་མཚུངས། འོག ༡༥༤ བ༥
- ༡༡༩ རྗེ་དགོ ༡༥༥༥ བསྟན། དབུ་མ། འ ལྷ་གསལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༥༥ བ༥
- ༡༢༠ འོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༥༥ བ༥
- ༡༢༡ རྗེ་དགོ ༡༡༥ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཚ རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོ། འོག ༡༡ བ༤
- ༡༢༢ རྗེ་དགོ ༡༡ བཀའ། ཤེར་སྤྱིན་སྐྱོ་ཚོགས། ༡ ཤེས་རབ་གྱི་ལ་ལོ་ལྷ་སྤྱིན་པ་སྐྱེད་པ། འོག ༡༤ བ༥
- ༡༢༣ རྗེ་དགོ ༤༠ བཀའ། དཀོན་བརྟེན། ང་ ཡབ་སྐུ་མཛུགས་པའི་མདོ། འོག ༤༤ བ༥
- ༡༢༤ འོང་མཚུངས། ཡབ་སྐུ་མཛུགས་པའི་མདོ། འོག ༤༡ བ༥
- ༡༢༥ འོང་མཚུངས། ཡབ་སྐུ་མཛུགས་པའི་མདོ། འོག ༤༡ བ༥
- ༡༢༦ འོང་མཚུངས། ཡབ་སྐུ་མཛུགས་པའི་མདོ། འོག ༤༠ བ༥
- ༡༢༧ རྗེ་དགོ ༡༡༡ བཀའ། མདོ་སྡེ། ལ དཀོན་མཚོག་སྤྱིན་གྱི་མདོ། འོག ༤ བ༤
- ༡༢༨ རྗེ་དགོ ༤༠༤༤ བསྟན། མདོན་པ། ལ དེམ་གཉེན། ཚོས་མདོན་པ་མཛོད། གནས། ༤ ལྷོ། ༤ འོག ༡༤ བ༤
- ༡༢༩ རྗེ་དགོ ༤༠༤༠ བསྟན། མདོན་པ། ལ དེམ་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། འོག ༥ བ༥
- ༡༣༠ རྗེ་དགོ ༡༠༡ བཀའ། མདོ་སྡེ། ལ མདོན་པ་རང་འབྱུང་བའི་མདོ། འོག ༤༤ བ༥
- ༡༣༡ རྗེ་དགོ ༤༡༤༤ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག གོ ལྷ་སྐབ། རིན་ཚེན་འབྲིང་བ། ལེལ། ༡ ལྷོ། ༤༤ འོག ༡༠༤ བ༥
- ༡༣༢ རྗེ་དགོ ༡༥༥༤ བསྟན། དབུ་མ། ཅ ལྷ་སྐབ། ཅ་ཤེས། རབ་བྱེད། ༤ ལྷོ། ༡༡ བསྟན ༡༡ འོག ༤ བ༤
- ༡༣༣ རྗེ་དགོ ༡༥༥༤ བསྟན། དབུ་མ། ཅ ལྷ་སྐབ། རིག་པ་དུག་ཅུབ། འོག ༡༡ བ༤
- ༡༣༤ རྗེ་དགོ ༡༥༥༤ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མཚོན་པོ་ལྷ་སྐབ། ཅ་ཤེས། རབ་བྱེད། ༡༤ ལྷོ། ༡༤ འོག ༡༤ བ༤ རྗེ་དགོ

བསྟན་འགྲུབ་གྱི་ཙུ་ཤེར། ཚོག་རྒྱུ་གསུམ་པར། དེ་ནི་བརྟེན་ནས་གདགས་པ་སྟེ། ཞེས་བྱུང་།

༡༧༧ ལྷོ་དགེ ༡༥༧ བཀའ། མདོ་སྟེ། བ མདོ་སྟེ་པས་ཞུས་པའི་མདོ། འོག ༡༩༠ བཟ

༡༨༠ ལྷོ་དགེ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཅ ལང་ཀར་གསེགས་པའི་མདོ། འོག ༤༧ བཟ ལྷོ་དགེ ༡༥༠ བསྟན། དུ་མ། འ

ལྷོ་གསལ། ཚོག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡༧ འོག ༡༥༧ བཟ

༡༨༡ ལྷོ་དགེ ༡༥༧ བསྟན། དུ་མ། ཚ འཕགས་པ་ལྟ། བཞི་བརྒྱུ་པ། རབ་བྱེད། ༡༧ འོག ༡༩ འོག ༡༨ བཟ

༡༨༢ ལྷོ་དགེ ༡༥༧ བསྟན། དུ་མ། ལ ལྷོ་གསལ། བཞི་བརྒྱུ་པའི་འགྲེལ་པ། རབ་བྱེད། ༡༧ འོག ༡༩༡ བཟ

༡༨༣ ལྷོ་དགེ ༡༥༧ བསྟན། དུ་མ། ས ཀ་མ་ལ་གྱི་ལ། དུ་མ་སྟེང་བ། འོག ༡༥༨ བཟ

༡༨༤ ལྷོ་དགེ ༡༥༧ བསྟན། དུ་མ། ཚ འཕགས་པ་ལྟ། བཞི་བརྒྱུ་པ། རབ་བྱེད། ༡༩ འོག ༡༥ འོག ༡༩ བཟ

༡༨༥ ལྷོ་དགེ ༡༥༧ བསྟན། དུ་མ། ཅ མགོ་མོ་སྐྱེད། རིག་པ་དུག་ཅུ་པ། འོག ༡༩ བཟ

༡༨༦ ལྷོ་དགེ ༡༥༧ བསྟན། དུ་མ། ཚ འཕགས་པ་ལྟ། བཞི་བརྒྱུ་པ། རབ་བྱེད། ༡ འོག ༡༠ འོག ༧ བཟ

༡༨༧ ལྷོ་དགེ ༡༩༧ བཀའ། མདོ་སྟེ། ད ཉིང་འཛོམ་རྒྱུ་པའི་མདོ། འོག ༥༧ བཟ

༡༨༨ ལྷོ་དགེ ༡༡༡༨ བསྟན། བསྟོན་ཚོགས། ཀ ལྷོ་སྐྱེད། ཚོས་དབྱིངས་བསྟོན་པ། འོག ༡༧༩ བཟ དང། ལྷོ་དགེ

༡༥༧ བསྟན། དུ་མ། ཚ འཕགས་པ་ལྟ། བཞི་བརྒྱུ་པ། རབ་བྱེད། ༡༧ འོག ༡༥ འོག ༡༧ བཟ

༡༨༩ ལྷོ་དགེ ༧༧ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གསལ། ཀ དེ་བཞིན་གསེགས་པ་གསང་བའི་མདོ། འོག ༡༧༡ བཟ དང། ལྷོ་དགེ

༡༥༧ བསྟན། དུ་མ། ཁི ཞི་བ་ལྟ། བསྐྱབ་པ་ཀུན་ལས་བརྟེས་པ། འོག ༡༩༡ བཟ

༡༩༠ ལྷོ་དགེ ༧༡༥༨ བསྟན། སྤྱི་ཡིག་གི་སྐྱེད། རིན་ཚེན་འབྲིང་བ། ལེལ། ༡ འོག ༡༥ འོག ༡༠༨ བཟ

༡༩༡ གངས་ཅན་གྱི་གཞུང་འདི་རང་འགྲེལ་དུ་བྱུང་བ་ལྟར་འདི་རབ་ཀོད། ལྷོ་དགེ ༡༥༧༩ བསྟན། དུ་མ། འ ལྷོ་གསལ།

འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༧༩ བཟ

༡༩༢ ལྷོ་དགེ ༡༥༧༩ བསྟན། དུ་མ། འ ལྷོ་གསལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༧༧ བཟ

༡༩༣ ལྷོ་དགེ ༡༥༧༧ བསྟན། དུ་མ། ཅ ལྷོ་སྐྱེད། ཙུ་ཤེས། རབ་བྱེད། ༡༧ འོག ༧ འོག ༡༨ བཟ

༡༩༤ ལྷོ་དགེ ༡༥༧༧ བསྟན། དུ་མ། ཅ ལྷོ་སྐྱེད། ཙུ་ཤེས། རབ་བྱེད། ༡༨ འོག ༡ འོག ༡༠ བཟ

༡༩༥ གནས་མ་མུ་པས་དངས་པའི་མདོ་ལུང་འདི་དབྱིག་གཞེན་གྱིས་མཛོད་འགྲེལ་དུ་འདར་བཀོད། ལྷོ་དགེ ༧༠༧༠ བསྟན།

མཛོད་པ། ལྷོ་དབྱིག་གཞེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༧ འོག ༡༧ བཟ

༡༩༦ ལྷོ་དགེ ༡༥༧ བཀའ། མདོ་སྟེ། ས ཚེད་དུ་བཛོད་པའི་ཚོམས། འོག ༡༩༧ བཟ

༥༧༧ རྗེ་དགོ ༡༩༦ བཀའ། མདོ་རྗེ། ས་ ཚེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས། ཤོག ༡༧༩ བ།

༥༧༨ རྗེ་དགོ ༡༩༧༦ བསྟན། དབུ་མ། ར་ ལེགས་ལྷན་འབྲེད། རྟོག་གོ་འབར་བ། ཤོག ༩༠ བ།

༥༧༩ རྗེ་དགོ ༢༠༧༩ བསྟན། མདོན་པ། ཏུ་ ཚོམས་སྐྱབས། ཚེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས། ཤོག ༡༩ བ༧

༥༨༠ རྗེ་དགོ ༡༩༧༩ བསྟན། དབུ་མ། འ ལྷ་གསལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༡༧༧ བ༧

༥༨༡ མདོ་ལུང་འདི་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་གཉིས་ཀར་དྲངས་ཤིང་། དབྱིག་གཉེན་
གྲིས་ཀྱང་མཛོད་འགྲེལ་དུ་འདྲེད་དངས། རྗེ་དགོ ༡༩༧༧ བསྟན། དབུ་མ། ཡ ལྷ་གསལ། བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཚེར་འགྲེལ།
རབ་བྱེད། ༡ ཤོག ༧༡ བ༧ དང་། རྗེ་དགོ ༢༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། ར དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ།
གནས། ༧ ཤོག ༩༧ བ༧

༥༨༢ རྗེ་ལྷ་ར་ཡན་ལག་ཚོགས་རྒྱམས་ལ། །ཞེས་པའི་ཚོགས་བཅད་འདི་མདོ་གང་དུ་བཞུགས་པོས་འཛིན་མ་བྱུང་ལ། རྗེ་ཚོང་
ཁ་པ་ཚེན་པོས་དྲང་དེས་ལེགས་བཤད་སྟིང་པོར་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྗེ་སྟོན་ལས་ཞེས་བཀོད། འདིར་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་
དུ་བྱུང་བ་དྲངས་པར་མཛད་དོ། རྗེ་དགོ ༡༩༧༩ བསྟན། དབུ་མ། འ ལྷ་གསལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༡༧༧
བ༧

༥༨༣ རྗེ་དགོ ༡༩༩༤ བསྟན། དབུ་མ། ཅ ལྷ་སྐྱབས། ཅ་ཤེས། རབ་བྱེད། ༡༧ རྟོག ༧ ཤོག ༡༩ བ།

༥༨༤ རྗེ་དགོ ༡༩༩༤ བསྟན། དབུ་མ། ཅ ལྷ་སྐྱབས། ཅ་ཤེས། རབ་བྱེད། ༡༩ རྟོག ༡ ཤོག ༡༠ བ༧

༥༨༥ རྗེ་དགོ ༡༩༩༤ བསྟན། དབུ་མ། ཅ ལྷ་སྐྱབས། ཅ་ཤེས། རབ་བྱེད། ༡༧ རྟོག ༡༠ བས་ ༡༡ ཤོག ༡༩ བ༧

༥༨༦ རྗེ་དགོ ༡༩༩༤ བསྟན། དབུ་མ། ཅ ལྷ་སྐྱབས། ཅ་ཤེས། རབ་བྱེད། ༡༧ རྟོག ༡༧ ཤོག ༡༩ བ༧

༥༨༧ མདོ་ལུང་འདི་དབྱིག་གཉེན་གྲིས་མཛོད་འགྲེལ་དུ་དྲངས། རྗེ་དགོ ༢༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། ར དབྱིག་གཉེན། མཛོད་
རང་འགྲེལ། གནས། ༧ ཤོག ༩༧ བ༧

༥༨༨ རྗེ་དགོ ༡༩༡༡ བཀའ། མདོ་རྗེ། ས་ མདོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། ཤོག ༧༩ བ༧

༥༨༩ རྗེ་དགོ ༡༩༡༡ བཀའ། མདོ་རྗེ། ས་ མདོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། ཤོག ༧༩ བ༧

༥༩༠ རྗེ་དགོ ༡༩༡༧ བཀའ། མདོ་རྗེ། ས་ ཚེད་དུ་བརྗོད་པའི་མདོ། ཤོག ༡༩༧ བ༧ མ་དཔེ་དང་གསལ་འབྲུག་དཔར་མ་
གཞན་ལའང་སྐབས་འགར། དབང་པོ། ཞེས་པར། དབང་པོ། ཞེས་ཀྱང་བྱུང།

༥༩༡ རྗེ་དགོ ༡༩༡༧ བསྟན། དབུ་མ། འ ལྷ་གསལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༡༧༧ བ༧

༥༩༢ ལུང་འདི་གོང་དུ་ཞུས་པ་བཞིན་མཛོད་འགྲེལ་དུ་འདྲེད། རྗེ་དགོ ༢༠༧༠ བསྟན། མདོན་པ། ར དབྱིག་གཉེན། མཛོད་

འགྲེལ་གནས། ༧ ཤོག ༥ བལ

༤༡༩ ལྗེ་དགོ ༣༤༩༧ བསྟན། དུས་མ། ཅ ལྷ་སྟུབ། ཅ་ཤེས། རབ་བྱེད། ༡༠ སྟོག ༡ ཤོག ༤ བལ

༤༡༧ ལྗེ་དགོ ༣༤༩༧ བསྟན། ཅ་ཤེས། རབ་བྱེད། ༡༠ སྟོག ༡༥ ཤོག ༥ བལ

༤༡༥ ལྗེ་དགོ ༣༤༩༧ བསྟན། ཅ་ཤེས། རབ་བྱེད། ༤ སྟོག ༡༩ ཤོག ༤ བལ

༤༡༤ ལྗེ་དགོ ༣༤༩༧ བསྟན། དུས་མ། འ ལྷ་གྲགས། ཚེག་གསལ། རབ་བྱེད། ༤ ཤོག ༤༧ བལ

༤༡༥ ལྗེ་དགོ ༣༤༩༧ བསྟན། དུས་མ། ཅ ལྷ་སྟུབ། དུས་མ་ཅ་ཤེས། རབ་བྱེད། ༩༥ སྟོག ༤ ཤོག ༡༨ བལ

༤༡༤ ལུང་འདི་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དུ་བཞོན་པ་ལྟ་རེ་འདི་ར་དངས། ལྗེ་དགོ ༣༤༩༧ བསྟན། དུས་མ། འ ལྷ་གྲགས། འཇུག་

པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༣༠༡ བལ ༣༩ འདི་ར་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་མདོ་གསུངས་པ་དོས་འཛིན་མ་ལུབ།

༤༡༧ ལྗེ་དགོ ༣༡༩ བལ། མདོ་སྟེ། ཚ རྟེན་འགྲེལ་གྱི་མདོ། ཤོག ༡༩༩ བལ

༤༢༠ ལྗེ་དགོ ༧༠༧༡ བསྟན། མེས་ཅམ། ཤི དབྱིག་གཉེན། རྣམ་པའདད་རིག་པ། ཤོག ༡༠༧ བལ

༤༢༡ ལྗེ་དགོ ༤༠ བལ། དཀོན་བརྟེན། ང ཡབ་སྐུས་མཇལ་བའི་མདོ། ཤོག ༡༩༥ བལ

༤༢༩ ལྗེ་དགོ ༤༠ བལ། དཀོན་བརྟེན། ང ཡབ་སྐུས་མཇལ་བའི་མདོ། ཤོག ༡༩༥ བལ

༤༢༩ ལྗེ་དགོ ༣༤༩༧ བསྟན། དུས་མ། ཅ ལྷ་སྟུབ། ཅ་ཤེས། རབ་བྱེད། ༩༩ སྟོག ༡ ཤོག ༡༩ བལ

༤༢༧ ལྗེ་དགོ ༣༤༩༧ བསྟན། དུས་མ། འ ལྷ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༣༠༩ བལ

༤༢༥ ལྗེ་དགོ ༣༤༩༧ བསྟན། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༣༠༥ བལ

༤༢༤ ལྗེ་དགོ ༣༤༩༧ བསྟན། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༣༠༤ བལ

༤༢༥ ལྗེ་དགོ ༣༤༩༧ བསྟན། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༣༠༤ བལ

༤༢༤ ལྗེ་དགོ ༣༤༩༧ བསྟན། དུས་མ། ཅ ལྷ་སྟུབ། ཅ་ཤེས། རབ་བྱེད། ༡༨ སྟོག ༡ ཤོག ༡༠ བལ

༤༢༧ ལྗེ་དགོ ༣༤༩༧ བསྟན། དུས་མ། ཅ ལྷ་སྟུབ། ཅ་ཤེས། རབ་བྱེད། ༩༩ སྟོག ༡༡ ཤོག ༡༩ བལ

༤༢༠ ལྗེ་དགོ ༣༤༩༧ བསྟན། དུས་མ། འ ལྷ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༣༠༩ བལ ལུང་འདི་རྟེན་མཛད།

༤༢༡ ལྗེ་དགོ ༣༤༩༧ བསྟན། དུས་མ། ཅ ལྷ་སྟུབ། ཅ་ཤེས། རབ་བྱེད། ༡༨ སྟོག ༧ ཤོག ༡༠ བལ

༤༢༩ ལྗེ་དགོ ༧༥ བལ། དཀོན་བརྟེན། ཀ རྣམ་པ་གསུམ་བསྟན་པ། ཤོག ༧ བལ

༤༢༩ ལྗེ་དགོ ༣༤༩༧ བསྟན། དུས་མ། འ ལྷ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༣༠༧ བལ

༤༢༧ ལྗེ་དགོ ༣༤༩༧ བསྟན། དུས་མ། འ ལྷ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༣༡༠ བལ

- ༤༣༥ གོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༣༡༡ བ།
- ༤༣༦ ལྷེ་དགེ ༣༣༣༣ བསྟན། དབུ་མ། ཙ གྲུ་སྐྱེ་བ། རྩོད་བརྗོན་གྱི་འོག ༣༣ བ།
- ༤༣༧ ལྷེ་དགེ ༡༠ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཀ ཤེས་རབ་གྱི་ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཁྱི་བརྒྱད་རྩོད་པ། འོག ༣༣༧ བ།
- ༤༣༨ ལྷེ་དགེ ༣༣༧༧ བསྟན། དབུ་མ། ཚ འཕགས་པ་ལྟ། བཞི་བརྒྱུ་བ། རབ་བྱེད། ༡༧ རྗོལ ༣༥ འོག ༡༣ བ།
- ༤༣༩ ལྷེ་དགེ ༣༣༣༧ བསྟན། དབུ་མ། ཙ གྲུ་སྐྱེ་བ། ཙ ཤེས། རབ་བྱེད། ༧ རྗོལ ༣ འོག ༣ བ།
- ༤༤༠ མ་དཔེ་དང་དཔར་མ་གཞན་རྣམས་སྤེལ། འཛིན་རྟེན་གྱིས་དངོས་པོ་རྣམས། ཞེས་བྱུང་ཡང་། རང་འགྲེལ་དུ། འཛིན་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས། ཞེས་བྱུང་བས། སལ་ཆེད། འཛིན་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས། ཞེས་འབྲེལ་སྒྲིག་གོ་སམ་སྟམ།
- ༤༤༡ ལྷེ་དགེ ༣༣༧༡ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གསལ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དུག་པ། རྗོལ ༣
- ༤༤༢ གོང་མཚུངས། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དུག་པ། རྗོལ ༡༡༩
- ༤༤༣ གོང་མཚུངས། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དུག་པ། རྗོལ ༡༣༠
- ༤༤༤ ལྷེ་དགེ ༩ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཀ ཉི་མེ། འོག ༣༣༡ བ།
- ༤༤༥ ལྷེ་དགེ ༩ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཀ ཉི་མེ། འོག ༣༣༣ བ། དང་། ལྷེ་དགེ ༡༠ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཀ ཁྱི་བརྒྱད་རྩོད་པ། འོག ༡༧༧ བ།
- ༤༤༦ ལྷེ་དགེ ༣༣༣༧ བསྟན། དབུ་མ། ཙ གྲུ་སྐྱེ་བ། ཙ ཤེས། རབ་བྱེད། ༡༣ རྗོལ ༧ འོག ༣ བ།
- ༤༤༧ ལྷེ་དགེ ༣༣༣༧ བསྟན། དབུ་མ། ཙ གྲུ་སྐྱེ་བ། ཙ ཤེས། རབ་བྱེད། ༣༣ རྗོལ ༡༡ འོག ༡༣ བ།
- ༤༤༨ འདི་དུ་ལྷ་བསྟན་འགྲུར་དུ་བཞགས་པའི་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་པ་ཚབ་གྱིས་བསྐྱུར་པ་དེའི་ནང་བཞགས། པ་ཚབ་གྱི་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་མཚན་འགྲེལ་ཞིག་ཡོད་པར་གསལ་ལ། མཚན་འགྲེལ་དེར་ཀླུ་པ་མི་བསྐྱོད་དོ་ཟེའི་དུགས་བརྒྱུད་གྲུབ་པའི་གིང་རྟེན་ཡང་ཞལ་འཕངས་སྐྱབས་འགའ་གསུང་། ཉེ་དུས་འབྲས་སྤེངས་པོད་ནས་བཀའ་གདམས་གསུང་འབྲས་ལྷོགས་བསྐྱིགས་ཤིག་ཐོན་པ་དེའི་ནང་པ་ཚབ་གྱི་རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་པ་ལས་འཇུག་པའི་མཚན་འགྲེལ་མི་བཞགས་པས། སལ་ཆེད་དེད་པའི་མཇལ་དུ་མེད་པར་མངོན།
- ༤༤༩ ལྷེ་དགེ ༣༣༧༣ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གསལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༣༡༧ བ།
- ༤༥༠ ལྷེ་དགེ ༣༣༧༠ བསྟན། དབུ་མ། ར ར་ལ་ལ་ནུ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད། འོག ༣༣༣ བ།
- ༤༥༡ ལྷེ་དགེ ༡༠ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཀ ཁྱི་བརྒྱད་རྩོད་པ། འོག ༡༧༧ བ།
- ༤༥༢ ལྷེ་དགེ ༣༣༧༠ བསྟན། ཤེས་ཕྱིན། ཀ རས་ ཙ སེའི་བཟང་པོ། ཤེས་རབ་གྱི་ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྩོད་ཕྱག་ཉི་བྱུ་ལ།

- ༥༥༩ རྗེ་དགེ ༣༤༧ བསྟན། དབུ་མ་ ཅ་ གྲུ་སྐྱབ། ཕ་སེལ། རབ་བྱེད། ༡༥ རྗེ་ག ༡ རྗེ་ས་ ༡ རྗེ་ག ༤ བལ
- ༥༥༧ མདོ་ཡུང་འདི་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས། རྗེ་དགེ ༣༤༥ བསྟན། དབུ་མ་ འ འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ཤོག ༣༡༧ རྗེ
- ༥༥༥ རྗེ་དགེ ༣༤༥ བསྟན། དབུ་མ་ འ ལྷ་གསལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༣༡༧ རྗེ
- ༥༥༤ རྗེ་དགེ ༣༣༡ བཀའ། མདོ་སྡེ། མ དཀོན་མཆོག་སྤྱི་ན་གྱི་མདོ། ཤོག ༧༧ རྗེ
- ༥༥༣ རྗེ་དགེ ༣༤༥ བསྟན། དབུ་མ་ འ ལྷ་གསལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༣༡༧ རྗེ
- ༥༥༢ རོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༣༡༧ བལ
- ༥༥༧ རོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༣༡༥ རྗེ
- ༥༥༠ རོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༣༡༥ རྗེ
- ༥༥༡ རྗེ་དགེ ༡༡༡༤ བསྟན། བསྟོད་ཆོགས། ཀ གྲུ་སྐྱབ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། ཤོག ༤༧ བལ
- ༥༥༢ རྗེ་དགེ ༡༠ བཀའ། ཤེར་བྱིན། ཀ ལྷི་བརྒྱད་སྟོང་པ། ཤོག ༡༧༧ རྗེ
- ༥༥༣ རྗེ་དགེ ༡༡༢༠ བསྟན། བསྟོད་ཆོགས། ཀ གྲུ་སྐྱབ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ། ཤོག ༤༧ བཀ
- ༥༥༤ རྗེ་དགེ ༡༠ བཀའ། ཤེར་བྱིན། ཀ ལྷི་བརྒྱད་སྟོང་པ། ཤོག ༡༧༧ བལ
- ༥༥༥ རྗེ་དགེ ༡༢༢ བཀའ། མདོ་སྡེ། ད ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ལེལ ༧ ཤོག ༢༢ རྗེ། ཡོད་དང་མེད་ཅེས་བྱ་བ་
གཉིས་མཐའ། ཀའ་ཚང་དང་མེ་གཙང་འདི་ཡང་མཐའ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བྱིར་གཉིས་ཀའི་མཐའ་ནི་རྣམ་སྲུངས་ནས། རྣམ་ལས་
པ་དབུས་ལའང་གནས་པར་ཡོང་མེ་བྱེད།
- ༥༥༦ རྗེ་དགེ ༡༠ བཀའ། ཤེར་བྱིན། ཀ ལྷི་བརྒྱད་སྟོང་པ། ཤོག ༡༧༥ རྗེ
- ༥༥༧ མདོ་འདི་ཞིབ་བརྗེད་ལྷས་ཀྱང་རོས་འཛིན་མ་ལུབ།
- ༥༥༨ རྗེ་དགེ ༧ བཀའ། ཤེར་བྱིན། ཀ ཉི་ལྷི། ཤོག ༡༧༧ རྗེ
- ༥༥༩ རྗེ་དགེ ༣༤༥ བསྟན། དབུ་མ་ འ ལྷ་གསལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༣༡༧ རྗེ། དང་། རྗེ་དགེ ༡༧༢
བཀའ། མདོ་སྡེ། བ དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱིང་རྗེ་ཇེ་རིས་པར་བསྟན་པའི་མདོའམ། གཟུང་གྱི་དབང་རྒྱལ་རྒྱལ་པོས་
ལྷས་པའི་མདོ། ཤོག ༣༠༥ བལ
- ༥༦༠ རྗེ་དགེ ༣༤༥ བསྟན། དབུ་མ་ འ ལྷ་གསལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༣༡༧ རྗེ། དང་། རྗེ་དགེ ༡༧༢
བཀའ། མདོ་སྡེ། བ འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱིང་རྗེ་ཇེ་རིས་པར་བསྟན་པའི་མདོའམ། འཕགས་པ་གཟུང་གྱི་
དབང་རྒྱལ་རྒྱལ་པོས་ལྷས་པའི་མདོ། ཤོག ༣༠༥ བལ

- ༤༡༡ ལྷེ་དགོ ༤༤ བཀའ། གལ་ཆེན། ལ་ས་བརྩུ་པའི་མདོ། འོག ༡༡༤ བ།
- ༤༡༢ ལྷེ་དགོ ༤༠༡༢ བསྟན། སེམས་ཅམ། སེ རོགས་མེད། བྱང་ས། འོག ༡༡༡ བ།
- ༤༡༣ ལྷེ་དགོ ༤༤ བཀའ། གལ་ཆེན། ལ་ས་བརྩུ་པའི་མདོ། འོག ༡༤༡ བ།
- ༤༡༤ ལོང་མཚུངས། ས་བརྩུ་པའི་མདོ། འོག ༡༤༠ བ།
- ༤༡༥ ལོང་མཚུངས། ས་བརྩུ་པའི་མདོ། འོག ༡༤༡ བ།
- ༤༡༦ ལོང་མཚུངས། ས་བརྩུ་པའི་མདོ། འོག ༡༤༠ བ།
- ༤༡༧ ལྷེ་དགོ ༤༡ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་ལ། མ འཕགས་པ་དཔལ་ཤེང་གི་མདོ། འོག ༡༤༤ བ།
- ༤༡༨ ལྷེ་དགོ ༤༤ བཀའ། གལ་ཆེན། ལ་ས་བརྩུ་པའི་མདོ། འོག ༤༤ བ།
- ༤༡༩ ལྷེ་དགོ ༡༤༠༡ བསྟན། དབུ་མ། ཨ འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྐྱེས་པ། ལྷུང་པའི་དགོངས་པའི་རྒྱན། འོག ༡༤༤ བ།
- ༤༢༠ ལྷེ་དགོ ༡༡༤༡ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༠༢ བ།
- ༤༢༡ ལྷེ་དགོ ༤༤ བཀའ། གལ་ཆེན། ལ་ས་བརྩུ་པའི་མདོ། འོག ༡༤༡ བ།
- ༤༢༢ ལྷེ་དགོ ༤༠༡༢ བསྟན། སེམས་ཅམ། སེ འཕགས་པ་རོགས་མེད། བྱང་ས། འོག ༡༤༡ བ།
- ༤༢༣ ལྷེ་དགོ ༤༤ བཀའ། གལ་ཆེན། ལ་ས་བརྩུ་པའི་མདོ། འོག ༡༢༤ བ།
- ༤༢༤ ལྷེ་དགོ ༡༡༤༡ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༡༠ བ།
- ༤༢༥ ལྷེ་དགོ ༡༡༤༡ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གས། འཇུག་པ། འོག ༡༡༤ བ།
- ༤༢༦ ལྷེ་དགོ ༡༡༤༡ བསྟན། དབུ་མ། ས ཨེ་ཤེས་སྒྲིང་པོ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ། འོག ༡༤ བ།
- ༤༢༧ ལྷེ་དགོ ༤༤ བཀའ། གལ་ཆེན། ལ་ས་བརྩུ་པའི་མདོ། འོག ༡༤༡ བ།
- ༤༢༨ ལྷེ་དགོ ༤༠༡༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། སེ བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་སླ་མ། འོག ༤༡ བ།
- ༤༢༩ ལྷེ་དགོ ༤༠༡༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། སེ རོགས་མེད། རྒྱུད་སླ་མའི་འགྲེལ་པ། འོག ༡༠༤ བ།
- ༤༣༠ ལྷེ་དགོ ༡༡༤༡ བསྟན། དབུ་མ། ས ཨེ་ཤེས་སྒྲིང་པོ། བདེན་གཉིས། འོག ༡ བ།
- ༤༣༡ ལྷེ་དགོ ༡༡༤༡ བསྟན། དབུ་མ། ས ཨེ་ཤེས་སྒྲིང་པོ། བདེན་གཉིས། འོག ༡ བ།
- ༤༣༢ ལྷེ་དགོ ༡༡༤༡ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གས། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད། ༤ རྟོག ༡༡ འོག ༡༠༤ བ།
- ༤༣༣ ལྷེ་དགོ ༡༤ བཀའ། ཤེས་ལྡན་རྣམས་ལ། ཀ རོ་རྩེ་གཙོང་པ། འོག ༡༡༡ བ།
- ༤༣༤ མདོ་ལུང་འདི་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དུ་བྱངས། ལྷེ་དགོ ༡༡༤༡ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གས། འཇུག་འགྲེལ། འོག ༡༡༡ བ།

༤༧༥ ལྷོ་དགེ ༡༥༠ བསྟན། དབུ་མ། འ ལྷོ་གྲགས། ཚིག་གསལ། འོག ༡༡༠ ཅན

༤༧༦ ལྷོ་དགེ ༡༥༡ བསྟན། དབུ་མ། འ ལྷོ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༡༡ ཅན

༤༧༧ ལྷོ་དགེ ༡༧༧༡ བསྟན། དབུ་མ། གི ལྷོ་གྲགས། ལྷོ་བས་འགོ་བདུན་རྩུབ། འོག ༡༧༡ ཅེ

༤༧༨ མ་དབེར། དེ་གཉིས་ལས་བརྒྱུ་བ་ལྷོ་ལས་འདྲེན་མ་དང། ཞེས་བྱུང་ཡང། ཞོལ་དབར་ལྷོ་དེ་གཉིས་ལས་བརྒྱུ་བ་ལྷོ་
ལས་འདྲེན་མ་དང། ཞེས་བར་བཅོས།

༤༧༩ ལྷོ་དགེ ༡༥༤༡ བསྟན། དབུ་མ། འ ལྷོ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༥༡ བེ

༧༠༠ ལོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༥༡ བེ

༧༠༡ ལོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༥༡ བེ

༧༠༢ ལྷོ་དགེ ༡༥༤༥ བསྟན། དབུ་མ། ཡ ལྷོ་གྲགས། རིག་པ་དུག་རྩུབའི་འགྲེལ་བ། འོག ༡༡ བེ

༧༠༣ ལྷོ་དགེ ༡༥༧༠ བསྟན། དབུ་མ། ར རྩ་ལ་ལྷོ་གྲགས། འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད། འོག ༡༥༡ བན

༧༠༤ ལྷོ་དགེ ༡༥༤༡ བསྟན། དབུ་མ། འ ལྷོ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༥༡ ཅན

༧༠༥ ལྷོ་དགེ ༡༡༡༧ བསྟན། བསྟོད་ཚོགས། ཀ ལྷོ་གྲགས། དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ། འོག ༥༡ ཅེ

༧༠༦ ལྷོ་དགེ ༡༧༡༥ བསྟན། དབུ་མ། ཀ ལྷོ་གྲགས། མདོ་ལྷོ་ལས་བཏུས་པ། འོག ༡༥༡ བེ

༧༠༧ ལྷོ་དགེ ༡༥༧༠ བསྟན། དབུ་མ། ར རྩ་ལ་ལྷོ་གྲགས། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད། འོག ༡༥༡ བེ

༧༠༨ ལྷོ་དགེ ༡༥༤༡ བསྟན། དབུ་མ། འ ལྷོ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༥༥ ཅན

༧༠༩ ལོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༥༧ ཅེ

༧༡༠ ལོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༥༧ ཅེ

༧༡༡ ལོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༥༧ ཅེ

༧༡༢ ལོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། འོག ༡༥༧ བ༡

༧༡༣ འདིར་མཚན་བྱང་དང་འགྲུར་བྱང་གཉིས་ཀ་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དུ་བྱུང་བ་དེར་ཚིག་རིག་ཉིས་གསལ་བཤད་ཀྱི་རྩུལ་དུ་
བསྟན་པ་ལས་གཞན་རང་འགྲེལ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་བཞུགས།

ལུང་འདྲེན་ཕུག་དཔེ་མཚན་གཞུང་།

བཀའ་འགྲུང་།

ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། ལྗེ་དགེ ༡༧༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། མ བེ་ཅིང། ༤༤ ལྷ

འཕགས་པ་དགོན་མཚོག་སྤྱི་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལྗེ་དགེ ༡༧༡ བཀའ། མདོ་སྡེ། མ བེ་ཅིང། ༤༧ ལྷ

ལྷའི་རྒྱལ་པོ་མ་དྲོས་པས་ཞུས་པའི་མདོ། ལྗེ་དགེ ༡༥༤ བཀའ། མདོ་སྡེ། མ བེ་ཅིང། ༤༧༧ ལྷ

འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འབྲེལ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། ལྗེ་དགེ ༡༠༤ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ བེ་ཅིང། ༧༧༧ ལྷ

འཕགས་པ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། ལྗེ་དགེ ༧༥ བཀའ། མདོ་སྡེ། ལ བེ་ཅིང། ༧༧༥ ལྷ

རྒྱན་སྤྱོད་པོ་བཞོན་པའི་མདོ། ལྗེ་དགེ ༡༡༠ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཆ བེ་ཅིང། ༧༧༥ ལྷ

མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། ལྗེ་དགེ ༡༠༡ བཀའ། མདོ་སྡེ། ས བེ་ཅིང། ༧༧༧ ལྷ

འཕགས་པ་རྩ་བོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལྗེ་དགེ ༡༡༡ བཀའ། མདོ་སྡེ། ར བེ་ཅིང། ༤༤༤ ལྷ

ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས། ལྗེ་དགེ ༡༡༤ བཀའ། མདོ་སྡེ། ས བེ་ཅིང། ༧༧༧ ལྷ

ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་མཉམ་པ་ཉིད་རྣམ་པར་སྤོས་པ་ཉིང་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ལྗེ་དགེ ༡༡༧ བཀའ། མདོ་སྡེ།

ད བེ་ཅིང། ༧༧༥ ལྷ

འཕགས་པ་ཚོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལྗེ་དགེ ༡༡༤ བཀའ། མདོ་སྡེ། ལ བེ་ཅིང། ༧༧༧ ལྷ

འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་རྩ་བའི་རྒྱུ། ལྗེ་དགེ ༥༤༧ བཀའ། རྒྱུ། བ བེ་ཅིང། ༧༧༧ ལྷ

འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་འཕྲུལ་བའི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། ལྗེ་དགེ ༧༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ལ བེ་ཅིང། ༧༧༥ ལྷ

འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རོལ་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལྗེ་དགེ ༧༤ བཀའ། མདོ་སྡེ། ལ བེ་ཅིང། ༧༧༥ ལྷ

འཛིན་རྟེན་གྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། ལྗེ་དགེ ༡༠༠ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ བེ་ཅིང། ༤༤༤ ལྷ

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་མདོ། ལྗེ་དགེ ༡༡༡ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཆ བེ་ཅིང། ༤༧༥ ལྷ

དམ་པའི་ཚོས་པས་དཀར་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལྗེ་དགེ ༡༡༡ བཀའ། མདོ་སྡེ། ར བེ་ཅིང། ༧༧༡ ལྷ

འདུལ་བ་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ། ལྗེ་དགེ ༥༤ བཀའ། དགོན་བཅེགས། ཅ

བེ་ཅིང། ༧༧༠-༧༧༤ ཟླ

འདུལ་བ་གཞི། ལྗེ་དགེ ༡ བཀའ། འདུལ་བ། ལ བེ་ཅིང། ༡༠༡༠ ལེ

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ངེས་པར་བསྟན་པའི་མདོ་ལམ། གཞུང་གི་དབང་ཕུག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པའི་མདོ། ལྗེ་དགེ

༡༤༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། བ བེ་ཅིང། ༡༡༧ ལུ

དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༧༧ བཀའ། དགོན་བརྟེན་གསལ་ ཀ
བེ་ཅིང། ༡༦༠་༡ ཚྷོ

སྤོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༧༧ བཀའ། བལ་ཆེན། ༧༧ བེ་ཅིང། ༡༧༡

སྤོང་པ་གསུམ་བཅུ་བའི་ལེལ། སྡེ་དགེ ༧༥ བཀའ། དགོན་བརྟེན་གསལ་ ཀ བེ་ཅིང། ༡༦༠་༡ ཚྷོ

འཕགས་པ་ནམ་མཁའ་སྤོང་པོའི་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༡༧༠ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༣ བེ་ཅིང། ༡༧༤ ལུ

འཕགས་པ་ནམ་མཁའ་མཛོད་གྱིས་ཞུས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༡༧༡ བཀའ། མདོ་སྡེ། བ བེ་ཅིང། ༡༧༥ ལུ

འཕགས་པ་རྣམ་པར་འཐག་པ་ཐམས་ཅད་བསྟུས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༡༧༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༤ བེ་ཅིང། ༡༧༩ ལུ

འཕགས་པ་སྤྱིན་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༡༧༩ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༧ བེ་ཅིང། ༡༧༩ ལུ

འཕགས་པ་བྱུངས་པས་ཞུས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༡༧ བཀའ། དགོན་བརྟེན་གསལ་ ཆ བེ་ཅིང། ༡༦༠་༧༩ འི

སྡོ་གྲོས་མི་ཟད་པ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༡༧༥ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༨ བེ་ཅིང། ༡༧༩ ལུ

མ་སྟེས་དགའི་འགྲོད་པ་བསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༡༧༦ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཆ བེ་ཅིང། ༡༧༩ ལུ

འཕགས་པ་འོད་སྲུང་གི་ལེལ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༡༧ བཀའ། དགོན་བརྟེན་གསལ་ ཆ བེ་ཅིང། ༡༦༠་༧༩ འི

ཡལ་སྐས་མཛའ་བའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༧༠ བཀའ། དགོན་བརྟེན་གསལ་ ཇ བེ་ཅིང། ༡༦༠་༡༦ ཞི

འཕགས་པ་ལང་ཀར་གསེགས་པའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༩ བེ་ཅིང། ༡༧༥ ལུ

ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྤོང་པོའི་ཕྱུ་ལུ་པ། (ཉི་མེད།) སྡེ་དགེ ༧ བཀའ། ཤེས་རྟོག་ ཀ བེ་ཅིང། ༡༧༡ ཉི

འཕགས་པ་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྩོད་གཅོད་པོ། སྡེ་དགེ ༡༦ བཀའ། ཤེས་རྟོག་ ཀ བེ་ཅིང། ༡༧༡ ཉི

ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༡༡ བཀའ། ཤེས་རྟོག་ ཀ བེ་ཅིང། ༡༧༩ ཉི

འཕགས་པ་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྲུང་པ་ཆོགས་སྲུང་ཅད་པ། སྡེ་དགེ ༡༩ བཀའ། ཤེས་རྟོག་ ཀ བེ་ཅིང། ༡༧༥ ཉི

ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པ་བྱུང་སྤོང་པ། སྡེ་དགེ ༡༠ བཀའ། ཤེས་རྟོག་ ཀ བེ་ཅིང། ༡༧༩ ཉི

ས་བརྩུ་བའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༧༧ བཀའ། བལ་ཆེན། ༧༧ བེ་ཅིང། ༡༧༡

འཕགས་པ་སྤྱི་ལུ་ལྷང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༡༡༠ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཆ བེ་ཅིང། ༡༧༥ ལུ

སྤོང་པ་འཕྲོ་བའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༡༧༤ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༤ བེ་ཅིང། ༡༧༩ ལུ

ལྷ་མོ་དཔལ་ཐོང་གི་སྤྲེའི་སྤྱི་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༧༩ བཀའ། དགོན་བརྟེན་གསལ་ ཆ བེ་ཅིང། ༡༦༠་༧༩ འི

འཕགས་པ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་བསྟུལ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༧༧ བཀའ། དགོན་བརྟེན་གསལ་ ༩ བེ་ཅིང། ༡༦༠་༧༥ ཟླ

འཕགས་པ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་བརྟན་པའི་ལེལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༡༧༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༤ བེ་ཅིང། ༡༧༠ ལུ

བསྟན་འགྲུལ།

སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་གྱི་ལ། སློབ་པའི་རིམ་པ། ཟླ་དགེ ༣༧༡༥ བསྟན། དབུ་མ། ཀི བེ་ཅིང། ༥༣༡༠ ཨ

———— དབུ་མ་སྒྲུབ་པ། ཟླ་དགེ ༣༤༤༧ བསྟན། དབུ་མ། ཨ བེ་ཅིང། ༥༣༤༧ ཨ

དགོན་མཚོག་འབངས། ཡོན་ཏན་མཐའ་ལས་པར་བསྟོད་པ། ཟླ་དགེ ༡༡༥༥ བསྟན། བསྟོད་ཚོགས། ཀ བེ་ཅིང། ༣༠༧༧ ཀ

མགོན་པོ་སྤྲུལ་བ། རྒྱལ་པོ་གཏུམ་བུ་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡེང་བ། ཟླ་དགེ ༧༡༥༤ བསྟན། སྤྲིང་ཡིག བེ་ཅིང། ༥༥༥༤ ར

———— ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྟོད་པ། ཟླ་དགེ ༡༡༡༤ བསྟན། བསྟོད་ཚོགས། ཀ བེ་ཅིང། ༣༠༡༠ ཀ

———— འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ། ཟླ་དགེ ༡༡༣༠ བསྟན། བསྟོད་ཚོགས། ཀ བེ་ཅིང། ༣༠༡༣ ཀ

———— སྤྲིང་ཉིད་བདུན་རྩུབ། ཟླ་དགེ ༣༤༣༧ བསྟན། དབུ་མ། ཅ བེ་ཅིང། ༥༣༣༧ ཅ

———— མདོ་ཀུན་ལས་བརྒྱུས་པ། ཟླ་དགེ ༣༧༣༧ བསྟན། དབུ་མ། ཀི བེ་ཅིང། ༥༣༣༠ ཨ

———— དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ། ཟླ་དགེ ༡༡༡༧ བསྟན། བསྟོད་ཚོགས། ཀ བེ་ཅིང། ༣༠༡༡ ཀ

———— དབུ་མ་རྩ་བའི་ཚིག་ལེན་པ་ལེན་པ་ལེན་པ་བཅའམ་བུ་བ། (རྩ་བ་ལེན་པ་བ།) ཟླ་དགེ ༣༤༣༧ བསྟན། དབུ་མ། ཅ བེ་ཅིང། ༥༣༣༧ ཅ

———— བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལེན་པ་བུ་བ། ཟླ་དགེ ༡༤༠༠ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། རི་ བེ་ཅིང། ༣༥༥༥ བི

———— བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། ཟླ་དགེ ༡༤༠༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། རི་ བེ་ཅིང། ༣༥༥༥ བི

———— ཚོད་རྒྱུག་ཟླ་དགེ ༣༤༣༤ བསྟན། དབུ་མ། ཅ བེ་ཅིང། ༥༣༣༤ ཅ

———— ཚོད་བརྒྱུག་འགྲེལ་པ། ཟླ་དགེ ༣༤༣༣ བསྟན། དབུ་མ། ཅ བེ་ཅིང། ༥༣༣༣ ཅ

———— རིགས་པ་དུག་རྩུབ། ཟླ་དགེ ༣༤༣༥ བསྟན། དབུ་མ། ཅ བེ་ཅིང། ༥༣༣༥ ཅ

———— བཤེས་སྤྲིངས། ཟླ་དགེ ༧༡༤༣ བསྟན། སྤྲིངས་ཡིག རི་ བེ་ཅིང། ༥༧༤༣ བི

འཕགས་པ་གོ་ལ་སྟེ། ཉི་མེ་སྒྲུང་བ། ཟླ་དགེ ༣༧༤༧ བསྟན། ཤེར་བྱིན། ཀ བེ་ཅིང། ༥༡༤༥ ཀ

སློབ་དཔོན་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ། ཐེག་པོ་ཆེན་པོ་བསྟུས་པའི་བཤད་སྒྲུབ། ཟླ་དགེ ༧༠༥༡ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི བེ་ཅིང།

༥༥༥༣ རི

སློབ་དཔོན་ཚོས་སྤྲོབས། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས། ཟླ་དགེ ༧༠༧༧ བསྟན། མདོན་པ། ཏུ བེ་ཅིང། ༥༧༠༠ ཏུ

དཔལ་ལྷན་ཚོས་གཤགས། ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ། ཟླ་དགེ ༧༣༡༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅ བེ་ཅིང། ༥༣༠༧ ཅ

སློབ་དཔོན་འཇིགས་མེད་འབྲུང་གནས་སྐྱས་པ། ཐུབ་པའི་དགོངས་པའི་རྒྱན། ཟླ་དགེ ༣༧༠༣ བསྟན། དབུ་མ། ཨ བེ་ཅིང།

༥༣༧༧ ཨ

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཚོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུན་པ། ཟླ་དགེ ༤༠༥༩ བསྟན། སེམས་ཚམ། རི་ཤེའིང་། ༡༡༡༠ ལི

—— རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་པའི་ས་ལས་བྱུང་རྒྱུ་ལེན་པའི་ས། ཟླ་དགེ ༤༠༥༧ བསྟན། སེམས་ཚམ། སྡི་ཤེའིང་།

༡༡༡༡ ལི

—— ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟུན་པ། ཟླ་དགེ ༤༠༥༧ བསྟན། སེམས་ཚམ། རི་ཤེའིང་། ༡༡༥༩ ལི

—— ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྒྲིལ་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་པར་བཤད་པ། ཟླ་དགེ ༤༠༥༧ བསྟན། སེམས་ཚམ། སྡི

ཤེའིང་། ༡༡༡༥ ལི

—— རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་པ་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུང་། ཟླ་དགེ ༤༠༥༧ བསྟན། སེམས་ཚམ། ལི་ཤེའིང་།

༡༡༡༩ ལི

སློབ་དཔོན་རྒྱུན་རས་གཟིགས་བརྟུན་པ་བཞུགས། ཤེས་རབ་རྒྱོན་མ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ། ཟླ་དགེ ༡༡༧༩ བསྟན། དབུ་མ། ཨ་ཤེ

འིང་། ༡༡༧༩ ཨ

སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྟ། བསྟན་བཅོས་བཞི་བརྒྱུ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། ཟླ་དགེ ༡༡༥༥ བསྟན། དབུ་མ། ཚ

ཤེའིང་། ༡༡༥༥ ཚ

—— ལེ་ཤེས་སླིང་པོ་ཀུན་ལས་བརྟུན་པ། ཟླ་དགེ ༡༡༧༧ བསྟན། དབུ་མ། ཚ་ཤེའིང་། ༡༡༧༧ ཚ

སློབ་དཔོན་བྱང་རྒྱུ་བ་ཟུང་པོ། ལེ་ཤེས་སླིང་པོ་ཀུན་ལས་བརྟུན་པའི་བཤད་རྒྱུར། ཟླ་དགེ ༡༡༧༧ བསྟན། དབུ་མ། ཚ་ཤེ

འིང་། ༡༡༧༧ ཚ

རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མངོན་རྟོགས་རྒྱུ། ཟླ་དགེ ༡༧༥༥ བསྟན། ཤེས་ཕྱིན། ༧ ཤེའིང་། ༡༧༥༥ ༧

—— ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མངོན་པའི་རྒྱུན་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། ཟླ་དགེ ༤༠༥༠ བསྟན། སེམས་ཚམ།

སྡི་ཤེའིང་། ༡༡༡༧ ལི

—— དབུ་མ་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྲེད་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། ཟླ་དགེ ༤༠༥༧ བསྟན། སེམས་ཚམ། སྡི་ཤེའིང་།

༡༡༡༧ ལི

—— ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྒྲིལ་པའི་བསྟན་བཅོས། ཟླ་དགེ ༤༠༥༥ བསྟན། སེམས་ཚམ། སྡི་ཤེའིང་། ༡༡༡༧ ལི

སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། ཚོས་མངོན་པ་མངོན་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། ཟླ་དགེ ༤༠༥༩ བསྟན། མངོན་པ། ༧ ཤེའིང་།

༡༡༩༠ ལུ

—— ཚོས་མངོན་པའི་མངོན་གྱི་བཤད་པ། (མངོན་རང་འགྲེལ།) ཟླ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ༧ ཤེའིང་།

༡༡༩༧ ལུ

—— ཉེ་ཤུ་པའི་འགྲེལ་པ། ཟླ་དག ༧༧༧ བསྟན། སེམས་ཅམ། སྤེན་ཅིང་། ༡༡༡༡ སྤེན།

—— རྟེན་ཅིང་འགྲེལ་པར་བྱུང་བ་དང་པོའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་བཤད་པ། ཟླ་དག ༡༧༧༧ བསྟན། མདོ་འགྲེལ། ཆེ་
པའི་ཅིང་། ༡༧༧༧ ཆེ་

—— རྣམ་པར་བཤད་པའི་རིགས་པ། ཟླ་དག ༧༠༧། བསྟན། སེམས་ཅམ། སྤེན་ཅིང་། ༡༡༧༧ སྤེན།

—— འཕགས་པ་ས་བརྩུ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ། ཟླ་དག ༡༧༧༧ བསྟན། མདོ་འགྲེལ། རི་པའི་ཅིང་། ༡༧༧༧ རི་

—— དབྱུང་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་འགྲེལ་པ། ཟླ་དག ༧༠༧༧ བསྟན། སེམས་ཅམ། སྤེན་ཅིང་། ༡༡༧༧ སྤེན།

—— སྤྱི་ཚུ་པའི་ཚོག་ལེའུར་བྱས་པ། ཟླ་དག ༧༠༧༧ བསྟན། སེམས་ཅམ། སྤེན་ཅིང་། ༡༡༧༧ སྤེན།

དཔལ་མར་མེ་མཚན་ཡེ་ཤེས། དབྱུང་པའི་མན་དག་རིན་པོ་ཆེ་ཟུང་ཏོག་ཁ་བྱེ་བ། ཟླ་དག ༡༧༧༧ བསྟན། དབྱུང་། སྤེན་ཅིང་།

༡༧༧༧ ཡ

སློབ་དཔོན་མི་ལམ་བཤེས་གཉེན། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། ཟླ་དག ༧༡༧༧ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག་གེ་པའི་ཅིང་།

༡༧༧༧ རི་

སློབ་དཔོན་ཚུ་གོ་མི། སློབ་མ་ལ་སྤྱིང་ཡིག་པའི་སྤྱིང་ཡིག་ ཟླ་དག ༧༡༧༧ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག་ རི་པའི་ཅིང་། ༡༧༧༧ རི་

བརྟེན་ཅིང་ཡ་ལྟ་ནན། དབྱུང་པའི་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད། ཟླ་དག ༡༧༧༧ བསྟན། དབྱུང་། རི་པའི་ཅིང་། ༡༧༧༧ རི་

མཁན་ཆེན་ཞིབ་འཇོ། དབྱུང་པའི་ཚོག་ལེའུར་བྱས་པ། ཟླ་དག ༡༧༧༧ བསྟན། དབྱུང་། རི་པའི་ཅིང་། ༡༧༧༧ རི་

སློབ་དཔོན་ཞིབ་ལྟ། བྱང་རྒྱུ་པའི་སེམས་དཔེ་སྤྱིང་པའི་འཇུག་པ། ཟླ་དག ༡༧༧༧ བསྟན། དབྱུང་། རི་པའི་ཅིང་། ༡༧༧༧ རི་

—— བསྟན་པའི་ལྷན་ལས་བཏུས་པ། ཟླ་དག ༡༧༧༧ བསྟན། དབྱུང་། རི་པའི་ཅིང་། ༡༧༧༧ རི་

སློབ་དཔོན་ལྟ་གཞུང་། ལྟ་བུ་འགྲོ་བའི་བཏུན་ཚུ་པ། ཟླ་དག ༡༧༧༧ བསྟན། དབྱུང་། རི་པའི་ཅིང་། ༡༧༧༧ རི་

—— དབྱུང་པའི་འགྲེལ་པ་ཚོག་གསལ་བཞེས་བྱ་བ། ཟླ་དག ༡༧༧༧ བསྟན། དབྱུང་། རི་པའི་ཅིང་། ༡༧༧༧ རི་

—— བྱང་རྒྱུ་པའི་སེམས་དཔེ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བཏུན་ཚུ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ། ཟླ་དག ༡༧༧༧ བསྟན། དབྱུང་།

ཡེ་པའི་ཅིང་། ༡༧༧༧ ཡ

—— དབྱུང་པའི་འཇུག་པ། ཟླ་དག ༡༧༧༧ བསྟན། དབྱུང་། རི་པའི་ཅིང་། ༡༧༧༧ རི་

—— དབྱུང་པའི་འཇུག་པའི་བཤད་པ། (འཇུག་པ་རང་འགྲེལ།) ཟླ་དག ༡༧༧༧ བསྟན། དབྱུང་། རི་པའི་ཅིང་།

༡༧༧༧ རི་

—— རིགས་པ་དབྱུག་ཚུ་པའི་འགྲེལ་པ། ཟླ་དག ༡༧༧༧ བསྟན། དབྱུང་། རི་པའི་ཅིང་། ༡༧༧༧ རི་

སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་པོ། བཤེས་གཉེན་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་འགྲེལ་པ། ཟླ་དག ༡༧༧༧ བསྟན། དབྱུང་། རི་པའི་ཅིང་།

——བདེན་པ་གཉིས་རྣམ་པར་འབྲེད་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། ལྷེ་དགེ ༡༤༡༡ བསྟན། དབུ་མ། ས་ བེ་ཅིང།
སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད། དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སློབ་མ། ལྷེ་དགེ ༡༤༡༢ བསྟན། དབུ་མ། ཚ་ བེ་ཅིང།

༡༤༡༣ ཚ

——དབུ་མ་སྒྲིང་པོའི་འགྲེལ་པ་རྟོག་གི་འབར་པ། ལྷེ་དགེ ༡༤༡༤ བསྟན། དབུ་མ། ར་ བེ་ཅིང། ༡༤༡༤ ར

——དབུ་མ་སྒྲིང་པོ། ལྷེ་དགེ ༡༤༡༥ བསྟན། དབུ་མ། ར་ བེ་ཅིང། ༡༤༡༥ ར

སློབ་དཔོན་ཤེར་འབྲུང་སློབ་ཤོས། སློབ་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ལྷེ་དགེ ༡༤༡༦ བསྟན། དབུ་མ། ལ་ བེ་ཅིང། ༡༤༡༦ ལ

སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་སྤེལ། དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་བརྒྱ་ལྷན། ལྷེ་དགེ ༡༤༡༧ བསྟན། དབུ་མ། ཅ་ བེ་ཅིང།

༡༤༡༧ ཅ

སློབ་དཔོན་མེད་པའི་འཕྲུལ་ལོ། འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱད་སྟོང་པའི་བཤད་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་
སྤང་བ། (བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན།) ལྷེ་དགེ ༡༤༡༨ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ཚ་ བེ་ཅིང། ༡༤༡༨ ཚ

——ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ལྷན་པ། ལྷེ་དགེ ༡༤༡༩ བསྟན། ཤེས་ཕྱིན། ལ་ བེ་ཅིང། ༡༤༡༩ ལ
སློབ་དཔོན་རྒྱལ་ལོ། དབུ་མ་རིན་པོ་ཆའི་སློབ་མ། ལྷེ་དགེ ༡༤༢༠ བསྟན། དབུ་མ། ཚ་ བེ་ཅིང། ༡༤༢༠ ཚ

བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ། (༡༣༥༢-༡༤༡༩) ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། གསུང་འབུམ། བ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༢༥ ལོར་ཚོལ་དབར་མ་ལ་དབར་
བཤུས་ཀྱིས་སོག་པོ་སྒྲམས་ལྷེ་ལིར་དབར་དུ་བསྐྱུན།

——རྩ་ཤེ་ལེག་ཆེན། གསུང་འབུམ། བ།

——དྲང་ངེས་ལེགས་པའདད་སྒྲིང་པོ། གསུང་འབུམ། བ།

རྗེ་བརྩན་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ལུ་སློབ་ཤོས།(༡༣༤༩-༡༤༡༩) དབུ་མ་འཇུག་པའི་རྣམ་པའདད་དེ་ཚོན་ཉིད་གསལ་པའི་སློབ་མེ།
ས་རྒྱ་པའི་གསུང་རབ་པོད་བརྒྱ་གསུམ་པ། མཚོ་སྐོན་མི་རིགས་དབུ་སྐྱེད་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༩

ཕུ་བ་ཆོས་ཀྱི་སེཛེ།(༡༡༠༩-༡༡༧༩) སློབ་འཇུག་བསྐྱེད་པོ། ཤོག ༡༣༡ རས་ ༡༤༥ བཀའ་གདམས་གསུང་འབུམ་ཕྱོགས་
བརྒྱ་གསལ་པོད། ས

— ལུང་པོ་ལྗེ་རབ་རྒྱུའི་དུང་པ། ལྗེ་དགོ ༣༥༤ བསྟན། དབུ་མ། ཡ བེ་ཅིང། ༥༢༤ ཡ

— ལྗེ་དགོ་བདུན་རྒྱུ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ། ལྗེ་དགོ ༣༥༥ བསྟན། དབུ་མ། ཡ བེ་ཅིང། ༥༢༥ ཡ

སློབ་དཔོན་ཡོ་ཤེས་སྣང་པོ། བདེན་གཉིས། ལྗེ་དགོ ༣༥༦ བསྟན། དབུ་མ། ས བེ་ཅིང། —

— བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ། ལྗེ་དགོ ༣༥༧ བསྟན། དབུ་མ། ས བེ་ཅིང། —

སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད། རྟོག་གོ་འབར་བ། ལྗེ་དགོ ༣༥༨ བསྟན། དབུ་མ། ར བེ་ཅིང། ༥༢༥ ར

སློབ་དཔོན་ཤེར་འབྲུང་སློབ་གྲོགས་སྤྱོད་འཇུག་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ། ལྗེ་དགོ ༣༥༩ བསྟན། དབུ་མ། ལ བེ་ཅིང། ༥༢༦ ལ

སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་པ། འགྲེལ་པ་བསྟན་པ་ལི་ཏ། ལྗེ་དགོ ༣༥༩ བསྟན། དབུ་མ། ཅ བེ་ཅིང། ༥༢༦ ཅ

ཀུན་མཁུའི་འཇུག་དབྱེད་པ་འདད་པ་དག་དབང་བཙུན་འགྲུལ། (༡༥༤-༡༥༩) གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ། དེབ། མཚོ་སྣོན་མི་
རིགས་དཔེ་སྐྱུ་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ལོར་དཔར་དུ་བཏབ།

གོ་རམས་པ་བསོད་ནམས་སེའོ། (༡༥༩-༡༥༩) ལྟ་བུའི་ཤེན་འབྲེད་ཐེག་མཚོག་གནད་ཀྱི་སྒྲ་ཟེར། གསུང་འབུམ། ཅ ལྗེ་དགོ
དཔར་མ། ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ། བོད་བརྒྱ་གཉིས་པ།

རྒྱལ་དབང་ཆོས་རྗེ་སློབ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རྣམ་རྒྱལ། (རྒྱལ་རབས་ ༡༩ འགོ) རྗེ་ལོ་རྒྱུ་ཐར་ཆེན་མོ། མཚོ་སྣོན་མི་རིགས་དཔེ་
སྐྱུ་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་དཔར་དུ་བཏབ།

ལྷང་སྐྱ་རོལ་བའི་རྫོ་རྗེ། (༡༥༡-༡༥༤) གསུང་འབུམ། བོད། ང་ ལྟ་མགུར་ཨ་མ་རོས་འཛིན། ར་ས་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་
ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༣ ལོར་ལྗེ་ལིར་དཔར་དུ་བཏབ།

ཆ་ཉར་དགོ་བཤེས་སློབ་བཟང་རྣམས་ཀྱི་མཁས། (རྒྱལ་རབས་ ༡༩) རྣམ་ཐར་རྒྱལ་པ་བདེ་ལེགས་འབྲུང་གནས། གསུང་འབུམ། བོད།
ཁ ཆ་ཐོང་ཐར་སངས་བསྟན་འཛིན་ནས་བེ་ཅིང་དཔར་མ་ལ་དཔར་བཤུས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོར་ལྗེ་ལིར་དཔར་དུ་
བཏབ།

ཆོས་རྗེ་དག་དབང་དཔལ་ལྷན། (༡༩༠༥-༡༩༤༩) གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་གཉིས་རྣམ་བཞག་ གསུང་འབུམ། བོད།
འཇུ་མི་མམ་རྣམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ།(༡༩༤༥-༡༩༧༤) དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་པ་རྒྱ་བའི་ལུང་དྲི་མེད་ཤེས་ཤིང། གསུང་འབུམ།
ཚོ་བསོད་ནམས་སྣོད་སྐྱེད་སྐྱེད་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་ལྗེ་ལིར་དཔེ་བཞེན་གྱི་གསུགས་སུ་དཔར་དུ་བཏབ།

རྗེ་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ། (༡༩༥༥-༡༩༧༩) མཁས་གྲུབ་དགོ་ལེགས་དཔལ་བཟང་(༡༩༥༥-༡༩༩༩)གིས་མཛོད་པའི་རྣམ་ཐར་དང་
པའི་འཇུག་རྟོགས། གསུང་འབུམ། ཀ ལྟ་ས་ཞོལ་དཔར་རྫིང་ལ་དཔར་བཤུས་ཀྱིས་སོག་པོ་སྐྱེས་ལྗེ་ལིར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥
ལོར་དཔར་དུ་བཏབ།

— གསང་བའི་རྣམ་ཐར་རིན་པོ་ཆེའི་སྟེ་མ། གསུང་འབུམ། བོད། ཀ

— འཇམ་དབྱངས་ཚོས་ཇེ་བཀའ་ཤེས་དཔལ་ལྡན་(༡༩༡༧-༡༩༤༡)གྱིས་མཛད་པའི་སང་བའི་རྣམ་ཐར་ཚོགས་
བཙན་མ། གསུང་འབུམ། བོད། ༡༡

— རྟོགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོས་(༡༩༡༧-༡༩༩༡)མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་རྒྱུར་འདེབས་ལེགས་བཤད་ཀྱང་
བརྒྱུས། གསུང་འབུམ། བོད། ༡༡

— རྟེན་འབྲེལ་བརྟེན་པ། གསུང་ཐོར་སྤ། གསུང་འབུམ། བོད། ༡༢ ལྟ་ས་ཞོལ་དཔར་རྟིང་ལ་དཔར་བཤུས་གྱིས་
སོག་པོ་སྐྱམས་ལྡེ་ལིར་བྱི་ལོ་ ༡༩༢༥ ལོར་དཔར་དུ་བཏབ།

— རྗེ་སྐྱམས་ཇེ་བརྩམས་ཤེ་མདའ་བའི་ལྷ་ཡིག་གི་ལན་ཇེ་བརྩམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཞེས་ནས་ཉམས་ལེན་གྱི་
གནད་རྣམས་ཐུགས་ཉམས་སུ་སྤུལ་བ། གསུང་འབུམ། བོད། ༡༢ སོག་པོ་སྐྱམས་ལྡེ་ལིར་བྱི་ལོ་ ༡༩༢༥ ལོར་དཔར་དུ་
བཏབ།

— བྱང་རྒྱལ་ལམ་རིམ་ཚེན་མོ། གསུང་འབུམ། བ སོག་པོ་སྐྱམས་ལྡེ་ལིར་བྱི་ལོ་ ༡༩༢༧ ལོར་དཔར་དུ་བཏབ།

— དྲང་རེས་ལེགས་བཤད་སྟིང་པོ། གསུང་འབུམ། བ སོག་པོ་སྐྱམས་ལྡེ་ལིར་བྱི་ལོ་ ༡༩༢༧ ལོར་དཔར་དུ་
བཏབ།

— རྗེ་བརྩམས་ཤེ་མདའ་བའི་ལ་སྤུལ་བའི་ཤོག་དྲིལ། གསུང་འབུམ། བ སོག་པོ་སྐྱམས་ལྡེ་ལིར་བྱི་ལོ་ ༡༩༢༧
ལོར་དཔར་དུ་བཏབ།

— རྩ་ཤེས་ཤིག་ཚེན། གསུང་འབུམ། བོད། བ སོག་པོ་སྐྱམས་ལྡེ་ལིར་བྱི་ལོ་ ༡༩༢༧ ལོར་དཔར་དུ་བཏབ།

— རྗེ་བརྩམས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་གསུང་རྗེ་ཚོང་ཁབ་སུ་ཐུག་བྲིས་སུ་མཛད་པ། གསུང་འབུམ། བོད། བ སོག་
པོ་སྐྱམས་ལྡེ་ལིར་བྱི་ལོ་ ༡༩༢༧ ལོར་དཔར་དུ་བཏབ།

— ལྷག་ཚང་ལོ་རྒྱུ་བའི་ཤེས་རབ་རིན་ཚེན།(༡༩༠༥)གྲུབ་མཐའ་ཀྱན་ཤེས། དེབ། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁག་ནས་བྱི་ལོ་ ༡༩༧༧ ལོར་
དཔར་དུ་བཏབ།

— ཐུབ་བརྟན་སྒྲིན་པ། རྗེན་གྲུང་ངོ་རྒྱོད། དཔལ་དགོ་ལྡན་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས། བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་
བརྒྱུས་ཀྱི་བོད་ཟེང། ༡༡ བྱི་ལོ་ ༡༩༠༧ ལོར་ལྡེ་ལིར་དཔར་དུ་བཏབ།

— རྗེན་གྲུང་ངོ་རྒྱོད། ཟབ་མོ་ལྟ་བུའི་ཁྱད་པར་བཤད་པའི་གཞུང་གཅེས་བརྒྱུས། བོད་ཀྱི་གཙུག་གཅེས་བརྒྱུས་ཀྱི་
བོད་ཟེང། ༡༥ བྱི་ལོ་ ༡༩༡༠ ལོར་ལྡེ་ལིར་དཔར་དུ་བཏབ།

— བོད་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་རྒྱང་རྒྱལ་ལས་བརྩམས་པའི་འབེལ་གཏམ། «དཔལ་དགོ་ལྡན་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་
གཞུང་གཅེས་བརྒྱུས་» བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བརྒྱུས་བོད་ཟེང། ༡༡ རྗེན་གྲུང་ངོ་རྒྱོད། བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག

ཞིབ་དཔྱད་ཁང་ནས་ ༡༠༠༥ ལོར་སྤེལ་དཔར་དུ་བཏབ།

——— འཕགས་པོད་གཉིས་སུ་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྷ་བའི་འབེལ་རིམ་ལས་བརྒྱམས་པའི་འབེལ་གཏམ།

«ཟབ་མོ་ལྷ་བའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ།» བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་པོད་ཕྱིང་། ༡༤ རྩོམ་སྒྲིང་དོ་སྒྲིང་། བོད་

ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་ནས་ ༡༠༡༠ ལོར་སྤེལ་དཔར་དུ་བཏབ།

སྤེད་གོ་བཀའ་འཇུག་དང་བསྟན་འཇུག་གི་དཀར་ཆག་གི་རྟོག་རྟོག་མཐོ་སྒོ་བ་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོར་གཞུང་སོ་སོར་ཡང་

རྟགས་དང་བཅས་དཔར་དུ་བསྐྱུན་པ།

ནེ་རིངས་པ་བདེ་ལེགས་རྒྱལ་མཚན།(༡ ༡༩༧-༡ ༡༩༧)ནོར་བུའི་བང་མཛོད།

——— ལུ་ཚེན་བྱོན་རྒྱལ་གསེར་གྱི་མཚོད་མོང་།

ཞུ་སེར་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཚེན་པོས་གཅོས་སྐྱེས་ཚེན་དམ་པ་རིམ་བུ་དགོངས་པ་ལས་ལྷོ་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་

བསྐྱིགས་པའི་དྲི་མེད་རྒྱ་གཞུང་གཅེས་པའི་མེ་ལོང་། བོད་ལྗོངས་མི་མང་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོར་དཔར་དུ་

བསྐྱུན།

ཞུ་སྐྱིག་པ་དགོ་སྒྲོང་ལུན་ཚོགས་དོན་གྲུབ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཚེར་བཤད་པ་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བ། ལྷ་རྩ་མཐོ་སྒོ་བ་

དགོ་ཕྱན་གྱི་ལས་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༥ ལོར་དེབ་གཞུགས་སུ་དཔར་དུ་བཏབ།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུ་སྐྱོག་སྐྱིག་འགན་འཛིན། ལུ་བསྟན་སྦྱིན་པ།
དཔེ་འདིའི་ལྷ་སྐྱིག་པ་གཙོ་བོ། ལུ་བསྟན་སྦྱིན་པ། ལྷོ་བཟང་ཚེས་དཔ། བསྟན་འཛིན་དོན་ཡོད།
མ་དཔེ་ཀམ་ལུ་འཇུག་སྐྱིད་འགན་འཛིན། དགའ་གཤམ་དཔེ་མཛོད་ཁང།
དཔར་སྐྱིག་འགན་ལུ་བསྟན། ལག་དཔར་ཚོད་པག ལྷོ་བཟང་ཚེས་དཔ།
དཔེ་སྦྱིན་འགན་ལུ་བསྟན། ལྷོ་བཟང་ཚེས་དཔ།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུ་སྐྱོག་སྐྱིད་ལོ་ལྔའི། ༡༤

དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ།

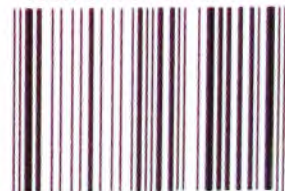
རྗེ་ཚོང་ཁ་པ་སློབ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད།

བཛོད་བྱ། ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་ནས་སྐྱོག་སྐྱིག་འགན་དང་དཔར་བསྟན་ལུ་ས།
སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོར་ལྷོ་ལིར་དཔར་ཐངས་དང་བོ་བསྟན།

ISBN 978-81-89165-21-6

9 788189 165215